NEMZETI UJSÁG,

MELLY

HAZAI 'S KÜLFÖLDI

TUDÓSÍTÁSOKBÓL

A' MAGYAR NEMZETNEK KÖZ JOVÁRA

KÉSZITTETETT.

EGYETEMI JÓZSEF MEGYEI KÖNYVTÁR
G.GO2/2

1828.

Második Félesztendő, Julius elejétől December végéig.

PESTEN,
Nyomtattatott Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István
Cs. Királyi priv. Typographiájában.

első 2 lap ezután következik (felvevőlve a kötésnél)

's azonnal mindjárt elkezdődék a' tsatázás az őrsereggel, melly egy Czirkaſſzi lovas tsapat által segíttetvén, a' várból kiütött; nehány ezer hegyi lakos is a' Tamanból érkezett kitsin oſztályt hátulról megtámadta. Az ellenség minden felől viſſzaverettetett. Noha a' Czirkaſſziak ſzünetlen reánk rohantak, még is egy batteriát állítottunk mozsarakból, és hábiczokból a' vártól nem meſſze; ezután egy hídat verénk azon folyón, melly a' mi seregeinket Anapától elválaſztotta, 's így most erős állásban vagyunk a' bal parton. 24-dikben napfeljöttekor 3000 emberből álló Czirkaſſzi tsapat két ágyúval megtámadá seregünket, de a' 13-dik Vadász Rgt' első batalionának Bissetsky Major vezetése alatt tett sebes fordúlása által nagy veſzteséggel viſſzaverettetett. A' sok elestek között volt egy jeles Czirkaſſzi Vezér is. Még eddig Hg. Menzikoff serege nem veſztett többet 7 hóltnál, 's 12 megsebesítettnél, ezek között van 3 Tiſzt is. A' kiſzállás után Greigh V. Admirál' Anapát a' tenger felől akará megtámadni; de az idő 19-dike előtt nem engedé; ez nap reggel 10 órakor a' várat minden réſzről megtámadák seregeink, 's déli 1 óráig tarta a' viaskodás; ekkor a' ſzél megfordúlván, hajós seregünk kénteleníttették a' parttól eltávozni, 's a' viaskodástól megſzünni. Még nem tudhattuk, mennyit veſztett az ellenség; a' mi réſzünkről 6, megholt, 7, sebet kapott; hajóink is némelly nem nagy sérelmet kaptak. 20-dikban Ganymedes brigg, melly a' vigyázatra ki volt küldve, egy Török hajót elfogott, melly 200 embert vitt Trebizondból Anapába. Sokol kutter-hajó is más nap egy két árboczos Török hajót elfogott; ezen 118 ember volt ugyan olly czélra rendeltetve; végre 22-dikben Ganymedes, és Merkur ismét két Török hajót fogott el; ezeken 17 Tiſzt, és 622 katona volt. Így mind öſzve elfogva vagyon 940 ember.

Ő Felsége a' Tsáſzár az Udvari Fő Vadáſzmesternek Gróf Kutaissow titkos Tanátsosnak, és Szenátornak a' Sz. Anna első rendű gyémantos Kereſztjét; és az Oroſz orſzági Római Kathol. Egyház Metropolitájának Ciecisſzensky Gáspárnak Sz. András Rendét ajánlékozta.

Ujabb Tudósítások az Orosz háboruról.

A' Sz. Pétervári Journal a' Brailovi ostromlásról Máj. 30-dikától Jun. 2-dikáig illyeneket közöl:

„Ezen napok alatt a' várvívás munkája a' ſzárazon nagy foganatu volt; a' harmadik futó mellék-sánczot is ásni kezdették.

„Jun. 1-ső napján reggel jobb oldalunk' minden batteriájiból kemény tüzelés kezdődött; és estve 7 órakor egy bomba egy puskaporos házat a' várban felvetett. Bal ſzárnyunkra több ellenséges tsapatok indúlának reggel 7 órakor, valami

800-zan, 's egy batteriánk felé tartának. Két Vadáſz Kompánia küldetett puskával eleikbe, mellyek tovább jövetelöket feltartották. Ekkor nagy lövöldözés kezdődött, 's minden tartalék-lovasság lovag-ágyuival az ellenségre indúla, hogy azt közbe vegye. Látván Guseff Major, ki a' Vadáſz' Kompániákat vezette, hogy a' Török a' puskalövöldözésnek keményen ellent áll, reá rohana, 's megſzalaſztá. Mi ezen tsatában 5 holtat, 's 25 sebeset veſztettünk, kik között egy Tiſzt sints. Az ellenségnek sokat kellett veſzteni; noha gondosan öſzveſzedte, 's elvitte halottait, és sebeseit, mégis hét ott maradt."

A' Journal d' Odessa Jun. 14-dikén ílly további tudósítást közöl ezen táborból: „Jun. 3-dikára virradó éjjel a' sánczásás tovább folytattatott, noha a' munkások veſzedelmes állapotban voltak. Minden ásás kezdeténél 20 fontos négy hábiczból álló batteria állíttatott-fel, mellyek jó foganattal tüzeltek, 's a' ſzemben lévő bástyákat nagyon rongálták. Az őrsereg a' mi sánczaink ellen hathatósan kezdett puskából tüzelni, a' mi mégis majd semmi kárt sem okozott. Az ellenség égő ſzereket hányt a' mi munkáinkra, de azok nem értek oda. Ez nap tsak egy holtat, 's 5 megsebesítettet veſztettünk.

Az Odeſſzai Journal az nap továbbá ílly tudósítást közöl a' hatodik hadi oſztály' előseregének munkálkodásairól Oláh Orſzágnak déli réſzében: Ő Excellentiája Roth Generális jelenti: hogy Jun. 2-dikán a' Törökök Rustsuk várából nehéz ágyúkkal megrakott 13 ágyúzó salupot Slobodzébe (Gyurgevótól nem meſſze) általſzállítottak, és tetemes lovag, és gyalog segedelmet kaptak. — Azonnal két Svadront a' Smolenski Uhlánus Regementből, 2 ágyúval, és 3 Kozák-Regementtel egy sereg Török ellen küldének, kik Selima faluban megféſzkelték vala magokat. — Báró Geismár a' Tabantstsikoff Kozák-Regementet Starschina Tsernuskinnak segedelmére küldé, ki 150 Kozákkal ezen faluhoz közel állott; de megtudván hogy a' Törökök' ſzáma 600-nál többre megyen egy batalion Vadáſz katonaságot, 2 könnyű ágyúval, Jirkoff Major alatt indíta oda. A' Törökök Slobodzeben a' házakba vevék magokat, 's bátran védelmezék magokat, de mégis seregeink onnét kinyomák őket. A' Török Vezér, Mehmed Bairaktar valami 100 embereivel elesett; sok kapott sebet, és sok a' Dunába fult; tsak nehány mentheté meg magát. — Réſzünkről 4 Vadáſz öletett meg; 3 Tiſzt, 's 14 közlegény sebet kapott. (Ez az az ütközet, mellyről az 51-dik levelünkben a' Török

Folytattatik 1/2 árkus Toldalékban.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(1.)

Pesten, Szerdán, Szent Jakab Hava 2-dik napján 1828.

H á b o r ú.

Nézd a' durva halál ezerenként repdes az ember'
Két fülinél: ki vitéz, szór keseredve veszélyt.
Jobb azt — sokkal jobb — távulról nézni, megírni;
'S eggy icze Somlyainál róla mesélni sokat.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Pesten Jún. 25-dikén a' Királyi Univerſzitás pompás ſzertartással megüllötte megújításának eſztendei ünnepét. Az Akademiai Magistratus, TT. Professor Urak, 's a' tanuló ifjuság, és más Uraságok jelenlétében, előſzör is Méltóságos Horváth János Bosoni Püspök Úr, Kir. Helytartói Tanátsos, a' Pesti Kir. Univerſzitásnál a' Theologiai Karnak Directora az Univerſzitás' templomában fényes Isteni ſzolgálatot tartott; azután pedig az Univerſzitás' nagy palotájában Nagyon Tiſztelendő Vass Láſzló Nagyságos Rector Úr fontos és igen hathatós deák Beſzédet tartott.

Pozsonyban Jun. 25-dikén tartott Megye köz gyülésében kihírdettetett, hogy N. M. Pálffy Fidelis Ő Exja, Fő Tárnokmester Pozsony Vgye Fő-Ispányi Helytartó Székébe Jul. 21-dikén fog bévezettetni, és 23ikban Tiſzt újító ſzék fog tartatni ugyan Ő Exjának a' Fő Ispányi Helytartónak előlülése alatt.

A' Borsodi fényes Béiktatásról még azt tartottuk megjegyzésre méltónak hiteles levél ſzerént: hogy az öröm és tiſztelettől felbuzdult Borsodi Izraelita Község is azon iparkodott, hogy Ő Excellentiájok eránt, Patriárka Érsek Pyrker László Úr, mint Királyi Commissarius és Nagy Méltós. Gróf Reviczky Ádám Úr Magyar Orſzág Fő Cancellariusa eránt öröm-érzéseit kimutathassa; melly is következendő módon esett meg: A' Városba bévezető kő hid közepén Ő Excellentiájok' üdvezlése végett állíttatott fel a' Borsodi Izraeliták által egy 8 öl magosságú, és 4 öl 2 láb ſzélességű Győzedelmi kapu, melly 8 jóniai oſzlopon erősíttetett meg a' hid tetején. — A' Győzedelmi kapu tetejének egy oldalán állott, a' Haza megſzemélyesített státuája, Magyar Orſzág Czímerét tartván kezében, —

mellette pedig két felől Felséges Királyunk 's Királynénk általvilágító colossalis mely-képeik ezen irással: „Boldogság a' bölts Uralkodónak." mind a' két kép teteit hozzá tartozó Symbolumok díszesítették. Az egész alkotmány két szegeletén volt két régi hamv-veder, mellyekből virágok 's gyümöltsök borultak ki. — A' Győzedelmi-kapu másik oldalán felyűl állott Borsod Geniusa, ezen Tettes Ns. Megye Czímerét tartván kezeiben — mellette két felől Nagy Méltóságú Gróf Reviczky Ádám, és Nagy Méltóságú Pyrker László Ő Excellentiájok colossális nagyságú transparent melyképeik, ezen irással: „Tisztelet a' Nagy Hazafiaknak," hasonlóképpen Symbolumokkal díszesítve. — — A' bejövetelkor a' Győzedelmi kapu bóltozata alatt állott rendben két felől 26 kiválasztott Izraelita, és a' Rabbinus a' Sz. Irással; — ezek felett pedig egy ölnyire felemelt helyen vólt két felől 26 egy formán felöltöztetett Izraelita nevendék leányka, kik mindenféle virágból díszesen kikötött, másfél láb hosszaságú, betűkben egyikfelől a' Nagy Méltóságú Fő-Ispány Úr, más felől pedig a' Nagy Méltóságú Installátor Úr Ő Excellentiájok' neveit tartották. A' bejövetelkor a' musika kar a' Győzedelmi kapu tetején harsogtatta örömét, 's a' hídra érkezésökkor Ő Excellentiájok megállottak, a' hol is egy ékes magyarsággal készített hathatós beszéddel tiszteltettek meg az Izraelita község eggyik Előljárója által, mellyet Ő Excellentiájok velök született kegyességgel fogadták-el —

Ugyan azon napon estve másfél ezer métsekkel világosíttatott fel ezen Győzedelmi kapu, mellynek tetején egy igen kellemetes világot terjesztő Bengaliai tűz gyujtatott meg harsogó mu'sika szónál. A' kapu bóltja alatt pedig a' fent már leírtt renddel azon személyek és nevendék leánykák nagy örömmel várták Ő Excellentiájok még egyszeri megtekintését, melly szerentsét meg is nyervén, késő éjtszakán hagyták-el sok ezer Éljen! kiáltások mellett tisztelő helyeiket. Elmulván e' napi Czeremoniák, 13-dikban szokott Isteni tiszteletök helyén egy ezen tárgyat illető Tanitást mondott el a' Fő Rabbinus a' község előtt, mellyet is egy igen hathatós könyörgéssel befejezett, melly Ő Excellentiájának benyujtatott. Ezen kedveskedést is örömet jelentő le ereszkedéssel méltóztatott Ő Excellentiája fogadni.

AUSTRIA.

Rudolf Tsász. Kir. Fő Hg. Kardinális, és Olmutzi Érsek igen nagy betegségben volt; de Jun. 24-diki tudósítás szerént már a' nyavalya megfordúlt.

NÉMET ORSZÁG.

A' Szász-Weimári Nagy Herczeg, Károly Augusztus, midőn éppen Berlinből haza felé utazna, és Torgauba menne a' Grádiczi ménes megnézesére, 's egész nap jó egésségben volna, Jun. 14-dikén estve 9

óra tájban hírtelen a' guta megütötte, midőn dohányozva az ablakra könyökölne A' Nagy Herczeg ſzületett 1757-dikben, 's 1775-diktől fogva uralkodott. Két fia van: Károly Fridrik, mint most következő Nagy Hg. ſzül. 1783. és 1804-dikben az Oroſz Tsáſzár hugát feleségűl vette, a' másik Károly Bernard.

A' Bétsi Udvar érette Jun. 29-dikén vette fel a' gyáſzt, 's változás nélkűl 8 nap viseli.

OROSZ BIRODALOM.

Tábori tudósítások Satunoffból, Jun. 11-dikén estve 9 órakor:

„Minekutánna seregeink 8-ikán reggel a' Dunán általkeltek, a' víz ezen nevezetes napon egéſz estig el volt borítva hajókkal, mellyek katonáinkat, és ágyuinkat vitték által azon helyekre, mellyekről az ellenség eltávozott.

„Még négy ágyút, egy hábiczot, és nem kevés puskaport, 's egyéb töltést kapánk Isaktsa mellett egy felhányt dombnál.

„Más nap, 9-dikben, folyvást tartott az által-kelés; nagy serénységgel fogtak a' híd építéshez. Reggel 11 órakor Isaktsa külső városainak megmaradott réſzét egéſzen felégette az ellenség.

„Az nap déltájban a' Tsáſzár maga is általment a' Török földre. Ő Felsége egy bárkán ment által a' Dunán, mellyet azon tiz Zaporogi Kozák hajtott, kik még nehány nap előtt a' Török jobbágyai valának, és Sz. György kereſztjét kapák. Az ő Hetmanjok volt a' Kormányos, ez előtt kevéssel még két lófarkú Basa. Különös eset, hogy éppen ezen estve vette a' Tsáſzár azon tudósítást, hogy a' Persiai Sah a' maga gárdájának egy batalionát Ő Tsáſzári Felségének nevéről nevezte.

„A' Tsáſzár minden állásokat megſzemlélt, mellyeken a' Törökök az előtt való nap állottak. Ő Felsége a' Tsáſzár Gróf Wittgenstein Feldmarsalnak ajándékozta az egyik ágyút, mellyet a' Török sánczolásokban találtak. Midőn Ő Felsége viſſzatért, ugyan azon Zaporogi Kozákok vitték viſſza az Oroſz Dunapartra, kik általvitték vala."

„10-dikben az Isaktsai Basának egy levele érkezett az Oroſzokhoz, olly jelentéssel, hogy a' várat által ſzándékozik adni. Azt izenték viſſza, hogy más nap reggel 10 óráig időt engednek neki az ajánlott capitulátió elfogadására.

„11-dikben Isaktsa vára körűlvétetett két fegyveres oſztályunk által; és míg a' Tsáſzár a' tábor-ſzemek előtt ellovaglott, két Ottomán béke-követ érkezék-meg, kik minket arról tudósítának, hogy a' Várnagy elfogadja a' mi feltételeinket, 's kéſz a' várat általadni. Minekutánna az elintéző Czikkelyek feltétettek, 3 óra tájban a' két Basa elérkezék, Ő Felségének bizonyos távulságról alázatos tiſzteletet mutatván, eggyik volt Ejub-Basa, Isaktsa Várnaggya; a' másik Hassan-Basa, ki menedék helyet keresett vala a' várban, mivel a' Jun.

8-diki tsatában seregei elfzéledtek. Ezután mindjárt bémenének a' várba seregeink ugyan ezen Basák által vezettetve, 's elfoglalák Isaktsa kapuit, 's bástyáit. Midőn seregeink bémenének, a' bóltokat nyitva, 's a' lakosokat kéfzen találák az ő elfogadásokra, a' mi azt látfzik mutatni, hogy a' mostani háborút nem tekintik a' Törökök nemzeti, vagy religyiói háborúnak. Tsak hamar azután a' mi Tifzteink, 's katonáink békeséges társalkodásba ereſzkedének a' lakosokkal.

„Az Isaktsai őrsereg, 's az említett két Basa engedelmet nyerének arra, hogy tellyes fzabadsággal kimehessenek; de 85 ágyú, 18 záfzló, töltések, és eleség, mellyel a' vár bőven meg van rakva, kezünkben maradtak.

„Ugyan ez nap tudósítást vevénk egy ütközetről, melly 9-dikben reggel Brailovnál a' Török, és mi hajós seregünk között történt. A' mienk, Zavadoffsky Kapitány által vezéreltetvén, külömbféle nagyságú 17 hajóból állott; a' Töröknek 32 hajója volt. A' tsata korán reggel kezdődött, 's elég kemény volt; de az Admirálisi hajó tsak hamar leereſzté záfzlóját, 's kevés óra alatt más 25 Török hajót hasonlóképpen elfogtunk, elsűlyeſztettünk, elégettünk, vagy öfzverontottunk. A' megmaradott többi hat Török hajó Matsin erősség' ágyui alá futott. Ezen győzedelem, mellyet Zavadoffsky Kapitány ügyes, és bölts elrendelésinek, és tengeri katonáink' bátorságának lehet tulajdonítani, Brailov' állapotját még veſzedelmesebbé teſzi, melly minden közösülését a' Duna jobb partjával elveſzti. Ezen vár' ostromoltatása minden nap előbbre halad. Zavadoffsky Kapitány Contra-Admirálissá lett.

„A' Dunán a' híd elkéfzült. Egy brigáda lovasság éppen most megyen által, 's az egéfz ármáda utánna indúl.'

A' Sz. Pétervári Journal Jun. 10-dikén következő tudósítást közöl azon expeditióról, melly Anapa vára előtt kifzállott: „Greigh Vice-Admirális jelenti: hogy a' Sebastopolnál felfegyverkezett, 's hadi sereget vivő hajós oſztály Máj. 3-dikán (új Kal. fzerént) megindúlt; hanem réfzint az ellenkező fzél miatt, réfzint a' fzél nem léte, és köd által gátoltatván, 's 11-dikéig Ajoudagh fokot meg nem kerűlhetvén, melly Krimia déli partjánál van, Anapa' öblébe Máj. 14-dike előtt nem juthatott; más nap a' Tsáfzár' hadi Segédje, Perovsky Obester, Tamanból Anapához megérkezett azon seregekkel, mellyek a' kifzállók' fzaporítására voltak rendeltetve; de minthogy az ellenkező fzél meg nem engedte a' hajós sereggel az öfzvekaptsolódást, igen nagy űggyel-bajjal, mégis okos elintézésével több napig megvédte a' sokkal nagyobb fzámú ellenség ellen azon állást, mellybe magát verte. — 18-dikban reggel Hg. Menzikoff Grlis kormánya alatt kifzállának seregeink,

Toldalék
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(1.)

Török határſzélekről érkezett tudósítás ſzerént ſzó van.)

GÖRÖG ORSZÁG.

Aeginából Apr. 14-dikén írják, hogy Hydrán a' pestis híre úgy terjedett el, hogy Aphrodite nevű gályának Kormányosa, melly hajó a' Török fogságból kiváltatott Görögöket Modonból oda ſzállította, ott hírtelen meghalt, utánna tsak hamar a' felesége, és két tselédje. Ez annál különösebb volt, hogy Modonban nyoma sem volt a' pestisnek; a' Kormányos halála előtt beſzélte, hogy a' parantsolat ellen Modonban egy Albániai Töröktől sált vett, mellyet hazáig mindég rejtegetett; otthon kibontván, a' feje mindjárt megfájdult. Ebből az Aeginától oda küldetett orvos azt következtette, hogy a' Sál pestises volt, 's megírta a' Praesidensnek, ki Hydrát és Speziát bézárt helyeknek hírdette. E' miatt a' lakosok felette sokat ſzenvedtek; végre Máj. 12-dikén maga a' Praesidens ezen két ſziget előtt megjelent két Oroſz línea-hajóval; 's az óta több idegen hajók is meglátogatták ezen ſzigeteket, hol több haldoklás nem történt. — A' Praesidens midőn itt tartózkodott két végzést adott-ki; eggyik azt rendeli: hogy a' zsoldos katonákon kívül semmi Görögnek sem ſzabad fegyvert hordozni. Ez nem kedves a' lakosok előtt, kik a' fegyverhordozáshoz vannak ſzokva, — de ſzükséges. A' másikban a' ſzárazföldön a' partok hoſſzában contumáczia házak' felállítását rendeli a' pestis eltávoztatására.

A' több haſznos rendelések között még említést érdemel az, melly a' Görög Státust 15 Kerületre oſztja, t. i. Moreát 7-re, a' ſzigeteket 6-ra. Mindenikbe Kormányozó neveztetik-ki, kinek kötelessége: a' kerület' népességét ſzámba venni, a' külömbféle rendek ſzerént; a' nép állapotját, ſzükségeit ki tudni, előadni; az Egyháziak' állapotjára vígyázni; az oskolákról, 's a' tanításról gondoskodni, 's a' t. — A' Praesidensnek egy újabb végzése azt rendeli, hogy a' Görög ifjúság közűl, sors húzás ſzerént, 6000 új katona állíttassék.

Korfuból Jun. 2-dikán költ tudósítás ſzerént, Ibrahim Basának egy Biztosa érkezett Korfuba, ki a' Lord Fő Biztossal Ádám Generálissal, 's Gr. Guilleminot Franczia Követtel közölvén a' Basa' izenetét, viſſzatért Navarinba. A' hír ſzerént az izenet abból állott, hogy ha tovább is megmaradnak a' ſzövetséges Hatalmasságok ſzándékokban, és elzárván a' kikötőhelyeket, a' Basa népének oda eleséget béſzállítani nem engedik, kéntelen leſzen eleséget Móreában erőſzakkal ſzerezni.

)(

Hírdetések

Jelentés.

(1) Most jelent-meg, 's találtatik minden jelesebb könyvárosoknál:

Handbuch der ungrischen Poesie,

oder:

Auswahl interessanter, chronologisch geordneter Stücke aus den vortrefflichsten ungrischen Dichtern, begleitet mit gedrängten Nachrichten von deren Leben und Schriften; nebst einer einleitenden Geschichte der ungrischen Poesie; einer Sammlung deutscher Übersetzungen ungrischer Gedichte, und einem Verzeichnisse der im Werke vorkommenden weniger gebräuchlichen Wörter.

Für Jene sowohl, die bereits einige Fortschritte in dieser Sprache gemacht, als für alle Freunde der Literatur im Allgemeinen, und der ungrischen insbesondere.

In Verbindung mit Julius Fenyéry
herausgegeben von
Franz Toldy.

Két kötet nagy 8-ad rétben, kisded betükkel 65 1/4 ív.
Pest és Bécs, 1828. Ára 4 for. ezüstben.

Mivel a' munka közel harmincz ívvel szaporodott azon szám felett, mellyre a' Kiadó magát kötelezte, az Előfizető Urakat illő tisztelettel kéri, hogy a' második kötet' átvételekor azok, kik 2 fttal praenumeráltak, egy ftot, kik hárommal, harmincz krajczárt fizessenek-rá az említett szaporodás' fejében.

Aradi Gyűlés, Hősköltemény öt énekben. Írta Czuczor Gergely. Kiadta barátja Toldy Ferencz. Pesten, 1828. nagy 8-ad rétben. Ára kemény táblába, csínos borítékba bekötve: 36 kr. ezüstben.

Nuntium.

(1) Opus sub titulo: Institutiones Juris Romani privati etc. ad typum admissum prelo subjicitur, ac sperari potest, idem usque finem Mensis Decembris a. c. indubie ex toto impressum proditurum. Operis hujus Partes duae sunt: Pars I. praemissis historico-juridicis praecognitis, complectitur Jus personarum, quo matrimonium, patria potestas, tutela et curatela refertur; Pars II. Jus

rerum ita, ut volumine uno Jus in re (Dominium), proinde doctrina de possessione, dominio, pignore, servitutibus, superficie, ac haereditate, altero autem volumine Jus ad rem (jus obligationis) proinde jura ex conventionibus, delictis et variis causarum figuris orta, evolvantur.

Ex hoc brevibus attacto conspectu videre est, ad operis hujus, 45—50 phylerarum, editionem nonnihil majores impensas requiri, pro quibus saltem in parte obtinendis ad Praenumerationem omnes eos invitandos duxi, qui cupiunt, ut Juri Romano, omnis legislationis positivae fonti uberrimo, colendo in Hungaria quoque manus admoveatur. — Hac de causa Sp. ac Cl. Professores Academicos Regni Hung., omnesque Bibliopolas interpello, quatenus meam, in iisdem locatam, fiduciam lubenti animo suscipientes praenumerationem, pretio in 4 flor. M. C. defixo, usque initium Decembris a. c. duraturam, colligere, hancque cum DD. Praenumerantium nominibus ac titulis, ut imprimi queant, Pestinum ad me secura occasione submittere dignarentur, pro qua benevolentia in testimonium gratitudinis exemplar 10-um offertur.

Michaël Szibenlifzt m.p.
Juris Rom. Professor P. O.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hirré tétetik, hogy a' Ménessen még most is a' Górékban lévő 1129 7/74 Pos. merő tsöves kukoricza 1828-diki Julius 14-dikén helyben fzokott reggeli órákon tartandó nyilván való Licitátio által a' többet igérőknek mindjárt teendő kéfz pénz fizetésért réfzenként el fog adattatni.

Mellyre nézve a' venni kivánók a' fent jegyzett napon, és helyen erányos bánat pénzzel felkéfzűlve jelenjenek meg.

Hírdetés.

(2) Királyi Tanátsos Majthényi Károly Urnak, minden, Nemes Pest, Neográd, és Honth Vármegyékben fekvő Jófzágai 6 eftendőre licitando árendában fognak botsájtatni, a' következendő napokban, és Helyeken, nevezetessen:

Folyó 1828-dik eftendei Augustus 11-dik napján, Neográd, és Honth Vármegyékben fekvő Cseftvei, Ribai, és Csalomiai birtoka. Cseftvén.

Ugyan folyó eftendei September 3-dikán Pest Vármegyében fekvő Versegi, és Neográd Vármegyében fekvő Heredi birtoka. Versegen.

Szinte folyó eſztendei Septemhernek 15-dikén Pest Vármegyében helyheztetett Szent Iványi egéſz helység, ſzomſzédságában lévő Vörös Vári, és Solmári birtokkal eggyütt. Szent Iványon.

Azon alkalmatossággal az árendában botsájtandó Jóſzágokban lévő Fundus Instructus is (ha az árendással erántok megeggyezni nem lehetne) Kótyavetye által el fog adódni.

A' ki az árendában botsájtandó, Jóſzágoknak miněműségekről, és mennyiségekről, vagy az árendális Conditiókról tudósíttatni kiván, jelentse magát Pesten a' Sequestri Curatornál Kovách i óczy Láſzló Úrnál a' Vármegye házának által ellenében 608-dik Nrus alatt, vagy annak ne talántán itt nem létiben Majthényi Familia Jurium Directoránál Vitkovics Mihály Úrnál a' Kereſzt útſzában Nro 339.

Jóſzág Kiárendálásának Hírdetése.

(3) Tekintetes Nemes Székes Fejér Vármegyében a' Velenczei Helységben, melly a' Postaút mellett, és négy orányira Buda és Pest, két órányira pedig Székes Fejér Városſaitúl fekſzik, Méltóságos Gróf Lichtenbergné Aſſzonyságnak 1500—1600 Holdból álló Jóſzága minden hozzá tartozandó Gazdaságbeli Eſzközökkel, Szántó Ökrökkel és Juhokkal az 1829-dik eſztendőnek Sz. György napjától fogva több egymás után következő eſztendőkre Árendába ki fog adattatni.— A' kiknek a' Haſzonbérlésre kedvek volna, jelentsék magokat a' Pesti Magyar Hazai és Külföldi Tudósítások Irójánál akár ſzemélyesen, akár ſzabad levelek által, honnét megkapják azt az útasítást, kinél lehet megtudni a' Kötésbeli Feltételeket. Pesten 24-dik Juniusban 1828.

Hírdetés.

(3) Czegléden a' Debreczeni, és Aradi Orſzág útban a' Pósta Státio, mellyhez a' jól épűlt Póstaház minden megkivántató hivatalbeli ſzükséges ſzerekkel, — egy lóherés kertel, azon kivűl 3/4 telek ſzántó földel, és 80 hold kaſzálóval mérsékelt Census erántlévő Dotatiónál fogva tartoznak, naponként ſzabad kézből eladandó. A' venni kivánók a' birtokoshoz N. Meleghegyi Katalinhoz útasíttatnak.

Budai Lotteria.

Sz. Iván Hava 28-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

78. 10. 35. 59. 2.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(2.)

Pesten, Szombaton, Szent Jakab Hava 5-dik napján 1828.

N y e l v.

Nyelv szóllásra való; nagy kints ez, 's drága ajándék;
Sok jónak, 's rosznak kútfeje lenni szokott.
Rosznak is? — úgy vásott nyelvünk' jobb lenne kivágni!
Ah nem! — jobb inkább megzabolázni hegyét.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' N.M. Magyar Kir. Udv. Kamara, a' K. Kamarai Számvevő Hivatalnál W a c h t e r Károly Úrnak Számvevő Tiſztségre lett előmozdítása által üres hely támadván, erre Ingrossistává nevezte K o s s i b a Józſef Urat eddig volt Accessistát, ſzép tulajdonságait, 's buzgó ſzorgalmát tekintvén.

S z a b a d k á r ó l így írnak Jun. 27-dikén: Ezen hónap 15-dike örvendetes vala ezen ſzabad királyi Városra nézve, midőn Nagyságos Komori B e d e k o v i t s Tamás Urat a' Temesi Kamara Helytartóság' Előlülőjét, mint ide főbb helyen választottt Tiſzt-Választó Királyi Biztost keblébe fogadhatá. Ugyan is Ő Nagysága midőn a' helybeli Ns. Tanáttsal a' ſzükséges Értekezést elvégezte volna, 23-dikán a' külső Tanátsból mintegy 21 tag hijányosságot tökélletesite ki, mellyre következett 24-dikén a' Fő Tiſzti Válaſztás; ennek következésében Fő Bíróvá lett: Tettes Almási A n t u n o v i t s Józſef Úr, Belső Tanátsos, 's Ts. Ns. Báts Vármegye Tábla Birája; Polgár Mesterré: Tettes M u k i t s Simón Úr Belső Tanátsos 's Tsáſz. Királyi Pósta Mester; Fő Kapitánnyá a' ki volt, Ts. V o j n i t s György Úr. — Tanátsbéliekké: N. N. S z a r i t s Józſef Úr volt Fő Jegyző; C z o r d a Józſef Úr volt Fő Számvevő; M i t t e r m ü l l e r Józſef Úr Város Rendes Phisicusa; M a t s k o v i t s Józſef, Böltselkedés Doctora és Ügyvéd Úr; K u l u n t s i t s Simon Al-Számvevő Úr, és K u z m a n o v i t s Timotheus Úr volt Perek gondviselője. — Válaſztott Község ſzóſzóllója: M i l o ſ z a v l y e v i t s János Úr. — Fő Jegyző: J o s i t s Boldisár Úr. — Al-Jegyző: B a c h i c h Mihály Úr, Actuarius: P e r t i t s Gergely Úr. Fő Ügyéſz; V i l l o v György; Al-Ügyéſz: P a p p o v i t s János, újra megerősittettek. A' Városi Tár hivatalában meghagyattatott A b l a g o e v i t s Abraham Úr, mint

Fő, és Ellenkezőnek Romits Albert Úr; valamint az Adófzedő hivatal is Hofbauer Mátyás mint Fő, és Karnafzi Pál mint AlAdófzedőknél. FőSzámvevő lett: Sztojkovits Demeter Úr; Föld Biró: Czorda Antal Úr. — Az egéfz Tifzt Válafztás a' községnek nagy megelégedésével történt.

Hadi Tudósítás.

Éppen most érkezett Jáfzvásárról azon tudósítás, hogy a' híres Brailov vár Junius 19-dikén Capitulátio által az Oroſzok' kezébe esett. 17-dikben két ízben rohantak az Oroſz seregek a' várra, de mind annyifzor nagy vefzteséggel viffzaverettek (lásd az 51-dik levelünkben a' Török határ fzélekről vett tudósításunkat); hanem 18-dikban reggel olly temérdek sok tüzes bomba, és Congrevi gyujtó rakéta hányattatott a' városba, hogy az rövid idő alatt tűz-tengerré válna; erre a' Törökök capitulálni kivántak, 's azt megnyerték.

PORTUGALLIA.

A' Lizabónai Ujság Jun. 4-dikén Dom Miguel Regens Kir. Herczegnek illy Végzését közli: „Minthogy eltökéllve vagyok fzemélyesen általvenni a' hadisereg vezérlését, azt rendeltem, hogy egy General-Stab állíttassék öfzve. A' hadi Ministerre van bízva ezen végzésnek végrehajtása. Költ az Ajudai palotában, Máj. 27-dikén 1828 (aláírás) a' Regens Kir. Hg." Ezen Végzés után következik a' General-Stab öfzvefzerkeztetése, melly 31 Generálisból, 's Fő Tifztből áll; ezek között van az Ispitályoknak egy Fő Directora, a' Postáknak Fő Directora, és egy Fő eleség-fzerző. — Jun. 3-dikán a' Lizabonai őrsereghez illy Proclamátio botsáttatott: „Katonák! Egy tsupán katonai Factio, melly hírtelen támadott, a' köz tsendeséget, és rendet megzavarni bátorkodik, mellynek feltartására, 's megörzésére a' polgári katonaság rendeltetése fzerént köteles. A' Factio a' rendtartásnak minden törvényeit általhágta; öfzve esküfzik az én Királyi akaratom, és Királyi fzándékom ellen, midőn gyalázatos, és alatson efzközökkel iparkodik eltsábítani a' többi hadi sereget, hogy azzal is eggyesűlvén, a' thrónust meggyalázza, a' Monarchiának alaptörvényeit lábaival tapodja, a' nemzeti függetlenséget, és a' Királyifzék' nagyságát öfzverontsa. Katonák! Ezen nyomorult pártütők eddig már ostoba fzándékaikat abban hagyták, fegyvereiket letették, 's botsánatot kértek volna vétkes tetteikért, hogyha a' megromlott erkölcsiség őket nem gátolta volna abban, hogy lelkökismérete sugarlásainak, a' betsület' érzésének, 's az én igéreteimnek engedelmeskedjenek; ezen érzéseket felserkenthette volna bennök az egyenességnek, és hívségnek azon példája, mellyet ti az Orfzágnak, 's egéfz világnak adtatok. Katonák! eltökéllettem magamban, hogy a' hadi sereg' vezérlését által vegyem; ez a' legnemesebb, 's legditsőségesebb hely, mellyet válafzthatok magamnak; ez által tagadhatatlan bizonyságát adom

bízodalmamnak, 's reménylem, hogy azért ti is nekem hűségteknek, változhatatlan állandóságtoknak, és vitézségteknek új bizonyságát fogjátok adni. Kövessetek engem, engedelmeskedjetek parantsolatimnak, 's úgy, Isten' segedelméből, mindég győzedelmesen tértek vissza a' viadalból (alá-irás:) a' Regens Kir. Hg. — Ő Kir. Magassága' parantsolatjára: Gróf Barbacena, a' Generalstab' Feje. Lizabonában, Jun. 2-dikán 1828."

A' Lizabónai Udv. Ujság Jun. 2-dikán az Algarbiai hadi Kormányozónak D. Miguelhez küldött tudósítását közli, mellyben a' Kormányozó a' Kir. Herczeget Felséges Úrnak nevezi, 's előadja: miképpen mentek hozzá a' Katona Tisztek, jelentvén, hogy ők a' Kir. Herczeg Proclamatióját, melly Apr. 30-dikán költ, semminek tartani, 's Dom Pedro jussait védelmezni elhatározták magokban, 's ha erre a' Kormányozó reá nem áll, sok vér fogna folyni. A' Kormányozó némelly hív embereivel tanátsot tartván, jobbnak vélte az erőnek engedni. A' pártütők letevék a' Kormányozót, 's a' Törvénybírót, 's helyökbe másokat nevezének-ki. A' Kormányozó észrevévén, hogy némelly eltsábított katonák ingadoznak, bátorságot veve, 's hadi segédjével kiindúla szállásáról, az első katonát, kit szembe talála, megszóllitá, hogy a' zászlót hozná el a' pártütő Majortól; ez, 16 granatéros katonával eggyütt megis tette. Ezzel a' Generalis kezébe vevé a' zászlót a' piaczra mene, egy Obristlieutenant, 20 pattantyús, és némelly katonák a' 2-dik batalionból lévén vele; a' felfegyverkezett vidéki lakosok tódultak hozzá. Ekkor a' Major a' vele lévő katonákkal kimene a' városból; a' Grlis az övéivel fegyverben maradt az nap, és éjjel. A' pártütők 28-dikban megtámadták Fárót, de az ott lévő derék pattantyús Rgt őket visszaverte. Ezután több elpártolt katonák visszatérének a' Generálishoz, sok fegyveres lakosokkal. Végre jelenti, hogy 29-dikben a' tsendesség Algarbiában visszatért, és hogy a' fellázzadott Tisztek, kik a' katonaságot eltsábították, a' nép futásokban elfogta, és a' Majort a' Fárói lakosok megölték, 's a' t. Költ Tavirában Máj. 29. 1828. Palmeirim Ignacio General-Lieutenant, és Algarbia' hadi Kormányozója.

A' Courrier-Français egy Proclamátiót közöl, mellyet több Coimbrai Tisztek adtak-ki, 's felszóllitják a' népet, hogy Oportó, Vizeu, 's más helyek' példáját kövesse, 's addig is az Oportói Katona Juntának engedelmeskedjék, míg állandó Kormányszék állíttatik-fel, melly Dom Pedro szándékával eggyetértve fog munkálkodni.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Dauphinné Jun. 19-dikén Normandiai útjából Sz. Cloudba visszatért. 20-dikban az Orleán família a' Királynál udvarláson volt.

A' Király Jun. 16-dikán egy Végzést adott ki a' Kis-Papi Oskolák' dolgában, mellyben az rendel-

tetik: 1.) hogy azon 8 kis-Papi Oskolák, mellyek eddig a' Jesuiták' felvigyázása alatt állottak, a' közelebbi Octob. 1-ső napjától kezdve az Univerſzitástól függjenek; 2.) hogy semmi nevelő- vagy tanító-Intézetbe Directornak, vagy Professornak senki fel ne vétessék, ha tsak az valamelly törvényesen megerősített Szerzetes Rendhez nem tartozik.

A' Követek háza Jun. 19-dikén az Ujságok', és havi Irások' ſzabad nyomtatásáról ſzólló új Törvényjavallatot 266 voksal, — 116 lévén ellene, — elfogadta.

Toulonból Jun. 13-dikán. „Éppen most indúla ki az ide való kikötőhelyből Cuvillier Kapitány' vezérlése alatt egy hajós sereg, melly 1 línea-hajóból, 4 fregátából, 2 briggből, 1 bombázó gályából, és 32 ſzállító hajóból áll. Ezen hajók két hónapi eleséggel vannak megrakva. Bizonyosan nem tudjuk, hová mennek; a' sokféle hírek közül az látſzik leghihetőbbnek, hogy Kadixba mennek, és az ott lévő Fr. sereget felvévén, azt a' Baleári ſzigetekbe ſzállítják, melly ſzigeteket Spanyol Orſzág Franczia Orſzágnak akarja által engedni adósságba. — Tegnap érkezett meg Korfuból egy hajó, melly a' külső dolgok Ministerének leveleket hozott. Ezeket mindjárt sebes lovas által küldötték Párisba.

A' Jun. 14-diki ülés igen nevezetes volt a' Deputátusok' házában; sok nézők tódultak oda; a' tagok majd mind ékes öltözetben jelentek meg. Az Előlülő inté a' gyülekezetet, hogy olly tsendesség legyen, millyent a' dolog' fontossága kiván. Labdey de Pompiéres felálla a' ſzóſzékbe, 's az előbbeni Ministerek ellen illy Vádoló-javallatot olvasa fel: „Én az utólsó Ministeriumot vádolom a' Király ellen elkövetett Felségbántásról, kit a' néptől elſzakaſztani (isolálni) iparkodott. Vádolom a' nép ellen elkövetett Felség bántásról, mellyet a' Király' bízodalmától megfoſztani igyekezett. Vádolom őtet arról, hogy az Orſzág' Constitutióját, 's a' magános polgári jusokat megsértette. Vádolom a' kitsikarásról, minthogy törvény által meg nem engedtetett adót vett fel, 's a' Státus-pénzét eltékozolta." Ezután több vitatások következtek, hogy ezen javallatot tanátskozásba kelljen-e venni, vagy ne; végre a' többség arra hajolván, hogy a' javallat megváltoztattassék, Pompiéres Úr így adá elő megváltoztatva javallatját: „A' Deputátusok' háza az utólsó Ministerium' tagjait vádolja a' Felség-bántásról, és a' kitsikarásról." A' Praesidens voksra botsátá a' dolgot, vallyon a' javallat vizsgálat alá botsáttassék-e? Az egéſz ház erre voksola; tsak két tag ellenzette az erről való tanátskozást. Egy Biztosság neveztetett ennek meghányására.

Az Al-Törvényſzék Dumonteil Pap' ügyében, az ő házasságának ügyében illy itéletet hozott: Minthogy a' Revolutió előtt megvolt tiltva a' Papok' házassága; később a' nemzeti Gyülés' végzései által

meg volt engedve, mellyeknek az volt czélja, hogy Franczia Orſzágban a' Katholika hitet elrontsa; azután pedig az 1802-diki Concordátum által ismét azon engedelem eltöröltetett; és mivel a' Charta, melly a' Katholika Religyiót Státus' Religyiójának vallja, a' régi principiumokat ismét helyre állítja, — ennél fogva Dumonteil Pap' házassága meg nem engedhető.

Minden Párisi Ujságok jelentik a' Courrier des Tribunaux-ból, hogy egy tiſzta öltözetű ember, 30 eſztendős a' kézimüvesek rendéből, St. Cloudban azt kívánta, hogy a' Királyhoz botsáttassék; de ezt neki meg nem engedték. Azután a' kortsmába ment, ott hangosan gyalázta, ſzidta a' Királyt, 's Királyi ſamiliát. Erre őtet elfogták, 's zsebjében két pistolyt találtak golyóbissal megtöltve, 's még golyóbisokat, 's puskaport. A' vallatásnál Pernetnek nevezte magát. Szállásán sok puskaport, 's golyóbisokat találtak. Most kezdődik a' pere.

NAGY BRITANNIA.

Sir Byng John Irlandnak hadi Kormányozójává neveztetett Sir Murray György helyébe, ki gyarmatok' Ministerévé lett. — Croker Úr, ki a' titkos Tanátsba felvétetett, az Admirálisság' Titoknokává lett.

Nevezetes volt a' Felső háznak Jun. 9-diki ülése, mellyben, mint máskor említettük a' Katholikusok ügye vétetett tanátskozásba. Tudjuk, hogy Hg. Wellington, első Minister, mindég a' felſzabadúlás ellen volt, valamint most is, de még is akkor nagy mérséklést mutatott beſzédében, így ſzóllván: „Semmit se ohajtok inkább, minthogy ezen tárgy eligazíttassék; de ezen czélra nem vihet a' másik Ház' végzése; én elsőbben a' meghatározott kezességet akarom ismérni, mellyet a' Katholikusok nekünk akarnak nyujtani, minekelőtte az ő kivánságok eránt kinyilatkoztatnám ſzándékomot. Nem akarok addig kivánságoknak eleget tenni, míg ezen kezességet meg nem nyerem. Az én vonakodásom nem ſzármazik a' hit-vallás' külömbségétől, hanem a' Római Egyház Uralkodásától, az ő közönséges öſzveköttetése' systemájától. A' Protestans Egyház' bátorságára, 's a' Státus' függetlenségére nézve kezesség kivántatik, minekelőtte a' Törvényeknek kivánt eltörlését meghatározzuk. Hogy a' Pápa nevezzen ki Püspököket Irlandban, azt az élő törvények nem engedik. Hogy — más Orſzágok' példája ſzerént — a' Pápával az eránt Concordáta köttessék, az ismét nem lehet, mivel a' törvények a' Pápával való alkudozást, és levelezést megtiltják. Én ezen tárgyról nem örömest beſzéllek. Ohajtom, hogy e' mostani javallás félretétessék. Engedjenek az Urak időt, hogy ezen tárgyat érett megfontolás alá lehessen venni, és valamit gondolni, a' mi a' kivánt czélra vigyen." A' Ministernek ezen ſzavaiból azt huzták ki, hogy maga a' Ministerium fog majd a' Katholikusok' javára valamit tanátsolni. A' Sussexi Hg. nem a' mai világba valónak itélte

egy egéſz Nemzet' elnyomattatását; és azon törvényeknek, mellyeket a' Katholikusok ellen az előbbi időſzakaſz kegyeskedése hozott, végeltöröltetését ſzükségesnek tartotta. A' Lord Caocellarius hoſſzabb okoskodása után így ſzólla: „Irlandia három negyed réſzét Katholikusok teſzik; megismérem, hogy igazság volna ott a' Kath. Egyházat,— mint Angliában az Episcopális, és Skócziában a' Presbyteriána Egyházat — megfundálni. De mivel én az Irlandi Protestans Egyházat ſzeretem, nem akarnám, hogy a' Katholikusok legyenek hatalmasabbak. De hát mi úton kell a' dolgon segíteni? én nem tudom. „Lord Plunkett azon útat mutatta, hogy a' Katholikusok minden polgári jussoknak tellyes birtokába tétessenek. Ezt itélte Wellesley Marquis is (Hg. Wellington' testvére), 's a' t.— Tudjuk, hogy végre Lansdowne ajánlása félre vettetett.

Az Alsó Háznak Jun. 12-diki ülésében Sir Burdett Francis ismét egy Kérelem-levelet nyujtott be egy Irlandi Megyének Katholikusaitól, azon törvényes akadályok elhárítása végett, mellyek miatt a' polgári jusokkal nem élhetnek egyformán a' többi jobbágy-társaikkal. „Tudjuk, így ſzólla, hogy a' könyörgők, a' másik Ház' végzése után, későn jőnek. De most egéſzen más ponton áll a' kérdés, mint az előtt. Lehetetlen, hogy milliom emberek kizárva legyenek azon jusokból, mellyeknek megnyeréséhez már sokſzor olly közel voltak, 's ők mégis semmi boſzúságot nem mutattak azon, hogy olly ajándékot tőlök viſſza tartóztattak, a' mint nevezni ſzokták; melly ajándékra az igazság, és a' polgári alkotmány nekik just adott. De én reménylem, hogy a' Katholikusok azon kedvező fogások végett, mellyek külömbféle név alatt az ő inségök' enyhítésére a' Parlamentumban előhordattak, békételenségöket nem fogják nyilván kimutatni. Reménylem, hogy a' Képviselők' háza a' felső ház' böltseségéhez vitt Appellátióját olly erős okokkal fogja támogatni, hogy az akkori Minister, akárki legyen az, által látván a' sietséges elfogadásnak ſzükséges voltát, azt többé nem ellenezheti (nagy tetſzés). Némelly vigaſztalásomra ſzolgál az, hogy olly Ministerünk van, ki ezen ügyet minden előítéletekből kivetkeztette, 's minden odium theologicumtól megmentette; úgy hogy ha jövendőben ezen tárgy ſzóba jő, azt többé nem a' régi eggyezéseknél, nem a' Limeriki kötésnél, 's az Uniónál fogva, hanem tsupán az igazságnál, okosságnál, és haſzonnál fogva kell kivívni. Ha egyſzer a' Katholikusoknak az igazságot kiſzolgáltattuk, 's ők még nem nyugodnának meg, akkor ezen alkalmatosság minden egyéb Nagy Britanniai lakosokat eggyesítene, úgy hogy tsak egy ember és egy kar lenne (Halljuk, halljuk, halljuk!) Minthogy most a' Kormányſzék' fő polczán olly ember van, kinek józan itélete van, jeles elhatározású, és erős characterű, és ollyan, kit, ha egy útat vállaſztott, nem könnyen lehet attól eltántorítani (halljuk, halljuk!) —

ennél fogva meg vagyok győződve, hogy nem messze van már azon idő, mellyben az én reménységem bétellyesedik." Még többen szóllottak, ki mellette, ki ellene. A' Sir Burdett által bényujtott folyamodó levél kinyomtatásra küldetett.

AMERIKA.

A' Jamaikai Ujság Apr. 29-dikén így ír: „Kolumbiában mostanság hadi Kormányszék vagyon, és Bolivár' kardja hoz törvényeket a' Respublikának. A' Szabadság olly plánta, melly Déli Amerika' földén nem tenyészik, és Bolivárnak semmi sem hibázik, tsak a' Tsászári név a' déli világban. — Az utolsó posta hajó által tudók meg, hogy Padilla Karthagenából Ocanna felé szabadon indúlt, hol valami 40 Deputátus volt öszvegyűlve a' nagy nemzeti Conventben; ezek többnyire az ő barátjai valának, 's azt végezék, hogy neki köszönet tétessek a' maga viseletéért. De minekutánna a' hivatalos tudósítások megérkeztek, tellyes ülés tartatott, a' köszönetre való javallat eltöröltetett, és Padillának megparantsoltatott, hogy a' városból kitakarodjék. Ő Karthagenába vissza-mene, 's ott Montilla Grlis' parantsolatjára tizenötöd magával elfogattaték, 's haza-árulásról vádoltaték. Azt tartják, hogy ő, és pártosai közül sokan agyon fognak lövetni. Febr. első felében Bogotában egy végzés jelent meg, melly szerént egész Kolumbia hadi törvény alá vettetik, és a' tartományok' 's városok' Kormányozóinak hatalom adatik, hogy minden személyeket elfogathassanak, kik nyugtalanságra okot adnának, vagy arra hajlandók lennének. — Apr. 2-dikán Ocannában a' nagy nemzeti gyűlésre még tsak 75 Deputátus volt eggyütt,— 's ezek eleibe tsak ezen két kérdés tétetett: 1.) szükséges-e, vagy nem a' constitutióban való változtatás? 2.) és ha szükséges, millyen? A' végrehajtó hatalomnál minden jussai megmaradtak. — Bolivár mentől hamarább Dictátor és Padilla halott lesz. Bolivárt 4500 emberrel Karthagenába várják." — A' nemzeti nagy Convent' Praesidensévé választotta Castillo Financz-Ministert, Bolivár' barátját.

Limából Dec. 21-dikén jelentik: hogy Griego (Görög) nevű Spanyol ragadozó brigg, 500 tonnás, Mata Kapitány' Kormánya alatt, 18 hosszú tizenkét fontos ágyúval, 's 185 emberrel valami 4 hónap előtt Kadixból kiindúlt, és az oda való partokon több Chilibeli, és Perui hajót elfogott, mellyeknek egy része sok pénzen váltotta ki magát. Akapulkóból Febr. 29-dikén jelentik, hogy ezen brigg nehány nap óta ott látható volt, és Déli Amerikának partjain egész Akapulkóig sok nagy-árú zsákmányt szerzett.

Rio-Janeiróból Apr. 20-dikán indúlt tudósítások szerént az volt ugyan a' híre, hogy Buenos-Ayresből Követet várnak a' békekötés' ajánlásival; de nem hitték, hogy Brazilia reá állana az ebben foglaltatott feltételekre. — Hivatalos jelentés szerént, melly Kassapabából Febr. 29-dikén indúlt, (Rio

grande del Sul tartományból), a' Republikánusok 3000 emberrel Jaguaron-on kereſztül mentek, de a' Braziliai Vezér Laguna Vice-Gróf által Sarandy ſzoros útnál nagy veſzteséggel viſſzaverettek. —

Tudományos dolgok.

Örömmel tapaſztaljuk, hogy napról napra gyarapodik a' Magyar Tudományok', és Literatúra' tárháza; ugyanis mostanában kezünkbe kerültek a' következő új Munkák:

1.) „Tudományos Gyüjtemény 1828. — VI. Kötet, 's a' t." — Ezen haſznos intézű havi-írás már tizenkét eſztendeje, hogy hazánkat sok tudományos ismeretekkel örvendezteti. Az új Redactio alatt pedig, melly most Tek. Vörösmarty Mihály Urra vagyon a' Kiadó Úr által bízva, nem tsak előbbi betsét megtartotta, hanem inkább jóval is nevelte; kivált midőn hazaſiui örömmel látjuk, hogy olly nagy hírű Tudós Férjfiak ſzóllamlanak meg ismét ezen Gyüjteményben, kiknek bölts ſzavát itten sok eſztendők óta nem hallhattuk. — Ezen Kötetben nevezetes Értekezés találtatik „ a' Muzsikának Közönséges történetéről Rothkrepf Gábor által, mellyből kitetſzik, hogy a' tudós Szerző ezen ſzép mesterséget nem tsak gyakorlásból érti, hanem annak minden történeteiben jártas is, az Egyiptomiak muzsikáján kezdvén írását, a' Zsidókon, Görögökön, 's Rómaiakon kereſztül a' mostani időkig lehozza, megemlítvén a' hol lehet a' jelesebb hang-mestereket. — Továbbá Tolna Vmegyének topographiai leírása, Egyed Antal által; — Tudósítások a' külföldről, folytatás; — Béla Királyunk' Jegyzőjének ideje koráról, igen derék tudományos Értekezés. A' Külömbfélék között mély bélatással, és tudománnyal van írva: „Egy Magyar Orſzági Okleveles Gyüjtemény ſzükségéről" Y által; — de úgy hiſzem, hogy ezen hijányosságot bőven ki fogja pótolni azon óriási nagy munka, mellyet kéſzített, 's 6 kötetben közre botsátani ſzándékozik Nagyságos és Fő Tiſztelendő Fejér György Kir. Tanátsos és Prépost Úr, a' Pesti K. Univerſzitás' Könyvtárának Praefectusa. Előfizetés' útján jön ki. A' felette nagy haſznú ſzándék segítséget érdemel.

2.) „Magyar Poézis Alapúl a' verselni kívánók kedvéért ſzerzette Papp Ignácz, a' Veſzprémi Fő Nemzeti Oskola' rendes Tanítója. Veſzprémben, Szammer Alajos betűivel, 1828."

A' Tudós Szerző Úr három Szakaſzra oſztotta munkáját: 1.) a' Prosodiáról, 2.) a' Vers-nemekről, 3.) a' Költői kéſzületről értekezik, és mindenütt a' legjelesebb hazai Poéták' munkaiból alkalmatos példákkal támogatja kérdésekbe öntött értelmes tanításait. Ezen munka kijövetelekor mindjárt igen kapós volt, sőt az előfizetők' kielégítésén túl kevés ſzámú nyomtatványok maradnak. Ára 48 kr. ezüstben.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(2.)

Híradás

(1) Pesthez 5 órányira Czegléd felé jó Határban majd tsak nem egy tagban mintegy 900 holdból álló réfz Jófzág hozzá tartozó jó és alkalmas épületekkel e' most jövő Sz. Mihály napra hafzon bérben ki adandó. A' kinek kedve volna ezen árendához, Pesten az 5 Patsirta útfzában az 1157-dik fzámu Házban a' 3-dik fzám alatt bővebb tudósítást nyerhet.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből e' f. e. Augustus 1-ső napján Nagy-Váradon az ottani Kormányozó Fiskálisság Irófzobájában nyilván tartandó Licitátio által Várad-Várallyai Kamarai Mező-Városában a' Pecze folyó felett az Italok mérésének jussa három egymásután következő efztendőre 1828-diki November elsejétől fogva 1831 Octobere utólsó napjáig a' legtöbbet ígérőnek árendába fog adatni.

Mellyre nézve a' bérleni kivánók a' fentjegyzett napon, és helyen a' Licitátio fzokott óráin 67 forint Pengő Bánat-pénzzel felkéfzűlve jelenjenek meg. A' bérlés feltételeit mind a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamaránál, mind pedig Nagy-Váradon a' Kormányozó Fiskálisság Irófzobájában minden nap megnézhetni.

Budán Junius 18-dikán 1828.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Almásy Familia réfzéről köz hirűl tétetik: hogy Tekintetes Hevess Vármegyében helyheztetett Török Sz. Miklósi Urodalomhoz tartozó mindenféle Regále Beneficiumok, u. m. Török Sz. Miklós Mező-Városában lévő minden Vendégfogadók, Ser és Pálinka főző Házak, hasonlóan a' Puftán lévő Tsárdák, mindenféle Italok, úgy mint: Bor-, Ser-, Pálinka-mérés Jussaival, úgy fzinte

az előbb nevezett Török Sz. Miklós Mező-Várossában lévő Méſzárſzékek, a' Hus-vágás Jussával, és minden ezekhez tartozó Épületekkel, ſzántó Földekkel, kaſzálló Rétekkel, Török Sz. Miklóson, az Uradalmi Hivatalban e' folyó 1828-dik Eſztendei Sz. Jakab Hava 21-dik napján tartandó Licitátió által, folyó Eſztendei Sz. Mihály naptól kezdvén, egymásután következendő három Eſztendőkre, azaz: 1831-dik Eſztendei Sz. Mihály napig, a' többet ígérőnek haſzonbérben fognak adatni.

A' Bérleni kivánók a' fentebb megnevezett napon, és helyen, bizonyos Bánat-Pénzzel megjelenni ne terheltessenek.

A' Bérlés alá botsájtandó Javak eránt a' bérleni kivánók Török Sz. Miklóson az Uradalmi Hivatalnál, úgy ſzinte itt Pesten T. Horváth Jósef Fiscális Úr ſzállásán, a' Váczi útſzában Titt. Almásy János Házában 43-dik Nrus alatt bővebb tudósítást vehetnek.

Jelentés.

(2) Most jelent-meg, 's találtatik minden jelesebb könyvárosoknál:

Handbuch der ungrischen Poesie,

oder:

Auswahl interessanter, chronologisch geordneter Stücke aus den vortrefflichsten ungrischen Dichtern, begleitet mit gedrängten Nachrichten von deren Leben und Schriften; nebst einer einleitenden Geschichte der ungrischen Poesie; einer Sammlung deutscher Übersetzungen ungrischer Gedichte, und einem Verzeichnisse der im Werke vorkommenden weniger gebräuchlichen Wörter.

Für Jene sowohl, die bereits einige Fortschritte in dieser Sprache gemacht, als für alle Freunde der Literatur im Allgemeinen, und der ungrischen insbesondere.

In Verbindung mit Julius Fenyéry

herausgegeben von

Franz Toldy.

Két kötet nagy 8-ad rétben, kisded betűkkel 65 1/4 ív.

Pest és Bécs, 1828. Ára 4 for. ezüstben.

Mivel a' munka közel harmincz ívvel ſzaporodott azon ſzám felett, mellyre a' Kiadó magát kötelezte, az Előfizető Urakat illő tiſz-

telettel kéri, hogy a' második kötet' átvételekor azok, kik 2 fttal praenumeráltak, egy ftot, kik hárommal, harmincz krajczárt fizessenek-rá az említett ſzaporodás' fejében.

Aradi Gyűlés, Hősköltemény öt énekben. Írta Czuczor Gergely. Kiadta barátja Toldy Ferencz. Pesten, 1828. nagy 8-ad rétben. Ára kemény táblába, csínos borítékba bekötve: 36 kr. ezüstben.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hirré tétetik, hogy a' Ménessen még most is a' Górékban lévő 1129 7/74 Pos. mérő tsöves kukoricza 1828-diki Julius 14-dikén helyben ſzokott reggeli órákon tartandó nyilván való Licitátio által a' többet igérőknek mindjárt teendő kéſz pénz fizetésért réſzenként el fog adattatni.

Mellyre nézve a' venni kivánók a' fent jegyzett napon, és helyen arányos bánat pénzzel felkéſzűlve jelenjenek meg.

Hírdetés.

(3) Királyi Tanátsos Majthényi Károly Urnak, minden, Nemes Pest, Neográd, és Honth Vármegyékben fekvő Jóſzágai 6 eſztendőre licitando árendába fognak botsájtatni, a' következendő napokban, és Helyeken, nevezetessen:

Folyó 1828-dik eſztendei Augustus 11-dik napján, Neográd, és Honth Vármegyékben fekvő Cseſztvei, Ribai, és Csalomiai birtoka. Cseſztvén.

Ugyan folyó eſztendei September 3-dikán Pest Vármegyében fekvő Versegi, és Neográd Vármegyében fekvő Heredi birtoka. Versegen.

Szinte folyó eſztendei Septembernek 15-dikén Pest Vármegyében helyheztetett Szent Iványi egéſz helység, ſzomſzédságában lévő Vörös Vári, és Solmári birtokkal eggyütt. Szent Iványon.

Azon alkalmatossággal az árendában botsájtandó Jóſzágokban lévő Fundus Instructus is (ha az árendással erántok megeggyezni nem lehetne) Kótyavetye által el fog adódni.

A' ki az árendába botsájtandó Jóſzágoknak minéműségekről, és mennyiségekről, vagy az árendális Conditiókról tudósíttatni kiván, jelentse magát Pesten a' Sequestri Curatornál Kovách ióczy Láſzló Úrnál a' Vármegye házának által ellenében 608-dik Nrus alatt, vagy annak ne talántán itt nem létiben Majthényi Familia Jurium Directoránál Vitkovics Mihály Úrnál a' Hereſzt útſzában Nro 339.

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó ára Váltó-Czédulában:

1828. Junius	Tiszta-Búza fl.	kr.	Kétszeres fl.	kr.	Rozs fl.	kr.	Árpa fl.	kr.	Zab fl.	kr.	Kukoricza fl.	kr.
14-kén Zágrábban	7	30	6	8	—	—	3	40	2	30	3	55
14-kén Földváratt	6	—	5	15	3	35	3	20	1	45	—	—
14-kén Miskolczon	7	50	7	—	6	15	4	37	2	—	5	—
15-kén Veszprémben	6	40	4	35	4	25	3	5	2	21	3	50

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Jun. 29-dikén 9 Láb, 11 Hüv. 10 Von.
Jun. 30-dikán 12 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
Jul. első napján 13 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
Jul. 2-dikán 13 Láb, 8 Hüv. 0 Von.
Jul. 3-dikán 13 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
Jul. 4-dikén 14 Láb, 0 Hüv. 0 Von.
Jul. 5-dikén 13 Láb, 9 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Julius első napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 10 kr. Kétſzeres 5 forint 30 kr. Rozs 4 for. 12 kr. Árpa 3 for. 10 kr. Zab 2 forint 6 kr. Kukoricza 3 for. 30 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Julius 4-dik napján 1828. V. Czban. Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 10 kr. Kétſzeres 5 for. 20 kr. Rozs 4 for. 20 kr. Árpa 3 for. — kr. Zab 2 forint 8 kr. Kukoricza — for. — kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(3.)

Pesten, Szerdán, Szent Jakab Hava 9-dik napján 1828.

Muszka.

Muszka, fagyos földnek nem kényes testü lakója!
Most forró napnak déli sugára hevít.
Hogyhogy bírod el ezt? — A' fásult tábori embert
Nem hervasztja meleg; nem sanyarítja hideg.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Nálunk olly forró hévség van egy néhány nap óta, hogy a' hév-mérő közönségesen + 28 — 30 grádust mutat árnyékban. — Az aratás ideje itt lévén, a' gabona' ára szállani kezd.

Gyuláról Békés Vármegyéből. — Minél jobban óhajtott, annál kedvesebb jelenet volt Békésnek Egén a' Megyei Tisztválasztásnak a' folyó esztendei Junius 25-dikén — Méltóságos Udvari Tanátsos, Septemvir, és szeretett Fő Ispányunk Lánczi Lánczy Jó'sef Ő Nagysága által volt tartása; — ugyan is a' tisztelt Méltóság, előre járult két napi befejező Köz Gyűlés után, a' mondott nap reggel, a' Szent Léleknek a' helybeli Templomban volt buzgó meghivása után, a' Vármegye Házánál egybe sereglett fényes, és számos kéfzületü Megyebeli Karok, 's Rendek által tartandó Tisztválasztó Gyűlésbe, — mellyet különösen Méltóságos Báró Venkheim Jó'sef Úrnak, Ns. Arad Vármegye Fő Ispányának, Báró Orczi Orczy Lörincz Ns. Csongrád Vmegye Fő Ispányi Helytartójának, Gróf Venkheim Jósef, Gróf Venkheim Ferencz, Gróf Efzterházy Mihály, Gróf Károlyi Lajos, Gróf Almásy Aloyz, Tsászári Királyi Kamarások; úgy Báró Rudnyánszky Jósef, Báró Rudnyánszky Sándor, és Báró Rudnyánszky Mihály, Ő Nagyságoknak, 's ezeken kivül még igen számos, mind megyénkbeli, mind Ns. Tolna, Bihar, Arad, Tsongrád, Tsanád Vármegyékből való Egyházi, 's Világi Rendeknek jelenléte diszesített — meghivattatván, — minekutánna abban megjelent, és öröm érzéssel fogadtatott, szívreható lelkes magyar beszédje után, mellyre Királyi Tanátsos első Al-Ispány Vidovich György Úr előbb a' maga nevében, a' czélra alkalmaztatott módon hivataláról lemondván, annakutánna pedig a' Státusok nevében Ő Nagyságát, első Al-Jegyző T. Novák Antal,

Úr köſzöntvén meg, és egyſzer-'smind a' Tiſzti Karnak bútsúzását is ékes ſzóllással előterjeſztvén, — a' Tiſztválaſztás folyamatja, általjában köz felkiáltás által, 's a' Közönség tökélletes megelégedésére illy kimenetellel történt, tudni illik: Első Al-Ispánynak megmaradt az eddig vólt, Királyi Tanátsos, és Udvarnok Vidovich György Úr; Második Al-Ispánynak válaſztatott Szent-Katolnai Cseh Ferencz Úr; — Fő-Jegyzőnek kineveztetett a' Méltóságos Fő-Ispány Úr által, az eddig vólt első Al-Jegyző Novák Antal; Első Al-Jegyzőnek Kállay Ignácz, másodiknak pedig, 's egyſzer'smind Leveles-Tári Gondviselőnek Kis János; Fizetéses Tábla-Biráknak válaſztattak Tomcsinyi Tomcsányi Kristóf, és Hóldmérési Korneli Ambrus.— Fő Adóſzedőnek válaſztatott Beliczay Jósef, Második Adóſzedőnek Placsintár Gergely; Számvevőnek Németh Antal; Tiſzti Fő Ügyéſznek Lengyel Márton; Al-Ügyéſznek Stummer Imre meghagyattak; úgy a' Csabai Járás Fő Szolga Birája Stummer János is meghagyatott; azon Járás Al Szolga Birájának pedig válaſztatott Fő Szolga Birói ranggal Vidovich Ferencz; — Békési Járás Fő Szolga Birájának válaſztatott Lehotkai Lehoczky Lajos, azon Járás Al Szolga Birájának Simay Kajtán. Esküdteknek Thomkaházi Thomka Pál, Boczkó Károly mind ketten Szolga Birói ranggal, Paulovycz Gábor, és Novák Ferencz, Urak; egyébaránt mind a' katonai Biztosok, mind a' bátorságra Ügyellők is meghagyattatván, — Ő Nagysága által Megyénk rendes Orvosa, Földmérője, 's a' többi is megerősíttettek. — Ezeken kivűl Méltóságos Fő-Ispány Urunk több érdemes Tagokat Tábla Biráknak kinevezvén, egyſzer'smind Szombathely Antal Urat, megyebeli Honorarius Ügyvédnek: Lehoczky István, Virágos Sándor, Korneli Sándor, és Kövér János Urakat pedig Honorarius Esküdteknek méltóztatott kinevezni. — Ezek végezetével az nap a' Méltóságos Fő Ispány Úr, mind a' Megyebeli Karokat és Rendeket, mind pedig az ujonnan válaſztott Tiſzti-Kart is, igaz magyar nyájassággal füſzerezett pompás kéſzűletű aſztalánál meg is vendégelte; — estve pedig nevelte ez napi ünnepünket, az itt tartózkodó Magyar Szinjátſzó-Társaság által helyesen elő adott ezen czimű énekes Játék: Béla futása. annakutánna az ezt követő vidám tánczos mulatság.

Hadi Tudósítás.

Babadaghból Jun. 15-dikén, és a' Trajánus' Sánczainál fekvő táborból Jun. 20-dikán indúltak a' következő tudósítások:

„A' Babadaghi táborból Jun. 15. — Utólsó hadi tudósításunk Isaktsa várnak általadatását, és a' híd' elkéſzítését a' Dunán jelenté. Egéſz 12-dikére virradó éjjel, és nappal is takaradott által a' Ruʼdzevits Generális alatt lévő hadi oſztályunk a' hídon a' Duna jobb partjára.

„Jun. 12-dikén reggel a' Tsáſzár

Satunoffból fő hadi szállását Isaktsa vár alá tette által; hol Ő Felségére egy Moldovai Deputátió várakozott, mellyet az ezen várostól nem igen messze fekvő Sz. Miklós Klastrom' környéki lakosai küldöttek: a' Deputátusok sót, és kenyeret nyujtának Ő Felségének a' meghódolás jeléül, és oltalmazó kegyelemért esedezének. Ő Felsége ezeket nagy kegyességgel fogadá, és megparantsolá, hogy Sz Miklós Klastroma eránt a' hadi Tisztek különös tekintettel legyenek.

„Jun. 13-dikán Rudzevits Grlis' hadi osztálya, utánna pedig a' Tsászári fő hadi szállás is előbbre ment, követvén a' Rüdiger Generális alatt lévő elősereget, melly az előtt való nap indúlt vala meg a' Babadaghi úton. Ez nap 30 verstnyi útat tett a' hadi sereg, Trikatse nevű faluig hegyek, és erdők között. A' Tsászár' fő hadiszállása a' falú mellett egy dombra üttetett fel. Egész eddig nem láttak ellenséget seregeink; hanem ezen falú, 's a' környék' lakosai a' mi közelítésünkre mind elfutottak. Később a' Kozákjaink által elfogatott Törökök től tudók meg, hogy a' Bolgárokat, mind Kereszténveket, mind Mahomedánusokat, Hassán Basa, — ugyan az, ki a' Dunán való által jövetelünkben ellent állott, — erővel kénszerítette, hogy lakhelyeikből elfussanak.

„Jun. 14-dikén a' Tsászári fő hadi szállás, valamint Rudzevits Grlis' hada Babadagh-ig ment térségen, sehol ellenségre nem találván. Ezen városkától nem messze a' Niekraszovtsy Kozákok' Küldöttei jelentek meg a' Tsászár előtt, kenyeret, és sót nyujtván Ő Felségének, kegyelemért esedeztek, hódolásokat, szolgálatjokat, és határtalan engedelmességöket ajánlván. Ezek a' múlt század közepén pártoltak el az Oroszoktól, 's a' pártos Vezérjöktől vették nevezetöket, ki Orosz Országból őket oda vitte, 's azóta engesztelhetetlen ellenségei voltak az Oroszoknak, 's midőn seregeink Bolgár Országban voltak, sok kárt okoztak azoknak. Azért nagy nyereségnek lehet tartani mostani meghódolásokat. Azóta a' több e' féle Kozák-falukból újabb-újabb Követek érkeznek Ő Felségéhez. Kamien nevű falú' lakosai két Török Kurirt fogtak-el, kik hivatalos írásokkal Matsinból tértek vissza Schumla felé, 's ezeket hozzánk hozák. Babadagh lakosait Hassán Basa az elfutásra kénszerítette. Némelly Bolgár lakosok mégis vissza tértek. Ezen városban egy igen szép új Kaszárnya van, mellybe 3000 katona fér. — Hadaink' előserege folyvást előre megyen, és sehol ellenségre nem talált.

„Tegnap estve érkezék hozzánk Anapától egy Kurir, ki illy tudósításokat hozott onnét: A' Máj. 30-diki tsata után Anapa még szorosabban bekeríttetett. Jun. 9-dikén reggel szinte raj módjára pezsegtek a' Czirkasszíak az Anapa környékén lévő dombokon; a' vár-őrző sereg haszpálván ezen környűlállást, a' várból kitsapott; de az ellenség tellye-

sen megverettetett; egy réſze a' várba viſſza nem futhatván, mert el volt az útja vágva, bajonétokkal a' tengerig üzetett, hol sokan a' vízbe veſztek, sokan megölettek, egy lovak által vonatott ágyú, és a' puskaporos ſzekér kezünkre került. A' hegyi lakosokat is megſzalaſztották seregeink, 's 12 verstnyire űzték. Ezen ütközetnek ſzerentsés kimenetelét Hg. Menzikoff General-Adjutáns bölts rendeléseinek, és ſzemélyes vitézségének lehet köſzönni, kit a' Tsáſzár 3-ik rendű Sz. György Kereſztjével ajándékozott meg. Itt az ellenség 300 holtat hagyott a' tsata mezőn, azokat nem ſzámlálván, kik a' vízbe fultak, vagy a' ſziklákról leugrottak. A' holtak között vagyon Tomruk Czirkaſſzi Fejedelem is. A' Kurir elindúlásakor Hg. Menzikoff még nem tudta bizonyosan a' mi veſzteségünket. — A' vár ostromlására intézett munkáink Anapánál ſzemlátomást előre haladnak; és a' mi még veſzedelmesebb a' várra nézve az, hogy azon seregeknek nagy réſze, mellyek kiütöttek, többé viſſza nem térhetett, és a' hegyek közé futott.

A' Trájánus' sánczaitól Jun. 20-dikán.

„A' Tsáſzár, fő hadi ſzállásával eggyütt, Jun. 15-ikén Babadaghból elindúlván, Rudzevits Grlis' serege után ment Beidaut-on, és Taschaul-on kereſztűl a' Trajánusi régi sánczokig. Itt várják Rudzevits Grlis' seregei a' Duna jobb partján, 's a' két Fejedelemségben hátra maradt fegyveres oſztályokat, hogy ezek megérkezvén, innét egygyesített erővel tovább mehessenek.

„Az egéſz úton Babadaghtól a' Trájánus' sánczáig (melly a' Dunától Rasnova mellett Kustendzsiig terjed, a' fekete tengernél) semmi ellenséget sem láttunk. Tsak Kustendzsi falainál tünt ſzemünkbe a' Törökség; ezen várost a' Törökök igen megerősítették; 's Jun. 16-dikán Rüdiger Grlis alatt az elősereg megérkezvén, más nap, és 18-dikban több rendbeli apró tsaták estek a' vár körűl lévő dombokra kiállított Török vigyázó seregekkel, mellyek a' vár' ágyuinak segedelmével a' mieinket viſſzanyomni iparkodtak. De minden erőlködéseik mellett már 19-dikben Rüdiger Grlis felállította az első batteriát a' vár ellen. Az nap a' Tsáſzár ſzemélyesen megtekinté a' batteriát, 's midőn Kustendzsitól viſſzatérne Ő Felsége, ſzomorú tudósításokat vett a' Brailovi vár alól. Tudni illik:

„A' vár megvevésére tett munkák olly sikeresek voltak, hogy egyéb nem volt hátra, hanem tsak egy nyílást törni a' falon, 's azon a' várba rohanni. E' végre három minát ástak a' Brahilovi sánczok alatt. A' két ſzélsőnek jobbról, és balról, a' sánczoldalát kellet felvetni; a' középső arra való volt, hogy az árkot földdel bétemetvén, az útat a' törésekhez könnyittse. Az volt határozva, hogy Jun. 15-dikén reggel 9 órakor három rakétát botsássanak fel egymásután, 's midőn a' harmadik fellobban, mind a' három minát egy-

ſzerre gyujtsák-fel, 's azután mindjárt a' katonaság rohanjon a' várra a' két törésen által. — E' végre két ſzakaſzra volt oſztva a' sereg úgy, hogy egymást segíthesse. A' kirendelt időn felbotsáttatnak a' rakéták; de a' jobb felől való minát a' második rakéta fellobbanásakor, két minutummal hamarább, mint kellett volna, meggyujták. Ennek felvettetése a' középső minánál álló Tiſztet bétemette, 's így ezen középső mina gyujtatlan maradt. A' balſelől való meggyult ugyan a' harmadik rakétakor, de az iſzonyu föld-darabok, és füst ſzállongása miatt nem lehetett látni, hogy az esett törések megjárhatatlanok. Azonban rohantak seregeink a' várra. A' Generálisok, és minden Tiſztek elől mentek, ezek után azok, kik önként vállalkoztak a' vár megmáſzására. — Jobbfelől 120-an béugrálnak az árokba, és a' mina által felhányt föld-darabok segítségével által máſzának a' sánczon; de segítségökre senki sem mehetvén, mind ott veſzének, kivévén egy al-tiſztet, ki a' Dunába ugrott. Bal felől hasonló gátokra talált seregünk. Hijában igyekeztek katonáink a' győzhetetlen akadályokon erőt venni; hijában való volt Mihály Nagy Herczeg' ott léte; hijában mutattak a' Generálisok, 's Fő Tiſztek példát a' rettenhetetlen bátorságra, a' várbeli tüzelés alatt mindenütt elől menvén. Tsak hamar éſzre vették, hogy most az egyſzer a' várat megvenni lehetetlen; 's parantsolat adatott a' viſzſzatérésre. A' Kazáni Regement födözte a' viſſzavonúlókat. Ezen mozdúlás legnagyobb renddel, de nagy veſzteséggel ment végbe. Mert a' Törökök a' törött résre ágyúkat vonván, azokból igen jól arányozva, és sűrűn tüzeltek; és látván seregeink' viſſzavonúlását, megkettőztették a' lövöldözést; 's ezen alkalmatosságot haſználni akarván, hatſzor rohantak ki egymásután a' Kazáni Regement ellen, de ez mindég vitézűl viſſzaverte, 's közülök sokat megölt; úgy hogy az ellenség semmi ostromi munkánkat el nem foglalhatá, sem el nem ronthatá. 11 1/2 órakor már a' régi helyen állottak seregeink.

„Más nap, Jun. 16-dikán a' középső minát is felgyujtatta Mihály Nagy-Hg., és már 17-dikben Török béke-Követek jelenének meg Ő Tsáſzári Magassága előtt, kik 10 napi fegyvernyugvást kérének, és azt jelenték, hogy ha ezen idő alatt segítségök nem érkezik, általadják a'várat; a' Nagy-Hg. tsak 24 órai fegyvernyugvást engedett nekik, 's ezt elfogadák. — Nagy nyughatatlansággal várjuk, mi leſz a' dologból ezen idő eltelése után.

Jun. 15-dike nekünk keserves kárt okozott. Két Generális esett-el, t. i. Wolf, és Timroth General-Majorok; 1 Generális, 3 Obester, 16 Stabális Tiſzt, és 75 más Tiſzt kapott sebet; 640 ember esett el; 1340 sebesíttetett meg mindöſzve. A' Törökök bátorságaikért legnagyobb ditséretre méltók; ők is sokat veſztettek.

„Éppen ezen pillantatban hozza Bibikoff Obester, Mihály Nagy-Hg'. hadi segédje Brahilov vár'

kultsait a' Tsáfzárnak. A' vár a' fegyver nyugvás' eltelése után megadta magát. (Ezen hivatalos írás fzerént kell megigazítani az előbbi levelünkben közlött Jáfzvásári tudósítást Brailov megvételéről.)

„Ugyan ekkor érkezett Matsin várnak általadatásáról is a' tudósítás.

AUSTRIA.

A' privilegiált Austriai nemzeti Bank Directiója közhirré teſzi, hogy a' múlt 1827. Dec. 31-diki ſzámadás ſzerént akkor még 88,072,813 forint Béváltó, és Anticipátió papíros pénz volt forgásban. Ebből béváltottak a' megégetésre 21,337,875 frtot; — így tehát Jun. 30-dikán 1828. forgásban még marad 78,474,963 for., ide ſzámlálván azon új bankókat, mellyeket a' haſzonvehetetlen rongyos bankókért felváltás képpen kiadtak.

A' Felsőség' határozása ſzerént Julius hónapra Bétsben nagyobb zsemlyéket, 's kenyereket tartoznak sütni a' sütők. — A' marhahúsnak fontja 8 ezüst krajcz. meghagyatott.

Bétsben Jun. 15-dikén Magyar Kir. Cancelláriánál valóságos Udvari Concipista, T. Rátkai és Salamonfai Barthodeiſzky Károly Úr, 36-dik eſztendejében, az ablakból kiesvén, meghalt.

OROSZ BIRODALOM.

Sz. Pétervárában Jun. 17-dikén nagy Te Deumot tartottak, hogy az Oroſz seregek Jun. 8-dikán a' Dunán általkeltek, 's Isaktsa várát elfoglalták; estve a' fő város ki volt világosítva.

Berlini Ujság-levelek ſzerént a' Varsóban tanyázó Oroſz gyalogság, valamint a' Lengyel hadi seregnek egéſz gyalogsága, és pattantyussága Jun. 22-dikén Varsónál a' ſzokott táborba ſzállott.

Odeſſzából Jun. 23-dikán írják: hogy oda az előtt való nap érkezett 6 nap alatt Konstantinápolyból Glavati nevű Austriai kereskedő hajó, kávéval, és nádmézzel megrakva; 's utánna, a' mint mondta, még nehány más hajók is fognak érkezni. Minthogy a' Porta most 5 helyet 7 piaſztert igér egy kila búzáért, az nap estve két Austriai hajó akart Konstantinápolyba indúlni, mellyek a' háború kiütésekor gabonaterheikkel Odeſſzába futottak vala, míg valami út-mód nem nyílik a' jobb eladásra.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Jun. 10-dikén. — Máj. 31-dikén a' Török flottának egy oſztálya Tahir Basa Vice-Admirális alatt kiindúlt, melly 17 hajóból áll, ezek között 10 gyujtó hajó; Jun. 5-dikén a' Hellespont' váraihoz érkezett. A' másik hajóoſztály a' Kapudán Basa alatt most is a' Bujukderei öbölben áll vasmatskán; ebben 4 línea-hajó, 2 fregáta, 2 korvet, 's nehány apró hajó vagyon.

A' Porta kihírdette hoſſzú Manifestumát az Oroſz had-izenetre feleletűl. — A' fő városban, 's a' környékben rend, és tsendesség uralkodik. Asiából ſzakadatlanúl érkeznek az új katonák, 's tsak ebből lehet éſzre venni, hogy a' Porta háborúban van. Schumlából tudósítás érkezett, hogy Huſſzein Basa oda érkezett, 's a' Rumeliai

katonák öſzvegyüjtésében, és a' vár' megerősítésében foglalatoskodik. Mihent az Oroſz általkel a' Dunán, a' Nagy-Vezér is mindjárt elindúl a' fő városból.

Nehány nap előtt elfogott Kozákokat hoztak a' fő városba, kikkel a' Porta nem bánik úgy, mint eddig a' hadi foglyokkal ſzokott; mert még tsak fegyvereiket sem vették el mind addig, míg a' Nagy-Vezér eleibe nem vitettek. Most Chosrev Basa' ſzállásán őriztetnek.

A' Burkus Fő Bíztos, Báró Canitz a' Trójai síkságot megjárván, ma jött ide viſſza. — A' Dániai Residensnek Hübsch Bárónak, 16-dikban fog a' Nagy-Vezér audientiát adni; a' Szultán a' Kurban-Bairam ünnepek után.

Swift nevű Angol gőz hajót 450,000 piaſzteren vette meg a' Porta; és minthogy a' Bosporus torkolatjánál gazdag kőſzén-bányákra találtak, azt is ásat, hogy a' gőzhajón mindjárt haſznát lehessen venni.

Szmirnából Máj. 31-dikén így ír az oda való Ujság: „Haſſzán Basa, a' Szmirnai Kormányozó, Máj. 28-dikán magához hívatá a' külömbféle Consulok' Tolmátsait, 's nekik azt jelenté, hogy ezentúl semmi nemzetbeli hadi hajóknak nem ſzabad a' Szmirnai kikötőhelybe bémenni. Azoknak mégis, mellyek most ott vannak, ſzabad akár meddig ott maradni, de ha egyſzer elmentek, többé viſſza nem térhetnek. Okául azt adta a' Basa ezen rendelésének, hogy az Oroſz hadi hajók más nemzet' záſzlója alatt könnyen bétsúſzhatnak. — Ezt mindjárt tudtára adták Rigny Fr. Admirálisnak, ki akkor Vurlában volt. — 29-dikben tanátsot tartának eggyütt az Austriai Contra-Adm. Gróf Dandolo, az Amerikai, Hollandiai, és Angol Commandánsok, az Austriai Tsáſz. Fő Consullal a' Belgiumi Fő Consul ſzállásán, 's megizenék a' Basának, hogy ezen rendelésre semmit sem hajtván, jussaikkal élni fognak, mennyiben a' Tractátusok ſzerént a' Portával háborúban nem lévő nemzetek' hajóinak ſzabad a' Szmirnai kikötőhelybe bémenni; és ha ebben valaki őket gátolná, erőſzakhoz fognak nyulni. — 29-dikben délután 3 órakor Rigny Admirális is megérkezvén egy levelet írt a' Basához; estve pedig 9 órakor vele hoſſzas conferentiát tartván, a' Basa nem erőltette a' dolgot, 's így minden úgy maradt, mint eddig volt.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Görög Orſzági közönséges Ujság Máj. 17-dikén (új Kal. ſzerént) Aeginából jelenti a' Specziai és Hydrai pestises dolgot, a' Praesidensnek ſzemélyes oda menetelét, az ez eránt kiadatott bölts rendeléseit, eleséggel megrakott két hajónak Specziába küldetését; és azt, hogy Máj. 14-ikén Gróf Capodistrias Viario egy Orvossal Hydrára evezett, és ezen ſziget Naggyai 15-dikén leveleket küldöttek a' Praesidenshez, mellyekben jelentik, hogy 7 nap óta senki sem betegedett, és senki sem halt meg, sőt még a' gyanúból elzárottak is mind egésségesek. Ezt bizonyították az oda küldetett Biztosok is.

A' Korfui Ujság Jun. 14-dikén illyeneket közöl: „Tegnap délután Rigny Fr. Admirális Conquerant nevű Fr. línea-hajón ide érkezett. És míg vasmatskát vetett, ágyúlövésekkel tett köfzöntést, mellyekre a' várbeli ágyúk feleltek. A' Lord Fő-Biztos, és Guilleminot Grlis Fr. Nagy-Követ a' contumacziára menének Rigny' köfzöntésére, mivel ezen hajó Szmirnából Aeginán kereſztül jövén egésségbeli vígyázat alá vettetett. — Azt mondják, hogy Rigny itt várja meg Codrington Admirálist; Stratford-Canning Urat, és Ribeaupierre Urat is ide várják.

Továbbá ezen Korfui Ujság az Anatolikói táborból illy értelmű levelet vett: „A' Görögök Máj. 23-dikán Anatolikóra rohantak; de ez nem tsak foganatlan volt, hanem Hastings Kapitánynak is, ki Karteria gőzhajót vezérlette, halálába került. — Máj. 5-ikén t.i. elhagyák a' Görögök a' Dragomestrei állást, 's Dioni-ig előnyomúlának. 13-ikban a' Pórói őrzősereg megadá magát három napi ostrom után, és fegyvereivel, 's butyorával eggyütt Prevezába vitetett. Anatoliko bekerítetvén, rövid nap alatt ezen sorsra jutott volna, ha Rango Kapitány, ki ſzárazról vívta a' várat, állását el nem haggya, 's a' Miſſzolungibeli Törököknek alkalmatosságot nem ád arra, hogy Anatolikóba 10 napi eleséget ne ſzállíttsanak. Ezen idő alatt a' Görögök ſzünetlen lőtték a' várat, kik Sz. Nikolónál sánczolták vala bé magokat. Máj. 16-dikán Veli Bei valami 1000 emberrel Artából megérkezék, 's éjtſzaka megtámadá a' Görögök sánczait, hol ő 150 embert, és sok Tiſztet veſzte, a' Görögök pedig egyetlen egy embert sem. Demivel Staikó Görög Kapitány Vlokóhoz indúlt, hogy némelly ott lévőknek segedelmére legyen, és nagy haſznos állását elhagyta, Veli Bei ezt a' maga haſznára fordította, 's az éj segítségével eleséget vitt bé Anatolikóba. Máj. 23-dikán a' Görögök némelly kis hajók segedelmével, mellyek a' várhoz elég közel járultak, elkezdék a' víz felől a' várat megtámadni, 's a' mint látſzott haſznos foganattal, midőn egy rakétákkal megrakott hajó meggyult, 's a' felvettetés a' többi hajókon is némelly zavart okozott; hogy ezt eligazíttsa Hastings Kapitány, ki a' hajós sereget kormányozta, egy tsónakra ſzállván, a' hajók sorját megjárá, bíztatván a' megtámadásra, 's ekkor sebesíté meg karját egy golyóbis: ezen ſzerentsétlenséget tetézte Andrea Hydrai Kapitány' halála, ki Hastings alatt vezérkedett. Ez gátolta a' megtámadás' folytatását; hol a' Görögök 6 holtat, és 25 megsebesítettet veſztettek; a' holtak között van Gr. Broglio, ki a' Görög-jó-barátokat vezette. Hastings nem kaphatván mindjárt orvosi segedelmet, Jun. 1-ső napján Zantéba vitetett a' contumácziába, 's ott noha jó orvosi kéz alatt, fél óra mulva meghalt.

(Haſznos Mulatságok Nro 3.) Hírdetés 1/2 árkus.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(3.)

Tudományos Jelentés.

(1) A' néhai 'Sombori Jósef, Károly-Vári Kanonok Úr 's a' t. jeles és derék Egyházi beſzédjeinek mind a' három kötete végtére a' sajtót elhagyta. Azon előfizető (TT.) Urak, kik a' 2-dik és 3-dik kötetet meg nem kapták, méltóztassanak a' Királyi Pesti Seminarium' Al-Igazgatójánál Kuliffay István Úrnál magokat jelenteni.

Mivel pedig ezen ajánlásra méltó munkából az Elő-fizetéshez tartozandókon kivűl még 50 példány ugyan a' fent említet Úrnál eladandó légyen; hírűl adatik, hogy ezt még mostan ki ki 6 bétsi betsű forintokon magának megſzerezheti.

Könyv-Hírdetés.

(1) E' f. eſzt. Martius Hónapjában előfizetésre kihírdetett illy Czimű Magyar munkám „Két-értekezés a' terhſzekerekről, útakról, és azon kérdésről" Valljon a' hajókázó Csatornák, vas, és töltött-útak közül mellyiknek és mitsoda esetben kelljen az elsőséget adni? 's a' t. 's a' t. haſznos Jegyzésekkel és egy Toldalékkal a' Vasútakról megbővitve. 's a' t. 's a' t. már Junius közepétől fogva T. T. Károlyi István Úr Typographiában prés alatt vagyon. Minthogy pedig a' Medárdusi és Jánosfővételi Vásárok közi rövid idő miatt az egéſz munka a' következő Vásárig kéſz nem lehet; — hogy tiſztelt Előfizetőim még is annak valamelly réſzét addig is olvashassák, tehát a' Toldalékot nyomatom előre, mellyet itt még ezen holnap végével, és így a' távol lakók is jövő Vásárkor minden esetre, két rajztáblával, — könnyen bekötve, — kezekhez vehetnek; — valamint az egéſzre is, melly mintegy 16 ivnyi léſzen 4 rajztáblákkal, még a' jövő Augustus Hónap végéig 3 V. Czéd. ftjával az első Hírdetésben kinevezett helyeken és Uraknál előfizetni lehet. Budán Julius 7-dikén 1828.

Vargha János m. p.
Ingenieur.

Alázatos Jelentés.

(1) Az alúlírtnak most vagyon legelső alkalmatossággal ſzerentséje a' minden rendenlévő T. T. utazó Uraknak tudtokra adni: melly ſze-

rént Tekintetes Nemes Kolos Vármegyében fekvő Mező-Gyalu Várossában, született Gróf Eſzterházy János Úr Ő Excellentiája Örökös birtokában lévő nagy kőfogadóját: mint Grófi Uradalmainak bölts Kormányozójától, Tekintetes Szárhegyi Fülep Elek Praefectus Úrtól, e' f. h. Julius 5-dikén által vette. Mivel pedig ezen nagy Tránsennális Fogadó egyedűl olly haſzonra vagyon építve, hogy a' Nemes Magyar Országból Erdélybe, Erdélyből pedig Magyar Országon által Bétsbe utazandó Közönségnek az elfáradozások alkalmával nyugalmas helyek légyen.

Ennél fogva minden réſzben kéſz ſzolgálatját ajánlja; még pedig a' legnagyobb, és megkivántató tiſztaság mellet, úgy nem külömben jól kéſzült, jó izlésű Eledelek, jóféleizű aſztali Borok, ehez kaptsolva Punts, Kávé, Rosólis, úgy Széna, Zab legillendőbb áron, ſzolgáltatnak mellyekre nézve a' minden renden lévő utazó Közönségnek bizodalmát megnyerni ohajtja. Gyaluban 5-dik Jul. 1828.

A' T. T. Közönségnek

legalázatosabb Szolgája
Jakab Sámuel m. p.

H í r d e t é s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből hírűl adatik hogy e' következendő Magyar Orſzági Kamarai Jóſzágok legfőbb Elajándékozásra vagynak határozva, úgy mint:

a.) A' Temes Vármegyében fekvő Guvesdia, és Janova helységek; továbbá

b.) A' Krassó Vármegyében lévő Komoriſtye helység, és Barbócza Jóſzágnak egy harmadréſze; végre

c.) Az Arad Vármegyében lévő Kujed helység.

Ezen Joſzágok mivoltát, betsűltetését, és a' megnyerés feltételeit Bétsben a' Nagy Méltóságú Ts. Kir. Közönséges Udvari Kamaránál; — Budán a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamaránál, és ezen kivűl a' betsár sommáját a' Bánáti Jóſzágokra nézve a' Temesvári Kamarai Kormánynál, és az illető Tiſztartói hivatalokná l, — az Aradi Jóſzágra nézve pedig az Aradi Praefektusi hivatalnál megſzemlélhetni.

A' megnyerni ſzándékozók, azok is, kik már magokat jelentették, meghatározott kinyilatkoztatásokkal együtt legfellyebb is e' folyó eſztendei Sz. András hava' 25-dikéig vagy a' Nagy Méltóságú Ts. Kir. Közönséges Udvari Kamaránál Bétsben, — vagy pedig a' Magyar Királyi Udvari Kamaránál Budán annál bizonyosabban beadják Kérelmeket, minthogy nyilvánvaló legfőbb helybeli meghatározásnál fogva

ezen határ idő elfolyta után semmiféle utóbbi keresetek sem fogadtatnak el, hanem egyenesen visſza utasíttatnak.

Budán Junius 25-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből közhirré tétetik, hogy a' Királyi, és másféle haſználatok privilegiált Versecz Városában, mellyeknek az árendája 1828-diki October végével megſzünik, úgymint:

A' Királyi bor mérés jus.
Az Urbariomi bor mérés jus.
A' Méſzárlás jussa a' Vásárokon.
Bárány hús mérés árendája.
Borju hús mérés árendája.
Bor mérés jussa a' Városi kedvtöltő kertben.
A' Serház árenda.
A' Kőfejtés' árendája.
A' Tégla vetés' árendája.
Tégla kemencze épület Tégla égetéssel együtt.
Az Orſzágos, és héti Vásárok árendája.
A' törkölyös must bevitelétől veendő taksa' jussa.
A' Vadáſzat jussa.
Két bolt a' Városházában.
Az Oskola, és Városházi pincze; végre

671 308/1000 hold ſzántható maradék föld, 4333 1250/1000 hold rét, 1745 440/1000 hold legelő, és 1000 hold nád verésre ſzolgáló posvány föld

Három egymásután következő eſztendőre Augustus 4-dikén e' f. e. reggeli 9 órakor a' Verseczi Város házában, a' hol a' feltételeket addig is megtudhatni, a' többet igérőknek bérbe adatnak. Mellyre nézve a' bérleni kivánók a' megjegyzett helyre, és napra ſzükséges hánat pénzzel felkéſzűlve ezennel meghivatnak.

Budán Jul. 1-sején 1828.

H í r a d á s

(2) Pesthez 5 órányira Czegléd felé jó Határban majd tsak nem egy tagban mintegy 900 holdból álló réſz Jóſzág hozzá tartozó jó és alkalmas épületekkel e' most jövő Sz. Mihály napra haſzon bérben ki adandó. A' kinek kedve volna ezen árendához, Pesten az 5 Patsirta útſzában az 1157-dik ſzámu Házban a' 3-dik ſzám alatt bővebb tudósítást nyerhet.

— o —

Jelentés.

(3) Most jelent-meg, 's találtatik minden jelesebb könyvárosoknál:

Handbuch der ungrischen Poesie,

oder:

Auswahl interessanter, chronologisch geordneter Stücke aus den vortrefflichsten ungrischen Dichtern, begleitet mit gedrängten Nachrichten von deren Leben und Schriften; nebst einer einleitenden Geschichte der ungrischen Poesie; einer Sammlung deutscher Übersetzungen ungrischer Gedichte, und einem Verzeichnisse der im Werke vorkommenden weniger gebräuchlichen Wörter.

Für Jene sowohl, die bereits einige Fortschritte in dieser Sprache gemacht, als für alle Freunde der Literatur im Allgemeinen, und der ungrischen insbesondere.

In Verbindung mit Julius Fenyéry

herausgegeben von

Franz Toldy.

Két kötet nagy 8-ad rétben, kisded betűkkel 65 1/4 ív.
Pest és Bécs, 1828. Ára 4 for. ezüstben.

Mivel a' munka közel harmincz ívvel ſzaporodott azon ſzám felett, mellyre a' Kiadó magát kötelezte, az Előfizető Urakat illő tiſztelettel kéri, hogy a' második kötet' átvételekor azok, kik 2 fttal praenumeráltak, egy ftot, kik hárommal, harmincz krajczárt fizessenek-rá az említett ſzaporodás' fejében.

Aradi Gyűlés, Hősköltemény öt énekben. Írta Czuczor Gergely. Kiadta barátja Toldy Ferencz. Pesten, 1828. nagy 8-ad rétben. Ára kemény táblába, csínos borítékba bekötve: 36 kr. ezüstben.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hirré tétetik, hogy a' Ménessen még most is a' Górékban lévő 1129 7/74 Pos. mérő tsőves kukoricza 1828-diki Julius 14-dikén helyben ſzokott reggeli órákon tartandó nyilván való Licitátio által a' többet igérőknek mindjárt teendő kéſz pénz fizetésért réſzenként el fog adattatni.

Mellyre nézve a' venni kivánók a' fent jegyzett napon, és helyen erányos bánat pénzzel felkéſzűlve jelenjenek meg.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(4.)

Pesten, Szombaton, Szent Jakab Hava 12-dik napján 1828.

D i ó.

A' Természet bölts; édes ízt önte Dióba;
Kóstold tsak! — de kemény héj borogatja belét:
Fel kell törni. Dolog nélkül nem férhet az ember
A' jóhoz. Ki henyél, felkopik álla hamar.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáfz. Kir. Felsége Mélt. Staniſzavlievics Áron Feldmarsal-Lieutenant Urat, Horvát Orſzágban ſzolgáló oſztályos Generálist, a' Státusnak 50 eſztendőnél tovább tett hív ſzolgálatjáért, 's ezen idő alatt ſzerzett jeles hadi érdemeiért, mellyek' következésében az Austriai Tsáfz. Leopold Rend' közép Kereſztjével felékesíttetett, a' Német Örökös Tortományokban Bárói rangra emelni méltóztatott „Wellenstreiti" díſz-nevezettel.

Emelkedik, és örömre gerjed a' hazáját ſzerető ſzív, midőn látja, hallja, hogy hazafiai között találtatnak olly nagy lelkű Férjfiak, kik a' nemzet tsínosítására czélozó ſzépet, jót nem tsak megismérni, ſzóval ditsérni tudják, hanem azt áldozatokkal is elősegíteni kéſzek; és találtatnak ollyanok, kik az illy gyámolításra érdemesek. Illyen nagy lelkűséget mutattak Ts. Ns. Báts Vármegyének több Tiſztviselői, 's Rendei, kik ama híres hegedűst, és muzsika-ſzerzőt Rózsavölgyi Urat, hogy kebelökben (Baján) megtarthassák, holta napjáig nehány ſzáz ftból álló eſztendei Pensiót ajánlottak magános adakozásokból, olly feltétel alatt, hogy eſztendőnként nehány Magyar nótákat kéſzíttsen.

Nagy-Váradról. — E' folyó eſztendő Szent Jakab Hava elsőjén virradt a' Nagy-Váradi Tudományos Kerűletre az a' boldog emlékezetű nap, mellyen Megyénk Áttya, Mélt. és Fő Tiſzt. Laicsak Ferencz Úr, Ő Tsáfz. Kir. Fel. Tanátsosa, és Nagy-Váradi Püspök, ezen Tudományos Kerűletnek Fő Igazgatói Hivatalát Felséges Urunknak kegyelmes Rendelése következésében általvette, és Nagy Tiſzteletű 's Tudós Sípos Jósef Urat, az Egyházi Tudományok' Tudósát, és a' Nagy Váradi Püspöki Lyceumban a' Szent Irás Fejtegetésének Tanítóját, mint ezen Akadémiának nem rég kineveztetett Prodirectorát, ſzámos Úri

Vendégeknek, 's a'tanúló Ifjuságnak jelenlétében a' N. Váradi Kir. Akademia palotájában beiktatta. Ugyan is a' fentemlített napon reggel 10 órakor kezdődött a' fényes ünneplés, hol minekutánna Koronás Urunknak Kegyelmes kinevező parantsolatja felolvastatott, a' Mélt. Püspök, mint már ezen Tudományos Kerület Fő Igazgatója, ſzokott ékes ſzóllásával mély böltseségű beſzédet tartott, mind a' Tudós Tanitó Urakhoz, mind a' tanuló Ifjusághoz, mellyre Tettes 's Tudós Gedeon Láſzló (eddig volt Surrogatus Pro-Director) ſzívrehatólag, és fontosan felelt, 's ezután Püspök Ő Méltósága a' kineveztetett Prodirectort hivatalába az Ifjuságnak örvendő éljen kiáltásai között beiktatta. — Mellyre ő válogatott deákságú, érzékeny 's tudós Beſzéddel ſzóllott mind a' beiktató Méltósághoz, mind a' Tanító Urakhoz, 's az Ifjusághoz. — A' Püspök Ő Méltóságának gazdag ebédje végzé az ünneplést.

PORTUGALLIA.

Londonba Jun. 10-diki tudósítások érkeztek Lizabonából két posta hajón. Ezek sajnálkodva említik, hogy roſz következése lehet annak, hogy a' seregek elindúlását Oporto, és Coimbra ellen halogatják. Ezen hajókon több Constitutiósok érkeztek Angliába, kik nem tartották tanátsosnak tovább Lizabonában maradni; Anglusok is mentek sokan haza, kik polgári háborútól tartottak, melly sokáig tarthat, 's következése bizonytalan. Déli Algarbiában a' Kormányozó, a' Papság', és nép' segedelmével elóltott egy támadást még kezdetében. Beja város D. Pedro mellé állott. St. Ubes-ben, 's egyéb városokban ſzabad akaratú katonák gyüjtettek öſzve D. Miguel' réſzére.

Lizabonából illy hiteles tudósítás indúlt Jun. 10-dikén: „Azt jelentik nekünk, hogy a' Felső Beirai Rojalista Guerillák mind a' két réſzről történt heves lövöldözés után Viseuba bémentek. — Az elősereg' oſztálya megmarad állásaiban, 's hihetőképpen mentől hamarább elkezdi hadi munkálkodásait. A' St. Joao da Tarqueira Grlis alatt lévő hadi tsapat lovassággal, gyalogsággal, és pattantyúsággal megſzaporodott." — A' Lizabonai Udv. Ujság az nap így ſzóll: „Hiteles levelekből értjük, hogy előseregünk Leyria, Crespos, Guias, Casaldos-Oros, és Machados helyeket elfoglalva tartja; egy nagy hadi oſztály Pombal mellett áll, és táborſzemeit Redinháig terjeſzti. A' 7, és 8-ik gyalog Rgt. nagy öröm-kiáltással ment bé Leyriába. — Louza polgári batalion, melly eltsábíttatott, 's Coimbrába indúlt vala, Obesterével, 's katonaságának egy réſzével viſſzatért kötelességére. — 7-dikben reggel a' Condeixánál állott pártos sereg elhagyá táborát, és Mondegó folyónak jobb partjára mene; ugyan azon éjjel a' Coimbrában lévő sereg' egy réſze hírtelen onnét kiindúlt, és réſzint Porta de Marcella felé indúlt, réſzint a' fő sereghez viſſzatért. — Az Alsó Beirai Kormányozó, az utólsó tudósítások ſzerént, Tho-

márban volt, 's itt a' régi orszá-
gútat oltalmazta. Ez fentartja az öfz-
veköttetést az elősereggel, és a' Felső
Beirai hadi Kormányozóval, ki La-
megónál van, 's D. da Costa Alvá-
róval, ki Guimaraes mellett áll. —
Úgy látszik, hogy minden Generá-
lisnak elegendő ereje van arra, hogy
a' pártosok Oportóból ki ne merje-
nek indúlni. — Sok katonák sietnek
a' fő városba, valamint Alemtejóba,
és Algarbiába is, hogy magokat a'
Jun. 2-diki Végzés szerént béírassák.
Csak az Elvasban fekvő 5-dik gya-
log Rgt. 700 szabad akaratunál töb-
bet kapott.

Lizabónából Jun. 12-dikén in-
dúlt tudósítás így szóll: „A' legújabb
jelentésből értjük, hogy a' pártütők
a' Mondego partjától visszahúz-
ták seregeiket; 's a' mint látszik
Oportoba szándékoznak vissza men-
ni, mivel látják, hogy több serege-
ket el nem tsábithatnak, 's a' kik
eltévedtek is, által kezdik látni meg-
tsalattatásokat.

Oportóból pedig illy tudó-
sítások vannak: Az Igazgató szék
(Oportói) Máj. 26-ikán azt végezte,
hogy ezen nevezet alatt: Hivata-
los Ujság, egy Ujság adassék ki
a' Diario do Oporto helyett.
Ez Máj. 27-dikén egy Parantsolatot
közöl, hogy szabad akaratú katonák
gyűjtessenek öszve D. IV. Pedro
és Dona II. Maria részére. Az O-
portó városi Magistratus 28-dikban
illy Végzést hozott: „Oporto vá-
rosának Magistratusa Máj. 28-dikán
1828. tartatott köz gyűlésében azt
nyilatkoztatja ki, hogy a' Lizabonai
Kamara' Oklevelét, melly által D.
Miguel K. Herczeget Portugalliai
határtalan Királynak isméri, sem-
minek tartja; minthogy azon Okle-
vél törvény ellen való, és a' mi Fel-
séges Uralkodónknak IV. Dom Pe-
dronak jusait, valamint az ő általa
jó szántából adott Intézeteket el-
rontja."

A' hivatalos Ujságban Máj. 30-
dikán azt rendeli a' Kormányszék,
hogy ezentúl Dom Miguel neve
a' nyilván való Oklevelekben ne
neveztessék.

A' Katona-Junta Oportóban egy
napi parantsolatjában jelenti, hogy
a' IV. D. Pedro jusainak fentartá-
sára ezen ideig való Junta hatalma
alá a' következő Regementek vetet-
ték magokat: a' 3, 6, 9, 10, 11, és
12. lovas Rgt.; a' 3, 6, 9, 10, 18,
21, és 23. gyalog Rgt.; a' 2, 3, 6,
7, 9, 10, 11, és 12-dik Vadász ba-
talion; a' 4-dik pattantyús Rgt., és
több osztály polgári katonaság.

Ezen Juntának egy Végzése
Dom Joao de Magalhaest hadi, és
tengeri Ministerré nevezi. Egy má-
sik végzés által Máj. 28-dikán Sa-
raira da Costa Refoios Brigadéros a'
könyű seregek' vezérévé neveztetik.

A' Londoni Courier így ír:
„Oportóból Jun. 13-ikán költ levél
szerént, a' Constitutiós seregek,
mellyek 7000 emberből állanak,
Coimbrába, és Lizabónába
megindúltak. A' polgárok állanak
addig is őrt a' városban.

NAGY BRITANNIA.

A' Globe és Traveller Jun. 20-
dikára határozza Heytesbury

)(*

Lordnak Orosz Országba való elindúlását. (Ezen Lord Miklós Tsászár' hadi szállására útazik, és Jul. 1-sö napján Bétsbe érkezett).

A' Londonban lévő Portug. Kereskedők, kik Dom Miguel' tisztelетére, ott létekor, mint a' Portugalliai Constitutió oltalmazójának, pénzt verettek, Jun. 17-dikén gyűlést tartottak, 's azt határozták, hogy ezen vert medályokat ismét összeolvasszák 's a' formát eltörjék; az ebből kikerülő summát az Oportói kórháznak küldjék.

Londonban a' Temse alatt való út-ásásnak Actiás társai gyűlést tartottak, mellyben Brunel Úrnak tudósítása olvastatott fel. Ebből kitetszett; hogy az utólsó víz szakadás óta az üreg egészen kitisztíttatott, 's most jó karban van; az ásás már 600 lábnyira haladt, 's még csak 350 lábnyi van hátra; 170,000 font Sterling elkelt; az egész munka végrehajtására még 191,000 f. St. kivántatik. A' gyűlés ezen summát megajánlotta Brunel Úrnak, ki olly óvásokat tett a' további bészakadás' elhárítására, mellyek akárkit meggyőzhetnek, hogy ő minden akadályon erőt veszen.

Jun. 18-dikát, mint a' híres Waterlooi ütközetnek esztendei napját Londonban több gyülekezetekben fényesen megüllötték. Ugyan az nap vendégséget is adtak a' Test és Corporations Acták' eltörlésének emlékezetére, a' Sussexi Hg'. elölülése alatt; és Wellington Hg'. egészségéért ittak. A' Sussexi Hg. így köszönté el poharát: „Ő Felsége' minden alattvalóinak hamar és fogánatos felszabadításokért, kik hitvallások miatt szorongattatások alá vannak vetve!" Több előkelő Katholikusok is jelen voltak. Lord Holland azt mondá, hogy ő igen fog örülni, ha Wellington Hg. a' religyiói szabadság' győzedelmét előmozdítja; már pedig ennek győzedelmeskedni kell, akár vele, akár nála nélkül.

Jun. 24-dikén a' külső dolgok' Ministere a' Lloyd kávéház' Egygyesületét arról tudósította: hogy Oporto városát Ő Kir. Magassága a' Portugalliai Regens K. Hg. bekerített állapotban lenni hírdette.

Jun. 16-dikán Belfast nevű gőzhajó Falmouthból Portóba indúlt. Ezen mentek: Marquis Palmella, Villaflor, Taipa, Sampayo Grófok, Stubbs Generális, Azevedo Marsal, Saldanha e Daun Grlis, Saldanha Károly, 's egyéb Portugalliai Tisztek, és Urak (Constitutiósok). 18-dikban mint szökevények Lizabonából Falmouthba érkeztek: Ascaya Vice-Gróf, Valença Marquis, Villareal, Ficalho, da Cunha, és Vanzeller Grófok', Mello, és Souza Generálisok, és mások.

A' Globe és Traveller Jun. 25-dikén azt mondja, hogy Londonban nagyon féltik Belfast gőzhajót, mellyen 60,000 font Ster. vagyon. Ezen hajó ugyan a' nyilt tengeren könnyen elkerülheti sebessége által a' Portug. hajók üldözését, de ha Oportóba bé akar menni, könnyen

elfoghatják a' bekerítő hajók, minthogy az Angol hadi hajók, ha egyszer valamelly hely békerítettnek hírdettetik, sem a' vagyont, sem a' személyt nem veszik oltalmok alá."

A' Státus' fő emberei, 's egyéb Urak Jun. 21-dikén Hg. Wellington' előlűlése alatt gyűlést tartván, meghatározták, hogy Londonban egy Nemzeti Tanító Intézetet állittsanak a' Tudományok, és Literatura gyarapítására. A' Herczeg felette nagy tapsolás között adta elő egy beszédben ez eránt véleményeit. Ama híres tudós Chesteri Püspök még azt mondá: hogy ebbe minden hitvallású Nevendékek felvétessenek, de tsak úgy, ha az Intézetnek az uralkodó Egyház alaptörvényein épűlt rendszabásai alá vetik magokat. Bámulni lehet a' nagy hazafiui buzgóságot! a' fundálásnak ezen első órájában az Intézet' számára — ide nem számlálván a' Király által adatott 5000 font Sterl. — 20,000 font St. (200,000 for. ezüstben) gyült bé az adományokból, 's ajánlásokból.

A' Londoni Ujságok illy hajós tudósításokat közölnek, mellyek Plymouthból Jun. 19-ikén, és Portsmouthból 21-ikén indúltak: „Ocean hajó, mellyre Codrington Admirális tette zászlóját, Máj. 22-ikén a' Modoni tengeren volt. Ezen línea-hajó, Talbot, Philomel, és Hind hajókkal, 13-dikban indúlt el Máltából. Wasp megérkezett vala oda Angliából, és Revenge, Infernal, Erebus, és Racer hajókkal Máltánál maradt. Az Admirális valami egy hét alatt ismét vissza szándékozott, hogy zászlóját Asia hajóra függeszsze." Portsmouthból Jun. 21-dikén. „Scylla hajó, mellynek Kapitánya Hobson Commodor, nem rég érkezett ide Vera-Cruzból; ezen hajó 3 esztendeig volt a' nyugoti Indiákon, melly idő alatt 45 embert, ezek között két Kapitányt veszteti el halál által. A' két utólsó esztendő alatt a' tengeri rablás' elnyomására, és Kuba partjainál a' rabszolgákkal való kereskedés gátolására fordíttatott, 's örömmel értjük, hogy a' tengeri rablás megszünt. — Tegnap Hanhout Orosz línea-hajó, 74 ágyús, Avanoff Kapitány alatt, és Provornoy Orosz fregáta, 20 nap alatt Máltából ide jöttek. Ezen hajók a' Navarini ütközetben sok kárt vallottak, 's most Cronstadtba visszatérnek. — Sir Pulteney Malcolm Vice-Admirális ma délután kiszegezte zászlóját Wellesley 74 ágyús línea-hajóra, ki a' Középtengerre megyen, hogy az ott való hajós sereg' vezérlését által vegye. Wellesley Jun. 24-dikén indúl a' tengerre, és Warspite hajót felváltja, ha az Orosz és Franczia hajós seregeknek megszaporítása nem fogja szükségessé tenni a' miénknek is megszaporítását."

Azon Lordok között, kik Jun. 9-dikén a' Katholikusok ellen voksoltak, találtattak: 11 Herczeg (Clarence, Cumberland, Wellington, Northumberland, 's a' t.) 3 Érsek, és 24 Püspök. A' Katholikusok mellett voksoltak: 10 Hg. (Gloucester, Sussex, Devonshire Buckingham, Rutland, Portland 's a' t.), és 2 Érsek, a' Rochesteri, 's Norwichi.

Kirkaldyban Skócziában Jun. 15-dikén egy templom tornácza lerogyott; már 27 halottat, többnyire aſszonyi ſzemélyt húztak ki az omladék alól. Tsak 21 eſztendeje, hogy építették ezen templomot.

TÖRÖK BIRODALOM.

A' Fényes Porta' Manifestuma Jun. hónapban 1828.

A' rendnek, és köz tsendességnek fentartása mindenek felett az Uralkodóknak eggyetértésétől függ, kikre az Isteni gondviselés' a' népek' kormányát bízta; és a' dolgoknak ezen állapotja tsak úgy lehet állandó, ha illendően, és költsönösen megtartják azon alku-kötéseket, mellyek a' Hatalmasságok' egymáshoz való helyheztetésének alapját teſzik. Ezek olly ſzembetünő igazságok, mellyeket minden értelmes ember megismér.

Tudva van az egéſz világ előtt, hogy az Ottománi Porta, mióta helyet foglal a' Státusok között, mindég megörzötte ezen alap-törvényeket, és hogy ezen haſznos maximák mellett inkább megmaradott, mint akármellyik más Hatalmasság. Minden tselekedeteiben mind békeség, mind háború idejében, azon ſzent törvény által vezéreltetvén, melly neki változhatatlan sinor-mértékül ſzolgál, soha sem távozott el az igazság', és illendőség' útjától. Soha sem sértette megigazságos ok nélkül az Eggyezéseket, mellyeket más Hatalmasságokkal kötött. Kivált mindenkor azon volt, hogy azon kötelezéseit bétöltse, mellyeket az Oroſz Orſzággal, mint ſzomſzéd birodalommal kötött Eggyezések, és az ezen Udvarhoz való barátságos és békeséges helyheztetésereá ſzabtak. Az ő politikáját mindenkor a' mérséklés, és illendőség vezette, és ſzünetlen arra ügyelt, hogy a' két Udvar között az Eggyesség fenmaradjon. Az Oroſz mégis minden ok nélkül felbontotta a' békeséget; midőn a' fényes Portának hadat izen, és az Ottomani birtokokba bérohan, egy Manifestumot adott ki, mellyben ezen felbontásnak okait a' fényes Portára iparkodik hárítani. A' fő panaſzok, mellyeket ezen Manifestum előhord, a' következők: Az Oroſz azzal vádolja a' fényes Portát, hogy a' Bukuresti, és Akermáni Kötéseket nem töltötte bé; azon kivégeztetéseket, 's büntetéseket hanyja ſzemére, mellyek Szerviában történtek azután, hogy ezen nemzetnek közönséges botsánat igértetett; vétekül tulajdonítja a' Portának azt, hogy Kis-Asiában a' maga várait viſzſzakéri, mivel az Oroſz el nem lehet ezen várak nélkül; azzal is vádolja a' Portát, hogy Oláh Orſzág, és Moldova Fejedelemségek' privilegiumait semmivé tette, a' Görög Nemzet' Naggyait megölette, 's az Oroſzt veti okúl a' Görög revolutió támaſztásának; vádolja, hogy minden Muzulmán népet Proclamátio által az Oroſz ellen fegyverre ſzólított, 's ezen Hatalmasságot a' Mahomedánus nemzet' terméſzeti ellenségének nevezte; továbbá azon panaſzkodik, hogy a' Porta az Akermani Eggyezést bizonyos viſſza tartással nem tiſzta ſzívből kötötte, az Oroſz kereskedő hajók' terheit elfoglalta, Persiát Oroſz birodalom ellen feliz-

gatta, és megparantsolta némelly Török vezéreknek, hogy hadi kéſzületeket tegyenek; végre még némelly vádakat, és panaſzokat hord elő, mellyek mind öſzveséggel éppen olly helytelenek, mint igazságtalanok.

A' Fényes Porta mind ezen pontokra az ő igazságának, és az okosságnak ſzavával felel-meg.

Az Oroſz Udvar azt állítja, hogy ezen vádak elegendő okot adnak arra, hogy a' fényes Portának hadat izenjen. A' Porta elsőbben is azt feleli: hogy az utólsó háborút is, mellynek a' Bukuresti békeség vetett véget, az Oroſz kezdette. Az ezt bizonyító tselekedetek közönségesen tudva vannak.

Midőn ezen háború előtt a' Porta kéntelen volt Oláh Orſzág, és Moldova' Fejedelmeit letenni, azt állította az Oroſz, hogy ez által meg van ſzegve a' kötés; hijában terjeſztette eleibe a' Porta a' dolgot a' maga valóságában; Oroſz Orſzág nem akarta azt hallani, erősen megmaradt kivánsága mellett; és a' fényes Porta tsupán tsak azért, hogy a' békeség, és eggyesség fenmaradjon, engedett illetlen kivánságának, 's ezen Hoſzpodárokat ismét bétette hivatalokba. Az Oroſz Udvar azt mondta, hogy ezzel meg van elégedve; és Fonton Tanátsos, első Oroſz Tolmáts, a' fényes Portának — Ghalib Basa volt akkor Reis-Efendi — hivatalosan jelentette, hogy a' két Udvar között el vannak igazítva az eggyenetlenségek, midőn hirtelen a' Porta olly tudósítást-véve, hogy az Ottomani földre béróntottak az Oroſzok Chotimnál, és Bendernél. A' Diván — engeſztelő indúlattal lévén — felvilágosítást kért ez eránt az Oroſz Követségtől, melly akkor Konstantinápolyban volt. Az Oroſz Követ tagadta a' dolgot, 's azt felelte, hogy az ő Udvara békeségben, 's barátságban van a' fényes Portával; hogy a' Porta háborúban van-e az Oroſſzal, ő maga legjobban tudhatja; kétség kivűl más rendeltetésöknek kell lenni az Oroſz seregeknek, mellyek ezen környéken megjelentek. Illy módon iparkodott az Oroſz Követség a' f. Portát viſzſzatartóztatni, 's tévedésbe hozni, midőn a' bérohanás megbizonyosodott, 's a' Porta kéntelen volt fegyvert fogni. Mivel távul volt attól, hogy a' háború inségeit, 's a' vérontást kivánta volna, a' békeség' fentartása végett nagy áldozatot tett, és a' Bukuresti béke-kötés megkéſzült. — Hanem az Oroſz Udvar korán sem töltötte bé ezen kötés' feltételeit. Azon Czikkely' bétellyesítését kikerűlni igyekezett, melly az Asiai várak viſſzaadatásáról ſzóllott, holott azon Kötésnek ez sarkalatos pontja volt. Midőn a' f. Porta, a' Kötés értelméhez képest, ezen Czikkely' bétöltését kérte, az Oroſz azt mindég halogatta. Végre az Akermani Conferentiában az Oroſz tellyes hatalmú Biztosok a' Kötés' világos ſzavait meg akarták rontani, és semmi okos feleletet nem tudván adni a' Török Biztosok által eleikbe rakott előterjeſztésekre, azon nyilatkoztatással fejeztékbé a' tanátskozást, hogy az általadásra rendeltetett határidő már régen eltelt, 's már most ſzó sem lehet többé ezen

váraknak viſſza-adásáról. Az illyen feleletre az Ottoman tellyes hatalmú Biztosok méltán válaſzolhatták azt, hogy ha a' Hatalmasságok között kötött Czikkelynek hoſſzas bé-nem töltése elidősítést (praescriptiót), 's elalvást ſzerezhet, ezen felvett igazság ſzerént a' Porta sem volt köteles azon Czikkelyhez ſzabni magát, mellynek bé nem töltésével az Oroſz vádolja őtet. De azon útasítások, mellyek az Ottoman Biztosoknak adattak, nem engedtek nekik arra ſzabadságot, hogy így beſzéljenek, a' mi mind a' Kötéseket, mind a' nemzetek Törvényét megsérti; és minthogy küldetésöknek czélja az volt, hogy Oroſz Orſzággal a' békeséget, és eggyetértést megerősíttsék, ezen pontban engedtek. Ha tehát az Oroſz azt mondja Manifestumában, hogy a' Porta maga is megismérte, hogy nints helyes oka az Asiai várak viſſza adatását kérni, 's annál fogva ő maga elállott ezen kivánságától, ekkor az Oroſz Udvar mind az igazság ellen ſzóll, mind az illendőség' útjától eltávozik.

(Folytatása következik.)

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Görög orſzági közönséges Ujság Máj. 21-dikén (új Kal. ſzerént) illy Czikkelyt közöl Aeginából: „A' Praesidens megérkezése után igen sok hadi hajók sereglének öſzve az idevaló kikötőhelybe. A' régen itt álló Juno Fr. fregátán, 's Ilona Oroſz fregátán kivűl, mellyen Ő Exja Nauplionból ide hajózott, két Oroſz línea-hajót látunk, t. i. Asoff-ot, mellyen a' V. Adm. Gróf Heyden vagyon, és Nevsky-Sándort; továbbá itt vannak: Warspite Angol línea-hajó, Ariadne (?) Angol fregáta, Mastiff Ang. brigg, Alacrity Fr. brigg, il Veneto Austria brigg, Vigilante Austriai gálya, és egy Amerikai fregáta. — Mastiff Ang. brigg Máj. 13-dikán Epidaurusba indúlt, hogy az oda való öbölben vízmérési munkáját folytassa, mellyre a' múlt eſztendei nyáron nehány hónapot fordított vala.

Az Oroſz Admirális Maltából a' Meſſzeniai partokhoz hajózott vala, hogy Ibrahim' mozdúlásit ſzemmel tartsa. Egy Egyiptomi Korvettet az Oroſzok elfogtak, melly betegeket akart vinni Modonból Alexandriába, nem hajtván Ibrahim' viſſzakérésére. Ezen korvetten találtattak Arabiai beteg, és sebes katonák nehány ſzázan, Kereſztény rabſzolgák 28-an, férjfiak, és aſſzonyok, ezek között 11 gyermek. — Svinkin Úr, Ezechiel línea-hajó Kapitánya, az Oroſz bekerítő sereg' Commandánsa, a' betegeket, és sebeseket Rodano ſzigetre Modonhoz közel kirakta, 's a' korvettet a' kereſztény foglyokkal, 's 60 katonával Aeginába küldötte Gróf Heyden Admirálishoz. — Ezen hajón találtatott a' ſzolgálatból elbotsáttatott Egyiptomi katonák' feljegyzése, mellyből kitetſzik, hogy Aprilis 22-dikén 1828. tartatott mustráláskor a' ſzolgálatból kiestek, 's haza küldettek 834-en.

Modonban, és a' táborban ismét valami pestises nyavalya ütött ki.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(4.)

Híradás.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanáts a' f. e. Jul. 8-dikán a' 18753 ſzám alatt költ Felséges Parantsolat' következésében ezennel köz hirré tétetti, hogy a' Bétsi Tsáſz. K. Theresiana Akademiában a' Magyar Nemzet réſzéről a' jövő oskolai eſztendőre, t. i. a' f. e. Nov. 1-ső napjától fogva két üres hely nyílik meg, mellyeknek elnyerésére a' folyamodni akarók Kérelem-leveleiket, a' meghatározott Bizonyság-levelekkel felkéſzűlve, legſellyebb a' f. e. Augustus végéig egyenesen a' Nagy Méltóságú M. Kir. Helytartó Tanátshoz küldjék.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Selmetz Szabad Királyi Bánya Városhoz tartozó Eisenbachi Serház két hozzá tartozó kertel eggyütt e' f. e. Augustus 27-dikén tartandó nyilván való Licitátio által hat egymás után következő eſztendőre 1828-diki November elsejétől fogva bérbe fog adatni. Mellyre nézve a' bérleni akarók ezen Licitatióra a' fent meghatározott napon a' mondott Szabad Királyi Bánya Városházában, (a' hol a' bérlés feltételeit előre is megtudhatni) 101 ezüst forint bánat pénzzel felkéſzűlve a' ſzokott reggeli órákon jelenjenek meg.

Budán Julius 5-dikén 1828.

Tudományos Jelentés.

(2) A' néhai 'Sombori Józſef, Károly-Vári Kanonok Úr 's a' t. jeles és derék Egyházi beſzédjeinek mind a' három kötete végtére a' sajtót elhagyta. Azon előfizető (TT.) Urak, kik a' 2-dik és 3-dik kötetet meg nem kapták, méltóztassanak a' Királ yi Pesti Seminarium' Al-Igazgatójánál Kuliffay István Úrnál magokat jelenteni.

Mivel pedig ezen ajánlásra méltó munkából az Elő-fizetéshez tartozandókon kivűl még 50 példány ugyan a' fent említet Úrnál eladandó légyen; hírűl adatik, hogy ezt még mostan ki-ki 6 bétsi betsű forintokon magának megſzerezheti.

Alázatos Jelentés.

(2) Az alúlírtnak most vagyon legelső alkalmatossággal ſzerentséje a' minden rendenlévő T. T. utazó Uraknak tudtokra adni: melly ſze-

rént Tekintetes Nemes Kolos Vármegyében fekvő Mező-Gyalu Várossában, ſzületett Gróf Eſzterházy János Úr Ő Excellentiája Örökös birtokában lévő nagy kőfogadoját: mint Grófi Uradalmainak bölts Kormányozojától, Tekintetes Szárhegyi Fülep Elek Praefectus Úrtól, e' f. h. Julius 5-dikén által vette. Mivel pedig ezen nagy Tránsennális Fogadó egyedűl olly haſzonra vagyon építve, hogy a' Nemes Magyar Orſzágból Erdélybe, Erdélyből pedig Magyar Orſzágon által Bétsbe utazandó Közönségnek az elſáradozások alkalmával nyugalmas helyek légyen.

Ennél fogva minden réſzben kéſz ſzolgálatját ajánlja; még pedig a' legnagyobb, és megkivántató tiſztaság mellet, úgy nem külömben jól kéſzűlt, jó izlésű Eledelek, jóféleizű aſztali Borok, ehez kaptsolva Punts, Kávé, Rosólis, úgy Széna, Zab legillendőbb áron, ſzolgáltatnak mellyekre nézve a' minden renden lévő utazó Közönségnek bizodalmát megnyerni ohajtja. Gyaluban 5-dik Jul. 1828.

A' T. T. Közönségnek

legalázatosabb Szolgája
Jakab Sámuel m. p.

Hirdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből hírűl adatik hogy e' következendő Magyar Orſzági Kamarai Jószágok legfőbb Elajándékozásra vagynak határozva, úgy mint:

a.) A' Temes Vármegyében fekvő Guvesdia, és Janova helységek; továbbá

b.) A' Krassó Vármegyében lévő Komoristye helység, és Barbócza Jószágnak egy harmadréſze; végre

c.) Az Arad Vármegyében lévő Kujed helység.

Ezen Joſzágok mivoltát, betsűltetését, és a' megnyerés feltételeit Bétsben a' Nagy Méltóságú Ts. Kir. Közönséges Udvari Kamaránál; — Budán a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamaránál, és ezen kivűl a' betsár sommáját a' Bánáti Jóſzágokra nézve a' Temesvári Kamarai Kormánynál, és az illető Tiſztartói hivataloknál, — az Aradi Jóſzágra nézve pedig az Aradi Praefektusi hivatalnál megſzemlélhetni.

A' megnyerni ſzándékozók, azok is, kik már magokat jelentették, meghatározott kinyilatkoztatásokkal együtt legfellyebb is e' folyó eſztendei Sz. András hava' 25-dikéig vagy a' Nagy Méltóságú Ts. Kir. Közönséges Udvari Kamaránál Bétsben, — vagy pedig a' Magyar Királyi Udvari Kamaránál Budán annál bizonyosabban beadják Kérelmeket, minthogy nyilvánvaló legfőbb helybeli meghatározásnál fogva

ezen határ idő elfolyta után semmiféle utóbbi keresetek sem fogadtatnak el, hanem egyenesen vissza utasíttatnak.

Budán Junius 25-dikén 1828.

H i r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből közhirré tétetik, hogy a' Királyi, és másféle használatok privilegiált Versecz Városában, mellyeknek az árendája 1828-diki October végével megszünik, úgymint:

A' Királyi bor mérés jus.
Az Urbariomi bor mérés jus.
A' Mészárlás jussa a' Vásárokon.
Bárány hús mérés árendája.
Borju hús mérés árendája.
Bor mérés jussa a' Városi kedvtöltő kertben.
A' Serház árenda.
A' Kőfejtés' árendája.
A' Tégla vetés' árendája.
Tégla kemencze épület Tégla égetéssel együtt.
Az Országos, és héti Vásárok árendája.
A' törkölyös must bevitelétől veendő taksa' jussa.
A' Vadászat jussa.
Két bolt a' Városházában.
Az Oskola, és Városházi pincze; végre

671 308/1600 hold szántható maradék föld, 4333 1250/1600 hold rét, 1745 446/1600 hold legelő, és 1066 hold nád verésre szolgáló posvány föld

Három egymásután következő esztendőre Augustus 4-dikén e' f. e. reggeli 9 órakor a' Verseczi Város házában, a' hol a' feltételeket addig is megtudhatni, a' többet igérőknek bérbe adatnak. Mellyre nézve a' bérleni kivánók a' megjegyzett helyre, és napra szükséges bánat pénzzel felkészülve ezennel meghivatnak.

Budán Jul. 1-sején 1828.

H i r a d á s.

(3) Pesthez 5 órányira Czegléd felé jó Határban majd tsak nem egy tagban mintegy 900 holdból álló rész Jószág hozzá tartozó jó és alkalmas épületekkel e' most jövő Sz. Mihály napra haszon bérben ki adandó. A' kinek kedve volna ezen árendához, Pesten az 5 Patsirta útszában az 1157-dik számu Házban a' 3-dik szám alatt bővebb tudósítást nyerhet.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből e' f. e. Augustus 1-sö napján Nagy-Váradon az ottani Kormányozó Fiskálisság Irófzobájában nyilván tartandó Licitátio által Várad-Várallyai Kamarai Mező-Városában a' Pecze folyó felett az Italok mérésének jussa három egymásután következő eſztendőre 1828-diki November elsejétől fogva 1831 Octobere utólsó napjáig a' legtöbbet ígérőnek árendába fog adatni.

Mellyre nézve a' bérleni kivánók a' fentjegyzett napon, és helyen a' Licitátio ſzokott óráin 67 forint Pengő Bánat-pénzzel felkéſzűlve jelenjenek meg. A' bérlés feltételeit mind a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamaránál, mind pedig Nagy-Váradon a' Kormányozó Fiskálisság Irófzobájában minden nap megnézhetni.

Budán Junius 18-dikán 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Almásy Familia réſzéről köz hirül tétetik: hogy Tekintetes Hevess Vármegyében helyheztetett Török Sz. Miklósi Urodalomhoz tartozó mindenféle Regále, Beneficiumok, u. m. Török Sz. Miklós Mező-Városában lévő minden Vendégfogadók, Ser és Pálinka főző Házak, hasonlóan a' Puſztán lévő Tsárdák, mindenféle Italok, úgy mint: Bor-, Ser-, Pálinka-mérés Jussaival, úgy ſzinte az előbb nevezett Török Sz. Miklós Mező-Városában lévő Méſzárſzékek, a' Hus-vágás Jussával, és minden ezekhez tartozó Épületekkel, ſzántó Földekkel, kaſzálló Rétekkel, Török Sz. Miklóson, az Uradalmi Hivatalban e' folyó 1828-dik Eſztendei Sz. Jakab Hava 21-dik napján tartandó Licitátió által, folyó Eſztendei Sz. Mihály naptól kezdvén, egymásután következendő három Eſztendőkre, azaz: 1831-dik Eſztendei Sz. Mihály napig, a' többet ígérőnek haſzonbérben fognak adatni.

A' Bérleni kivánók a' fentebb megnevezett napon, és helyen, bizonyos Bánat-Pénzzel megjelenni ne terheltessenek.

A' Bérlés alá botsájtandó Javak eránt a' bérleni kivánók Török Sz. Miklóson az Uradalmi Hivatalnál, úgy ſzinte itt Pesten T. Horváth Jósef Fiscális Úr ſzállásán, a' Váczi útſzában Titt. Almásy János Házában 43-dik Nrus alatt bővebb tudósítást vehetnek.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Julius 11-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 50 kr. Kétſzeres 5 forint — kr. Rozs 3 for. 40 kr. Árpa 2 for. 10 kr. Zab 2 forint 8 kr. Kukoricza — for. — kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(5.)

Pesten, Szerdán, Szent Jakab Hava 16-dik napján 1828.

K é s.

Hasznos vas-szerszám! e' nélkül szinte nem élhetsz;
Másra ne fordittsad; vágni, faragni való.
Mondják: Gyermeknek nem jó kést adni kezébe:
Mást, söt néha magát megsebesíti vele.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Minekutánna a' múlt héti 's előbbi tikkasztó melegséget éppen kanikula kezdetén a' hűvesebb szél mérsékletté volna, tegnap hajnalban neki zúdult az esső; délután pedig 2 óra tájban jéggel elegyes zápor esső hullott; a' levegő mais hideg.

Simontornyáról írják: hogy Jun. 22, 23, és 24-dike örvendetes volt az oda valóknak, midőn Nagy Méltóságú Négyesi Báró Szepessy Ignácz Pétsi Püspök Ő Exja belső titkos Tanátsos Egyházi látogatásra oda ment, 's Apostoli buzgóságának, és fáradhatatlanságának bizonyságát adta, maga ékes, és istenes szavával oktatván a' népet, énekes nagy Misét mondván, és majd 500 híveknek feladván a' Bérmálás' Szentségét. 24-dikben 4 óra után reggel kiment Ő Exja Vám nevű filiálisra, hol Misét, 's a' néphez beszédet mondván, a' gyermekeket a' Hit-Tudományából kikérdezte, 's a' jól felelőket megajándékozta. — Innét 9 óra tájban Simontornyára visszatért, 's az oskolába ment, hol a' tanúló gyermekeket kikérdezte. Midőn pedig ezen alkalmatossággal látná, hogy a' Német szülőktől való gyermekek is Magyar nyelven helyesebben feleltek, mint anya-nyelvöken, azt parantsolta, hogy ezentúl mind a' templomban, mind az oskolában a' Hit-Tudomány tsak Magyar nyelven taníttassék, 's ezt az Egyházi Visgálat' Actáiba béiratta. Igy mindent a' legjobb módon elintézvén délután 3 óra tájban Pinczehelyre ment, hogy Tolna Vmegyének egyéb Plébániáiban is folytassa Augustus végéig az Apostoli munkát.

Kalotsáról: Siralmas hangon kesergi nagy baját most Kalotsa! ama szerentsétlen Kalotsa! mellynek két Fő lelki Pásztorai, Sajó partján, 's Mohács alatt, a' tsata-mezőn elvesztek! — Kenyér, ruha, 's minden nélkül, nyomorognak boldogtalan lakosi. Ez előtt tizen nyolcz

eſztendővel, Juniusnak másodikán hamuvá lett Városunknak nagyobb réſze. — Az éppen most mult eſztendőben, lakosait kettős árvíz, tavaſſzal és aratás előtt mindenöktől megfoſztá. Ím a' mái napon Julius 11-dikén négyſzáz és még több házakat a' rettenetes tűz megemeſztett. Támadott ezen tűz dél előtt tizen egy óra tájban, Lang Úrnak házában, éppen a' nagy Vendégfogadó mellett; mi módon, nem tudatik, némellyek ſzerént gyujtogatók éleſztették. — Legelőbb felfelé az első házat elborította, annakutánna a' nagy Vendégfogadóba harapodzván, lejjebb terjedett a' tűz özön; —Későbben által tsapván az utſzának tulsó réſzére, és nyil sebességgel a' nagy utſzával határos ház sorokat, leginkább nap kelet felé, porrá tévén, mindent, mindent eleméſztett! A' ſzélnek dühitől ragadtatva a' tűzſzikrák, téli napkelet felé a' mellék városba, terjeſztették a' borzaſztó Vulkán hatalmát, és itt is négy utſzák porrá égtek. — Segedelem nem volt, mert tsak nem mindnyájan mezei munkáik után lévén, a' Városstól távol voltak; ennél fogva gúnyájok, 's mindenők bent égett.— De sikeretlenek voltak az itt' valóknak is fáradozásai, hozzá járulván a' nagy ſzárazsághoz, a' házaknak közel létök, és a' ſzél. — Nagy üggyel bajjal tartatott meg az Uradalmi Tiſztartóság ugyan tsak a' Tiſztartó Úrnak jeles gondoskodása által, ki is méréſz ſzívvel a' lángok közzé rohanván, orczáján sebet kapott. — Elégtek több tsinos házak, úgymint: a' Tiſztartóság mellett a' patika, a' város háza, és az egéſz sor, 's a' t. — Sír itt a' ſzem; vérzik a' ſzív; zokog a' nagy fájdalom! Hát léſznek az egéſz magyar hazában, nagy lelkű férjfiak 's Aſſzonyságok, kik kegyes ſzemet vetnek a' ſzenvedő emberiség ügyére? kik nemes réſz vétellel, gyámolítani fogják, e' nem sokára az éhen halással, küſzködő ſzerentsétleneket? Ah talán léſznek! és bár sokan legyenek!!—

Hadi Tudósítások.

A' Karaſzu-nál lévő táborból illy Oroſz hadi tudósítást írtak Jun. 24-dikén:

„Ma reggel a' Tsáſzári tábor Rudzevits Grlis hadi oſztályával Karaſzuba indúlt, hol a' Tsáſzár mind addig fog maradni, míg a' seregek ezen helyre öſzvegyülekeznek.

„Brailov vára már kezünkben vagyon. A' vár' által adásának feltételei ſzerént, a' Törökök által adták nekünk minden ágyuikat, és mind azon tárgyakat, mellyek a' Török Orſzágló ſzéké voltak: a' várőrző sereget Sziliſztriába ſzállítják; már 1200 ember az őrizet közül a' Permi Regement kisérete alatt oda megindúlt. Még nem tudjuk voltaképpen, hány ágyú, 's záſzló, és mennyi egyébb ſzerek kerültek kezünkbe ezen várban, minthogy Ő Felsége' hadi ſzállására még meg-nem érkezett azon Kurir, ki mind ezekről tudósítást hoz.

„Matsin várában találtunk, 87 ágyút, sok puskaport, golyóbist, és fegyvert; búzával, és árpával töltött élés tárakat, és 4 záſzlót, vala-

mint azon Török hajókat, mellyek a' Jun. 9-diki tsatában megmenekedtek, 's ezek mind hatalmunkba estek. Ezen alkalmatossággal értésünkre esett, hogy Achmed Bei, ezen hajós seregetske' vezére, azon tsatában megöletett, midőn éppen egy kis hajón Brahilovba akart futni.

„Ma reggel Rüdiger General-Lieutenant Kustendse vár' kultsait a' Tsáfzárnak által küldötte, mellyet ő 20-ikban keményen ágyuztatott. Hg. Wellington Feldmarsal' Regementje volt első, melly dé'után 2 órakor ezen várba bément. Az őrző sereg olly feltétel alatt adta meg magát, hogy Paravadiba kisértessék. Kustendsében 36 ágyut találtunk, és 26 kereskedő hajót egy seregben béereſztettünk a' kikötőhelybe, mellyek eleséggel megrakodva Odeſſzából jöttek. Ezen kikötőhely' birtoka igen haſznos az eleség' ſzerzésére a' tábor' ſzámára. A' Seraskier Hussein Basa, ki, a' mint mondják, 30,000 katonával Schumlánál vagyon, a' Kustendsei várőrizetnek parantsolatot küldött vala, hogy az a' várat köröm ſzakadtáig védelmezze; de a' Kurirt, ki ezen parantsolatot vitte, a' mindenfelé kóborgó ſzemes Kozákjaink elfogták. — Hogy a' Tsáfzár Kustendse vár capitulatióját megértette, azután két órával ismét olly tudósítást vett, hogy Hirsova vár is magát megadta Herczeg Madatoff General-Lieutenantnak. Az őrző katonaság 1200 emberből állott, de a' lakosok, kiknek a' fegyvereseket segíteniök kell vala, nem akarták magokat védelmezni, sőt a' Capitulátióban is kikötötték magoknak, hogy otthon maradhassanak, és Sziliſztriába ne vitessenek, hova az őrző sereg' többi réſze megyen. — Hirsovában 14 záſzlót, 92 ágyut, 6 mozsarat, 50,000 golyóbist, 3500 Pud (egy Pud teſzen 40 fontot) puskaport, árpát, 's gabonát is sokat találtunk.

Odeſſzából Jun. 30-dikán indúlt levelek ſzerént oda olly tudósítás érkezett, hogy Anapa Török vár (a' Fekete tenger' Asiai partján) magát megadta.

AUSTRIA.

Ő Tsáfz. Kir. Felsége a' Galicziai Fő Hadi Kormányozót Herczeg Hessen-Homburg Feldmarsal-Lieutenant Urat, az Oroſz Tsáfzár Ő Felsége' főhadi ſzállására küldeni, 's ő helyébe Báró Stutterheim Feldmarsal-Lieutenant Urat rendelni méltóztatott.

Ő Felsége a' Pármai Herczegné, Mária Luiza FőHg. Aſſzony Jun. 2. jó egésségben megérkezett Badenbe; valamint a' Tsáfzár 's Tsáfzárné Ő Felségök is Laxenburgból.

BELGIUM.

A' Looi Királyi nyári palotából érkezett tudósítások ſzerént, ottan Jun. 25-dikén fényes pompával végbement a' házassági Eljegyzés Guſztáv Svéd Királyi Herczeg, és Mariána Belgiumi Királyi Herczeg Kisaſſzony között.

PORTUGALLIA.

Jun. 18-dikán költ levelek ſzerént, mellyeket a' Parisi Ujságok Jul. 1-ső napján közölnek, a' Dom

Miguel által öſzvehívatott Lamegoi Cortesek azon h. 17-dikén azt végeztek, hogy Dom Pedrónak nints jusa Portugallia' Koronájához; és Dom Miguel az ő attyának VI. Jánosnak törvényes Örököse, 's utánna következő Király legyen. Egyſzer'smind meghatároztatott, hogy ha Dom Miguel törvényes Örökös nélkül meghalna, utánna a' Beirai Herczegné Dona Maria Theresia (Dom Pedro Spanyol Kir. Hg'. Özvegye, ki mostanság a' fiával D. Sebestyén K. Herczeggel Spanyol Orſzágban lakik) legyen a' törvényes következő. Ezen végzésnek, valamint a' Parisi Ujságok hozzá teſzik, még most titokban kell maradni (Szép titok! midőn már az Ujséglevelek kihírdették.)

Ugyan ezen levelek ſzerént 16-dikán Pamplona Generálist Lizabona mellett lévő mezei lakásán, hol elbujva volt, elfogták; és a' Politia Almeida Urat is nyomozta, ki a' D. Pedro Constitutiójának kihírdetésekor külső Minister volt; de ő már elébb állott, és azon gőzhajón, melly 17-dikén reggel indúlt el a' Lizabonai kikötőhelyből, Angliába ment.

OROSZ BIRODALOM.

A' Journal d' Odeſſza Jun. 28-dikán jelenti: hogy Brailov vára bevételének híre oda 22-dikben megérkezvén, a' Felséges Tsáſzárné jelenlétében 25-dikben pompás Te Deum énekeltetett a' ſzékes templomban; más nap Ő Felsége a' Tsáſzárné nyári lakására ment Báró Rainaud mezei házához. Ő Felsége, és Mária Nagy-Herczegaſzſzony legjobb egésségben vannak. — Jul. 9-dikén 84 ágyus línea-hajót fognak a' tengerre botsátani a' Nikolajeſſi építő műhelyből. — Gróf Blome General-Lieutenant, a' Dán Király rendkivűl való Követe az Oroſz Udvarnál Odeſſzába érkezett, 's innét a' Tsáſzár fő hadi ſzállására megyen.

Kronstadtból a' legelső kedvező ſzéllel négy línea-hajó 62 — 96 ágyus, és négy fregáta, 32 — 58 ágyus fog kiindúlni, a' mint vélik, a' közép tengerre. Ezen hajós tsoportot Seniävin Admirális fogja Koppenhágáig vezetni; 's ott Ricord Contra-Admirális veſzi által a' vezérlést a' fekete tengerig, hogy ott Gróf Heyden V. Admirális flottájához kaptsolja magát.

Azt mondják, hogy Jun. 27-dikén a' Sz. Pétervárában, 's a' környéken álló fegyveresek, valamint némelly Katona-Intézetek' nevendékei is Kraſznoeselo mellé táborba ſzállanak, 's két honapig ott maradnak.

OLÁH ORSZÁG.

Bukurestből Jun. 27-dikén. Három napig tartó forróság után, midőn a' Reaum. hévmérője 29° mutatott, Jun. 25-dikén délután 5 órakor nyúgot felől írtóztató ſzélvéſz (Orkán) támadott, melly még rettenetesebb volt az 1821-ikinél. Ezen puſztító ſzélvéſz 1 óráig tartott, melly a' várost majd omladékká változtatta. Majd minden épületekről, kivált a' templomokról, és paloták-

ről leſzaggatta a' fedelet. A' gerendák úgy repültek a' levegőben, mintha ſzalma-ſzálak lettek volna. Legtöbb károkat tett ezen orkán Podumoschoy utſzában, hol legtöbb nagy házak vannak; u. m. Herczeg Ghika', Hg. Brankován', Deniko Galesko, és Philipp Bojérok', Meitany, és Sakellario Bárók' palotái, 's a' t. Hasonló ſzerentsétlenség érte a' Tsáſz. Kir. Agentia' épületét is. A' tűzre vigyázó torony, sok házak, és kőfalak öſzvedőltek, és sok embert eltemettek, 's a' t. Azon emberek, kik éppen akkor a' Dumbovitza hídján voltak, vagy a' vízben förödtek, oda veſztek; ép ablak nem maradt az egéſz városban; az elő fákat gyökerestől kiſzaggatta a' ſzélvéſz', 's a' kerteket rettentő módon elpuſztitotta. Hg. Ghikának Kolentina nevű mulató kastélyában egy új kőfal ledőlt, 's 16 embert eltemetett. Tsak benn a' városban a' kárt 3 millioni piaſzternél többre teſzik; még a' vidéki puſztitásokról nints bizonyos tudósításunk. 6 órakor nagy esső kerekedett, 's az a' ſzélvéſz' dühét gátolta.

Itt Bukurestben 's más némelly helységekben ez előtt nehány héttel olly ragadós nyavalya ütötte ki magát, melly a' megvisgáltatás után valóságos napkeleti pestisnek találtatott. De ennek elterjedése ellen olly hathatós eſzközöket vett elő az Oroſz Kormányſzék, hogy annak megſzünését mentől hamarább lehet várni. Ezen ragadvány leginkább a' Szűtsöknél mutatja magát.

TÖRÖK BIRODALOM.

(A' Török Manifestum' folytatása)

Az Eggyezésekben ki van kötve, hogy az Oroſz Tariffát minden 12-dik eſztendőben meg kell újítani. A' Portával barátságban élő többi Hatalmasságok a' kötés ſzerént megis újították Tariffáikat, de Oroſz Orſzág ezt 27 eſztendeig elmulatta. Mikor a' kiſzabott határidő eltelt, mindég ajánlás tétetett ez eránt a' Konstántinápolyban lévő Oroſz Követségnek, de mind hijában; mivel az Oroſz a' Fényes Porta igazságos kivánságára soha sem akart hajolni, és tagadhatatlan igazát megismérni. Azon tanátskozások, és lépések, mellyek ezen két pontra nézve, t. i. az Asiai várak' viſſzaadatására, és a' Tariffára nézve végbementek, tsak magok elegendők annak megmutatására, miképpen fog valamihez Oroſz Orſzág, miként gondolkozik a' Tractátusok ſzentsége felől, 's mitsoda lábon áll nála az igazság, mellyet a' világ előtt vall. Ennél fogva a' Porta ellen indított vád, hogy t. i. a' Tractátusokat megſzegi, 's bé nem tellyesíti, sokkal igazságtalanabb, mintsem ellehessen hallgatni.

A' mi a' közönséges botsánatot illeti, melly a' Szerviai Nemzetnek azután igértetett, minekutánna azon Nemzet az utólsó háborúban öſzveſzűrte a' levet az Oroſzokkal, a' Porta ezen igéretét a' békeség után nem tsak jó lelkiismérettel bétöltötte, hanem mindég hajlandó lévén jobbágyaival kegyelmét éreztetni, a' Szerviaiaknak még más kedvezéseket is

engedett olly czélból, hogy nyugodalmokat, és bóldogságokat elősegíttse. Midőn későbben a' Szerviaiak annyira vetemedtek, hogy jobbágyi kötelességökkel nem gondolván, ismét pártos lázzadásokat kezdettek indítani, ekkor a' Portának tagadhatatlan jusa volt adófizető jobbágyaival olly kényen, vagy kegyesen bánni, mint azt fzükségesnek tartotta; és mivel a' bünösök' megbüntetése tsak a' Nemzet' javára czélozott, látni való, hogy abban semmi sem volt ollyan, a' mit Orosz Orfzág megsértésnek, vagy a' Bukuresti kötés' megfzegésének tarthatott volna. Mindazonáltal az Orosz Udvar mind ezen Szerviai dolgokból, mind más hasonló, 's a' Tractátusokhoz éppen nem tartozó tárgyakból alkalmatosságot keresett a' F. Portával való veszekedésre; sőt a' legtsekélyebb dolgot, a' mellékes történeteket is a' legkedvetlenebb czivakodásra hafználta. De azért mindég úgy bánt a' F. Porta Orosz Orfzággal, mint barátjával, és minden kigondolható módon azon iparkodott, hogy nem tsak az alku-kötéseket lelkiismeret fzerént megtartsa, hanem semmit el ne mulasson, a' mi az eggyetértés' fentartására valamit hafználhat.

A' Görög támadás' kiütése előtt az Orosz Követ, Báró Stroganoff azon fzín alatt, hogy a' Porta a' Bukuresti Kötésnek némelly Czikkelyeit nem töltötte bé, azt kezdette sürgetni, hogy ezen Tractátus' következésében Conferentiák tartassanak. A' Porta, melly ezen Tractátus' Czikkelyeit a' kifzabott időre, és mihént lehetséges volt, egéfzen bétöltötte, 's a' többiek' betöltésével foglalatoskodott, ezen Követnek több ízben nyomos okokkal támogatott világos feleletet adott, azon megjegyzéssel, hogy ellenben még Orosz Orfzágnak kell betölteni külömbféle czikkelyeket, mellyeket, az Eggyezés' elenére, halogatott, vagy elmulatott; 's neki kell e' fzerént kötelességét tellyesíteni, mint a' Tractátus, és az egyenes tifzta barátság kívánja; hogy a' Porta ennél fogva által nem láthatja, mire valók volnának az alkudozások. De mivel még is ezen Követ, Udvarának egyenes parantsolatját emlegetvén, tsak megmaradt kívánsága mellett, reá állott végre a' Porta, hogy Conferentia tartassék. Előre is a' volt az eggyezés, hogy az élő Szerződéseken túl nem mennek, és a' Tractátusok' világos fzavai meg nem változnak. Ezen tanátskozások' folytában Báró Stroganoff fzakadatlanúl holmi oda nem tartozó, 's helytelen vitatásokat és kérdeseket igyekezett fzóba hozni. Azonban míg e' fzerént a' Bukuresti Kötésnek czikkelyeit sorjában vizsgálat alá vennék, kiütött a' Görög zendülés, 's terméfzet fzerént az alkudozások félbefzakadtak a' terhes környülállások miatt. Ezen támadás' eredete világfzerte ismeretes. Kiki tudja, hogy a' fzökevény Ipsilanti minekutánna titkon Orosz Orfzágból hírtelen Moldovába megjelent, 's pártos tsoportot gyüjtött öfzve, a' két Fejedelemséget pártütésre kéfztette, és a' régi Görög Orfzág' ujrafzületésének hiu

ál-képével az egéſz Görög nemzetet, melly emlékezetet fellyűl múló idők óta a' F. Portának adófizető jobbágya volt, fellázaſztotta, zendűlésre ingerlő Proclamatiókat terjeſztett el, mellyekben minden Görögöket felſzóllított, hogy kötelességeiket lábaikkal tapodják meg, 's így mindenféle zürzavart, 's rendetlenséget ſzerzett. Mivel minden Hatalmasságnak tellyes jusa vagyon Státusaiban a' tsendesség' fentartására olly eſzközökhöz nyulni, mellyek előtte jóknak látſzanak, a' pártütőket bírtokaiban elfogni, 's megbüntetni; és kiváltképpen ollyan rendeléseket tenni, mellyek a' belső, és egyedűl ő hozzá tartozó dolgokat illetik; és minthogy a' támadás mindenütt elterjedett, a' Porta sietett olly eſzközökhöz nyulni, mellyek a' támadás' elfojtására valók valának, az Orſzágot a' pártütőktől megtiſztítani, 's az által mentől hamarább benne viſſzaállítani a' tsendességet, és bátorságot. E' végre kéntelen volt a' Porta fegyveres seregeket küldeni a' pártütők ellen, 's némelly más ſzükséges rendeléseket tenni, mellyek koránt sem arra valók voltak, hogy a' Fejedelemségek' privilegiumait megſzegjék, hanem inkább hogy azokat fentartsák, 's megerősíttsék, minthogy azok által a' közönséges rend' háborgatói eltávoztattak. Ezen rendelések egy általjában ſzükségesek voltak; azon idő sürgetős környűllállásai parantsolták azokat; halaſztani nem lehetett; és valóban senki sem vetheti józan eſſzel a' Portának ſzemére hogy miért tette azon lépéseket. De az Oroſz Követ egéſzen megfordította a' dolgot, és illy terhes űgy-baj között, melly az Ottomani Orſzáglóſzéket ſzorongatta, egy barátságos Hatalmasság' Követéhez éppen nem illő módon ſzakadatlanúl azon volt, hogy ok nélkűl való ſzámtalan sok perlekedést kezdjen, 's a' Portával czivakodjék. — Minekutánna Ipsilanti, megverettetése után, Oroſz Orſzágba viſzſzavonta magát, 's az egykori Moldovai Fejedelem, a' hiteſzegett Suzzo Mihály követőivel eggyütt hasonlóképpen oda futott, a' Porta, a' Tractátusok' ereje ſzerént, a' Szökevények' kiadatását, vagy megbüntetését kivánta akár hol legyenek is. Az Oroſz Udvar azon kikerűlő, és a' Nemzetek' törvényével ellenkező válaſzt adá, hogy az ő nagy lelkűsége meg nem engedi ezen ſzökevények' kiadását; holott a' Hatalmasságok között, kiket a' Tractátusok lekötelleznek, a' nagylelkűség tsak azon Szerződések bétöltésében áll. Így tapodta meg lábaival Oroſz Orſzág az alkukötéseket, 's az élő jusokat, midőn a' pártütőket oltalma alá vette.

(Folytatása következik.)

JÓNIAI SZIGETEK.

A' Korfui Ujság Jun. 21-dikén illyeneket közöl: „Ezen h. 15-dikén Asia Angol Kir. línea hajó, Codrington Admirális lévén rajta, Maltából 4 nap alatt ide érkezett. Köſzöntő lövéseire a' várból, 's a' többi hadi hajókról feleltek az ágyuk. Dél előtt 11 óra tájban Woodford General-Major, General-Stabjával eggyütt a' V. Admirális köſzöntésére ment, ki a' Kormányſzék' palotá-

jánál ſzállott ki: a' Lord Fő Bíztos itt a' nagy garáditsoknál várta őtet.

Továbbá ezen Korfui Ujságban találtatik: hogy a' Törökök Számós ſzigetére az Asiai partokfelől kiſzállani igyekeztek; de minthogy Miauli Hellas fregátával, egy korvettel, 's nehány más hajóval jókor ott termett, a' Törökök próbájoknak kárát vallották; mivel az 1500 embert, kik a' ſzigetre előſzör kiſzállottak, a' Számósbeliek elfogták. Hanem a' Görög korvet ezen tsatában úgy megrongáltatott, hogy végre elsűlyedt, de a' rajta lévők mind megmenekedtek. — Athenában a' Törökök és Görögök között vagdalkozás történt. — A' Görögök elfoglalták vala a' várost, de az Akropolisi Török ágyuk kénſzerítették őket a' várost ismét elhagyni. Azonban a' várost ſzorosan körűl fogták. Akropolisból naponként sok Török ſzökik a' Görög táborba által; azért a' Görög Tiſztség ezek ſzámára contumáczia házakat rendelt. — Jun. 7-dikén a' Görög orſzági Praesidens, Trikupi Státus-Titoknokkal, Viario Capodistrias Gróffal, és Maurokordátóval, Monastiri-ba ment, hogy beſzélljen azon Püspökökkel, kiket a' Nagy Úr' parantsolatjára a' Görög Patriárka küldött.

Mégis ezen Ujság így ír: „Hivatalos Oklevelekből mellyeket közlünk, kitetſzik, hogy Modonban a' pestis nagyon puſztit, és hogy az eleség fogyatkozása miatt, mellyet ezen várnak bekerittetése okoz, még tovább hatalmazik."

Az említett Okleveleknél fogva Görög Orſzág Presidense ezt parantsolja: Minthogy a' Görög Orſzágló ſzéknek az a' ſzándéka, hogy Attikát, és Athenának Akropolisát az ellenségtől viſſza vegye, e' végre egy darab idő óta már tábort állított; de minthogy a' ſzárazföldi erő ezt mind addig végre nem hajthatja, míg az ellenség, a' tengerről eleséget, 's egyéb ſzereket kaphat; és minthogy e' végre nem elegendő az Attikai partoknak elzáratása, — tehát azt rendeljuk: hogy az Attikai tenger ſzéleken kivűl egéſz Euboea (Negro-Ponte ſzigete) békerittessék hajóink által, 's a' t. Költ Pórósban Máj. 31. 1828. Görög Orſzág Praesidense, J. A. Capodistrias, Státus-Titoknok: Trikupi.

A' Státus- Fő Titoknoki hivatalából illy parantsolat adatott ki: „A' Modonban kiütött pestis, melly az ellenségtől megſzabadult némelly helyeken is mutatta magát, mind inkább terjed, 's puſztítja az ellenség seregeit. A' Kormányſzékhez érkezett tudósítások ſzerént, Máj. 22-ikéig naponként 20—30 ſzemélyt vitt el a' döghalál. A' veſzedelem' nagy volta Ibrahim Basát arra kénſzerítette, hogy a' kikötőhelybe egy hajóra menne. A' Fő Titoknok ezen ſzomorú tudósítást azért közli az Orſzággal, hogy a' Praesidens Ő Exja' parantsolatjára a' Tiſztviselők annál ſzemesebbek legyenek; 's a' rendeléseket a' pestis' gátolására ſzorosan végre hajtsák, 's a' t."

(Haſznos Mulatságok Nro 5.) Hirdetés 1/2 árkus.)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(5.)

Hírdetmény.

(1) A' nagy emlékezetü N. Sombori Jósef Úr' Egyházi Beſzédeinek Kiadója, Hilibi Gál Domokos Úr két igen nevezetes Franczia Munkákat ſzándékozik anya nyelvünken közönségessé tenni:

Az egyiknek czíme:

Pascal' Gondolati a' Hitvallás, és némely egyéb tárgyak felett.

Ez egy a' legmélyebb, és legfontosabb gondolatokkal tömett becses Munka.

A' Második

Bossuetnek a' közönséges Historia felett való Észrevételei;

Ezen munkát a' Nagy Püspök a' Franczia Korona Örökes' ſzámára írta, és ennek

1-ső Szakaſzában a' közönséges Historiának foglalatját a' Teremtéstől fogva Nagy Károlyig;

A' 2-ban a' kijelentett Hitvallásnak a' világ' változásai, az elméknek, és ſzíveknek annyi tévelygései közt való állandóságát, és változhatatlanságát;

A' 3-ban pedig a' Nagy Károlyig vólt Birodalmak' változásait, és ezen változásoknak okait adja legnyomosabban elé.

Ehez Toldalékul, Bossuetnek más Munkáiból való némely válogatott darabok is adatnak.

Ezen mindkét Könyv annyi alkalmatos nagy eſzköz a' legfontosabb igazságok' esméretére; a' tudós világnak ékessége, azok' Szerzőjinek, és a' Franczia Nemzetnek Dicsősége. Továbbá a' Fordító Úr béhatott a' Szerzők' értelmibe, azt egéſzen magáévá tette, és erőltetés nélkűlvaló igen ſzép Magyarsággal adja elé. Az első Könyv mintegy 32 árkus, a' második mintegy 50 árkus leſzen. Nyomtatódnak az Alábbirtnak Typographiajában jó nyomtató papirosra nyolczad rétben

Az Előfizetés a' kettőre együtt 4 Rhf. Conv. pénzben. Azonban az Előfizetés külön is elfogadtatik: az 1-re 1 Rhf. 30 xr. a' 2-ra pedig 2 Rhf. 30 xr. Conv. pénzben.

Az előfizetés' béfzedésére megkéretnek Bécsben, és Magyar Orfzágon az Érsekségek' és Püspökségek' Fő Tifztelendő Secretariussai, és a' Nevendék Papság' Fő Tifztelendő V. Rectorai; továbbá a' Lutherana, és Ev. Reformáta Superintendentiák' T. Notáriussai, és a' Collegiumok' T. Rectorai, kik is a' gyűlendő Előfizetést Pesti V. Rector Fő Tifztelendő Kuliffay István Úrhoz küldeni ne terheltessenek. — Erdélyben pedig Károly-Fejérvári Kánonok Fő Tifztelendő Orofz Mihály Úr, és a' Gymnasiumok' T. Rhetorices Professorai; továbbá a' három Superintendentiák' T. Notáriussai, és a' Collegiumok' T. Rectorai, kik is minnyájan a' gyűlendő Előfizetést hozzám Kolo'svárra e' folyó efztendő Augustus' végéig elküldeni ne terheltessenek.— Az előfizetést fzedő Urak minden 10 példány után egyet ingyen fognak kapni. — Az Előfizetők pedig késedelem' kikerülésére nézve bizonyossá tétetnek arról, hogy a' kijövendő munkákat legfeljebb fél efztendő alatt a' Bécsiek Bécsben a' Magyar Orfzágiak Pesten Fő Tifzt. Kuliffay Úrtól, az Erdélyiek pedig Kolosvárt nálam megfogják kapni.

Kolosvárt Májusnak 3-án 1828-ban.

Bergai Jósef t. k.
a' Kolosvári K. Lyceumban
a' Mineralogianak, Botanicanak, Chemianak, és Technologianak rendfzeréntvaló Tanitója.

Licitatio-Híradás.

(1) Báró Venkheim Örököseinek réfzéről köz hirré tétetik, hogy azoknak a' belső Városban a' Ketskeméthi utfzában 531 fzám alatt lévő háza az arra dülő 1312 terült ölnyi kerttel, és oda tartozó 25,993 terült ölre telő, a' Rákos, és a' Paschgál féle Malom között fekvő 209, és 210 fzámok alatt lévő kettős réttel e' f. e. Augustus 21-dikén Szabad Királyi Pest Városa föld- birtoki- Tifztségénél reggel 10 órakor vagy öfzvesen, vagy pedig egyenként licitálva eladatik. A' feltételeket a' mondott Tifztségnél addig is megtudhatni. Pesten Jul. 16. 1828.

Híradás.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy Tekintetes Nemes Borsod Vármegyében a' Diosgyőri Királyi Uradalomhoz tartozó Muhi Pufztán, folyó 1828-dik efztendei Augustus hónap 27-dik napján dél előtti 8 órától kezdve

Licitátio alkalmatosságával az ott helyben lévő Uradalmi Nyájból, nemesített selyem gyapjas 160 darab hágo kosok, 230 darab anya Juh, és 80 darab öreg Juhok kéfz pénzért el fognak adatni. A' kiknek ezen Juhoknak megvételére kedvek léfzen a' fennt írt helyen, és időben jelenjenek meg. Budán Sz. Jakab Havának 9-dikén 1828.

Hírdetés.

(1) A' Magyar Óvári Uradalom réfzéről, köz hirűl adatik: hogy a' Mosonyi Juhakolba e' folyó efztendei September 1-ső napján reggeli 9 órakor Licitátio fog tartatni, melly alkalmatossággal

3000 darab Kos és Ürü
1000 darab öreg anya Juh
200 darab efztendős anya Juh, és
300 darab anya Bárány,

öfzvessen 4500 darab Juhok fognak Licitatióra kitétetni, olly megjegyzésel; hogy minden nemű Kosokat a' Licitatión kivűl is, válafztás fzerént, megvehetni.

Híradás.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanáts a' f. e. Jul. 8-dikán a' 18753 fzám alatt költ Felséges Parantsolat' következésében ezennel köz hirré téteti, hogy a' Bétsi Tsáfz. K. Theresiana Akademiában a' Magyar Nemzet réfzéről a' jövő oskolai efztendőre, t. i. a' f. e. Nov. 1-ső napjától fogva két üres hely nyílik meg, mellyeknek elnyerésére a' folyamodni akarók Kérelem-leveleiket, a' meghatározott Bizonyság-levelekkel felkéfzűlve, legfellyebb a' f. e. Augustus végéig egyenesen a' Nagy Méltóságú M. Kir. Helytartó Tanátshoz küldjék.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Selmetz Szabad Királyi Bánya Városhoz tartozó Eisenbachi Serház két hozzá tartozó kertel eggyütt e' f. e. Augustus 27-dikén tartandó nyilván való Licitátio által hat egymás után következő efztendőre 1828-diki November elsejétől fogva bérbe fog adatni. Mellyre nézve a' bérleni akarók ezen Licitatióra a' fent meghatározott napon a' mondott Szabad Királyi Bánya Városházában, (a' hol a' bérlés feltételeit előre is megtudhatni) 101 ezüst forint bánat pénzzel felkéfzűlve a' fzokott reggeli órákon jelenjenek meg.

Budán Julius 5-dikén 1828.

Alázatos Jelentés.

(3) Az alúlírtnak most vagyon legelső alkalmatossággal szerentséje a' minden rendenlévő T. T. utazó Uraknak tudtokra adni: melly szerént Tekintetes Nemes Kolos Vármegyében fekvő Mező-Gyalu Várossában, született Gróf Eszterházy János Úr Ő Excellentiája Örökös birtokában lévő nagy kőfogadóját: mint Grófi Uradalmainak bölts Kormányozojától, Tekintetes Szárhegyi Fülep Elek Praefectus Úrtól, e' f. h. Julius 5-dikén által vette. Mivel pedig ezen nagy Tránsennális Fogadó egyedűl olly hafzonra vagyon építve, hogy a' Nemes Magyar Országból Erdélybe, Erdélyből pedig Magyar Országon által Bétsbe utazandó Közönségnek az elfáradozások alkalmával nyugalmas helyek légyen.

Ennél fogva minden részben kész szolgálatját ajánlja; még pedig a' legnagyobb, és megkivántató tisztaság mellet, úgy nem külömben jól készűlt, jó izlésű Eledelek, jóféleizű asztali Borok, ehez kaptsolva Punts, Kávé, Rosólis, úgy Széna, Zab legillendőbb áron, szolgáltatnak mellyekre nézve a' minden renden lévő utazó Közönségnek bizodalmát megnyerni ohajtja. Gyaluban 5-dik Jul. 1828.

A' T. T. Közönségnek

legalázatosabb Szolgája
Jakab Sámuel m. p.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből e' f. e. Augustus 1-ső napján Nagy-Váradon az ottani Kormányozó Fiskálisság Írószobájában nyilván tartandó Licitátio által Várad-Várallyai Kamarai Mező-Városában a' Pecze folyó felett az Italok mérésének jussa három egymásután következő esztendőre 1828-diki November elsejétől fogva 1831 Octobere utólsó napjáig a' legtöbbet ígérőnek árendába fog adatni.

Mellyre nézve a' bérleni kivánók a' fentjegyzett napon, és helyen a' Licitátio szokott óráin 67 forint Pengő Bánat-pénzzel felkészűlve jelenjenek meg. A' bérlés feltételeit mind a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamaránál, mind pedig Nagy-Váradon a' Kormányozó Fiskálisság Írószobájában minden nap megnézhetni.

Budán Junius 18-dikán 1828.

Budai Lotteria,

Sz. Jakab Hava 12-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

56. 65. 50. 49. 3.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(6.)

Pesten, Szombaton, Szent Jakab Hava 19-dik napján 1828.

H o l d.

Hold, epedők' példája, ugyan mért változol annyit?
Most tellyes képed, majd fogyatékja marad;
Ismét újra születsz. Benned nints állhatatosság.
Tertsí ne légy iliyen; 's úgy kel örömre napod.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáfz. Kir. Fő Herczeg Aſſzonysága Mária Dórottya, Orſzágunk Nádorának, Jóſef Tsáfz. Kir. Fő Herczegnek Hitvese ezen h. 14-dikán hoſſzas távul léte után az Al-Csúthi kastélyba fiával Sándor Fő Herczeggel ſzerentsésen megérkezett. A' Fő Herczegné Jul. 10-dikén érkezett Gréczbe, 's ott fényes pompával fogadtatott; 11-ikben pedig tovább folytatta útját Buda felé.

Buda ſzabad Kir. városnak Tiſzt-újító ſzéke a' f. h. 17-dikén 's következett napon tartatott Méltóságos Fogarasföldi Gróf Nádasdy Ferencz Úr Ő Nagysága, Tsáfz. K. Kamarás, Magyar Kir. Helytartói Tanátsos, Komárom Vgyének Örökös Fő-Ispánya, és Eſztergomnak Fő-Ispányi Helytartója, mint Ő Felsége által e' végre neveztetett Kir. Biztos előlűlése alatt. — Kimenetelét a' jövő levelünkben fogjuk közölni.

(Második Félesztendő 1828.)

Hadi Tudósítások.

Karaſzuból Jun. 25-dikén. „A' Tsáſzár mind addig itt fog maradni, míg a' ſzükséges nagyobb hadi sereg öſzveverődik. Már tegnap előtt a' negyedik tartalék-Lovas testnek lovag-Vadáſz oſztálya az itt lévő nagy-sereghez kaptsolta magát; azon negyedik tartalék seregnek vezére Gróf Orloff Elek. A' hetedik gyalog-test, melly eddig Brailov ostromlására volt fordítva, Hirſzovánál fog általmenni a' Dunán, 's úgy a' fő sereggel eggyesűlni, melly ez által hét oſztályra ſzaporodik. A' hatodik gyalog-test, Roth Generális alatt, melly Oláh Orſzágot ſzállotta vala meg, előbb Turtukainál próbált általmenni a' Dunán, de most ez is Hirſzovánál fog általkelni, 's azután Sziliſztria ostromlására rendeltetik. — Ő Tsáſzári Magassága Mihály Sz György másod rendű Kereſztjét kapta; és Gróf Wittgenstein Feldmarsal Sz. András Rendének gyémántos Kereſztjét."

)(

PORTUGALLIA.

A' Lizabónai Udvari Ujság Jun. 21-dikén a' belső Ministernek illy Hiradását közli: Ő Kir. Magassága a' Regens K. Hg. jónak találta ezen h. 23-dikát arra rendelni, hogy az Ajudai palotának egy ſzálájában a' közönséges Cortesek tanátskozásának megnyitásához a' ſzertartások ſzerént fogjon, kiket Ő Kir. Herczegsége egybe hívott. Ez a' Regens K. Hg'. parantsolatjára a' Közönségnek tudtára adatik, hogy a' kiket a' dolog illet, ezen fényes ſzertartásban réſzt vegyenek. Költ Jun. 19-dikén 's a't.

Még ezen Udvari Ujság némelly hadi tudósításokat közöl Dom Miguel' seregeinek előmeneteléről; nevezetesen, hogy Penafiel-nél a' pártütők megverettek.

Jun. 19-dikén VI. János nevű línea-hajó 92 nap alatt Rio-Janeiróból Lizabonába megérkezett. Ennek Kapitánya Dom Vasconcellos Manoel, valamint az ezzel megjött Santo Amaro nevű brigg' Kapitánya is elfogattatott, és St. Julian várába küldetett (pedig a' línea-hajó Kapitányát előre megintették az Angolok, hogy Lizabonába ne menjen, tudtára adván neki a' dolgok' mivoltát.)

A' Liz. Udvari Ujság egy Végzést közöl, mellynél fogva az Orſzág' Corregidorai felſzóllittatnak, hogy mind azoknak vagyonait zár alá tegyék, kik az Oportói pártütésben réſzt vettek.

Azon Coimbrai Deákok, kik a' Lizabónába indúlt Professorokat az úton megtámadták, 's némellyeket közűlök megöltek vala, halálra ítéltetvén, Jun. 20-dikán Lizabóna mellett kilenczen felakaſztattak.

NAGY BRITANNIA.

Jun. 28-dikán a' Királynál nagy udvarlás volt, mellyen a' Canterburyi Érsek, a' Londoni Recorder, Hobhouse Úr, és a' Ministerek jelen voltak. Lord Gower, ki Irlandnak Státus-Titoknokává neveztetett, a' Királyhoz kéztsókolásra botsáttatott. Ezután a' Király maga előlűlése alatt titkos tanátsot tartott. Ez meglévén Gróf Westmoreland, mint Northhampton Grófságnak Lord-Hadnaggya felesküdt; Hobhouse Úr pedig mint a' titkos Tanáts' tagja.

Stratford-Canning Úr Jul. első napjaiban Londonból el fog indúlni Anconán kereſztűl Korfuba. Az ő Kurirja már előre Párisba ment, 's ott várja őtet. Elútazását tsak addig halaſztja, míg Hg. Wellingtontól kikapja útasításait; ezeket pedig hihetőképpen addig ki nem adják, míg Lord Cowleytól, a' Bétsi Udvarnál lévő Angol Követtől hivatalos tudósítások nem érkeznek.

Forster és Herris Urak, egy Kereskedő háznak Fejei, melly főképpen Portói borral kereskedik, írásban megkérdezték a' külső dolgok Ministerét Jun. 26-ikán Oportó bekerittetése eránt; ez Titoknoka által azt válaſzoltatta, hogy Oportó bekerittetése de facto áll, 's ezt az Angol Orſzáglóſzék elisméri. Hanem a' Portugalliai Regens Hg.nél

közbeveti magát, hogy az Angol lakosok onnét szabadon elmehessenek. Továbbá azt is jelentette, hogy az Orszáálószék' parantsolatjára ezen Ország, és a' Vigói kikötőhely között öszveköttetés fog készűlni.

Londonban olly hír terjedt el, hogy az Egyiptomi Basa minden hajókat Alexandriában zár alá vetett.

A' Londoni Ujságok illy hajóstudósításokat közölnek Plymouthból Jun. 28-dikáról: Az ide való külömbféle tengeri Intézetekben némelly mozgásokat lehet észre venni. Britannia 120 ágyus línea-hajó, Princz-Regent línea-hajóval (ez is 120 ágyus) a' nyár folytában kiindúl a' tengerre, részint azért, hogy ezen két nagy hajónak, mellyek még nem voltak tengeri úton, tulajdonságát kitanúlják; részint hogy a' tengeri pattantyús-sereget, melly Portsmouthban van, magával vigye, 's annak alkalmatosságot szerezzen a' tengeri gyakorlásra. Alligator korvet, és egy kutter-hajó tegnap Portugalliába indúltak, amaz ugyan Lizabónába, ez pedig Oportóba.— A' Kelet-Indiai eddig volt Fő Kormányozó, Lord Amherst, Febr. 21-dikén Kalkuttában hajóra ült, hogy haza jöjjön. — Wellesley 74 ágyus hajó, Sir Malcolm Admirálissal Jun. 26-dikán elindúlt a' közép tengerre. Sir Codrington Warspite hajón visszatér.

Irlandban Clare nevű Grófságban most azon különös eset van, hogy az eddig volt alsó Parlamentumi Követ Vesey-Fitzgerald Úr Ministerré tétetvén, 's helyette új választák rendeltetvén, egy Katholikus, még pedig a' Katholika Eggyesületnek tüzes szószóllója, O' Connell Dániel Úr lépett fel Candidátusnak. Egy számos gyűlekezetben, mellyet nem rég Dublinban a' Katholikusok tartának, O'-Connel Úr környűlállásosan előadá okait, mellyek őtet ezen lépésre bírták. Nevezetesen, hogy semmi törvényes akadály nints, miért ne lehetne válaszlani Katholikust a' Parlamentumba; csak az van meghatározva, hogy a' Képviselők' házába egy tagot sem lehet felvenni, minekelőtte a' Supremat-Esküvést le nem tette (mellynél fogva az Egyház' Fejének a' Királyt isméri) és minekelőtte magát ki nem nyilatkoztatja a' Kenyérnek, 's Bornak által változása, a' Szentek' segítségűl hívása, és a' Mise áldozat ellen, 's ezen nyilatkoztatás alá magát nem írja. Ő most el fogja várni, miként ütnek ki erről a' vitatások, mellyek szükségképpen támadni fognak, 's ekkor elválik a' Katholikusok' ügye. — Mások azt mondják, nevezetesen Blake Bálint Úr egykor Parlamentum' tagja, hogy megtiltja ugyan a' törvény a' Katholikus választatását, de a' dolgot jól megvizsgálván, úgy találta, hogy egy illyen féle tiltó törvény sints Irlandra nézve, azon megtiltó Törvény Angliának szóll, és nem terjed ki az Irlandi tagokra. — O' Connell Úr illy írást botsátott a' Clare-i Választókhoz: „Polgár társaim! Két fontos dolgot akarok szívetökre kötni. Az

)(*

első a' tsendességet illeti ezen Grófságban a' válaſztás alatt; az első kötelesség ezen ſzent ügyben, mellyhez fogtok, a' rendnek, és tsendességnek fenntartása. Egy polgár sem lehet barátja a' polgári, és religyióbeli ſzabadságnak, ha legkissebb kitsapongást is elkövet ellensége ellen. Barátim! olly eſzközökhöz nyuljatok, mellyek által ellenségeink gátoltassanak a' zavarodás', 's rendetlenség' tsinálásától. A' második tárgy a' Törvényhez való. Azt beſzéllették nektek; hogy ha ti engemet válaſztotok is, még sem leſz ülésem, és ſzavam a' Parlamentumban az irtóztató esküvés letétele nélkül. Én azt mondhatom nektek, mint Nemes, és Törvénytudó, hogy ez nem igaz, és hogy, ha engemet válaſztotok, a' Parlamentumban ülni, voksolni, és ſzóllani fogok, a' nélkül hogy letegyem az esküvést; és ebben az Orſzáglóſzék sem gátolhat meg, ha meg nem ſzegi az Unio-Oklevelét, 's akkor mint a' Katholikus, mind a' Protestans Irlandi népnek morális jusa leſzen az Uniót eltöröltetettnek nézni, jusa leſzen constitutiós útba indúlni, hogy ezen eltöröltetés törvényessé tétessék. Clare Grófságnak ſzabad Katholikusai, 's Protestánsai! a' válaſztás köztem, és Vesey Fitzgerald Úr közt vagyon, köztem, ki Irlandnak barátja vagyok, 's közte, ki ezen Orſzág' türedelmetlen kormányozásának barátja. Hiv ſzolgátok, O' Connel Daniel." — A' Londoni Jul. 2-diki Ujságok mind ezen válaſztással vannak tele; O' Connel Úr útazása, mellyet a' Grófság' városaiban teſzen, hasonlit a' győzedelmi pompához; az Orſzág' egéſz népessége hozzá tódúl, örömét, 's háladatosságát jelentvén. Ő egy Rendet állitott, a' Szabadítók' Vitézi Rendét, mellynek forma-ruháját maga is viseli; ennek czimereit az Orſzágba mindenfelé keresik. Az útjában majd mindenütt tiſzteletbeli gárdák kisérik. — Fitzgeraldnak reménysége sem lehet a' válaſztatáshoz. — Butler híres törvénytudó is olly értelemben vagyon, hogy az élő törvények mellett is ülhet Katholikus a' Parlamentumban. (Későbbi tudósítás ſzerént, Jul. 1-ső napján O' Connel Úr Képviselőnek válaſztatott.)

TÖRÖK BIRODALOM.

A' Szmirnai Courrier közli Gróf Heyden Oroſz Admirálisnak azon levelét, mellyet ez a' Szmirnában lévő Belgiumi Fő Consulhoz útasított:

„Pórós, Máj. 24. (Jun. 5.) 1828.

„Értettem, hogy a' Szmirnai Basa azon aggódik, hogy az én kormányom alatt lévő hadi hajók, idegen záſzlók alatt, bétsúſzhatnának, 's az ő lakhelyét megzavarhatnák; ennél fogva sietek az Úrnak tudtára adni, hogy az én Felséges Uram a' háború inségeit nem akarja kiterjeſzteni, sem megengedni, hogy az Ottománi-városok', és faluk' békéséges lakosai megsértessenek; hogy Ő Felsége a' neutrális nemzetek' kereskedését semmi módon nem kivánja súlyosítani, a' mennyire a' Tractátus által megismért bézáratásnak ellenére nints; és így hogy a'

Basa semmit se féljen az én alattam lévő hadi hajóknak illyen féle látogatásától.

„Mit tehetnénk mi ottan? Égetnénk, rabolnánk, és Szmirnának Kereſztény lakosait minden czél, és valóságos haſznunk nélkül veſzedelembe ejtenők.

„Azért kérem a' Consul Urat, hogy erről minden embert, kit a' dolog illet, nyugtasson-meg.

Heyden L."

Ugyan ezen Ujság Jun. 7-dikén írja: hogy az utólsó három napon nehány ſzáz aſſzony, kövekkel, 's botokkal felfegyverkezve az adóſzedő háza eleibe gyülekezett, Jun. 7-dikén ezernél többen gyültek oda ismét, és az adóſzedőt megkövezték volna, ha az el nem fut. Azután a' Basának panaſzolkodtak ezen ember' gonoſzsága ellen, ki nagy adót vetvén az eleségekre, az által minden drága lett. A' Basa megigérte, hogy kérelmeiket a' Portához küldi; különben a' város tsendessége fel nem zavarodott.

Jun. 9-dikén egy Török korvet, 's egy gálya, mellyeket a' Mitylenei Basa tsináltatott a' Porta' parantsolatjára, a' Dardanellákhoz indulván, ſzembe találta Hellas Görög fregátát, mellyen Miauli Adm. ült; ez két más Görög briggel mindjárt megtámadá a' Török hajókat, mellyek alig futhatának Baba vár' oltalma alá, egy árboczfát elveſztvén, 's egyéb kárt is ſzenvedvén. Később ben a' vár ágyui alatt ismét ki indúlának innét a' Török hajók; de a' Görögök egy gyujtó hajót küldének ezek ellen; a' Török hajók zátonra futának, 's öſzvetörének.

(A' Török Manifestum' folytatása)

A' két Fejedelemségben a' pártütők közül némellyek még megmaradtak; a' ſzökevények Oroſz Országban menedék helyet, és oltalmat találtak, és a' támadás mindég tovább harapodzott; midőn az Oroſz azt kivánta, hogy a' Fényes Porta húzza ki seregeit a' két tartományból, 's azokba Vajdákat nevezzen ki, 's így minden orvosló eſzközökről mondjon le, mellyeket pedig az időnek veſzedelmes környülállásai sürgetve megkivántak. Az Oroſz azt kivánta, hogy a' Görög Nemzet' Fejei ſzabadon botsáttassanak; pedig éppen ezek voltak, kik a' zendülést támaſztották, és a' Nemzet' többi réſzét is tébolygásában megerősítették; és ezek tsak akkor vették el érdemlett büntetésöket, midőn a' Felség-bántás' bűné törvényesen reájok bizonyosodott. Midőn az Oroſz illy módon fogta pártjokat a' rebelliseknek, 's őket oltalmába fogadta, még sok illyen féle dologba avatta magát, 's versengésekhez fogott, mellyekre a' F. Porta barátságos, egyenes, és helyes feleleteket, 's minden kivánságára felvilágosításokat adott. De az Oroſz soha sem mutatta magát hajlandónak a' F. Porta' okainak illendő meghallgatására, és Báró Stroganoff éppen olly hirtelenkedő, mint a' Nemzetek' törvényével ellenkező lépést tett, ide hagyván ezen fő várost.

Mindjárt az ő elútazása után írt

a' Nagy-Vezér az Oroſz külső Miniſterhez, híven és világosan eleibe terjeſzté a' dolog' mivoltát: hogy a' F. Porta' magaviseletének mindenkor tsak az volt czélja, hogy a' Tractátusokat minden barátságos Hatalmasságokkal, 's különösen Oroſz Orſzággal, mint ſzomſzéd Birodalommal illendően bétöltse, és a' békeséget, 's tsendeſséget mindenütt fentartsa. Minden várakozásunk ellen ezen Miniſter' felelete a' tőle méltán várt barátságos és egyenes indúlatnak korán sem felelt meg.

Végre, minekutánna már a' Havasalföldi tartományok' minden privilegiumait újra és megſzorítás nélkül megerősítettük, és a' dolgok' régi folyamotját viſſzahoztuk, a' Nagy Britanniai Követ, Lord Strangford, a' Verónai Congressusból viſſza térvén, a' F. Portát arról tevé bizonyossá, hogy a' dolog mostani állapotjával, és a' F. Porta' mérséklett magaviseletével meg vannak elégedve; és több conferentiákban annak módja ſzerént, és hivatalosan kinyilatkoztatá, hogy ha a' F. Porta a' két Havas-alföldi tartományból magát viſſzahúzván, még arra is reá állana, hogy onnét a' Bas-Besli Agákat a' seregeikkel viſſzahívná, ezentúl az Oroſz Udvarral semmiféle peres tárgy nem fogna fenmaradni, és a' jó eggyetértés a' két Birodalom között mindenképpen erős lábra fogna állani. A' F. Porta bízván ezen igéretben, ezen pontban is megeggyezett, mellyet a' perlekedés utólsó tárgyának tekintett. A' Beslik' ſzáma igen megkevesíttetett, és az Oroſz Követségi Helytartó, Minciaki Úr, a' Porta előtt az ő Udvarának ezzel való megelégedését jelentette.

De tsak hamar ezután a' Besli Agák' rangja új gánts lett, és a' F. Portának hivatalosan tudtára adatott az Oroſznak azon kívánsága, hogy ezek viſſzahivattassanak, 's helyettők alsóbb rangú Tiſztek tétessenek. Hogy az Oroſz' kívánsáa meg legyen, ez is megtétetett.

Ez meglévén, tüstént béadott egy hivatalos Jegyzéket az Oroſz Követségi Helytartó, Udvara' parantsolatjára, mellyben azt kivánta, hogy tellyes hatalmú Bíztosok küldessenek a' határſzélekre, hogy ott alkudozásokba ereſzkedjenek a' Bukuresti Eggyezés' következésében. Azon hiſzemből, hogy ezen meghatalmazott Bíztosok' küldésének nints más czélja, mint a' Stroganoff Báróval tartatott Conferentiában meghányt kérdéseknek végképpen leendő eligazítása, és hogy legalább most már a' két Udvar között lévő egyenetlenségek tartós időre eligazittatnak, és a' jó eggyetértés' arányossága erősen helyre állíttatik, arra határozá magát a' F. Porta, hogy meghatalmazott Bíztosokat küldjön.

Az Oroſz Udvar nem tsak önkénye ſzerént a' conferentia helyéül Akermánt válaſztotta, 's a' határſzélhez küldött Bíztosokat oda hívta; hanem az Oroſz meghatalmazott Bíztosok, nehány conferentia után, minden elő-eggyezések ellenére, más hivatalos Jegyzékkel is állának elő, mellynek illy nevet adtak: Kü-

lönös és toldalék-Eggyezés a' Bukuresti Tractátushoz; és azt sürgették, hogy ezen Oklevelet a' F. Porta minden kifogás nélkül fogadja-el; holott már előre az volt az eggyezés, hogy az alkudozásokban ſzorosan a' Szerződések mellett maradnak, és a' fennálló Kötések' világos értelmétől el nem távoznak; és valóban az alkudozások ezen eggyezéshez való bizodalomból kezdődtek. Hijában terjeſzték-elő a' Török Biztosok, millyen botránkozást okoz a' dolgoknak ezen folyamotja, és mennyire ellenkezik a' ſzokásban lévő ſzertartásokkal, 's az alkudozások' mivoltával, így ezen javallatot el akarák mellőzni. Az Oroſz Biztosok válaſza az volt: hogy ők egyenesen azt kivánják, hogy a' Porta erre álljon reá, különben további alkudozásba nem ereſzkednek. Azonban az Oroſz Biztosok ezen Conferentiában megismérték, hogy a' Görögök' ügye a' F. Portának belső dolgai közé tartozik, és a' legſzentebb állítással Udvarok' réſzéről hivatalosan azt jelenték, hogy az magát ezen kérdésbe semmi módon sem fogja elegyíteni; ezen hivatalos Nyilatkoztatás, a' mint ſzokás, mind két réſz' Jegyző könyvébe béíratott. Valóban a' F. Portának tellyes jusa volt azt kivánni, hogy ő reá való tekintetből más ne elegyittse magát a' Görögök' ügyébe, minthogy hitvallásának alap-törvényei, polgári alkotmánya, és nemzetisége miatt lehetetlen megengedni ezen dologban az idegen közbevetést. Minthogy már a' F. Porta ezen állítást úgy tartotta, mint a' két Orſzág között a' békeségnsk, 's eggyetértésnek mind a' jelenvalóra, mind jövendőre való kezességét, a' minthogy ez is volt a' Conferentia czélja, a' többire, ha káros volt is, nem igen ügyelt, 's az Akermáni Eggyezést jó ſzántából aláírta.

Midőn az Oroſz Követ, Ribeaupierre Úr, Konstantinápolyba megérkezett, fényes characteréhez illő minden megkülömböztetéssel, és tekintettel bántak vele. Az Akermáni Eggyezésnek többnyire minden czikkelyei bétöltettek, 's a' többinek végrehajtásában foglalatoskodott a' F. Porta, midőn a' Görög kérdést, az Oroſz Udvarnak azon legnyilvánságosabb fogadása ellenére is, hogy ő nem fogja belé avatni magát, ismét ſzóba hozták, — olly kérdést, mellyről mind a' két réſz már annyiſzor alkudozott, 's beſzélt, és mellyre nézve a' Porta már ezerſzer hivatalos, és meghatározott feleletet adott. Most ismét valami Tractátusról beſzélltek, melly igazságtalan módon a' F. Porta' tudta nélkül köttetett, és ő ellene volt intézve; és Ribeaupierre Úr, noha mint második meghatalmazott Biztos az Akermáni Eggyezésen, ő volt az eggyik azok közül, kik azt igérték, hogy a' Görög úgy nem fog többé ſzóba jöni, — melly igéret a' többi meghatalmazottak jelenlétében tétetett, és a' Conferentia' Jegyzőkönyvébe, mint az a' F. Porta' kezében vagyon, béíratot — Ribeaupierre Úr mégis ſzembe tagadta igéretét, 's ismét régi javallatival állott elő, noha a'

F. Portának ſzent törvényei, és Felségi jusa miatt lehetetlen elfogadni; és megátalkodva viſſzavetette a' törvényre, és igazságra épített előterjeſztéseket, s okokat, mellyekből ezen tekintetben az Ottomani Orſzáglóſzék' magaviseletét meghatározni kelletik.

Azon közben megesék a' Navarini rettenetes veſzedelem, melly történethez hasonló példát a' Nemzetek' Historiája nem mutathat. A' F. Porta még sem ſzakaſztá félbe barátságos helyheztetését, 's ſzüntelen ugyan azon tekintettel viseltetett, mint az előtt. Sőt hogy a' három Udvarnak kedvébe járjon, a' támadásban lévő Görög tartományoknak nevezetes haſznokat is igért; mind ez volt a' mire leereſzkedhetett; de Ribeaupierre eléggé megſzegte az illendőséget, midőn ezen ajánlással sem elégedett meg, és minden józan ok nélkűl elhagyá Konstantinápolyt.

(Folytatása következik.)

Tudományos dolgok.

A' Magyar Orſzági Literaturának imez ujabb kellemetes érett gyümöltsei különös figyelemre méltók:

1.) „Principia Philocaliae, seu Doctrinae Pulcri, ad Scientiae formam exigere conatus est Ludovicus Schedius. Pestini 1828." 8-vo pagg. 184.

Bár a' Szépség igazi esmeretét már több mint ezer év óta kifejteni törekedett is az emberi ész; bár ugyan a' ſzépség esméretének Baumgarten Sándor Gottlieb híres német Tudós példája után Aesthetica nevezet alatt a' FőOskoláknál különös Tanitók adattak, még is igen kevés előmenetelt tehetett a' Szépség velős esméretére nézve az emberi Nemzet leginkább azért, mivel a' Szépség esméretének kifejtése körűl a' legjelesebb Irók is elveſztették a' helyes és egyetlen egy bátorságos utat. A' mit Baumgartentól fogva a' Tudósok a' Szépség esméretéről megállapitottak, azt Kant Immanuel, a' híres éſzaki Német Gondolkodó „Critik der Urtheilskraft" czimü munkájában felforgatta a' nélkül, hogy a' régi helyébe új alkalmas épületet helyheztetett volna. Az óta az Irók majd ide, majd oda tétováztak, 's ha az a' tekintet, hogy a' Szépséget tsak maga az Ember érezheti, 's veheti éſzre, kijelelte is az Aesthetica legalkalmasabb pályáját, még is fenék igazságok helyett holmi puſzta vélemények kaptak hitelre a' Szépség igazi meg-határozásáról. A' mi nagy érdemű Szerzőnk tehát fényes tudománybéli érdemeinek koronáját feltette, midőn harminczhatod évi elmélkedéseinek alap igazságaikat

Folytattatik 1/2 árkus Toldalékban.

Toldalék

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(6.)

gaikat olly módon közlötte a' tudós világgal, hogy mindeneket, a' mik csak a' Szépség Tudományához tartoznak, egyenesen magukból az emberi testi tulajdonokból, és a' lelki erőnek rendszabásaiból fejtett ki. Oda vezérelnek tudniillik bölts határozásai, hogy a' Szépség igazán a' testi tulajdonoknak és a' lelki erőknek nem visszálkodó, hanem egymásba tökéletes renddel (Harmoniával) összvejövő és ömlő kifejlésökből ered, a' mit azután különösen mély belátással, éles ésszel, eleven festéssel, 's a' Classicus Világ hív esméretén épült előadással részenként igen tudósan meghatároz. A' Könyv nem egy pipa dohány mellé való, hanem gondos olvasást, gondolkodást és visszaemlést kíván, de épen azért, mivel tárgya is nem mindennapi, előadása sem készűlhetett mindennapi köntösben. Mi tiszta szívünkből ohajtjuk, hogy a' tsínos és nemes lelkű szerző, ki a' Magyar Ifiuságra nézve Tanitói Pályájának lefolyása alatt, a' mennyire az erkölts szelidségét sürgette, a' magoshoz vezető ösztönöket táplálta, a' jobb könyveknek esméretét terjeszstette, 's egész életét másoknak és nem magának és a' magáéinak áldozta, igazi Véd Angyal és Jótétemény volt, mentülelőbb a' Philocaliának különös Részeit is elkészitse, és a' minden jóknál tiszteletben tartatott Schedius nevet ezen ajándéka által is örök emlekezetüvé tegye!

2.) „Psychologia Empirica, quam edidit Josephus Verner. Jaurini, 1827." 8. pagg. 528.

A' derék Szerző, a' Győri Tudományos Academiában a' Logicának, Metaphysicának és Erköltsi Philosophiának igen szorgalmatos Tanitója, már akkor, midőn Logicai Leczkéit nyomtatás alá botsátotta, bő esméretének, rendszeres gondolkodásának és fáradhatatlan munkálkodásának példás tanuságát adta. Most midőn hasonló előmenetellel az Empirica Psychologiát is úgy elkészitette, hogy a' hasznos tudományt a' könyvbe mindenütt bészövött tapasztalásbéli és az emberi élet bölts folytatására megkivántató számtalan észrevételekkel és rendszabásokkal meggazdagitotta, nem tsak tanitványainak hálaadását magához lekötelezte, hanem egyszer'smind a' köz figyelmet is egész mértékben megérdemlette. Ohajtjuk is buzgó szívvel, hogy, kevesittetvén azon gondjai, mellyek különben a' leg-

erősebb lelket is nyughatatlan helyhezetben ſzokták tartani, mennél előbb a' Metaphysicát is tollából olvashassuk, 's ezen új munkája által a' Győri Academia érdemeit, mellyben a' tudós Szerző a' hévlelkü Bekének, és az éles eſzü Brestyenſzky Adalbertnek jeles ſzorgalmu Társa, közelebb ismét hálaadatos ſzívvel hirdethessük. —

Hírdetések.

Tudományos Jelentés.

(1) Nem vonja egy egy Státus annyira 's olly méltán Európa figyelmetességét a' legujjabb időkben magára, mint a' Török Birodalom, a' honnan több kéſzen lévő munkáim közt ennek leirását ſzándékozom kiadni, és pedig hogy az Oroſzok Táborozását annál világosabban lehessen látni, 2. föld-abroſzokkal, mellyek közül az egyik Oláh Orſzágot és Moldovát, a' másik pedig magát Török Orſzágot fogja magába foglalni. Árra az egéſz munkának 48 kr. ezüst pénzben, mellynek Augustusi Pesti Vásárra T. Károlyi István, és Eggenberger 's Müller Könyváros Urakhoz való béküldettetését ki kérem. A' munka Novemberi Vásárra fog megjelenni.

Lassú m. p.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendelése következésében köz hírré tétetik, hogy a' Libet-Bánya ſzabad Királyi Bánya Városhoz tartozó minden Királyi haſználatok, úgymint: 1.) A' belső kétkerekü malom. 2.) A' felső malom. 3.) A' városi serfőzőház a' pálinka főzés jussával. 4.) A' városi Major a' hozzá tartozó földekkel, és kertekkel. 5.) Az egykerekü belső malom. 6.) Az úgy nevezett Schaiben malom. 7.) Az alsó Kortsmaház. 8.) A' belső Kortsmaház. 9.) A' felső Kortsmaház a' hozzá tartozó méſzárſzékkel együtt. 10.) A' Schaibai Kortsma. 11.) A' Kortsmaház, és méſzárlás jussa az úgy nevezett Három viznél. 12.) A' Város földjétől járó gabona tized. 13.) A' Schaiba helységtől járó gabona tized. 14.) A' Povraznik helységtől járó gabona tized. 15.) Az alsó méſzárſzék. 16.) A' pálinka főzés. 17. A' pálinka mérés az alsó utſzában. 18.) A' pálinka mérés a' Város piatzán. 19.) A' pálinka mérés a' felső utſzában. 20.) A' hely pénz. 21.) A' halászat; végre 22.) A' vadáſzat, és madaráſzát a' f. e. Augustus 12-dikén tartandó Licitátio által az első négy haſználat ugyan 6, a' többiek pedig 3 eſztendőre e' f. e. November elsejétől fogva a' többet igérőknek

bérbe adatnak. Mellyre nézve a' bérleni akarók a' fent meghatározott napon a' mondott Szabad Királyi Bánya Város Tanátsházánál ezen Licitatióra illendő bánat pénzzel felkéſzűlve a' ſzokott reggeli órákon jelenjenek meg. Budán Julius 11-dikén 1828.

Licitatio-Híradás.

(2) Báró Venkheim Örököseinek réſzéről köz hirré tétetik, hogy azoknak a' belső Városban a' Ketskeméthi utſzában 551 ſzám alatt lévő háza az árra dülő 1312 terült ölnyi kerttel, és oda tartozó 25,093 terült ölre telő, a' Rákos, és a' Paschgál féle Malom között fekvő 209, és 210 ſzámok alatt lévő kettős réttel e' f. e. Augustus 21-dikén Szabad Királyi Pest Városa föld- birtoki-Tiſztségénél reggel 10 órakor vagy öſzvesen, vagy pedig egyenként licitálva eladatik. A' feltételeket a' mondott Tiſztségnél addig is megtudhatni. Pesten Jul. 16. 1828.

Híradás.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hírré tétetik, hogy Tekintetes Nemes Borsod Vármegyében a' Diosgyőri Királyi Uradalomhoz tartozó Muhi Puſztán, folyó 1828-dik eſztendei Augustus hónap 27-dik napján dél előtti 8 órától kezdve Licitátio alkalmatosságával az ott helyben lévő Uradalmi Nyájból, nemesített selyem gyapjas 160 darab hágo kosok, 230 darab anya Juh, és 80 darab öreg Juhok kéſz pénzért el fognak adatni. A' kiknek ezen Juhoknak megvételére kedvek léſzen a' fennt írt helyen, és időben jelenjenek meg. Budán Sz. Jakab Havának 9-dikén 1828.

Híradás.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanács a' f. e. Jul. 8-dikán a' 18753 ſzám alatt költ Felséges Parantsolat' következésében ezennel köz hirré téteti, hogy a' Bétsi Tsáſz. K. Theresiana Akademiában a' Magyar Nemzet réſzéről a' jövő oskolai eſztendőre, t. i. a' f. e. Nov. 1-ső napjától fogva két üres hely nyílik meg, mellyeknek elnyerésére a' folyamodni akarók Kérelem-leveleiket, a' meghatározott Bizonyság-levelekkel felkéſzűlve, legfellyebb a' f. e. Augustus végéig egyenesen a' Nagy Méltóságú M. Kir. Helytartó Tanátshoz küldjék.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Selmetz Szabad Királyi Bánya Városhoz tartozó Eisenbachi Serház két hozzá tartozó kertel eggyütt e' f. e. Augustus 27-dikén tartandó nyilván való Licitátio által hat egymás után következő eſztendőre 1828-diki November elsejétől fogva bérbe fog adatni. Mellyre nézve a' bérleni akarók ezen Licitatióra a' fent

meghatározott napon a' mondott Szabad Királyi Bánya Városházában (a' hol a' bérlés feltételeit előre is megtudhatni) 101 ezüst forint bánat pénzzel felkéſzülve a' ſzokott reggeli órákon jelenjenek meg.

Budán Julius 5-dikén 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből hírűladatik hogy e' következendő Magyar Orſzági Kamarai Jóſzágok legfőbb Elajándékozásra vagynak határozva, úgy mint:

a.) A' Temes Vármegyében fekvő Guvesdia, és Janova helységek; továbbá

b.) A' Krassó Vármegyében lévő Komoristye helység, és Barbócza Jóſzágnak egy harmadréſze; végre

c.) Az Arad Vármegyében lévő Kujed helység.

Ezen Joſzágok mivoltát, betsűltetését, és a' megnyerés feltételeit Bétsben a' Nagy Méltóságú Ts. Kir. Közönséges Udvari Kamaránál; — Budán a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamaránál, és ezen kivűl a' betsár sommáját a' Bánáti Jóſzágokra nézve a' Temesvári Kamarai Kormánynál, és az illető Tiſztartói hivatalokná l, — az Aradi Jóſzágra nézve pedig az Aradi Praefektusi hivatalnál megſzemlélhetni.

A' megnyerni ſzándékozók, azok is, kik már magokat jelentették, meghatározott kinyilatkoztatásokkal együtt legfellyebb is e' folyó eſztendei Sz. András hava' 25-dikéig vagy a' Nagy Méltóságú Ts. Kir. Közönséges Udvari Kamaránál Bétsben, — vagy pedig a' Magyar Királyi Udvari Kamaránál Budán annál bizonyosabban beadják Kérelmeket, minthogy nyilvánvaló legfőbb helybeli meghatározásnál fogva ezen határ idő elfolyta után semmiféle utóbbi keresetek sem fogadtatnak el, hanem egyenesen viſſza utaſíttatnak.

Budán Junius 25-dikén 1828.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Jul. 6-dikán 13 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
Jul. 7-dikén 13 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
Jul. 8-dikán 12 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
Jul. 9-dikén 12 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
Jul. 10-dikén 12 Láb, 1 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Julius 18-dik napján 1828. V. Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 40 kr. Kétſzeres 4 for. — kr. Rozs 3 for. 30 kr. Árpa 2 for. 16 kr. Zab 2 forint 4 kr. Kukoricza — for. — kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(7.)

Pesten, Szerdán, Szent Jakab Hava 23-dik napján 1828.

Ellenkezés.

Bandi, vigyázz, ne beszéllj sokat a' gyűlésbe'; kisűlhet
Szűk eszed: úgy látom, talpra szavad nem esik.
Hát te miért nem szóllsz? fejedet bő elme feszíti; —
A' ki akar, nem tud; a' ki tud, az nem akar.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Buda szabad Királyi és fő városnak Tiſztújító ſzéke Méltós. Gr. Nádasdy Ferencz Úr, mint Kir. Biztos' előlűlése alatt. Jul. 17, 18, és 19-dikén a' Sz. Lélek segítségűl hívása után a' ſzokott ſzertartások ſzerént tartatván, Város Bírójának válaſztatott T. Szeth Kristóf, Polgármesternek Oeffner Ferencz, Város' Kapitányának Schweitzer János Urak. Belső Tanátsbéliek lettek: TT. Schweitzer János, eddig volt betsületbeli Szenátor, és subst. Város Kapitánya; Schreiber Ferencz, eddig volt Itélőſzéki Protocollista; Koleda András, eddig volt Magistrátusi Fő Jegyző; Keller Ferencz eddig volt Község' Actuáriusa; Wallheim János, eddig volt subst. Föld birtoki Tiſztség' Controlorja. — Népſzóſzóllójává válaſztatott Rath Jósef Úr, Patikárius; és a' válaſztott polgárság' kiegéſzítésére 23-an vétettek fel a' külső Tanátsba, mind a' vokſok' többsége által. Végre utólsó nap a' Méltóságos Királyi Bíztos Úr, ki az egéſz Válaſztást igen böltsen, és a' Közönség' megelégedésére intézte, 's kormányozta, kinevezte Fő Jegyzőnek Schmidt Fer. Urat, Itélőſzéki Jegyzőnek Oeffner Ant. Urat; — Tiſzti Fő Ügyéſznek Tek. Farkas Károly Urat, M. orſzági Ügyvédlőt, és Nagys. Szirmay Ádám, Úr, Kir. Törvényſzéki Refer. Assessornak volt Expeditorát; Levéltárnoknak Joannovits Demeter Urat; Expeditornak Thürnböck Urat; Protokollistáknak Nékám, és Alker Urakat.

Egyházáról (Pest Vgyében a' Solthi Járásban) Jul. 11-dikén írják: hogy az oda való Evangel. Tót lakosokat meg akarván magyarosítani az oda való Predikátor Tiſztelletes Tudós Sárkány Samuel Úr, már ez előtt két eſztendővel annyira vette, hogy önként ők magok azt végezték, hogy az Isteni tiſztelet minden negyedik Vasárnap magyar nyelven tartassék. De magyar Énekes könyvet ſzegények nem ſzerezhetvén tsak Tótúl énekeltek. A' Predikátor Úr tehát ezen is segíteni akar-

ván, Kérelem-levele által az oda való Földes Urakhoz folyamodott, kik, noha eggyen kivűl mind Katholikusok, mégis nagy lelkűséggel 110 for. V. Cz. adtak öſzve, mellyből 200 darab Győri Magyar Énekes könyv' beköttetése majd kikerült, 's így a' nép közt kioſztatott olly áron, mennyiben a' nyomtatvány van. Jun. 29-dike volt az első Vasárnap, mellyen a' Tót Község a' templomban magyar nyelven zengedezett. Valóban ditséretre méltó mind a' Predikátor Úrnak buzgósága, mind a' Földes Uraknak nagy lelkűsége, mind a' Tót Községnek magyarosodni törekedő indúlatja, és sok idegen nyelvű népes helységeknek példáúl ſzolgálhat. — Megérdemlik a' derék adakozó Földes Urak, hogy neveiket ide tegyük, ú. m. T. T. Turóczy Jósef, Mélt. Özvegy Báró Rudnyánſzky Pálné, Mélt. B. Rudnyánſzky Jósef, T. T. Csapó Daniel, Nagys. Cseh Láſzlóné Kir. Tanátsos Özvegye, Mélt. B. Rudnyánſzky Károlyné.

A' sokſzor említett Giraffa, a' Zágrábi Luna ſzerént, Jul. 13-kán, egy különös kotsin, mellyet e' végre Károlyvárosában kéſzítettek, estve 9 óra tájban megérkezett Zágrábba; 's 14, és 15-dikben is ott maradt, és 16-dikban fogják útnak indítani; legalább Jul. 28—29-dikére megérkezhetik Laxenburgba.

Tekintetes Ns. Szabolts Vármegyében Méltóságos Mező Szegedi Szegedy Ferencz Ts. K. Kamarás és Administrátor Úr Ő Nagysága Elölűlése alatt Jun. 24-dikén Tiſztválaſztás tartatván, Megyénk Tiſztjei lettek:

Első Al-Ispány Bónis Sámuel. 2-dik Patay István. Fő-Jegyző Eördögh Aloysius, 1ső Al-Jegyző Farkas Ignácz. 2-dik Al-Jegyző Kazinczy Jósef. Fő Perceptorok Soldos Ferencz, és Csuha Sándor. Számvevő Kállay Menyhárt. Fő-Fiscális Jármy Imre. 1ső Al-Fiscális Oláh Mihály. 2-dik Zóltán Mihály. 3-dik Kastel Imre.—A' Kis Várdai Járásban: Fő Szolga Bíró Farkas Károly. 1-ső Al Sz. B. Pózner Antal. 2-dik Al Sz. B. Erőss György. Esküdtek: Szegedi Antal. Szentmarjai Károly. Ferenczy Ignácz. Közbátorságra ügyelő Biztos: Fülep Antal. Part. Perceptor: Péczeli Ferencz.—A' Nádudvari Járásban: Fő Sz. Bíró Kállay Péter. 1-ső Al Sz. B. Szunyoghy Sándor. 2-dik Al Sz. B. Eördögh Péter. Esküdtek: Szunyoghi Dániel. Csaskos István. Papp Sigmond. Közbátorsági Biztos: Kálmántzy Gábor. Part. Perceptor: Hatay Gedeon.—A' Dadai Járásban: Fő. Sz. Bíró Vay István. 1-ső Al Sz. B. Zoltán István. 2-dik Al Sz. B. Kelcz János. Esküdtek: Mikecz Ferencz. Papp Antal. Bodó Antal. Közbátorsági Biztos: Bodó János. Part. Perceptor: Kriston András.—A' Báthory Járásban: Fő Sz. Bíró Kállay Gergely. 1-ső Al Sz. B. Kállay Mihály. 2-dik Al Sz. B. Jármy Láſzló. Esküdtek: Jármy András. Fejér Jósef. Erőss Ferencz. Közbátorsági Biztos: Juháſz

Ádám. Partic. Perceptor: Jármy Diénes.

Kolosvárról. Jun. 8-dikán írja az Erdélyi Híradó: hogy az nap iktatták bé az Erdélyi Oskolák' Fő-Igazgatói Hivatalába Nagy Méltóságú Csík-Tusnádi Kováts Miklós Erdélyi Püspök Úr Ő Exját. A' haza' Naggyai ſzíves réſzvétellel jelentek meg a' pompás ünnepen. Ezen alkalmatossággal a' Fels. Kir. Fő Kormányſzék' állandó Előlűlője N. Méltóságú Branyitskai Báró Jó'sika János Úr Ő Exja hathatós beſzédével az Előljárókat, és Nevendékeket az ünnep' fő tárgyára; Püspök Úr Ő Exja amazokat a' mások' tökélletesítésére, a' nevendék-ifjuságot pedig jövendő boldogsága' megſzerzésére ébreſztették.

Bródból, Tót Orſzágból Jun. 24-dikén írják: hogy Bosnyák Orſzágnak Kormányozója Abdul Rahman Basa megparantsolván, hogy a' Sarajevo fő város mellett táborozó Török seregek Orlovo-Polje mellé a' Drina bal partjára gyülekezzenek, hogy onnét Szerviába menjenek, a' nagyobbak között Európai formára ſzabott ruhákat oſztogata ki, mellyekbe elsőbben némelly főbb Tiſztek (Agák, és Bégek) felöltözvén, a' többi Törökök úgy megdühödtek, hogy közülök kettőt, Bedri Efendit, és Hansa-Béget öſzvekonczolnák; a' többi, 's ezek között Huſſzein-Bég a' Gradasaczi Kapitány, alig futhatott el. Erre mind felzendülvén, a' fő városra rohannak, a' várat, és ágyukat elfoglalják, és magát a' fő Basát körülveſzik a' palotájában, 's az ellentállani akarót meggyőzvén, elfogják. A' Kapidsi Basa, ki a' minap küldetett ide Konstantinápolyból, ezt látván, sarkantyúba veſzi paripáját, de a' pártütők elfogván, őtet is elzárták; valamint azon kurirokat is, kiket a' Basa küldött Konstantinápolyba. A' Sarajevói Nagyok a' Bosniai Kapitányokkal öſzveczimborálván a' Szultán parantsolatja ellen, a' tartomány kormányozását által vették, és kinyilatkoztatták, hogy ők semmi módon el nem fogadják az új forma ruhát, 's az új fegyver forgatást, annál kevesebbé mennek ki Bosniából. (A' Zágrábi Luna azt mondja, hogy a' bézárattatott Basának a' pártütők megbékéllő feltételeket adtak eleibe, de mitsoda foganattal, még nints tudva.) —Bródban Jun. 24-dikén valami fél óráig tyúk-tojásnyi jég esett, a' gabonában, 's ſzőllőben nagy kárt tett.

Hírdetmény. A' N. M. K. Magyar Udvari Kamara réſzéről közhírré tétetik: hogy a' néhai nagy emlékezetű Felséges Tsáſzárné, 's Királyné Maria Theresia által az úgy nevezett Pesti Angol Kisaſzſzonyok' vagy-is Apáczák' nevelésbeli Intézetében a' Magyar Kamerális Tiſztek Leányai ſzámára felállított, 's a' N. M. K. M. Udvari Kamara Bémutatása vagy is úgy nevezett Praesentája alá tartozó négy helyek közűl (mellyeknek ketteje, a' Szerző-Levél erejénél fogva különösen nemes vérből eredett — másik ketteje pedig nemtelen ſzűlőktől

)(*

ſzármazott Kamerális Tiſztek Leányainak van ſzánva) a' Nemes Leányok' két helye ugyan folyó eſztendőbeli Szent András Havában, a' nemtelenek két helye pedig jövő 1829-dik eſztendőbeli Szent Iván és Mindſzent havaiban a' most bennlévő Nevendékek' kilépése által, meg fog üresülni.

Azon Kamerális Tiſztek tehát, a' kik ezen Jó-tételményben réſzt venni kivánnak, ebbeli Könyörgő-Leveleiket, a' béveendő Nevendékeknek Kereſzt-levelök, 's azoknak a' himlő béoltásáról, vagy a' természetes himlőknek ſzerentsésen ki állott vóltáról, 's állandó Egéſzségökről, 's erős Testi alkotásokról ſzólló Bizonyítványok' előmutatása mellett, nevezetesen a' 2 Nemes Nevendék' helye elnyerésére legfellyebb f. e. Szent Mihály hava 10-dik napjáig, a' másik 2 Nemtelenére pedig következő 1829-dik eſztendő Böjt más hava végeig a' N. M. K. M. Udvari Kamaránál okvetetlen nyújtsák bé; e' felett pedig azok, kik a' Nemes Nevendékek 2 helyéért esedezni ſzándékoznak (ha tsak nemesi vérből való ſzármazások közönségesen tudva nints) Nemesi Karokat az illető Tekintetes Nemes Vármegyék által költ ſzármazásbeli levelek által bébizonyitani tartoznak.

Költ Budán Szent Jakab Hava 16-dik napján 1828.

Hadi Tudóſítások.

A' Karaſzui táborból Jun. 30-dikán. — A' Tsáſzári ármáda új seregekkel ſzaporodik. Egy oſztály lovag vadáſz, 24 lovas-ágyúval, éppen most érkezett hozzánk. Majd két ezer verstnyi útja után is tellyes állapotban léptetett el Ő Felsége előtt ezen oſztály. Tengeri közösülésünk Odeſſzával már egéſz folyamatban vagyon, és majd minden nap eleséggel rakott hajók érkeznek a' Kustendsei kikötőhelybe. Más réſzről ſzárazon ſzállitják a' hadi seregheż az eleséget; 's ezt a' Niekrasutsy Kozákok is elősegitik. Ma reggel a' Tsáſzár Rudzevits Grlis' seregét tsata rendben gyakoroltatta. Mihály Nagy Hg. minden órán várattatik. Kétség kivül Ő Tsáſzári Magassága hozza meg a' Tsáſzárnak a' Brailovi martalékokat.

Előseregünk egy felől Mangaliát (a' fekete tenger mellett) másfelől Kuskunjét (Rassova, és Sziliſztria között) minden ellentállás nélkül elfoglalta. Az ellenség sehol sem áll meg előttünk, hanem közelitésünkre viſſza húzza magát. Mégis, a' mint látſzik, a' Schumlai, és Sziliſztriai Seraskierek Basardsikhoz hadi seregeket küldöttek, mellyek talán minket bévárnak.

Karaſzuból Jul. 1-ső napján. — Anapa vára Greigh Vice-Admirálisnak, és Hg. Menczikoff General-Adjutánsnak minden kötés nélkül kegyelemre (Discretióra) magát feladta. T. i. a' Jun. 9-diki ſzerentsés ütközet után azon tengerbe nyúló föld-tsútsot, mellyen Anapa fekſzik, mind ſzárazról mind vizről egéſzen körül vettük; 's egy nehány nap alatt az os-

tromi munka a' vár allyáig jutott; és 22-dikben, minekutánna a' vár árkain út nyittatott, és a' kőfalon három helyen törés tétetett, a' várkormányozó Basa utóljára megszóllíttatott, hogy magát az őrizettel hadi fogoly képpen adná meg. A' Basa eleinte azt vitatta, hogy ha a' várat feladja, neki jusa legyen fegyverestől, butyorostól onnét kiköltözni; hozzá tévén, hogy ha ezt meg nem nyeri, a' várat köröm szakadtáig fogná védelmezni. Ezzel az alkudozás felbeszakadt, 's már készültünk az új ostromhoz, midőn a' Követek a' várból ismét megjövének, 's azt hozák válaszul, hogy készek kegyelemre magokat feladni. — Ennél fogva Anapát Jun. 23-dikán elfoglaltuk; azt azonban meg kell engednünk, hogy a' Törökség 40 napig magát vitézűl oltalmazta, és azon pillantatban, midőn magát feladta, minden oltalombeli szereiből kifogyott volt. Az Anapai őrizet 3000 emberből állott; 85 ágyú, számos hadi szerek, és igen sok eleség került kezünkre. Greigh V. Adm. és Hg. Menczikoff mind ketten kimutatták a' vár ostromlása alatt hadi tudománybeli tapasztalásaikat, 's vitézi bátorságokat, kik közűl az elsőt a' Tsászár Admirálisi, a' másikat Vice-Admirálisi rangra emelte; ezenkivűl Hg. Menczikoffot a' Birodalombeli tengeri erő' Generalstabjának Fejévé nevezte.

Ezen pillantatban érkezik hozzánk azon tudósítás, hogy Tultsa vára magát megadta, mellyben 91 ágyú, és 2000 emberből álló őrizet volt. Brailovban 273 ágyut, 17,000 Pud puskapornál többet, két fa-magazint, mellyből minden szükséges kiigazitások a' Pattyassugnál kitelnek, temérdek sok ágyúgolyóbist, és annyi eleséget találtunk, hogy az egész ármádánk egy hónapnál tovább beérheti vele.

A' táborozás Máj. 7-dikén kezdődött. Jun. 30-dikáig Moldovát, és Oláh Országot elfoglaltuk; Isaktsánál a' Törökség' ágyúzása alatt a' Dunán által-keltünk, az ő hajós seregetskéjét ezen vízen öszverontottuk; a' Duna jobb partján a' Trajánusi sánczokig előnyomultunk; hét várat elvettünk, ú. m. Isaktsát, Brailát, Matsint, Hirszovát, Kustendsét, Anapát, és Tultsát; 's ezen várakban, valamint az ellenséggel tartott külömbféle tsatákban 800 ágyúnál többet nyertünk. — Ma estve, midőn az Istennek újra Te Deumot tartunk szembetünő oltalmáért, esedezünk, hogy fegyvereink ezentúl is ollyan szerentsések legyenek.

AUSTRIA.

Ő Excellentiája az Orosz Udvarnál lévő Austriai Nagy Követ, Gróf Zichy, Jul. 14-dikén Sz. Pétervárából Bétsbe megérkezett. —

A' Bétsi Evangelikus vallású Község a' megholt Wächter Úr helyébe első Prédikátorának választotta Heyser Kerestely Urat, Erdélyben volt Földvári Szász Plébánust.

Ama híres képíró Krafft József Jun. 23-dikán Béts mellett Ujvá-

rosban tüdőgyúladásban megholt, 42 eſztendős korában. Tőle birja a' Pesti nemzeti Muzeum Zrinyinek Sziget várából kirohanását, és mostan Uralkodó Felséges Urunknak Magyar orſzági Királlyá lett fényes Koronáztatását; mind a' kettő remek-munka!

NÉMET ORSZÁG.

A' Würtembergi Orſzágló ſzéki Ujság Jul. 8-dikán egy Királyi Házi Törvényt közöl. Ez 10 ſzakaſzban, ſzóll: a' Királyi ház' öſzvealkotásáról, a' tagok' titulusáról, czímeréről, és rangjáról; a' Korona-örökösödésről, Királyi Helytartóról, 's a' Királynak ſzemélyes Tutorságáról; a' Királynak a' Kir. Ház' tagjai eránt való fő felvigyázásáról; a' Kir. Herczegek', 's Herczeg aſſzonyok' Tutorságáról, neveltetéséről, 's lakásáról; a' Kir. Ház' tagjainak kiházasitásáról; azoknak Udvar-tartásáról; tartásbeli jóſzágáról, élelem-pénzéről; hit-béréről, és özvegyi jusáról; a' Kir. Ház' tagjai magános birtokainak kormányozásáról, 's örökösödéséről, 's egyéb magános dolgairól; ugyan ezen Kir. Ház' tagjainak törvényhatóságáról, 's a' t.

PORTUGALLIA.

Az Orſzág három rendű Corteseinek ülését Jun. 25-dikán Lizabonában a' Viseui Püspök, D. Lobo Ferencz Sándor ahoz alkalmaztatott beſzéddel nyitotta meg, mellyben a' többek közt így ſzólla: „Az egéſz Orſzágban egy kiáltás hangozék; a' haza' inségét látván, kiki orvoslást ohajtott ez ellen. Minden Portugallusok (ſzabad legyen így ſzóllanom) a' Királyi Herczeg Ő Magasságára fordították esdeklő ſzemeiket, hogy Őseinek királyi ſzékébe ülne fel, 's vetne véget az Orſzáglás' ingadozásának, és bizonytalanságának. — A' Nemesség, Papság, Törvényſzékek, városok, polgárok erre nézve egy értelemben voltak. — A' nagy lelkű Herczeg le nem rázhatta a' Rendek, és polgárok ohajtását, és előterjeſztéseit, kinek ſzívén leginkább fekſzik a' haza ditsősége, és a' nemzet haſzna. De minthogy a' Herczeg a' törvényt tiſzteli, mindent tsak ettől akar nyerni. Az Orſzágnak van törvénye a' Korona-örökösödésről; ezen törvényt a' Monarchia' alkotásakor hozták, és mindég megtartották, ha tsak az erőſzak ellent nem állott. Ha ezen törvény, ha a' Monarchiának alaptörvénye a' K. Herczeget a' thrónusra hívja, úgy ő örülhet, hogy ezen törvény' erejénél fogva illy nagy lelkű Nemzeten uralkodhatik. De vallyon valósággal hivattatik-e a' Portugalliai koronára?... Ez az a' fontos kérdés, mellyet fel kell oldani. A' haza' baratinak buzgósága azt kiáltotta már, Igen! De méltatlan volna az indúlatok' hangján megindúlni, melly noha nem volt mindég hamis, mégis gyanús. Ezt a' bölts Herczeg nem tartotta elégségesnek, hanem azt határozta, hogy a' Rendek' kivánságát egy törvénytevő ſzék' vizsgálata alá vesse, melly Széknek a'

törvény erre hatalmat adott. Ezen Szék hárôm Rendből áll, a' Nemességből, Papságból, és Népből. A' Hg. a' Portugalliai régi ſzokásokhoz ragaſzkodván, ezen fontos tárgyat ennek elejébe botsátja, 's a' t." A' Cortesek valóban D. Miguelt Királynak kiáltották; 's ennek következésében az idegen Követek útnak kéſzültek, kivévén a' Spanyolt, és a' Nunciust.

Ugyan az nap Dom Miguel egy Végzést adott ki, mellynél fogva megkegyelmez mind azoknak, kik Portugalliába érkezése ota politikai vélemények miatt fogságban ülnek. Valamint engedelmet ád a' haza menetelre mind azoknak, kik ezen okból hazájokat elhagyták.

OROSZ BIRODALOM.

Sz. Pétervárából Jun. 2-dikán jelentik: hogy az előtt való nap az ott hátramaradott gyalog testőrző sereg, a' katona-Intézetekkel eggyütt, a' Kraſznoe-Seloi táborba elútazott; a' lovasság mentől hamarább utánna megyen.

A' Közép tengerre rendeltetett Oroſz új hajós sereg Kronstadtból Jun. 27-dikén indúlt Koppenhága felé; és áll 5 línea-hajóból, ú. m. Sz. András, Emanuel, Fere-Champenoise, Konstantin, és Sz. Vladimir 64—84 ágyusok; továbbá négy fregátából, ú. m. Maria, Olga, Alexandra, és Merkurius, mind 44 ágyusok. Ezen 9 hajó közűl három viſzſzatér Kopenhágából Siniavin Admirális alatt, a' többi Ricord Contra-Admirális alatt Gróf Heyden flottájához kaptsolja magát. — A' második hajós oſztály a' f e. Julius hónapban indúl Kronstadtból ugyan Gr. Heyden flottájához; ehez tartozni fognak: Mihály Nagy-Herczeg, és Alexandra Tsáſzárné 74 — 84 ágyus línea-hajók; — Lovicz Herczegné fregáta, Telemak, és Uliſz briggek. Ennek vezérlője még nints meghatározva.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Jun. 25-dikén. — Valami tíz nap óta, hogy az Oroſzoknak a' Dunán való általmenetelét megértettük, a' fő városban kettőztetett ſzorgalommal teſzik a' hadi kéſzűleteket. Azonban a' Törököknek közönséges felſzóllításáról, a' Próféta' záſzlójának kiſzegeztetéséről, a' Nagy-Vezér', vagy a' Seraskier Chosrev-Basa' elindúlásáról még eddig ſzó sints; de mégis tétetnek olly rendelések, mellyek arra czéloznak. A' Kurban-Bairam ünnepeket megelőző estve (Jun. 22.) a' Metsetek' Papjaihoz olly parantsolat küldetett a' kihírdetés végett, mellyben a' Muzulmánok intetnek, hogy eljött azon idő pont, mellyben az Orſzáglóſzék' felſzóllításának a' fegyver-fogásra engedelmeskedni kelletik; és hogy ennél fogva minden Moslim (Török) tizenkét eſztendőstől fogva hatvanig czéhenként az Imámok (Papok) által kisértetve, a' Seraskier Chosrev-Basa' palotájához menjen, hol alkalmatos volta megvisgáltatván, 's táborozásra valónak találtatván, a' fegyverben gyakoroltassék. De úgy látſzik, hogy

ezen polgári katonaság inkább tsak a' város' tsendességének fenntartása végett fog fegyvert, míg a' rendes katonaság a' táborba ſzáll.

Némelly új kineveztetések is történtek: az eddig volt belső Minister, Ahmed Cheluſzi Efendi, a' tábori sátorok' Felvigyázójává; a' Fegyvertsináló fő mester, Emin Efendi, a' Rumeliai parti katonaság' Vezérévé; az eſztendei bérlelés' Felvigyázója, Eſzaad Efendi, Financz-Ministerré neveztetett; a' Nagy-Vezér' hadi segédje, Mahmud Emin Aga, két lófarkú Basa ranggal, Huſſzein Basa Seraskier mellé adatott a' Schumlai táborhoz, és ide nagy sietséggel meg fog indúlni seregével a' Tsirmeni Kormányozó, Eſzaad Basa; Lamakoffi Jussuf Basa Várnai Kormányozó lett.

Kis-Asiából folyvást ſzállittatnak által a' seregek; a' pattantyuk, és töltések küldetnek a' tsatamezőre. Fanaraki (hol a' Bosporus a' fekete tengernél végződik), és a' fő város között telegraf állíttatott fel, hogy hamarjában tudósítást vehessenek az ellenség' hajóinak mozdúlásiról, mellyek közűl némellyek egéſz a' Bosporusig közelítenek. Ezen tengerſzorúlat' partjain lévő várak és erősségek nagyon megerősíttettek, 's több fegyveres tsapatok oſztattak a' fekete tenger' partjaihoz egéſz Várnáig. A' Muftinál gyakran tartanak tanátsot, mellyen közönségesen jelen vannak: Huſzin Bei, a' Reis-Efendi, és a' Kiája Bég.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Jun. 2-dikán Aeginán költ Abeille Grecque nevű Fr. Ujság közli Benizelo Ruſo Úrnak a' Szirai Kormányozónak a' Praesidenshez írott levelét, mellyben jelentést teſzen, hogy ő éſzrevévén némelly embereknek gyanús kéſzűleteit, 's hajóval való kiindulását, utánnok küldött, elfogatta, 's azok valóban tengeri ragadozást forgattak elméjökben, kiknek több alattomos czimborás társai voltak; ezeket mind a' vallomás' jegyzőkönyvével eggyütt, az Orſzáglóſzék' kezébe ſzolgáltatja. Görög Orſzág' Praesidense Benizelo Ruſſo Úrnak ezen hivatalbeli buzgóságáért köſzönetet teſzen Máj. 30-dikán hozzá írt levelében.

Aeginai tudósítások ſzerént, a' Praesidens Gróf Capodistrias Jun. 3-dikán a' Görög Patriárka által Konstantinápolyból küldetett, 's botsánatot hirdetni akaró Püspököket Pórósban pompás űlésben fogadta, 's ezen jelen voltak a' három Hatalmasság hadi hajóinak (Azoff, Juno, és Dryad-nak) Kapitányai is. A' conferentia kevés ideig tartott; a' Fő Papok' ajánlása el nem fogadhatónak jelentetett, 's nekik egéſz nyájassággal tudtokra adatott, hogy ismét térjenek viſſza oda, a' honnét jöttek. A' Püspökökre egéſz Peloponnesusban nagyon vigyáznak, hogy semmi társalkodásba ne ereſzkedhessenek, külömben mindenütt méltóságokhoz illő módon bánnak velök; most Konstantinápoly felé útban vannak.

(Haſznos Mulatságok Nro 7. Hírdetés 1/2 árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(7.)

Dáma ruhatár.

(1) Legnagyobb mértékben lévén lekötelezve azon felette kegyes, és kedvező megelégedésért, mellyel a' két ſzomſzéd városi, és egéſz orſzágbeli Fő Nemesség, és nagyon tiſztelt Közönség Mayer Vincze Bálint Úr' Lerakóhelyén a' Váczi utſzában a' 26 ſz. a. „az Ámornál" két eſztendő ólta felállított Dáma ruha táromat gyámolitják: ezennel nyilván bemutatom érette legalázatosabb köſzönetemet azon legmélyebb tiſzteletű fogadással, hogy én sem ſzorgalmamat, sem pedig költségemet nem kéméllem, hogy ezen intézetemet a' legfőbb lehetséges tökélletességre vigyem, és azt a' fő Nemességnek, és nagyon tiſztelt Közönségnek állhatos kegyelmére, és kegyességére mindenkor érdemesebbé tegyen. Mennél inkább sajnáltam, hogy a' közelebb mult időben ama ſzámos megkeresés alkalmával, mellyhez ſzerentsém volt, nem tellyesíthettem minden kegyes megrendelést olly ſzaporán, mint azt némelly T. T. Rendelő kivánta: annyival inkább iparkodtam ezen kedvetlen állapotnak egy jóformán megbővített mívhely, és hasonló arányban megſzaporított munkás ſzemélység által jövendőre elejét venni úgy hogy már most bizonyosan fogadhatom, hogy ennekutánna minden kegyesen reám bizandó megrendelés legrövidebb lehetséges idő alatt végbe fog vitetni. Egyſzer'smind ajánlom éppen most egéſzen ujjonan válógatott portéka kéſzségemet a' Dáma ruhatárba való minden lehetséges ruhákkal, mellyek nálom mindennémű módi ſzerekből minden nemben ſzüntelen a' legujjabb Párisi Napló ſzerént, mellyet én a' leggyorsabb úton kapok, valamint a' Bétsi mustrák, és az én saját eredeti formáim ſzerént kéſzűltek. Ujj elrendeléseim megengedik, hogy az én T. T. Kegyes Rendelőimnek a' legſzaporabb egyſzer'smind tökélletesen tiſzta munkámat bizonnyal ajánlhassam; a' nyári hónapnak a' vége időnként közelgetvén, különösen figyelmetesekké teſzem az innét távul lakó Dámákat Köpönyegeimre, és Viklereimre, mellyek a' vidéki Uraságok könnyebb-

ségére a' legközelebbi Pesti vásártól kezdve igen jókora nagy választással, és a' legujjabb izlés szerént készűlve fognak találtatni Lerakóhelyemben. Pesten Jul. 20. 1828.

Legalázatosabb
Giergl Antal.

Fő lerakóhelye a' kész Misemondó ruháknak.

(1) A' Katholikus Egyház' számára minden nemű egyházi ékességek, ú. m. Kasulák, Pluviálék, Levitaruhák, Velumok, Infulák igen jeles válogatással a' legközönségesebbektől fogva egész a' leggazdagabb, és legdrágább nembeliekig, mind egyes darabokban, mind pedig egész ékességben nálom a' legmeglehetősebb oltsó áron készen találtatnak. Az olly készítmények, mellyek a' T. T. tisztelt Vevők kivánsága szerént, nintsenek készen, minthogy én minden lehetséges egyházi ruhaszerekkel felvagyok készülve, igen rövid idő alatt pontosan a' megrendelés szerént elkészíttetnek; egyszersmind találtatik nálam minden féle szinű tömött valódi szinű zászló-Damast, és én a' Templomok és Czéhek számára készitendő Zászlók' megrendelését kész vagyok elfogadni, és azoknak elkészíttetését minden hozzá tartozandókkal együtt magamra vállalni. Végre a' Görög egyesült, és nem egyesült szertartás számára való egyházi ruhák megrendelését is elfogadom, és reménylem, hogy annak pontos végre hajtása által a' nyert kegyes bizodalomnak tökélletesen megfelelek. Pesten Jul. 20-dikán 1828.

Mayer Vincze Bálint
a' Váczi utszában (Nro 26.) Az Amornál.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy az Ó Budai, és Vissegradi Királyi Koronai Uradalomhoz tartozó megjegyzendő pinczékben lévő bor-készségből több száz akó fejér, és veres ó, és ujj borok, de edények nélkül, nyilvánvaló Licitátio által a' többet igérőknek kész pénz fizetésért eladatnak, úgymint:

Augustus 11-dikén e' f. e. a' Buda-Eörsi pinczében 200 akó tavallyi fejér, és 700 akó idei fejér bor; és még 65 akó törköly-, és seprőpálinka.

Augustus 13-dikán e' f. e. reggel a' Tóthfalui pinczében 400 akó ó, és 450 akó új fejér bor.

Ugyan az nap délután a' Bogdányi pinczében 400 akó ó, és 400 akó új fejér bor.

Bey Michael Lechner, Buchhändler in Wien,

und in nachstehenden Buchhandlungen in Pesth bey Hartleben, Müller, Eggenberger und Wigand; — in Preßburg bey Landes, Meidingers Witwe, Schwaiger und Wigand; — in Agram bey Suppan; — in Kaschau bey Sandfoß und Wigand; — in Oedenburg bey Wigand; — in Raab bey Schwaiger; — in Hermanstadt bey v. Hochmeister und Thierey und in Clausenburg bey Tiltsch ist um beygesetzte Preise in C. M. zu haben:

J. C. L. Wredow's

Gartenfreund,

oder vollständiger

auf Theorie und Erfahrung gegründeter Unterricht über die Behandlung des Bodens und Erziehung der Gewächse

im

Küchen-, Obst- und Blumengarten

in Verbindung mit dem

Zimmer- und Fenstergarten.

Nebst einem Anhange über den Hopfenbau.

Mit 1 Kupfer. Wien 1819. 35 Median-Bogen stark, statt dem früheren Ladenpreis von 2 fl. C. M. in Umschlag broschirt

jetzt um 1 fl. C. M.

Inhalt:

Einleitung.

Ueber die Gewächse und die einzelnen Theile derselben.
Von dem Boden.
Vom Dung und den verschiedenen Arten desselben.
Bestellung des Gartens durch Graben und Rajolen.
Lage des Gartens.
Eintheilung des Gartens.
Behandlung der Gewächse durch Behacken und Begießen.
Samenerziehung.
Mistbeete.

Der Küchengarten.

Anies. Artischoke, rothe, stachlige, grüne, spanische oder Cardonen.

Basilicum, Basilienkraut. Beete, (gemeiner Mangold), Runkelrübe, (weißer Mangold.) Bohne: I. Große Bohne, (Saubohne, Bufbohne), Windsorbohne, Mazaganbohne oder portugiesische, purpurrothe Bohne. II. Phaseolen: A. Windende Vietsbohne oder Schminkbohne, Schwert- oder Säbelbohne, gemeine Vietsbohne, gemeine Brech- oder Zuckerbohne, Prinzessinnbohne, kleine Salatbohne, Kirsch- oder Dukatenbohne, arabische oder türkische Bohne (Feuerbohne). B. Sich nicht windende Zwerg-Kriech-Bohne: Die breite weiße Schwertbohne, die gemeine gelbliche, Kriech-Zuckerbohne, die kleine, weiße Prinzessinn-Zuckerbohne, die ganz kleine, weiße Spargelbohne. Bohnenkölle, (Kölle, Saturey, gemeines Pfefferkraut). Boretsch.

Capucinerkresse, (indianische Kresse, Nasturtium). Eichorie.

Dill. Dragun, (Dragon).

Endivie, (Winter-Endivie), die große und kleine krausblättrige, die breitblättrige, langblättrige. Erbse: Pahlerbsen, (Läufer- oder Ausmacherbsen), Zuckererbsen, frühe Pahlerbsen, Klunkererbse, große, holländische Erbse, Kronenbüschel- oder Traubenerbse, grüne Erbse, große englische Schwert-Zuckererbse, frühe kleine oder Zwergzuckererbse. Erdäpfel, (Erdbirn). Erdbeere, gemeine Erdbeere (Walderdbeere), Garten-Erdbeere, Virginische, Ananas-, Riesen-Erdbeere. Erdmandel.

Fenchel.

Gurke, (gemeine Kukumer), die gewöhnliche, rauhe, grüne, die frühe, grüne Trauben- oder Bouquet-Gurke, die rauhe, weiße, die lange, glatte Gurke, Schlangen- oder türkische Gurke.

Haferwurzel.

Kartoffel, (Erdtoffel, Grundbirn), englische oder Zuckerkartoffeln, Nieren-Kartoffeln, Peruanische Kartoffel, platte weiße und kleine weiße rundliche Kartoffeln. Kerbel, (Garten-Kerbel), große spanische oder wohlriechende Kerbel. Kohl, Blumenkohl, Broccoli oder Spargelkohl, (der weiße oder neapolitanische, der purpurrothe oder römische, der braune oder schwarze Broccoli.) Der weiße Kopfkohl (Weißkraut), der große Braunschweiger- oder Straßburger-Kohl, der Erfurter-Kohl, der Pöhler-Kohl, der kleine russische Kohl, der Zuckerhutkohl (Spitzkohl, Windelstädter), der rothe oder blaue Kopfkohl, der große schwedische Kopfkohl (Riesenkohl), der Savoyer-Kohl (weißer Wirsing), Rosen- oder Sprossenkohl, der grüne Wirsing (Herzkohl). Der braune und grüne Kohl, der Bardewyker-Kohl, der Pommersche oder Ruppiner-Kohl, der Schnittkohl. Kohlrabi unter der Erde, Kohlrabi über der Erde. Krausemünze (Gartenmünze). Kresse (Gartenkresse). Kümmel. Kürbiß, (gemeiner Kürbiß), Wasserkürbiß (Wassermelone), Flaschenkürbiß (Herkuleskeule), Schildkürbiß (Melonenkürbiß), Warzenkürbiß.

Lauch: (Porre), Knoblauch (zahmer Lauch), Roccambollen (Rockenbollen, Schlangenknoblauch). Scharlottenlauch, (Eschlauch). Zwiebeln (gemeiner Zwiebel, Zipollen). Winterzwiebel. Schnittlauch. Lavendel (Spieke). Liebesapfel. Löffelkraut.

Majoran (Mairan), Winter-Majoran. Mais (türkischer Weitzen). Meerrättig (Marrättig), Melde (Garten-Melde). Melisse (Citronen-Melisse). Melone, die Cantaluppen, die Netzmelonen, die gereiften oder geriefelten Melonen. Möhre (gemeine Mohrrübe, Carette, gelbe Wurzel, gelbe Rübe).

Pastinak (Pasternak). Petersilie, Krautpetersilie und Petersiliewurzeln. Pimpinelle (Pimpernell, Biberell). Portulac.

Rapontine (Rapunzel, Sellery, zweyjährige Nachtkerze). Rapunzel (Rabünzel). Raute (Gartenraute, Weinraute). Rättig (Rüben-Rättig), der frühe schwarze Sommerrättig, der schwarze Winterrättig, der corinthische Rättig, der Sandrättig. Radiese, runde Radieschen, lange Radieschen, Forellen-Radieschen. Rübe, die Mayrübe oder Tellerrübe, die englische grünköpfige Rübe, die englische rothköpfige Rübe, die gelbe Rübe, die märkische oder Teltower-Rübe, die Herbstrübe, die Guckelrübe.

Salbey. Salat (Laktuk, Lattich), Schnittsalat oder Stechsalat, Kopfsalat, Prahlsalat, Kaisersalat, Prinzenkopf, (Montree), Franzsalat, Straßburger-Kopfsalat, Capucinersalat oder Bologneser-Salat, großer Mogul, früher Steinkopf, schlesischer Kopfsalat. Holländischer Kopfsalat. Sommer-Endwien, Forellen-Bindsalat, schwarzer Bindsalat, rother Bindsalat, gelber und grüner Passauer-Bindsalat. Sauerampfer (Säuerling). Spinat (der englische), Winterspinat. Scorzonerwurzel (Scorzonere, schwarze Haferwurzel), Sellerie (Zellerie), Kräutersellerie, Knollensellerie. Senf (weisser Senf), schwarzer Senf. Spargel. Spinat (Sommer-Spinat, Grünkraut).

Thymian. Tripmadam.

Ysop (Isop).

Zuckerwurzel.

Der Baumgarten.

Lage und Boden der Baumschule.

Apfel: Agat-Apfel, rother, Enkhuiser. Ananas-Apfel. Anis-Apfel. Api-Apfel, der kleine, der große. Astrakanischer Apfel (russischer Eisapfel). Birn-Apfel. Bohnen-Apfel, großer rheinischer, der kleine rheinische Bohnen-Apfel. Borsdorfer-Apfel, der rothe, der schwarze, auch Kohl-Apfel, der edle oder Winter-Borsdorfer, der Herbstborsdorfer. Charakter-Apfel. Delicatesse de Monbijoux. Erdbeer-Apfel oder rother Sommer-Kalvil. Fenchel-Apfel, der rothe, der gelbe, der weiße, der rothgestreifte. Früh-Apfel. Gold-Apfel. Gräfensteiner. Gulderling, der gelbe, der rothe. Himbeer-Apfel (der rothe Bastard-Herbst-Kalvil). Kalvill, der rothe Sommerkalvill, der weiße Sommerkalvill, der rothe Herbstkalvill, der gestreifte rothe Herbstkalvill, der rothe Winterkalvill, der weiße Winterkalvill. Kardinals-Apfel (rother). Königs-Apfel. Kurzstiel, der graue, der rothe. Loskrieger- oder fürstlicher Tafel-Apfel, Oster-Apfel oder gelber Kalvill. Paradies-Apfel, rother Paßpomm, der rothe Sommer-Paßpomm, der rothe Herbst-Paßpomm. Pepping, Goldpepping, weißer Pepping, Edelpepping. Pfund-Apfel, großer Winter-Rambour. Prinzessinn-Apfel, der edle Rambour, rother Sommer-Rambour, Winter-Rambour. Reinette, Reinette von Windsor, die rothe Reinette, die große Casseler-Reinette, die kleine Casseler-Reinette, Reinette von Sorgaliet, die normännische Reinette, die große englische Reinette, die französische Reinette, Goldreinette, französische, die grüne Reinette. Rosen-Apfel, der gestreifte, der französische. Rosenhäger. Seiden-Apfel. Stettiner, der rothe, der gelbe. Tauben-Apfel, der rothe, der weiße, der rothe Herbst-Taubenapfel. Traubenapfel. Zwiebel-Apfel. Aprikose, die große Früh-Aprikose, die kleine Früh-Aprikose. Aprikose von Nancy. Rotterdamer-Aprikose. Ananas-Aprikose. Oranien-Aprikose, die große.

Berberitzenstrauch (Sauerdorn). Birnen: Ambrette, Winter-Ambrette, Ambrette ohne Dornen. Augustbirne, runde. Bergamotte, Sommer-Bergamotte, Straßburger-Sommer Bergamotte, runde Herbst-Bergamotte, Bergamotte Crasame, Bergamotte von Moneygny, Bergamotte von Soulers, die Schweizer-Bergamotte. Die kleine Blanket, oder Perlbirn. Die langstielige Blanket- oder Weißbirn. Butterbirne, die rothe, die rothe Winter-Butterbirne, die weiße, die graue, die Winter-Butterbirne. Christbirne, die Sommer-Christbirne, die Winter-Christbirne. Colmar- oder Mannabirne. Eyerbirne. Bestebirne. Franchipanne. Franz-Madam. Frauenbirne. Herrmannsbirne. Jagdbirne. Jalouse. Jungfernbirne. Kaiserinnbirne. Kaiserbirne mit dem Eichenlaub. Königsbirne von Neapel. Winter-Königsbirne. Lansac-Birne. Louisenbirne (die gute). Magdalenenbirne. Margarethenbirne (Fruhbirne), Markgräfinn. Muskateller-Birne, Roberts Muskateller, die kleine Sommer-Muskateller, die deutsche Winter-Muskateller, die Winter-Muskateller. Mundenzbirne, die Herbst-Mundenzbirne, die Sommer-Mundenzbirne. Passa-tutti. Pfundbirne. Pomeranzenbirne (die muskirte). Rousselet, die große, Rousselet von Rheims. Saraffn. Schmalzbirne von Brest. Sommerbirne, die schönste. Solitaire. Sparbirne. Specbirne. Virgouleuse oder Paradiesbirne. Wildling von Motte. Winterbirne, lange grüne. Winterdorn. Zuckerbirne, die rothbackige Sommer-Zuckerbirne, die grüne Sommer-Zuckerbirne von Hoyerswerda, die grüne Herbst-Zuckerbirne.

Hanebutten- oder Hainbuttenstrauch. Haselnuß, Zetternuß, Lambertsnuß, Mandelnuß. Himbeerstrauch, Riesenhimbeere aus Chili. Gelbe Antwerpensche, weiße.

Johannisbeerstrauch, große rothe Holländische, große weiße Holländische. Fleischfarbene oder Champagner-Beere, perlfarbige Johannisbeere,

schwarzer oder Gichtstrauch, Gichtbeerenstrauch, amerikanischer oder pensylvanischer.

Kastanie: Maronen oder italienische Kastanien. Kirschen: (von dem Süßkirschenbaum herstammende.) a) mit färbendem Safte, und dunkler einfarbiger Haut. Maykirsche, die große frühe. Mayberzkirsche, die süße. Werdersche Herzkirsche, die frühe schwarze. Büttners schwarze neue Herzkirsche. Ochsenherzkirsche, oder schwarzes Taubenherz. Maykirsche, die späte. Thränen-Muskatellerkirsche aus Minorka. Knorpelkirsche, schwarze. b) mit nicht färbendem Safte und bunter Haut: Herzkirsche, frühe, weiße und rothe, englische weiße frühe. Amarantkirsche. Blutherzkirsche. Molkenkirsche, die rothe. Perlkirsche. Türkine. Riesenkirsche, oder Kirsche vier auf ein Pfund. Speckkirsche. Lauermannskirsche. Weiße spanische Kirsche. Marmorkirsche, lange, oder bunte Lothkirsche. Hildesheimer späte weiße Knorpelkirsche. Gelbe Herzkirsche oder Wachskirsche. Ambra, kleine. (Von dem Sauerkirschenbaum herstammende.) a) Mit färbendem Safte und einfarbiger schwarzer oder dunkler Haut: Weichseln, mit dem großen Sauerkirschenblatte. Herzogenkirsche. Maykirsche, rothe doppelte Frühkirsche, schwarze spanische. Frühe Maykirsche. Volgerkirsche. Frühe Natt aus Samen. Prager-Muskateller. Doctorkirsche. Weichseln mit dem kleinen Sauerkirschen-Blatte: Doppelte Weichsel. Doppelte Natt. Neue englische Kirsche. Ostheimer-Kirsche. Erfurter-Augustkirsche. Jerusalemskirsche. Lothkirsche. Holländische Kirsche. b) Mit nicht färbendem Safte, und rother fast durchsichtiger Haut. Glaskirschen: Montmorency. Doppelte Glaskirsche. Rothe Oranienkirsche. Große Gobet. Amarellen: Frühe königliche Amarelle. Frühzeitige Amarelle. Späte Amarelle. Kirschbaum mit gefüllter Blume, Kirschbaum mit halbgefüllter Blume. Kornelkirschenbaum.

Mandelbaum: Mandelbaum mit großer süßer Frucht und harter Schale, Krachmandel, die süße, Pfirschmandel. Mispel. Maulbeerbaum, weißer, schwarzer, rother.

Pfirsche (Pfirsich); Frühpfirsche, die weiße. Frühkirsche, die rothe. Frühe Purpurpfirsche, Lieblingspfirsche, die kleine, Magdalene, die weiße, Magdalene, die rothe. Newidgstons Nactarine, Lieblingspfirsche, die große, Galante oder Bellegarde, Zwoll'sche Pfirsche, Violette, die kleine frühe, Violette, die große frühe, Peruvianerinn, die schöne, Wunderschöne, Bourdine, Blutpfirsche. Pflaumen: Gemeine Hauspflaume oder blaue Zwetschke, Dattelpflaume oder ungaarische Zwetschke, blaue Eyerpflaume, blaue Kaiserpflaume, gelbe Eyerpflaume, rothe oder cyprische Eyerpflaume, Damascener Pflaume, Königspflaume. Weiße indische Pflaume. Violette Damascener Pflaume von Teurs. Muskirte gelbe Damascener-Pflaume, rothe Damascener Pflaume. Herrenpflaume. Mirabellen, gelbe Mirabelle, doppelte Mirabelle. Katharinenpflaume, Mirabolane, Pflaume ohne Kern. Diapré, blaue, rothe, weiße. Perdrigons, weiße, rothe. Marunke. Reineklaude, große, kleine. Rothe Aprikosenpflaume, gelbe Aprikosenpflaume.

Quitte: Birnquitte, Apfelquitte, portugiesische Quitte, eßbare Quitte.

Stachelbeeren: die raube, die glatte.

Wallnuß oder welsche Nuß, Pferdenuß, große Steinnuß, dünnschalige Nuß oder Maisennuß, schwarze Wallnuß, weiße. Weinstock: Gutedel weißer, rother, schwarzer, Clavner, schwarzrother, Müllertraube, Cibebe, weiße, blaue, Jakobstraube, Alicanten-Wein, Früher Malvasier aus Italien, früher Leipziger, kleiner Spanischer, weiße Augster, früher Catalonier, früher Spanischer, früher Rheinischer, rother Muscateller, weißer, schwarzer, violett-schwarzer, Baromet aus Malaga, portugiesische Muskateller oder weiße Assyrische, grüner Lagler, weißer, blauer Geisdutten.

Der Blumengarten.

Von Zimmer- und Fenstergarten.

Aconite, japanische. Adonis, Frühlings-Adonis, Sommer-Adonis, Herbst-Adonis, brennend rothe Adonis. Adorn, dorfartiger. Akeley, gemeine, canadische, grünblüthige. Alkannawurzel. Aloe, durchgewachsene bunte, Spinnen-Aloe, Perl-Aloe, schedige Aloe. Alpenkraut, gewürzhaftes, purpurrothes. Alpenlederbalsam. Alpen-Sockenblume. Alpenrose, rostfarbige, gefranzte, große, pontische. Alpenglöckchen, gemeines. Alströmerie, bunte. Amarantd, dreyfarbiger, zweyfarbiger, einförmiger, lanzettförmiger, herzförmiger, eyförmiger, eylanzettförmiger, walzenförmiger. Amarillis, schönste (Jakobslilie), bandirte. Anemone, Frühlings-Anemone, Kronen-Anemone, Garten-Anemone, schlitzblättrige Anemone, Wald-Anemone. Anode, spontonblättrige, dreylappige. Aschenpflanze, amellenartige, afrikanische, Meerstrands-Aschenpflanze. Asphodil, gelber. Aster, chinesische, bergliebende. Athanasie, jährige. Augentrost, gelber. Aurikel. Azalie, pontische.

Baldrian, portugiesischer, celtischer, großer, rother. Balsamine, gemeine. Balsamgarbe. Bandgras. Bardenkraut. Bartfaden, glockenförmiger, weichhaariger. Bärenohr, ringelblumenartiges, chamilienartiges. Bauernsenf, bitterer, gefiederter, immerblühender, immergrüner, doldentragender. Bergwollblume. Bohnenbaum (Geißklee). Bocksdorn, gemeiner, europäischer. Boltonie, graublättrige. Blasenstrauch, baumartiger, rorber, mittlerer, grauer. Bläuling, sibirischer. Bleiwurz, europäische, rosenrothe. Blumenrohr, indisches. Blutblume, dunkelrothe. Braunwurz, fremde, Frühlings Braunwurz. Brillenschotte, geöhrte. Bromallie, niedrige, hohe. Buddleje, kopftragende. Bulkiskraut, candisches, deutsches (Zieß), wolliges. Buxbaum, gemeiner.

Camellie, japanische. Cajaputbaum, johanniskrautblättriger. Capucinerkresse, kleine. Cardinalsblume. Cassie, marilandische. Chamille, hitzige, höchste, römische, valentinische, beyfußblättrige. Chironie, strauchartige. Chlora, durchwachsene. Christophskraut, traubenförmiges. Christauge. Cistenrose, mit schönen purpurrothen, roseurothen, gelben und am Grunde schwarzrothen, mit großen, weißen und am Grunde purpurrothen Blumen. Citronenbaum. Citronenkraut, strauchartiges. Clethra, ellenblättrige. Clutie, schöne. Cobaea, kletternde. Cochenillen-Fackeldistel. Commeline, himmelblaue. Cypresse, gemeine. Cyrille, schöne.

Diptam, weißer. Doppelblatt, gemeines. Dorant, weißer (deutscher Bertram). Drachenkopf, österreichischer, schwedischer, sibirischer. Drachenwurz, ätiopische.

Ehrenpreis, österreichischer, blättriger, enzianartiger, grauer, breitblättriger, langblättriger, Meerstrandliebender, gefiederter, sibirischer, virginischer. Eibisch, hanfartiger, schwefelfarbener, syrischer, Bisam-Eibisch, Stunden-Eibisch. Eipisch, hanfartiger. Eisenkraut, schönblühendes, spontonblättriges. Eiskraut. Eisenhut, gelber, gelbweißer, weißer, feinblättriger. Enzian, stielloser, seitenblüthiger, gelber, Kreuz-Enzian, Lungen-Enzian. Erdbeerspinat, ährenblüthiger, gemeiner. Erdrauch, kletternder, gelber, schöner, immergrüner. Erdscheide, europäische.

Fackeldistel, gemeine, viereckige. Feuernelke (brennende Liebe). Feige, indianische. Feigenbaum, gemeiner. Feigbohne, weiße, schmalblättrige, raube, gelbe, haarige, bunte. Ferrarie, pfauenartige. Fingerhut, rother, braungefleckter, gelber. Fingerkraut, astrachanisches, strauchartiges. Flammenblume, ausgebreitete, glatte, gefleckte, rispentragende, borstenblättrige, wellenblättrige. Flieder (Lilak), persischer, japanischer, spanischer. Flockenblume, purpurrothe, wohlriechende, Bisam-Flockenblume, Bergflockenblume, Korn-Flockenblume. Frauenschuh, gemeiner. Frauenspiegel (Venusspiegel). Frauenmünze, gemeine. Frühlingssafran. Fuchsie, scharlachrothe.

Gamander, betonienartiger, gemeiner, gelber, Trauben-Gamander, Katzen-Gamander (Katzenkraut), Polei-Gamander. Gänsedistel, floridanische, großblättrige, tunetanische, Alpen-Gänsedistel. Garbe, wohlriechende, filzige. Gardenie, vollblüthige. Garten-Raden, (Nelkenwurz). Gauchheil, aufrechtes, breitblättriges. Gauklerblume, gelbe. Geisraute, gemeine. Gelbwurz, felleriblättrige. Gemswurz, größte. Georgine, verschiedenfarbige, scharlachrothe. Gewürzbaum. Glyger (Prachtlilie). Gliedkraut, schönes, wolliges, gezähntes, Berg-Gliedkraut. Glockenblume, goldfarbene, kleinblüthige, großblühende, pfirschblättrige, dunkelblaue, pyramidenartige, Bastard Glockenblume, Bologneser-Glockenblume. Glycine, knollige. Gnidie, entgegengesetztblättrige, einfache. Gnister, schönblühender, geflügelter, sibirischer. Golddistel, gefleckte. Goldruthe, höchste, canadische, gebogene, lange. Goldbaar, gemeines, grasblättriges, flachsblättriges. Goldlack. Gorterie, großblumige. Götterblume. Göttergeruch, heidenartiger. Granatenbaum, gemeiner. Grasnelke, gemeine, tatarische, dickblättrige, Meerstrands-Grasnelke. Griechische Schlinge.

Habichtskraut, pomeranzenfarbiges. Hahnenkamm, gemeiner. Hahnensporn, strauchartiger. Hahnenfuß, kriechender. Halbblume, scharlachfarbene, nesselblättrige. Halskraut, blaues. Hauswurz, spinnewebenartige, baumartige, kugelknospige. Heide, von verschiedenen Farben und Gestalten der Blumen, die allgemein bekannte gemeine Heide. Heiligenpflanze, cypressenartige (Gartencypresse), grüne Heiligenpflanze. Herbst-Heleine. Herbst-Zeitlose. Hermannie, glatte. Himmelsröschen. Hortensie, veränderliche (japanische Rose). Hundszahn, gemeiner. Hundszunge, leinblättrige (weiße Jünglinge), kriechende Hundszunge (großes Vergißmeinnicht). Hyacinthe, gemeine, Muscat-Hyacinthe, schopfblättrige oder breitblättrige Muscat-Hyacinthe, Trauben-Hyacinthe, Krull-Hyacinthe.

Jakobsklee. Jasmin, wilder, azorischer, strauchartiger, großblüthiger, niedriger, wohlriechender, gemeiner, arabischer. Incarnatklee. Johanniskraut, englisches, sibirisches, balearisches, großblumiges, vierblättriges, krauses, stinkendes, sprossendes, pyramidalisches. Jonquille. Judenkirsche, gemeine, peruvianische. Jungfer in Haaren. Jupitersbart. Jupitersblume. Irie, milchweiße, zweyfarbige, zwiebeltragende, safranfarbige, elliptische, ausgeschnittene, verschiedenblättrige, gefleckte, hängende, purpurfarbige, europäische.

Kaiserkrone, gemeine. Kalmie, schmalblättrige, graue, breitblättrige. Kermesbeere, gemeine. Keuschbaum, gemeiner Kitaibele, weinblättrige. Klatschrosen. Klebnelke, weiße. Knautie, orientalische. Knöterig, morgenländischer. Königskerze, veränderliche, violette. Kranichschnabel, von verschiedener Art Blumen und Farben. Kreuzkraut, goldfarbiges, übergebogenes, hohes, schönes, purpurfarbenes, heidnisches, ansehnliches, Gebirgs-Kreuzkraut. Kuhblume, gemeine. Kugelblume, gemeine. Kugeldistel, gemeine. Kugelamaranth.

Lantane, stachlige, veränderliche, wohlriechende. Lauch, rosenfarbener, wohlriechender. Lavatere, baumartige, olbische, Garten-Lavatere. Lavendel, staubwurzartiger, vielspaltiger, gefiederter, Schopf-Lavendel. Leberblume, dreyblättrige. Levkoje, Sommer-Levkoje, Winterlevkoje, Zwerg-Levkoje, Meerstrands-Levkoje. Lilie, weiße, chalcedonische, Feuerlilie, Schneelilie (Märzglöcklein). Limea, nordische. Lobelie, leuchtende, schmalstielige. Lonicere (je länger je lieber, Geißblatt), blaue, schöne, schwarze, immergrüne, tatarische. Loosbaum, wohlriechender. Lorberbaum, gemeiner. Löwenmaul, rankendes, dreyblättriges, purpurfarbiges buntes, großes. Lungenkraut, gemeines, virginisches. Lychniß, großblüthige. Lysimachie, weidenblättrige, punctirte.

Mahernie, gefiederte, wirtelblättrige. Magnolie, großblüthige, rothe. Malve, capische, krausblättrige, limaische, moritzische, bisamduftige. Mandelbaum, niedriger, Zwerg-Mandelbaum. Mannstreu, amethystfarbene, flachblättrige. Martynie, langschnablige. Masliebe, ausdauernde (Marienblume, Tausendschön). Matronialviole, gemeine. Maurandie, immerblühende. Mäusedorn, stachliger, zungenblättriger, großblättriger, traubenartiger. Mayblume, gemeine, vielblüthige Mayblümchen, japanisches. Meerzwiebel, schöne (Sternhyacinthe), zweyblättrige, gemeine, Herbst-Meerzwiebel. Melilotenklee, blauer. Melisse, türkische, großblutige, Bastard-Melisse. Mohn, nackstengliger, orientalischer, Garten-Mohn. Monarde, scharlachrothe, purpurrothe. Mondviole, jährige, dauernde. Monsonie, prächtige. Moräa, bunte, schwertelartige Mutterkraut-Bertranwurz. Myrthe, gemeine.

Nachtschatten, eyförmiger (Eyerpflanze), Korallen-Nachtschatten, (Straußkirschen). Nachtkerzen, weichblättrige, purpurfarbene, wohlriechende, rosenrothe, vierflüglige. Nabelkraut, kreisblättriges. Nachtviole, wahre. Narcisse, weiße, gemeine, zweyfarbige. Natterkopf, candischer, violetter. Nelke, baumartige, Garten-Nelke, Feder-Nelke, Bart-Nelke, Kartäuser-Nelke, chinesische Nelke, stolze Nelke. Nesselsalat, italienischer. Nieswurz, stinkende, schwarze, grune, Winter-Nieswurz. Nigelle, spanische. Nolane, liegende.

Ochsenzunge, wellenblättrige, breitblättrige. Odermennig, wohlriechender. Ölbaum, wilder. Oleanderbaum, wohlriechender. Osterluzey, nordamerikanische, gemeine.

Paconie, weiße, niedrige, gemeine (Pfingstrose), feinblättrige. Palavie, malvenblättrige. Passionsblume, gemeine, sammetartige, kupferfarbene, kleinste. Pechnelke. Peltschen, eisengraue, beilkrautartige. Pestwurz, gegliederte, spontonförmige, distelblättrige, wohlriechende. Pfeffer, spanischer. Pfriemen, binsenartiger. Phlonis, strauchartige, goldfarbige, knollige. Phylica, heydenartige. Pimpernuß, gefiederte, dreyblattrige. Pappau, bartiger, dioscorischer, rother. Platterbse, eckigsamige, jährige, gegliederte, orientalische, rauhe, breitblättrige, einfachblättrige, wohlriechende, afrikanische. Pomeranzenbaum. Pompelmußbaum. Prachtkerze, krautartige. Prachtstrauch, schönster. Primel, mehlblättrige, cortusische, Garten-Primel. Psoralea, harzige.

Rachenlilie, ethiopische. Ranunkel, Garten-Ranunkel. Rasselblume, blaue, gelbe. Reiherschnabel, niedriger, langschnabliger, candischer, Bisamduftender, römischer. Reseda, wohlriechende, weiße. Rheinfarrn. Rindsauge, großblumiges, sonnenblumenartiges. Ringelblume, valentinische, gemeine, sternförmige, palästinische, Bastard-Ringelblume, Regen-Ringelblume. Rittersporn, hoher, amerikanischer, großblüthiger, mittlerer, fremder, Gartenrittersporn, Feldrittersporn, zwerghafter Rit-

terspern. Robinie, stachlige, mit verschiedenen Blumen und Farben. Rose, chinesische Rose, weiße, ganzblättrige, gelbe einfache, pimpinellenblättrige, immerblühende, gefüllte schwefelgelbe, Garten-Rose oder Centifolie, Labradorrose, carolische Rose (Schirmrose), Zimmtrose (Mayrose), Damascenerrose, Zuckerrose, Bisamrose, Moosrose, Burgunderrose, Provencerrose (Provinzrose), Tapetenrose. Rosmarin, gemeiner. Ruhrkraut, schönes, stinkendes, perlartiges, wohlriechendes. Rudbeckie, stengelumfassende, schmalblättrige, rauhe, purpurrothe.

Saflor, gemeiner. Salat, ausdauernder. Salbey, ungarische, afrikanische, mexikanische, goldfarbene, österreichische, scharlachrothe, prächtige, klebrige, spanische, überhängende, glänzendrothe, Muskateller-Salbey, Scharlach-Salbey. Sammtblume, aufrechte, gemeine. Sanseviere, fleischfarbige. Sanvitalie, liegende. Sauerklee, ziegenfußblättriger, hängender, fleischfarbigblättriger, purpurfarbener, violetter. Scabiose, silberfarbene, schwarzrothe, ganzblättrige, weißgelbe, sternförmige. Schaumkraut, breitblättriges. Schachblume, gemeine (Kibitzey). Schildblume, bartige, glatte, schiefe. Schiefblatt, verschiedenfarbiges. Schlangendistel (Schlangen-Aloe). Schminkwurz (Salomonsspiegel). Schmucklilie, doldenblüthige. Schneeball, wolliger, gemeiner, lorbeerartiger, südamerikanischer. Schneckenklee, baumartiger. Schneeglöckchen. Schneelilie (Märzglöcklein). Schöllkraut, großes. Schopflilie, punctirte. Schwalbenwurz, orangenfarbene, rothblühende, schwarze. Schweinerüssel, flügelspängliger, bermudischer, gestreifter. Schwertlilie, blattlose, florentinische, deutsche, großblättrige, güldenstädtische, gelbliche, persische, niedrige, sibirische, gelbbte, englische, spanische, prächtige. Sedum, gelbes, rundblättriges, pappelblättriges, knolliges (fette Henne). Seidelbast, gemeiner (Pfefferstrauch), stumpfblättriger, lorbeerblättriger, wohlriechender, Alpen Seidelbast. Seifenkraut, gemeines, Kuh-Seifenkraut. Seidenpflanze, syrische. Sida, gemeine, weichhaarige, virginische. Siegwurz, gemeine, dann mehrere mit verschiedenfarbigen Blumen. Silene, fünffleckige, Garten-Silene (Morgenröschen). Silphie, sternblumenartige, verwachsene, schlitzblättrige, durchwachsene. Sinngrün, großes, kleines, rosenfarbenes. Sinnpflanze, schamhafte. Sommer-Knotenblume. Sonnermalve, rothe. Sonnenblume, höchste, jährige, indianische, vielblumige, Riesen-Sonnenblume. Soplore, fuchsschwanzartige, weiße, südliche. Sperrkraut, blaues, kriechendes. Spierstaude, knollige, Sumpf-Spierstaude (Johanniswedel), Geisbart Spierstaude. Spigelie nordamerikanische. Spitzhut, herzblättriger. Sprenblume (Papierblume), gemeine. Stachelmohn, gemeiner. Stapelie, gegliederte, ausgebreitete, niedliche, großblüthige, stinkende, netzblüthige, bunte. Strohapfel, baumartiger, schöner, bläulicher. Steinbrech, traubenblüthiger, nabelkrautartiger, dichtblättriger, körniger, punctirter (Jehova-Blümchen, Porzellan-Blümchen), wuchernder, schattenliebender. Steinröschen. Sterndistel. Sterndolde, große, kleine. Stevie, wasserdostartige, gesägte. Stockrose (Garten-Malve), feinblättrige. Storchschnabel, eisenhutblättriger, anemonenblättriger, rothbrauner. Strohblume, beblätterte, glänzende. Sturmhut, blauer, Neubergischer, langbelmiger. Süßklee, italienischer.

Tagblume, gelbe, braunrothe, blaue, weiße. Tamariske, deutsche, französische. Tazette. Telephium, wechselblättriges. Todtenblume, ganzblättrige. Tollkraut, schlutterartiges. Tragant, süßkleeartiger. Tradescantie, zweyfarbige, aufrechte, virginische. Trichterwinde, scharlachrothe, blaue, purpurrothe, gefiederte. Trollblume, europäische. Tuberose, gemeine. Tulpe, gemeine, zweyblumige, wilde. Türkischer Bund.

Vanillen-Sonnenwende. Veilchen, zweyblümiges, alpenliebendes, wohlriechendes, dreyfarbiges (Stiefmütterchen). Veltheimie, grünblättrige. Vergißmeinnicht. Vogelmilch, geschwänzte, pyramidenförmige, doldenblüthige.

Wachsblume, große, kleine. Walddost, höchster. Walderbse, sibirische, Frühlings-Walderbse. Waldrebe, aufrechte, scharfe, großblüthige, einfache, gemeine, italienische. Wanzenblume, wechselblättrige, weißblüthige, feinblättrige, dreyblättrige, quirlförmige. Weidenröschen, schmalblättriges. Westringie, rosmarinartige. Wicke, bengalische, orientalische, behaarte. Wiesenkopf, weißblühender, mittlerer. Wiesenraute, schmalblättrige, akeleiblättrige, gelbe. Winde, zweyblüthige, candische, epheublättrige, gestrichelte, dreyfarbige. Wollsalat. Wucherblume, orientalische, kegelförmige, Garten-Wucherblume (Goldblume). Wunderblume, gemeine, langblumige. Wundkraut.

Zimenesie, geöhrte.

Zaunblume, lilienartige, strauchartige, jährige. Zaserblume, fabelförmige, goldfarbene, bartige, zweyfarbige, herzblättrige, deltablättrige. Zinnie, schöne, vielblüthige, wenigblühende, schmalblüthige, wirtelblättrige.

Anhang.

Ueber den Hopfenbau. Hopfen, männlicher, Himmel- oder Nesselhopfen; weiblicher, Zapfen- oder Lauferhopfen; der cultivirte oder Garten-Hopfen; der wilde oder Hecken-, Rasen-Zaunhopfen.

Ferner ist daselbst zu haben:

Bibliothek

der neuesten

Entdeckungsreisen

nebst den wichtigsten

Beyträgen des 19. Jahrhunderts,

zur Bereicherung

sowohl der Länder- und Völkerkunde überhaupt, als der europäischen insbesondere.

16 Bändchen, Taschenformat. Wien 1825, auf schönem Postdruckpapier, gedruckt bey Strauß und in saubern Umschlägen broschirt, statt dem frühern Ladenpreis von 9 fl. jetzt um 4 fl. 30 kr. C. M.

Enthaltend:

I. — V. Humboldt's und Bonpland's Reise in die Äquinoctial-Gegenden des neuen Continents in den Jahren 1799 bis 1804. 5 Bändchen. Wien 1825. 2 fl.

Inhalt: Einleitung — Vorbereitungen — Instrumente — Abreise von Spanien — Aufenthalt auf den canarischen Inseln. — Aufenthalt auf Teneriffa — Reise von Sainte Croix nach Orotava — Reise auf den Gipfel des Pic's von Teyde. — Überfahrt von Teneriffa nach den Küsten des südlichen Amerika's — Erkennung der Insel Tabago — Ankunft zu Cumana. — Erster Aufenthalt in Cumana — Ufer des Manzanares. — Halbinsel Arava — Gesalzene Sümpfe — Ruinen des Schloßes St. Jaques. — Berge von Neu-Andalusien — Thal vom Cumanacoa-Gipfel des Cocollas — Missionen der Chaymas-Indianer. — Kloster in Caripe — Felsenhöhle von Guacharo — Nachtvögel. — Abreise von Caripe — Gebirg und Waldung von Santa Maria — Mission von Catuaro — Hafen von Coriaco. — Physische Verhältniße und Sitten der Chaymas — Ihre Sprachen — Abstammung der Völker, welche Neu-Andalusien bewohnen — Pariagoten vom Columbus gesehen. — Zweyter Aufenthalt in Cumana — Erderschütterungen — Außerordentliche Meteore. — Reise von Cumana nach Guayra — Morro de Nueva Barcelona — Vorgebirg Codera — Reise von Guayra nach Caracas. — Allgemeine Übersicht der Provinzen von Venezuela — Verschiedenheit ihrer Interessen — Stadt und Thal von Caracas — Klima.

VI. — VIII. Niemeyer's Beobachtungen auf einer Reise nach England. Nebst Erinnerungen an denkwürdige Lebenserfahrungen und Zeitgenossen. 3 Bändchen. Wien 1825. 1 fl. 12 kr.

Inhalt: Die Seereis — England — Harwich — Reise von Harwich nach London — Aufenthalt in England — London — Sitten und Lebensweise in England — Der Sonntag in England — Erster Eindruck von dem National-Charakter, dem gesellschaftlichen Leben und dem Ton des Umgangs — Besuch einiger der merkwürdigsten Anstalten, öffentlichen und Privatgebäuden in und um London — Die Westminsterabtey — Die St. Pauls-kirche — Die Westminsterhalle. Das Ober- und Unterhaus des englischen Parlaments — der Tower — die königlichen Wohnungen Carltonhaus und Schloß Windsor — die Porter-Brauereyen — die Gefängnisse Kingsbench, Newgate und Millbank — die weiblichen Besserungs-Anstalten — ein Blick auf und in die Wohlthätigkeits-Anstalten von London — das Christus-Hospital — das Bartholomäus-Hospital und das Irrenhaus St. Lucas. — Erster Blick auf die Anstalten zur Verbreitung und Beförderung der Religion, allgemeine Ansicht — die Squares in London — der Park von St. James — das ostindische Haus, das Zollhaus, die Docken, die Bank, die Börse — das brittische Museum, Lord Elgin's Antiken — eine königliche Bücher-Auction in London — Unterhaltungen für Auge und Ohr — Todtenbestattung, Begräbnißplätze, der eiserne Sarg — die englischen Tagblätter — Besuche in den Bell- und Lancaster'schen Schulen, 1. Stiftung der Schulen, 2. Organisation der Bell- und der Lancaster'schen Schulanstalten in London und ihre Ausbreitung in- und außer London, 3. über die Hauptgrundsätze, von welchen die Einrichtung dieser Schulen ausging, und das Wesentlichste der Lehrweise, welche sie befolgen — häusliche Erziehung in den gebildeten Ständen, Privat-Institute und Pensions-Anstalten — wissenschaftliche Erziehung, Gammar Schools in und außer London, Besuch in Eton — Spaziergang von Eton nach Slough zu Doctor Wilhelm Herschel — Ein Abend bey Sir Josua Banks — Besuch einer Quäcker-Versammlung, nebst Erinnerungen an Ursprung und Verfassung der Gesellschaft — Ein Blick in die Gerichtshöfe, sittliche Verderbniß der untern Volksklassen — englische Justizpflege — Wirkungen der Öffentlichkeit — Geschwornengericht — Die englischen Universitäten, 1. allgemeine Verfassung beyder Universitäten überhaupt, und der sie bildenden Stiftungen und Collegien insonderheit, 2. Oxford und Cambridge, Reise nach beyden Städten, allgemeiner Eindruck, das Äußere und Innere der Collegien und Hallen — Aufenthalt in Oxford, Bekanntschaften und Unterhaltungen — Aufenthalt in Cambridge, Bekanntschaften und Unterhaltungen — Abschied von den englischen Universitäten, Resultate der Beobachtung — Ausflüge aus London, Woodstock, Blenheim, Greenwich, Dulwich — Sitten und Kunst in den englischen Theatern — Besuch der Buchhandlungen und Antiquare, nebst einem Blick auf die englische Literatur — Kirche und Religion, die bischöfliche Kirche, Dissenters, Methodisten, Missions-Anstalten — Bruchstücke aus Briefen über einige interessante Bekanntschaften und Unterhaltungen — Rückreise von London nach Hamburg, Bruchstücke aus dem Tagebuch — Beylagen, vermischte Aufsätze, Nachträge und Erläuterungen.

IX. X. Schoppenhauer's Reise von Paris durch das südliche Frankreich bis Chamouny. 2 Bändchen. Wien 1825. 48 kr.

Inhalt: Einleitung — Paris — Reise von Paris nach Bordeaux — das Kloster der petits Augustins in Paris — Ankunft in Bordeaux — der Charteron — die innere Stadt — Promenaden — die Einwohner von Bordeaux — das Leben in Bordeaux — Gesellschaften — Theater — das Carnaval — der Jahrmarkt — Reise von Bordeaux nach Montpellier — Montpellier — Ausflucht nach Cette. — Nismes — der Pont du Garde — Beaucaire — Tarascon und St. Remi — Aix — Marseille — Spaziergänge und nächste Umgebungen von Marseille — die Bastiden — das Leben in Marseille — Fabriken — Reise nach Toulon — Toulon — das Arsenal von Toulon — Hieres — Reise von Marseille nach Lyon — Orange — Vienne — Lyon — Lyons Umgebungen — Lyoner Fabriken — die Bewohner von Lyon

und ihr geselliges Leben — Reise von Lyon nach Genf — Genf — Reise nach Chamouny.

XI. XII. XIII. Garnett's Reise durch die schottischen Hochlande und einen Theil der Hebriden. Aus dem Englischen übersetzt von Kosegarten. 3 Bändchen. Wien 1825. 1 fl. 12 kr.

Inhalt: 1. Abreise von Glasgow. Aussicht von Dalnoterhill. Großer Kanal. Kilpatrick. Römische Brücke. Römische Mauer. Schweißbad. Ruinen von Dunglas. 2. Ruinen von Dunglas. Fels Dunbuc. Basaltbügel. Castell Dumbarton. Ansicht der Clyde. Magnetismus des Felsen. Schottische Distel. Denkwürdige Ueberrumpelung der Feste. Flecken Dumbarton. Glashütten. Druckereyen. Feldbau der Gegend. 3. Reise zum Loch Lomond. Smollet's Denkmahl. Cattun-Druckereyen. Ode auf den Leven. Buchanan's Geburtsort. Lord Napier's Geburtsort. Fingal's Hügel. Thal der Thränen. Blutbad. Die Ville Rosedoe. Schieferbruch zu Camstradden. Dorf Luß. Der Pfarrer Stuart. Beschreibung des Loch-Lomond. Dessen Inseln. Inch-tavanach. Inch-Murrin. Grange. Inch-Torr. Inch-Caillaich. Inch-Clear. Inch-Aber. Inch-Fad. Inch-Galbraith. Inch-Conagan. Inch-Moan. Inch-Cruin. Inch-Lonaigh. Tiefe des Loch. Drey Wunder des Loch. Denkwürdiges Wasserbeben. Producte. Fische. Zunehmende Höhe des Wasserstandes. Romantische Lage. Neverien. 4. Fähre zu Invernglas. Nachtquartier zu Rowardennan. Ersteigung des Benlomond. Aussicht vom Gipfel. Ursprung des Forth. Grausenerregender Absturz. Ein Ungewitter. Höhe des Berges. Naturgeschichte desselben. Räubereyen der hochländischen Häuptlinge. Geschichte des Freybeuters Rob Roy Mac Gregor. 5. Ueberfahrt nach Tarbet Romantische Lage von Arroquhar. Ansicht des Loch-Loung. Fischfang auf dem Loch. Dessen Tiefe. Das Thal Glencroe. Schaftriften. Lebensart der Hirten. Ruhe und danke. Das Thal Glenkinlaß. Der Landsitz Ardkinlaß. Das Castell Dunduramb. Ankunft zu Inverary. 6. Das Schloß Inverary. Dessen romantische Lage. Pracht des Loch-Fyne. Architektur des Schlosses. Topfstein. Große Halle. Gemählde. Charakteristik des Marquis von Argyle und seines Sohnes. Umlage des Schlosses. Wichtige Anpflanzungen. Berg Dunicoich, ein Belvedere. See Dub-Loch. Schlucht Shira. Trockenscheuern. Der Burgflecken Inverary. Dessen Geschichte. Romantische Schlucht Essachosan. Der Heirathsbaum. Blutbad der Campbells. Steinernes Monument. Kirche. Manufacturen. 7. Haringfischerey auf dem Loch-Fyne. Jahreszeit des Fischfangs. Menge der Fische. Art des Fischfangs. Wichtigkeit der Häringsfischereyen. Wanderungen der Häringe Heimath. Unermeßliche Menge. Ihre Feinde und Gefahren. Fang auf den shetland'schen Inseln. An der Westküste von Britannien. An der Küste von Argyleshire. Die Holländer fast im Alleinbesitze dieses Fanges. Berechnung der Gefäße und Menschen, die sie zum Härings ang gebrauchen. Ingleichen der Reichthümer, die sie dadurch gewannen. 8. Abreise nach Oban. Wilde Gegend. Sparsamkeit der Feuerung. Ansicht des Loch-Awe. Besuch beym Pfarrer zu Glenorchay. Mineralien der Gegend. Kirche und Kirchhof. Eine Familie von Grobschmieden. Gewissenhaftigkeit des Pfarrers Lindsay. Sitten. Lachsfang. Aberglaube. Leichentänze. Hochländisches Frühstück. Hochländisches Leibschloß. St. Connans Quell. Castell Kilchurn. Der hochländische Hesperidengarten. Bera, eine Sage. Die Insel Inishail. Gefährliche Straße. Regengüsse. Bergfall. Eisengießerey zu Bunau. Dorf Taynuilt. Ende der Tagereise. 9. Fortsetzung der Reise. Gedächtnißkreuze. Birkenwälder. Meerbusen Loch-Etive. Scene des Ossianischen Gedichtes Dartbula. Feldbau der Gegend. Canal Connel. Castell Dunstaffnage. Dessen Geschichte, Schicksale und Ueberbleibsel. Der Krönungsstein. Die Capelle. Sonderbares Echo. Hospitalität der alten Zeiten. Dorf und Hafen Oban. Dessen Emporkommen. Vortreffliche Belegenheiten und natürliche Vortheile. Vorschläge zu deren Benutzung. Ueberfahrt nach Kerrera. Beschreibung dieser Insel. Ueberfahrt nach Mull. 10. Ankunft auf Mull. Herberge zu Achnacraig. Besuch beym Pfarrer Fraser. Ein sonderbarer Reifer Herrn Frasers elende Wohnung. Verlassene Lage der Kranken auf der Insel. Loch Buye. Ueberfluß an Härigen. Wird unnütz durch die Salzgesetze. Noch andere Loch's der Insel. Seltenheit und Theurung des Salzes. Seesalz. Steinsalz. Handmühlen oder Quern's. Wie die Eiländer ihre Schuhe machen; ihre Leinwand; ihr Wollentuch. Gesänge des Ossian. Erbärmliche Hütten. Ruinen einer alten Kirche. Leichenschmäuse. Abergläubige Begriffe. Ackerbau. Viehzucht. Schafzucht. Die Verbauungen, ein Hinderniß der Aufnahme des Landes. Getreidebau. Kartoffeln. Dünger. Verfall des Ackerbaus. Dessen Ursachen. Mangel an Contracten. Die großen Unternehmer, einer Pest des Landes. Natürliche Nachtheile der Hochlande. Geplagtes Daseyn des Hochländers. Auswanderungen. Kelp-Manufactur. Deren Ergiebigkeit. Klima der Insel. Volksmenge. Fähren. 11. Abreise von Achnacraig. Ruinen des Castells Duart. Ansicht des Berges Cruachan und der Halbinsel Morven. Aros. Vortheilhafte Lage des Dorfes Tobermory. Gastfreye Aufnahme zu Torloisk. Mineralogie der Insel Mull. Auffallendes Sprichwort. Dessen Ursprung, eine Sage. 12. Fernerer Aufenthalt zu Torloisk. Nachricht von den Fehden der alten hochländischen Häuptlinge. Langwierige und blutige Fehden zwischen den Macdonald's und Macleans. Streifereyen der Clane. Raub- und Plünderungs-System. Aufhebung der Feudal-Verfassung. 13. Reise nach Staffa. Ansicht der Insel. Sonderbares Getöse. Basaltpfeiler. Pracht der Fingalshöhle. Insel Booshala. Rabenhöhle. Liegende Pfeiler. Bewohner der Insel. Beschreibung der Fingalshöhle. Dessen Ausmessungen. Sagen von ihrer Entstehung. Mineralogie der Insel. Flora. Erste Entdeckung. 14. Theorie über die Bildung der Basaltsäulen. Meinungen der Eingebornen. Pococke's Einfälle. Analogie des Basalts und der Lava. Vulcanischer Ursprung der Basalte. Theorie des Desmarest; des Ferber; des Raspe; des Buffon; des Hamilton. Unzulänglichkeit ihrer Hypothesen. Versuch einer neuern wahrscheinlichern Erklärung. 15. Reise nach Ikolmkill. Landung. Märtyrer-Bay. Kummerliches Nachtquartier Besichtigung der Alterthümer und Ruinen. Nahme der Insel. Geschichte des heil. Columba. Dessen religiöse Stiftungen. Nonnenstift Dessen Kirche und Capelle. Denkwürdige Gräber. Domkirche Altarblatt Denkwürdige Gräber. Schwarze Steine. Einkünfte. Ueberbleibsel des bischöflichen Pallastes. Sanct Oran's Capelle. Gräber der Könige Gräber der Herren. Eine Familie von Aerzten. Dun-y, die höchste Anhöhe der Insel. Marmorbruch. Bay Porta-currach. Schöne Kiesel darin. Engelhügel. Mineralogie. Flora. Bevölkerung. Aberglaube. Ossian's Gedichte. Ehemahlige Bibliothek. Jetziger Zustand. Gottesdienst. Schule. Ackerbau. Abreise. 16. Insel Inch-Kenneth. Basaltpfeiler auf Ulva. Abreise von Torloisk. Nachtquartier zu Oban. Felsen von Puddingstein. Oban Bay, ein vortrefflicher Hafen. Schule des Orts. Denkwürdige Höhle. Anekdote. Castell Danolly. Ueberfahrt über den Loch Etive. Alte Stadt Beregonium. Ueberfahrt über den Loch Creran. Castell Stalkir. Ansicht von Morven; von Lochleven; von Glencoe. St. Mungo's Insel. Schieferbruch. Nachtquartier zu Ballichellish. Glencoe. Ossian's Geburtsthal. Echtheit seiner Gedichte. Schauderhaftes Blutbad, das 1691 in diesem Thale angestiftet worden. 17. Abreise nach Fort William. Einführung der Schaftriften in dieser Gegend. Daraus entspringende Entvölkerung des Landes. Vorschläge zur Verminderung des Uebels. Fort William. Dessen Erbauung. Beschreibung der Festung und des Fleckens. Mährchenähnliche Kriegesthaten des Sir Ewin. Cameron von Lochiel. 18. Abreise nach Fort Augustus. Ueberbleibsel des Castells Inverlochy. Ansicht des Benevis, des höchsten Berges in ganz Großbritannien. Herrn Fraser's Nachricht von seiner Ersteigung des Benevis. Dessen Beschreibung. Uebergang über die hohe Brücke. Wie die Wildheit der Clane durch das Anlegen von Brücken, Heerstraßen und Festungen allmählig bezwungen wurde. 19. Wildheit des Landes Lochaber. Anmuth des Loch-Lochy. Reise des Loch-Oich. Das Fort Augustus. Ansicht des Loch-Neß. Der Berg Seechuimin. Hochländisches Fuhrwerk. Romantische Wildheit der Gegend. Prächtige Fälle des Flusses Foyers. Der obere Fall. Merkwürdige Brücke. Anekdote. Der untere Fall. Beschreibung des Loch-Neß. Tiefe; Reinigkeit; und merkwürdige Erschütterung seiner Wasser. Das Castell Urquhart. Vorschläge zur Eröffnung einer Schifffahrt von Fort Augustus nach Inverneß. Leichtigkeit der Ausführung. Unberechenbare Vortheile. Drangsale der Hochländer. Rührende Beyspiele davon. Fernere Reise. Veränderte Gestalt der Landschaft. Ansicht von Inverneß. 20. Inverneß. Beschreibung der Stadt. Beschreibung der dortigen Akademie. Herrschende Krankheiten. Manufacturen. Theuerung der Feuerung. Handel. Art sich zu kleiden. Sprache. Feldbau. 21. Gegend um Inverneß. Der Feyenbügel. Berg Craig. Phatrick. Verglaste Berg Schanzen. Beschreibung. Ungewißheit ihres Ursprungs. Mancherley Hypothesen. Wahrscheinlich äußerst hohes Alter derselben. Besuch beym Provost Mac Intosh. Culloden-Moor. Schlacht bey Culloden. Begräbnißplatz der Gebliebenen. Gefahrvolle Wanderungen des Prätendenten. Mac Jan's Treue und mitleidswürdiges Ende. 22. Die Hochländische Straße. Loch. Moy. Insel mit Ruinen. Stein-Insel. Clan Mac Intosh. Dessen Alter, Ruhm, Vorrechte und Fehden. Treffen bey Clagh-na-herey. Freeburn's Herberge. Fluß Findhorn. Wandernde Familien. Flora der Gegend. Melenzeiger. Thal Strathspey. Blauer Berg voll Felskrystalle. 23. Das Land der Macphersons. Abgeflossener See. Dalwhinnie und Dalnacardoch. Dorf Bruir. Mahlerische Falle des Bruirwassers. Schloß Athol. Dessen Schicksale. Dermahlige Gestalt. Gärten und Umlange. Rhabarberbau. Fälle des Tilt. Killicranky. das caledonische Thermopylä. Schlacht bey Killicranky. Fälle der Tummel. Lachsfang. Zusammenfluß der Tummel und des Garry. Eine Stelle des Plinius. Macht und Ansehen der Familie Athol. Prächtige Bewirthung Jacobs des Fünften vom Grafen Athol. 24. Eine schöne Landschaft Anmuth des Tay. Reizende Ebene. Blairof Athol. Dunkeld, ein Stadtchen. Ruinen der Kathedralkirche. Eine merkwürdige Grabschrift. Kloster-Sturmerey der Reformatoren. Dunkeld-House, ein Wohnsitz des Herzogs von Athol. Park und Gärten. Einsiedeley. Belvederen. Die Hügel Birnam und Dunsiname. Macbeth's Schloß. Der Brar, ein reißender Strom. Staunen erregende Fälle desselben. Ossian's Halle. Ossian's Höhle. Nachtquartier zu Inver. Bekanntschaft mit Neil Gow, einem berühmten Viersiedler. 25. Seitenritt, um den Loch Tay und Taymouth zu sehen. Balnegarde, ein Gasthof. Aberfeldie, ein Dorf. Mahlerische Fälle des Moneß. Kenmore, ein Dorf. Taymouth, Wohnsitz des Grafen Breadalbane. Loch Tay. Dessen unerklärliche Erschütterungen. Park des Grafen. Wunderschöne Umsicht. Majestatische Baumgänge. Castell. Das Wohnhaus. Gemählde von van Dyk, Jamieson und Hamilton. Scipio und Allucius. Auswanderungen. Hochländische Tracht. Fluß Lyon. Dorf Logievait. Seltsamer Hochzeitgebrauch. 26. Reise nach Perth. Ein Hospital. Ein Schlachtfeld. Der schottische Cincinnatus. Lage von Perth. The Carse of Gowrie. Bevölkerung der Stadt. Brücke über den Tay. Lachsfang. Handel. Leinwand- und Baumwollen-Manufacturen. Belang derselben. Lederarbeiter. Handschuhmacher. Buchdrucker. Banken. Erziehungs- und Lehranstalten. Die lateinische Schule Die Akademie. Literarische Societät. Öffentliche Bibliothek. 27. Alterthum der Stadt Perth. Ueberbleibsel ihres ehemahligen Glanzes. Gowrie House. Vorgebliche Verschwörung der Gowrie's gegen Jacobs VI. Leben. Alte Klöster der Stadt. Deren Verheerung durch Knox Anhänger. Jetzige Kirchen und Dissenter-Gemeinden. Herrliche Aussichten von den Bergen Kinnoul und Moncrief. Der Lauf des Tay. Besuch zu Scone. Der Krönungsstein. Allermannshügel. Ruinen der Kirche. Grabschriften. 28. Mineralogie des Berges Kinnoul. Mineralische Quellen zu Pitkeathly. Kinroß, ein Städtchen. Loch-Leven, einer der anmuthigsten Seen in Schottland. Der Dichter Bruce. Insel mit Ruinen. Denkwurdige Belagerung des Castells im See. Mariens Gefangenschaft und Befreyung. Die St. Serf's Insel. 29. Reise nach Stirling. Fälle des Dovan. Die Kesselschlucht. Die Rumpelbrücke. Die Teufelsmühle. Dollar, ein Dorf. Castell Campbell. Mahlende Nahmen der umliegenden Naturgegenstände Die Ochillberge. Bergwerke. Eine reiche Silberader. Kobalt. 30. Beschreibung von Stirling. Lage des Castells. Reihe von Basaltfelsen. Schicksale des Castells. Merkwurdigste Gebäude. Turnierplatz. Zwölf Schlachtfelder. Die Aussicht, eine der schönsten in der Welt. The Carse of Stirling. Krümmungen des Forth. Bevölkerung der Stadt. Manufacturen. Regiment. Seltsame Art, Buch zu halten. Kirchen. Denkwurdige Männer. 31. Reise nach Callendar. Monteath, ein fruchtbares Thal. Blair Drummond. Großes Wasserrad zum Wegschwemmen eines Moorlandes. ꝛc. ꝛc. ꝛc.

XIV. XV. XVI. Cochrane's Fußreise nach Rußland und die sibirische Tatarey, und von der chinesischen Gränze nach dem Eismeere und Kamtschatka. 3 Bändch. Wien 1825. 1 fl. 12 kr.

Inhalt: 1. Reise von der westlichen Gränze des russischen Reiches bis Nischney-Nowgorod. 2. Reise von Nischney-Nowgorod nach Tobolsk. 3. Kurze Geschichte von West-Sibirien u. s. w. Reise nach Irkutzk. 4. Reise von Irkutzk bis Nischney-Kolymsk. — 5. Nischney-Kolymsk. Die Burg Ostrownaja. Beschreibung des daselbst gehaltenen Tschuktschen-Markts. Bemerkungen über dieß Volk und Baron Wrangel's Expedition. 6. Reise von Nischney-Kolymsk bis Ochotzk. 8. Grunde. die den Verfasser bewogen, nach Europa zurückzukehren. Reise nach St. Peter- und Paulshafen. 9. Abreise von St Peter- und Paulshafen; Rückkehr eben dahin. 10. Allgemeine Bemerkungen über Kamtschatka. 11. Rückreise von Kamtschatka bis Irkutzk. Allgemeine Bemerkungen über die Jakuten und deren Hauptstadt. 12. Reise von Jakutzk nach Irkutzk und Selenginsk. 13. Reise von Werchney-Udinsk nach Kiachta. 14. Kiachta, Rückreise bis Omsk. 15. Reise von Omsk bis St. Petersburg.

Augustus 14-dikén e' f. e. A' Vissegrádi, és Nagy-Marosi pinczékben 650 akó ó, és 400 akó új fejér bor.

Augustus 18-dikán e' f. e. a' Zsámbéki pinczében 350 akó új fejér bor.

A' vennikivánóknak tessék erre a' fentnevezett helyeken, és napokon ſzokott reggeli, és délutáni órákon tartandó Licitatiórá megjelenni. Budán Julius 14-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből ezennel közönségesé tétetik: hogy jövő Augustus 29-id napján Nemes Pest Vármegyébe helyheztetett Szabad Királyi Buda Fő Városától egy orányi távulságra fekvő Buda-Eörs nevezetű Koronális Helységben 250 darab valóságos Spanyol eredetű harmadfél eſztendős Kosok, az Uradalmi akloknak meghatározott tellyes ſzámán felesleg maradott 370 darab legjobb koru a' tenyéztettésre tökélletesen alkalmatos, ugyan tsak valóságos Spanyol eredetű, különös ſzépségű, anya Juhokkal együtt, a' ſzokott reggeli, és délutáni orákban, a' helybeli Juh akolban dobſzó mellet, a' többet igérőknek, kéſz pénz fizetésért el fognak adatni. Budán Sz. Jakab havának 15-dik napján 1828.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendelése következésében köz hírré tétetik, hogy a' Libet-Bánya ſzabad Királyi Bánya Városhoz tartozó minden Királyi haſználatok, úgymint: 1.) A' belső kétkerekü malom. 2.) A' felső malom. 3.) A' városi serfőzőház a' pálinka főzés jussával. 4.) A' városi Major a' hozzá tartozó földekkel, és kertekkel. 5.) Az egykerekü belső malom. 6.) Az úgy nevezett Schaiben malom. 7.) Az alsó Kortsmaház. 8.) A' belső Kortsmaház. 9.) A' felső Kortsmaház a' hozzá tartozó méſzárſzékkel együtt. 10.) A' Schaibai Kortsma. 11.) A' Kortsmaház, és méſzárlás jussa az úgy nevezett Három viznél. 12.) A' Város földjétől járó gabona tized. 13.) A' Schaiba helységtől járó gabona tized. 14.) A' Povraznik helységtől járó gabona tized. 15.) Az alsó méſzárſzék. 16.) A' pálinka főzés. 17. A' pálinka mérés az alsó utſzában. 18.) A' pálinka mérés a' Város piatzán. 19.) A' pálinka mérés a' felső utſzában. 20.) A' hely pénz. 21.) A' halászat; végre 22.) A' vadáſzat, és madaráſzát a' f. e. Augustus 12-dikén tartandó Licitátio által az első négy haſználat ugyan 6, a' többiek pedig 3 eſztendőre e' f. e. November elsejétől fogva a' többet igérőknek bérbe adatnak. Mellyre nézve a' bérleni akarók a' fent meghatározott napon a' mondott Szabad Királyi Bánya Város Tanátsházánál ezen

Licitatióra illendő bánat pénzzel felkéfzűlve a' fzokott reggeli órákon jelenjenek meg. Budán Julius 11-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből közhirré tétetik, hogy a' Királyi, és másféle hafználatok privilegiált Versecz Városában, mellyeknek az árendája 1828-diki October végével megfzünik, úgymint:

A' Királyi bor mérés jus.
Az Urbariomi bor mérés jus.
A' Méfzárlás jussa a' Vásárokon.
Bárány hús mérés árendája.
Borju hús mérés árendája.
Bor mérés jussa a' Városi kedvtöltő kertben.
A' Serház árenda.
A' Kőfejtés' árendája.
A' Tégla vetés' árendája.
Tégla kemencze épűlet Tégla égetéssel együtt.
Az Orfzágos, és héti Vásárok árendája.
A' törkölyös must bevitelétől veendő taksa' jussa.
A' Vadáfzat jussa.
Két bolt a' Városházában.
Az Oskola, és Városházi pincze; végre

671 308/1600 hold fzántható maradék föld, 4333 1250/1600 hold rét, 1745 446/1600 hold legelő, és 1066 hold nád verésre fzolgáló posvány föld

Három egymásután következő efztendőre Augustus 4-dikén e' f. e. reggeli 9 órakor a' Verseczi Város házában, a' hol a' feltételeket addig is megtudhatni, a' többet igérőknek bérbe adatnak. Mellyre nézve a' bérleni kivánók a' megjegyzett helyre, és napra fzükséges bánat pénzzel felkéfzűlve ezennel meghivatnak.

Budán Jul. 1-sején 1828.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték fzerént 1828-dikban.

Jul. 11-ikén 11 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 12-ikén 11 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 13-ikán 11 Láb, 1 Hüv. 6 Von. — 14-ikén 10 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
— 15-ikén 10 Láb, 7 Hüv. 0 Von. — 16-ikán 10 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 17-ikén 10 Láb, 0 Hüv. 0 Von. — 18-ikán 9 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
— 19-ikén 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 20-ikán 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von.

(Az O felett.)

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(8.)

Pesten, Szombaton, Szent Jakab Hava 26-dik napján 1828.

P e s t i s.

Pestis, ezer szájú Rém, elpusztítja az embert
Sorba' tsoportonként, nem lehet olt'ni dühét.
Gondoljátok-e, hogy nálunk nem uralkodik e' dög?
A' fiatal senyved benne gyakorta korán.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Pozsonyból. — Nagy Méltós. Erdődi Gróf Pálffy Fidelis Ő Exja, Királyi Fő Tárnok, Ts. K. belső titkos Tanátsos, 's a' t. Jul. 19-ikén estve 6 óra után, mint Ts. Ns. Pozsony Vármegyének mostan kegyelmesen kineveztetett Fő-Ispányi-Helytartója, Pozsonyba megérkezvén, különös válaſztott Deputátio által fogadtatott. Más nap a' főbb ſzemélyek közűl mintegy 40 megvendégelt; 21-dikben pedig Ő Excellentiája ezen fényes Helytartó Hivatalba bévezettetett, minekutánna egy fényes Deputátió Fő Tiſzt. Kratoquila Kanonok Úr ſzóſzóllása alatt Ő Exját a' Vmegye' házához meghivta, a' másiknak pedig Szóſzóllója Fő Tiſztelendő Döme Károly Kanonok Úr a' küſzöbnél ékes magyar köſzöntéssel megtiſztelte. Ő Exja azután Fő Ispányi ſzékébe ülvén, fontos beſzéddel előadta hivatalbeli foglalatosságait, 's gondjait; mellyre Tek. Takáts Gáspár Al-Ispány Úr díſzes magyar beſzéddel terjeſzté elő ez napnak örömeit, általadván Ő Exjának a' Vármegye Petsétjét: azután Fő Tiſztelendő Jordánſzky Elek Apátúr, és Nagy Szombati Generális Vicarius tiſzta, és velős deák beſzéddel adá elő a' köz-örömet; Mélt. Báró Pongrácz Úr is poétai tüzzel festegette a' mindenek' örvendezését, és reménnyét. Ez meg lévén a' köz ügyek vétettek elő; azután pedig a' Primási épületnek nagy palotájában fényes vendégség adatott. — A' Tiſztujító ſzéket 23-dikban tartották, mellyről máskor.

Debreczenből. — A' f. Julius hónap 9-dike, és 10-dike nevezetes öröm-nap volt Ns. Sz. K. Debreczen városára nézve. 9-dikben ment végbe a' Ns. Városi Tiſzti Kar' Válaſztása Mélt. Kamara-Tanátsos Semsei Semsey Jób, mint e' végre kegyelmesen kirendeltetett Királyi Bíztos Úr Ő Nagyságának igazgatása, és elölülése alatt. Előbb a' Ns.

külső Tanátsban megüresedett helyek kipótoltatván, Bíróvá, a' vokssok' ſzembetünő többségével, a' Szenátus legidősebb, közönségesen tiſztelt tagja Tek. Rakovſzky Dániel Úr; Szenátorokká: TT. Poroſzlai Fridrik Úr, volt Fő Jegyző; Dömsödi Gábor Úr, volt első Al-Jegyző; Simonfi Dániel Úr, volt Fő Fiscális; és Ns. Kenessey Mihály Úr, a' külső Tanátsból; — Fő Jegyzővé: T. Nagy Sándor Úr, volt 2-dik Al-Jegyző; első, és második Al-Jegyzőkké: Prókátor T. Deretskei Jósef, és Vámosi Károly Urak válaſztattak. A' Polgármesterségben köz akarattal megerősíttetett a' ſzép mesterségek, 's emberek' ſzeretetéről az egéſz hazában ismeretes Tek. Fáy János Úr; hasonlóképpen meghagyatott a' Népſzóſzóllója is Kémeri Mikó Mihály Úr. A' Tiſztváltſztás reggeli 8 órától fogva délutánni 1 órára végbe menvén, valamint az Isten segitségül hívásával kezdődött, úgy haladó Isteni tiſztelettel rekeſztetett bé mind a' Rom. Kath. mind a' Ref. templomban. Következett a' Fejérló nevű Vendégfogadóban a' városi Tek. Tiſzti Kar által mintegy 140 mindenféle rendből való előkelőbb ſzemélyeknek adott nagy ebéd. Más nap pedig, Jul. 10-dikén a' Mélt. Kir. Biztos Úr ugyan annyi ſzemélyre a' Nagy Erdei új tágas Ferdő- és mulató házban teríttetett igen gazdag, és pompás aſztalt.

Erdélyben a' Kézdi F. Csernátoni Evang. Ref. Gyülekezet egy új templom' épitésére Felsőbb engedelemnél fogva az Erdélyi Nagy-Fejedelemségbeli Kereſztény jótévőkhez alázatos esedezésével folyamodván, haladatos tiſztelettel kivánja közönségessé tenni, hogy e' nemes jótételben magokat megkülömböztették: Gr. Teleki Józefné, B. Rádák István, B. Nalátzi, Gr. Nemes Ádám, Gr. Bethlen Józefné, Gr. Teleki Ferencz. Gr. Bethlen Ádám, Gr. Mikes Sigmond, Gr. Kun Sigmond, B. Kemei Simonné Ő Exjok, Nagyságok; TT. Domokos Ist., a' Hustos Ns. familia, Mélt. Darnótzyné Aſſzony, Baky Kapitány Úr, Gidófalvi Jánosné Aſſzony, Lázár Anna, Máté János, Móré Jánosné, Jósa Úr, Csíki Sigmond Úr, Fekete Sigmond Úr, 's némelly isméretlenek.

OROSZ BIRODALOM.

Az Odeſſzai Journal Jul. 4-dikén közli Ő Felségének a' Tsáſzárnak a' Karaſzui táborból Jun. 24-ikén költ, 's az Odeſſzai Fő Kormányozóhoz küldött levelét; mellyben Ő Felsége felſzóllítja az Odeſſzai lakosokat, hogy máskor is a' haza eránt megmutatott buzgóságokat azzal tetézzék, hogy a' mostani háborúban megsebesített, 's megbetegedett katonákat, kiket azon városba ſzállítanak, vegyék ápolgatások alá, 's ezek ſzámára egy kor-házat állittsanak. — Ezen levél az egybe gyült lakosok előtt felolvastatván, őket annyira meghatotta Ő Felségének bizodalma, hogy egy akarattal ezt meghatároznák, és egyſzer'smind

pénzbeli aláírás nyittattott meg a' Kórház' építésére szükséges költség öszveszedésére; és egy Biztosság neveztetett, melly a' pénzt öszveszedné, helyet választ ana, és a' megérkező betegek' elfogadásáról gondoskodnék.

PORTUGALLIA.

A' Gazeta de Lisboa Jun. 28-dikán Povoa Grlisnak Coimbrából Jun. 26-dikán költ hadi tudósítását közli, mellyben a' Grlis jelenti, hogy 24-dikben több óráig tartott tüzes harcz után az (Oportói) pártütőket megverte, és Coimbrán túl több órányira üzte. Az Angol Ujság-levelek is, Oportóból Jun. 29-dikén költ levél szerént, megvalósítják a' Constitutiósoknak Vougába lett visszavonúlását. Ezeknek fő hadi szállása Aveiro és Oportó között van. Saldanha, Villaflor, Palmella, és más Portugallusok, kik Angliából Jun. 26-dikán érkeztek Oportóba, a' Constitutiós hadi sereghez mentek. Stubbs Oportói Várnagy lett. Sir Lamb igen heves előterjesztéseket adott D. Miguel eleibe a' Nagy Britannia privilegiumainak fentartása végett; nevezetesen, hogy Sir Melley-Doyle John most is fogságban vagyon; a' Herczeg azt felelte: „Én adok számot ezen Doyleról." — Azt várják, hogy Sir Lamb haladék nélkül Galathea hajóra fog ülni.

NAGY BRITANNIA.

Igen siettek a' Londoni Ujságok O' Connel Úrnak Clare Grófság részéről Parlamentumi Képviselővé lett választatása hirdetésével, midőn azt Jul. 1-sö napjára tették; ez nap O' Connel Úr mellett 200 voks volt, Fitzgerald Úr mellett 194. Jul. 3. is folytatták; és ekkor O' Connel mellett 1820; Fitzgerald mellett 842 volt. Végre Jul. 5-dikén tsak ugyan O' Connel Úr választatása elhatároztatott, midőn mellette 2047 voks volt, Fitzgerald Úr' részéről pedig 982.

BRAZÍLIA.

Ő Felsége a' Brazíliai Tsászár Máj. 30-dikán illy értelmű beszéddel nyitotta meg a' Rendek' gyűlését: „A' Braziliai Nemzetnek' Méltóságos és Érdemes Képviselői! Ezen ülés megnyitásakor örömmel mondhatom az Uraknak, hogy a' mi barátságos helyheztetésünk az Európai Udvarokhoz most is fent áll, és minden nap szorosabb lesz. Az Orosz Tsászár, és a' Szász Király is már megismérték ezen Birodalmat. Egész Europában még tsak a' Madridi Udvar nem tellyesitette ezen szertartást. A' Nagy Britanniai, és Burkus Királyokkal Kereskedés- és Hajózásbeli Eggyezés köttetett, 's megerősíttetett. Tudtokra adom az Uraknak azt is, hogy a' Portugalliai Koronáról való lemondásom, mellyet az 1826-diki ülés megnyitásakor az Uraknak jelentettem, már végrehajtatott. Barátságos öszveköttetés, és jó eggyetértés uralkodik ezen Birodalom, és az Amerikai száraz föld' fő Státusai között az Éjszak-Amerikai eggyesült Státusok' Országlószéke új Követségi Helytartót nevezett annak helyébe, ki innét eltávozott. Buenos-Ayres Respublikával alku-

)(*

dozásban vagyok, igazságos, és betsülettel tellyes alapok szerént, a' mint a' Nemzet' betsülete, 's Koronám' méltósága kivánja. Ha ezen Respublika a' legnemesebb szívből, és egyenes indulatból származott ajánlásokra vonakodik állani; úgy noha Tsászári szívemnek nehezére esik, kéntelen leszek az ellenségeskedést folytatni, 's azt hathatós erővel viselni. Ez az én változhatatlan határozásom; és én számot tartok a' törvényszerző köz-gyűlés' erős és hív közredolgozására, hogy a' Nemzet ditsőségét, és betsületét fentartani igyekszik." — Ezután általmegyen az Ország' belső dolgaira; a' Financziát, a' bírói hatalmat, a' Kormányozás' külömbféle ágait emlitvén; — 's ezzel az ülés megnyittatott.

Ebből lehet látni, hogy Brazilia, és Buenos-Ayres között a' békeség még meg nem kéfzült, mint már kivált a' Londoni Ujságok több izben hirdették; — sőt a' mint Jul. 10-dikén Rio-Janeiróból érkezett levelek, és Ujságok állitják, még mesz-sze van. Monte-Video a' két rész között a' nagy akadály. Fraser Úr a' Rio-Janeiróban lévő Angol Követségi Titzt Rio-Grande tartományban mind a' két ármáda' Generálisaival beszéllgetett. A' Tsászári ármáda' gyalogsága nagyobb volt, ellenben a' Buenos-Ayresi lovasság amazt fellyül-haladta. Azonban sem a' levelek, sem az Ujságok a' dolog valóságos állapotjáról elegendő felvilágositást nem adnak.

A' Rióból érkezett magános levelek azt mondják a' Portugalliai dolgokra nézve, hogy a' Portugalliából oda érkezett tudósitások ott nagy tünödést szerzettek. A' Miniſterek többször öszvegyültek a' Tsászár' személyes elölülése alatt. Egy levél azt mondja, hogy a' Tsászár személyesen fog Portugalliába vinni egy expeditiót.

TÖRÖK BIRODALOM.

(A' Török Manifestumnak folytatása)

Valóban a' fent előszámlált pontok közül mindeggyik magában is elég tárgyat adhatna a' Portának egy-egy Manifestumra, ha ez az ő számos, és alapos sérelmeit környülállásosan akarná fejtegetni, és minden tagadhatatlan jusaihoz ragaszkodnék. A' mi a' Görög támadást illeti, ha a' dolognak valóságos mivoltát megfontoljuk, nem lehet tagadni, hogy a' támadást megelőző tettek, valamint az arra következett, vagy annak folytában történt esetek elég világosan megmutatták, honnan vette eredetét, és mitsoda tulajdonságú rosz az. Ennél fogva nem kell vala azon pontot, melly a' Chatti Sherifben (a' Szultánnak a' tartományok Kormányozóihoz Dec. 20-dikán 1827. intézett buzdító Irásában) a' támadás' gyúlasztásáról szóll, minden bizonyság nélkül való hiú vád névvel illetni. A' F. Portának maga részéről mindenkor nagy gondja volt arra, hogy Orosz Ország eránt olly tekintettel, és figyelemmel legyen, mellyet a' Tractátusok, és egy szomszéd Hatalmasság eránt való barátságos helyheztetése kiván. Az Orosz Udvar ezt

soha sem akarta megismérni; sőt ellenben minél inkább iparkodott a' F. Porta ezen Udvarnak barátságát megnyerni, annál hidegebb lett Oroſz Orſzág ő hozzá, 's annál ellenségesebbek lettek lépései, mint kiki tudja. Illy maga-viselete ſzükségképpen azon gondolatra hozta a' Muzulmánokat, hogy az Oroſzok nekik *terméſzet ſzerént való ellenségeik* 's így a' Mahomedánus Nemzetet hitvallásbeli elragadtatásra buzdította.

Azon vád is, hogy a' F. Porta az Akermáni Eggyezést bizonyos viſſzatartással (reservatio) írta volna alá, hasonló képpen helytelen. A' mi a' Chatti Szerifet illeti, mellyet a' Porta, több környülállások öſzvejövetele miatt kéntelenittetvén, az Ottománi bírodalom' tartományaiba kioſztatott, az világos, hogy a' Parantsolatok' czikkelyei, mellyeket a' Porta az ő tartományaiban kihírdettet, az ő belső ügyeihez tartoznak, 's egyedül ő magát illetik; éppen olly világos az is, hogy midőn valamelly Hatalmasság a' maga alattvalóihoz így vagy amúgy beſzéll, az más Hatalmasságnak soha sem adhat okot a' panaſzra, vagy perlekedésre. Azon hivatalos levélben, mellyet a' Nagy-Vezér, Ribeaupierre Úrnak Konstantinápolyból lett elútazása után, mindjárt az Oroſz külső dolgok' Ministeréhez küldött, a' F. Porta meghatározva kimondotta, hogy ő régi felvett sistemája mellett folyvást hívén megmarad, és hogy mindég legbarátságosabb indúlattal legyen. Ha tehát az Oroſz Udvar a' békeség fentartását ohajtotta, a' mint Manifestumában állitja, illendőbb, és jobb lett volna magát azon levélhez tartani; mert tsak az egymássalvaló hivatalos közlések, és a' Tractátusok' betűi azok, mellyekre a' Hatalmasságok épithetik alkudozásaikat, 's mellyek ſzerént eligazithatják egyenetlenségeiket. — De még azon esetben is, ha a' Sz. Pétervári Kabinét előtt azon Proclamátiónak (Chatti-Serifnek) értelme, vagy foglalatja gyanusnak tetſzett volna, nem volt elzárva a' levelezés' útja a' két Udvar között; Oroſz Orſzágnak tsak barátságosan, és nyilt ſzívvel a' F. Portához kell vala fordulnia, 's tőle felvilágositást kivánnia, úgy minden kivánt magyarázatot könnyen megnyerhetett volna. De az Oroſz Udvar nem ezen úton indúlt meg; sőt még azon előadásoknak sem ada hitelt, mellyeket a' más barátságos Hatalmasságoknak most Konstantinápolyban tartózkodó diplomatiai Agensei eleibe terjeſztettek, kik mindnyájan a' dolgot maga valóságában tudják. Midőn tehát Oroſz Orſzág ezen Proclamátiót sérelmeinek ſzáma közé felveſzi, nyilván kimutatja, hogy ő folyvást ſzint keres arra, hogy a' F. Porta ellen vádokat teremtsen, és találjon. Azon vád tehát, hogy az Akermáni Eggyezés olly ſzándékból köttetett, hogy az ismét felbontassék, és semmivé tétessék, arra hárúl viſſza, a' ki Had-izenetét előbb botsátotta ki; *mert tsak a' tettekből lehet következéseket húzni.*

A' mi az Oroſz kereskedő hajók' terheinek elvételét illeti; hálá legyen az Istennek, a' főváros' ſzükségei az eleség dolgában az Orſzág belső réſzeiből elegendőképpen kipótoltatnak; hanem mivel a' barátſágos egybeköttetés ellenére némelly kikötőhelyeink bézárattak, hogy eleséget a' Görög Orſzágban lévő Ottománi seregeknek ne lehessen ſzállítani, a' F. Porta kéntelen volt Ruméliából küldeni Móreába azon eleséget, mellyet Konstantinápolyba kell vala ſzállítani; így a' fő város ezen réſzben fogyatkozást ſzenvedvén, azon módhoz kellett folyamodni, a' melly hasonló esetben máskor is elővétetett, a' fő város' ſzükségére gabonát Oroſz kereskedőktől, vagy más barátſágban lévő Hatalmaſságok alattvalóitól vett a' Kormányſzék, 's azt piaczi folyó áron fizette. Minthogy ezt egyedűl a' kikötőhelyek' említett bézárattatása okozta, e' réſzben sem lehet a' F. Portát ſzemrehányással illetni. Ellenben a' Portának tellyes jusa van, réſzint azon felſzámlálhatatlan kárért, mellyet a' Görög támadás miatt vallott, 's mellynek hoſſzas voltát a' pártütők eránt eleitől fogva kimutatott pártfogásnak kell tulajdonítani; réſzint a' Navarini veſzedelem által, a' barátság külső ſzíne alatt, nékie okozott véghetetlen veſzteségért; réſzint több más okokból igen sokféle és alapos panaſzokkal állani elő; és igazán elmondhatni, hogy voltaképpen tsak a' F. Portának van jusa azon panaſzolkodni; mert a' melly sérelmeket más Hatalmaſságok kereskedéseik' kárvallására nézve előhordottak, mind helytelenek; mivel kiki tudja, hogy inkább az utóbbi öſzveköttetések az Európai Kereskedésnek még nagyobb haſznot hajtottak.

A' mi azon vádat illeti, hogy a' F. Porta a' Persa Udvart Oroſz Orſzág ellen fellovalta, ez is egéſzen a' többi panaſzok sorába tartozik, 's éppen olly ok nélkűl való. Soha sem volt ez a' F. Porta' politikája, és méltóságával ellenkező dolognak tartaná valami Hatalmaſságot a' másik ellen gerjeſzteni. Nem hogy ezt a' Persa Udvarnál próbálta volna, hanem inkább minden gondját belső űgyeinek elintézésére, és birodalmának jó karba helyheztetésére fordította, elég volt ezzel baja, és mint réſzre nem hajló Hatalmaſságnak nem is illett magát a' Persák, és Oroſzok között kiütött háborúba ennek kezdetébe, végződésébe, és az abból következett békeségbe avatni.

(Végezete következik.)

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Korfui Ujság Jun. 28-dikán Görög Orſzág' Praesidensének illy Híradását közli, melly Pórósban Máj. 31-dikén költ: „Görög Státus, Görög Orſzág' Praesidense. Az Orſzágló ſzék éppen ezen pillantatban hivatalos úton vévé Ő Felségének az Oroſz Tsáſzárnak a' Török ellen kiadott Had-izenetét. — Midőn ezen Oklevelet a' Panhellenionnal, a' Peloponnesusi, és Archipelagusi Megyék' rendkivűl való Biztosaival, és a' ſzárazi, 's tengeri erő' vezérjeivel közöljük, némelly világosító magya-

rázatot akarunk hozzá tenni, mellynél fogva mindenik fő Tiſztviselő, mennyire törvényes hatalma terjed, képes legyen a' Nemzetet valóságos állapotja felől felvilágosítani; 's így a' polgároktól minden hamis, tévelygő, és tsalárd képzeleteket elhárítani, mellyekre illy hoſſzas ſzerentsétlenség őket vezethetné. Az Apr. 26-diki Nyilatkoztatás világosan előadja az Oroſz, és a' Török között kiütött háborúnak okait, és czélját. — Görög Orſzágnak békeségbe helyheztetése, és jövendő állapotja most is Ő Felsége az Oroſz Tsáſzár' kereſztény gondoskodásának tárgya; de ezen békéltetést, ezen jövendő állapotot Oroſz Orſzág nekünk úgy igéri, mint a' Jul. 6-diki Tractátusban réſztvévő eggyik Hatalmasság, és nem egyedes-egyedűl. — Ezen meggyőző igazságot ſzemünk előtt tartván, erre épittsük magunk-viseletét, és iparkodásunkat, mint erős talpkőre; és ne kételkedjünk, hogy az Isten könyörgésünket meghallgatja, valamint már némelly réſzben megis hallgatta. Szükségeink már tudva vannak, és Ő Felsége az Oroſz Tsáſzár olly kegyes, hogy a' Görög Orſzáglóſzék' kezébe bizonyos pénzbeli segedelmet ád, mellyből a' hadi seregnek, flottának, és a' többi Orſzágos hivataloknak legnagyobb ſzükségeit ki lehet pótolni. — Hanem ezen segedelem olly feltétel alatt adatik, hogy a' legnagyobb kiméllséssel, tsupán tsak a' haza védelmezésére, az ellenség' kiűzésére, a' nép' végső inségének enyhítésére fordittassék, melly inség a' ragadó nyavalya miatt felette meggyült, mellyet a' Törökök jelenléte hozott közünkbe, 's a' legnagyobb veſzéllyel fenyeget. — Meg vagyunk arról ſzinte győződve, hogy a' Felséges Nagy Britanniai, és Franczia Királyok is illy segedelmet fognak nyujtani. — Akármelly nagyok is ezen segedelmek, még ügyünk' nyomorult volta nem kissebb, és tsak az által lehet ezen segíteni, ha belső állapotunk' javítása által, mind a' vett, mind a' reménylett segedelmekre magunkat méltókká teſſzük. — Ha ezen első ſzerentsés következést megnyertük, akkor állhatatosan, és emberséges módon törekedjünk a' kötelességünk által elönkbe ſzabott czélra, és bizonyára elérjük ezen czélt; mert az Isten van velünk, 's a' ſzövetséges Felséges Hatalmasságok oltalmaznak minket. — Ennél fogva, Uraim, a' haza mostani helyheztetésének állapotját közöljék minden Polgárral, kik az Urak felvigyázása alatt vannak, 's arra tegyék őket figyelmetesekké, hogy a' haza mindent az ő böltseségöktől, engedelmességöktől, és buzgóságoktól vár. Porosban, Máj. 31. 1828. Görög Orſzág' Praesidense: Capodistrias J. A. — Státus-Titoknok: Trikupi Sp."

Ennél fogva tehát igaz, a' mit az Allg. Z. levelezője Párisból Jul. 7-dikén írt: hogy t. i. Capodistriasnak azon jelentésére, hogy ő a' pénz fogyatkozása miatt meg nem maradhat Görög Orſzágban, a' három nagy Hatalmasság tanátskozott. Anglia nem akart segedelmet adni; hanem a' Franczia, és Oroſz azt igérték, hogy hónaponként eggyütt

egy milliom Frankot adnak. A' Fr. Orſzáglóſzék már előre 8 milliomot rendelt erre a' költsön veendő 80 milliomból.

Tudományos dolgok.

3.) „Visgálodások a' Mindenség felett. Dalberg Károly Thódor által Német nyelven írt hatodik kiadás ſzerént. — Kiadta Lánghy István. — Pesten Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István betűivel 1828" (8-ad rét, 124 lap.)

Nem kevesebb haſzon a' tudományos világot idegen nyelven írt darabok fordításával gazdagítani, mint eredeti könyvek kiadásával azt elősegíteni. Sőt vannak több olly idegen nyelvű írások, mellyek ha a' Magyar fűlnek érthetők volnának, többet nyerne Literaturánk, mint némelly eredeti, tsekély haſznú könyvek által. Az illy haſznos munkák' fordításainak kiadásában ſzerentsésen fáradoz Lánghy Úr, kinek érdemeit előbbi munkáiból már a' Nemes Haza isméri; most pedig e' jelenlévő könyvetske kiadásával kedveskedik a' tiſztelt Magyar olvasó Közönségnek, mellynek haſznos voltát az is eléggé ajánlja, hogy német nyelven már hatſzor adatott ki. A' Szerző igen mély böltseséggel okoskodik a' Testek' erejéről, a' Lélek' tulajdonságairól, a' Nemzet' törvényeiről, a' Teremtőről, 's a' t. A' fordítás végén némelly ſzokatlanabb magyar ſzavaknak deákos kitételei vannak, mellyek között sok jó van. — Találtatik Pesten Eggenberger, Miller, Vigand, és Kilián Könyváros Uraknál. Az ára 30 kr. ezüstben.

4.) „Handbuch der ungrischen Poesie, etc. in Verbindung mit Julius Fenyéry herausgegeben von Franz Toldy. 2 Bände. Pest u. Wien. In Commission bei G. Kilian und K. Gerold. 1828."

Ha meggondoljuk, hogy mind eddig a' Külföld milly keveset tartott a' jobb ízlésű magyar költésről; ha meggondoljuk hogy sok derék költőink munkái ſzéllyel ſzorva sok akadályok miatt nem juthattak az Olvasó Közönség kezébe, valóban nem lehet eléggé ditsérni Toldy Úr' fáradozását, midőn előkelő Költőink legjelesebb darabjait öſzveſzedvén, némellyeket Német fordításban is közölvén, mind a' két hijánosságot nagy réſzben kipótolta. Gyönyörűség, és bizonyos ſellelkesedés nélkül a' gondolkodó, 's hazája ditsőségét ohajtó lelkes hazafi nem olvashatja ezen Gyüjteményt, kivált midőn látja a' hazai Poezisnak eddig tsak itthon világító fényét a' Külföldre kihatni; kivált midőn érzi a' jeles Költők' válogatott darabjainak tüzzel és ſzelidséggel elegyített olvaſztó erejét; — kivált midőn olvassa a' Kiadónak élességgel, és ítélettel tellyes kritikáját, 's azon izlését, mellyel a' Költőket megbírálja; mert előre botsátja a' Magyar Poezisnak történeteit, 's a' Poeták' életírását. — A' Munka N. M. Erdődi Gróf Pálffy Fidelis Úr Ő Exjának, mint a' nemzeti tsinosodás' barátjának, 's ápolgatójának van ajánlva. Ára 4 for. ezüstben.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(8.)

Könyv Hírdetés.

(1) Egy eſztendőre való Vasárnapi, és Ünnepi Prédikáczióim Ns. Szigethy Mihály Úr' Miskólczi Typographiájában prés alatt vagynak. Minthogy pedig eddig tsak az öt eſztendőre való Nagy-Bőjti beſzédeim ſzabadúltak ki a' sajtó alól, és a' Typographiának sok előre nem látott akadályai miatt Julius Hólnap végéig a' kötött egyezés ſzerint az egéſz munka el nem kéſzűlhetett, érdemes Előfizetőimet bizonyosokká téſzem, hogy a' fent megnevezett Vasárnapi, és Ünnepi Prédikáczióimnak négy kötetje November Hólnap közepéig kéſzen leſz. Addig is mind az öt kötetre előfizetni lehet a' Kassai Püspöki hivatalban 10 V. Czéd. forintjával. Tarczall Julius 18-kán 1828.

Szepessy Aloiz m. k.
Apátúr, és Tarczalli Plébános

Kályháknak Depositoriuma.

(1) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utſzában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos márványos legújabb tetſzésre kéſzitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiſzesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből kéſzíttetett minden motsok, foit, és ſzin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kivánni fognak, kinek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Híradás.

(1) A' Nemes Zágrábi Káptalan mint Modosi Uradalom réſzéről köz hirré tétetik: hogy Tekintetes Torontál Vármegyében helyheztetett Modosi Uradalomhoz tartozó, ugyan Módoson uj jonnan felépültt, 4 vendég ſzobából, egy nagy tánczoló ſzálából, a' kortsmáros ſzámára való 3 ſzobából, 1 konyhából, kamarából, és pinczéből álló vendégfogadó, a'hoz tartozó 30 lóra való istállóval, és félſzerrel, mindenféle

ital-mérés' jussaival, Modoson az Uradalmi Hivatalban e' folyó 1828 eſztendei Augustus 7-dik napján tartandó licitátio által, jövő 1829 eſztendei Januarius 1-ső napjától kezdvén egymás után következendő 3 eſztendőre, azaz 1831-dik Karácson' hava' utólsó napjáig a' többet igérőnek haſzon bérben fog adatni.

A' Bérleni kivánók a' fentebb nevezett napon és helyen megjelenni ne terheltessenek.

Hírdetmény.

(1) A' N. M. K. Magyar Udvari Kamara réſzéről köz hírré tétetik: hogy a' néhai nagy emlékezetű Felséges Tsáſzárné, 's Királyné Maria Theresia által az úgy nevezett Pesti Angol Kisaſſzonyok' vagy-is Apáczák' nevelésbeli Intézetében a' Magyar Kamerális Tiſztek Leányai ſzámára felállitott, 's a' N. M. K. M. Udvari Kamara Bémutatása vagy is úgy nevezett Praesentája alá tartozó négy helyek közűl (mellyeknek ketteje, a' Szerző-Levél erejénél fogva különösen nemes vérből eredett — másik ketteje pedig nemtelen ſzűlőktől ſzármazott Kamerális Tiſztek Leányainak van ſzánva) a' Nemes Leányok' két helye ugyan folyó eſztendőbeli Szent András Havában, a' nemtelenek két helye pedig jövő 1829-dik eſztendőbeli Szent Iván és Mindſzent havaiban a' most bennlévő Nevendékek' kilépése által, meg fog üresűlni.

Azon Kamerális Tiſztek tehát, a' kik ezen Jó-tételményben réſzt venni kivánnak, ebbeli Könyörgő-Leveleiket, a' béveendő Nevendékeknek Kereſzt-levelök, 's azoknak a' himlő béóltásáról, vagy a' terméſzetes himlőknek ſzerentsésen kiállott vóltáról, 's állandó Egéſzségökről, 's erős Testi alkotásokról ſzólló Bizonyítványok' előmutatása mellett, nevezetesen a' 2 Nemes Nevendék' helye elnyerésére legfellyebb f. e. Szent Mihály hava 10-dik napjáig, a' másik 2 Nemtelenére pedig következő 1829-dik eſztendő Böjtmás hava végeig a' N. M. K. M. Udvari Kamaránál okvetetlen nyújtsák bé; e' felett pedig azok, kik a' Nemes Nevendékek 2 helyéért esedezni ſzándékoznak (ha tsak nemesi vérből való ſzármazások közönségesen tudva nints) Nemesi Karokat az illető Tekintetes Nemes Vármegyék által költ ſzármazásbeli levelek által bébizonyitani tartoznak.

Költ Budán Szent Jakab Hava 16 dik napján 1828.

Licitatio-Hiradás.

(3) Báró Venkheim Örököseinek réſzéről köz hirré tétetik, hogy azoknak a' belső Városban a' Ketskeméthi utſzában 551 ſzám alatt lévő háza az arra dülő 1312 terült ölnyi kerttel, és oda tartozó 25,995 terült ölre telő, a' Rákos, és a' Paschgál féle Malom között fekvő 209, és

210 ſzámok alatt lévő kettős réttel e' f. e. Augustus 21-dikén Szabad Királyi Pest Városa föld- birtoki-Tiſztségénél reggel 10 órakor vagy öſzvesen, vagy pedig egyenként licitálva eladatik. A' feltételeket a' mondott Tiſztségnél addig is megtudhatni. Pesten Jul 10. 1828.

H í r a d á s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hírré tétetik, hogy Tekintetes Nemes Borsod Vármegyében a' Diosgyőri Királyi Uradalomhoz tartozó Muhi Puſztán, folyó 1828-dik eſztendei Augustus hónap 27-dik napján dél előtti 8 órától kezdve Licitátio alkalmatosságával az ott helyben lévő Uradalmi Nyájból, nemesített selyem gyapjas 100 darab hágo kosok, 230 darab anya Juh, és 80 darab öreg Juhok kéſz pénzért el fognak adatni. A' kiknek ezen Juhoknak megvételére kedvek léſzen a' fennt írt helyen, és időben jelenjenek meg. Budán Sz. Jakab Havának 9-dikén 1828.

D á m a r u h a t á r.

(2) L e g n a g y o b b m é r t é k b e n lévén lekötelezve azon f e l e t t e k e g y e s, és k e d v e z ő m e g e l é g e d é s é r t, mellyel a' két ſzomſzéd városi, és egéſz orſzágbeli F ő N e m e s s é g, és n a g y o n t i ſ z t e l t K ö z ö n s é g Mayer Vincze Bálint Úr' Lerakóhelyén a' Váczi utſzában a' 26 ſz. a. „az Ámornál" két eſztendő ólta felállított D á m a r u h a t á r o m a t gyámolitják: ezennel nyilván bemutatom érette l e g a l á z a t o s a b b k ö ſ z ö n e t e m e t azon legmélyebb tiſzteletű fogadással, hogy én sem ſzorgalmamat, sem pedig költségemet nem kéméllem, hogy ezen intézetemet a' l e g f ő b b l e h e t s é g e s t ö k é l l e t e s s é g r e vigyem, és azt a' fő Nemességnek, és nagyon tiſztelt Közönségnek állhatos kegyelmére, és kegyességére mindenkor érdemesebbé tegyen. Mennél inkább sajnáltam, hogy a' közelebb mult időben ama ſzámos megkeresés alkalmával, mellyhez ſzerentsém volt, nem tellyesíthettem minden kegyes megrendelést olly ſzaporán, mint azt némelly T. T. Rendelő kivánta: annyival inkább iparkodtam ezen kedvetlen állapotnak egy j ó f o r m á n m e g b ő v í t e t t m í v h e l y, és hasonló arányban m e g ſ z a p o r í t o t t m u n k á s ſ z e m é l y s é g által jövendőre elejét venni úgy hogy már most b i z o n y o s a n fogadhatom, hogy ennekutánna minden kegyesen reám bizandó megrendelés l e g r ö v i d e b b l e h e t s é g e s i d ő a l a t t végbe fog vitetni. Egyſzer-'smind ajánlom éppen most e g é ſ z e n u j j o n a n v á l o g a t o t t p o r t é k a k é ſ z s é g e m e t a' Dáma ruhatárba való minden lehetséges ruhákkal, mellyek nálom mindennémű módi ſzerekből minden nemben ſzüntelen a' l e g u j j a b b P á r i s i Napló ſzerént, mellyet én a' l e g-

gyorsabb úton kapok, valamint a' Bétsi mustrák, és az én saját eredeti formáim ſzerént kéſzűltek. Ujj elrendeléseim megengedik, hogy az én T. T. Kegyes Rendelőimnek a' legſzaporabb egyſzersmind tökélletesen tiſzta munkámat bizonnyal ajánlhassam; a' nyári hónapnak a' vége időnként közelgetvén, különösen figyelmetesekké teſzem az innét távul lakó Dámákat Köpönyegeimre, és Viklereimre, mellyek a' vidéki Uraságok könnyebbségére a' legközelebbi Pesti vásártól kezdve igen jókora nagy válaſztással, és a' legujjabb izlés ſzerént kéſzűlve fognak találtatni Lerakóhelyemben. Pesten Jul. 20. 1828.

Legalázatosabb
Giergl Antal.

Fő lerakóhelye a' kéſz Misemondó ruháknak.

(2) A' Katholikus Egyház' ſzámára minden nemű egyházi ékességek, ú. m. Kasulák, Pluviálék, Levitaruhák, Velumok, Inſulák igen jeles válogatással a' legközönségesebbektől fogva egéſz a' leggazdagabb, és legdrágább nembeliekig, mind egyes darabokban, mind pedig egéſz ékességben nálom a' legmeglehetősebb oltsó áron kéſzen találtatnak. Az olly kéſzítmények, mellyek a' T. T. tiſztelt Vevők kivánsága ſzerént, nintsenek kéſzen, minthogy én minden lehetséges egyházi ruhaſzerekkel felvagyok kéſzülve, igen rövid idő alatt pontosan a' megrendelés ſzerént elkéſzíttetnek; egyſzersmind találtatik nálam minden féle ſzinű tömött valódi ſzinű záſzló-Damast, és én a' Templomok és Czéhek ſzámára kéſzitendő Záſzlók' megrendelését kéſz vagyok elfogadni, és azoknak elkéſzíttetését minden hozzá tartozandókkal együtt magamra vállalni. Végre a' Görög egyesült, és nem egyesült ſzertartás ſzámára való egyházi ruhák megrendelését is elfogadom, és reménylem, hogy annak pontos végre hajtása által a' nyert kegyes bizodalomnak tökélletesen megfelelek. Pesten Jul. 20-dikán 1828.

Mayer Vincze Bálint
a' Váczi utſzában (Nro 26.) Az Amornál.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Julius 25-dik napján 1828. V. Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 30 kr. Kétſzeres 4 for. — kr. Rozs 3 for. 20 kr. Árpa 2 for. 10 kr. Zab 1 forint 44 kr. Kukoricza — for. — kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(9.)

Pesten, Szerdán, Szent Jakab Hava 30-dik napján 1828.

Rozsda és Tunyaság.

Rozsda emészti vasat; fényét elveszti aczélod
Rozsda miatt: köszörüld, 's fényre kap újra vasad.
Testi erőd' tunyaság rútúl hervasztja, 's henyélés; —
Munkálkodj, 's meglát'd, majd gyarapodva feszül.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Temesvárról: Szent Jakab Hava 15-én, midőn a' T. Temes Vármegye Tiſzti Karja törvényes ſzertartással válaſztatott vólna, alkalmatosságot nyujtott Nagy Méltóságú Zsadányi és Török Szent Miklósi Gróf Almásy Ignácz Ts. K. Belső Titkos Tanátsos, Sz. István Király jeles Rendének közép Kereſztes Vitéze, Temesi Gróf, és T. Temes Vmegyei Fő-Ispány Urunk, Nemzeti ſzabadságunk gyakorlására, — melly tiſzti válaſztás illy renddel ment végbe: A' folyó hónap 15-én 7 órakor reggel a' Tettes Karok, és Rendek a' Püspöki templomban a' ſzent Lélek hívására öſzvegyültek, ez megtörténvén a' Ns. Vármegye házába mentek, hol az Első Al-Ispány Boros-Jeneői Muslay Láſzló Úr elől-ülése alatt elkezdett Köz-Gyülésből válogatott tagokból álló Küldöttség neveztetett a' Nagy Mélt. Fő-Ispány Úr meghivására, ki a' viſſzatérő Küldöttséget nem sokára maga követvén, ſzámtalan Éljen! kiáltások közt fogadtatott, és ezen jeles naphoz illő lelkes, és velős magyar beſzédével a' Tettes Karokat, és Rendeket megköſzönté; ezt a' Tettes Karok és Rendek nevében viſſzonozván Fő Tiſztelendő Török Antal Tsanádi Nagy Prépost Úr, — mellyre T. Boros-Jeneői Muslay Láſzló Első Al-Ispány Úr ſzívreható bútsút vett, maga, 's tiſzt társai nevében az eddig viselt hivatalaikról lemondván; — ezt követé a' netalán támadható rendetlenségek megelőzésére czélzó Nagy Méltóságú Fő Ispány Urunk kegyes, és bölts rendſzabásainak elő-adása. — Végre elkezdődött a' Tiſzti Válaſztás: Első Al-Ispánynak: T. Boros-Jeneői Muslay Láſzló Úr eggyes akarattal felkiáltatott, — úgy ſzinte Másod Al Ispánynak felkiáltatott T. Bellusi Baros Ferencz Úr, — Első Fő Adóſzedőnek: Doctorovics Miklós, — Másod Fő Adóſzedőnek: Laczkovics István, — Fő Ügyéſznek: Nagy és Kis Semlaki Oſztoics János, Urak. — Al-Ügyéſznek: a'

voksok többsége mellett választatott Draskóczi Milecz László Úr, — Fő Jegyző: Pacséri Császár Sándor Úr, eddig érdemesen viselt hivatalában a' Tettes Karok, és Rendek eggyes akaratjával megerősíttetett, és Tábla Bírósággal megtisztelteltetett; — megerősíttettek: az Első Al-Jegyző: Szabó Antal, — és Másod Al-Jegyző: Tessényi János Urak is, — Tábla-Bíráknak választattak felkiáltással: Ippi Bydeskúty János, — és Budjács Imre (Miknsóczi Urak, eme Fő-Szolga Birói tisztel, — Fő-Szolga Bíráknak, felkiáltással: Cserneki és Tárkewi Dessewfy Antal, — és Nikolics Daniel Urak, — a' voksolás által pedig: Varga Sigmond, és Rétháti Kövér János Urak, — Számvevő: Neboyszai Bogma István a' Tettes Karok, és Rendek helybenhagyásával megerősíttetett Fő Szolga Birói tisztel, — Levél Tárnoki hivatalában Toháty, máskép Sándor Alajos Úr is megerősíttetett, — Al-Szolga Bíráknak választattak: Csicseri Ormos András, Vizkeleti Vizkelety Ignácz, Marsofalvai Marsovszky Ferencz, Fő Szolga Birói tisztel; Várkonyi Várkony Ádám, Neboyszai Bogma Mihály, Baráczházi Capdebo Antal, Draskóczi Milecz Jósef, és Asgúthi Körtvélyesy János, — Al-Adószedőknek: Njamesnyi Gábor, Baráczházi Capdebó János, Al-Szolga Birói tisztel, — Fekete Ferencz, és László Mihály Esküdti tisztel, — Esküdteknek: Rétháti Kövér Gergely, Jablonczai Jablonczay Ádám, Papházy Gábor, Felső-Kubinyi Meskó Ezechiel, Baráczházi Capdebo János Ifiabb, Njamesnyi György, Bethlenfalvi Balásy Sándor, Al-Szolga Birói tisztel, — Podhorányi Podhorány Jósef, Lukáts Antal, Túrocz-Sz. Péteri és Isztebnei Dávid Jósef, Trstyánszki Terszty ánszky András, és Thimáry András, — Szekerező Biztosnak: Károsy Imre, — Termeszlményi Biztosoknak helyben hagyattak: Ballya István, Joannovics Lázár, Kirovics Damask, és Csin-Szent Kereszti 's Benedekfalvai Dlholuczky István, — Tsend Biztosoknak választattak: Korényi Sigmond Esküdti tisztel, és Prusinai Prusinszky Miklós Urak, — Hadnagynak: Török Lajos Esküdti tisztel. — Porkolábnak: Szilágy Ignácz.

Ezek után számos szomszéd Vármegyebeli vendég, és Temesi megyebeli Egyházi, és Világi Urak Tábla Bíráknak, — úgy szinte több tisztelelbeli Al-Jegyző, és Esküdt Urak kineveztetvén, Nagy Méltóságú Fő Ispány Urunk lelkes intésekkel teljes ékes beszédével rekeszté bé a' Tiszti Választószék tartását, — ez napon 250 személyre gazdagon elkészült asztaloknál vendéglé meg a' Tettes Karokat és Rendeket.

Ezen alkalommal a' Sz. Fejérvári, Kilényi Úr vezetése alatt lévő Szin-Játszó Társaság elő-adott nehány darabjaival mulatta a' Ns. Magyar Közönséget, de kivált a' Tiszti választó Szék napján elő-adott ezen czimű: „Mátyás Király Választása" darabban, mellyet egy több

ſzakaſzokból álló „tableaux" rekeſzte bé, tehetősségét kimutatta. —

Pozsonyban, mint előbbi levelünkben említettük, a' f. h. 23-dikán ment végbe az új Fő Ispányi Helytartó Úr Ő Exjának előlülése alatt a' Megye' Tiſztválaſztása, melly reggeli 8 órakor kezdődvén a' legnagyobb renddel 3 órakor Te Deummal végződött, illyen kimenetellel: Első Al-Ispánynak felkiáltással válaſztatott Tek. Kis-Jókai Takáts Gáspár Úr; 2-dik Al-Ispánynak T. Sárosfai Bittó Benjamin Úr. — Fő Jegyzők: TT. Galanthai Fekete Ferencz, és Nyéki Németh János Urak meghagyattak; Al-Jegyző: T. Batsák Sigmond Úr; — Betsületbeli Al-Jegyzők: Vásonykeői Gr. Zichy György, Hg. Odescalchi Auguſzt, Szüllő Lajos, Petőcz György, Jankó Mihály, Prileſzky István, és Szalóky Antal Urak; — T. Olgyay Gáspár Úr, Levéltárnok; — T. Molnár Jósef Úr, első Tiſzti Fő Ügyéſz; második, T. Németh Vendel Úr; — Al-Ügyéſzek: Csehi István, és Buzinkay Ignácz Urak. — Fő Adóſzedő T. Jablanczy Jósef Úr; Al-Adóſzedők: Takáts Sigmond, Böghy Jakab, Gudits István, Nagy István, Gyorgyovich Jós. Urak. Exactor: Uj-Györgyi Ferencz Úr.

A' Pozsonyi Járásban: Fő Szolga Bíró T. Prickel Ferencz Úr; Al-Sz. B. Dóka Láſzló. — A' Nagy-Szombati Járásban: Fő Szolga-Bíró T. Odler Jósef Úr; Al-Sz. B. Molnár Pál Úr; — A' Külső Járásban: Fő Sz. B. T. Kartsai és Derghi Somogyi János Úr; Al-Sz. B. Marsovſzky Kamill Úr, Fő Birói titulussal; Thebery Ferencz Úr, Szeredi Biztos Betsületbeli Szolga-Bíró. — A' Felső Szigeti Járásban: Fő Sz. B. T. Petőcz Antal Úr; Al-Sz. B. Földes Joachim Úr; Betsületbeli Sz. B. Lieſzkovſzky Ignácz Úr. — Az Alsó Szigeti Járásban: Fő Sz. B. T. Kraſzcsenits Péter Úr; Al-Sz. B. Vermes Vincze Úr; Betsületbeli Sz. B. Kondé Florián Úr. — A' Hegyen túli Járásban: Fő Sz. B. T. Troyer Leopold Úr; Al-Sz. B. Boldizsár Antal Úr. — Biztosok Fő Szolga-Bírói nevezettel: T. Szamosſzeghi Petok János Úr Pozsonyban, és Kristóffy Láſzló Úr Nagy-Szombatban, mind a' ketten meghagyattak.

Sopronból Jul. 15-ikén 1828. Hell Nepomuk János Úrnak T. N. Sopron Vármegye' 38 eſztendeig volt Fő-Orvosának halála után a' Sopron Vármegyei egyik Fő-Orvosi Hivatal megüresülvén, Ő Herczegsége Nagy Méltóságú Hg. Esterházy Miklós Úr Örökös Fő Ispányunk, Nemes Megyénk Fő-Orvosává, T. N. Vas Vármegyének második Fő Orvosát Szalay Imre Urat ki nevezte olly formán, hogy Szalay Imre Úr Sopronba tartsa lakását; Tek. Sándorffy János Fő Orvos Úr pedig, ki 1811-dik eſztendőben Ő Herczegsége Örökös Fő Ispányunk által második Fő-Orvosnak kineveztetett, és az óta N. Vármegyénknek három Járásaiban, úgymint Alsó, és Felső Rábaközi 's a' Répcze mellyéki Járásokban Fő Orvosi Hivata-

)(*

lát ditséretesen, 's köz megelégedéssel folytatta, 's fáradhatatlan igyekezetei által a' köz bizodalmat megnyerte, tovább is Csornán eddig volt Statióján megmaradjon.

Mivel azomban Ő Herczegségének ezen levelében a' Megyebeli két Fő-Orvos Uraknak külömböztetésök 's rangjok eránt semmi említés téve nintsen; tekintetbe vévén a' Tek. Karok és Rendek, Tek. Sándorffy János Urat első, Szalay Imre Urat pedig második Fő-Orvosnak kineveztek.

Hadi Tudósítások.

A' Karaſzui táborból Jul. 5-ikén indúlt tudósítások ſzerént Mihály Nagy-Hg. Jul. 3-dikán érkezett oda Brailov ostromlásáról, hol 278 ágyut találtak. Ezen vár eleséggel nehány eſztendőre meg volt rakva; a' vár, és fellegvár legjobb állapotban vannak; 20,000 lakosa volt, ide ſzámlálván a' 12,000-re menő őrizősereget, és felfegyverkezett polgárokat. — Azt is említik, hogy midőn Mihály Nagy-Hg. Jun. 11-dikén egykor az ellenség sánczaitól 3 ölnyire volna, vizsgálván a' ſzemben lévő bástyát, 's az őrálló mellett állana, nehány golyóbis esett melléje a' várból; a' Nagy-Hg. alig lépett tovább, hát az őrállót ugyan azon helyen, honnét a' Nagy-Hg. el-lépett, egy golyóbis érte, ki azonnal leesett; a' Nagy-Hg. viſſza fordúlván hozzá, segedelmet nyujtatott neki. — Jun. 15-dikén a' minát annyira ásták, hogy az ásók már hallották a' föld alatt a' Törökök ſzavát; azért kellett sietni a' felvettetéssel, nehogy az ellenség éſzrevévén, elrontsa a' munkát; a' következésit tudjuk; a' reá rohanás nem volt ugyan ſzerentsés; de a' Törökök is sokat veſztvén (ők magok 1000 embert mondanak, hogy elesett közülök) mind a' második rohanástól tartván, a' várat feladták, noha még védelmezhették volna. Az egéſz ostromlás alatt az Oroſzok 3000 embert veſztettek, kik vagy sebet kaptak, vagy elestek; ezek közűl sokan kigyógyultak.

Minthogy már Karaſzunál a' ſzükséges seregek öſzvegyültek, más nap korán reggel, Jul. 6-dikán a' fő táborból az egéſz ármáda megakart indúlni; és egyenesen Basardsiknak tart. Az erre nyomúló Oroſz hadi sereg áll 54 batalionból, 48 Svadronból, 6 Kozák-Regementből, és 250 ágyúnál többől. — Míg Karaſzunál veſzteglett a' fő tábor, a' véghetetlen sokaságú ökör-ſzekerek is megérkeztek oda, mellyek Podoliából eleséget vittek a' hadi sereg után; ezen kivűl sok eleség érkezett Odeſſzából is a' vízen Kustendsén által. A' katonáknak tehát semmi fogyatkozások sints. Az idő is eddig kedvezett, minthogy a' 8 nap óta gyakran megjelenő fergeteg az előbb uralkodó nagy meleget (30° Reaum.) nagyon enyhítette. Szerentsére kevés beteg van a' katonák között.

AUSTRIA.

Bétsben, 's a' környéken a' Magyar Kurir ſzerént Jul. 20-dikán vasárnap estve 9 óra tájban villámlással, és égi háborúval olly kegyetlen ſzélvéſz dühösködött, mellyhez hasonlót 1807-dik óta a' Bétsiek nem értek. Ez több óráig tartván, felette sok kárt tett, és nem tsak a' kerti

fákat öſzvetörte, vagy gyümöltseitől megfoſztotta; hanem a' városban, 's külső városokban a' házakban is tetemes károkat tett, leſzorván sokakról fedeleiket, 's kéményeiket; az utſzán a' kotsikat is felforgatta; 's a' mulatságra kirándult lakosokat útjokban kapván nem kevés kedvetlenséggel illette. (Ezen dühösködő ſzélvész Pozsonyban, sőt Pesten is éreztette az nap erejét, tsak hogy nem olly puſztítólag, 's valamivel később.)

Ő Tsáſz. K. Felsége a' f. e. Jul. 18-dikán költ kegyelmes Végzésénél fogva a' Ts. K. Közönséges Udvari Titoknoknak, 's Expeditió Directorának, T. Sághy György Úrnak, toldalék-hópénzül eſztendönként 300 forintot ezüstben rendelni méltóztatott.

PORTUGALLIA.

A' Globe és Traveller Jul. 14-ikén így ír: „Oportóból ma ide érkezett tudósítások megvalósítják azt, hogy Vougánál a' Rojalisták (Miguel seregei) megvervén 's elſzéleſztvén a' Constitutiósokat, többé semmi ellentállásra nem találtak, és Jul. 3-dikán Oportóba bémentek.—Az Angol kereskedők azt gondolván, hogy D. Miguel seregei rabolni, puſztítani fognak a'városban, mind hajóra ſzállottak; de megtsalatkoztak; mert a' lakosok semmi sérelmet nem ſzenvedtek; a' katonák legjobb fenyitéket tartottak, semihez nem nyultak; ennél fogva az Angolok megint viſzſzatértek a' városba. — Az Oportói Junta Jul. 3-ikán reggel 2 órakor tanátskozott együtt utóljára; 's abban eggyezett meg: hogy kiki ſzemélyes bátorságáról gondoskodjék; mentse meg magát, a' hogy mentheti. Ezen Kormányſzék' nagy réſze éjſzak felé futott, mások hajóra ſzállottak. — Jul. 3-dikán 9 órakor reggel tsak a' Rojalista elősereg ment bé Oportóba; a' fő sereg, melly 10,000 emberből áll, 30 ágyuval tsak más nap érkezett meg. Oportóban tsendesség uralkodik; 's a' nép D. Miguel mellett látſzik lenni; seregeit örvendezéssel fogadta. A' Constitutiósok hírtelen eltüntek; Gr. Palmella, Saldanha, Villaflor, Stubbs, és Taipa Generálisok Belfast gőzhajón ismét Angliába viſſza térnek. — Povoa Grlis Miguel seregeinek vezére az Oportóban lakozó Angoloknak tudtokra adta, hogy ſzemélyök, és vagyonok bátorságban leſzen, ha Portugalliában akarnak maradni.

A' Lizabónai Udvari Ujság Jun. 30-dikán jelenti, hogy D. Miguel a' Cortesek' végzésére, 's a' nép kívánságára a' Királyi nevezetet felvette. — Bíztosságok is válaſztattak, hogy a' Nyilatkoztatás Oklevelét elkéſzittsék, mellyet Tsötörtökön fognak aláirni, 's Pénteken Ő Felségének bényujtani, olly kéréssel, hogy házasodna meg, hogy a' Korona-örökösödés ne forogna veſzedelemben.— 28-dikban Ministeri tanáts tartatott, 's 30-dikban a' K. Végzés a' három Rendekhez elkéſzíttetett, 's általadatott, melly legnagyobb örvendezést gerjeſztett, 's a' templomokban Te Deum énekeltetett. Estve az egéſz város kivilágosíttatott; és felette sokan mentek az Udvarhoz, hogy Ő

Felségének ſzerentsét kivánjanak, 's kéz-tsókolásra botsáttassanak.

I. Dom Miguel Király' Végzése:

Minekutánna az Orſzágnak egybe gyült háromRendei által(Papság,Nemesség és Nép) kéſzíttetett, 's elömbe terjeſztett Oklevelet megfontoltam, melly Oklevélben megismérték, hogy a'Monarchia' alap-törvényeinél fogva az Orſzág Koronája Engem' illet,'s megkértek,hogy ezen Orſzágnak Királyi és Úri nevezetét felvegyem, melly nevezet a' Királynak, az En Atyámnak halála után reám ſzállott; — és minekutánna megfontoltam, melly ſzükséges legyen a' Monarchiának mondott alap-törvényeit megtartani, mellyeken áll a' Portugalliai királyi ſzék; ezen okoknál fogva jónak találtam Magamat egéſzen a' három Rendek' Végzéséhez tartani; — és mivel illendő, hogy azon alapok, mellyeken az említett Oklevél áll, mind most, mind jövendőre nézve tudva legyenek; azért azt rendelem, hogy a' ſzerént, a' mint az 1641-diki Cortes-gyűlés tselekedett, egy, okokkal támagatott Oklevél kéſzíttessék, 's minden Rendek által aláírattassék. Költ az Ajudai palotában Jun. 30. 1828. Ő Felségének neve aláírásával.

Válaſzúl adatott Végzés a' Rendeknek azon kérésére, hogy hamar hitves társat válaſſzon.

Köſzönöm a' Nemes Rendeknek azon buzgóságát, mellyet ezen Orſzág' Királyi ſzékének örökösödésére nézve kinyilatkoztatott; és azon leſzek, hogy a' Monarchia haſznára leg illendőbb módon ezen fontos tárgyal foglalatoskodjak. Költ, 's a' t.

NAGY BRITANNIA.

Az Udvari Ujság jelenti, hogy O' Connell Úr Clare Grófság' Képviselőjévé válaſztatott.

A' Londoni Ujság-levelek közlik Itabayana Vice Grófnak, a' Londoni Udvarnál lévő Braziliai Követnek a' Diplomatiai Tagokhoz intézett Kerülő-írását, melly illyen értelmű:

„London, Jul. 2-dikán 1828.

„Minthogy egy lázadó, és hitſzegő Factio Lizabónában Ő Felsége IV. Dom Pedro' mint Portugalliai Király' törvényes hatalmának magát ellene ſzegezni meréſzlette; noha őtet mind az Európai Hatalmaságok mindnyájan, mind a' Portugalliai Nemzet Ő leghívebb Felségének VI. D. János Királynak halála után megismérték; — és minthogy az említett Factio indúló félben van Felség-bántásának, és hitfzegésének mértékét bétölteni, midőn közüle némellyek három régi orſzágos Rendek neve alatt, mint Portugalliának Státus teste, öſzvegyült hogy Ő leghívebb Felségének IV. Dom Pedrónak ezen Orſzág' Koronájához való örökös jusát helytelennek hírdessék; ennél fogva Ő Felségének a' Braziliai Tsáſzárnak Európában lévő meghatalmazottjai (az én kedves Tiſztitársam Marquis Rezende, és én) kötelességöknek tartották, azon Okleveleket a' Világgal megismértetni, mellyek az említett örökösödési jusról minden lehetséges kétséget elhárítanak, és mellyek az Aug. 29-diki 1825. Tractátusnak megerősítése

előtt, vagy mindjárt azután kiadattak, melly Tractátus' erejénél fogva Ő leghívebb Felsége VI. János Brazília Koronájáról legöregebb fiának Dom Pedronak javára lemondott. Ezen Oklevelek a' következők: 1.) Jan. 9-dikén 1817 költ Rendelés, mellynél fogva VI. János Király legöregebb fiának, D. Pedronak (akkor Braziliai Kir. Herczegnek) „Portugallia, Brazilia, és Algárbia eggyesült Országok' Korona Herczegé" nevezetét adta „Braganzai Hg." nevezettel eggyütt. 2.) Azon törvény, vagy K. Végzés, mellyet ezen Király akkor adott ki, midőn az Aug. 29-diki 1825. Tractátust megerősítette, 's mellyben nyilván kijelentette, hogy legöregebb fiát Dom Pedrót kettős minéműségben Braziliai Tsáfzárnak, és Portugalliai Korona-örökösnek isméri. 3) Ő Exjának Palmella Marquisnak hivatalos Jegyzéke, mellyben ő a' Nagy Britanniai Királyt, Ő Felségének VI. Jánosnak nevében és világos parantsolatjára felfzóllítja, hogy a' Braziliai Tsáfzárnak javára a' Korona örökösödésért vállaljon kezességet.

„A' mondott Oklevelek' következésében a' megholt Király D. Miguel K. Herczegnek soha sem adott Korona-Hg. nevezetet, melly egyedűl a' legöregebb fiut illeti. És minthogy ezen Oklevelek mind eggyütt, mind eggyenként Ő Felségének IV. D. Pedronak örökös, és törvényes jusát legvilágosabban, és minden kétség kivűl meghatározzák; és a' Lizabónai Factiónak kiáltó hitfzegése, melly olly vakmerő volt, hogy a' Törvényesség' principiumának félrevetésével fogott a' dologhoz, az egéfz világ előtt tudva vagyon, tehát elhatároztam, és fzerentsésnek tartom magamat, hogy az Úrnak ezen Oklevelek' mássait általküldhetem, 's egyfzer'smind arra kérem, hogy Orfzáglófzékének tudomás végett megküldje, hogy ezen hazaárúló pártütésnek alatsonságát egéfz kiterjedésében ismérhesse, 's olly útálattal tekintse, a' millyent tsak belé önthet egy illy gyalázatos tselekedet.

Itabayana V. Gróf."

TÖRÖK BIRODALOM.

(A' Török Manifestumnak Végezete)

Arra nézve, hogy az Ottománi Fő tifztek a' Persiai határ fzéleknél hadi kéfzűleteket tettek, nyilvánvaló, hogy ezek tsak fzükségből tétetett előre vígyázásbeli rendelések voltak, mellyeket midőn két Hatalmasság egy más ellen hadakozik, a' harmadik fzomfzéd Hatalmasság mindenkor fzokott tenni. Azon gyanakodás, hogy ezen rendeléseknek Orofz Orfzág ellen ellenséges czéljok volt, ollyan vád, mellynek teljességgel semmi józan fundamentoma nints, és ezt is a' többivel mindnyájával egy sorba kell állítani.

A' mi azt illeti, hogy az Orofz Udvar, nagy lelkűségből, az Oláh Orfzági és Moldvai fzegény lakosokat, a' mint mondja, oltalmazni igyekezik, melly oltalmazása neki a' F. Porta ellen való ellenséges panafzokra kimeríthetetlen forrásúl fzolgált: éppen nem az Orofz Orfzág valóságos czélja, hogy ő ezen tartományok' lakosait valósággal oltalmazza; hanem egyedűl az, hogy a' F. Portába bele köthessen, mint ez

a' többek között Ipsilantinak azon Vajdaságokban lett nyomorult megjelenéséből is kitetſzett, valamint legközelebb abból is, hogy az Oroſz seregek azokba igazságtalanúl és ellenséges módon beütöttek; a' mit a' nevezett tartományok' ártatlan lakosaira ezen beütésből már elkövetkezett és még várható nyomorúságok bizonyítnak. Így tehát látjuk, hogy ezen ſzerentsétlen Nép, mellynek ſzüntelenvaló védelmezését Oroſz Orſzág magára vette, önnön magának Oroſz Orſzágnak elkövetett tette által a' háború minden sullyainak elſzenvedésére kitétetett. A' F. Porta soha sem engedte meg, hogy az Ő alattvalóival, a' ſzent törvényeknek ellenére, igazságtalanúl bánjanak, vagy hogy azok nyomorgattassanak; mindenkor gondja volt arra, hogy a' két Vajdaság lakosai az Ő igazságos orſzáglása alatt tökélletes jó állapotban élhessenek. Régen tudja azt a' Díván, hogy Oroſz Orſzág kéſzűl, és feltett ſzándéka a' határokat által hágni, és a' F. Portának ſzint' olly könyű mint haſznos lett volna, maga réſzéről hasonlóképpen seregeket küldeni be a' Vajdaságokba; de erre nem vetemedett, tsak azért, hogy ezen tartományoknak ſzegény lakosait a' háborúi ſzenvedésektől megkémélje. Oroſz Orſzág tehát az, a' melly mind ezeket legkissebbé sem vévén tekintetbe, 's ezen ellenséges lépést tévén, egyedűl maga okozta mind azon ſzerentsétlenségeket és nyomorúságokat, mellyekre a' Vajdaságok lakosai, a' történt dolgok következésébe, eshetnek.

A' legfőbb ítélőſzék előtt, ha az ember mindent illendő és igazságos indúlattal ítél meg; ha megfontolja, hogy Oroſz Orſzág olly sok napfényvilágosságú jusokat, és olly sok igazságos panaſzokat, mellyekre a' F. Porta fakadhatna, meg nem esmervén és megvetvén, az Ottománi Kormányſzék jámbor politikáját és helyes jusait egyedűl tsak ſzakadatlan sorú roſz akaratú lépéseivel, elforgatott magyarázatjaival, és egyáltaljában helytelen vádjaival torkolja le; meg fogja ismérni, melly igazságtalan ez a' háború, mellyet Oroſz Orſzág a' F. Porta ellen indított; és valójában senki sem fog találkozni, a' ki a' F. Portának e' réſzben helyes okoknál fogva valamit vétkűl tulajdoníthatna.

A' Mindenhatónak oltalma alatt, bízván az Ottománi Birodalom és a' Musulmán Nemzet ſzüntelen a' legfelsőbb Valóságnak segedelmében, távol légyen tőle, hogy eltsüggedne, vagy bátorságát elveſztené, sőt inkább erősen eltökéllette magában, hogy, a' ſzent törvény értelme ſzerént, ezen megtámadtatásnak rettenthetetlenűl ellene áll. Mindazáltal a' Fényes Porta egyſzersmind az egéſz világ előtt nyilván és ſzentűl vallja, hogy Ő a' jelenvaló, és jövendő történetekben, mellyek olly sok Orſzágok nyugodalmát meg fogják háborítni, és talán egéſz Európa békeségének fundamentomát is megrázzák, nem réſzesűlt.

Olly ſzándékból, hogy az igazság az egéſz világ előtt tudva legyen, a' Fényes Porta a' jelenvaló Nyilatkoztatást adta ki.

(Haſznos Mulatságok Nro 9. Hírdetés 1 árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(9.)

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I. Typographiájában Pesten elhagyta a' sajtót, 's minden Könyváros és Könyvkötőknél megfzerezhető:

Közhasznu és Mulattató

Nemzeti Kalendáriom

1829 esztendőre

kiadták

Trattner J. M. és Károlyi I.

Tizedfél árkus, fzép veresses borítékkal, minden hónap mellé iró-papiros kötve az árra 14 kr. ezüst pénzben.

A' Kiadók egéfz figyelemmel 's pontossággal igyekeztek ezen közkedvezéssel vett Nemzeti Kalendáriomot tartalmára nézve 1829-re is közre botsátani, 's jelesen a' Ts. Ns. Vármegyéknek Tifzti-Karát a' legeslegujjabi Restauratiók és Változások fzerént, abba béiktatni. —

Megjelentek továbbá:

Yorik és Eliza Levelei. Angolyból. Döbrentei Gábor által. 40 kr.

Lovakrúl írta Gróf Széchenyi István. 1 for. 20 kr.

Spányik Glycerii, e Sch. Piis Compendium Historiae Regni Hungariae usque ad A. 1828. editio 5-ta succincte novitus elaborata à 36 xr.

Jelentés.

(1) Ezen nevezetű Oskolai könyvet: Az egésséges emberi test Boncztudományának (Anatomia) alapvonatjai Bugát Pál Orvos Doctor, és rendes Professor által; Eggenberger és Hartleben Könyváros Uraknál Pesten, a' Magyar Kurirban ejtett hiba végett az előfizetési áron nyolcz bécsi becsű forinton meg lehet fzerezni.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy a' nyolcz birtok réfzből: Szveticze,

Palicze, Kurpczán, Videtich, Zoonarics, Nováky, Breznik, és Meskuje helységekben álló a' Kulpa, és Dobra folyók között Zágráb Vármegyében a' Károlyvárosi kerületben Szeremi já-ásban fekvő Religyiói fundusi mezei jószág Szveticze, mellyben 30 3/8, 37 jobbágy házzal felkészült, és a' rendes Urbáriomi tartozások alá vettetett egész telekek, 3 szabad zsellérek, vagy is taksalisták, továbbá két puszta telekek, és a' bortizeden, és hegyvámon kivül 15 hold és 22 □ öl szőlő, 82 hold, és 705 □ öl szántóföld, 19 hold, 661 □ öl, 36 hold 1419 □ öl legelő; 2 hold, 339 □ öl kert, és 114 hold, 1063 □ öl több darabokból álló erdő mint Major földek, és egy több külömbféle alkalmatosságokkal felkészült Monostor épület találtatnak, Zágrábban a' f. e. Augustus végén ottan tartandó országos vásár alkalmával azon épületben, mellyben az Intézetfundus fiók pénztára tartatik, reggel a' szokásban lévő tiszti órákon Licitálás által a' legtöbbet igérőnek 1829-diki Januarius 1-sejétől kezdve 12 egymás után következő esztendőkre felsőbb helybehagyás mellett bérbe adatik. A' bérlés feltételeit Budán a' Királyi Helytartó Tanátsbeli Intézetbeli Számvevő Hivatalnál valamint a' fent nevezett Zágrábi fiók pénztár (Cassa) hivatalnál a' rendes hivatali órákon időnként megnézhetni.

Hiradás.

(1) Gróf Zichy Miklós' Palotai Urad. részéről köz hírré tétetik: hogy Tek. Veszprim Vármegyei Palota Mezővárosban az Urasági, tökélletes karban lévő Serház, szabad Serméretéssel, 's alkalmatos Lakással; nem külömben az evvel folyvást fekvő új Pálinkaház 10 Kazányokra, mindennémű Pálinkafőzés 's szabad árúltatással, — 90 darab Gőbölyre való Istállóval 's az ehhez tartozó Réttel eggyütt, f. e. September 20-án Palotán tartandó Kótyavetye által, a' többet igérőnek, 6 egymásután következő esztendőkre, haszonbérbe fog adattatni. A' Szerződés' feltételeit az Urad. Cancelláriában Palotán lehet bővebben kitudakozni.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Pereghi K. nyájból 159 darab felesleg való hagó kos, és 200 anyabirka azonnal teendő kész pénzbeli fizetésért nyilván való Licitátio által eladatik.

A' venni kivánók e' f. e. Augustus 25-dikén a' fentemlített Birkás Majorba, a' hol is a' Licitátio tartatni fog, jelenjenek meg.

Budán Jul. 22-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Királyi Koronai Uradalmoknak az idén termett öreg Birka, és Bárány gyapja szabadon Pestre szállítva, még pedig az Ó Budai Uradalom részéről 64 mázsa birka gyapjú, és 8 mázsa bárány gyapjú, a' Diós-Győri Uradalom részéről pedig 48 mázsa birka gyapjú, és 6 mázsa bárány gyapjú, öszvesen mintegy 112 mázsa birka gyapju, és 14 mázsa bárány gyapjú olly módon licitáltatnak el, hogy a' venni kivánók legfellyebbi igéreteket a' kivánt feltételekkel együtt saját aláirásokkal, és lepetsételt kinyilatkoztatásokkal együtt legfellyebb e' f. e. Aug. 21-dikéig, e' napot is ide értvén, a' Magyar Királyi Udvari Kamara Elölülőségének Budán benyujtsák. A' venni kivánók kinyilatkoztatása megbizottságképen felnyittatván, azon venni kivánó, a' ki legtöbbet igérend, és a' legkedvezőbb feltételeket teendi, további Licitálás nélkül a' szerződés kötésére meg fog hívattatni, a' többi folyamodók' ajánlásai pedig a' legszorosabb elhallgatás mellett el fog enyésztetni. A' fentjegyzett határidő után semmi további ajánlások el nem fogadtatnak. Ezen kivül minden ajánlónak nyilván, és szám szerent megkell határoznia ajánlását; minthogy a' meghatározatlan, és tsak közönséges, vagy procentes ajánlások más meghatározott igéretekre el nem fogadtatnak. A' szerződés aláírásakor azonnal tartozik a' többet igérő 1000 forintot P. P. foglalóul letenni. Egyszersmind előre nyilvánságossá tétetik, hogy minden külömbség nélkül a' kos, és anyabirka gyapjára nézve 2 percent mérték pótlás engedtetik úgy mind azon által, hogy a' has-, és láb- gyapjúra nézve semmiféle kiszámítás helyet nem talál; és hogy a' gyapjús zsákokat a' vevőnek a' bébizonyitandó vevő ár szerént ki kell fizetnie.

Budán Jul. 21-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel hírül adatik, hogy az Unghvár Mezővárosában épitendő, és e' folyó esztendei November' utóljáig tellyesen elkészitendő Ispány lakás építése az annál előforduló mesterségbeli munkákkal' együtt e' f. e. Augustus 18-dikán tartandó nyilvánságos Licitátio által a' legkevesebbet kérő Mesteremberekneк, 's vállalkozóknak által fog adatni.

Melly szerént mind azon Mesteremberek, és Vállalkozó részek, kik ezen épitést egészen fel akarják vállalni, a' megnevezett napon reggeli 9 órakor az Unghvári Kir. Kam. Préfektusi Irószobába kezességgel, és készpénzbeli bánat pénzzel felkészűlve ezennel meghivattatnak.

)(*

Minden építőſzer az Uradalom réſzéről fog ſzolgáltatni, valamint a' kézhezadók (Handlangerok) is az építési ſzámba vételben kiteendő ſzámban robotosokból ki fognak állittatni.

Unghváron 1828 Julius 2-dikán.

Dáma ruhatár.

(3) Legnagyobb mértékben lévén lekötelezve azon felette kegyes, és kedvező megelégedésért, mellyel a' két ſzomſzéd városi, és egéſz orſzágbeli Fő Nemesség, és nagyon tiſztelt Közönség Mayer Vincze Bálint Úr' Lerakóhelyén a' Váczi utſzában a' 26 ſz. a. „az Ámornál" két eſztendő ólta felállított Dáma ruha táromat gyámolitják: ezennel nyilván bemutatom érette legalázatosabb köſzönetemet azon legmélyebb tiſzteletű fogadással, hogy én sem ſzorgalmamat, sem pedig költségemet nem kéméllem, hogy ezen intézetemet a' legfőbb lehetséges tökélletességre vigyem, és azt a' fő Nemességnek, és nagyon tiſztelt Közönségnek állhatos kegyelmére, és kegyességére mindenkor érdemesebbé tegyen. Mennél inkább sajnáltam, hogy a' közelebb mult időben ama ſzámos megkeresés alkalmával, mellyhez ſzerentsém volt, nem tellyesíthettem minden kegyes megrendelést olly ſzaporán, mint azt némelly T. T. Rendelő kivánta: annyival inkább iparkodtam ezen kedvetlen állapotnak egy jóformán megbővített mívhely, és hasonló arányban megſzaporított munkás ſzemélység által jövendőre elejét venni úgy hogy már most bizonyosan fogadhatom, hogy ennekutánna minden kegyesen reám bizandó megrendelés legrövidebb lehetséges idő alatt végbe fog vitetni. Egyſzer'smind ajánlom éppen most egéſzen ujjonan válógatott portéka kéſzségemet a' Dáma ruhatárba való minden lehetséges ruhákkal, mellyek nálom mindennémű módi ſzerekből minden nemben ſzüntelen a' legujjabb Párisi Napló ſzerént, mellyet én a' leggyorsabb úton kapok, valamint a' Bétsi mustrák, és az én saját eredeti formáim ſzerént kéſzűltek. Ujj elrendeléseim megengedik, hogy az én T. T. Kegyes Rendelőimnek a' legſzaporabb egyſzer'smind tökélletesen tiſzta munkámat bizonnyal ajánlhassam; a' nyári hónapnak a' vége időnként közelgetvén, különösen figyelmetesekké teſzem az innét távul lakó Dámákat Köpönyegeimre, és Viklereimre, mellyek a' vidéki Uraságok könnyebbségére a' legközelebbi Pesti vásártól kezdve igen jókora nagy válaſztással, és a' legujjabb izlés ſzerént kéſzűlve fognak találtatni Lerakóhelyemben. Pesten Jul. 20. 1828.

Legalázatosabb
Giergl Antal.

Fő lerakóhelye a' kész Misemondó ruháknak.

(3) A' Katholikus Egyház' számára minden nemű egyházi ékességek, ú. m. Kasulák, Pluviálék, Levitaruhák, Velumok, Infulák igen jeles válogatással a' legközönségesebbektől fogva egész a' leggazdagabb, és legdrágább nembeliekig, mind egyes darabokban, mind pedig egész ékességben nálom a' legmeglehetősebb oltsó áron készen találtatnak. Az olly készítmények, mellyek a' T. T. tisztelt Vevők kívánsága szerént, nintsenek készen, minthogy én minden lehetséges egyházi ruhaszerekkel selvagyok készülve, igen rövid idő alatt pontosan a' megrendelés szerént elkészíttetnek; egyszersmind találtatik nálam minden féle színű tömött valódi színű zászló-Damast, és én a' Templomok és Czéhek számára készitendő Zászlók' megrendelését kész vagyok elfogadni, és azoknak elkészíttetését minden hozzá tartozandókkal együtt magamra vállalni. Végre a' Görög egyesült, és nem egyesült szertartás számára való egyházi ruhák megrendelését is elfogadom, és reményiem, hogy annak pontos végre hajtása által a' nyert kegyes bizodalomnak tökélletesen megfelelek. Pesten Jul. 20-dikán 1828.

Mayer Vincze Bálint
a' Váczi utszában (Nro 26.) Az Ámornál.

Kályháknak Depositoriuma.

(2) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utszában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetszésre készitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiszesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből készíttetett, minden motsok, folt, és szin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kívánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Híradás.

(2) A' Nemes Zágrábi Káptalan mint Modosi Uradalom részéről köz hirré tétetik: hogy Tekintetes Torontál Vármegyében helyheztetett Modosi Uradalomhoz tartozó, ugyan Módoson ujjonnan felépültt, 4 vendég szobából, egy nagy tánczoló szálából, a' kortsmáros számára való 3 szobából, 1 konyhából, kamarából, és pinczéből álló vendég-

fogadó, a'hoz tartozó 30 lóra való istállóval, és félszerrel, mindenféle ital-mérés' jussaival, Modoson az Uradalmi Hivatalban e' folyó 1828 esztendei Augustus 7-dik napján tartandó licitátio által, jövő 1829 esztendei Januarius 1-ső napjától kezdvén egymás után következendő 3 esztendőre, azaz 1831-dik Karácson' hava' utólsó napjáig a' többet igérőnek haszon bérben fog adatni.

A' Bérleni kivánók a' fentebb nevezett napon és helyen megjelenni ne terheltessenek.

Hírdetmény.

(2) A' N. M. K. Magyar Udvari Kamara részéről köz hírré tétetik: hogy a' néhai nagy emlékezetű Felséges Tsászárné, 's Királyné Maria Theresia által az úgy nevezett Pesti Angol Kisasszonyok' vagy-is Apáczák' nevelésbeli Intézetében a' Magyar Kamerális Tisztek Leányai számára felállitott, 's a' N. M. K. M. Udvari Kamara Bémutatása vagy is úgy nevezett Praesentája alá tartozó négy helyek közül (mellyeknek ketteje, a' Szerző-Levél erejénél fogva különösen nemes vérből eredett — másik ketteje pedig nemtelen szülőktől származott Kamerális Tisztek Leányainak van szánva) a' Nemes Leányok' két helye ugyan folyó esztendőbeli Szent András Havában, a' nemtelenek két helye pedig jövő 1829-dik esztendőbeli Szent Iván és Mindszent havaiban a' most bennlévő Nevendékek' kilépése által, meg fog üresülni.

Azon Kamerális Tisztek tehát, a' kik ezen Jó-tételményben részt venni kivánnak, ebbeli Könyörgő-Leveleiket, a' béveendő Nevendékeknek Keresztlevelök, 's azoknak a' himlő béoltásáról, vagy a' természetes himlőknek szerentsésen kiállott vóltáról, 's állandó Egészségökről, 's erős Testi alkotásokról szólló Bizonyítványok' előmutatása mellett, nevezetesen a' 2 Nemes Nevendék' helye elnyerésére legfellyebb f. e. Szent Mihály hava 10-dik napjáig, a' másik 2 Nemtelenére pedig következő 1829-dik esztendő Böjtmás hava végeig a' N. M. K. M. Udvari Kamaránál okvetetlen nyújtsák bé; e' felett pedig azok, kik a' Nemes Nevendékek 2 helyéért esedezni szándékoznak (ha tsak nemesi vérből való származások közönségesen tudva nints) Nemesi Karokat az illető Tekintetes Nemes Vármegyék által költ származásbeli levelek által bébizonyitani tartoznak.

Költ Budán Szent Jakab Hava 16-dik napján 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságu Magyar Királyi Udvari Kamara' rendelése következésében köz hírré tétetik, hogy a' Libet-Bánya szabad Királ-

Bánya Városhoz tartozó minden Királyi haſználatok, úgymint: 1.) A' belső kétkerekü malom. 2.) A' felső malom. 3.) A' városi serfőzőház a' pálinka főzés jussával. 4.) A' városi Major a' hozzá tartozó földekkel, és kertekkel. 5.) Az egykerekü belső malom. 6.) Az úgy nevezett Schaiben malom. 7.) Az alsó Kortsmaház. 8.) A' belső Kortsmaház. 9.) A' felső Kortsmaház a' hozzá tartozó méſzárſzékkel együtt. 10.) A' Schaibai Kortsma. 11.) A' Kortsmaház, és méſzárlás jussa az úgy nevezett Három viznél. 12.) A' Város földjétől járó gabona tized. 13.) A' Schaiba helységtől járó gabona tized. 14.) A' Povraznik helységtől járó gabona tized. 15.) Az alsó méſzárſzék. 16.) A' pálinka főzés. 17. A' pálinka mérés az alsó utſzában. 18.) A' pálinka mérés a' Város piatzán. 19.) A' pálinka mérés a' felső utſzában. 20.) A' hely pénz. 21.) A' haláſzat; végre 22.) A' vadáſzat, és madaráſzát a' f. e. Augustus 12-dikén tartandó Licitátio által az első négy haſználat ugyan 6, a' többiek pedig 3 eſztendőre e' f. e. November elsejétől fogva a' többet igérőknek bérbe adatnak. Mellyre nézve a' bérleni akarók a' fent meghatározott napon a' mondott Szabad Királyi Bánya Város Tanátsházánál ezen Licitatióra illendő bánat pénzzel felkéſzűlve a' ſzokott reggeli órákon jelenjenek meg. Budán Julius 11-dikén 1828.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből ezennel közönségesé tétetik: hogy jövő Augustus 29-id napján Nemes Pest Vármegyébe helyheztetett Szabad Királyi Buda Fő Városától egy orányi távulságra fekvő Buda-Eörs nevezetű Koronális Helységben 250 darab valóságos Spanyol eredetű harmadfél eſztendős Kosok, az Uradalmi akloknak meghatározott tellyes ſzámán felesleg maradott 370 darab legjobb koru a' tenyéztettésre tökélletesen alkalmatos, ugyan tsak valóságos Spanyol eredetű, különös ſzépségű, anya Juhokkal együtt, a' ſzokott reggeli, és délutáni orákban, a' helybeli Juh akolban dobſzó mellet, a' többet igérőknek, kéſz pénz fizetésért el fognak adatni. Budán Sz. Jakab havának 15-dik napján 1828.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy az Ó Budai, és Vissegradi Királyi Koronai Uradalomhoz tartozó megjegyzendő pinczékben lévő bor-kéſzségből több ſzáz akó fejér, és veres ó, és ujj borok, de edények nélkül, nyilvánvaló Licitátio által a' többet igérőknek kéſz pénz fizetésért eladatnak, úgymint:

Augustus 11-dikén e' f. e. a' Buda-Eörsi pinczében 200 akó tavallyi fejér, és 700 akó idei fejér bor; és még 65 akó törköly-, és seprőpálinka.

Augustus 13-dikán e' f. e. reggel a' Tóthfalui pinczében 400 akó ó, és 450 akó új fejér bor.

Ugyan az nap délután a' Bogdányi pinczében 400 akó ó, és 400 akó új fejér bor.

Augustus 14-dikén e' f. e. A' Vissegrádi, és Nagy-Marosi pinczékben 650 akó ó, és 400 akó új fejér bor.

Augustus 18-dikán e' f. e. a' Zsámbéki pinczében 350 akó új fejér bor.

A' vennikivánóknak tessék erre a' fentnevezett helyeken, és napokon ſzokott reggeli, és délutáni órákon tartandó Licitatióra megjelenni. Budán Julius 14-dikén 1828.

J e l e n t é s.

(1) Egy értelmes, és ifjuságától fogva abban fáradozó Aſſzony, hogy Magyar Orſzág' Leányait, Isten segedelméből, a' Szülők' megelégedésével nevelje, bizonyos sérthetetlen kötelesség miatt a' Nevelést abban hagyni kéntelenittetvén, most ismét egéſzen ezen nagy fontosságú foglalatosságnak ſzentelheti magát; 's ennél fogva Nevendékeket kiván felvállalni. Ki őtet bizodalmával megtiſztelni méltóztatik, bővebb tudósitást vehet róla a' Balvány utſzában a' Kendelényi házban Nro 252.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Jul. 21-ikén 9 Láb, 6 Hüv. 6 Von. — 22-ikén 9 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 23-ikán 8 Láb, 11 Hüv. 0 Von. — 24-ikén 8 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
— 25-ikén 8 Láb, 11 Hüv. 6 Von. — 26-ikán 9 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 27-ikén 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 28-ikán 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 29-ikén 9 Láb, 4 Hüv. 0 Von. — 30-ikán 9 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
(Az O felett.)

B u d a i L o t t e r i a.

Sz. Jakab Hava 26-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

60. 14. 44. 59. 84.

HAZAI 's KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(10.)

Pesten, Szombaton, Kisaſſzony Hava 2-dik napján 1828.

V e z é r.

Rosz, ha vitéz katonák' első Vezetője tudatlan;
Őket nem viszi ez győzedelemre soha.
Még rosszabb, ha hibázik az, és nints semmi Vezérök;
Úgy mentől hamarább széllyel oszolnak azok.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' Pesti Királyi fő Oskolában tegnap, Aug. 1-ső napján kezdődtek a' ſzokott második fél eſztendei tudományos vizsgálatok, midőn a' Fő Méltóságú Primás Herczeg, Fő Páſztori buzgóságától, és a' Tudományok eránt való vonſzódásától indittatván, a' Kis-Papi fő nevelő Intézetben a' Hermenevtikai Tudományokból való próbatételen reggeli 8 órától fogva egéſz déli 1 óráig jelen lenni méltóztatott.

Nagy-Szőllősről. — Folyó eſztendő Julius 15-dik napján ezen T. Ns. Ugocha Vmegyében, Méltóságos Garánſzeghi Géczy István Úr, mint a' Nagy Méltóságú Magyar K. Udvari Cancellária Referendáriusa, 's ezen Ns. Megye Fő-Ispányi Helytartója, Tiſzti ujítást tartott, melly pompára több Tettes Ns. Vármegyék fényes Deputátiói megjelenvén, ezek között a' Szathmári Megyés Püspök Ő Nagysága is, tiſztelt FőIspányi Helytartó Úr Ő Nagysága a' Rendekhez fontos magyar Beſzédet intézett, melly Beſzédre felállott Első Al-Ispányunk, Szirmai Kálos Bertalan, 's által adván a' Petsétet Ő Nagyságának, Hivatáláról végképpen lemondott, és meg köſzönvén a' Rendeknek eránta mutatott kegyességöket, a' Vmgyétől elbútsúzott, 's magát kandidáltatni sem kivánta. — Erre viſzont Hetei Pap Károly, mint ezen Ns. megye volt első V. Notáriusa, tsínos Beſzédjével a' Magistrátus nevében Hivatalok folytatásáról lemondott.

Mellyeknek vége lévén, hozzá fogott Fő-Ispányi Helytartónk a' Tiſzt válaſztáshoz, melly ſzerént a' Státusok' örömére felkiáltás által Első Al-Ispánynak, Méltóságos Báró Perényi Perényi Gábor Úr Ő Nagysága válaſztatott; Második Al-Ispánynak pedig T. Ujhelyi Ujhelyi Sándor Úr; Fő-Jegyzőnek Dancz Jósef; Első V. Notáriusnak Homoród-Szentpáli Szentpály Láſzló; Tiſzteletből való Al-Jegy-

)(

zőknek: Nagy Enyedi Egry János, Tiſza Ujhelyi Ujhelyi Ferencz, és Vajai Vay Károly; — Fő Fiscálisnak Nagyiday Ferencz; V. Fiscálisnak Hetei Pap Károly; Betsületbeli Ügyvédeknek kineveztettek Fekete Ferencz, Osváth Ferencz, és Tóth Ferencz; Fő Adóſzedőnek Vasady Gábor; Számvevőnek Tiſza-Ujhelyi Ujhelyi Ágoston; Levél-Tárnoknak Zohon Jósef.— Fő Szolga-Biráknak: Tiſza-Ujhelyi Ujhelyi Norbert, és Adorjányi Rátonyi Péter; Al Szolga-Biráknak: Székely Albert, Morvai Láſzló, és Ujhelyi Jósef Úti-Bíztos Sz. Bírói rangal. Honor. Sz. Biráknak kineveztettek Butyka y Menyhért hites Ügyvéd, és Lelovits Antal; — bátorságra ügyelő Bíztosnak Osváth István; — Esküdteknek: Gulátsi Gulátsy Sándor, Dombrádi Károly, Szabó András, és Csepei Zóltán Pál; Honorárius Esküdteknek kineveztettek: Tegze Károly, Csepei Zóltán Péter, Ujhelyi Ujhelyi János, és Horti Sándor,— Várnagynak meghagyatott Rosi Erdélyi Jósef. — Ezekután Fő-Ispányi Helytartónk az egéſz Státusokat és Rendeket fényes ebédjére meghiván, azokat megvendégelte; a' pompát nevelte a' mozsaraknak ſzámtalan ízben történt durrogásai; 's ezen ebédnek vége lévén, estve a' Vármegye Háza Szálájában fényes Bál tartatott. —

Hadi Tudósítások.

A' Jul. 18-dikán költ Odeſzſzai Journal rendkivűl való toldalékjában a' Török Orſzágban lévő hadi seregről illy tudósításokat közöl, mellyek Jul. 3-dikától 12-ikéig terjednek:

A' Felséges Tsáſzárnak, és a' második ármádának fő hadi ſzállása, a' harmadik gyalog testel eggyütt Jul. 6-dikáig Karaſzunál maradt. Az nap Kurnalihoz Bekerkoi mellé tétetett által, és 7-dikben Muzabég-be. 8-dikban Basardsik-tól egy verstnyire üttetett fel, és 10-dikben ezen város mellé balra ſzállittatott.

Azonban Rüdiger Grlis' előserege, melly balra indúlt vala, folyvást nyomult elő Basardsik felé; bal ſzárnya is Mangáliából kiindulván, ugyan arra tartott, valamint jobb ſzárnya is Akinfieff General-Major alatt. 8-dikban reggel mind a' hárman öſzvejöttek ezen városnál.

Hg. Madatoff General-Lieutenant' oſztályának meg volt hagyva, hogy mindég egy forma mozgásokat tegyen az ármáda' fő seregével, és a' Dokusagatse, 's Sziliſztria vár között fekvő helyet tartsa ſzemmel, a' Kainardsiba vivő úton.

Jul. 6-dikán az elősereg' jobb ſzárnyabeli Kozákok, Akinfieff General-Major' vezérlése alatt, Basardsikot elfoglalák, mellyből a' lakosok mind elfutottak volt; és a' Kozákok tábor ſzemeiket a' vár eleibe kiállíták. 8-dikban délután 2 órakor ſzámos Török lovag-tsapatok mutogaták magokat a' Schumlai orſzág-úton, és keményen meg-

támadván Kozákjainkat, a' Basardsiknál lévő sereg-ofztályhoz kénteleníték őket viſſzavonulni. Ugyan ekkor valami 2000 Török jobbra egy fordúlást teve, olly czélból, hogy a' mi tsapatunkat körűl fogja. Rüdiger General-Lieutenant előseregének védelem-tsapatja, melly ezen pillantatban Kersanoff General-Major alatt Mangaliából jövén, ezen pont felé nyomúla, éppen a' nagyobb erőnek engedni akara megfordúlás által, midőn az Alexandria nevű Huſzár Regementnek két Svadrona Arsenieff Obester alatt keményen megtámadá az ellenséget, 's megſzalaſztá.

Az alatt Akinfieff General-Major, látván hogy tsapatjabeli Kozákjainak viſſzatérő mozdúlását oltalmazni ſzükséges legyen, a' Bugi 2-dik Uhlánus Rgtből egy Svadront külde ki, melly az ellenséggel vagdalkozni kezde. Az első Regementnek egy Svadrona távulról mutatván magát, és egy gyalog-tsapat ráijeſzte az ellenségre, 's az sietve viſſzavonúla.

Minekutánna a' Törökök minden erejöket egybegyüjtötték, Basardsikra rohanának, hogy ezen várost elvegyék. Ezen két ízbeli megtámadást a' 20-dik Vadáſz batalion, mellynél két ágyú volt, vitézűl kiállotta, 's úgy látſzott, hogy az ellenség letette ſzándékát ezen város' elfoglalása eránt, midőn hírtelen estve 7 órakor valami 8000 emberből álló lovasság ismét megjelent. A' 19-dik Vadáſz Rgt, négyſzeget formálván, hathatósan ellentállott; de a' Törökök ezt megkerűlék, előnyomúlának, és az első Uhlanus Rgt' öt Svadrona, és a' 20-dik Rgt fogadá őket, 's vitézűl kiállá több ízbeli rohanásaikat. Végre a' 10-dik ofztály' vadáſzai segítségre érkezvén, magok megtámadák az ellenséget, 's meg is ſzalaſzták.

Az elől ott négy-ſzegre állott Regement ekkor a' viſſzavonúló Törökökre keményen kezde ágyúkból, és puskákból lövöldözni, a' mi köztök nagy kárt okozott. Midőn e' ſzerént minden reménységöket elveſztették volna a' vár megvehetésére, Koslidsához viſſza vonultak. — Mi ezen tsatában 5 holtat, 's 34 megsebesítettet veſztettünk. Az ellenségnek újra sokat kellett veſzteni; mert a' magával elvitt holtakon, és sebeseken kivűl 200 holt testet találtunk az úton.

Jul. 9-dikén egy ofztály katonaság küldetett Gróf Suchtelen General-Adjutans alatt Várnához ennek megvételére. Ezen sereg áll: a' 10-dik gyalog Divisionak második brigádájából, a' Bugi Uhlánusok' első brigádájának hét Svadronából, és három sáncz-ásó kompániából; ágyuk, 's Kozakok is vannak vele.

Jul. 11-dikén a' 7-dik hadi test, melly Brailovnál volt, a' 3-dik testtel eggyesítette magát. A' 6-dik test, melly Hirſzovánál ment által a' Dunán, Sziliſztria bekerítésére van rendeltetve.

Messer V. Admirális kit Greigh Admirális a' Bosporus torkolatjához küldött, hogy ott vigyázzon, azt

jelenti, hogy 9 kereskedő hajót fogott el, mellyeken 25 Török, 's 374 Görög volt. Eggyik hajón, melly Varnába volt rendeltetve, egy Kurir találtatott, ki a' Török Orſzáglóſzéktől hivatalos leveleket vitt az ármádát vezérlő Seraskierhez. Ezen hajón sátorok, ágyuk, és külömbféle hadi ſzerek is voltak.

NÉMET ORSZÁG.

Ő Felsége a' Bajor Királyné Jul 19-dikén ſzerentsésen egy K. Herczeg-fiut ſzült; ezen ſzerentsés történetet ágyúlövések hírdették. — Jul. 21kén ment végbe Münchenben a' pompás Kereſztteltetés; Kereſztatyák voltak: Vilhelm Bajor Kir. Hg., Ő Kir. Magassága a' Meklenburgi Nagy-Hg., és György Haſzſziai Kir. Hg. — A' Kir. Herczegi gyermeknek Albert Vilhelm György Lajos nevet adtak.

NAGY BRITANNIA.

Sir Lamb Frederik, Lizabónában volt Nagy Britanniai Követ, Angliába megérkezett. Az Austriai Tsáſz. K. Követ is, Gróf Bombelles ugyan azon Magnet nevű posta-hajón oda érkezett. Az Oroſz, és Dán Követek már előbb elútaztak volt Lizabónából. A' Franczia Nagy Követ, a' Burkus, és Belga Követek Vestale nevű Franczia fregátára ſzállottak volt, 's meg is érkeztek Franczia Országba. A' Svéd, és Nápolyi Követek pedig Duke of York nevű gőzhajón ſzándékoztak Angliába menni.

Sir Codrington Eduard már megkapta a' viſſzahívó levelet; mindjárt viſſza tér Angliába, mihelyest Sir Pultenau Malcolm megérkezik a' hajós sereghez.

A' Felső Háznak Jul. 14-diki ülésében kérdé Lord Holland a' Ministereket, hogy vallyon van-e ſzándéka az Orſzáglóſzéknek a' mostani környülállásokban az Orſzággyűlési Házaktól rendkivűl való hitelezést kívánni; és ha ezt nem is, vallyon akar-e arról a' Parlamentum előtt nyilatkoztatást tenni, miben légyen a' külső dolog' mostani állapotja? Nevezetesen itt Görög Orſzágot, és Portugalliát érti; és mint legyen Anglia helyheztetve a' Londoni Tractátusban réſzt vevő Oroſzra, és Francziára nézve? Mindazonáltal ő a' Ministereket nem akarja ezen kérdések által tünődésbe ejteni, sem magok-viseletét gyalázni. — Mivel Wellington Hg. mind a' kettőre Nemmel felelt, Lord Holland azt jelentette, hogy Jul. 16-dikán ezen tárgyra nézve egy javallatot fog béadni; a' gyülés ezt helyben hagyta.

PORTUGALLIA.

A' Standard Jul. 15-dikén illy kivonásokat közöl a' Jul. 4-ikén költ Oportói Ujságból: A' tegnapi nap öröm napja volt a' hív Rojalistáknak, a' megſzabadító ármáda' előseregének a' városunkba lett beérkezése miatt. A' hadi sereg, melly a' fő városból indúlt vala meg, Koimbra, és Oportó városokban a' népet megmentette a' pártosok' nyomorgatásától, egy katona-Factiótól, melly igen nagy újitásokat iparkodott béhozni; mivel Máj. 17-dikén tartatott tanátsban az oda való Katona-Kormányſzék' tagjai azt nyi-

la'koztatták ki egy Manifestumokban, hogy Ő Felségének I. Dom Miguelnek Orſzáglása nem áll, 's minden tekintet nélkűl van, noha az Infans az Orſzág' Regense volt. Ezen Factio a' többi támadókkal a' tartományokban öſzvetsatolván magát, Condeixa felé indúlt, 's ott Junius elejéig maradt, egy lépést sem mehetvén tovább. — Az igaz Portugallusok meg nem ſzenvedhetének egy illy pártütést, melly katonák által koholtatott, kiknek meg van tiltva az Orſzáglás' mivoltát vitatni; valóban ezeknek nagy réſze, melly Papokból, polgári, és hadi Tiſztekből állott, a' várost elhagyta. Némellyek fegyvert fogtak, Minho, Trasos-Montes, és Beira tartományok' példájára, öſzvetsatolták magokat a' megmaradott nehány hű seregekkel, inderkedtek a' pártütőkkel, kik soha egy hüvelyknyi földet sem nyertek, míg végre a' hív hadi sereg Leyránál öſzveſzedte magát; a' pártütőket hírtelen megtámadta Condeixánál, hol azok magokat bésánczolták vala. A' tsata 24-dikben elkezdődött, 's a' lett a' vége, hogy Coimbránál, és Vougánál oda hagyták állásaikat a' pártütők. Végre Jul. 3-dikán reggel kimenének városunkból valami kevés fegyveres sereggel, melly a' tsatákban vallott tetemes veſztesége miatt nagyon megkevesedett vala. — A' zenebonáskodók elrontották a' hídat a' Dourón minekutánna ők által mentek; de még is a' két part között hajók által helyre állíttatott a' közösűlés. A' Rojalista seregek tegnap reggel 9 órakor által kezdének a' vízen ſzállani; mellyeket itt nagy örvendezéssel, 's harangok' zugásával fogadtak. Az ablakok mind ſzőnyegekkel fel voltak ékesítve, és a' béjövő seregekre virágokat ſzórtak; az utſzák dugva voltak nézőkkel, kik ſzabadítójokat kivánták látni. A' pártütők rendetlenűl futottak a' Bragai úton, és minthogy nehány Rojalista oſztály utánnok eredett, hihető, hogy meg nem menekedtek, és sokan magokat megadták, látván, mennyire megtsalták őket vezérlőik. — A' ſzabadító sereg a' városban legjobb fenyítéket tartott; barátságos, jó indúlattal jött bé. Az egéſz éjtſzaka kivilágosítások, vigaságok tartattak; a' játékſzinben ezen ſzerentsés történek ünneplésére egy mellék-darab adatott. — Provoa Grlis, az elősereg' vezérlője, Jul. 3-dikán napi parantsolatot adott ki, mellyben a' lakosokat bíztatja, nekik minden oltalmat igér; katonáinak rendtartását magaſztalja, „kik éppen olly fenyíték-tartók, mint vitézek a' tsata-mezőn."

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Jul. 10-dikén. — Mióta a' Porta tudósítást vett, hogy Ibrail vára kemény ellent állás után Jun. 18-dikán Capitulatio által az Oroſzok' kezébe esett, a' hadi kéſzűletek kettőztetett igyekezettel tétetnek. A' fő város lakosainak közönséges felfegyverkeztetése folyvást tart; a' fegyverfoghatók kiválaſztatnak, 's gyakoroltatnak, lovak vétetnek, és a' Nagy-

Vezér kéſzűl elindúlni, de talán ez tsak akkor esik meg, ha az Oroſzok a' Balkan hegyek' állásait, és ezeknek kultsát, t. i. a' Schumlai bésánczolt tábort megveſzik, vagy megkerűlik. Hanem ott Huſſzein Basa mindent arra fordít, hogy keményen ellent álljon, és ſzakadatlanúl küldözik oda a' seregeket, ágyukat, 's egyéb hadi ſzereket. Így Jul. 3-dikán Mehmed Emin Koniehi Basa 6000 emberrel érkezett ide Kis-Asiából, 's 8-dikban Schumlához indúlt. 4-dikben Sert Mehmed Basa Vanból 3000 emberrel érkezett ide, és Schumla felé folytatta útját. Dervis Philippopolyi Basa, ki az utólsó időkben Bruſzſzában ſzámkivetésben élt, ismét viſſzanyerte rangját, 's oda küldetett olly meghagyással, hogy egy fegyveres sereggel oltalmazza a' Philippopolyi ſzoros útakat. Kivált pedig ſzámos, és jól gyakorlott Pattantyúsok több ezeren mentek a' legnagyobb veſzedelemben forgó helyekre. Végre mivel a' Porta az Oroſzoknak eddig tett mozdúlásaiból attól tart, hogy majd Várnát veſzik czélba, tehát a' Kapudán Basa Izzet Mehmed ſzámos gyalogsággal, 's lovassággal Jul. 3-ikán Várnához indúlt, hogy az oda való őrizetet megſzaporittsa, és a' Várnagyságot általvegye.

Míg ő távul leſzen, a' Bosporus torkolatjánál vasmatskán álló flottát a' Kapudana Bég Mustafa Bei vezérli, ki a' Navarini ütközetben vitézűl viselte magát. A' Bosporus' batteriái, és várai nagyon meg vannak erősítve, emberrel, 's ágyúval jól megrakva. Noha némelly Oroſz hadi hajók gyakron igen közel jőnek a' Bosporushoz, de még semmi nagyobb kiſzállást, vagy megtámadást nem próbáltak. Itt olly keveset tudunk a' hadi történt dolgokról, hogy nehéz valami bizonyost írni; (mert az Orſzáglóſzék mindent nagy titokban tart; a' táborból jövő Kurírokat megállítja a' fő város, és Drinápoly között, a' leveleket tőlök elſzedeti, 's viſſza igazítja, nem ſzabad nekik a' városba jőni.)

A' fő városban tsendesség van; az Orſzáglóſzék sok gabonát hordat ide; és mivel az aratás nem volt igen bő, a' Porta ismét megengedte a' fekete tengeri kikötőhelyekbe való hajózást, de olly feltétel alatt, hogy az idegen hajók terheiknek egy réſzét oltsó árron az ide való közönséges élés házakba béadják.

Azonban az elköltők ſzámát is kevesíteni iparkodik; a' mult héten egy Fermán olvastatott fel, mellynél fogva minden nőtelen Görög mesterembereknek, 's munkásoknak meg volt parantsolva, hogy a' fő városból hazájokba takarodjanak; de a' Portának értésére adatván, hogy ezt igen nehezen lehet végre hajtani, tsak hamar viſſza vétetett.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Görög Orſzági Közönséges Ujság Jun. 11-dikén (uj Kal.) költ darabja most érkezett ide, mellyben le van írva, miként fogadta Poros ſzigetén Capodistrias a' Nicaeai, Chalcedoni, Larissai, és Jan-

ninai négy Érseket, a' Patriárkának Protosinkellos-ával (mintegy Segéd Püspök) együtt. Minthogy ezen Érsekekre csak az volt bízva, hogy személyesen adják által a' Páſztori levelet, tudni való hogy semmi következése nem lett. Az Érsekek pedig jelt kivánván arról, hogy ők igazán eljártak a' reájok bízott dologban, Válaſzt is adott nekik írásban a' Praesidens, mellyet a' Jun. 21-diki Görög Ujság egéſzen közöl. Ez a' „legſzentebb tsalhatatlan Patriarkához, és a' körülötte lévő ſzent Synodushoz" van intézve. Megemlítvén, hogy vette a' Februariusban költ levelet, melly már majd minden Európai Ujságokban 's még Görög Orſzágban is megjelent, sajnálja, hogy Ő Szentségének tanátsát nem követhetik a' Moreai Görögök, kik 8 eſztendő alatt olly sok inségek között védelmezték ſzabadságokat, mellyből kitetſzik, hogy az Istennek segítő keze van rajtok, 's ő akarja Görög Orſzágnak ujra ſzületését, annál is inkább, mivel midőn a' halálos itéletnek aláírására kezébe fogta az ellenség a' tollat, éppen akkor tette semmivé a' gonoſz ſzándékot a' Londoni Tractátus, melly nekik mindenféle oltalmat igér; 's ennél fogva viſſza nem térnek a' járom alá, mellyet Atyáik viseltek, de soha el nem fogadtak. „Azért sem a' Fők, sem a' Papság, sem a' nép-Naggyai, sem a' Nép, kikhez Szentséged folyamodott, más meggyőződéssel nintsenek, 's nem is lehetnek, a' nélkül hogy magokat útálatosokká ne tegyék, 's meg ne ſzűnjenek emberek, és kereſztények lenni. — Kérjük tehát Szentségedett a' nemzet nevében, adja reánk áldását, 's győződjön meg arról, hogy változhatatlanúl megmaradunk ſzent hitünkben, és Szentségedet a' Szentegyház' Fejének ismérni boldogságunknak tartjuk." Poros, Jun. 9. 1828. (Aláírás) Capodistrias, és Trikupi.

A' Jun. 21. költ Görög Ujság illy Rescriptumot közöl: „Görög Orſzág' Praesidense a' Panhellenionhoz. Ohajtásaink, és reménységeink, Uraim, mindég inkább megvalósodnak. Ő Felsége a' Franczia Király viaskodásainkat Királyi réſzvételének új jelével méltóztatik megtiſztelni. Báró Jucherau de St. Denis Obester Úr, kit már az Ujságok Ő legkereſztényebb Felsége' Görög Orſzági Agensének hírdettek, a' napokban ide érkezett, és Ő Felsége' Ministeriumának megbízó levelét nekünk általadta küldetésére nézve a' Londoni Tractátussal megeggyezőleg. Báró St. Denis 500,000 frank kéſz pénzt hozott nekünk. A' Felséges Fr. Király ſzándéka az, hogy ezen pénz a' legſzükségesebb dologra fordittassék; 's egyenesen az én kezembe adassék. Én ezt a' hadi sereg', és a' flotta' legnagyobb ſzükségeire fordítom, 's az Urak, hiſzem, helyben fogják hagyni, minthogy egyedűl ettől függ a' haza védelmezésének ügye; 's talán ez segíti egyenesen a' ſzabadúlást. — Mi is réſzesek vagyunk azon érzésben, mellyet az Urakban gerjeſzteni fog ezen híradás. — Pórós, Jun. 18. 1828. (Aláírás.)

Külömbbféle Tudósítások

Bukurestből Jul. 7-dikén, és 11-dikén költ tudósítások szerént, a' Tiszteknek minden iparkodása mellett is napról napra tovább terjed ott a' pestis, 300 familiánál többet vittek már bé a' külömbféle kórházakba, és a' városban is annyit tettek vigyázat alá. A' Tsászár minden öszvegyűlést megtiltott, még a' Diván-tartást is.

Statford-Canning Úr, a' Török Udvarnál volt Angol Követ, Korfuba megyen sietve Londonból; Jul. 8-dikán érkezett Kaléba; 11-dikben előre menő Kurirja Livornóban volt.

Marszelyben valami Arabiai himlő uralkodik, mellyben nagyon halnak az emberek; a' nagyok, még a' béoltottak is elkapják.

Bajonból Jul. 8-dikán írják: hogy Chaves Marquis, (ama híres Portug. Rojalista Vezér) a' Franczia Országlószéktől telegraf által szabad útazó levelet kért, hogy Lizabónába mehessen; de még nem kapott feleletet.

Jul. 7-dikén Sz. Pétervárában nagy pompával üllötték Ő Felségének a' Tsászárnak, és Alexandra Nikolajevna Nagy-Hg. Asszonynak születése napját.

Jun. 13-dikán Kertsbe 3000 Török fogoly vitetett, kik az Anapa vár őrizetet tették; és Greigh Adm. azt jelentette, hogy más nap még 700 ember érkezik meg, a' Basával eggyütt, ki a' várat kormányozta.

Jul. 9-ikén Koppenhágától majd 3 mértföldnyire hányt vasmatskát azon Orosz hajós sereg, melly Kronstadtból megyen a' közép-tengerre.

Limából Jun. 10-dikén költ levelek egy öszveesküvésről beszéllnek, mellynek az volt czélja, hogy az országos hivatalbelieket, a' többek közt La Mar Praesidenst, 's a' Congressus tagjait többnyire mind megöljék, 's az idegen Kereskedőket kirabolják. De még is a' planum elárultatott, 's a' nyomozás következésében Vidauvre, és Ninavilca Obester, egy vad, és veszedelmes de vitéz Indus, elfogattak. De a' veszedelem, mellyben a' Fejérek lebegtek, még Jan. 10-dikén el nem mult volt.

A' fő emberek is részt veznek a' Themse vize alatt való útásásban. Jul. 5-dikén ezen ügyben ismét gyűlést tartottak, mellyen Cambridge K. Hg. és Wellington Hg. is jelen volt; és subscriptio nyittatott meg a' költségek' megszerzésére, 's azon órában 3800 font St. gyült öszve; a' két Hg. mindenik 500 font St. adott.

Az Angol Nagy Követ, Lord Heytesbury Bétsből Jul. 14-ikén indúlt az Orosz Tsászári fő hadi szállásra; 16-dikán Pesten ment kereztül.

Nimesben, Fr. Országban, a' mult hónap elején nagy zendűlés volt a' nép között. Az oda való Követek most hírdették egy Párisi Ujságban, hogy azt már letsendesítették a' Tisztviselők.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(10.)

Tudományos Jelentés.

(1) A' „Medicina Forensis, vagy Orvosi Törvény-Tudomány" egy Toldalék Szótárral eggyütt (az igéreten fellyűl) kéfzen lefzen a' jövő Augustusi Pesti vásárra. Tehát az Előfizető Urak vitessék el a' magok nyomtatványaikat. Az azután vevendő Uraknak pedig 1 for. 30 kr. ezüstben adatik Eggenberger Könyvárosnál.

Pesten Aug. 1. 1828.

Kováts Mihály
Orvos Doctor.

Ház-eladás.

(1) A' f. e. Aug. 18-dikán Pesten a' belső városban a' Sebestyén piaczon 383 fzám alatt lévő, egy emeletű, balkonos Ház, a' tulajdonos' kivánságára, a' városi Föld-birtoki Hivatalban licitatió útjan el fog adatni. Pesten, Jul. 21. 1828.

Ház-, és Kert-eladás.

(1) A. f. e. Jul. 18-dikán a' Józef városban, Üllői utfzában, a' 254 fzám alatt lévő Ház Kerttel eggyütt, melly „a' Paraditsom-Kert" név alatt isméretes, a' tulajdonos' kivánságára, a' városi Föld-birtoki Hivatalban kótyavetye által el fog adatni.

Pesten, Jul. 21. 1828.

Hírdetés.

(1) T. Mittermüller Józef Úrnak Városi Tanátsosságra emeltetése által Szabad Királyi Szabadka Városában a' Város második Physicusának a' hivatala üresen maradott. Ezen hivatal megnyerésére, melly 400 f. P.P. eftendei rendes fizetéssel, naponként 4 ló porczió fzénával, és 6 öl tűzifával jár, ezen Kir. Város Tanátsa által a' folyamodás e' f. e. September 15-dikére vagyon határozva. Melly fzerént, a' kik ezen hivatalt elakarják nyerni, 's a' Magyar, Német, Rácz vagy Tót nyelvekben jártasok, gyakorlati esméreteiket, és alkalmatos voltokat tárgyazó tanuleveleikkel felkéfzült folyamodásaikat a' fent jegyzett határ időre ezen Szabad Királyi Város Tanátsához benyujtani ne terheltessenek. Szabadkán Jul. 4-dikén 1828.

(Második Félesztendő 1828.))(

Jelentés.

(1) Az alúlírtnál Pesten az Urak utszája sarkán T. Jankovics Miklós Úr' szegletházában a' legillendöbb áron találtatnak minden nemű legujabb izlésű ezüstművek.

Pasperger János
Pesti Polgár, és Ezüstműves.

Privilegiált

Osmazome Csokoládé

állati illatozófzerből.

Ongarato, és a' Társai Velenczéből ezennel jelentik, hogy minekutánna ezen Csokoládé kéfzítésére nyert privilegiumjok ujra öt eftendőre hoffzabbíttatott, ők annak a' lerakó helyét Magyar Orfzágra nézve Krauft Károly Úrhoz, és társaihoz Pestre a' Váczi utfzába fzállították által.

Ezen Csokoládénak fő réfze, jeles tulajdonságai, és hafznos léte sokkal esmeretesebbek, mint sem hogy azoknak további magyarázatja fzükséges volna. Mellyre nézve rövideden tsak azt jegyezzük meg, hogy ezen Csokoláde minden betegségből eredett gyönkélkedésekben akár pedig terméfzetjekre nézve gyönge fzeméllyeknél az erőnek helyre állítását igen jóltévőleg, és hafznosan efzközli, és a' test nevekedését elősegíti.

Az utazóknak is, úgymint igen hafznos élelmet, ajánlhatni, kiknek a' fzámára tulajdon skatulyákban találtatnak.

Hírdetés.

(1) A' Bétsi Ts. K. Porczolán, és tükör fabrikák' Directiojának van fzerentséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1828-diki Augustus 18-dikán kezdve az azt követő napokon a' fzokásban lévő reggeli, és délutáni órákon a' Magyar Királynál lévő fzálában kéfzen lévő kimustrált portékáiból több étel, és kávé afztali

edény-kéſzületet, továbbá táczákat, és más külömbféle edényeket nyilvánságos Licitátio által azonnal teendő kéſzpénzbeli fizetésért el fog adatni. Ezen alkalmat, mellynél fogva erre a' Licitatióra alázatos meghivását teſzi, arra is haſználjá, hogy a' nagytekintetű Nemességnek, és Tiſztelt Közönségnek azon kegyességét megköſzönje, mellyel az ő kéſzitményeit Pesten a' Váczi utſzában a' Hétválaſztó Fejedelmek mellett a' 23-dik ſzám alatt több eſztendők ólta fentálló lerakó helyében venni méltóztattak.

H í r d e t é s.

(1) Az Ó Betsei szállások közt lévő 112 láncz (hold) örökségi föld, lánczát 2200 □ öllel ſzámlálván akár örökbe eladatik, akár pedig bérbe adódik. A' venni vagy bérleni kivánók jelentsék magokat Izsákon Pikker János Posta Mester Úrnál, úgymint a' jóſzág tulajdonosánál.

H í r a d á s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy az Arad Modenai Kamarai Uradalmakban reménylendő bordézma ellicitálása a' Ménesi K. kerületi Radnai, Solymos, és Kladovai, Hegységekre nézve 1828-dik Augustus 25-dikére, a' Pétskai k. Kerületi ſzőllőhegyekre nézve pedig 1828-diki Augustus 22-dikére vagyon határozva, melly napokon a' kerületi főhelységekben Ménesen, és Pétskán a' ſzokásban lévő reggeli órákon fogtartatni. A' venni kivánók tehat ezen Licitatióra a' fentemlített helyeken, és napokon illendő bánat pénzzel felkéſzülve jelenjenek meg.

Budán Jul. 25-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(1) A' Pesti Tudományok' Kir. Magyar Universitásának ſzükségére mintegy 150 öl tüzelő fehér tölgy- és 48 öl tserfa a' jövő 1828/29 oskolai esztendőre fog kivántatni, mellyek folyó esztendei Augustus 14-dik napján, reggel 10 órakor, a' Kir. Universitás' Kancelláriájában tartandó Licitatión attól fognak megvásároltatni, a' ki ezeknek ſzolgáltatását legkevesebb árért felválalja, és erre magát irása által törvényesen lekötelezi. E' végett tehát ezennel meghivattatnak azok, kik a' fellyebb irt Tüzifa mennyiséget a' legjobb minémüségükből, mellyeknek legalább is három lábnyi hoszszaságu, úgy illendő vastagságu hasábokból, 's sűrűn rakott ölékből kelletik állani, legfellyebb f. e. September utólsó napjáig ide Pestre a' Duna partjára ſzállitani, 's azon kivűl tiz per centumos Bánat-Pénzt előre letenni

)(*

magokat elégségeseknek gondolják; a' kik tsak ugyan a' kötendő Contractusnak Feltételeit is az említett Kanczellariában minden nap reggel 9 órától 12-ig; délutánn pedig 3-tól 6-tig bővebben megérthetik. Költ Pesten Julius' 31-dik napján 1828. Esztendőben.

H í r d e t é s.

(1) Ts. Ns. Ung Vármegye részéről köz hírré tétetik: hogy az 182 8/9 eſztendőbeli köz ſzükségekre megkivántató ſzereknek, és a' tselédek' ruházatjára ſzükséges poſztónak, 's egyebeknek megſzerzése Licitátió útján fog megesni, olly czélból, hogy a' kik legoltsóbban magokra vállalják a' ſzolgáltatást, azoknak fog általengedtetni. Ez eránt a' kótyavetye September 4-kén délelőtt Ungváron fog tartatni. A' ſzolgáltatni akarók ne terheltessenek a' megírt napon 's helyen megjelenni. — Kivántatnak pedig:

Iró Szerek.

47 kötés pósta-papíros; 40 kötés regest; 5 kötés concept-papíros; — 53 1/2 font spanyol-viaſz; 79 tsomó spárga; 60 darab tollvágó kés; 85 darab plajbáſz.

A' tselédek' ſzámára.

187 réf búza-virág ſzínű poſztó; 30 réf veres poſztó; 15 réf veres Damisk; 33 réf sárga Rása; 40 garnitura dolmányokra való sárga gomb; 46 tuczet lájblikra való gomb; 440 pár kapots; 9? rúd veres teveſzőr; 462 réf béllésnek való váſzon; 92 par új tsizma; 64 pár fejelés. Költ Ungvárott Jul. 23. 1828.

Eredeti Száſz-Kosok' eladatása.

(1) Augustus 26-ikán 80 darab két eſztendős hágó-Kosok gyapjustól, a' Rennersdorfi, és Stolpeni Száſz Kir. fajta nyájból valók, Pesten a' Bálvány utſzában Föls házában Nro 250 licitátió útján fognak eladatni.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy a' nyolcz birtok réſzből: Szveticze, Palicze, Kurpczán, Videtich, Zoonarics, Nováky, Breznik, és Meskuje helységekben álló a' Kulpa, és Dobra folyók között Zágráb Vármegyében a' Károlyvárosi kerületben Szeremi járásban fekvő Religyiói fundusi mezei jóſzág Szveticze, mellyben 30 3/8, 37 jobbágy házzal felkéſzült, és a' rendes Urbáriomi tartozások alá vettetett egéſz telekek, 3 ſzabad zsellérek, vagy is taksalisták, továbbá

két puſzta telekek, és a' bortizeden, és hegyvámon kivűl 15 hold és 22 □ öl ſzőlő, 82 hold, és 705 □ öl ſzántóföld, 19 hold, 661 □ öl, 36 hold 1419 □ öl legelő; 2 hold, 339 □ öl kert, és 114 hold, 1063 □ öl több darabokból álló erdő mint Major földek, és egy több különbféle alkalmatosságokkal felkéſzült Monostor épűlet találtatnak, Zágrábban a' f. e. Augustus végén ottan tartandó orſzágos vásár alkalmával azon épűletben, mellyben az Intézetfundus fiók pénztára tartatik, reggel a' ſzokásban lévő tiſzti órákon Licitálás által a' legtöbbet igérőnek 1829-diki Januarius 1-sejétől kezdve 12 egymás után következő eſztendőkre felsőbb helybehagyás mellett bérbe adatik. A' bérlés feltételeit Budán a' Királyi Helytartó Tanátsbeli Intézetbeli Számvevő Hivatalnál valamint a' fent nevezett Zágrábi fiók pénztár (Cassa) hivatalnál a' rendes hivatali órákon időnként megnézhetni.

H í r a d á s.

(2) Gróf Zichy Miklós' Palotai Urad. réſzéről köz hírré tétetik: hogy Tek. Veſzprim Vármegyei Palota Mezővárosban az Urasági, tökélletes karban lévő Serház, ſzabad Serméretéssel, 's alkalmatos Lakással; nem külömben az evvel folyvást fekvő új Pálinkaház 10 Kazányokra, mindennémű Pálinkafőzés 's ſzabad árúltatással, — 90 darab Gőbölyre való Istállóval 's az ehhez tartozó Réttel eggyütt, f. e. September 20-án Palotán tartandó Kótyavetye által, a' többet igérőnek, 6 egymásután következő eſztendőkre, haſzonbérbe fog adattatni. A' Szerződés' feltételeit az Urad. Cancelláriában Palotán lehet bővebben kitudakozni.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Pereghi K. nyájból 150 darab feles leg való hagó kos, és 200 anyabirka azonnal teendő kéſz pénzbeli fizetésért nyilván való Licitátio által eladatik.

A' venni kivánók e' f. e. Augustus 25-dikén a' fentemlített Birkás Majorba, a' hol is a' Licitátio tartatni fog, jelenjenek meg.

Budán Jul. 22-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Királyi Koronai Uradalmoknak az idén termett öreg Birka, és Bárány gyapja ſzabadon Pestre ſzállítva, még pedig az Ó Budai Uradalom réſzéről 64 mázsa birka gyapjú, és 8 mázsa bárány gyapjú, a' Diós-Győri Uradalom réſzéről pedig 48

mázsa birka gyapjú, és 6 mázsa bárány gyapjú, öſzvesen mintegy 112 mázsa birka gyapju, és 14 mázsa bárány gyapjú olly módon licitáltatnak el, hogy a' venni kivánók legfellyebbi igéreteket a' kivánt feltételekkel együtt saját aláirásokkal, és lepetsételt kinyilatkoztatásokkal együtt legfellyebb e' f. e. Aug. 21-dikéig, e' napot is ide értvén, a' Magyar Királyi Udvari Kamara Előlülőségének Budán benyujtsák. A' venni kivánók kinyilatkoztatása megbizottságképen felnyittatván, azon venni kivánó, a' ki legtöbbet igérend, és a' legkedvezőbb feltételeket teendi, további Licitálás nélkűl a' ſzerződés kötésére meg fog hivattatni, a' többi folyamodók' ajánlásai pedig a' legſzorosabb elhallgatás mellett el fog enyéſztetni. A' fentjegyzett határidő után semmi további ajánlások el nem fogadtatnak. Ezen kivűl minden ajánlónak nyilván, és ſzám ſzerént megkell határoznia ajánlását; minthogy a' meghatározatlan, és tsak közönséges, vagy procentes ajánlások más meghatározott igéretekre el nem fogadtatnak. A' ſzerződés aláírásakor azonnal tartozik a' többet igérő 1000 forintot P. P. foglalóul letenni. Egyſzersmind előre nyilvánságossá tétetik, hogy minden külömbség nélkűl a' kos, és anyabirka gyapjára nézve 2 percent mérték pótlás engedtetik úgy mind azon által, hogy a' has-, és láb- gyapjúra nézve semmiféle kiſzámítás helyet nem talál; és hogy a' gyapjús zsákokat a' vevőnek a' bébizonyitandó vevő ár ſzerént ki kell fizetnie.

Budán Jul. 21-dikén 1828.

H i r d e t é s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy az Ó Budai, és Vissegradi Királyi Koronai Uradalomhoz tartozó megjegyzendő pinczékben lévő bor-kéſzségből több ſzáz akó fejér, és veres ó, és ujj borok, de edények nélkűl, nyilvánvaló Licitátio által a' többet igérőknek kéſz pénz fizetésért eladatnak, úgymint:

Augustus 11-dikén e' f. e. a' Buda-Eörsi pinczében 200 akó tavallyi fejér, és 700 akó idei fejér és bor; még 65 akó törköly-, és seprőpálinka.

Augustus 13-dikán e' f. e. reggel a' Tóthfalui pinczében 400 akó ó, és 450 akó új fejér bor.

Ugyan az nap délután a' Bogdányi pinczében 400 akó ó, és 400 akó új fejér bor.

Augustus 14-dikén e' f. e. A' Vissegrádi, és Nagy-Marosi pinczékben 650 akó ó, és 400 akó új fejér bor.

Augustus 18-dikán e' f. e. a' Zsámbéki pinczében 350 akó új fejér bor.

A' vennikivánóknak tessék erre a' fentnevezett helyeken, és napokon ſzokott reggeli, és délutáni órákon tartandó Licitatióra megjelenni. Budán Julius 14-dikén 1828.

Kályháknak Depositoriuma.

(3) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utſzában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetſzésre kéſzitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiſzesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből kéſzíttetett, minden motsok, folt, és ſzin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kivánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Híradás.

(3) A' Nemes Zágrábi Káptalan mint Modosi Uradalom réſzéről köz hirré tétetik: hogy Tekintetes Torontál Vármegyében helyheztetett Modosi Uradalomhoz tartozó, ugyan Módoson ujjonnan felépültt, 4 vendég ſzobából, egy nagy tánczoló ſzálából, a' kortsmáros ſzámára való 3 ſzobából, 1 konyhából, kamarából, és pinczéből álló vendégfogadó, a'hoz tartozó 30 lóra való istállóval, és félſzerrel, mindenféle ital-mérés' jussaival, Modoson az Uradalmi Hivatalban e' folyó 1828 eſztendei Augustus 7-dik napján tartandó licitátio által, jövő 1829 eſztendei Januarius 1-ső napjától kezdvén egymás után következendő 3 eſztendőre, azaz 1831-dik Karácson' hava' utólsó napjáig a' többet igérőnek haſzon bérben fog adatni.

A' Bérleni kivánók a' fentebb nevezett napon és helyen megjelenni ne terheltessenek.

Hírdetmény.

(3) A' N. M. K. Magyar Udvari Kamara réſzéről köz hírré tétetik: hogy a' néhai nagy emlékezetű Felséges Tsáſzárné, 's Királyné Maria Theresia által az úgy nevezett Pesti Angol Kisaſſzonyok' vagy-is Apáczák' nevelésbeli Intézetében a' Magyar Kamerális Tiſztek Leányai ſzámára felállitott, 's a' N. M. K. M. Udvari Kamara Bémutatása vagy is úgy nevezett Praesentája alá tartozó négy helyek közűl (mellyeknek ketteje, a' Szerző-Levél erejénél fogva különösen nemes vérből eredett — másik ketteje pedig nemtelen ſzűlőktől ſzármazott Kamerális

Tiſztek Leányainak van ſzánva) a' Nemes Leányok' két helye ugyan folyó eſztendőbeli Szent András Havában, a' nemtelenek két helye pedig jövő 1829-dik eſztendőbeli Szent Iván és Mindſzent havaiban a' most bennlévő Nevendékek' kilépése által, meg fog üresülni.

Azon Kamerális Tiſztek tehát, a' kik ezen Jó-tételben réſzt venni kivánnak, ebbeli Könyörgő-Leveleiket, a' béveendő Nevendékeknek Kereſzt-levelök, 's azoknak a' himlő béoltásáról, vagy a' terméſzetes himlőknek ſzerentsésen kiállott vóltáról, 's állandó Egéſzségökről, 's erős Testi alkotásokról ſzólló Bizonyítványok' előmutatása mellett, nevezetesen a' 2 Nemes Nevendék' helye elnyerésére legfellyebb f. e. Szent Mihály hava 10-dik napjáig, a' másik 2 Nemtelenére pedig következő 1829-dik eſztendő Böjtmás hava végeig a' N. M. K. M. Udvari Kamaránál okvetetlen nyújtsák bé; e' felett pedig azok, kik a' Nemes Nevendékek 2 helyéért esedezni ſzándékoznak (ha tsak nemesi vérből való ſzármazások közönségesen tudva nints) Nemesi Karokat az illető Tekintetes Nemes Vármegyék által költ ſzármazásbeli levelek által bébizonyitani tartoznak.

Költ Budán Szent Jakab Hava 16-dik napján 1828.

H i r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel hírűl adatik, hogy az Unghvár Mezővárosában építendő, és e' folyó eſztendei November' utóljáig tellyesen elkéſzitendő Ispány lakás építése az annál előforduló mesterségbeli munkákkal együtt e' f. e. Augustus 18-dikán tartandó nyilvánságos Licitátio által a' legkevesebbet kérő Mesteremberekнek, 's vállalkozóknak által fog adatni.

Melly ſzerént mind azon Mesteremberek, és Vállalkozó réſzek, kik ezen építést egéſzen fel akarják vállalni, a' megnevezett napon reggeli 9 órakor az Unghvári Kir. Kam. Préfektusi Irőſzobába kezességgel, és kéſzpénzbeli bánat pénzzel felkéſzűlve ezennel meghivattatnak.

Minden építőſzer az Uradalom réſzéről fog ſzolgáltatni, valamint a' kézhezadók (Handlangerok) is az épitési ſzámba vételben kiteendő ſzámban robotosokból ki fognak állittatni.

Unghváron 1828 Julius 2-dikán.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Augustus 1-ső napján 1828. V. Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 40 kr. Kétſzeres 4 for. 40 kr. Rozs 3 for. 30 kr. Árpa 2 for. 24 kr. Zab 1 forint 46 kr. Kukoricza — for. — kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

ELŐFIZETÉSI JELENTÉS

a'

tudni kívánó Magyar Ifjúság' — Házi atyák és anyák' — Gyám-atyák' — Oskolai Elöljárók' — Tanítók — és Tanítványok' számára.

Wígand Ottó Könyv-árrosnál

Pesten a' Váczi-útszában a' Kappel Házban, igen olcso előfizetés mellett megjelennek:

A'

SMÍD KRISTÓF'

Ifjúságot érdeklő Irományjai.

EGY GYŰJTEMÉNY

a'

legoktatóbb és legkellemetesebb Történetekből és Előbeszéllésekből

Nyolcz Kötetekben.

Magyar nyelvre szabadon általtette

Csontos István.

Ezen igen jeles és minden Európai Nemzetek előtt különös becsben lévő hasznos Irományok, a' Társasági élet' minden rendű Tagjainak ugyan; de különösen az Ifjúságnak hathatós buzdítással ajánltatnak. Annyival is inkább mivel az ezekben előfordúló kiválogatott tárgyaknak kellemesen érzékenyítő előadásai, az emberi szív és lélek' nemesítésére, és így a' Társasági életbe lépő Ifjúság' kiformálására peldás ösztönűl szolgálnak: úgy hogy nagyítás nélkűl mondva, ezeknél szebb és hasznosabb munkák még ez ideig Magyar-nyelven semmi esetre sem jelenttek-meg.

Minthogy pedig az Ifjúság, a' Társasági életnek mindenkor egy nagy részét teszi, és későbbre nézve is valamint az eggyes Házi-társaságoknak Fejei; úgy az egész Nemzet és Haza' oszlopai is egyenesen az Ifjúságból kerűlnek-ki: következésképen, ítéletem szerént kedves Magyar Hazámnak minden igyekezetem mellet sem tehetnék hasznosabb és sikeresebb szolgálatot, mint ezen minden pallérozottab Nemzetek köztt már köz használatba vett jeles Irományoknak Magyar nyelven közrebocsátását.

Foglalatja mind a' Nyolcz Köteteknek.

I^sö *Kötet.*

1. A' Húsvéti Tojások. Eggy előbeszéllés, Húsvéti ajándékúl a' Gyermekeknek.
2. A' Kanári Madár. Előbeszéllése egy Franczia Nemes Ház-nép történetének.
3. Az Erdei Kápolna. Előbeszéllése eggy érzékeny Esetnek.
4. A' Galambocska. Előbeszéllése a' Theobáld Vitéz nagy lelkűségének.

II^dik *Kötet.*

1. A' Bárányka. A' Valdhájmi Nemes Ház' Története.
2. Az elveszett Gyermek. Egy különös érzékeny Eset.
3. Karácsony estvéje. Egy kellemes előbeszéllés.

III^dik *Kötet.*

1. Ájkhenfelz Henrikhnek Isten' ismeréshez jutása.
2. Hirlanda Britanniai Herczegné, vagy a' virtus és ártatlanság' győzedelme, eggy épületes és szívet gyönyörködtető Történet.

IV^dik *Kötet.*

1. Segítség a' szükségben. Előbeszéllése egy különös esetnek.
2) Itha Toggenburgi Grófné' viszontagságai.

V^dik *Kötet.*

1. A' virágos-kosaracska. Eggy Előbeszéllés, a'virágjokban lévő embereknek ajánlva.
2. A' Sz. János Bogara. Egy Történetecske.

VI^dik *Kötet.*

Tannenburgi Rozália. Egy Szüléket és Gyermekeket érdeklő régi Történet.

VII^dik *Kötet.*

Két száz igen épűletes és tanítva múlattató rövid Előbeszéllések, a' közönséges oskolákban eggy igazi hasznos olvasó könyv.

VIII^dik *Kötet.*

1. A' jó nevelésnek szerencsés következése.
2. Eusztákhiusz. Egy régi Keresztyény világbeli Történet a' mai Keresztyények' kedvéjért.

Ezek közzűl már az 1^sö Kötet a' fennt megnevezett helyen meg is jelentt, a' többi Kötetek pedig eggyenként, és e' f. esztendei November Hónap' végével mind megfognak csalatkozás nélkűl jelenni.

Mind a' nyolcz Köteteknek előfizetési árra, a' legújabb ízlés szerént szép fejér papirosra, legújjabb tiszta betűkkel nyomtatva, és csínos borítékkal bekötve, a' lehetőségig legolcsóbban négy ezüst forintokra; eggyenként pedig eggy- egy Kötet 48 ezüst krajczárokra határoztatott. De ezen igen olcsó előfizetési árra, csak a' III^dik Kötet' megjelenéséig Augustus' végéig tart.

A' tisztelt Előfizető Urak' nevei a' VIII^dik Kötet' elejére ki fognak nyomtattatni; a kik tehát ezen jeles Darabokat meg-szerezni kívánják: tisztelettel kérettetnek becses neveik és állapotjok' béküldése végett.

Kassán Junius 16^dikán 1828.

Werfer Károly,
a' Kassai K. Akademia' pr. Könyv-nyomtatója.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(11.)

Pesten, Szerdán, Kisaſſzony Hava 6-dik napján 1828.

A' Természet' Láncza.

Semmi egész Természetben nints, a' mi ne volna
Összvetsatolva; — kitsin nagyra, ez arra vonúl. —
Víz, levegő, állat, növevény, mind annyi rokonság:
Ember az emberhez legközelebbi rokon.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Kaposvárról illy elkésett levelet vettünk: Városunk örvendetes napjai közé ſzámlálja Junius hónap elejét, és végét, valamint Juliusnak is kezdetét. Ugyan is Jun. 4-dikén ſzerentsélte meg bennünket kegyes eljövetelével Nagy Mélt. Kopátsy Józſef Veſzprémi Püspök Úr Ő Exja, ki is az nap különös tiſztelkedések között érkezék ide. Más nap egéſz egyházi ſzertartással vivé végbe az Urnapi Processiót különös lelki épületünkre. 6-ikán buzgó egyházi beſzéde után több ſzázakra feladá a' Bérmálás Szentségét, mellynek végével mind a' Deák, mind a' nemzeti Oskolabeli ifjuságot a' Kereſzténytudományból kikérdezgeté. — Szeretett első Al-Ispányunk Tek. Sárdi Somsich Pongrácz Úr, mind ide jövetelekor, mind elútazásakor ſzámos Kiküldöttséggel, Úr napján pedig gazdag ebéddel tiſztelte meg Ő Excellentiáját. —

Jun. 28-dikán Ő Exja Gróf Sigray Józſef mint e' Ns. Somogy Vgyének Fő-Ispánya érkezék meg nem kis örömünkre, a' ki más nap előtanátskozást tartván az öſzvereglett TT. Karokkal és Rendekkel, 30-dikán, minekutánna a' Plébánia templomban a' Sz. Lélek' segítségül hívása elvégeztetett, fontos beſzéddel előadá a' Tiſzt-válaſztásra kivántató jó rendet; — melly alkalmatossággal a' TT. Státusok az első Al-Ispány Úr különös érdemeinek, és a' köz bizodalomnak tekintetéből megkérték a' Fő-Ispány Ő Exját, hogy első Al-Ispánynak senkit candidálni ne méltóztassék; mire Ő Exja, egy réſzént, mivel az Actuális első Al-Ispánynak törvény ſzerént candidáltatni kellenék, más réſzről a' Ns. Megye eránt bebizonyított nagy érdemeire nézve, Fő-Ispányi jussa' tsorbúlása nélkűl, a' Státusok' kívánságára reá-állván, eggyes akarattal, és köz felkiáltás-

sal választatott első Al-Ispánynak Tek. Sáardi Somsich Pongrácz Úr; 2-dik Al-Ispánynak T. Nádasi Sárközy István Úr; Fő Adószedőnek Thulmon Pál; Számvevőnek Lakits 'Sigmond Urak. — Fő Jegyző lett T. Igmándy Antal; első Al-Jegyző Sárközy Albert; 2-dik Al-Jegyző Bosnyák Benedek; Betsületbeli Al-Jegyzők: Véssey Lajos, B. Puttyány Sándor, és Kováts Pál Urak. — Tiszti Fő Ügyész T. Siklósy Viktor; 2-dik Szalay József Urak. — Igali Járásban, Fő Sz. Bírónak választatott T. Siklósy József; Al-Sz. B. Zichy János; 2-dik Al-Sz. B. Svastits István. — Kaposi Járásban, Fő Sz Bírónak T. Bogyay Péter; Al-Sz. B. Záborszky Imre; 2-dik Al-Sz. B. Bersenyi Farkas Urak. — Szigethi Járásban, Fő Sz. B. T. Gaál József; Al-Sz. B. Tallián János; 2-dik Al-Sz. B. Pissich Lajos Urak. — Baboltsai Járásban, Fő Sz. B. T. Sárközy Lajos; Al-Sz. B. Vasdinnyei József; 2-dik Al-Sz. B. Bersenyi István Urak. — Marczali Járásban, Fő Sz. B. T. Hochreiter Ambrus; Al-Sz. B. Thassy Károly; 2-dik Al-Sz. B. Vessey Antal Urak. — Esküdtek lettek: Svastits János, Antal Farkas, Tevely László, Gáspár József, Bereczk Antal, Dóczy János, Hodossy János, Nagy Mihály, Király Lajos, Szüts Antal Urak.—Al-Adószedők: Svastits Pál, László József, Skerlecz Antal, Sárközy Sándor. Biztosok: Kazay János, Kiss István, Németh István, Kelemen János, ifjabb Bereczk János. Levéltárnok Bezerédy Pál.—Végre minekutánna a' Fő Ispány Úr Ő Exja Vasdinnyey János, és Mótsy János Urakat Betsületbeli Al-Ügyészeknek, és Betsületbeli Esküdteknek többeket kinevezett volna, Julius 1-ső napján számos Tábla Bírákat nevezett. — Különös figyelemre méltó itt, hogy noha több Tisztviselőknek választása voksolás által ment végbe, még is négy óra alatt az egész Választás tökélletesen, 's a' legnagyobb tsendességgel véghez vitetett, sőt a' választott Urak fel is esküdtettek.

Ő Tsász. Kir. Felsége Jul. 17-dikén Kunczy József Urat Magyar Nemességre emelni méltóztatott, a' taksákat is elengedvén neki.

Szombathelyről írják: hogy ott Nagyságos Szabó Ignácz Úr Kir. Tanátsos a' Dunán túl lévő kerületi Táblának Assessora, érdemekkel tellyes életét 57-dik esztendejében elvégezte.

Ugyan Szombathelyen Jul. 17-dikén fényes pompával tétetett le a' szegény betegek' ápolgatására rendeltetett háznak talpköve, melly a'jövetők' adakozásából fog készülni.

Ama tudós hazánkfia Beregszászi Nagy Pál, ki a' napkeleti nyelvekben jártas lévén, több jeles munkái által iparkodott nyelvünknek azokkal való szoros atyafiságát megmutatni, Május 22-dikén példás, és munkás életét elvégezte.

Lőtséről Jul. 28-dikán írják,

hogy ott Mélt. Gróf Csáky István Urnak, mint Ns. Szepes Vmegye Fő Ispányának előlülése alatt Tiſztválaſztás tartatott, hol is T. Filitzi Almásy Lajos Úr az első Al-Ispányságban meghagyatott; 2-dik Al-Ispány lett T. Okolitsányi Miklós Úr.

NAGY BRITANNIA.

A' felső háznak Jul. 16-diki ülése nevezetes volt, midőn Lord Holland a' 14-dikén jelentett javallatát béadta Nagy Britannia' külső helyheztetésére nézve Portugallia, Oroſz, és Török Orſzágok eránt. Érdemes, hogy a' vitatásokat bővebben közöljük. — Azt jelenté t. i. ekkor Lord Holland, hogy ő ez által nem akarja a' Ministereket kedvetlenségbe hozni, hanem tsak Europának megmutatni, hogy a Britanniai Parlamentum a' mostani nagy történeteket nem olly hideg vérrel nézi, mint az eddig mutatott hallgatásból gondolni lehetne. A' Lord az Oroſzt, Törököt, és Franciát hozza fel példáúl, kik hivatalosan kihirdették ſzándékaikat, és azt hiſzi, hogy talán Anglia ſzándéka éppen nem az, a' mi Oroſz, és Franczia Orſzágé. A' Londoni Eggyezés' kötése után Franczia Orſzág többféle módokat javasolt a' Tractátus értelme ſzerént, Anglia azokat mind félrevetette. A' Lord tovább azt mondá: ő azt értette, hogy az alkuvó Hatalmasságok Görög Orſzágnak pénzbeli segedelmet igértek, Franczia, és Oroſz Orſzág adott is, de Anglia nem akart. A' Jul. 6-iki Tractatus' Jegyzőkönyvéhen az vagyon, hogyha Török Orſzág el nem fogadja az ajánlott módokat, az alkuvó Hatalmasságok Görög Orſzágba Consulokat küldenek; az Oroſz, és Franczia küldött is illyen Consulokat, de Anglia nem. Az Eggyezés' aláírása előtt meg kellett volna jól fontolni, vallyon meg-eggyez-e az okos politikával; de minekutánna már egyſzer aláírták, az aláírott Hatalmasságoknak tellyesíteni kellene a' meghatározott czélt. (Hg. Wellington kiálta: Halljuk, halljuk!) A' nemes Hg., így ſzólla tovább Lord Holland, kétség kivűl azt akarja értésünkre adni, hogy az aláíráskor ollyan ſzándékban voltak, hogy tsak a' közben járáshoz, 's alkudozásokhoz folyamodjanak; de a' Jegyzőkönyv a' kénſzerítő eſzközöket elkerülhetetlenekké tette; és ha a' Herczeg az Angol Orſzáglóſzékhez érkezett hivatalos leveleket velünk közölni akarná, azokból kitetſzenék, hogy az Eggyezés megkötése után mindjárt kénſzerítő eſzközöket várt volna a' nyakára Török Orſzág. És ha Angliának nem volt ſzándéka akkor erőſzakos eſzközökhez nyulni, gyávaságát elárulta volna, és Oroſz Orſzág eránt való maga viselete illetlen, 's igazságtalan lett volna. Azonban ő nem akarja azzal vádolni, hogy nem tiſzta lélekkel bántak volna a' dologgal, hanem tsak azt mondja, hogy több ok vagyon azt gondolni, hogy az Angol Orſzáglóſzék megváltoztatta ſzándékát. — Ezeket előre botsátván, a' Lord azt kivánta, hogy némelly hivatalos levelek közöltessenek a' Parlamentummal; nevezetesen a'

Konstantinápolyban volt Angol Követnek minden hivatalos tudósításai azok eránt, a' miket ſzóval kinyilatkoztatott a' Porta; továbbá azon Oklevelek, mellyeknél fogva az Oroſz Tsáſzár, mind a' mellett is, hogy háborút kezd, ſzándékát kijelenti, hogy a' Julius 6-diki Tractatus mellett állhatatosan mind végig megmarad; végre közöltessenek azon conferentiák' Jegyzései, mellyek a' három ſzövetséges Hatalmaság' Ministerei között tartattak. Az Anglia, és Portugallia között lévő dolgokra nézve azt kivánta, hogy közöltessék azon Conferentiának jegyzése, melly Octob. 14-ikén 1827. Hg. Metternich, Gróf Villa-Real, és Sir Wellesley között tartatott Dom Miguelre nézve; továbbá azon alkudozások' jegyzékei, mellyek az Angol Király' és a' Braziliai Tsáſzár' Biztosai között tartattak Dona Maria da Gloriára nézve a' f. e. Máj. 24-dikéig; végre azon útásítások, mellyek Sir A' Court Williámnak küldettek Dom Pedro Constitutiójára, és Sir Lamb-hoz Dom Miguel usurpatiójára nézve. (Ez volt Lord Holland javallata.)

Gróf Aberdeen, a' külső dolgok' Ministere, Lord Holland' beſzédére így ſzólla: „A' Lord' éſzrevételei két fő tárgyat illetnek, t. i. a' Portugalliai, és Napkeleti ügyet. Portugalliára nézve, a' mint látſzik, elfelejtette, hogy éppen más időpontban küldettek seregeink Portugalliába, mint a' mostani; nem azért, hogy ezen tartományt hadi módon elfoglalva tartsuk, hanem azon Kötések végrehajtásáért, mellyeknek fentartását a' betsület kötelességünkké tette. Úgy hiſzem, hogy a' Lord' állításai hamis feltételekből erednek, és hogy ő nem isméri tellyesen a' mi helyheztetésünket Portugalliára, és ezen orſzággal ſzerzett köteleztetéseinkre nézve. Mi nem más czélból köteleztük le magunkat Portugallia, és a' Braganzai Ház eránt, hanem hogy Portugalliát az idegen béütés ellen oltalmazzuk; azon gondolat nevetséges, hogy azon oltalomnak a' házi dolgokra is ki kellene terjedni. Annak megczáfolására, hogy a' Britanniai Orſzáglóſzék Dom Miguel' tselekedetét helyben hagyta volna, elég legyen az, hogy D. Miguel minekelőtte Angliából Portugalliába elútazott, a' mi közben járásunkra pénzt kapott költsön, de mihelyest eltért azon útról, mellyen járni megigérte, azonnal viſſza tartatott a' pénz. Magaviselete ellen naponként előterjeſztéseket adattunk-bé; és az Angol Orſzáglóſzék ez eránt való kedvetlenségét annyira kinyilatkoztatta, hogy a' Követünk' hivatalbeli foglalatossága felfüggeſztetett, és ő D. Miguellel minden közösülést félben ſzakaſztott. Nem ſzolgált-e mind ez, kérdem, inkább azon felekezet' réſzére, melly D. Miguel ellen volt? 's a' t. — Valóban, ha az újabb történeteket megfontoljuk, úgy látſzik, hogy a' Portugalliai nép nem igen hódol a' ſzabad Intézeteknek. A' népek többnyire azt oltalmazzák, a' mit ſzeretnek; e' ſzerént itélvén, nem látſzik, hogy a' Portugalliai nép kü-

lönösen ragaſzkodnék a' Constitutióhoz. Igy akármillyen Fejedelem legyen Portugalliában — legyen az bigott, despota, vagy nem — mindég abban fogja a' maga haſznát találni, ha Angliával kötött Eggyezéseit fentartja. Érdemes megjegyezni, hogy akkor volt legſzorosabb öſzveköttetés, és ſzövetség Anglia, és Portugallia között, midőn a' legtökélletesebb Despotismus uralkodott Portugalliában. Nints tehát semmi ok, miért kellene attól tartani, hogy Portugallia réſzéről a' barátság meghidegedett volna.

(A' többi következik.)

SPANYOL ORSZÁG.

Kadixba Jun. 27-dikén 13 nap alatt Toulonból 1 línea-hajó, 3 fregáta, és 1 hadi brigg érkezett, mellyek a' Franczia őrzősereget Toulonba vivő 31 ſzállító hajót fogják oda kisérni. Az óta a' várőrző sereg siet a' hajókra ſzállással; a' tengeri katonáknak egy réſze már hajókon van. Azt teſzik hozzá: hogy a' Kadixi lakosok sajnálják a' Francziák' eltávozását, félvén a' zendüléstől.

PORTUGALLIA.

A' Gazette de France Lizabonából Jul. 9-dikén indült tudósítás ſzerént így ír: „Ezen h. 7-dikén a' háromféle Rendek öſzvegyülének az Ajudai palotában, és Dom Miguel letette azon esküvést, mellyet IV. Jánosnak Sept. 12. 1642. költ törvénye rendelt, ki ezen Orſzágnak alap-törvényeit is ſzerzette. A' K. Herczeg a' régi Portugalliai Monarchák' öltözetében volt, és alig lehet leírni a' Portugallusok fellelkesedett örömét, látván az Őseik ditsőségének, ſzokásainak, és hazaſiságának idejéből való viseletet. D. Miguel' esküvése után a' háromféle Rendek is, és egyéb Személyek, kik a' ſzertartáson jelen voltak, I. Dom Miguel Király' hívségére megesküdtek. — Miért viselték olly különböző módon magokat a' Dom Miguel és a' pártütők' seregei, annak oka az: hogy ezek futtokban mindenütt raboltak, a' mit elvihettek, ott nem hagyták, sőt még a' templomokat sem kimélték, mellyekből elragadozták az ezüstöt, és drágaságokat; a' D. Miguel' seregei pedig legſzorosabb fenyitéket tartottak, semmi kitsapongást el nem követtek, és Oportóba inkább mint oltalmazók, mint győzedelmesek mentek bé. A' Rojalista lovasság, Gróf Laurent alatt, űzte a' Constitutiósokat Gallicia felé. Sok katonák kevés Tiſztekkel a' pártütők közűl Pasqueira Vice Grófnak megadták magokat. A' támadóknak egéſz pattantyusága, fegyverei, töltései, 's egyéb hadi ſzerei a' Rojalisták' kezébe estek.

Jul. 6-dikán költ Oportoi tudósítás ſzerént ott minden tsendességben vagyon; azonban Oportóban kevés katonaság maradt, mert Povoas Generálissal nagyobb réſze a' Constitutiósok' kergetésére ment. — Oportónak minden rendű lakosai megeggyeztek abban, hogy Dom Miguelhez örvendező levelet küldjenek, hogy győzedelmeskedett.

A' Londonban lévő Braziliai Követ Itabayana Vice Gróf tudósítást vett, a' mint mondják, ar-

ról, hogy a' Madérai, és Azori szigetek D. Pedro részére nyilatkoztatták ki magokat, mihelyest megértették, hogy D. Miguel a' Királyi méltóságot szándékozik felvenni. Ezen szigeteken a' külömbféle őrző katonákat 1800 gyalogra, és 18 pattantyúsra teszik.

A' Londoni Courier jelenti, hogy Jul. 18-dikán Belfast gőzhajó Oportóból megérkezett Plymouthba 63 útazóval; ezek között vannak: Palmella Marquis, fiával eggyütt, Gróf Carvalho és testvére Fülöp, Saldanha Grlis, feleségével, Taipa, Villaflor, Stubbs, Sampayo Generálisok, és az Oportói Juntának két tagja. Belfast útazása igen szerentsétlen volt. Mikor Jun. 10-dikán Falmouthból Palmellával, 's több Portugallusokkal elindúlt, míg Jun. 30-ikán Oportóba érkezett, négyszer romladoztak meg a' masinái; midőn pedig Oportóból vissza tért Belfast, a' Finistere-i Foktól 12 mértföldnyire egy sziklába ütközött, és annyira megtöredezett, hogy majd elsülyedt. Nagy erőlködéssel mégis Corunnába vitetett, hol ismét sok kedvetlenséget szenvedtek az útasok. A' Spanyol Országlószék megtiltott minden közösülést a' hajós legények, és a' lakosok között, és egy őr-hajót állított ki olly parantsolattal, hogy ha valaki a' hajóból kilépik a' szárazra, mindjárt lőjje agyon. Tsak a' Kapitánynak volt szabad kiszállani, de azt is egy tsapat katonaság kisérte, 's egyedül az Angol Consullal szóllhatott. Innét Plymouth felé indúlván, még egyszer megbomlott a' masinája; végre Jul. 18-kán megérkezett az oda való kikötőhelybe." —

A' Plymouthi levelező még ezt teszi hozzá: Én láttam Stubbs Grlist, beszélltem vele; nekem ő azt mondta: hogy a' Constitutiósok' ügye már Belfastnak Portugalliába lett megérkezése előtt végképpen el volt veszve. A' Grlis azt állítja, hogy ha a' seregek mindjárt megindúltak volna a' fő város ellen, elsült volna czéljok; de késedelmök által időt engedtek D. Miguelnek, hogy seregeit öszvegyűjtse. Mihent hírűl ment, hogy D. Miguel valósággal elfogadta a' Királyi nevezetet, nem tsak az Oportói Junta' seregei közűl sokan elszöktek, hanem a' szomszéd tartományokban a' föld-népe is készűlt Oporto ellen, hogy a' Miguelistáknak segítségökre legyen.

JÓNIAI SZIGETEK.

Korfuból Jul. 13-dikán. — Tegnap délután Conquerant nevű Franczia linea-hajó ide érkezett. Rigny Vice-Admirális ezen hajóról már előbb egy tsónakra ülvén, a' szárazra kiszállott. Ezután tsak hamar ide jövének Syrene Fr. fregáta, és Alcyone Fr. brigg Navarintól 7 nap alatt. — Tegnap reggel Rifleman, és Falcon Angol hajók megérkezének, az első hasonlóképpen Navarintól, a' másik Zantéból; ezután ma Artesienne Fr. gálya a' Paxói tengerről egy nap alatt; és végre ma délután 1 órakor egy Görög Országlószéki kutter-hajó, Giosa Thódor vezérlése alatt

kifzegezett záfzlóval, és vitorlákkal itt vetett vasmatskát. Ezen hajó Porósból 15 nap alatt jött, 's hivatalos leveleket hozott Guilleminot Grófnak a' Görög Orfzágfzéktől, ('s hihető, Báró Juchereau de St. Denis Franczia Ágenstől is). Ezután tsak hamar értésére adatott ezen hajó Kapitányának, hogy záfzlóit húzná bé, 's ezen kikötőhelyből távoznék-el, mivel semmi Görög, vagy Török hajónak nem fzabad itt maradni. A' Kutter engedelmeskedvén, valami estvélyi 5 óráig a' fzomfzéd tengeren bagdátsolt, akkor vifszatérvén a' Contumáczia-kerület mellett hányt vasmatskát, a' mire az alatt engedelmet nyert.

Jul. 15 dikén egy Görög kereskedő brigantin Hydrából 7 nap alatt Korfuba érkezett. Ez Jul. 5-dikén Navarin mellett evezvén el, olly tudósítást terjefztett el Korfuba, hogy akkor (Jul. 5.) Azoff Orosz línea-hajó, Heyden Admirálissal, és Warspite Angol linea-hajó Gróf Capodistrias Praesidenssel Navarintól nem meffze állottak vasmatskán. Ezen hirt a' tegnap megjelent Korfui Ujság illy fzavakkal valósitja meg: „Az utólsó napokban Görög Orfzág' Praesidense Warspite línea-hajón a' Navarini kikötőhelyen kivül conferentiát tartott a' fzövetséges Hatalmasságok' Admirálisaival. Ennek tárgyául fzolgál Ibrahim Basának azon kinyilatkoztatott fzándéka, hogy Moreát oda akarja hagyni.

Zantéból Jul. 10-dikén jelentik, hogy 9-dikére virradó éjjel Azoff Orosz línea-hajó, és egy Orosz brigg, továbbá Warspite Angol línea hajó Gróf Capodistrias Jánossal oda érkeztek. A' Zantéban lévő Orosz Consul, Sandrini Úr, mindjárt ezen hajókra mene, 's midőn vifszatért Zantéba, olly hír terjedett-el, hogy Ibrahim Basa legfellyebb 20 nap alatt el akar Moreából takarodni. — (Konstantinápolyban is még Jul. 10-dike előtt olly hír fzárnyalt, hogy az Egyiptomiak el fognak Moreából költözni; de ezen hírnek akkor nem igen adtak hitelt, 's azért nem is említettük utólsó tudósításunkban). Jul. 10-dikén estve Gr. Capodistrias Azoff hajón elindúlt, a' mint mondják, Dragomestrébe, hogy ott Church Generálissal befzélljen.

Koronból értjük, hogy az Albániaiak', kik ezen várban voltak őrizeten, 's a' mult Aprilisben a' zsoldjok miatt felzendültek vala Ibrahim ellen, de ismét Május közepe táján, el nem fogadván a' fzövetséges hajós seregek' javallatát, hogy a' várat adnák által a' Görögöknek, meghódoltak vala, most a' várat elhagyták, 's a' Peloponnésuson kereftül Albaniába haza mennek.

Korfuból Jul. 14. — Ma délután 5 óra tájban Asia Angol línea-hajó, Sir Codrington lévén rajta Zantéból 4 nap alatt ide jött. Ma reggel már ide érkezett ezen Admirálisi hajóhoz tartozó Hind nevű Kutterhajó, és Talbot Angol fregáta Zantéból 5—6 nap alatt, és ma estve Philomel Angol hadi salup is.

A' tegnap ide érkezett Görög hajó, Giosa Thódor Kapitány alatt, ma délután a' déli tájfelé elindúlt.

Az a' híre, hogy Gróf Capodistrias ugyan Azoff Oroſz línea-hajón előbb Dragomestrébe ſzándékozott menni; de azután megváltoztatta ſzándékát, és Korfuba akar jőni, hová Ribeaupierre, és Statford-Canning Urakat mentől hamarább várják (Gr. Guilleminot régen ott van.) Trikupi Görög Státus-Titoknok Gr. Capodistrias mellett van.

Zantéból Jul. 14-dikén írják, hogy oda 6-dikban Maltából 18 nap alatt érkezett Infernal Angol hajó, 's Sir Codringtonnak hivatalos leveleket vitt, ki más nap érkezett oda; — az nap estve 7 órakor egy Franczia fregáta is oda érkezett, és Codrington hajójával Asiával jelek által beſzéllvén, ismét viſſzatért a' déli táj felé.

Ugyan ezen Zantei levél említi, hogy 9-dikben Sir Codrington, és Gr. Heyden a' tenger parton egy erre kéſzített ſzín alatt conferentiát tartottak, mellyre egy fél óra mulva Gróf Capodistrias is megjelent. Az Angol Residens tiſzteletbeli őr-sereggel, 's Török muzsikával akarta fogadni; de Gr. Capodistrias ezen tiſztelkedéseket megtiltotta. — Az Admirálisok nagy tiſztelettel fogadák a' Görög Praesidenst, midőn a' ſzárazra lépett; 's ezután a' 3 ſzemély majd 3 óráig beſzélgetett egygyütt, hol Sir Parker Warspite' Kapitánya, az Oroſz Azoff Kapitánya, és Codrington' Titoknoka is jelen voltak. Midőn a' Conferentia után Fr. Capodistrias a' salupra lépett, hogy Warspite hajóra ſzálljon, a' várból 17 ágyúlövést tettek, 's midőn a' nagy hajóra lépett ugyan annyit az Oroſz Admirálisi hajóról.—Jul. 10-dikén, minekutánna már előtte való nap a' többi hajók Korfuba indúltak Rigny Fr. Admirálishoz, kit oda vártak, Azoff Oroſz línea-hajó is oda ment Heyden Admirálissal, és Capodistrias Gróffal, vele lévén Trikupi Fő Titoknok is; az Oroſz, és Görög briggek utánnok mentek.

Külömbféle Tudósítások

A' Chinai Udvar hírt vett a' Kaschgari pártütők (KisBucharában) megverettetéséről. A' Tsáſzár kegyelmének jeléül maga ruháját küldötte a' Fő Vezérnek, 's némelly más drágaságokat, mellyeket maga ſzokott viselni; 's őtet Haun-ná (Gróffá) nevezte. A' Ministerek is jutalmakat kaptak.

Kaſztor nevű Oroſz fregáta Jun. 13-dikán Maltához érkezvén kemény contumáczia és tiſztúlás alá vettetett, mivel éſzre vették, hogy rajta némelly döghalálos esetek történtek. Ez az a' hajó, melly az Alexandriába menni, 's invalidus Egyiptomiakat, és Görög foglyokat vinni akaró Török hajót elfogta. De mióta Maltánál vagyon 18-ikáig senki sem halt meg a' hajón, olly hathatós segedelemhez nyultak a' nyavalya kiírtasára.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(11.)

Híradás.

(1) Már 1818-dik esztendőben kihírdette a' Pesti Ezüst míves Czéh, hogy az ide való 13 próbás ezüst 1818-dik esztendőtől fogva a' Bétsivel egyenlő betsü 's egyenlő finomságu; melly hírdetés most ujra közönségessé tétetik a' végre, hogy a' Pesti új 13 probás ezüstöt betserélni vagy eladni kivánóknak sinór mértékül szolgáljon.

Hírdetés.

(1) A' Méltóságos Székelyhidi Uradalom réfzéről ezennel köz hírré tétetik, hogy Ts. Ns. Bihar Vármegyében helyheztetett Székelyhid M. Városában folyó 1828 eſztendőben Augustus Hónap 18-dik napján tartandó Licitatió alkalmatosságával az Uradalmi nyájból 80 darab hágó Kosok, nem külömben megnemesített 500 darab, 6 eſztendős ſzámfelett való Juhok, hasonlóul 4 3 és 2 eſztendős 250 darab Anya Juhok, és nehány mustrált Bárányok kéſz pénzért el fognak adattatni — a' kiknek tehát ezen Juhoknak megvételére kedvek léſzen, a' fent írt helyre, és időben ſzívessen meghívattatnak.

Székelyhídon Julius 20-dikán 1828.

Marich Antal m. k.
Uradalmi Inspector.

Jelentés.

(1) Pail Mihály polgári Eſztergálos Budán a' Rácz Városban a' fő utſzában „az arany Tekénél" ajánlja kölömbféle eſztergálos munkáit, úgymint: Elefánttsont Billard golyóbisait (hol a' romlottakat is feltserélhetni); mindennemű Klistér-, seb-, torok-, és méh-fetskendőit, és külömbféle Sákk játékait.

— o —

Jelentés.

(2) Az alúlírtnál Pesten az Urak utszája sarkán T. Jankovics Miklós Úr' szegletházában a' legillendöbb áron találtatnak minden nemű legujabb izlésű ezüstművek.

Pasperger János
Pesti Polgár, és Ezüstműves.

Híradás.

(1) Néhai Mélt. Gróf Csáky Láfzló N. Váradi volt Nagy Prépost és felfzentelt Tinniai Püspök titl. Örökössei réfzekről, Tettes Ns. Zemplin Vármegyében fekvő Vécsei, és Vitéz-Vágasi Uradalmokban közönséges Kótyavetye által kéfzpénzbeli fizetés mellett eladattatnak e' következendők: ú. m.

1) f. e. September 4-dikén Vécsén, — Bikák: Öreg 3 Darab: 4 efztendős. 4 D. — Jármos Ökrök 13 D. — Tinók 5 efzt. 18 D. 4 efzt. 25 D. 3 efzt. 22 D. 2 efzt. 6 D. egy efzt. 42 D. — Tehenek 133 D. — Üfzők: 5 efzt. 16 D. 4 efzt. 15 D. 3 efzt. 48 D. 2 efzt. 18 D. egy efzt. 30 D. — Bika borjúk 44 D. — Üfző borjuk 51 Darab, öfzvesen 498 Darab.

2) f. e. September 9-dikén Vitéz-Vágáson. Kosok öregek 46 D., 3 efzt. 14 D., 2 efzt. 40 D., egy efzt. 59 D., idei Bárányok 61 D. Ürük: öreg. 244 D. 3 efzt. 165 D. 2 efzt. 233 D. egy efzt. 280 D. Anyák: 4 és 5 efztendősök 498 D. 3 efzt. 215 D. 2 efzt. 293. D. egy efzt. 360 D. idei Bárányok 455 D.

Mustra Juhok 106 D. Kosok 7 D. Ürük 66 Darab: öfzvesen 3508 Darab. Mind azok kiknek vevő fzándékjok vagyon, a' fent ki tett határnapokra és Helyekre ezennel illendően hívattatnak.

Pesten Aug. 6-dikán 1828.

Hírdetés.

(2) A' Bétsi Ts. K. Porczolán, és tükör fabrikák' Directiojának van fzerentséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1828-diki Augustus 18-dikán kezdve az azt követő napokon a' fzokásban lévő reggeli, és délutáni órákon a' Magyar Királynál lévő

ſzálában kéſzen lévő kimuſtrált portékáiból több étel, és kávé aſztali edény-kéſzületet, továbbá táczákat, és más külömbféle edényeket nyilvánságos Licitátio által azonnal teendő kéſzpénzbeli fizetésért el fog adatni. Ezen alkalmat, mellynél fogva erre a' Licitatióra alázatos meghivását teſzi, arra is haſználja, hogy a' nagytekintetű Nemességnek, és Tiſztelt Közönségnek azon kegyességét megköſzönje, mellyel az ő kéſzitményeit Pesten a' Váczi utſzában a' Hétválaſztó Fejedelmek mellett a' 23-dik ſzám alatt több eſztendők ólta fentálló lerakó helyében venni méltóztattak.

Ház-eladás.

(2) A' f. e. Aug. 18-dikán Pesten a' belső városban a' Sebestyén piaczon 383 ſzám alatt lévő, egy emeletű, balkonos Ház, a' tulajdonos' kivánságára, a' városi Föld-birtoki Hivatalban licitatió útjan el fog adatni. Pesten, Jul. 21. 1828.

Ház-, és Kert-eladás.

(2) A. f. e. Jul. 18-dikán a' Józſefvárosban, Üllői utſzában, a' 254 ſzám alatt lévő Ház Kerttel eggyütt, melly „a' Paraditsom-Kert" név alatt isméretes, a' tulajdonos' kivánságára, a' városi Föld-birtoki Hivatalban kótyavetye által el fog adatni.

Pesten, Jul. 21. 1828.

Hírdetés.

(2) T. Mittermüller Józſef Úrnak Városi Tanátsosságra emeltetése által Szabad Királyi Szabadka Városában a' Város második Physicusának a' hivatala üresen maradott. Ezen hivatal megnyerésére, melly 400 f. P.P. eſztendei rendes fizetéssel, naponként 4 ló porczio ſzénával, és 6 öl tűzifával jár, ezen Kir. Város Tanátsa által a' folyamodás e' f. e. September 15-dikére vagyon határozva. Melly ſzerént, a' kik ezen hivatalt elakarják nyerni, 's a' Magyar, Német, Rácz vagy Tót nyelvekben jártasok, gyakorlati esméreteiket, és alkalmatos voltokat tárgyazó tanuleveleikkel felkéſzült folyamodásaikat a' fent jegyzett határ időre ezen Szabad Királyi Város Tanátsához benyujtani ne terheltessenek. Szabadkán Jul. 4-dikén 1828.

Híradás.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy az Arad Modenai Kamarai Uradalmakban reménylendő bordézma ellicitálása a' Ménesi K. kerületi Radnai, Solymos, és Kladovai, Hegységekre nézve 1828-dik Augustus 25-di-

kére, a' Pétskai k. Kerületi ſzőllőhegyekre nézve pedig 1828-diki Augustus 22-dikére vagyon határozva, melly napokon a' kerületi főhelységekben Ménesen, és Pétskán a' ſzokásban lévő reggeli órákon fogtartatni. A' venni kivánók tehat ezen Licitatióra a' fentemlített helyeken, és napokon illendő bánat pénzzel felkéſzülve jelenjenek meg.

Budán Jul. 25-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(2) A' Pesti Tudományok' Kir. Magyar Universitásának ſzükségére mintegy 150 öl tüzelő fehér tölgy- és 48 öl tserfa a' jövő 1828/29 oskolai esztendőre fog kivántatni, mellyek folyó esztendei Augustus 14-dik napján, reggel 10 órakor, a' Kir. Universitás' Kancelláriájában tartandó Licitatión attól fognak megvásároltatni, a' ki ezeknek ſzolgáltatását legkevesebb árért felválalja, és erre magát irása által törvényesen lekötelezi. E' végett tehát ezennel meghivattatnak azok, kik a' fellyebb irt Tüzifa mennyiséget a' legjobb minémüségükből, mellyeknek legalább is három lábnyi hoszszaságu, úgy illendő vastagságu hasábokból, 's sűrűn rakott ölékből kelletik állani, legfellyebb f. e. September utólsó napjáig ide Pestre a' Duna partjára ſzállitani, 's azon kivűl tiz per centumos Bánat-Pénzt előre letenni magokat elégségeseknek gondolják; a' kik tsak ugyan a' kötendő Contractusnak Feltételeit is az emlétett Kanczellariában minden nap reggel 9 órától 12-ig; délutánn pedig 3-tól 6-tig bővebben megérthetik. Költ Pesten Julius' 31-dik napján 1828. Esztendőben.

H í r d e t é s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel hírűl adatik, hogy az Unghvár Mezővárosában épitendő, és e' folyó eſztendei November' utóljáig tellyesen elkéſzitendő Ispány lakás építése az annál előforduló mesterségbeli munkákkal együtt e' f. e. Augustus 18-dikán tartandó nyilvánságos Licitátio által a' legkevesebbet kérő Mesteremberekнek, 's vállalkozóknak által fog adatni.

Melly ſzerént mind azon Mesteremberek, és Vállalkozó réſzek, kik ezen épitést egéſzen fel akarják vállalni, a' megnevezett napon reggeli 9 órakor az Unghvári Kir. Kam. Préfektusi Iróſzobába kezességgel, és kéſzpénzbeli bánat pénzzel felkéſzűlve ezennel meghivattatnak.

Minden épitőſzer az Uradalom réſzéről fog ſzolgáltatni, valamint a' kézhezadók (Handlangerok) is az épitési ſzámba vételben kiteendő ſzámban robotosokból ki fognak állittatni.

Unghváron 1828 Julius 2-dikán.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(12.)

Pesten, Szombaton, Kisaſſzony Hava 9-dik napján 1828.

Gondolat, és Örökkévalóság.

Egy perczetske alatt túl jár a' tengerekenn is
Gondolat, elmének hü fia, messze repül;
Föld' gyomrába behat, majd napba emelkedik. — Elvész
A' nagy Örökségnek végtelen öble megett.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' Pesti Királyi Fő Oskolának nagy palotájában Aug. 2-dikán az Orvos Doctori rangnak megnyerése végett ſzokott ſzertartással, és jeles tehetségeinek kitündöklésével tartotta tudományos vitatásait Tudós Kováts Antal Nemes hazánkfia, ki ezen alkalmatossággal az Orvosi Tudományok' körét bővíteni igyekezett a' Havi tiſztúlásnak rendetlenségeiről (de Amenorrhoea) írt tudós értekezése által; és ezt Nagyságos Lenhossék Mihály Úrnak, a' N. M. Magyar K. Helytartó Tanátsnál lévő Tanátsosnak, az Orſzág' Fő Orvosának, 's a' t. ajánlotta.

A' N. M. Erdélyi Udvari Cancellária az Erdélyi Tartománybeli Pénztárnál Létzfalvi Bodor Pál Úr halála által megüresedett Fő Perceptori hivatalra Sachsenheimi Soterius Mihály Urat, eddig ugyan azon Pénztárnál Controllorképpen volt Tiſztet, hoſſzas és haſznos ſzolgálataira, 's megbizonyított ügyességére nézve, méltóztatott kinevezni.

Lőtsen, mint előbbi levelünkben említettük, Jun. 25-dikén Tiſztújítás tartatván, — mellyen Mélt. Bélik Jósef, Szepesi, és Scitovſzky János, Rosnyói Püspök Urak is, a' ſzámos gyülekezeten kivűl, jelen voltak, — és a' két Al-Ispány Úr meghagyattatván, a' többi válaſztás így ment végbe: — Fő Adóſzedő lett T. Nemessány András Úr. — A' Magurani Járásban: Fő Szolga Bíró T. Lányi Mihály Úr; Al-Sz. B. Korponay Mihály Úr; Al-Adóſzedő Svaby Károly. — A' Kárpát-allyai Járásban: Fő Sz. B. T. Montskó István Úr; Al-Sz. B. Engel Pál Úr; Al-Adóſzedő Svaby Ignácz. — A' Lőtsei Járásban: Fő-Sz. B. T. Bobest Mátyás Úr; Al-Sz. B. Görgey Márton Úr; Al-Adóſzedő Tőke Jósef. — A' Hegyi Járásban: Fő-Sz. B. T. Jekelfalusy János Úr; Al-Sz. B. Jantsó

Antal Úr; Al-Adóſzedő Jantsó Ferencz. — Tiſzti Fő Ügyéſz T. Ujfalusy Ferencz Úr; Al-Ügyéſz Planschmidt Eduard Úr. — Exactor Dolowiczény Pál Úr. — Nemesi Pénztárnok Tóthfalusy Úr. — Reiss Úr Vármegye' Földmérőjének meghagyatott.

A' N. M. Magyar Kir. Udvari Kamara a' Mármarosi Kamarai Administratiónál megüresedett Regenstránságra Stahl Antal oda való Cancellista Urat; — és a' Szigeti Só-Aknai Fő Kassánál Sztankó Sándor halála által megüresedett Kassa-Tiſztségre a' Mármarosi Administratiónál lévő első Accessistát, Nagel Ferencz Urat emelte.

Hadi Tudósítások.

A' Jul. 23-dikán (új Kal.) költ Journal d' Odessa illy hadi tudósításokat közöl, mellyek a' Basardsiki táborból Jul. 14-dikén költek: „A' mi mozgásaink megtámadólag folyvást tartanak. Várna már tökélletesen bekerittetett, és Roth Grlis a' Duna jobb partján minden akadály nélkül nyomúl Szilisztria ellen. — A' közép hadi oſztály menetelének arányában Rüdiger Generális Koslidsát erőhatalommal elfoglalta, és a' Paravadiba, 's Jenibasarba vivő útakról az ellenséget elűzte. Tegnap előtt Jenibasar, és Koslidsa között egy Huſzártsapatot, melly ſzemlélődés végett ment előre, az ellenségnek egy sereg lovassága megtámadott, és azt viſſzaverte, sokkal ſzámosabb lévén az ellenség. De az Achtyri Huſzár Regement segítségre ide sietvén, igen kemény tsata támadott, és noha mi itten hetven holtat, és megsebesítettet veſztettünk, mégis két lovag-agyú segedelmével, mellyek a' kartátsot ſzorták az ellenségre, nagy veſzteséggel viſſzavertük a' Törököket. A' mi seregeink utánnok eredtek, és űzőbe egéſz Jenibasar kapujáig nyomultak. — Tegnap, az Uralkodó Tsáſzárnénak ſzületése napján, nagy pompával tartatott Isteni ſzolgálat a' Tsáſzár' sátora előtt. — Holnap elindúl a' Tsáſzár a' Basardsiki tájékról, hogy fő hadi ſzállásával Koslidsához menjen.

Ugyan ezen Odeſſzai Ujság Jul. 23-dikán illyeneket ír: „Tegnap előtt Operman Úr, Eriváni Gr. Paskevits Grlis' hadi Segédje, azon örvendetes hírrel ment városunkon kereſztűl, hogy Kars nevű nagy fontósságú várat, ezen nevű Basaságnak fő városát, seregeink elfoglalták. Ezen Basa-tartomány Asiában Akhaltsighe Basaság, és Erzerum között fekſzik. Operman Úr a' Tsáſzár fő hadi ſzállására megyen.

Az előbbeni Jul. 19-dikén költ, Odeſſzai Ujság jelenti, hogy Utekha nevű Tsáſzári hajó Anapából Jul. 15-dikén Odeſſzába érkezvén azt a' hírt hozta, hogy a' hajós sereg Greigh Admirális alatt, és a' brigáda Hg. Menczikoff General-Adjutans alatt, melly Anapát ostromlotta, mentől hamarább elindúl a' Fekete tengernek nyugoti partjaira.

A' Journal d' Odessa Oroſz nyelven Paskevits Generálisnak illy hadi tudósítását közli Kars várnak bevételéről:

„Az Oroſz záſzlók Kars' falain lobognak, mellyet ma (nints dátum) reggel 8 órakor rohanás által elfoglalánk. Az ellenség a' városnak délnyugoti oldalánál egy dombon erősen bésánczolt táborba verte vala magát, 's ezt ſzükségképpen el kelle foglalnunk, hogy az ostromlást folytathassuk. Vitéz seregeink bajonétokkal nyomák ki ezen állásból a' nagyobb ſzámú, és magát a' kétségbe-esésig védelmező ellenséget. 'S midőn az ellenséget űznék, bérohanának a' külső városokba, és a' hármas kőfalakat megmáſzván, a' várba is bényomúlának. Az őrizetnek egy réſze a' felette erős fellegvárba futa, de győzedelmünk által elveſztvén bátorságát, megadá magát ſzámſzerént 5000 ember, azon 2250 emberen kivűl, kiket a' rohanás alatt elfogtunk. A' foglyok között vagyon Mehmed Janin két lófarku Basa, Vali Aga, a' lovasság' vezére, 's több más Tiſztek.

„A' rohanó viadal 3 óráig tartott; a' bésánczolt tábor, és a' külső városok rakva vannak az ellenség holt testeivel; az ellenség 2000 embert veſztett holtakban, és sebesekben. 3000 lovast, az őrizethez tartozót a' mi lovag-oſztályunk elvágott a' többitől, 's az a' hegyekre futott. Az egéſz őrző sereg 11,000 emberből állott. Réſzünkről elesett egy Fő Tiſzt, és 33 közlegény a' Strázsamestertől kezdve lefelé; sebet kaptak: 1 Stabális Tiſzt, 13 Fő Tiſzt, és 210 köz-ember; 151 ágyut és mozsarat kaptunk a' várban, 33 záſzló, sok töltés, külömbféle fegyverek, és egy nagy liſzt-magazin került ezünkre.

„Kars fekvésére nézve egéſz Asiai Török Orſzágban legnagyobb fontosságú vár. A' város, és a külső városoknak egy réſze hármas vastag, tornyos, és bástyás falakkal van bekerítve, és egy fellegvár által védve, melly egy Kasadag nevű hegynek magas ſziklaján fekſzik. Ezt minden oldalról 151 ágyú oltalmazza. A' föld körűlötte felette köves, és ostromlást nem kevesebbé akadályoztatta, mint maga a' ſzámos őrizet."

A' Burkus Státus Ujság hasonlóképpen közli azon hadi tudósításokat, mellyeket mi előbb az Odeſzſzai Ujság ſzerént adtunk; és megvallja, hogy tsak ugyan Jul. 12-dikén Koslidsán túl az Oroſz előseregeget ſzámos Török lovasság megtámadván viſſza nyomta, de Achtyrsk Rgt két ágyúval megérkezvén a' Törökön győzedelmet vett, pedig ez 8000 lovasságból állott. — Rüdiger Grlisnak minden előseregei parantsolatot vettek, hogy Jassitepe falunál (Koslidsától 10 verstnyire) megállapodjanak, és ezen túl ne küldjenek előre seregeket.

Roth Grlistól érkezett tudósítás ſzerént, a' 6-dik hadi oſztály Hirſzovánál által kelt a' Dunán, és Raſſzován kereſztűl Sziliſztriához nyomúl. A' Korniloff Grlis alatt

)(*

lévő hadi osztály, melly Gyurgyevót ostromolja, Jul. 3-dikán egy kirohant számos vár őrző Törökséget visszavert. Jul. 2-dikén t. i. az ellenség Rustsuknál jó nagy tsapat lovasságot szállított által, és más nap 2000 lovaggal, 4000 gyaloggal, és 7 ágyúval megtámadá táborszemeinket minden oldalról; de az Ekatharinburgi, és Tobolski Regementek batalionai vitézűl ellentállottak, 's kivált a' lovag-pattantyusságnak helyes lövöldözései miatt kéntelen volt az ellenség magát visszavonni; a' Kozákok utánna eredvén, jól megtsípkedték, úgy hogy ezen tsatában az elvitt sebeseken kivűl 80 Török maradt a' tsata piaczon. Közűlünk 10 ember kapott sebett, és 20 ló vagy megöletett, vagy sebet kapott.

AUSTRIA.

Ő Felsége a' Tsászár, a' Felséges Tsászárnéval eggyütt, Aug. 4-dikén a' Bétsi Tsász. K. Residentiába Bádenből visszatért, és más nap, 5-dikben reggel 6 órakor onnét familiai Uradalmaiba Felső Austriába, (elsőbben is Weinzierl-be) útazott.

Bétsben Aug. 1-ső napján végbement, a' Mart. 21-dikén 1818. költ Felséges Rendelés szerént, a' régi intereses papíros pénzbeli Státus-adosságnak 57-dik Sors-húzása; és kijött a' 26 sor. — Ezen sor 2 1/2 percentes Bankó-Obligatiókat foglal magában a' 18,890 számtól fogva egészen a' 19,769-ig, ezt is ide értve; mellyeknek tőke-pénze 1,000,351 forintot teszen, 's ennek interese a' leszállított bets szerént 25,008 for. 46 1/2 kr. — Az ezen sorban találtató eggyes Obligatió-számok különös lajstromban adatnak ki.

A' Felsőség' határozása, 's rendelése szerént, a' Bétsi Kenyérsütők Augustus hónapban ismét nagyobb zsemlyéket, és kenyereket tartoznak sütni a' kiszabott áron. — A' marha-húsnak font ja 8 ezüst, vagy is 20 váltó krajczáron meghagyatott.

Bétsben a' pénzfolyamatja Aug. 5-dikén így állott: A' Státus 5 per-Centes Obligatiói 93 f.; — az 1820-dikbeli sorshúzással járók, 150 7/8 f.; — az 1821-dikbeli hasonlók, 121 7/8 f.; — Béts városa 2 1/2 pCentes Bankó Obligatiói, 45 1/2 f. keltek mind Conv. P. — A' Bank-Aktiák, 1065 1/5 for. Conv. P.

NAGY BRITANNIA.

(Lord Aberdeen beszédének folytatása Jul. 16-dikán a' felső ház' gyűlésében.)

A' mi a' Levante' ügyét illeti, az Országlószéknek szándéka az, hogy a' Jul. 6-diki Tractátust, annak tellyes értelme szerént, végrehajtsa; de a' Lord hibázott ennek értelmére nézve; nem volt itt a' közben járás úgy értve, hogy az Európai Török Birodalom felszegdeltessék, vagy elrontassék, vagy tsak meggyengittessék is. A' Lord, a' mint látszik, a' Tractátus' végrehajtásának halogatásával vádolja a' Ministereket, 's az Országlószék' tiszta indúlatjában kételkedik; de ezt a' történetek gátolták; Ő Felsége az Orosz Tsászár hadat indított a' Porta ellen. Nem természetes ok-e ez a' halasztásra? Ebből szükségképpen új helyheztetés támadott, melly

egyedűl elegendő lett volna Anglia mentségére, ha a' Jul. 6-iki Tractátus mellől egészen elállott volna; de ő azt nem tselekedte. Mert szerentsére az Orosz Tsászári Felségnek nagy lelkűsége eszközt nyujtott a' szövetség' fenmaradására a' Jul. 6-diki Tractátusra nézve; ugyanis noha hadat izent a' Töröknek, de mégis a' közép tengeren ezen hadakozás' jusáról nagy lelkűen lemondott, 's kinyilatkoztatta, hogy a' neutrális Hatalmasságokkal eggyetértőleg kíván a' Tractátus' czéljára törekedni. A' mi a' Lordnak azon észrevételét illeti, melly az Anglia és Porta között lévő szövetséget tárgyazza, mondhatom, hogy ha a' Török nem régi szövetséges társ is, de még is Angliának állandó és hív barátja. Kevés Hatalmasság van, melly ellen ritkábban lett volna panaszunk, mint a' Porta ellen; és kivált mostanság senki sem mondhatja, hogy most ellene okunk volna a' háborúra. A' Lord örűl, hogy a' Török Birodalom' romlása közelget; én részemről távul vagyok ezen érzéstől, sőt inkább ohajtom, hogy ezen Birodalom, mint a' nagy Státusok' lánczának egy része, még sokáig fenmaradjon. Török Birodalom' függetlensége, és a' Státusok között rangjában való megmaradása Angliára nézve fontos, és fontos az Európai egyarányosság' (aequilibrium) fentartására. Ez nem tsak az én véleményem; tudom én, hogy az Orosz Tsászár is illy gondolatban vagyon; minthogy, noha a' Porta ellen hadat izent, még is nyilván kimondotta, hogy nem szándéka a' Török Birodalmat felszegdelni, vagy elrontani. Én többet hiszek Ő Tsász. Felsége nagy lelkű indúlatjának, mint más emberek' jövendőlésinek, vagy az eránt való aggódásának, hogy a' Török Birodalom öszveről, vagy elosztik. — A' mi azon panaszt illeti, hogy mi még nem küldöttünk Ágenst Görög Országba, ebben én vagyok a' hibás; de meg kell jegyezni, hogy erre még nem találhattam alkalmatos személyt, mert a' Kandidátusok tulajdonságait, kik ezen hivatalra nálam magokat jelentették, illy rövid idő alatt, mióta Minister vagyok, ki nem tanulhattam. — A' Lord (Holland) Canning' politikájával való öszve hasonlítás által a' mostani Ministerium politikájára árnyékot akara vetni. Ez némelly embereknek kedves elmefuttatások. Angliának politikája az, hogy a' Világ' békessége fentartassék; de nem hiszem, hogy ezen czélt el lehessen az által érni, ha minden Európai Monarchák tsupán tsak azon okból, mivel Monarchák, letétetnek. Az által sem lehet ezen czélt elérni, ha valamelly nemzet lealatsonittatik tsak azért, mivel nints Constitutiója. Illy eszközök által, Milordok, a' közönséges békeséget el nem érjük, hanem inkább az által, ha azon leszünk, hogy más Hatalmasságok hajlandóságát, barátságát megnyerjük, meg lévén győződve, hogy más Nemzetek is bizonyos mértékben szerentsések lehetnek, ha olly Intézetekkel nem birnak is, mint Anglia. Rövideden én úgy tar-

tom, hogy jó lett volna azon türedelmet a' Politikában is gyakorolni, mellyért némelly Lordok a' Religio dolgában annyira buzogtak; és én azon vélekedésben vagyok, hogy a' közönséges békeséget, — a' minden ohajtásaink' tárgyát — hathatósabban megfzerezhetjük az okos kiméllés, a' bölts mérséklés által, mint ha kapkodunk az alkalmatosság után, hogy más Státusok' nyakára azoknak akaratja ellen is olly polgári alkotmányt toljunk, melly noha magában igen jeles, és hafznos, mégis, mint a' tapafztalás mutatta, nem azon Nemzetnek való. Reménylem, hogy a' Lord' éfzrevételeire elegendőképpen megfeleltem. A' mi az ő javallatát illeti, noha némelly írásokat, mellyeknek közöltetését kivánja, mindjárt elő lehetne adni; mégis kötelességemnek tartom az egéfz javallatnak magamat ellene fzegezni. Eljő az idő, midőn én is olly buzgón fogom kivánni ezen írásoknak a' Ház eleibe való terjefztését, mint a' Lord, hogy minden fzemre hányást magunkról elhárithassunk, mellyel minket az út válafztásáért lehetne illetni; de a' mint most a' dolog áll, meg vagyok győződve, hogy Uraságtok a' Lord' javallatát nem fogják támogatni, 's azért én ellene voksolok.

Ezután Lord Goderich, előbbi első Minister, fzólla. Ő is olly vélekedésben vagyon, hogy a' kivánt Oklevelek' előterjefztése veszedelmes lehetne; hanem abban Lord Holland-dal megeggyez, hogy Anglia' befolyását meggyengültnek néznék az idegen Nemzetek, ha az Angol Parlamentum hallgatva elnézné az Európában most végbe menő nagy történeteket. A' Szófzólló mindenben védelmezi az Angol Orfzágló-fzék' magaviseletét, a' mi a' Jul. 6-diki Tractátust illeti. Megisméri, hogy az Angol seregek Portugalliába tsak azért küldettek, hogy az idegen béütés ellen oltalmazzák. És hogy Angliának abban telik hafzna, ha közben járásának első alap-törvényét megváltoztatja. Tagadja, hogy az Angol Kabinétnek legkissebb réfze is lett volna a' Dom Pedro' Constitutiójában; és betsületére állítja, hogy az Angol Miniftereknek abban tsak annyi réfzök volt, mint a' Chinai Tsáfzárnak. Végre így fzólla a' Lord: valóban semmi sem történt ollyan, a' mi N. Britanniának méltóságát, vagy hatalmát meggyengítené, és az idegen Nemzetek előtt való tekintetét megkissebbítené. Anglia' maga viselete nyilvánságos és tifzta volt, 's reménylem, hogy ezután is megmarad ezen úton, melly minden Európai Hatalmasságok eránt való helyheztetését ditsőíti. — Végre Hg. Wellington álla fel; de erről a' jövő levelünkben.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Jul. 14-dikén kiadta a' havi Irásokra nézve fzerzett törvényt, mellyet már mind a' két Ház elfogadott.

A' Courrier Français ismét azt mondja, hogy Moreába 9—10,000

emberből álló expeditio fog küldetni, mellyhez fog járúlni a' Kádixból jövő 3000 ember is; ezen sereg Ibrahim Basát kénszeríteni fogja Morea' elhagyására. A' Fő Vezér még nints meghatározva; némellyek Maison, mások Clausel és Loverdo Generálisokat nevezik. — A' Gazette de France 17,000-re teszi ezen seregek számát; és az expeditiót bizonyosnak tartja (Talán maga jó szántából elmegyen addig Moreából Ibrahim Basa.)

A' Messager des Chambres Tuolonból Jul. 11-dikén indúlt levelet közöl, e'képpen: „l' Emulation, és la Lamproie hajók éppen most indúlának el Aeginába, hová eleséget, puskaport, 's egyébb hadi szereket vittek, 's ezeken kivűl 500,000 Frankot; ez mind egyenesen Görög Ország' Praesidenséhez, Gróf Capodistriashoz, van útasítva. (Már előbb Báró St. Denis 500,000 frankot vitt Aeginába.)

Chaves Marquis, feleségével eggyütt Bajonból elindúlt Spanyol Országon keresztűl Portugalliába.

Jul. 21-dikén a' Deputátusok' házába béadta tudósítását azon Biztosság, melly a' Labbey de Pompieres Úr' javallatának megvizsgálására az előbbi Ministerium' bévádolása eránt, neveztetett. Ezen tudósítás igen hosszú; és az tetszik ki belőle, hogy nem ok nélkűl vádoltatott bé a' Ministerium a' haza árúlásról; mellynél fogva igen tüzes vetekedés támadott a' Deputátusok' házában ezen tárgy eránt; 's vokolás által azt végezték, hogy az erről való vitatások elhalasztassanak mind addig, míg az Országos költségek' mennyisége voksolás által el nem végződik. „A' Ministereket, így szóll a' Gazette, nem vádolhatják, 's felmenteni nem akarják, ebből áll rövideden a' Biztosság' tudósítása."

A' Courrier de Français Jul. 26-dikán azt mondja, hogy már meg van határozva a' Görög Országba küldendő expeditio, mellynek Fő Vezére lesz Marquis Maison General-Lieutenant, 's ő alatta lesznek Sebastiani Tiburcz Tábori Marsal, ama híres Sebastiani Generális, és Deputátus' testvére. Durrieu Grlis a' Stáb' feje leszen. Azt is mondják, hogy Fabvier is kap egy brigádát, ki Görög Ország' szabadságának megszerzésében annyit munkálkodott. — Ezen sereg mentől hamarább elindúl, és arra van rendeltetve, hogy Ibrahim Basát Moreából kiűzze, 's ne engedje, így szóll a' Courrier, hogy ezen, nem annyira vitéz, mint vért szomjuhozó Arabs-Fejedelem a' szegény Görögök' megmaradott része ellen tovább dühösködjék.

Külömbbféle Tudósítások

Nagy-Szebeni tudósítás szerént, Husszein Basa, a' Schumlánál összvegyült Török hadi sereg' Vezére, a' Matsini, és Isaktsai Basáknak, kik az Oroszoknak általadtak a' várat, fejöket elvétette, mihent ezek Schumlához érkeztek. — A' Szilisztriai Basa is ezen pél-

dát követte, ki az Ibraili őrizetnek egy részét, melly előbb ért Szilisztriába, felkonczoltatta; azért az őrizetnek másik része a' Duna bal partján maradt, és könyörgött, hogy Oroſz fogságba vitessék.

A' Canterbury-i Érsek, és Anglia' Primása Sutton Manners Károly Jul. 21-dikén megholt. A' fiának kellett volna ez nap a' beírás ſzerént némelly Orſzágos dolgokról ſzóllani az alsó Házban, mint annak tagja, de az Attya halála miatt meg nem jelenhetvén, az Előlülő más napra halaſztotta az ülést.

Jul. 23-dikán Windsorban Kabineti tanáts tartatott, mellyben azon Királyi Beſzédet kéſzítették, mellyet a' Kir. Biztosok a' Parlamentum' idei bérekeſztésékor Jul. 25-dikén felolvasni fognak.

Az alsó Házba a' Clare-i Válaſztás ellen egy Kérelem-levelet adtak bé. Erről azt határozták, hogy Aug. 21-dikén veſzik tanátskozás alá; de mivel a' Parlamentumnak Jul. 25-dikén vége lett, tehát tsak a' jövő eſztendőre marad.

A' Kolumbiai közönséges nemzeti gyűlés folytatja tanátskozásait. Jamaikából Jun. 17-dikén indult tudósítás ſzerént azon javallat felől tanátskozott: Bolivárt meg kell kérni, hogy a' Respublikának jövendőbeli kormányoztatása eránt a' maga planumát terjeſſze a' gyűlés elejébe. Bolivár a' Finánez-dolgokkal foglalatoskodott. — Későbbi tudósítások ſzerént ezen Gyűlés azzal foglalatoskodott: vallyon tanátsos volna-e Bolivárt Dictátornak tenni, minthogy e' ſzerént képes volna a' Respublikát bátorságba helyheztetni, 's a' köz tsendeſséget zavaró háborgásoktól megmenteni?

Herald Angol hajó, 's rajta Lord Amherst, Indiának volt Kormányozója, melly Kalkuttából Mart. 8-dikán indúlt el, Jul. 22-dikén Portsmouthba megérkezett.

Azon Franczia ſzállító hajók, mellyek Kadixból a' Franczia őrző katonaságot haza ſzállították, Jul. 22-dikén Toulonba érkeztek.

Nápoly Orſzágban nem rég valami tsavargó gonoſz társaság állott öſzve, melly a' Principato citeriore nevű tartományt nagyon kezdette, vala háborgatni; sokan a' régi Carbonarik közűl voltak, és a' rabláson, puſztításon kivűl politikai tévelygő tudományt is hintegettek; de Carretto Marsal ezen tsoport ellen kiküldetvén, azt elſzéleſztette, sokat közűle elfogott, úgy hogy mentől hamarább reményleni lehet a' tsendeſség' viſſza térését. Ugyan ezen Vezér egy Bosco nevű tsekély falut földig lerontatott, mivel ez egyedűl adott menedék helyet ezen gonoſztévőknek; az Orſzáglóſzék is helyben hagyta a' Marsal' tselekedetét, és megparantsolta, hogy ezen falunak neve örökre töröltessék ki azon kerűlet' helységeinek lajstromából.

(Haſznos Mulatságok Nro 12. Hírdetés 1 árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(12.)

Könyv-Hírdetés.

1. Visgálódások a' Mindenség felett. Ezen kis Könyvet Dallberg' 6-dik német kiadása után magyarúl közli az alólírott, 's reményli, hogy a' nagy érdemű Magyar Közönség előtt legalább egyſzeri Kiadásában figyelmet fog érdemleni ezen épületes kis Munka, mellyet a' Tudós Német Nemzet már 6-dik Kiadásra tett érdemessé. Az ára igen tsekély, 8 árkus, borítékban kötve, 30 kr. C. P.

2. Delectus Poëtarum. Ezen 2 Darabból álló, 's 202 válogatott Irókból gyűjtögetett Munkát, kiváltképpen a' tanuló Ifjúság' ſzámára, de az abban gyönyörködni kívánóknak is haſznos mulatságára minden Recensensek különösen ajánlották. 34 árkus, n. 8. a' Kir. Universitás' betűjivel, megkülömböztetett tsinossággal van nyomtatva. Az ára nyomtató papiroson 2 ft. Venetziai igen ékes Velin papiroson 5 for. ezüst pénzben.

3. Visgálódások a' Világ' Alkotmánya felett. Ezen kis Munkában mind azok megmutattatnak, a' miket a' tsillagos Égről, és azzal eggyütt a' Világ' egéſz Alkotmányáról tudunk. Nap-Rendſzerünknek rézre metſzett képben való előterjeſztésével, tsinos borítékban kötve, az ára 30 kr. ezüstben.

4. Encyclopaedia, vagy is a' Tudományok' Esméretére tanító Könyv, Talprajzolat a' Tudományok' öſzves előterjeſztésére. 35 1/2 árkus. Az ára 3 f. ezüst pénzben.

5. Manuale Procuratorum et Causantium, complectens Processus in Jure Hungarico occurrentes, ordine alphabetico exprimens Instituta, quo quis Actor, contra quem Incattum, coram quo Judice procedendum, quidve probandum habeat, ut objectum Processus assequatur, adjectis nonnullis observationibus. Ezen Munka kiváltképpen a' Censurára kéſzülőknek, de minden Törvénytudóknak, sőt még a' Perlekedőknek is nagyon haſznos kis Compendium. Az ára 1 for. 12 kr. ezüst pénzben.

Azoknak, a' kik a' fentebb jegyzett Könyvekből az alólírottnál ſzámosabb nyomtatványokat veſznek, megkülömböztetett ju-

talmas áron, a' kik pedig minden Munkából nála 1 Exemplárt veſznek, 18 forint helyett 13 forintért fogja általengedni.

Költ Pesten Augustus elején 1828.

Lánghy István m. k.

Lakása a' Mária-Dorottya útzában Spiegl Átsmester Úrnak 19-dik ſzám alatt lévő Házában a' 2-dik Emeletben.

Jelentés.

(2) Egy Aſſzonyság, ki Pesten már több eſztendőktől fogva, a' Leánykák' Nevelésében, az illető Szülők' teljes megelégedésökre hűségesen fáradozik, és a' kinél most is ſzámos Nevendékek vagynak, 's minden jelesebb Aſſzonyi munkákban oktattatnak, jelenti ezennel, hogy eddig volt Szállását a' jövő Szent Mihály napra változtatván, tágas ſzobáiban még több nevendék leánykákat is fogadhat fel. A' kiknek azért a' Szülők közül leánykáikat nevelésbe adni ſzándékjok van, azok a' tiſzteltt Aſſzonyságnál magokat jelenteni méltóztassanak. Pesten a' Nagy Híd útſzában a' Gyika Úr Háznál a' 639-dik ſzám alatt.

Jelentés.

(2) Pail Mihály polgári Eſztergálos Budán a' Rácz Városban a' fő utſzában „az arany Tekénél" ajánlja kölömbféle eſztergálos munkáit, úgymint: Elefánttsont Billard golyóbisait (hol a' romlottakat is feltserélhetni); mindennemű Klistér-, seb-, torok-, és méh-fetskendőit, és külömbféle Sákk játékait.

Jelentés.

(3) Az alúlírtnál Pesten az Urak utszája sarkán T. Jankovics Miklós Úr' szegletházában a' legillendőbb áron találtatnak minden nemű legujabb izlésű ezüstművek.

Pasperger János
Pesti Polgár, és Ezüstműves.

Hírdetés.

(3) A' Bétsi Ts. K. Porczolán, és tükör fabrikák' Directiojának van ſzerentséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1828-diki Augustus 18-dikán kezdve az azt követő napokon a' ſzokás-

ban lévő reggeli, és délutáni órákon a' Magyar Királynál lévő ſzálában kéſzen lévő kimuſtrált portékáiból több étel, és kávé aſztali edény-kéſzűletet, továbbá táczákat, és más külömbféle edényeket nyilvánságos Licitátio által azonnal teendő kéſzpénzbeli fizetésért el fog adatni. Ezen alkalmat, mellynél fogva erre a' Licitatióra alázatos meghivását teſzi, arra is haſználja, hogy a' nagytekintetű Nemességnek, és Tiſztelt Közönségnek azon kegyességét megköſzönje, mellyel az ő kéſzitményeit Pesten a' Váczi utſzában a' Hétválaſztó Fejedelmek mellett a' 23-dik ſzám alatt több eſztendők ólta fentálló lerakó helyében venni méltóztattak.

H á z - e l a d á s.

(3) A' f. e. Aug. 18-dikán P e s t e n a' belső városban a' Sebestyén piaczon 383 ſzám alatt lévő, egy emeletű, balkonos Ház, a' tulajdonos' kivánságára, a' városi Föld-birtoki Hivatalban licitatió útjan el fog adatni. Pesten, Jul. 21. 1828.

H á z-, é s K e r t - e l a d á s.

(3) A. f. e. Jul. 18-dikán a' Józef városban, Üllői utſzában, a' 254 ſzám alatt lévő Ház Kerttel eggyütt, melly „a' Paraditsom-Kert" név alatt ismeretes, a' tulajdonos' kivánságára, a' városi Föld-birtoki Hivatalban kótyavetye által el fog adatni.

Pesten, Jul. 21. 1828.

H í r d e t é s.

(3) T. M i t t e r m ü l l e r Józef Úrnak Városi Tanátsosságra emeltetése által Szabad Királyi Szabadka Városában a' Város második Physicusának a' hivatala üresen maradott. Ezen hivatal megnyerésére, melly 400 f. P.P. eſztendei rendes fizetéssel, naponként 4 ló porczio ſzénával, és 6 öl tűzifával jár, ezen Kir. Város Tanátsa által a' folyamodás e' f. e. September 15-dikére vagyon határozva. Melly ſzerént, a' kik ezen hivatalt elakarják nyerni, 's a' Magyar, Német, Rácz vagy Tót nyelvekben jártasok, gyakorlati esméreteiket, és alkalmatos voltokat tárgyazó tanuleveleikkel felkéſzült folyamodásaikat a' fent jegyzett határ időre ezen Szabad Királyi Város Tanátsához benyujtani ne terheltessenek. Szabadkán Jul. 4-dikén 1828.

H í r a d á s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy az Arad Modenai Kamarai Uradalmakban reménylendő bordézma ellicitálása a' Ménesi K. kerületi Radnai

)(*

Solymos, és Kladovai, Hegységekre nézve 1828-dik Augustus 25-dikére, a' Pétskai k. Kerületi ſzőllőhegyekre nézve pedig 1828-diki Augustus 22-dikére vagyon határozva, melly napokon a' kerületi főhelységekben Ménesen, és Pétskán a' ſzokásban lévő reggeli órákon fogtartatni. A' venni kivánók tehat ezen Licitatióra a' ſentemlített helyeken, és napokon illendő bánat pénzzel felkéſzülve jelenjenek meg.

Budán Jul. 25-dikén 1828.

H í r a d á s.

(2) Néhai Mélt. Gróf Csáky Láſzló N. Váradi volt Nagy Prépost és felſzentelt Tinniai Püspök titl. Örökössei réſzekről, Tettes Ns. Zemplin Vármegyében fekvő V é c s e i, és V i t é z - V á g á s i Uradalmokban közönséges Kótyavetye által kéſzpénzbeli fizetés mellett eladattatnak e' következendők: ú. m.

1) f. e. September 4-dikén V é c s é n, — Bikák: Öreg 3 Darab: 4 eſztendős. 4 D. — Jármos Ökrök 13 D. — Tinók 5 eſzt. 18 D. 4 eſzt. 25 D. 3 eſzt. 22 D. 2 eſzt. 6 D. egy eſzt. 42 D. — Tehenek 133 D. — Üſzők: 5 eſzt. 16 D. 4 eſzt. 15 D. 3 eſzt. 48 D. 2 eſzt. 18 D. egy eſzt. 30 D. — Bika borjúk 44 D. — Üſző borjuk 51 Darab, öſzvesen 498 Darab.

2) f. e. September 9-dikén V i t é z - V á g á s o n. Kosok öregek 46 D., 3 eſzt. 14 D., 2 eſzt. 40 D., egy eſzt. 59 D., idei Bárányok 61 D.

Ürük: öreg. 244 D. 3 eſzt. 165 D. 2 eſzt. 233 D. egy eſzt. 286 D.

Anyák: 4 és 5 eſztendősök 498 D. 3 eſzt. 215 D. 2 eſzt. 293. D. egy eſzt. 360 D. idei Bárányok 455 D.

Mustra Juhok 106 D. Kosok 7 D. Ürük 66 Darab: öſzvesen 3508 Darab. Mind azok kiknek vevő ſzándékjok vagyon, a' fent ki tett határnapokra és Helyekre ezennel illendően meghivattatnak.

Pesten Aug. 6-dikán 1828.

H í r d e t é s.

(3) A' Pesti Tudományok' Kir. Magyar Universitásának ſzükségére mintegy 150 öl tüzelő fehér tölgy- és 48 öl tserſa a' jövő 1828/29 oskolai esztendőre fog kivántatni, mellyek folyó esztendei Augustus 14-dik napján, reggel 10 órakor, a' Kir. Universitás' Kancelláriájában tartandó Licitatión attól fognak megvásároltatni, a' ki ezeknek ſzolgáltatását legkevesebb árért felválalja, és erre magát irása által törvényesen lekötelezi. E' végett tehát ezennel meghivattatnak azok, kik a' fellyebb irt Tüzifa mennyiséget a' legjobb minéműségükből, mellyeknek legalább is három lábnyi hoszszaságu, úgy illendő vastagságu hasábokból, 's sűrűn rakott ölekből kelletik állani,

legſellyebb f. e. September utólsó napjáig ide Pestre a' Duna partjára ſzállitani, 's azon kivűl tiz per centumos Bánat-Pénzt előre letenni magokat elégségeseknek gondolják; a' kik tsak ugyan a' kötendő Contractusnak Feltételeit is az emlétett Kanczellariában minden nap reggel 9 órától 12-ig; délutánn pedig 3-tól 6-tig bővebben megérthetik. Költ Pesten Julius' 31-dik napján 1828. Esztendőben.

Kályháknak Depositoriuma.

(4) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utſzában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetſzésre kéſzitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiſzesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből kéſzíttetett, minden motsok, folt, és ſzin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kivánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Fő lerakóhelye a' kéſz Misemondó ruháknak.

(4) A' Katholikus Egyház' ſzámára minden nemű egyházi ékességek, ú. m. Kasulák, Pluviálék, Levitaruhák, Velumok, Infulák igen jeles válogatással a' legközönségesebbektől fogva egéſz a' leggazdagabb, és legdrágább nembeliekig, mind egyes darabokban, mind pedig egéſz ékességben nálom a' legmeglehetősebb oltsó áron kéſzen találtatnak. Az olly kéſzítmények, mellyek a' T. T. tiſztelt Vevők kivánsága ſzerént, nintsenek kéſzen, minthogy én minden lehetséges egyházi ruhaſzerekkel felvagyok kéſzülve, igen rövid idő alatt pontosan a' megrendelés ſzerént elkéſzíttetnek; egyſzersmind találtatik nálam minden féle ſzinű tömött valódi ſzinű záſzló-Damast, és én a' Templomok és Czéhek ſzámára kéſzitendő Záſzlók' megrendelését kéſz vagyok elfogadni, és azoknak elkéſzíttetését minden hozzá tartozandókkal együtt magamra vállalni. Végre a' Görög egyesült, és nem egyesült ſzertartás ſzámára való egyházi ruhák megrendelését is elfogadom, és reménylem, hogy annak pontos végre hajtása által a' nyert kegyes bizodalomnak tökélletesen megfelelek. Pesten Jul. 20-dikán 1828.

Mayer Vincze Bálint
a' Váczi utſzában (Nro 26.) Az Ámornál.

Dáma ruhatár.

(4) Legnagyobb mértékben lévén lekötelezve azon felette kegyes, és kedvező megelégedésért, mellyel a' két szomszéd városi, és egész országbeli Fő Nemesség, és nagyon tisztelt Közönség Mayer Vincze Bálint Úr' Lerakóhelyén a' Váczi utszában a' 26 sz. a. „az Ámornál" két esztendő ólta felállított Dáma ruha táromat gyámolitják: ezennel nyilván bemutatom érette legalázatosabb köszönetemet azon legmélyebb tiszteletű fogadással, hogy én sem szorgalmamat, sem pedig költségemet nem kéméllem, hogy ezen intézetemet a' legfőbb lehetséges tökélletességre vigyem, és azt a' fő Nemességnek, és nagyon tisztelt Közönségnek állhatos kegyelmére, és kegyességére mindenkor érdemesebbé tegyem. Mennél inkább sajnáltam, hogy a' közelebb mult időben ama számos megkeresés alkalmával, mellyhez szerentsém volt, nem tellyesíthettem minden kegyes megrendelést olly szaporán, mint azt némelly T. T. Rendelő kivánta: annyival inkább iparkodtam ezen kedvetlen állapotnak egy jóformán megbővített mívhely, és hasonló arányban megszaporított munkás személység által jövendőre elejét venni úgy hogy már most bizonyosan fogadhatom, hogy ennekutánna minden kegyesen reám bizandó megrendelés legrövidebb lehetséges idő alatt végbe fog vitetni. Egyszer'smind ajánlom éppen most egészen ujjonan válogatott portéka készségemet a' Dáma ruhatárba való minden lehetséges ruhákkal, mellyek nálom mindennémű módi szerekből minden nemben szüntelen a' legujjabb Párisi Napló szerént, mellyet én a' leggyorsabb úton kapok, valamint a' Bétsi mustrák, és az én saját eredeti formáim szerént készültek. Ujj elrendeléseim megengedik, hogy az én T. T. Kegyes Rendelőimnek a' legszaporább egyszer'smind tökélletesen tiszta munkámat bizonnyal ajánlhassam; a' nyári hónapnak a' vége időnként közelgetvén, különösen figyelmetesekké teszem az innét távul lakó Dámákat Köpönyegeimre, és Viklereimre, mellyek a' vidéki Uraságok könnyebbségére a' legközelebbi Pesti vásártól kezdve igen jókora nagy választással, és a' legujjabb izlés szerént készülve fognak találtatni Lerakóhelyemben. Pesten Jul. 20. 1828.

Legalázatosabb
Giergl Antal.

Híradás.

(3) Gróf Zichy Miklós' Palotai Urad. részéről köz hírré tétetik: hogy Tek. Veszprim Vármegyei Palota Mezővárosban az Uraságí, tö-

kélletes karban lévő Serház, ſzabad Serméretéssel, 's alkalmatos Lakással; nem külömben az evvel folyvást fekvő új Pálinkaház 10 Kazányokra, mindennémű Pálinkafőzés 's ſzabad árúltatással, — 90 darab Gőbölyre való Istállóval 's az ehhez tartozó Réttel eggyütt, f. e. September 20-án Palotán tartandó Kótyavetye által, a' többet igérőnek, 6 egymásután következő eſztendőkre, haſzonbérbe fog adattatni. A' Szerződés' feltételeit az Urad. Cancellériában Palotán lehet bővebben kitudakozni.

H í r d e t é s.

(2) A' Magyar Óvári Uradalom réſzéről, köz hirűl adatik: hogy a' Mosonyi Juhakolba e' folyó eſztendei September 1-ső napján reggeli 9 órakor Licitátio fog tartatni, melly alkalmatossággal

3000 darab Kos és Ürü
1000 darab öreg anya Juh
200 darab eſztendős anya Juh, és
300 darab anya Bárány,

öſzvessen 4500 darab Juhok fognak Licitatióra kitétetni, olly megjegyzésel; hogy minden nemű Kosokat a' Licitatión kivűl is, válaſztás ſzerént, megvehetni.

E r e d e t i S z á ſ z - K o s o k' e l a d a t á s a.

(2) Augustus 26-ikán 80 darab két eſztendős hágó-Kosok gyapjustól, a' R e n n e r s d o r f i, és S t o l p e n i Száſz Kir. fajta nyájból valók, Pesten a' Bálvány utſzában Föls házában Nro 250 licitátió útján fognak eladatni.

H í r d e t é s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből ezennel közönségesé tétetik: hogy jövő Augustus 29-id napján Nemes Pest Vármegyébe helyheztetett Szabad Királyi Buda Fő Városától egy orányi távulságra fekvő Buda-Eörs nevezetű Koronális Helységben 250 darab valóságos Spanyol eredetű harmadfél eſztendős Kosok, az Uradalmi akloknak meghatározott tellyes ſzámán felesleg maradott 370 darab legjobb koru a' tenyéztettésre tökélletesen alkalmatos, ugyan tsak valóságos Spanyol eredetű, különös ſzépségű, anya Juhokkal együtt, a' ſzokott reggeli, és délutáni orákban, a' helybeli Juh akolban dobſzó mellet, a' többet igérőknek, kéſz pénz fizetésért el fognak adatni. Budán Sz. Jakab havának 15-dik napján 1828.

Hírdetés.

(2) Ts. Ns. Ung Vármegye részéről köz hírré tétetik: hogy az 182 8/9 esztendőbeli köz szükségekre megkivántató szereknek, és a' tselédek' ruházatjára szükséges posztónak, 's egyebeknek megszerzése Licitátió útján fog megesni, olly czélból, hogy a' kik legoltsóbban magokra vállalják a' szolgáltatást, azoknak fog általengedtetni. Ez eránt a' kótyavetye September 4-kén délelőtt Ungváron fog tartatni. A' szolgáltatni akarók ne terheltessenek a' megírt napon 's helyen megjelenni. — Kivántatnak pedig:

Iró Szerek.

47 kötés pósta-papíros; 40 kötés regest; 5 kötés concept-papíros; — 53 1/2 font spanyol-viasz; 79 tsomó spárga; 60 darab tollvágó kés; 85 darab plajbász.

A' tselédek' számára.

187 réf búza-virág színű posztó; 30 réf veres posztó; 15 réf veres Damisk; 33 réf sárga Rása; 46 garnitura dolmányokra való sárga gomb; 46 tuczet lájblikra való gomb; 440 pár kapots; 92 rúd veres tevefzőr; 462 réf béllésnek való vászon; 92 par új tszizma; 64 pár fejelés. Költ Ungvárott Jul. 23. 1828.

Budai Lotteria.

Kisasszony Hava 6-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

56. 25. 6. 19. 81.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1828-dikban.

Jul. 31-ikén 9 Láb, 5 Hüv. 0 Von.—Aug. 1ső napján 9 Láb, 11 Hüv. 0 Von. — 2-ikán 10 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 3-ikán 10 Láb, 0 Hüv. 6 Von. — 4-ikén 10 Láb, 11 Hüv. 6 Von. — 5-ikén 10 Láb, 2 Hüv. 0 Von. — 6-ikán 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 7-ikén 9 Láb, 1 Hüv. 0 Von. — 8-ikán 8 Láb, 11 Hüv. 0 Von. — 9-ikén 9 Láb, 1 Hüv. 0 Von. (Az O felett.)

A' Gabonának Pesti piaczi ára Augustus 8-dik napján 1828. V. Czban:

Egy Pozsonyi mérő tiszta Búza 7 for. 10 kr. Kétszeres 5 for. 20 kr. Rozs 3 for. 50 kr. Árpa 2 for. 30 kr. Zab 1 forint 54 kr. Kukoricza 2 for. 50 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István Typographiájában, Pesten, elhagyta a' sajtót, 's minden Könyvárosok és Könyvkötőknél megszerezhető:

Közhasznu és Mulattató

Nemzeti Kalendáriom

Katholikusok, Protestánsok, és Óhitüek számára

1829 esztendőre.

Kiadták

Trattner J. M. és Károlyi István.

Tizenötödik esztendei Folytatás.

Tizedfél árkus szép vereses borítékba kötve, irópapirossal minden holnap mellett, árra 14 kr. ezüst pénzben.

Hogy ezen 1829. esztendei Folytatás „*a' Közhasznu és Mulattató czímnek*," a' mennyire lehet, megfelelhessen, tellyes pontossággal igyekeztek a' Kiadók azt ismét olly darabokkal szaporítani, a' mellyek köz figyelmet gerjesztenek. — Akármelly hivatalu, rendü és állapotu Olvasó talál ezen Nemzeti Kalendáriomban, vagy hasznost, vagy gyönyörködtetőt; 's ezen kettős czél által óhajtja az eddig is tapasztalt kedvezést jövendőre is megnyerni. Tartalma, mellyet bővebb Ajánlás helyett iktatunk ide, e' következő:

Foglalat:

1. A' XII holnap, 's minden, a' mi egy jó elrendeltt Kalendáriomhoz kivántatik. Idő-Profeta. A Törvényszünetek és decretális napok vörösen nyomtatva.
2. A' Felséges uralkodó Austriai Ház.
3. A' Felséges Nádor-Ispán Udvara Budán.
4. Status és Conferentiális Ministerek-Tanátsosok és Referendáriusok.
5. Cs. K. Követek a' külső Hatalmasságoknál.
6. Az Európai Uralkodó Fejedelmek.
7. A' Magyar Országi Egyházi Méltóságok: Érsekek, Püspökök, Kanonokok.
8. A' Görög nem egyesült Püspökök.
9. Az Ágostai és Helvecziai Valláson lévőknek Fő Inspectorai, Fő Kurátorai, Superintendensei, Seniorai, Esperestjei és Jegyzői.
10. Magyar Ország Zászlós Urai (Bárói).
11. A' N. M. Magyar Kir. Udvari Cancellaria. Referendáriusok, Titoknokok, Concipisták, Udvari Agenseknek Lakása Bécsben.
12. A' N. M. M. Királyi Helytartó Tanáts. A' Tanátsosok. Titoknokok. — Concipisták 's Agenseknek lakása Budán. — Provinciális Commissariusok.
13. A' N. M. M. Kir. Udvari Kamara Budán. A' Királyi ügyek Igazgatásának Hivatala Pesten.
14. A' N. M. Septemviralis és a' M. Királyi Itélő Tábla Birájinak, tabuláris Prókátoroknak lakása.
15. A' 4 kerületi Itélő Táblák Assessorai N. Szombatb. Kőszeghen, Eperjesen, Debreczenben, 's ezen Ts. Táblák mellett lévő Hites ügyvédek.
16. A' T. N. Vármegyék' Fő- és Al-Ispánjai, Jegyzői, Szolga Birái, Fiskálisai, Adószedői, Számvevői, Esküttjei, Biztosai, Physicusai, Földmeröji 's a' t. (a' tiszteletbeliek is) *a' legeslegujjabb Restaurátiók és változások szerint.*

17. A' szabad Királyi és Mező-Városok Magistrátusai.
18. Az Agostai és Helvetziai Valláson lévők Oskolái 's Professorai.
19. A' Cs. Kir. Udvari Fő Hadi Tanáts, Bécsben.
20. A' Magyar Országi Hadi Kormányszék, Budán.
21. Magyar Gárdisták.
22. A' Magyar Gyalog és Huszár Regementek' Obesterei, Ezredes Fő Hadnagyai. Stabja. Verbunghelye. Uniformisának szine.
23. Az Erdélyi Nagy Fejedelemség Kormány- és Itélő-Székei 's Vármegyék Tisztviselőji.
24. A' *vitézi Rendek:* Arany Gyapjas R. — Mária Therezia R.— Sz. István K.R. — Leopold Cs.R.— Vas Korona R. — Csillag-Keresztes Rend.
25. Frantzia, Orosz, N. Britannia, Nápoly, Török, Persa, 's Chinai Rendek.
26. Csipősségek, de nem Karczolások.
27. Gazdasági Jegyzések: Ürmös Bor készítése. A' Hegyallyai Szőllők fajtája. Hogy' kell jó dohányt termeszteni?
28. Jeles Férjfiak halála 1826. 1827. 1828. eszt.
29. Magyar Generálisok 1600 esztendő óta a' mi időkig.
30. Ló versent futás Május és Junis 1828. Jutalma. Kik nyertek. Anekdoták, Mesék, Dalok.
31. Az Austriai Birodalombeli Státusi Kötelező Levelek (Staats-Papiere) interesek' mennyisége, hol fizettettnek?
32. Az Austria Nemzeti Bánk. Mennyi Váltó Czédula van Cursusban? Scala.
33. Vásárok. Interes-Tabella. Arany és Ezüst pénzek.
34. Gyors Szekér Járása. Uj Könyvek.

Megszerezhető továbbá:

Magyar Országi vagy Pesti Kalendáriom 1829. Esztendőre.

8-ad 43. r. esztendei folytatás. Foglalatja: A' Felséges uralkodó Austriai ház. — Sopron Városa Leirása. Vásárok. Dalok. Anekdoták. Ezüst és Arany Pénzek. Uj könyvek — ára kötve 5. xr.

Gemeinnütziger und erheiternder Pesther Schreib- und Haus-Kalender auf 1829. 16-ter Jahrgang.

Enthaltend: Witterungs-Anzeige. Das Regierende Kaiserhaus Oesterreich. Die Europäischen Regenten. Die Magistrate der k. Freystädte: Stadtrichter, Bürger-Meister Magistrath Räthe, Notär, Fiscal, Vormund u. s. w. Die Beschreibung der königl. Freystadt Oedenburg. Erzählungen. Anekdoten. Alt-deutsche Sprichwörter. Kursirende Staatspapiere im Oesterreichischen Kaiserstaate, zugleich ihr Zinsfuß und Verfallzeit der Interessen. Jahrmärkte. In- und Ausländische Gold- und Silber-Münzen. Interessen-Tafel. Post-Ordnung in Pest. Diligence und Eilwagen in Ofen. Neue Bücher. In Umschlag gebunden 7 kr.

Gazdasági Regulátiók' Tűköre,

a' pallérozott Mezei Gazdaságnak kalauzzául, a' Gazdasági Könyveknek kulcsául, a' csinos Érzés ingeréül, azoknak számokra, kik a' Haza virágzását óhajtják a' Szépet 's Jót kedvellik, elősegéllik, készítette Udvardy János, Magyar Országban Hiteles és T. Ns. Fejér Vármegyében becsrangú Földmérő. 1828. n. 8-ad rét, ára 1 for. ezüstben. — Foglalatja: 1. Bévezetés 2. Urbarialis Regulatio 3. Köz Birtokos Regulatio 4. Uradalmi R. 5. Helység R. 6. Kert R. 7. Erdő R. 8. Út R. 9. Viz R. 10. Mérték Reg. 11. Toldalék. Némely szokásbeli Javításokról. A' vonyó marha megkéméllése. A' Kerekek 's Tengelyek megjavitása. Együgyü vető masina, 's a' t.

Lovakról,

irta Gróf Széchenyi István n. 8-ad r. 1828. 1 for. 20 kr.

Compendium Historiae Regni Hungariae

ab Origine gentis usque ad annum 1828. concinnavit Glycerius Spányik, e Sch. Piis. AA. LL. et Philosophiae Doctor, Historiarum in Lyceo Vaciensi Professor. Editio 5-ta novitus et in usum Discentium succincte elaborata. Árra 36 xr.

Yorik és Eliza Levelei.

Angolyból. Döbrentei Gábor által. n. 12. rét. 40 xr.

Kún Regék. Újj Péter által. 30 xr.

Gyermekek és Ifjak Olvasó Tára. 1. Ifjuság Barátja 1 fl. 12 xr. — 2. Csudálatos Állatok kabinetje, vagy Anekdoták az Állatokról 1 fl. 12 xr.

Sententiae in I. Tabula Regia Judiciaria anno 1828. Termino Post-Paschali latae et public. 1 fl. 30 xr.

Isten Imádása. Imádságos könyvetske a' Katholikus keresztények számára Bilkei Pap F. által. 42 xr.

ANNUNCIATIO.

Apud Bibliopolam Müller Pestini,
prout et apud omnes Regni Hungariae nominatiores Bibliopolas
venalis prostat liber sub titulo:

JUS PERSONARUM
PRIVATUM
REGNI HUNGARIAE,
SECUNDUM SYSTEMA
CODICIS CIVILIS IMPERII AUSTRIACI
ELABORATUM PER

JOANNEM A JUNG,

Juris Privati hungarici et Juris metallici universalis in C. R. Universitate Vindobonensi, nec non Juris Privati-Criminalis et Publici hungarici in C. R. Academia nobili M. Theresiana Professorem p. e.

Opus hoc compactum 1 fl. 48 kr. C. M. haberi potest.

Scopus hujus operis est: partim illos Patriae filios, quos fortasse Systema Codicis civilis univ. Imperii Austriaci hucdum latebat, ad id attentos reddere, omnesque Hungaros de eo convincere, nullam fere legem extraneam praeclaram existere, quae in Corpore Juris Hungarici non contineretur, Hungaros proinde jam a multis saeculis Possessores praeclarissimarum legum fuisse, quibus, praeter systematicam coordinationem, nihil deerat; partim hujusmodi extraneos, qui altis superciliis leges hungaricas, quin serio illas scrutati fuissent, subridendo consideravere, de eo certiores facere, eos justo praecocius judicasse.

Praeprimis vero Authori cordi erat, Jurisconsultis hungaricis viam indigitare, qua sapientissima intentio Artic. 67. Anni 1790 optime assequi possit, reliqui Juris hungarici rami systematice elaborari quaeant, et Hungari, qui tam virtute militari et magnanimitate, quam etiam amore et fidelitate erga Regem et Patriam hucdum inclaruere, quoad Jurisprudentiam quoque primis et cultissimis nationibus adnumerari valeant.

Ex dictis quisque valorem et utilitatem hujus operis facillime perspicere valet: id enim Jurisconsultus inspiciens leges et austricas et hungaricas jus privatum spectantes, uno obtuto combinare potest; Jurisperito hungarico autem eam praestat utilitatem, ut in eo leges patrias systematice coordinatas invenire queat.

Ratio, cur hoc opus non sub jam publicato titulo: Jus Privatum Hungaricum, sed tamquam Totum aliquod pro se consideratum sub titulo: Jus Personarum Privatum Regni Hungariae, in lucem edatur, est: quod mors Authorem ejus praemature orbi literario eripuerit, et usque ad illius diem supremum nonnisi Jus Personarum typis procusum sit.

Anzeige.

In der Müller'schen Buchhandlung in Pesth,
(am Franciscanerplatze)
so wie in allen größeren Buchhandlungen
des Königreiches Ungarn ist neu zu haben:

JUS PERSONARUM
PRIVATUM
REGNI HUNGARIAE,
SECUNDUM SYSTEMA
CODICIS CIVILIS IMPERII AUSTRIACI
ELABORATUM PER
JOANNEM A JUNG,

Juris Privati hungarici et Juris metallici universalis in C. R. Universitate Vindobonensi, nec non Juris Privati-Criminalis et Publici hungarici, in C. R. Academia Nob. M. Theresiana Professorem p. e.

Preis 1 fl. 48 kr. C. M.

Der Zweck dieses Werkes ist: theils jene Söhne des ungarischen Vaterlandes, denen vielleicht das System des öster. allg. bürgl. Gesetzbuches bisher nicht bekannt war, auf dasselbe aufmerksam zu machen, und alle Ungarn davon zu überzeugen, daß beynahe kein vortreffliches, ausländisches Gesetz existirt, welches in dem Corpus juris hungarici nicht enthalten wäre, und daß somit die Ungarn schon seit vielen Jahrhunderten in dem Besitze vortrefflicher Gesetze sich befanden, an welchen, die systematische Zusammenstellung abgerechnet, nichts zu tadeln ist; theils solchen Ausländern, die die ungarischen Gesetze, ohne sie einer ernsthaften Prüfung unterzogen zu haben, stolz und lächelnd betrachteten, den Beweis zu liefern, daß sie zu voreilig geurtheilt haben.

Insbesondere aber war der Verfasser bemüht, den ungarischen Rechtsgelehrten den Weg zu zeigen, auf welchem die weise Absicht des 67. Artikels vom Jahre 1792 am besten erreicht, die übrigen Zweige des ungarischen Rechtes systematisch ausgearbeitet, und die Ungarn, elche sich sowohl durch ihre Tapferkeit und Großmuth, als auch durch ihre Liebe und Treue gegen den König und das Vaterland bisher ausgezeichnet haben, auch rücksichtlich der Rechtsgelehrsamkeit zu den ersten civilisirten Nationen gezählt werden können.

Aus dem Gesagten erhellet von selbst die Brauchbarkeit und Nützlichkeit dieses Werkes, welches jeden Rechtsgelehrten in den Stand setzt, die ungarischen und österreichischen auf das Privatrecht sich beziehenden Gesetze mit einander zu vergleichen; — von vorzüglicher Wichtigkeit ist es aber für den ungarischen Juristen, da er in demselben die vaterländischen Gesetze systematisch zusammengestellt findet.

Der Grund, warum dieses Werk nicht unter dem bereits bekannt gemachten Titel: Jus Privatum Hungaricum, sondern als ein für sich geschlossenes Ganzes unter dem Titel: Jus Personarum Privatum Regni Hungariae, erscheint, ist: daß der Tod den Verfasser desselben zu früh der literarischen Welt entrissen hat, und bis zu seinem Hinscheiden nur das Personenrecht fertig gedruckt war.

Előfizetési Jelentés.

Pesten, a' Kiadónál kis Hidutszában Dogali-házban 5-dik szám alatt, valamint is Müller és Eggenberger József Könyvárosoknál a' Barátpiaczon, továbbá Magyar-és Erdélyország' minden nevezetesb könyvárosainál, végre Bécsben Gerold és Schaumburg könyvárosoknál, előfizetés fogadtatik-el illy czímü munkára:

Igen teljes

Uj

Magyar-Német-Franczia,

Német-Magyar-Franczia,

és

Franczia-Magyar-Német

Szótár

mellyben, minden az említett három nyelvben találtató szavak, ezeknek nemök, kiejtésök, hajlítások, származások's különböző jelentéseik mind saját mind képes értelemben; minden a' szavak' magyarázatjához szükséges szólásmódok, a' Magyar Német 's Franczia nyelvek' sajátságai, példabeszédeikkel együtt; a' tudományok' művészetek' kézmü-

Pränumerations-Anzeige.

In Pesth bey dem Verfasser, kleine Bruckgasse im v. Dogalischen Hause Nro. 5. eben so auch in Joseph Müllers und Joseph Eggenbergers Buchhandlungen auf dem Franciscanerplatze, ferner auch in allen andern soliden Buchhandlungen in Ungarn und Siebenbürgen, desgleichen in Wien in den Buchhandlungen der Herren Gerold, und Schaumburg, wird auf nachstehendes Werk Pränumeration angenommen:

Neues

sehr vollständiges

Ungarisch-Deutsch-Französisches,

Deutsch-Ungarisch-Französisches,

und

Französisch-Ungarisch-Deutsches

Lexicon,

alle in den drey genannten Sprachen vorhandenen Wörter, nebst ihrem Geschlechte, ihrer Aussprache, ihrer Biegung, ihrer Etymologischen Ableitung und ihren verschiedenen Bedeutungen so wohl im eigentlichen als bildlichen Sinne, alle zur Erklärung der Wörter nöthigen Redensarten, die Eigenheiten der ungarischen, deutschen und französischen Sprachen nebst ihren

vek' 's mesterségek' tulajdon kifejezései; minden a' három nyelvbe közönségesen felvett új szavak; a' férfiak' asszonyok' nemzetek' országok' városok' folyamok' és hegyek' nevei; a' rendetlen igék' hajtogatása; végre minden szó' kormánya vagy is azon végzet mellyet kiván — foglaltatnak; a' legjobb kútfők szerint kidolgozva három nagy median nyolczadrét kötetben

kiadta

Lemouton Ker. János,
a' Pesti Magyar Királyi Egyetemnél Ángol nyelvnek 's Literaturának Oktatója.

Nyelvtudomány, a' művészetek' 's egyéb tudományok' közönséges terjedésével olly szoros kapcsolatban áll: miképen a' lélek 's test elválhatlanok, ha az erkölcsileg munkás valót kell tenniök. A' kül-nyelvek' ismeretét tagadhatatlanúl leghathatósbb eszköznek kell tartani, melly által nem csak mind azon szép, jó és hasznos, mit más képzett nemzetek' jeles férfijai teremtettek, honunk' földébe, honosink' közhasználatára legjobb síkerrel általültethetik; hanem az anyanyelvünkben netalán szendergő szellem is felébresztetvén, magasb repűletre serkentetik; 's a' honnyelv a' kecsegtető példák által vetélkedésre ingereltetvén, gyakran példányait is messzére maga megett hagyhatja.

Mi kevés történt légyen e' részben mind e'korig a' Ma-

Sprichwörtern; die den Wissenschaften, Künsten, Handwerken und Manufacturen eigenen Ausdrücke; alle neue in den drey Sprachen allgemein aufgenommene Wörter; die Namen der Männer, Weiber, Länder, Nationen, Städte, Flüße und Berge; die Abwandlung der unregelmäßigen Zeitwörter; endlich das Regimen oder Endung, welche jedes Wort regiert, enthaltend. Nach den allerbesten lexicographischen Quellen bearbeitet und in drey groß median-octav Bänden

herausgegeben
von

Johann B. Lemouton,
Professor der englischen Sprache und Literatur an der königlichen ungarischen Universität zu Pesth.

Sprachkunde ist mit der Tendenz einer allgemeinen Verbreitung der Künste und Wissenschaften so eng verknüpft, wie Seele und Körper unzertrennbar sind, wenn sie das moralisch-thätige Wesen ausmachen sollen. Sprachkenntniß ist unläugbar als das wirksamste Vehikel zu betrachten, wodurch wir nicht allein alles Schöne, Gute und Nützliche, welches erhabene Geister fremder gebildeten Nationen ausgedacht hatten, auf unserm vaterländischen Boden zur Gemeinnützigkeit unserer Mitbürger mit ersprieslichem Erfolge verpflanzen können, sondern sie weckt auch oft den in unserer Muttersprache noch schlummernden Geist auf, spornt ihn an, sich höher empor zu schwingen, und kann durch sie zum Wetteifer gereitzt, sogar auch ihre Vorbilder weit hinter sich zurück lassen.

Wie wenig aber noch bisher in der Magyarischen Literatur in

gyar Literaturában, mutatja a' csak nem általános szükség olly Nyelvtanító — 's Szókönyvekben, mellyekből a' Magyar idegen nyelveket tanúlhatna. 'S nem csodálatra méltó-e valóban? hogy e' dicső Magyar Nemzet kit a' természet legszebb ajándékaival olly gazdagon megáldott, 's a' legfennebb képzékenységgel ruházott-fel, még e' tekintetben, Europa' legkisebb népétől is felül engedi magát múlatni!

A' fennjelentett munka által, reméli a' Kiadó, a' Magyar Literatura' egyik legnagyobb hijányát betölthetnie, 's az azok' olly régóta érzett szükségén, kik a' magyar német 's franczia nyelv' tanulásával foglalatoskodnak, végképen segélhetnie. Mivel azonban illy teljességü munka, a' mint könnyen gondolhatni, szertelen költségeket kíván: ezen három nyelv barátjai' ohajtásaiknak annál bizonyosabb kielégítésére, előfizetést hirdetni kényteleníttetvén; a' következőket kívánja észrevétetni:

1) Ezen, lehetségig teljes, Szótár, három nagy mediannyolczadrét — 's külön külön 80 ivnyinél vastagabb kötetekben jelenik-meg, mellyeknek papirosok betűjik 's nyomások, az ide mellékelt mutatványokkal mindenekben megegyeznek.

2) Egy kötetre 4 ezüst forinttal fizethetni-elő; az Első kötet, mellyen több Magyar Nyelvtudósok dolgoznak, a' magyar szavakat, német és franczia — a' Második a' németeket, magyar és franczia—

dem Gebiethe der Philologie geschehen ist, beweiset der fast gänzliche Mangel an Grammatiken und Dictionnaires, woraus ein Ungar sich fremde Sprachen eigen machen könnte. Und ist es in der That nicht erstaunend, daß diese so edle ungarische Nation, welche die Natur mit ihren schönsten Gaben so reichlich ausstattete, und der sie die höchste Kulturfähigkeit verlieh, sich demungeachtet in diesem Betrachte von dem kleinsten Volke Europa's noch übertreffen läßt! Durch oben angekündigtes Werk schmeichelt sich der Verfasser, eine der größten in der ungarischen Literatur noch vorhandenen Lücken ausgefüllt zu haben, und dem so lang gefühlten Bedürfniße derjenigen, welche sich mit dem Studium der ungarischen, deutschen und französischen Sprache befassen, gänzlich abzuhelfen.

Da jedoch ein Werk dieser Vollständigkeit, wie leicht denkbar ist, ungemeine Auslagen zu Folge hat, so ist der Verfasser genöthiget, um desto sicherer den Wunsch der Freunde dieser drey Sprachen erfüllen zu können, eine Pränumeration zu eröffnen, bey welcher Folgendes zu bemerken ist:

1) Dieses möglichst vollständige Lexicon erscheint in drey groß Medianoctav Bänden, jeder Band über 80 Bögen stark, deren Papier, Lettern, Reinheit des Drucks ganz mit den hier beygefügten Proben übereinstimmen werden.

2) Man pränumerirt mit 4 fl. C. M. auf einen Band. Der erste Band, an dem mehrere ungarische gelehrte Sprachforscher mitarbeiten, enthält die ungarischen Wörter durch die deutsche und französische, der zweyte die deutschen, durch die ungarischen und

a' Harmadik végre a' franczziákat, magyar és német nyelven magyarázva adja-elő.

3) Minden kötet két szakaszban, kötetlenül, fog a' pl. t. előfizetőknek kiszolgáltatni. Az első szakasz A-tól—L-ig, a' második M-től—Z-ig terjed.

4) Azon pl. t. előfizetők vagy előfizetést szedők, kik az előfizetéseket folyó évi November' utójáig a' kiadóhoz, v. valamellyik Pesti könyvárushoz készpénzben szabadon beküldik 7-re 1, 's 20-ra 3 példányt nyernek jutalmúl, 's ez az előfizetési nyugtatványra feliratván, az előfizetett példányokkal egyszerre ingyen fog kiadatni.

5) Mindenik szakasz' szabad megjelenése, az ujságlevelekben háromszori tudósítás által fog közhirré tétetni, 's a' szakaszok csupán a' nyugtatvány' előmutatására ('s e' nélkül semmi esetre sem), 's minden második szakasz csak a' következő kötet' előfizetése után fog kiszolgáltatni.

6) Az előfizetés, folyó évi November' utójáig tart, 's ezen időhatár' elmultával, minden kötet' ára jóval felebb fog emeltetni. A' nyomtatás f. e. Decemberben elkezdődik, 's egyegy szakasz mintegy félesztendő alatt fog elkészülni.

Pesten, Augustusban, 1828.

französischen, der dritte Band endlich enthält die französischen Wörter durch die ungarische und deutsche Sprache erklärt.

3) Jeder Band wird in zwey Abtheilungen den pl. t. Herren Pränumeranten ungebunden geliefert. Die erste Abtheilung geht von A bis L, und die zweyte von L bis Z.

4) Die pl. t. Pränumeranten-Sammler, welche die Pränumerations-Beträge baar an den Verfasser oder an eine solide Buchhandlung nach Pesth bis Ende November franco einsenden, erhalten bey Pränumerations-Erlag für 7 Exemplare das 8te gratis, und bey Pränumerations-Erlag von 20 Exemplare 3 gratis gleich auf den Pränumerationsschein mit gut geschrieben, und erhalten die Lieferungen von diesen gratis Exemplarien dann auch gleichzeitig mit den der bezahlten Lieferungen unentgeltlich ausgefolgt.

5) Das zwanglose Erscheinen einer jeden Abtheilung wird durch dreimaliges Anzeigen in öffentlichen Blättern zur Kenntniß der pl. t. Pränumeranten gebracht werden, und die Ablieferung der Abtheilungen werden dann nur immer gegen Pränumerationsschein und in keinem Falle ohne Vorzeigung des Pränumerationsscheins verabfolgt; eben so wird jede zweyte Abtheilung eines Bandes, immer nur gegen Vorauszahlung für den folgenden Band ausgefolgt.

6) Die Pränumerationsdauer währt bis Ende November dieses Jahres; nach Verlaufe dieser Zeitfrist wird der Druck beginnen, und alle sechs Monathe ein Band erscheinen, der Preis aber nachher um ein Bedeutendes erhöht werden.

Pesth im Monathe August 1828.

Mutatvány
a'
Magyar-Német-Franczia
részből.

Kaba, s. ölyű faj; eine Art Habicht, Buſſard, m. *busard*, m. *buse*, *f.* (*oiseau de proie.*)

Kába, adj. eszelős, bolyókás; dumm, närriſch, albern, tölpiſch; *stupide*, *sot*, *fou*, *niais*, *lourd.*

Kabák, s. 1) Füvésztudományi műszó: ollyan husos, vagy száraz falú gyümölcs mellynek magvai belől a' fal' oldaláról rövid köldök-zsinórokon nőnek-ki, p. o. Tök, Dinnye, Ugorka; Kürbißartige Frucht, w. als: Melone, Gurke, etc. *fruit cucurbitacée, tels que: courge*, f. *melon*, *concombre*, m. 2) Kürbißflaſche, w. *callebasse*, *gourde*, f.

Kábálkodik, verb. refl. neut. eszelősködik; ſich närriſch, aberwitzig betragen, Thorheiten ausüben; *extravaguer*, *délirer*, *faire des sottises.*

Kábaság, s. ostobaság; Dummheit, Thorheit; w. *stupidité*, *sottise*, *folie*, f.

Kábául, adv. esztelenül, bolondúl; albern, närriſch, dumm; *sottement*, *follement*, *niaisement.*

Kábít, v. a. szédít, tompít; betäuben, dumm machen; *assourdir*, *abalourdir*, *hébéter.*

Kabócza, s. apró sáska, szökcső; Heuſchrecke, w. das Graspferdchen; *sauterelle*, f.

Kábúl, v. n. eltompúl; betäubt, ſtumpf, blöde, dumm werden; *s' étourdir*, *abalourdir*, *hébéter.*

Kacs, s. 1) kacsó, kezecske; kleine Hand; *petite main* 2) Füvt. műszó: szőlő' borsó' tök' 's tb. *kacsa*; die Ranken oder Faſer einiger Gewächſe, die ſich gerne um einen andern Körper winden, wie z. B. der Weinreben, Erbſen, Kürbiße, &c. *vrilles*, *nilles mains*, f. *cirrhe*, m: (*filament au moyen duquel certaines plantes s'attachent à d'autres corps*). 3) Fattyúnövés, p. o. dohány—; das Afterblat einer Pflanze, z. B. des Tobacks; *stipule des plantes.* Példab. Boldog az kinek kezében kacsa; glücklich der das hat, was er wünſcht; *heureux celui qui a ce qu'il souhaite.*

Kácsa, *s.* récze; Ente, w. *canard*, m. *canne*, f. Kácsafi; junge Ente; *caneton.* Kácsafogás; Entenfang, m. *prise des canards.* Kácsaól; das Entenhaus, Entenhütte, w. *canardière*, f. Kácsapecsenye, vagy sült Kácsa; Entenbraten; *canard rôti.* Kácsató; Enteneich; *étang aux canards*, m.

Kácsázik. v. n. réczézik. s. Enten jagen; *chasser aux canards.*

Kácsér, s. hím récze; Enterich, m. *canard*, *m.*

Kacsiba, adj. hajlott térdü, lőcsös lábu; der, die krumme Beine hat; *qui a les jambes courbées ou tortues.*

Kacsint, v. n. szemmel int; mit den Augen winken, *faire des signes des yeux.*

Kacsintgat, v. n. freq. l. az előbbít.

Kacskanyak, s. Füvészt. műszó; Geniſte, w. *genêt* m. *(plante)*

Kacskaring, s. Füvészt. műszó; Heliotrop, w. *héliotrope*, *m.*

Kacskaringós, adj. tekervényes; krumm, gekrümmt; *tortueux.*

Kacsó, l. Kacs.

Kácsog, v. n. hápog mint a' kácsák; wie die Enten ſchnattern; *crier comme les canards.*

Kicsol, v. a. kacsoz, a' fattyú növéstől tisztít; von den Afterblättern reinigen; *ôter ou arracher les stipules à une plante.*

Probe
aus dem
Deutsch-Ungarisch-Französischen
Theile.

Name, der, gen. Namens, pl. Namen; 1) die Benennung einer Person oder Sache überhaupt; név, nevezet; *nom*, m. Was hat er für einen Namen? Mi a' neve? *Quel est son nom?* 2) st. Ruf; hír, dícsőség; *réputation, renommée, f. rénom, m.* Sich einen unsterblichen Namen machen; halhatatlan nevet szerezni magának; *se faire un nom immortel.* 3) st. Vorwand, unter dem Namen der Freundschaft; a' barátság' színe alatt; *sous prétexte de l'amitié.* 4) st. Befehl, im Namen des Königs; a' király nevében; *au nom du roi, de par le roi.* 5) st. Anstatt, in meinem Namen; az én nevemben; *en mon nom, de ma part.* Grüßen Sie mir Ihren Herrn Bruder in meinem Namen; köszöntse nevemmel a' testvérét; *saluez Mr. votre frère de ma part.* Ein guter Name ist besser als Reichthum; a' jó hír jobb a' gazdagságnál; *bonne rénommée vaut mieux que ceinture dorée.* Mit Namen st. genannt, nevű; *nommé.* Ein Deutscher mit Name oder genannt Berthold Schwarz hat das Schießpulver erfunden; a' puskaport egy Schwarz B. nevű német találta-fel; *un Allemand nommé B. S. a inventé la poudre à canon.*

Namenbuch, das, gen. —es, pl. Namenbücher; 1) Ein Buch, woraus Kinder lesen lernen; abécéskönyv; *alphabet, m.* 2) st. Namenregister; névlajstrom; liste de noms, nomenclature, f.

Namengedicht, das, gen. Namengedichtes, pl. Namengedichte; Ein Gedicht, dessen Anfangsbuchstaben einen Namen bilden; olly vers mellynek első betűji bizonyos nevet képeznek; *accrostiche*, m.

Namenlos, adj. 1) st. keinen Namen habend; név nélkűl való, *sans nom.* 2) st. keinen Ruf habend; nevetlen; *inconnu.* 3) st. seinen Namen nicht nennend; nevetlen; *anonyme.* Ein namenloser Schriftsteller; nevetlen szerző; *un auteur anonyme.* 4) fig. st. unaussprechlich; kimondhatlan; *indicible, ineffable.*

Namenregister, das, gen. Namenregisters, pl. wie sing. névlajstrom; tablean, rôle, m. *liste de noms, nomenclature, f.*

Namenverzeichniß, das, gen. Namenverzeichnißes, pl. Namenverzeichnißе; s. das Vorhergehende.

Namens, adj. st. mit Namen oder genannt; nevű; *nommé.*

Namensfest, das, gen. Namensfestes, pl. Namensfeste; névünnep, névnap; *fête d'une personne.* Heute ist das Namensfest meines Vaters; ma van az atyám' névnapja; *c'est aujourd'hui la fête de mon père.*

Namenstag, der, gen. Namenstages, pl. Namenstage; s. das Vorhergehende.

Namensverwandte, der, die, gen. Namensverwandten; pl. Namensverwandten; egy nevű, hasonnevű; *qui a le même nom.*

Namenswechsel, der, gen. Namenswechsels, pl. wie sing. in der Rhetorik st. Namenverwechslung, z. B. Bachus anstatt Wein; névcsere; *métonymie*, f.

Namenszug, der, gen. Namenszuges, pl. Namenszüge, st. verzogener Name; név-vonás; *nom en chiffre, monograme*, m.

Namentlich, adj. und adv. mit ausdrücklicher Anzeige des Namens; nevezetszerint; *nommément.* Namentlich benennen; néven nevezni; *dénominer qn.*

Prospectus
de la partie
Française - Hongroise - Allemande.

Idée, s. f. (du g. ἰδεα, réprésentation d'une chose dans l'esprit, 1) képzet, észkép, észfogat; Idee, Vorſtellung, w. Begriff, m. Vous n'en avez pas d'Idée. 2) ötlet; Einfall, m. C'est une bonne Idée. 3) előrajz; Entwurf, m. J'en ai jeté l'Idée sur le papier. 4) találmány; Erfindung, w. Dans cet ouvrage il n'y a pas une seule Idée. 5) rendszer; das Syſtem. Les Idées de Platon. 6) emlékezet; Erinnerung, w. Je n'en ai pas d'Idée. 7) álképzelet, falſche Einbildung, w. Se repaître d'Idées.

Idem, adj. prononcez idémm (motlatin); azon, ugyan az, épen az; ebenderſelbe.

Idémiste, s. m. (racine idem); mindent rá-hagyó; Jabruder, Jaherr, m.

Identifier, v. a. (du l. idem facere); azonná tenni, azonítni; zwei Dinge unter einerley Begriff bringen.

Identique, adj. (rac. idem), azon féle, egyenlő; einerley, was unter einerley Begriff zu bringen iſt.

Identiquement, adv. (rac. idem) azonképen, egyenlőn; auf einerley Weiſe.

Identité, s. f. (rac. idem et ens); azonság, egyenlőség; Einerleyheit, w.

Idéologie, s. f. (du g. ἰδεα et de λογος, discours) 1) szellemerő-tudomány; Lehre, welche über die Geiſteskraft des Menſchen handelt. 2) bölcselkedési álmadozás, képzelgés; metaphyſiſche Träumerey.

Idéologue, s. m. bölcselkedő, képzelgő, Methaphiſiker, Fantaſt.

Ides, s. f. pl. (du l. iduare, diviser); idus a' Romai Kalendáriomban: Martius' Majus' Julius' és October' 15-dik 's a' többi holnapok' 13-dik napjok. Die Idus im alten römiſchen Kalender, nämlich der 15-te März, Julius und Oktober, und der 13-te der andern Monathe.

Idiocrase, s. f. (du g. ἰδιος, propre, κρασις, tempéramment); *t. de Phil.* test-sajátság; die eigene Natur eines Körpers.

Idio-Electrique, adj. (du g. ἰδιος, propre, ἠλεκτρον, ambre) *t. de Phys.* villámtűzerejű; was durch Reibung zum elecktriſiren geeignet iſt.

Idiogyne, adj. (du g. ἰδιος et de γυνη, femme); *t. de Bot.* olly növények mellyeknek hímszálaik az anyaszáraktól külön vagynak válva. Pflanzen, deren Staubfäden von den Fruchtröhren getrennt ſind.

Idiome, s. (du g. ἰδίομα, propriété); nyelv, beszéd; Sprache, w.

Idiomorphes, adj. (du g. ἰδεο et de μορφη, forme) *t. d'histoire nat.* állat-növény-ásványok; Foſſilien, die ſowohl zum Thier- als Pflanzenreiche gehören.

Idiopathie, s. f. (du g. πάθος, affection); valamelly tagnak saját nyavalyája; Eigenleidige (einem Gliede eigene) Krankheit; 2) szenvedelem, szenvedély; die beſondere heftige Neigung zu etwas.

Ugyan azon Szerzőnél következendő munkák találtatnak:

Franczia Grammatika új és könnyen megfogható tanításmód szerént Franczia Classicusokból választott tanúságos példák által megvilágosítva, különös tekintettel az öntanításra Magyarok' és németek' számára. Pesten, 1828. 3 for. ezüstb.

Von demſelben Verfaſſer ſind auch folgende Werke zu haben:

Franzöſiſche Sprachlehre nach einem neuen leicht faßlichen Lehrplane bearbeitet, durch lehrreiche Beyſpiele aus den franzöſiſchen Claſſikern erläutert; mit vorzüglicher Rückſicht auf den Selbſtunterricht, für Deutſche und Ungarn. Peſth, 1828. 3 fl. C. M.

Grammatica Anglica e recentioribus optimisque fontibus deducta; addita cujusvis vocis recta pronunciatione ex consimili vocum hungaricarum sono condiscenda. In usum nobilis Academicae Juventutis Hungarae, eorum praecipue, qui nulla Magistri accedente opera, hanc linguam condiscere percupiunt. Budae, 1826. 2 fl. 24 xr. C. M.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(13.)

Pesten, Szerdán, Kisaſſzony Hava 13-dik napján 1828.

Hang és Szó.

Hang mozgat levegőt, és az reszketve fülünkbe
Béhat; ezer félén változik e' tsuda mív.
Szó már ízes hang; — 's ebből megtudjuk itélni,
Légyen-e talpra esett, vagy tök ütötte fejü.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' Királyi helyben hagyással Budán felállíttatott Magyar Pensio-Intézet ſzokott fél eſztendei gyűlését, Nagyságos Nitray Mátyás Úrnak, a' N. M. Magyar K. Helytartó Tanátsnál lévő Tanátsosnak, és a' Tudományos Biztosság' Helytartó Praesesének előlülése alatt, Aug. 3-dikán tartotta. Az ezen alkalmatossággal tett ſzámadás ſzerént az Intézet' tagjainak ſzáma mostanság 1,264-re; és a' tőkepénz 528,627 for. 55 kr.ra telik; — az Intézet' pénzéből a' ſzabott Pensiókat 100, 150, 200, 300, és 400 forintjával huzzák: tehetetlen tagok, 15; özvegyek, 171; és árvák, 35. Midőn ezen jelentés köz hírré tétetik, különösen az Intézet' tagjainak tudomásúl adatik, egyſzer'smind azok, kik ezen, főképpen az özvegyeknek és árváknak olly haſznos Intézetbe a' f.e. Jul. 1-ső napjától fogva lépni kivánnak, meghivattatnak, hogy Nyilatkoztatásaikat a' Kereſztelő, és Orvosi Bizonyság-levelekkel eggyütt az Intézet' Directiójához posta-költség nélkűl béküldeni ne terheltessenek.

NAGY BRITANNIA.

A' Jul. 16-dikán tartott felső Házi ülésnek végezete.

Hg. Wellington kezde ſzóllani, mondván: neki tetſzésére van, hogy Lord Holland ezen vitatásokra adott alkalmatosságot. Azt tartja, hogy az Orſzáglóſzék' réſzéről okos dolog volt, azt a' mostani ſzempillantatig elhalaſztani; különben ő kéſz mindenről, a' mit tselekedett, valamint a' mit nem akart is tselekedni, felvilágosítást adni. Az Angliai Orſzáglóſzéknek, így ſzólla a' Hg. legforróbb ohajtása volt a' Török és Oroſz között a' békeség fentartása, mivel abban egéſz Európának haſzna vagyon; maga az Oroſz Tsáſzár sem kivánja Török Orſzágnak felſzegedeltetését. A' Sz. Pétervári Protokóllum a' békeség' fentartására czélozott, 's erre volt épitve az alkudozás. Erre nézve nekem úta-

sításaim voltak, mellyeket magam megmutattam az Oroſz Tsáſzárnak. Fájdalom, az alkudozások nem ſzerezheték meg a' békeséget Görög és Török Orſzág között. Éppen azért lehetett gondolni, hogy a' közbenjárás foganatos lehetne. Ennek czélja a' békeség volt, ez volt a' Jul. 6-diki Tractátusnak is, 's most is minden erőlködéseinknek tsupán ez a' czélja. Ha ez bé nem tellyesedett, a' kedvetlen környűllállásokat kell okozni. Külömben a' mostani Miniſtereknek semmit sem lehet ſzemrehányni, minthogy a' Török Nyilatkoztatása, mellyet a' háború' okának tartanak, a' mostani Miniſterium öſzveállítása előtt hat héttel jelent meg. A' mi a' Portug. dolgokat illeti, a' Parlamentum' kezdetekor Lizabónában még jelen voltak hadi seregeink; de meg volt határozva, hogy ezek a' Regens Hg. megérkezése után mindjárt viſſzahívattatnak. D. Miguel Bétsben némelly dolgokra kötelezte magát, mellyekben Anglia semmi réſzt sem vett, de a' mellyek neki értésére voltak. Midőn a' K. Herczeg Angliába érkezett, az Angol Orſzáglóſzék előtt is hasonló módon lekötelezte magát. Az igaz, hogy mihent megérkezett a' Portugalliai földre, mindjárt elárulta azon ſzándékát, hogy az akkori orſzáglás formáját felforgatja; de mihent ezt megtudta az Angol Orſzáglóſzék, ez eránt való kedvetlenséget kijelenteni igyekezett. Az Angol Követ nem tsak a' K. Hgnek igért pénzt oda adatni nem engedte, hanem más módok által is iparkodott D. Miguelt ſzándékáról leverni. Egy kis Angol seregnek még egy ideig Portugalliában kell vala maradni; de a' Hg'. megérkezése után, midőn megtudtuk, hogy ezen sereg' jelenléte olly gondolatra adhatna okot, mintha Anglia a' D. Miguel által czélba vett revolutiót még támogatná, ez is viſſzahivattatott. Az óta a' diplomatiai öſzveköttetés felfüggeſztetett, mihent ſzándéka nyilvánságos lett, hogy Királlyá akarja magát tenni, és a' Követ elhagyá Portugalliát, mihent D. Miguel már nem Regens hanem Király volt. Senki sem sajnálhatja inkább Portugallia sorsát, mint én, meglévén győződve az Anglia és ezen Orſzág között lévő ſzoros ſzövetségnek fontos voltáról; de minekutánna a' két Korona között fennálló Kötéseket jól megfontoltam, főképpen azokat, mellyek 30 eſztendő óta kéſzűltek, semmit sem találtam, a' mi okot adhatna arra, hogy magunkat Portugallia' belső ügyébe avassuk, egy vagy más felekezetnek, vagy orſzáglás formájának fentartása végett. Ez volt meghatározott útasítása az utólsó expeditió Vezérének is, midőn Portugalliába küldetett; a' belső ügybe való minden belé avatkozást el kellett kerűlni, és nem volt ſzabad eggyik felekezetet is feltüzelni. Mivel mi D. Pedrónak, 's ennél fogva Leányának Felsőségi jusát megismértük, most el kell várnunk, mi tévő leſz D. Pedro."—Ezután ſzóllottak: Lord Dudley, Marquis Lansdown, 's még egyſzer Lord Holland, a'

maga javallatának védelmezésére; de az végre minden voksolás nélkül félrevettetett.

A' Globe és Traveller Jul. 17-dikén illyen észrevételeket teszen: A' felső Háznak tegnapi vitatásai Lord Holland' javallatára nézve korán sem világosítják fel az Oroſz-Török dolgot. Hg. Wellington azt mondá: hogy az Oroſz Tsáſzár nem ſzándékozik a' Török Birodalmat felſzegdelni. Azt úgy is tudtuk; a' Tsáſzár ezt több izben kijelentette az Oklevelekben. Ha valamit újot akart mondani a' Hg. Hallgatóinak, ezen kérdéseket kell vala fejtegetni: A' Porta a' háboru által pénzében megfogyatkozván, miképpen fogja az Oroſzoknak kifizetni a' kárpótolásokat veſzteségiért, és hadi költségeiért, a' mi mint Béke-előfeltétel ſzükségképpen kivántatik? — Miként ſzerezhet magának bátorságot jövendőre nézve Oroſz Orſzág a' nélkül, hogy Török Orſzág' függetlenségét fel ne áldozza? — Lord Aberdeen' beſzédének egy pontja ártható a' dolognak, hol arról van ſzó: hogy az Ottomani hatalomnak minden materiális megkissebbítését akadályoztatni ſzükséges legyen. Az illy beſzéd ſzarvat adhat a' Portának, 's azon meggyőződést gerjeſzti benne, hogy az Európai nagy Hatalmasságok oltalmok alá veſzik őtet, és hogy hamarább, vagy később a' mostani véres háborúból minden sérelem nélkül kihúzhatja magát. Akkor lehetett volna így ſzóllani, ha mi képesek volnánk az ő segítségére egy flottát, 's egy ármádát küldeni. De mostanság ügyetlenség a' Törökben illyen hiedelmet gerjeſzteni. Az Oroſz réſzéről ezen háború vagy igazságos, vagy igazságtalan; ha igazságos, miért kellene magunkat belé avatni akkor, midőn annak következései károsok a' roſz űgynek? Ha igazságtalan, hát addig várakozzunk segedelmünkkel, midőn már az igazságtalanság ellen többé semmi ſzabadúlás nints? Nemesebb ſzívvel bánnánk a' Törökkel, ha neki megmondanók, vallyon tulajdon erejére-e, vagy az Oroſz' nagy lelkűségére tartson inkább ſzámot.

Jul. 18-dikán a' Szabadítók' Rende Dublinban ismét gyűlést tartott. O' Connell Úrnak azon tanátsa, hogy a' Rendnek 4000 emlék-pénzeit kellene küldeni a' Clarei Földbirtokosoknak, egy akarattal elfogadtatott. 17-dikben O' Connel Úrnak Dublinban vendégség adatott, hol 320 vendég volt jelen. A' Bémenetel bilétje 26 sillingen adatott, de utólsó napokban 2 font Sterlinget is fizettek érte. Lord Cloncurry, az előlülő, így köſzönté el a' poharat: Polgári, és Religiói ſzabadság az egéſz Földön! O' Connel Úr azt ígéré, hogy ő mindnyájokra nézve a' jusok' egyenlőségét fogja vitatni. Ő mostanság 53 eſztendős.

Már előbb az a' hír ſzárnyalt, hogy Irlandba hadi sereget küldöttek hamarjában; a' Courier ezt hamis hírnek állította; de most ő is

másképpen beſzéll, mert a' hír megvalósodott, és erre nézve a' Star Ujság Jul. 25-dikén így ír: Chatam városát fellármázta a' tegnap éjjel oda érkezett parantsolat, hogy t. i. a' 800 emberből álló 87-ik gyalog Rgt haladék nélkül Irlandba indúljon. Az egéſz Rgt ma reggel Chatamból megindúlt, és Liverpoolon kereſztűl Irlandba megyen.

Londonból Jul. 24-dikén így írtak: Irlandba most fegyveres seregek mennek, és noha ott 23,000 katona vagyon, még sem tartják ezt a' Ministerek elegendőnek lenni, 's a' t. (Ez annál ſzembetünőbb, mivel az oda való Katholikusok, minden tudósítások ſzerént, igen tsendesen viselik magokat; és noha a' köz örvendezés végett néha O'Connel körűl öſzvegyűlnek, mégis az ő megſzóllítására mind elſzélednek; mint a' minap is történt 30,000 emberrel Dublin mellett.)

Jul. 28-dikán a' Parlamentumi ülések béfejeztettek, midőn a' Lord Cancellarius illy Beſzédet olvasa fel:

„Milordok, és Uraim! Ő Felsége reánk bízta, hogy az Urakat tudósittsuk arról, hogy a' Parlamentumi munkák' elvégzése után Ő Felsége ſzabadságot ád az Uraknak a' Parlamentumból való eltávozásra. Egyſzersmind Ő Felsége azt is reánk bízta, hogy köſzönjük meg az Urak' iparkodását, és buzgóságát, mellyel külömbféle, a' közjóra nézve olly fontos tárgyakat érett éſſzel megvizsgáltak. — Minthogy az Uraknak a' gabona-béhozás' rendſzabásai eránt tett éſzrevételeik azon oltalmat, mellyet a' földmivelés kiván, megegygyezteti azon elő-rendelésekkel, mellyekhez a' tsekély termés' következéseinek elkerűlése végett kellett nyulni, kétség kivűl ollyanok, hogy Ő Felsége' minden rendű alattvalóinak haſznára ſzolgálnak.

„Azt is jelenthetjük az Uraknak, hogy Ő Felsége Szövetséges társaitól, 's minden idegen Hatalmasságoktól folyvást ezen Orſzág eránt viseltető barátságos hajlandóságaiknak nyilatkoztatásait veſzi. Ő Felségének a'beli iparkodása, hogy Szövetségeseivel eggyetértőleg Görög Orſzágot békeséges karba helyheztesse, ſzakadatlanul tart.

„Ő Felsége az Oroſz Tsáſzár kéntelen volt a' Portának hadat izenni olly okokból, mellyek egyedűl tulajdon birtokait illetik, és nintsenek öſzvekötve a' Jul. 6-diki 1827. Eggyezés' pontjaival. — Ő Felségét nagyon megſzomorította ezen ellenségeskedés, és minden eſzközt meg fog próbálni, hogy a' békeség' helyre állítására barátságosan magát közbevesse.

„A' Hatalmasságok' végzése, mellyek a' Jul. 6-diki Kötésben réſzt vettek, azon czélnak elérése végett, koránt sem változott meg.

„Az Oroſz Tsáſzári Felség lemondott azon jusának gyakorlásáról, melly őtet, mint háborút viselő Hatalmasságot, a' Közép tengeren illetné; és minden különös rendeléseit megsemmisítette, mellyeket az ezen tengeren lévő hajós serege' Vezérének adott vala az eránt,

hogy az Ottomani Porta ellen hadi mozdúlásokat tegyen.

„Ennél fogva Ő Felsége tovább is azon iparkodik, hogy a' Franczia Királyi, és Oroſz Tsáſzári Felségekkel eggyütt a' Londoni Tractátus pontjait tellyesen végre hajtsa.

„Ő Felsége azt parantsolja nekünk, hogy az Uraknak adjuk tudtokra, hogy midőn Ő Felsége utólſzor (az ülések' kezdetekor) az Urakhoz ſzólla, volt oka akkor azt reményleni, hogy Portugallia békeségét és ſzerentséjét bátorságba helyheztetni, 's gyarapítani fogják azon rendelések, mellyek az Orſzág' igazgatására nézve a' Braziliai Tsáſzárnak a' Portug. koronáról való lemondása idejéig hozattak; 's azon Orſzág' boldogságát buzgón ohajtotta is Ő Felsége.

„Ő Felsége igazságos várakozásában megtsalatkozott, és noha Ő Felsége hathatós tanátsokat adott, és előterjeſztéseket tett, mégis Portugalliában olly dolgokhoz fogtak, mellyek Ő Felségét, 's a' többi, vele eggyetértőleg munkálódó Európai Hatalmasságokat arra kénſzerítették, hogy Képviselőiket onnét viſſza hívnák.

„Alsó házbeli Uraim! Ő Felsége reánk bizta, hogy az Uraknak köſzönjük meg azon pénzbeli ajánlást, mellyet a' folyó eſztendei költségekre tettek.

„Ő Felsége maga is a' legnagyobb kiméléssel fog bánni a' pénzzel, és a' külömbféle Státus-Intézetekben jól megfontolt vizsgálatot fog tovább is folytatni olly czélból, hogy a' költségek megkevesittessenek, a' mennyire tsak a' Korona' méltósága, 's az Orſzágnak fenn maradó haſzna megengedi.

„Milordok, és Uraim! Ő Felsége parantsolatja, hogy az Uraknak ſzerentsét kivánjunk az Orſzág közboldogságához, 's a' Státus jövedelmeinek megnyugtató állapotjához.

„Ő Felsége különös gyönyörűséggel ſzemléli a' mi pénzbeli segedelem-forrásainknak nevekedését; mert ez bizonyos jele annak, hogy alattvalóinak állapotja sietve javúl.

„Végre Ő Felsége parantsolja nekünk, hogy Ő folyvást azon fog igyekezni, hogy a' külső Hatalmasságokkal a' költsönös jó indúlatot fentartsa, az iparkodást felserkentse, a' kereskedést kiterjeſſze, és tulajpon Státusainak köz boldogságát előségíttse.

„Ő Felsége bízik azon Felséges Fejedelem' böltseségében, ki a' Braganzai Háznak Feje, hogy olly útat fog válaſztani, melly legalkalmatosabb leſz azon Felséges Familia' haſznának és betsületének fentartására, és azon Orſzágok békeségének, és ſzerentséjének, mellyeken uralkodik, bátorságba helyheztetésére."

Azon Oroſz hajós sereg, melly a' közép tengerre megyen az ott lévő Oroſz hadi hajók' felváltására, Jul. 28-ikán Deal mellett evezett el.

PORTUGALLIA.

A' Lizabonai Ujság Jul. 12-ikén Pezo da Regoa Grófnak Povoas de Lanhoróból 7-dikén költ tudósí-

tását közli, mellyben a' Gróf jelenti, hogy a' Constitutiós seregek mindenütt űzőbe vétettek, 's végre heves tsata után a' Spanyol határokhoz vonultak (Más tudósítások szerént tsakugyan Galliciába menvén, őket a' Spanyol Tisztek fegyvereiktől megfosztották.)

Dom Miguel közönséges botsánatot hírdetett ki minden bünösöknek, kivévén az Isten-káromlókat, a' Felség-bántókat, útonállókat, és gyilkosokat, kik fogságban vannak. — Egy Kerülő levél, melly alá a' Santarem' neve van írva, azt jelenti, hogy jónak találtatott Oportó bekeríttetésének megszüntetése; ezen levél minden idegen Consuloknak megküldetett. — Lizabónában Saldanha', és Gróf Villa-Real' házai zár alá tétettek.

A' Lizabonai Udv. Ujság Jul. 12-dikén az Almeidai várvívó sereg' vezére (Almeida még a' Constitutiósok kezében van) Gr. Barbacena hadi Ministerhez írt tudósítását közli, mellyben jelenti, hogy Jul. 6-dikán értette volna egy embertől, hogy a' várőrző sereg Dom Miguelt akarja Királynak kiáltani; ő titkon mindjárt egy embert küldött a' városba a' dolog kikémlelésére, ki a' sereget fegyverben találta illy kiáltás között: „Éljen I. Dom Miguel!" Minekutánna a' várőrzők visszatértek a' kászárnyákba, némelly gonosz indúlatuak a' tsendességet megakarták zavarni, de mind hijába. A' várvívó Vezér tsapatonként közelebb vitte seregeit a' városhoz, hogy a' Rojalistáknak segítségére legyen ha szükség, kik vele még semmi közösűlésbe nem estek. A' levelet az nap, Jul. 6-dikán írta a' Vezér; még a' dolog vége nem tudatik.

Lizabonából Jul. 16-dikán költ levelek szerént a' Tajó torkolatján kivűl a' tengeren bagdátsoló valami hajó több kereskedő hajókat elfogott, mellyeknek levelei D. Miguel Király' nevével voltak megjegyezve. Minthogy ezen hajó semmi zászlót ki nem függesztett, nem tudni mitsoda nemzetbeli, vagy mit akar.

A' Morning Chronicle Jul. 24-dikén így ír: A' Portugalliai Constitutiósok, és Chaves által vezéreltetett pártütők között két esztendő előtt történt tsatákról, valamint mostanság a' Miguelisták, és Constitutiósok között végbement ütközetekről kiadott hadi tudósítások mennyire külömböznek azon hadi tudósításoktól, mellyeket Napoleon, vagy Hg. Wellington adott ki! öt vagy hat halott, 1—200 megsebesített, és pedig mind a' két részről. Nem tudhatni, mit kelljen inkább tsudálni az illyen féle háborúban; vallyon a' meggyőzettek' okosságate, vagy a' győzedelmesek' emberségét. A' helyett hogy a' szerentsét, és vitézséget emlegetnék, mint mások szoktak tselekedni, a' Portugallusok úgy intézik a' dolgot, hogy nehéz voltaképpen megmondani, mellyik részt illeti a' győzedelmi koszoru. Emlékezünk egy Constitutiós Generálisnak hosszas hivatalbeli tudósításáról, melly a' Lizabonai Udvari Ujságban volt kinyomtatva; ebben a' Generális leírván egy írtóz-

tató ütközetet, hol az ellenség legfellyebb 22 holtat, és megsebesítettet veſztett, hivatalos jelentését hírtelen azzal fejezi bé, hogy most borotválkozni a kell, 's tudósításának folytatását a' közelebbi Kurir által fogja megküldeni!"

Dom Miguelnek Jul. 11-ikén költ Végzése azt parantsolja, hogy minden Tiſztek, és Közlegények, kik Spanyol Orſzágból most haza mennek, 's a' 11, 14, 17, és 24-dik könyű gyalog Regementekhez, és a' 4, 's 12. lovas Regementekhez tartoztak, régi ſzállásaikra gyüljenek öſzve. A' Generálisok tellyes ruházatot adjanak nekik, 's zsoldjaikat fizettessék ki. Több katonák, kik Saldanha hadi Minister' elbotsáttatásakor a' Regens Hg. Aſzſzonynak Dona Izabella Mariának előterjeſztéseket nyujtottak-bé, hogy le ne tétessék ezen Minister, most megitéltettek. A' 7-dik gyalog Rgt'. Obestere egy Kapitány, egy Hadnagy, 's egy Al-Hadnagy ugyan azon Rgtből, Tiſztségöket elveſztették, 's több, vagy kevesebb ideig fogságban maradnak. Az Obester 1 eſztendőre itéltetett.

TÖRÖK BIRODALOM.

A' Bosnyák Orſzági pártütésről ezek a' bővebb és hiteles tudósítások: Parantsolatot vévén Abdul Rahman' Basa ezen Orſzág Kormányozója Konstantinápolyból, hogy 40 ezer Bosnyákokkal, réſzerént a' Drina felé indúljon meg, és ott a' Szerbusokat ſzemmel tartsa, réſzſzerént Szervián kereſztűl Widdinhez menjen: tudtokra adatta a' táborbeli tiſzteknek, hogy a' Török Tsáſzári Ferman Jun. 20-dikán a' Serajevói nagy Metsetben fel fogna olvastatni, a' hol annak meghallására meg jelenjenek. De az Al-Vezérek kérették a' Basát, hogy a' parantsolatot a' táborban olvastatná fel, hogy így a' Szultánnak hozzájok intézett ſzavait a' táborban lévő hadi nép is hallhatná. Arra is kérték a' Basát, hogy a' Fermán felolvastatásán ſzemélyesen maga is jelen lenne. Ez a' Basa előtt gyanúsnak tetſzvén, maga helyett egy Bimbasit küldött ki a' táborba egy hirdető Pappal eggyütt. A' Bimbasi kiindúlását a' várból ágyú lövések jelentették, a' ki Abdul-Rahman Basának testőrző seregétől körűl vétetve a' táborban egéſz pompával jelenék meg. Felolvastatván a' Fermán, az egéſz tábori nép átkozódásokra fakada a' Szultán és Abdul-Ráhmán Basa ellen, kit hazaárúlónak neveztek. Erre több felől tüzet adott a' katonaság a' Bimbasira és a' Fermán hirdetőre, kik azonnal halva lerogytak. Ekkor a' Basa Testőrzői a' pártütőkre tüzelni kezdének, de roſſz kimenetellel, mert nagy erő menvén rajtok, hatvanon közűlök tsak hamar elestek 's viſſza húzták magokat. Most már az egéſz tábor megindúlt a' vár ellen, melly abban a' vélekedésben volt, hogy maga a Basa esett el a' tábor előtt. A' Basa megértvén mi történt, a' vár kapuit azonnal bézáratta, és így egéſz nap tartott az ágyúzás és apróbb fegyverekből a' tüzelés a' várból és a' várra, úgy hogy a' két réſz-

ről egynehány ſzázan estek el. Öt nap mulva alkura léptek a' pártütők a' Basával, melly ſzerént az Travnikba tartozott elmenni, 's magát arra kötelezni, hogy az Orſzágot ezentúl, ennek régi törvényei ſzerént fogja kormányozni. — Mihelyt ezen történetet a' Bosnyák seregek kik Belgrádba, Szabátsba, Usitzába és Szokol-ba a' tavaſſzal segítségűl küldettek, meghallották; elhagyván azon várakat, hazájok felé útnak indultak. Elérvén a' Boſzniai határt, a' Drina vizét, itt Mehmed-Basa ellenök ment, 's őket a' viſſzatérésre akarta kénſzerítni. De egy réſz éjjel a' vízen általkelvén a' Basa táborára ütött, 's attól egynehány ágyút elvett. Más nap újra tsatára kelt a' dolog közöttök, úgy hogy a' két réſzről egynehány ſzázan elestek. Mehmed Basa tsakugyan erőt vett a' pártosokon annyiban, hogy őket a' Drinán általverte. De azon helyökből tovább mind eddig nem mentek.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Jun. 7-ikétől 21-ikéig (új Kal.) terjedő Görög Orſzági Közönséges Ujság-levelek töredék tudósításokat közölnek azon véres tsatákról, mellyek Május utolsó felében Kandia ſzigeten végbementek, hol a' Sphakioták (hegyi lakosok ezen ſziget' déli réſzében) ismét fellázadtak, és a' Görög Orſzáglóſzékhez intézett kérésökre 1000—1200 emberből álló segedelmet nyertek az ismeretes Chadsi-Michali vezérlése alatt.

(A' Junius 7-diki darabból.)

Francocastellóból Kréta ſzigetéről Máj. 25-dikén indúlt levelek jelentik, hogy a' mieinknek egy tsapatja, 's a' Rhetymnói Basa között tsata történt, mellyben a' mieink győztek, és minekutánna az ellenséget a' vár kapujáig űzték, Ikentzi-Agát, és egy más jeles Törököt elfogtak; maga a' Basa pedig öt sebekkel a' várba futott. Az ellenség sokat veſztett, mint a' foglyok vallották. Azonkivűl a' mieink 20,000 juhot vettek-el az ellenségtől. A' tsata után a' Chadsi-Michali lovassága haza ment; Muſztafa-Bei pedig 4000 emberrel Askifaba ment, 's onnét Potsanóba (Sphakiába) hol a' mieink őtet mindenfelől bekerítették; 's reménylyük, hogy, ha a' mieink megmaradnak állásaikban, a' Török hatalmat Kréta ſzigetén nagy tsapás éri.

Chadsi-Michali Grlist, a' mint mondják, a' ſzárazfelől az ellenség bézárta, de a' tenger felől ſzabad.

Ma még halljuk azt is, hogy egy ellenséges tsapat Kaneából eleséget, 's hadi ſzereket vivén, 's az elzárt többi Töröknek segítségére akarván menni, ezt a' mieink Askifánál megtámadták, 's egéſzen megverték. Minden kéſzségek a' mieink kezébe estek.

A'

Folytattatik 1/2 árkus Toldalékban.

Toldalék
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(13.)

(A' Jun. 14-diki darabból.)

Pórós, Jun. 6-dikán — Hiteles ſzemélyek, kik Krétából jöttek, ezeket beſzéllik: hogy Máj. 28-ikán az ellenség Kapsodassónál, és Patsanónál (Francocastellótól 2 ágyúlövésnyire eső faluk) táborozott; az ellenség hadi seregét 3 réſzre oſztván, eggyiket Kyriakuli Úr' sánczai, a' másikat Monastirli Kotzo, és Gika Péter, a' harmadikat Lazaru György, és Tsakumaki Miklós Urak ellen, lovasságát pedig a' mi lovasságunk ellen indítá. A' mieink vitézűl ellent állottak; de mivel az ellenség ſzámos volt, tüzesen a' mieinkre rohana, 's közűlök sokat a' sánczok között felkonczola; a' kik futás által megſzabadultak, a' várba bézárák magokat az oda való őrizettel. — Chadsi Michali lovasságának egy réſzét a' várban hagyá, más réſzével az ellenségre indúla. Itt is lovasságunk sokat veſztett; de még nem tudhatjuk mennyit, mert a' vár ſzorosan bé van kerítve. — A' Sphakioták Chadsi Michali plánuma ſzerént a' Törökök háta megé kerültek. Egy fogoly, ki éjjel a' Sphakiotákhoz viſſzaſzökött, azt állította, hogy az ellenség közűl Francocastellónál 500 ember esett-el; a' Sphakiótákkal tartott tsatában 50 ember, és ſzáznál több kapott sebet; közülünk itt tsak egy Záſzlótartó esett el, 's 3 ember kapott sebet.

A' Jun. 21-diki Ujság írja, hogy Máj. 29-dikén a' Chadsi Michali lovassága egéſzen elveſzett; maga a' Vezér is. Jun. 5-ikén a' Görögök betsülettel vagdalkozva elhagyák Francocastellót, 's az ellenség sok veſztesége után ismét bémene oda.

Hírdetések.

Hírdetés.

(1) Egy jól eltalált elefant-tsontból kimetſzett nagy Feſzűlet igen ritka mestermív külső Orſzágokban is, 4 láb magosságu Püspök Kápolnába, vagy más Templomokba alkalmaztatható, több más külömbféle Szent és világi Képekkel valamint Ő Tsáſz. Kir. Felségének jól eltalált képe; nem külömben Tsáſz. Kir. Felséges Nándor-Ispányunknak melly-képe ſzépen, jól megaranyozott, legujabb izlés ſzerént, arany rámákban,

minden napon Budán a' Várban Orſzágház utſzában a' Parochialis Ház mellett lévő Üveges Bóltban a'Fehér Kakasnál 128. ſzám alatt illendőségig legoltsóbb áron találtatnak. Úgy ſzintén minden régi bemotskolt, alig látható képek, tiſztitás végett felvétetnek, és ollyanokká igazittatnak, mint új korokban voltak. Több arany Rámák külömbféle nagyságokban Bétsből ide érkeztek, mellyekből képekhez alkalmaztatva, azonnal mihent valaki, vagy Portréjának nagyságát, vagy magát a' Portrét ide küldendi, minden kéſzséggel legrövidebb idő alatt ſzolgálhatunk.

Jelentés.

(1) A' Kettenhoferi Ts. Kir. pr. Tzitz és Kárton Fabrika ezennel illendően jelenti, hogy ezen Pesti, Jánosfővételi vásár alkalmatosságával a' maga árosportékája rakodó boltját, melly van a' nagy Hídutſzában, a' Szina háznál a' 167. szám alatt, vagy is a' három Trigisnél, ismét megnyitja, és külömbféle minéműségű Portékákkal kiván elébbi tisztelt vásárlói kivánságának eleget tenni. Ennél fogva számos Vásárlókra tart számot. Pesten Augustus 8-dik 1828.

Híradás.

(3) Néhai Mélt. Gróf Csáky Láſzló N. Váradi volt Nagy Prépost és felſzentelt Tinniai Püspök titl. Örökössei réſzekről, Tettes Ns. Zemplin Vármegyében fekvő Vécsei, és Vitéz-Vágási Uradalmokban közönséges Kótyavetye által kéſzpénzbeli fizetés mellett eladattatnak e' következendők: ú. m.

1) f. e. September 4-dikén Vécsén, — Bikák: Öreg 3 Darab: 4 eſztendős. 4 D. — Jármos Ökrök 13 D. — Tinók 5 eſzt. 18 D. 4 eſzt. 25 D. 3 eſzt. 22 D. 2 eſzt. 6 D. egy eſzt. 42 D. — Tehenek 133 D. — Üſzők: 5 eſzt. 16 D. 4 eſzt. 15 D. 3 eſzt. 48 D. 2 eſzt. 18 D. egy eſzt. 30 D. — Bika borjúk 44 D. — Üſző borjuk 51 Darab, öſzvesen 498 Darab.

2) f. e. September 9-dikén Vitéz-Vágáson. Kosok öregek 46 D., 3 eſzt. 14 D., 2 eſzt. 40 D., egy eſzt. 59 D., idei Bárányok 61 D. Ürük: öreg. 244 D. 3 eſzt. 165 D. 2 eſzt. 233 D. egy eſzt. 280 D. Anyák: 4 és 5 eſztendősök 498 D. 3 eſzt. 215 D. 2 eſzt. 293. D. egy eſzt. 360 D. idei Bárányok 455 D.

Mustra Juhok 106 D. Kosok 7 D. Ürük 66 Darab: öſzvesen 3508 Darab. Mind azok kiknek vevő ſzándékjok vagyon, a' fent ki tett határnapokra és Helyekre ezennel illendően meghivattatnak.

Pesten Aug. 6-dikán 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Királyi Koronai Uradalmoknak az idén termett öreg Birka, és Bárány gyapja ſzabadon Pestre ſzállítva, még pedig az Ó Budai Uradalom réſzéről 64 mázsa birka gyapjú, és 8 mázsa bárány gyapjú, a' Diós-Győri Uradalom réſzéről pedig 48 mázsa birka gyapjú, és 6 mázsa bárány gyapjú, öſzvesen mintegy 112 mázsa birka gyapju, és 14 mázsa bárány gyapjú olly módon licitáltatnak el, hogy a' venni kivánók legfellyebbi igéreteket a' kivánt feltételekkel együtt saját aláirásokkal, és lepetsételt kinyilatkoztatásokkal együtt legfellyebb e' f. e. Aug. 21-dikéig, e' napot is ide értvén, a' Magyar Királyi Udvari Kamara Előlülőségének Budán benyujtsák. A' venni kivánók kinyilatkoztatása megbizottságképen felnyittatván, azon venni kivánó, a' ki legtöbbet igérend, és a' legkedvezőbb feltételeket teendi, további Licitálás nélkül a' ſzerződés kötésére meg fog hívattatni, a' többi folyamodók' ajánlásai pedig a' legſzorosabb elhallgatás mellett el fog enyéſztetni. A' fentjegyzett határidő után semmi további ajánlások el nem fogadtatnak. Ezen kivül minden ajánlónak nyilván, és ſzám ſzerént megkell határoznia ajánlását; minthogy a' meghatározatlan, és tsak közönséges, vagy procentes ajánlások más meghatározott igéretekre el nem fogadtatnak. A' ſzerződés aláírásakor azonnal tartozik a' többet igérő 1000 forintot P. P. foglalóul letenni. Egyſzersmind előre nyilvánságossá tétetik, hogy minden külömbség nélkül a' kos, és anyabirka gyapjára nézve 2 percent mérték pótlás engedtetik úgy mind azon által, hogy a' has-, és láb- gyapjúra nézve semmiféle kiſzámítás helyet nem talál; és hogy a' gyapjús zsákokat a' vevőnek a' bébizonyitandó vevő ár ſzerént ki kell fizetnie.

Budán Jul. 21-dikén 1828.

Híradás.

(2) Már 1818-dik esztendőben kihírdette a' Pesti Ezüst míves Czéh, hogy az ide való 13 próbás ezüst 1818-dik esztendőtől fogva a' Bétsivel egyenlő betsü 's egyenlő finomságu; melly hírdetés most ujra közönségessé tétetik a' végre, hogy a' Pesti új 13 probás ezüstöt betserélni vagy eladni kivánóknak sinór mértékül szolgáljon.

Kályháknak Depositoriuma.

(5) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utſzában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetſzésre kéſzitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiſzesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből kéſzíttetett, minden motsok, folt, és ſzin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kívánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Hírdetés.

(4) A' Bétsi Ts. K. Porczolán, és tükör fabrikák' Directiojának van ſzerentséje jelenteni, hogy ő az idei János fővételi vásáron, és ugyan 1828-diki Augustus 18-dikán kezdve az azt követő napokon a' ſzokásban lévő reggeli, és délutáni órákon a' Magyar Királynál lévő ſzálában kéſzen lévő kimustrált portékáiból több étel, és kávé aſztali edény-kéſzűletet, továbbá táczákat, és más külömbféle edényeket nyilvánságos Licitátio által azonnal teendő kéſzpénzbeli fizetésért el fog adatni. Ezen alkalmat, mellynél fogva erre a' Licitatióra alázatos meghivását teſzi, arra is haſználja, hogy a' nagytekintetű Nemességnek, és Tiſztelt Közönségnek azon kegyességét megköſzönje, mellyel az ő kéſzitményeit Pesten a' Váczi utſzában a' Hétválaſztó Fejedelmek mellett a' 23-dik ſzám alatt több eſztendők ólta fentálló lerakó helyében venni méltóztattak.

Jelentés.

(3) Pail Mihály polgári Eſztergálos Budán a' Rácz Városban a' fő utſzában „az arany Tekénél" ajánlja kölömbféle eſztergálos munkáit, úgymint: Elefánttsont Billard golyóbisait (hol a' romlottakat is feltserélhetni); mindennemű Klistér-, seb-, torok-, és méh-fetskendőit, és külömbféle Sákk játékait.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Pereghi K. nyájból 159 darab felesleg való hagó kos, és 200 anyabirka azonnal teendő kéſz pénzbeli fizetésért nyilván való Licitátio által eladatik.

A' venni kivánók e' f. e. Augustus 25-dikén a' fentemlített Birkás Majorba, a' hol is a' Licitátio tartatni fog, jelenjenek meg.

Budán Jul. 22-dikén 1828.

HÍRADÁS

Gyermekeknek való Olvasó-Könyv iránt.

Fiú 's leány gyermekek számára való ollyan munkáknak, mellyekben azok mind az olvasásban gyakorolják magokat, mind több nemü oktatásokat leljenek, úgy látszik, szükében vagyunk 's kivált pedig most, midőn Hazánkban a' Szülék arra, hogy nemzeti nyelveket gyermekeik jól megtanulják, hívebben ügyelnek, valamelly gyermekeknek szánt Olvasó-Könyv talán nem idején kivül jelennék-meg.

Hírül teszi ennél fogva az alólirtt Typographia, hogy előfizetés mellett a' jövő Novemberi Pesti vásárig, egy Gyermekeknek való Olvasó-Könyvet ád-ki. Irója ennek Tek. Döbrentei Gábor Budai Kerületbeli Tartomány-Biztos Úr.

Ezen Olvasó-Könyv, eredetileg irtt beszéllgetésekből áll, mellyek erkölcsi, természethisztóriai, földleirási 's egyébb, gyermekeket érdeklőbb tárgyakra vannak úgy alkalmaztatva', hogy azokat akármelly vallásbeli gyermek nyájas beszéllgetés közben tanúlja-meg. Címe:

A' kis Gyula Könyve.

Szívesen kéri az ide feljegyzendő T. T. Urakat a' Kiadó, méltóztassanak reá mind Előfizetőket gyűjteni; mind a' kezekhez menendő

pénzt a' következő Leopoldi Pesti vásárkor az alólirtt Typographiához beküldeni. Úgymint:

Aradon: T. Dankó János, Arad Vgyei Jegyző 's Levéltárnok Úr.

Balassa-Gyarmaton: T. Primóczi Szent Miklóssy Aloíz, Ns Nógrád V. Aljegyző Úr.

Bécsben: T. Márton Jó'sef Úr, Prof. Tábla Biró 's a' M. Kurír Szerkeztetője 's Kiadója.

Budán: T. Kászonyi János Úr Agensi Segéd.

Debreczenben: T. Ercsei Dániel Úr Prof. és Özvegy Csáthy Györgyné Asszony.

Egerben: T. Ivánszky Antal Úr, Prof.

Fejérváratt: T. Pap Gábor Úr, Várm. Ügyvéd.

Györött: Ifj. Schwaiger András Úr, Könyváros.

Jász-Berényben: T. Mihálkovics Jó'sef, Úr, Főjegyző.

Kassán: Dulházy Mihály Tábla Biró Úr és Vajda Pál Úr, Könyváros.

Kalocsán: N. Tiszt. Wagner Tóbiás Úr, Kalocsai Érseki Megye Sz. Szék Jegyzője.

Károlyfejérváratt: T. Buczy Emil Prof. Úr.

Ketskeméten: Tasnádi Jósef Úr, Könyvkötő.

Kolosváratt: T. Bölöni Farkas Sándor Úr, Kormányszéki Cancellista. Guttmann János Úr, Könyváros.

Komáromban: Tiszt. Alsó Szopori Nagy Pál, Evang. Predikátor Úr.

Maros-Vásárhelyen: T. Bolyai Farkas Úr, Prof.

Miskolczon: T. Tóthfalusy Károly, Orvos-Doctor és Vgyei Physicus Ur.
Munkácson: T. Balajthy Jó'sef Úr, Ev. Pred.
Nagy-Váradon: N. Tiszt. Huszly Károly Úr, Sz. Szék Jegyzője.
Nagy-Enyeden: T. Hegedűs Sámuel Prof. Úr.
Pápán: T. Zsoldos János, Orv. Doct. 's Táblabir.
Posonyban: Schwaiger András Úr, Könyváros.
Pécsett: N. Tiszt. Farkas Jó'sef, Theol. Doct. és Seminariumbeli Prof. Úr.
Pesten: Hartleben C. Adolf Úr, Könyváros 's az alólírtt Typographiában.
Sopronyban: Fő Tiszt. Kis János Ev. Superintendens Úr és Tábla Biró.
Sáros-Patakon: T. Kövy Sándor, Prof. Úr.
Szombathelyen: Tiszt. Bitnitz Lajos, Prof. Ur.
Szatmár-Németiben: Tiszt. György Jó'sef Úr, Refor. Predikátor.
Sátor Alja Ujhely: T. Csabai Dókus László Fő Jegyző Úr.
Székely-Udvarhelyen: T. Karácsonyi Sámuel Prof. Úr.
Temesváratt: T. Neboyszai Bogma István Úr, N. Temes Várm. Számvevő 's Táblabiró.
Veszprémben: N. Tisztel. Bezerédi Bezerédy Miklós Úr, a' Sz. Szék Jegyzője.

A' munka mintegy 10 ívnyi 12tőd rétben, egy rézre metszett képpel, melly sárkány fel-

botsátást ábrázol. Nyomtatása ollyan betűkkel és papiroson lessz, mint ezen Híradáséi. Előfizetési árra 1 frt. 20 kr. pengő pénzb.

Az említett Novemberi 1828 Pesti vásárra bizonyosan megjelenik 's mindenik Előfizető úgy nevezett természeti papirosba kötve kapja. Az említett határnapon túl árra 5 huszas lesz pengőben kötetlenül.

Az Előfizetést bégyűjtő T. T. Urak a' 10dik példányt köszönetül kapják.

Pesten, August. 20kán 1828.

Petrózai Trattner J. M.
és
Károlyi István'
Typographiája által.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(14.)

Pesten, Szombaton, Kisaſſzony Hava 16-dik napján 1828.

Ünnep.

Étel, ital bőven, részegség, kártya, parázna,
Es tiltott ölelés, táncz, henye, czifra ruha.
Megkerdült-e eszed, oh fajtalan emberi nemzet?
Veszni sietsz önként: hát ez az ünnepi nap?

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége méltóztatott Nagy Méltóságú Temerini Gróf Széchen Miklós Ts. K. belső titkos Tanátsos Ő Exját, eddig a' N. M. Magyar Kir. Cancelláriának Udvari Tanátsosát, és Referendáriusát a' N. M. Magyar K. Kamarához Vice Praesessé kegyelmesen kinevezni. Továbbá —

Méltós. Biſztriczey Jósef Urat, a' N. M. Magyar K. Cancellaria' Udvari Titoknokát, hoſſzas hív ſzolgálatja után egéſz fizetési pensióval, és Kir. Tanátsosi nevezettel nyugodalomra botsátani; és —

Tekintetes Czillich Károly Urat, eddig Státus-Tanátsosi Tiſztviselő Urat, a' N. M. Magyar K. Cancelláriához Udvari Titoknokká kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége a' Magyar Kir. Helytartó Tanátsnál lévő Expeditort Tek. Daniely György Urat, a' taksák elengedésével Magyar Országi Nemességre emelni méltóztatott.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége Fő Tiſztelendő Várady Jósef Urat, Szombathelyi Nagy-Prépostot és Kanonokot, Ns. Vas Vármegye Tábla-Bíráját, 's a't. a' Magyar Literaturának kedvellőjét és előmozdítóját Sexardi Apáturrá; — és Fő Tiſzt. Kukovich Jósef Urat, Diákóvári Kanonokot, 's a't. Kolbáni Apáturrá méltóztatott kegyelmesen nevezni.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége a' f. e. Jul. 16-diki Végzése által az Erdélyi Kir. Fő Kormányſzéknél a' Cancellariahivatalban ſzolgálatban volt Cseſztvei Báró Miske Ferencz Urat, jeles tulajdonságaira, és megkülömböztetett ſzorgalmatosságára nézve, ugyan azon hivatalnál ſzám felett való Concipistává kegyelmesen nevezni méltóztatott.

Győrből Aug. 8-dikán. — Ezen Megyének Tiſztújító ſzéke a' f. Aug. 4, és 5-dikén tartatott Nagy Méltóságú Vásonykeői Gróf Zichy Ferraris Ferencz Úr Ő Exjának,

Győr Vgye Fő Ispányának, 's a' t. előlűlése alatt. A' válaſztás az Isten segítségűl hívása után illy következéssel ment végbe: első Al-Ispány T. Bezerédi Bezeréd y Ignácz Úr; második Al Ispány T. Siklósi Szabó Péter Úr. — Fő Jegyző T. Kisfaludy Mihály Úr; Al-Jegyzők: TT. Kálóczy Mihály, és Balogh Kornél Urak. — Levéltárnok, T. Schedius Kristóf Úr. — Fő Perceptor, T. Jankó János Úr; Al-Perceptor, Balogh Kálmány Úr. — A' Tói, Szigethi, és Csilizközi Járásban: Fő Sz. B. T. Argay Mihály Úr; Al-Sz. B. Neuhold Ernefzt Úr; Esküdtek: Vajda Ignácz, és Előry Ádám Urak. A' Sokoróallyai Járásban: Fő Sz. B. T. Matkovits Sándor Úr; Al-Sz. B. Takáts Sándor Úr; Esküdtek: Szabó Pál, és Zathuretzky Miklós Urak. A' Puſzta Járásban: Fő Sz. B. T. Sáry Károly Úr; Al-Sz. B. Németh Mátyás Úr; Esküdtek: Horváth János, és Kováts Márton Urak. — Tiſzti Fő-Ügyéſz, T. Goda Jósef Úr; Al-Ügyéſz, Hollósy János Úr. Exactor, Móró Ignácz Úr. — Transennális Bíztos, Farkas István Úr; Bátorságbeli Bíztos, Karkoványi István Úr. — 5-ikben Méltós. Juranits Antal Győri Püspök Úr; és 6-dikban Ő Exja a' Fő-ispány nagy vendégséget adtak.

Hadi Tudósítások.

A' Journal d' Odessa Jul. 30-dikán a' táborból Jul. 14—21-dikig terjedő tudósításokat közöl e'képpen:

Ő Felségének fő hadi ſzállása, és a' 2-dik ármáda, melly Basardsiktól Jul. 15-ikén indúlt el, Usenka felé ment; és 16-dikban Koslidsához, 17-dikben Turk-Arnaut-Lárához, 18-dikban Jenibasarhoz érkezett.

Az ellenség kis tsapatokban mindenütt viſſza huzta magát. A' két gyalog test 18-dikban minden akadály nélkűl Jenibasarba érkezett. Ezen seregnek egy kis oſztálya 2 Benkendorf Grlis alatt 18-ikban Paravadit elfoglalta; valami 100 Török volt benne, 's azok a' mieink közelgetésére az erdőbe futottak. Más nap Dellinghausen Obester, a' Tsáſzár' hadi Segédje, Benkendorf mellé rendeltetvén, 's egy bataliont vezérelvén az Aidosi úton ſzámos tár-ſzekerekre talált; minekutánna a' kisérő sereget megverte, kéntelen volt a' tárſzekereket elrontani, mert nehéz volt a' ſzoros útból kivinni.

Gróf Suchtelen Grlis' serege megérkezvén Jul. 14-dikén Varnához, hatalmas ellentállás után az ezen vár mellett lévő kerteket, és dombokat elfoglalá. De látván, hogy az ellenség' ſzáma sokkal nagyobb, táborát bésánczoltatta; 's a' következés megmutatta, hogy ezen előrelátás ſzükséges volt; mert más nap Burgasból nehány ezer gyalogból, 's egy tsapat lovagból álló segedelme érkezett az ellenségnek. — Az ellenség, hihető, udván ezen segedelem közelítését, egéſz nap kiütésekkel fáraſztotta seregeinket, és tárſzekereket, 's tehr-hordó marhákat

küldött a' várból Burgas felé. Ezen kiütésekben sokat veſztett az ellenség; mi mindeggyütt tsak 4 Tiſztet, és 85 közlegényt holtakban, és sebesekben.

18-dikban Uschakoff Grlis, egy brigádával magát Suchtelen Grófhoz kaptsolta.

A' 6-dik gyalog test legjobb foganattal munkálkodott. Minekutánna Geismar Grlis Kis-Oláh-Orſzágban megtudta, hogy az ellenség 10,000 emberből álló sereggel ſzámos pattantyussággal, 's azon kivűl Viddinből érkezett ágyúzó salupok által segíttetvén, őtet meg akarja támadni, azt végezé, noha tsekélyebb erővel bírt, hogy az ellenséget megelőzze. Igen kemény tsata után az ellenség 400 holtat, ezek között Emir Agát a' tsata mezőn hagyván, futásnak indúlt.

20-dikban a' 3-dik, és 7-dik gyalog test, valamint a' fő hadi ſzállás is Schumla felé indúlt; a' 3-dik test egyenesen neki, a' 7-dik pedig Diebits Grlis alatt balra fordúlt a' Konstantinápolyi útra; Syssoieff Grlis oſztálya arra volt rendeltetve, hogy a' Rustsuki, és Sziliſztriai útakra űgyeljen. — Az ellenség magát viſſzahuzván, a' Schumlai első dombon megállott; 20-dikban ezen jó állást 10,000 lovaggal, és ágyúkkal megſzállotta a' Török. — A' 7-dik test, melly az ellenségnek jobb ſzárnyát megkerülte, a' Török őrállókra bukott; itt tsata támadt, az ellenség ezen állásából kinyomatott. A' 3-dik test, melly a' közepén dolgozott, Prawoda patakon általment, ugyan ekkor megtámadta az ellenséget, 's azt megtolta. A' mi jobb ſrárnyunkon egy Huſzár oſztály az első lovag vadáſz regement' segítségével a' Törököknek egy rohanását viſſzaverte. A' külömbféle tsatáknak a' Törökre nézve ezen kedvetlen kimenetele kénſzeríté őtet egéſzen a' Schumla' falai alá magát viſſza vonni, minekutánna sokat veſztett. A' 3-dik, és 7-dik test még azon estve elfoglalá az ellenség által elhagyatott helyeket. Mi igen keveset veſztettünk, de sajnáljuk a' vitéz Reade Obesternek Ő Felsége hadi Segédjének halálát, kit vitéz tettei között egy ágyúgolyóbis melybe talált.

Jul. 21—23-dikáig.

21-dikben a' mi őrſeregeink az ellenség' ſzeme láttára a' Schumlai dombokra kiállottak. A' Törökök tsak kevés lovasságot hagyának a' sánczok előtt, a' többi a' falak alá vonta magát. Mi állásunkat bésánczoljuk, hogy a' várat jobban bekerithessük. Noha a' hévség 45 grádusnyi, mégis ezt seregeink jól kiállják, és nagy buzgósággal viſzik végbe a' ſzükséges munkákat. A' betegek' ſzáma nem ſzaporodik, sőt naponként sokan gyógyulnak meg.

Minekutánna Gr. Suchtelen Uschakoff Grlisnak által adta oſztályának vezérlését Várna mellett, olly parantsolatot vett, hogy Koslidsához indúljon. Útjában megtudá Ő Exja, hogy 20-dikára virradó éjjel egy tsapat Törökség a' Divno-Liman vizén általgázolván, a' Várnai állásunkat hátulról

)(*

meg akarja támadni. Hogy ezt meggátolja Gr. Suchtelen egy batalion gyalogot, és két Svadron Uhlánust külde oda Akinfieff General Major vezérlése alatt, két ágyúval; ezen kis sereg öſzvetalálkozott az ellenséggel, azt megtámadta, megverte, 's a' Liman partjairól elűzte.

Roth Grlis tudósítása ſzerént a' 6-dik hadi test a' Dunán általmenvén ma Rassovánál vagyon, és előljáró serege Alpuni-nál van. Ezen Generális Sziliſztriát 21-ikben ſzándékozott békeríteni.

LENGYEL ORSZÁG.

Varsóból Jul. 30-dikán ezeket jelentik: Ezen h. 19-dikén a' Tsáſzári fő hadi ſzállásról indúlt, 's tegnap ide érkezett Kurirtól értettük, hogy a' hadi sereg kivánt jó egésséges állapotban vagyon, 's az eleség' dolgában semmi fogyatkozás sints.

A' Török városok és faluk mind jó állapotban vannak; de eggyetlen egy lakost sem lehet azokban találni.

Czerbatoff Herczeg' hadi oſztálya, Sacken Feldmarsal' ármádájából való, parantsolatot vett, hogy útnak indúljon, 's útközben a' testörző sereghez kaptsolja magát. E' ſzerént ezen ármádának három oſztálya áll ki a' tsatamezőre. (W.Z.)

Ő Tsáſzári Magassága, a' Száſz-Wajmári Nagy Herczegné, Jul. 16-dikán Sz. Pétervárából Varsóba érkezvén, 21-dikben tovább folytatta utját Wajmár felé.

Ő Tsáſz. Magassága Konstantin Nagy-Hg. a' közelebbi napokban ſzokása ſzerént a' Lithvaniai ármáda' megſzemlélésére ſzándékozott indúlni, 's valami 10 nap Varsótól távul lenni.

FRANCZIA ORSZÁG.

Toulonba megérkezett Jul. 22-dikén 32 kereskedő hajó Kadixból, és 26-dikban megſzabadult a' contumácziától. Ezen hajók mintegy 3800 katonát hoztak, 's ezek között 400 lovagot. A' gyalogság Toulon környékén táboroz, és a' Moreai expeditióval el fog menni. A' hajók, még egy nehánnyal megſzaporittatván, Kádixba viſſza térnek, hogy az őrző seregnek többi réſzét (mintegy 7000 embert) elhozzák. A' Moreai expeditióra ismét 10,000 tonnára való hajókat bérlettek, 18 frankot fizetvén tonnájától egy hónapra.

NÁPOLY ORSZÁG.

A' Giornale del Regno delle due Sicilie Jun. 27-dikén jelenti: hogy a' Principato Citeriore tartományban a' rabló 's köz tsendességet zavaró tsoportnak fejei elfogattatván, a' Politia-katonaság' Fő-Tiſztje Carretto Marsal a' neki adatott hatalomnál fogva rendkivűl való hadi Commissiót állított olly parantsolattal, hogy az a'már elfogott gonoſztévőket a' hadi törvény útján itélné meg. A' Bíztosság Jul. 18-kán reggel 6 órakor öſzveült, és a' hoſzſzas nyilvános vitatások miatt más nap reggeli 7 óráig tanátskozott, 's végre őket halálra itélte a' bitófához való kitétellel, a' per költségeivel, 's arányos pénzbeli büntetéssel egygyütt. — A' megítélt gonoſz tévők ezek voltak: de Luca Antal, Celle helységből, Kanonok, és az 1820-

diki úgy nevezett Parlamentum' tagja; Bortone Mihály, ugyan azon helységből, föld birtokos; de Siervo Domonkos, Aquavena helységből, Orvos; de Luca Giovanni, Montano helységből, Pap; de Ruocco Fülöp, Masicellai lakós; Riccio Dávid, Cardilei földbirtokos; La Gatta Antal, Massai Aſztalos; Tambasco Vitus Jósef, Montánói földbirtokos; Cobucci Miklós, Boscoi földbirtokos; Carriello Miklós, ugyan oda való lakós; mindnyájon Principato Citeriore tartománybeliek. — A' halálos itélet mindnyájon végrehajtatott. — A' többi elfutott tagokat is, kiket még el nem foghattak, űzőbe vették; ezek Basilicata tartományba az erdőkbe futottak, de mindenütt nyomokba van a' Politia.

PORTUGALLIA.

A' Globe és Traveller jelenti, hogy a' Madérai Igazgatóſzék Dom Pedro mellé állott, de a' Püspök, és Papság Dom Miguel mellett van. A' ſzigetnek éjſzaki lakosai felzendűltek, a' Kormányozó őket megtámadta, 's elſzéleztette; de mivel a' Papság ő ellene vagyon, nagy bajjal tarthatja meg magát, ha ott megtudják a' Portugalliai dolgok' fordúlását. A' Kormányſzék a' ſzigeten lakozó Angolokat meghívta, hogy fegyverkezzenek fel, 's hozzá tsatolják magokat. Az Angol Consul ezeket magához gyüjtette, hol azt végezték, hogy a' két felekezet között legſzorosabb neutralitást tartsanak. Belhoris Brigadéros Grlis Angliába küldetett, hogy tanátsot kérjen a' Dom Pedró' Követétől, és az Angol Orſzáglóſzéknek hírűl adja a' történt dolgot.

A' Constitutionnel Lizabónából Jul. 16-dikán indúlt levelet közöl e'képpen: „A' Portug. Constitutiósok maradéka Rio de Castro mellett áll Galliciában. A' Miguel seregének minden oſztályai Bragánál öſzvegyültek. Azon seregek is, mellyek Oportót elfoglalták, oda mennek, valamint Povoas Grlis is. Jul. 7-dikén Almeida még D. Pedró' réſzén volt. A' Madera ellen kéſzített expeditio nehány hét alatt elindúl, minthogy oda nagy erő kivántatik: mert tsak egy helyen lehet kiſzállani, 's azt 600 ember védelmezheti." (Az Angol Ujságok ſzerént Valdez, a' Maderai Kormányozó, két Proclamátiót adott ki Dom Miguel ellen; hanem Terceira, az Azori ſzigetek közűl való, Dom Miguel' réſzére nyilatkoztatta-ki magát.

TÖRÖK BIRODALOM.

A' Kandia ſzigetén történt dolgokról, mellyeket előbbi levelünkben a' Görög Ujság ſzerént leírtünk, a' Szmirnai Courrier Káneából Jun. 16-dikán költ levelet közöl, e' képpen: „Az egy hónap óta itten végbe ment hadi munkálkodások, 's azoknak következései nagyok voltak. Muſztafa Basa Május közepén Apocorona felé indúla seregeivel, hogy a' Moreabeli Chadsi Michalit elűzze, ki 100 lovaggal, 's mintegy 1000 gyaloggal Sphakia tartományába kiſzállott vala. Muſztafa Basa 2500 Egyiptomival, és 1300 Kandiaival, kiket

neki Szuleimán Basa a' maga Kiaja Bégjének vezérlése alatt küldött, Máj. 18-dikán a' Sphakiai hegyek' ſzorossáig ment, 's innét a' Velenczeiek által a' tenger partján építtetett Francocastello erősséghez fordúla, mellyet Chadsi Michali megerősített vala. Ezen Tiſztnek a' Basa ajánlásokat tett, hogy ſzép módjával menne-el, de ő azt válaſzolta, hogy magát védelmezni fogja. — A' Görög Kapitány az erősség előtt hét kis sáncz-töltést hányatott fel földből, mellyek egymástól egy-egy pistoly lövésnyire estek, és mellék-lineát (parallelát) formáltak. Mindenik sánczba 100 embert rendelt; ő maga lovagjaival a' sánczok megé állott. A' Sphakioták a' hegyeket ſzállották meg, 's kéſzen voltak a' viadalba elegyíteni magokat. A' Kiaja Bég 2300 emberrel a' hegyek ſzorosához rendeltetett; maga a' Basa 1300 emberrel a' sánczokra rohana. Az ellentállás igen nagy volt, eggyes viadalra került a' dolog, de 28 minutum mulva nagy vérengezés között minden sánczok megvoltak véve, és Chadsi Michalinak kis lovasságát a' Basa' parantsolatjára 300 Török lovag megtámadá. Ezen Görög Vezér tsuda-vitézséget mutata; ő előre rohana a' Törökök közé, és minden felől körül vétetvén, addig el nem esett, míg tulajdon kezével sok ellenséget meg nem ölt; 400 Görög maradt halva, a' többi a' várba futott, hol capitulatió által magát megadta, és két Görög gályára vitetett, mellyek ott bagdátsoltak; de nehánynyan, kik a' Basa' ſzolgálatjába kivántak állani, viſſza tartattak. A' Basa az eleség' fogyatkozása miatt ismét viſſza indúla a' Rettimói úton; de a' Sphakióták az Apocoronai ſzoros úton várták a' ſziklák megett ólálkodva. Alig haladt el az elősereg, melly Kandiaiakból állott, midőn a' támadás elkezdődék, és a' Törököket megzavará. Muſztafa Basa, kinek már egy lova elesett vala, kardot ragadván előre nyomúla leg elől menvén, és útat nyita; de mégis 500 embert veſztett, kik mindnyájan megölettek, és minden butyorait. Hogy ő még többet is nem veſztett ezen veſzedelmes helyen, tsak ſzemélyes vitézségének köſzönheti. Ezen sereg mostanság Rettimótól négy mértföldnyire tanyázik. A' ſzigeten ujra 700 embert ſzedtek öſzve katonának, és Szuleiman Basa ismét 1000 embert küldött. Azt hiſzik, hogy Muſztafa Basa ismét megindúl a' Sphakioták ellen, és hegyeikben üldözni fogja őket. Az ő lázadásokat tsak a' rablás kivánságának lehet tulajdonítani, a' mihez ſzokva vannak; mert a' békeséges kereſztény alattvalókkal ezen ſzigeten a' Kormányozó igen kegyesen bánik." — Ezután Muſztafa Basát, ki az Egyiptomi Basának Mehmed Alinak nevében kormányozza a' ſzigetet, a' levél író felette ditséri, kinek kérésére a' Franczia Consul, mint magános ember, ott maradott. — Továbbá azt mondja, hogy az Angol hajóknak minden vígyázása mellett is két hajó, egy Toskánai, 's egy

Maltai, vágó marhát, és vajat vitt Káneába, pedig ezek Karabusa előtt 4 hadi hajó láttára eveztek-el.

GÖRÖG ORSZÁG.

Aegina szigetéről Jun. 16-ikán. — Azon derék jótévők' lajstromában, kik Görög Országot adakozásaik által segítik, találtatik Ő Felsége az öreg Orosz Tsárzárné is 200,000 ezüst Rubel ajándékkal a' Görög Országi szegények' számára. Ő Felsége az Orosz Tsárzár 2 milliom Frankot adott költsön a' nemzeti bankba. A' nép' háladatosságát, és örvendezését ezen Fejedelmi adományokért nem lehet leírni.

Mindnyájan elbámultunk Mauro Michali Györgynek, a' Majnották Fejedelme' fiának, Nákó Andrásnak, és Milaiti Györgynek elfogattatásán, kik mind a' hármán az elosztott Helytartó igazgatószék' tagjai voltak; több Speziaiakat is elfogtak a' Praesidens' parantsolatjára, 's mind Albanitikába vitték őket. A' nép nem győzi ennek az okát találgatni, 's annál is inkább, minthogy az elfogottak mindnyájan az úgy nevezett Angol felekezethez tartoznak, kik az Orosz had-izenetnek megérkezése óta nem igen voltak a' Praesidens' kegyelmében. (A' Praesidens ellen már előbb némelly Speziaiak összeesküvést is forraltak; de az felfedeztetvén, füstbe ment.)

Szmirnából Jul. 4-dikén így írtak: Egy Angol fregáta azon örvendetes hírt hozta Urlába, hogy az Európai Admirálisok, és Gróf Capodistrias Ibrahim Basával összejöttek, és forma szerént megeggyeztek, hogy Ibrahim Moreából elvigye seregeit, és ezen feltétel alatt Zantéból eleséget kaphat ármádája számára. Egy Angol brigg Alexandriába küldetett, hogy a' szükséges szállító hajókat ide hajtsa. Míg a' Törökök valósággal ki nem takarodnak, addig Navarin, Kandia, és Alexandria bekerittetése tsak vígyázat képpen áll, minthogy fegyverszünet van. — Azt is reménylik itt, hogy a' Nagy-Követek mentől hamarább Urlánál kiszállanak (az az: hogy Konstantinápolyba visszatérnek.)

Aeginárol Jun. 20-dikán. — Jun. 15-dikén Ő Exja a' Praesidens egy Angol fregátán Pórósba indúlt, és más hadi hajó kiséretében Eleusisba ment, minekutánna ott a' tábort meglátogatta, 18-dikban Pórósba vissza tért. (további útazását leírtuk a' 11-dik levelünkben.) — Tegnap Hector nevű Ipsárai hadi hajón ide jöve Capodistrias Ágoston Úr, a' Praesidens Ő Excellentiájának testvére, külömbféle más tudós emberek lévén vele.

A' böltsen elrendelt egésségbeli intézetek Hydra szigetén az előbbi bátorságos állapotot visszatérítették; 's így 40 nap után ismét ezen sziget vissza nyerte szabad közösülését a' többi szigetekkel. Ezen alkalmatossággal a' nyugoti Sporad szigetek' rendkivűl való Biztosa (Capodistrias Viario Úr) Hydrán ehez alkalmaztatott Proclamátiót adott

ki. — Speczia is nehány nap múlva felszabadúl.

Messzeniából érkezett Jun. 15-diki hiteles levelek szerént az Albániaiak Modonból (inkább Koronból) 6000-ren Rumelián keresztül haza szándékoznak menni. Ők már a' Görög foglyokat is szabadon botsátották.

A' Thessáliából érkezett emberektől értettük, hogy a' Törökök nagy sietséggel erősítik Larissát. Igen sok ember foglalatoskodik a' vár körül a' sáncz-ásással, 's batteriák' készítésével.

Nehány nap előtt némelly katonák érkeztek ide nyugoti Görög Országból; ezek mondják, hogy a' Kiutajer (Resid Basa) 3000 Albaniai katonával Missolungi mellé érkezett; ő maga 100 emberrel bé ment a' várba. Church Fő Grlis hadi szállása most Mitikában van. Külömbféle hadi tsapatok küldettek nyugoti Görög Országnak felső tartományiba.

Külömbbféle Tudósítások

A' Giraffa, az Egyiptomi Vice-Király' ajándéka, Jul. 6-dikán reggel megérkezett Laxenburgba, mellyet Ő Tsász. K. Magasságok a' Fő Herczegek, 's Fő Hg. Asszonyok' e' végre Badenből oda útazván, megtekintettek, és azután más nap Schönbrunnba a' Tsászári vadaskertbe vitetett; hol, hogy az állat szükséges nyugodalomban lehessen, naponként tsak 8 órától 11-ig délelőtt, és 3-tól 7-ig délután, és midőn majd rövidebb lesz a' nap, tsak 6 óráig lehet látni. A' Giraffával van egy Arabs-ember, két Egyiptomi tehén, és három tsuda-szépségű fejér ketske.

Stratford-Canning Úr Jul. 31-dikén estve, Ribeaupierre Úr pedig más nap érkezett Ankónába; mind a' ketten Aug. 2-dikán Talbot Angol fregátára felülvén, Korfuba indúltak.

A' Braziliai Vice Consul Brémában kihírdette, hogy további parantsolatig nem szabad több Német szállóknak Braziliába útazni. Az utólsó hajó illyen szállókkal Brémából a' f. e. Augustusban indúl-el.

Jul. 20-dikán, éppen az nap, mint Bétsbe, az orkán nagy pusztitásokat tett Franczia Országnak több városaiban is, ú. m. Nantesben, Havre-ben, 's a' t.

Haytiból Jun. 10-dikéig terjedő tudósítások érkeztek, mellyek szerént Boyer Praesidens midőn a' gyűlést megnyitotta, annak eleibe adta mitsoda helyheztetésben legyen a' Respublika Franczia Ország eránt. E' szerént eszközök vétetnek elő, hogy a' nemzeti adósság egészen lefizettessék; ellenben a' Franczíáknak eddig engedett kereskedésbeli kedvezések 1830-ik esztendővel meg fognak szünni.

Jul. 26-dikán Ő Tsász. Magassága Ilona Orosz Nagy-Herczegné, Kolóniába érkezett.

A' Svéd Király három hónapi távul léte után Norvégiából Jul. 24-dikén estve a' népnek nagy örvendezése között ismét haza érkezett Stokholmba.

Hírdetések.

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(14.)

Királyi haſzonvételek 's puſztaréſzek kiárendáltatása.

(1) Köz hírré tétik: hogy a' Méltóságos Szatmári Püspök' Jóſzágaiban találtató négy Vendégfogadók — Méſzárſzékek — a' Tiſzai halászat, és némelly réſz-puſztak, a' jövő 1829-dik eſztendő Januariustól kezdve három eſztendőkre haſzonbérbe fognak kiadatni, 's e' végre a' jövő September' 16-dikán Tiſza-Nánán reggel Kótyavetye tartatni, mellyre minden réſzt venni ſzándékozók egéſz bizodalommal hívatalosok.

Licitatio Hírdetése.

(1) Folyó 1828. eſztendei Kisaſſzony Hava 26-dikán Sz. Kir. Pest Várossában Zöld kert útſzában az 500 ſzám alatt lévő Házban, néhai Tekintetes Beódrai Karácsonyi Lázár Úrnak hagyatott Successionális Massája réſzéről licitáltatni fognak két ſzáz kilenczven Akó, réſzerint Pesti Kőbányai, réſzerint pedig Szadai, 1824-dik eſztendőről való fejér Borok hordóstúl, vagy hordó nélkül, — nem külömben két duppla Átalag Tokai tsináltt Borok, és több ſzáz akóra való üres, vassal abrontsolt hordók, — mellyek a' többet ígérőnek kész pénzért eladatni fognak. Ne terheltessenek tehát a' venni akarók, a' ki tett helyen, és napon, ſzokott Licitátiobeli időre megjelenni. Ha mindazonáltal valaki az illetett Borokat, vagy üres hordókat, még a' Licitátio előtt venni kivánná, eziránt mindennap a' fenn kitett és ſzinte a' tiſztelt Karácsonyi Lázár Úr Successionalis Massájához tartozó háznál az első emeletben tudósítást vehet. —

Eladó réz serfőző Kazán,

melly egéſzen új, gömbölyeg formáju, a' legjobb rézből jól el van kéſzítve, és fedéllel is fel van kéſzűlve, az általmérője 70 Bétsi hüvelknyi, mélysége pedig 30 Bétsi hüvelyknyi, és közel 40 Bétsi akós; terhe pedig fedelével eggyütt 892 Bétsi fontot nyom. Bővebb tudósítást vehetni Pottensteini rézfabrika' lerakó helyén a' Freyungen Nro 157 Steiner és Bankér Társai házába Bétsben.

— o —

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' megüresedett Csanádi Püspöki Uradalomhoz tartozó következendő haſzonvételek fognak Árendába adatni.

1-ſzör Ezen Makai Uradalom határjában lévő Igátsi Csárdában a' Bor, Pálinka, és Ser mérés jussa, és ehez tartozó 22 láncz ſzántó föld. Bánat Pénz 19 for. Váltó Czédulákban.

2-ſzor Az úgy nevezett Rákosi Csárdában, ſzinte Bor, Pálinka és Ser mérés jussa, és ehez tartozó 14 láncz ſzántó föld. Bánat pénz 30 for. V. Cz.

3-ſzor A' Kopántsi Puſztából mintegy 561 Jugerum ſzántó föld. Bánat Pénz 60 for. ezüst pénzben.

Mellyek' haſzonvételének idei a' folyó 1828-dik eſztendő October 1-ső napján fogják kezdetét venni.

4-ſzer Makó Városſában a' Húsvágás jussa a' mellyhez kaptsolva vagyon 500 hold kaſzálló a' Lelei Puſztából. Bánat Pénz 100 for. ezüstben.

5-ſzör Ugyan Makó Városſában tartatni ſzokott héti Vásárok haſzonvételei. Bánat Pénz 40 for. V. Cz.

Ezeknek Árendái a' jövő 1829-dik eſztendő Januarius 1-ső napján fognak kezdődni, és mindenek 3 egymást követő eſztendőkre fognak kiárendáltatni.

6-ſzor A' folyó eſztendei Makai ſzőllők terméséből remélhető mintegy 800 akó Dézsma Borok ſzinte Licitátio mellett elfognak adatni. Bánat Pénz 100 for. ezüstben.

A' kiknek tehát ezen elő ſzámlált Haſzonvételek kiárendálására, és a' Dézsma Boroknak kéſz pénz mellett való megvásárlására, kedvek léſzen itt Makó Mező Városſában a' Püspöki Palotában a' folyó eſztendei September Hónap 17-dik napján reggeli 9 órakor tartandó Licitatióra, elegendő Bánat Pénzzel felkéſzűlve ezennel meghivattatnak. Költ Budán 9-dik Aug. 1828.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy Bánátban Nagy Betskereken a' Királyi haſználatok, és Uradalmi földek, mellyeknek a' bér-ideje e' f. e. October végén elmúlik, ujra három egymásután következő eſztendőre e' f. e. September 9-dikén Árendába adatnak.

Mellyre nézve a' bérleni vágyók ſzükséges banat pénzzel felkéſzülve a' mondott határidőre ezen Licitatióra Nagy Betskereken jelenjenek meg. Budán Augustus 8-dikán 1828.

— o —

Híradás.

(1) Pesten az Orſzág úton közel a' Hatvani kapuhoz 657-dik ſzám a'latt a' Házi Aſſzonynál 16 antalog eladó Tokai bor vagyon.

Jelentés.

(2) A' Kettenhoferi Ts. Kir. pr. Tzitz és Kárton Fabrika ezennel illendően jelenti, hogy ezen Pesti, Jánosfővételi vásár alkalmatosságával a' maga árosportékája rakodó boltját, melly van a' nagy Hídutſzában, a' Szina háznál a' 167. szám alatt, vagy is a' három Trigisnél, ismét megnyitja, és külömbféle minéműségű Portékákkal kiván elébbi tisztelt vásárlói kivánságának eleget tenni. Ennél fogva számos Vásárlókra tart számot. Pesten Augustus 8-dik 1828.

Kályháknak Depositoriuma.

(6) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utſzában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetſzésre kéſzitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiſzesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből kéſzíttetett, minden motsok, folt, és ſzin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kivánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Hírdetés.

(3) A' Magyar Óvári Uradalom réſzéről, köz hirűl adatik: hogy a' Mosonyi Juhakolba e' folyó eſztendei September 1-ső napján reggeli 9 órakor Licitátio fog tartatni, melly alkalmatossággal

3000 darab Kos és Ürü
1000 darab öreg anya Juh
200 darab eſztendős anya Juh, és
300 darab anya Bárány,

öſzvessen 4500 darab Juhok fognak Licitatióra kitétetni, olly megjegyzésel; hogy minden nemű Kosokat a' Licitatión kivűl is, válaſztás ſzerént, megvehetni.

Eredeti Száſz-Kosok' eladatása.

(5) Augustus 26-ikán 80 darab két eſztendős hágó-Kosok gyapjustól, a' Rennersdorfi, és Stolpeni Száſz Kir. fajta nyájból valók, Pesten a' Bálvány utſzában Föls házában Nro 250 licitátió útján fognak eladatni.

— o —

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts' rendeléséből köz hirré tétetik, hogy a' nyolcz birtok réfzből: Szveticze, Palicze, Kurpczán, Videtich, Zoonarics, Nováky, Breznik, és Meskuje helységekben álló a' Kulpa, és Dobra folyók között Zágráb Vármegyében a' Károlyvárosi kerületben Szeremi járásban fekvő Religyiói fundusi mezei jófzág Szveticze, mellyben 30 3/8, 37 jobbágy házzal felkéfzült, és a' rendes Urbáriomi tartozások alá vettetett egéfz telekek, 3 fzabad zsellérek, vagy is taksalisták, továbbá két pufzta telekek, és a' bortizeden, és hegyvámon kivűl 15 hold és 22 □ öl fzőlő, 82 hold, és 705 □ öl fzántóföld, 19 hold, 601 □ öl, 36 hold 1419 □ öl legelő; 2 hold, 339 □ öl kert, és 114 hold, 1063 □ öl több darabokból álló erdő mint Major földek, és egy több külömbféle alkalmatosságokkal felkéfzült Monostor épület találtatnak, Zágrábban a' f. e. Augustus végén ottan tartandó orfzágos-vásár alkalmával azon épületben, mellyben az Intézetfundus fiók pénztára tartatik, reggel a' fzokásban lévő tifzti órákon Licitálás által a' legtöbbet igérőnek 1829-diki Januarius 1-sejétől kezdve 12 egymás után következő efztendőkre felsőbb helybehagyás mellett bérbe adatik. A' bérlés feltételeit Budán a' Királyi Helytartó Tanátsbeli Intézetbeli Számvevő Hivatalnál valamint a' fent nevezett Zágrábi fiók pénztár (Cassa) hivatalnál a' rendes hivatali órákon időnként megnézhetni.

Hírdetés.

(3) Ts. Ns. Ung Vármegye részéről köz hírré tétetik: hogy az 182 8/9 efztendőbeli köz fzükségekre megkivántató fzereknek, és a' tselédek' ruházatjára fzükséges pofztónak, 's egyebeknek megfzerzése Licitátió útján fog megesni, olly czélból, hogy a' kik legoltsóbban magokra vállalják a' fzolgáltatást, azoknak fog általengedtetni. Ez eránt a' kótyavetye September 4-kén délelőtt Ungváron fog tartatni. A' fzolgáltatni akarók ne terheltessenek a' megírt napon 's helyen megjelenni. — Kivántatnak pedig:

Iró Szerek.

47 kötés pósta-papíros; 40 kötés regest; 5 kötés concept-papíros; — 53 1/2 font spanyol-viafz; 79 tsomó spárga; 60 darab tollvágó kés; 85 darab plajbáfz.

A' tselédek' fzámára.

187 réf búza-virág fzinű pofztó; 30 réf veres pofztó; 15 réf veres Damisk; 33 réf sárga Rása; 46 garnitura dolmányokra való sárga gomb; 46 tuczet lájblikra való gomb; 440 pár kapots; 92 rúd veres tevefzőr; 462 réf béllésnek való vászon; 92 par új tsizma; 64 pár fejelés. Költ Ungvárott Jul. 23. 1828.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(15.)

Pesten, Szerdán, Kisaſszony Hava 20-dik napján 1828.

M a d á r.

Repke Madár, tsemegét, nádmézet nyujtanak enned;
Czifra kaliczkában tartanak, ingyen elélsz:
Ennye be boldog vagy! — „Nints, áh nints drága szabadság;
Nem vagyok én boldog!" — nyögve sohajta madár.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáſzári 's Apostoli Királyi Felsége a' f. e. Aug. 10-dikén költ Kegyelmes Végzése által a' Sz. István Magyar Király jeles Rendének, Ránffy 'Sigmond Úr halála által megüresedett, Heroldi hivatalára Nagyságos Rájner Miklós Királyi Tanátsos Urat, Udvari Titoknokot, és a' Sz. István Rendének Cancellistáját kegyelmesen emelni méltóztatott; és ennek helyébe a' Sz. István Rendének Cancellistájává Méltóságos Báró Schönstein Jósef Urat a' N. M. Magyar Kir. Cancelláriánál Praesidiális Udvari Titoknokot nevezni méltóztatott.

A' Pesti Vak-nevendékek' Intézetének ſzokott megvizsgáltatása a' f. hónap 24-dikén, mint a' Sokadalom Vasárnapján, délután 3 órakor a' Ns. Pest Vármegyének gyűléspalotájában elmulhatatlanúl végbe fog menni; — a' mire kiki ezennel illendően meghivattatik.

(Második Félesztendő 1828.)

Sz. Fejérvárról Aug. 14. — Nagy Méltóságú Cziráki és Dienesfalvai Gróf Cziráky Antal Úr Ő Exjának, Orſzágunk' Bírájának, 's a' t. mint e' Ns. Megye Fő Ispányának előlűlése alatt a' f. h. 11, és 12-dikén tartotta Ts. Ns. Fejér Vmegye Tiſzt-újító ſzékét, mellynek illy kimenetele lett: Első Al-Ispány Méltós. Szolgaegyházi Marich István Dávid Tsáſz. K. Kamarás Úr; 2-dik Al-Ispány Nagys. Jeſzeniczei Jankovich Jósef Kir. Tanátsos. — Fő Jegyző: Péſzaki Bajzáth György; Betsületbeli Fő Jegyző: Nedeczei Nedeczky Ferencz; 1-ső Al-Jegyző: Baur György; 2-dik Kandó Jósef; Betsületbeli Al-Jegyzők: Radványi Gróf Győry Láſzló; és Meſzlényi Lajos. — Fő Adóſzedő: Alsó Szomolányi Nagy Ignácz; Számvevő Villei Pribék Eduárd. — Tiſzti Fő Ügyéſz: Inántsi Pap Gábor; Al-Ügyéſz: Huſzár Péter; Betsületbeli Al-Ügyéſzek: Peőcz Károly, és Szent Péteri Ferencz; Fő Orvosok: Molnár

)(

János, és Novák Jósef.— Földmérő Chiapó Benjamin; Levéltárnok Thaly Károly. — Sármellyéki Járásban Fő-Szolga-Bíró: Verbói Szluha Imre; Al-Szolga-Bírák: 1-ső Vicenty Ferencz, 2-ik Horváth István. Centrális Bíztos: Tergovtsits Ignácz. — Csákvári Járásban: Fő Sz. B. Horváth Gábor; Al-Sz. B. 1-ső Sárközy Kazimir; 2-dik Kenessey Károly.—Bitskei Járásban Fő Sz. B. Mentler Károly; Al-Sz. B. 1-ső Pap Gábor; 2-dik Gyöngyösi Kis Antal.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Aug. 5-dikén két Királyi Rendelést közöl, mellyek azon h. 3-dikán költek; ezek ſzerént Gerard de Rayneval Úr a' Helvitiai Szövetségnél Franczia Nagy-Követ, Ministerré, és a' titkos Tanáts' tagjává neveztetik, és a' külső dolgok' Ministerének (de la Ferronays Grófnak) távul léte alatt ezen Ministeri hivatal reábízattatik.

Ugyan az nap a' Moniteur illyent írt: „Több hét óta nyughatatlanságba ejtette Gr. Ferronays' egésségbeli állapotja az ő ſzámos barátit. A' Király, ki ſzíves réſzvéttellel van ezen hív, és egyenes lelkű ſzolga dolgában, neki ſzabadságot adott, hogy Tseh Orſzágban a' Karlsbadi ferdőkkel élhessen. Ő Exja Aug. 7-dikén fog elútazni, és September vége felé ismét itt leſz. Távúl léte alatt az ő hivatalát Rayneval Úr Ő Felségének Helvetiai Követe fogja viselni.

A' Franczia Király sok Tiſztet megjutalmazott azok közűl, kik a' Navarini ütközetben magokat megkülömböztették most a' Moniteur ſzerént ismét sokat toldott hozzájok, kik közt említést érdemelnek: Hugon Úr, linea-hajós Kapitány, ki Navarinnál Armidát kormányozta, Báró lett. De la Bretonniere Úr, línea-hajós Kapitány, ki a' Navarini ütközetben Breslaut kormányozta, az Algir mellett álló hajós sereghez megyen Vezérnek Collet Admirális helyett, ki gyenge egésségе miatt kéntelen Franczia Orſzágba viſſzatérni. Ezeken kivűl több előléptetések történtek, többen kapták a Betsület' Legiójának kereſztjét.

Aug. 4-dikén a' Fő Rendek elejébe terjeſztette a' Fináncz-Minister a' jövő eſztendei Orſzágos jövedelmek' lajstromát; melly azonnal egy erre kineveztetett Bíztosságnak adatott által a' megvizsgálás végett. Ennél fogva a' jövedelmek tennének 986.150,821 frankot.

Merkur nevű Angol gőzhajó, Blaquiere Úr lévén rajta, a' Havrei kikötőhelybe béereſzkedett, hogy eleséget, kőſzenet, és Orvosi ſzereket vegyen magához. A' Királyi jövedelmek' Igazgatója tudósítá Blaquiere Urat, hogy a' tengeri Minister' parantsolatjára Merkur minden Franczia kikötőhelyekben ſzabad a' vám fizetéstől. Ezen hajó Marſzelybe megyen, hogy Lord Cochranét felvegye, és Görög Orſzágba ſzállíttsa. Ezen gőzhajónak alkotási művét igen ditsérik.

OLÁH ORSZÁG.

Bukurestből Aug. 2-dikán indúlt tudósítások kedvezőbb hírt

koztak az oda való egésségbeli dolog felől; ugyan is már több nap óta senki sem halt meg pestisben, sőt a' falukból is olly örvendetes hírek érkeztek. Floresko György Bójér Agát minap a' Biztosság a' Duna mellékin lévő pestises falukba küldötte; ő ott a' nyavalyás, és gyanús familiákat az Illfoveri kerületnek minden ſzomſzéd-faluiból öſzvegyüjtötte, Budesti falunál ſzükséges kalibákat építtetett, és minden familiát a' gyanúságnak kissebb vagy nagyobb volta ſzerént feloſztván, contumáczia alá vetett; egy Tiſzt a' ſzükséges katonasággal, 's egy Orvos maradt ott, hogy ezeknek tiſztúlásokat elősegíttse. Ezen útasítás adatott a' többi Kerületekbe küldetett Bojéroknak is; ezen módnak foganatos következései lettek; a' nyavalya korlátok közé van ſzorítva, és reményleni lehet, hogy mentől hamarább egéſzen elenyéſzik.

NAGY BRITANNIA.

Gibraltarból Jul. 17-dikén írják, hogy Wellesley línea-hajó azon h. 14-dikén a' közép tengerre béereſzkedett, a' nélkül, hogy Gibraltárnál kikötött volna; hanem tsak elmentében a' Gibraltári Kormányozónak az Angol Orſzágló ſzéktől való hivatalos leveleket által küldötte. Sir Pulteney Malcolm Admirális, Codrington következője Wellesley hajón vagyon. Codrington mindjárt Angliába viſſzatér, hogy ott kivánsága ſzerént hadi Törvényſzék elejébe állíttassék.

Cuff Obester halála által a' Parlamentumban egy hely megüresedett Traleevárosára Kerry Grófságban Irlandban; azt tartják, hogy itt is egy Katholikus fogja magát candidáltatni, mint Clare Grófságban.

A' Courier Jul. 28-dikán illy czikkelyt közöl: Némelly Ujság-levelek olly sokat beſzélltek a' fegyveres seregeknek Irlandba való sebes küldetéséről, hogy ſzükséges legyen a' következő igazítást és felvilágosítást köz hirré tenni. A' 87-dik Regement, mellynek parantsolatja volt Chatamból elindúlni, és a' mint mondottak Liverpoolon kereſztűl Irlandba menni, Chester-Castle-be rendeltetett. A' 92-ik Rgt. Glasgowból Waterfordba megyen, és a' 65-diket felváltja, melly Nyúgot-Indiába rendeltetett. A' granatéros gárdának első bataliona Irlandba megyen ugyan azon Regement' 3-dik batalionának felváltására, melly Angliába viſſzatér. A' 21-dik Rgt. még nem kapott parantsolatot az elindúlásra. Ezen feladásokból által lehet látni, hogy nem igaz, hogy Irlandban a' fegyveresek' ſzáma megſzaporíttatnék, hanem az elmenők' ſzáma hasonló ſzámú katonákkal bétöltetik.

Báró Humboldt Vilhelem, ama híres Burkus Tudós, Julius végén Londonból elútazott. Itt létének utólsó napjait a' Királynál Windsorban töltötte. Elútazása előtt a' Király' ſzámára le kellett képét festetni az Udvari Képíróval, hogy vendégének legalább képe nála maradjon, 's egyſzer'smind a' Guelfi

)(*

Rend' nagy kereſztjével megajándékozta Ő Felsége.

Clarence Hg. és Herczegné Plymouthban Jul. 28-dikán jelen voltak, mikor a' Royal-Adelaide nevű 120 ágyús línea-hajó a' tengerre ereſztetett az építő mühelyből; a' Herczegné volt a' Kereſztannya. Egy másik új, Hindostán nevű, 74 ágyús línea-hajó is kéſzen van.

Azon Társaság, melly Irland' állapotjának megjavítására állott öſzve, utólsó ülésében egy Deputatiót válaſztott, hogy Marquis Anglesea Vice-Királynak megköſzönje azon gondoskodást, mellyet a' Társaság' nagy czéljának előmozdítására mutatott. Ezen Deputátio a' Dublini Majorból, a' Leinsteri Herczegből, Miltown, Meath, és Llandaff Grófokból, Cloncurry, és Killeen Lordokból, Sir Roose Fő Bíróból, Kenny Szenátorból, és Latouche, O'Connell Dániel, és Leader Urakból, 's a' t. állott, 's a' Vice-Királynak udvarlására Jul. 26-dikán ment, melly alkalmatossággal a' Titoknok háladatossággal tellyes köſzönő írást olvasa fel; Ő Exja is nagy fontosságú válaſzszal felelt. Ez után a' Vice-Király sokáig tanátskozott a' Követekkel, az eránt mit kellene még tovább is tselekedni? A' Vice-Király azt mondá: hogy a' Társaság által tett előterjeſztés, a' kőſzéntől való adozásnak eltörlésére nézve, igen jó foganatú leſzen; és ő kéſz minden illy javallatokat támogatni. Azt is mondá, hogy jó lenne a' Társaságból egy válaſztottságot nevezni, melly Okleveleket, 's a' t. kéſzítene előre, 's ő ezeket illendőképpen megvizsgálná. A' Titoknoknak azon jelentésére, hogy már vagyon illyen Válaſztottság nevezve, a' V. Király ohajtotta tudni a' tagok' neveit, és ismét azt mondá, bogy a' Társaság főképpen gyakorlásbeli (practicus) javallatokra függeſſze ſzemeit. Örömmel távozék el a' Deputatio, látván hogy már kedvező paizs alatt fognak ezen Orſzág ügyei a' Parlamentum elejébe terjeſztetni.

A' Londoni Ujságok azt állítják, hogy Marquis Anglesea, Irlandi Vice-Király igen fontos hivatalos leveleket küldött a' Ministerekhez, és nem kiván tovább hivatalában megmaradni, ha a' Parlamentum' megſzünése alatt a' Katholikusok' javára valami eſzközhöz nem nyulnak.

Doctor Howley, a' Londoni Püspök, Canterbury-i Érsekké, és Doctor Bloomfield, Chesteri Püspök, Londoni Püspökké nevezteteti amannak helyébe. — Mind a' ketten Jul. 31-dikén a' Királynál voltak kéztsókoláson.— Aug. 1-ső napján délután 2 órakor Kabinéti tanáts volt a' kűlső dolgok hivatalában; ezen minden Kabinéti Ministerek jelen voltak, Bathurst Lordon kivűl, ki nints Londonban.

PORTUGALLIA.

A' Lizabónai Udvari Ujságban Jul. 18-dikán találtatik egy, 14-dikben költ, Királyi Rendelés, melly Cerveira Botelho do Amaral Victorino Jűsef Udvar-Bíróhoz van intézve; és

ebben megparontsoltatik neki, hogy haladék nélkül Oportóba menjen, 's ott azokat, kik az utólsó pártütést elősegítettek, vagy benne részt vettek, elfogassa, kivallassa, 's megítéltesse. Ezen Végzés kezdetén így szóll a' Király: hogy az Oportói támadás annál iszonyubb, minthogy az 1820-dikihoz éppen hasonló, és a' Királyi szék', 's religió' elrontására czélozott; ez okáért példás büntés érje őket, hogy egy tsapással a' revolutiónak vége legyen, melly nyilván, vagy titkon nyolcz esztendeig tartott Portugalliában. Ezen büntetéseket szaporán végre kell hajtani, 's ennél fogva külömbféle helyekre, a' pártütés' helyeire, katona-itélőszéket kell küldeni. A' per' folyamatjának igen rövidnek kell lenni, tsak az elmulhatatlan szertartásokra ügyelvén. Ezután a' segéd-Bírák neveztetnek meg. Az Udvar-Bíró határtalan hatalmat nyert; még a' katona Tiszteket is megszóllíthatja segedelem végett. Az itéletet az Oportói Törvényszék palotájában kell tartani, a' perbeli költségeket a' megitéltettek' vagyonából fizetni, és a' dolog' folyamatjáról időről időre Dom Miguelt tudósítani.

A' Lizabónai Udv. Ujság Jul. 23-dikán a' Politia-Fő-Felvigyázónak egy Híradását közli, melly előtte való nap nyilván a' falra felfüggesztetett, 's azt rendeli, hogy ezentúl semmi elfogattatás ne történjen, ha tsak az illető, törvényes Tisztviselőktől előre nints parantsolat kiadva erre nézve. Azok, kik ezen rendelést megszegik, úgy tekintetnek, mint a' köz tsendesség' háborgatói, és a' törvények értelme szerént keményen megbüntettetnek.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Jul. 25-ikén. Ezen h. 12-dikén érkeztek ide az első tudósítások a' 7, 's 8-dikán Basardsik mellett történt tsatákról; ezek után tsak hamar más jelentések érkeztek a' Schumlai, és Varnai ütközetekről Jul. 10, 15, 16, 17, 20-dikáig. Ezen Török tudósítások olly közönséges kitételekkel, olly kevés környűlállásokkal, néha olly dagályos szavakkal vannak készítve, hogy nehéz világosan megérteni a' hadi munkálkodásokat. Ezek szerént minden ütközetekben, kivált a' 20-dikán történt Várnaiban a' Török volt győzedelmes; sőt még Husszein Basa, és Halil Basa, kik a' Schumlai tábornál vezérkednek, és a' Kapudán Basa, ki Várna védelmezését kormányozza, valamint a' Szilisztriai, Rustsuki, és Viddini várőrző seregek, nevezetesen a' Rustsuki Gyurgevónál, és a' Viddini Kalefatnál, mind a' kettő a' Duna bal partján, részint az ellenség megtámadásait győzedelmesen visszaverték, részint magok jó kimenetellel támadták meg az ellenséget. — Ezen jó hírek, minthogy mások nintsenek, és semmi magános közösülés a' táborral meg nem engedtetik, a' fő város lakosaiba kedvező bényomást teszen. 60000 személynél többen írátták bé magokat a' Seraskier Chosrev Basánál mint önként válalkozottak az

idevaló mester emberek, 's polgárok közűl; és a' Basa azt hiſzi, hogy ha a' fő várost veſzedelem fenyegetné, könnyen 100,000 illyen ſzabad akaratút öſzve lehetne ſzedni. Ezek mind a' legnagyobb tsendességgel mennek végbe, és a' Kereſztények ellen semmi roſſzat el nem követtek.

Jul. 18-dikán nagy ſzerentsétlenség történt az Asadlinál lévő puskapor kéſzítő mühelyben; t. i. a' menykő beütvén mintegy 700 mázsa puskapor a' levegőbe repült; a' 180 munkások közűl 150 oda lett. Noha Asadli a' fő várostól 3 német mértföldnyire esik, mégis a' föld rengést ott is jól érzették.

Noha felette nagy melegek járnak, a' fő város mégis egésséges állapotban vagyon; ellenben Szmirnában valami veſzedelmes nyavalya uralkodik, de nem pestis.

JÓNIAI SZIGETEK.

Korfuból Jul. 20-dikán. — Ma délután 5 óra tájban a' két itten álló línea-hajó, Asia, és Conquerant, mellyeken Codrington, és de Rigny Vice Admirálisok vannak; továbbá Alcyon Franczia brigg, Hind és Racer Angol kutterhajók (Racer tegnap érkezett vala ide Maltából és Navarintól, 's Codringtonnak hivatalbeli levelet hozott) elindúltak a' déli tájakra Navarin felé. Syrene Fr. fregáta is, Robert Kapitány vezérlése alatt, az é jel oda indúlt. Az Admirálisoknak váratlan sebes elmenetele (Rigny hónap a' maga línea-hajóján nagy vendégséget akart adni, és a' sok vendégeken kivűl Gróf Guilleminot is hivatalos volt) sokféle találgatásokra ád okot.

Korfuból Jul. 26-dikán. — Ma délután érkezett ide egy Jóniai gőzhajó, melly azt hozta: hogy Codrington, és de Rigny Vice-Admirálisok tegnap előtt reggel Zantéhoz érkeztek. Azoff Oroſz Admirálisi hajó, Gróf Heyden Vice-Admirálissal, és Gróf Capodistrias Görög Orſzág' Praesidensével, 16-dikban reggel Dragomestréből, hol Gr. Capodistrias a' Görög tábort látogatta meg, Zantéba viſſzatért, és más nap reggel a' déli tájak felé tovább folytatta útját. — Az Egyiptomiaknak Móreából való kitakarodására nézve Gr. Capodistrias Zantéban, a' mint állítják, azt mondotta, hogy az rövid időn megesik. Más tudósítások ſzerént Ibraim Basa Gr. Heydennek, és Gr. Capodistriasnak, midőn ezek Jul. első napjaiban Navarin mellett voltak, azt mondotta, hogy ő reá áll az elmenetelre, mihent attyától erre parantsolatot kap, és Alexandriából hajók érkeznek seregeinek elſzállítására.

Külömbbféle Tudósítások

Odeſſzából Jul. 23-dikán írják: hogy a' fő hadi ſzállásról érkezett tudósítások ſzerént a' Török hadi sereg Schumlánál 120—130,000 emberből áll. Mind e' mellett is a' Tsáſzár eltökéllette Schumlának megtámadását; de bezzeg Huſſzein Basa is kemény ellen-állásra ſzánta el magát.

Azt mondják, hogy minekután-

na az Albániaiak (6000 ember) Koronból haza felé indúltak Moreán kereſztül, Ibrahim Basa 10,000 Arabs fegyverest utánnok küldött; de ezek semmire sem mehettek azoknak viſzſzatérítésében, és a' történt vagdalkozásokban az Arabsok 300 embert veſztettek.

Egy Német Ujság azt írja, hogy Sofiában a' Törökök 800 ſzabadakaratú katonákból álló sereget állítottak öſzve többnyire ifju, és jó birtoku Görögökből; de ezek a' mellöjök rendelt Törököket megtudták tsalni, és mindnyájan általmentek az Oroſzokhoz.

Konstantinápolyból Jul. 23-ikán írják: hogy a' Porta ſzomorú hírt vett Paskevits Grlisnak előmeneteleiről, ki Erzerum, és Trebizond (Trapesantum) felé nyomúl. Ezen utólsó városban sok réz van, melly az Orſzáglóſzéké, és 80 milliom Piastert érő. A' Trebizondi öböl előtt már Oroſz hajók kovályognak, hogy ezen rezeknek elvitetését gátolják; ſzárazon pedig elſzállítani már késő.

Több Párisi Ujságok azt állítják, hogy a' Moreai expeditió nem tsak hadi, hanem tudományos, és ſzép mesterségi tekintetben is kéſzittetik. A' Mestereknek, és Tudósoknak egy Biztossága fog az expeditióval elmenni, (mint egykor Egyiptomba), hogy Görög Orſzágot megvizsgálja, az emlék-jeleket, mellyek a' Törökök' Vandalusságát elkerülték, kifürkéſſze, és ásásokat kezdjen, hol ezeket még nem próbálták. Minden innen kikerűlő ſzerek gondosan öſzvegyüjtetnek.

Ibrail ostromoltatása alatt 2000 minden rendű megsebesített, és beteg katona volt bízva Sir James Wylie tábori fő Orvos gondviselése alá; ezek közül az ő gondoskodása által igen kevesen haltak meg; mire nézve Ő Felsége a' Tsáſzár Jun. 28-dikán a' Karaſzui táborból igen kegyes levelet írt a' Fő Orvos Úrhoz, mellyben felséges megelégedését jelentette neki.

Jul. 19-dikén, mint Moharrem hava 1-ső napján (Török új eſztendő napján) a' Szerályban, ſzokás ſzerént, nagy udvarlás volt a' Szultánnál. Ugyan ez nap ſzületett a' Nagy-Úrnak egy leánya Fatime Sultane; ezen örvendetes történetet a' Szerályban lévő ágyuk jelentették.

Az Irgalmas Barátok Szerzete Austriában Feldsbergen Jul. 20-ikán gyűlést tartott, és a' Szerzet Előljárójának válaſztotta Tiſzt Pater Schober Jeremiást, ki Provincialis Vicarius, és a' Bétsi Fő Klastrom' Priorja volt. — Ezen ſzertartáshoz járult az is, hogy Jul. 24-dikén Hraczek Ferencz a' Budai Irgalmas Barátok Priorja, ki 1776-diki Sept. 13-dikán esküdt fel a' Szerzetbe, most másodſzor tette le a' Professiót, életének 74-dik eſztendejében.

Gr. Bulgari az Oroſz Tsáſzári táborból Bukuresten, Pesten, Bétsen, Trieſzten kereſztül útazott Aeginába, ki az Oroſz Tsáſzári Fel-

ségnek tellyes hatalmú Ministere és Követe leſz a' Görög Orſzáglóſzéknél.

Tudományos dolgok.

1.) „Gazdasági Regulátziók' Tűköre, a' pallérozott mezei Gazdaságnak Kalauzzául, a' Gazdasági Könyveknek kultsául, 's a' csinos érzés' ingeréűl, 's a' t. kéſzítette Udvardy János, Magyar Orſzágban hiteles, és Ts. Ns. Székes Fejér Vármegyében Becsrangú Földmérő. — Pesten, Petrózai Trattner J. M. és Károlyi Istv. költségén 1828."

Nem annyira segítik elő hazánk' javát az elmefuttatások, böltselkedő, de alig alkalmaztatható Értekezések, mint valamelly mesterségnek vagy tudománynak az élés-haſznát tárgyázó, 's így gyakorlásba is vehető rendſzabásai, útmutatásai. Illyen oldalról lehet e' jelen való munkát tekinteni, 's haſznosnak méltán nevezni, melly a' bévezetésen kivűl előadja: az Urbariális- a' közbirtokos-, uradalmi-, helység-, kert-, erdő-, út-, víz-, és mérték-Regulatióit; hozzá adván egy toldalékot némelly ſzokásbeli javitásokról, ú. m. a' vonó-marha' erejének megkimélléséről, a' kerekek', 's tengelyek' megjavitásáról, 's végre eggyügyű vető masináról, mellynek haſznai a' mint látſzik, igen nagyok. A' munka végén találtatik egy, Csintalan által kőre metſzett, nagy tábla 15 kép-rajzolattal, mellyek az útmutatásokat ſzembe-tünőkké, és gyakorolhatókká teſzik. A' munka, melly Méltós. Báró Brudern József Ő Nagyságának van ajánlva, 8-ad rétben, 124 lapra terjed, és ára 1 for. ezüstben.

2.) „Yorich és Elíza Levelei. Angolyból. Pesten 1828. Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István betűivel."

Ezen érzéssel tellyes, és gyönyörűséggel mulattató könyvetskének magyarázója Tek. Döbrentei Gábor Úr, kinek neve (a' hazai literaturában ſzerzett érdemeire nézve) már elegendő a' munka ajánlására; ő egyenesen az eretetiből fordította. Nyomtatása tsínos, 110 lapra telik, 12-töd rétben.

3.) „A' Nemzeti Lovag, azaz: a' Ló-Tudomány vizsgáló ismeretére vezérlő rendſzeres oktatás. Két réſzben, 35 rézre metſzett rajzokkal. Pesten, Petrózai Trattner J. M. és Károlyi Istv. betűivel. 1828."

A' lelkes, és a' lovakhoz igen jól értő tudós Szerző Alistai Mátyus János Úr, Magyar hazánkfia, a' 3-dik ſzámú Ferdinánd Fő Hg. Huſzár Regementjében FőHadnagy, hazafiui buzgóságától, és tudományos tapaſztalasitól vezéreltetvén, ſzép oktatásokat ád a' Ló alkotásáról, terméſzetéről, a' nyergeslóval való bánásról, haſználásáról, 's a' t. úgy hogy ki ezt olvassa, méltán meggyőzheti magát annak jelességéiről. Czimje rézre van metſzve, és a' munka Ő Királyi Fő Herczegségének Estei Ferdinand M. Országh hadi Kormányozójának van ajánlva. Nagy 8-ad rétben, 25 1/2 árkust teſzen.

LITERARISCHER ANZEIGER

für Freunde der ungrischen Literatur.

Tudományos Jelentések.

Handbuch der ungrischen Poesie, oder Auswahl interessanter, chronologisch geordneter Stücke aus den vortrefflichsten ungrischen Dichtern, begleitet mit gedrängten Nachrichten von deren Leben und Schriften; nebst einer einleitenden Geschichte der ungrischen Poesie; einer Sammlung deutscher Übersetzungen ungrischer Gedichte, und einem Verzeichnisse der im Werke vorkommenden, weniger gebräuchlichen Wörter. Für Jene sowohl, die bereits einige Fortschritte in dieser Sprache gemacht, als für alle Freunde der Literatur im Allgemeinen, und der ungrischen insbesondere. In Verbindung mit Julius Fenyéry herausgegeben von *Franz Toldy*. Pesth und Wien, 1828. 2 Bände, über 65 Bogen in gr. 8. Ungebunden 4 fl. steif geb. 4 fl. 24 xr C. M.

Inhalt: 1. Geschichte der ungr. Poesie. *I. Abschnitt*: Vorzeit der ungr. P. §. 1. Gesänge der Ungern unter König Attila. §. 2. unter den Arpaden. §. 3. unter den Königen aus verschiedenen Häusern. §. 4. Handschriftliche und gedruckte Überbleibsel aus dieser Zeit. *II. Abschnitt*. die ungr. P. von König Johann's Tod bis zu ihrem Verfalle. 1. *Periode* von Tinódi bis Zrínyi. §. 5. Tendenz der ungr. P. nach König Johann's Tod. Die historischen Gesänge. §. 6. Anfänge der ungr. Lyrik. §. 7. Dramat. Versuche im XVI. Jahrh. §. 8. Übertragung der metrischen Formen der Alten in die ungr. P. §. 9. Übersetzungen poetischer Werke. §. 10. Rückblick auf diese Periode. 2. *Periode* von Zrínyi bis zum Verfall der ungr. P. §. 11. Zrínyi, der erste romant. Dichter der Ungern. §. 12. Epische Schriften von Liszti, Gyöngyösi etc. §. 13. Lyrische Dichter dieser Periode. §. 14. Theatralische Vorstellungen im XVII. und der 1-ten Hälfte des XVIII. Jahrh. Dramat. Versuche dieser Periode. §. 15. Verfall der heimischen Dichtung und Sprache. III. *Abschnitt*. Die ungr. P. seit ihrer Wiederauflebung. 3. *Periode*. Zeitraum vor dem Neuerungskrieg. §. 16. Wiederaufleben der ungr. Sprache und Lit. Überblick dieser Periode. §. 17. Die französische Schule. §. 18. Die lateinische Schule. §. 19. Anfänge der neuen Schule. Csokonai. §. 20. Alexander Kisfaludy, der erste ungr. Dichter, der in's Gesammte der Nation einwirkt. 4. *Periode*: die ung. P. seit dem Neuerungskrieg. §. 21. Die Sprachneuerung übt den wichtigsten Einfluss auf die ung. P. aus. Kazinczy. §. 22. Berzsenyi nnd die übrigen Dichter dieser Zeit bis zur Erscheinung der Aurora. §. 23. Karl Kisfaludy, der erste ungr. Dramatiker wahren Werthes, und der zweite Stator der neuen Schule durch die Aurora. Neueste lyr. und dramat. Literatur. §. 24. Das ungr. Epos naht sich seinem Climinationspunkte. Anhang: Volkspoesie. Lieder und Mährchen.

II. Die ungr. Dichter nach der Zeitfolge ihres Erscheinens und der Hauptperiode ihres Wirkens, in ihren eigenen Werken dargestellt. *Motto*: Ex ungue leonem. Biographien und auserwählte poet. Stücke von (XVI. Jahrh.) Tinódi, Palassa, Rimai, (XVII. Jahrh.) Graf Niklas Zrínyi, Freiherr Liszti, Beniczky, Gyöngyösi, Graf Kohári, (XVIII. Jahrh.) Paul Rádai, Freiherr Amade, Faludi, Bessenyei, Freiherr Orczy, Barcsay, Anyos, Horváth Adam, Dugonics, Baróti-Szabó, Rájnis, Révai, Graf Ráday, Szentjóbi-Szabó, Bacsányi, Dayka, Verseghy, Graf Gvadányi, Virág, Csokonai, (XIX. Jahrh.) Kisfaludy Alex., Kazinczy, Kis, Berszenyi, Szemere, Szász, Döbrentei, Buczy, Tóth, Vitkovics, Fáy, Horvát And., Szentmiklóssy, Kölcsey, Kisfaludy Karl, Bajza, Czuczor, Vörösmarty. — Volkslieder. Es gibt beinahe keine Dichtungsart, zu welcher hier nicht Muster geliefert würden. Unter diesen auch Stücke von grösserem Umfange, als *Zrínyi' halála* von Zrínyi, Al. Kisfaludy's *Csolánez*, *Dobozi*: Horvát's *Török Bálint*, K. Kisfaludy's *Családások*, Lustspiel in 4 Acten, Vörösmarty's *Cserkalom*, u. s. w. Ferner 37 noch nie gedruckte Stücke.

Anhang. Hundertzwölf Übersetzungen (hier mitgetheilter Originale) von Gruber, Draut, Graf Mailáth, Paziazi, Prof. Petz, Graf Teleki, Tretter. Auch hierunter mehrere grosse Stücke, s Csobáncz, Kölcsey's Dobozi, K. Kisfaludy's Elte, und das Lustspiel: die Täuschungeu in 4 Acten; pisode aus Cserhalom (312 Verse) u. s. w. Die Hälfte d. Übersetzungen hier zuerst gedruckt.

Wörterbuch, über 700 nirgend vorfindliche Artikel enthaltend.
Nachträge, worunter die Biographien von Vályi-Nagy, Helmeczy, Töltényi, Graf Teleki, Bártfay, Szenvey, Székely.
Mehrfei Register zur Erleichterung des Nachschlagens jeglicher Art.

In- und ausländische Zeitschriften haben sich über dieses umfassende Werk aufs günstigste ausgesprochen, und die bedeutendsten Gelehrten des Vaterlandes demselben den schmeichelhaftesten Beifall gezollt. Die kurze Inhaltsanzeige allein dürfte schon jedem Freund nationeller Cultur überzeugen, dass es, bei dem bisherigen gänzlichen Mangel eines ähnlichen Werkes, die einzige Brücke sei, welche zur Kenntniss der gesammten ungr. poet. Literatur führt, und zwar an der Hand der Kritik und Geschichte dahin führt; und uns die trefflicheren Geister des Vaterlandes, jeder Zeit und jeder Schule, mit dem Edelsten ihrer Leistungen entgegentreten lässt. Zugleich wird dem Anfänger eine, mit den zum Studium nöthigsten Hülfsmitteln ausgestattete Chrestomathie gebothen, welche Geist und Gemüth ansprechend, gleich lehrreich und ergötzend, ihn zum Genusse ungrischer Schriften nicht nur vorbereitet, sondern ganz ausbildet.

Blumenlese aus ungrischen Dichtern, in Übersetzungen von Gruber, Graf Mailáth, Paziazi, Petz, Gr. Franz Teleki d. Jüng. Tretter, u. A. Gesammelt und mit einer einleitenden Geschichte der ungr. Poesie begleitet von *Franz Toldy*. Pesth u. Wien. 1828. 8. zusammen 270 Seiten. Broschirt 1 fl. 40 xr. C. M.

Aus dem Handbuche für Leser, die die ungr. Sprache nicht inne haben, besonders abgedruckt.

Die Kaisertochter, ungr. Ballade aus dem XVI. Jahrhundert. Aus dem Ms. übersetzt von einem Ungenannten. Mit gegenüberstehendem hier zuerst erscheinenden Originaltexte und einigen alten ungrischen Gedichten als Zugaben herausgegeben von *Franz Toldy*. Nachtrag zum Handbuch der ungr. Poesie. Pesth und Wien, 1828. 12. brosch. 20xr. C. M. Zugleich unter dem Titel:

A' császárlyány, vagy is Szilágyi Mihály' és Hajmási László' históriája. XVI-dik századbéli magyar költemény. Gróf Balassa Átkával, 's Baró Amade' négy eddig nyomtatatlan daláival. *Régi kézirásokból kiadta Toldy Ferencz.* Pest és Bécs, 1828. 12. Bekötve 20 xr. C. P.

Aesthetikai levelek Vörösmarty Mihály' epikus munkájiról, annak életevel együtt. *Írta Toldy Ferencz.* Pest, 1827. n. 8. 137 lap. Keménybe kötve 30 xr. C. P.
Ezen munka a' közönségtől részvétellel fogadtatott 's több folyóirásokban dicsérve említtetett. Csak kevés példányok vannak már belőle.

Aradi Gyűlés, Hősköltemény 5 énekben. Írta *Czuczor Gergely*; kiadta barátja *Toldy Ferencz*. Pest, 1828. n. 8. Keménybe kötve 30 xr. C. P.

Ezen lelkes nemzeti költemény rövid idő alatt olly hirre kapott, hogy ajánlása feleslegesnek tartatik.

Durch alle guten Buchhandlungen zu beziehen.
Minden jelesb könyvárosok által meghozathatók.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(15.)

Híradás.

(1) A' ſzép Tudományok és azokat érdeklő oktatásnak eggyik Barátja kéſz Tanúló Ifjaknak elegendő tágas ſzállást és aſztal tartást a' Duna partján fekvő úgy nevezett Kemnitzer Házba nyújtani, olly hozzá tétellel, hogy ezeknek ő nála egyſzer'smind a' német, franczia, olaſz, és anglus nyelvekben és muzsikában való gyakorlásra elegendő alkalom adatik ; hasonlóan bátorkodik ő, az említett nyelvek tiſztelőit és betsűlőit meghívni, hogy ebédjein, hol a' köz mulatság fő czélja leginkább a' pallérozódás és oktatás léſzen, vagy pedig a' különösen adandó tudománybeli oktatásain réſzt vegyenek.

A' mi pedig ezen intézet felállitójának ſzemélyes tehetségét és környűlállásit illeti, ezekről Tekintetes Schedius Lajos Professor Ur, különös jó akaratból bővebb tudósítás adását magára felválalta — azon feltételek felől pedig, mellyek alatt az ezen intézetben belépni kivánók felvétetődnek bővebb értékezés adatik magánál az Intézet felállítojánál G. M. betűk felirása (addresse) alatt Sz. Mihály hava végeik a' Leopold hóstátyabeli 3 Korona utſzájában 310-dik ſzám alatt fekvő háznak első emeletjében. Később pedig a' Kis Híd útſzába Kemnitzer háznak második emeletjében a' Duna felé. —

Birka Eladás.

(1) A' folyó September hava 19-dikén T. Békés Vármegyében fekvő Sz. Tornyai réſz Puſztán, Orosházához 1/4 órányira a' következendő finom faju Birkák fognak kéſz fizetés mellett elkotyáltatni; ú. m.

Kos alá való anyák	1400 D.
Hágó Kosok	55 —
Tavali Ürük	209 —
Idei Bárányok	480 —

A' többirűl értekezni lehet H. M. Vásárhelyen Nagy János Fiscális és Tábla Biró Úrnál, mint Meghatalmazottnál, — avagy a' helyſzinén.

Királyi haſzonvételek 's puſztaréſzek kiárendáltatása.

(2) Köz hírré tétik: hogy a' Méltóságos Szatmári Püspök' Jóſzágaiban találtató négy Vendégfogadók — Méſzárſzékek — a' Tiſzai halászat, és némelly réſz-puſzták, a' jövő 1829-dik eſztendő Januariustól kezdve három eſztendőkre haſzonbérbe fognak kiadatni, 's e' végre a' jövő September' 16-dikán Tiſza-Nánán reggel Kótyavetye tartatni, mellyre minden réſzt venni ſzándékozók egéſz bizodalommal hívatalosok.

Licitatio Hírdetése.

(2) Folyó 1828. eſztendei Kisaſſzony Hava 26-dikán Sz. Kir. Pest Várossában Zöld kert útſzában az 500 ſzám alatt lévő Házban, néhai Tekintetes Beódrai Karácsonyi Lázár Úrnak hagyatott Successionális Massája réſzéről licitáltatni fognak két ſzáz kilenczven Akó, réſzerint Pesti Kőbányai, réſzerint pedig Szadai, 1824-dik eſztendőről való fejér Borok hordóstúl, vagy hordó nélkül, — nem külömben két duppla Átalag Tokai tsináltt Borok, és több ſzáz akóra való üres, vassal abrontsolt hordók, — mellyek a' többet ígérőnek kéſz pénzért eladatni fognak. Ne terheltessenek tehát a' venni akarók, a' ki tett helyen, és napon, ſzokott Licitátiobeli időre megjelenni. Ha mindazonáltal valaki az illetett Borokat, vagy üres hordókat, még a' Licitátio előtt venni kivánná, eziránt mindennap a' fenn kitett és ſzinte a' tiſztelt Karácsonyi Lázár Úr Successionalis Massájához tartozó háznál az első emeletben tudósítást vehet. —

Eladó réz serfőző Kazán,

melly egéſzen új, gömbölyeg formáju, a' legjobb rézből jól el van kéſzítve, és fedéllel is fel van kéſzűlve, az általmérője 70 Bétsi hüvelknyi, mélysége pedig 30 Bétsi hüvelyknyi, és közel 40 Bétsi akós; terhe pedig fedelével eggyütt 892 Bétsi fontot nyom. Bővebb tudósítást vehetni Pottensteini rézfabrika' lerakó helyén a' Freyungen Nro 157 Steiner és Bankér Társai házába Bétsben.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' megüresedett Csanádi Püspöki Uradalomhoz tartozó következendő haſzonvételek fognak Árendába adatni.

1-ſzör Ezen Makai Uradalom határjában lévő Igátsi Csárdá-

ban a' Bor, Pálinka, és Ser mérés jussa, és ehez tartozó 22 láncz ſzántó föld. Bánat Pénz 19 for. Váltó Czédulákban.

2-ſzor Az úgy nevezett Rákosi Csárdában, ſzinte Bor, Pálinka és Ser mérés jussa, és ehez tartozó 14 láncz ſzántó föld. Bánat pénz 30 for. V. Cz.

3-ſzor A' Kopántsi Puſztából mintegy 561 Jugerum ſzántó föld. Bánat Pénz 60 for. ezüst pénzben.

Mellyek' haſzonvételének idei a' folyó 1828-dik eſztendő October 1-ső napján fogják kezdetét venni.

4-ſzer Makó Városſában a' Húsvágás jussa a' mellyhez kaptsolva vagyon 500 hold kaſzálló a' Lelei Puſztából. Bánat Pénz 100 for. ezüstben.

5-ſzör Ugyan Makó Városſában tartatni ſzokott héti Vásárok haſzonvételei. Bánat Pénz 40 for. V. Cz.

Ezeknek Árendái a' jövő 1829-dik eſztendő Januarius 1-ső napján fognak kezdődni, és mindenek 3 egymást követő eſztendőkre fognak kiárendáltatni.

6-ſzor A' folyó eſztendei Makai ſzőllők terméséből remélhető mintegy 800 akó Dézsma Borok ſzinte Licitátio mellett elfognak adatni. Bánat Pénz 100 for. ezüstben.

A' kiknek tehát ezen elő ſzámlált Haſzonvételek kiárendálására, és a' Dézsma Boroknak kéſz pénz mellett való megvásárlására, kedvek léſzen itt Makó Mező Városſában a' Püspöki Palotában a' folyó eſztendei September Hónap 17-dik napján reggeli 9 órakor tartandó Licitatióra, elegendő Bánat Pénzzel felkéſzűlve ezennel meghivattatnak. Költ Budán 9-dik Aug. 1828.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy Bánátban Nagy Betskereken a' Királyi haſználatok, és Uradalmi földek, mellyeknek a' bér-ideje e' f. e. October végén elmúlik, ujra három egymásután következő eſztendőre e' f. e. September 9-dikén Árendába adatnak.

Mellyre nézve a' bérleni vágyók ſzükséges banat pénzzel felkéſzülve a' mondott határidőre ezen Licitatióra Nagy Betskereken jelenjenek meg. Budán Augustus 8-dikán 1828.

H í r a d á s.

(2) Pesten az Orſzág úton közel a' Hatvani kapuhoz 657-dik ſzám alatt a' Házi Aſſzonynál 16 antalog eladó Tokai bor vagyon.

Kályháknak Depositoriuma.

(7) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utszában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetszésre készitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiszesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből készíttetett, minden motsok, folt, és szin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kivánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

Híradás.

(3) Már 1818-dik esztendöben kihírdette a' Pesti Ezüst míves Czéh, hogy az ide való 13 próbás ezüst 1818-dik esztendőtől fogva a' Bétsivel egyenlő betsü 's egyenlő finomságu; melly hírdetés most ujra közönségessé tétetik a' végre, hogy a' Pesti új 13 probás ezüstöt betserélni vagy eladni kivánóknak sinór mértékül szolgáljon.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1828-dikban.

Aug. 10-ikén 9 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 11-dikén 9 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 12-ikén 9 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 13-ikán 8 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 14-ikén 8 Láb, 11 Hüv. 0 Von. — 15-ikén 8 Láb, 8 Hüv. 0 Von.
— 16-ikán 8 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 17-ikén 9 Láb, 6 Hüv. 6 Von.
— 18-ikán 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 19-ikén 9 Láb, 3 Hüv. 0 Von.

(Az O felett.)

A' Gabonának Pesti piaczi ára Augustus 14-dik napján 1828. V. Czban: Egy Pozsonyi mérő tiszta Búza 7 for. 40 kr. Kétszeres 5 for. 40 kr. Rozs 3 for. 40 kr. Árpa 2 for. 32 kr. Zab 1 forint 44 kr. Kukoricza 2 for. 46 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

Annunciatio

ad

omnes studii theologici Cultores altera.

Quoniam Theologia mea Fundamentalis eum nacta est successum, ut Theologiae quoque Dogmaticae edendae me accingere liceat; hanc nunc omnibus sacratioris hujus disciplinae Cultoribus insinuo, ea lege imprimendam, ut Pars prima proximo mense Novembri, altera Martio, tertia Junio, praelo liberatae, occasione nundinarum Pestanarum, iisdem mensibus respondentium, haberi possint. Pretium totius Dogmaticae, via praenumerationis, defigitur in florenis septem reluitoriis, una vice, usque finem Martii a. 1829-i ad me, aut Pestinum ad Spectabilem ac Clarissimum Dominum Emericum Szalay Professorem, et h. t. Decanum transmittendum. Laudatis vero jam in prima Annunciatione D. D. Collectoribus, atque A. R. Dominis Secretariis Episcopalibus, accedunt Bibliopolae: Pestini, D. Josephus Eggenberger; Posonii, D. Andreas Schwaiger, et Viennae, D. Josephus Schalbacher, apud quos etiam Theologia Fundamentalis a quatuor florenis reluitoriis haberi poterit. Ubi vero totum opus prodierit, apud eosdem DD. Bibliopolas venale exstabit a florenis quinque conventionalibus.

In. S. Monte Pannoniae
Die 10-a Augusti 1828.

Isidorus Guzmics m. p.
operis auctor.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(16.)

Pesten, Szombaton, Kisaſſzony Hava 23-dik napján 1828.

Út.

Út bizonyos kalauz, melly czélra vezérli az embert;
Néha tekervényes, majd egyenesre vonult.
Menyj egyenes pályán; úgy jutsz czélodra; ki eltér,
Az sok időt elveszt, 's vissza se' térhet oda.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Hazánk' fő városában, Budán, August. 20-ika, melly Sz. István első Királyunk' ditső emlékezetének van ſzentelve, mint orſzágos ünnepünk, ſzokott fényes pompával ſzenteltetett meg. Úgy tetſzett mintha a' két ſzomſzéd város egybe olvadván, egéſzen a' várba tódult volna; ugyanis a' ſzámtalan sokaságú népen kivűl több rendbeli titkos Tanátsos Urak, a' N.M. Magyar Kir. Helytartó Tanáts', és K. Kamara' Tagjai ékes magyar öltözetekben, a' N. M. Királyi Kúria, a' Ns. Vmegye Tiſzti Kara, a' Generálisság és egyéb hadi Tiſztek, a' Kir. Univerſzitás Magistrátusa, a' Fő Oskola- és Gymnasiumbeli tanúló Ifjuság, a' két Szabad Kir. Város Tanátsa, a' Czéhek magok záſzlóikkal, mind fényesítették díſzes megjelenésökkel ezen nemzeti ünneplést. A' Processiót reggel 8 órakor indította meg Fő Méltóságú Primas Ő Herczegsége a' Sz. István templomából a' várbeli Plébánia templomba hoſſzú sorratigen fényes egyházi kéſzűlettel, elől, te vivén lóháton egy Pap a' kettős kereſztet, és négy Kis-Pap a' Szent Jobb-kezet. A' fő templomban pompás ſzertartású nagy Mise után Nagy Tiſzteletű Jánoki Károly Izsai Plébánus Úr magyar nyelven prédikált bőlts ékesen ſzóllással, és Tiſztelendő Krajner Antal Úr, a' Budai fő Plébániának Káplánya német Prédikátiót mondott; mellynek vége lévén 11 óra után hasonló sorban viſſza ment a' Processio a' Sz. István templomába. Ekkor az ünnep méltógához képest megdördültek az ágyúk a' vár fokáról, a' piaczra kiállított ſzámos katonaság pedig apró fegyverekből tett salve-lövéseket. — Az nap estve, valamint előtte való estve is az úgy nevezett Au kert elmés felírásokkal, 's által tündöklő ábrázolatokkal ki volt világosítva, mellyek között egy felől István első Királynak, és más felől hitvesének Gizelának ékesen ragyogó, 's mesteri kézzel ké-

ſzített képe látſzott a' királyi 's országi jelekkel, és ékességekkel; a' Királyné képe alatt olly magyar 's német vers volt, melly a' mostan ditsőségesen Uralkodó Karolina Királynénk Bajor Kir. házból való ſzármazására is czélozott, honnét Gizela is vette eredetét.— Igy hódol a' Magyar ſzív Koronás Fejedelménekmég a' Ditsőült' emlékezetének ſzentelésében is.

Ő Királyi Fő Herczegsége Estei Ferdinánd Magyar Orſzág' hadi Kormányozója, Aug. 19-dikén Budáról Al-Csúthra ment Ő Tsáſz. K. Fő Herczegségéknek Orſzágunk Nádor-Ispányának, és Felséges Hitvesének látogatására, 's onnét Felső Magyar Orſzágra indúlt katonaſzemlélődés végett.

Ő Ts. Kir. Felsége a' Magyar Kir. Udv. Kamaránál eddig volt Betsületbeli Concipistát Mélt. Gróf Erdődy Sándor Urat, ugyan azon Kamarához Betsületbeli Titoknokká nevezni méltóztatott, ditséretes tulajdonságira, és ſzorgalmatosságára nézve.

Árvából Aug. 13-dikán. — Nagy Mélt. Erdődi Pálffy Fidelis Úr Ő Exiának, Kir. Fő Tárnoknak, mint Ns. Árva Vármegye Fő Ispányának, 's a' t. bölts kormányozása, 's előlülése alatt, Kubin mező városban Aug. 11-dikén tartatott ezen Megyének Tiſzt-újító ſzéke ſzép megeggyezéssel, és tsendességgel; melly alkalmatossággal réſzint felkiáltás, réſzint voksolás által a' válaſztás illy következést ſzült: 1-ső Al-Ispány lett Nagys. Abafi és Felső-Lehottai Abaffy Vendel Kir. Tanátsos; 2-dik Al-Ispány T Felső-Kubini Kubinyi Jósef.— Fő Adóſzedő T. Bajcsi és Geczelfalvi Bajcsy Antal.— Fő Szolga Birák: TT. Domanoveczi és Lestinei Zmeskall Móricz, Revisnyei Reviczky Antal, Abafi és F. Lehottai Abaffy Aristides, és Domanoveczi és Lestinei Zmeskall Mark. — Al-Szolga-Birák: Viltsek Ferencz, Revisnyei Reviczky Péter, F. Kubini Meskó Vendel, Domanoveczi és Lestinei Zmeskall Maximilián: — Tiſzti Fő Ügyéſz F. Kubini Koroda Gáspár; Al-Ügyéſz F. Kubini Meskó Károly. — Ex-actor Sédeni Ambrózy Károly. —Út-igazgató K. Lehottai Lehotzky Elek. Levéltárnok F. Kubini Koroda Benjamin. — A' Jegyzői hivatalban meghagyattak: Fő Jegyzőnek T. Revisnyei Reviczky Jósef; első Al-Jegyzőnek Reviczky János, 2-diknak F. Zubriczai Monyák Jósef, Urak.

Sáros-Patakról Jul. 20-dikán írják, hogy az oda való Muzeumot Méltóságos Bethleni Gróf Bethlen Imre Úr előbb Küküllő-utóbb Alsó Fejér Vgye Fő-Ispánya, Sz. István Rendének Kereſztese, egy gazdag Asvány-gyüjteménnyel ajándékozta meg, és hogy az tovább is gyarapodhassék, ezer forint tőkepénzt adott annak emlékezetére, hogy kereſztnevét viselő fia, két eſztendő óta (mint már ditső Őse, a' historikus Bethlen Farkas, II-dik Rákóczi Györgyel azon egy ſzobában,

melly azért még ma is Úrfiak' ſzobájának neveztetik) ott tanult. — Az idei Exámenek alkalmatosságával Mélt. Gr. Széki Teleki Jósef Úr, Csanád Vgye Fő Ispánya, a' Kir. Törvényſzék Bárója 's a' t. ki mint Fő Kurátor, az Exámeneket kormányozta, most is, mint máskor, sok kötetből álló könyvekkel ajándékozta meg a' Könyvtárat.

OROSZ BIRODALOM.

Az Odeſſzai Journálnak két darabja, az Aug. 2-diki, és 6-diki érkezett ide, mellyek a' tsata mezőről semmi új hírrel nem kedveskednek. Az Aug. 2-diki darabban ez vagyon: „Ő Felsége a' Tsáſzárné folyvást tengeri ferdőt haſznál Raynaud Úr' mezei lakásán. Ő Felsége legjobb egésségben vagyon." — Továbbá jelenti ezen Ujság Jáſzvásárról Jul. 26-dikán költ tudósítás ſzerént, hogy azon napokban Lord Heytesbury azon városon kereſztül útazott, ki Ő Felségének a' Tsáſzárnak fő hadi ſzállására megyen. (Hg. Hessen-Homburg, ki hasonlóképpen Austria réſzéről oda igyekſzik, Jul. 22-dikén érkezett Galaczba.)

Az Aug. 6-diki Ujság illyent ír: Odeſſza nevű gőzhajó a' f. h. 3-dikán indúlt innét legelőſzör Krimiába; sok útasok mentek rajta, kik között volt Witt General-Lieutenant, 's azon kivűl sok butyorok, és portékák; azonban alig ment ki a' kikötőhelyből, a' masinája gyengébben kezde dolgozni, 's azután hírtelen megálla, úgy hogy tovább nem mehete, és vitorla segedelmével kéntelen volt viſſzatérni a' kikötőhelybe. Most abban foglalatoskodnak, hogy a' műſzereket elbontsák, 's az akadály' okát kitanulják, hogy azután a' kivántató igazitást megtegyék rajta. Reménylyük, hogy ezen haſznos ſzándék 3—4 nap alatt ismét czélját eléri."

Odeſſzából Aug. 8-ikán költ levél ſzerént Ő Felsége Miklós Tsáſzár az nap Odeſſzába érkezett.

Ő Felsége a' Tsáſzár a' megholt Barklay-de-Tolly fiának 85 ezer Rubelből álló pensiót, mellyet az annya húzott éltében, adott egy eſztendőre kegyelem képpen.

Theodosia városába 1100 Török fogolyot vittek Anapa várából, ezek között van az előbbi Basa' fia, és 12 Tiſzt. — Az Odeſzſzai kikötőhelybe ismét 12 hajó érkezett, ú. m. 9 Austriai, 1 Angol, 1 Sardiniai, 1 Nápolyi; 4 közűlök kereskedők portékájával volt megrakva. Ezek mind Konstantinápolyból mentek oda 6—7 nap alatt.

A' Tsáſzár az ármádához botsátott napi parantsolatjában a' katonáknak ſzoros kötelességökké tette az ellenséggel való emberséges bánást, mivel éſzre vette az Oroſzoknak elkeseredését, és boſzús voltát a' miatt, hogy a' Törökök ſzokások ſzerént elvágták az elesett Oroſzok fejét.

Odeſſzából Jul. 24-dikén. — Greigh Admirális hajós seregével Várnához indúlt, hogy hadi sere-

)(*

geink' mozdúlását gyámolittsa. A' testőrző seregek Tultsintól elindúltak, 's a' Duna felé tartanak. Ezen pillantatban 60,000 emberből álló sereg kap parantsolatot, hogy Volhiniából ki indúljon, 's a' Birodalom' határszeleihez előnyomuljon. Ezen seregek által elhagyatott helyekre az Orszag' belső részeiből érkeznek új katonák, és a' mostani háború folytatására tett készületeink igen hatalmasok; már jó darab idő óta 300,000 fegyveres ember áll készen összvegyülekezve 80 mértföldnyi köztéren, és az első intésre akármerre megindúlhat. Bátorkodunk reményleni, hogy semmi további eszközhöz nyulni nem leszünk kéntelenek a' békeség' áldásainak viszszaszerzésére. — Igen sok Congrevi rakétákat szállítottak itten hajóra, hogy az ármáda után vigyék.

Sz. Pétervárából Aug. 2-dikán. Az 1827-diki Máj. 7-dikén költ Felséges Nyilatkoztatásnál fogva a' Birodalom' Hitel-Intézetének Tanátsa a' múlt hónap 30-dikán tartá esztendei ülését ezen Intézet' számadásának megvizsgálása végett. Ezen ülést a' Financz-Minister, Cancrin Grlis ahoz alkalmaztatott beszéddel nyitá-meg, mellyben előadván az Orosz Birodalom' pénzállapotjának jó karban létét, a' mit az is mutat, hogy a' Status-Obligatiók' betse a' had-izenetre is tsak keveset hanyatlott eleinte, azután pedig ismét folyamatjára felhágott, a' számadásokat rövideden felvilágositja; e' szerént a' folyó eszt. 1828. Jan. 1-ső napján a' kétféle Státus Obligatiók Bank-Assignatiókban számlálván, 652,396,912 Rubelre mentek. A' Jan. 1-ső napjáig 1828. kifizetett 6 perCentes Státus-adósság ment: aranyban 8700 Rubelre, ezüstben 2,760,200 Rub., papírosb. 55,302,540 Rubelre; 5 pCentes adósság: ezüstben 12,125,820 Rubelre.— Azonban a' Bankba most is tsoportonként teszik bé a' magános emberek tőkepénzeiket.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Berry Herczegné, ki Bajonban volt, onnét visszatértében Sauveterre-n, Navarreur-en, Mauleon-on keresztül ment, 's mindenütt nagy örvendezéssel fogadtatott; Jul. 27-dikén Oleron-ba, 28-dikán Pauba érkezet, hol a' játékszint meglátogatta. Útközben megnézte Curraz várát, hol IV. Henrik neveltetett, és még sokat regéll a' földnépe az ő gyermekségéről. 29-dikben Sauveur-be ért az oda való ferdőkbe. Midőn ezen Megyébe (a' Felső Pyraeneibe) belépett, az útak számtalan néppel rakva voltak; mindenütt győzedelmi kapukat lehetett látni, mindenütt hangos örvendező kiáltással fogadtatott. A' tartomány' régi szokása szerént az ifjak fejérbe öltözve, kalapjaik, 's öveik pántlikákkal felczifrázva voltak, 's a' Herczegné hintója körül nemzeti tánczokat jártak egész Pierre fitte-ig, noha a' kotsi sebesen ment. Innét St. Saveur-ig a' Herczegné tsak lépést mehetett a' nép tsődülése miatt. A' Herczegné' lakása' kapujánál állott a' Megye' Praefectusa, a' hadi

Kormányozó Generális, a' Papság' 's a't. és valamivel tovább az oda való ferdőben találkozó Aſſzonyságok fogadák a' Herczegnét. Ő a' Tiſztviselők' örvendezését elfogadá.

Marſzelyi levél ſzerént l' Eglé hadi korvet Cosmao-Dumanoir fregáta-Kapitány' vezérlése alatt Toulonból elindúlt, hogy Champollion Urat még 12 Fr. tudós társaival eggyütt Alexandriába által ſzállittsa. Ezen hajónak meg volt hagyva, hogy onnét viſſzatértében Tunisnál kössön-ki. — Ezen tudományos küldetésen kivűl, 's meg azon kivűl, melly a' Móreai hadi expeditióval Görög Orſzágba megyen, a' belső dolgok' Ministere egy iſjú tudós terméſzet-Vizsgálót, Jacquemont Victor nevűt, küld tudományos útazás végett Persiába, és Indiába, melly útazás 4—5 eſztendeig fog tartani. (Nálunk a' két Magyar Haza eggyütt sem vala képes annak rende ſzerént egy Magyar Tudóst olly tudományos vizsgálódások végett idegen földekre küldeni, mellyek egyenesen nemzetünk' régi hazájának, 's eredetének kitapogatására czéloznának! — Itt akaratom ellen is a' ſzegény Kőrösi jut eſzembe; midőn a' Francziák, Angolok nem különösen nemzetöket, hanem az egéſz világot illető tudományos nyomozások végett nem eggyet, hanem tsoportonként küldik a' Tudósokat meſſze földre.)

A' 8-dik línea-gyalog Regement, melly Marſzelyben fekſzik, Toulonba fog menni, 's ott hajókra ſzállván, a' többivel Móreába indúlni. Ezen Rgt'. Obesterét, Salpervich Urat, Párisból várják.

A' Marſzelyi városi Tiſztség kihírdettette, hogy az ott uralkodó ragadós veſzedelmes nyavalya kezd valamennyire ſzünni.

Már régen írták az Ujságok, hogy Algir bekerittetése igen gyenge lábon áll, sőt hogy a' Franczia hajók a' várostól jó meſſze viſſzahúzták magokat; most egy tengeri Tiſzt, ki Algirba küldetett a' foglyok' kitserélésére, ílly tudósítást teſzen: „A' Kormányozót a' Dei kedvesen fogadta, 20 emberünkért 60 Algiri foglyot kapott viſſza. A' Dei még azt is megengedte, hogy hajónk akárhol kiköthessen, de az tsak a' kikötőhelyben maradt éjjel, és az emberek ki nem ſzállottak a' ſzárazra, mint nekik meg volt hagyva. Noha Bairam ünnep volt, mégis a' Dei a' harmadik bőjti napon elfogadta a' Fr. Vezért, és azt állította, hogy ő mindég tiſzteli a' Francziákat, noha háborút visel velők. Azon panaſzait előhordta Deval Úr ellen, mellyeket a' háború előtt is tett. Sajnálta a' Dei, hogy Collet Admirálissal több ízben nem beſzélhetett. Azt kivánta, hogy törvényesen vizsgáltassék meg az ő maga viselete, és az ő Udvaránál volt Ágensünk' magaviselete; ő kéſz Franczia Törvényſzék alá vetni magát, és eleget fog tenni, ha meg itéltetik, ha pedig ő ártatlannak találtatik, tsak azt kivánja, hogy Deval Úr hívattassék viſſza." (A' Messager des Chambres ezen előadást nem tartja igaznak.)

PORTUGALLIA.

A' Lizabónai Udvari Ujság Jul. 26-dikán D. de la Fonseca General-Lieutenántnak a' Pinheli fő hadi ſzállásról azon h. 15-dikán írt tudósítását közli, melly ſzerént Almeida várőrserege magát alája vetette a' neki ajánlott feltételeknek, és ezen várat Dom Miguel' seregeinek általadta.

Da Costa Sousa Macedo Alvaro Generális írt a' Galiciai Spanyol Fő Kapitánynak D. Eguia Nazariónak, hogy a' Portugallia, és Spanyol Orſzág között fennálló kötéseknél fogva az oda által futott Portugallus Constitutiósokat fegyvereikből kivetkeztesse. A' Fő Kapitány válaſzolt neki, 's jelenti, hogy a' Minhoi hadi Kormányozótól is hasonló levelet vett, ki a' fegyvereknek, lovaknak, és minden portékáknak viſſza-adatását kéri, mellyeket az Oportói ſzökevények magokkal oda vittek, valamint azon pénzt is, mellyet a' Státus-pénztárából elvittek; azt mondja továbbá, hogy ő parantsolatot adott, hogy ezen ſzökevényeket tsak úgy botsássák bé Galiciába, ha fegyvereiket Portugalliában haggyák, és tsak úgy nyernek oltalmat, mellyet az emberiség kíván, ha fegyvertelen jőnek, vagy hadi ſzereiket kiadják, úgy kis tsapatokban meſſze bé az Orſzág' belsejébe küldetnek. Továbbá megparantsolta, hogy az elvett fegyvereket, lovakat 's a' t. pontosan adják viſſza a' Portugallus Tiſztviselőknek. A pénznek viſſza adatása igen nehéz, mivel ezt egymás közt feloſztották, hogy élhessenek, mivel Spanyol Orſzágtól semmi segedelmet nem várhatnak. — „Értettem úgy mond, hogy az említett Portugallus katonák' nagy réſze meghallván a' Királyi megkegyelmezés' hírét, kis tsapatokban viſſzatérnek, hogy ezen kegyelemben réſzesülhessenek, 's a' t. Költ Santjágóba Julius 14. 1828. Eguia Nazario.

Magános levél Jul. 23-ikán így ſzóll Lizabónából: „Cybele fregáta, és Urania korvet, mellyek Oporto bekerítésére fordíttattak vala, a' f. h. 21-dikén ide viſſzatértek, és a' Madeira ellen kéſzűlő expeditióban réſzt fognak venni, hasonlóképpen Neptun, és Sebastian briggek 's több más hajók is. Terceira ſzigete eleinte Dom Miguel mellé állott volt; de tsak hamar az 5-dik Vadáſz batalion ellenkező indúlatra vette a' lakosokat. Ezen batalion, melly nehány pattantyúsokkal az Angrai fellegvárban feküdt, onnét kiindúlt, hogy a' polgári katonákat fegyvereikből kivetkeztesse, kik D. Miguelt kiáltották Királynak, lövöldözni kezdett reá, 's elſzéleſzté őket; azután a' Kormányozót elfogá, és Dom Pedró' Királyi méltóságát helyre-állítá. Illy állapotban volt a' dolog akkor, midőn Princesa Real nevű Lizabonából küldettetett korvet oda ért, 's el lehet gondolni, hogy oda bé nem botsáttatott; így járt Madeirában is; kéntelen volt tehát San Miguelbe menni, melly az Azori ſzigetek közűl egyedűl van Dom Miguel mellett. Egy levél azt

mondja, hogy Madera mellett két Angol fregáta áll az Angol Kereskedők' oltalmazására.—Éppen most mondják, hogy egy Franczia hadi brigg érkezett a' Tajó torkolatjához; még nem tudják béjőn-e ide kikötni, vagy tovább megyen."

NAGY BRITANNIA.

Dublinban a' minap ismét gyűlést tartott a' Katholikusok' egyesülete, mellyben O' Connel nagy hevességgel beszéllt. Szemre hányásokat tett az Országlószéknek, hogy a' Katholikusoknak meg akarja tiltani a' fegyverhordást, a' nélkül, hogy az Orangistáknak ebben gátot vetne. Ha az Országlószék nem akarja ezen utólsóknál kinyomozni a' fegyvert, megteszi ezt az Eggyesület. Ezen felekezetbeliek fegyveres kézzel űzték széllyel azon gyermekeket, kik a' Clarei győzedelem végett öröm-tüzet akarának gyujtani. Midőn így beszéllene, közbe szólla egy Robarts nevű Úr, 's azt kérdé: vallyon győzedelemnek nevezi-e azt, ha a' Pápistaság uralkodik a' tudatlanságon, és babonaságon? Ezen kérdésre sokfelől piszegtek, jelentvén, hogy nints kedvőkre a' hallgatóknak ezen közbe-szóllás, és az ebből támadott vitatások közben Robarts és O' Connel Urak között a' gyülekezett tetszése mindég O' Connel' részére hajlott, ki ez által még inkább feltüzesedvén, történetiképpen megmutatni igyekezett, mennyire iparkodott az Angol Országlószék Irlandot elnyomni. Az ő ellenkezője védelmezte az Országlószéket az előhordott több vádok ellen, mondván, hogy az Irlandi népet minden lehetséges jóval tetézte, különösen a' motsárok kiszárítása által. „Megengedem a' kiszáritást, felele O' Connel, az Országlószék kiszarította, kiszopta az Irlandi nép' vérét (nagy nevetés.) Jól tudja az Úrfi, hogy az Orangisták jel-szava polgártársainak vérében van megfereszve." Robarts Úr: „Én nem vagyok Orangista." O' Connell Úr: „És ha az Úr az Orangismus' mellett viaskodnék is, az Irlandi nép mégis így kiáltana: Engedj meg neki, mert nem tudja, mit tselekszik. (Halljuk, halljuk!) Ezt mondom én neki, 's ő általa az Angol népnek. Nem akarom Angliának, a' hősök' Országának ditsőséget megsetétíteni, hanem Irlandnak is olly napokat akarok szerezni, mint Angliának legditsőségesebb napjai voltak. Mivel tudom, hogy minden segedelem-kútforrásokkal bír arra, hogy nagy és boldog legyen, tehát érzem is, hogy hazám eránt nem tellyesítem kötelességemet, ha minden erőmből azon nem leszek, hogy azt a' Nemzetek' mérő serpenyőjében fel emeljem." Ezen szavakkal végzé beszédét a' gyülekezetnek hangos örvendezése között.

Gr. Liverpool, ki sok ideig nem beszéllt, most még rosszabbúl kezd lenni. Bal része már jó ideje, majd egészen bénna volt; valami 14 nap előtt kemény szaggatásokat érez.

TÖRÖK BIRODALOM.

Alexandriából Jun. 18-ikán. — A' mi Basánkat a' Porta ismét megerősítette hivatalában, a' mi neki sok pénzébe került az ajándékok miatt, noha semmi vetélkedő társ sem állott fel ellene. Az adót egész Egyiptomban nagy keménységgel hajtják bé, 's az a' lakosokat majd kétségbe ejti, kivált a' parasztokat, kik vagyonaikon kivűl, a' több ízbeli katona-szedés által még a' munkásoktól is megfosztatnak, kik a' földmivelésre szükségesek volnának. Delta szigetében több faluk' lakosai elhagyták házaikat, vetéseiket felgyujtották, és Sziriába futottak. — Ezen napokban a' Basának két hajója érkezék ide vissza; ezek a' fiának, Ibrahim Basának, hadi szereket akartak Móreába vinni, de a' szövetséges hadi hajók által megátoltattak; eggyik hajó a' reá tett ágyúlövések miatt kárt is vallott.— Ma egy Angol hadi brigg is érkezett ide Navarintól 3 nap alatt, Ibrahim Basának egy Biztosával, ki az Attyától parantsolatot kér, mi tévő legyen illy nyomoruságos állapotjában, minekutánna a' bekerítő hajós sereg őtet bézárta, a' Porta elhagyta, 's a' maga seregei között is békételenséget kezd észrevenni? Ő tehát hadi seregével eggyütt Egyiptomba vissza kivánkozik. Történetből a' Basa (Ali) éppen ma érkezék ide (Alexandriába.)

Konstantinápoly, Jul. 26-dikán. — Több nap óta itten győzedelmi hírek szárnyalnak a' Hussein Basa hadi seregétől. De Pérában (hol Kereszténynek laknak) nem igen hiszik, kivévén azon dolgot, hogy Basardsiknál egy Török lovas sereg az Orosz előljáró seregre rohant, 's abban tetemes kárt okozott, míg az Orosz táborból segítség nem érkezett. Hussein-Bei Ejub Basát lenyakaztatta, hogy a' Dunánál magát jobban nem védelmezte. A' fő város tsendessége még eddig meg nem zavarodott; hanem Sz. Stefanónál a' Burgasi úton a' Birodalomnak legnagyobb puskaporos háza a' levegőbe repült; ebből a' mostani környülállásokban a' Portának igen nagy kára van. Azonban a' Szultán megparantsolta, hogy 500 leggazdagabb nem eggyesült Örmények, és 500 leggazdagabb Görögök fizessék meg a' kárt.

Bukurest, Jul. 26-dikán.— Városunknak egésségbeli állapotja naponként javúl. A' Brailára fordíttatott várvívó ágyúknak egy része ezen vidéken vitetett által Gyurgevo ostromlására, hol a' Törökök keményen ellent-állanak.

Jelentés.

Bihari János nevezetes Muzsikásnak Hegedűje, Pesten a' Hét Választóknál lévő Szálában folyó 1828-dik esztendő Augustus 26-dik napján délután 4 órakor fog elkótyavetyéltetni. A' bejövendő árr nyomorúlt Özvegye' gyámolitására fordíttatván.

Hirdetés.

A' Porúl kapható Savanyú vízről.

Az úgy nevezett Pesdítő Anglus port (Aerated Soda powders) Pulveres effervescentes, most Bétsben is találhatni Meissl Urbán Egri születésű hazánkfijának Angyal-Patikájában, a' Belső városban: Am Hof Nro 323. Ez éppen az, a' melly Angliában és Frantzia Országban igen kedvessé lett, és Savery, Moore, és Davidson által Londonban készíttetik, Pesdítő Por név alatt. Egy katulyátskában húsz tsomó por van, mellyel ugyan ennyi jó nagy pohár savanyú vizet, a' mellette találtató leírt mód szerént egy szempillantás alatt lehet készíteni, mindenütt a' hol tsak ivó víz találtatik. Ereje a' vizet vagy vizes bort egyszerre felpesdíti, haboztatja', és kellemetesen hívesít.

Minthogy az ember útra egy hónapra valót is könnyen magával vihet, vagy 12 's több személyekre 's elegendőt a' zsebjébe tehet, e' mellett sokképpen hasznavehető, mellyel a' vízzel elegyített vagy megtzukrozott bornak, málnás-megnádmézelt-tzitromos-, vagy narantsos víznek igen kellemetes ízt adhatni, és e' mellett az ára is igen illendő: ezt a' Khémiai készítményt esztendő olta a' Közönség igen megkedvellette; sőt itt Bétsben több nagy hírű Orvosok bizonyos ese-

tekben rendelések szerént a' vele élésnek kívánt jó következését tapasztalták: reményli az alólírt, hogy Híradását e' felől az Érdemes Közönség kedvesen fogja venni.

Ugyan az az erőszesz, melly a' Champagni bort felpesdíti és haboztatja, teszi ezen pesdítő száraz pornak alkató egyik részét, egyesítve azon alakokkal, mellyek a' Rohitsi, Borszéki, sőt minden savanyú vizekben már felolvadva együtt találtatnak.

A' ki ezen porokat reggel és estve lefekvése előtt vízben béveszi, annak turhaoszlató erejét fogja tapasztalni.

Vagyon egy katulyátskában húsz tsomótska por; melly 20 nagy ivó pohár-vízhez van kiszabva. Vele bánása módja mellette le van írva. Egy illyen katulyátskának az ára 48 kr. pengő pénzben.

Minden tíz katulyátskára egy, minden százra pedig 15 szolgál ráadásúl a' Vevőknek.

Meissl Urbán.

Bétsi Patikaáros az Angyalnál:
am Hof. Nro 323.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(16.)

Jelentés az érdemes Olvasókhoz.

(1) Több kérdezésre kötelességünknek tartjuk a' tiſztelt Olvasó Közönségnek ezennel tudtára adni; hogy ezen második fél eſztendei Ujság' nyomtatványaival az első ſzámtól fogva egynehánynak még ſzolgálhatunk. — Egyſzer'smind, hogy az Európai Atlásnak eddig kijött 8 Mappáját meg lehet ſzerezni 20 krajczárjával ezüstben. — Sveczia, Norvegia, és Dánia Mappája már munkában van, mellyel érdemes Olvasóinkat meg fogjuk ajándékozni.

Bablah nevezetű új Festék.

(1) Nem rég hozatott Európába egy növevény Kelet-Indiából, melly Franczia Orſzágban a' gyapjú festésére megpróbáltatott, és a' fekete ſzínre nem csak kipótolja ſzaporaságára nézve az Aleppói gallest, hanem háromſzor annyi telik ki belőle, mint amabból. —

Ennél fogva az alólírt azon iparkodott, hogy ezen festéket az ide való lakosok ſzámára is megſzerezze, és minden vevőkkel egyſzer'smind közli ezen ſzer feloldozásának meghatározott leírását, s' módját, ajánlván ezt, mint legjobb kiméllő-ſzert, valamint az ő Szeres Kereskedésével egybe-kaptsolt, mindennel bőven felkéſzült festő ſzerek' gyüjteményét, úgy különös jóságú Indigót, 's a' t.

Hoffmann Kereſztelő János
Pesten az Arany Vasmatskánál,
a' Sebestyén-Piaczon.

Hírdetmény.

(1) Ezennel köz hírré tétetik, hogy Tekintetes Ns. Békés Vármegye ſzámára ſzükséges Iró-ſzereknek, valamint a' Cselédek felruházására megkivántató Portékáknak ſzállitására — a' folyó 1828-dik eſztendő September hónap 9-én Gyula Mező-Városába tartandó Orſzágos Vásár alkalmával a' Czédula-háznál tartandó Licitátio által annak, a' ki azon Irói ſzereket, és a' Ruházathoz kivántató Portékákat az elő adandó mustra ſzerént legalsóbb áron megſzerezni, 's a' nevezett helyre ſzállitani magát lekötelezendi — által fog engedtetni.

(Második Félesztendő 1828.))(

Kivántatnak pedig e' következendők

I. Iróí ſzerek:

1-ſzör. Jóféle papiros 42 1/2 Rizma.
2-ſzor. Közönséges papiros 43 1/4 Rizma.
3-ſzor. Nagyobb Protocollaris papiros 4 1/4 Rizma.
4-ſzer. Boritéknak való papiros 1/4 Rizma.
5-ſzör. Spanyol viaſz 39 1/2 font.
6-ſzor. Spárga 41 1/4 font.
7-ſzer. Olló 36 darab.
8-ſzor. Pennatsináló kés 37 darab.
9-ſzer. Plajbáſz 28 duczat.

II. A' Ruházáthoz:

1-ſzör. 44. Előbőrrel kéſzült buza-virág ſzínű kéſz Sapkák.
2-ſzor. Hétfertályos buza-virág ſzínű poſztó 133 2/4 rőf.
3-ſzor. Hétfertályos ſzélességű ſzürke poſztó 31 2/4 rőf.
4-ſzer. Egy rőfös ſzélességű béllésnek való fehérítetlen váſzon 290 rőf.
5-ſzör. Egy rőf ſzélességű fehérített váſzon 73 2/4 rőf.
6-ſzor. A' Dolmányokhoz Concent 12 2/4 rőf.
7-ſzer. A' Dolmányokhoz Szattyán 10 darab.

III. Gombok:

1-ſzör. A' Dolmányokra gömbölyű czin gombok 400 darab.
2-ſzor. A' Dolmányokhoz fehér czin Pitykék 1100 darab.
3-ſzor. Fehér lapos (Szalamia) Gombok 73 darab.

IV. Sinórok:

1-ſzör. Fehér teveſzör boritás 520 rőf.
2-ſzor. Dolmányra való ſzegletes sinor 500 rőf.
3-ſzor. Vékonyabb sinor (sujtás) 1546 rőf.

V. Közönséges fekete kalap 19 darab.

VI. Borjú bőrből, patkos fehér sinorral béſzegett új csizmák 88 pár.

VII. Vas Sarkantyú 18 pár.

Kályháknak Depositoriuma.

(8) Alábbírt magát ajánlja, és jelenti hogy a' Dorottya utſzában T. N. Wurm Úr háza mellett T. N. Tzigler Úr házában lévő boltjában mindenféle tsinos legújabb tetſzésre kéſzitett, és a' Rajzolásban mostani időre nézve legdiſzesebben formált márványos, és tüzet kiálló jó fejér agyag földből kéſzíttetett, minden motsok, folt, és ſzin változástól ment Kályhák találtatnak. Fogadásokat is felvállal, a' millyeneket a' megrendelő T. N. Urak kivánni fognak, kiknek is bizodalmát megnyerni reményli.

Pesten Julius 23-dikán 1828.

Kren Szebestén
P. Fazekas Mester.

— o —

Királyi haſzonvételek 's puſztaréſzek kiárendáltatása.

(3) Köz hírré tétik: hogy a' Méltóságos Szatmári Püspök' Jóſzágaiban találtató négy Vendégfogadók — Méſzárſzékek — a' Tiſzai halászat, és némelly réſz-puſzták, a' jövő 1829-dik eſztendő Januariustól kezdve három eſztendőkre haſzonbérbe fognak kiadatni, 's e' végre a' jövő September' 16-dikán Tiſza-Nánán reggel Kótyavetyé tartatni, mellyre minden réſzt venni ſzándékozók egéſz bizodalommal hívatalosok.

Licitatio Hírdetése.

(3) Folyó 1828. eſztendei Kisaſszony Hava 26-dikán Sz. Kir. Pest Várossában Zöld kert útſzában az 500 ſzám alatt lévő Házban, néhai Tekintetes Beódrai Karácsonyi Lázár Úrnak hagyatott Successionális Massája réſzéről licitáltatni fognak két ſzáz kilenczven Akó, réſzerint Pesti Kőbányai, réſzerint pedig Szadai, 1824-dik eſztendőről való fejér Borok hordóstúl, vagy hordó nélkűl, — nem külömben két duppla Átalag Tokai tsináltt Borok, és több ſzáz akóra való üres, vassal abrontsolt hordók, — mellyek a' többet ígérőnek kéſz pénzért eladatni fognak. Ne terheltessenek tehát a' venni akarók, a' ki tett helyen, és napon, ſzokott Licitátiobeli időre megjelenni. Ha mindazonáltal valaki az illetett Borokat, vagy üres hordókat, még a' Licitátio előtt venni kivánná, eziránt mindennap a' fenn kitett és ſzinte a' tiſztelt Karácsonyi Lázár Úr Successionalis Massájához tartozó háznál az első emeletben tudósítást vehet. —

Eladó réz serfőző Kazán,

melly egéſzen új, gömbölyeg formáju, a' legjobb rézből jól el van kéſzítve, és fedéllel is fel van kéſzűlve, az általmérője 70 Bétsi hüvelknyi, mélysége pedig 30 Bétsi hüvelyknyi, és közel 40 Béts akós; terhe pedig fedelével eggyütt 892 Bétsi fontot nyom. Bővebb tudósítást vehetni Pottensteini rézfabrika' lerakó helyén a' Freyungen Nro 157 Steiner és Bankér Társai házába Bétsben.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' megüresedett Csanádi Püspöki Uradalomhoz tartozó következendő haſzonvételek fognak Árendába adatni.

1-ſzör Ezen Makai Uradalom határjában lévő Igátsi Csárdában a' Bor, Pálinka, és Sermérés jussa, és ehez tartozó 22 láncz ſzántó föld. Bánat Pénz 19 for. Váltó Czédulákban.

2-ſzor Az úgy nevezett Rákosi Csárdában, ſzinte Bor, Pálinka

és Ser mérés jussa, és ehez tartozó 14 láncz ſzántó föld. Bánat pénz 30 for. V. Cz.

3-ſzor A' Kopántsi Puſztából mintegy 561 Jugerum ſzántó föld. Bánat Pénz 60 for. ezüst pénzben.

Mellyek' haſzonvételének idei a' folyó 1828-dik eſztendő October 1-ső napján fogják kezdetét venni.

4-ſzer Makó Várossában a' Húsvágás jussa a' mellyhez kaptsolva vagyon 500 hold kaſzálló a' Lelei Puſztából. Bánat Pénz 100 for. ezüstben.

5-ſzör Ugyan Makó Várossában tartatni ſzokott héti Vásárok haſzonvételei. Bánat Pénz 40 for. V. Cz.

Ezeknek Árendái a' jövő 1829-dik eſztendő Januarius 1-ső napján fognak kezdődni, és mindenek 3 egymást követő eſztendőkre fognak kiárendáltatni.

6-ſzor A' folyó eſztendei Makai ſzőllők terméséből remélhető mintegy 800 akó Dézsma Borok ſzinte Licitátio mellett elfognak adatni. Bánat Pénz 100 for. ezüstben.

A' kiknek tehát ezen elő ſzámlált Haſzonvételek kiárendálására, és a' Dézsma Boroknak kéſz pénz mellett való megvásárlására, kedvek léſzen itt Makó Mező Várossában a' Püspöki Palotában a' folyó eſztendei September Hónap 17-dik napján reggeli 9 órakor tartandó Licitatióra, elegendő Bánat Pénzzel felkéſzűlve ezennel meghivattatnak. Költ Budán 9-dik Aug. 1828.

Eredeti Száſz-Kosok' eladatása.

(4) Augustus 20-dikán 80 darab két eſztendős hágó-Kosok gyapustól, a' Rennersdorfi, és Stolpeni Száſz Kir. fajta nyájból jvalók, Pesten a' Bálvány utſzában Föls házában Nro 250 Licitátió útján fognak eladatni.

Híradás.

(2) Pesten az Orſzág úton közel a' Hatvani kapuhoz 657-dik ſzám alatt a' Házi Aſſzonynál 16 antalog eladó Tokai bor vagyon.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Augustus 22-dik napján 1828. V. Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 50 kr. Kétſzeres 6 for. 20 kr. Rozs 3 for. 52 kr. Árpa 2 for. 40 kr. Zab 1 forint 56 kr. Kukoricza 3 for. 50 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

Budai Lotteria.

Kisaſſzony Hava 19-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

24. 77. 65. 38. 16.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(17.)

Pesten, Szerdán, Kisaſſzony Hava 27-dik napján 1828.

M é r ő.

Mindennek mérője vagyon: hév, - szél, - szesz - idő, - víz, -
Bor-mérő. Kitalál emberi elme sokat.
Hát kitalálni miért nem tudnak az isteni Böltsek
Esz-mérőt? — Átok szállana néha reá!

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáſz. 's Apostoli Kir. Felsége Méltós. Semsei Semsey Jób Urat, a' N. M. Magyar K. Udv. Kamara' Tanátsosát, és Semsey Lajos Urat Tsáſz. Kir. Kamarási méltóságra emelni méltóztatott.

Nagy Méltóságú Temerini Gróf Szécsen Miklós Úr, volt Udv. Tanátsos és Referendárius a' Kir. Cancelláriánál, — kit Ő Felsége a' minap a' Kir. Udvari Kamara Vice-Praesidensévé, és a' Magyar K. Helytartó Tanáts' Tanátsosává nevezni, egyſzer'smind belső titkos Tanátsosi rangra emelni méltóztatott a' taksák' elengedésével, — Budán ezen h. 22-dikén a' K. Kamara' Tanátsának tellyes gyülésében, mint ennek Vice-Praesidense felesküdt.

Nálunk a' mult Szombattól fogva a' fellegek, 's essőzések, kivált a' mult vasárnapi, a' levegőt annyira meghűvesítették, hogy a' kedvetlen őſzi napokhoz lehet hasonlítani.

(Második Félesztendő 1828.)

Hadi Tudósítások.

Jul. 26-dikán, Sumla előtt.—Megindítván a' Tsáſzár táborát Bazardtsiktól Jul. 15-dikén, a' harmadik és hetedik hadi sereggel egy oſztály lovas vadáſzokkal, és 108 tartalék-ágyúval, ide nem ſzámlálván az említett két hadi sereg ágyúit, Koslidsán és Jenibazáron kereſztűl Sumla vára, és a' mellette bésánczolt Török tábor ellen előre nyomult.

Három napi útazás után maga a' Tsáſzár Jenibazár előtt táborozott. Előljáró hadaink két nap óta 5, 6 ezer lovasokból álló Török tsapat előtt forgottak, de azok, két ízbeli tsatázás után, mihelyest a' mi első hadi seregünk közelítését megpillantották, viſſza húzták magokat. Jul. 19-dikén Jenibazárnál minden hadaink öſzvehúzódván, Sumla felé megindúltak, hogy az ellenség erejét kitanúlják, 's ha az ellentállana, viſſzanyomják, 's magokat a' bésánczolt ellenséges tábor előtt megféſzkelhessék.

)(

Jul. 20-dikán hajnalban indúlt meg előre a' 7-dik hadi sereg oſztály Gr. Diebits Gen. vezérlése alatt, melly az Orániai Herczeg Huſzár Regementjét is magához tsatolta.— Ezt követték Rudzevits Gen. vezérlése alatt a' többi hadak a' Tsáſzárral eggyütt, mellyek tsata rendekben mentek előre, 's mindnyájan egymást segíthető öſzveköttetésben voltak.— Benkendorf Gen. Adjutáns azon gyalog vadáſz Regementek oſztályait vezérlette, mellyek a' végre rendeltettek, hogy minden esetre, négy ſzegletű tsatarendekbe állíttatván, a' Tsáſzárt, és kéſérőit közbe vehessék. Jobbra ezek mellett három Huſzár Rgment ment Rüdiger Grlistól vezéreltetve; az egéſz had megett 108tartalék ágyú haladott előre két sorban;mellyeket Gr. Orloff Elek Gen. Adjutáns alatt egy oſztály lovas vadáſz sereg oltalmazo t.—A' Szilifztriába vivő útat Syssoieff Gen. őrzötte Kozákjainkkal.

Illyen rendben halada a' tábor ſzinte két mértföldnyire, ollyan helyeken kereſztűl,mellyek ſzanaſzélyt rakva vannak dombtetőkkel, 's patakok, és mély árkok által ſzaggattatnak el egymástól. A' Török táborſzemek vígyáztak mozgásainkra, 's közelgetésünkkor viſſza húzták magokat. De midőn Sumlához már tsak egy mértföldnyire az azt fedező halmok sorait elértük, azonnal ſzemünkbe tűnt a' Török lovasság, melly az általellenben lévő tetők hajlásán tsapatonként sorokban állott. Az ellenség mintegy 10 ezer lovasságnak látſzott, mellynek egy réſze rendes katonaság volt. Jobb ſzárnyát hátráltatván, közepét haraſztos bokrok megé állította, mellyhez az előtte folyó motsáros patak miatt nehéz vala hozzá férni ; bal ſzárnyát pedig kiterjeſztvén, azzal a' mi Kozákjaink állását akarta megkerűlni. Már 11 óra felé volt az idő, midőn a' Tsáſzár parantsolá, hogy a' hadak megálljanak, 's a' hetedik sereg oſztálynak ideje legyen, a' Törökök' jobb ſzárnyát megkerűlni. Ez megesvén, a' mitől igen sok függött, délben az egéſz tábor ütközetre indúlt. A' közép tábornak három első Brigadája, ágyúzás védelme alatt előre nyomult, hogy a' patakon által menvén a' Török lovasság közepét megtámadja. Más felől a' 7-dik sereg oſztály oldalról vette az ellenséget 's azt ágyúztatván neki hajtott. A' mi Kozákjainkkal tsatázó Törökök a' tábor jobb oldalát akarták megkerűlni, és abba bévágni ; de azt a' Tsáſzár éſzre vévén, három Huſzár regementet, és egy egéſz oſztály lovas vadáſzokat rendelt oda 12 ágyúval. Az ellenség ágyúink tüzét sehol ki nem állotta. A' jobb ſzárnya a' 7-dik sereg oſztály előtt nyakra főre viſſza vonta magát ; ugyan azt tselekedte a' közepe is, minekutánna oſzloprendekbe öſzveſzedte magát. A' bal ſzárnyával is, melly a' miénknél ſzámosabb volt, hijában igyekezett a' mi Huſzárjainkon erőt venni. Már most állásait elveſztette. Azonban két óra tájban ismét öſzveſzedvén magát, újra ütközetet próbált. Két ízben igyekezett a' bokrok megé rejtett ágyúival, és lovasságá-

nak reánk rohanásával seregeinket hátra nyomni; mert kartátsaink rontó tüzét ki nem állhatá, és hadaink előre nyomúlását sehol meg nem akadályoztathatá. A' hetedik sereg osztályunk már negyedfél órakor éppen azon a' tetőn állott, mellyen a' Török tábor magának jó helyet választott volt az ütközetre, sőt jobb szárnyunk a' Sumlától Karnabadhoz vivő útig kiterjedett. Végre egész seregével kéntelen vala hátrálni, 's magát Sumla vára falai alá vissza húzni.

A' Tsászár, ki személyesen vezérkedett az ütközetben, hadainak maga viseletével tökélletesen meg elégszik. Ezaz ütközet tsak úgy tetszett, mintha próba-hadifordúlások tétettek volna. Részünkről a' veszteség kevésre megy. Holtakban mintegy 30, sebeseken 70 embert vesztettünk. (Read Obester' elestét már említettük máskor) A' Török foglyok, és hozzánk által jött szökevények beszéde szerént a' Törökök vesztesége 500 ember felé van. Jul. 21-dikén elkezdettük a' tábor fekvését sánczárkokkal és földvár sánczokkal körűl venni. Ugyan ezen napon táborunknak mind a' két szárnya közelített a' bésánczolásokhoz, mellyekben a' Török tábor feksik, a' nélkűl, hogy legkissebb ellentállásra talált volna. Jun. 22-dikétől 25-dikéig táborunknak minden pontjaiból száguldoztak előre tsapatjaink, hogy a' Török tábor sánczait, és fekvését kikémlelhessük, 's ebben éppen nem akadályoztattak bennünket, sem pedig sánczolásaink folytatásában még eddig kiütéssel nem háborgattak.

Ha összevhasonlítja az ember ezt az elzsibbadást azon elevenséggel, és állhatatossággal, mellyel az Ottománok ez előtti táborozásainkban itt Sumla körűl minden lábnyom földért készek voltak velünk megvívni; úgy most azon tulajdon bélyegökre, és régi hadakozásbeli módjokra rá sem ismérhetni. Sumlában körülbelől 40, 50 ezer ember lehet, Husszein Basa Seraskier vezérlése alatt, kik között mintegy 10 ezer tanult hadi nép van; de ezen bésánczolt tábort különösen erőssé teszi az, hogy most mind azokat a' tetőket magába foglalja a' sáncz, mellyekről ez előtt a' várat legfoganatosabb módon lehetett ostromolni. Sumla, és Várna között Paravadit, mellynek fekvése Sumlára nézve igen jó helyen van, Benkendorf Gen. elfoglalta, és azon túl Aidos felé egy szállitmányt, melly a' táborba hadiszerekkel rakva igyekezett menni, semmivé tett.—Várnát Suchtelen Gen. megszállotta, noha a' Törökök gyakor kiütések által a' megszállást igyekeztek akadályoztatni, de a' minek nem leve foganatja; az alatt Uschakoff Gen. serege is oda érkezett, melly Tultsa várát ostromlotta volt. Greigh Admirális hajós seregét már látták közelítni Várnához.

Szilisztria várát Roth Gen. Jul. 21-dikén békerítette.

Gyurgevo várát Karniteff Gen. tartja szemmel egy osztály sereggel, kit Jul. elején az őrizet egyesítvén magát a' Rustsuki őrizettel 6000 emberrel támadott meg; de nemhogy

)(*

a' mi népünknek megtámadásában czélját elérte volna, sőt inkább öt órai tsatázás után az őrizetet a' várig viſſza kergette.

A' Viddini, és Kalefati őrzőseregek némelly bétsapásokat tettek kis Oláh Orſzágba, 's minthogy kétségkivül nagyobb hadi mozdúlást akartak tenni, 9000 embert gyüjtöttek öſzve Kalefat falai alatt. Ezt megértvén Báró Geismár Grlis még 4000 emberre sem telő seregével a' Törökök ellen indúla, Jul. 8-dikán őket megtámadá, megſzalaſztá, 400 embert közülök megöle, 's a' váraikba bézárkozni kénſzerité, honnét többé ki nem jöttek. Ezen győzedelem meggátolta a' Törökök' rabló kitsapásaikat, és Kis Oláh Orſzágnak termékeny vidékeit ismét bátorságba helyheztette.

Örömmel teſſzük ezen jelentésekhez azt is, hogy a' Kavarnai jó kikötőhely tele van eleséggel megrakott hajókkal, és noha a' hévség igen nagy, mégis hadi seregeink jó egésségben vannak.

Az Aug. 9-diki Odeſſzai Journal is megérkezett, melly jelenti, hogy előtte való nap a' Tsáſzár, testvérével Mihály Nagy Herczeggel eggyütt Odeſſzába érkezett. Ő Felsége Várnánál ült hajóra, 's azon major-háznál ſzállott ki, mellyben a' Tsáſzárné lakik. — Továbbá ezen Ujság közli ezen előbbeni, Jul. 26-diki hadi tudósítást, 's azon kivül a' következő későbbit a' Sumlai táborból Aug. 1-ső napjáról:

„Minekutánna a' Tsáſzár minden ſzükséges rendeléseket megtett arra, hogy Sumla ellen a' hadi munka hathatósan follyon, olly ſzándékkal, hogy Huſſzein Basa' ármádája mindég ſzorosabban bekerittessék, öſzveköttetése elvágattassék, és mind azon állások elfoglaltassanak, mellyek a' Töröknek ártalmára lehetnek, holnap innét Várnához indú', hogy a' Greigh Admirális alatt o.t lévő hajós sereget megmustrálja, és a' várvívásra tett munkákat megtekintse. Onnét egy hajón Odeſſzába megyen, 's egy idő múlva a' gárda-seregekkel, mellyeknek oſztályai már a' Dunához értek, és Basardsiknál gyűlnek öſzve, ismét viſſzatér a' fő táborhoz.

„Rüdiger Grlis Eski-Stambul felé indúlván, ez az ellenséget nagy nyughatatlanságba ejtette. Látván t. i. hogy a' fő várossal, 's a' Birodalom belső réſzeivel való közösülését minden felől elveſzti, 's útja elvágattatik, tegnap lovasságának, és ágyuinak nagy réſzét elküldötte, hogy az Rüdiger Grlisnak hadi oſztályát megtámadja, 's viſſzatérittse; de Rüdiger' mozdúlásait a' 7-dik hadi testnek egy réſze segítvén, nehány megtámadások, 's ágyuzások után a' Török kéntelen volt Sumlához viſſzatérni nem kis veſzteséggel. Rüdiger Grlis Eski-Stambul vidékén ſzállott táborba, 's így a' Konstantinápolyba vivő nagy útat elvágta."

A' Sumlai táborból Jul. 29-ikén. — „Tegnap délután 4 órakor a' 3-dik hadi testnek két brigadája Rudzevits Grlis alatt jobb ſzárnyunktól előre nyomult, hogy egy erdős

tetőt foglaljon el, melly a' Szilisztriai út mellett vagyon; ezt a' lovas ágyúk' tüzelésének oltalma alatt végre is hajtotta. A' Törökök ezt megtudván, estve felé számos lovasságot és ágyúkat küldének, hogy ezen helyről a' mieinket elnyomják. A' Török lovasság nagy dühösséggel támadá meg a 15-dik, 's 16-dik Vadász regementjeinket, más részről nagy vakmerőséggel rohanának ágyuinkra; de vitézségök semmit sem használt; mert kartátsaink, 's jól intézett puska-lövéseink minden felől vissza verték, úgy hogy legalább 400 holtat, és 500 sebeset vesztenie kellett az ellenségnek; a' mi veszteségünk mintegy 100 holtakból, és sebesekből áll. — Ezen alkalmatossággal a' Tsászár Kiszeleff Gen. Adjutánsnak gyémántal kirakott kardot, és Berg Gen. Majornak a' Sz. Anna Rendének nagy Kereszjét ajándékozta.

„Ma megerősítettük a' tegnap elfoglalt tetőt noha az ellenség szüntelen tüzelt, sőt a' kiküldött puskázók nehányszor megis támadtak.

„Giroff General Major a' Rustsuki útat megvizsgálta egy tsapat Kozákokkal, Rasgradig előnyomult, és 100 foglyot, 's ezer keresztény Bolgár-familiát hozott vissza magával, kiket a' Török' dühétől megszabadított. Ezért Sz. Anna Rende' pántlikáját kapta. — Loprandi Obester Dsuma felé indúlt.

Várna vidékéről Aug. 8. — „Hg. Menczikoff Gen. Adjutáns a' Várnát ostromló sereg' vezérlését által vévén, Aug. 2-dikán elhagyá azon állást, hol Usakoff Generális eleinte volt Derveite falunál, 's minekutánna az ellenséget előzte a' Várnai tetőkről, ugyan ott verte magát jó állásba. Itt az ellenség egy zászlót, 's nem kevés holtat veszteett; az ellenség lovas-vezére is elesett. A' Török olly nyakra főre huzta magát vissza, hogy butyorait, sok eleséget, sőt a' vezér satorát is oda hagyná. Közülünk egy közlegény halt meg, 's 7 kapott sebet.

„Greigh Admirális megérkezett flottájával Várnához; a' flotta áll 8 línea-hajóból, 5 fregátából, 's nehány apró hadi hajókból; a' 7-ik osztálynak 3-dik brigadája is Anapától ide jött, 's Hg. Menczikoff seregével eggyesült. — Aug. 5-dikén Ő Felsége ide (Várnához érkezett,) a' fő ármádától segíttséget hozván 12 ágyúval, és itt a' szükséges rendeléseket megtévén, Odessába ment.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur az 1829-diki országos költségek lajstromát közli, a' mint azt már a' Deputátusok' háza elfogadta, és Aug. 1-ső napján a' Pairek' gyűlése elejébe terjesztetett. Ennél fogva a' költségek mind öszve tesznek: 980,186,158 frankot; — az előre felvetett jövedelmek pedig 986,156,821 fr. Ezek között a' Lotteria jövedelme van téve: 12,900,000-re; a' mellékes adók: 210,900,000. egyenes adók: 325,546,821; a' posta 31,050,000; a' jövedelem Páris városától 5,500,000, 's a' t.

Gr. la Ferronays, Franczia külső Minister, egynehány napot mezei

jóſzágán familiája között töltvén, Aug. 11-dikén ment kereſztül Páriſon a' Carlsbadi ferdőbe Tseh Orſzágba. (A' Sun nevü Angol Ujság azt mondja, hogy a' ferdő tsak ſzínlett ok, de diplomatiai czélból teſzi ezen útazást.)

Azt hiſzik, hogy a' költsön vett 80 milliomból 20 milliomot a' Móreai expeditióra, és 10 milliomot a' Görög Orſzáglóſzék' segedelmére fordítanak.

A' Courrier Français a' Moreai expeditióra nézve azt mondja, hogy nem lehet hinni, hogy az Arabsokkal lévő Törökök Moreát elhagynák Ibrahim Basával. Az Angol Orſzáglóſzékkel olly eggyezés köttetett, hogy a' Franczia seregek tsupán tsak Móreát ſzállják meg; a' Corinthusi ſzoroson által ne lépjenek. Azt is előre elvégezték, hogy ha Móreát az ellenségtől megtiſztitják, és Görög Orſzág' függetlenségét bátorságba helyheztetik, a' Franczia hadi sereg térjen viſſza hazájába. Hanem mégis nehány batalion ott fog maradni, hogy a' belső tsendességet oltalmazza, a' pártosok fondorlásaikat elnyomja, és a' Görög Regementeknek például ſzolgáljon, mellyek Európai módra fognak öſzve állíttatni.

NAGY BRITANNIA.

Az Austriai Nagy-Követ Hg. Eſzterházy, és Lord Strangford ezen h. 6-dikán hoſſzas conferentiát tartottak Aberdeen Gróffal a' külső dolgok' hivatalában. Lord Strangfordnak azon rendeltetése van, hogy mentől hamarább rendkivül való küldetéssel Rio de Janeiróba menjen.

Az Irlandi Vice-Király, Anglesea Marquis ezen h. 2-dikán hoſzſzas beſzélgetést tartott O' Connell Urral, a' mint mondják, az Irlandi népnek fegyver-hordozására nézve. Valami Tractátust akarnak kéſziteni a' köztsendesség fentartása eránt, 's ennek elő czikkelyeiben O' Connel Úr azt az ajánlást tette: hogy a' Dublini Eggyesület' tagjainál, 's más törvénytelen társaságoknál találtató fegyverek kiadattatnak az Orſzáglóſzéknek olly feltétel alatt, ha az Orangistáktól is, azaz a' Yeomanry Protestánsoktól elſzedetik a' fegyver. Ez annál hihetőbb, noha a' politikai titkokat nem tudhatjuk, igy ſzóll egy Dublini Ujság, mivel ezen conferentia után két nappal a' Vice-Király olly parantsolatot adottki, hogy minden Yeomanry társaságok Irlandban öſzveírattassanak, 's mindenütt mennyi, 's mitsoda fegyverek találtatnak, 's a' t.

A' Londoni Courier Aug. 9-dikén ezt írja: „Ma reggel hivatalos levelek érkeztek a' közép tengeri hajós seregtől, nevezetesen Sir Codrington Edvárdtól, Sir Adámtól Korfuból Jul. 21-dikéről, és a' Franczia Udvarnál lévő Követünktől Stuart Lordtól; továbbá Sir Barnes Ceyloni Kormányozótól. Sir Ádám azon fontos jelentést teſzi, hogy Ibrahim Basa hajlandónak mutatta magát Móreát elhagyni, ha jó módja lenne benne, hogy seregeit Alexandriába ſzállíthassa. Alexan-

driai tudósítások ſzerént, mellyek Jun. 21-dikéig terjednek, az ott lakó Angolokat mind addig semmi kedvetlen sors nem érte, noha mind a' Basa, mind az egéſz Alexandriai nép jól tudta, hogy ezen kikötőhelyet bézárni ſzándékoznak. Azon javallatra, hogy Móreából vitetné-ki seregeit, a' Basa semmi meghatározott válaſzt nem adott. Azt mondják, hogy ſzállító hajókon fogják a' seregeket Móreából haza költöztetni. — A' Ceyloni hivatalos levelek nem igen fontosok lehetnek.

Aug. 8-dikán a' Kabinéti tanáts' vége után a' Franczia Nagy-Követ Wellington Hggel, és Aberdeen Gróffal conferentiát tartott.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Aug. 6-dikán. — Ezen h. 2-dikán a' Szultán a' Porta-palotába ment (hol a' Nagy-Vezér lakik), és 3 óráig beſzélt a' Nagy-Vezérrel, Mehemed-Selim Basával, és a' Ministeriumnak jelesebb tagjaival. Ezen ülésben meghatároztatott a' Nagy-Vezérnek az ármádához indúlása. 4-dikén a' Chatti Sherif (Nagy-Úri Rendelés) erre nézve felolvastatott a' Porta' fő Tanátsának tagjai előtt. 5-dikben a' Porta-palotának első udvarába kifüggeſztettek a' Lófarkak ſzokott ünnepi pompával, imádságot tartván a' Birodalom', Szultán', Nagy-Vezér', és az egéſz Ozmán nép' bóldogságáért, a' Ministerium' jelenlétében, és temérdek sok nép' öſzve tsődűlése mellett. Ezen alkalmatossággal a' Korán által rendelt áldozatra való hét marhát levágták. A' Nagy Vezér Aug 9kén ſzáll ki a' Daud-Basai táborba és Safer hónap 1-ső napján, vagy Aug. 13-dikán indúl a' hadi sereghez.

Egyſzer'smind a' Lófarkak' kitételekor azon Státus-Tiſztek' nevei is kihirdettettek, kik a' Nagy Vezérrel a' táborba mennek: ezek közt első Hadi Efendi, az Akermáni conferentián volt Bíztos, ki a' Kiája-Bégi, vagy belső Ministeri hivatalt a' Reis-Efendi vagy külső Ministeri hivatallal egybe kaptsolva fogja viselni a' táborban, 's a' t.

Nehány nap előtt Suleiman Basa ide megérkezett, ki Ibrail várát vitézűl oltalmazta. Ő hadi Törvényſzék' elejébe fog állíttatni, hogy okát adja, miért adta által a' várat az Oroſzoknak.

A' fő város' polgárjai ſzüntelen öltöznek fegyverbe, 's ezen polgári katonaságnak első oſztálya már a' Kilai, 's Karaburnui sánczolásokhoz (a' fekete tenger mellé) küldetett; innét 14 nap múlva tovább indúl, 's másik megyen helyébe. Noha a' Török lakosok' feltűzesedése mindég nevekedik, még is a' fő város legnagyobb tsendességben vagyon; az eleség sem drágább, mint eddig volt.

Külömbféle Tudósítások

A' Times Ujság azt mondja, hogy Karthagenából érkezett tudósítások ſzerént az Ocannai nagy nemzeti gyűlés Kolumbia réſzéről eloſzlott, minekutánna 25 Deputátus nem akart tovább eggyütt ta-

nátskozni. Innen azt hiſzik, hogy Bolivár Dictátor leſz.

Jul. 4-dikén Washingtonban, és Baltimoreban nagy ünneplés tartatott a' függetlenség' kihírdetesének emlékezetére, melly 1776. Jul. 4-dikén történt; egy nagy tsatornának, és vas útnak fundamentumát tették le ez nap.

Tudományos Dolog.

5.) „Medicina Forensis, vagy Orvosi Törvénytudomány, a' Tábla-Bíró, Bíró, Ügyvédő, Törvénytudó, Törvénytanuló, Orvos Uraknak ſzámokra 's a' t. és Toldalék Szótár. Szerzé Kováts Mihály, Orvos Doctor, 's a' t. Pesten 1828."

Éppen most hagyá el a' sajtót ezen tudományos munka, 's örömmel tudósítjuk arról az olvasást, 's kivált a' Magyar nyelven előadott Tudományokat kedvelő érdemes hazánkfiait, meg lévén arról győződve, hogy valamint a' Tudós Szerző Úrnak már sok kiadott ismeretes munkái a' Magyar Tudományok' világára nagy fényt terjeſztettek, úgy ez is nem kissebb haſznot fog ſzerezni, 's hasonló kedvességgel fogadtatni. A' munka ajánlva vagyon Nagy Méltóságú idősb Vécsei és Hajnácskői Báró Vécsey Miklós Ő Exjának; 8-ad rétben 30 árkusra megyen. Találtatik Pesten Eggenberger Könyvárosnál; ára 1 for. 50 kr. ezüstben.

Hazai Régiség.

Eſztergomból. Hihetetlennek látſzott Tudósainknak lenni, hogy II-dik András Királyunk ſzabadságos levelének, mellyet 1222-ben hétſzeresen kiadott, mindeggyik valóságos párja elveſzett légyen egéſzen. Annak eggyikének a' Római Pápa levéltárában fennlétével biztatott ugyan bennünket, Fő M. és T. Garampi Jóſef, az Austriai Udvarnál volt Követ; 's azt M. Kollár Adám Udvari Tanátsos F. M. Herczeg Kaunicz, külső dolgokban Minister által kerestette is; de fel nem találták, hanem helyébe az Egyháziaknak II-dik Andrástól ugyan azon eſztendőben kiadott oklevelével ajándékozá meg F. M. Albani Sándor Cardinális Hazánkat. Amazt tehát T. T. és nagy érdemü Kovachich Márton György jutalom-tétellel nyomozta ſzerte ſzéllel; mind hijába. Mindazáltal a' F. H. Primási levéltárban megvolt, 's megis van, illy jegyzet alatt lappangván: Anno 1222. Andreae Regis privilegium diversa puncta continens. Originale. Feltalálta azt F. T. Fejér György Prépost és Királyi Könyvtáros. Ezen nemzeti magna chartánk félívnyi pargamentra írva, három petséttel erősítve (a' negyedik nints meg) egéſz épségében olvasható. A' mit is T. T. Tudósainknak bővebb elmélkedés végett, tudtokra adni bátorkodunk.

August. 23-dikán 1828.

(Haſznos Mulatságok Nro 17. Hírdetés 1/2 árkus)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(17.)

Híradás.

(1) Néhai Vekele Mihály árváinak, Tek. Ns. Veſzprém Vármegyébe, a' Mélt. Püspökségi Uradalomnak Hagymáskér nevű Helysége határában fekűvő két rendbeli ſzáraz malmai, az úgy nevezett Séd vizén, mellyek közül az eggyik három, a' másik pedig négy kerékre forognak, és vizek soha meg nem apadván, ſzüntelen haſználhatók, az örökösöknek ön akaratjokból, e' f. e. Septemb. Hónap 28-dik és October Hónap 5-dik és 12-dik napjain, a' többet igérés útján eladandók. — A' venni kivánók, a' vétel környűlállásai eránt, bővebb tudosítást ſzerezhetnek magoknak, Pesten Tabuláris Ügyéſz T. Várady István Úrnál, a' Sebestyén Piaczon Nro 262, — úgy ſzintén Sz. Fejérváron T. Nagy Antal Hites Ügyéſz Úrnál, mint az eladó Örökösök Meghatalmazottjánál, — valamint Palotán, Tit. Horváth Jósef Urnál, Méltós. Gróf Zichy Familia Levél-Tárnokjánál.

Hírdetés.

(1) Néhai Hamvai Mihálynak Örökösei réſzéről köz hírré tétetik, hogy Püspöki Vátz Városában a' Nagy útſzán az úgy nevezett Szarvas Vendégfogadó erányában lévő és a' Dunaig nyúló fundussa kemény materialékból épült Ház, alatta lévő ezer akóra való kettős Pincze, Présház, Istálló, és Házi Kertel, valamint a' legjobb Hegyen fekvő nagy kiterjedésű, és jó mivelésben lévő Szőllő September Hónap 15-kén 1828-dik Eſztendőben reggel 9 órakor nyilvánságos Kótyavetye által helyben a' többet igérőnek kéſz fizetés mellett el fog adatni.

Jóſzág Keresés.

(1) Kinek örökösképpen, vagy zálogba mintegy 70,000 f. V. Cz. érő eladandó Jóſzága volna Pesthez mentől közelebb, jelentse magát ezen Ujság-hivatalnál.

Híradás.

(1) Tsak egyedűl Anglus ſzármazásu 's fajtáju lovakat akarván tenyéſztetni, az eddig volt Ménesemet egéſzen el fogom adni, erre nézve e' f. eſztendő October 1-sőjén Ns. Közép-Szolnok Vármegyében 'Sibón a' magam Kastélyában Kótyavetye fog tartatni, mellyre

ezennel minden renden lévő venni kivánokat meghívok. A' meg jelenőknek minden tekintetben lejendő illő elfogadására gond léfzen. Bővebb által látás végett itt vagyon ezen

Méneſ Laiſtroma

Nro.	Neve	Ideje	Szőre	Apja	Anyja	1828-ban meghágta
1	Euterpe	19	Szürke	Armidor	Tulipán	Sancho.
2	Zaide	18	Pej	Kakas	Zoradine	Ditto.
3	Madár	16	v. Pej	Armidor	Kedves	Ditto.
4	Rosamunda	18	Szürke	Anglus		Sancho.
5	Fánni	16	v. Pej	General	Tatár	Cato.
6	Kitty	15	Szürke	Gr. Bánffy	Józef Méneséből	Sancho.
7	Nelli	15	Fekete	Gr. Bethlen	Pál Méneséből	Ditto.
8	Katinka	14	Fekete	Gr. Bethlen	László Méneséből	Ditto.
9	Gója	14	Fekete	B. Huszár	Józef Méneséből	Sancho.
10	Fatime	14	Szürke	Almansor	Iréné	Ditto.
11	Büszke	14	b. Pej holdal	Büszke	Proserpina	Raro.
12	Aline	14	v. Pej holdal	General	Müzir Leánya	Sancho.
13	Lila	13	Fekete	Gr. Mikó	Károly Méneséből	Sancho.
14	Csillag	11	v. Pej	General	Opr. Büszke	Sancho.
15	Tullia	10	Szürke	Superbo	Tullia	Raro.
16	Minerva	10	b. Pej	Büszke	Minerva	Cato.
17	Kedves	9	Szürke	Almansor	Cornelia	Ditto.
18	Jenni	9	Szürke	Almansor	Fánni	Sancho.
19	Daru	9	Szürke	Daru	Svedán	Ditto.
20	Virág	9	Szürke	Scipio	Ro'sa	Sancho.
21	Fényes	8	Pej	General	Balha	Sancho.
22	Forgáts	7	v. Pej	General	Balha	Cato.
23	Rósa	7	b. Pej	General	Ro'sa	Cato.
24	Lámpás	7	Pej holdal	Kakas	Büszke	Raro.
25	Villám	5	Fekete	Superbo	Minerva	Raro.
26	Forgó	5	Szürke	Scipio	Csillag	Ditto.
27	Cora	4	Pej	Cato	Madár	
28	ifju Lila	4	Fekete	Cato	Lila	Ditto.
29	ifju Rosamunda	4	Szürke	Cato	Rosamunda	
30	ifju Gója	4	Pej	Raro	Gólya	Cato.
31	Sapho	4	Pej	Raro	Sapho	Cato.
32	Ajjas	4	Pej	Raro	Ajjas	Cato.
33	Vidám	4	Pej	Raro	v. Vidám	
34	Tüzes	3	Pej	Raro	K. Vidám	
35	Csinos	3	Pej	Raro	Virág	
36	Pajzán	3	Pej	Raro	Pajzán	
37	Kényes	3	Pej	Raro	Fényes	
38	Sólyom	3	Szürke	Raro	Tullia	

Ezek mind egyenként fognak több idei Csikókkal eladódni, 's még ezeken kivűl egy 4 eſztendős 15 1/2 markos tiſztán a' régi fajból ſzármazott Daru nevű seregély ſzürke hágó Csödör, valamint több 2 és 3 eſztendős ménló Csikók és Paripák. A' Kanczák mind igen kezesek 's többnyire hámban járnak.

Ezen feljebb feljegyzett Kanczákat nemző Mén Lovak közűl, Armidor Kakas Büſzke Daru Superbo 's Raro régi Erdé-

lyi napkeleti ſzármazásuak General Anglus Csödör 's napkeleti Kanczának volt fia. Almansor igen kijelelt ſzépségű 's nemességű Arabs. Cato tellyes vérű Anglus Csődör.

Sibón, Aug. 17-dik 1828.

B. Wesselényi Miklós m.k.

Ki-árendálandó Peszéri Puszta,

(1) Ts. Kir. Ráczkevi Uradalomhoz tartozandó (Tek. Pest Vármegyében helyheztetett) Peszéri Pusztának azon része, mellyet most Ritter Ur bir, árendában, 1829-diki Sz. György naptól számlálandó hat esztendőre a' többet igérönek ki-fog árendáltatni. — A' kinek kedve tartja (négy száz ezüst forint bánat-bért hozandván magával) megjelenhetik e' végre 1828-diki 18-dik Septemberben délutánni három órakor Promontoriumban az Uradalmi Cancellariában: a' hol az árenda' feltételeit elöbb-is akár mikor megtudhatni.

Hírdetés.

(1) Tekintetes Nemes Tolna Vármegyében fekvő Simontornyai Uradalmi Tiſztartóság réſzéről köz hírűl adatik, hogy az ottan tartandó Juhok ſzáma bétöltésével, az azt fellyülhaladó 60 hágo Kosok, és Ürük, 800 két eſztendős Kos alá való Anyajuhok, és 340 idei bárányok, az ottani híres eredeti legjobb tellyes-vérű fajta Uradalmi juhnyájakból el fognak adatni. A' tiſztelt vevő Urak mind a' Kosokat, és Ürüket, mind pedig az Anyajuhokat ott helyben, tudni illik Simontornyán, minden nap megláthatják, és az árát is megtudhatják.

Költ Simontornyán Aug. 21-dikén 1828.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Sz. Andrási Kerületben Túregyházán, és az Arad Modenai K. Uradalomban Pereghen az idén ſzerzett Juh, és bárány gyapju és pedig Túregyházán 32 mázsa, 46 font birka gyapju, és 6 mázsa bárány gyapju, továbbá Pereghen 48 mázsa, 86 font birka gyapju, és 6 mázsa 30 font bárány gyapju; öſzvesen 81 mázsa, 32

font birka gyapju, és 12 mázsa, 30 font bárány gyapju, mellyekből a' próba mustrát a' helybéli Kamarai Kormányszék Expeditio hivatalánál; az egész mennyiségét pedig részént a' Túregyházi részént pedig a' Pereghi juhtartásnál vehetni szemre, hogy kéz alatt semmi kifogást se lehessen tenni, olly módon fog eladatni, hogy a' venni kivánók legfellyebb ajánlásokat az ohajtott feltételekkel eggyütt saját kézzel aláírt, és lepetsételt kinyilatkoztatásoknál fogva legfellyebb e' f. e. September 15-dikéig Nagyságos Bedekovits Magyar Királyi Udvari Kamarai Tanátsos, és Kamarai Administrator Úrnak Temesvárra beküldjék. A' venni ohajtók kinyilatkoztatásai biztosságképpen nyittatnak fel, és azon venni kivánó, a' ki legtöbbet igér, és leghaszsnosabb feltételeket tesz, további Licitátio-tartás nélkül Szerződés tételre meg fog hivattatni; a' többi ajánlóknak az igéretei pedig a' legszorosabb elhallgatás mellett megsemmisíttetnek. A' fent említett határ idő elfolyta után semmiféle további igéretek el nem fogadtatnak. Ezen kivül minden venni vágyó tartozik ajánlását nyilván, és betű szerént meghatározni; mert a' határozatlan, és tsak általlyában, vagy procentekkel járó ajánlások más igéretek mellett semmiféle tekintetbe sem fognak vétetni. A' Szerződés aláírásakor mindjárt tartozik a' többet igérő 600 f. P. P. foglalóul letenni. Egyszer'smind előre nyilvánságossá tétetik, hogy az Anya és Kos gyapju külömbsége nélkül 2 procent fogyaték pótlásul adatik; de ellenben a' hason, és lábon lévő gyapjura nézve semmi további bészámlálásnak helye nem találtatik, és a' gyapju zsákokat a' bébizonyitandó szerzeményei áron ki kell a' vevőnek pótolnia.

Budán Aug. 16-dikán 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy Bánátban Nagy Betskereken a' Királyi haszsnálatok, és Uradalmi földek, mellyeknek a' bér-ideje e' f. e. October végén elmúlik, ujra három egymásután következő esztendőre e' f. e. September 9-dikén Árendába adatnak.

Mellyre nézve a' bérleni vágyók szükséges banat pénzzel felkészülve a' mondott határidőre ezen Licitatióra Nagy Betskereken jelenjenek meg. Budán Augustus 8-dikán 1828.

Jelentés az érdemes Olvasókhoz.

(2) Több kérdezésre kötelességünknek tartjuk a' tisztelt Olvasó Közönségnek ezennel tudtára adni; hogy ezen második fél esztendei Ujság' nyomtatványaival az első számtól fogva egynehánynak még szolgálhatunk. — Egyszer'smind, hogy az Európai Atlásnak eddig kijött 8 Mappáját meg lehet szerezni 20 krajczárjával ezüstben. — Sveczia, Norvegia, és Dánia Mappája már munkában van, mellyel érdemes Olvasóinkat meg fogjuk ajándékozni.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(18.)

Pesten, Szombaton, Kisaſszony Hava 30-dik napján 1828.

Fegyver, és Nyelv.

A' ki az öldöklő fegyvert szerzette először,
Vas szívű, nem volt Istene, durva gonosz!
Pajti, ne szidd; fegyver szükséges védni magunkat:
Így a' nyelv hasznos, majd veszedelmet okoz.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' Pesti Kir. Univerſitás' Magistrátusa mai nap tartott ülésében a' jövő 1828/9 oskolai eſztendőre Nagyságos Rectornak (minthogy a' Törvény-Tudományos Karra került a' sor) válaſztotta Ts. Rőtth Jósef Urat, a' Törvények' Doctorát, és a' Mélt. Gróf Károlyi Familia' Jóſzágainak Törvénybeli Igazgatóját. A' négy Tudományos Karok' Dékánjainak válaſztása Augustus 25-dikén ment végbe illy következéssel: a' Theologiai karban felkiáltás által válaſztatott Fő Tiſztelendő Haulik György, Eſztergomban a' Primás Ő Herczegségének oldalánál lévő Kanonok, a' Sz. Theol. Doctora, és ezen Tudományos Kar' Tagja. A' többi három Karban meghagyattak a' Dekánok, ú. m. a' Törvény-Tudományos Karban Tek. Havas Jósef Úr, Törv. Doctora, és Szabad K. Pest Városa' Fő Ügyéſze; az Orvosi Karban Tek. Tud. Szadler Jósef Úr, Phil. és Orvosi Tudományok Doctora, a' Nemzeti Muzeumban a' Terméſzeti Gyűjtemények' Őrzője; a' Philos. Karban Tek. Tudós Wolfstein Jósef Úr, a' Felsőbb Mathésis' Professora, és Phil. Doctora.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Erdélyben Méltós. Szepsi Zoltáni Czirjék Dénes Urat Alsó-Fejér Vmegye' Fő Ispányává; — 's ez által a' Dévai Kerületben megüresült Provinciális Commissáriusi Adjunctusi Hivatalra a' Kir. Táblánál eddig Generális Protokollistai Hivatalt viselt Mélt. Szálláspataki Mara Jósef Urat; — a' Brassói Kerületben pedig M. Székely Sámuel Úr' halála által ott megüresült hasonló Prov. Commissáriusi Adjunctuságra Mélt. Tamásfalvi Thúri Ferencz Urat, eddig Orbai Széknek Vice-Király-Bíróját, kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége a' f. e. Aug. 6-dikán költ kegyelmes Végzésénél fogva, T. Czillich Károly Úrnak Magyar K. Udv. Titoknokságra lett előmozdítása által megüresedett Státus-Tanátsosi Tiſztviselőségre Tek. Gály Péter Urat, eddig a' Magyar K. Cancellariánál volt Udv. Concipistát méltóztatott kegyelmesen emelni.

(Második Félesztendő 1828.)

)(

Privigyén, Nyitra Vmgyében, Aug. 17. ritka egyházi ſzertartással ment végbe Zeisel nevű Zsidó Seborvosnak a' Kereſztény Katholika hitre általtérése, ki ott nehány hónap előtt ſzállott meg. A' város' Plébánusa, Fő Tiſzt. Sartoris Jósef Úr, e' végre megkérte Nagy Tiſzt. Greschner Incze Urat az Ájtatos Oskolákbeli Szerzetes Papot, hogy a' hitbeli oktatást vállalná magára, ki is azt nagy buzgósággal megtévén, ugyan ő kereſztelte meg fényes egyházi ſzolgálat mellett.

Fő Mélt. Rudnai és Divékujfalui Rudnay Sándor Ő Herczegsége Orſzágunknak Primása 's a' t. egy hónapi itt mulatozása után Eſztergomba tegnap előtt viſſza útazott. Itt lételének válaſztott tárgya volt a' Pesti Fő Seminariumban a' Királyi Universitásnál tanúló egyházi nevendékeknek a' Theologiai tudományokban tett előmeneteleiket megvisgálni. A' kirendelt közönséges és most már eſztendőben tsak egyſzer tartatni ſzokott próbatételek Augustus elsőjétől kezdve ugyan ezen hónap' huſzonharmadik napjáig tartattak. Minden próbatételeken ſzámos és jeles kéſérőkkel a' legnagyobb megelégedéssel és helybenhagyással ſzemélyesen jelen lenni méltóztatott. Az ő Fő-Páſztori gondviselése abból nyilván kitetſzik: hogy illy ritka és kegyes felvigyázással, gondossággal, és ügyelettel kivánja mind a' tanitóknak előadásait, mind a' tanitványoknak előmeneteleit a' tiſzta, 's fontos esmeretekben önképpen tapaſztalni, és minden réſzre hajlás nélkül a' ditséretre méltó igyekezeteket megbirálni.

A' Pesti K. Univerſzitásnál Aug. 23-dikán Orvos Doctori rangra emeltetett Tudós Hoffmann Károly Úr, a' Seborvosi Ágnál a' gyakorló Orvoslást tanító Professor' Segédje. Ezen alkalmatossággal az ifjú Orvos Úr illy czím alatt írta Értekezését: „Dissertatio inaug. med. sistens Rationem Medendi in Clinico medico pro Chirurgis R. Scient. Univ. Hung. anno scholastico 182 7/8;" melly ajánlva van Tekintetes Tudós Gebhardt Ferencz Orvos Doctor Úrnak, 's ezen Kir. Fő Oskolában Orvosi Tudományok' Professorának.

Tornán, Aug. 15-dikén. — Megyénk és Városunk félſzázad óta nem látott fényesebb polgári innepet mint ezen hónap' 12-dikén, midőn Méltós. Szilasi és Pilisi Szilassy Jó'sef Septemvir és Zemplény Várm. Administrátor Úr Megyénk' Fő-Ispányi ſzékébe, minden Beiktató nélkűl, beült. Pest, Nógrád, Gömör, Szepes, Abauj, Borsod, ſzámos Követségek által nevelték örömünket, de eggyike sem ſzámosabbal mint Zemplény, mellynek tagjait az Orſzág' legſzebb, és eſztendejire nézve legifjabb, lelke' tehetségeire nézve már ért koru Vice-Ispánya Mélt. Báró Vay Miklós Ts. K. Kamarás mutatta-be ſzeretett Kormányzójának, míg a' megſzóllítást Fő-Notárius Ts. Csabai Dókus Láſzló Úr tartotta. Elmult Die-

tánk' Követei közül jelen valának Gróf Andrássy György, Consiliárius Mariássy István, Prónay János, Komáromy István, Palóczy Láfzló Urak. A' Gyülést közönségesen tsudált befzédben Vice-Ispányunk Consil. Ragályi Ábrahám Úr nyitotta-meg, a' hit' formuláját pedig a' Méltós. Rozsnyai Püspök olvasta-fel. Gyűléseink, és estve a' táncz a' Vármegye házánál tartattak, az ebédeket és vatsorákat pedig Ő Nagysága a' Kegleviczs-ház' kastélyában adta, hol fzállva volt. A' fzokott pompa' leírása helyett azt közöljük inkább, a' mit a' Kir. Kegyelem levél hírdete: — A' Méltós. Fő-Ispány legelébb Curiális Prokátor vala három eſzt., tovább Nógrádban Fő-Szolgabíró, Fő-Notárius, és surrogált Vice-Ispány tizenötig; 1795. mint Referens Assessor jöve a' Kir. Táblához; 1797. lett Personálisi, 1806. Orfzágbírói, 1810. Nádori Ítélő-Mester, 1819. Septemvir, 1825 pedig Zemplény Várm. Fő-Ispányi Helytartó, 's hat Dietáinkon nagy réfzét vitte a' haza dolgai' feljegyzéseinek. És melly tifzteletessé teſzi a' nagy férfiút az a' házi kör, mellyel őtet magunk közt körűlfogva látók! harmadik hitvese, Nagy-Váradi Báró Inczédi Kata, igazi képe a' legtifzteletesebb magyar Aſſzonyságoknak, 's méltó gyermekei: Jó'sef, Helytartói Titoknok; Ferencz, Gömöri Vice-Ispány, és a' még nem fzolgáló György; 's leányai: Therézia, Özvegy Csoma Zsigmondné, 's Mária, Péli Andrásné, 's gyenge koru unokáji, a' patriarchai Bölts' igaz gyönyörűségei. Tegnap méne-el tőlünk, kísérve fzíves áldásinkkal, 's azon reményünk mellett, hogy az Octob. 9-dikére kirendelt Tifztujító fzékünk' alkalmával ismét meglátjuk.

Sepsi, Abaujban, Aug. 4-dikén. — Tegnap előtt hala-meg itt hírtelen gutaütés által Tekint. Lucskai Bánó Imre Úr, több Tek. Nemes Várm. Táblabírája, eggyike a' legfzerentsésebb Orvoslóinknak. Neve híres vala a' fzomfzéd Erdélyben is, 's fzámtalan azon betegek' sokasága, kiket ez a' nagy tudományú 's igen nemes lelkű ember ingyen, sőt ha fzükség volt, a' magáéból segélve, tartva, gyógyított.

Szered, Aug. 5-ikén. — Ő Méltósága ifjabbik Galanthai és Fraknói Gróf Eſzterházy Károly e' folyó eſztendőben, ugyan tsak a' Husvét utánni oskolabéli oktatások kezdetével Szered Mező Városában Ts. Pozsony Vármegyében, a' hol Ő mint örökös javán a' nyári lakását tartja, minthogy mind eddig az egéfz Várost a' pór Tótság lakta, következendőképpen minden isteni, és oskolai oktatások is ugyan azon idegen nyelven tartattak, az iménti említett Tót tanitást magyarral vegyesítette, Hazájához, 's anyai nyelvéhez vonzó igaz fzeretetétől ingereltetvén, minekutánna a' Tanúlók három hónapig a' Magyar nyelvben naponként két óráig taníttattak, maga fzemélyesen az oskolát meglátogatta, 's már édes honni nyelvünkön a' gyermekeknek nagyobb réfzét az eddig elvégzett tanúlás tar-

)(*

talékjából kikérdezte, kik a' két Magyar Tanitónak megſzünhetetlen ſzorgalma által annyira mentek, e' nékik idegen nyelvben, hogy Ő Méltóságának reménységén fellyűl megfeleltek; mire nézve a' Tót oskolát egéſzen eltörlötte, és minden legkissebb költséget által vévén, az új Magyar Tanítóknak, kiket arra érdemeseknek, és elégségeseknek talált, az oktatást elegendő fizetéssel tökélletesen által-adta, sőt a' ſzegényebb gyermekeknek minden tanuláshoz, és íráshoz ſzükséges eſzközöket is kegyelmesen megigérni méltóztatott; azoknak pedig, kik a' ſzünet napok előtt leendő próbatétel alkalmával az érdem-sorban a' többi Társaikat fellyűl mulják, mint a' ſzegényebb ſzűlők' könnyebbségökért, mint pedig hogy a' gyermekeket nagyobb igyekezetre ingerelje, egéſzlen új ruhát igért. — A' próba tételen pedig Ő Méltósága tulajdon Hitvesével Méltóságos Báró Perényy Antoniával kiván meg jelenni. — Ezeken kivűl más kissebb ajándékokkal is serkentgeti az oskolai Tanulókat, mi végből reményljük, hogy nem sok idő múlva Hazánk díſzére egy Tót helység Ő Méltósága kegyelméből Hazaira fordúl.

N. Szebenből Aug. 23-ikán. — Több vidékekről az Erdélyi Kir. Fő Kormányſzékhez érkezett azon hivatalos tudósításoknál fogva, hogy a' Sáska veſzedelmes puſztitásait több helyeken érezteti, a' nevezett Kir. Fő Kormányſzék meghagyta a' Tiſztviselőknek, hogy ezen veſzedelmes állatnak elüzésére, 's kiirtására az előbbi eſztendőkben illyen alkalmatossággal parantsolt eſzközökhez hathatosan nyúlni ſzoros kötelességöknek tartsák.

AUSTRIA.

Aug. 24-dikén, Vasárnap, ünnepelte Bétsben a' Magyar Nemzet Sz. István első Apostoli Magyar Királynak jeles ünnepét ahoz illő pompával, és ſzertartással, a' TT. Kapuczinus Atyák' templomában, hol a' N. M. Magyar és Erdélyi Udvari Cancelláriák tagjai több Magyar Méltóságokkal eggyütt nemzeti fényes öltözetben jelentek meg. Ezen alkalmatossággal az egyházi Beſzédet Nagy Tiſzteletű Liptay Antal Úr Philos. és Theol. Doctora, 's az ott lévő F. T. Presbyterium tagja tartotta. Ezután nagy Misét mondott Méltós. és Fő Tiſzt. Madarassy Ferencz Úr, Anzárai Vál. Püspök, és Pozsonyi Nagy-Prépost, Tsáſz. K. Udvari Tanátsos és Referendárius, ki mellett az oda való Nemes Pázmáni Intézetből a' Nevendék Papság tett segéd-ſzolgálatot.

PORTUGALLIA.

A' Lizabónai Udvari Ujság Jul. 29-dikén hivatalos réſzében egy K. Végzést közöl, melly a' külső dolgok' Miniſterségéhez vagyon intézve, és azt rendeli: hogy mivel Brazilia Portugalliától egéſzen független Birodalom, 's ennél fogva a' többi idegen Orſzágok' sorában van, tehát a' Braziliából jövő levelek' posta-bére ezentúl nem az 1798. Jan. 20-dikán költ rendelés ſzerént legyen, hanem azon taksa,

melly a' tengeren túl lévő többi Országokból érkező levelekre nézve meg van határozva. — Költ az Ajudai palotában Jul. 19-dikén 1828. Királyi aláírással. — Ugyan ezen Ujság továbbá közli azon rendelést, mellynél fogva a' Kereskedésre, fabrikákra, és hajózásra ügyelő Tanátsnak tudtára adatik, hogy a' Funchali kikötőhely Madera szigetén (Funchal a' sziget' fő városa) békerített állapotba helyheztetik, és e' végre hadi hajók küldetnek. — Költ Jul. 26-dikán, 's a' t.

A' Londoni Ujság-levelek egy Kérelem-levelet közölnek, mellyet Spanyol Országba futott több Portugallusok, és Braziliaiak, — többnyire Deákok, és Kereskedők, ezek közt az Oportói Imparcial nevű Ujságnak volt Irója — irtak a' Londoni Udvarnál lévő Braziliai Tsászári Követhez Itabayana Vice Grófhoz. Ebben a' folyamodók kérik a' Követet, hogy mivel ők Dom Pedro eránt mutatott hívségökért minden v. gyonaikat elveszttvén, familiájoktól elszakadván, Angliába vagy Franczia Országba, részént pedig Braziliába, kivált a' kik ott születtek, kiköltözni szándékoznak, a' Követ Úr vesse közbe magát, hogy a' Spanyol Udvartól szabad úti levelet kapjanak az elmenetelre, és kik Braziliába szándékoznak, azok' számára küldjön egy hajót, melly őket oda vigye; ez ha az Országlószék' költségén meg nem eshetik, igérik, hogy az által vitel költségét megfizetik, mihent hazunnan pénzt kapnak. — Költ Chantadában Lugo tartományban, a' Galliciai Királyságban. Jul. 16-kán 1828. Következnek az aláírások.

NAGY BRITANNIA.

A' Courier Aug. 9-dikén egészen meghatározva jelenti, hogy Lord Strangford különös megbízással haladék nélkül elindúl Braziliába Dom Pedróhoz.

Az Angol Ujságok azt mondották hogy az Orosz hajós seregnek, melly a' közép tengerre megyen, meghatározott útasítása volt, hogy egy Angol kikötőhelybe se kössön ki. Annyi legalább bizonyos, hogy ezen sereg Vezére mindent elkövetett, hogy az ellenkező szeleken erőt vegyen, 's a' (Caléi) tsatornából kivergődjék, a' nélkül, hogy valami Angol révbe béereszkednék. A' Portsmouthi Ujság azt mondja, hogy az Orosz Vezér ebben nem fog boldogúlni, vagy legalább a' Biskájai öblébe a' Franczia partoknál kéntelen lesz béereszkedni. Aug. 1-só napján Plymouth előtt vitorlázott el a' hajós sereg; 11-dikben reggel az ezen sereghez tartozó némelly Orosz hajókat, ú.m. Konstantin, és Vladimir línea-hajókat; Emmanuel és Mária fregatákat a' Plymouthi öbölben látták vasmatskán állani. A' seregnek ezen része a' Scilly-szigetek mellett lévő tengeren elszakadt a' többi hajóktól, és Plymouthba ment, hogy ott eleséget, 's vizet vegyen magához, 's a' rosz idő miatt történt sérelmeket a' hajókon kigazíttsa. (A' Courier szerént nem volt megtiltva az Orosz hajóknak a' kikötés, hanem meghagyva, hogy igen siessenek.)

DÉLI AMERIKA.

Brazilia. — A' Braziliai Tsáſzárnak egy Végzése, melly a' Buenos-Ayres békerittetése alatt a' tengeri törvény ſzerént elfoglalt zsákmányokat tárgyazza, 4 Angol, 1 Amerikai, és 3 Franczia hajókat ítél meg, 's elfoglaltatásokat törvényesnek isméri. Az Amerikai hajók' tulajdonosainak az volt ſzándékok, hogy egy Jegyzéket nyujtsanak bé Ő Felségének ezen rendelés ellen, és Gordon Úr, az Angol Követ, igen buzgón közbe vetette magát ezekért. A' 4 Angol hajók' terheinek betse 50,000 font Sterlinget teſzen.

Buenos-Ayres. — Az Angol Ujság-levelek Buenos-Ayresből Máj. 10-dikén költ levelet közölnek, illy értelemben: „A' háború most meg tüzesebben foly, mint eddig. Azt lehetne hinni, hogy az elkezdett utólsó békealkudozás Brazilia réſzéről tsak ſzembekötősdi volt, és a' Tsáſzár czélja tsupán az volt, hogy a' Buenos-Ayresi kereskedőket vigyázatlan spekulatióra gerjeſſze a' békeség ſzíne alatt, 's az által őket megbuktassa. Ezen diplomatiai ravaſzságnak igen is nagy következése volt; de mégis ezen károkból lassan lassan kivergődnek, és több gazdag kereskedő házak ismét elkezdik fizetéseiket (Ennél fogva az elkezdett alkudozás foganatlan volt, 's még nem hamar lehet békeséget reményleni Brazilia, és Buenos-Ayres között.) A' Buenos-Ayresi hadi sereg Apr. 17-dikén Cerro Largónál állott, és a' Braziliaiaknak egy meglepésöket megelőzte, kik látván, hogy ſzándékok el van árulva, futásnak vették a' dolgot.

Bouplandné Aſſzonyság Boliviába érkezett, ki majd minden Európai Orſzáglóſzékektől leveleket viſzen Doctor Franciának, a' Paraguayi Dictátornak; mind ezen levelek kérik hogy Boupland Urat ama híres Terméſzet-vizsgálót, Humboldt Sándor Úr' útitársát, ſzabadon botsássa a' Dictátor. Sucre Grlis kedvesen fogadta ezen Aſſzonyságot, 's ő egy levelet adott neki által Dr. Franciához, és jó kiséret mellett Assumtióba, Paraguay' fő városába indította.

Peru. — Limát, Peru' fő városát, a' f. e. Mart. 30-dikán rettenetes földindulás érte, úgy hogy még ollyanról nem emlékeznek. A' rengés reggel 7 óra után 32 minutumkor kezdődött, és olly nagy volt, hogy nehány perczenet alatt, majd minden házak falait öſzve rontotta; ha 29 perczenetnél tovább tartott volna, kő kövön nem maradott volna. Mégis 40-nél többen el nem veſztették életőket, de sok lett bénnává. Az Orſzáglóſzék hathatós eſzközökhöz nyúlt a' ſzerentsétlenek ápolására, 's a' nagyobb roſz' gátolására; az omló félben lévő épületek' leſzaggatására katonákat rendelt, és minden kotsizást az utſzákon addig is megtiltott.

Ujabb Tudósítások.

Clarence Hg. letette Nagy-Admirálisi méltóságát, és mivel lemondásában okát nem adja ezen

tselekedetének, az Ujságok nem győzik találgatni, mi indíthatta arra. A' Courier Aug. 15-dikén a' többieknek sokféle véleményeit előhordja; abban mindnyájan megeggyeznek, hogy az első Minister (Hg. Wellington) az oka.

Marquis Maison General-Lieutenant, a' Móreába menő expeditió' Vezére Aug. 17-dikén telegrafi tudósítás által hivatalosan jelenti, hogy az első osztálybeli seregek már hajóra szállottak Toulonban. — Egy másik telegrafi jelentés szerént az nap reggel 8 órakor a' hajók felszedték vasmatskáikat.

Rio-Janeiroban Jun. 12-dikén a' külföldi Regementek, és a' fekete seregek között nagy vérengező zendűlés volt; nevezetesen a' Német és Irlandi katonák békétlenkedvén, a' piaczra gyültek, 's az ott elmenőkre lövöldöztek; majd minden Braziliai katonák kiindúltak ellenök, 's nehány ágyú 's puskalövéssel viszsza nyomták szállásokra. Ezen idegenek 50—60 embert veszttettek; a' Braziliaiak' veszteségе még nem volt tudva. — A' Buenos-Ayresiek 600 Braziliai katonát elfogtak.

Az Aug. 13-dikán költ Odessai Journal szerént Lord Heytesbury, Angol Követ, Aug. 9-dikén oda érkezett, és a' Tsárnál audientián volt, azután a' Tsárnénak, 's Mihály Nagy-Hg.nek ment udvarlásokra. — Egy Kurir Aug. 12-dikén oda azt a' hírt vitte, hogy Poti Török várat az Asiai tengerparton, Anapához közel, az Oroszok elfoglalták. — Ezen Ujság Aug. 15-dikén jelenti, hogy előtte való éjtszaka megérkezett oda Hg. Hessz-Homburg Fülöp kisérőivel, és több idegen Követekkel, kik mindnyájan Kustendsénél szállottak volt egy Orosz fregátára. Ezen fő útasok a' contumácziától felmentettek, 's az nap a' Tsárnál ebédeltek.

A' Görög Méh nevű Ujság Jun. 23-dikán közli Kandia szigetéről azon háborús tudósításokat, mellyeket 14-dik Ujság-levelünkben leírtunk, és azt teszi hozzá, hogy Jun. 20-dikáig terjedő magános levelekből értette, hogy a' három Basák (Kandia szigetén) kiknek eleinte 5000 katonájok volt, tsak 800 emberrel szabadulhattak meg, és magokat a' Retimósi várakba vonták viszsza. Egy Krétai sereg-osztály (Görög) Malene mellett, egy másik Apocoronánál szállott meg. Ezen utólsó egy levelet fogott el, mellyben Musztafa Basa a' Káneai Törököknek azt parantsolja, hogy segedelmére menjenek, és jelenti, hogy az övéi közül 1254 öletett meg, ide nem számlálván a' sebeseket, és elfogottakat. Továbbá ezen levélből kitetszik, hogy ő egész lovasságát, 's pattantyusságát elveszttette. Azon kivűl Selimo tartományból kitakarodtak a' Törökök, és Kissamos várát szorosan bekerítették a' Görögök.

Gróf Aberdeen Angol külső Minister Aug 13-kán hivatalosan tudtára adta Londonban a' Kereskedő Biztosságnak, hogy Funchal kikötőhely Madera szigetén „a' Portugalliában fennálló Orszáálószéktől" békeríttetett.

Külömbbféle Tudósítások.

Az Oroſz Tsáſzár megparantsolta, hogy a' mostani háború ideje alatt a' következő áros-ſzerektől, ha azokat a' ſzárazfelől az Oroſz seregek által megſzállott vidékekre kiviſzik, semmi vámot nem kell fizetni, ú. m. a' gabonától, élő marhától, kivévén a' mén-lovakat, és tsikókat, pálinkától, bortól, 's a' t.

Doctor Pariset, ki Egyiptomba, 's a' Levantéba megyen a' pestis' kitanúlása végett, Márſzelybe fog hajóra ſzállani a' többi társaival eggyütt.

Egy Konstantinápolyi levélíró Jul. 26. azt mondja, hogy előtte való nap több Tatár érkezett oda Sumlától, és Varnától, kik győzedelmi jelentéseket vittek oda. A' többek közt hogy Sumlánál a' Törökök az Oroſzoknak egy rohanását úgy viſſza verték, hogy 2000 Oroſz esett el, sok elfogattatott; így Várnánál is 12 óráig tartott tsata után az Oroſz viſſzahúzta magát. (melly napokon történtek ezek, nem írják.)

Buenos-Ayresi levelek ſzerént, Valparaisóban Chiliben Mart. 30-dikán igen nagy földindúlás volt, hol 70 ſzemély veſzett el; a' kárt 3 milliom Dollárra teſzik. (valamit Limában is.)

A' Spanyol Király, és Királyné Jul. 21-dikén elmentek Valenciából, 's az nap reggeli 10 órakor Valladolidba érkeztek.

A' Madridban lévő Portugallus Követségi Helytartó Lima Úr' a' Spanyol Orſzáglóſzéktől azt tudakozta: vallyon Dom Miguelt megisméri-e Királynak, és ha meg, ő passusát kéri. Még eddig tsak azt kapta válaſzúl, hogy várakoznék, míg Ő Felsége viſſzajő.

A' Gazette de France Ujságnak Aug. 5-diki darabját confiscálták Párisban azon czikkely miatt, mellyben az 1828-diki Orſzágos üléseknek rövid előterjeſztését írta-le; a' pere most foly.

A' Touloni híres expeditió két oſztályban indúl el Móreába; egyik Augustus 15-dikén, a' másik 25-kén. (Újabb tudósítások ſzerént, az első Aug. 17-ikén reggel 8 órakor felſzedte vasmatskáit.)

Mihent Móreában elkezdődnek a' hadi munkálkodások, ottan egy Franczia Ujság fog megjelenni.

A' Pesti Kereskedőség' nevében az idei János Fővételi Vásárról illy Jelentés tétetik: Ezen Orſzágos vásár a' gyapjú', és tolu' elkelésére nézve jó volt; a' többi termeſztményekre nézve középſzerű. A' Fabrikák', és kézimüvek portékait nagyban, — a' vason kivűl, — nem igen keresték; kitsinben a' Vásár felette roſz volt. — A' hazai termékek' árának lajstromát ezen Vásárban a' mostani Hírdetések végére teſzük.

(Haſznos Mulatságok Nro 18. Hírdetés 1. árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(18.)

A' futtatásra Ló-elkészitő Intézetről, és több Lovak eladásáról való Jelentés.

(1) Meggyőzettetve lévén a' felől, hogy a' czélarányosan elintézett futtatások a' Honyi Ló tenyéſztését hathatósan elősegíteni fogják — és minekutánna több rendbéli Páljadijak talpra tétettek, a' futtatások ſzerentsés előmenetele főképpen a' Lovaknak a' Paljára való elkéſzittetésétől függvén — különös megelégedéssel jelentem: hogy 1828-re itt Hoſzúréthen egy Lovak - elkéſzitő Intézet felállott, a' melly bár ki által haſználtathatik, 's igy akár ki a' maga Lovát a' jövő 1829-diki Pesti Ló futtatásra itten elkéſzittetheti. — Jó Istállóról, és az Elkéſzitő Gyepről gondoskodtam. — Az Elkéſzitő (Trainer) Flintoff Tamás illő jutalom mellett ügyekezni fog, hogy a' Ló tulajdonosok megelégedését megnyerhesse. Ennél fogva mind azok, kik Lovaikat ide küldeni ſzándékoznának, az ezen kivánságok az alább írt helyre levél által velem való elébbi közlésére megkérettetnek, úgy arra is: hogy a' Ló mellett lévő fiuról, és a' Ló tartásról, melly helyben is ſzerezhető — nem külömben a' ſzükséges Eſzközökről ú. m. Nyereg, Pokrócz, egéſz Lóra való Takaróról 's a' t. rendelést tenni ne terheltessenek.

Jelentem továbba azt is: hogy jövő October hónapban az ide való ménesből Kótyavetye által több ſzámon fellyűl való Anyakanczák, Csikaikkal, nem külömben 1—2 eſztendős mén- és kancza- Csikók el-fognak adatni. — Erről bővebben a' későbbi Jelentés. —

Hoſzúréthen Rosnyó mellett
Ns. Gömör Vármegyében Aug. 21-dikén 1828. eſzt.

Gróf Andrásy György m. k.

Hírdetés.

(1) Schirmer Vilmosnak a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanátsnál volt hites Agensnek halála által annak hivatala

megürülvén; minthogy a' legfőbb helyen ſzabott, és minden Törvényhatóságoknak dd. 22. Mart. 1808 Nro 6045 megküldött, és a' fent említett Orſzágos hivatalt megnyerni kívánóknak útmutatásul ſzolgálandó rendelés ſzerént kinek kinek, a' ki ezen hivatalt megnyerni ſzándékozik, az elvégzett tudományokról, és az Ügyéſzségről ſzólló bizonyság levelekkel felkéſzűlt folyamodáson kivűl még mind irománybeli, mind pedig ſzóbeli próbatétel is kivántatik azon ſzerekre és tárgyakra nézve, mellyek a' N. M. M. K. Helytartó Tanátsnál előfordúlnak, ha pedig már illy Ágensi visgálaton a' folyamodó általesett volna, azt törvényes bizonyság levéllel bebizonyitani tartozik; tehát azok, a' kik a' fent említett Ágensi hivatalt elnyerni ſzándékoznak e' f. e. November 5-dikére határozott időre megjelenjenek, és reggeli órákon Budán a' kebelbeli Tanátsosnál, és Cancellária Kormányozójánál magokat bejelentsék. Budán Aug. 24-dikén 1828.

Birkák eladása.

(1) Ezennel köz hírűl tétetik, hogy Fő Méltóságú Herczeg Batthyáni Érdi vagy is Hanzsabégi Urodalmában, melly Szabad Királyi Buda Városától, Tettes Ns. Fejér Vármegyében két órányi távulságra fekſzik, vagynak eladásra fel állítva mint ſzámfelett valók, úgymint 650 tenyéſztésre alkalmatos jó ſzőrű anya Birkák, 90 darab eſztendős nyőstény, és 100 darab ugyan eſztendős űrü Birkák, továbbá 180 darab nyőstény és 160 darab űrü Bárány. A' venni ſzándékozók az Urodalmi Tiſztséggel naponként alkura léphetnek.

Költ Érden 24-dik Augustusban 1828.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből a' Vissegrádi Korona Város határában mindjárt a' Duna mellett az Orſzág úton felyűl a' Villámi hegyen lévő jókora kőbánya e' f. e. October elsőjétől fogva három egymásután következő eſztendőre e' f. e. September 15-dikén reggeli órákon a' Vissegrádi Erdőhivatal Iróſzobájában tartandó Licitátio által újra bérbe adatik. A' bérleni vágyóknak 45 forint pengő pénzzel kell felkéſzűlve lenniök.

Budán Aug. 16-dikán 1828.

Hirdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel hírűl adatik, hogy e' f. e. September 15-dikén a' Visse-

grádi Kaſznár hivatalnál a' Nagy-Marosson lévő ſzép és jeles gyümöltsöt hozó geſztenye erdő, a' Vissegrádi Uradalmi gyümölts kert, és a' Kis Marossi Dunaſziget a' többet igérőknek nyilván Licitátio által három egymás után következő eſztendőre bérbe adatnak.

Budán Aug. 18-dikán 1828.

Híradás.

(2) Néhai Vekele Mihály árváinak, Tek. Ns. Veſzprém Vármegyében, a' Mélt. Püspökségi Uradalomnak Hagymáskér nevű Helysége határában fekűvő két rendbeli ſzáraz malmai, az úgy nevezett Séd vizén, mellyek közül az eggyik három, a' másik pedig négy kerékre forognak, és vizek soha meg nem apadván, ſzüntelen haſználhatók, az örökösöknek ön akaratjokból, e' f. e. Septemb. Hónap 28-dik és October Hónap 5-dik és 12-dik napjain, a' többet igérés útján eladandók. — A' venni kivánók, a' vétel környűlállásai eránt, bővebb tudosítást ſzerezhetnek magoknak, Pesten Tabuláris Ügyéſz T. Várady István Úrnál, a' Sebestyén Piaczon Nro 262, — úgy ſzintén Sz. Fejérváron T. Nagy Antal Hites Ügyéſz Úrnál, mint az eladó Örökösők Meghatalmazottjánál, — valamint Palotán, Tit. Horváth Jósef Urnál, Méltós. Gróf Zichy Familia Levél-Tárnokjánál.

Bablah nevezetű új Feſték.

(2) Nem rég hozatott Európába egy növevény Kelet-Indiából, melly Franczia Orſzágban a' gyapjú feſtésére megpróbáltatott, és a' fekete ſzínre nem tsak kipótolja ſzaporaságára nézve az Aleppói gallest, hanem háromſzor annyi telik ki belőle, mint amabból. —

Ennél fogva az alólírt azon iparkodott, hogy ezen feſtéket az ide való lakosok ſzámára is megſzerezze, és minden vevőkkel egyſzer'smind közli ezen ſzer feloldozásának meghatározott leírását, s' módját, ajánlván ezt, mint legjobb kiméllő-ſzert, valamint az ő Szeres Kereskedésével egybe-kaptsolt, mindennel bőven felkéſzült feſtő ſzerek' gyüjteményét, úgy különös jóságú Indigót, 's a' t.

Hoffmann Kereſztelő János
Pesten az Arany Vasmatskánál,
a' Sebestyén-Piaczon.

Hírdetmény.

(2) Ezennel köz hírré tétetik, hogy Tekíntetes Ns. Békés Vármegye ſzámára ſzükséges Iró-ſzereknek, valamint a' Cselédek felruházására

)(•

megkivántató Portékáknak ſzállitására — a' folyó 1828-dik eſztendő September hónap 9-én Gyula Mező-Városſába tartandó Orſzágos Vásár alkalmával a' Czédula-háznál tartandó Licitátio által annak, a' ki azon Irói ſzereket, és a' Ruházathoz kivántató Portékákat az elő adandó mustra ſzerént legalsóbb áron megſzerezni, 's a' nevezett helyre ſzállitani magát leköteleződi — által fog engedtetni.

Kivántatnak pedig e' következendők

I. Irói ſzerek:

1-ſzör. Jóféle papiros 42 1/2 Rizma.
2-ſzor. Közönséges papiros 43 1/4 Rizma.
3-ſzor. Nagyobb Protocollaris papiros 4 1/4 Rizma.
4-ſzer. Boritéknak való papiros 1/4 Rizma.
5-ſzör. Spanyol viaſz 39 1/2 font.
6-ſzor. Spárga 41 1/4 font.
7-ſzer. Olló 36 darab.
8-ſzor. Pennatsináló kés 37 darab.
9-ſzer. Plajbáſz 28 duczat.

II. A' Ruházáthoz:

1-ſzör. 44. Előbőrrel kéſzült buza-virág ſzinű kéſz Sapkák.
2-ſzor. Hétfertályos buza-virág ſzinű poſztó 133 2/4 rőf.
3-ſzor. Hétfertályos ſzélességű ſzürke poſztó 31 2/4 rőf.
4-ſzer. Egy rőfös ſzélességű béllésnek való fehéritetlen váſzon 290 rőf.
5-ſzör. Egy rőf ſzélességű fehéritett váſzon 73 2/4 rőf.
6-ſzor. A' Dolmányokhoz Concent 12 2/4 rőf.
7-ſzer. A' Dolmányokhoz Szattyán 10 darab.

III. Gombok:

1-ſzör. A' Dolmányokra gömbölyű czin gombok 400 darab.
2-ſzor. A' Dolmányokhoz fehér czin Pitykék 1100 darab.
3-ſzor. Fehér lapos (Szalamia) Gombok 73 darab.

IV. Sinórok:

1-ſzör. Fehér teveſzör boritás 520 rőf.
2-ſzor. Dolmányra való ſzegletes sinor 500 rőf.
3-ſzor. Vékonyabb sinor (sujtás) 1546 rőf.

V. Közönséges fekete kalap 19 darab.

VI. Borjú bőrből, patkos fehér sinorral béſzegett új csizmák 88 pár.

VII. Vas Sarkantyú 18 pár.

Ki-árendálandó Peszéri Puszta.

(2) Ts. Kir. Ráczkevi Uradalomhoz tartozandó (Tek. Pest Vármegyében helyheztetett) Peszéri Pusztának azon része, mellyet most Ritter Ur bir, árendában, 1829-diki Sz. György naptól számlálandó hat esztendőre a' többet igérönek ki-fog árendáltatni. — A' kinek kedve tartja (négy száz ezüst forint bánat-bért hozandván magával) megjelenhetik e' végre 1828-diki 18-dik Septemberben délutánni három órakor Promontoriumban az Uradalmi Cancellariában; a' hol az árenda' feltételeit elöbb-is akár mikor megtudhatni.

Hírdetés.

(2) Tekintetes Nemes Tolna Vármegyében fekvő Simontornyai Uradalmi Tiſztartóság réſzéről köz hírül adatik, hogy az ottan tartandó Juhok ſzáma bétöltésével, az azt fellyülhaladó 60 hágo Kosok, és Űrük, 800 két eſztendős Kos alá való Anyajuhok, és 340 idei bárányok, az ottani híres eredeti legjobb tellyes-vérű fajta Uradalmi juhnyájakból el fognak adatni. A' tiſztelt vevő Urak mind a' Kosokat, és Űrüket, mind pedig az Anyajuhokat ott helyben, tudni illik Simontornyán, minden nap megláthatják, és az árát is megtudhatják.

Költ Simontornyán Aug. 21-dikén 1828.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Sz. Andrási Kerületben Túregyházán, és az Arad Modenai K. Uradalomban Pereghen az idén ſzerzett Juh, és bárány gyapju és pedig Túregyházán 32 mázsa, 46 font birka gyapju, és 6 mázsa bárány gyapju, továbbá Pereghen 48 mázsa, 86 font birka gyapju, és 6 mázsa 30 font bárány gyapju; öſzvesen 81 mázsa, 32

font birka gyapju, és 12 mázsa, 30 font bárány gyapju, mellyekből a' próba mustrát a' helybéli Kamarai Kormányszék Expeditio hivatalánál; az egész mennyiségét pedig részént a' Túregyházi reszént pedig a' Pereghi juhtartásnál vehetni szemre, hogy kéz alatt semmi kifogást se lehessen tenni, olly módon fog eladatni, hogy a' venni kivánók legfellyebb ajánlásokat az ohajtott feltételekkel eggyütt saját kézzel aláírt, és lepetsételt kinyilatkoztatásoknál fogva legfellyebb e' f. e. September 15-dikéig Nagyságos Bedekovits Magyar Királyi Udvari Kamarai Tanátsos, és Kamarai Administrator Úrnak Temesvárra beküldjék. A' venni ohajtók kinyilatkoztatásai biztosságképpen nyittatnak fel, és azon venni kivánó, a' ki legtöbbet igér, és leghaszsnosabb feltételeket tesz, további Licitátio-tartás nélkül Szerződés tételre meg fog hivattatni; a' többi ajánlóknak az igéretei pedig a' legszorosabb elhallgatás mellett megsemmisíttetnek. A' fent említett határ idő elfolyta után semmiféle további igéretek el nem fogadtatnak. Ezen kivül minden venni vágyó tartozik ajánlását nyilván, és betű szerént meghatározni; mert a' határozatlan, és tsak általlyában, vagy procentekkel járó ajánlások más igéretek mellett semmiféle tekintetbe sem fognak vétetni. A' Szerződés aláírásakor mindjárt tartozik a' többet igérő 600 f. P. P. foglalóul letenni. Egyszer'smind előre nyilvánságossá tétetik, hogy az Anya és Kos gyapju külömbsége nélkül 2 procent fogyaték pótlásul adatik; de ellenben a' hason, és lábon lévő gyapjura nézve semmi további bészámlálásnak helye nem találtatik, és a' gyapju zsákokat a' bébizonyitandó szerzeményei áron ki kell a' vevőnek pótolnia.

Budán Aug. 16-dikán 1828.

Jelentés az érdemes Olvasókhoz.

(3) Több kérdezésre kötelességünknek tartjuk a' tisztelt Olvasó Közönségnek ezennel tudtára adni; hogy ezen második fél esztendei Ujság' nyomtatványaival az első számtól fogva egynehánynak még szolgálhatunk. — Egyszer'smind, hogy az Európai Atlásnak eddig kijött 8 Mappáját meg lehet szerezni 20 krajczárjával ezüstben. — Sveczia, Norvegia, és Dánia Mappája már munkában van, mellyel érdemes Olvasóinkat meg fogjuk ajándékozni.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Aug. 20-ikán 9 Láb, 7 Hüv. 0 Von. — 21-dikén 9 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 22-ikén 9 Láb, 10 Hüv. 0 Von. — 23-ikán 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 24-ikén 9 Láb, 1 Hüv. 0 Von. — 25-ikén 8 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
— 26-ikán 8 Láb, 4 Hüv. 0 Von. — 27-ikén 8 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
— 28-ikán 9 Láb, 4 Hüv. 0 Von. — 29-ikén 10 Láb, 1 Hüv. 0 Von.
— 30-ikán 11 Láb, 9 Hüvelyk, 0 Vonás. (Az O felett.)

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó árra Váltó-Czédulában:

1828. Augustus	Tiszta-Búza fl.	Tiszta-Búza kr.	Kétszeres fl.	Kétszeres kr.	Rozs fl.	Rozs kr.	Árpa fl.	Árpa kr.	Zab fl.	Zab kr.	Kukoricza fl.	Kukoricza kr.
14-kén Aradon	4	15	3	—	2	37	1	25	1	30	2	15
14-kén Debreczenben	4	35	3	10	1	57	1	10	1	20	4	—
13-kán Földváratt	5	—	4	—	3	15	2	15	1	42	—	—
15-kén Uj Becsén	5	50	3	45	—	—	1	45	1	37	3	—

A' Gabonának Pesti piaczi ára Aug. 26. és 27. napján 1828. az orſzágos vásárban V.Cz. Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 f. 30 kr. Kétſzeres 5 f. 20 kr. Rozs 4 for. — kr. Árpa 2 for. 30 kr. Zab 1 forint 50 kr. Kukoricza 3 for. 40 kr. Köles 2 for. 50 kr. Köles kása 7 for. — kr.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Aug. 29-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 40 kr. Kétſzeres 5 forint 40 kr. Rozs 3 for. 50 kr. Árpa 2 for. 32 kr. Zab 2 forint — kr. Kukoricza ó 3 for. 30 kr. új 2 for. 20 kr.

A' Magyar Országi Termékeknek folyó Árok, a' János Fövételi Pesti Vásárban, 1828.

Gyapjú. 1 Mázsa:	Con.Pénz. Forint	
Egynyirésű legfinom.	60 —	85
— megnemesített	42 —	60
Kétnyirésü finom téli	36 —	41
— középszerű	30 —	36
— finom nyári	— —	—
— középszerű	— —	—
Szegedi téli	— —	—
— nyári	— —	—
Bátskai közöns. téli	24 —	28
— — nyári	— —	—
BanátiZigaraBétsi mosás	24 —	30
Magy. Gyapjú úsztatott	18 —	20
Dohány.		
1 Mázsa leveles Döbrői Dohány java	11 —	12
— — — közép	8 —	10
— — — alábbv.	6 —	7
— Debreczeni java	— —	—
— — középfz.	6 —	7
— — alábbv.	5 —	5 1/2
— Szegedi java	8 —	—
— — középfz.	7 —	—
— — alábbv.	6 —	—
— Pétsi java	— —	—
— — középfz.	— —	—
— — alábbv.	— —	—
Viasz, és Méz.		
1 Mázsa Sárga Viasz	62 —	64
— Méz Banáti fejér	— —	—
— sárga méz	— —	—
— barna	— —	—
— tisztíttatlan	— —	—
— Rozsnyói fehér méz	— —	—
Zsíradék.		
1 Mázsa Tehén vaj	24 —	25
— Disznó Zsír:	16 —	—
— Szalonna Hájjal	17 —	18
— Olvasztott Faggyú	16 —	17

Pálinka.	For. C. P.	
1 Akó Szlivovicza Banáti	5 —	7
— — Szeremi	7 —	8
— Gabona Pálinka	6 1/2 —	7
— Söprü Pálinka	7 1/5 —	7 4/5
Borok.		
1 Akó Budai veres Ó	5 —	6
— — — — Újj	3 —	4
— — — fehér Ó	5 —	6
— — — — Újj	3 —	4
— Pesti Kőbányai Ó	5 —	7
— — — — Új	4 —	4 1/5
— — hegyi fejér, és ver.	3 —	4
— Mezőföldi	2 1/2 —	3
Börök.		
1 Pár Ökör bőr: minéműségéhez képest	10 —	14
— Tehén bőr	6 4/5 —	9
— Borjú bőr	1 —	1 1/5
— Ló bőr	2 2/5 —	3 1/5
— Juh bőr	1 —	1 1/5
Külömbfélék.		
1 Mázsa Timsó	7 —	—
— Hamuzsir	5 1/2 —	6
— Széksó	8 —	8 1/2
— vad.term. Rep.olaj	— —	—
— Vetett Repcze olaj	15 1/2 —	16
— Kender	6 4/5 —	7 1/5
— Kifőzött Ló-szőr	30 —	34
— Főzetlen	— —	—
1 Köböl, vagyis 110—120 ℔ ő Gubats	— —	—
— Újj —	4 —	4 3/5
1 Mázsa toll	24 —	70
— — vad sáfrány	20 —	—
— — Enyv	15 —	16

Pesten Aug. 28-dik napj. 1828.

A' Privileg. Polgári Kereskedőség' Első Előljárója, Musch Sámuel.

Auch ist in umstehender, so wie in andern Buchhandlungen zu haben: das so eben fertig gewordene

3te und 4te Bändchen von:

Die Englische

Goldgrube

für das bürgerliche Leben.

Oder

gemeinnütziger engl. Tausendkünstler

zur Erlangung vieler bewährter Vortheile im Nahrungsstande, und zur Hülfe in allerlei Unfällen im häuslichen Leben ꝛc. 8. Ulm bei Ebner.

Drittes Bändchen. Brochirt. Preis 15 ggr.
Viertes Bändchen mit Register. Preis 15 ggr.

Wir haben zwar in Deutschland keinen Mangel dieser Art Bücher, allein dieses Buch, das auch in England in wenigen Monaten drei nicht unbedeutende Auflagen erlebte, hat das Verdienst daß es neue Erfahrungen und höchst einfache Hausmittel enthält. — Wie viel würde nicht jährlich in einer Haushaltung gewonnen werden, wenn diese ihre Bedürfnisse selbst befriedigen und mit geringen Kosten sich alles das bereiten könnte, was zur Erhaltung des Lebens, als Speisen, Getränke, Heilmittel in Krankheiten bei Menschen und Thieren ꝛc. dienet.

Vom Inhalt dieser zwey Bändchen theile hier nur einiges mit.

Für Abzehrende, Brustleidende ꝛc. — Gegen die schleimige Abzehrung. — Gegen die Beschwerden der goldenen Ader. — Ameiseneier zu sammeln. — Mangel an Appetit zu beseitigen. — Gegen den übelriechenden Athem. — Schöne Aurikeln zu ziehen. — Gegen geschwollene Backen. — Beliebteres Mittel gegen den Bandwurm. — Gegen Bauchgrimmen. — Sehr guter Anstrich für Bäume. — Vortrefflicher Lebensgeist für Bäume. — Beize für Tischler. — Gegen das Bettpissen der Kinder. — Wohlfeiles Bienenfutter. — Kranken Bienenstöcken wieder aufzuhelfen. — Das Schwärmen der Bienen zu befördern. — Von den englischen Bieren, besonders dem Porter. — Wohlschmeckendes Bier in Flaschen zu machen. — Warmes Bier gut zu bereiten. — Gegen den Blauhusten der Kinder. — Die wohlfeilste Bleichart. — Sehr schön weiß zu bleichen. — Farben der Blumen zu verwandeln. — Blumenzwiebeln in drei Wochen zur Blüthe zu bringen. — Blutegeln zum Ansaugen zu bringen — Blutegeln aufzubewahren. — Blutreinigung. — Sehr gute Blutwürste zu machen. — Junge Bohnen früh zu erhalten. — Bohnen für den Winter einzumachen. — Gesundheits- und Magen-Branntwein. — Butter sehr bald auszurühren. — Carmeliter-Wasser zu bereiten. — Die Aechtheit des Champagnerweins zu prüfen. — Gegen den Croup. — Drechslerfirniß zu bereiten. — Sehr gutes Dungwasser für alle Gewächse. — Gegen den Durchfall aus Schwäche oder Erkältung. — Eichen auf die beste Art zu erziehen. — Auswahl der Eier zum Ausbrüten. — Eier ein Jahr frisch zu erhalten. — Eisen zu löthen. — Eisentinktur zu verfertigen. — Gelbgewordenes Elfenbein weiß zu machen. — Gegen Epilepsie. — Erdbeerenthee zu verfertigen. — Gegen Erkältungen. — Bereitung eines sehr guten Essigs. — Farbe, welche in 6 Stunden trocknet und nicht riecht. — Allerhand Farben zu bereiten. — Feuerschwamm zu bereiten und zu verbessern. — Gegen Fieber. — Vorzüglich schöner Oel- und Maler-Firniß. — Fische auf englische Art zu backen. — Flachs bis zur Feinheit der Seide zu veredeln. — Gegen Flechten. — Gegen Flecken welche man durch Stoßen oder Fallen bekam. — Fleisch auf die beste Art zu räuchern. — Flöhe zu vertreiben. — Gegen den Friesel. — Gegen das Schwitzen der Füße. — Verhinderung des schnellen Verfaulens der Fußböden. — Gänse auf pommersche Art zu räuchern. — Gänse recht fett zu machen. — Gegen Gallenfieber. — Gallerte für entkräftete Personen. — Garn zu färben. — Gebäude gegen Feuchtigkeit zu schützen. — Eiserne Geräthschaften gegen Rost zu sichern. — Gegen geschwächte männliche Geschlechtstheile. — Gesundheitschocolade zu bereiten. — Nährendes Getränk für alte Leute. — Gegen die bisher unheilbare Gicht. — Gegen Gichter der Kinder. — Glas sehr gut abzusprengen. — Gegen das Zittern der Glieder. — Gegen Gliederreißen. — Gold- oder Kolbenlack zu erziehen. — Gegen Griesschmerzen. — Gegen das Haarausfallen. Haarverlust bei Thieren. — Gegen die Beschwerden der Hämorrhoiden. — Gegen Heiserkeit. — Sehr gute Politur für Holz. — Wohlfeiler glänzender Holzfirniß. — Gegen das Schwellen des Hornviehs. — Schöne Hortensien zu ziehen. — Hühnerhunde ꝛc. abzurichten. — Gegen die Hundesucht. — Schöne Hyacinthen zu ziehen. — Jasmin-Pomade zu verfertigen. — Johannisbeerwein zu machen. — Kamphergeist zu bereiten. — Kartoffeln sehr gut zu kochen. — Kartoffeln zu dörren. — Gegen den Katarrh. — Gegen den Keichhusten der Kinder. — Kitte für rauchende oder gesprungene Oefen. — Kitt für Porzellan, Glas ꝛc. — Kitt für Beschläge der Pfeifenköpfe. — Gutes Kleb- oder Heftpflaster. — Gegen Knochenschmerzen. — Gegen heftige Kopfschmerzen ꝛc. — Wohlriechendes, stärkendes Kräuterbad. — Kräutersäfte zu bereiten. — Krambambuli zu bereiten. — Die Milch der Kühen sehr zu vermehren. — Das Rindern der Kühe zu befördern — Kukummern in Essig einzumachen. — Kupferstiche auf Holz abzuziehen. — Lackfirnisse zu bereiten. — Gegen Leberflecken. — Gegen Leberleiden. — Gegen heftige Leibschmerzen. — Leinöl-Zubereitung zum Anstreichen. — Leinwand auf die wohlfeilste Art zu bleichen. — Gefüllte Levkojen zu ziehen. — Lichter mit hohlen Dochten — Kalmuslikör zu bereiten. — Lungenbraten auf englische Art. — Für Lungensüchtige, Abzehrende, Brustleidende. — Magen, wenn man ihn überladen hat. — Wohlfeile, stärkende Magenessenz. — Gegen Magenkrampf. — Für Magenleidende. — Das Trocknen der Malereien zu befördern. — Unvergleichliche Mandeltorte. — Gegen feuchte Mauern der Wohnhäuser. — Maulwürfe zu vertreiben. — Medaillen und Münzen fein in Gyps zu gießen. — Schwächliche und kränkliche Menschen gesund zu erhalten. — Meubles zu polieren. — Gegen Milzleiden. — Mineralblau zu bereiten. — Die Güte des Mohnöls zu prüfen. — Moos-Chocolade zu bereiten. — Isländischen Moostrank zu bereiten. — Wohlriechendes Mund- und Magenmittel. — Nachtigallen zu zwingen, des Nachts zu schlazen. — Gegen Nervenleiden. — Für Nervenschwache die im Magen leiden. — Ochsen in 4 Wochen fett zu machen. — Dem Oel seinen

Wohlfeiler Preis einer sehr guten

Naturgeschichte und Technologie für Lehrer in Schulen und für Liebhaber dieser Wissenschaften von C. P. Funke. 4 Bände. Neueste vermehrte und sehr verbesserte Auflage mit 24 nach der Natur schon gestochenen großen Kupfertafeln, welche über 300 Figuren darstellen.

Von diesem längst anerkannt vortrefflichen Werke hat die J. Ebnersche Buchh. in Ulm eine beträchtliche Anzahl Exemplare käuflich übernommen, und will sie noch einige Zeit in dem sehr herabgesetzten Preis à 4 Thaler geben. Unter den verschiedenen für das größere Publikum und für die Schulen bearbeiteten Lehrbüchern der Naturgeschichte übertrifft wohl keines dasjenige, welches der verewigte Funke herausgab, und von dem bereits die sechste Ausgabe erschienen ist. So lange man bei Erlernung der herrlichen und angenehmen Wissenschaft, der Naturgeschichte, auf Gründlichkeit und Reichhaltigkeit sieht und einen Vortrag liebt, der das Wahre mit dem Anziehenden vereinigt, wird Funke's Werk seine Brauchbarkeit und Nützlichkeit behaupten, und seine Vorzüge werden ihm auch die neuern Lehrbücher eines Rebau, Fritsch, Reider und Stieffel nicht zu schmälern im Stande seyn. Funke ganz für die Naturgeschichte gebohren, lebte in solchen Verhältnissen die es ihm, ohne gerade einem der gewöhnlichen Systeme zu huldigen, möglich machten, das Ziel, das er sich laut der Vorrede festgesetzt hatte, zu erringen: in dieser Naturgeschichte etwas Vollkommenes zu liefern.

Jedem der drey Naturreiche hatte er einen besondern, beinahe 5 Alphabete starken Band gewidmet, der wieder in den naturhistorischen und in den technologischen Theil zerfällt.

Wenn er in diesem, dem technologischen Theile, von der Benutzung und Verarbeitung der Naturprodukte und von den verschiedenen Künsten und Handwerken mit vieler Sachkenntniß spricht, so entwickelt er in jenem, dem naturhistorischen Theile, die glückliche Gabe, das mehr oder minder Nützliche und Schädliche auszuheben, das Nähere von dem Entferntern, das Innländische vom Ausländischen abzusondern und dies Alles in einer gedrängten Kürze und mit so vielen Bemerkungen vorzutragen, daß er sich als den gründlichen Gelehrtenbeurkundet.

Der erste Band umfaßt das Thierreich, welches in 6 Klassen, in Säugthiere, Vögel, Amphibien, Fische, Insekten und Würmer abgetheilt worden. Jede Klasse begreift nur 3 Ordnungen mit wenigen Unterabtheilungen in sich. So z. E. hat die Klasse der Säugthiere in der ersten Ordnung alle wichtige Thiere, die in Deutschland angetroffen werden. Ihre Unterabtheilungen sind Hausthiere, wie das Schaaf, Rindvieh, Pferd u. a., und wieder Thiere, die gejagt und verfolgt werden, wie der Hirsch, Hase u. a. Dem Verfasser gab dies die schönste Gelegenheit von Viehzucht und Jagd zu sprechen. In der zweiten Ordnung sind ausländische Thiere, Hausthiere, wie das Kameel, das Rennthier u. a., und wieder solche, die verfolgt werden z. E. Löwe, Tiger u. s. w. In der dritten Ordnung nahm er solche Thiere auf, die nicht besonders nützlich oder schädlich, aber doch in Ansehung ihrer Lebensart, Gestalt und dergl. merkwürdig sind, wie der Affe, das Gürtelthier u. a. m. Eben so verfährt er bei den übrigen Klassen.

Der zweite Band enthält das Pflanzenreich, das in 4 Klassen, in Bäume, Sträucher und Stauden, in Küchengewächse und Gewürzpflanzen, in Gräser und in Moose und Schwämme eingetheilt worden. Abermals sind auch hier bei jeder Klasse nur 3 Ordnungen aufgestellt z. E. Bäume, die in Deutschland im Freyen ausdauern, und deren Früchte oder Holz oder Blätter benutzt werden; Bäume, die in einem wärmern Klima fortkommen, wie Citronen, Pomeranzen u. a. m. endlich Bäume, die manches Merkwürdige haben, wie der Boabab u. s. w. Bei der 1ten Klasse hat der Verfasser von Forst- und Obstbaumzucht, bei der 2ten Klasse vom Garten-, und bei der 3ten Klasse vom Ackerbau interessante Bemerkungen und Erfahrungen mitgetheilt.

Im dritten Bande wird das Mineralreich mit den 4 Klassen, Erden und Steinen, Salzen, brennbarem Mineralien und Metallen abgehandelt.

Den vierten Band, oder den Beschluß des Ganzen macht eine Geschichte des Menschen in Beziehung auf seine körperliche Einrichtung, geistige Vorzüge und Ausbildung und seinen gesellschaftlichen Zustand.

So reichhaltig, belehrend und viel umfassend dies in jeder Hinsicht nützliche Werk ist, so wurde doch bisher mancher Lehrer und Freund der Naturgeschichte durch den ziemlich hohen Preis desselben abgehalten, es sich anzuschaffen. Aus Liebe zur Wissenschaft selbst hat sich daher die obige Buchhandlung entschlossen, auf merkantilische Vortheile gänzlich zu verzichten und durch einen herabgesetzten, äusserst geringen Preis den Ankauf dieses Buches jedem dadurch zu erleichtern, daß sie ihm alle 4 Bände mit den 24 Kupfern für 4 Thaler verabfolgen lassen will, welches gewiß ein sehr billiger Preis für ein so allgemein geschätztes Werk ist, das sonst 15 fl. im Ladenpreis kostet.

Bestellungen hierauf nimmt an: Otto Wigand Buchhändler in Pesth in der Waitznergasse.

Gesellschaftsspiele und Unterhaltungen zum Vergnügen und zur Uebung

des Scharfsinns für die Jugend, mit illum. Kupfern gebunden 1 Thlr. mit schwarz Kupfern 20 ggr.

Kalligraphische Blätter zur Uebung fleißiger Söhne braver Eltern.

Vom Regierungsrath Fischer. 32 Blätter in Quer-Folio 1 Thlr. 12 ggr.

Auf einem so kleinen Raume Gründlichkeit mit Nettigkeit so zu vereinen, wie in diesen Vorschriften geschehen ist, dazu gehört seltene Erfahrung und Uebung. Daher ist dieses, auch an Form, Papier und Druck höchst nette Werk allen, die Lust haben, eine freundliche, schöne Hand schreiben zu lernen, sehr zu empfehlen, vorzüglich da es sich vor vielen andern durch Ordnung und Schönheit auszeichnet.

Anweisung, die so geschätzte Hortensie, die Levkoien und Aster auf die

vorzüglichste Art zu erziehen, zu erhalten und Spielarten zu bezwecken. 8. Ulm Preis 12 ggr.

Unsere Blumenliebhaber prangen zwar mit ihren rosarothen Hortensien vor den Fenstern, aber wie wenige können blaue, violette und gefärbte Blumen unter sie hinstellen? Wie auch diese ohne große Kosten erzogen werden, wird in dieser Schrift gelehrt und auch gezeigt, wie die Levkoien ꝛc. ꝛc. am prachtvollsten gezogen werden können.

Die Bienenzucht in ihrem ganzen Umfange, oder leichtfaßliche Anweisung

zur Behandlung der Bienen 8. Ulm bei Ebner Preis 16 ggr.

Leben und Thaten des edlen und tapfern Ritters Don Quixotte von

la Mancha. Zur Unterhaltung und Belustigung der Jugend, neu bearbeitet von L. Hölder. Mit 6 schönen Kupfern 8. gebunden 1 Thlr. 20 ggr.

Kurzer und gründlicher Unterricht im Generalbasse für die Selbstbelehrung, hauptsächlich zum Behuf des Phantasirens für Landschullehrer und jeden Liebhaber. Nebst einem Anhange, Winke zum Setzen eines mehrstimmigen Gesanges 4. Ulm bei Ebner. Preis 1 Thlr. 6 ggr.

Die Taubenzucht in ihrem ganzen Umfange, oder Anweisung zur Kenntniß

des Taubenschlags. Enthaltend eine Beschreibung aller Taubenarten, ihrer Erziehung und Pflege, ihrer Krankheiten, Heilmittel, ꝛc. Nebst Anleitung, schöne Tauben auf die wohlfeilste Art zu ziehen. Von W. Riedel. 8. Ulm Preis 16 ggr.

Wer sich mit der Taubenzucht abgeben und ohne Schaden zu seinem Ziele gelangen will, dem kann diese Schrift bestens empfohlen werden. — Der Verfasser gab nicht wieder, was andere schon früher über die Taubenzucht geschrieben haben. Er hatte selbst seit Jahren sich einen großen Schatz von Erfahrungen und Beobachtungen an seinen eigenen Tauben gesammelt, den er nun, durch vielseitige Aufforderungen bewogen, hier mittheilt.

Vollständige Anweisung, Geranien, Hiacynthen, Tulpen und Reseden

von seltener Schönheit in Gärten und in Zimmern zu erziehen. 8. Ulm bei Ebner. 15 ggr.

Der Blumengärtner wird diese Schrift mit Nutzen lesen, weil er in derselben auf manche neue Methode aufmerksam gemacht wird, der sich andere hie und da bedienen, um mit ausgezeichnet schönen Stöcken in ihren Gärten prangen zu können.

Die Trut- und Perlhühnerzucht in ihrem ganzen Umfange, oder vollständige Anweisung zur Kenntniß und Behandlung der Trut- und Perlhühner. Enthaltend eine Beschreibung der Trut- und Perlhühner, ihrer Erziehung und Pflege, ihrer Krankheiten, Heilmittel ꝛc. 8. Ulm. Preis 10 ggr.

Wer zum Nutzen Trut- und Perlhühner halten will, findet in dieser Schrift die vollständigste Anweisung. Sie ist als Resultat vieljähriger Erfahrungen zu betrachten, die ein Landwirth mittheilt, der die Zucht dieser Hühner mit Vortheil treibt.

Unentbehrliches Schatzkästlein für Liebhaber der Pferde und deren Besitzer.

Oder Unterricht über die Krankheiten der Pferde und Mittel dagegen, so wie Anweisung, das Alter, wie auch die Fehler und Mängel bei Pferden zu entdecken, und ihnen allerlei Untugenden abzugewöhnen, nebst einigen Regeln, welche beim Einkauf und Tausch derselben zu beobachten sind, auch Anleitung, in einer Stunde das Reiten zu erlernen ꝛc. 8. Ulm. Preis 10 ggr.

Gründliche Anweisung zum Lotto-Spiel; oder theoretisch-praktische Lotto-Technik. Ein Versuch zur rationellen Kenntniß und Ausübung des Zahlenlotto. 8. Ulm bei Ebner 15 ggr.

Der Verfasser dieser Schrift macht hier recht deutlich auf die trefflichen Klugheitslehren und Kenntnisse aufmerksam, welcher sich die Liebhaber bei der Ausübung des Spiels und bei der Auswahl der Nameros sich bedienen sollten.

Die vorzüglichsten Singvögel im Zimmer, oder Unterricht, was der Liebhaber beim Einkauf,

Fortpflanzung, Fang, Auferziehung, Pflege, Heilung ihrer Krankheiten ꝛc. zu beobachten hat. Nebst einer Anweisung, wie junge Vögel am leichtesten zur Erlernung eines beliebigen Gesanges abgerichtet werden können. 14 ggr.

Die warnende Stimme des Verhängnisses, oder des Vaters Sünde

des Sohnes Fluch. Ein Räuber-Roman der neuern Zeit 8. Ulm bei Ebner 1 Thlr. 4 ggr.

üblen Geschmack zu nehmen. — Das Springen der Ofen- und Heerdplatten zu verhüten. — Wohlriechendes Ofenwachs zu bereiten. — Gegen Ohrenschmerzen. — Olivengrün zu färben. — Papier zu färben. — Marmorpapier zu machen. — Bereitung der türkischen Rosen-Perlen. — Meerschaumene Pfeifenköpfe anzurauchen. — Das Alter der Pferde zu erkennen. — Mündigkeit der Pferde zu vertreiben. — Gegen Kolik der Pferde. — Gegen Krankheiten der Augen bei Pferden. — Gegen den Dampf bei Pferden. — Gegen das Podagra. — Die schönste Politur für Tischler. — Englischen Preßkopf zu machen. — Vortrefflicher englischer Punsch. — Quittengallerte für verdorbene Magen. — Vergoldete Rahmen zu reinigen. — Fliegende Raketen zu verfertigen. — Wohlfeile Räucherkerzchen zu bereiten. — Rauchpulver zu verfertigen. — Rauchtaback einen guten Geschmack zu geben. — Gegen die Raude. — Rheinwein zu prüfen, ob er ächt ist. — Gegen Rheumatismen. — Rindsbraten auf englische Art. — Gegen geschwollene Augen beim Rindvieh. — Wenn das Rindvieh giftige Kräuter gefressen hat. — Umschlag für wunde Stellen beim Rindvieh. — Aechtes Rosenöl zu gewinnen. — Rosenroth zu färben. — Aecht türkisch Roth zu färben. — Wider den Rothlauf. — Sättel, Stiefelstulpen ꝛc. ihre gelbe Farbe wieder zu geben. — Aechten Saffian zu bereiten. — Gegen die Läuse der Schaafe. — Gegen Drehkrankheit der Schaafe. — Gegen das Schielen der Kinder. — Verdorbenes Schießpulver wieder brauchbar zu machen. — Gegen Schweinekrankheiten. — Gegen Schwitzen im Gesicht, Hände und Füße. — Soda-Seife zu verfertigen. — Londoner Senfpulver zu bereiten. — Gegen Sommersprossen. — Stahlkugeln für Bäder zu bereiten. — Gegen Steinschmerzen. — Stiefeln wasserdicht zu machen. — Stimulationsmittel für Männer. — Suppenkräuter zum Gebrauch im Winter zu dörren. — Bereitung einer guten Wurzelsuppe. Vom Tabackrauchen. — Daß die Tauben nicht wegfliegen. — Gegen Krankheiten der Tauben. — Terpentinöl zu bereiten. — Terpentinöl Lackfirniß zu bereiten. — Sehr guten Thee zu bereiten. — Schimmlichtwerden der Tinte zu verhüten. — Unverlöschbare Tinte. — Unsichtbare Tinte zu verfertigen. — Tischlerarbeit durch Kupferabziehen zu verschönern. — Starknährender Trank für Abzehrende. — Truthühner aufzuziehen. — Haltbarkeit der Tuchfarben zu erkennen. — Gegen Ueberbeine. — Hülfsmittel für unfähige Männer. — Gegen das Ungeziefer auf den Köpfen der Kinder, — Gegen Verschleimung des Unterleibs. — Gegen Blähungen im Unterleib. — Wider die Würmer im Unterleib. — Gegen Unverdaulichkeit. — Heilverfahren bei Verbrennungen. — Vergoldung auf Holz zu reinigen. — Vögel mit den Händen zu fangen. — Wachholderbeerensaft zu bereiten. — Wachs um Meubles zu poliren. — Wagenschmiere zu bereiten. — Gegen Wassersucht. — Sehr gute Weinsuppe zu bereiten. — Weintrauben lange Zeit aufzubewahren. — Wildpret bei heißer Witterung frisch zu erhalten. — Gegen das Wundliegen bei Kranken. — Einfachstes Wurmmittel. — Das Zahnen der Kinder zu befördern. — Englische Zimmtschnitten für den Magen. — Zwetschgenmus zum Aufbewahren zu kochen. — Zwiebeln von außerordentlicher Größe zu ziehen. — — Und noch sehr vieles Andere Nützliche.

Vollständige Anweisung, Aurikeln, Nelken und Balsaminen, von seltener Schönheit und Größe im freien Laude wie in Töpfen zu erziehen. 8. Ulm bei Ebner 12 ggr.

Die Hühner- und Pfauenzucht in ihrem ganzen Umfange oder vollständige Anweisung zur Erziehung und Pflege der Hühner und Pfauen, Heilung ihrer Krankheiten ꝛc. ꝛc. 8. Ulm bei Ebner 15 ggr.

Der Kirchenbann, oder der unglückliche König von Frankreich. Aus dem Französischen der Mad. Gottis. 8. Ulm. bei Ebner 1 Thlr. 12 ggr.

Wer mit der wahren Geschichte dieses unglücklichen Königs von Frankreich, näher bekannt werden will, dem darf diese Schrift mit vollem Rechte empfohlen werden. Die Schilderung der Sitten und der Zustand der Kirche, so wie die Karakterzeichnung der Personen, besonders des ränkevollen Abbts von Fleury, sind trefflich gelungen.

Historische Schilderungen denkwürdiger Menschen und Begebenheiten. Ein lehrreiches Unterhaltungsbuch für gebildete Leser. Von S. Baur. 1r Bd mit K. 8 Ulm. 1 Thlr. 12 ggr.

Aus ächten, zum Theil seltenen Quellen schöpfend, erzählt hier der Verfasser geistreich und unterhaltend: Gemälde merkwürdiger Ereignisse, Lebensbeschreibungen merkwürdiger Personen, Allerlei aus dem Menschenleben und kleine historische Erzählungen. — Jeder, der seine Mußestunden angenehm und nützlich auszufüllen wünscht, wird dadurch befriedigt werden und gerne diesem Buche einen vorzüglichen Rang unter den Unterhaltungs-Schriften einräumen. Die historischen Gemälde und Lebens-Beschreibungen sind aufs sorgfältigste ausgewählt, anziehend, und in einer blühenden Sprache dargestellt. Um jedem, der dieses reichhaltige Buch zu besitzen wünscht, die Anschaffung zu erleichtern, wird es bis Ende dieses Jahrs zu 1 fl. 48 kr. angeboten, der spätere Ladenpreis wird auf 2 fl. 24 kr. erhöht werden.

Räthsel, Charaden, Logogryphen ꝛc. Von D'Ambach, 8 Ulm 12 ggr.

Aufheiterungen für alte und junge, kranke und gesunde, lustige und traurige Brüder und Schwestern. Eine Sammlung erheiternder Erzählungen und Anekdoten, lustiger Scherze und witziger Einfälle ꝛc. 8 Ulm bei Ebner 1 Thlr.

So groß die Zahl der Schriften ist, in denen allerlei Merkwürdigkeiten aus dem Menschenleben gesammelt sind, so ist uns doch keine bekannt, die wir der gegenwärtigen an die Seite zu setzen wüßten. Nichts von dem, was unser Zeitalter auszeichnet, ist unbeachtet geblieben. Wir können jedem, der sich erheitern, belustigen und eine angenehme Unterhaltung verschaffen will, diese reichhaltige Sammlung mit aller Zuversicht empfehlen.

Elisabeth, oder die Verbannten von Sibirien. Aus dem französ. der Madame Cottin, mit 1 Kupfr. 8. Ulm bei Ebner 15 ggr.

Die Enten-, Schwanen- und Gänsezucht in ihrem ganzen Umfange, oder vollständige Anweisung zur Erziehung und Pflege, ꝛc. ꝛc. der Enten, Schwanen und Gänse. 8. Ulm. 15 ggr.

Bey Otto Wigand,

Buchhändler in Pesth, in der Waitzner-Gasse, im Kappel'schen Hause, ist so eben angekommen und zu haben:

(Preise in Conventions-Münze.)

Lutheritz, Dr. K. F., der freundliche Hausarzt als Rathgeber bey Erkältungskrankheiten und allen Folgen der Blutverschleimung, als Katarrh, Schnupfen, Asthma, Schleimschwindsucht, Rheuma, Gicht und Hämorrhoiden. Dritte umgearbeitete Auflage. 8. Meißen, 1828. Brosch. 36 kr.

— — **Der Hausarzt in den Krankheiten** des Unterleibes. Ein populär-praktischer Unterricht in allen den von schlechter Verdauung abhängigen Uebeln, als: Magensäure, Sodbrennen, Magenkrampf, Erbrechen, Schlaflosigkeit, Wasserspucken, Schleimflüssen, Stuhlverstopfung, Durchfällen ꝛc.; zugleich in besonderer Beziehung auf Hypochondrie, Leberleiden und Steinbeschwerden. Dritte, verbesserte und vermehrte Auflage. 8. Meißen, 1828. Broschirt 40 kr.

— — **Der Hausarzt bey den Nervenkrankheiten** und Kopfleiden. Eine Anleitung wie jeder Art von Nervenschwäche, Hysterie, Nervengicht, Nervenauszehrung, Nervenschlag, Krämpfen, Veitstanz, Epilepsie, Ohnmacht, Schlagflüssen, Kopfschmerzen, Zahnschmerzen, Augenübeln, Blindheit, Taubheit u. s. w. zeitig genug zu begegnen sey, und wie sie geheilt werden können. Nebst einem Anhange über die Anlage zu Gemüths- und Geisteskrankheiten. 8. Meissen 1826. Brosch. 40 kr.

— — **Der Kinderarzt als freundlicher** Rathgeber bey allen Krankheiten der Kinder. Nebst einer Anleitung für Eltern, ihre Kinder zu gesunden und kräftigen Menschen aufzuziehen. 8. Meissen. Brosch. 45 kr.

— — **Hausapotheke oder medicinisches** Noth- und Hülfsbüchlein für Nichtärzte, zur Kenntniß, Wahl und Anwendungsart der wichtigsten, und durch sichere Erfahrung bey innerlichen u. äußerlichen Krankheiten bewährt gefundenen Hausmittel. Nebst einem vollständigen alphabetischen Verzeichnisse aller darin vorkommenden Krankheiten und der dagegen anzuwendenden Heilmittel. 8. Meisen. Broschirt 1 fl.

Becker, D. G. W., die Hämorrhoiden. Ein guter Rath für alle, die daran leiden oder sie fürchten. Zweyte ganz umgearbeitete Auflage. 8. Leipzig, 1827. Brosch. 1 fl. 26 kr.

Gutmann, S., die Wichtigkeit der Zähne, ihrer Pflege und Heilung. Ein Wort zur Belehrung für Jedermann. 8. Leipzig, 1827. Brosch. 30 kr.

Hufeland, Dr. Ch. W., Makrobiotik, oder die Kunst das menschliche Leben zu verlängern. 2 Theile in einem Bande. Fünfte vermehrte Auflage. 8. Wien, 1828. Brosch. 1 fl.

Was hat man zu thun, um eine schwache Brust zu stärken, der Lungensucht vorzubeugen und sie zu heilen. Ein Buch für Nichtärzte von einem praktischen Arzte. 8. Quedlinburg und Leipzig. Broschirt 54 kr.

Kinderarzt, der wohlerfahrne, oder faßliche Anweisung zur Erkenntniß und Heilung der Kinderkrankheiten, insbesondere für gebildete Eltern und Erzieher von Dr. U***. 8. Leipzig. 1827. Brosch. 48 kr.

Kunst, die, erfrorne Glieder sicher und aus dem Grunde zu heilen. Nach Angabe erfahrner Aerzte. 8. Quedlinburg und Leipzig. Brosch. 10 kr.

Löffler, C. A., der practische Zahnarzt, oder die Kunst die Gesundheit und Schönheit der Zähne bis ins hohe Alter zu erhalten. 1828. Berlin u. Hamburg. Broschirt 15 kr.

Mittel, erprobte, das Ausgehen der Haare zu verhindern, den Haarwuchs zu befördern und zu bewirken, daß kahle Stellen des Kopfes sich wieder mit Haaren bedecken; so wie bewährte Vorschriften, Warzen, Sommersprossen, Leberflecke und Muttermähler wegzubringen. Von einem practischen Arzte. 2te Aufl. 8. Quedlinburg u. Leipzig. Brosch. 36 kr.

Mittel, die, bewährtesten gegen alle Fehler des Magens und der Verdauung, so wie auch gegen Schnupfen, Brustverschleimung, Lungenentzündung, Bluthusten, Halbbräune, Darrsucht, Würmer, Urinbeschwerden und andere Krankheiten des menschlichen Körpers. Ingleichen Heilung des Lasters der Trinksucht, nebst genauer Beschreibung und sicherer Kur des jetzt allgemein in Deutschland grassirenden lebensgefährlichen Milzbrandkarfunkels (blaue Blatter.) Nach den Vorschriften berühmter practischer Aerzte bearbeitet für Nichtärzte. 8. Quedlinburg u. Leipzig. 1827. Brosch. 40 kr.

Nr. 3.

Mittel, die zuverlässigsten und billigsten, gegen Gicht, Rheumatismus, Krätze, Taubheit, Augenkrankheiten, Kröpfe, Wechselfieber, Scharlachfriesel ꝛc., wie auch Mittel die weibliche Schönheit zu erhalten und wieder herzustellen. Nebst einem Anhange durch das einfache Streichen viele Gebrechen des menschlichen Körpers zu beseitigen. Aus den Schriften der berühmtesten französischen und deutschen Aerzte, als eines Cadet de Vaux, Girandy, Cloquet, Hufeland, Rust, Gräfe, Richter ꝛc. zusammengetragen. Zweite sehr vermehrte und verbesserte Auflage. 8. Quedlinburg, 1828. Broschirt 36 kr.

Mittel, die vorzüglichsten, zur Vertreibung der Hühneraugen, Warzen, Muttermähler, Fußschwielen, übermäßigen Fußschweiß und dergleichen, wie auch erfrorne Glieder sicher und aus dem Grunde zu heilen, nebst Anleitung zur zweckmäßigen Pflege der Füsse auf Fußreisen, aus den Schriften vorzüglicher Aerzte gesammelt. Dritte sehr verbesserte Auflage. 8. Quedlinburg und Leipzig, 1827. Broschirt 30 kr.

Entstehung, die, Ursachen Kennzeichen, Natur nnd Heilung der gegenwärtig so sehr überhandnehmenden Nervenschwäche vorzüglich als Folge der weichlichen und vernachlässigten Erziehung. Mit beygefügten vorzüglichen Mitteln und Recepten von einem Frankfurter practischem Arzte. Dritte Auflage. 18. Leipzig, 1828. Broschirt 30 kr.

Rouwiere, A, keine Blutigel mehr! Aus dem Französischen übersetzt von Dr. Richter. 8. Leipzig, 1828. In Umschlag broschirt 30 kr.

Rathgeber für alle Diejenigen, welche an Harnbeschwerden und Harnverhaltung, so wie an den, diesen Krankheiten zum Grunde liegenden Uebeln, als Stein- und Grieserzeugung, Blasenentzündung, Blasenkrampf, Blasenhämorrhoiden, Anschwellung der Vorsteherdrüse und Verengerung der Harnröhre, leiden. Nebst Angabe der Mittel, wodurch diese Krankheiten, selbst wenn sie eingewurzelt sind, sicher geheilt werden können. 8. Quedlinburg und Leipzig, 1826. Brosch. 54 kr.

Schleim, der, vorzüglich der Kinder und alten Leute, oder Entstehung, Ursachen, Kennzeichen, Natur und Heilung der in jedem Alter sich bildenden, sehr gefährlichen Verschleimung des Bluts, der Brust, des Magens und der Eingeweide, mit beygefügten, durch eigene Erfahrung bestätigten, vorzüglichen Mitteln und Recepten. Zweyte Ausgabe. 8. Leipzig, 1828. Broschirt 30 kr.

Wildberg, C. F. L., Hygiastik oder die Kunst lange zu leben und dabey gesund und froh zu bleiben. Wien, 1827, steif geb. 54 kr.

Wochenbett, das, und seine Krankheiten. Nichtärzten höherer Bildung überhaupt, insbesondere aber zärtlichen Müttern, und die es werden wollen, zur Belehrung und Beherzigung empfohlen von Dr. U***. 8. Leipzig, 1828. Broschirt 48 kr.

Stein, G. W., Lehre der Hebammenkunst; aufgestellt, mit Rücksicht auf Aerzte, wie Nichtärzte, welche die Ausübung beurtheilen möchten. Mit 2 Kupfertafeln. 8. Elberfeld, 1822. 1 fl. 15 kr.

Mathematik, Forst- und Bauwissenschaft.

Arbesser, J., Constructions-Lehre mit ihren Anwendungen auf Schatten-Construction, Perspectiv und Maschinenzeichnung als Vorbereitung zu Monge's und Hachette's Werken. Mit 7 Kupfertafeln. 8. Wien, 1824. 1 fl. 30 kr.

Auracher, J. v. Aurach, überzeugende Dar- stellung des so wesentlichen Nutzens der Erfindung des im Jahre 1819 herausgegebenen Quarreographen (Carreographen) und des im Jahre 1823 an das Licht getretenen Beytrages, nebst einer ausführlichen Beschreibung der durch dieses Instrument neu entdeckten drey Eigenschaften. Mit einem Steinabdrucke. 8. Wien, 1827. Broschirt 45 kr.

Baumgarten, J. C. F., Handbuch für Leh- rer, welche zu gleicher Zeit zwey oder drey Schülerabtheilungen nach verschiedenen Abstufungen im Kopfrechnen üben wollen. 2 Theile. 4. Quedlinburg und Leipzig, 1827. 2 fl. 30 kr.

Bechstein, J. M., Taschenblätter der Forst- botanik. Die in Deutschland einheimischen und acclimatisirten Bäume, Sträuche und Stauden enthaltend. Ein bewährtes Hülfsmittel beym Botanisiren. Zweyte sehr vermehrte Auflage bearbeitet von St. Behlen. 8. Weimar, 1828. In Umschlag broschirt 1 fl. 54 kr.

Behlen St. Jagdkatechismus zum Gebrauche bey dem öffentlichen Unterrichte und der Selbstbelehrung. 1r. Thl. 8. Leipzig, 1828. 2 fl. 16 kr.

Bleibtreu, L., die arithmetischen Wunder. Sammlung merkwürdiger Zahlenergebnisse und unterhaltender Entzifferungen verschiedener Arten des Karten- und Würfelspiels. 8. Wien, 1828. 36 kr.

Burg, A., Anfangsgründe der analytischen Geometrie. Zum Behufe des öffentlichen Vortrages und Selbstunterrichtes. Mit zwey Kupfertafeln. 8. Wien, 1824. 2 fl. 30 kr.

Buchmann, R., practische Beyträge zur Mühlen- und Maschinen-Baukunst. Aus dem englischen übersetzt und mit Zusätzen und Anmerkungen versehen, von M. H. Jacobi. Mit 246 Abbildungen auf 26 Kupfertafeln. 8. Berlin, 1825. 5 fl. 30 kr.

Busse, D. F. G. v., kundige und reine Darstellnng des wahrhaften Infinitesimal-Calculs, wie sie besonders auch für wissenschaftliche Practiker rathsam ist. 3 Bde. 8. Dresden. 1825. 7 fl. 56 kr.

Canz, V. Ch., Richtige und geprüfte Zins-Ratenberechnungen auf jeden Tag im Jahr, über Capitalien zu 4, 4 1/2, 5 und 6 Procent von 1 — 1,000,000 fl. zur Geschäfts-Beförderung für Cassenbeamte, Gerichts- und Amts-Notarien, Verwaltungs-Actuare, Revisoren, Gemeinde- und Stiftungsrechner, Banquiers nnd Kaufleute, Capitalisten überhaupt, für Rechner jeder Art im ämtlichen und Privat-Leben. 4. Ludwigsburg, 1827. 2 fl.

Cotta, H., Anweisung zum Waldbau. Vierte verbesserte Auflage. 8. Dresden und Leipzig, 1828. 2 fl. 30 kr.

Ettingshausen, A. v., Vorlesungen über höhere Mathematik. 2 Bände. 8. Wien, 1827. 7 fl.

Friedländer, J. A., die Rechenkunst in ihrer Vereinfachung, oder Anweisung alle, selbst die schwierigsten Aufgaben, sogar oft vier, fünf und mehrere auf einmal, nach ein und derselben Regel, leicht und sicher auszurechnen. Insbesondere für den Handelsstand. Mit einer Vorrede vom Dr. Mayer Hirsch. 8. Berlin, 1825. Broschirt 2 fl. 6 kr.

Garnier, F., über die Anwendung des Bergbohrers, zur Aufsuchung von Brunnquelleu und über die Art der Anlage der Brunnen in der Grafschaft Artois. Eine gekrönte Preisschrift. Aus dem Französischen übersetzt, und mit Zusätzen über die Rohrversuche auf Quellen, in den Gegenden von London und Wien von Joseph Waldauf v. Waldenstein. Mit 20 Steindrücken. 8. Wien, 1824. 4 fl. 30 kr.

Gilly, D., Handbuch der Landbaukunst vorzüglich in Rücksicht auf die Construction der Wohn- und Wirthschaftsgebäude für angehende Cameral-Baumeister und Oekonomen. 3r. Theil in Abtheilungen. Mit Kupf. Neue Ausgabe. 8. Halle, 1828. 6 fl. 45 kr.

Göbel, F. J., Grundlehren der Geometrie, Trigonometrie, der Kegelschnitte und der darstellenden Geometrie (Geometrie descriptive). Mit zehn Steinabdrücken. 8. Frankfurt am Mayn. 1826. 3 fl. 48 kr.

Gränzenstein, J. v., kurzgefaßter Unterricht Bohlendächer zu bauen, für Wirthschaftsbeamte und Zimmerleute. Mit zwey Steindruck-Tafeln. 8. Tyrnau, 1826. Brosch. 30 kr.

Sudme, A. T., Handbuch der theoretischen und practischen Wasserbaukunst. 1r. Band. Mit 17 Kupfertafeln. 8. Berlin, 1827. 5 fl.

Gutenäcker, J., Kreismessung des Archimedes von Syrakus nebst dem dazu gehörigen Commentare des Eutokius von Askalon, griechisch und deutsch, mit Anmerkungen begleitet, und einer Einleitung: welche sich vorzüglich über die Zahlen-Bezeichungsarten und das Zahlensystem der Griechen ausbreitet, versehen. Zweyte Auflage. Mit einer Figurentafel. 8. Würzburg, 1828. 1 fl. 8 kr.

Haan, F. G., neue Rechentafeln. Ein Hülfsmittel zur Erlangung der Kunstfertigkeit im Rechnen. Für zahlreiche Schulen und einzelne Schüler. 3te Auflage. 8. Dresden, 1827. 45 kr.

Hagen, G., Beschreibung neuerer Wasserbauwerke in Deutschland, Frankreich den Niederlanden und der Schweitz. Mit zwey erläuternden Kupfertafeln. 8. Königsberg, 1826. 2 fl. 30 kr.

Handbuch, gemeinnütziges, enthaltend: Die vom Zählen an, bis zum dritten Hauptpunct der Regel-Detri mit Brüchen, nebst vielen Hülfs- und Reductions-Tabellen über alle nur vorkommende Gegenstände; ferner eine richtige Anweisung zur Orthographie und zum Briefschreiben, nebst verschiedenen handschriftlichen Aufsätzen und brieflichen Versicherungen für das bürgerliche und ländliche Geschäftsleben in alphabetischer Ordnung. 8. Gotha, 1827. 1 fl. 16 kr.

Herdin, J., Versuch den Kreisbogen und dessen Functionen wechselweise aus einander aus Gründen der Elementar-Mathematik ohne Hülfe der Simustafeln zu bestimmen. 8. Wien, 1817. 30 kr.

Herrmann, A., Abhandlung über die wahre Natur des Positiven und Negativen, nebst einer leicht faßlichen Berichtigung der Begriffe von den sogenannten unmöglichen Größen und ihrem Einfluße auf die Theorie der Gleichungen. 8. Wien, 1827. 30 kr.

Hoffmann, J. J. J., logarithmisch-trigonometrische Tafeln, enthaltend die Logarithmen für alle ganze Zahlen von 1 bis 10,000 in sieben Decimal-Bruchstellen nebst den Sinus, Logarithmen der Sinus und Tungenten, von Minute zu Minute für alle Winkel von 1′ bis 90° ebenfalls in sieben Bruchstellen, und einer ausführlichen Anweisung zu ihrem Gebrauche. 8. Mainz, 1826. Brosch. 1 fl.

Hoffmann, J. J. J., Handbuch der allgemeinen Bewegungslehre, der Statik und Mechanik, zu öffentlichen Vorlesungen und zum Selbstunterrichte für Anfänger. Mit sechs Steindruck-Tafeln. 8. Mainz, 1823. Brosch. 1 fl. 36 kr.

— — Geometrische Wissenschaftslehre, eine Anleitung zum leichten und gründlichen Studium der Geometrie. Mit sieben Steintafeln. Dritte, verbesserte und sehr vermehrte Auflage. 8. Mainz, 1826. 1 fl. 15 kr.

Hummel, J. E., die freye Perspective erläutert durch practische Aufgaben und Beyspiele, hauptsächlich für Mahler und Architekten. 2 Thle. Mit 27 Kupfertafeln. 8. Berlin, 1824. 12 fl. 24 kr.

Ideler, Dr. L., Handbuch der mathematischen und technischen Chronologie. Aus den Quellen bearbeitet. 2 Bände. 8. Berlin, 1825 u. 1826. 10 fl.

Julli, F. G. L. H. v., Theorie des Chaussee-Bogues und seiner vortheilhaftesten Bearbeitung nach richtigen Grundsätzen. Nebst einem Anhange vom Chaussee-Bau mit gespaltenen Steinen auf dazu dienlichen Localen. 8. Hamburg, 1823. Broschirt 1 fl.

Klauprecht, Dr. Joh. L., forstliche Statistik des Spessarts. 8. Mainz, 1827. 2 fl. 45 kr.

Köhler, A., der Kopfrechner. Eine theoretisch-practische Anleitung zum Kopfrechnen. 8. Wien, 1827. Brosch. 30 kr.

König, A. R. J., Lehrbuch der Arithmethik für höhere Bürgerschulen und zum Selbstunterrichte. 1r. Theil. 8. Nürnberg, 1827. 48 kr.

Kranke, F., theoretisch-practische Anleitung zum Kopfrechnen. Zum Unterricht für Jedermann, insbesondere für Lehrer. 8. Hanover, 1828. 1 fl.

— — arithmethisches Exempelbuch für Volksschulen. 2 Hefte. Nebst den Antworten darauf in 2 Heften. 8. Hanover, 1827. 48 kr.

Kregcz, A., Darstellung der Formen für die Rectification der Curven, für die Complanation u. Cubirung der Körper, ohne Ausnahme eines andern Grundsatzes als der Taylar'schen Formel. 8. Prag, 1827. 12 kr.

Kries, F., gründliche Anweisung zur Rechenkunst für Geübtere. Nebst einer kurzen Einleitung in die Geometrie. Dritte sorgfältig verbesserte Auflage. Mit zwey Kupfertafeln und einer Tabelle über einige Münzsorten. 8. Gotha, 1827. 1 fl. 8 kr.

Krutzsch, K. L., Gebirgs- und Bodenkunde für den Forst- und Landwirth. 1r. Theil. Die Gebirgskunde. Mit einer lithographirten Zeichnung 8. Dresden und Leipzig, 1827. 2 fl. 50 kr.

Lacroix, S. F., einfache Anleitung zu dem Feldmessen und Aufnehmen. Nach dem Französischen bearbeitet von Dr. E. S. Unger. Mit vier Kupfertafeln. 8. Erfurt und Gotha, 1827. 1 fl. 30 kr.

Lehmann, J. G., die Lehre der Situations-Zeichnung, oder Anweisung zum richtigen Erkennen und genauen Abbilden der Erdoberfläche, in Charten. Herausgegeben und mit Erläuterungen versehen von K. A. Becker und G. A. Fischer. 2 Theile. Mit 25 Kupfertafeln in einem Bande. Vierte, sehr verbesserte und vermehrte Auflage. 8. Dresden und Leipzig, 1828. 13 fl. 30 kr.

Littrow, Cl. Viri F. F. Geometria, analytica. Ex germanico in latii sermonem nonnullis mutatis versa a Cornelio Bujanovich de Agg-Telek. Viennae, 1828. 3 fl.

Möbius, A. F., der barycentrische Calcul, ein neues Hülfsmittel zu analytischen Behandlung der Geometrie dargestellt und insbesondere auf die Bildung neuer Classen von Aufgaben und die Entwickelung mehrerer Eigenschaften der Kegelschnitte. Mit vier Kupfertafeln. 8. Leipzig, 1827. 3 fl.

Müller, A., geometrische Constructionslehre, oder zeichnende Geometrie. Nach einem neuen Plan bearbeitet. Mit 29 Steinabdrücken. 4. Heidelberg, 1827. 2 fl. 15 kr.

Netto, Dr. F. A. W., Taschenbuch zur Selbstbelehrung im Situationszeichnen in von Müfflingscher und Lehmann'scher Manier. Für Krieger und Agronomen. Mit 7 Kupfertafeln von L. F. Wolff. 8. Berlin, 1827. Brosch. 2 fl. 40 kr.

Nilson, L. C. A., Baurechtslehre, in vorzüglichem Bezug auf die als musterhaft anerkannte Bauordnung der ehemaligen Reichsstadt Augsburg vom Jahre 1740. In katechetischer Form vorgetragen, und mit erläuternden Kupfertafeln begleitet. 8. Augsburg und Leipzig, 1828. 2 fl. 48 kr.

Petter, S., Anleitung zur gründlichen Erlernung der Rechenkunst mit Anwendung der Decimal-Brüche, und der zweckmäßigsten Verkürzungen, mit besonderer Berücksichtigung für das kaufmännische Bedürfniß und den Selbstunterricht. 8. Wien, 1823. 2 fl. 40 kr.

Poppe, D. J. H. M., die Volks-Größenlehre, oder die Mathematik in ganz faßlichen u. gründlichen Vortrage. Für Jedermann zum Selbstunterricht, so wie auch zum Gebrauche in Schulen bearbeitet. Mit 16 Steintafeln. 8. Stuttgart, 1827. 4 fl. 30 kr.

Plöß, A., Wälsche Praktik. Für den Selbstunterricht eingerichtet. 8. Wien, 1828. 36 kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(19.)

Pesten, Szerdán, Sz. Mihály Hava 3-dik napján 1828.

Á l o m.

Ember az álmában tündér kastélyokat épit;
Fő uraságában száz inas állja körül:
Fordúl álma; megint elenyészik fénye; szegénység
Vissza-kerül. — Ne tsudáld; ébren is álmodozunk.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Udvari Cancellaria a' megüresedett két Udvari Concipistai hivatalra TT. Babos Imre, és Frankl János Urakat, eddig volt fizetéses Conceptualis Practikánsokat, nevezte-ki.

Egy munkátska vonja most magára a' köz figyelmet ezen nevezet alatt: „Derczeni Dercsényi Pálnak beſzéde, egy ſzáz darab Ts. Kir. aranyból álló jutalom tétel alkalmával a' legjobb munkára, melly 1829. Május első napjáig a' Pesti Casinónak (Mária-Dorottya útſza, Vogel ház) e' czím alatt: Tanátslatok a' Magyar Orſzági Mezei Gazdák ſzámára, bé fog nyujtatni. Nyomtattatott Magyar és Német nyelven. Pesten, Füskuti Landerer Lajos betűjivel. Juniusban 1828.

Ezen, 14 lapból álló beſzédet, a' Casinó-Igazgatósága ſzéllyel küldötte ugyan márſa' két Magyar Hazza minden Ns. Vármegyéihez', Kerületeihez, Székeihez és Városaihoz, azokat megkérvén, hogy kebelekben a' tudós gazdákat, a' fellyebb említett jutalomért való pálya-irásra felserkentsék, azonban figyelmetessé teſzi a' gondolkodó Magyar Gazdákat ezen Ujságunk is, azon meghivásra, 's ahhoz azon ohajtásât kaptsolja, hogy bár minél többen találkoznának, kik a' kiſzabott jövő Május elejéig haſznos tapaſztalásaikat, 's vélekedéseiket egéſz rendſzeres munkába öntve, békűldenék. A' kinél az említett Beſzéd még nints meg 's olvasni akarná, megkaphatja ingyen az említett Casinó Udvari Mesterénél.

Püspök-Lakról 30-dik Aug. 1828. Tegnap mult három ſzáz és két eſztendeje ama bús emlékezetű Mohátsi tsatának, melly minden Magyarnak ſzívén elfelejthetetlen sebet ejtett. Melly Nemzeti-Gyáſz ünnepet ugyan a'napján, ſzokás ſze-

rént a' boldogtalan ütközetnek Helyſzinén a' Kalvária Kapolnájánál ſzokott fényes ſzertartással 's buzgósággal üllöttük ugyan tegnap Mohátson. Ugyan is a' halhatatlan emlékezetű Király Jósef Pétsi Püspök kegyes Intézete ſzerént a' 12. fundált kis Misék a' rendelt reggeli órákon elmondatván, azután az egéſz Vidékről öſzvetódúlt külömbféle felekezetű sokasághoz, a' tárgynak nagyságához alkalmaztatott, válogatott ſzavakkal derék Egyház-Polgári beſzédet mondott magyarúl Nagyon Tiſztelendő Teslér Láſzló Szektsöi Plébános Úr. Hasonló derékséggel beſzéllettek: Tiſztelendő Vukits Jósef Mohátsi Káplán Úr horvátúl, Tiſztelendő Stangl Antal 'Sombereki Káplán Úr pedig németűl. Mindeggyiknek fő czélja volt mindenkit a' Király hivségére 's Haza ſzeretetére serkenteni, és azt tselekedettel is bébizonyítani. A' Nagy Misét jeles muzsika mellett, mellyet Barbély István Mohátsi Tanító igazgatott, mondotta Mélt. és Fő Tiſztelendő Versersheimb Ferencz Gróf, Nagy Nyarádi Plébános 's mostanában kineveztetett Bétsi Érseki Kanonok Úr, Tiſztelendő Bognár István Püspök-Laki, és Vasdinnyei Mihály Szebenyi Káplán Uraknak segétségével. Offertoriumkor érzékeny Magyar Melodia énekeltetett muzsikai harmoniával késérve, és annak minden réſzeire a' Mohátsi Polgárság tette meg a' tiſztelet lövéseket. Kreſztits György Úr a' Város' Birájának felvigyázása alatt, mellyeket a' mozsarak' durranási követtek. Reggeli 5 órától fogva az egéſz Isteni ájtatosság alatt a' kápolna felett Lajos Királyunknak, és boldogult Király Jósef Pétsi Püspöknek jól eltalált Mely-Képeik ſzokás ſzerént kifüggeſztettek. Végtére, ámbár a' Nagy Méltóságú Négyesi Báró Szepesy Ignácz Megyés Püspök Urunk Ő Exja Egyházi látogatása folytatása miatt itthon nintsen, mind azon által tulajdon akaratja ſzerént Püspöki Palotájában mind Egyházi, mind pedig Világi Urak fényes ebéddel megvendégeltettek.

Zemlinből Aug. 18-dikán. — Ó-Orsováról ezen h. 10-dikén indúlt tudósítás ſzerént 6 nap előtt Dunánk bal partján Czernecz, és Brsa-Palánka mellett ſzomorú eset történt a' kereskedésre nézve. Vidinből t. i. Ó-Orsova felé vitorlázott egy kereskedő bárka-hajó rizs-hásával, dohánnyal, és bőrrel megrakva, Török hajós katonák lévén rajta őrizetűl. A' Novoſzil-nál, Branovával ſzembe, vigyázaton lévő Oroſzok felfelé hagyák menni a' hajót, midőn Brsa-Palánkánál a' bárkát ágyúlövésekkel akarák megállítani; a' Török hajó-tulajdonos azzal nem gondolván, tsak tovább ment az Oroſzok ágyúgolyóbisainak hullása között, de tsak hamar a' bárka zátonra ment. A' Kozákok el akarák venni a' zsákmányt, a' Törökök nem engedék, a' miből viadal támada, az Oroſzok kéntelenek voltak magokat viſſzahúzni, de ezek nem engedének időt a' Töröknek; hanem tüzes golyóbisokat hányának a' bár-

kára, melly azonnal lángba borult. A' kárt 200,000 piaſzterre teſzik.

A' Bánátból Aug. 28-dikán a' többek közt írják, hogy Orsováról Aug. 22-dikén költ tudósítás ſzerént az Oroſzok, kik Csernitz-nek birtokában voltak, onnét eltávoztak; t. i. Aug. 17-dikén a' Basának (Orsovai) olly parantsolatja érkezett, hogy a' Csernitzben táborozó Oroſzokat támadná meg; ennek következésében 18-dikán valami 400 Törököt hajón a' Csernittzel ſzembe fekvő ſzigetre ſzállított; de ugyan ekkor az Oroſzok a' takarmányhordó ſzekereket, ágyúkat, 's a' gyalogságot Simianból megindították, 's magokat viſſza hozták, ezt a' Basa látván, ő sem üldözte az Oroſzokat, 's viſſzatért Kadovába az emberei Simiant, és Csernitzet egéſzen kirabolták, 's azután felégették, hol sok takarmány semmivé lett, a' miért a' Basa nagyon megboſzonkodott az embereire. — Hiteles tudósítás ſzerént az Oroſzok Kalafat várának ostromlását Aug. 12-dikén félbehagyták, 's magokat viſſza hozták; 's ez lehet az oka, miért mentek el Csernitzből is, mert magokat egy helyen öſzve akarják ſzedni, 's a' Kalafati, és Csoroy hadi oſztályokkal eggyesülni. — Azt is beſzéllik az onnan érkezett magánnos levelek, hogy az Oroſzok Sumlát, és Varnát bevették, 's most már egy 40 ezer emberből álló Török sereget a' Balkánon innen megkerülvén, a' hegyeken való általmenetel bizonyos. (De erről a' hiteles tudósításokat várjuk.)

AUSTRIA.

Az Austriai nemzeti Bank Directiója a' béváltott papíros pénzből tíz milliom forintot Sept. 2-dikán 1828 reggel 9 órakor, a' kirendelt Ts. K. Biztosok' jelenlétében nyilván megégettetett.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Aug. 20-dikán ezeket jelenti: „A' Móreába rendelt expeditiónak első oſztálya, melly a' ſzélvéſzes idő miatt egy nappal késett, Aug. 17-dikén elindúlt. — Az oſztály mellett, melly 48 ſzállító hajóból áll, hadi kiséret képpen vannak ezen línea-hajók: Marſzely város, Amphitrite, Iphigenia, Bellona, Cybele, Vesuv, Vulcan, és Curieux. — Holnap még 36 ſzállító hajó indúl el, Hussard, Sylen, és Cométe hadi hajók kisérete alatt.

A' Pairek' Háza helyben hagyta mind azon törvény javallatokat, mellyeket a' Követek' Háza hozzá felküldött; a' többek közt a' jövő 1829-diki orſzágos költségek' lajstromát is elfogadta. — A' belső dolgok' Ministere, Martignac Úr javallatot adott bé a' Királynak egy Biztosság' felállításáról, melly az útak' javításáról, 's a' munkában lévő tsatornák' elvégzéséről tanátskozzék; a' Király elfogadta ezen javallatot.

Több Párisi Ujságok, nevezetesen a' Gazette de France, közlik azon Felírást, mellyet a' Franczia Püspökök a' Király' eleibe akarnak terjeſzteni azon Királyi Rendelés ellen, mellynél fogva a' Jesuiták el-

tíltatnak az Oskoláktól, és Nevendék-Papok' tanitásától. Ezen Felírás alatt egy Püspök' neve sints téve. A' Moniteur (Ministeri Ujság) Aug. 17-diki darabjában tagadja, hogy a' Püspöknek jusa volna a' Király engedelme nélkül egybe gyűlni, tanátsot tartani, és közönséges név alatt Felírást kéfzíteni; a' kinek mi panaffza van, fzemély fzerént jelentheti, 's a' t. — Azonban 44 Püspöki megyében már végrehajtatott ezen Kir. Rendelés, több Püspökök is kéfzen vannak ennek tellyesítésére, kevesen látfzanak ellenkező indúlattal lenni. Az Oskolákra egy 9 tagból álló Biztosság fog felvigyázni, t. i. 6 világi, 3 egyházi fzemély; ezen utólsókat a' Megyés Püspök nevezi ki; de némelly Püspökök ezen kinevezést elmulatták. Hanem ez nem teſz' hátramaradást a' Moniteur vélekedése fzerént; mert az Oskolákra ügyelő Minister már a' 6 világi tagot kinevezte, kik magokban is elegendők a' rendes ülések' tartására, minthogy 5-nél több nem kivántatik, sőt a' rendkivül való ülésben 3 is elég. A' világi tagok tehát el fogják kezdeni munkáikat, ha az egyházi tagok nem lefznek is kinevezve.

A' Courier Français a' Moniteurnek ezen éfzre-vételeire ezeket jegyzi meg: Ezen kevés fzavakban kétséges kifejezések vannak, mellyek nem igen férnek az Orfzáglófzék' méltóságához. Az Orfzáglófzék nem kételkedik, nem is kételkedhetik arról, hogy a' kérdésben forgó Felírás a' Püspököktől fzármazik. A' Quotidienne minden kétségtől felmenti a' Moniteurt, midőn ezen felírást közli a' „Clermont-Tonnere Kardinálisnak, Toulouse-i Érseknek, legöregebb Franczia Püspöknek, a' Püspökség nevében" tett neve aláírásával. Nints tehát a' Ministeriumnak többé semmi oka, miért ne higyje. Nem tsudálkoznánk, ha a' Moniteur' éfzrevételei új Felírásra fzolgáltatnának okot, mellyben a' Ministerium az egyházi tilalom' menykövei által földre sujtatnék. Azt meri állítani, hogy a' Püspököknek nem volna jusa egybegyülni, tanátskozni, és közönséges név alatt egy Felírást kéfzíteni a' Király engedelme nélkül; ez gonofz, eretneki, istentelen állítás! Azt lehetne mondani, hogy a' Moniteur nem isméri az időt, mellyben, 's az embereket, kik között élünk, 's a' t. — A' Messager des Chambres is hofzfzas értekezésével a' Ministerium' védelmezésére előlépik ezen tárgyban, 's a' többek közt azt mondja, hogy az Orfzáglófzék mind ezen kiábálásokra illy méltóságos, és nemes feleletet ád: „A' Király soha sem fogad el egy olly Felírást, melly egy ollyan, Királyi helyben hagyás nélkül tartott tanátskozástól veſzi eredetét." Ezen egyetlen kiejtés Státus-törvényünknek minden maximáit kifejezi.

A' Gazette de France állítása fzerént a' Párisi al-Törvényfzék' felmentette a' vád alól az Aug. 6-diki Gazette darabját. A' Királyi Prókátor fellyebb vitte a' pert a' Kir. Törvényfzékre (Cour Royale) — A' Ga-

zette de France Aug. 6-diki darabja, melly miatt a' Szerkeztető Törvényſzék' eleibe idéztetett, Párisban ſzokás ſzerént kioſztatott, és tsak a' tartományokba rendelt nyomtatványok vétettek el a' Postán; ennél fogva semmi titkot nem tsinálnak a' kárhozatos czikkelyből, mellynek ezaz értelme: „Ha végig nézi az ember az utólsó hét hónapot, az 1828-diki Orſzágos gyülésnek ezen következéseit látja: A' Király' Ministerei helyett közvélekedés' Ministerei tétettek, azaz ollyanok, kiket a' ſzabad Ujság levelek (Journalismus) elrontottak. A' gyűlést megnyító Királyi Beſzéd, melly a' Ministerek' munkája, olly törvényeket emleget, mellyek a' Királyi méltóságot semmivé teſzik. A' Rendek' Felirásában siralmasnak neveztetik azon rendſzer, mellyhez 6 eſztendő elforgása alatt két Király ragaſzkodott. Vádoltatnak a' Király' Ministerei, hogy tsaltak, 's önkényök ſzerént tselekedtek; és elhagyattatnak azoktól, kiknek kötelességök lett volna őket védelmezni. A' Rojalista Deputátusok a' voksok' többségének eltsavarása által kirekeſztetnek. A' gyűlés' Elölülőjét a' Király választja, de olly Candidátusokat ſzereznek öſzve, hogy ez által a' válaſztás a' Király' kezéből kiesik. Olly törvényt javasol a' Ministerium, a' Követeknek ezutánni válaſztásáról, melly a' Comité-Directornak nagyobb hatalmat ſzerezvén, az Orſzágló ſzéknek a' válaſztásba való béfolyását elrontja. A' ſzabad nyomtatásról ſzóllló törvényből kimarad a' Királyi engedelem; így a' Korona megfoſztatik azon eggyetlen egy eſzköztől is, mellyel magát a' ſzabad Ujságírók ellen a' háborgás' idején oltalmazhatná, és végre a' ſzabad nyomtatás' zabolátlanságát a' törvény megſzenteli. A' törvény' magyarázása elvétetik a' Koronától, és a' Rendek' gyűlésének adatik. A' Fő Rendek házát eddig a' Király ajándékozta meg; most azt a' nemzet jutalmazza meg a' ſzerént, mint a' Törvényhozó test itél. A' Királytól olly Rendeléseket tsikartak ki a' Ministerek, mellyek türedelmetlenséggel tele vannak, és az uralkodó Vallást üldözik. Az adózó népre 80 milliomnyi rendkivűl való adót vetettek, hogy egy olly hadi expeditiót indittsanak meg, melly a' Revolutió javára, és a' hadi-sereg' gondolkodásának megrontása által a' Monarchia' vég veſzedelmére való. Ezek az idei Ország-gyűlésnek következései! Ha a' Ministerium még egynehány lépéssel tovább halad ezen úton, a' jövő gyűlésen már nem sok bajba kerül a' Respublika' viſſza állitása, ha a' Factio nem akar inkább egy törvénytelen uralkodót (Usurpátort) tenni a' törvényes Fejedelem helyébe."

A' Pandora nevű jeles mulatságos Ujság megſzünt, mert ennek kiadóji nem tudták öſzveſzerezni az új Törvény által meghatározott zálog-pénzt.

Maison Grlis a' Moreába menő hadi sereg' Vezére illy Proclamátiót intézett a' katonákhoz:

„A' Touloni fő hadi ſzálláson

Aug. 13. 1828. — Katonák! Szövetségeseinek eggyetértésével egy nagy nemes czélra küld titeket a' Király, t. i. hogy egy nagy hírű nép' elnyomattatásának véget vessetek. Ezen tselekedet, melly Franczia Orſzágnak betsületére válik, melly minden nemes gondolkodásúnak tetſzésére van, a' ditsőségnek útját megnyitja előttetek, mellyre méltán indúltok; gondolkodástok módja, és buzgóságtok kezességűl ſzolgálnak nekem azért.

„A' tizenharmadik ſzázad óta ismét egyſzer megjelennek ſzabadító-záſzlóink Görög Orſzág' partjain. Katonák! a' Korona' méltósága, a' haza' betsülete új fényt vár a' ti ſzolgálataitoktól; akármi állapotba helyheztessenek is titeket a' történetek, soha el ne felejtsétek, hogy reátok olly drága dolgoknak haſznai vannak bízva.

„Inség, nyughatatlanság vár titeket; ti azt bátran fogjátok viselni; a' ti vezéretek ebben például fog ſzolgálni.'" — „Aláírás: Maison, Generallieutenant, Franczia Orſzág Pairje, és a' Móreába menő expeditió Vezére."

OROSZ BIRODALOM.

Odeſſzából Aug. 16-dikán. — Tegnap előtt a' ſzékes templomban a' Tsáſzár, és Tsáſzárné 's Mihály N. Hg. jelenlétében fényes Te Deum tartatott Poti várának bevételéért. Az Angol Nagy-Követ, a' Dán Követ, az idegen Consulok, a' Generálisok' 's egyébb hadi és polgári Tiſztek jelen voltak ezen ſzertartáson.

Ő Felsége a' Tsáſzár tegnap két Svadron Búgi Uhlanus katonaságot, és egy lovag pattantyusságot, kik a' város sorompóitól nem meſſze táboroznak, megmustrált. Ő Felsége tellyesen meg volt elégedve ezek' magokviseletével.

Poti várának bevételéről, melly Jul. 27-dikén történt, illy közelebbi tudósítást adhatunk: Minekutánna Hesse Gen. Major Sipiaghin Gen. Adjutans' elrendeléseinél fogva Imeretia, és Mingrelia tartományokban tanyázó seregek közűl egy oſztályt kiválaſztott, s ahoz kaptsolta a' Mingréli polgári katonáknak egy tsapatját is, Dadián nevű uralkodó Fejedelmök' vezérlése alatt, Jul. 20-dikán Poti várát bekerité, 's azt mindjárt lövöldöztetni kezdé. H t napi ágyúzás után, melly a' várbeli házakban nagy kárt tett, és egy jókora nyílást tsinált a' falon, leraká fegyvereit az őrizet, melly a' ſzomſzéd vidéki lakosokból állott, olly feltétel alatt, hogy ſzabadon haza mehessen. 44 ágyú, 13 záſzló, és sok hadi, 's élelembeli ſzerek estek kezünkbe. Poti fekvése, melly a' Phasis' torkolatjánál van, olly fontos, hogy Oroſz Birodalomra nézve igen haſznos volt ennek megvevése. Az egéſz ostromlás alatt közűlünk tsak 7 ember halt meg, és 14 kapott sebet, kik között egy Tiſzt sints.

Standard Tsáſzári fregáta tegnap reggel érkezett ide Kustendsétől. Az útasok között, kik ezen jöttek, vannak: Hessen-Homburg

Fülöp Ő Herczegsége, Austriai Feldmarsal-Lieutenant; Mortemart Hg. Franczia rendkivűl való Követ az Oroſz Udvarnál; Dörnberg Gen. Lieutenant Úr, Ő Nagy-Britanniai Felségének a' Hannoverai Királynak rendkivűl való Követe; és Gróf Nostitz, Burkus General-Lieutenant.

Az utólsó napokban ismét több hajók érkeztek Konstantinápolyból Odeſſzába 's némellyek, azok közűl 4 Austriai, gabonával megrakva Konstantinápolyba viſſza indúltak.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápoly, Aug. 11-dikén. — Mihent elvégeztetett a' Nagy-Vezér' elindúlása a' táborhoz, mindjárt kineveztetett a' Kaimakám is, vagy is ennek Helytartója a' fő városban. Erre a' Szultán válaſztotta az eddig volt Kiája-Béget, vagy belső Ministert, Ahmed-Cheluſzi-Efendit, ki Aug. 7-dikén ſzokás ſzerént czobol-bőr-bundát kapott. A' Nagy-Vezér rövid időn kiindúl, nehány ezer ember már a' Daud-Basai táborba előre kiſzállott; még többen Drinápoly felé már elmentek; de ſzorosan meg nem lehet mondani ezen seregek ſzámát, minthogy naponként nevekedik azok' ſzáma, kik önként vállalkoznak, vagy Asiából érkeznek; ezek között sok lovagok igen jól fel vannak kéſzűlve. Chosrev-Basánál annyin íratják bé magokat, hogy már 80 ezerre telvén, többet senkit bé nem írnak. Pattantyúk, töltések, 's egyébb hadi ſzerek is ſzakadatlanúl küldetnek.

Asiából olly hírek érkeztek, hogy Anapa, és Kars várain kivűl Erzerum is veſzedelemben forog; de a' Porta ezen tudósításokat titokban tartja, 's figyelmét főképpen a' Balkán hegyeken túl lévő táborozásra fordítja. (Ö. B.)

Konstantinápolyból Jul. 28-ikán így írtak: A' Szultán a' napokban az Egyiptomi Vice-Királynak egy attyafiát Alexandriába küldötte, a' mint vélik, olly útasitásokkal, hogy a' V. Királynak adná tudtára az Ibrahim Basának Moreába küldetett parantsolatot, mellynél fogva neki meghagyatott, hogy a' ſzövetséges hajós seregek' Admirálisaival kezdett alkudozást hagyná félbe, és semmi esetre el ne hagyná Móreát. (Ez lehet az oka annak is, hogy a' Toulonból indúló expeditiót nagyon sürgette egy útólsó siettető parantsolat, és Aug. 16-ikára határozta Moreába indúlását, egy nap mégis késnie kellett.) — Gróf Guilleminot váloſza, mellyben a' Portának kereken kimondotta, hogy addig viſſza nem megyen a' fő városba, míg a' Porta el nem fogadja egyenesen a' Jul. 6-diki Tractátus' feltételeit, a' Divánt úgy felboſzontotta, hogy minden megbékéllésről lemondani látſzik. Hihetőképpen tehát Ibrahimot tsak fegyveres erővel lehet kipiſzkálni Móreából, a' mi sok bontakozásra adhat okot, minthogy két ſzövetséges Hatalmasság nem örömest látſzik fegyverhez nyulni. (Hamb. Cor.)

(Minden esetre a' Touloni ex-

peditióra ſzükség van; mert ha Ibrahim elmegyen is Egyiptomi feketéivel, de ott maradnak Moreában a' Törökök, 's hihetőképpen ezeknek általadja a' kezében lévő várakat; minthogy az Admirálisokkal kezdett alkudozásban semmi említés sints a' Törökök' elmeneteléről.)

A' Porta sokat épitett azon, hogy Codrington Ang. Admirális viſſzahivattatik, 's Törvényſzék' eleibe idéztetik; de bezzeg megütközött, midőn a' Belgiumi Követ hivatalosan tudtára adta, hogy Codrington nem azért idéztetik Törvényſzék eleibe, hogy a' Navarini ütközetet kezdette, hanem inkább azért, miért nem gátolta a' Török, és Egyiptomi hajóknak egymással való közösülését; miért engedte Tahir Basát Konstantinápolyba menni, 's a' t.

Külömbbféle Tudósttások

A' Spanyol Király és Királyné Sz. Ildefonso várában nehány nap mulatván, Aug. 11-dikén tartották pompás bémenetelöket Madridba.

A' Braziliai Tsáfzárnak Londonban lévő Követe, Vice-Gróf Itabayana ismét egy hoſſzú Protestátiót adott ki a' Portugalliai Koronának törvénytelen elfoglalása ellen; a' többek közt a' Lamegoi Cortesek nek egy régi törvényét igyekezik jobb értelemre magyarázni, mellynél fogva a' Miguelisták, most Dom Pedro' jusát megtámadták; a' törvény igy van: Sit ita in sempiternum, quod prima filia regis recipiat maritum de Portugale, ut non veniat regnum in extraneos, et si cubaverit cum principe extraneo, non sit regina, quia nunquam volumus nostrum regnum ire fore Portugalibus, qui reges fecerunt sine adjutorio alieno per suam fortitudinem." — Ebből akarja, igy ſzólt, megmutatni a' törvénytelen Factio, hogy D. Pedro a' Braziliai uralkodásra jutása által elesett a' Portugalliai Koronától; de ez hamis elmagyarázás, 's a' t.

Stratford-Canning, és Ribeaupierre Urak, kik ugyan Jul. 31., és Aug. 1-ső napjaiban Bolognából Anconába érkeztek, de ott Str. Canning Úr roſſzúl lévén, 8 nap ott kelle maradniok, végre Aug. 8-dikán Talbot Ang. fregátán, és Olga Or. briggen Korfuba elindúltak.

A' Messager ſzerént az Aug. 17-dikén Toulonból elindúlt első expeditiói oſztály 9000 katonából áll.

Rio-Janeiróból Jun. 18-ikán költ tudósítások ſzerént a' Braziliai Miniſterek megváltoztak, de az okát nem tudják, miért; a' Sun Ujság ſzerént, az új Miniſterek mindjárt azzal kezdették munkáikat, hogy Buenos-Ayressel béke-alkudozást kezdjenek.

Az Éjſzak-Amerikai eggyesült Státusok' lakosi nem igen elégednek meg az új vám-tariffával; mellynek következésében több kereskedő házak megbuktak.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(19.)

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságu Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből hírűl adatik, hogy a' Dettai Kamarai birtokban egy a' Berzova folyóból tulajdonképpen e' végre oda arányzott tsatornán erős szerekből ujonnan épült három kerekű pénztárbeli malom 1828-diki November elsejétől fogva három egymás után következő esztendőkre e' f. e. September 18-dikán tartandó nyilvánságos Licitátió által bérbe adatik. Mellyre nézve a' bérleni vágyók az előbb megjegyzett napon reggeli 9 órakor a' Dentai Kamarai Tisztartóság Irószobájában, a' hol a' bérlés feltételeit addig is megtudhatni, mintegy 100 f. P. Pénzbeli bánat pénzzel, és elegendő kezességgel felkészűlve jelenjenek meg.

Budán Aug. 28-dikán 1828.

Hírdetés.

(2) Schirmer Vilmosnak a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanátsnál volt hites Agensnek halála által annak hivatala megürülvén; minthogy a' legfőbb helyen szabott, és minden Törvényhatóságoknak dd. 22. Mart. 1808 Nro 6045 megküldött, és a' fent említett Országos hivatalt megnyerni kívánóknak útmutatásul szolgálandó rendelés szerént kinek kinek, a' ki ezen hivatalt megnyerni szándékozik, az elvégzett tudományokról, és az Ügyészségről szólló bizonyság levelekkel felkészűlt folyamodáson kivűl még mind irománybeli, mind pedig szóbeli próbatétele is kivántatik azon szerekre és tárgyakra nézve, mellyek a' N. M. M. K. Helytartó Tanátsnál előfordúlnak, ha pedig már illy Ágensi visgálaton a' folyamodó általesett volna, azt törvényes bizonyság levéllel bebizonyitani tartozik; tehát azok, a' kik a' fent említett Ágensi hivatalt elnyerni szándékoznak e' f. e. November 5-dikére határozott időre megjelenjenek, és reggeli órákon Budán a' kebelbeli Tanátsosnál, és Cancellária Kormányozójánál magokat bejelentsék. Budán Aug. 24-dikén 1828.

Birkák eladása.

(2) Ezennel köz hírűl tétetik, hogy Fő Méltóságú Herczeg Batthyáni Érdi vagy is Hanzsabégi Urodalmában, melly Szabad Királyi

Buda Városától, Tettes Ns. Fejér Vármegyében két órányi távulságra fekſzik, vagynak eladásra fel állítva mint ſzámfelett valók, úgymint 650 tenyéſztésre alkalmatos jó ſzőrű anya Birkák, 90 darab eſztendős nyőstény, és 100 darab ugyan eſztendős űrü Birkák, továbbá 180 darab nyőstény és 160 darab űrü Bárány. A' venni ſzándékozók az Urodalmi Tiſztséggel naponként alkura léphetnek.

Költ Érden 24-dik Augustusban 1828.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből a' V i s s e g r á d i Korona Város határában mindjárt a' Duna mellett az Orſzág úton felyűl a' Villámi hegyen lévő jókora kőbánya e' f. e. October elsőjétől fogva három egymásután következő eſztendőre e' f. e. September 15-dikén reggeli órákon a' V i s s e g r á d i Erdőhivatal Irószobájában tartandó Licitátio által újra bérbe adatik. A' bérleni vágyóknak 45 forint pengő pénzzel kell felkéſzűlve lenniök.

Budán Aug. 16-dikán 1828.

H í r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel hírűl adatik, hogy e' f. e. September 15-dikén a' V i s s e g r á d i Kaſznár hivatalnál a' N a g y - M a r o s s o n lévő ſzép és jeles gyümöltsöt hozó geſztenye erdő, a' V i s s e g r á d i Uradalmi gyümölts kert, és a' K i s M a r o s s i Dunaſziget a' többet igérőknek nyilván Licitátio által három egymás után következő eſztendőre bérbe adatnak.

Budán Aug. 18-dikán 1828.

Ki-árendálandó Peszéri Puszta.

(3) Ts. Kir. Ráczkevi Uradalomhoz tartozandó (Tek. Pest Vármegyében helyheztetett) P e s z é r i Pusztának azon része, mellyet most R i t t e r Ur bir, árendában, 1829-diki Sz. György naptól számlálandó h a t esztendőre a' többet igérőnek ki-fog árendáltatni. — A' kinek kedve tartja (négy száz ezüst forint bánat-bért hozandván magával) megjelenhetik e' végre 1828-diki 18-dik Septemberben d é l u t á n n i h á r o m ó r a k o r Promontoriumban az Uradalmi Cancellariában: a' hol az árenda' feltételeit elöbb-is akár mikor megtudhatni.

— o —

Hírdetmény.

(3) Ezennel köz hírré tétetik, hogy Tekíntetes Ns. Békés Vármegye ſzámára ſzükséges Iró-ſzereknek, valamint a' Cselédek felruházására megkivántató Portékáknak ſzállitására — a' folyó 1828-dik eſztendő September hónap 9-én Gyula Mező-Városſába tartandó Orſzágos Vásár alkalmával a' Czédula-háznál tartandó Licitátio által annak, a' ki azon Irói ſzereket, és a' Ruházathoz kivántató Portékákat az elő adandó mustra ſzerént legalsóbb áron megſzerezni, 's a' nevezett helyre ſzállitani magát lekötelezendi — által fog engedtetni.

Kivántatnak pedig e' következendők

I. Irói ſzerek:

1-ſzör. Jóféle papiros 42 1/2 Rizma.
2-ſzor. Közönséges papiros 43 1/4 Rizma.
3-ſzor. Nagyobb Protocollaris papiros 4 1/4 Rizma.
4-ſzer. Boritéknak való papiros 1/4 Rizma.
5-ſzör. Spanyol viaſz 39 1/2 font.
6-ſzor. Spárga 41 1/4 font.
7-ſzer. Olló 36 darab.
8-ſzor. Pennatsináló kés 37 darab.
9-ſzer. Plajbáſz 28 duczat.

II. A' Ruházáthoz:

1-ſzör. 44. Előbőrrel kéſzült buza-virág ſzínű kéſz Sapkák.
2-ſzor. Hétfertályos buza-virág ſzínű poſztó 133 2/4 rőf.
3-ſzor. Hétfertályos ſzélességű ſzürke poſztó 31 2/4 rőf.
4-ſzer. Egy rőfös ſzélességű béllésnek való fehéritetlen váſzon 290 rőf.
5-ſzör. Egy rőf ſzélességű fehéritett váſzon 73 2/4 rőf.
6-ſzor. A' Dolmányokhoz Concent 12 2/4 rőf.
7-ſzer. A' Dolmányokhoz Szattyán 10 darab.

III. Gombok:

1-ſzör. A' Dolmányokra gömbölyű czin gombok 400 darab.
2-ſzor. A' Dolmányokhoz fehér czin Pitykék 1100 darab.
3-ſzor. Fehér lapos (Szalamia) Gombok 73 darab.

IV. Sinórok:

1-ſzör. Fehér teveſzör boritás 520 rőf.
2-ſzor. Dolmányra való ſzegletes sinor 500 rőf.
3-ſzor. Vékonyabb sinor (sujtás) 1546 rőf.

V. Közönséges fekete kalap 19 darab.
VI. Borjú bőrből, patkos fehér sinorral béſzegett új csizmák 88 pár.
VII. Vas Sarkantyú 18 pár.

— o —

Hírdetés.

(3) Tekintetes Nemes Tolna Vármegyében fekvő Simontornyai Uradalmi Tiſztartóság réſzéről köz hírűl adatik, hogy az ottan tartandó Juhok ſzáma bétöltésével, az azt fellyülhaladó 60 hágo Kosok, és Ürük, 800 két eſztendős Kos alá való Anyajuhok, és 340 idei bárányok, az ottani híres eredeti legjobb tellyes-vérű fajta Uradalmi juhnyájakból el fognak adatni. A' tiſztelt vevő Urak mind a' Kosokat, és Ürüket, mind pedig az Anyajuhokat ott helyben, tudni illik Simontornyán, minden nap megláthatják, és az árát is megtudhatják.

Költ Simontornyán Aug. 21-dikén 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara fő rendeléséből köz hírré tétetik, hogy a' Sz. Andrási Kerűletben Túregyházán, és az Arad Modenai K. Uradalomban Pereghen az idén ſzerzett Juh, és bárány gyapju és pedig Túregyházán 32 mázsa, 40 font birka gyapju, és 6 mázsa bárány gyapju, továbbá Pereghen 48 mázsa, 80 font birka gyapju, és 6 mázsa 30 font bárány gyapju; öſzvesen 81 mázsa, 32 font birka gyapju, és 12 mázsa, 30 font bárány gyapju, mellyekből a' próba mustrát a' helybéli Kamarai Kormányſzék Expeditio hivatalánál; az egéſz mennyiségét pedig réſzént a' Túregyházi reſzént pedig a' Pereghi juhtartásnál vehetni ſzemre, hogy kéz alatt semmi kifogást se lehessen tenni, olly módon fog eladatni, hogy a' venni kivánók legfellyebb ajánlásokat az ohajtott feltételekkel eggyütt saját kézzel aláírt, és lepetsételt kinyilatkoztatásoknál fogva legfellyebb e' f. e. September 15-dikéig Nagyságos Bedekovits Magyar Királyi Udvari Kamarai Tanátsos, és Kamarai Administrator Úrnak Temesvárra beküldjék. A' venni ohajtók kinyilatkoztatásai biztosságképpen nyittatnak fel, és azon venni kivánó, a' ki legtöbbet igér, és leghaſznosabb feltételeket teſz, további Licitátio-tartás nélkűl Szerződés tételre meg fog hivattatni; a' többi ajánlóknak az igéretei pedig a' legſzorosabb elhallgatás mellett megsemmisíttetnek. A' fent említett határ idő elfolyta után semmiféle további igéretek el nem fogadtatnak. Ezen kivűl minden venni vágyó tartozik ajánlását nyilván, és betű ſzerént meghatározni; mert a' határozatlan, és tsak általlyában, vagy procentekkel járó ajánlások más igéretek mellett semmiféle tekintetbe sem fognak vétetni. A' Szerződés aláírásakor mindjárt tartozik a' többet igérő 600 f. P. P. foglalóul letenni. Egyſzer'smind előre nyilvánságossá tétetik, hogy az Anya és Kos gyapju külömbsége nélkűl 2 procent fogyaték pótlásul adatik; de ellenben a' hason, és lábon lévő gyapjura nézve semmi további béſzámlálásnak helye nem találtatik, és a' gyapju zsákokat a' bébizonyitandó ſzerzeményei áron ki kell a' vevőnek pótolnia.

Budán Aug. 16-dikán 1828.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(20.)

Pesten, Szombaton, Sz. Mihály Hava 6-dik napján 1828.

J á t é k.

A' testnek mozgásra vagyon szüksége; nem árthat
A' rendes játék; vért forogásra viszi:
Árt a' rendetlen, 's feszesebb: érted, Laczi? mert van
Mindennek rosszabb, 's jobb fele; példa-beszéd.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Valamint más eſztendőkben, úgy most is, a' Pesti alsóbb oskolákbeli nevendék ifjuságnak ezen utólsó féleſztendei próbatételén, örömmel értjük Tekintetes Boráros János Úrnak, Ts. Ns. Pest Vmegye Tábla-Bírájának, Sz. K. Pest Városa Senatorának, és sok eſztendők óta a' Nemzeti Oskolák' Igazgatójának, a' tanuló ifjusághoz mutatott bőkezűségét, ki is az ő igazgatása alatt lévő jelesebb iparkodasú, és erköltsű nevendékeket ezen alkalmatossággal is, ſzép ajándékok' kioſztásával, a' tudományok eránt való hajlandóságra buzditani el nem mulatta; és igy megbizonyította, hogy a' bölts Előljáró nem tsak veſſzőt, hanem kenyeret is tart kezében; a' jó polgár nem tsak magának, hanem másoknak is él! — Megbizonyitották ezt sok nagy lelkű Urak és Aſſzonyságok is Aug. 24-dikén a' Vármegye palotájában a' Pesti vak-nevendékek' próbatételének alkalmatosságával (lásd 16-dik ſzámú Ujságunkat), midőn a' ſzámos megjelenők' adakozásából ezen haſznos, és jó foganattal előhaladó Intézet' ſzámára majd 1000 forint gyült bé.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége méltóztatott Fő Tiſzt. Bajza Jósef Urat, volt Üzbéghi Plébánust, Posonyi Kanonokká kegyelmesen kinevezni.

Ő Kir. Fő Herczegsége Ferdinand M. Orſzág' Hadi Kormányozójá, Aug. 30-ikán Sopronyból Posonyba érkezett, Aug. 31-ikén a' tábori Isteni ſzolgálaton a' Duna mellett lévő kaſzárnyában jelen volt, mert az esső akkor is tseperegvén, nem engedte a' ſzabad ég alatt; Sept. 1-sö napján némelly hadi gyakorlásokon jelen volt, 's azután Érsek-újvárra indúlt.

Pesten, Budán ſzüntelen tart a' kellemetlen essős idő; majd 3 hét óta tsak tegnap előtt volt egéſz nap kellemetes tiſzta az ég, de tegnap ismét béborult, 's az esső, — noha lassú — megeredett, a' mi a' ſzőllőnek nem igen haſznál.

(Második Félesztendő 1828.))(

Hadi Tudósítások.

A' legújabb Odeſſzai Journál Aug. 20-dikán illy hadi tudósításokat közöl:

Sumla elől Aug. 7-dikén. — A' Tsáſzárnak Aug. 2-dikán (mind új Kal. ſzerént) történt elútazása óta itten az apró tsatázásokon kivül semmi nevezetes sem történt.

Aug. 3-dikán Ivanoff Gen. Lieutenant, ki oſztályának egy réſzével Tsiflikben volt, jól megerősítette állását.

Aug. 5-dikén egy oſztály, Hg. Madatoff Gen. Lieutenant vezetése alatt, az ellenség bal ſzárnya felé kiindúlt ſzemlélődésre Maino falutól, Kadikőin által Boulárig. Ezen sereg sehol sem talált ellenséget ſzembe, hanem ſzorosan megvizsgálta a' helyek' fekvését, 's éſzrevette, hogy az ellenség a' domboknak hoſſzú sorában, mellyekre bal ſzárnya dűl, meſſze terjedő, 's bástyákkal megrakott sánczolásokkal bír.

A' Török lovasság nem jött ki többé a' várból. A' hozzánk ſzökött Bolgárok' vallása ſzerént eleség, és takarmány dolgában ſzükséget kezd ſzenvedni. Ugyan ezek' beſzéde ſzerént Huſſzein Basa Konstantinápolyból olly jelentést vett, hogy nem fog több segítséget kapni, mivel a' seregek, mellyek a' fő városban nem ſzükségesek, mind Móreába fognak küldetni.

Aug. 6-dikán Rüdiger Grlist ſzámos gyalogsággal, lovassággal, és pattantyússággal elküldötték, hogy az ellenség' jobb ſzárnyát Tsiflik felé Kosteis-ig megſzemlélje. Minekelőtte ezen küldöttség az Ivanoff Grlis által Tsifliknél elfoglalt állásból elindúlt volna, előre küldött őreink éſzre vették, hogy 2000 Törökből álló sereg, nagyobbára lovasság, a' várból kijövén, Kosteisen által Eski-Stambulba indúlt. Rüdiger Generális azonnal Eski-Stambul felé tredett, hogy az ellenségnek útját elvágja; egyſzer'smind egy ſzállongó tsapatot indított meg, hogy annak mozdúlásait ſzemmel tartsa. Ezen tsapat éſzrevevé, hogy az ellenség Draghikioi falú megett Czalikavak felé fordúlt. Rüdiger Grlis ebből azt következtetvén, hogy ezen Török sereg valami ſzállítmányt akar Sumlához kiséri, Eski-Stambulnál megálla, 's olly helyheztetésbe veré magát, hogy az ellenséget viſſzatérésében könnyen gátolhassa.

Szilиſztriától Jul. 27-dikén. Roth Grlis jelenti: hogy az ellenség Jul. 23, 24, és 25-dikén nehányſzor kitsapott, de a' miéink mindenkor viſſzaverték, kevés veſzteséggel a' mi réſzünkről. Nehány sánczokat kéſzítettünk azon dombokon, mellyekhez vívó seregünk' bal ſzárnya dűlve van, 's azokat ágyúkkal megraktuk.

Varnától Aug. 11-dikén. — Aug. 5-dikétől fogva 11-dikéig a' seregeink által elfoglalt dombok' aljában öt föld-halmot hánytunk fel, mellyek a' tenger, és sikság között lévő köztért fedezik. Ezeken kivűl azon éjjel még egy hatodikat ſzán-

dékoztunk kéſziteni a' tenger-öböl' partján, melly által bekeritő lineánk éjſzak felől bévégződik.

Aug. 7-dikén reggel az ellenség kiütött, hogy minket kiverjen állásainkból; de igen mérges viadal után, melly naplementéig tartott, viſſza nyomtuk, és tetemes veſzteséggel a' várba viſſza huzta magát.

Ugyan az nap egy fregáta, és egy bombás hajó a' várat bombázni kezdék, és jó foganattal folytatták ezen munkát, noha a' várból hathatósan tüzeltek. Ezen hajókat, ha a' ſzükség úgy hozza magával, mások váltják fel.

Aug. 8-ikára virradó éjjel Greigh Admirális', Melikhoff Kapitány vezérlése alatt, felfegyverkezett salupokat külde a' végre hogy a' vár alatt álló ellenséges hajós seregetskét elfoglalják. Az éj' setétségében Melikoff Kap. ſzép renddel, 's minden zaj nélkül a' Galatai fok' partjához (Várnától délre) ereſzkedék, az öblöt megkerülé, és az ellenséges hajós seregetske megé lopván magát, sebesen reáhajta. Az ellenség tsak akkor vevé éſzre salupjaink' hadi fordúlását, midőn ezek tsak egy fél puska-lövésnyire voltak. Az irtóztató ágyú- és puska-lövöldözés, mellyet a' várból, 's a' Török hajókról reánk intéztek, rettenhetetlen tengeri katonáinkat meg nem ijeſzté, 's fel nem tartóztatá; ſzokott vitézséggel Hurrah-kiáltások között rohanának a Török hajókra. 's kétségbeesett ellentállás mellett is mind eggyetlen-eggyig elfoglalák azokat, 's a' mi flottánkig hurczolák, noha ſzüntelen hullott a' várból a' kartáts. 14 hajó, két felfegyverkezett bárka, 5 ágyú, sok hadi ſzerek, 's 45 fogoly, ezek között a' hajók' Vezére, levének gyümöltsei vakmerő próbatételünknek, mellyet a' Kapudan Basának, ki most Várnát kormányozza, ſzemelátára hajtánk végre. Ezen tsatában mi 4 holtat, és 37 sebest veſztettünk; 3 Tiſzt, 's egy tengeri Kadét van ezen utólsók között. Az ellenség sokkal többet veſztett; azokon kivűl, kik a' tsatában elestek, hihető a' hajókon lévő embereknek nagy réſze elveſzett, a' tengerbe ugorván, 's onnét a' setét miatt kiuſzni nem tudván.

Aug. 9-dikén az ellenség ismét megpróbált minket helyünkből kiverni, de most sem boldogult ſzándékában, mert hálá legyen Hg. Menczikoff Grlis' bölts rendelésinek, és seregeink' fényes vitézségének, viſſza-nyomtuk, 's a' sánczok aljáig űztük. A' reguláris Török gyalogság négy ízben támadta meg a' 14 vadáſz Regementet, és a' 13-diknak 2-dik batalionát, de mindenkor bajonétokkal fogadtatott, 's a' város kapujáig viſſza-nyomatott eggyetlen egy puskalövés nélkül. Ezen tsata, melly egéſz nap tartott, nekünk igen tsekély veſzteségünkbe került; ezen kitsapásban tsak 37 emberünk kapott sebet, és 25 halt meg. Fájdalom, ekkor vitéz Löwenthal, a' Nizoff Rgtnek Obestere, bal karját elveſztette. Az ellenségnek két nap kellett halottainak eltemetésé-

re, a' mi azt mutatja, hogy felette sokat kellett veſztenie.

Hg. Menczikoff Grlis Várnának déli réſze felé ſzállongó tsapatokot küldött (mert ezen réſze még nints bekerítve), hogy elrontsák azon ſzállitmányokat, mellyeket a' Balkán hegyeken kereſztűl ide akarnának hozni a' Török' ſzámára.

AUSTRIA.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége Gróf Kinsky Jósef, Lovas-Kapitány Urat kegyelmesen Tsáſz. Kir. Kamarási rangra emelni méltóztatott.

Bétsben a' Felsőség által Sept. hónapra a' marha húsnak fontja ismét meghagyatott 8 ezüst, vagy 20 Váltó krajczáron. — A' zsemlyéket pedig és kenyereket ismét nagyobbra tartoznak ſzakaſztani a' sütők, mint a' múlt hónapban.

A' pénz folyamatja Bétsben Sept. 2-dikán igy állott: az 5 pCentes Státus-Obligatiók, 94 1/4 f.; — az 1820-dikbeli sors-húzással járók, 151 7/8 f.; — az 1821-dikbeli hasonlók, 123 f.; — Béts Városának 2 1/2 pCentes Obligatióji, 46 1/4 f. keltek mind Conv. P. — A' Bank-Actiák keltek 1076 1/2 for. Conv. P.

OROSZ BIRODALOM.

A' Journal d'Odessa Aug. 20-dikán Odeſſzából ezt közli: „Ezen h. 18-dikán a' Felséges Tsáſzár, és Tsáſzárné, mint Maria Nikolajevna Nagy Hg. aſſzonynak (Ő Felségök leányának) ſzületése napján, a' palota' kápolnájában jelen voltak az Isteni ſzolgálaton. Ezután Ő Felségök minden udvari ſzemélyek' ſzerentse-kivánásaikat elfogadák. — Mihály Nagy-Hg. nehány napi itt mulatása után tegnap estve Kustendsébe elútazott. — Flora, és Standart fregáták 18-dikban Várnához indúltak, katonaseregeket vivén magokkal, mellyek a' várvívók' ſzaporitására rendeltettek. (Némelly tudósítások ſzerént, a' Tsáſzár Aug. 22-dikén ſzándékozott a' táborba menni.)

FRANCZIA ORSZÁG.

Mindenek a' Touloni expeditióról beſzéllnek most. A' Moniteur illy levelet közöl, melly Toulonból Aug. 17-dikén indúlt: „Végre letsendesedett a' ſzélvéſz, és az expeditió ma reggel 8 órakor elindúlt. De a' ſzél ellenkezőre fordulván, a' hajók nehezen haladnak ki a' kikötőhelyből. Most, midőn ezt irom (délben) még alig értek-ki, 's hihető, még alkonyodatkor is láthatók leſznek. Melly tündér látomány! Az egéſz város, és a' sok idegenek, kik itt vannak, egy halomra kimentek ennek látására. Én is most onnét jövök, hogy az Úrnak irjak; nints ennél felségesebb, mint ezen hatvan hajó-záſzlónak lobogása! Az elmenetelkor trombita harsogás, és hadi muzsika zengett a' hajókon; a' ſzárazról pedig öröm-kiáltások hangzottak, 's a' t." — Egy másik levél igy ſzóll: „A' hajók, mellyek a' katonákat Móreába ſzállitják, ſzám ſzerént hatvanon, ma indúltak meg. Holnap 20 ſzállító-hajó indúl utánnok, mellyek a' lovassogot viſzik; és 10 nap alatt a' második expeditio is kéſz leſz az elindúlásra, Schneider Grlis vezérlése alatt; a' mint velik, ezzel több Regementek mennek-el, a' mint eleinte gondolták;

e' végre új hajókat fogadnak, és több Angol hadi hajók jőnek ide, hogy seregeket vegyenek fel. — Az Egyiptomi expeditió óta itt Toulonban, hol most az eleség, és szállás igen drága, még nem láttak illy mozgást." — Végre Marszelyből: „Laborde Úr familiájával eggyütt ide érkezett; ő Toulonba szándékozik. Chateubriand Vice-Grófot is várják. — Az a' rendelés, hogy ha a' hajókat a' szélvész széllyel hányná, Sapienza-szigeteknél gyüljenek öszve."

Felszámlálták, hogy a' legkedvezőbb széllel sem jut a' Touloni expeditio Augustus vége előtt Móreába, 's így Sept. 10-dike, vagy 15-dike előtt Parisba nem várhatnak tőle tudósítást.

A' Franczia Ujságok szerént a' Spanyol Király Ofalia Grófot nevezte Nagy Követének a' Franczia Udvarhoz.

NÁPOLY ORSZÁG.

A' Giornale del Regno delle due Sicilie Aug. 18-dikán illy Czikkelyt közöl: „1816-dikban Eggyezés köttetett a' mi Kiralyi Udvarunk, és a' Tripolisi Kormányszék között. Az oda való Fejedelem (Dei) nem tudni, mi okból, olly gondolatra vetemedett, hogy a' most uralkodó Királyunknak thrónusra lépésével megszünt azon béke-kötés, és az emlitett Kötés' megújitása' fejében 100,000 colonnatit kivánt.—Ezen kivánsága természetesen tőle megtagadtatott, 's a' Deinek megmutattatott annak törvénytelensége; ő le is mondott arról nyilván; 's ettől fogva iamét visszaállott az eggyesség a' két Státus között. — Igy volt a' dolog, midőn a' minap nagy kedvetlenségünkre tudósittatánk, hogy a' Dei, hajolván azon tanáts-adásokra, mellyek nem igen válnak betsületére, nem tsak ismét sürgetve kivánja az ajándékot; hanem 2 hónapot rendel elmúlhatatlan (peremtorius) határnapúl Orszáqlószékünknek a' válaszra. — Minthogy tehát a' Korona' méltósága, és hajóink' záfzlóinak bátorsága kivánja, hogy ezen ingadozó bizonytalanságnak vége vettessék, mellyet a' két Udvar között a' Deinek felette különös kivánsága támasztott, ennél fogva Ő Felsége eltökéllete, hogy Don Alfonso Sozj Carafa línea-hajós Kapitány' vezérlése alatt Tripolisba egy hajós osztályt küldjön, 's reá bízza, hogy a' Deivel illendő módon alkudozzék, 's őtet olly móddal, a' mint legjobbnak gondolja, arra bírja, hogy a' mi Udvarunk, 's azon Kormányszék között ne bontsa fel a' békeséget.— Az erre rendeltetett hajós osztály Aug. 14-dikén indúlt el ezen kikötőhelyből.

PORTUGALLIA.

Madeirából Jul. 24-ikén költ tudósítások szerént azon szigeten tsendesség uralkodott, és a' Kormányozó — noha tudta a' Portugalliában végbement dolgokat, tudta a' Miguel' seregeinek Oportóba lett bémenetelét — mégis folyvást készületeket tett, hogy D. Pedro jusait köröm-szakadtáig oltalmazza. A' Madérán lakozó Angolok a' legszorosabb neutralitásra határozták el magokat, 's ennél fogva fegyvert sem fognak a' sziget oltalmazására; ezt a'

Kormányozónak megizenték, de még nem kaptak reá válaſzt. Még addig semmi nyoma sem volt a' ſziget bekerítésének; hanem egy Portugalliai hadi hajó a' Funchali tengerre megérkezett, 's jeleket adott, hogy egy tsónak menne ki hozzá, de a' Kormányozó meg nem engedte, sőt valahányſzor a' kikötőhelyhez közelített ezen hajó, nagy ágyúkkal tüzeltetett reá; a' hajó tehát ezen tudósítás elindúlása előtt nehány nappal eltünt a' ſzem elől. — Medina Angol hajó oda érkezvén a' Kormányozó', és az Ang. Consul kérésére ott maradt az Angolok' oltalmára.

NAGY BRITANNIA.

Olly hír terjedett-el Londonban, hogy Hg. Clarence lemondása után a' Nagy Admirálisi hivatalt egy Bíztosság fogja viselni, valamint Liverpool Ministeriuma alatt, 's az Admirálisság' első Lordja leſzen Lord Grey; erre azt jegyzik meg a' Londoni Ujságok, hogy ha Lord Grey a' Kabinétben réſzt veſzen, a' felső házban tett nyilatkoztatásainál fogva lehetetlen, hogy akkor a' Ministerium fel ne fogja a' Katholikusok' felſzabadúlásának ügyét.

Minden arra mutat, így ſzóll egy Ang. Ujság, hogy Hg. Wellington meghatározva a' Katholikusok javára állott. Különös figyelmet érdemel Dawson Úrnak, Al-Státus-Titoknoknak beſzéde, mellyet Irlandban Londonderry Városában egy vendégség alatt mondott. Dawson Úr ez előtt legnagyobb ellensége volt a' Katholikusoknak, Peel Úr' veje, és a' vakbuzgóságtól igen elhíresedett Londonderry városának Deputátusa. Irlandnak a' legnyersebb Protestáns földbirtokosai közűl kétſzázan voltak jelen a' vendégségen, melly II. Jakab seregei' megverettetésének ünneplésére, midőn azok Londonderry városát vívták, Aug. 12-dikén adatott. Sir Hill György ült az aſztalfőn, ki elsőbben is heves beſzédet monda a' Katholikusok ellen, és figyelmetesekké tevé hallgatóit azon veſzedelmekre, mellyeket a' Katholikusok' felſzabadúlásából a' Protestansokra ſzármazni magának képzele. Kül nösen az Irlandi Katholikusok' Eggyesületének Fejét (O' Connellt) támadá meg beſzédjével, „ki az egéſz Katholika községet tetſzése ſzerént arra fordítja, a' hová akarja; az még semmi volna, így ſzólla, ha eggyes emberek tartanának vele; de ezen férjfit minden kunyhóban, minden faluban, minden városban tiſztelik, és ő tsak a' Katholikus Irland' érzéseinek kifejezője, — ő a' nép' trombitája. Illyen embert nem kell megſzenvedni. Álljunk-ellent bátran az ő kivánságainak. Éljen a' Protestáns elsőség!" — Ezen beſzédet többſzöri tapsolással, 's tetſzés kijelentésével fogadták. Ezután Dawson Úr álla fel, kinek beſzédet is eleinte hasonló kedvvel hallgatták, kivált midőn Londonderry' ſzerentsés felmentését, 's némelly Protestáns Irlandi férjfiak' érdemeit ditsérve emlegette; hanem midőn némelly Katholikusokat is ditsérni kezde a' haza-ſzeretetéről, hangosan piſzegtek. Ezért megpirongatván az illetleneket, így ſzólla tovább: „Nem azért vagyok

én itt, hogy a' polgár-társaimon vett győzedelmet ünnepeljem, hanem inkább kívánom eltöröltetni a' motskot, hogy győzedelmet vettünk, mellyet most üllünk, ugyan azon egy orſzágnak fiain. Némelly Ujságok zendűlést akarnak látni ezen Orſzágban abból, hogy egy-két Regement ide jön, pedig azok tsak a' többit váltják fel. Itt olly tsendesség uralkodik, hogy alig van egy familia is, melly ſzükségesnek tartaná bézárni ajtaját. A' termékeny föld, a' ſzorgalmatos nép, a' ſzomſzéd piacz terméseink eladására, Irlandnak minden boldogságát megſzerzi. Hanem egy méreg megkeseríti minden áldásainkat, ez találkozik velünk mindenütt; a' reggelinél, ebédnél, vatsoránál; férjfiaknál, aſſzonyoknál, a' városban a' mezőn, még a' magános mulató helyeken is — mindenütt a' Katholikusok' űgye a' beſzéd' tárgya. Nints ehez hasonló példa a' történet-írásban. Ha így hagyjuk a' dolgot, pártütéssel végződik. Van ugyan Orſzágló ſzékünk, melly ennek lépéseiről felelni tartozik; de Irland' békesége nem ettől függ — nem! ez egy önkény ſzerént felállított Eggyesülettől függ (Kiáltás: annál gyalázatosabb, miért nem rontják azt el?) Ezen hatalom, melly egy Ministert (Fitzgerald Urat) a' Képviselőségből kirekeſztett, tsak azért, mivel Minister volt, ha neki tetſzeni fog, az Orſzág békeségét is megháboríthatja. A' Protestáns Papoknak, és Földes Uraknak az ő akaratjához kell magokat alkalmaztatni, melly hatalmasabb akármelly törvényes Eggyesületnél, 's a' nép' önként való adakozásából megtölti ládáit. Mi leſz ebből? Némellyek azt mondják: pártütés; minél hamarább támadna ez, annál hamarább öſzvevághatjuk (hoſſzas tetſzés.) — A' Katholikus Vezérek' parantsolatjából nem leſz pártütés (piſzeges) hanem ha mind a' két réſz a' viaskodásra kéſz volna. A' Katholikus Eggyesület soha sem volt illyen indúlattal. Bízik eggyességében, gazdagságában, és ſzámos voltában. Mit tehetünk ez ellen? A' kettő közűl tsak eggyiket válaſzthatjuk: a' Kath. Eggyesületet semmivé tenni (hangos hoſſzas tapsolás) vagy kivánságát bétellyesíteni. Ezen utólsón törekedjünk, felejtsünk-el minden boſzuságot, hol egy egéſz nemzet' boldogsága forog fen — minden felekezetnek igyekezzünk eleget tenni. Én itt úgy ſzóllok, mint a' Parlament', 's Igazgatóſzék' tagja, és világ' polgárja. Tekinthetek-e megindúlás nélkűl Katholikus hazámfiainak lealatsonítására? (hangos piſſzentés). Nem találok ſzót azok eránt való megvetésemnek kifejezésére, kik ſzüntelen háborgatni akarnak beſzédemben. A' mit mondtam, vajha ſzerentsés intésűl ſzolgáljon. Én mindég kéſz vagyok hivatalom ſzerént akármelly áldozatot megtenni hazámnak, és a' Constitutiónak védelmezésére."

Enniskillenben Aug. 12-dikén nagy ünneplést tartott az Orange-felekezet. Ezen felekezetből némellyek az előtt kevés nappal több tsendes Katholikusokra rohantak puskákkal, és sokat veſzedelmesen megsebesítettek.

Több Londoni Ujságok emlegették azon hírt, hogy Peel Úr kilépik a' Ministeriumból, de okát el nem találhatták, miért. Leghihetőbbnek mondották azt, hogy Wellington Hg. megváltoztatván gondolkodása módját, a' Katholikusok' javára tökéllette-el magát, Peel Úr pedig, mint azok' felszabadulásának állhatatos ellensége, vele meg nem eggyezhetett. Később a' Ministeri Ujság ellen mondott ezen hírnek, hogy Peel Úr a' Ministerséget letenné. Más Ujságok pedig erre azt felelték, hogy ha igaz Peel Úrnak megmaradása a' Kabinétben, tehát neki is meg kellett változni a' Katholikusok eránt. Ezt bizonyítani látszik a' Morning Herald nevű Ujságnak azon hír-beszéde, hogy Peel Úr az Oxfordi Universzitásnak, mellynek ő a' Képviselője, tudtára adta volna, hogy a' Kabinét szükségesnek találta némelly kedvezéseket engedni a' Katholikusoknak, és ő (Peel) a' tanátslásokra reá állani jónak tartotta. Ha ezt az Universzitás nem hagyná helyben, ő kész annak Képviselését letenni. Az Universzitás azt adatta neki válaszúl, hogy a' Wellington Hg. által tett javallatokban tellyes bizodalmát helyhezteti.

Tudományos Jelentés.

A' Török Birodalmat a' sok hazafiaktól már régólta ohajtott Austriai Birodalom Stat. Geog. és Hist. Leirássa fogja követni, és pedig, ha Novemberi Pesti Vásárra az előfizetési pénz, T. Károlyi István Úrhoz bé fog küldettetni, a' jövő eszt. Jósef napi, ellenkező esetben pedig a' Medardusi Pesti Vásárra, mivel a' munka ki adattatássa nagyságához képpest, a' vele ki adandó Austriai Bir. föld abroszával egygyütt 1100 forintnál többe kerül, a' honnan önként következik, hogy ha Jósef napi Vásárra sem jö bé a' nyomtatásra és föld abrosz kimetszéssére szükséges költség, a' munka kéz irásban fog maradni. Egyébaránt azt minden esetre tudtára adom az Olvasó Közönségnek, hogy a' példányok számát az előfizetők számához fogom alkalmaztatni, és előre mondhatom, hogy ezen munkámat az előfizetés árránál, melly a' föld abroszszal eggyütt 2 for. ezüst pénzben, később drágább áron is alig szerezheti meg valaki, mivel azon biztatásra, majd megveszem, ha ki jö, én, mint a' ki az írói tövises pályán már tsak nem két esztendeje, hogy tengődöm, semmit se épitek és sok példányokat nem nyomtattatok. — Millyen fog a' munka lenni? erre feleljen meg önnön maga, ha világot láthat; annyit mindazáltal előre jelenthetek, hogy a' Birodalom alkotó részeinek Históriája mind külön külön adattatik elő, kezdetétől fogva a' legújjabb időkig.

Lassú.

(Haszнos Mulatságok Nro 20. Hírdetés 1/2 árkus)

Bey Otto Wigand,

Buchhändler in Pest, in der Waitzner-Gasse, im Kappel'schen Hause, ist zu haben:

Neuester Oesterreichischer

Haus-Secretär

in schriftlichen Aufsätzen,

oder

Musterbuch

zur Abfassung

aller im Geschäfts- und gemeinen Leben, so wie in freundschaftlichen Verhältnissen vorkommenden Aufsätze.

Ein

Hand- und Hülfsbuch für Personen jeden Standes.

Enthaltend:

Ueber den Briefstyl überhaupt, dann Förmlichkeiten und äußerer Wohlstand der Briefe. Titulatur: an Weltliche; an Geistliche; an Frauenzimmer; an Stellen. Glückwünschungsbriefe zu Geburts-, Nahmens- und Neujahrstage; zu Verehelichungen, zu Geburten, zu Beförderungen und anderen Gelegenheiten; Danksagungsbriefe; Berichtbriefe; Bittschreiben und Bittschriften, Trostschreiben, Empfehlungsschreiben, Erinnerungsschreiben; Klagbriefe, Ermahnungs- und Vorwurfsschreiben, Entschuldigungsschreiben, Einladungsschreiben, Bewerbungsschreiben ꝛc.; Handlungs- und Geschäftsbriefe aller Art; ferner Kauf-, Mieth-, Pacht-, Tausch-, Bau- und Gesellschaftsverträge oder Contracte; dann Ehe- und Lehrverträge; Testamente, Vollmachten, Schenkungen, Schuldverschreibungen, Cession, Bürgschaftsscheine, Reverse, Empfangsscheine, Quittungen, Wechselbriefe, Anweisungen, Zeugnisse, Conti; Anzeigen, Nachrichten, Bekanntmachungen und Ankündigungen mancherley Vorfälle; Fassionen und Inventarien ꝛc.

Nebst einem

Deutschen und Französischen Titulatur-Buche,

oder

Beyspielen von Aufschriften in Deutscher und Französischer Sprache an Kaiser, Könige, Fürsten, Grafen, Freyherren, Edelleute und Personen bürgerlichen Standes. Ferner Auslegung verschiedener juridischer, kaufmännischer und aus fremden Sprachen entlehnter Wörter und Ausdrücke,

dann

Anmerkungen zu den Geschäfts-Aufsätzen, bezüglich auf Ungarn,

in so weit nähmlich in diesem Lande andere Gesetze und Gebräuche bestehen.

Endlich:

Unumgänglich nothwendige Geschäfts-Gegenstände aller Art, nebst einem Verzeichnisse der vorzüglichsten Messen und Jahrmärkte im In- und Auslande.

Von Fr. H. B...h.

gr. 8. Kaschau, 1828. In Umschlag geb. 2 fl. Conv. Münze.

Inhalt:

Erste Abtheilung.

Briefstyl überhaupt, und Förmlichkeiten der Briefe. I. Briefstyl. II. Förmlichkeiten der Briefe. III. Aeußerer Wohlstand bey Briefen. IV. Titulatur. a) An Weltliche. b) An Geistliche. c) An Frauenzimmer. d) An Stellen.

Zweyte Abtheilung.

Beyspiele der am gewöhnlichsten vorkommenden schriftlichen Aufsätze. I. Glückwünschungsbriefe. a) Glückwünsche zum Geburtstage: 1. An einen Vater 2. Ein ähnliches Schreiben. 3. Ebenfalls ein dergleichen Schreiben. 4. An eine Mutter. 5. Ein ähnliches Schreiben. 6. Ebenfalls an eine Mutter 7. An einen Bruder. 8. An einen Onkel. 9. An eine Tante. 10. An einen Schwager. 11. An einen Großvater. 12. An einen geistlichen Wohlthäter. An einen Vorgesetzten hohen Standes. 14. An einen Freund. 15. An eine Freundinn. b) Glückwünsche zum Nahmenstage. 1. An einen Vater. 2. An eine Mutter. 3. An eine Schwester. 4. An einen Onkel. 5 An eine Großmutter. 6. An einen Freund. 7. An eine Freundinn. 8. An einen hohen Vorgesetzten. 9. Ein Vater an seinen Sohn zum Nahmenstage. c) Glückwünsche zum Neujahrstage. 1. An Aeltern. 2. An einen Vater. 3. An eine Mutter. 4. An einen Bruder. 5. An einen Onkel. 6. An Großältern. 7. An einen Lehrer. 8. An einen Freund. 9. An eine Freundinn. 10. An einen Wohlthäter (Gönner). 11. An einen hohen Vorgesetzten. Antworten auf Glückwünschungsbriefe zum Geburts-, Nahmens- und Neujahrsfeste. 1. Aeltern an ihren Sohn. 2. Ein Vater an seinen Sohn. 3. Eine Mutter an ihre Tochter. 4. Aeltern an ihren Schwiegersohn und seine Gattinn. 5. Eine Schwester an ihren Bruder. 6. An einen Neffen. 7. An einen Freund. 8. An eine Freundinn. d) Glückwünschungsbriefe zur Verehelichung. 1. An einen Bruder. 2. An eine Schwester. 3. An einen Onkel. 4. An eine Nichte. 5. An eine Frau vom Stande bey ihrer zweyten Vermählung. 6. An ein Fräulein. 7. An einen guten, aber angesehenen Freund. 8. An einen Freund. 9. An einen sehr guten Bekannten. 10 An eine Freundinn. 11. An eine gute Bekannte. Antworten auf Vermählungs-Glückwünsche. 1. An einen Bruder. 2. An einen Freund. 3. An einen guten Bekannten. e) Glückwünschungsschreiben zu Geburten. 1. An einen Vetter, wegen der Geburt einer Tochter. 2. An einen Freund, wegen der Geburt eines Sohnes. 3. Ein ähnliches Schreiben. Antwort auf einen Glückwunsch zur Geburt eines Kindes. An einen Freund. f) Glückwünschungsbriefe zu Beförderungen, zur Wiedergenesung und zu anderen Gelegenheiten. 1. Glückwunsch bey einer Beförderung im Dienste des Staates, an einen Mann, mit welchem man in früherer Bekanntschaft gestanden ist. 2. Glückwunsch an einen Regierungsrath, welcher den Leopolds-Orden erhalten hat. 3. Glückwunsch an einem zum Stabs-Officiere beförderten Freund. 4. Glückwunsch zur Beförderung im Amte, an einen Freund. 5. Glückwunsch einer Gemeinde, an ihren Gutsherrn. Zur Wiedergenesung 6. Glückwunsch an einen Vater. Zur wiedererlangten Gesundheit. 7. Glückwunsch zur Wiedergenesung eines Freundes. 8. Glückwunsch zur Unternehmung einer Reise. An einen Freund. 9. Glückwunsch zur Zurückkunft von einer großen Reise. 10. Glückwunsch zu einer erlangten Erbschaft. An eine Freundinn. a) Antwort auf einen Glückwunsch zur Beförderung. An einen Freund b) Antwort auf einen Glückwunsch zur Genesung. An einen Sohn. c) Antwort auf einen Glückwunsch zur Reise. An einen Freund. II. Danksagungsbriefe. 1. Dankschreiben eines jungen Menschen für ein erhaltenes Stipendium 2. Dankschreiben für eine erhaltene Stelle an einen Präsidenten. 3. Dankschreiben eines Officiers an seinen Regiments-Inhaber wegen erhaltenen Urlaubes. 4. Dankschreiben eines Mannes an eine Prinzessinn, welche sich allen Dank für demselben erzeigte Wohlthaten verbothen hat. 5. Dankschreiben eines Familien-Vaters an einen Adeligen wegen geleisteter Unterstützung. 6. Dankschreiben eines Lehrers an einen geistlichen Rath für dessen Hülfe zu einem Schuldienste. 7. Dankschreiben an einen Arzt bey Übersendung eines Honorars. 8. Dankschreiben für ein Hochzeitgeschenk. 9. Dankschreiben für die Beförderung eines Gesuches. 10. Dankschreiben eines Mannes, der für gut geleistete Geschäfte eine Belohnung erhalten hat 11. Dankschreiben an einen Freund für geleistete Hülfe. 12. Dankschreiben eines Jünglings an seinen Lehrer. 13. Dankschreiben bey Rückzahlung eines Darlehens. 14. Dankschreiben eines Sohnes an seinen Vater für überschicktes Geld 15. Dankschreiben eines Wirthschaftsbeamten an seinen Gutsbesitzer für die Ertheilung der Stelle. 16. Dankschreiben an einen Freund wegen Unterstützung eines Sohnes. III. Berichtbriefe. 1. Verlobungsanzeige eines Sohnes an seine Aeltern. 2. Verlobungsanzeige an den Oheim der Braut. 3. Verlobungsanzeige an eine Person höheren Standes. 4. Verlobungsanzeige an einen Freund. 5. Ähnliche Verlobungsanzeige. 6. Ein Sohn berichtet seinen Aeltern die Entbindung seiner Gattinn. 7. Ein Freund macht seinem Freunde die Geburt eines Sohnes bekannt. 8. Ein Herrschaftsbeamter berichtet einer Gutsbesitzerinn die Entbindung seiner Gattinn. 9. Bericht wegen eines erledigten Auftrages. 10. Anzeige einer Abreise. 11. Ein Sohn berichtet seinen Aeltern die Ankunft in einer großen Hauptstadt. 12. Anzeige wegen eines übersendeten Buches. 13. Ein herrschaftlicher Beamter berichtet dem Gutsbesitzer einen Wetterschaden. 14. Bericht an einen Freund wegen eines Rechtsstreites. 15. An einen Freund, welchem man die Ankunft und gute Aufnahme an dem Bestimmungsorte berichtet. 16. Berichtschreiben an eine Dame über den guten Fortgang ihres Sohnes in den Studien. 17. Krankheitsbericht an einen Arzt. 18. Bericht eines Meisters wegen der Krankheit eines bey ihm arbeitenden Gesellen. 19. An einen Freund über den Tod des Vaters. 20. An einen in der Fremde befindlichen Bruder über den Tod des Vaters. 21. An einen Onkel über den Tod des Bruders. 22. An den Regierungsrath N., um seiner Schwester den Tod ihres Sohnes bekannt zu machen. 23. Ein Vater meldet seinem Sohne den Todesfall der Schwester des letzteren. 24. An einen Freund über den Tod des Sohnes. 25. Eine Witwe berichtet einem Freunde ihres Mannes den Tod desselben. Antworten auf Berichtbriefe. 1. An einen Freund über den Bericht verschiedener Gegenstände 2. An einen Meister und Bürger, auf eine Krankheitsnachricht. 3. An ein Mädchen, auf eine Todesnachricht. IV. Bittschreiben und Bittschriften. a) Bittschreiben. 1. Bittschreiben einer verarmten Frau von gutem Stande an eine vermögende Freundinn. 2. Bittschreiben an einen Fabrikanten um ein Darlehen. 3. Bittschreiben eines jungen Ökonomen an einen Gutsbesitzer um die Stelle eines Verwalters. 4. Bittschreiben an einen Beamten, zur Erlangung einer Gewerbsfreyheit behülflich zu seyn. 5. Bittschreiben an einen Kaufmann wegen Aufnahme eines Lehrlings. 6.

Bittschreiben eines jungen Mannes an einen Cavalier, ihm zur Erlangung einer Stelle behülflich zu seyn. 7. Bittschreiben um Verlängerung eines Wechsels. 8. Bittschreiben eines jungen Mannes an einen Oberaufseher um eine Schullehrers-Stelle 9. Bittschreiben eines Freundes an einen andern um ein Darlehen. 10. Bittschreiben an einen Arzt. 11. Bittschreiben eines Freundes an einen anderen, die Pathenstelle zu vertreten 12. Bittschreiben eines verunglückten Mannes an den Vorsteher eines Instituts um Unterstützung für seinen Sohn. 13. Bitte um ein Darlehen für einen Verwandten. 14. Bittschreiben eines Kutschers an seine Herrschaft, um die Erlaubniß, sich auf dem Gute seines Herrn, wo sich ein Heilbad befindet, aufhalten zu dürfen. 15. Bittschreiben um eine Provisors-Stelle. 16. Bittschreiben eines Officiers an seinen Chef um Urlaub. 17. Bittschreiben eines armen Mannes, der ein krankes Weib und viele Kinder hat, an einen Cavalier um Unterstützung. 18. Bittschreiben eines Vaters zum Anstellung seines Sohnes. 19. Ein junger Mann bittet einen anderen wegen einer Beleidigung um Verzeihung. 20. Bittschreiben eines unglücklichen Jünglinges um Fürsprache bey seinem erzürnten Vater. 21. Bittschreiben um Rath über das Erlernen der Französischen Sprache. 22. Bittschreiben für die Abgebrannten des fast ganz eingeäscherten Marktes N. an einen entfernten Freund. b) Bittschriften oder Gesuche. 1. Bittschrift einer Frau an Seine Majestät den Kaiser um Begnadigung ihres Mannes. 2. Bittschrift einer Beamtenswitwe an den Monarchen um einen Beytrag zur Erziehung ihrer kranken Tochter 3. Bittschrift eines Bedienten um eine Leiblackeys-Stelle bey dem Monarchen. 4. Bittschrift einer Officiers-Witwe an den Monarchen um Aufnahme ihrer Tochter in das Erziehungs-Institut zu Hernals. 5. Bittschrift eines Künstlers an Seine Majestät den Kaiser um eine Gewerbsverleihung. 6. Bittschrift einer Officiers-Witwe an den k. k. Hofkriegsrath um die Aufnahme ihres Sohnes in ein Erziehungs-Institut. 7. Bittschrift eines Bürgers an den k. k. Hofkriegsrath um Entlassung seines Sohnes vom Soldatenstande. 8. Bittschrift eines Beamten an das k. k. Gubernium in Grätz um Aufnahme seines Sohnes als Ingenieur ꝛc. 9. Bittschrift eines Studierenden an die k. k. Studien-Hof-Commission um Verleihung eines Stipendiums. 10. Bittschrift einer alten Dienstmagd an die k. k. Regierung um eine Stiftung. 11. Bittschrift eines Sprachlehrers an die k. k. Landesregierung um Errichtung einer öffentlichen Schule. 12. Bittschrift eines Schullehrers an die k. k. Landesregierung um eine Schule. 13. Bittschrift eines Handlungsdieners an den Magistrat um Verleihung einer Handlung. 14. Bittschrift eines Sattlergesellen an den Magistrat um Ertheilung des Meisterrechtes. 15. Bittschrift an die k. k. Landesregierung, einen Bau führen zu dürfen. 16. Bittschrift an die k. k. Polizey-Ober-Direction um Nachsicht der Beybringung des Taufscheines zur vorhabenden Verehelichung. 17. Bittschrift eines verarmten Bürgers an den Magistrat um ein Marktrichtersstelle. 18. Bittschrift an den Magistrat um Versorgung. 19. Bittschrift eines armen Handwerkers an den Magistrat um Steuernachlaß. 20. Bittschrift an den Magistrat um ein Befugniß. 21. Bittschrift an den Magistrat um Zurücknahme eines Befugnisses. 22. Bittschrift an den Magistrat um Bewilligung zur Verehelichung. Antworten auf Bittschriften. 1. An einen Freund, dem man das angesuchte Darlehen bewilligte. 2. An einen Freund, auf das Ansuchen, bey seinem Kinde die Pathenstelle zu vertreten. 3. An einen Freund, dem man das angesuchte Darlehen nicht bewilliget. 4. Ein ähnliches Schreiben. 5. An einen Freund über den erbethenen Rath wegen des Erlernens einer Sprache. V. Trostschreiben. 1. Trostschreiben an einen Freund über den Tod seines Vaters. 2. Trostschreiben an eine Freundinn über den Tod ihres Mannes. 3. Trostschreiben an einen Freund, der den größten Theil seines Vermögens und zugleich seinen Sohn verlor. 4. Trostschreiben an eine Freundinn über den Tod ihrer Mutter. 5. Trostschreiben an einen Vater über den Verlust seiner beyden Kinder. 6. Trostschreiben an einen Vater, dessen Sohn auf dem Schlachtfelde geblieben ist. 7. Trostschreiben an eine Schwester über den Verlust ihrer Tochter. 8. Trostschreiben an einen Freund über seine fehlgeschlagene Hoffnung, ein Amt zu erhalten. 9. Trostschreiben an einen Freund, der durch eine Feuersbrunst Haus und Hof verloren hat. 10. Trostschreiben an einen Freund über die Krankheit seiner Gattinn. 11. Trostschreiben an einen Freund, dessen Vater ein Unglück betroffen hat. VI. Empfehlungsschreiben. 1. Empfehlung eines Anverwandten zu einer Secretärs-Stelle 2. Ein Vater empfiehlt seinen Sohn einem Anverwandten in der Stadt, wo eine Universität ist. 3. Empfehlungsschreiben an einen Freund, um einen jungen Menschen gut aufzunehmen. 4. Empfehlungsschreiben für einen Lehrer, ihm auf seiner Reise behülflich zu seyn. 5. Empfehlungsschreiben eines Tischlermeisters für einen jungen Gesellen an einen Meister in Paris. 6. Empfehlungsschreiben für einen jungen Menschen als Lehrling in eine Handlung. 7. Empfehlungsschreiben für einen Wirthschaftsbeamten an einen Güter-Director. 8. Ein Bürger empfiehlt an seinen Freund einen jungen Menschen, der auf das Gymnasium nach P. geht. 9. Empfehlungsschreiben für einen Handlungsdiener. 10. Empfehlungsschreiben für einen jungen Menschen zum Schreiben. Antworten auf Empfehlungsschreiben. 1. An einen Freund wegen Aufnahme eines Studierenden. 2. An einen Freund wegen Aufnahme eines Reisenden. VII Erinnerungsschreiben. 1. Erinnerung an eine Schuldforderung. 2. Erinnerung, eine Schuld zu bezahlen, zum zweyten Mahle. 3. Erinnerung wegen rückständigen Zinsen (Interessen). 4. Erinnerung an einen angesehenen Mann, auf eine höfliche Art, wegen Tilgung einer Schuld. 5. Erinnerung an eine Schuldforderung (an einen Cavalier, der abwesend ist). 6. Erinnerung eines Schuhmachers an einen Cavalier, ohne ausdrücklich Bezahlung zu fordern. 7. Erinnerung an eine Schuldforderung zu wiederhohlten Mahlen. 8. Erinnerung an einen Inwohner, den Hauszins zu bezahlen. 9. Erinnerung an einen Schul-Director wegen eines versprochenen Stipendiums. 10. Erinnerung an einen schlechten Bezahler, eine alte Schuld zu berichtigen. 11. Erinnerung an einen Freund wegen langen Stillschweigens. 12. Erinnerung an einen Bruder um baldige Nachricht. VIII Klagbriefe, Ermahnungs-, Verweis- und Vorwurfsschreiben. 1. Ermahnung eines Vaters an seinen Sohn, welcher in üble Gesellschaft gerathen ist. 2. Vorwürfe an einen Bekannten, daß er das Zutrauen gemißbraucht habe. 3 Klage eines Lehrers über seinen Schüler bey dessen Vater. 4. Ermahnungsschreiben eines Vaters an einen der Unordnung beschuldigten Sohn. 5. Verweisschreiben an einen Freund wegen eines schlecht gehaltenen Buches. 6. Klage bey einem Vater über Hinterlist seiner Tochter, und zugleich Aufhebung der Statt gehabten Freundschaft mit derselben 7. Ermahnungsschreiben eines Vormundes an seinen Mündel wegen Verschwendung. 8. Verweisschreiben eines Freundes an einen anderen wegen seines Stillschweigens. 9. Verweisschreiben eines Mädchens an ihren Liebhaber wegen unhöflicher Begegnung. 10. Vorwürfe an einen Freund wegen übler Nachreden. IX. Entschuldigungsschreiben. 1. Freundschaftliches Entschuldigungsschreiben wegen langen Stillschweigens. 2. Entschuldigungsschreiben wegen zugemutheter Verleumdung. 3. Entschuldigungsschreiben, wegen eines Verdachtes 4. Entschuldigungsschreiben daß man

nicht auf's Land gehen kann. 5. Entschuldigungsschreiben wegen nicht genommenen Abschiedes. (An einen Oheim). 6. Entschuldigungsschreiben eines Vaters für seinen der Nachlässigkeit beschuldigten Sohn. (An einen Lehrherrn oder Lehrer). 7. Entschuldigungsschreiben eines Sohnes an seine Aeltern. 8. Entschuldigungsschreiben wegen eines nicht zur bestimmten Zeit bezahlten Darlehens. 9. Entschuldigung wegen eines aufgeschobenen Auftrages. 10. Entschuldigungsschreiben eines Mündels an seinen Vormund über verschwendete Summen. 11. Entschuldigungsschreiben wegen einer ausgeschlagenen Stelle. 12. Entschuldigungsschreiben wegen nicht genommenen Abschiedes (An einen Freund). X. Einladungsschreiben. 1. Zur Verlobung (Trauung). 2. Zur Pathenstelle (Gevatterstelle). 3. Zum Leichenbegängnisse. 4. Zum Mittags- oder Abendmahle. 5. Einladungsschreiben zur Hochzeit. (An einen Freund). 6. Einladungsschreiben zu einem Hausballe. 7. Einladungsschreiben an einen kranken Freund, auf das Land zu kommen. 8. Einladungsschreiben zum Kirchweihfeste. 9. Einladungsschreiben zur Hochzeit. (An einen Bruder). 10. Einladungsschreiben an eine Freundinn, auf das Land zu kommen. 11. Einladungsschreiben an einen Vorgesetzten zur Hochzeit. 12. Einladungsschreiben an einen Freund, eine Spazierfahrt mitzumachen. Antworten auf Einladungsschreiben. 1. Auf eine Einladung zum Besuche. 2. Auf eine Einladung zum Balle. 3. Auf eine Einladung zu einer Spazierfahrt. 4. Auf eine Einladung zur Hochzeit. 5. Auf eine wiederhohlte Einladung zum Besuche XI. Bewerbungsschreiben. 1. Bewerbung bey einem Vater um seine Tochter. 2. Bewerbung eines Witwers um die Hand eines Mädchens. Abschlägige Antwort auf einen Heirathsantrag. (Von einem Vater). XII. Vermischte Schreiben. 1. An ein Frauenzimmer bey Uebersendung von Rosenstöcken. 2. Klage über das lange Stillschweigen eines Freundes. 3. Antwort auf das vorher gehende Schreiben. 4. Zur Wiederherstellung einer ehemahligen Freundschaft. 5 Antwort auf das vorher gehende Schreiben. 6. Ein Sohn nimmt von seiner Mutter schriftlichen Abschied. 7. Entwortschreiben auf eine Ausforderung zum Duell. 8. Man widerräth einem Freunde den Besuch eines verrufenen Hauses. 9. Ein Frauenzimmer an ihren ehemahligen Geliebten. 10. Eine Gattinn an ihren abwesenden Gatten. 11. Antwort auf das vorher gehende Schreiben.

Dritte Abtheilung.

Handlungs- und Geschäftsbriefe. I. Empfehlungsschreiben. 1. Empfehlungsschreiben eines Buchhalters, der nun eigene Geschäfte führt. 2. Ein Handelsmann empfiehlt seinen Gesellschafter. 3. Ein Großhändler empfiehlt sich. 4. Eine Handelsfrau zeigt den Tod ihres Gatten an, und empfiehlt sich zu ferneren Aufträgen. 5. Antwort auf den vorher gehenden Brief. 6. Ein Kaufmannssohn, der die Handlung seines Vaters übernommen hat, empfiehlt sich. 7. Ein Handelsmann macht seinen Handelsfreunden bekannt, daß er alle Geschäfte aufgegeben, und die Handlung seinem Buchhalter übergeben habe. II. Erkundigungsschreiben. 1. Ein Handelsmann erkundiget sich um die Umstände eines anderen Kaufmannes. 2. Ein Handelsmann erkundiget sich, warum er auf seine Briefe keine Antwort erhält. III. Bestellungsbriefe. 1. Bestellung verschiedener Waaren aus Triest. 2. Ein ähnliches Schreiben. 3. Antwort auf einen Bestellungsbrief 4. Bestellung von Seide. 5. Antwort auf den vorher gehenden Bestellungsbrief. IV. Benachrichtigungsschreiben. 1. Ein Handelsmann benachrichtiget seinem Handelsfreunde den Abgang der Waaren. 2. Nachricht über den guten Empfang der Waaren. 3. Benachrichtigung über empfangene Briefe und Waaren. 4. Antwort auf das vorher gehende Schreiben. 5. Benachrichtigung über zu empfangende Gelder. 6. Antwort auf das vorhergehende Schreiben. V. Ermahnungsschreiben. 1. Man gibt einem Commissionär wiederhohlte Ermahnungen. 2. Ein Kaufmann wird zu bezahlen erinnert. 3. Antwort auf das vorhergehende Schreiben. 4. Ein Kaufmann, verbiethet sich, ihn ferner mit Briefen zu belästigen. VI. Anerbiethen. 1. An einen Handelsmann in Betreff von Colonial-Waaren. 2. An einen Handelsmann in Betreff von Tuch. 3. Antwort auf das vorhergehende Schreiben. VII. Aufträge. 1. In Betreff einer Geld-Einecassierung. 2. Antwort auf das vorhergehende Schreiben. VIII. Frachtbriefe. 1. Erstes Muster. 2. Ein zweytes Muster. 3. Ein drittes Muster. 4. Assecuranz-Schein eines Fuhrmanns. IX. Wechselbriefe. Ueber das Wechselwesen überhaupt. 1. Eigener Wechsel. 2. Ein ähnlicher. 3. Ein Sola-Wechsel von mehreren Personen. 4. Trassirter Wechselbrief oder Tratte. 5. Ein Prima Wechselbrief. 6. Ein Secunda-Wechselbrief. 7. Ein Jahrmarkts- oder Meß-Wechsel. X. Anweisungen. 1. Anweisung auf Geld. 2. Eine ähnliche. 3. Anweisung auf Waaren.

Vierte Abtheilung.

Geschäfts-Aufsätze. I. Contracte und Verträge. 1. Rechtsgültige. 2. Ungültige. Form der Verträge. a) Kaufverträge. b) Miethverträge. c) Pachtverträge. d) Tauschverträge. e) Bauverträge. f) Gesellschafts- oder Societäts-Verträge. g) Eheverträge. h) Lehrverträge. II. Testament. — Codicill. Einleitung. III. Schenkungen. Erklärung derselben. IV. Vollmachten. Erklärung derselben. V. Schuldverschreibungen. Erklärung derselben. VI. Cession. Was eine Cession sey? VII. Bürgschaftsscheine. Einleitung. — Vorsichten bey Ausstellung derselben. VIII. Revers- oder Verzichtscheine. Begriff dieses Wortes. IX Empfangsscheine. Erklärung derselben. X. Quittungen. Was sie seyen? XI. Tilgungsscheine. Erklärung dieses Wortes. XII. Gegenquittungen. Begriff des Wortes. XIII. Zeugnisse und Abschiede. Erklärungen derselben. XIV. Conti, Rechnungen oder Auszügel. Was dieselben seyen? XV. Anzeigen, Nachrichten, Bekanntmachungen und Ankündigungen. Was man hierunter verstehe? XVI. Fassionen. XVII. Inventarien. Was ist ein Inventarium?

Anhang.

I. Kleines Deutsch-Französisches Titulatur-Buch oder Beyspiele von Aufschriften in Deutscher und Französischer Sprache an Kaiser, Könige, Fürsten, Grafen. Freyherren, Edelleute und Personen bürgerlichen Standes. II. Nahmen einiger Orte u. Länder, welche beym Briefschreiben zu wissen nützlich sind, weil sie im Französischen wesentlich vom Deutschen abweichen. III. Vornahmen, welche im Französischen wesentlich vom Deutschen abweichen. IV. Auslegung verschiedener juridischer, kaufmännischer, und aus fremden Sprachen entlehnter Wörter und Ausdrücke. V. Anmerkungen zu den Geschäfts-Aufsätzen, bezüglich auf Ungarn, in so weit nähmlich in diesem Lande andere Gesetze und Gebräuche bestehen, als in den übrigen Ländern des österreichischen Kaiserstaates. VI. Nahmen solcher Ungarischen Orte, welche im Ungarischen sehr vom Deutschen abweichen. VII. Unumgänglich nothwendige Geschäfts-Gegenstände. VIII. Post-Gegenstände. IX. Vorzügliche Messen und Jahrmärkte im In- und Auslande.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(20.)

Magyar Orſzágra nézve főlerakóhelye a' Ts. Kir. kizáró privilegyiomos Grétzi Zusner Vincze' fényes tsizma kenőttsének.

(1) Ezen ha'zsirral kéſzűlt fényes tsizma kenötsnek elterjedett híre, és annak naponként gyarapodó kelete arra bírta az alúlíróttat, hogy ezen kéſzítményének főlerakóhelyét Pesten Krauſz Károly Úrnál, és Társainál nagyobb mennyiséggel ſzaporíttsa, és a' vevőknek azzal kedveskedjék, hogy mind nagygyában, mind pedig kitsinnyében a' meg állapított fabrikai áron ſzolgáljon.

Ezen fénylő tsizmakenőts réſzeinek 'válaſztása, és vegyítéke ſzámos próbákon, és tapaſztalásokon alapodik, és legſzorosabban arra vagyon erányozva, hogy a' bőrnek ne tsak ſzép fényes fekete ſzint ſzerezzen, hanem egyſzersmind annak javitására, és tartósságára is ſzolgáljon, és minden káros béfolyásoknak ellent álljon.

Tellyes jussal megelőzhetetleneknek mondhatni ezen hal-zsirral kéſzűlt fénylő tsizma kenötsnek a' tulajdonságait, és jóságát a' miről kiki egy eſztendei próba által meg fog győződni, és bizonnyal annak folyvást való haſználására magát elſzánni.

Zusner Vincze.

Ujonnan megjobbitott gyujtó rézkupakok.

(1) Siegel Jósef Bétsből jelenti, hogy Krauſz Károly Úr, és Társai Pesten az ő megjobbított gyujtókupakjainak a' tárát által-

vették. Ezen ujonnan megjobbított gyujtó rézkupakoknak a' jelessége leginkább abban áll, hogy azok a' legnyujthatóbb rézből tulajdon ujonan feltalált mód ſzerént vagynak kéſzítve, mellynél fogva az ütés által eredő tüz, a' nélkül hogy ſzét serkedezne, és a' ſzemnek legkevesebb kárt is okozna, tsupán tsak befelé hat, a' puskapor töltést hírtelen, és bátorsággal meggyujtja, és az előbbi lövés által ſzármazott motskot feleméſzti; — maga a' gyujtóſzer is azon haſznos tulajdonsággal bír, hogy annak legkevesebb rongáló, 's káros béfolyása sints a' fegyverre nézve. Ezen rézkupakok' jósága, és jeles mivolta mind a' Hazában, — mind pedig a' Külföldön már próbára vétetett, és helyben hagyattatott.

Jelentés.

(1) Egy értelmes, és ifjuságától fogva abban fáradozó Aſſzony, hogy Magyar Orſzág leányait Isten segedelméből a' ſzülők megelégedésével nevelje, bizonyos sérthetetlen kötelesség miatt a' nevelést abban hagyni kénytelenittetvén, most ismét ezen fontos kötelességnek ſzentelheti magát; 's ennél fogva Nevendékeket kíván felvállalni. Ki őtet bizodalmával megtiſztelni méltóztatik, bővebb tudósítást vehet róla Pesten a' Bálvány utſzában a' Kendelényi házban Nro 252.

A' futtatásra Ló-elkészitő Intézetről, és több Lovak eladásáról való Jelentés.

(2) Meggyőzettetve lévén a' felől, hogy a' czélarányosan elintézett futtatások a' Honyi Ló tenyéſztését hathatósan elősegíteni fogják — és minekutánna több rendbéli Páljadijak talpra tétettek, a' futtatások ſzerentsés előmenetele főképpen a' Lovaknak a' Paljára való elkéſzittetésétől függvén — különös megelégedéssel jelentem: hogy 182 8/9-re itt Hoſzúréthen egy Lovak-elkéſzitő Intézet felállott, a' melly bár ki által haſználtathatik, 's igy akár ki a' maga Lovát a' jövő 1829-diki Pesti Ló futtatásra itten elkéſzittetheti. — Jó Istállóról, és az Elkéſzitő Gyepről gondoskodtam. — Az Elkéſzitő (Trainer) Flintoff Tamás illő jutalom mellett ügyekezni fog, hogy a' Ló tulajdonosok megelégedését megnyerhesse. Ennél fogva mind azok, kik Lovaikat ide küldeni ſzándékoznának, az ezen kivánságok az alább írt helyre levél által velem való előbbi közlésére megkérettetnek, úgy arra is: hogy a' Ló mellett lévő fiuról, és a' Ló tartásról, melly helyben is ſzerezhető — nem külömben a' ſzükséges Eſzközökről ú. m. Nyereg, Pokrócz, egéſz Lóra való Takaróról 's a' t. rendelést tenni ne terheltessenek.

Jelentem továbbá azt is: hogy jövő October hónapban az ide való ménesből Kótyavetye által több ſzámon fellyűl való Anyakanczák, Csikaikkal, nem külömben 1 — 2 eſztendős mén- és kancza- Csikók el-fognak adatni. — Erről bővebben a' későbbi Jelentés. —

Hoſzúréthen Rosnyó mellett
Ns. Gömör Vármegyében Aug. 21-dikén 1828. eſzt.

Gróf Andrásy György m. k.

Bablah nevezetű új Festék.

(3) Nem rég hozatott Európába egy növevény Kelet-Indiából, melly Franczia Orſzágban a' gyapjú festésére megpróbáltatott, és a' fekete ſzínre nem tsak kipótolja ſzaporaságára nézve az Aleppói gallest, hanem háromſzor annyi telik ki belőle, mint amabból. —

Ennél fogva az alólírt azon iparkodott, hogy ezen festéket az ide való lakosok ſzámára is megſzerezze, és minden vevőkkel egyſzer'smind közli ezen ſzer feloldozásának meghatározott leírását, s' módját, ajánlván ezt, mint legjobb kiméllő-ſzert, valamint az ő Szeres Kereskedésével egybe-kaptsolt, mindennel bőven felkéſzült festő ſzerek' gyüjteményét, úgy különös jóságú Indigót, 's a' t.

Hoffmann Kereſztelő János
Pesten az Arany Vasmatskánál,
a' Sebestyén-Piaczon.

Híradás.

(3) Néhai Vekele Mihály árváinak, Tek. Ns. Veſzprém Vármegyében, a' Mélt. Püspökségi Uradalomnak Hagymáskér nevű Helysége határában fekűvő két rendbeli ſzáraz malmai, az úgy nevezett Séd vizén, mellyek közül az eggyik három, a' másik pedig négy kerékre forognak, és vizek soha meg nem apadván, ſzüntelen haſználhatók, az örökösöknek ön akaratjokból, e' f. e. Septemb. Hónap 28-dik és October Hónap 5-dik és 12-dik napjain, a' többet igérés útján eladandók. — A' venni kivánók, a' vétel környűlállásai eránt, bővebb tudosítást ſzerezhetnek magoknak, Pesten Tabuláris Ügyéſz T. Várady István Úrnál, a' Sebestyén Piaczon Nro 262, — úgy ſzintén Sz. Fejérváron T. Nagy Antal Hites Ügyéſz Úrnál, mint az eladó Örökösők Meghatalmazottjánál, — valamint Palotán, Tit. Horváth Jósef Urnál, Méltós. Gróf Zichy Familia Levél-Tárnokjánál.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságu Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből hírűl adatik, hogy a' Dettai Kamarai birtokban egy a' Berzova

folyóból tulajdonképpen e' végre oda arányzott tsatornán erős ſzerekből ujonnan épült három kerekű pénztárbeli malom 1828-diki November elsejétől fogva három egymás után következő eſztendőkre e' f. e. September 18-dikán tartandó nyilvánságos Licitátió által bérbe adatik. Mellyre nézve a' bérleni vágyók az előbb megjegyzett napon reggeli 9 órakor a' Dentai Kamarai Tiſztartóság Iróſzobájában, a' hol a' bérlés feltételeit addig is megtudhatni, mintegy 100 f. P. Pénzbeli bánat pénzzel, és elegendő kezességgel felkéſzűlve jelenjenek meg.

Budán Aug. 28-dikán 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből a' Vissegrádi Korona Város határában mindjárt a' Duna mellett az Orſzág úton felyűl a' Villámi hegyen lévő jókora kőbánya e' f. e. October elsőjétől fogva három egymásután következő eſztendőre e' f. e. September 15-dikén reggeli órákon a' Vissegrádi Erdőhivatal Iróſzobájában tartandó Licitátio által újra bérbe adatik. A' bérleni vágyóknak 45 forint pengő pénzzel kell felkéſzűlve lenniök.

Budán Aug. 16-dikán 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel hírűl adatik, hogy e' f. e. September 15-dikén a' Vissegrádi Kaſznár hivatalnál a' Nagy-Marosson lévő ſzép és jeles gyümöltsöt hozó geſztenye erdő, a' Vissegrádi Uradalmi gyümölts kert, és a' Kis Marossi Dunaſziget a' többet igérőknek nyilván Licitátio által három egymás után következő eſztendőre bérbe adatnak.

Budán Aug. 18-dikán 1828.

Birkák eladása.

(3) Ezennel köz hírűl tétetik, hogy Fő Méltóságú Herczeg Batthyáni Érdi vagy is Hanzsabégi Urodalmában, melly Szabad Királyi Buda Városától, Tettes Ns. Fejér Vármegyében két órányi távulságra fekſzik, vagynak eladásra fel állítva mint ſzámfelett valók, úgymint 650 tenyéſztésre alkalmatos jó ſzőrű anya Birkák, 90 darab eſztendős nyőstény, és 100 darab ugyan eſztendős űrü Birkák, továbbá 180 darab nyőstény és 160 darab űrü Bárány. A' venni ſzándékozók az Urodalmi Tiſztséggel naponként alkura léphetnek.

Költ Érden 24-dik Augustusban 1828.

Budai Lotteria.

Kisaſſzony Hava 30-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

24. 40. 19. 80. 34.

Bey Otto Wigand,

Buchhändler in Pesth, in der Waitznergasse im Kappel'schen Hause,

erscheinen im Pränumerationswege:

August von Kotzebue's

dramatische Werke

in 120 Bändchen,

broschirt in schön gefärbtem Umschlage.

Pränumerations-Preis für Ein Bändchen: 10 kr., für 60 Bändchen: 7 fl. und für das ganze Werk: 12 fl. C. M.

38 Bändchen sind bereits erschienen.

Jeden Donnerstag wird Ein Bändchen ausgegeben.

Jedes Bändchen enthält entweder ein großes Stück, oder zwey oder mehrere kleinere Stücke.

Ferner ist daselbst ganz neu und vollständig erschienen:

Leben Napoleon Bonaparte's.

Mit einer historischen Uebersicht über die französische Revolution.

Von Walter Scott.

Aus dem Englischen übersetzt vom General J. von Theobald.

In 9 Bänden.

Alle 9 Bände der ordinären Ausgabe kosten broschirt in schön gefärbtem Umschlage:

2 fl. C. M.

In der schönen eleganten Ausgabe kosten alle 9 Bände steif in eleganten Umschlägen gebunden:

4 fl. 30 kr C. M.

Walter Scott's Werke.

1. bis 65. Band.

Pränumerations-Preis pr. Band: 30 kr. C. M.

Der 66. Band erscheint den 1. September, und sodann jeden 1. und 15. eines Monaths ein Band.

Neueste österreichische Jugendbibliothek,

oder Sammlung der vorzüglichsten Kinderschriften zur Belehrung und Unterhaltung, zur Bildung des Verstandes, Veredlung des Herzens und Erweiterung der Kenntnisse in allen Zweigen des Unterrichtes.

Erster Jahrgang: In 24 Bändchen, Pränumerations-Preis für 24 Bändchen, auf schönem weißen Druck-Velin, mit größeren, gut leserlichen Lettern gedruckt, ist ungebunden 2 fl. 40 kr. C. M.

Jeden 1. und 15. eines Monaths wird Ein Bändchen ausgegeben.

Vierzehn Bändchen sind bereits erschienen.

Der
Christen-Sclave in Algier und Jerusalem.

Eine Erzählung

für die frommgesinnte Jugend und für Erwachsene.

Mit einer Beschreibung der durch den Wandel Jesu geheiligten Oerter in Palästina.

Von Leopold Chimani.

Mit einem illum. Kupf. gr. 12., 252 Seiten stark, brosch. im eleganten Umschlage: 1 fl. C. M.

Von demselben Verfasser

sind ferner folgende neue vortreffliche Jugendwerke zu Prämien- und Festtags-Geschenken zu haben:

Religion und Tugend, die Leitsterne zur innern Zufriedenheit in dem menschlichen Leben und zum Heile. Eine Sammlung neuer Erzählungen, lehrreichen, religiösen und moralischen Inhaltes, zunächst für die Jugend, aber auch für Erwachsene, die nach Glückseligkeit streben. In zwölf Bändchen, mit dem wohlgetroffenen Bildnisse des Verfassers und eilf schönen Kupfern, gezeichnet vom Professor Herrn J. Schindler, gestochen von den berühmten Künstlern Herrn L. Bayer, und Herrn M. Hofmann. Preis für alle zwölf Bändchen, in schön gefärbtem Umschlage broschirt: 6 fl. C. M.

Bethe und arbeite! Eine Sammlung neuer Erzählungen, lehrreichen, religiösen und moralischen Inhaltes, zunächst für die frommgesinnte Jugend, aber auch zur Lehre und Erbauung für Erwachsene. In sechs Bändchen mit eben so vielen schönen Kupfern. Preis für alle sechs Bändchen, broschirt in schön gefärbtem Umschlage: 3 fl. C. M.

Vertrauen auf Gott und Rettung. Oder: Wunderbare Geschichte eines Schiffbruches, einer verunglückten Schiffsgesellschaft, ihres Aufenthaltes auf wüsten Inseln in den Urwäldern Florida's und ihrer glücklichen Wiedervereinigung. Für Jung und Alt lehrreich erzählt. Mit einem illuminirten Kupfer. Preis, steif im eleganten Einbande: 48 kr. C. M.

Die fromme Königinn Mathilde. Eine rührende Geschichte der Vorzeit. Zur Verbreitung des religiös-moralischen Gefühls für fromme Söhne und Töchter erzählt. Mit einem illuminirten Kupfer, steif im eleganten Einbande: 48 kr. C. M.

Ritter Landsberg, oder die wunderbaren Wege der göttlichen Fürsehung. Eine rührende Geschichte des Mittelalters. Lehrreich für die Kinder erzählt zur Belebung des religiös-moralischen Gefühls. Mit einem illuminirten Kupfer, steif im eleganten Einbande: 48 kr. C. M.

Christoph Schmid's
unterhaltende und sehr lehrreiche Jugendschriften.

In 15 Bändchen. Zweyte, vermehrte Auflage. Preis, ungebunden: 2 fl. C. M.

Chr. F. Weisse's Jugend-Theater.

Der geselligen Freude und sittlichen Veredlung guter Kinder bestimmt. Den Zeitbedürfnissen gemäß eingerichtet und durchaus verbessert von Ebersberg.

Preis für alle 8 Bändchen, steif im eleganten Umschlage gebunden, 2 fl. 40 kr. C. M., für Ein Bändchen 24 kr. C. M.

Tausend und Eine Nacht.

Arabische Erzählungen. Zum ersten Mahle aus einer tunesischen Handschrift ergänzt, und vollständig übersetzt von M. Habicht, Fr. H. von der Hagen und C. Schall.

In 50 Bändchen, broschirt in eleganten Umschlägen: 4 fl. C. M.

Diese Ausgabe erfreute sich beynahe gegen 3000 Pränumeranten, und da der Werth dieser classischen Unterhaltungsschrift längst beurkundet ist, so dürfte sie wohl in jeder Bibliothek ihren Platz rühmlichst ausfüllen.

Staberls blauer Montag, oder die Kunst, alle Minuten zu lachen.

Proviant für Lebenslustige und Wißbegierige, enthaltend Tausend Späße, Merkwürdigkeiten, Geschichten, gute Einfälle und Gedanken in kurzen Recepten für lange Gesichter.

6 Bändchen. Preis pr. Bändchen: 20 kr. C. M.

Schneeballen.

Ein Wintergeschenk für satyrische Näscher, Freunde der Humoristik und des fröhlichen Lebens. Gesammelt zur Verkürzung langweiliger Abende von Gabriele Spaßvogel, Gesellschafts-Fräulein der Prinzessinn Brambilla.

Preis, steif im eleganten Einbande: 24 kr. C. M.

Die Kunst, ein gutes Mädchen,

eine gute Gattinn, Mutter und Hausfrau zu werden. Ein Handbuch für erwachsene Töchter, Gattinnen und Mütter. Von Joh. Ludwig Ewald. Herausgegeben von Friedrich Jacobs.

Nach der fünften Original-Ausgabe. Steif, im eleganten Einbande: 48 kr. C. M.

Der türkische Dolmetsch

für deutsche Zeitungsleser und Reisende nach der Lewante.

Eine Erklärung aller, sowohl in früherer Zeit bestandenen als auch seit den neuesten Veränderungen im osmanischen Reiche eingeführten Hofämter, geistlichen Würden, Militär und Civil-Anstellungen, deren verschiedene Grade und ihre Wirkungskreise, nebst mehreren häufig in der Conversation vorkommenden Ausdrücken.

Nach den vorzüglichsten Quellen in alphabetischer Ordnung zusammengestellt.

gr. 12., im eleganten Umschlage: 48 kr. C. M.

Ueber den Umgang mit Menschen.

Von Adolph Freyherrn Knigge. In 3 Bänden. Nach der zehnten, von F. P. Wilmsen durchgesehenen und vermehrten Orig.-Ausg. Auf Druckpapier, in schön gefärbtem Umschlage: 1 fl. 20 kr. C. M.

Handbüchlein für junge Damen

zur angenehmen und nützlichen Beschäftigung, oder Encyklopädie der vorzüglichsten weiblichen Kunstarbeiten, nahmentlich des Zuschneidens und Nähens der Wäsche, der Weiß-, Tambour-, Plattstich- und Goldstickerey, des Strickens von Strümpfen, Socken, Handschuhen, Kinderjacken und Mützen, des durchbrochenen Strickens, des Häkelns, des Spitzenklöppelns und Nähens, des Teppichnähens (Tapisserie), der Mosaikarbeit, des Filetmachens, der Verfertigung von allerley Börsen, des Flechtens und Klöppelns der Schnüre, des Stopfens und Ausbesserns und anderer weiblichen Beschäftigungen.

Von Charlotte L***. Mit 88 Abbildungen. Broschirt im eleganten Umschlage: 30 kr. C. M.

Die junge Hausfrau vor der Toilette,

am Näh- und Putzmachertisch, als Wirthschafterinn und Bewirtherinn. Ein Taschenbuch, welches Anleitung zu allen Gegenständen des Putzes und der Mode ertheilt, nahmentlich zur Selbstverfertigung der Hüte, Aufsätze, Hauben, Kragen, Schnürleiber, Handschuhe und der Haargeflechte und zur Frisirkunst, zu der Kunst, sich geschmackvoll zu kleiden, zu der körperlichen und moralischen Anstandslehre, zu den bewährtesten Künsten der Toilette, und den besten Vorschriften zur Erhaltung und Wiederherstellung der Schönheit, ingleichen zur zweckmäßigsten Einrichtung des Hauses, zur Abtheilung und Meublirung der Zimmer, zur Wirthschaftsführung, Bewirthung, Empfang und Unterhaltung der Gäste, zur Anordnung von Gastmahlen und Cirkeln, zu einem weisen und beglückenden Betragen gegen den Gemahl, die Kinder und die Dienerschaft, so wie zu vielen andern nützlichen und vertraulichen Gegenständen.

Von Charlotte L***. Mit 19 Abbildungen. Broschirt im eleganten Umschlage: 30 kr. C. M.

Anleitung zu einer vernünftigen Gesundheitspflege,

worin gelehret wird, wie man die gewöhnlichen Krankheiten durch wenige und sichere Mittel, hauptsächlich aber durch ein gutes Verhalten verhüthen und heilen kann.

Ein vortreffliches, fast unentbehrliches medicinisches Haus- und Hilfsbuch für Aerzte, Landgeistliche, Gutsherren, Richter, Schulmeister, Dorfärzte und Barbierer, und für jeden Familienvater.

Von Friedrich Carl Paulizky.

Wörtlich nach der neunten Original-Auflage. Preis, in gr. Median 8., auf sehr schönem Kanzley-Druckpapier gedruckt, 435 Seiten stark, steif gebunden: 2 fl. C. M.

Ernst Schulze's sämmtliche poetische Werke,

4 Bände: 3 fl. C. M.

G. A. Bürger's sämmtliche Gedichte,

2 Bände: 1 fl. 12 kr. C. M.

Friedrich von Matthisson's Gedichte,

3 Bändchen: 1 fl. 12 kr. C. M.

L. Th. Kosegarten's Gedichte,

3 Bändchen: 1 fl. 12 kr. C. M.

Gotthold Ephraim Lessing's Gedichte,

2 Bändchen: 48 kr. C. M.

E. Ch. von Kleist's sämmtliche Werke,

2 Bände: 48 kr. C. M.

C. A. Tiedge's sämmtliche poetische Werke,

4 Bände: 2 fl. C. M.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(21.)

Pesten, Szerdán, Sz. Mihály Hava 10-dik napján 1828.

Sáska.

Sáska, gonosz féreg, nem várt vendége Hazánknak,
Földünknek zsirját ingyen emészted ehes!
Nem néked szerzők vagyonunkat! — Sok henye Vendég
Munkával szerzett jó kenyerünket eszi.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsász. Kir. Felsége az Erdélyi Kir. Kormányszéki Tanátsost, és a' Provincialis Számtartóság' Előlülőjét, Méltóságos Straussenburgi Klein Dániel Urat, hasznos és több esztendei szolgálatjára nézve Sz. István Rendének Kis-Keresztjével kegyelmesen megajándékozni méltóztatott.

Ő Tsász. Kir. Felsége, Nemzetünk' jótévő Annya és Királynéja, megilletődvén Béla korona-város' lakosainak a' f. e. Május 21-dikén a' tűz által történt szerentsétlenségén, még Jun. 21-dikén 500 forintot küldeni méltóztatott a' megégetteknek, melly kegyelmes ajándék a' Szepesi Fő Ispány Úr' kezébe jutván, és a' mult h. 17, és 20-dikán kioszttatván, háladó öröm könnyeket satolt-ki a' gyámolított szerentsétlenek' szemeiből. Aldás az Országnak illy kegyes Annyára!

Nagy-Bánya, Aug. 27. — Ide egy Staféta érkezett olly hivatalbeli parontsolattal, hogy minden város' és falu' lakosai mindenféle zörgő, tsörgő eszközökkel készen tartsák magokat éjjel-nappal a' napkeleti Sáska elűzésére, ha az jőni talál. Valóban ezen h. 26-dika vala az a' nap, midőn délután 2 1/2 órakor setét felhő módjára, melly a' nap fényét elfogta, vidékünkre jöve ezen irtóztató éhes állat Erdély felől (lásd 18 számu levelünknek 140-dik lapját.) A' kemény rendelés szerént majd egy ember sem marada a' házban, hanem ezerenként tódulának külömbféle zajgó eszközökkel felfegyverkezve a' Sáska űzésére. Irtóztató volt hallani az ezer féle hangú zajt a' lárma harangok' zúgásával egybekeveredve; volt is foganatja a' hasznos rendelésnek; mert hivatlan vendégeink 3 órányira vissza vonultak. Rettenetes látni, szomszédunkban némelly helységek határain mennyi pusztítást vittek végbe!

Pest. September 4-dikén tartattak az Angol Kis Asszonyoknál

itt fennálló leány nevelési Intézetben a' végső féleſztendei próbatételek. Ezen ditséretes Intézetben több mint 450 kivülről bejáró városi és vidéki Leányok három oskolabeli oſztályokra elrendelve, taníttatnak a' hitvallás és erkölts tudományára, a' bibliai történetekre, a' helyes irásra és olvasásra, magyar és német nyelv' rendſzabásaira, a' ſzámvetésre, és mindenféle haſznos és ſzép kézi munkákra. Ezen kivül negyvenkét Kisaſſzonyok a' TT. Angol Kisaſſzonyok' gondviselése alatt egéſz nevelést veſznek, és még a' világ' és Magyar Orſzág' történeteiben a' föld' leirásban, 's a' Franczia nyelvben, rajzolásban, és minden effélékben is oktattatnak, és a' hazá reményére mindenképpen kimiveltetnek. Különös figyelemre méltó ezen Intézetben az: hogy TT. Subits Anna Előljáró és Fejedelem Aſſzony gondos elintézése ſzerént a' magyar nyelv ritka ügyességgel taníttatik; mellynek bizonyosabb, és sikeresebb előmozdítására egy rövid és fontos foglalatú a' magyar nyelv tanítására és tanulására igen alkalmatos könyvetskét nyomtattatott-ki egy igaz és buzgó hazafiúnak útmutatása és elkéſzítése után; — és már látni, melly ſzembetünő előmenetelt tettek légyen a' magyar nyelvben a' nevendékek. Bizonyára a' hazai nyelv' gyarapitására és terjeſztésére nem is gondolhatni valamit haſznosabbat, mintha olly ſzámos leány gyermekek kik valaha anyák 's nevelők leſznek, a' magyar nyelvet megtanúlva lépnek ki a' nevelő házból a' haza' ſzolgálatjára és díſzére.

Hadi Tudósítások.

Nagy-Szebenből Aug. 26.— Bukurestből ezen h. 22-dikén költ tudósítás ſzerént, Aug. 18-ikán a' Törökök Kalefat-ból (Viddinnel ſzembe) 20,000-nél többen hevesen kitsaptak a' Golentz-nél lévő Oroſz táborra; ez által az Oroſz seregek kéntelenek voltak magokat Csoroj-hoz a' bésánczolt állásba viſſzavonni. Itt is 19-dikben igen hevesen megtámadtattak, de mégis megvédték a' tábort a' nagyobb Török erő ellen.

Azon közben a' Törökök az előbb nevezett helyen öſzvehalmozott kéſzségeket mind elfoglalták, hol kezökbe esett 10,000 oka kétſzersült, 40,000 oka gabona (egy oka 1 1/2 iczés mérték) sok ſzéna, igen sok épület-fa, kompok, és tsónakok, mellyek a' Dunán való általmenetelre valának kéſzítve, végre több ezer hízott ökör, mellyeket Viddinbe hajtottak. Ezen meglepés által a' Mehedintzi kerület kis Oláh Orſzágban egéſz Csernetz vidékéig nagy puſztítást ſzenvedett; és még Krajovában is 20-dikban nagy rettegésben voltak. Hanem mivel Geismar Grlis Karakalból, 's egyéb helyekről sietve segedelmeket ſzerzett öſzve, lehet reményleni, hogy ezen kitsapásnak nem leſz további következése. (Ö. B.) (Hasonlitsd öſzve az alább következő Orsovai tudósításunkkal.)

Bukurestből Aug. 20. — Kis Oláh Orſzágba mintegy 12,000

emberből, 's 50 ágyuból álló segítség ment, melly arra való, hogy a Viddini őrizetet, melly több ízben megtámadta Geismar Grlist, zabolázza meg. — A' Baradsiki Oroſz hadi ſzállásról értjük, hogy a' Tsáſzár Aug. 25-dikéig oda érkezik, 's azután hathatósan fogják folytatni a' hadi munkálkodást. Az Oroſz sánczolások Sumlánál már elvégződtek, 's az ágyúk felrakattak, úgy hogy az ágyúzást el lehet kezdeni. Némellyek pedig azt tartják, hogy Sumlát tsak bekeríteni fogja a' seregeknek egy réſze, míg a' másik réſz Drinápoly felé előnyomúl. Azt teſzik hozzá, hogy Sumla és Drinápoly között most tsak egy ſzabad közösülési út vagyon; az Oroſzok ezt is el akarják fogni, 's e' miatt a' Törökökkel ſzüntelen tsatáznak, 's mind a' két réſz nagy elſzánással viaskodik. Az Oroſz Fő Tiſzteknek meg van parantsolva, hogy Várnát akármi áron is megvegyék, 's a' mint mondják, már elkezdették ágyúzni vízen és ſzárazon. Várna az Oroſzra nézve igen fontos hely; ez ſzerzi meg flottájának a' Burgási kikötőhelyet, és a' ſzárazföldi seregekkel azt öſzve köti. Hg. Menczikoff Grlis segedelmet vár, 's rohanásra kéſzül, a' mi sok vérbe kerülhet, mivel a' Töröknek a' lakosokon kivül ottan 20,000 fegyverese van, a' kikötő jól meg van erősítve, 's a' flotta nehezen közelíthet (De már megírtuk előbbi levelünkben, hogy Greigh Adm. közelített, 's a' Török hajókat elfogta.)

Pest, Sept. 9-dikén. — Most érkezék ide egy, Orsováról Aug. 22-dikén költ levél, melly ſzerént az Oroſzok valósággal Maglovitsból (Kalafat-tól 2 órányira) eltakarodtak, 's magokat Csoroy-ba viſſza vonták (Kalafat-tól 6 órányira); kétség kivül a' többi seregek is Csernitzből, és Krajovából oda gyülekeznek. — Az Oroſzoknak ezen viſſzavonúlását, így ſzóll az író, nem tsak a' Viddinből egyenesen ide érkezett kereskedők bizonyítják, hanem a' Basához tegnap előtt jött Tatár is, ki még illy tudósításokat hozott:

Mihelyt az Oroſzok Maglovitsból elmentek, a' Törökök mindjárt a' vidékre kitsaptak, és 8000 darab ſzarvas marhát ſzedtek öſzve, mellyeket Viddinbe hajtottak. — Paskevits Grlis által elfoglaltatott Kars várát a' Törökök reárohanás által ismét viſſza vették (?). — A' Nagy-Vezér 40 ezerrel, 's egy másik Asiai Vezér is 40 ezerrel útban van Sumla felé; de a' Próféta záſzlója még sem ezen seregek előtt nem vitetik, sem a' fő városban kiſzegezve nintsen. — Ibrahim Basa Móreában győzedelmet vett az Oroſz hajós seregen; de ezt inkább a' tenger háborodásának, és ſzélvéſznek lehet tulajdonítani, midőn 14 Oroſz hajó réſzént elveſzett, réſzént zátonra vettetett. — Azonban mind ezen kedvező környülállások keveset haſználnak a' Törököknek, minthogy a' Sumlai Oroſz tábor rövid időn 175 ezer emberrel megſzaporodik, 's ezek között 32,000 gárda-katona vagyon.

)(*

OROSZ BIRODALOM.

A' Journal d'Odessa Aug. 23-dikán ezt írja: „Ő Felségök a' Tsáfzár, és Tsáfzárné tegnap mezei lakásokból a' residentiájokba költöztek, 's nehány nap a' városban fognak maradni.

Ugyan ezen Ujság a' Felséges Tsáfzárnak illyen Rendelését közli, melly az Uj-Ruffziai, 's Beffzarabiai Fő Kormányozóhoz vagyon intézve:

„Ezen Török háború előtt az Oroſz kikötőhelyekben gabonával megrakott hajók a' Konstantinápolyi ſzoros tengeren való általmenetelkor sokféle boſzuságokat ſzenvedtek. A' Török Orſzáglóſzék sokſzor kénſzeríté terheiket, noha azokat más hová akarák vinni, önkénye ſzerént meghatározott áron, és a' tulajdonosok' haſzna ellen ott lerakni.

„Most, midőn az igazságos háborúnak izenése barátságos egybeköttetésünket ezen Birodalommal egéſzen felbontotta, tartozunk egy réſzről elkerűlni a' még nagyobb boſzontásokat, és erőſzakoskodásokat, mellyekre az Oroſz kereskedés a' gabonának a' Konstantinápolyi tsatornán való általvitelében ki lehetne téve; és más réſzről a' Portát megfoſztani azon eſzköztől, melly által fő városát megrakhatná eleséggel, melly Oroſz Orſzágból vitetik. Ezen okból ſzükségesnek találtuk, végképpen, és mostantól fogva **minden nemű gabonának** a' fekete, és Azov tenger' minden kikötőhelyeiből való **kivitelét** minden kifogás nélkűl **megtiltani.**

„Különösen az Urra bízzuk az arról való gondoskodást, hogy ezen rendelés végre-hajtassék, és ſzorosan megtartassék. Költ Odeſſzában Aug. 20-án 1828. Aláírás: Miklós."

BRAZILIA.

A' Rio Janeiróban megjelenő Courrier du Bresil Jun. 14-iki darabjában hoſſzason leírja az azon Városban végbement zendűlést, mellynek rövid értelme ez: Jun. 9-dikén reggel támadott a' zendűlés a' Sz. Kristófban (külső város) lévő 2-dik Német batalion kaſzárnyájában. Már régóta morrogtak a' katonák a' kemény fenyíték, és botozás ellen, 's egyéb panaſzaik is voltak. Ekkor egy katona bizonyos vétkéért 50 pálczára vala ítéltetve, de ő előbb hadi törvényſzék elejébe kivánt állíttatni; ezt neki meg nem engedték; azért ő hevesen ellentállott a' büntetésnek; ekkor megkötözték, és a' ſzabott büntetés ötſzörösen reáméretett. A' 210-dik ütésnél egy, a' 2-dik batalionbeli Kapitány kéré a' Majort, hogy ez elég lenne, a' mi meg is történt. De ez lázadásra ingerlette a' többi katonát; mintegy dühödve rohanának a' kastély felé, hogy a' Tsáfzárhoz vigyék panaſzaikat; Ő Felsége megparantsolá, hogy a' kaſzárnyába takarodjanak, 's majd megvizsgáltatik a' panaſz; különben az illy ſzámos Deputátió lázadást mutat. A' batalionnak két harmada, melly nem volt réſzes a' támadásban, mindjárt olly parantsolatot vett, hogy a' pártütőket fogja el. A' fő hadi Kormányozó a' kaſzárnyába ment, az ő jelenléte ugyan letsendesítette a' zajt; de ebéd után sokan megréſzegedvén, a' Major', és Quár-

tély-mester' házát kirabolták, elrontották, és alig futhatott el a' két Tiſzt; a' batalionnak többi Tiſztjeit megölték, vagy megsebesítették. Estve letsendesedtek, de a' harmadik batalionból nehány Irlandi katonák a' Sz. Annai táborból éjjel megérkezvén, ismét megujult a' lárma. — Jun. 10-dikén reggel 200 Irlandinál több érkezett a' Sz. Kristófi kaſzárnyába; ekkor elkezdődött hírtelen a rablás, foſztás, és gyilkolás; a' közel lévő házakat mind elpuſztították; a' támadók egymás közt is viaskodtak a' pénzes zatskókért; délután az egéſz külső város puſztaság volt, kivévén a' kastélyt. Több lakosok felfegyverkeztek, hogy magokat oltalmazzák, 's ekkor a' boſzuállásnak, 's gyilkolásnak ſzabad menetele volt; az ott járó lakosok, és ſzeretsenek halva dültek le. A' következett éjjel is tartott ezen zavarodás. 11-dikben reggel már a' városba harapodzott a' rettegés; itt az Irlandiak mindenféle irtóztató kitsapongásokat követtek el. A' kereskedők fegyvert ragadtak, 's ekkor kezdődött az igazi vérontás. Ő Felségének, 's a' hadi Kormányozónak minden iparkodása, rendelése foganatlan volt a' tsendesség' viſſzaállítására. A' Generális két ízben forgott élethalál veſzedelme között. Az Obester de l' Hoste az egéſz lázadás ideje alatt fegyverben kiállva volt, és tellyesítette kötelességét, boſzus, és réſzeg ſzámos katonáinak vágásai, ſzúrásai között hideg vérrel megvetvén a' halált; de ő sem mehetett velök semmire. Délután 11ikben a' polgári katonaság fegyvert fogott, 's ezzel a' kereskedőség eggyesítette magát, a' mire nagyon ſzolgált egy Proclamatió, melly a' Felsőség által mindenütt kiragaſztatott. — Délután 4 óra tájban a' Minas 12-dik Rgtje a' vár ágyui, a' flotta-pattantyusságából 200 ember, lovasság, és politia katonaság, a' hadi Kormányozó alatt, a' harmadik batalion kaſzárnyája ellen indúla; a' pártütők a' ſzállásoktól bizonyos távulságra tsata-rendbe állván, rendetlen tüzeléshez fogtak, de a' kaſzárnya faláig viſſza-nyomattak. Minekutánna nehányſzor hijába ſzóllították fel őket, hogy adnák meg magokat, a' pattantyusság kéntelen volt ágyuzni. Az éj véget vetett a viadalnak. Sokan elestek; az Irlandusok közűl 130 ember holt meg. Más nap reggel megadák magokat az Irlandusok, 's mind hajóra vitettek; a' Németek, kik közűl kevesen maradtak, az Irlandiak által a' kaſzárnyában sokan felkonczoltatván, más hová rendeltettek. — Még ezen kivűl más két helyen kezdődött viaskodás. Egy vadáſz-batalion, melly Fernambucótól érkezett, és Praia-Vermelha várában tanyázott, Benedicto Majort megölvén, hasonlóképpen felzendűlt; 1500 Irlandinál többen akarták magokat a' Németekhez kaptsolni. Minthogy ezek ellen nem volt elegendő a' Braziliai katonaság, a' Tsáſzár a' Franczia, és Angol Követek' helybenhagyásával megkérette az ott álló két Admirálist, hogy ezek némelly seregeket küldenének a' hajókról a' Tsáſzár segítségére. A' Franczia Rabaudy Kapitány vezérlése alatt 500 katonát, az Angol 200-zat

küldött, kik 12-dikben reggel a' fegyver háznál kiſzállottak, 's egyenesen Ő Felsége kastélya felé indúltak; 3 ágyuzó salup állott a' 2-dik batalion kaſzárnyajához közel. Az 5 Franczia kompánia, négy lovagágyú, egy lovag-oſztály (az Angolok a' Tsáſzári kastélyt őrzötték) Lima brigadérosnak Ő Felsége hadi Segédjének vezérlése alatt a' 2-ik Német batalion kaſzárnyája ellen indúlának. Itt jó állásba vervén magokat, egy béke-követet küldének a' pártütőkhöz, kik azt felelék, hogy a' Tsáſzár ſzándékat akarnák tudni ő eránt ok, és egy kevés időt kértek; az utólsót megnyerték. Egy óra után ismét egy Követet külde a' Grlis hozzájok olly izenettel, hogy ha egy negyed-óra alatt le nem teſzik fegyvereiket, azonnal jelt ád a' megtámadásra. Negy Tiſzt által vezettetvén ezen pártütő katonák, rendbe kiléptetének, fegyvereikkel tiſztelkedének a' bekerítő seregek előtt, és fegyvereiket mind lerakák 50 lépésnyire a' vívó seregek előtt. — A' pártütőket mind a' hajókra ſzállították; nem tudni még, hová viſzik; elég az, hogy a' Birodalomban meg nem maradnak. A' Tsáſzár 13-ikban különösen megditsérte Lima Grlist, és megköſzönte a' Franczia, és Angol Admirálisoknak segedelmöket. A' tsendesség egéſzen viſſzaállíttatott.

KOLUMBIA.

Karthagenából Jun. 29-ikén költ kereskedői levél illyeneket ír: „Végre jelentést tehetünk az Úrnak azon politikai bizonytalanságok' fordúlásáról, mellyek között Kolumbia több eſztendő óta lebeg. Bolivár a' Respublika' Fejévé kikiáltatott. Ezen nevezetes történet így ment végbe. A' nagy Nemzeti gyűlés Ocannába egybesereglett; Bolivár Bacaramangában tartózkodott ezen várostól két órányira, a' gyűlést ſzemmel tartván. A' többség Bolivár ellen volt, és Santander' akaratja ſzerént viselte magát. Több zajos űlések után a' Bolivár mellett lévő kissebb réſz, melly 21 tagból állott (ellene 56 volt) eltökéllette magában, hogy magát viſſza huzza, 's a' néphez egy írást botsátott, mellyben kinyilatkoztatta, hogy ő a' Respublika' haſznával ellenkező végzésekre reá nem állhat. Minthogy a' többi megmaradott tagok' ſzáma nem volt elegendő, tehát a' gyűlés eloſzlott. Mihent ezt megtudták Bogotában, hol Bolivárt különösen ſzeretik, öſzvegyűlének az Előljárók és a' Nép 's őtet a' Respublika' Fejének nevezék. A' Megyék' fő városaiban is az Előljárók ezen példát Követék, 's Bolivár minden ellent-állás nélkűl győzedelmeskedék. Karthagena Jun. 25-dikén kéſzítette helybenhagyó Oklevelét. Santander, ki minden reményét letette, 's nem akarta meggyujtani a' polgári háboru' tüzét, ſzabad úti levelet kért, hogy a' Respublikából kiköltözzék; de Bolivár azt mondá neki, hogy addig el nem mehet, míg annak formája ſzerént Vice Praesidensi hivatalát le nem teſzi, és kormányozásáról ſzámot nem ád. — Meg kell jegyeznünk, hogy Bolivárt igen külömbféle ſzinben feſtik Európában, 's róla külömböző ítéleteket hoznak, és ezen tettét

nagyra vágyásának tulajdonitják; de én a' történetek' közepette a' nyughatatlanságok' tanúja, mellyek több eſztendő óta tartanak, azt állíthatom, hogy nem volt más mód a rendnek, és tsendességnek viſſza állítására, és a' törvények' foganatjának megerősítésére, mint a' Dictaturát egy erős, és betsületes embernek általadni, ki hazájáért mindent feláldozott, 's nints más czélja, mint annak boldogságát előmozdítani. Már nevekedik azon bizodalom, 's azon bizonyos reménység, hogy az ingadozás, és kény végre elűzettetik, 's Kolumbia majd a' Népek között olly polczra emelkedik, mellyre jusa lehet. Bolivár most a' Finánczdolgokkal foglalatoskodik, hogy a' hitelt ismét viſſzaallíttsa, és a' Státus Hitelezőit kielégittse." — Ezen levél, mellyet az Allg. Zeit. is közöl, találtatik a' Journal du Commerce-ben, és a' békűldője Havrei Kereskedő, ki Kolumbiát jól isméri, illy megjegyzést közöl az Ujság íróval: — „ Santander V. Praesidens ügyes orſzágos ember, de gyanúba esett, hogy az Orſzág pénztárának nem híven viselte gondját. Minthogy Bolivárnak ſzemélyes ellensége, nehezen kerűli el ennek boſzú állását. Reményleni lehet, hogy az új Orſzáglás formája jobb rendet ſzerez Kolumbiában, mint levelezőnk is hiſzi; de mégis különös, hogy a' törvény betöltését éppen annak megſzegésén kezdik. A' nemzeti gyűlés a' tartományoknak válaſztott Képviselőiből állott; ennek többsége, Bolivár' barátjainak minden intselkedése mellett is, ő ellene voksola; tehát fel lehet tenni, hogy a' Nemzet' nagyobb réſze nem kívánja őtet Uralkodónak. De minthogy azt állítják, hogy ezen Orſzágot legjobban lehet kormányozni dictátori hatalommal, nints egyéb hátra, hanem a' következéseket el kell várni."

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Szmirnai Courrier Aug. 2-ikán illy levelet közöl, melly Hydráról Jul. 20-dikán költ: „ A' Praesidens ezen ſzigetnek két hónapi kikötőhelybeli ſzabadságot engedett, azon károk' kipótolására, mellyeket a' pestis idején a' bekerítés miatt ſzenvedett.— Dentzel Franczia Obester hat hónap óta Church Grlisnál vagyon, ki őtet az Orſzáglóſzék által hasonlóképpen Generálissá neveztette. Azt mondják, hogy a' Taktikusok' vezérévé leſzen, kiket Fabvier Obester alkotott öſzve. Úgy látſzik, hogy Fabvier el akarja hagyni Görög Orſzágot; de a' Praesidens minden reguláris, és irreguláris seregek fő vezérségével ſzándékozik őtet megkínálni, és Church Grlist Nápolyba való viſſzatérésre bírni. — A' régi gyakorlott seregbeli katonák, kik még Methanában vannak, a' lerakó helyekben találtató kéſzségekkel eggyütt Nápoliba fognak hajón ſzállani, 's a' Methánai tábort végképpen elhagyni. Közönségesen azt tartják, hogy mihent a' Praesidens Korfui útjából viſſzatér, Görög Orſzágra nézve ez jeles időſzakaſz leſz, 's egy réſzről ezen Orſzág' jövendőbeli sorsa elválik.

A' Görög Méh Jul. 3-ikán illy Meſſzeniai tudósítást közöl Jun. 23-

dikáról: „Ezen h. 16-ikán az Egyiptomi ármádának egy oſztólya Pyrgosba ment Elis tartományába, de a' lakosoknak kárt nem tett. Ez még most is ott van, 's eleséget veſzen meglehetős jó áron, de még is a' lakosok kénſzerittetnek az eladásra. Mintegy 870 Görög fogoly, többnyire Gaſztunibeli, érkezett 15-ikben Modonból Gargagliánóba, Arkadiának eggyik falujába, mivel most Ibrahim ezeket nem képes tartani. A' hoſſzas és kemény fogság' nyomdokin kivűl még pestist is hoznak, mellybe kilenczen közűlök belé estek. A' Megye Kormányſzéke mindjárt elválaſztotta őket a' többitől, és ſzükséges egésségbeli rendelésekhez nyult. — A' múlt hónap vége óta a' lázadó Törökök Koronban az elindúlásra kéſzűltek, és a' várakat a' vidéki Törökök kezében akarták hagyni. Még az élésházakat is megnyitották, és az eleséget eloſztották; hanem még eddig ki nem mentek. A' három Meſſzeniai várban lévő Törökök úgy bánnak a' Görögökkel, mintha fegyvernyugvás volna. Tsak Modonban uralkodik a' pestis az éhséggel egygyütt.

A' sokſzor említett Albaniaiak elmenetele felől Modonból így ír a' Görög Méh: „Aegina, Jul. 3. — A' Mondonban lévő Albaniaiak, kik a' várat elakarják hagyni, 's haza menni, Naupliába békekövetet küldöttek, hogy Görög Orſzág' Praesidensével arról alkudozzanak, miként mehetnének bátorságosan által a' Görög földön. — Aegina, Jul. 14. — Valami 2500 pártütő Albaniai Patráſz felé fordúlt. A' ſzembe talált Nikitásnak ezek tudtára adták, hogy Patrászon által nyugoti Görög Országba akarnak menni, hol sok földieiket találják, 's ezekkel haza térnek. Ezek' kérésére Nikitas egy kéſérő tsapatot ada mellejök, 's így tovább menének. Klidi ſzoros útnál, (Moreának nyugoti partjainál) nehány Arabs gyalog, és lovag Regementeket találának, több óráig tartott véres tsata támada, melly által az Albániaiak kéntelenek voltak a' Korinthi ſzoros út felé magokat viſſzavonni. Nem tudjuk, vallyon az Arabsok üldözik-e őket. Arkadiából érkezett emberek azt mondják, hogy a' Modonból kiment Albániaiak a' 800 lovaggal eggyütt majd 3000-ren voltak. Ibrahim megértvén ſzándékokat, hogy Patráſzba igyekeznek, az oda vivő útakat Arabsai által elfoglaltatá. A' Klidi mellett történt tsata után az Albaniaiak Karítéhez vonúlának, hol Kolokotroni Grlis is volt; ez Genneos nevű fiára, és Nikitásra bízá, hogy a' Korinthi ſzorosig kisérjék. Zerva Obester Jul. 7-dikén Megarát elhagyta; az ott táborozó többi seregek Jul. 9-dikén indúltak meg. Ezen seregek' egy réſze arra rendeltetett, hogy a' Korinthi ſzoros útat őrizze, míg az Albaniaiak által mennek, ne hogy ezek valami árúlást kövessenek el. A' Klidi mellett tsatázó Albánusok meg ſzóllíták a' Görögöket, hogy ők is tüzeljenek az Arabsokra, de ezek neutrális nézők voltak, 's a' vett parantsolathoz ſzabták magokat.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(21.)

H í r a d á s.

(1) Trettner György Massájához tartozó, 's Promontoriumban a' Hofhuton fekvő $\frac{11}{4.}$ $\frac{5\frac{2}{4}}{8.}$ Szőllő, egéfzen, vagy kissebb darabokban, — a' függő terméssel eggyütt, vagy a' nélkül; — úgy fzinte egy Kőpincze, és mintegy 3000. akóra való vas abrontsos Kádak, és Hordók, f. e. September 19-kén dél előtti 9 órakor, az Uradalmi Cancelláriában tartandó Licitátio mellett, a' többet igérőknek eladattatnak.

J e l e n t é s.

(2) Egy értelmes, és ifjuságától fogva abban fáradozó Aſſzony, hogy Magyar Orſzág leányait Isten segedelméből a' fzülők megelégedésével nevelje, bizonyos sérthetetlen kötelesség miatt a' nevelést abban hagyni kénytelenittetvén, most ismét ezen fontos kötelességnek fzentelheti magát; 's ennél fogva Nevendékeket kíván felvállalni. Kit őtet bizodalmával megtifztelni méltóztatik, bővebb tudósítást vehet róla Pesten G y i k a i Úrnak a' Házában a' Nagy-Hid utfzában Nro 639.

A' futtatásra Ló-elkészitő Intézetről, és több Lovak eladásáról való Jelentés.

(3) Meggyőzettetve lévén a' felől, hogy a' czélarányosan elintézett futtatások a' Honyi Ló tenyéfztését hathatósan elősegíteni fogják — és minekutánna több rendbéli Páljadijak talpra tétettek, a' futtatások fzerentsés előmenetele főképpen a' Lovaknak a' Paljára való elkéfzittetésétől függvén — különös megelégedéssel jelentem: hogy 1828/9-re itt Hofzúréthen egy Lovak-elkéfzitő Intézet felállott, a' melly bár ki által hafználtathatik, 's igy akár ki a' maga Lovát a' jövő 1829-diki Pesti Ló futtatásra itten elkéfzittetheti. — Jó Istállóról, és az Elkéfzitő Gyepről gondoskodtam. — Az Elkéfzitő (Trainer) Flintoff Tamás illő jutalom mellett ügyekezni fog, hogy a' Ló tulajdonosok megelégedését megnyerhesse. Ennél fogva mind azok, kik Lovaikat ide küldeni fzándékoznának, az ezen kivánságok az alább írt helyre levél által velem való előbbi közlésére megkérettetnek, úgy arra is: hogy a' Ló mellett lévő fiuról, és a' Ló tartásról, melly helyben is fzerezhető — nem külömben a' fzükséges Efzközökről ú. m. Nyereg,

Pokrócz, egéfz Lóra való Takaróról 's a' t. rendelést tenni ne terheltessenek.

Jelentem továbba azt is: hogy jövő October hónapban az ide való ménesből Kótyavetye által több fzámon fellyűl való Anyakanczák, Csikaikkal, nem külömben 1—2 efztendős mén- és kancza- Csikók el-fognak adatni. — Erről bővebben a' későbbi Jelentés. —

Hofzúréthen Rosnyó mellett
Ns. Gömör Vármegyében Aug. 21-dikén 1828. eſzt.

Gróf Andrásy György m. k.

Hírdetés.

(3) Schirmer Vilmosnak a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanátsnál volt hites Agensnek halála által annak hivatala megürülvén; minthogy a' legfőbb helyen fzabott, és minden Törvényhatóságoknak dd. 22. Mart. 1808 Nro 6045 megküldött, és a' fent említett Orfzágos hivatalt megnyerni kívánóknak útmutatásul fzolgálandó rendelés fzerént kinek kinek, a' ki ezen hivatalt megnyerni fzándékozik, az elvégzett tudományokról, és az Ügyéfzségről fzólló bizonyság levelekkel felkéfzült folyamodáson kivűl még mind irománybeli, mind pedig fzóbeli próbatétele is kivántatik azon fzerekre és tárgyakra nézve, mellyek a' N. M. M. K. Helytartó Tanátsnál előfordúlnak, ha pedig már illy Ágensi visgálaton a' folyamodó általesett volna, azt törvényes bizonyság levéllel bebizonyitani tartozik; tehát azok, a' kik a' fent említett Ágensi hivatalt elnyerni fzándékoznak e' f. e. November 5-dikére határozott időre megjelenjenek, és reggeli órákon Budán a' kebelbeli Tanátsosnál, és Cancellária Kormányozójánál magokat bejelentsék. Budán Aug. 24-dikén 1828.

Ki-árendálandó Peszéri Puszta,

(4) Ts. Kir. Ráczkevi Uradalomhoz tartozandó (Tek. Pest Vármegyében helyheztetett) Peszéri Pusztának azon része, mellyet most Ritter Ur bir, árendában, 1829-diki Sz. György naptól számlálandó hat esztendőre a' többet igérőnek ki-fog árendáltatni. — A' kinek kedve tartja (négy száz ezüst forint bánat-bért hozandván magával) megjelenhetik e' végre 1828-diki 18-dik Septemberben délutánni három órakor Promontoriumban az Uradalmi Cancellariában: a' hol az árenda' feltételeit előbb-is akár mikor megtudhatni.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(22.)

Pesten, Szombaton, Sz. Mihály Hava 13-dik napján 1828.

K a l a ú z.

Régi hajósoknál Kalaúz a' tsillagos ég volt;
Merre van éjszak, dél, ez mutogatta nekik.
Tsillagos ég az eszünk: ha találod véteni útad',
Ezt kérdezd mindég, 's majd egyenesre vezet.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Ts. 's Apostoli Kir. Felsége méltóztatott e' f. e. Jul. 18dikán költ Kegyelmes Végzése által, Tekintetes Tudós Kassics Ignácz Urat, több évekig a' Nagy Méltóságú Kuria mellett volt Ügyészt, a' Nagy Méltóságú K. M. Udvari Cancellária mellé Udvari Ágensnek kinevezni. Midőn szeretve tisztelt Uralkodónknak ezen Atyai Kegyelmét jobbágyi 's fiúi hűséggel és hálával közhirré tesszük, egyszer'smind érezteteni kívánjuk érdemes Olvasóinkkal tellyes mértekben azon hazafiúi örömet, melly olly munkás és tudós Irónknak előmozdításából származik. Szükségesnek tartjuk továbbá azt is megjegyezni, hogy ezen jeles Tudósunknak jól talált képét, kézjiratmását, tömött életirását, és nemzetségi czímerét, T. T. Ponori Thewrewk Jó'sef Úr, a' két Testvér-haza' Tudósai' 's más tündöklő Fijai' megtisztelésére intézett magyar és német művész-munkájában ki fogja adni.

(Második Félesztendő 1828.)

Kolosvárról írja az Erdélyi Híradó, hogy oda Aug. 30-dikán éjjel ment azon hivatalbeli tudósítás, hogy a' Sáska Kolos, és Oláh-Gyéres között szállott meg szerentsére egy nyomásra és tilosra. — Későbbi Sept. 1-ső napján költ tudósítás szerént a' Sáska Maros-Ujvár, és Nagy-Enyed között telepedett meg. (Talán Nagy-Bánya vidékéről fordúlt oda, hol Aug. 26-dikán mutogatta magát, vagy annak más Sáskatábornak kell lenni. — Károly Fejérvárról Sept. 3. írják, hogy előtte való nap Zalatna felé tartott egy sereg; úgy látszik, hogy nagyon széllyen van oszolva.)

Pozsonyban Aug. 31-dikén pompás egyházi szertartással üllötte Nagy Tiszteletű Vachovszky Márton Ex-Paulinus Papságának 50-dik esztendei ünnepét, midőn Fő Tisztelendő Döme Károly Kanonok Úr mint Vezető, Fő Tiszt. Prybila Jó'sef Kanonok Úr mint Czeremoniarius több más Papokkal tettek szolgálatot neki az Oltárnál; ezen alkalmatosságra fontos egyházi beszédet

)(

mondott Tiſztelendő Mühr Károly Úr, Káplány a' Plébánia templomban.

Czegléd ről, September 9-dikén. — Örvendetes vala Aug. 29. Czegléd Mező-Városára nézve, minthogy Ő Excellentiáját Gróf Nádasdy Ferencz Váczi Megyés Püspököt, Tettes Ns. Komárom Vármegye Örökös Fő-Ispányát, Ts. Kir. belső Titkos Tanátsost, kebelébe fogadhatá. Ugyanis Ő Excellentiája, az arra deputált Városi Előljárók által a' Város határa ſzélén diſzes Magyar köſzöntéssel fogadtatván, azután válogatott ſzámos lovasok által a' Városba harangok' zúgási, és mozsarak' durranási közt a' Plébániához késértetett, a' hol újonnan Fő Tiſztelendő Nagy György helybéli Plébános, és Vice-Esperest Úr, Ő Excellentiáját, sok egyházi és világi Úri Vendégek jelenlétében, ékes és jeles Magyar köſzöntéssel üdvezlette. Következett nap, Augustus 30-dikán, a' Bérmálás Szentségét öſzvetsoportozott sok ſzáz Kereſztényeknek fáradhatatlanúl oſztogatá ki Ő Excellentiája, azután pedig a' Nemzeti Kir. Oskolákat látogatván meg, és a' Nevendékeket kikérdezvén, azokat külömbféle pénz 's másféle ajándékokkal megjutalmazni méltóztatott. — Aug. 31-dikén Czegléd Mező-Városában újonnan épült Rom. Kath. Templom ſzentelését ſzokott fényes ſzertartással, és buzgósággal oda gyülekezett 38 Egyházi ſzemélyek, 's az egéſz Vidékről öſzvejött igen ſzámos ájtatos Kereſztény Hivek jelenlétében Ő Excellentiája végbevitte. A' Nagy Misét muzsika hangozattal ſzámos Egyházi ſzemélyeknek pompás ſzolgálata mellett Ő Excellentiája maga ſzemélyesen mondotta; minekelőtte a' helybeli Fő Tiſztelendő Plébános Úr, már a' Predikátiót ſzívrehatóképpen elvégezte, és mindeneknek, kik ezen Sz. Egyház eránt jó akarattal, és segítséggel viseltettek, tiſzteletbéli hála-adást mondott volna. Ezeknek végezetével a' tiſztelt helybéli Plébános Úr tulajdon lakásán 80 ſzemélynek igen gazdag pompás 's fényes Vendégséget adott, melly alatt az illendő Köſzöntések mozsarak durranási és muzsika zengése között megtétettek. Ebéd után pedig, Ő Excellentiája sok Áldások közt utját N. Kátának vévén, ſzámos Úri Vendégek késéréſével, kik között a' Járásbeli Fő Szolga-Biró Tek. Dubraviczai Dubraviczky Simon Úr, Ns. Nemzetes 's Vitézlő Jankovich Sándor Esküdt Urral jelen valának, 's Ő Excellentiájának hintója mellett, 's előtte, tsinosan felkéſzült lovasok T. Sz. Mártonyig tiſzteletképpen lovagoltak.

Hadi Tudóſítások.

Az Odeſſzai Jour. Aug. 27-dikén ezeket írja: „A' múlt vasárnap a' ſzékes templomban Akhalkalak, és Ghertvissy váraknak (Ásiában) megvételéért, a' Tsáſzár és Tsáſzárné jelenlétében háladó isteni tiſztelet tartatott. Hg. Hessen-Homburg, a' Franczia, és Angol Nagy-Követek, az Odeſſzában tartózkodó idegen Ministerek, Consulok, Generálisok, polgári, és hadi Tiſztviselők mind jelen voltak ezen ſzer-

tartáson.—Az Anya-Tsáſzárné nevű línea-hajó Sebastopolból ugyan az nap az ide való kikötőhelybe érkezett. A' Fels. Tsáſzár, és Tsáſzárné estve 6 órakor ezen hajóra menének, melly, valamint az itt lévő többi hajók is, ſzépen fel volt ékesítve; Ő Felségöknek ide érkezését minden hajók salve-lövéssel hírdették. — Vasárnap 9 órakor az Akhalkalak, és Ghertvissy várakban elfoglalt záſzlókat a' város' utſzáin körül hordozták a' Kozákok, egy Svadron Uhlánus katonaság' kiséréte mellett. A' nép ezerféle Hurrah-kiáltások között környékezte a' menetelt. — Ugyan az nap estve láttuk megérkezni Estafii fregátát, melly 13 ſzállító hajót kisért, mellyeket ſzállongó hajóink a' Törököktől elvettek. — Aug. 25-dikén estve 7 órakor a' Tsáſzár és Tsáſzárné Utekha hajóra felülvén, Nikolajeff-be hajóztak. Reménylyük, hogy a' jövő tsötörtökön ide ismét viſſzatérnek. — Ő Exja Gróf Woronzoff, Új-Ruſſziának Fő-Kormányozója, tegnap estve Standart fregátán Várnához ment. Ő Exja fogja vezérleni azon sereget, melly Várna' vívására rendeltetett.

Továbbá ezen Journal illy hadi tudósításokat közöl a' Kaukazusi hadi sereg' munkálkodásiról: „Gróf Eriváni Paskevits Gen. Adjutáns, a' Kaukazusi hadi sereg' Vezére, Aug. 5-dikén jelentést teſzen Akhalkalaki, és Ghertvissy várak' bevételéről. Az elsőt a' Sirváni gyalog Regementnek egy bataliona Borodin Obester' vezérlése alatt, reárohanás által foglalta el. Sacken Gen. Major, a' Kaukazusi sereg' General-Stabjának Feje, ſzemélyesen igazgatta a' rohanást. Ghertvissy vár Rajeffsky Obesternek, ki a' Tatár katonasággal oda érkezett, magát megadta. — Az ellenség 600 embert veſztett holtakban, és sebesekben, és 300 fogságba esett; 28 ágyú, 21 záſzló, sok ágyu-töltés, és eleség esett hatalmunkba."

AUSTRIA.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége az Udvari Hadi Tanáts' Elölülőjéhez intézett Kézírásánál fogva a' Reichstadti Herczeget az Ő Felsége nevét viselő első ſzámú gyalog Vadáſz-Regementbe ſzámfelett való Kapitánnyá nevezte.

Bétsből Sept. 10-dikén ezt írja az Österr. Beobachter: „Ezen fő város' környéke két-három parádéhéten által igen eleven leſz, minthogy Ő Felsége a' Tsáſzár, megparantsolta, hogy az Austriai General-Commandó seregei, a' mennyire azok a' városok' őrizetére nem ſzükségesek, továbbá a' ſzomſzéd tartományokban lévő nehány Regementek gyakorló-táborba gyüljenek öſzve Bétshez közel, és pedig Traiskirchennél. — Tegnap délelőtt 9 órakor ezen fegyveres seregek — 24 Batalion, 28 Svadron, 's mintegy 80 ágyú, mindeggyütt 30,000 ember — a' Felséges Tsáſzár előtt, ki Bádenből a' tábor-helyre ment, bévonult a' táborba. A' gyönyörű idő, hoſſzas essőzés után, kedvezett a' bémenetelnek. — Felséges volt látni a' há-

)(*

rom különböző oldalról egyſzerre bevonúló oſztályokat. A' legénység igen jó ſzint, és jó rendet mutatott, noha a' roſz idő miatt az úton kedvetlenséget ſzenvedett. Temérdek sok Bétsiek, Bádeniek, 's más ſzomſzéd helybéliek tsődültek ide. Több magános Vendéglők gondoskodnak a' táborban a' nézők ſzállásáról, 's tartásáról. — Minden rendű Tiſztek találtatnak itt minden tartományokból, több idegen fő Vendégeket is várnak, kik a' folyó hónapban tartandó hadi gyakorlásokat akarják látni, mellyek a' f. hónap 24-dikéig fognak tartani."

PORTUGALLIA.

Az Angol Courier Lizabonából Aug. 9-ikén indúlt tudósítás ſzerént jelenti, hogy egy Cobham nevű Angol, kit elfogtak volt, a' vád alól felmentetett, és ſzabadon botsáttatott. Sir Doyle John, és Young ellen most is foly a' per. — A' Lizabonából Madéra ellen indúlt expeditió áll egy 74 ágyus línea-hajóból, 44 ágyus három fregátából, öt korvetből, két ſzállító hajóból, és 2000 emberből.

NAGY BRITANNIA.

Lord Strangford Aug. 23-dikán Portsmouthba megérkezett; de Galathea fregáta, melly őtet Rio-Janeiróba fogja vinni, még nem volt elkéſzűlve az útra.

A' Londoni Courier ſzerént, Dona Maria da Gloria Királynénak (a' Braziliai Tsáſzár' öregebb leányának) Rio-Janeiróból Európába leendő útazása Julius 6-dikára határoztatott. Azt mondják, hogy a' Tsáſzári Herczegi Kis-aſſzony Génuánál ſzáll-ki a' hajóból, 's onnét a' ſzárazon Bétsbe fog útazni. Leány-öttse, Dona Paula Mária leſzen úti társa. (Már régen hírdetik némelly Ujságok, hogy ezen Hg. Aſſzony, Felséges Urunknak onokája, a' Bétsi Udvarhoz fog jőni neveltetés végett.)

A' Király Royal Lodge-ból a' Windsori kastélyba érkezett Aug. 23-dikán délután 2 órakor, 's azután udvarlás volt nála. Az új Canterbury-i Érseket Peel Úr bévezette a' Királyhoz, 's ez új hivatalában hódolását jelentette Ő Felsége eránt; a' Londoni új Püspököt is bévezette Peel Úr. Azután Kabinéti tanáts tartatott, mellyben, a' mint mondják, a' Parlamentum Aug. 29-dikéről Octob. 30-dikára halaſztatott. A' Király a' Lord Cancellárius nak, és Peel Úrnak audientiát adott; azután Peel Úr Windsorból Londonba ment.

Még most sem tudják Londonban, hová lett az Oroſz Admirálisi hajó, 's némelly más hajók, mellyek a' Közép tengerre ſzándékoznak, 's a' Scylli ſzigeteknél a' ſzélvéſz által meglepetvén, egymástól elſzakadtak; egy réſze Plymouthba ugyan kikötött volt, de a' más réſzéről semmi tudósítást sem vehettek. A' Courier úgy vélekedik, hogy tovább folytatta útját a' Közép tengerre. A' Hampshire Telegraph azt mondja, hogy kétség sints arról, hogy az Oroſz Admirálisi hajó Gibraltárhoz nem evezett volna; mert ha a' zátonon valahol megakadt volna, tsak

lehetne valami nyomdokát látni a' partoknál, ú.m. hordókat, 's egyebet.

A' Clarencei Herczeg, és Herczegné a' Meiningeni Hget Deptfordig késérték, hol ezek hajóra ülvén, Ramsgate-ba, onnét a' szárazra mentek. — Az Austriai Nagy-Követ, 's a' Spanyol Követ Aug. 26-dikán Aberdeen Gróffal Conferentiát tartottak a' külső dolgok' hivatalában.

A' Király a' jövő telet nem Brightonban, hanem Windsorban fogja tölteni.

FRANCZIA ORSZÁG.

Azon személyek között, kik Aug. 31-dikén a' Királynál magános audientián voltak, Chateaubriand Vice-Gróf is volt, ki rövid időn Romába megyen Követnek; és Vernet Horácz, ki a' Római Királyi Festő Akademia' Directorává neveztetett.

A' Király' társzekerei már Aug. 31-dikén megérkeztek Strasburgba, hol nagy készűleteket tettek Ő Felsége' elfogadására. A' belső dolgokra, és a' hadra ügyelő Ministereket Sept. 5-dikére Strasburgba várták.

A' Bétsi Udvarhoz neveztetett Fr. Nagy-Követ Hg. Laval-Montmorency Aug. 31-dikén butsút vett a' Királytól.

JÓNIAI SZIGETEK.

Korfuból Aug. 9-től 21-dikéig terjedő levelek érkeztek, mellyek szerént Stratford-Canning Úr Talbot Angol fregátán Aug. 8-ikán, és Ribeaupierre Úr Ochta Orosz briggen 10-ikben Korfuba érkeztek, hol a' Franczia Követ Gróf Guilleminot Grlis több hónap óta reájok várakozott. Ezen Ministerek között mindjárt elkezdődtek a' Conferentiák; az első ugyan 10-dikben tartatott Guilleminot Grófnál, a' második 11-dikben Stratford-Canning Úrnál, a' harmadik 12-dikben Ribeaupierre Úrnál; ezen renddel az óta minden nap folynak a' Conferentiák. A' vélemény szerént ezen Ministerek rövid időn elmennek Korfuból a' Görög Igazgatószék' lakóhelyére (melly a' Pórósban, és Aeginában még mindég uralkodó nyavalyák miatt, a' mint látszik, egy ideig Specziában vagyon.) De azt mondják, hogy itt sem fognak eltávozni hajójokról, ne hogy megfosztassanak a' szabad közösűléstől, mert ha majd visszatérnek Korfuba, Contumaczia alá vettetnek.

Aug. 20-dikára virradó éjjel a' Konstantinápolyban volt Angol Fő-Consul, (ki a' múlt télen Stratford-Canning Úrral egy etemben jött Konstantinápolyból Korfuba, 's a' Követnek Angliába lett elútazása után itt maradt volt) Infernal nevű Angol bomba-hajón, Anglia' részéről a' Görög Orszáslószékhez ment, ideig való Ágens képpen: Franczia Ország részéről Juchereau de St. Denis Úr már ott van, Orosz Birodalom részéről pedig Bulgari Státus-Tanátsos Urat most várják.

A' Navarini vizekről Korfuba olly tudósítás jött, hogy Sir Pulteney Malcolm, Wellesley línea-hajón, oda megérkezett, hogy Sir Codrington Eduárdot a' Közép tengeri Angol vezérségben felváltsa. Sir Codrington amannak

megérkezése előtt nehány nappal Maltába, vagy, mint némellyek vélik, Alexandriába ment.

Aug. 18-dikán Achilles Oroſz brigg Anconából 5 nap alatt Korfuba érkezvén, Ribeaupierre Úrnak hivatalos leveleket hozott; hasonlóképpen ide jött le Volage Franczia brigg is 5 nap alatt Navarintól, melly által Guilleminot Gróf hivatalos írásokat kapott. 20-dikán délben Mutine Fr. hadi gálya Toulontól 10 nap alatt ide érkezett, 's hivatalos leveleket hozott Guilleminot Grófnak. Ettől értettük, hogy a' Franczia seregek, 12,000 ember, rendelést vettek, hogy Aug. 15, és 20-dika között Moreába indúljanak. Azon Franczia tsapat, melly már Kadixból elment, 's hasonlóképpen Móreába rendeltetett, 5000 emberből áll. Mutine gálya 20-dikban délután a' déli táj felé indúlt, 's a' mint híre van, de Rigny Vice-Admirálisnak is hivatalbeli leveleket viſzen.

Azon czivakodás, melly egy darab idő óta Resid Basa Seraskier, és Veli Bei Jazza, Prevezai Kormányozó között támadott a' miatt, hogy ez a' Seraskiertől kérte katonáinak hátramaradott zsoldját, az pedig nem akarta kiadni, a' mi az oda való vidéki lakosokat nagy tünődésbe ejtette, Prevezából Aug. 4-dikén költ levél ſzerént, a' két Vezérnek ſzemélyes öſzvejövetele által Janinában letsilapodott. 4-dikben reggel a' Prevezai várból ſzólló ágyúk hirdették a' Seraskiernek, és Veli Beinek ezen megbékéllését, melly ſzerént a' Bei az öt Kútaktól fogva Guriáig (Akarnániában) a' tartománynak, és váraknak Kormányozójává megmaradott. Veli Beit minden órán várták Prevezába; azt mondják, hogy a' Seraskier fia, Emin Bei, fogja őtet oda kisérni.

A' többſzör említett Albaniai seregeknek Koronból lett elmeneteléről ezen Prevezai levélben illy jelentés találtatik: „Az Albániaiak, kik Ibrahim záſzlóját elhagyták, Korontól fogva Voſzticzáig (a' Lepantói öböl mellett) az útjokban nem keveset ſzenvedtek a' több ízben eleikbe állott Görög tsapatok miatt; kivált Akrata mellett közel voltak a' tellyes elſzéledéshez. Nehány ſzáz Arabsokkal, és Moreabeliekkel egygyütt majd 3000-ren voltak. Morea nevű várnál (Patráſztól éjſzakra) midőn oda érnének, Deli Achmed Basa nem akarta őket által botsátani Rumeliába, azt izenvén, hogy erre Ibrahim Basától rendeléstvett. Achmed Basa már előbb minden bárkákat elküldött láb alól, hogy ezen bujdosók által ne mehessenek a' tenger tulsó partjára. Az Albaniaiak ezen felboſzonkodván, 's a' nagy éhség miatt felette elkeseredvén, a' várba nyomulának egéſz a' Hárem' belső réſzéig olly időtájban, mikor már a' Basa aludott, és nagy zajjal, 's fenyegetésekkel kivántak eleséget. A' Basa felugrék, kardot ránta, 's háromnak fejét levágá, kik hozzá legközelebb állának, egy negyedik, ki éppen a' Basának ezen tettét ſzemére hányá, tőle ha-

lálos vágást kapa éppen azon pillantatban, midőn egy másik Achmetre süté pistolyát, 's őtet halva a' földre terité; erre az Albániaiak elfoglalák a' várat.

A' Korfui Ujság is Aug. 21-dikén említést teſzen ezen történetről, 's azt teſzi hozzá, hogy az Albániaiak, minekutánna Mórea várát a' Lepántói Basának általadták, Aug. 5-dikén Rumelia nevű erősségnél általkeltek Epirusba, honnét folytatni akarják útjokat a' hazájokba.

Különbbféle Tudósítások

A' Szultán nagy tábort kéſzíttet, 's azt erős sánczokkal körűlvéteti Konstantinápoly előtt, Kara-Burnu mellett, Silivriától Terkasig, 's ott akar még az Oroſzoknak keményen ellent állani. Ezen óltalom-línea éppen az, mellyet régen Anastasius Tsáſzár 512-dik eſztendőben kéſzíttetett, de akkor a' czélnak meg nem felelt. A' Nagy-Úr maga akar ezen táborban vezérkedni, 's azt sok emberrel, és 300 ágyúval megerősíteni.

A' Török hadi tudósítások most is tele vannak mindenféle győzedelmi hírekkel.

János Tsáſz. Kir. Fő Hg. felső Stájer Orſzágban fekvő jóſzágában Brandhofban egy új Kápolnát építtetett, mellynek felſzentelését a' Seckaui Herczegi Püspök vitte végbe, nagy Misét pedig N. M. Pyrker Láſzló János Ő Exja, Patriárka Egri Érsek mondotta, a' Fő Herczeg, és más fő vendégek jelenlétében.

A' Themse vize alatt ásott üreg egéſzen ki vagyon tiſztítva; de a' pénz ſzűke miatt lassan halad. Most azt végezték, hogy mihent 100,000 font St. kéſzen leſz, a' víznek másik partja felől kezdik ásni.

Új-Hollandiába az Angol Orſzáglóſzék egy új gyarmatot akar megtelepíteni; Krokodilus nevű hajót el is küldötte Aug. 21-dikén Új-Hollandiába a' helynek megvizsgálása végett.

Dom Miguel, és az Annya között egyenetlenség támadott, a' mint mondják, azért, mivel az Annya azt kivánta, hogy Marquis Loulét Herczegi rangra emelje, és a' politikai vétkeseket mind kivégeztesse.

Tudományos Dolgok.

Hazai Tudósainknak nemes buzgóságok, mellyel a' Tudományokhoz és Nemzeti Nyelvhez viseltetnek, naponként fényesebb előmeneteleket ſzül, 's azért nem lehet érzékeny örömmel nem jelentenünk ime közelébb kijött és különös figyelmet érdemlő Könyveket:

1.) „A' Különös Orvosi Nyavalya és Gyógyítás Tudomány' Alapvonatjai. (A' Különös Orvosi Pathologia és Therapia). Kéſzítette és kiadta Gebhardt Xaver Ferencz, Orvos Doctor és Pesten a' Tudományok' Magyar Királyi Universitásánál a' Seborvosok' ſzámára rendelt Különös Orvosi Pathologiának, Therapiának és Praxisnak Rendes 's Nyilvánvaló Professora. Pesten, Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István Könyvnyomtató Intézetében, 1828. 8-ad rétben I. Darab I—XIV 592."

A' bő tudományu és tsinos izlésű Szerző, 's egy ſzer'smind Rendes Tanító egyik léven Pest Városának híresebb Gyakorló-Orvosai közűl, a' köz haſznu munkában nem tsak azokat állítja elő, a' miket a' Tudós Világnak legnevezetesebb Orvosai a' Különös Orvosi Pathologiáról és Therapiáról tanítottak, hanem saját elmélkedéseinek és tapaſztalásainak gyümöltseit is ime rendſzeres, világos és kellemes előadásu oskolai könyvben közli Seborvos Hallgatóival, 's olly vigyázva öltözteti Magyar Nyelvbe leczkéit, hogy egy felől él ugyan azon józan ſzabadsággal, mellyel mind azoknak, kik a' még nem eléggé gyakorlott nyelven valamelly új Tudományt előállítanak, élniek kell és ſzabad; de másfelől soha sem áldozza fel az értelmességet, mint minden munkának fő czélját és ékességét. A' jeles munka egyenesen ugyan a' nagy érdemű Tanitónak Hallgatói ſzámára kéſzittetett, de a' mennyire minden házi Atyának, és tselédes Gazdának felette haſznos a' Nyavalyáknak és Gyogyitó Szereknek esméretével bírni, mi azt, mint köz haſzonvételűt, és a' maga nemében tökéletest egyébb tanúlni vágyóknak is ajánljuk. Megſzerezhetni itt Pesten Eggenberger Jósef Könyvárosnál 3 forinton pengő pénzben.

2.) Pallas Debrecina, seu Carmina Metrica Latina et Hungarica ab Alumnis I. Collegii H. C. Debrecinensis, Saeculo, quo vivitur XIX-o ex occasionibus conscripta, partim edita, partim hucdum inedita; ordine Chronologico collecta. Accedunt antiquiora quaedam Pauli Némethi, et Samuelis Szilágyi Superintendentis, Juvenilia. Curante Josepho Péczely, Hist. et Lit. Gr. ac Lat. in Colleg. Ref. Debrec. Prof. P. O. Debrecini, 1828. 8-vo I—VI, 176. pagg.

Az alkalmi versek, bár azokat sokan kevésre betsülik is, gyakorta a' legfontosabb Történeteket, mellyek különben a' mindennapi ſzámtalan esetek között lassan lassan feledékenységbe mennek, tsak magok tartják fen. Igen ſzerentsés gondolat vala tehát a' kiterjedett tudományu Tekéntetes Tudós Kiadótól e' Verseket egy testre öſzve gyüjteni ezért is; de még azért is, mivel e' Gyüjtemény eleven tanuja, mi nagy gonddal tanittatik a' Debreczeni Híres Collegiumban a' Classica Literatura; mi ditső előmeneteleket téſzen abban a' buzgó igyekezetű Tanúló Ifiuság. Jók a' Magyar Versék is e' Gyüjteményben; de különösen a' Deák Versek majd nem valamennyien olly példások, hogy bennök ſzembetünőleg ki tünnek a' Budai Ésaiasoknak és Péczelyeknek, mint a' Classica Literatúra nagy érdemű oſzlopainak, velős Oktatásaik. Mi ſzivünkből ohajtjuk, hogy e' Gyüjtemény időről időre folytattassék emelkedő Literaturánk ditsőségére!

(Haſznos Mulatságok Nro 22. Hírdetés 1/4 árkus)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(22.)

Jelentés.

(1) Egy Aſſzonyság, ki Pesten már több eſztendőktől fogva, a' Leánykák Nevelésében, az illető Szülék tellyes megelégedésekre hűségesen fáradozik, és a' kinél most is ſzámos Nevendékek vagynak, 's minden jelesebb Aſſzonyi munkákban oktattatnak, jelenti ezennel, hogy eddig volt ſzállását a' jövő Szent Mihály napra változtatván tágos ſzobáiban még több nevendék Leánykákat is fogadhat fel. A' kiknek azért, a' Szülők közűl Leánykáikat nevelésbe adni ſzándékok van, azok a' tiſztelt Aſſzonyságnál magokat jelenteni méltóztassanak. Pesten a' Nagy-Hid utſzában a' Gyika Úr Házánál a' 639. ſzám alatt.

Híradása

Énes Jánosnak,

Pesti Polgár, Férfi Szabó-Mesternek.

(1) A' ki is mostan ezen álló Debreczeni Szent Mihályi Vásáron legelsőbben megjelent a' legjobb minéműségű poſztókból kéſzűlt, külömbbféle, és igen illendő árrú Férfi Ruházatokkal, és ajánlja magát a' Nagy Érdemű Uraknak, valamint is az érdemes Publikumnak tökélletes megelégedésére kivánván ſzolgálni, egyſzer'smind Ő abban a' reménységben vagyon, hogy munkájának jósága és tsinossága által tellyes kizodalmokat továbra is meg fogja nyerni.

Boltja vagyon a' Bétsi utſzában a' Kostgleba Úr boltjának által ellenében.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságu Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből hírűl adatik, hogy a' Dettai Kamarai birtokban egy a' Berzova folyóból tulajdonképpen e' végre oda arányzott tsatornán erős ſzerekből ujonnan épült három kerekű pénztárbeli malom 1828-diki November elsejétől fogva három egymás után következő eſztendőkre e' f. e. September 18-dikán tartandó nyilvánságos Licitátió által bérbe adatik. Mellyre nézve a' bérleni vágyók az előbb megjegyzett napon reggeli 9 órakor a' Dentai Kamarai Tiſztartóság Irósſzobájában, a' hol a' bérlés feltételeit addig is megtudhatni, mintegy 100 f. P. Pénzbeli bánat pénzzel, és elegendő kezességgel felkéſzűlve jelenjenek meg.

Budán Aug. 28-dikán 1828.

Selyem portéka lerakóhely. Dáma ruhatár.
Pesten.

(1) A' fő Nemességnek, és az egéſz Tiſztelt Közönségnek tudtára adom, hogy én a' közelebbi Dénesi Vásárra Debreczenbe a' selyem portékaknak tökélletesen, és gazdagon kiválogatott külömbféle nemeivel, valamint más módi portékák válaſztmányaival, és a' házi, 's ékességbeli Dáma öltözethez tartozó minden némű ſzerekkel a' közelgető őſz-, és tél-Saison eránt különös gonddal lévén legelsőben fogok megjelenni. Azon ſzámos megkeresés, mellyre engem a' Magyar, és Erdély Orſzág minden vidékeinek fő Nemessége Pesti lerakó helyemben (a' Vátzi utſzában a' 26-dik ſzám alatt az Ámornál) méltatott, azon ketsegtető reményt gerjeſzti bennem, hogy Debreczenben is megfogom nyerni a' Nagyságos Dámák kedvét, mellyet kiválogatott 's valódi portékával, a' lehetségig óltsó árral, és a' legügyesebb ſzolgálattal iparkodom megſzerezni. Ezzel egybe foglalom a' Nagy Tiſzteletű Papsághoz való abbéli jelentésemet, hogy nálam bőséges válaſztási kéſz Misemondó ruhák, Pluvialék, és Dalmatikák a' legközönségesebb nemtől fogva egéſz a' legjelesebbig találtatnak, és hogy minden templomi ékesség elkéſzítését magamra vállalom, 's azt legſzaporábban végbe viſzem. Nem külömben vagyon nálam a' Nagy Tiſzteletű Urak ſzámára mindennémű selyem, és gyapjú Reverenda ſzer, és öv.

Mayer Vincze Bálint.

Minthogy én a' Debreczeni Dénesi Vásárra több eſztendők után legelsőben jelenek meg, azon alázatos köſzönöttel, mellyel a' Nagyságos Dámáknak erántam mutatott Kegyességét megesmerem, bátorkodom nékik, és az egéſz Tiſztelt Közönségnek ajánlani különös ſzorgalommal válogatott a' legújabb izlés ſzerént, valódi ſzerből kéſzült minden nemű Dáma-ruháim tárát.

A' kegyes megkeresőknek ajánlom a' nálam kéſzen találtató, 's a' Párisi, és Bétsi Journal ſzerént kéſzült ékességi, menyaſſzonyi és bálra való nehezebb, és könnyebb selyemből kéſzült ruháimat, Tüll-anglais-, és Lynons-, Ruhaimat, és felső ruhaimat akár Marzlinból, akár Pomplinból, akár Merinoból, Jaconetből vagy angolyváſzonból való bélléssel, v. a' nélkül;

Öltőimet, és Köpönyegeimet Gros des Naplesből, Marzlinből, Wadmaalból; angoly módra kéſzült igen finom vizálló Circassiennes és Seráil poſztóból, mellyeknek igen nagy, és külömbnemű válaſztása, és legujabb izlési mivolta a' Tiſztelt Dámákat ſzinte meglephetné; végre

Fekete Köpönyegeimet, Viklereimet, és Sléfereimet, Levantinból, és Marzlinból, 's reménylem, hogy a' tökélletesen tiſzta munka, és pontosan meghatározott eladó árnál fogva köz meg elégedést nyerendek.

Giergl Antal.

A' mi itt, szinte mint Pesten, közös eladó-helyünk Debreczenben a' Bétsi Nagykereskedés utszában ez alatt a' czim alatt vagyon: „Az Ámornál"

Még ezen kivül kinyilatkoztatjuk, hogy mi minden reánk bizandó rendelést akár egyes ruhadarabokra, akár pedig egész ruházatra nézve köz köteleztetés, és kezeskedés mellett elfogadunk, és azokat legszaporábban, és legjobban elkészítve az adandó adresse szerént megküldjük.

Mayer Vincze Bálint. Giergl Antal.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(23.)

Pesten, Szerdán, Sz. Mihály Hava 17-dik napján 1828.

Szerelem.

Azt mondják: hogy jó, nyajas, kiderülve mosolygó
A' Szerelem, 's azután édes örömre vivő;
Mind nem igaz: — szomorú, fonnyasztó, vad, szeles, átkos,
Ostoba, féltékeny, nyugtalan, álnok, irígy.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Pesten a' Kőbányában Sept. 14-hétfőn, kezdődött a' Szüret; de bezzeg megjárták a' ſzőllő-birtokosok! Már előbb két ízben a' jó reménységgel biztató, és igen sokat igérő ſzőllőt nagy réſzben úgy elverte a' jég, hogy a' kik 100 akót vártak, alig tarthatnak ſzámot 2 akóra; azon kivül most éppen, midőn a' Szüret ideje van, az ég tsatornái úgy megindúltak, hogy kevésnek leſz kedve ezen őſzi magyar mulatsághoz. Kiváltképpen a' múlt Vasárnap Sept. 13-dikán délután 1 3/4 órakor a' Sz. Gellérd hegye felől külömbféle ſzínű rettenetes fellegek, villámlások és menydörgések közt vonúlának-el városunk felett, és a' záporesső jéggel elegyesen rémítő zúgással omlott le, éjtſzaka módjára bésetétedett, de mégis nem soká tartott ezen borzaſztó égi háború; az óta éjjel nappal majd ſzünet nélkül esik a' sűrű esső; tegnap egéſz nap, valamint az előtt való éjjel sem ſzünt meg. Tegnap este felé kemény hideg ſzél kezde fujni; ma ugyan megſzünt, de a' levegő most is rendkivül hűves.— Pilisen is irtóztató égihaború volt, mellyről máskor.

Püspök-Lakról Baránya Vgyében Aug. 25-dikén. — Eddig állott itt a' falutól 600 ölnél is tovább egy völgyben a' Sz. István idejéhez közelitő, Gothus ízlésű, régi düledékeny templom. A' hagyomány ſzerént, a' Török uralkodás előtt ott állott a' falu is. 1825-ikben Mélt. Király Jósef Pétsi Püspök' halála után az akkori új Földes Urának, a' N. M. Magyar K. Udv. Kamarának, Mélt. Fogarasföldi Gróf Nádasdy Láſzló, mint Kir. Biztos Úr által buzgó kérelmét ismét bényujtotta Helységünk a' templomnak újra épitése eránt, mellyre nézve a' tiſztelt Kir. Kamara 1826-dik eſztendő elején az új templom' felállítására 22 ezer, 's egynehány ſzáz forintot rendelt, és még azon eſztendőben az új templom helye a' Plébánia, és a' Helység közt lévő kis térségen kijeleltetvén, Jun. 27-dikén

az építés elkezdődött; a' régi templom pedig tornyával eggyütt lerontatván, annak követ az új templom' falaiba bérakták, és mostanában ſzerentsésen elvégezték; a' mi több, egy a' nevét eltitkolni kivánó Jótévő a' Sanctuariumot a' legjobb ízlés ſzerént ki is festette. Tegnap pedig, ú. m. Templomunk' Patrónusa napján Fő Tiſzt. Foith Henrik Pétsi Kanonok Úr, a' ki ez előtt 8 eſztendővel Helységünk' Plébánusa volt, egéſz egyházi ſzertartással felſzentelte, 's az alap-követ is letette. Ki is ékes német beſzédet, azután pedig nagy Misét mondott. Ennek végével Nagy Tiſzteletű Thomaer Ignácz V. Secretárius Úr fontos magyar egyházi Beſzédet mondott; horvát prédikátiót pedig tartott Tiſzt. Feictinger János Kéméndi Káplány Úr. Nagyon Tiſzt. Dugnitsán János helybeli Plébánus és Distr. Notárius Úr mind az egyházi, mind a' világi Urakat bőven megvendégelte. — El nem mulathatjuk ezen alkalmatossággal azon jelentést: hogy a' mint az idén Nagy Méltóságú Megyes Püspök Urunk Ő Exja a' Püspöki pálczát általvette, egyſzer'smind templomunk' épitése' folytatását, 's belső ékessége' költségeit is magára vállalni méltóztatott; sőt már az Oltár baljánál egy alkalmatos Sekrestyét építtetett. Más helyeken is mutatja a' derék Fő-Páſztor bőkezűségének jeleit; mert noha a' Laki Plébánia ház talán még meglehetős állapotban vagyon, mindazonáltal mégis újat rendelt. Ezt tselekedte már a' többi Uradalmaiban is. Áldás legyen Fels. Ferencz Királyunkra, kinek Apostoli ſzívét a' Sz. Lélek kormányozván, illy nagy lelkű buzgó Fő Lelki Páſztort nyujta nekünk!

Nagy-Váradról. — A' nemes ſzíve, és felebaráti ſzeretete miatt közönségesen tiſztelt Nagy-Váradi Görög-Katholikus Püspök, Méltóságos Vulcán Sámuel Úr, jótévő ſzemeket vetvén a' jövendőre nem rég Uradalmi Tiſztjeinek ſzámára egy Fundátiót állított, mellyből azoknak özvegyei, és árvái, valamint azon tagok is, mellyek a' betegeskedés, vagy élemedett korok miatt nem ſzolgálhatnak, erányos fizetést pensióképpen eſztendőnként huzzanak. Ezen jótévő Intézet' alapját a' Szerző Úr 1,000 forint Conv. Pénzzel vetette meg; egyſzer'smind ſzolgáló Tiſztjei 5 pCentes adakozásokkal gyarapitották, 's ezután is eſztendőnként fogják gyarapítani ezen Intézetet, mellynek jótéteményéből már most is egy özvegy Tiſztné 6 gyermekével eggyütt gond nélkűl éldegél. Háladatos ſzívvel teszik ezt közhirré ezennel a' résztvevők.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége a' Temesvári Kir. Harminczadost, és Só-Perceptort, Mayer Jósef Urat, jeles ſzolgálatjaira, és tulajdonságaira nézve a' Zágrábi Kerületben Harminczad-Inspectornak; — továbbá a' Möttlingi Harminczadost, Kovácsy János Urat, a' Pesti K. Harminczadhoz Controllornak kegyelmesen nevezni méltóztatott.

Nagy-Váradról Aug. 27-dikén írják: hogy onnét egy óra-

nyira Aug. 25-ikén örvendetes nemzeti ünnep' módjára tartatott Fő Méltóságú Antrodocoi Herczeg Báró Frimont Ő Exjának, sok jeles belső és külső Rendek Nagy Kereſztes Vitézének, valóságos belső titkos Tanátsosnak, Lovasság Generálisának, 's a' t. Bihar Vgyében fekvő, 's Királyi Adomány által nyert hat helységek' birtokába törvényes bévezetése (Statutiója) Palotán, mint a' nyert Jóſzágok fejévé kineveztetett helyen. Homo Regius volt Mélt. Kis-Rhédei Rhédey Lajos Ts. K. Kamarás Úr, 's a' t.; Káptalanbeli Bizonyság pedig Fő Tiſztelendő Löffler Kanonok Úr. Az aſztal két ſzáz ſzemélynél többre meg volt terítve, mellynél vígan mulatoztak, a' fő rendű Vendégek; azon kivűl több aſztalok voltak a' ſzegényebbek' ſzámára terítve.

NÉMET ORSZÁG.

A' Müncheni Ujság Sept. 8-dikán így ír: „Tegnap délután 2 órakor a' Királyné Felséges Aſſzonyunk elútazott, hogy jelen legyen a' f. h. 9-dikén Luiza Kir. Herczeg Aſſzonynak, és Maximilian Bajor K. Herczegnek egybekeléſőken. Ő Kir. Magasságok a' Korona Hg., Otto és Luitpold Herczegek és Mathilde Hg. Aſſzony, már délelőtt elindúltak. Tsötörtökön Ő Felsége az Austriai Tsáſzárné, Sophia Tsáſz. K. Fő Herczegnével már megérkezett. Az említett Felséges Vendégeken kivűl még a' következő ſő ſzemélyek vannak Tegernseeben: Ő K. Magassága Károly Hg.; Ő K. M. Vilhelm Bajor Hg.; Ő K. M. Leuchtenberg Herczegné; Ő K. M. a' Burkus Korona-Herczegné; Ő KK. MM. János és Amália Száſz Hg. és Hg. Aſſzony.; Ő K. M. a' Zweibrückeni Özvegy Herczegné. Ő Felségét a' Királyt minden órán várják Tegernseebe."

Sept. 7-dikén reggel Ő Felsége a' Würtembergi Király Stuttgartból elútazott Straſzburgba, hogy Ő Felségét a' Franczia Királyt, míg ott tartózkodik, meglátogassa. A' Király 9-dikben ismét Stuttgartban ſzándékozott lenni.

Ő Kir. Magassága Cambridge Hg. ezen hónap folytában ismét Hannoverába fog érkezni, Cumberland Kir. Herczeget ki most a' Szileziai tábornál van, és Száſz-Coburg Leopold K. Herczeget is Octob. elején oda várják, hogy a' Hannoverai seregek egy réſzének táborozását Liebenau vidékén megſzemléljék.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' hivatalos, és félhivatalos Párisi Ujságok tele vannak a' Király' útazásáról, és pompás fogadtatásáról való tudósításokkal, valamint a' sok köſzöntő beſzédekkel. Sept. 7-dikén lóháton ſzándékozott Ő Felsége Straſzburgba fényes ſzertartással bémenni, hol már a' Praefectusnak egy Proclamatióját, és a' Magistrátusnak pompa-rendſzere kiadatott. Ő Felsége 10-dikben innét Colmárba folytatja utját.

Aug. 17-dikén költ Kir. Rendelés három Regement' felállítását parantsolja, mellyek különösen a' Franczia gyarmatokba rendeltetnek;

)(*

ezek közűl eggyik Senegálba, Guianába, és a' Jó-reménység fokán túl lévő Franczia birtokokba; a' más kettő Martinique, és Guadeloupe ſzigetekbe megyen őrizetképpen.

A' Moreába rendelt Expeditiónak második oſztálya az ellenkező ſzelek által viſſzatartatván, Sept. 2-dikán reggel 7 órakor indúlt a' tengerre Toulonból. Ez öt hadi hajóból, és 49 ſzállító hajóból áll.

Aug. 26-dikán Faun brigg Toulonból Algirba indúlt Labretonniere hajós Kapitánnyal, ki a' betegeskedő Collet Contra-Admirálist felváltja.

Lord Cochrane, az onokaöttsével Cochrane György Urral, Aug. 31-dikén Parisból Toulonba indúlt, hogy Mercury gőzhajón Görög Orſzágba hajózzon.

Loulé Marquis és Marquisné (Dom Miguel testvérhúga) Párisba érkeztek, Villa-Flor Gróf, és Grófné kisérték őket.

BURKUS ORSZÁG.

A' Berlini Ujságok Liegnitzből Sept. 2-dikán költ tudósítás ſzerént így írnak: „Tegnap délután kivánt jó egésségben ide érkezék Ő Felsége a' Király, hogy az itt öſzvegyülekezett 5-dik hadi testet megmustrálja. Ő Felsége a' múlt h. 31-dikén indúlt Berlinből, Grünebergben hált, és itt a' Királyi Herczegek, az ide gyülekezett Herczegi ſzemélyek, Generálisság, 's a' t. fogadták. Estve nagy örvendezések között a' város ki volt világosítva. Ma 9 órakor Ő Felsége a' parádéba kiállított katonaságot maga előtt elléptette; a' régóta tartó essős idő nem igen kedvezett ezen pompának.—A' Burkus Státus-Ujság hoſſzasan leírja ezen Liegnitzi tábornak pompás fekvését, jól elrendelését. — Ezen táborban 6 Regement vagyon, és 8 nap múlva mások váltják fel, kivévén a' vidéki fegyvereseket, kik az egéſz táborozás idején ott maradnak. Itt sintsenek a' nézők az ételnek, italnak, és mulatságnak semmi hijával.

NAGY BRITANNIA.

A' Közép tengerre indúlt Oroſz hajós sereg, melly Plymouthba kikötött vala, a' ſzélvéſz által okozott romladozásait kiigazgatván, Sept. 1-ső napján tovább ment rendeltetése helyére. De az Oroſz Admirálisi hajó' hol létéről még Sept. 1-ső napjaig semmit sem tudtak Londonban.

Londonban azt beſzéllik, hogy a' Parlamentum November első napjaiban ismét öſzvegyűl. Az Alsó Ház' Tiſztjei rendelést vettek, hogy addig hivatalok' helyén megjelenjenek. Azt hiſzik, hogy egy Bíztosságot fognak kinevezni a' Katholikusok' ügyének megvizsgálására.

Cambridge Herczeg Aug. 28-dikán Hannoverába indúlt. Clarence Herczeg is az nap a' városba ment, és a' Lord Cancelláriussal az Admirálisságban egéſz 4 1/2 óráig beſzélgetett, azután a' Herczeg ismét viſſzament Bushy-Parkba.

Aug. 26-dikán Wellington Hg. Cheltenhamban az Austriai Nagy-Követnél, Eſzterházy Herczegnél ebédelt, és estve a' Treausuryból érkezett hivatalos levelekkel foglalatoskodott. Eſzterházy Herczegné, és a' leánya a' Cheltenhámi vizet iſſzák.

Az Austriai Nagy-Követ, valamint az új Svéd Követ, Aug. 27-dikén, és a' Burkus Követ 28-ikán a' külső dolgok' hivatalában Aberdeen Gróffal dolgoztak.

Sir Taylor Herbert az ármáda' Fő-Adjutánsává neveztetett a' megholt Sir Torrens Henry helyébe.

Maltából Aug. 2-dikán költ levelek ſzerént Dryad fregáta Navarintól oda érkezett, honnét Jul. 26-dikán indúlt, és Crofton Kapitány azt mondotta: hogy a' Móreából való kimenetel eránt kötött Eggyezésnél fogva Sir Codrington Alexandriába hajózott, hogy a' ſzállító hajók elküldetését sürgesse, mellyek Ibrahim Basa seregeit Navarinnál felvegyék. (Igen de ha a' Szultán megparantsolta, hogy Ibrahim ott maradjon, az Egyiptomi öreg Basának is meghagyatta, hogy fiát viſſza ne hívja, tsak a' Francziák' fegyvere vetheti ki Ibrahimot Móreából, ki ez előtt eleséget is kapott Zante ſzigetéről.)

OROSZ BIRODALOM.

A' Journal d' Odessa Aug. 30-dikán így ír: Ő Felségök a' Tsáſzár, és Tsáſzárné három napi távul létök után tegnap előtt estve 10 órakor ugyan azon hajón, mellyen Nikolajeffba mentek vala, ismét ide viſſzaérkeztek."

Sz. Pétervárában Aug. 27-dikén Gróf Zichyné, az Austriai Nagy-Követ' hitvese, az öreg Tsáſzárnénál bútsúzó audientián volt a' Taurisi palotában.

Ő Felsége a' Tsáſzár Eriváni Paskevits Alexandrina Gróf Kisaſſzonyt, a' Generális' leányát, az attya' érdemeire nézve, a' Felséges Tsáſzárnéknak Udvari Dámájává nevezte.

Kischenevből ezt jelentik: A' gárda-sereg Beſzarábián kereſztűl útazott. Ennek bal oſztálya a' Neſzteren való általmenetelben Dubossary-nál késedelmet ſzenvedett; mert az oda való hajó híd a' nagyon megáradt víz miatt elbontatott, 's ez még a' tsónakkal való általjárást is gátolta, de rövid időn elhárították ezen akadályt.

Ivanov Hadnagy a' Philantropiai Intézetnek 821,000 Rubelből álló tőkepénzt ajánlott, hogy fundátió tétessék belőle a' ſzegények', és betegek' gyámolítására, kivált a' ſzegényebb gyermekek nevelésére. A' Tsáſzár Felséges megelégedését jelentette ezen ſzép adományra nézve.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápoly, Aug. 25. — A' Nagy-Vezér ſzokott fényes ſzertartással Aug. 20-dikán indúlt el. A' seregek' ſzáma, mellyek egyſzerre

Mehmed Selim Basával indúltak-ki, 8 — 9000 emberre telnek, de ezek még jól meg fognak ſzaporodni az útban lévő egyéb tsapatokkal, míg a' Sumlai táborba ér a' Nagy-Vezér, hová parantsolatja van, hogy Drinápolyon kereſztűl siettesse lépéseit.

Mahmud Szultán elhatározta magában, hogy ha a' ſzükség kívánja, ő maga vezérelje a' hadi sereget. Erre a' kéſzűletek mind a' Szerályban, mind azon kivűl nagy ſzorgalommal tétetnek. De mégis a' Szultán' elindúlásának ideje a' hadi történetek' folyamatjától függ. Azonban nehány nap előtt a' Bostandsi Basi, vagy a' Szultánnak Fő-Gárda-Kapitánya, a' Szerálynak némelly más Tiſzteivel eggyütt, a' Sumlai táborba küldetett, hogy Hussein Basát tudósíttsa a' Szultán' ſzándékáról, és a' Nagy-Vezér' elindúlásáról. Azt tartják, hogy a' Bostandsi Basi egyſzer'smind a' Szultánnak igen kegyes tulajdon kézírását, és drága ajándékokat viſzen Huſſzein Basának, mint vitéz magaviseletével való megelégedésének jeleit.

A' hadi tudósítások, mellyeket a' Porta nem annak rende ſzerént hírdettet ki, folyvást kedvezők a' Törökfegyvereknek. Ezen tudósítások ſzerént Aug 9-dikén az Oroſzoknak egy mérges megtámadását a' Kapudán Basa Várnánál vitézűl, és az ellenségnek nagy veſzedelmére viſzſza verte; egy nehány nap múlva Basardsik, és Jenibasar között egy Török lovas tsapat Ibrahim Basa vezérlése alatt megtámadott egy Oroſz ſzállitmányt, 's itt több ſzáz ökröt, lovat, sok butyort, 's nehány hadiſzeres ſzekeret elfoglalt. Egy másik tsata Sumlától délfelé történt. Egy Oroſz oſztály, a' mint a' Török tudósítás állítja, Rüdiger Grlis alatt az Eski-Stambuli völgy felé nyomúlt, honnan Huſſzein Basa' állását hátulról, és oldalról fenyegette; de Halil, és Haſſzán Basák alatt jó ſzámos tsapat oda küldettetvén, az ellenséget több órákig tartott tsatután viſſzanyomta, hol az Oroſzok sokat veſztettek holtakban, sebesekben, és foglyokban, 's nehány ágyúban.

Ezen h. 15-dikén hat nap alatt Odeſſzából érkezett egy hajó, melly azon tudósítást hozta, hogy Miklós Tsáſzár Aug. 8-dikán oda érkezett; és míg segedelem-seregek nem érkeznek a' belső tartományokból, addig semmi nagy ütközethez nem fog az Oroſz; — mind e' mellett is megkettőztetett serénységgel folytatják itt a' hadi kéſzűleteket, és óltalombeli munkákat. A' Szultán megparantsolta, hogy a' város falaitól nem meſſze több sorbeli sánczok, és batteriák kéſzittessenek; több ezer ember dolgozik 14 nap óta ſzüntelen ezen sánczok ásásán, s egyéb vár építési munkákon; és már az Ejub külső város előtt lévő tetők aljában Daud Basáig több batteriák, és tábori sánczok sora emelkedik fel, ſzámos ágyúkkal megrakva, mellyek a' Marmora tengerig nyulnak, és a' városnak egéſz homlokát a' ſzáraz f ld felől fedezik. — Mind ezen erőlködések, és a' há-

ború által okoztatott temérdek sok költségek mellett is, a' már elkezdett költséges kaſzárnyákat Skutariban, és Tsengelkoiban, a' Nagy-Úr' palotáját Beglerbeiben, és a' tengeri kaſzárnyát Halki ſzigetén ſzakadatlanúl épitik.

Az 1826-dik eſztendőben béhozott új hadi rendtartás közé kell azt is ſzámlálni, hogy a' hadi foglyokkal most nem a' régi mód ſzerént bánnak. Báró Ottenfels Austriai Tsáſz. Internunciusnak előterjeſztésére az Oroſz foglyok Aug. 18-dikán több hajókon Halki ſzigetére, a'Princz-ſzigetek' eggyikére, vitettek, 's ott egy Görög klastromba zárattak; midőn a' Reis Efendi Báró Ottenfelsnek megizente, hogy a' Szultánnak nyilvánságos akaratja légyen az, hogy a' foglyokkal ſzelidebben bánjanak, nekik jobb tartást, és a' ſzabad levegőn mozgást engedjenek.

Szuleimán Basa, Ibrail várának volt hadi Kormányozója, ki a' várat vitézűl védelmezte, de még is igen korán feladta, ezen vádra nézve hadi Törvényſzék eleibe állittatván, Mitylene ſzigetére küldetett ſzámkivetésbe, hová Aug. 17-dikén megérkezett.

Minthogy Abduraman Basának, Bosnia Kormányozójának oktalan maga viselete ezen tartományban zendűlést támaſztott, helyette Ali Namik Basa neveztetett Bosniai Helytartóvá, ki előbb a' Görög háborúban magát megkülömböztette.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' legújabb Görög Méh Aug. 7-dikén a' Keleti Görög Orſzági hadi sereg' Fő Vezérének, Ypsilanti Demeternek egy hathatós, és hazafiui buzgósággal tellyes Proclamátióját közli, mellyben a' Vezér előadván a' mostani háború folytatásának akadályait, jelenti, hogy végre mind ezen nehézségeket meggyőzte az Igazgatóſzék, 's minden ſzükséges eſzközökkel felkéſzitette a' hadi sereget, hogy az ismét táborba ſzállhasson az ellenség ellen; mellynél fogva azon tartománynak elſzéledett lakosit fegyverre ſzollítja, hogy most leginkább muttassák meg buzgóságokat, midőn a' hazájok ſzabadsága forog fenn; kik pedig öregségök miatt fegyver által ezen czélra nem törekedhetnek, jó tanátsaik által elősegittsék a' ſzent ügyet. Ezen Proclamatióból továbbá kitetſzik, hogy a' Praesidens Ypsilantira bízta, hogy azon helységekbe, mellyekből az ellenséget kiveri, helybeli Bírákat, Előljárókat (Demogeron) nevezzen ki. — Költ a' Megarai fő hadi ſzálláson Aug. 2. 1828.

Ugyan ezen Ujság egy levelet közöl, melly Kandia ſzigeten a' Krétai Görög táborból költ Jul. 13-ikán (25), 's ez az értelme: „Ezen hónap' elején egy Török Vezér-Tiſzt, Agriolidi nevű, érkezék Calives faluba, Apocorona kerületbe, 500 emberrel, hogy ezen úton Kánéába menjen a' Török fő táborba. Az eleség fogyatkozása miatt kéntelen volt nehány nap az említett faluban maradni, hogy gabonát gyüjt-

hessen öſzve. A' mi Vezéreink Manuſzojanaki, és Tsudero, kik ezen tartományban tartózkodtak, megtámadák a' Törököket, sokat megölének közűlök, a' többit megſzalaſzták, elſzedék teher hordó marháikat, töltéseiket, 's butyoraikat. — A' Törökök Kréta ſzigetén mostanság mind bé vannak zárva a' várakba. A' Kaneában lévő Albaniaiak, és az oda való Törökök között czivakodás támadott, 's e' miatt még a' Görögök ellen való mozdúlásról sem gondolkodhatnak. Minthogy ezen környűlállásokban semmi fegyveres erőt nem vethetnek ellenünk, 's mégis azt akarnák, hogy mi nekik ne ártsunk, fegyvernyugvást ajánlottak nekünk; de minthogy tapaſztalásból tudjuk hitetlenségeiket, mi erre még nem is feleltünk. — Minden Vezéreink Sphakiába gyülekeznek, hogy az Orſzáglóſzék' Küldöttjének, Reineck Úrnak elejébe menjenek. Vele tanátskozni ſzándékoznak, mi módon lehessen, 's kellessék tovább folytatni az ellenségeskedést, 's magokat öſzvekaptsolni az ellenség birtokában lévő várak' megſzállására."

Tudományos Dolgok.

3.) „Institutiones Historiae Ecclesiasticae Novi Foederis Auctore Ladislao Vass, in Reg. Scientiarum Universitate Pesthinensi Historiae Ecclesiasticae Professore P. O. ejusdem Universitatis h. t. Rectore. Pesthini, 1828. Typis Nobilis J. M. Trattner de Petróza. 8. Tomus I. Introductio. I—VI, 7—274. pagg."

A' kik a' velős tudományu, és a' Kutfőkkel ſzoros ſzövetségben élő Szerzőnek ditső Történeti Tehetségeit közelebbről esmérték, 's megvalának arról előre győződve, hogy a' huzamos és fáradságos munka után Tek. Tudós és Nagyságos Vass Láſzló Úrtól nem mindennapi, vagy vásári dolgozást lehet reményleni, régóta várton várták e' Könyvkiadatását, mint egyébaránt is a' Magyar Anya Szent Egyházra nézve ſelette ſzükséges Munkát. E' köz bizodalmat és várakozást a' fényes érdemű Szerző e' Bévezetésben olly bőségesen kielégitette, hogy nehéz meghatározni, ha benne a' nyomosan előadatott Kritikai Rendſzabásoknak, vagy a' könnyü megfoghatásuvá tett Egyházi Idővetés Tudományának, a' vagy végre a' nagy pontossággal kéſzitett Egyházi Geographiának kellessék-e tulajdonitani az Elsőséget. Neveli, sőt épen az téſzi a' Könyv főbetsét, hogy a' Tudós Szerző mindeneket egyenesen magokból a' Kutfőkből meritett; mindeneket saját ſzemeivel látott, és így nem vakon hivő, nem puſzta követő

Folytattatik 1/2 árkus Toldalékban.

Toldalék

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(23.)

követő és Kiíró azokra nézve, a' miket előád. Nagy kiterjedésüek esméretei mind a' régi, mind a' középkori, mind az ujabb Literaturáról is, 's olly ſzerentsésen evezett kereſztűl mostanig az Egyházi Históriának Sziklái között, hogy sem az Igazságot fel nem áldozta, sem a' Szent Vallás boldogitó alap Kintseit veſzélynek nem ereſztette, sem a' más Vallásu Tudósoknak érdemeiket réſzre hajló ſzemmel nem tekéntette, sem végre ugyan ezeknek tévedéseiket el nem hallgatta, kalauzul vevén Cicerónak bölts ſzabását: „*Quis nescit primam esse historiae legem, ne quid falsi dicere audeat; deinde nequid veri non audeat, ne qua suspicio gratiae sit in scribendo, ne qua simultatis.*" Midőn tehát nem tsak magunk, hanem minden értelmes Hazafiaknak nevekben itt nyilván megkérni bátorkodunk a' derék Tudós Férfiut, hogy magát az Anya Szent Egyház Históriáját is egéſz kiterjedésben e' Bévezetés lelke ſzerént elkéſziteni siessen, és e' még sulyosabb munkához neki egéſzséget, időt, és az Egyházi Fő Páſztoroktól megérdemlett Pártfogást és Ápolgatást kivánunk, megnem állhatjuk, hogy mély alázatos köſzönetünket ki ne jelentsük Hazánknak Fő Méltóságu Primás Herczege eránt, ki terhes fő páſztori, és egyéb foglalatosságai között is maga ſzemélyesen e' nagy tudományu munkát által olvasni, helybe hagyni, 's egyſzersmind saját kezével belőle érzett örvendezését ime sorokban, mellyeket a' Könyvnyomtató Műhelyben ſzerentsénk vala olvasni, örökösíteni méltóztatott: „Adprobatio Celsissimi et Reverendissimi Ordinariatus. Ex parte Ordinariatus Opus eruditum, Auctori singulari laudi cessurum, lubenter Typis mandari admittitur. Budae 28. May 1828. Princeps Primas Alexander a Rudna m. p. Archi Episcopus Strigoniensis." — Nem kellett volna ſzerénységből ki-hagyni a' Munka' elejéről ezen emlékezetes helybehagyást, minekutánna semmi olly nagy öſztönt nem nyujthat a' munkásságra és nagyobbakra való törekedésre, mint az Előljáróknak megelégedése, serkentése és lelkesitése.

Hírdetések.

Hírdetés.

(1) Nemes Szokolay István Úrnak, Budán a' Rácz Városban a' hét Electorok mellett fekvő Háza e' folyó 1828-dik eſztendei enyéſző September hónapnak 22-dik napján a' Budai Urbariatus Hivatalban bírói Licitátio által el fog adódni.

Híradás.

(1) Fő Méltóságú Herczeg Batthyáni Érdi vagy Hansabéki Urodalmában, melly Ts. Ns. Fejér Vármegyében Budától két mértföldnyire fekſzik, e' folyó September hónapnak 27-dik napján több ſzáz darab s.v. Sörtvések külömbbféle nagyságúak és idejüek, Licitátio által a' többet igérőnek kéſz pénzbeli fizetésért el adatni fognak. A' venni ſzándékozók tehát a' fent írt napra az idevaló Majorba ezennel meghivattatnak.

Hírdetés.

(2) Tekintetes Nemes Tolna Vármegyében fekvő Simontornyai Uradalmi Tiſztartóság réſzéről köz hírűl adatik, hogy az ottan tartandó Juhok ſzáma bétöltésével, az azt fellyülhaladó 60 hágo Kosok, és Űrük, 800 két eſztendős Kos alá való Anyajuhok, és 340 idei bárányok, az ottani híres eredeti legjobb tellyes-vérű fajta Uradalmi juhnyájakból Licitátio útján, a' folyó September hónap 19-dikén el fognak adatni. A' tiſztelt vevő Urak mind a' Kosokat, és Űrüket, mind pedig az Anyajuhokat ott helyben, tudni illik Simontornyán, minden nap megláthatják, és az árát is megtudhatják.

Költ Simontornyán Aug. 21-dikén 1828.

Jelentés.

(2) Egy Aſſzonyság, ki Pesten már több eſztendőktől fogva, a' Leánykák Nevelésében, az illető Szülék tellyes megelégedésekre hűségesen fáradozik, és a' kinél most is ſzámos Nevendékek vagynak, 's minden jelesebb Aſſzonyi munkákban oktattatnak, jelenti ezennel, hogy eddig volt ſzállását a' jövő Szent Mihály napra változtatván tágos ſzobáiban még több nevendék Leánykákat is fogadhat fel. A' kiknek azért, a' Szülők közűl Leánykáikat nevelésbe adni ſzándékok van, azok a' tiſztelt Aſſzonyságnál magokat jelenteni méltóztassanak. Pesten a' Nagy-Hid utſzában a' Gyika Úr Házánál a' 639. ſzám alatt.

Selyem portéka lerakóhely. Dáma ruhatár. Debreczenben Pestről.

(2) A' fő Nemességnek, és az egéſz Tiſztelt Közönségnek tudtára adom, hogy én a' közelebbi Dénesi Vásárra Debreczenbe a' selyem portékaknak tökélletesen, és gazdagon kiválogatott külömbféle nemeivel, valamint más módi portékák válaſztmányaival, és a' házi, 's ékességbeli Dáma öltözethez tartozó minden némű ſzerekkel a' közelgető őſz-, és tél-Saison eránt különös gonddal lévén legelsőben fogok megjelenni. Azon ſzámos megkeresés, mellyre engem a' Magyar, és Erdély Orſzág minden vidékeinek fő Nemessége Pesti lerakó helyemben (a' Vátzi utſzában a' 26-dik ſzám alatt az Ámornál) méltatott, azon ketsegtető reményt gerjeſzti bennem, hogy Debreczenben is megfogom nyerni a' Nagyságos Dámák kedvét, mellyet kiválogatott 's valódi portékával, a' lehetségig óltsó árral, és a' legügyesebb ſzolgálattal iparkodom megſzerezni. Ezzel egybe foglalom a' Nagy Tiſzteletű Papsághoz való abbéli jelentésemet, hogy nálam bőséges válaſztási kéſz Misemondó ruhák, Pluvialék, és Dalmatikák a' legközönségesebb nemtől fogva egéſz a' legjelesebbig találtatnak, és hogy minden templomi ékesség elkéſzítését magamra vállalom, 's azt legſzaporábban végbe viſzem. Nem külömben vagyon nálam a' Nagy Tiſzteletű Urak ſzámára mindennémű selyem, és gyapjú Reverenda ſzer, és öv.

Mayer Vincze Bálint.

Minthogy én a' Debreczeni Dénesi Vásárra több eſztendők után legelsőben jelenek meg, azon alázatos köſzönöttel, mellyel a' Nagyságos Dámáknak erántam mutatott kegyességét megesmerem, bátorkodom nékik, és az egéſz Tiſztelt Közönségnek ajánlani különös ſzorgalommal válogatott a' legújabb izlés ſzerént, valódi ſzerből kéſzült minden nemű Dáma-ruháim tárát.

A' kegyes megkeresőknek ajánlom a' nálam kéſzen találtató, 's a' Párisi, és Bétsi Journal ſzerént kéſzült ékességi, menyaſſzonyi és bálra való nehezebb, és könnyebb selyemből kéſzült ruháimat, Tüll-anglais-, és Lynons-, Ruháimat, és felső ruháimat akár Marzlinból, akár Paplinból, akár Merinoból, Jaconetből vagy angolyváſzonból való bélléssel, v. a' nélkül;

Öltőimet, és Köpönyegeimet Gros des Naplesből, Marzlinből, Wadmaalból; angoly módra kéſzült igen finom vizálló Circassiennes és Seráil poſztóból, mellyeknek igen nagy, és külömbnemű válaſztása, és legujabb izlési mivolta a' Tiſztelt Dámákat ſzinte meglephetné; végre

Fekete Köpönyegeimet, Viklereimet, és Sléfereimet, Levantinból, és Marzlinból, 's reménylem, hogy a' tökélletesen tiſzta munka, és pontosan meghatározott eladó árnál fogva köz meg elégedést nyerendek.

Giergl Antal.

A' mi itteni, ſzinte mint Pesten, közös eladó-helyünk Debreczenben a' Bétsi Nagykereskedés utſzában ez alatt a' czím alatt vagyon:

„Az Ámornál"

Még ezen kivűl kinyilatkoztatjuk, hogy mi minden reánk bizandó rendelést akár egyes ruhadarabokra, akár pedig egéſz ruházatra nézve köz köteleztetés, és kezeskedés mellett elfogadunk, és azokat legſzaporábban, és legjobban elkéſzítve az adandó adresse ſzerént megküldjük.

Mayer Vincze Bálint. Giergl Antal.

Híradás.

(2) Trettner György Massájához tartozó, 's Promontoriumban a' Hofhuton fekvő $\frac{11}{4.}$ $\frac{5\frac{2}{4}}{8.}$ Szőllő, egéſzen, vagy kissebb darabokban, — a' függő terméssel eggyütt, vagy a' nélkűl; — úgy ſzinte egy Kőpincze, és mintegy 3000. akóra való vas abrontsos Kádak, és Hordók, f. e. September 19-kén dél előtti 9 órakor, az Uradalmi Cancelláriában tartandó Licitátio mellett, a' többet igérőknek eladattatnak.

Híradása

Énes Jánosnak,

Pesti Polgár, Férfi Szabó-Mesternek.

(2) A' ki is mostan ezen álló Debreczeni Szent Mihályi Vásáron legelsőbben megjelent a' legjobb minéműségű poſztókból kéſzült, külömbbféle, és igen illendő árrú Férfi Ruházatokkal, és ajánlja magát a' Nagy Érdemű Uraknak, valamint is az érdemes Publikumnak tökélletes megelégedésére kivánván ſzolgálni, egyſzer'smind Ő abban a' reménységben vagyon, hogy munkájának jósága és tsinossága által tellyes bizodalmokat továbra is meg fogja nyerni.

Boltja vagyon a' Bétsi utſzában a' Kostgleba Úr boltjának által ellenében.

Budai Lotteria.

Sz. Mihály Hava 13-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

43. 83. 9. 79. 60.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Sept. 12-dik napján 1828. Váltó-Czban:

Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 40 kr. Kétſzeres 5 for. 20 kr. Rozs 4 for. 8 kr. Árpa 2 for. 40 kr. Zab 2 forint — kr. Kukoricza 2 for. 30 kr. Köles 2 for. 20 kr. Köles kása 6 for. 40 kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(24.)

Pesten, Szombaton, Sz. Mihály Hava 20-dik napján 1828.

Barátság.

Áldott légy köztünk te Barátság' Istene! a' ki
A' rokon indulatú lelkeket egybe kötéd.
Egy haza, egy érzés, egy pálya szerezte kötésünk':
Tartani kell annak nemde örökre, Laczi!

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Nálunk az idő a' közelebb mult tsötörtökön kiderült, azóta tiſzta napok vannak, de kivált az éjtſzakák hidegek. — A' Budai ſzőllő hegyeken hónapután, Sept. 22-dikén, kezdődik a' Szüret.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége a' f. e. Aug. 24-dikén költ kegyelmes Végzésénél fogva, T. Remekházy Jó'sef Urat, a' N. M. Magyar K. Udvari Cancelláriánál fizetés nélkül ſzolgáló Conceptualis Practicánst, jeles tehetségeire, és megkülömböztetett ſzorgalmára nézve, Betsületbeli Udvari Concipistává méltóztatott kegyelmesen nevezni.

Pilis, Sept. 16-dikán. — Ezen eſztendő nevezetes volt Pilis Mező Városa lakosaira nézve; a' kemény, és hoſſzú tél által sokat ſzenvedett az adófizető lakosunk, múlt eſztendei terméketlenség által tsak hamar megfoſztatván élelembeli javaitól, olly inségre jutott, hogy ha a' Méltóságos Földes Uraság Gróf Beleznay János Úr Ő Nagysága sokakon nem segített vólna, talán soknak koldús botra jutni, vagy éhel kelletett volna halni, ſzükséges marháit még a' jobb birtokú Földes Gazdák is elveſztegetvén, tsak hogy élelmet ſzerezhessenek magoknak. Tettes Ns. Pest Vármegyének Rendjei is könyörűletességre indittatván a' ſzegény adó fizető lakosaink eránt, súlyos állapotjokat, nagy lelkűen enyhíteni kivánván, nehány ſzáz Véka Gabonával kegyesen felsegíteni méltóztattak.

Tavaſz nyiltával a' késő derek sok kárt okoztak mindennémű veteményeinkben, ſzőllőinkben, 's gyümöltsös fáinkban, — erre következvén az iſzonyú ſzelek, sok ſzegény embernek háza'tetejét leſzaggatván, az élőfákat vagy törték, vagy tövestől kidöntötték; a' templomnak egy oldal-fedelét tetejétől fogva leſzaggatta mások közt egy orkán; ugyan is legtöbb károkat ſzenvedett ez által a' Méltóságos Földes Ura-

ságunk, kinek is több épületjei igazítására sok ezer forint kivántatott.

Ezt követvén a' nyári ſzárazság az őſzi vetésekbe nagyon ártott, mivel ſzigorú ſzemei és roſz termése volt egy általjában. — Aratás előtt midőn a' ſzántóvető ember, már olly régen óhajtott új kenyerét várta vólna, Julius 4-dikén ſzomorúan tekíntett a' jövendőre, mivel egy hoſſzas sűrű jég-esső egéſz határunkat elverte; annyira, hogy sok Gazdáknak búza-vetéseiket le kelletett ſzántani, és a' megmaradott ſzalmájából, alig kaphatott annyi magot, mint elvetett. Szőllő-hegyeinken leginkább nagy puſztítást tett ezen terméſzeti súlyos tsapása az emberi nemnek, mivel ſzép termést mutatván, ámbár nagyon megrongálta is a' tavaſzi dér, bő ſzüretet lehetett reményleni. A sok záporesső nagy zajjal lezuhanván ſzőllő hegyeinkről, a' ſzőllő tőkéket tövestől eggyütt ki mosván, el-hordta, úgy hogy nálunk ebben az eſztendőben semmi Szüret sem léſzen.

Sept. 14-dik és 15-dik közt való éjjel a' rettentő nagy zivataros égi háború, sokakat nagy réműlésbe hozott, mivel vagy két óráig ſzakadatlanúl tsattogott az ég, több ízben a' villám letsapott; de leginkább megbúsított reggel ezen égi háborúnak a' következése, midőn azt hallottuk, hogy egy villám, a' határban kint háló birkanyájunk közé ütvén, 152 darab birkát agyon tsapott, és sokat megſzédített. A' nyáj mellett lévő emberekben kárt nem tett. — Valóban ſzomorú állapot a' ſzegény lakosainkra nézve, mivel semminémű keresete nintsen, a' mi által sorsát könnyebbítené, újra várhatja az inséget magára kivált ha hoſſzú tél talál lenni.

Hadi Tudósítások.

A' Journal d' Odessa' rendkivűl való toldalékjában Sept. 3-ikán illy hadi tudósítások találtatnak:

A' Sumla előtt lévő táborból Aug. 27, 28, és 29-dikén — Aug. 22-dikétől fogva 25-dikéig semmi nevezetes sem történt Sumla előtt. De 25, és 26-dika közt éjjel egyſzerre megtámadá az ellenség mind a' két ſzárnyunkat, valamint azon állásunkat is, mellyet Rüdiger Grlis Eski-Stambulnál birt.

Midőn jobb ſzárnyunkra ütött, éſzre nem lehetett mozdúlását, jövetelét venni a' keményen fuvó ſzél miatt, és tsak hamar majd minden ellentállás nélkül elfoglalá első sánczainkat. Ezután mindjárt a' Török lovasság, több tsapat gyalogság', és 8 lovag-ágyú' segitségével, a' második sánczunkra rohana, 's az alatt egy sereg lovasság jobb ſzárnyunkot meg akará kerűlni. Ezt Kozákjaink viſſzanyomák, kiket a' lovag Vadáſz oſztály segített. Több ízben rohana az ellenség a' második sánczunkra, de mind foganatlanúl, mert meggátolta azon kemény tüzelés, mellyet a' ſzomſzéd batteriák, valamint a' 15-dik, 's 16-dik gyalog Vadáſz Regementek, és a' Tamboff Regementjének egy bataliona ellene intéztek. Egy lovag-batteriának meg-

érkezése elválaſztá az egéſz dolgot, az ellenség viſſzavonúla, és megvereték; futva mene Sumla falai közé oda hagyván az elfoglalt sánczot. De mégis hat ágyunkat elvitte Sumlába, mellyeket azon sánczban talált. Ezen helyen mi 103 holtat, és 424 sebest veſztettünk. Elesett Báró Wredé General-Major is, a' 8-dik oſztály harmadik brigadájának Vezére. Ötet azon sánczban, melly a Törökök hatalmába esett, levágták, és úgy esett el, mint gondatlanságának áldozatja, minthogy nem eléggé vigyázott a' reá bízott őr helyen. Efemieff Obester halálát is sajnáljuk, a' 15-dik gyalog Vadáſz Rgt' Commandánsát, ki akkor öletett meg, midőn katonáival az ellenségre rohant, hogy a' megſzállott sánczot tőle ismét elvegye.

Bal ſzárnyunkon a' Törökök hasonló tüzességgel támadák meg a' 7-dik hadi testnek legvégső bal ſzárnyát. A' mint látſzott, az volt ſzándékok, hogy Marasch falút, és az ott lévő ſzekérvárat, valamint az ezen falunál felállított Ispitályt elfoglalják. De minden erőlködésök füstbe ment az Uſa-Regementje két batalionának vitézsége mellett. Tsak maga az első batalion, több ízben a' ſzámosabb ellenségtől megtámadtatván, egyedül valami 300 embert veſztett holtakban, és sebesekben. Itt is egy ágyú a' Törökök' kezébe esett, minekutánna a' mellette ſzolgáló lovak, és emberek mind megölettek, vagy megsebesittettek.

Végre Eski-Stambulnál Rüdiger Grlistegy Török gyalog, és lovas sereg támadta meg, de ő azt viſſza nyomta, és tetemes tsapást adott neki. Ezen tsaták' következésében Gróf Wittgenstein Feldmarsal ſzükségesnek találta, hogy a' seregek egy helyre öſzvegyülekezzenek, minélfogva Rüdiger Generálist viſſzahívta az Eski-Stambuli állásból. Az ellenség mindjárt haſznára fordította Rüdiger Grlis' viſſzavonúlását, és 26-dikban némelly új seregeket, eleségbeli ſzállitmánnyal a' Tsali-Kavaki úton Sumlába bébotsátott. 29 dikben egéſz nap tsendességben maradt a' Törökség.

A' Várnai hadi munkálkodások.

Az Aug. 21-diki tsata után, hol Mentsikoff Hg. nagyon megsebesíttetett, a' vár vívására intézett munkákat Perovsky Gen. Major' vezérlése alatt legnagyobb serénységgel folytatták. Aug. 23—26-dikig a' sánczot, noha a' várból keményen tüzelt az ellenség, 80 ölnyire vitték a' várhoz, és egy új batteriát készítettek, mellyet 5 mozsárral, és egyéb ágyúkkal megraktak. Ezen sánczolly nagy foganatú volt, és a' várőrizetet annyira meglepte, hogy 26-dikán estve, midőn az új batteria elkezdé tüzelésit, a' 13-dik, és 14-dik Vadáſz Regement a' Töröknek ellensánczait bajonétokkal megvette. Száz Töröknél több maradott futó sánczában. — 27, és 28-dikban semmi nevezetes nem történt, mi folytattuk sáncz-ásásainkat, és lineánk-

)(*

nak minden réſzeit, hol ſzükséges volt, jól megerősítettük.

Aug. 29-dikén Várnához érkezett Gr. Woronzoff General-Lieutenant, kire a' Tsáſzár Hg. Mentsikoff helyett bízta a' várvívás kormányozását.

Aug. 31-dikén éjjel az ellenség kiütött egy sánczunk ellen, melly seregeink jobb ſzárnyát védi; de Wellington Hg. Regementjének két kompániája viſſzanyomá. Hanem midőn Gr. Woronzoff, a' föld-bástyákat megjárván, ezen sánczhoz érkezett, ismét kitsapott a' Török nagyobb erővel; ennek sem volt több sikere az elsőnél. A' Törökök sok embert elveſztének, és még tartalék-seregünk' megérkezése előtt kéntelenek valának megfutamodni. Azon közben egy ſzámos kiküldött Török tsapat egy erős állást elfoglala jobb ſzárnyunk előtt, 's ott 5 záſzlót felütve lobogtata. A' Mohileff Rgtjéből egy kompánia, Pavloff vitéz Kapitány vezetése alatt, ajánlá magát ezen záſzlók' elvételére, midőn Gr. Woronzoff ſzabad vállalkozásukat kivána erre. Alkonyodáskor ezen kompánia egéſz tsendességgel, minden lövés nélkül, előnyomúla, véletlenül az ellenségre üte, elfoglalá az 5 záſzlót, és bajonétokkal megölé azon tsapatnak nagy réſzét, melly az állást védelmezte. — A' Tsáſzár Pavloff Kapitánynak a' Sz. György Kereſztjét ajándékozta, mellyet annyira megérdemlett.

Aug. 30-dikán Greigh Admirális megértvén, hogy a' Törökök Neadában (Inada) Burgáſzon túl egy fegyver-házat tsináltak, 's oda igen sok mindenféle hadi ſzereket öſzvehalmoztak, két fregátát, egy salupot, és egy kutter-hajót, Kritzky Kapitány' vezérlése alatt, elküldé, hogy, ha lehetséges azt elfoglalják, és elrontsák. Ezen Tiſztnek erőlködése tellyesen elérte czélját. Noha keményen ellent-állott a' Török, mégis minden batteriáit elvette, azokat ſzéllyel-hányta, tizenkét nehéz ágyút elhozott, a' többit pedig béſzegezte, vagy az ágyúk talpait elrontotta, végre a' fegyverházat minden ott találtatott puskaporral, és egyéb hadi ſzerekkel egygyütt a' levegőbe vettette. — Ezen tselekedet, melly a' fekete tengeri erőnek új díſzt ſzerez, 10 órányi idő alatt végbevitetett, és tsak egy matróz' halálába, és 5 sebesekbe került.

Sept. 2-dikán a' Tsáſzár Flora fregátán Odeſſzát elhagyta, 's Várnához indúlt, hol a' gárda-sereg, Mihály Nagy-Hg. vezérlése alatt, Ő Felségéhez fogja magát kaptsolni. — Odeſſzából Sept. 5-dikén költ későbbi levél ſzerént, Ő Felsége a' Tsáſzár, ki Sept. 2-dikán délután Flora fregátán Várnához indúlt vala, az ellenkező ſzelek miatt a' következett éjjel ismét viſſzatért Odeſzſzába, és 4-dikben délután 6 órakor a' ſzárazon útazott az ármádához. — Az idegen Követek Standard fregátát várták, melly Gr. Woronzoff Grlist vitte Várnához, hogy azon Várnához hajózzanak.

Bukurestből Sept. 3, és 5-dikén költ levelek ſzerént, Kis-Oláh

Orſzág a' múlt hónap' utólsó napjaiban a' Viddini, és Kalefati ſzámos Török őrizetnek új kitsapásai miatt sok kárt vallott. Ekkor a' Törökök egy felől a' Mehedintzi kerűletben Csoroj-on kereſztűl Obedin-ig a' Sil-vizénél, Krajovával ſzembe; más felől majd Tirgusilig, a' Gorzai kerűletbe előrenyomultak; de minekutánna az ezen vidékeken találtató eleséget, és kéſzséget mind réſzint elvitték, réſzint elrontották, és az Oroſzoknak segitségök érkezvén, a' Sil vizén két helyen által mentek, ismét viſſza tértek Viddin mellé a' bésánczolt állásokba. Reménylik, hogy a' már megérkezett, és még érkezendő segítő seregek meggátolják a' Törököknek többſzöri kitsapásaikat, mellyek a' két Havas-al-földének olly károsok.

AUSTRIA.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége a' f. e. Aug. 21-dikén költ Kegyelmes Végzésénél fogva, a' Tsáſz. K. Bétsi Közönséges Udvari Kamaránál ſzolgáló Conceptuális Practikánsokat TT. Magyar-Szögyéni Szögyényi János, és N. Ajtai Cserey Farkas Urakat, ugyan azon Közönséges Kamarához Bétsületbeli Udvari Concipistákká méltóztatott kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége a' f. e. Sept. 2-dikán költ Kegyelmes Végzése által a' Ts. K. Közönséges Udvari Kamaránál megüresült valóságos Udvari Titoknokságra Plener Ignácz Urat eddig ugyan volt ott Udvari Concipistát, méltóztatott emelni.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Toulonból Aug. 30-dikán indúlt levélnek rövid értelmét közli e' képpen: „.... Távul lévén a' fő várostól, nem tudhatom, vallyon a' Moreába indúló expeditio ott is olly nagy fellelkesedést okozott-e, mint déli Franczia Orſzágban. A' Journálok nagy tetſzéssel beſzélnek róla, némellyek minden megſzorítás nélkűl, mások tartózkodólabb, de eggyik sem gyalázza, mivel a' közvélekedés igen nagyon fog ezen expeditió mellett. De a' tselekedetek inkább megmutatják ennek igaz voltat; ezeknek magam is tanúja vagyok. A' 42, és 57-dik Regementekbe, mellyek a' második oſztályhoz tartoznak, 100 új katonánál többen beállottak; a' 29-dikbe is, melly tegnapelőtt érkezett ide, minden pillantatban új katonák jelentik magokat. Ezen ſzaporodás még az Obestert is tünődésbe ejtette."

Azon hadi hajók, mellyek a' Sept. 2-dikán Toulonból Móreába indúlt oſztályt kisérik, ezek: Berry Herczegné, Dido, Finisterre, és Caravane. A' harmadik oſztályt is kéſzítik, Trident línea-hajó, és Armide kisérete mellett, melly Sept. 15-dikén fog a' tengerre indúlni.

A' Moniteur Mahonból Aug. 15-dikén költ tudósítás ſzerént ezt közli: „L'Alerte nevű Franczia brigg, de Nerciat Kapitány' vezérlése alatt, két Algiri miſztik-hajóval ide érkezett, mellyeket egy kis tengeröbölben Cap-Taeuz-tól nem meſſze,

kemény puska-lövöldözés után elfogott. Ezen brigg már előbb is Arlequin nevű Fr. kereskedő hajónak visszavételében vitézül munkálkodott, mellyet nehány hónap előtt ezen brigg' salupjai, és Adonis brigg' salupjai az Oráni kikötőhelyből kihoztak.

Victorieuse Korvet Sept. 1-ső napján Modonból, honnét Aug. 12-dikén indúlt meg, Toulonba érkezett.

NAGY BRITANNIA.

Hg. Wellington Cheltenhamból Aug. 31-dikén Londonba viszszaérkezett, 's onnét más nap Windsorba ment a' Királyhoz audientiára. Azután a' Hg. Stratfielsay mezei jószágába kikotsizott, hol több barátjait meg fogja vendégelni a' Vadászat kezdete alatt.

O' Connell Urat Clonmelben, déli Irlandnak nevezetes városában, hova Aug. 23-dikán érkezett, nagy örvendezéssel fogadták. Az egész környék szokatlan színbe öltözött. Az útak emberekkel meg vannak rakva, kik zöld ágakat hordoznak kezeikben; a' kotsisok, és lovak zöld pántlikákkal, kendőkkel, és borostyán-ágakkal fel vannak ékesítve. A' tartománybeli gyűlést a' Katholikusok' nagy templomában fogják tartani. Hutchinson Úr, Parlamentumi tag Tipperary részéről, a' gyűléshez egy levelet írt és már előre kimondotta, hogy ő a' Hg Wellington, és Peel Úr ellen készítendő Nyilatkoztatás ellen vagyon. Ezen levél nagyon tetszés ellen volt. A' Gellvay részére közelgető választáskor hihető, hogy egy igen gazdag Katholikus földes Úr, Bellen nevű, jó candidátióba. — Dublin, Kildare, Queen Grófságokban, Kilkenny, és Tipperary egy részében igen jól bíztat az aratás. Az idő igen kedvező, 's a' t.

A' Courier Sept. 2-dikán így ír: „a' Marokkói Tsászár ellenséges indúlatot mutat az Európai Hatalmasságok ellen. A' minap két hajót vásároltatott Gibraltarban, mellyeket szállongásra kikészített. A' mint mondják, a' Tangerben lévő Angol Consul a' Gibraltári Kormányozót arról tudósította, hogy két Marokkói Korzár Perseverance Angol hajót elfogta, 's még egy Austriai, 's egy Orosz hajót is. Az Angol Consul protestált a' Perseverance elvétele ellen; de a' Korzárok azt állították, hogy törvényesen van elfoglalva, mivel nem volt szabad úti levele, hogy a' Közép tengeren járhasson.

Galathea fregáta, 42 ágyús, már valahára Portsmouthból elindúlt, 's Stranford Lordot viszi Braziliába; útközben Madera szigeténél ki fog kötni.

TÖRÖK BIRODALOM.

Szalonikiból Sept. 2-dikán illy értelmű levelet írtak:

Veneto Austriai Tsászári brigg, és Zebra Angol hali salup által, mellyek Aug. 8, és 13-ikán hagyák el Alexandriát, vettük azon tudósítást, hogy az Egyiptomi Vice-Király, Sir Codrington Angol V. Admirális felszólításának enged-

vén, elhatározta, hogy seregeit, és fiát (Ibrahim Basát) Móreából viſszahívja.

Jul. 31-dikén Ocean Ang. línea-hajó Alexandria előtt megjelenék. Aug. 1-ső napján vasmatskát vetének ott: Asia, melly Codrington Admirális' záſzlóját lobogtatta, Dryad fregáta, Zebra brigg, és Racer kutterhajó; 2-dikán Pelorus, és Medina korvettek, és Riflemanbrigg. A' telegraf mindjárt tudósítást teve Kairóba, hol a' V. Király tartózkodott, az Angol Vice-Admirális' megérkezéséről. A' V. Admirális pedig maga réſzéről egy Tiſztet küldé Mehmed Alihoz. Codrington Admirális addig is minden tartózkodás nélkül beſzélle az ő megjelenése' czéljáról, t. i. hogy a' Vice-Királyt Ibrahim Basának viſſzahivatására, és a' Görög foglyoknak kiadatására bírja; és azt tevé hozzá: hogy ha ezekre reá nem áll a' V. Király, Egyiptomot legſzorosabban bekeríti, és még hathatósabb eſzközökhöz is nyúl.

Már Aug. 3-dikán Alexandriába termett a' V. Király; 4-dikben kihírdettetett eljövetele, és 5-dikben kellett volna megtörténni a' beſzélgetésnek ő közte, és Codrington Admirális között; de ez Codrington betegeskedése miatt más napra halaſztatott. Ez nap a' Basa a' maga palotájában fogadá-el az Admirálist ſzokott pompával. Drovetti, és Parker Consulok, 's egynehány Ang. Tiſztek jelen voltak a' beſzélgetésen. Boghos Jussuf, a' V. Királynak Kabinéti Ministere, volt a' Tolmáts. Ennek következése az volt, hogy a' Vice-Király megigérte, hogy fiát, és hadiseregét viſſzahívja, de a' maga hajóin, és előbb a' várakat általadják a' Móreai seregeknek, és Albániaiaknak, azaz: a' Szultán' seregeinek. A' mi a' Görög foglyokat illeti, a' V. Király az Alexandriában találtatókat oda igérte. Ezen pontról egy Eggyezést kéſzítettek, és Aug. 9-dikén aláírták; itt továbbá meghatároztatott, hogy Modonban, Koronban, és Navarinban 1500 emberből álló reguláris sereg maradjon őrizetül, és ezen várakba 4 hónapi eleséget ſzabad legyen vinni. Más nap Mehmed Ali, a' Görög foglyokat, kik a' fegyverházban dolgoztak, ſzámſzerént 172-tőt, az Angol Consuli lakáshoz vitette (közülök húſzat, 's egynehányat már vagy két hét előtt az Austriai Tsáſzári tengeri hatalom' közben járására ſzabadon botsátott, és Aeginába küldött vala); a' flottát is elkéſzíttette az elindúlásra. Mind a' ſzállító, mind a' hadi hajókat jól megrakják eleséggel, és jó summa kéſz pénzt is viſznek ezen hajók.

Aug. 11-dikén estve Codrington Admirális elindúlt. Az Ocean, Dryad, és a' két brigg az Egyiptomi flottát Móreába fogják kisérni. Alexandriában Aug. 13-dikán azt tartották, hogy ezen flotta 3 nap alatt vasmatskát hány (Morea' partjainál.)

Tudományos Dolgok.

4.) „Kún Történetek a' régi időből Újj Péter által. Pesten Pe-

trózai Trattner J. M. és Károlyi István Könyvnyomtató Intézetében, 1828. 12. rétben, 184. oldal."

A' Kún Nemzet vitéz tettei olly ſzámosak, maga a' Kún Nemzet olly régi, olly figyelemre méltó, hogy a' Világ Történetének nagy réſzét már az ősz korból elfoglalja. Az illyen Nemzetről méltó volt tehát külön is gondolkodni, 's ifiuságát az Atyák ditső tettei által ébreſzteni. Ezt kezdette a' lelkes Szerző, midőn Kún Ersébetet, Kuttén Kún Fejedelem Leányát, a' XIII-dik ſzázadból három énekben mint Regét elő állitja; ezt kezdette, midőn a' XI-dik ſzázadból Zádor és Ágota házossági öſzve keléseket három Fogásban énekli. Mind a' két Regének tárgya, nemzetisége, elrendeltetése, könnyen ömlő verse, és a' Regébe a' Kún Nemzet esmértetésének mesterségesen beléſzött Rajzolata köz figyelemre méltó, 's az érdemes Szerző eránt hálára gerjeſzt. Megſzerezhetni a' Könyvetskét 1 for. 15. kron Váltó Czédulában a' fent nevezett Intézetben és a' Könyvárosoknál.

5.) „Sententiae in Excelsa Curia Regia Anno 1828. Termino S. Stephani latae et publicatae. Pestini, Typis Nobilis J. M. Trattner de Petróza 1828. fol."

Minekutána a' Felséges Curiának Bírói Itéletei egyik nevezetesebb Talpkövét téſzik Magyar Orſzágban a' Törvény kiſzolgáltatásának, 's ezen Itéletek mind magának a' Felséges Curiának, mind az alsóbb Itélő Bíráknak sinórmértékűl ſzolgálnak, nem lehet hamvaiban is nem áldani és magaſztalni feledhetetlen emlékezetű Szögyéni 'Sigmond Personálisnak magos gondolkodását, mellynél fogva a' Magyar Areopágus Itéleteinek az idő ſzelleme és a' tárgy méltóságához képest nyomtatás által nyilvánságot adott. Igy nem tsak a' leirásbeli hibák meggátoltattak, hanem egyúttal az egéſz Nemzet időről időre láthatja és esmérni tanúlhatja a' Törvénykedés folyamatát, és azon fenék Okfőket, mellyek ſzerént vagyomát vagy birtokát kinekkinek elintéznie kelletik. Úgy véljük tehát, hogy a' Törvényhatóságoknak, de különösen az egéſz Nemességnek is, kedves dolgot tselekſzünk, ha meg érentjük, hogy a' Köz és különös Levéltárok ſzámára, hova ezen Itéletek igen is béillenek, az 1822. 1823. 1824. 1825. és 1827. eſztendei Itéleteket is a' folyó 1828-dik eſztendeieken kivűl egyegy Terminust 1 f. 30 xrjával pengő pénzben a' fent megnevezett Könyvnyomtató Intézetből megſzerezni lehet; 's ha még különösen arra is figyelmesekké téſſzük az Érdemes Hazafiakat, hogy 1825-dikben az Orſzág Gyülés kezdete miatt tsak 2. Terminus, 1827-dikben pedig az Orſzág Gyülés vége miatt tsak 1. Terminus Itéletei láthattak világosságot. Hogy rendſzerént mindegyik évben négy Terminus tartatik, azt úgy is mindenki tudja.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(24.)

Jelentés.

Vandza Mihály

Akademiai Képiró

ajánlja magát a' fő Nemességnek, és a' művészséget betsülő Publikumnak az ő általa olajjal festett eredeti Képeivel, és Tablóival, mellyek közül eggyik Corvinus Mátyás Királynak Beatrix K. Hg. Asszonnyal lett egybekelését, emberi nagyságban; a' másik 'Sigmond Brandeburgi Herczeget 1-ső Máriával ábrázolja. Mint hazai Képíró annyival is inkább ajánlja magát a' Hazafiaknak, minthogy tsak rövid ideig fog itt tartózkodni.

Szállásán meg lehet szemlélni mestermüveit a' Dunánál a' hidtól nem messze, előbb Gyürky, most Szita házában Nro 11. az első emeletben első ajtó, reggel 9 órától 12-ig, délután 3-tól 6-ig.

Hírdetés.

(1) Egy mezei Jószág, Magyar Országnak legszebb, legegésségesebb vidékén, melly tíz ezer holdnyi köztéren, annyi termékekkel kedveskedik, hogy hasonló arányban illy nagyságú más Jószág egy sem hajt annyi, és olly sokféle haszonokat, nevezetes fundus instructusával, és minden készségeivel, lakó- és gazdaságbeli épületeivel eggyütt árendába adatik; vagy a' kinek tetszik annak része, vagy egészen el is adatik. Bővebb tudósítást ád erről Tek. May Tabuláris Ügyész Úr, Pesten a' Leopold utszában a' Bujanovits Úr házában.

Hírdetés.

(1) Veresvár, és Solmár Budához közel a' Bétsi úton fekvő Helységekben a' Vendégfogadók, Mészárszékek, és Vízi Malmok ezekhez tartozandó Földekkel, és Rétekkel eggyütt — Zsemlye és Kenyér sütés, 's ehez járúló Liszt árúlás, — Veresváron lévő Zsidó Bolt, Tractérház — Kőbánya e' f. esztendő October Hónapnak 6-dik napján Veresváron a' Nagy Vendégfogadóban tartandó Kótyavetye által jövő Szent György naptól fogva kezdendő egymás után való három esztendőre a' többet ígérőknek árendába fognak adattatni. Ezekről bővebb tudósítást vehetni Veresváron lakozó Földes Úrnál.

Selyem portéka lerakóhely. Dáma ruhatár.

Debreczenben Pestről.

(3) A' fő Nemességnek, és az egéſz Tiſztelt Közönségnek tudtára adom, hogy én a' közelebbi Dénesi Vásárra Debreczenbe a' selyem portékaknak tökélletesen, és gazdagon kiválogatott külömbféle nemeivel, valamint más módi portékák válaſztmányaival, és a' házi, 's ékességbeli Dáma öltözethez tartozó minden némű ſzerekkel a' közelgető őſz-, és tél-Saison eránt különös gonddal lévén legelsőben fogok megjelenni. Azon ſzámos megkeresés, mellyre engem a' Magyar, és Erdély Orſzág minden vidékeinek fő Nemessége Pesti lerakó helyemben (a' Vátzi utſzában a' 26-dik ſzám alatt az Ámornál) méltatott, azon ketsegtető reményt gerjeſzti bennem, hogy Debreczenben is megfogom nyerni a' Nagyságos Dámák kedvét, mellyet kiválogatott 's valódi portékával, a' lehetségig óltsó árral, és a' legügyesebb ſzolgálattal iparkodom megſzerezni. Ezzel egybe foglalom a' Nagy Tiſzteletű Papsághoz való abbéli jelentésemet, hogy nálam bőséges válaſztási kéſz Misemondó ruhák, Pluvialék, és Dalmatikák a' legközönségesebb nemtől fogva egéſz a' legjelesebbig találtatnak, és hogy minden templomi ékesség elkéſzítését magamra vállalom, 's azt legſzaporábban végbe viſzem. Nem külömben vagyon nálam a' Nagy Tiſzteletű Urak ſzámára mindennémű selyem, és gyapjú Reverenda ſzer, és öv.

Mayer Vincze Bálint.

Minthogy én a' Debreczeni Dénesi Vásárra több eſztendők után legelsőben jelenek meg, azon alázatos köſzönöttel, mellyel a' Nagyságos Dámáknak erántam mutatott Kegyességét megesmerem, bátorkodom nékik, és az egéſz Tiſztelt Közönségnek ajánlani különös ſzorgalommal válogatott a' legújabb izlés ſzerént, valódi ſzerből kéſzült minden nemű Dáma-ruháim tárát.

A' kegyes megkeresőknek ajánlom a' nálam kéſzen találtató, 's a' Párisi, és Bétsi Journal ſzerént kéſzült ékességi, menyaſſzonyi és bálra való nehezebb, és könnyebb selyemből kéſzült ruháimat, Tüll-anglais-, és Lynons-, Ruháimat, és felső ruháimat akár Marzlinból, akár Paplinból, akár Merinoból, Jaconetből vagy angolyváſzonból való bélléssel, v. a' nélkül;

Öltőimet, és Köpönyegeimet Gros des Naplesből, Marzlinből, Wadmaalból; angoly módra kéſzült igen finom vizálló Circassiennes és Seráil poſztóból, mellyeknek igen nagy, és külömbnemű válaſztása, és legujabb izlési mivolta a' Tiſztelt Dámákat ſzinte meglephetné; végre

Fekete Köpönyegeimet, Viklereimet, és Sléfereimet, Levantinból, és Marzlinból, 's reménylem, hogy a' tökélletesen tiſzta munka, és pontosan meghatározott eladó árnál fogva köz meg elégedést nyerendek.

Giergl Antal.

A' mi itteni, ſzinte mint Pesten, közös eladó-helyünk Debreczenben a' Bétsi Nagykereskedés utſzában ez alatt a' czím alatt vagyon:

„Az Ámornál"

Még ezen kivűl kinyilatkoztatjuk, hogy mi minden reánk bizandó rendelést akár egyes ruhadarabokra, akár pedig egéſz ruházatra nézve köz köteleztetés, és kezeskedés mellett elfogadunk, és azokat legſzaporábban, és legjobban elkéſzítve az adandó adresse ſzerént megküldjük.

Mayer Vincze Bálint. Giergl Antal.

Híradás.

(1) Méltóságos Báró Wenkheim Ferencz Maradékainak réſzéről köz hírré tétetik, hogy Szabad Királyi Pest Városában, Ketskeméti utſzában 534-dik ſzám alatt lévő, és őket közössen illető Ház, hozzá tartozandó kerttel, és kettős kaſzállóval eggyütt e' folyó eſztendei November hónapnak 11-dik napján, Nemes Pest Városa Urbariatus hivatalában, a' hol az eladás feltételeit is megſzemlélhetni, Licitátió útján árúba fog botsáttatni.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy az Aradi K. Kamarai Uradalomban, és pedig Kujed helységében mintegy 278 Pos. mérő tsöves kukoricza a' f. h. 26-dikán; és Somoskéz falúban 200 Pos. mérő ezen h. 24-dikén nyilván való Kótyavetye által a' többet igérőnek el fog adatni. Költ Budan Sept. 17-dikén 1828.

Híradása
Énes Jánosnak,
Pesti Polgár, Férfi Szabó-Mesternek.

(3) A' ki is mostan ezen álló Debreczeni Szent Mihályi Vásáron legelsőbben megjelent a' legjobb minéműségű poſztókból kéſzült, külömbbféle, és igen illendő árrú Férfi Ruházatokkal, és ajánlja magát a' Nagy Érdemű Uraknak, valamint is az érdemes Publikumnak tökélletes megelégedésére kivánván ſzolgálni, egyſzersmind Ő abban a' reménységben vagyon, hogy munkájának jósága és tsinossága által tellyes bizodalmokat továbra is meg fogja nyerni.

Boltja vagyon a' Bétsi utſzában a' Kostgleba Úr boltjának által ellenében.

Wigand Otto Könyvárosnál

Pesten a' Vátzi útzában Kappel' Házában előre lehet fizetni 4 forintokkal ezüstben.

Schmid Kristóf' Irományainak VIII. Kötetekből álló Gyűjteményére, melly a' legoktatóbb, és legkellemetesebb Történeteket, és előbeszélléseket foglalja magában. Magyar nyelvre szabadon általtette Csontos István.

Ezen Gyűteményből már III kötet készen vagyon, 's az Előfizető Urak azokat kötve azonnal kezekhez is vehetik; két hétre a' IV-dik Kötet is megjelenik, és minden arra következendő két hétre eggyeggy kötet, a' míg az egész Munka készen leszsz; 's annakutánna az ára fellyebb fog emeltetni.

Ugyan ő nálatalálhatnak e' következendő Könyvek is:

Encyclopaedia, vagyis a' Tudományok' Esméretére tanító Könyv; Talprajzolat a' Tudományok' öszves előterjesztésére. Eschenburgnak 3-ik eredeti német Kiadása szerént, bővítve Lánghy István által. 8-o 1828. Pesten - - - 3 fl. C. M.

Visgálódások a' Világ' Alkotmánya felett. Nap-Rendszerünknek rézremetszett képbenvaló előterjesztésével. 8-o Pesten 1827. Kötve. - - - - 30 xr. C. M.

Visgálódások a' Mindenség felett, Dalberg' 6-ik Eredeti Kiadása után kiadta Lánghy István. 8-o Pesten Kötve 30 xr. C. M.

Delectus Poëtarum Pars I-a Sales Poëtici proverbiales et jocosi, ad condimentum honestae Conversationis, Recreationem, et Eruditionem simul studiosae Juventutis collecti. Editio secunda aucta et emendata. Pars II-da Variorum Poëtarum Carmina selecta: Descriptiones poëticas et morales, Epigrammata et Aenigmata continens. A Stephano Lánghy collecta. 2 Tomi 8. Budae 1825.

Közönséges Ex. 2 for. Basiliai Velin papiroson 5 ft. C. M.

Manuale Procuratorum et Causantium, complectens Processus in Jure Hungarico occurrentes, ordine alphabetico exprimens Instituta, quo quis Actor, contra quem Incattum, coram quo Judice procedendum, quidve probandum habeat, ut Objectum Processus assequatur, adjectis nonnullis Observationibus. 8-vo Pestini 1828. - - - - 1 fl. 12 xr. C. M.

A Gabonának Pesti piaczi ára Sept. 19-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiszta Búza 7 for. 40 kr. Kétszeres 6 for. — kr. Rozs 4 for. 10 kr. Árpa 2 for. 50 kr. Zab 2 forint — kr. Kukoricza 2 for. 48 kr. Köles 2 for. 40 kr. Köles kása 6 for. 40 kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(25.)

Pesten, Szerdán, Sz. Mihály Hava 24-dik napján 1828.

Ősz i Fa.

A' zöld fák ősszel kopaszodnak, nedvök elalszik;
Nints új hajtások, moh lepi kérgeiket:
Ámde nekünk kedveskednek jóféle gyümöltsel;
'S nagyra betsüljük azért. — Illyen az emberi kor.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsász. Kir. Felsége Nagy Tiszteletű Farkas Ferencz Urat a' Székes Fejérvári Püspöki Hivatal' Titoknokát, és Levéltárnokját, a' Sz. Theologia' Doctorat, és ugyan ott a' Theologia' Professorát, 's a' t., — továbbá Nagy Tiszteletű Májer Jó'sef Urat, Székes Fejérvári Plébánust, és a' felső Székes Fejérvári Kerület' Vice-Esperestjét, Sz. Theologia Doctorát, 's a' t. a' Székes Fejérvári Egyház' Kanonokjaivá méltóztatott kegyelmesen nevezni.

Továbbá Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Piestyánszky Lajos Urat, a' N. M. Helytartó Tanátsnak nyugodalomba tett Titoknokát, Királyi Tanátsosi nevezettel a' taksák elengedése mellett megtiszteltni.

Szabad Királyi Szabadka Városának Nemes Tanátsa a' f. September 15-dikén tartott ülésében T. Kováts Antal Orvos Doctor Urat több Folyamodók' közül a' voksok' többsége által a' Város' második Physicusának választotta.

A' Pesti Kir. Fő Oskolában a' f. September hónapban, Ns. Somody Issván Úr Magyar nyelven végezte a' Földméréshez tartozó Tudományokból a' szokott szoros vizsgálatokat (rigorosa Examina); a' mi annál ditséretesebb, mivel előtte, noha az ide kaptsolt Mezei Gazdaságból már többen, de a' valóságos Földmérés Tudományából tudtunkra kivűle senki sem tett magyar nyelven illy próbatételt.

Nagy-Várodon a' f. Sept. 11-dikén meghalt Fő Tiszteledő Csák Ferencz Úr, Gáborjáni Sz. Mihály Arkangyal' Apátja, a' Nagy-Váradi Székes Egyház' Fő-Esperestje, és Kanonokja, Ts. Ns. Békes, és Bihar Vgyék' Tábla' Bírája, jótévő életének 64-ik esztendejében. A' boldogult lelkes buzgó hazafi, 's a' nemzeti nyelv, és literatura' derék part-

fogója és kedvelője, valamint az emberiségnek kegyes jótévője, és a' megyének egy fényes érdemű Papja volt.

Kalotsáról, Sz. Mihály Hava 17-dikén. Ha igazán szívén fekszik akár eggyes személynek, akár egész társaságnak az ifjúság' helyes nevelése, mindenkor ditséretes. — Itt helyben mind eddig az úgy nevezett első Grammatica hijányozott: de már jövő Oskolai esztendőben N. Méltóságú Klobusiczky Péter Kalotsai Érsek Úr Ő Excellentiájának nagy lelkű rendeléséből, 's adakozásából azt a' Kegyes Oskolák' Rendén lévő Tanítók tanítani fogják. — Nem külömben az előbbi rozzant Nemzeti Oskolák helyén emeletes derék új Oskolák a' Tanítók lakásával eggyütt készűlnek a' fenntisztelt bőkezű Földes Uraság' segítsége mellett a' Város' költségén; a' hol is a' szokott két Normális Osztályokon kívül leány-, ét rajzoló-Oskola külön nyittatik. A' veszedelmes tűztől ment részében a' Városnak lehet a' tanúló Ifjúság' szállására elég alkalmatos helyeket találni.

Nagy-Károlyból. — Aug. 27-dikén Nagy Méltóságú Gróf Károlyi Sándor Úr által Városunk' kebelébe helyheztetett Kegyes Oskoláknak Rendje, a' gyenge Ifjúságnak nevelésében eltöltött első százados ünnepét nagy lelkű Fundátorai, és minden viszontagságaikban kegyes Gyámolítói eránt méltó hálaadatosságoknak mennél nyilvánságosabb megbizonyítására egész tisztelettel, 's annál szentebb örvendezéssel üllötte, mennél méltóbbnak tartatott ugyan ez alkalmatossággal Fő Lelki Pásztorát, Méltóságos, és Fő Tisztelendő Hám János Szathmári Püspök Ő Nagyságát legelőször szíves kebelébe fogadni, és méltó tisztelettel illetni; ki mind a' század évi, mind Calasantius Sz. József a' Kegyes Oskolák Szerzője ünnepének diszesítésére előtte való nap megjelenni méltóztatott.

Ő Méltóságát a' Templom' ajtajában a' Collegiumnak Rectora, Plébános, és a' Gymnasiumnak Directora, Nagy Tiszteletű 's Tudós Bokross Ferencz, szerzetes Társaitól környűl véve, fontos, és hathatós kiejtésekkel készűlt beszéddel fogadta, mellyre Kegyes Fő Pásztorunk lelki felemelkedéssel felelt, jeles magaztalással kinyilatkoztatván, melly nagyon szívén viselné a' Kegyes Oskoláknak Tagjait, kiknek a' tanításra fordított hív szorgalmok által száz évek eltöltével Nagy-Károlyban 23 Gróf, 18 Báró, — Fő nemes rangú 1689. — Nemes familiából származott 13973. — Polgárok 4984. — alább való sorsúak 1206. neveltettek; valamint fáradhatatlan buzgóságok által a' lelkeknek száma, melly először 12-ből állott, ekkoráig 5178-ra szaporodott légyen; szívet érdeklő beszéde, és áldása végezetével a' Collegium' Tagjai hódulásoknak jeléül kéz-tsókolásra mentek; végezvén pedig Ő Méltósága az Egek' Urához intézett buzgó esedezésit, a' Collegiumba számára készűlt szobákba felvezettetett.

Az említett nevezetes napon az

ünneplést kezdette 8 órakor T. Hoffmann Ignácz, az Isten igéinek helyben német Hirdetője, ki a' néphez fontos beſzédet tartott, mellyben a' Méltóságos Gróf Károlyi Familiának a' Hit, és Tudományok gyarapításában jeleskedő érdemeit ékesen fejtegette, és méltóképpen magaſztalta. Ugyan ezen tárgyról Nagyon Tiſztelendő, 's Tudós Katona György Úr, Mező-Petri Plébános magyar nyelven ſzóllott. A' hálaadó Áldozatot Ő Méltósága Kegyes Fő Páſztorunk fényes ſzertartással mutatta bé a' Kegyelem' Urának, mellette tiſztelkedvén: F. T. Slachta Márton, Krammer Mihály, Obermayer András Kanonok Urak, meg a' Szathmáry Lyceum, és a' helybeli Gymnásium Tanítói; az áldozatot berekeſztette Ő Méltósága a' Téged Isten dítsérünk énekével. A' ſzokott utolsó kis Misét követte a' Collegiumban az ebéd, mellyet a' Környékbeli N. T. Egyházi, és Világi Rend, Gróf Hardegg Henrik Vasas Regementjének, valamint a' Méltóságos Uraságnak Fő Tiſztei ékesítettek. Ugyan ekkor oſztogattattak ki e' fényes ünneplésre kéſzített nyomtatványok is: ú. m. a' néphez tartott beſzédek, Nagyon Tiſztelendő, 's Tudós Bokross Ferencz Collegium Rectorának Deák, és TT. László Aloiz az Ékesſzóllás Tanítójának Magyar Versei, mellyek ſzinte az ünnep' fő tárgyára intéztettek.

28-dikán Ő Méltósága ismérétes Fő Páſztori buzgóságát azon valóságos Apostoli lélekkel újabban bizonyította meg, hogy a' Sz. Misé' áldozatja után, ſzemélyesen egy betegen fekvőt az örök útra elkéſzíteně, mellynek végivel minnyájoknak ſzíves kívánási között Szathmárra viſſzatért.

AUSTRIA.

Sept. 15-dikén Ő Ts. K. Fő Herczegsége Rainer Hitves társával eggyütt kivánt jó egésségben Majlandból Bétsbe érkezett.

Ő Királyi Magasságok Vilhelm, és Auguſzt Burkus K. Herczegek Sept. 15-dikén Badenből a' Bétsi Ts. K. Residentiába érkeztek.

Douro Marquis, és Lord Wellesley Károly, Wellington Herczegnek két fiai, Sept. 15-dikén Szileziából Bétsbe érkeztek.

A' Traiskircheni táborban a' felette kedvetlen időjárás miatt több napig félbe ſzakadtak volt a' hadi gyakorlások, 's a' seregek a' ſzomſzéd falukba rendeltettek vala; de később-en az idő jobbra fordulván, ismét elkezdődtek; Sept. 19-dikén Lovag hadí gyakorlás volt, 20-dikban két Gyalog, és két Vadáſz Rgt mutatott ál-hadat.

FRANCZIA ORSZÁG.

Straſzburgból Sept. 7-dikén költ tudósítás ſzerént a' Franczia Király előtte való nap estve Zabernbe érkezett, Alsatiának véghelyébe. Ezen város' kastélyának tornáczáról majd az egéſz Alsó-Rajnai Megyét megláthatni; estve 8 óra tájban egy rakéta által adatott jelre, Alsatiának minden helységeiben meggyujtatott az öröm-tűz, és a' harangok zugni kezdettek; így a' Királyt az egéſz

)(*

tartomány egyſzerre köſzöntötte.— A' Sept. 8-diki tudósítás leírja a' Királynak Sept. 7-dikén történt pompás bémenetelét Straſzburgba. A' Párisi orſzágút tömve volt nézőkkel. Délután 1 1/2 óra tájban a' Király a' várostól egy fertály órányira kiſzálla kotsijából, és a' győzedelmi kapuig lovagla; ott a' Bíró által fogadtaték, ki a' város' Tanátsát bémutatá, és a' város kultsait általadá. A' Király után temérdek sok paraſzt lovasok nyargaltak, kik Zaberntől tsak magok volt az ő őr-kiséről. A' Király lépést kereſztül lovagola a' városon, ſzámtalan nép örvendezése között. A' házak kárpitokkal, koſzorukkal, és liliomokkal ékeskedő záſzlókkal díſzlettek. A' Királyt a' ſzékes templom' ajtajánál a' Püspök fogadá a' Papsággal eggyütt. A' ſzokott imádság után gyalog a' kastélyba ment, hol a' ſzűzek' gyűlekezete várta, kik virág-koſzorukat tartának. Ezután több bémútatások történtek. Továbbá Ő Felsége elfogadá a' Würtembergi Királyt, a' Bádeni Nagy-Herczeget, 's más fő ſzemélyeket, kik is, valamint a' Megye polgári és hadi Rendei Ő Felségénél ebédeltek. 8 1/2 órakor Ő Felsége a' játékſzinbe ment, hol fényes gyűlekezet várakozott reá, és végig megvárta a' játékot, noha éjfélutánig tartott. Estve a' város ki volt világoſitva. — Más nap 10 1/2 órakor Ő Felsége a' Mise után a' gyalogság, és pattantyusság' hadi gyakorlásait nézte. Azután a' katonai, és polgári kór-házakat ſzemlélte meg; délben a' városházánál a' város nagy vendégséget adott, hol a' Király a' többi Királyi, és Herczegi fő vendégekkel megjelent. Estve a' bálba ment Ő Felsége, mellyet a' Megye' Praefectusa adott. A' város' kivilágosítása most még fényesebb volt mint előtte való nap. — Sept. 9-dikén külömbféle nevezetességeket megnézegetett; 's ekkor estve is a' város tündöklő világos volt. — 10-dikben reggel 9 órakor tovább folytatta útját Colmár felé. A' Würtembergi Király meg 9-dikben reggel viſſza indúlt Stuttgartba.

A' Franczia kibujdosóknak helyben hagyatott kármentése Sept. 1-ső napjáig 716 milliom frank tőke-pénzre, és 21 1/2 milliom interesre ment.

A' Messager des Chambres így ſzóll: Maison Grlis' hivatalos tudósítása, mellyet Emulation hajó hozott, azt jelenti, hogy az expeditiónak első oſztálya Aug. 26-dikán Navarintól valami 80 órányira volt; hogy a' hajózás addig igen ſzerentsés volt, egy betegje sints még.

JÓNIAI SZIGETEK.

Korfuból Sept 1-ső napján.— Tegnap előtt estve 9 órakor a' Lord Fő Bíztos, Ádám Grlis, ki Aug. 26-dikán a' Jóniai gőzhajón Zantéba ment vala, hogy ott Sir Pulteney-Malcolm Angol V. Admirálissal beſzélljen, ismét ide viſſzatért. A' mint híre van, Ádám Grlis ott nem találván Sir P. Malcolm V. Admiralist, Navarinba ment, hol ezen Admirális akkor tartózkodott, és de Rigny, 's Heyden Admirálisokat is ott találta, kik ſzámos hadi hajókkal (28-ra teſzik ſzámát) a' Na-

varini kikötőhelyben állottak vasmatskán.

Az említett gőzhajónak visszaérkezése után tsak hamar itt azon tudósítás terjede el, hogy Sir Codrington Edvárd Alexandriából a' Navarini vizekre visszá érkezett. Küldetésének az volt oka, hogy az Egyiptomi Vice-Királyt reá vegye fiának Móreából visszahívására, és az ő hatalmában lévő Görög foglyoknak szabadon botsátására. Mehmed Ali elfogadta Sir Codrington' javallatát, és neki általadott egy, Ibrahim Basának szólló levelet, mellyben fiának megparantsolja: hogy Egyiptomba térjen visszá, és az erre szükséges hajóknak elküldetését igéri. Azt mondják, hogy Codrington Navarinhoz megérkezvén, Dryad fregátát Patrászba küldötte, mert ott van most Ibrahim Basa, hogy attya' levelét neki megvigye, 's őtet meghívja Navarinba az egygyütt beszéllgetésre.

Tegnap délután 3 órakor Gr. Guilleminot Juno fregátára ült; Ribeaupierre Úr már Aug. 31-ikére virradó éjjel ment Constantia fregátára. Az ide való várból, és Adria nevű Austriai Tsászári korvetről) melly nehány nap előtt érkezett ide Vurlából) midőn Gr. Guilleminot Grlis hajóra szállott, ágyulövésekkel tettek köszöntést, mellyeket Juno fregáta visszonozott. Ribeaupierre Urat is köszöntötte Adria, 's erre is felelt az Orosz hajó. 3 óra után mind a' két fregáta, de ellenkező széllel, az Archipelagusra indúlt. A' Navarintól Aug. 30-dikán ide érkezett Ochta Orosz brigg hasonlóképpen ezek után indúlt. Strangford-Canning Úr is elindúlt az Archipelagusra még Aug. 26-dikára virradó éjjel, de Zantéban egy nap mulatni szándékozott.

Korfuból Sept. 9-dikén. — Sir Frederik Ádám nevű gőzhajó olly tudósítást hozott, Zantéról, hogy az első Franczia expeditio, 8 — 9000 emberrel, Aug. 28, és 29-dikén Petalidihez (a' Kalamatai öbölbe) megérkezett. Ezen levél szerént a' seregek mindjárt kiszállottak a' szárazra, 's ezen vidéknek szomszéd hegyi lakosai által, kik tsoportonként tódultak oda, nagy örvendezéssel fogadtattak. — Némelly hajósok azt bizonyították, hogy Ibrahim Basa Patrászból Pyrgoson keresztül a' Messzeniai várakba visszatért. Az útközben nem bántotta a' lakosokat; a' vett eleséget is pontosan kifizette. Bizonyos Ullo nevű ember, Ibrahim Basának eleségre ügyelő Tisztje, ki Modonból egy hajó érczel, rézzel, és ó-vassal Zantéba érkezett, azt állítja, hogy 40 Egyiptomi szállító hajó érkezett Modonba, hogy Ibrahim Basa seregeit ott felvegye, 's elvigye.

Tegnap délután ide érkezett Anconából 4 nap alatt a' Görög Országlószékhez küldetett Orosz Tsászári Ágens, Gróf Bulgari, Concordia nevű Pápai gályán, és holnap a' Joniai gőzhajón Zantéba megyen. Bulgari Gróffal vagyon Gróf Panin Orosz Tsász. Udv. Tanátsos, és Sassanoff Orosz Zászlótartó.

DÉLI AMERIKA.

A' Londoni Courier ezeket jelenti: Karthagenából Jun. 20-dikán

indúlt levelek majd semmit sem írnak egyebet a' hivatalos tudósításoknál azon történetekről, mellyek az Ocannai nemzeti gyűlés' elofzlását, és a' fő hatalomnak Bolivárra ruházását okozták. Úgy látfzik, hogy a' fzabad gondolkozású felekezet nem tsak ellene fzegezte magát Bolivár' plánumainak, hanem egy Constitutiót is javasolt, mellynek fő czélja abból áll, hogy ő minden orfzágos hivatalból kizárattassék. Tsak hamar egy Ellen-Constitutiót kéfzített Bolivárnak egy embere Senor Castillo, mellyet az Ujságok úgy hírdettek-ki, mint Kolumbiára nézve legalkalmatosabbat, és a' Szerző reménylette: „hogy a' hazafiuság, és okosság az eggyes indúlatoskodáson győzedelmeskedni fog." De ő megtsalatkozott, és a' dolog egéfzen másként ütött ki; nem volt tehát egyéb hátra, hanem hogy a' másként gondolkozók magokat vifzfzahúzzák, ezt megis tették valami 18-an, vagy 20-an; 's ez által a' gyűlés' tanátskozása semmivé lett, mivel 55 tag fzükséges, hogy a' végzések törvényesek legyenek. — Illy kétes környűállások között, így fzóll a' Karthagenai Ujság, tsak az az ember, ki Kolumbiát, Pérut, és Boliviát a' tirannusság' járma alól kivonta, védelmezhet minket a' fenyegető fzélvéfz ellen. Bolivar, azon fő hatalommal felruházva, mellyet neki illyen esetekben a' Constitutio enged, egyedűl az a' fzemély, ki a' békeséget köztünk fentarthatja. Vajha sokáig üljön a' Praesidensi fzéken, mellyen most 3 milliom lakosok' megelégedésére űl; és vajha nyomorúlt ellenségeinek bofzujára, buzgóságának, és nagy lelkűségének új bizonyságát adja! Az Orfzágnak fzüksége van az ő fzolgálatjára; és ő attól el nem vonhatja magát, mivel annak fzabadítója, attya, és megujítója." — Bolivár, ugyan illy gondolattal lévén, nem is tagadta meg fzolgálatját. Bogotától nem meffze lévén, és hihető az ő javára fordúlt dolgokat megértvén, béjöve a' fő városba, és olly nagy örvendezéssel fogadtatott, melly még az igen nagyra vágyást is kielégíthette volna. A' nagy piaczon ezen napra egy thrónus állíttatott, 's ehez vezettetett nagy ünnepi pompával. Ide felülvén, elfogadá a' Tifztviselők', és előkelő lakosok' fzerentse kívánásaikat. Válafzában azon meghatározott bíztatást adá, hogy a' reá bízott hatalmat arra fogja fordítani, hogy az Orfzágot megmentse, a' pártütést, és fejetlenséget elnyomja. De még általjában nem bizonyos, vallyon Dictatori hatalmát minden ellenmondás nélkűl megismérik-e kivált azok, kik Ocannában ellene dolgoztak."

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Görög Orfzági Közönséges Ujság Aug. 13-ikán (új Kal. fzerént) illyen tudósítást közöl Aeginárol: „A' múlt Kedden délután 4 órakor Ő Exja a' Praesidens megfzemlélte a' munkákat azon épűleten, melly 600 fzegény gyermek' befogadására, és nevelésére van rendeltetve; innét azon ofzlopokhoz ment, hol az új vefzteglő ház (contumáczia) állíttatik-fel, mellynek épittetése már jól előhaladt, és minden tekintet-

ben megfelel rendeltetésének, és a' Közönség' várakozásának. Minekutánna a' Praesidens visszatért lakására, a' Panhellenionot, 's egyéb személyeket elfogadá.

„Aug. 10-dikén a' Görög Országlószéknél lévő Franczia ÁgensE mulation Fr. korvetten (melly az óta már Toulonba érkezett) Porosból Aeginába hajózott. Tegnap, Aug. 12-dikén, az Orosz Tsászári Admirális, Gróf Heyden, szigetünk' kikötőhelyébe érkezett.

A' Courrier de Smyrne Aug. 16-dikán Porosból Aug. 5-dikén indúlt tudósítást közöl e képpen: „A' Prevezába indúló expeditió már kész Ez áll az új gőzhajóból, két Görög briggből, két gályából, négy ágyúzó salupból, és husz nagy pramából, mindenik egy ágyúval. Ezen kis hajós sereg 800 embert visen, és Hastings Kapitány' flottátskájával magát eggyesíteni fogja. Azután mind a' ketten Church Grlissal eggyütt fognak munkálkodni, ki Mitikát birja, és 400 emberre fogytak katonái. Ezen idő alatt Ypsilanti serege, melly valami 2500 emberből áll, Metaxából Lutrakiba megyen, Salónánál ki szál a' szárazra, a' Prevezanál lévő öböl' végéig előre nyomúl, itt ismét hajóra szál, hogy Preveza városát, és várát elvegye. Úgy látszik, hogy a' várőrző Albaniaiakkal eggyetértésben vannak a' Görögök. De ma azt mondják, hogy Patrász a' pártütő Albániaiak' kezében vagyon, és ezt elfoglalni sokkal hasznosabb. Ennél fogva a' plánum megváltozott, és Ypsilanti parantsolatot kapott, hogy Voszticza felé indúljon, 's készen legyen Patrászt elfoglalni, ha talán a' pártütőktől vagy pénzen, vagy igeretek által meg lehetne nyerni." (De már az Albanusok általadták Patrászt a' Lepantói Basának, mint máskor megírtuk.)

Jutalom Hírdetés.

A' Magyar Nemzeti Museum a' ditső Marczibányi Familia Intézetére ügyelő Tekéntetes Kiküldöttség Itélete szerént Felséges József Tsászári Királyi Fő Herczeg és Hazánk szeretve tisztelt Nádor Ispányának kegyes engedelméből 's jová hagyásából köz hirűl adja, hogy a' fen tisztelt Marczibányi Familiának esztendei 100. Váltó forintokat tevő kissebb Jutalmát, melly esztendőnként a' Magyar Nyelvet tárgyozó Jutalom Kérdések megfejtőjinek szokott megitéltetni, a' következő nagy érdemü Tudós Férfiak nyerték meg, úgymint:

Az 1819-dik esztendőre feltett ezen kettős Kérdésre: „*Fejtessék meg elegendő Tudománnyal a' Név Eseteinek Természete, és különböztető Jegye, 's fenekes magyarázat szerént a' Nyelv Természetéből határoztassék meg, hány Eseteik vagynak vagy lehetnek a' Magyar Nyelv Neveinek*' továbbá: „*Vagyon-e szenvedő Igehajtogatása a' Magyar Nyelvnek, és ha vagyon, miképen és mi oknál fogva kell a' Magyar Nyelv szenvedő Igéit módok, idők, személyek és számok szerént hajtogatni.*' békűldetett négy Feleletek közül azon Munkának itéltetett a' Marczibányi

Familia Jutalma, melly illyen Jelszó alatt készült: „*Scire est per causas scire.*" Ennek Irója volt, a' mint a' felbontatott levélke mutatta, Tek. Tudós Beregszászi Nagy Pál, több Tek. Nemes Vármegyéknek Tábla Bírája, kit közelébb a' Magyar Literatura nagy kárára veszített el.

Mivel azonban még más két Felelet is igen tudós munkának tartatott, úgy hogy az előbbenyivel méltán vetekedhetett az érdemről, minekutána Nagy Méltóságu Cziráki és Dienesfalvai Gróf Cziráky Antal Ország Birája Ő Excellentiája, mint a' Kiküldöttségnek érdemekkel tündöklő Elölülője, ditső Hazafiui Indulatból a' második Munka készítőjének önként maga 100. Váltó forint Jutalmat kívánt volna ajándékozni, felnyittatván az ezen Jelszovu Munkának: „*In loquendo non si quid vitiose insederit, pro regula sermonis accipiendum est*" lepetsételt levélkéje, úgy találtatott, hogy ennek Irója Nagy Tiszteletű Tudós Gáthy István Szathmári Prédikátor és Tek. Nemes Marmaros Vármegyének Tábla Bírája, Nemzetünk igen jeles érdemü Tudósa.

Ezek után a' harmadik Munkának, mellynek Jelszova vala: „*Nulla est honesta Avaritia, nisi temporis*" megjutalmaztatására is négyen együtt az Intézet Tagai közül 100. Váltó forintokat ajánlván, és a' lepetsételt levélke felszakasztatván, kitetszett, hogy ennek készítője Tiszteledő Tudós Szeder Fábián, Szent Benedek Rendén lévő Áldozó Pap, Római Arcas, és a' Nagy Szombati Királyi Gymnasium Directora, és Residentia Elöljárója.

Az 1820 dik esztendőre feltett ime Kérdésre: „*Mitsoda Befolyása volt a' Deák Nyelv belső alkatmányának a' Magyar Nyelv belső alkatmányába? Tekéletesedett-e a' Magyar Nyelv ez által vagy sem?*" béküldetett két Felelet közül azon Munka nyerte el a' ditső Marczibányi Familia Jutalmát, mellynek Jelszova vala: „*Idem Protector et Hostis.*" Ennek tudós Irója Gáthy Károly Ingenieur, és Huszthi Királyi Erdő Tiszt.

Az 1822-dik esztendőre feltett ime Kérdésre: „*Vagynak-e az Erdély Országi Magyar Nyelvnek a' Magyar Országi Nemzeti Nyelvre nézve Különösségei? Ha vagynak, mellyek azok, és mellyek egyenesen a' Székelység Magyar Nyelvének különös Tulajdonai?*" béküldetett egy Felelet is, mint szép szorgalmu munka, megnyerte a' ditső Marczibányi Familia Jutalmát illyen Jelszó alatt: „*Értelmes 's tiszta Beszéded Czifrázás nélkül legyen: azt kijelentened illik olly hangon, mellyhez Magyarok füle szokva van.*" Ennek Szerzője Kováts Tamás a' Philosophia Doctora, és Rudits Máté Királyi Tanátsosnál akkor Tanító Almáson Tek. Nemes Báts Vármegyében.

Pesten, September 22-dikén 1828.

Horvát István m.k.
A' Széchényi Országos Könyvtár Őrzője.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(25.)

Hírdetés.

(1) A' Georgiconban a' közelebbi Oskolai eſztendő végével ismét két Stipendium üresülvén meg, azoknak elnyeréséért való folyamodás e' folyó eſztendei October 20-dik napjáig fogadtatik el. Ezen Stipendiumokból tsak ollyanok réſzesülhetnek, kik a' Philosophiai tudományokat ditséretessen végezték, magyar, német és deák nyelvekben eléggé jártassak, 's ép és egésséges testel bírnak, a' mellyeknek valamint erköltsi magokviseletének próbájául, ők Keſzthelyre a' Méltóságos Grófnak minden Uradalmaira ügyelő Directiójához bizonyság leveleket vagy eredetiképpen, vagy pedig hiteles párokban Könyörgő leveleikhez csatolva elmulhatatlanul béküldjék.

Mindegyik Stipendiatusnak, a' ſzabad ſzálláson füttésen, gyertyán, író 's rajzoló ſzereken kívül a' tanulásra való eſztendőben 200 for. Váltó Cz. fizetése léſzen.

Azon kívül hogy a' Georgiconban a' Gróf Uradalmai ſzámára a' Mezei Gazdaságnál viselendő ſzolgálatokra Stipendiatusok neveltetnek, megengedtetik másoknak is, kik a' mezei gazdaságot tulajdon költségeken tanulni kivánják, a' Leczkékre, 's gazdaságbeli Experimentumokra való ſzabad be és eljárás, de tsak ugy, ha a' kiſzabott Oskolai törvényeket pontossan megtartandják. A' Külső Praktikánsok ſzükségeikhez képest azon tudományokat halgathatják, a' mellyeket akarnak; mindazonáltal a' halgatottakból ők is tartoznak előmeneteleiknek próbáját adni.

A' Georgiconi Praktikánsok a' következendő tudományokat tanulják: 1.) A' Terméſzet Historiáját. 2.) A' Chemiát és Technologiát. 3.) A' Mezei Gazdaságot. 4.) A' Számadások Vezetését. 5.) A' Jószágok Kormányozását. 6.) A' Marhaorvoslást. 7.) A' Földmérést és Gazdasági Épitést. 8.) Az Urbariumot.

Költ Keſzthelyen Sept. 17-dikén 1828.

Gróf Festetics Lászlo Ő Méltósága
Uradalmainak Directiója.

— o —

Nemes faj Juhok.

(1) Tekintetes Pest Vármegyében fekvő Gödi Puſztán Özvegy Nemes Mayerfy Józefné Aſſzonynál ſzámfeletti Juhai közül minden nap eladók: 100 darab Hágó Kos.
327 — nemzésre alkalmatos Anya Juh.
150 — Bárány.
300 — Ürü.

Hírdetés.

(2) Egy mezei Jószág, Magyar Orſzágnak legſzebb, legegésségesebb vidékén, melly tíz ezer holdnyi köztéren, annyi termékekkel kedveskedik, hogy hasonló arányban illy nagyságú más Jószág egy sem hajt annyi, és olly sokféle haſznokat, nevezetes fundus instructusával, és minden kéſzségeivel, lakó- és gazdaságbeli épületeivel eggyütt árendába adatik; vagy a' kinek tetſzik annak réſze, vagy egéſzen el is adatik. Bővebb tudósítást ád erről Tek. Máy Tabuláris Ügyéſz Úr, Pesten a' Leopold utſzában a' Bujanovits Úr házában.

Hírdetés.

(2) Veresvár, és Solmár Budához közel a' Bétsi úton fekvő Helységekben a' Vendégfogadók, Méſzárſzékek, és Vízi Malmok ezekhez tartozandó Földekkel, és Rétekkel eggyütt — Zsemlye és Kenyér sütés, 's e'hez járúló Liſzt árúlás, — Veresváron lévő Zsidó Bolt, Tractérház — Kőbánya e' f. eſztendő October Hónapnak 6-dik napján Veresváron a' Nagy Vendégfogadóban tartandó Kótyavetye által jövő Szent György naptól fogva kezdendő egymás után való három eſztendőre a' többet ígérőknek árendába fognak adattatni. Ezekről bővebb tudósítást vehetni Veresváron lakozó Földes Úrnál.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy az Aradi K. Kamarai Uradalomban, és pedig Kujed helységében mintegy 278 Pos. mérő tsöves kukoricza a' f. h. 26-dikán; és Somoskéz falúban 200 Pos. mérő ezen h. 24-dikén nyilván való Kótyavetye által a' többet ígérőnek el fog adatni. Költ Budán Sept. 17-dikén 1828.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(26.)

Pesten, Szombaton, Sz. Mihály Hava 27-dik napján 1828.

B ö l t s.

Bölts, ha szerentsétlen, nem tsügged-el; és ha szerentsés,
El nem bízza magát; eggyes arányba' marad:
A' szükség ha kívánja, kikel, 's megvív az igazság
Mellett; különben nem fitogatja eszét.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Mogyoród, Sept. 20-dikán. — Nagy Méltóságú Gróf Nádasdy Paulai Ferencz Ő Exja, a' Váczi Megyés Püspök, már azon tekintetből is, hogy a' Váczi Megyének utólsó törvényes egyházi látogatása tsak nem ötven esztendő előtt történt volna, ebbéli szent kötelességének tellyesítését eddig hátráltató akadályokat meggyőzvén, megyéjének látogatásához a' f. h. 15-dikén hozzá fogott, és pedig a' Székes kerületi Al-Esperestségben, midőn az nap délután harangok' zugása, mozsarak' durrogása, és a' nép' örvendezése között béérkezett a' Mogyoródi Plébániára, hol 16-ikban, és 17-ikben végzett egyházi vizsgálását azzal tette nevezetessé, hogy az ide gyülekezett egész Al-Esperestségi Papsághoz egy fontos, és ékes deák beszédet mondott, mellyre Fő Tisztelendő Gáspárik Kázmér Kanonok, és Fő Esperest Úr felelt a' jelenlévő Papság' nevében. Méltóságos Nagy-Károlyi Gróf Károlyi István Ő Nagysága pedig Ő Exja eránt viseltető szíves hajlandóságát azzal bizonyítá meg, hogy nem tsak Ő Exját Mogyoródon megtisztelni, 's Ő Exjának a' látogatást vissza-adni, hanem egyszer'smind a' Fóthi fényes, 's új ízlést mutató kastélyában 16-dikán igen gazdag ebéddel őtet, 's minden egyházi személyeket megvendégelni méltóztatott. — Innen Ő Exja tovább folytatta útját az egyházi látogatás végett.

N. Szebenből Sept. 13-dikán írják, hogy a' Sáskának egy serege oda is megérkezett, 's már tized napja, hogy ott vesztegel. Három-szék is tele van vele. Moldovából jő által Erdélybe, hol még sokkal több van.

Hadi Tudósítások.

A' Sz. Pétervári Ujság Sept. 9-dikén Eriváni Paskevits Generális' ármádájától illy tudósítást közöl: „Minekutánna Gr. Paskevits Grlis Bergmann Gen. Ma-

jor' osztályát Karsban hagyta, a' többi sereggel Jul. 28-dikán Akhalkalaki felé indúlt. Az út mintegy 100 verstnyi volt, és Tsyldir hegyeknek magas bérczei vágták keresztül, mellyeken egész nyáron által megmarad a' hó; ez a' menetelt igen megnehezítette. Ellenséget nem lehetett látni Aug. 3-dikáig, midőn az Akhalkalaki síkon 400 Karapavachi lovag-tűne szembe; de ezek is futásnak eredtek. 25-dikben a' sereg a' vártól 3 verstnyire Taparavan, és Gandara-Tsai patakok között szálla táborba, míg az alatt a' Generális a' várat megvizsgálá. Ez tornyos kőfalból áll, de nintsenek sánczai; két oldalánál foly a' két említett folyótska. Éjszak-kelet oldalánál fekszik a' fellegvár egy tetőn kőfallal, és tornyokkal. A' vár előtt állanak nehány nagy külső Városok' omladékai. Midőn a' Város felé közelíténk, egy ember sem volt a' kőfalakon, 's egy lövés sem esett; csak igen sok zászlók lobogtak a' bastyákról. A' béküldött, és a' feladásra felszóllító Orosz béke-követek négy fegyveres embert találának szembe, kik azt felelék: „Mi sem Erivaniak, sem Karsiak nem vagyunk, hanem Akhalczikiak; és sem feleségünk, sem vagyonunk; mi ezeren vagyunk, és eltökéllettük városunk kőfalain meghalni. „Valóban ezen emberek úgy látszának, mintha meg akarnák szavokat tartani, és tsak ugyan az egész Akhalczik' lakosai úgy ismeretesek, mint igen vitéz ragadozó nép, melly fő or-helyéül Akhalczik, és Akhalkalaki várakat bírja. Más nap a' várostól 200 ölnyire egy batteriát állítottunk, 2 gyalog Kompánia fedezte a' szárny-sánczokat a' hátul felhányt föld-dombok megett. Ezen kivűl még egy kis batteriát készítettünk a' sánczbal oldalánál. A' munkásokat nem igen háborgatta az ellenség, és Hg. Vadbolskji, Báró Osten-Sacken, és Gyllerschmid Grlisok egész éjjel jelen voltak a' dolognál. A' Törökök reggel nem kevessé ütődtek-meg, midőn az Orosz batteriákat megpillanták. Igen keményen kezdének azokra ágyúzni, de tsak hamar elnémúlának; az Orosz ágyúk, és bomba-üstök a' tornyok' pártázatjait lehordották, az ágyúkat elnémították, és az egész őrizetet úgy megrettentették, hogy minden katonák a' pinczékbe futottak. Minthogy végre egy embert sem lehetett látni a' kőfalakon, azon helyet, hol rést nyitottak az ágyúgolyóbisok, elfoglaltuk; egyszersmind a' vár kapui ellen ágyúkat szegeztünk; már az első lövés közönséges zavarodást okozott a' várban, és a' falakról szóval alkudozni kezdének; de ez félbe szakadván, ismét elkezdődék a' tüzelés. Ekkor észre vettük, hogy a' Törökök a' várnak másik oldalánál a' falon általhágnak, és el akarnak szökni. Mindjárt egy tsapat utánnok küldetett, 's ez elfogott 4 zászlót, hol sok ellenség elesett. Ugyan azon kötél-lajtorján, mellyen az Akhalczikiak leereszkedtek, felmászott két kompánia, legelől menvén Osten-Sacken Gen. Major, és Borodin Obester, 's erre a' többi őrző sereg lerakta fegyvereit. 6 zászlót fogtunk-

el, hetet kiadtak. Az őrizet 1000 emberből állott, 300 közűle elfogattatott, 600 réfzént megöletett, réfzént sebbe esett. A' holtak között volt az egykori Basa' fia is; 14 ágyú, 21 záfzló, igen sok fegyver, és ágyúfzer került kezünkre; és Muta-Bég, Akhalkalaki vidék Kormányozója, és igen sok Tifztviselők elfogattak. Azon pillantatban, midőn a' vár elfoglaltatott, megjelenék egy ellenséges lovasság, melly 1500 emberből álló segítséget akara bévinni a' várba; de látván, mi történt, tovább allott. Hanem az Orofz lovasság utánna eredvén, elérte az ellenséget egy mély útban, 's ott nagy réfzént öfzve-vagdalta; négy záfzlót hozának viffza a' vitéz Kozákok. Ezen fzerentsés dolog után a' Gróf azt végezé, hogy Ghertvissi várát megfzállja, melly egy hozzáférhetetlen kőfzirton fekfzik a' Kur vizén, és e' nélkűl Akhalkalaki bírása nem volt bátorságos. Midőn Báró Osten-Sacken egy kis sereggel ide érkezett, melly Akhalkalakitól 30 verstnyire fekfzik, az őrizetet nagy zavarodásban találá. A' kik Akhalkalakiból ide futottak, irtóztató leírásaikkal mindent nagy réműlésbe hoztak, 's így minekutánna a' vár-őrizet tsak három ágyúlövést tett, már alkudozásba ereſzkedett. Némelly vonakodások után Rajevsky Obestert, ki pedig tsak vizsgálatra ment vala oda, béereſztették a' fellegvárba, mellybe ő akkor tsak 20 Tatárt fzállíthatott bé, míg a' Dragonyosok, 's Uhlánusok is a' várhoz érhettek. Az őrizet, melly között 15 Török katona volt, minthogy mezei lakosokból állott, haza botsáttatott. 13 ágyú, egy mozsár, 1000 tsetvert gabona, és sok ágyúfzer esett a' győzedelmesek' kezébe. Külömben a' vár olly helyen fekfzik, hogy egy maroknyi bátor katona-őrizettel majd megvehetetlen volna.

NÁPOLY ORSZÁG.

A' Giornale del Regno delle due Sicilie Sept. 6-dikán ezt közli a' tudva lévő expeditióról Tripolis ellen: „Már jelentettük (lásd a' 20-dik fzámú levelünkben), hogy Ő Felsége parantsolatjából egy hajós sereg iudúlt Tripolishoz, hogy a' Beit arra vegye, hogy az ide-való Udvar, és az oda-való Kormányfzék között ne bontsa fel a' békeséget. — Hivatalos tudósításokból most értjük, hogy a' hajós sereg Aug. 22-dikén Tripolis-eleibe érkezett. A' sereg' Vezére, Sozj Carafa Úr, mindjárt megfzóllította a' Beit az említett Tractátusok' megtartására. A' Conferentiák után, mellyek az Angol, és Toskánai Consulok' jelenlétében mentek végbe, a' Bei minden barátságos javallatokat félrevetett; erre a' mi Consulunk hajóra ült, és a' Nápolyi Consuli épületről a' Királyi záfzló levétetvén, az alkudozások' félbefzakadása köz hírré tétetett. Ennél fogva a' mi hajós seregünk még az nap délután 3 1/4 órakor a' városra ágyúzni kezdett, ezt az ellenség hajói, és a' batteriák viffzonozták. De minthogy a' fzél nagyon kezdett fujni, nehogy hajóink a' partokhoz vettessenek, éjféltájban eltávozának. — A' kemény

ſzél, melly miatt a' tenger is felháborodott, egéſz 24-dikben, és 25-dikben tartott, 's e' miatt ezen két nap hajós seregünk nem folytathatta hadi munkálkodásit. — 26-dikban a' ſzél megtsendesedvén, de a' tenger még zajogván, ágyúzó tsajkáink nem ágyúzhatának, hanem a' bombázó hajók, Regina Izabella fregátának, Principe Carlo briggnek, és Lampo gályának segítségével, lövöldözték a' várat, valamint 27, és 28. is, és tsak akkor ſzakaſztották hajóink félbe az ágyúzást, midőn az ezen veſzedelmes parton járni ſzokott tenger-zúdúlás,(aestus maris)és a' megromladozott ágyúzó tsajkák' kiigazítása azt ſzükségessé tette. — Minthogy tehát Tripolissal háborúban vagyunk, Királyi parantsolatra minden kereskedő hajók mellé, mellyek királyi záſzlók alatt vitorláznak, jó erős kiséret rendeltetik.

SZARDINIA.

A' Gazetta di Genova Sept. 13-dikán illyent közöl: „Ő leghívebb Felségének a' Szardiniai Udvarnál lévő Követségi Helytartója, Rodriguez Úr, Turinból ide érkezett, hogy Ő Felséget Dona Mária da Gloriát, és testvérét Paula Hg. Aſſzonyt elfogadja, kiket rövid nap alatt ide várnak, minthogy Ő Felségök már Julius kezdetén Pedro Primeiro línea-hajón két fregáta kisérete mellett Rio-de-Janeiróból elindúltak. Továbbá városunkba érkeztek: Rezende Marquis, a' Ts. Kir. Udvarnál Braziliai Tsáſzári rendkivűl való Követ, és tellyes hatalmu Minister, hogy Ő Felségét Dona Mária da Gloria Királynét, és testvérét elfogadja, 's Bétsbe kisérje; és Ő Exja Ts. K. valóságos titkos Tanátsos, Gróf Lebzeltern, hogy az Austria Felséges Tsáſzár' nevében őtet köſzöntse, és hasonlóképpen Bétsbe kisérje. Ő Felsége a' Király, a' mi Urunk, megparantsolta, hogy a' Felséges Útazók' ſzámára az ide való Kir. palotában kéſzíttessék ſzállás, és Pasqua Herczeg Kamarás Urat ſzolgáló Kamarássá nevezni méltóztatott, míg itt tartózkodnak."

PORTUGALLIA.

A' Lizab. Udv. Ujságban Aug. 20-dikán két Királyi Végzés találtatik azon h. 18-dikáról. Az első azt mondja, hogy a' nyomozások a' Pártütőkre nézve nem mindenütt illendő módon mentek végbe; és nagyobbára ottan, hol a' rendelt bírák nem voltak Törvénytudók, a' bűnösök ſzabadon botsáttattak, és az ártatlanok büntetésre méltóknak itéltettek. Ennél fogva Estremadura, Beira, Minho, Tras-os-Montes tartományokban 30 helyen 30 férjfi neveztetik, többnyire Corregidor, hogy ezek itéljék meg a' partütőket. — A' második Végzés hatalmat ád a' Financz-Ministernek, hogy a' pénztár' Tiſzteivel, és a' Fő Directorral tanátskozzék, mi módon lehetne megjavítani a' financiális dolgok' igazgatását.

Azon tudósítást, hogy Gr. Villa-Flor' háza 300,000 frankon eladatott volna, a' Lizabonai Udv. Ujság hamisnak állitja.

Maria Theresia K. Hg. Aſz-

ſzony, Dom Miguel' legöregebb nénnye, Madridból mostan Lizabónába megyen annyának látogatására.

Sir Doyle John, és Young Hadnagy a' vád alól a' Törvényſzék által felmentettek; de még is a' perbeli költségeket megfizetni tartoznak. Sir Doyle-nak 8 nap alatt el kellett hagyni Lizabonát. Ellenben újabb levelek ſzerént még a' fő Törvényſzéken nem ment által a' per; 's így még ők nintsenek ſzabadon. — A' Pápa' Nunciusa parantsolatot vett, hogy Lizabonából eltávozzék. — Dom Miguel Párisból kedvetlen hivatalos tudósításokat vett.

Sz. Mihály ſzigetéről (az Azoriak közül való) Aug. 18-dikán érkezett hajó az oda való Kormányozótól, (ki Dom Miguel mellé állott) Lizabonába hivatalos leveleket hozott, mellyek ſzerént Madeira, és Terceira ſzigeteken olly nagyok az oltalombeli kéſzületek, hogy Dom Miguel seregei nehezen boldogulhatnak a' meghódításban. Madeira' Kormányozója utólsó ſzempillantatig akarja magát oltalmazni. Kiki, még az idegen is, tartozik vagy fegyvert fogni a' ſziget védelmezésére, vagy meghatározott idő alatt a' ſzigetből eltávozni. — Egy Portugallus korvet, és egy brigg Jul. 29-dikén Madeirához érkeztek, de addig a' ſziget' bekerítése felfüggeſztve marad az Angol hajókra nézve, míg a' Londoni Orſzáglóſzéktől hivatalbeli tudósítás nem érkezik: hogy megismeri-e Madeira' békerittetését, vagy sem.— A' ſzigetben legnagyobb tsendesség volt. A' hadi sereg 3000 emberből állott, és három ágyúzó új hajót ereſztettek a' tengerre.

NAGY BRITANNIA.

Az Irlandi Vice-Király, Anglesea Marquis Sept. 2-dikán fiával Paget Lorddal, ki Fő Prókátor, Carlingfordba érkezett. A' kastélytól nem meſſze az Arendásai közül sokan voltak egybe gyülve, kikhez így ſzóllott: „Életemnek legſzerentsésebb pillantatjai közé ſzámlálom ezt. Mennyire örvendek, és melly jól esik ſzívemnek, hogy mind Protestans mind Katholikus hitű Arendásaimot ma ſzép eggyességben itt egybegyűlve láthatom; legforróbb ohajtásom az, hogy ez mindég így maradjon. Adja az Isten, hogy minden pártos-gyülölségnek, és czivakodásnak vége ſzakadjon; és én reménylem, hogy nints meſzſze az idő, mellyben minden Religyiói különködést elfelejtenek, és ezen derék Orſzág a' világnak első ſzigete leſz. Sajnálni lehet, hogy a' terméſzettől olly bőven megáldatott Irlandot a' pártosság' lelke úgy ſzaggatja. Ezen bájos Orſzágnak tsak eggyességre van ſzüksége, hogy bő virágzásba indúljon. Tőkepénzekre van ſzükség, 's ollyanok Angliában felesleg vannak, és azon pillantatban, mellyben a' czivakodástól megſzüntök, ſzámot tarthattok reá, hogy gazdagságát arra fogja fordítani, hogy titeket segíttsen manufacturáitok' gyarapításában. Én senkinek sem vagyok ellensége religyiói véleményiért. Senki sem lehet köztetek azon hibás vélekedésben, hogy a' jóságos Isten az igaz emberek'

imádságát megveti, tsak azért, mivel talán politikai tekintetben különböző gondolkodásúak, vagy más Valláson vannak, mellynek tanításait kiki lelke üdvességére szükségeseknek tartja. — Én senkivel sem czivakodom vallásbeli véleményei, vagy politikai gondolkodása miatt, 's bizonyos vagyok benne, hogy ti sem fogtok másként gondolkodni, 's tselekedni. Kérlek, kénszerítlek titeket, hogy úgy éljetek, mint testvérek, mint ugyan azon egy Istennek imádói. Az, ki betsületesen, és a' törvények szerént él, az én barátom. Örülök, hogy különös tetszésemet kijelenthetem azon tsendes békeség eránt, melly az én Árendásaim között ezen Országban mindég uralkodott, és külömbféle kötelességeiknek betöltésében emberséges, és betsületes voltokat tsudálom. Tellyes szívemből mondom, hogy bóldogúl zárnám bé valaha szemeimet, ha az Irlandi nép atyafiságos szeretettel, és egymáshoz való hajlandósággal egybekaptsolva volna. Most tehát, kedves embereim, kérlek titeket, mindnyájokat, és eggyenként, Protestánsokat, és Katholikusokat, hogy Irlandnak adjatok példát. Szorittsátok meg egymás kezeit, és éljetek egymás közt barátságban. Az Isten tartson meg benneteket!" — Már többször is, (így szóll a' Dublini Ujság) előbbi alkalmatosságokkal voltunk tanúi azon örvendezésnek, mellyel a' földesuraságot elfogadták Árendásai; de illy örvendetes elfogadtatást még soha nem láttunk. Midőn Ő Exja befzédét elvégzé, az öszvegyült sokaság harsogó öröm-hangon így kiálta: „Hosszú életet a' mi Vice-Királyunknak! hosszú életet a' mi jó és nemes Földes Urunknak!" Anglesea Marquist az ő Árendásai a' kastélyba kisérék, hol frissítő ételekkel kedveskedtek neki. Ezután kilovagola, hogy jószágait megtekintse. Sept. 5-dikén elhagyá Ő Exja Carlingfordot, hogy Newry jószágára menjen Down Grófságba. (Anglesea midőn a' nép között is jár Irlandban, soha sem viszen magával katona-kisérőket, vagy poroszlókat, tsak magánosan forog a' nép közt, a' mit előtte egy Vice-Király sem tett; azért különösen kedveli őtet az Irlandi nép.)

Sept. 8-dikán az Austriai Nagy-Követ, a' Burkus Követ, és a' Spanyol Követ (ki különös dologban küldetett oda), és Palmella Marquis Aberdeen Gróffal conferentiát tartottak.

Az Orosz Admirálisi hajó, Fere Champenoise, Ricord Admirális lévén rajta, Aug. 26-dikán épségben megérkezett Gibraltárba. Az Admirális is maga részéről olly nagy tünődésbe volt az ő vezérlésére bizatott hajós sereg sorsa miatt (melly Plymouthba ment vala bé, de már az is elindúlt onnét) valamint ezen sereg is az ő esetén aggódott, nem tudván, hová lett.

A' Courier azt állítja, hogy, minekutánna megbizonyosodott az: hogy a' Marokkói rabló-hajók elfogak nehány Angol hajót, olly rendelések tétetnek, mellyeknél fogva haladék nélkül azon elfogott hajóknak vissza adatá a kiszközöltetik.

Clarence Hg. helyett már most egy Biztosság fogja viselni a' Nagy-Admirálisi hivatalt. Lord Melville lett az Admirálság' első Lordjává, 's helyette Lord Ellenborough a' Kereskedői Tanáts' Előlülőjévé.

A' Leicesteri Ujság így szóll: „Bizonyosan mondhatjuk, hogy a' tiszteletre méltó (Katholikus) Doctorokat (Törvénytudókat) Murray, és Doyle Urakat egy fő személy meghívta, hogy egy titkos tanátson jelen legyenek; és hogy ők már elútaztak Londonba, hogy Eggyezést készittsenek a' Katholikusok ügyére nézve.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Sept. 13-dikán Toulonból Sept. 11-dikén költ telegrafi jelentést közöl e'képpen: „A' Praefectus a' tengeri Ministerhez. A' Lamproie éppen most érkezett meg; ez Aug. 29-dikén indult el a' Navarini vizekről. — Az első osztály éppen akkor tért oda, és azonnal a' Kalamatai öbölbe útasittatott (lásd előbbi Ujságunkat). — A' Lamproie Aug. 30-ikán Navarintól 20 mértföldnyire a' magas tengeren találta szembe a' Huszár nevű brigg oltalma alatt evező 35 szállító hajót; mellyek, minthogy a' szél kedvező volt, Aug. 31-dikén helybe megérkezhettek.

A' Messager des Chambres Sept. 13-ikán ezt jelenti: Codrington Admirális, az Alexandriában kötött Eggyezés után Ibrahim Basának seregeivel való visszatérése eránt, Aug. 24-dikén Navarinhoz vissza érkezett (Ezt is megírtuk előbbi levelünkben). 41 Egyiptomi hajó, két osztályban, Franczia, és Angol hadi hajók' kisérete mellett, nyomba követték őtet, hogy az Egyiptomi seregeket haza szállíttsák. Ezen osztály Aug. 29-dikén a' Móreai partokhoz érhetett. — Aug. 25-dikén a' Franczia, és Angol hajós seregek, az Ibrahim' Kiajával kötött Eggyezésnél fogva, a' Navarini kikötőhelybe béereszkedtek, és ott vasmatskát hánytak, hogy az Egyiptomi szállító hajós sereget bévárják. Azon közben Maison Grlis egy brigget előre küldött, melly de Rigny Urat az expeditio közelgetéséről tudósította; erre az Admirális Maison Ur elejébe indult. Azt tartják, hogy a' Franczia seregek a' Kalamatai kikötőhelyben fognak a' szárazra kiszállani."

A' Király mindenütt a' legnagyobb örvendezésekkel fogadtatván, Sept. 11-ikén reggel 10 órakor Mühlhausenbe érkezett, honnét délután 2 órakor Colmár felé folytatta útját.

Chateaubriand Sept. 12-dikén Romába, Követségi helyére, elindult.

A' Gazette de France, és Quotidienne Ujságokat a' Politia-Praefectusa megszóllította, hogy a' Moniteurben Sept. 4-ikén találtató hosszú czikkelyt, melly a' Jun. 16-diki két Kir. Rendelés' védelmezésére van irva, a' nyomtatásbeli költségek' megfizetése mellett, közöljék Ujság-leveleikben. Ez megmutatja, a' Gazette vélekedése szerént, melly sokat tart a' Ministerium a' Moniteur' feleletéről, mellyet az a' Püspökök által bényujtott Felirásra adott. A' Gazette ezen Czikkelyt de la Chapel-

le Abbének, és Vatimesnil Úrnak tulajdonítja.

A' Gazette de France' Kiadója a' Kir. Prókátor kívánságára Sept. 16-diki délelőtti 9 órára a' Fenyítő Politia' Törvényszéke elejébe idéztetett, hogy a' Kir. Prokátor által ellene felhordandó vádakra feleljen meg. Azzal vádoltatik t. i. hogy ezen Czikkelynek: „1828-diki űlés," melly a' Gazette de France' 218, és 219-dik számaiban megjelent, a' Királyi Igazgató Szék ellen megvetésre, 's gyűlöl-ségre ingerlette az Olvasókat.

Toulonból Sept. 4-dikén ezt írják: „Echo korvet a' Lepántói öbölbe küldetett bizonyos űgyben. Midőn a' Patrási várnál elevezne, ágyúval lövöldöztek reá, 's az által 7 ember a' szolgálatra alkalmatlanná tétetett. Echo nem lőtt vissza, hanem folytatta útját. A' hajó' Kapitányát, midőn ez Navarinhoz vissza tért, Rigny Adm. megditsérte maga viseletéért. (Az Angol Courier is említi ezen történetet, és azt teszi hozzá: hogy ezen Korvetet, midőn a' Lepantói öbölből kiindúlna, másodszor is megtámadták, és akkor 2 holtat, és 2 sebeset vesztett, a' mellet a' hajó nagy sérelmeket kapott. Az Angol író kívántsi tudni, mitsoda bényomást szerez a' Franczia Admirálisba a' nemzetek' törvényének ezen megszegése; és Franczia Ország miként fogja venni zászlójának, és betsületének illy megsértését.)

DÉLI AMERIKA.

Limai levelek szerént Perúban a' pénznek nagy szűke volt; a' nép szegény, 's a' mellett a' kereskedés nyomorúlt állapotban. A' nagy zápor-essők a' vetéseket sok helyen elpusztították.

Közép-Amerikában (Guatemalában) a' Junius 4-dikén San-Salvador, és Guatamala között hírtelen köttetett Béke-Eggyezés által a' polgári háborúnak vége szakadt. A' közelebbi feltételekről még semmi tudósítás sints. Az Amerikaiak (Éjszaki) nagy kereskedésbeli hasznokat igérnek magoknak ezen békeségből.

A' Havannah-ban lévő Spanyol hajós sereg, Jul. 17-diki tudósítás szerént, áll két 74 ágyus hajóból, két 50 ágyusból, egy 20 ágyusból, egy sónerből, és egy hibás fregátából. Ezeken kivűl Havannáhnál állott egy Franczia fregáta, 's egy sóner. — Laborda Admirális, Aug. 21-diki tudósítás szerént, Havannahból elment Santiago de Cuba felé, honnét Sz. Domingo szigetének Spanyol részét ismét el akarja foglalni, melly egynehány esztendő óta a' Haytiak' birtokában vagyon.

A' Panamai hadi Kormányozó' jelentése szerént az Atlas-tenger, és az Oczeán között a' közösülés majd végrehajtatik. Panamától Porto-bellóig 12 német mértföldnyi távulság van; de az ország-út 14 mértföldnyi lesz, és 180 munkás, három részre oszolva, szüntelen dolgozik. Földek is vannak már kijelelve a' szállitványok' számára, hogy ezen egészen elvadult vidékek' földét miveljek.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(26.)

Jelentés.

(1) Bizonyos jeles Hivatalban lévő 's Pesten közel a' PP. Piaristákhoz lakó Úr, a' ki egyetlen egy már Oskolába járó fia mellett házi tanitót is tart, 's azt Oskolabéli tudományokon kivűl Muzsikában is gyakoroltatja — ſzeretne betsületes házból való és gyengyébb korú egy, vagy két gyermeket magához koſztba felvenni, 's ez által több gyermekek közt nemes vetélkedést gerjeſztvén, azokat tökélletes belső és külsőképen való Nevelésre vezetni. Bővebb tudósítást ád a' Hazai 's Külföldi Tudósítások' Redactiója.

Hírdetés, M. Gróf Széchenyi István Úr részéről.

(1) Csokonyai Urodalomban Tekintetes Nemes Somogy Vármegyében, e' következendő Haſzonvételek fognak e' f. eſztendőben November 3-dik napján a' többet igérőknek jövő 1829-dik eſztendei Sz. György naptól kezdve három eſztendőre kiadatni: 1-ſzör Csokonyai Mező-Városban, nagy Vendégfogadó, és Méſzárſzék 18 hold földel, és 15 2/4 hold réttel. 2-ſzor Ugyan ottan kissebb Vendégfogadó 2 hold földel, és 2 hold réttel. — 3-ſzor Ugyan Csokonyai Határban lévő Király-Révi Csárda 11 hold földel, és 6 hold réttel. — 4-ſzer Rinya-Uj-Laki Kortsma 18 hold földel, 10 hold réttel. — 5-ſzör Visontai Vendégfogadó és Méſzárſzék 18 hold földel, 10 hold réttel. — 6-ſzor Visontai Határban Cserteleki Csárda 12 hold földel, és 7 hold réttel. — 7-ſzer Darányi Vendégfogadó, és Méſzárſzék 18 hold földel, és 4 2/4 hold réttel. — 8-ſzor Darányi Határban lévő Felső-Rigótzi Csárda 12 hold földel, és 6 hold réttel. — 9-ſzer Aranyosi Puſztai Határban lévő Alsó-Rigótzi Csárda 12 hold földel, és 5 hold réttel. — 10-ſzer Bartsi Vendégfogadó azon Mező-Városban Méſzárſzékkel 9 hold föld, és 6 hold rét. — 11-ſzer Szentesi Kortsma 18 hold földel, és 6 hold réttel. — 12-ſzer Tarnótzai Csárda 12 hold földel, és 4 2/4 hold réttel. — 13-ſzor Komlósdi Kortsma 12 hold földel, és 4 hold réttel. — 14-ſzer Péterhidai Kortsma 7 2/4 hold földel, és 2 hold réttel.

(Második Félesztendő 1828.*)*)(

A' kiknek tenat kedvek vagyon ezen Haſzonvételeket kiárendálni, a' fentemlített napon reggeli 9 órakor jelenjenek meg Csokonyában a' Tiſztartói lakásnál, egyſzer'smind hozzanak, magokkal Bánat pénzt is, melly a' Vendégfogadóknál 100 for. a' Kortsmáknál 50 for. Váltó Cz. léſzen.

H í r a d á s.

(1) A' jövő 1829-diki Januarius 1-ső napjától kezdve, egymásután következő hat eſztendőkre Ts. Pest Vármegyében fekvő Kaskantyúi Puſztának 1290 holdat tevő réſze, a' legjobb karba lévő Gazdasági épületekkel, Fundus-instructussal, 's a' Gazdasághoz megkivántató minden eſzközökkel, valamint ſzomſzéd Kis-Körös Mező Várossában 12 Ház helyes Jobbágy, 's 70 Zsellér Urbariális dátiáival, 's az egéſz Regale Beneficium 1/12-ted réſzével a' többet igérőnek Árendába fog adatni. — A' Licitátió fog tartatni Pesten a' Leopold útſzában 246-dik ſzám alatt lévő házban, jövő November hónap 11-dikén délutánni 3 órakor; — Az Árenda fel-tételei, valamint a' Jóſzág miségéről 's mineműségéről bővebb útasitást lehet kapni a' Licitátiót meg előző két napokon, a' ki tett helyen Tabuláris Fiscális Ágoston Jósef Urnál.

H í r a d á s.

(2) Méltóságos Báró Wenkheim Ferencz Maradékainak réſzéről köz hírré tétetik, hogy Szabad Királyi Pest Városában, Ketskeméti utſzában 534-dik ſzám alatt lévő, és őket közösen illető Ház, hozzá tartozandó kerttel, és kettős kaſzállóval eggyütt e' folyó eſztendei November hónapnak 11-dik napján, Nemes Pest Városa Urbariatus hivatalában, a' hol az eladás feltételeit is megſzemlélhetni, Licitátió útján árúba fog botsáttatni.

N e m e s f a j J u h o k.

(2) Tekintetes Pest Vármegyében fekvő Gödi Puſztán Özvegy Nemes Mayerfy Jósefné Aſſzonynál ſzámfeletti Juhai közül minden nap eladók: 100 darab Hágó Kos.

327 — nemzésre alkalmatos Anya Juh.
150 — Bárány.
300 — Ürü.

H í r d e t é s.

(3) Egy mezei Jóſzág, Magyar Orſzágnak legſzebb, legegéssége-sebb vidékén, melly tíz ezer holdnyi köztéren, annyi termékekkel

kedveskedik, hogy hasonló arányban illy nagyságú más Jószág egy sem hajt annyi, és olly sokféle haſznokat, nevezetes fundus instructusával, és minden kéſzségeivel, lakó- és gazdaságbeli épületeivel eggyütt árendába adatik; vagy a' kinek tetſzik annak réſze, vagy egéſzen el is adatik. Bővebb tudósítást ád erről Tek. Máy Tabuláris Ügyéſz Úr, Pesten a' Leopold utſzában a' Bujanovits Úr házában.

Hírdetés.

(2) A' Georgiconban a' közelebbi Oskolai eſztendő végével ismét két Stipendium üresülvén meg, azoknak elnyeréséért való folyamodás e' folyó eſztendei October 20-dik napjáig fogadtatik el. Ezen Stipendiumokból tsak ollyanok réſzesülhetnek, kik a' Philosophiai tudományokat ditséretessen végezték, magyar, német és deák nyelvekben eléggé jártassak, 's ép és egésséges testel bírnak, a' mellyeknek valamint erköltsi magokviseletének próbájául, ők Keſzthelyre a' Méltóságos Grófnak minden Uradalmaira ügyelő Directiójához bizonyság leveleket vagy eredetiképpen, vagy pedig hiteles párokban Könyörgő leveleikhez csatolva elmulhatatlanul béküldjék.

Mindegyik Stipendiatusnak, a' ſzabad ſzálláson füttésen, gyertyán, író 's rajzoló ſzereken kívül a' tanulásra való eſztendőben 200 for. Váltó Cz. fizetése léſzen.

Azon kívül hogy a' Georgiconban a' Gróf Uradalmai ſzámára a' Mezei Gazdaságnál viselendő ſzolgálatokra Stipendiatusok neveltetnek, megengedtetik másoknak is, kik a' mezei gazdaságot tulajdon költségeken tanulni kivánják, a' Leczkékre, 's gazdaságbeli Experimentumokra való ſzabad be és eljárás, de tsak ugy, ha a' kiſzabott Oskolai törvényeket pontossan megtartandják. A' Külső Praktikánsok ſzükségeikhez képest azon tudományokat halgathatják, a' mellyeket akarnak; mindazonáltal a' halgatottakból ők is tartoznak előmeneteleiknek próbáját adni.

A' Georgiconi Praktikánsok a' következendő tudományokat tanulják: 1.) A' Terméſzet Historiáját. 2.) A' Chemiát és Technologiát. 3.) A' Mezei Gazdaságot. 4.) A' Számadások Vezetését. 5.) A' Jószágok Kormányozását. 6.) A' Marhaorvoslást. 7.) A' Földmérést és Gazdasági Épitést. 8.) Az Urbariumot.

Költ Keſzthelyen Sept. 17-dikén 1818.

Gróf Festetics Láſzló Ő Méltósága
Uradalmainak Directiója.

— o —

Hírdetés.

(3) Veresvár, és Solmár Budához közel a' Bétsi úton fekvő Helységekben a' Vendégfogadók, Méfzárfzékek, és Vízi Malmok ezekhez tartozandó Földekkel, és Rétekkel eggyütt — Zsemlye és Kenyér sütés, 's e'hez járúló Lifzt árúlás, — Veresváron lévő Zsidó Bolt, Tractérház — Kőbánya e' f. efztendő October Hónapnak 6-dik napján Veresváron a' Nagy Vendégfogadóban tartandó Kótyavetye által jövő Szent György naptól fogva kezdendő egymás után való három efztendőre a' többet ígérőknek árendába fognak adattatni. Ezekről bővebb tudósítást vehetni Veresváron lakozó Földes Úrnál.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírré tétetik, hogy az Aradi K. Kamarai Uradalomban, és pedig Kujed helységében mintegy 278 Pos. mérő tsőves kukoricza a' f. h. 26-dikán; és Somoskéz falúban 200 Pos. mérő ezen h. 24-dikén nyilván való Kótyavetye által a' többet igérőnek el fog adatni. Költ Budan Sept. 17-dikén 1828.

Budai Lotteria.

Sz. Mihály Hava 24-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

49. 38. 70. 15. 9.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték fzerént 1828-dikban.

Sept. 1-ső napján 11 Láb, 8 Hüv. 0 Von. — 2-ikán 11 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 3-ikán 12 Láb, 0 Hüv. 0 Von. — 4-ikén 12 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 5-kén 12 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 6-ikán: 12 Láb, 0 Hüv. 0 Von.
— 7-ikén 11 Láb, 10 Hüv. 0 Von. — 8-ikán: 11 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 9-ikén 11 Láb, 2 Hüv. 0 Von. — 10-ikén: 11 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 11-ikén 11 Láb, 2 Hüv. 0 Von. — 12-ikén 10 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 13-ikán 10 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 14-ikén 9 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 15-ikén 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 16-ikán 9 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 17-ikén 10 Láb, 0 Hüv. 0 Von. — 18-ikán 11 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 19-ikén 12 Láb, 0 Hüv. 0 Von. — 20-ikán 13 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 21-ikén 13 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 22-ikén 13 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 23-ikán 13 Láb, 10 Hüv. 0 Von. — 24-ikén 13 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 25-ikén 12 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 26-ikán 11 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 27-ikén 11 Láb, 0 Hüv. 0 Von. (Az O felett.)

A' Gabonának Pesti piaczi ára Sept. 26-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 40 kr. Kétſzeres 5 for. 52 kr. Rozs 4 for. 20 kr. Árpa 2 for. 48 kr. Zab 2 forint 4 kr. Kukoricza 2 for. 40 kr. Köles 2 for. 20 kr. Köles kása 6 for. 40 kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(27.)

Pesten, Szerdán, Mind Szent Hava 1-ső napján 1828.

K ö d.

Vastag köd lepi földünket; felemelkedik a' nap
'S a' fényes súgár majdan elüzi ködöt.
Köd lepi elméjét, ki nem ért tudományhoz; ez által
Durva setétségből fényre jut, élni tanúl.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Mostanság nálunk egynehány nap óta az időjárás igen gyönyörű; kivált tegnap nyári meleg volt, ma reggel ködös.

Zágrábból írják: hogy azon környéknek több helységeiben Sept. 22-dikén délután 2 órakor a' jégesső sok kárt tett, nem tsak az ablakokat többnyire mind béverte, hanem a' tserepeket is a' házak fedeléről rakásra ontotta. A' szőllőkben is, mellyeknek szüretelése most kezdődik, sok kárt tett. — Sept. 15ikén egy nagy égiháború alatt Zágrábtól nehány órányira lévő Podokich nevű faluban a' villám-tűz egy embert megölt, kinek fiát is érte ugyan; de az meg nem halt, hanem olly írtóztató fájdalmat okozott neki, hogy alig marad' életben.

A' N. M. Magyar K. Udv. Kamara Schwanke Sebestyén Úrnak nyúgodalomra tétele által a' Kir. Kamaránál megüresedett Számvevői Tiſztségre Mihalovits Antal Ingrossista Urat emelte.

Hadi Tudósítások.

(Orosz réſzről.)

A' Journal d' Odessa Sept. 13-dikán illyeneket közöl:

„Páris hajóról, Sept. 8-dikán. — A' Tsáſzár Isaktsán, Babadaghon, és Kovárnán által ment Várnához Odeſſzából. — Elindúlása napján Satunoffba érkezvén, ott azon töltést, melly a' Dunán épített hídhoz viſzen, igen jó állapotban találta, úgy hogy a' ſzekerek, ágyús kotsik igen könnyen járhatnak rajta; a' hídat a' Duna jobb partján némelly bástyák védelmezik. — Babadaghban a' kórházat megtekintette Ő Felsége, és jó rendben találta, valamint Kustendsében is, hol azon kivűl Sept. 6-dikán estve ſzembe találta a' gárdának könyű lovasságát, 's más nap elindúlása előtt megmustrálta. Tsudálni lehet, hogy 2500 verstnyi útazás után illy épségben ide érkezett

majd egy beteg nélkül. — Előtte való nap a' gárdának lovag vadáſza már Mangaliába indúltak, hova Ő Felsége megérkezvén, ezeket is megmustrálta — A' Tsáſzár Kovárnába érkezvén (Mihály Nagy-Hg. már akkor a' gárdának két gyalog oſztályával Várnához indúlt volt innét) 7-dikben Flora fregatára felűle, és más nap Várnához érvén, Páris hajóra ſzálla, melly Greigh Admirális záſzlóját viseli. Kevés óra múlva a' ſzárazra mene Ő Felsége, hogy a' várvivásra intézett munkákat megtekintse; meglátogatá Mentsikoff Herczeget is, ki sebben fekſzik. Álmélkodott a' Tsáſzár a' munkálkodásoknak olly serény előhaladásán; noha a' várbeliek gyakran kiütnek, mégis batteriáink már tsak 30 ölnyire vannak a' valóságos vártól, és katonáink, minekutánna órkban bajonétokkal megvették azon sánczokat, mellyeket a' Törökök kéſzítettek vala állások' v. delmére, ott magokat megféſzkelték. Két nap óta két bástya már egéſzen megſzünt tüzelni. — Ő Felsége Mentsikoff Hg.nek Nevsky-Sándor' Rendének, és Perovsky Generálisnak a' Sz. Anna Rendének nagy kereſztjét ajándékozta."

Paris hajóról Sept. 10. — Sumlai Tudósítások Sept. 7-dikéről:

A' takarmány dolgában napról napra nagyobb ſzükséget ſzenvedünk. Ezen nagy akadály arra ád okot, hogy seregeink elhaggyák azon állást, mellyben most vannak. A' második ármáda' fő hadi ſzállása Jenibazarba tétetik viſſza. Hihető, hogy ezen mozdúlás ezen h. 10—12-dikén fog megesni.

Várnai tudósítások Sept. 10-dikéről:

Batteriáink olly jól arányozzák tüzeléseiket, hogy már négy bástyát egéſzen elnémítottak, 's ezen bástyák egéſz omladékokká váltak. Alig hánynak a' bástyák megűl némelly mozsarak ellenünk időről időre bombákat, mellyek munkáinkat koránt sem gátolják. — A' línea-hajók egymást felváltva lövöldözik a' várat olly keményen, hogy mentől hamarább lehet reményleni a' jó kimenetelt. — A' Tsáſzár 9-dikben a' gárdának 2, 3, és 4-dik gyalog brigadáját, pattantyusságával eggyütt, megmustrálta; mind a' ſzárazon, mind a' hajókon tökélletesen meg van Ő Felsége elégedve a' jó rendtartással. — A' gárdabeli gyalog vadáſz brigáda ma indúl-el, hogy Devna-tónak jobb partján segítségére legyen azon tsapatnak, melly a' Várnai őrizettől a' Burgosi útnak elvágására kiküldetett. — Tegnap, 9-dikben, 4000 emberből álló Török sereg Paravadit megtámadta, hol Hg. Madatoff Gen. Lieutenant vezérkedik. Az ellenség viſſza nyomatott, és Hg. Madatoff ma az ellenség' űzésére indúlt.

(Török réſzről.)

Konstantinápolyból Sept. 12-ikén. — A' Porta Seraskier Huſzſzein Basának Sumlából Aug. 27-dikén, és Sept. 2-dikán költ tudósításaiból illy értelmű kivoná-

sokat hírdetett ki (Az idő-napok kereſztény ſzámlálás ſzerént vannak.)

„Sumla, Aug. 27-dikén 1828.

„Az Ottomani hadi sereg' fő Vezére, Seraskier Huſſzein Basa, ármádájának három oſztályát illy módon indította meg: az első, Halil Rifaat Basa' vezérlése alatt, három batalion reguláris seregből, 's egyéb Ottomani katonaságból állván, a' Strandsa mellett lévő ellenséges sánczok ellen; — a' második, Eſzaad Basa' alatt, nehány reguláris batalionokból, és ſzámos irreguláris tsapatokból állván, a' Tsengalikon alól felhányt földbástya-erősségek ellen; — a' harmadik, Alis-Basa és más fő Tiſztek alatt, az Eski-Istambolliki (Eski-Stambuli) sánczolások ellen indíttatott. A' három oſztály a' mult Aug. 26-dikán éjjel 7—8 óra között (mintegy 2 órakor éjjel, mivel a' Törökök az órát naplementétől kezdve ſzámlálják) egyſzerre indúla meg az említett helyek ellen, hogy egyſzerre rohanjon az ellenségre.

„A' reguláris seregek' rohanása a' Strandsai sánczok ellen, a' Mindenható segedelméből, olly foganatos volt, hogy seregeink hamarább bényomultak a' sánczokba, mint az ellenség' tábor ſzemei magokat viſzſza húzhatták volna. A' ki tsak a' sánczban találtatott, a' többek közt egy Generális (Báró Wrede. Lásd 24-dik ſzámú levelünket, hol Oroſz tudósításból van előadva ezen éjjeli megtámadás) mind felkonczoltatott. Hat nehéz ágyú, és 6 puskaporos ſzekér esett a' győzedelmesek kezébe, 's azonnal a' Sumlai táborba vitetett. Ezután az ellenség ſzámos seregeket ſzedett öſzve a' nagy táborból, hogy megpróbálja ezen sánczokat ismét viſſzavenni. Három ízben hajta ellenünk rohanással, de a' Muzulmánok' vitézsége, és rettenthetetlensége által mindenkor viſſzaveretett. Az Oroſz ezen háromſzori ostromlásban igen sokat veſztett. Végre, látván az Oroſzok, hogy az Ottomani seregek vitézsége, és ereje ellen semmire sem mehetnek, arra határozák magokat, hogy viſſzavonuljanak.

„A' Tsengaliki sánczokat is ugyan akkor támadta meg a' másik oſztályunk, és megvette. Az ellenség' négy batalionából tsak 60 ember menekedett meg; a' többi mind elesett. Itt egy ágyú, és három puskaporos ſzekér esett hatalmunkba.

„Az Eski-Istambolliki sánczőrizet nem várá a' megtámadtatást. A' nélkül, hogy ellent állott volna, felſzedé sátorfáit, 's az erősségeket felgyujtván, ágyújival egygyütt sietve viſſza mene a' fő táborba.

„Igy ezen nagy fontosságú állásokat, mellyeket az ellenség olly gondosan megerősített, az Ottomani seregek megvették, és megſzállották, 's a' Sumlai Orſzágút egéſzen ſzabad. Az ellenség' halottai között sok fő rangu Tiſztek vannak. — Az Oroſz ármáda, illy tetemes veſztés után, viſſza vonúla, minekutánna a' Velibei-n innen, és mellette felhányt erősségeit felgyujtotta.

„Ő Exja a' Seraskier megértvén, hogy az ellenség ismét Tsengalikon

)(*

feljül öſzvegyülekezik, egy tsapat katónaságot külde oda ezen falúnak elfoglalására, a' mi meg is történt. A' Seraskier továbbá jelenti: hogy most az ellenségen nyert győzedelmeinek folytatásában foglalatoskodik."

„Sumla, Sept. 2. — Ő Exja a' Seraskier Huſſzein Basa Aug. 31-dikén 7000 lovagból álló oſztályt Begler-Bég Alis-Basa' vezérlése alatt, útnak indíta, hogy az ellenség' táborát hátulról háborgassa. Ez tehát Jenibazár felé indúla Sumlától 4 órányira, és az ezen hely mellett lévő kis Oroſz tábort hevesen megtámadván, 4 óráig tartott tsata támada, mellynek kimenetele az Ottománi fegyvereknek ditsőséges volt. Az ellenség' serege viſſza veretett a' ſzomſzéd erdőbe. Ezen tsatában 200 holtnál többet veſztett az ellenség, és valami 20 foglyot. Sok ló, és 200 vágó marhánál több esett kezünkbe, melly mind eloſztatott a' seregek között. Eleséggel megrakott 100 ſzekér felégettetett.

„Más nap seregeink viſſzajőtökben 120 Oroſz Uhlanusra botlának, kiket körül fogván, felét levágták, a' többit elfogták. A' foglyok között van 3 fő Tiſzt, és egy Biztos. Kikérdeztetvén, azt vallották, hogy a' minap ők a' fő táborból Szilisztriához küldettek, hogy az ezen vár előtt táborozó seregek ſzámára fizetés-pénzt vigyenek, 's most Jenibazarba akartak viſſzamenni. Ezen tsatában 120 lovat, és 500 zatskó pénznél többet nyertünk (250,000 Piaſztert) melly mindjárt feloſztatott seregeink között. Itt a' Biztosnál sok leveleket, ſzámadásokat, 's egyéb irásokat találtunk, mellyeket a' Seraskier a' Portának küldött.

„Az ellenség a' Merasi, Velibey-i, és Timurdsi-i sánczokat elhagyta, és ezen helyektől egy óránnyira viſſza húzta magát."

Asiából folyvást új seregek érkeznek a' fő városba, mellyek a' második tartalék-ármádához vannak rendeltetve; ezen ármáda a' Szultánnak ſzemélyes vezérlése alatt Ramis Tsiftliknél gyűl öſzve, és 40,000-re fog telni. — A' Kaimakam Basa (N. Vezéri Helytartó) tulajdon költségén egy Regement reguláris sereget állit, kinek példájára a' többi fő ſzemélyek is megígérték, hogy kissebb réſzeket fognak állítani, 's a' háború alatt kitartani. A' Nagy Úr, azoknak megjutalmazására, kik ezen háborúban magokat megkülömböztetik, arany- és ezüst medályt fog veretni, mellyen a' Tsáſzár neve mellett illy írás leſz: A' Vitézségért.

Ezen hónap első napjaiban Várnától egy Oroſz hajós oſztály Ineadánál probált kiſzállani. Chosrev Basa mindjárt oda futa némelly seregekkel, de az Oroſzok még megérkezése előtt a' 9 ágyús batteriát elrontván, és vizet vévén a' hajókra, eltávoztak. Az óta a' fekete tenger partjain az állások megerősíttettek, és a' Bosporus torkolatjánál álló flotta serényen munkálkodik. Maga a' Szultán is a' minap oda ment annak megſzemlélésére.

AUSTRIA.

Ő Felségök a' Tsáſzár, és Tsáſzárné, 's az egéſz Udvar, a' Traiskircheni ál-táborozásnak vége lévén Sept. 25-dikén estve Badenből Bétsbe érkeztek.

Úgy Ő Kir. Magasságok is Vilhelm, és Auguſzt Burkus K. Herczegek, kik Bádenbe mentek vala a' Traiskirchennél öſzvegyült seregek' hadi gyakorlásainak ſzemlélésére, 's egynehány nap itt kívánnak mulatni, hasonlóképpen megjöttek Bétsbe.

PORTUGALLIA.

A' Messager des Chambres Sept. 17-dikén illyent írt: „Lizabónából Sept. 6-dikáig terjedő tudósítások érkeztek. Madeira ſzigetét Dom Miguel' hadi ereje megvette, meghódította. A' hajós sereg Aug. 16-dikán jelent meg a' ſziget előtt; a' seregek 22-dikben ſzállottak ki a' ſzárazra. Más nap több apró tsatázások estek; és 24-dikben az új Kormányozó már elkezdette hivatalát, 's azt kihírdettette. Kiki álmélkodott, hogy Dom Miguel' seregei illy tsekély ellentállásra találtak. Valdez Kormányozó, és más ſzemélyek egy Angol hadi hajón elfutottak.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Király Sept. 12-dikén estve Colmárból Luneville-be érkezett. Eleibe lovasság indúlt ki elfogadására, de a' Király előre parantsolatot küldött a' roſz időjárás miatt, hogy az térjen viſſza táborába. Hg. Hohenlohe Marsal, a' Megyének polgári, és hadi Tiſztei, és a' tábor' Generálisai a' Királyt a' kastélyban várták. A' Dauphinné, és Bádeni Wilhelm Mark-Gróf már Luneville-ben voltak, és a' Királyt a' játékſzinbe kisérték.

A' Moniteur Sept. 16-dikán ezt jelenti: „De Rosamel Contra-Admirális haladék nélkül Toulonban Trident línea-hajóra fog ſzállani, hogy de Rigny Vice-Admirális záſzlója alatt ſzolgáljon. — A' mint látſzik, ezen rendelésből ſzármazott azon hír, hogy de Rigny Admirális Franczia Orſzágba viſſza fogna hívattatni. Tsak de Rigny Úrnak roſz egéssége, melly a' nagy erőlködések miatt meggyengült, adhatott volna arra okot, hogy ő Franczia Orſzágba viſſza térjen. De még is örömmel jelenthetjük, hogy már egéſzen meggyógyult, 's így nem is lehet arról ſzó, hogy helyébe más küldettessék azon Tiſztségre, mellyben ő már olly nagy ſzolgálatokat tett, és még sokkal nagyobb ſzolgálatokat tehet."

Toulonból Sept. 9-ikén így írnak: A talante fregáta Lorient Franczia kikötőhelyből 350 emberrel tegnap érkezett ide. Ez a' harmadik expeditiót fogja elkisérni; ez 58 ágyús ſzép fregáta. — Trident línea-hajót (mellyre Rosamel Contra-Admirális fog ſzállani) melly a' Navarini ütközetben jelen volt, igen serényen kiigazitják; most az árbocz fájin dolgoznak; ezen hajó is réſzt veſzen a' harmadik expeditióban. — Scipio, más línea-hajó, 74 ágyús, a' contumáczián veſztegel, s ott 2 ember megholt rajta. Azt mondják, hogy e' miatt 10 nappal hoſſzabb leſz veſzteglése ideje. — A'

harmadik expeditiói osztályra új szállító hajók érkeznek ide; sok deszkát, gabonát, takarmányt, és házi barmokat szállítanak a' hajókra. —

A' Gazette de France ellen indíttatott per, melly Sept. 16-ikára volt határozva a' Fenyítő politia-Törvényszék előtt, Novembernek második Szerdájára halasztatott, mivel ezen Ujság' felelő Kiadójának Ügyvédője (Hennequin Úr) nintsen jelen Párisban.

Decazes Herczegné a' minap sétálás kedvéért kilovagolván, elájult, a' lóról leesett, és több helyen nagyon megsértette magát.

HELVÉCZIA.

Ilona Orosz Nagy Herczegné Sept. 3-dikán Romanow Grófné neve alatt Schaffhausenbe érkezett, és a' tartománybeli Igazgatószék Deputatiója által fogadtatott, melly köszöntésére kiküldetett. A' mint látszott, a' Rajna' zuhanása leginkább elfoglalta figyelmét; mert alig válhatott-el a' természetnek ezen jeles tüneményétől; sőt, noha a' víz meg volt áradva, a' vízomlás allyához olly közel vitette magát hajón, a' mennyire csak a' habok' hánykódása, és rohanása megengedte. Ő Tsászári Magassága pénzben megajándékozta a' Vakok' Intézetét. Schaffhausenből a' Herczegné Zürichen (Tigurum) Luczernán, Bernán, és Geneván keresztűl útazik Olasz Országba Nápolyig, 's ott szándékozik eltölteni a' telet.

Augustus 30-dikán Lord Cochrane, és Perrier Kázmér (ama híres szószólló az Országgyüléseken) 's Pardesseus Urak Genevában voltak.

Igen nagy erőlködéssel, sok költséggel, és szinte élet-veszedelemmel vágják, tsinálják magas kőszikla-kon által a' Gothard nevű Országútat az úgy nevezett ördög hídjánál (Teufelsbrücke). Ha olly serénységgel 600 munkás, mint most, ezután is dolgozni fog, lehet reményleni, hogy a' Gothard klastromától éjszakra eső egész út még ezen esztendőben kész lesz, feltévén, hogy semmi természeti szerentsétlenség meg nem gátolja a' munkát.

JÓNIAI SZIGETEK.

Korfuból, Sept. 11-dikén. — Prevezából Sept. 8-dikán költ levél szerént Veli-Bei Jazza a' Serasskierrel megengesztelődvén Sept. 5-dikén Prevezába érkezett, és ott álló hadi hajójának mindjárt megparantsolta, hogy Pantocratora várától fogva majd Santa-Maura szigetig kovályogjon, mivel a' Görög hajók' megjelenésétől tart. Tudniillik több felől olly hírt vett vala, hogy sok, hanem mégis apró hajók érkeztek Mitikába ama' híres Passano Antal vezérlése alatt (kinek fia már jó ideje hogy Korfuban vagyon, és kinek egyéb familiáját Ankonából ide minden nap várják). Úgy látszik, hogy ezen hajók Ypsilanti Hget várják seregeivel egygyütt Megarából, hogy azután mind vizen, mind szárazon megtámadják Prevezát. 6-dikban reggel Veli-Bei megszemlélé a' Prevezai bástyákat, és megparantsolá, hogy Scalle — egy szikla-sziget a' Prevezai öböl torkolatjánál — jól megerősíttessék.

— 8-dikban egy Felszóllítást adott ki az eránt, hogy a' lakosok mindnyájan, Törökök, és Görögök, a' Scállei batteriák' felállításán dolgozzanak. Azon kivűl Veli Bei a' Prevezaiaktól 50,000 Török piasztert kért költsön; és olly parantsolatot adott-ki, hogy ezen városban minden személy, ki a' 16 esztendőt meghaladta, egy Spanyol tallér adót fizessen. — A' Seraskier Augustus vége felé Zagori ellen (Janinától éjszakfelé) seregeket küldött vala, hogy egy tsoport rablókat, kik ezen vidéken pusztítottak, megzabolázzon. Ezen tsoport' Kapitánya egy Alico Lamca nevű Török, ki egykor Anatolico' Kormányozója volt. Ez a' Seraskier' seregeinek közelgetésére Zagori mellett egy Klastromba futott, de onnét kinyomattatott, és a' hegyek közé egy faluba húzta magát vissza Janinától 8 órányira. — Prevezában az a' híre, hogy minden Albaniai Fő Nagyok Kérelem-levelet adtak bé a' Portához, mellyben Resid Basa ellen panaszolkodnak, és kérik, hogy Omer-Basa Vrione tétessék helyébe, ki Albánus lévén, sokkal jobban tudja az ő szokásaikat. — Church Generálisról ezt írják: Sept. 1sőnapján Church, ki nyugoti Görög Országban vezérkedik, seregeinek minden Kapitányait magához hívatá, hogy nekik hat héti zsoldjaikat kifizesse; ezek Gróf Capodistriásnak írását kívánták látni, mellyben ő azt rendeli, hogy tsak 6 héti zsóld fizettessék-ki. Church a' Görög gőzhajóról előhozatá az írást, mellyre megnyúgodni látszának a' Kapitányok. De délután 1500 Görög gyűle a' Church lakása eleibe, erőszakkal kívánván a' 3 hónapi zsold kifizetését. A' gőzhajó, és Misztikek észrevévén a' zendűlést, batteriáikat a' pártütők ellen szegezék, és tsak Church Grlis' intését várták, hogy rájok lőjjenek. De ő hadi Segédjét kiküldé, hogy a' békételeneket megnyugtatná; hanem ezzel is gorombán bántak. Ekkor ide sietének a' Kapitányok, és igéretekkel letsendesíték őket. Mitikában azt beszélték, hogy Church Grlis Aeginába szándékozik menni, mivel nem akar illy pártos katonák között maradni. — Church valósággal nehány nap előtt Santa-Maurába ment, és az oda való Angol Residenssel, Maclean Kapitánnyal beszéllgetett.

DÉLI AMERIKA.

A' Buenos-Ayresi Respublika Jul. 1-sső napján megnyitotta nemzeti gyűlését. Az ezen alkalmatossággal felolvastatott megnyitó Beszéd előadja: hogy a' belső polgári tsendesség helyre állittatott. A' tartományok nem tsak lemondtak a' polgári háborúról, hanem fegyvereiket nemesebb czélra is fordították, és Képviselőket neveztek, hogy Santa Fé városába összvegyülekezzenek, 's itt hihetőképpen a' nemzeti bóldogságnak talpköve megvettetik. — A' Braziliai Tsászárral a' béke-alkudozások folynak, de azért a' Respublika a' háború' terheit viselni meg nem szünik, míg a' békeség tellyesen meg nem köttetik.„Ezen föld' többi nemzetei, így szóll, velünk jó eggyességben vannak, és Anglia naponként bizonyitja tselekedettel is valóságos barátságát. Az új határ-línea felállittatott. Az Indusok többé nem há-

borgatnak, kikkel az Orſzáglóſzék jól van; és a' temérdek nagy örökös birtok, mellyet nyertünk, az orſzágos költségnek zálogát megkettőztette. — A' köz tanításbeli Intézeteket az Orſzáglóſzék pártfogása alá vette. Magános Intézetek, és nevelő házak kezdődnek. A jótévő aſſzonyi Eggyesület' tagjai megérdemlik a' nemzet' háladatosságát. — A' nyomtatásbeli ſzabadságot némellyek hazánknak a' külföld' ſzeme előtt való lealatsonítására haſználták; de ennek gátot vetett a' Május 8-diki törvény. A' törvénykezés módja változtatásokat kiván; az Orſzáglóſzék ez eránt javallatokat fog tenni. Minden hazai ſzükségeink között legnagyobb az, hogy a' nemzeti bankot bizonyos módon megfundáljuk. Végre, ha a' tartománynak a' múlt eſztendei Augustusi állapotját a' mostanival öſzvehasonlítjuk, valósággal megnyugtató. Aláírtak: Dorrego Manuel, Roxas Jose Maria, Balcaree Juan Ramon."

Bolivia Respublikában pártütés támadt. Potosiból érkezett levelek jelentik, hogy a' Chuquisacaban fekvő katona-seregek Apr. 18-dikán fellázadtak. Sucre Grlis, ki őket megakarta zabolázni, veſzedelmes sebet kapott, és a' lázadók által elfogatott. Apr. 22-ikén a' Potosi-beli Kormányozó némelly seregekkel megtámadá őket, Chuquisacából kinyomá, és a' Praesidenst (Sucrét) megſzabadítá. Mind a' két réſzről valami 40 ember esett el. Ezután a' pártütők Lagunába vonultak.

A' Karthagenai Ujság Jul. 26-dikán némelly Okleveleket közöl, mellyekből megvalósodik a' Kolumbia, és Peru között leendő háború. Nevezetesen a' Guayaquili Kormányozó a' déli ármádá fő Vezérét tudósítja a' Peruiak' hadi kéſzületeiről, sőt hogy mind ſzárazon, mind vízen már útban vannak a' seregek. Lamar Grlis leſz a' Perui hadi sereg vezére. — Továbbá a' déli ármáda' fő Vezére hívatalosan tudósítja a' hadi Ministert, hogy a' Chuquisacai pártütés' következésében a' Pérui déli ármáda Jun. 3-dikán megindúlt, hogy Bolivia Respublikába béüssön. Lamar Generális a' Guayaquilt bekeríteni akaró hajós sereggel eggyetértve indúl meg az éjſzaki Perui haddal.

Jul. 28-ikán költ Jamaikai tudósítások ſzerént, Bolivár Karthagenába érkezett, hol igen nagy örvendezéssel fogadták. Portobello, és Chagres városokban is, Panama tartományban, azért hogy Dictátor lett, három nap kivilágosították a' várost.

Egy Éjſzak-Amerikai Ujság, Commercial-Advertiser, Aug. 13-dikáról, melly most érkezett Párisba, Kolumbiából Jul. 15-diki tudósítást közöl, melly ſzerént Bolivár a' Respublika' Praesidensének, és fő ſzabadítójának kikiáltatván, hadi kéſzületeket tett a' Peruiak ellen, kik Kolumbiába béütöttek volt. Egy Proclamátiójában a' Praesidens fegyverre ſzólítja a' Kolumbiaiakat, hogy az ellenséget viſſzaverjék.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(27.)

Szolgálat ajánlás.

(1) Mi módon lehet háromſzorta több ſzénát ugyan akkora réten úgy termeſzteni, hogy minden nap kaſzállódik, gyűjtődik, kazalozódik, még sem teſz benne semmi kárt a' tartós eső is? Ez által lehet ezer 's több hódakat is mivelni: juhokat és marhákat ſzaporítani, 's kitetſzőbbre nevelni, gőbölöket hizlalni; a' kimaradt rétekből legelőket és ſzántó földeket ſzaporítani: a' köznépet takarmány ſzerzésre, több és jobb marha tartásra ſzoktatni.

A' hegyek közt fekvő réteket a' zápor esők elöntésétől mint kell megoltalmazni?

Tsekély munkával a' sovány ſzántó földeket javitani, és a' zápor eső elhordásától megmenteni.

A' majorsági (Allodialis) ſzőlők elromlásának mik az okai, mint kell úgy munkáltatni, hogy mind több, mind jobb bort teremjenek, mint a' legſzorgalmatosabb vinczelléré? sőt középſzerű hegyeken is aſſzú ſzőlő bort termeſzteni?

Ollyan kissebb Granariumot épittetni, 's úgy rendelni, hogy több térjen mint a' nagyobba, benne a' gabonát több évig is portól, penéſztől, zsizsiktől, elſzáradástól, a' tűztől pedig éppen nem lehet félteni.

Ezeket, és más több haſznos mezei gazdálkodásokat kivánván jó következésű tselekedettel (practice) gyakorolni egy gazdaságbeli Tiſzt; alázatosan ajánlja ſzolgálatját az ollyan Földes Uraságoknak, a' kiknek több vagy kevesebb, de tiſzta (purum Dominium) jóſzágok vagyon, vagy ha közössen birnak is czélerányos ſzándékaiba mások nem akadályoztathatják.

A' tudósítást lehet küldeni Pestre, a' Hazai és Külföldi Tudósítások Redactiojához.

Hírdetés.

(1) Köz hírűl adatik, hogy a' Mindſzenti Uraságtól mintegy 150 ölnyi kemény gyöp-ſzéna eladódik, és azt minden vevő akár öl ſzámra

akár kazalként veheti. Ki 1 egéſz kazalt megvéſzen marháját 1829-ki első Martziusig hizlaltathatja az Uraságnak arra nagyon alkalmatos puſztáján. Közelebbi feltételeket meg lehet tudni vagy Mindſzenten a' Számtartónál, vagy Allgyön az Uraság' házánál, Szeged Királyi Város mellett Ns. Tsongrád Vármegyébe; hol az eladás-is történik.

Hírdetés, M. Gróf Széchenyi István Úr részéről.

(2) Csokonyai Urodalomban Tekintetes Nemes Somogy Vármegyében, e' következendő Haſzonvételek fognak e' f. eſztendőben November 3-dik napján a' többet igérőknek jövő 1829-dik eſztendei Sz. György naptól kezdve három eſztendőre kiadatni: 1-ſzör Csokonyai Mező-Városban, nagy Vendégfogadó, és Méſzárſzék 18 hold földel, és 15 2/4 hold réttel. 2-ſzor Ugyan ottan kissebb Vendégfogadó 2 hold földel, és 2 hold réttel. — 3-ſzor Ugyan Csokonyai Határban lévő Király-Révi Csárda 11 hold földel, és 6 hold réttel. — 4-ſzer Rinya-Uj-Laki Kortsma 18 hold földel, 10 hold réttel. — 5-ſzör Visontai Vendégfogadó és Méſzárſzék 18 hold földel, 10 hold réttel. — 6-ſzor Visontai Határban Cserteleki Csárda 12 hold földel, és 7 hold réttel. — 7-ſzer Darányi Vendégfogadó, és Méſzárſzék 18 hold földel, és 4 2/4 hold réttel. — 8-ſzor Darányi Határban lévő Felső-Rigótzi Csárda 12 hold földel, és 6 hold réttel. — 9-ſzer Aranyosi Puſztai Határban lévő Alsó-Rigótzi Csárda 12 hold földel, és 5 hold réttel. — 10-ſzer Bartsi Vendégfogadó azon Mező-Városban Méſzárſzékkel 9 hold föld, és 6 hold rét. — 11-ſzer Szentesi Kortsma 18 hold földel, és 6 hold réttel. — 12-ſzer Tarnótzai Csárda 12 hold földel, és 4 2/4 hold réttel. — 13-ſzor Komlósdi Kortsma 12 hold földel, és 4 hold réttel. — 14-ſzer Péterhidai Kortsma 7 2/4 hold földel, és 2 hold réttel.

A' kiknek tehát kedvek vagyon ezen Haſzonvételeket kiárendálni, a' fentemlített napon reggeli 9 órakor jelenjenek meg Csokonyában a' Tiſztartói lakásnál, egyſzer'smind hozzanak, magokkal Bánat pénzt is, melly a' Vendégfogadóknál 100 for. a' Kortsmáknál 50 for. Váltó Cz. léſzen.

Híradás.

(2) A' jövő 1829-diki Januarius 1-ső napjától kezdve, egymásután következő hat eſztendőkre Ts. Pest Vármegyében fekvő Kaskantyúi Puſztának 1290 holdat tevő réſze, a' legjobb karba lévő Gazdasági épületekkel, Fundus-instructussal, 's a' Gazdasághoz megkivántató minden eſzközökkel, valamint ſzomſzéd Kis-Körös Mező Városában

12 Ház helyes Jobbágy, 's 70 Zsellér Urbariális dátiáival, 's az egész Regale Beneficium 1/12-ted részével a' többet igérőnek Árendába fog adatni. — A' Licitátió fog tartatni Pesten a' Leopold útszában 246-dik szám alatt lévő házban, jövő November hónap 11-dikén délutánni 3 órakor; — Az Árenda fel-tételei, valamint a' Jószág miségéről 's minéműségéről bővebb útasitást lehet kapni a' Licitátiót meg előző két napokon, a' ki tett helyen Tabuláris Fiscális Ágoston Jósef Úrnál.

Hírdetés.

(3) A' Georgiconban a' közelebbi Oskolai esztendő végével ismét két Stipendium üresülvén meg, azoknak elnyeréséért való folyamodás e' folyó esztendei October 20-dik napjáig fogadtatik el. Ezen Stipendiumokból csak ollyanok részesülhetnek, kik a' Philosophiai tudományokat ditséretessen végezték, magyar, német és deák nyelvekben eléggé jártassak, 's ép és egésséges testel bírnak, a' mellyeknek valamint erköltsi magokviseletének próbájául, ők Keszthelyre a' Méltóságos Grófnak minden Uradalmaira ügyelő Directiójához bizonyság leveleket vagy eredetiképpen, vagy pedig hiteles párokban Könyörgő leveleikhez csatolva elmulhatatlanul béküldjék.

Mindegyik Stipendiatusnak, a' szabad szálláson füttésen, gyertyán, író 's rajzoló szereken kívül a' tanulásra való esztendőben 200 for. Váltó Cz. fizetése lészen.

Azon kívül hogy a' Georgiconban a' Gróf Uradalmai számára a' Mezei Gazdaságnál viselendő szolgálatokra Stipendiatusok neveltetnek, megengedtetik másoknak is, kik a' mezei gazdaságot tulajdon költségeken tanulni kivánják, a' Leczkékre, 's gazdaságbeli Experimentumokra való szabad be és eljárás, de csak ugy, ha a' kiszabott Oskolai törvényeket pontossan megtartandják. A' Külső Praktikánsok szükségeikhez képest azon tudományokat halgathatják, a' mellyeket akarnak; mindazonáltal a' halgatottakból ők is tartoznak előmeneteleiknek próbáját adni.

A' Georgiconi Praktikánsok a' következendő tudományokat tanulják: 1.) A' Terméfzet Historiáját. 2.) A' Chemiát és Technologiát. 3.) A' Mezei Gazdaságot. 4.) A' Számadások Vezetését. 5.) A' Jószágok Kormányozását. 6.) A' Marhaorvoslást. 7.) A' Földmérést és Gazdasági Épitést. 8.) Az Urbariumot.

Költ Keszthelyen Sept. 17-dikén 1828.

Gróf Festetics László Ő Méltósága
Uradalmainak Directiója.

Nemes faj Juhok.

(3) Tekintetes Pest Vármegyében fekvő Gödi Puſztán Özvegy Nemes Mayerfy Józsefné Aſſzonynál ſzámfeletti Juhai közül minden nap eladók: 100 darab Hágó Kos.
327 — nemzésre alkalmatos Anya Juh.
150 — Bárány.
300 — Ürü.

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó árra Váltó-Czédulában:

1828. September.	Tiszta-Búza fl.	Tiszta-Búza kr.	Kétszeres fl.	Kétszeres kr.	Rozs fl.	Rozs kr.	Árpa fl.	Árpa kr.	Zab fl.	Zab kr.	Kukoricza fl.	Kukoricza kr.
14-kén Zágrábban	9	—	6	52	6	12	4	—	3	—	5	37
15-kén Debreczenben	5	15	4	5	2	30	2	10	1	15	—	—
15-kén Földváratt	5	—	4	—	3	30	2	30	1	52	—	—
15-kén Komáromban	5	45	4	18	3	35	2	55	2	5	2	25
13-kán Miskolczon	4	15	3	—	2	45	2	—	—	55	4	—
15-kén Győrött	5	25	4	18	4	3	2	55	2	10	2	40
12-kén Temesvárott	4	40	3	8	3	5	1	50	1	35	3	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Sept. 28-dikán: 10 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 29-dikén: 10 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 30-dikán: 9 Láb, 9 Hüv. 6 Von.
Octob. 1-ső napján: 9 Láb, 2 Hüv. 0 Von.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(28.)

Pesten, Szombaton, Mind Szent Hava 4-dik napján 1828.

Által-költözés.

Mondják: a' lélek hogy nem költözködik által
Másik testbe, ama' Bölts tanitása szerént:
E' nem igaz! mert Istvánnak nagy lelke Ferenczbe
Alt'-szállott, hidd-el; tette mutatja nekünk.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Siet a' hív Magyar Nemzet minden alkalmatossággal megmutatni Koronás Fejedelme eránt hódúló jobbágyi tiszteletét, és tiszta szeretetét, — kivált olly Felséges Kegyes Uralkodója eránt, kinek bölts, és atyai kormánya alatt annyi milliomok olly húzomos ideig a' békeségnek, és tsendességnek drága gyümöltseit aratják. — Ennél fogva tegnap estve, mint Felséges Urunk' neve napjának ünnep-estvéjén mind a' Magyar játékszín szépen ki volt világositva, melly a' Gr. Beleznay kertje' palotájában egy idő óta fel van állitva, és jó foganattal gyarapodik; mind a' Pesti Német theátrom. Ma pedig mind a' két szomszéd városban lévő őrző-katonaság ünnepi tsinossággal a' vár mezejére gyülekezett, s ott nagy templom-parádé tartatott, hol a' tábori kápolnában mondott nagy Mise alatt a' katonaság köszöntő lövéseket tett; mellyeket ágyúkkal visszonoztak. — Holnap, mint Vasárnap, a' Ferenczvárosban bútsú leszen.

Ő Ts. Kir. Fő Herczegsége az Ország Nádor-Ispánya Sept. 29-dikén délután Budáról Al-Csúthon keresztül Bétsbe útazott.

A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanátsnál T. Helm Ferdinand Úrnak nyugodalomba tétetése által megürült valóságos Titoknoki Hivatalra Tek. Boros János Úr eddig volt Concipista, emeltetett.

Eperjesen Sz. Mihály hava' 15-dikén tartották Ns. Sáros Vármegyének Tekintetes Karai és Rendei Méltóságos Vásáros Náményi Báró ifjabb Eötvös Ignácz Ts. K. Kamarás Úrnak, a' N. M. K. Udvari Cancelláriánál Udvari Tanátsosnak és Referendáriusnak, mint ezen Megye' közönségesen szeretve tisztelt Fő-Ispányának elölülése, és bölts kormányozása alatt a' Tiszt-újító Széket; melly alkalmatossággal első Al-Ispány felkiáltás által lett: T. Szinnyei Merzse László;

második Al-Ispány voksok többsége által: T. Péchújfalusi Péchy Imre. — Fő-Jegyzővé Saarossi Saarossy Tamás választatott; első Al-Jegyző, Fő Jegyzői czímmel: Berzeviczei Berzeviczy Imre; 2-dik Roskoványi Gábor. — Tiszteletbeli Jegyzők: Agteleki Bujanovits Gyula, Markusfalvai Máriássy Ágoston, Tahy Albert, Dobay Hugó, Zsarnay Ignácz, Durcsák Sándor, Berthóty Ágoston, Urak. — Fő Adószedő: T. Péchújfalusi Péchy Benjamin. — Számvevő: Cserneki és Tárkői Deseőffy Kristóf. Fő-Ügyész: Vinkler András; Al-Ügyész: Berzeviczy Ignácz Imre. — A' Sirokai Járásban: Fő-Szolga-Bíró, Berthóty András; Al-Sz. B. Semsey Pál. — Az Alsó Tarczai Járásban: Fő-Sz. B. Sárosy Imre; Al-Sz. B. Mérki Piller László. — A' Felső Tarczai Járásban: Fő-Sz. B. Cserneki és Tárkői Desseőffy Jósef; Al-Sz. B. Péchújfalusi Péchy András. — A' Tapolyi Járásban: Fő-Sz. B. Czimmermann Gábor; Al-Sz. B. Ippi Bideskúty Jósef. — A' Szekcsői Járásban: Fő-Sz. B. Rafslaviczy Jósef; Al-Sz. B. Péchújfalusi Péchy Ambrus. — A' Makoviczai Járásban: Fő-Sz. B. Kapivári Kapy István; Al-Sz. B. Szalay Sándor, Urak.

Hadi Tudósítások.

Páris hajóról, Sept. 13-dikán. — Várnai Híradások.

A' várvívó munkák szemlátomást előhaladnak. A' támadó homlok' bal oldalánál a' sánczok alja megásatott, és a' minák haladék nélkül megtöltetnek puskaporral.

Sept. 11-dikére virradó éjjel az ellenség jó sűrűn hányta a' bombákat kivált azon helyre, hol az ásó batalionok dolgoztak.

Tegnap egy sánczot, mellyet még a' Törökök a' mi sánczaink között birtak, és melly a' mi öszveköttetésünket háborgatta, bajonétokkal megvettünk, e'képpen: már korán reggel ágyuink keményen kezdettek ez ellen tüzelni, dél tájban megszünt az ágyúzás, és egy jeladásra 300 kiválogatott ember a' Simbirski Rgtjéből, Sulgenko másod Kapitány alatt, egy lövés nélkül, az ellenség sánczára rohana, és azt elfoglalá. Mintegy 200 Török maradt halva; 's harminczat 's egynehányat elfogtunk. Részünkről egy Tiszt elesett, kettő sebet kapott, és 30 közlegény vagy meghalt, vagy sebbe esett.

Ugyan az nap a' gárda-seregeknek azon osztálya, melly Golovin Gen. Adjutáns vezérlése alatt a' Devna-tónak déli partjára küldetett, a' Cap Galatai dombokat elfoglalta, és minden ellentállás nélkül a' Burgászi útat mind a' két felől megszállotta. A' hajós tsoport is, melly azért küldetett, hogy amannak segítségére legyen, minden kardvágás nélkül kiszállította seregét. Ezen kettős expeditiónál némelly ellenséges szállitmányokat, és sok vágó marhát elfogtunk.

Ma reggel 4—500 lovagot Golovin Grlis serege' ellen kikülde az ellen-

ség; de nehány ágyúlövés visszafordította a' Törököt; délután 3 órakor nagyobb erővel rohant ki más oldalról az ellenség. Azon magas sánczok védelme alatt, mellyek jobb felől még neki megmaradtak ott, hol a' mi föld-alatti ásásaink majd a' vár árkáig érnek, kirohanván, minket keményen megtámadott, hihető elakarván rontani a' mi várvívó készítményeinket. A' tsata tüzes volt, de az ellenség el nem érhette czélját; mert a' 14, és 15-dik Vadász Rgt bajonétokkal visszanyomá az ő sánczáig, és így kéntelen vala a' mi seregeinknek oda hagyni azon sánczokat, mellyeket már elfoglalt volt; ezek úgy tele voltak Török holt testekkel, hogy szükséges volt előbb onnét eltakarítani a' testeket, míg magunkat ott megfészkelhettük. — Több vitézeink elestek itt. Perovsky General-Major egy lövés által sebet kapott.

Sumlai Jelentés Sept. 10-ről.

Sept. 9-dikén reggel 3 órakor a' Törökök, a' Seraskier Hussz ein-Basa vezérlése alatt, nagy hatalommal megtámadák a' mi állásaink közepét, és bal szárnyát. Középett hírtelen két sánczunkra rohana az ellenség, mindenikre négy Regement reguláris katonasággal, 's némelly irreguláris tsapatokkal. Az éj setétsége által segíttetvén háromszor rohanának bé árkainkba a' Törökök, de mindég veszteséggel visszaveretének. Végre utólsó megtámadásoknál közönséges zavarodásba jövének, és olly nyakra főre kezdének visszafutni, hogy szokások ellen sem holtaikat, sem sebeseiket el nem vitték. Ezen egy helyen 5—600-zat gyüjtöttünk öszve. A' mi veszteségünk tsekély volt; ez tsak 5 holtból, és 20 sebesből áll. Az egész tsata alatt az ellenség' pattantyussága majd semmit sem tüzelt. — A' sánczainkban lévő seregek egész hideg vérrel és vitézséggel, fogadák a' Törököket, hogy könnyebben lőhessenek reájok katonáink, a' melly-fedező sánczokra felhágtak. Sőt egy pattantyús látván, hogy az ellenségtől egy gránát esett a' mi sánczunkba, azt felragadá, és égő kanóccal visszza veté egy tsoport Törökség közé.

Bal szárnyunknál Halil Basa 3000 lovassággal, és 500 gyalogsággal meg akara minket kerülni. De midőn Rasaply falun keresztül menne azon dombok aljában, mellyeken két sánczot ástunk volt, Rüdiger Grlis egy Huszár brigadával, 's négy lovag-ágyúval eleibe álla, keményen megtámadá, megszalasztá, és egy verstnyire űzé Rasaply faluból ki, egy erdős helyig, hol menedéket találá.

Noha igen nehéz takarmányt szerezni, mégis a' közönséges visszavonúlás Jenibazárhoz a' mennyire lehet, még elhalasztatik.

Bukurestből Sept. 19-dikén. — Tegnap ide olly tudósítás érkezett, hogy az Oroszok el akarják hagyni Sumlánál állásaikat, 's Jenibazárhoz visszavonulni. Az egész figyelem most Várnára van fordítva. — A' Gyurgevói őrizet, mellynek gyakor kirohanásai a' mult

hónapban annyi ijedtséget okoztak itt a' lakosok között, most egy darab idő óta tsendesen viseli magát. Ellenben a' minap 2000 Török Szisztovból Simniczába a' Duna bal partjára általszállott, hol sánczolásokat készít. Turnóból is (Nikópollyal szembe) a' Törökök gyakran béütnek a' tartományba. Szilisztriából Sept. 15-ikén a' Törökök nagy erővel kitsaptak. Hanem Roth Grlis, ki ezen várnak ostromlását kormányozza, mégis némelly segítséget kapott a' Scherbatoff seregéből. Maga Hg. Scherbatoff, ki ezen h. 7-dikén Jászvásárról Foksánba indúlt, minden órán várattatik Szilisztriához.

Itt Bukurestben ismét több nagy Bojér-házak, és közönséges épületek kórházakká tétettek, a' betegek', és sebesek' befogadására.

Kis-Ásiai tudósítások Aug. 20-dikáról.

Paskevits Grlis Akhalkalaki várát elfoglalván, és Georgiából némelly segedelmet kapván, Akhaltsikhe ellen indúlt, hol számos Török seregek gyültek öszve Mustafa Basa, és Kios Mehmed Basa vezérlése alatt; az első 7000-rel, a' másik 20,000-rel, és 15 ágyúval ment oda. — Hogy ide juthasson Paskevits Grlis, 23 verstnyire mindég erdős hegyeken kellett neki máskálni. — Elindúlása előtt 3 nappal Muravieff General Majort egy brigádával útnak indítá. Ez noha mindent elkövetett, hogy útat készíthessen, de mégis tsak kézen kellett felhúzni az ágyúkat a' hegyekre, 's kézen is kellett azokról leereszteni. Ezen munka felette fáradtságos volt; mert ezen hegyek magosabbak a' Bezebdatnál, és minden Georgiai hegynél. — Mind e' mellett is katonáink búzgósága erőt vett a' nehézségeken, és Aug. 16-dikán Paskevits' seregének nagy része a' Kur vize' partjához ére, Akhaltsikhe-től 0 verstnyire. — Azonnal ott termett az ellenség a' folyó bal partján. 17-dikben megtudá Paskevits bizonyosan, hogy a' két Basa eggyesítette erejét, és noha még egy tsapat kotonasága Papoff Grlis alatt, mellynek Kartaliniából a' Berschomski hegyek szorosain kellett által jőni, a' rosz útak miatt, és Atskveri vár tüzelése miatt, mellynek ágyúi alatt kellett elmenni, még 2 napi távulságra volt, mégis eltökéllé a' Fő Vezér, hogy haladék nélkűl általkel a' Kur vizén, és Akhaltsikhe vára alatt táborba száll. 17-dikben reggel 10 órakor megindúla az ellenség' ágyúzása között, a' nélkűl hogy ő visszonozná. A' vízen túl 3 verstnyire érvén, kénteleu volt megállítani seregeit, hogy a' hévség miatt elbágyadtak, magokat kipihenjék. A' Törökök már a' győzedelemről álmodoztak, midőn két óra múlva Paskevits sebes lépésekkel előlküldé a' pattantyusságot ellenek, őket megszalaszta, és addig meg nem álla, míg Akhaltsikhének nyugoti részét egy ágyúlövésnyire meg nem vizsgálta. — Egy ideig nem há-

borgatták a' Törökök, hanem estve 6 óra tájban kettős támadást tevének reánk, meg akarván kerülni mind a' két ſzárnyunkat; jobb ſzárnyunkra 4000 Török rohant, a' balra 5000; de mindenütt viſſzanyomatott; és alkonyodatkor mindenütt futásnak eredett az ellenség. Közűle 200-nál több elveſzett; mi 13 holtat, és 33 sebeset veſztettünk. — Paskevits Grlis éjjel megerősíté állását, és sánczokkal körűlvevé. — 19, és 20-dika között éjjel a' vártól 1000 lépésnyire felállítá az első batteriát, 8 ágyúra, és egy mozsárra valót, hogy ez által védelmezze a' várvívásra intézett munkákat. 19-ikben Papoff Grlis oſztálya elérkezék, melly úgy ſzollván az Atskveri vár sánczai alatt jött el, és elverte az őrizetet, melly utját akarta állani. — 21-dikben ſzándékozott Paskevits Grlis a' két Basa' eggyesűlt seregeit egyſzerre megtámadni, mivel úgy találta, hogy az ő ſzámos lovasságaik Imeretiával, és Georgiával való közösűlését megátolhatnák, és hogy ſzükséges légyen őket Akhaltsikhetől eltávoztatni.

PORTUGALLIA.

A' Lizabonai Udv. Ujság mellett kiadatott toldalékban illy hivatalos jelentés találtatik Madeira ſzigetének elfoglalásáról: „Infans Dom Sebastian nevű hadi brigg Funchalból Madeira ſzigetéről ide megérkezett. Ez Aug. 29-dikén, indúlt onnét Lizabonába, előtte pedig három nappal Gloria nevű posta hajó is. A' Kapitány azon tudósítást hozta, hogy az expeditio Aug. 16-dikán érkezett Madeira eleibe, és a' legénység 22-ikben Machicónál kiſzállott; a' batteriák eleinte ugyan jó formán tüzeltek, de a' hajós oſztály ágyúi tsak hamar elnémították. 22-dikben az egéſz oſztály-sereg, a' pártütőkkel történt némelly apró tsatázások után, Funchálba bément; és 24-dikben az új Fő Kapitány a' hajóból kiſzállott, még az nap általvevé az igazgatást, 's így Király Urunknak uralkodását ott helyre állítá. — A' ſziget lakosai, mihent módját ejthették, Ő Felsége eránt hajlandóságokat a' legnagyobb örvendezés között kinyilatkoztatták; minthogy minden pártütők, kik az Angol hadi korvetre nem futottak (mint Valdez, 's mások) elſzéledtek, vagy elrejtezkedtek volt. Funchal városának Tanátsa, a' Község' Bírája, és a' külömbféle Czéhek' Előljáróji protestáltak azon erőſzak ellen, mellyel Valdez az ő hív hajlandóságaikat lekötötte volt. — Porto Santo ſziget' lakosai Ő Felségét jobbágyi hűséggel megismérték. A' Kormányozó da Cunha Fidie Kozma Grlis mindeneknek nagy örömére ezt Aug. 17-dikén kihírdettette, és az expeditiónak, mihent annak megérkezéséről tudósítást vett, minden tőle kitelhető módon segítségére volt. A' környűllállásos tudósítások ki fognak hirdettetni. — Lizabónát ma éjjel ezen örvendetes jelentés végett kivilágosították.

A' Londoni Courier Sept. 15-dikén ezen történetről illy Czikkelyt

közöl: „Madeirának könyű meghodítása álmélkodást gerjeſztett; mivel az ezen ſzigetről íratott előbbi levelek a' D. Pedro mellett uralkodó fellelkesedést, és buzgóságot igen elevenen festették, és a' Valdez Kormányozó hatalma alatt lévő fegyveres erőt 3000 emberre ſzaporították; ezen ſzám elég is lett volna arra, hogy a' kiſzállott seregeknek ellent-álljon. Most pedig azt mondják, hogy a' reguláris katonák' ſzáma 200-nál többre nem ment, 's ennek sem volt valamire való Tiſztje. Szerentsétlenségre, azon ſzép fregáta, melly a' minap külömbféle Tiſztekkel Falmouthból Funchálba indúlt, a' ſzigetnek általadatása előtt oda nem érkezett volt meg; ennél fogva talán kéntelen leſz Braziliába folytatni útját.'

NAGY BRITANNIA.

A' Courier Sept. 17-ikén így ír: Wellington Hg. tegnap estve jó barátjának, Arbuthnot Úrnak mezei jóſzágáról, melly Northamptonshire-ben vagyon, ide megérkezett. — Az Orſzáglóſzék Sept. 4-diki hivatalos tudósítást vett Sir Don Györgytől Gibraltárból. Ebben jelenti, hogy ott az illy idő ſzakaſzban járni ſzokott hideglelés mutogatja magát a' lakosok, 's a' katona-őrizet között. Néhány ſzemély már meghalt ezen hideglelésben, de a' nagyobb ſzerentsétlenség félelme már elenyéſzett.

Dona Mária da Gloria Királyné Braziliából Sept. 2-ikán megérkezett Gibráltárba kiserőivel együtt, 's elsőbben Genuába ſzándékozott, hogy onnét Bétsbe jöjjön; — de most a' Courier ſzerént ezen plánum meg van változtatva; Ő Felsége Angliába vette útját, és minden órán várják Falmouthba, sőt Londonban azt is beſzéllik, hogy már megérkezett volna. Marquis Palmella, és Vice-Gróf Itabayana Falmouthba mentek Ő Felségének elfogadására.

Madeira ſzigetén a' Dom Pedróhoz hívségben megmaradott fegyveres seregek, a' Courier ſzerént, a' ſziget' belső réſzeibe viſſza vonták magokat. — A' Migul' hajós tsoportja a' ſziget mellett a' tengeren marad, mivel nem képes az Azori ſzigetekre vitorlázni. Lizabónában egy fregátát kéſzítnek, melly az Azori ſzigetekre van rendeltetve.

Lord Melville Sept. 14-dikén az Admirálisságnál elkezdette hivatalbeli foglalatosságait. Sir Owen ezen oſztályban letette Tiſztségét, és hihető Hotham Admirális tétetik helyébe. A' Courier velekedése ſzerént mind ezen változásokat közelebbi nap az Udvari Ujság ki fogja hírdetni, a' mint hogy ki is hírdette.

A' Morning Herald most illy okát adja Clarence Hg. kilépésének a' Nagy-Admirálisi hivatalból: „A' Herczeg parantsolatot adott vala, hogy két hadi hajót kéſzittsenek fel a' közép tengerre, és Sir Cockburn Györgynek megküldötte vala a' ſzükséges útasításokat. Cockburn tehát a' Kintstárhoz folyamodott, erre a' ſzükséges pénzt kérvén. Wellington Hg. azt felelé ennek kérésére: hogy a'

Koronának felelő Tanátsosai helyben nem hagyhatják ezen rendelést. Erre mindjárt elbotsáttatását kéré Ő Kir. Magassága."

Kalkuttából érkezett legújabb tudósítások ſzerént, mellyek a' f. e. Martius' végéig terjednek, Bayley Úr az új Fő Kormányozónak, Lord Bentink Villiamnak megérkezéséig (ki Februariusban indúlt el Portsmouthból Bengalába) a' Fő Kormányozói hivatalt általvette. — Dillon Kapitány Mary Anne hajón, Angliába elindúlt, 's oda viſzi azon maradványokat, mellyeket Manicolo ſzigetén ama' ſzerentsétlen la Peyrouse' expeditiójából nagy űggyel-bajjal öſzveſzedhetett. — Bombay-ban egy új línea-hajót, 80 ágyúst, most ereſztettek a' tengerre, és Bombaynak nevezték; ezta Cyrene, és Fly hajókon lévő legénység fogja Angliába vinni. Manilla új fregáta az építő-műhelyben most kéſzűl. Ezen tartomány' Kormányozója, Sir Malcolm John Generális, több híres, és felette nagy fontosságú munkák' Szerzője, p. o. Persia' Történetei; Közép Indiának, és a' ſzomſzéd tartományoknak leírása, 's a' t. egy új Tsillag-vizsgáló Toronynak talpkövét letette. — Mokkából költ levelek (egy Kalkuttai Ujságban) jelentik, hogy az Arabsok a' veres tenger keleti partján a' Török Tiſztviselők ellen fenzendültek. Azt mondják, hogy erre azon hír adott okot, hogy a' Porta, és az ő Európai Szomſzédai között háború ütött volna ki.

LOMBARD - VELENCZEI KIRÁLYSÁG.

Trieſzt, Sept. 11-dikén. — A' Velenczei tengeri katona-oskolának 34 Nevendéki hajóra ülvén, a' kiſzabott úti oktatások, 's gyakorlások kedvéért, Milonopulo Ágoston Professor, és hajós-Záſzlótartó Úr igazgatása alatt, a' f. hónap 4-dikén estvélyi 4 órakor ide Trieſztbe érkeztek; a' hol Gróf Fresnel Generális' jelenlétében az ágyúsütésben, árboczfa' megmáſzásában, és más gyakorlásokban ügyességöknek próbáját adták. A' Generális Úr igen meg volt elégedve mind a' hajón lévő tiſztasággal, mind azon pontos gyorsasággal, mellyel gyakorlásaikat tették. A' hajó, mellynek neve il Dragone, ma innen elindúlt, hogy útját tovább folytassa.

CHINA.

A' Cantonban megjelenő The Canton Register nevű Angol Ujság illyeneket közöl: „A' Tsáſzár' testvére több hamisságokban találtatván, minden Tiſztségeiből letétetett, és a' Tsáſzártól egy Végzésben, melly a' Pekingi Udvari Ujságban megjelent, nyilván meggyaláztatott mint „semmirekellő, tékozló, és gonoſztévő ember, ki egéſz életében ollyan volt, és a' hízelkedőkkel, 's ebédleſőkkel tartott." — Negyven Buddhi Pap halálra ítéltetett, mivel, valamint a' Tsáſzári Jelentésben vagyon, templomaikat (pagode) tolvaj-barlangokká tették, mellyekből a' fegyvertelen útazókat megfoſztották, és sokſzor meggyilkolták. — Cantonban az igen

előkelő Hong-Kereskedő, Manhoff nevű, 1,200,000 dollárral megbukott; ezen megbukásabból származott, hogy a' Chinai Országlószék a' bé- és kivitelnek több esztendei elmaradott vámját követelte rajta. — Cantonban az Angol kereskedői Factorság' Előljárója, Sir Fraser Villiam, ugyan ottan meghalt.

Külömbbféle Tudósítások

Alexandriából Aug. 13-dikán írják: hogy 3000 Albanuson, és 1500 Móreai Törökön kivül, kik Ibrahim' seregének egy részét teszik, és a' Messzeniai várakban maradnak, még 1500 Arabs katona is ott marad, 's így Patrasban, Navarinban, Koronban, és Modonban mintegy 6000 emberből álló katona-őrizet marad.

Jul. 29-dikén Alexandriában a' Vice-Király megintette Pezzoni Urat az Orosz Fő Consult, hogy Consuli zászlóját vegye-bé, és Egyiptomban hivatalbeli foglalatosságaitól szűnjön meg. Az Orosz alatt valók mind a' Belgiumi Fő Consulság oltalma alá bízattak.

Genuából egy Szardiniai fregáta, 's egy brigg érkezett Alexandriába; amazon vagyon egy Érsek, ki Palaesztinába van rendeltetve.

Lord Heytesbury Odessából Aug. 28-dikán hivatalbeli tudósításokat küldött Londonba, mellyekben előadatik Várnának kemény ellentállása, Mentsikoff Herczegnek veszedelmes megsebesittetése, Benkendorf Grlisnak (Lieven Herczegné' testvérének) halála, a' betegek' szaporodasa az Orosz táborban, és Rüdiger Grlisnak Sumlánál esett veszteségе.

Odessai levelek jelentik: hogy Hg. Mentsikoff Generális, ki Várnánál nagy sebet kapott, veszedelmen kivül van.

A' Spanyol Király bizonyos Cabanes Ferencznek kirekeszto privilegiumot adott arra, hogy a' Tajó vizét Aranjueztől kezdve a' Portugalliai határokig hajózhatóvá tegye, olly feltétel alatt, hogy ezt 2 esztendő alatt végre hajtsa. A' hajóktól járó vám, mellyek itt fognak járni, 17 esztendeig a' készitőé leszen. Hatalom is van neki adva, hogy a' malmokat, épületeket a' víz partjairól, mellyek útjában állanak, elronthassa, de a' birtokosok' kárának megtérítése mellett; ellenben tartozik maga költségén 8 gőzhajót állítani a' hajózásra. Már némelly Inzsenérek a' folyó ágyának megvizsgálásában foglalatoskodnak.

Gróf Aberdeen Angol külső Minister Sept. 15-dikén a' Kereskedőknek, kik az Algir bekerittetéséről nála kérdezősködtek, azt adatta válaszul, hogy a' Franczia Országlószék nem hogy ezen bézárást feloldaná, hanem inkább új segitő hajókat fog oda küldeni.

A' Franczia Király Sept. 19-dikén délután 3 órakor vissza érkezett Párisba, 's onnét mindjárt St. Cloudba ment.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(28.)

Tudósítás.

A' Mezei Gazdák' Barátja' folytatásáról.

(1) Alább-írtt jelentem, hogy sok Hazánk fiai' buzgó serkentése' következésében az 1825-dik eſztendőben félbe-ſzakadtt Mezei Gazdák' Barátját, a' Nagyméltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanátsnak közelébb múlt Aug. 26-dikán 22891-dik ſzám alatt újra meg-erősített és helyben hagyott már régibb kegyes engedelmével, jövő 1829-dik eſztendőnek kezdetétől fogva ismét ki-adom vagy-is inkább folytatom; a' miért-is ſzívessen meg-kérem kedves Hazánk fiait, hogy azt minél ſzámossabban járatni méltóztassanak. — Előfizetni lehet vagy énnálam magamnál a' Mezei Gazdák' Barátja Intézetén (Orſzág-úton, Báró Orczy házban, ott a' hol Ttts. Trattner és Károlyi Urék' könyvnyomtatása vagyon, 2-dik emeleten, jobbra, az Udvaron) a' hol-is hólnaptól úgymint első Októbertól fogva, reggeli 9 órától délutáni 3 óráig, minden nap jelen leſzek; vagy pedig a' Cs. K. Posta-hívatalokon. — Az előfizetés' díjja, Posta nélkül, itt Pesthen és Budán, fél-eſztendőre 8 for. V. Cz.; Postán küldve pedig ugyan fél-eſztendőre 10 for. V. Cz. — Járni fog minden héten kétſzer, mindenkor egyegy árkus, 's így tehát két annyi mint ez előtt. — Mindennémű tökélletesítésén egéſz erőmből igyekſzem, a' mennyire csak az előfizetők' ſzáma meg fogja engedni. — Hogy pedig ez minél többre ſzaporodjék, ezennel mint magamat mint írásomat a' nagylelkű Hazafiaknak kegyes pártfogásába ajánlom.

Pesthen Sept. 30. 1828.

Angyalffy, m. k.

Nyilvánságos Köſzönet:

(1) Az érzékeny Atyai ſzív tsak akkor nyughatik meg tökélletesen, midőn gyermeke egésségének helyre állása eránt a' Mindenhatónak, 's ennek segedelmével munkálkodó jóltévő Orvosnak háláadó Köſzönetét nyilván is kijelentheti; — Ezen ſzent érzéstől vezéreltetve,

tellyesíti az alólírt azon kellemetes kötelességét, mellyel T. Csaufz Márton Orvos Doctor Úrnak, az Alólírt Leánya közűl több hetekig tartó rothafztó hideglelés, és többféle belső gyuladásbéli nehéz betegségében tett fáradhatatlan, és hathatós ápolgatásáért, 's bölts orvoslásáért, mellyel a' már elveſztettnek képzelt kedves gyermeket a' halál torkából kiragadván, minden hozzá tartozandóknak kimondhatatlan örömére elébbeni egésségét telyesen viſſza állította. — Hozzá tévén ezekhez T. Weninger Anna Aſſzony erántis, kinek esméretes Nevelő Intézetébe neveltetik az alólírtnak Leánya, a' körűlötte édes Anyai móddal tett fáradhatatlan gondoskodásáért tartozó ſzíves köſzönetét.

Tomkaházi Tomka Samuel
T. N. Neográd Vármegye Tábla Birája.

Franczia Nyelv-Mester.

(1) Charron Ferencz Franczia Nyelv-Tanító, gyakorlásbeli, és theoriai Oktatásokat ád ezen nyelvben, és pedig igen illendő feltételek mellett. Lakik Pesten a' Bástya utſzában Nro 290 az első emeletben, hátul, a' kapu arányába.

Hírdetés.

(1) A' Tsáſzári, 's Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézet' réſzéről köz hírűl tétetik, hogy folyó eſztendei November 3-dikán az Ó-Aradi Barom Vásárban dél előtti 9 órakor 77 kimustrált lovak, több vemhes kanczák, és a' mezei gazdaság' ſzolgálatjára igen alkalmatos lovak nyilvánságos Kótyavetye által mindjárt kéſz fizetés mellett eladatni fognak. — Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben September 27-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

Licitatio Jelentés.

(1) Folyó eſztendei October 21-dikén Ó-Aradon Traun Ezeredes Kapitány Úr házában, a' templom utſzában a' Tsáſzári Kir. Mezőhegyesi Katona Ménes Intézetnek ſzükségeire megkivántató fa nemek, és Kéſzségek ſzolgáltatása eránt, a' ſzokott délelőtti órákban nyilvánvaló Kótyavetye fog tartatni.

A' megkivántató ſzükségek mintegy e' következendőkben állanak:

A' Kotsikhoz kivántató, és egyébb kéfzségek 300 tengely, — 16 darab hattyú nyakú forma, — 425 közönséges nyirfa rudak, — 4300 d. kerék talpak, — 8500 d. kerék kűllö, — 200 d. eke kerék talp, — 2900 d. oldolzápok, — 950 d. oldalfák, — 200 d. juhák, — 500 d. fzárnyak, — 600 d. lőtsők, — 100 d. kotsi kerék ágyak, — 100 d. eke kerék agyak, — 250 d. fzéna-villa nyelek, — 16 d. első és 8. d. hátúlsó vasatlan Kotsi kerekek, — 8. d. egéfzen elkéfzült, de meg nem vasalt oldalos ló-kotsik, — 16 d. Szekér kasok, 60 d. nyomórudak, — 650 d. istállóbéli fa villák, 12,000 d. nyirfa seprők. — 50 d. kemencze födők, — 150 d. kemencze kurulyák, — 150 d. kurulya lapaczka nyelekkel, — 200 d. somfa orsók, — 10 d. malom perzsel dió-fából, — 300 d. malom fog fejér bikfából, — 20 d. malom orsók, — 200 d. oldalrudak, — 4 darab sajtár, — 6 malomkő 16 hüvelynyi magos, 3 lábnyi fzéles, — 100 d. mozgató rudak, — 200 d. ökör-jármok, — 800 d. ökör korbáts-nyelek; — 500 d. ganéj hányó lapát, — 600 d. eke-kormány defzkák, — 100 d. ökrökhöz való eke vonó rudak, — 600 d. eke gerendely, — 600 d. eke fzarva, — 200 d. tövises borona, — 500 d. petrencze-rudak, — 400 d. nyeles fa-gereblye, — 400 d. hofszú fzéna hányó villa-nyel, — 400 d. gabona takaró fa-gereblye, — 500 d. Kűrtök marha-fzarúból, — 200 d. gabona hányó fa lapátok, —

Kádár fákban.

400 d. hordó fa abrantsok, — 500 d. egy akos, — 600 d. hat akós, — 600 d. tíz akós hordóknak való dongák, — 300 d. egy, — 250 d. hat, és 250 d. tiz akós hordó fenekek, — 10 d. nyolcz akós dézsák, — 25 d. fzekér-kenő tartó, — és 50 d. viz tsobolló.

Kiknek ezeket fzolgáltatni kedvek volna, ezen nyilvánvaló Licitatióra illendően meghivattatnak, hogy a' Licitatió előtt leteendő 40 forint Bánat pénzel ezüst pénzben jelenjenek meg. — A' többi feltételek Kótyavetye előtt közönségessé fognak tétetni, valamint a' fzolgáltatandó fzükségek mustrái, a' mellyek fzerént a' fzolgáltatásnak meg esni kelletik, elő fognak mutattatni.

Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben September 24-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

Hírdetés.

(3) Köz hírűl adatik, hogy a' Mindfzenti Uraságtól mintegy 150 ölnyi kemény gyöp-fzéna eladódik, és azt minden vevő akár öl fzámra

akár kazalként veheti. Ki 1 egéſz kazalt megvéſzen marháját 1829-ki első Martziusig hizlaltathatja az Uraságnak arra nagyon alkalmatos puſztáján. Közelebbi felté teleket meg lehet tudni vagy Mindſzenten a' Számtartónál, vagy Allgyön az Uraság' házánál, Szeged Királyi Város mellett Ns. Tsongrád Vármegyébe; hol az eladás-is történik.

Híradás.

(3) A' jövő 1829-diki Januarius 1-ső napjától kezdve, egymásután következő hat eſztendőkre Ts. Pest Vármegyében fekvő Kaskantyúi Puſztának 1290 holdat tevő réſze, a' legjobb karba lévő Gazdasági épűletekkel, Fundus-instructussal, 's a' Gazdasághoz megkivántató minden eſzközökkel, valamint ſzomſzéd Kis-Körös Mező Várossában 12 Ház helyes Jobbágy, 's 70 Zsellér Urbariális dátiáival, 's az egéſz Regale Beneficium 1/12-ted réſzével a' többet igérőnek Árendába fog adatni. — A' Licitátió fog tartatni Pesten a' Leopold útſzában 246-dik ſzám alatt lévő házban, jövő November hónap 11-dikén délutánni 3 órakor; — Az Árenda fel-tételei, valamint a' Jóſzág miségéről 's minéműségéről bővebb útasitást lehet kapni a' Licitátiót meg előző két napokon, a' ki tett helyen Tabuláris Fiscális Ágoston Jósef Úrnál.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Octob. 2-dikán: 8 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 3-dikán: 8 Láb, 9 Hüv. 6 Von.
— 4-dikén: 8 Láb, 4 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Sept. 30-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 20 kr. Kétſzeres 5 for. 40 kr. Rozs 4 for. 16 kr. Árpa 2 for. 46 kr. Zab 2 forint 8 kr. Kukoricza 2 for. 40 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Octob. 3-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. — kr. Kétſzeres 5 forint 40 kr. Rozs 4 for. 12 kr. Árpa 2 for. 44 kr. Zab 2 forint 4 kr. Kukoricza 2 for. 30 kr. Köles — for. — kr. Köles kása for. — kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(29.)

Pesten, Szerdán, Mind Szent Hava 8-dik napján 1828.

N a d á l y.

Vért szomjuzva ragad testhez, tágítani nem tud,
A' míg véredtől nints dagadozva Nadály.
Rosszabb a' Fösvény; mert ez ha kiszívta fenékig
Másoknak zsírját, nints tele, többet ohajt.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Méltóságos Székhelyi Majláth György Úr Ő Nagysága, Sz. István Apostoli Király jeles Rendének Közép-Kereſztese, a' Királyi Felség' Személyes Jelenlétének Törvényſzékbeli Helytartója, 's Udvari Tanátsosa, mint Ts. Ns. Honth Vármegyének Fő-Ispánya, a' múlt Sept. 30-ikán vezettetett bé Ipoly-Sághon ezen Megye' Fő-Ispányi Székébe. Ezen örvendetes ünnepi alkalmatosſággal több versezetek jöttek kinyomtatásban, a' többek közt említést érdemelnek a' TT. Kegyes Oskolák Szerzete részéről Tiſzt. Páles Úrnak deák, és Tiſzt. Jallosits Úrnak magyar Ódája, mellyet a' mai Haſznos Mulatságokban közlünk.

Már több ízben, 's nehányſzor hoſſzabb ideig is mulattaták a' Pesti közönséget a' Magyar ſzínjátſzók hol énekes-játékkal, hol vitézi, 's egyéb nező és víg darabokkal, hol a' városi nagy játékſzínben, hol béres házakban; de tsak ugyan még egy illy Társaság sem telepedheték meg Pest városa' kebelében; miért? az okát nem fejtegethetjük. A' minap ismét jöve hozzánk egy Magyar Társaság, 's egy félen való helyen kezdé előadni játékait, de ott a' hely ſzűk, és félen lévén, alkalmatosabbat válaſzta magának a' Báró Podmaniczky, úgy nevezett Beleznay kert palotájában, hol Balla Úrnak, a' Társaság' Igazgatójának, iparkodása, költséges munkálkodása, és ügyessége által illendően felkéſzülvén az intézet' helye, a' múlt Sept. 28-dikán „A' Felkelő Nemes Magyar Sereg" nevű Játékkal nyitá meg az új müvéſzi pályát. Hát megint egy kezdet; mellyért Balla' ügyes buzgóságának, 's a' köz kedvességgel játſzó derék Kántorné' kéſzségének köſzönet! Most 14 tagból áll a' Társaság, és ſzép igyekezetet mutat; több jelesebb játſzókat is várnak hozzá. A' kitsint kellene ápolgatni; mert abból ſzokott idővel nagy, tökélletes lenni.

)(

Pesten Octob. 3-dikán estve meghalt rövid betegeskedése után Tiſztelendő Gódin Jósef Úr, a' Kegyes Oskolák Rendén lévő Szerzetes, ki Kalotsán az Érseki templomban magyar Concionátor volt, 's több eſztendeig haſznosan fáradozott az ifjuság' nevelésében, életének 45-dik eſztendejében. A' boldogult jeles egyházi ékesen-ſzólló volt, 's nehány egyházi Beſzédei nyomtatásban is kiadattak.

Ó-Betse, Sept. 28-dikán. — A' folyó hónapnak 25-dik napja a' Tiſza-melléki Koronai Kerületre nézve, igaz ſzivbéli örvendezésnek napja vala. Ez napon volt tudni illik első ſzerentséje ezen Kerületnek Méltóságos Radványi Gróf Győry Ferencz Urat, T. Báts és Bodrog törvényesen egyesült Vármegyék' Fő-Ispányát, ki az ezen, bölts kormányára ſzerentsés esettel jutott Vmgyéknek némelly vidékeit meglátni, és a' Községekben a' köz-dolgok' folyamatjának, főképpen pedig az adó-fizetés, és ſzedés eránt fennálló rendtartásnak módját megtekinteni kivánván, Ó-Betsére, a' hol ezen Kerület az ő Törvényhatóságának gyakorlási üléseit tartja, ſzerentsésen megérkezett, — kebelében tiſztelni. — A' Nagy Vendég' méltóságához illendően, az egéſz Kerületbéli Tiſzti-Kar Magyar öltözetben, Ó-Betséről Földváron kereſztül a' Kerületnek végső határáig, Ő Nagyságának eleibe utazván, ott Magyar beſzéddel őtet megköſzönté; azután pedig az e' végre kirendelt Kerületbéli Hadnagyok és Biztosok elől-lovaglása, a' ſzámos hintóknak pedig követése között, estvéli hét óra tájban Ó-Betsére, a' hol a' Kerületbéli épület, a' Tiſztviselő Uraknak, és más lakosoknak is jelesebb házai már ekkor fényesen megvilágítva valának, békésére. — Vatsora után méltóztatott Ő Nagysága a' megvilágított házakat, a' tágas piaczon felállított Pyramist, és a' felírásokat megtekinteni.

Más nap reggel a' Kerületbeli épületet, azután pedig a' Városházát nézvén meg, ezen utóbbiban a' Jegyzőkönyveket, az adóſzedés és fizetés eránt való rendtartásokat visgálta meg. — Ezekután Ő Nagysága Ó-Betséről, Szent-Tamáson kereſztül, a' Kerületből ki utazván, ismét a' Kerületnek végső határáig tették előtte a' lovasok, utánna pedig a' nyomban követő hintók a' tiſzteletet.

Hadi Tudósítások.

Odeſſzából Sept. 23-ikán illy Oroſz tudósítások érkeztek hozzánk:

Sumlai Híradások Sept. 13-dikáról.

Noha most is meg van az előbbi nehézség a' takarmány' ſzerzésében, mégis hadi seregünk Sumlától még viſſza nem vonult. A' Törökök a' mi sánczaink ellen tett utólsó próbájoktól fogva, nem mutatták magokat a' sánczaikon kivül. Igaz ugyan, hogy naponként sok bombát, és golyóbist lövöldöztek reánk, de eggyetlen egy emberünket sem ölték, vagy sebesítették-meg.

Várnától Sept. 17.

Minekutánna 13-dikán estve az Ottománokat utólsó ſzélső sánczaik-

ból a' megtámadó homlok előtt bajonétokkal kinyomtuk, 's ezen tsatában mintegy 300 embereit megöltük, 14-dikben napkeltével az ellenünk ásott védelmező Török sánczot Várnának éjszaki bástyája előtt, melly a' tenger mellett fekszik, felvettettük; ezt úgy is már a' mi tüzelésünk tehetetlenségbe ejtette volt. Az ostromlás ezen helyre terjedvén, és a' Burgászi útat Golovin Generális' osztálya megszállván, a' Tsászár most helyesnek találta az őrizetet az általadásra felszóllítani; mivel sem reménysége nem lehet a' felmentéshez, sem a hosszas ellentálláshoz. E' végből 14-dikén reggel béke-követ küldetett. Az Ottománok fegyvernyugvást kértek, és azt látszottak ohajtani, hogy egy Capitulatio által az új vérontás elkerültessék. Erről Greigh Admirális a' Kapudán Basával magával, ki Várnában vezérkedik, az Anya-Tsászárné nevű línea-hajón beszéllgetett; de Greigh Admirális észrevévén, 's meggyőződvén ezen beszéllgetésből, hogy az ellenség, minthogy tsak kikerűlő feleleteket ada a' mi feltételeinkre, tsak időt akar nyerni, az alkudozásokat félbeszakasztotta, és 15-dikén reggel új hathatóssággal elkezdők a' tüzelést. Ez még mostan is tart, a' legnagyobb serénységgel. Rést nyitó batteriákat állítunk fel, és egy részről Golovin Grlis' állása előtt, más részről munkálkodásunk' legszélső jobb felén várvívó ágyukat szegezünk a' várnak, mellyek a' város' déli részét lövöldözik; mert a' városnak, ezen része még eddig majd nem is érezte ágyuink' foganatosságát.

Kis-Ásiából Aug. 25-ikén.

Gróf Paskevits, mint előbbi tudósításban megírtuk, a' Török hadi sereget, melly Kios Mehmed Basa, és Mufztafa Basa vezérlése alatt volt, Akhaltsikhe falai alatt valósággal megtámadta. Ezen hadi sereg, mellyet a' várőrző sereg is szaporított, mert midőn Paskevits elakará kezdeni a' megtámadást, ez is a' nagy hadi sereggel eggyesíté magát, 30,000 emberre telt, és bésánczolt négy táborban volt szállva. Ezeket egy dühös tsata után, melly napfeljötétől fogva setét estig tartott, seregeink mind megvették. Tíz zászló, tíz ágyú, az ellenségnek minden tábori szere, és elesége hatalmunkba esett; ezen kivűl az ellenség 2500 embert veszteti holtakban, sebesekben, és foglyokban. A' Törökök tellyesen megszalasztatván, és kivont karddal a' tsata mezőről 30 verstnyire űzettetvén, azon erdő között elszéledtek, melly az Ardagáni útnál vagyon. Tsak 5000 gyalog, és Mehmed Kios Basa, ki lábán sebet kapott, futhattak bé Akhaltsikhe városába. Ezen elválasztó győzedelem Korolkoff vitéz General-Majornak életébe kerűlt, ki éppen akkor öletett meg, midőn a' 42-dik Vadász Regementnek egy batalionával az ellenség' sánczaira rohant. Mi külömben 80 holtat, és 400 sebeset veszteténk.

Sipiäghin Generálisnak ké-

sőbbi tudósítása szerént, ezen ütközet után 3 nappal Paskevits Grlis Akhaltsikhe várát rohanás által megvette, mellyet 10,000 ember, és 150 ágyú védelmezett.

OROSZ BIRODALOM.

Az Odessai Journal Sept. 17-dikén így ír: „Flora fregáta Sept. 15-dikére virradó éjjel ide érkezett; Várnától 40 óra alatt jött, és Hg. Mentsikoff Gen. Adjutánst hozta; örömmel jelenthetjük, hogy egésségbeli állapotja azon szerentsétlen eset után a' lehetségig megnyugtató. A' Flora 15-dikén reggel Nikolajeffbe ment, mert Mentsikoff ott akar maradni, míg meggyógyúl."

Ugyan ezen Ujság Sept. 20-dikán ezt írja: „Tegnap délután 2 órakor a' Tsászárné, mivel közelget a' Sz. Pétervárába útazásának ideje, azon Nagy-Követeket, és Diplomatiai test' tagjait, kik mostanság Odessában vannak, audientiára botsátotta. Ez előtt kevéssel a' melleje rendeltetett Udvari Dámáknak, és a' polgári, 's hadi Tiszteknek is szerentsétjök volt udvarolni, 's Ő Felségétől elbútsúzni.

„Sept. 16-dikán Ő Felsége a' Tsászárné a' Richelieu Lyceumot meglátogatta. Ő Exja Gróf Witt General-Lieutenant, és Orlai valóságos Státus Tanátsos, ki a' Lyceum' Igazgatója, fogadták Ő Felségét, ki a' Tanítókkal is beszélgetett az ülés-palotában, 's a' Nevendékek' munkáit megszemlélte az Oskolákban. A' rajzolatok, és szép írások között Ő Felsége' figyelmét magára vonta Levidi nevű tanitvány által rajzoltatott Görög Országnak mappája, mellyet Ő Felsége ajándékúl elfogadott. A' Könyvtárban Ő Felsége a' Lyceum' emlék-könyvébe béírta nevét a' Felséges Férje', és boldogult Sándor Tsászár' nevei mellé.

„Az idő, melly Aug. 25-dikétől fogva szép volt, sőt ismét igen nagy meleg kezdett lenni (+ 23° Reau.) hirtelen megváltozott; 15, és 16-ika közt lévő éjfelkor felette kemény fergeteg támadott, és több óráig tartott; az eső patak módra ömlött le; és a' menydörgés olly kemény volt, hogy az egész nyáron ollyant nem hallottunk. 17-dikben egész nap esett, 's a' levegő nagyon meghült. (Különös, hogy ezen idő tájban majd egész Europában dühösködött a' fergeteg, és sok helyen nagy károkat tett, kivált a' Franczia révpartoknál a' hajókban). — Nem panaszolkodhatunk az idén a' szárazság ellen; nyáron által nehány ízbeli esők igen elősegítették a' növénytenyészést, a' mihez nem vagyunk szokva. A' fák levelei még most is alig kezdenek sárgulni."

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Sept. 23-dikán illyeneket közöl: „Maison Grlis' utólsó tudósítása jelenti a' Móreába küldött expeditiói osztály' két első brigádájának kiszállását Petalidinál, a' Korononi öböl megett. A' Fő-Vezér azonnal közösülésbe tette magát Ibrahimmal. — A' seregek igen jó egésségben vannak; a' minden dicséreten felyül való buzgóság, és

a' kemény fenyíték tartás már erántok tellyes bizodalommal tölti-el a' föld' lakosait. Azon Görögök, kik legelőfzör megpillantották a' fejér záfzlókat, leborultak a' földre, hogy őket köfzöntsék, és az Istennek hálát adjanak az eljött segedelemért. Minden lakosok egymással vetekedve nyilatkoztatták-ki a' Király eránt való buzgóságokat, és mély háladatosságokat. — A' kifzállás után egy órával tsoportonként jöttek a' Moreaiak a' táborba, hogy gyümöltsöt, 's egyéb frissítő fzereket árúljanak, mellyek az illy égető éghajlat alatt igen jól esnek, 's egésségesek. A' mint megérkezésünk' híre beljebb-beljebb hat az Orfzágba, és Maina' hegyei közé, hová még az Egyiptomiak soha sem jutottak, mind inkább fzaporodnak ezen élelembeli segedelmek; ezek a' hadi munkálkodásokat igen fogják könnyebbíteni, tsak hogy takarmányunk nints, míg Móreába meg nem érkeznek külömbféle helyekről a' fzállító hajók.

A' Gazette de France ugyan az nap illy magános levelet közöl Aug. 31-dikéről a' Koroni öbölből: „Tegnapelőtt megpillantók Morea' partjait, és tegnap reggel Navarin előtt valánk. Nehány Görög hajók köfzöntének minket, a' mint mellettök elhaladtunk. A' part lobogó tüzekkel meg volt rakva, mellyeket a' lakosok gyujtottak volt, mint öröm jelt. Rigny Admirális 8 órakor hozzánk jöve a' hajóra, és a' Fő Vezérrel valami egy óráig befzéllgetett. Itt elvégeztetett, hogy a' Koroni öbölben vessünk vasmatskát, és Petalidinál fzálljunk-ki. — A' Félhóld' záfzlója lobog Modon, és Koron bástyáin; ezek kis erősségek a' tenger partjain, bástyákkal, és lövöldöző lyukas kőfalakkal megerősítve. Navarintól keletre egy tetőn, melly a' tengerpartjához húzódik, vala az Egyiptomi tábor, melly elhagyatva látfzott lenni; mivel senkit sem láttunk benne. Azonban még az Ibrahim ármádája el nem ment. Arra tartottunk fzámot, hogy az Ibrahim tevéit a' tereh-hordásra megveffzük; de a' 200-ból még tsak kettő van meg, a' többit az éhség miatt megették az Arabsok. Neki még 7— 800 lova van; mellyeket hihetően megveffzünk tőle, ha tsak kedve nem erefzkednék, a' míg hajós serege megérkezik, velünk megütközni, a' mi nem hihető. Azt mondják, hogy Ibrahim Basa Patrafzban betegen fekfzik, 's a' mint vélik, ez tsak tettetett betegség, nehogy a' mi hadi Vezéreinkkel találkozzék. Tegnap reggel ment végbe a' kifzállás; a' Generálstabtól Tifztek mentek-ki előre, hogy a' helyet kikeressék a' tábornak, hol a' seregek 2—3 nap vefztegleni fognak, 's ezután elindúlnak Koronnak, és Modonnak elfoglalására; ha Ibrahim ellentállana, megverjük, és onnét Patrafzba indúlunk. A' harmadik brigáda Schneider Grlis alatt útasítást vett, hogy egyenesen Patrafzba menjen, 's a' már kifzállott seregek is fzárazon majd hozzá kaptsolják magokat. A' Fő Vezér igen bölts előrendeléseket tett a' hadi seregnek a' betegségektől, 's a' pestistől való meg-

óvására. Minden közösülés meg van tiltva."

Vasárnap Sept. 21-ikén St. Cloudban Ő Felségénél ſzámos Udvarlás volt. 22-dikben a' Király, a' Dauphinnal, Dauphinnéval, 's Franczia Orſzág' Gyermekeivel (Kir. Hgek) jelen volt a' Mars mezején a' fő lóversenezésen. A' belső Minister oſztotta-ki a' jutalmat.

A' Messager des Chambres illy Czikkelyt közöl a' Kereskedői Journálból: „A' tengeri erőnek Roussin Contra-Admirális alatt Rio-Janeiróban lett megjelenésén, a' mint látſzik, nagyon megütköztek a' fő város lakosi. A' mint mondják, a' hajós oſztály kéſzületeket tett az ütközetre, és Mandeville Úr a' ſzárazra mene, hogy a' Braziliai Orſzáglóſzéktől egyenes válaſzt vegyen azon sérelmek eránt, mellyekkel régóta a' Franczia kereskedést ottan terhelték. A' Tanáts mindjárt öſzvegyült, és azt végezte, hogy a' Braziliai Orſzáglóſzék a' la Plata vizén elfogott hajókat a' terheikkel eggyütt mind ki fogja adni, vagy a' tulajdonosok' kárát kipótolni. Ezen örvendetes tudósítást Rio-Janeiróból Jul. 12-dikén írták. Még meg nem eggyeztek, mi módon kelljen a' kármentést elrendelni. Lemarrant Contra-Admirális Roussin Contra-Admirálisnak megérkezése után mindjárt la Platához indúlt hajón, olly különös megbízással, hogy véget vessen azon sok panaſzoknak, mellyekre az ezen folyón való hajózás, mióta Brazilia, és Buenos-Ayres között a' háború tart, annyiſzor okot ſzolgáltatott.

A' Lyonban lévő 4-dik línea-Regement parantsolatot kapott, hogy haladék nélkűl Toulonba indúljon, a' Moreába hajózásra.

NAGY BRITANNIA.

Gibraltárból Sept. 8-dikán költ tudósítások ſzerént, azon Braziliai fregáta, mellyen a' Portugalliai Királyné tartózkodik, 6-dikán elindúlt; de az ellenkező ſzelek kénſzerítették ismét viſſzatérni Gibraltárba; 's még 8-dikban is ott volt ezen fregáta, és kedvező ſzélre várakozott.

Valdez Generális, és több Portugallusok, kik a' Lizabónai expeditió' megjelenésére Madeirából egy Angol hajóra futottak vala, Falmouthba megérkeztek.

Az Oroſz, és Franczia Nagy-Követek Sept. 20-dikán hoſſzas Conferentiát tartottak Wellington Herczeggel. — Clarence Hg., a' Herczegné társaságában, Sept. 15-ikén kotsizott-ki előſzör egy-lovú kotsijában, mióta jobban lett.

Az Orangisták is Irlandban Társaságot tsináltak a' Katholikus Egyesület ellen, mellynek az a' czélja, hogy a' mennyire lehet, akadályoztassa a' Katholikusok' kivánságának bétöltését, 's igen felbuzdult ellenök. Nem rég a' Dublinban tartatott Orange-gyűlésben Cumberland K. Herczegnek egy hoſſzú levele olvastatott fel, ki az Orange-Eggyesűletnek az eggyesült Királyságokban Nagy-Mesteri hivatalát magára vállalta.

Dublinban nagy figyelmet ger

jeſztett, hogy egy Protestans, Nicholson nevű, igen gazdag-birtokos ember, ki egynehány eſztendő előtt Meath Grófságnak Fő-Bírája volt, és a' Meathi Angol Egyház' Püspökjének veje, 5 font Sterlinggel gyámolította a' Katholikusok' adózását.

Egy Irlandi Ujság illy Czikkelyt közöl: „Bizonyos kútfőből értettük, hogy Devonshire Hg. Irlandba egy barátjához olly levelet írt, mellyben a' Hg. nyilván azon megjegyzést teſzi, hogy a' Király reá állott a' Katholikusok' egyenetlenségének elvégződésére. Wellington Herczeg hihetőképpen a' dolgot úgy fogja elintézni, hogy mind a' két felekezetet megnyugtassa.

Lucanban, Dublintól 6 mértföldnyire Sept. 15-dikén nagy Kathol. gyűlés tartatott, a' Katholikusok' adózásának eltörlése eránt. Az Orange-Ujságok bizonyos Bogot Urat, ki nagy tűzzel beſzéllt itt az emancipatió mellett, úgy festenekle, mint „felette heves lázítót." — Tipperary-ban most semmi Angliai-kézi művet nem akarnak venni, kivált gyapjú-ſzövetet; és ezen kerületnek nehány lakosai nyilván kimondották, hogy ők addig nem viselnek Angliai kéſzitményt, míg a' Katholika Religyiót terhelő törvényes képtelenségek el nem töröltetnek.

Traleeban (Irlandnak egy városában) Parlamentumi Követnek Denny Urat válaſztották (egykor Canning Úr is volt ezen város' Képviselője.)

DÉLI AMERIKA.

Karakaſzból Jul. 26-dikán költ levelek ſzerént Bolivár egy Könyvetskét adott ki, mellynek az a' czélja, hogy egy plánumnak elfogadását ajánlja, melly ſzerént a' három Respublika, Kolumbia, Bolivia, és Peru egy Birodalommá olvaſztassék öſzve ezen nevezet alatt: Amerikai Tsáſzári Köztársaság, 's egy Tsáſzárja (hihető Bolivár) lenne. Különben mindenik Respublikának lenne egy-egy Praesidense Vice-Király nevezete alatt. És egy örökösödő Nemesi test, 150 tagból álló, ezen nevezet alatt: a' Megſzabadítás' Vitézei. Lima lenne a' Respublikai Tsáſzári bírodalom' fő városa, és a' Tsáſzár' lakó helye.

Alig lehet kételkedni, így ſzóll a' Globe, hogy Bolivár valami a' Monarchiai hatalomhoz hasonlóra ásítozik, de meg nem lehet határozni, vallyon a' nagyra vágyásból-e, vagy azon meggyőződésből, hogy ezen Státusok' fő hatalmának egy ſzemélyben eggyesülni kell, hogy a' fejetlenséget, vagy a' sok kis Despoták' hatalmaskodását el lehessen kerülni; mert a' Respublikai igazgatás Déli Amerikában meg nem állhat. Ennek nyilvánságos akadálya kivált Kolumbiában az, hogy a' népek igen meg vannak oſzolva a' gazdagságra, tsinosodásra, és tudományra nézve. Ezen külömbözések a' népségek' külömbféle voltok miatt még nagyobbodik.

Külömbbféle Tudósítások

Dániai Királyi Hg. Fridrik Károlynak, és Vilhelmina K. Hg. Aſzſzonynak mennyegzője Nov. 1-ső napjára határoztatott. — A' Dán Király az adófizető nép' könnyebbségére megengedte, hogy az adónak egy réſzét terméssel fizethesse.

Az Oroſz Udvar 18 milliom Hollandiai forintot vett fel költsön Belgiumban a' H o p e és T á r s a i Pénzváltó háztól.

Plymouthba már 2000 Portugalliai bujdósónál több érkezett, és még naponként többet várnak Falmouthból, 's Portsmouthból.

Tudományos Dolgok.

1.) „Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis. — Studio et opera Georgii F e j é r Bibliothecarii Regii. — Budae Typis Typog. Reg. Univers. Ung. 1829." (in 8-vo majori.)

Valamint a' régi Oklevelek kifürkéſzése, öſzvegyüjtögetése felette sok fáradtságba kerül, úgy megmondhatatlan nagy haſzon háramlik azokból a' hazára; minthogy azoknak ismérete ſzolgál főképpen a' hazai történetek', és régi dolgok' felvilágosítására, a'közönséges, és magános polgári Törvényszerzés' tisztább megfogására. Valóban a' Szerző hivatalbeli helyheztetésénél fogva nem tselekedhetett haſznosabbat a' hazára nézve, minthogy a' régi Oklevelek kiadásához fogott. Pray, Hevenesi, Katona, Kovachich, Virág, 's mások is már útat törtek előtte, de ő nekik nem volt czéljok Magyar Orſzág' egéſz Diplomatikus Codexét kiadni, hanem vagy históriai bizonyságúl hordották fel az Okleveleket, vagy némelly töredékeket, néha egéſzeket hoztak a' feldékenység' setétségéből napfényre; 's ennél fogva az e g é ſ z b e nem vágtak.—Ezen kijött első Kötet, melly eleibe LVI lapból álló tudós Előbeſzéd van függeſztve, a' második ſzázadon kezdi az olly Okleveleket, mellyek Magyar Orſzágot érdeklik, akár hazaiak, akár idegenek légyenek, és a' 12-ik ſzázadig folytatja. Sajnálni lehet, hogy olly kevesen vannak még eddig az Előfizetők, 's az okáért a' Tudós Szerző Úr kéntelen a' többi Kötetek kiadásától addig megſzünni, míg legalább az Előfizetők' ſzáma 300-ra nem ſzaporodik. Kár volna, ha a' hazafiak' hidegsége miatt ezen nagy haſznú óriási munka félbe maradna, melly 8 Kötetre, és 300 árkusnál többre fog telni. Egy Kötet' előfizetési ára 5 for. ezüstben.

2.) „Versuch einer Ungarischen Grammatik nach eigenem System. — Ofen, gedruckt mit königl. ungar. Universitäts-Schriften. 1828."

Most jött ki éppen ezen magyar nyelvre tanító Német Grammatika másodſzor, megjobbítva, mellynek azon két fő tulajdonsága méltó az említésre, hogy ezt a' Szerző az eddig kijött Grammatikák' rendſzerétől külömbözve, tulajdon systemája ſzerént kéſzítette; és hogy az előadásban Meidinger módját követte. — Az ára 1 for. ezüstben; találtatik Pesten Eggenberger Könyvárosnál, 's másoknál.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(29.)

Házi Tanító.

(1) Egy Ifjú, ki már nehány eſztendők óta egy Érdemes Úrnál privátus házi Tanitói hivatalt viselt, most kiván ismét egy hasonló hivatalt akár hol illendő Honorárium mellett felválalni. A' felőlle való értekezést frankírozott levél által felveſzi Kolonits Imre Szabó Mester Úr a' Széna piaczon 670-dik ſzám alatt lévő házban Pesten.

Tűzi, és Épűleti fák, továbbá Épűleti Szerek, valamint Mesterségbeli ſzerſzámok Licitatiója.

(1) Folyó 1828-dik eſztendei October 20-dikán dél előtti 9 órakor az Aradi várban, az Inzsenér, és vár-épités Igazgatás iró-ſzobájában a' Ts. és Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézetnek jövő 1829-dik eſztendei ſzükségeire megkivántató tűzi, és épűletbéli fák, úgy épűletbéli materialék, és mesterségbéli ſzerſzámok megſzerzésére nyilvánságos Kótyavetye fog tartatni, nevezetesen:

Tűzi fa

1000 Alsó Auſztriai öl kemény fa.

Épűletnek való Tölgyfa

10 ſzál 11/12 hüvelknyi, és 6 öl hoſſzúságú tölgyfa.
30 — 7/8 — — — 6 — —
30 — 6/7 — — — 6 — —
200 darab tölgyfából metſzett 8 láb hoſſzúságú ablak-rámák.
200 darab 3 öl hoſſzúságú, 10 hüvelk ſzéleségű, és
1 1/2 hüvelk vastagságú tölgyfa deſzkák.
10 darab tölgyfából kéſzített és 7 öl hoſſzaságú itató válluk.
10 darab 4 öl, 's 3 láb hoſſzaságú Kútágasok.

Épűletnek való puha fa.

200 darab öl hoſſzaságú fedél léczek.
100,000 dar. 18 hüvelk hoſſzaságú 3 hüvelk ſzéleségű elkéſzített zsindel

Vas, és ſzeg nemek.

10,000 darab kissebb foglaló ſzeg, 10,000 dar. középſzerű lécz ſzeg, 80,000 dar. nagy lécz ſzeg. 150,000 zsindel ſzeg, 10,000 nagyobb boritó ſzeg, 10,000 padló ſzeg, 10,000 stukátor ſzeg, 16,000 egéſz ráma

ſzeg, 8,000 apró ráma ſzeg, 4,000 nagy zár ſzeg, 8,000 kissebb ugyan zár ſzeg, 22,000 foglaló ſzeg.

Mesterségbéli Szerſzámok, 's egyébb ſzükségesek.

150 darab hordó donga, 20 dar. tsap. 6 dar. ſzéles élű ſzekercze, 6 d. keskeny ſzekercze; 4 dar. áts fejſze, 12 d. agyag-, és 12 kőmives tsapó kanál, 4 d. áts fűréſz, 6 d. kézi fűréſz, 2 d. középſzerű kézifűréſz. 2 d. foglaló fűréſz, 1 d. keskeny fűréſz, 6 d. harapó-fogó, 10 d. kadár bárd, 20 d. hordófuró, 20 d. nagy furó, 6 d. ſzék láb furó, 60 d. ſzeg furó, 20 d. áts-fűréſz-reſzelő, 30 d. kézi fűréſz reſzelő, 96 d. áts czeruza, 80 pár meſzelö, 10 pár festő etset.

Tábla Üvegek.

60 marok Tseh Tábla üveg.

Festő Szerek.

6 akó lenmag-olaj, 60 font finom fehér ón kréta (Bleiweis) 6 font ezüst máz (Silberglätt) 8 font tajtékkő (Bimſenſtein) 20 font flamruſz, 8 font vörös feſték (Engelroth) 80 fogás vörös föld, 80 fogás zöld föld, 30 font Koloniai Kréta, 80 font Gipſz, 100 fogás sárga föld, 80 font aſztalos enyv, 600 köböl oltatlan méſz.

Ezen nyilvánságos Kótyavetyéhez nem tsak az erdőknek Birtokosai; hanem egyébb ezen ſzerek ſzolgáltatását magokra válalni kivánók is ezennel avval a' megjeggyzéssel hivatalosak, hogy a' Kótyavetye kezdetekor 100 f. pengő pénzben bánat pénz gyanánt azonnal letenni kötelesek legyenek, elvégződvén pedig a' Licitatió, az, a' ki a' ſzükséges ſzernek, mellynek ki ſzolgáltatását magára válalta, betsű árbéli egy tized réſzét tartozzon az eggyező levél kötésekőr a' Felséges Aerarium bátorságára kéſz pénzben le fizetni.

Továbbá a' tűzi fa ſzolgáltatására nézve, mellynek egy harmad réſzének bükfa, és két harmad réſznek tölgy fa hasábokból kell lenni, megjegyeztetik, hogy a' Kótyavetye a' nevezett fának két helyre való ſzállitásáról léſzen, t. i. Mezőhegyesre, és Pétskára a' Marosnak innenső partjára, vagyis Medgyesre, az e' réſzben kirendelendő helyre; továbbá az épület fáknak ſzolgáltatása Pétskára, vagy Nagy-Lakra említett Maros innenső partjára; végre a' többi ſzereknek egéſzen Mezőhegyesre való ſzállitásának a' ſzállitónak költségén kell megesni.

Hogy ezen Eggyezésben többen réſzesülhessenek a' fennt elő ſzámlált ſzükségek több réſzekre fognak oſztatni. A' többi Feltételek pedig a' Kótyavetye napján köz tudománnyá fognak tétetni.

A' Ts. Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Igazgatás' nevében, Mezőhegyesen September 23-dikán 1828.

Tavera m. k.
Major.

— o —

Hírdetés.

(1) Tettes Pest Vármegyében fekvő Tapio Sáap Helységében folyó 1828-dik eſztendei November hónap 4-dik és következő napjain néhai Tettes Nagy Geresdi Kyss Sándor Úr Udvarában folytatva tartatandó Licitátio által kéſz pénz fizetésért fognak eladatni mintegy háromſzáz ötven akóra menő ó-borok; továbbá butelliánként aſſzuſzőllő borok; ezekután pedig némelly gazdaságos és házi eſzközök, mobiliák, és külömbféle Fejér, és más Ruha darabok. A' ki addig is a' borokat megkostolni akarná, az eránt jelentheti magát a' helybéli Tiſztelendő Plébánus Úrnál.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből hírűl adatik: hogy a' Pióczafogás bérbeadása eránt a' Kótyavetyék az ide való Kamarális Kerületben tartatni fognak e' következendő napokon: a' Csatádi Tiſztartóság' Kerületében October 16-dikán, — Sz. Andrásiban 17-dikén, — N. Betskereki Kerületben 20-dikán, — Lúgosiban 23-dikán, — a' Fatsétiban 25-dikén, — Bogsániban 27-dikén, — Oraviczai Számtartói hivatal Kerületében 28-dikán, — Verschetzi Tiſztartóság Kerületében 30-dikán, és a' Dentaiban 31-dikén. — Továbbá a' Lippai Számtartóság' Kerületében November 2-dikán, — a' Kikindai Districtusban 4-dikén, és a' Vingai Tanátsnál ſzinte November 6-dikán. Mellyre nézve a' bérleni vágyók az előtt megjegyzett napokon reggeli 9 órakor a' Tiſztség Cancellariájában jelenjenek meg.

Költ Budán October 1-ső napján 1828.

Hírdetés.

(2) A' Tsáſzári, 's Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézet' réſzéről köz hírűl tétetik, hogy folyó eſztendei November 3-dikán az Ó-Aradi Barom Vásárban dél előtti 9 órakor 77 kimustrált lovak, több vemhes kanczák, és a' mezei gazdaság' ſzolgálatjára igen alkalmatos lovak nyilvánságos Kótyavetye által mindjárt kéſz fizetés mellett eladatni fognak. — Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben September 27-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

Licitatio Jelentés.

(2) Folyó eſztendei October 21-dikén Ó-Aradon Traun Ezeredes Kapitány Úr házában, a' templom utſzában a' Tsáſzári Kir. Mezőhegyesi Katona Ménes Intézetnek ſzükségeire megkivántató fa nemek,

és Kéſzségek ſzolgáltatása eránt, a' ſzokott délelőtti órákban nyilvánvaló Kótyavetye fog tartatni.

A' megkivántató ſzükségek mintegy e' következendőkben állanak:

A' Kotsikhoz kivántató, és egyébb kéſzségek 300 tengely, — 16 darab hattyú nyakú forma, — 425 közönséges nyirfa rudak, — 4300 d. kerék talpak, — 8500 d. kerék kűllö, — 200 d. eke kerék talp, — 2900 d. oldolzápok, — 950 d. oldalfák, — 200 d. juhák, — 500 d. ſzárnyak, — 600 d. lőtsők, — 100 d. kotsi kerék ágyak, — 100 d. eke kerék agyak, — 250 d. ſzéna-villa nyelek, — 16 d. első és 8. d. hátúlsó vasatlan Kotsi kerekek, — 8. d. egéſzen elkéſzült, de meg nem vasalt oldalos ló-kotsik, — 16 d. Szekér kasok, 60 d. nyomórudak, — 650 d. istállóbéli fa villák, 12,000 d. nyirfa seprők. — 50 d. kemencze födők, — 150 d. kemencze kurulyák, — 150 d. kurulya lapaczka nyelekkel, — 200 d. somfa orsók, — 10 d. malom perzsel dió-fából, — 300 d. malom fog fejér bikfából, — 20 d. malom orsók, — 200 d. oldalrudak, — 4 darab sajtár, — 6 malomkő 16 hüvelynyi magos, 3 lábnyi ſzéles, — 100 d. mozgató rudak, — 200 d. ökör-jármok, — 800 d. ökör korbáts-nyelek; — 500 d. ganéj hányó lapát, — 600 d. eke-kormány deſzkák, — 100 d. ökrökhöz való eke vonó rudak, — 600 d. eke gerendely, — 600 d. eke ſzarva, — 200 d. tövises borona, — 500 d. petrencze-rudak, — 400 d. nyeles fa-gereblye, — 400 d. hoſſzú ſzéna hányó villa-nyel, — 400 d. gabona takaró fa-gereblye, — 500 d. Kűrtök marha-ſzarúból, — 200 d. gabona hányó fa lapátok, —

Kádár fákban.

400 d. hordó fa abrantsok, — 500 d. egy akos, — 600 d. hat akós, — 600 d. tíz akós hordóknak való dongák, — 300 d. egy, — 250 d. hat, és 250 d. tiz akós hordó fenekek, — 10 d. nyolcz akós dézsák, — 25 d. ſzekér-kenő tartó, — és 50 d. viz tsobolló.

Kiknek ezeket ſzolgáltatni kedvek volna, ezen nyilvánvaló Licitatióra illendően meghivattatnak, hogy a' Licitatió előtt leteendő 40 forint Bánat pénzel ezüst pénzben jelenjenek meg. — A' többi feltételek Kótyavetye előtt közönségessé fognak tétetni, valamint a' ſzolgáltatandó ſzükségek mustrái, a' mellyek ſzerént a' ſzolgáltatásnak meg esni kelletik, elő fognak mutattatni.

Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben September 24-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(30.)

Pesten, Szombaton, Mind Szent Hava 11-dik napján 1828.

Ember.

Legnemesebb állat, 's méltán mondhatni, remekje
Felségnek; szintén élteti égi sugár:
Szép! de valósággal csak amúgy lessz ember az ember,
Hogyha kimért pályán emberi czélra siet.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Lőrinczről Pest Vármegyében Sept. 29-dikén. — Kettős Örömünnep derült ma a' Lőrinczi Egyházra, midőn a' helybéli Hívek Egyházok' Pártfogója' Ünnepét szentelvén, egy fáradhatatlan Lelki Pásztorral szerentséltettek. Ugyanis e' helység' lakosi N. T. Dobránszky Györgyben a' halál által kedvelt Pásztoroktól megfosztatván, óhajtották a' napot, melly árvaságokat eltörölné. Sept. 29-dike vala a' régtől óhajtott nap, mellyen vágyokat tellyesedve látták, midőn a' helybéli földes Uraság' Gyaraky Grassalkovich Antal Ő Herczegsége' kívánsága szerént már az előtt kineveztetett N. T. Pritelka Jósef Úr törvényes úton új tisztébe bévezettetett. Minekutánna a' kettős ünnep méltóságához alkalmaztatott Beszéddel Tisztelendő Sámuel Aloyz Úr az Egri Érseki Megye 6-tod évi Nevendéke a' Híveket kettős kötelességökre, mellyel Pártfogójoknak, 's Lelki Pásztoroknak tartoznak, emlékeztette, elkezdődött a' fényes Beiktatás, mellyet megnyitott F. T. Bártfay Márton Váczi Kanonok Úr, velős 's a' legtisztább magyarsággal kéfzűlt Beszédével, midőn mind a' két karbéli számos Úri Vendégektől Éljen! szóval fogadtatott. Erre lelkes Beszédével felelt a' Nagyon Tiszt. új Lelki Pásztor, melly hasonlókép Éljen! szóval fogadtatott. 'S végre az Isteni szolgálat Sz. Mise áldozattal fejeztetett be. — A' számos Úri Vendégek az Egri Érseki, és Váczi Megyebéli Egyháziak mind öszve 84-en pompás asztalnál megvendégeltettek a' Beiktatott által.

Balassa-Gyarmaton, Nógrádban, e' folyó hónap' 8-dikán, Méltóságos Buzini Gr. Keglevich Gábor szeretett és tisztelt Fő Ispány Úrnak bölts Elölülése alatt tartott Tisztújítás' alkalmával Tettes Moysfalvai Gyurcsányi Gábor Úr Első, és Tettes Ebeczki Tihanyi Ferencz Úr Második Al-Ispánynak

válaſztattak. Nem sokára a' többi új Tiſztviselő Urak' neveiket is Ujságlevelünkben közleni fogjuk.

Tekintetes Kraſzna Vármegye Tek. Bodosi Józsa Dániel Orvos Doctor Urat Physicusának kinevezte.

Magyar-Óvárról Sept. 25-dikén írják, hogy ott az előtt való nap N. M. Vásonkeői Gróf Zichy Károly Úr Ő Exjának, mint Nemes Moson Vármegye Fő Ispányának előlűlése alatt ezen Ns. Megyének Tiſztújító ſzéke tartatván, a' Tiſztviselő ſzemélyek, a' TT. Karok' és Rendek' kivánságára, előbbi hivatalaikban mind megerősíttettek.

Károly-Fejérvárról Sept. 25-dikén írják, hogy ott azon hónap 20-dikán fényes pompával ment végbe Sepsi Zoltáni Méltóságos Czirjék Dienes Úrnak Ns. Alsó Fejér Vármegye' Fő-Ispányi Székébe béiktatása (Erről majd bővebben.)

Torda vidékét Kolosvár felé egéſzen elborította a' Sáska. Sept. 14-ikétől fogva 20-ikáig mindöſzve 23,158 ember foglalatoskodott ennek kiirtásával; 9,431 köblöt puſztítottak már el; de ez a' ſzámtalan sokasághoz képest tsekélység; 's félős, hogy tavaſſzal a' tojásból még inkább el ne ſzaporodjék, melly akkor a' legnagyobb Isten ostora lenne.

Szebenből írják, hogy ott Sept. 12, és 13-dikán hírtelen olly meleg lett a' levegő, mint kanikulában; 14-dikben esső esett; és azután 17, és 18-dikban olly hideg lett, hogy a' Fogarasi, sőt a' Szebeni havasokat is a' hó el-lepte.

Hadi Tudósítások.

Az utólsó hadi történetekről Kis-Ásiában (lásd előbbi levelünket) a' Sz. Pétervári Ujságok a' Sept. 3-diki Tiflisi Ujságból illy tudósítást közölnek:

„Tiflis, Sept. 2-dikán.

„Ma mene által városunkon sietve egy tábori Vadáſz a' Tsáſzárhoz azon győzedelemről való tudósítással, mellyet Eriváni Gróf Paskevits Akhaltsik előtt Kiös Mohammed, és Muſztafa Basák' eggyesült seregein nyert. Ezen fontos történetnek közelebbi környűlállásai a' következők: Aug. 21-dikére virradó éjjel, a' várvívó munkák', és a' tábor' oltalmazására ſzükséges seregeket hagyván-hátra, eltökéllé a' Vezér, hogy 8 batalionnal, lovassággal, és 25 ágyúval majd meglábolhatatlan helyen a' várost megkerűli, és a' két Basa által a' vár' felmentésére hozott segedelem-seregeket megtámadja. Napfelkeltével éſzrevevé az ellenség a' mi mozdúlásunkat, és még alig vertük magunkat állásba, midőn a' Törökök rettenetes hevességgel három oldalról minket megtámadának. Az ellenségnek hozzánk képest a' sokkal nagyobb ereje, az eltürhetetlen hévség, és a' föld-fekvés' akadályai elhatározó ſzempillantatot mutatának előre. A' tsata 12 óráig tartott. Végre az erőlködés az Oroſz fegyvereknek tellyes győzedelmet ſzerze; az ellenségnek megerősített tábora, a' városhoz közel, rohanással megvétetett, a' segítő fegyveres sereg megſzalaſztatott, és annak négy tábora a' vitéz Oroſzok által

elfoglaltatott. Az ellenség elveſzté egéſz tábori pattantyusságát, melly 10 ágyúból állott, az egéſz Inzsenér- és ágyú-ſzereit, 's ingó gabona-magazinját egéſzen, a' mint volt; és Erzerum felé 30verstnyire űzetett; az út 10 verstnyire külömbféle tábori pogygyáſſzal rakva volt; a' Török ármáda' maradéka, Erzerum felé, minden eleségtől meg lévén foſztva, elſzéledt a' hegyek, 's erdők közé. A' Törökök legnagyobb vakmerőséggel verekedtek; de mégis a' vitéz bajnokink' állhatatos erőlködése, tapaſztalt Tiſztektől vezéreltetve, az ellenség' nagyobb erejét, és nyakasságát megtörte. — Ma reggel 6 óra után ide azon tudósítás érkezék, hogy Eriváni Gróf Paskevits véres ostrom után Akhaltsik városát megvette. Aug. 27-dikén a' város falain nyílás lövetett, a' város sebes rohanás által elfoglaltatott, és az őrzősereg felkonczoltatott. 13 órai ostrom-rohanás után a' sereg' Vezére, Gróf Paskevits, Akhaltsik omladékai közűl ſzerentsét kivánhát a' Felséges Tsáſzárnak, hogy egéſz Ásiában illy nevezetes város megvétetett. Valami 10,000 fegyveres lakos, és 4000 oda érkezett seregek voltak a' várőrzők, és olly hathatósan ellentállottak, hogy tsak az Oroſzoknak megrettenhetetlen bátorsága vehetett rajtok erőt; a' házakat eggyenként kellett ostrommal megvenni, minden utſzátskában kemény ellentállás éledt fel. Igy a' város sebes reáhajtás által megvétetvén, más nap reggel a' fellegvár Capitulátió által feladta magát, mellyre azért állott reá Gróf Paskevits, hogy a' véröntást megkéméllje, 's legalább a' városnak egy réſzét a' lángoktól megmentse. A' 2000 emberből álló őrizet a' kötés ſzerént elbotsáttatott. Az ellenség' veſztesége felette nagy, de a' miénk is tetemes. Mindenek bánkodására a' nemes ſzivű vitéz Borodin Obester elesett; kivűle még 9 Tiſzt öletett meg, és 32 kapott sebet. Az ellenségtől a' ennél fogva öt lófarkat, 66 ágyút, és 52 záſzlót vettünk-el. A' mi seregeink, és kivált a' Sirváni gyalog Regement, melly legelőſzör ment kereſztűl egy lövés nélkül a' nyitott résen bé a' városba, és a' mellynek holtakban, 's sebesekben egy harmad része elveszett, valósággal a' bajnokok módjára viaskodtak, kiknek semmi akadályok sints. A' Sirváni Regementet a' sáncz-ásó batalion segítette, melly fél puskalövésnyire, ritka bátorsággal, a' városban egy erős állást kéſzített, hol sok embert, kivált Tiſztet veſztett; ide érkezett segítségűl a' líneabeli Kozákok' pattantyusságától két lovag-ágyú, egy hegyi hábicz, 's azután a' Cherzoni, 's a' 42-ik Vadáſzbatalion példátlan vitézséggel ott termett.—29-ikben Hg. Wadbolsky Gen. Lieutenant Azkhour várát elfoglalta, mellynek megvevésére rendeltetett vala." (Atskhur, Atsgar, Atsar-nak is írattatik; Akhaltsiketől délfelé a' Kur vize mellett fekſzik, melly ezen régi ſzikla-városnak várfalai alatt foly-el.)

AUSTRIA.

A' Bétsi Ujság Oct. 4-dikén közöl egy „Kötést az Austriai Tsáſzári

)(*

Birodalom, és a' Helvetiai Köztársaság között a' gonoſztévőknek költsönös kiadatása eránt." Ezen Kötés Zürichben (Tigurum) íratott alá Jul. 14-dikén 1828., és a' helyben hagyások feltseréltettek Sept. 13-dikán 1828. Bernában.

Aug. 25-dikán Hietzingben Bétsmellett meghalt Ns. Zeiller Ferencz Úr, a' Törvények Doctora, a' Sz. István Kir. Rendének Kis-Kereſztese, Ts. K. Udv. Tanátsos, és a' Bétsi Univerſzitásnál egykori Rector. Született Grätzben Jan. 14-kén 1751 eſztendőben. Ő nagy Tudós, és többTs.K.FőHgeknekTanítója volt.

OROSZ BIRODALOM.

A' Journal d' Od. Sept. 24-dikén jelenti, hogy Ő Felsége a' Tsáſzárné, minekutánna 3 hónapig, 's 24 napig mulatott Odeſſzában, Sept. 21-dikén reggel 8 órakor viſſza indúlt Sz. Pétervárába. Elindúlása előtt a' város Kormányozójának, Bogdanofsky titkos Tanátsosnak kezébe 15,000 Rubelt adott, hogy a' megsebesített katonáknak, midőn a' kórházból kilépnek, kioſztogassa. — Ugyan az nap ment Odeſſzán kereſztűl Gróf Paskevitstől egy Kurir a' Tsáſzárhoz, Akhaltsikhe várának megvételéről tudósítást vivén. — Az nap estve Standard fregáta kikötőhelyünkből Várnához indúlt, 's ſzárazföldi seregeket viſzen oda.

Sz. Pétervárában Sept. 23-dikán esett az idei első hó.

NAGY BRITANNIA.

Ő Felsége Dona Mária, a' Portugalliai kis Királyné Sept. 24-ikén reggel 9 órakor Imperatriz 40 ágyús fregátán Gibraltárból Falmouthba megérkezett. — Erről a' Londoni Ujságok illyeneket közölnek: Imperatriz fregáta, mellyen Dona Mária volt, Sept. 5-ikén indúlt el Gibraltarból. Ő Felsége Falmouthban rangjához illő tiſztelkedésekkel fogadtatott, és ágyúlövésekkel köſzöntetett. Úgy látſzik, hogy Ő Felsége megérkezése előtt nem hitte, hogy őtet másképpen fogadják, hanem tsak mint Oportói Herczegnét (melly név alatt az attya parantsolatjára útazott). Ezen bizonytalanság miatt a' Királyi záſzló tsak akkor ſzegeztetett ki az Imperatriz' hajóra, midőn a' batteriákról, és hadi hajókról elsütött ágyú-köſzöntések megmutatták, hogy őtet az Angol Orſzáglóſzék Királynénak megismérte. Itabayana Vice-Gróf, Palmella Marquis, és Valdez Grlis a' hajóra mentek Ő Felségének udvarlására.—Mindjárt egy gőz-hajó ment Plymouthba, hogy Sir Freemantlét, ki több Portug. Generálisokkal a' Fels. útazót ott várta, ennek megérkezéséről tudóſittsa. Peel Úr megírta a' város' Lord-Majorjának, és a' Magistratusnak, hogy Ő Felségének kiſzállásakor ott legyenek köſzöntésére. Igen tódul ide a' nép a' Királyné látására.

BRAZILIA.

A' Londoni Courier Sept. 22-dikén illyent közöl: Pavia Kurir, kit hivatalos levelekkel Braziliába küldöttek volt, Rio-Janeiróból viſz-

ſza jött, 's hivatalos írásokat hozott Palmella Marquinak, és Itabayana Vice-Grófnak, kik Falmouthban a' Portugalliai Királyné megérkezését várják. Azon Proclamátiót is elhozta, mellyet Dom Pedro Tsáſzár a' Portugalliai Nemzethez intézett, 's mellyet felette nagy figyelemmel olvasnak. Ő nem úgy ſzóll a' Portugallusokhoz, mint Királyok, minthogy a' királyi ſzékről lemondott, hanem mint törvényes Királynéjoknak II. Dona Máriának attya. Ezen Felſzóllítás keményen, noha mellékesleg, ítéli meg a' Dom Miguel' magaviseletét, mivel azon feltételből ered, hogy ő nem bánhatott úgy tulajdon ſzabad akaratja ſzerént, hanem világos, és nyilvánságos kénſzerítés alatt.— Mikor ezen postahajó Rióból elindúlt, még nem érkeztek volt oda meg a' Buenos-Ayresi Biztosok a' békekötésre; de ott közönséges híre volt, hogy ezeknek megérkezése után mindjárt aláírattatik a' békeség. — Az említett Proclamátio illyen értelmű:

„Portugallusok! Nem úgy ſzóllok most hozzátok, mint Királyotok, minthogy lemondásom bétöltetett, hanem mint Királynétoknak II. Dona Máriának attya, 's tútora. — Nyilvánságos minden tekintetben, hogy az ötsémen Dom Miguel Infanson, Portugalliának Régensén, erőſzakot teſznek. Ha mást gondolnék felőle, betsületét megsérteném, mellyet motsok nélkül valónak tartok; ez annyi volna, mint azt mondani, hogy fogadasát, meg nem tartotta, mellyet Nekem, mint Királyának tett; és azzal vádolni őtet, hogy hitét megſzegte, mellyet Bétsben ſzabad akaratjából tett, és Lizabónában az egéſz Nemzet ſzíne előtt megerősített azon Constitutió rendelése ſzerént, mellyet én adtam, és ő, valamint ti is elfogadtatok, 's nyilván, és önként reá megesküdtetek. — Egy, a' polgári társaság kötelét elſzaggató Factio ſzakadatlanúl munkálkodik a' ſzerentsétlen Portugallia' kebelében azon ſzín alatt, hogy a' thrónust, és oltárt védelmezi, voltaképpen pedig félre teſzen minden religyiói, polgári, és politikai tekintetet; ez vitatja a' kétségbe hozhatatlan, és elidősíthetetlen just, mellynél fogva Királynétok Őseinek thrónusára törvényesen felűlt; ez forgatja a' Regenst, a' mint akarja; ez uralkodik az Orſzágon; ez eloſzlatá azon Orſzágos gyűlést, melly derék, és érdemes Deputátusokból állott; haladék nélkűl nem gyűjtött öſzve mást a' Constitutió' rendelése ſzerént, 's így nyilván magának tulajdonította a' törvényhozó hatalmat; egy Juntát állított, melly útasításokat kéſzittsen az új Deputátusok válaſztására, eggyetlen egy tsapással elrontá a' polgári alkotmányt, midőn a' régi Corteseket egybe hívá, olly intézetet t.i. melly a' Constitutióra tett megesküvés által eltöröltetett; helybenhagyta, megjutalmazta az azon polgárok ellen elkövetett gonoſzságokat, kik esküvésöket megtartották. Azt is helybenhagyta, hogy a' seregek, mellyek a' köztsendesség',

és bátorság' fentartására voltak rendeltetve, azon ſzín alatt, hogy a' thrónust, és oltárt védelmezik, még a' fő városban is gonoſzságot vigyenek végbe, sőt erre nekik hatalmat adott. Hová viheti a' ſzerentsétlenség a' gondatlan, és gyáva embereket! De még ez nem maradt ennyiben; megditséré a' Portugalliai katonákat, ha nem engedelmeskedtek Tiſztjeiknek, azon Tiſztjeiknek, kik esküvésökhez hívek maradtak, 's illy tselekedeteiben a' thrónushoz 's oltárhoz, mint két fő vasmatskához ragaſzkodott. Mitsoda thrónus hagyhatná helyben az illy elkövetett gonoſzságokat? Mellyik Religyió parantsolhatna illy rendſzabásokat, mellyek az illendőséget, és a' jeles familiákat illető diſzességet megsértik?

„Ó Portugallusok! Mitsoda állapotra jutott ſzerentsétlen hazátok, a' Vakbuzgóság, Képmutatás' és Despotismus uralkodása alatt! Ha őseitek felkelnének sirjaikból, látván ezen írtóztató állapotot, hírtelen ismét elhalva viſſza rogynának. — Ti jobb sorsra vagytok méltók; boldogságtok, valamint veſzedelmetek kezetekben áll. Kövessétek tanátsomot, Portugallusok; ez emberſzerető, és valóságos Constitutiós ſzívből ſzármazik.—Ideje, hogy kinyissátok ſzemeiteket, és emberül megmaradjatok hitetek mellett, mellynél fogva a' Constitutióra, és Királynétok' jussaira megesküdtetek. E' ſzerént, ha így tselekeſztek, és a' valóságos thrónust, 's a' ſzabad Római Katholika Apostoli Religyiót oltalmazzátok, nem tsak hazátokat, hanem ötsémet is megmentitek. Ne hagyjátok, Ó Portugallusok! a' győzedelmet a' constitutiós-monarchiai Orſzáglóſzék' ellenségeinek kezőkben, kik azt kivánják, hogy egy hitſzegő űljön a' Királyi ſzéken, hogy erőt adhassanak okoskodásaiknak az illy Orſzáglás módja ellen. Távúl legyen tőlem, hogy testvéremet hitſzegőnek, vagy árúlónak nevezzem; ő kétség kivűl erőſzak alatt viſzi végbe tetteit; én illy oldalról nézem őtet, és mind addig így fogom nézni, a' míg Portugalliából el nem távoznak azon factió' fejei, melly a' polgári társaság' kötelét feloldozza. Portugallusok! tartsatok erőssen a' Constitutió mellett; ez nem külföldön termett; ezt nektek egy Constitutiós Király adta. És mitsoda roſſzat hozott reátok? Szabadságot! melly nektek eddig tsak igérve volt. Úgy van Portugallusok! öntözzétek a' ſzabadság' fáját véretekkel, 's meglátjátok, hogy a' gaz-fűvek, és intselkedések ellenére is köztetek felnőni, virágozni, és gyümöltsözni fog. Ne ſzenvedjétek, hogy hazátok a' hitetlenség, és árúlás' tsapása alatt elveſſzen, azon hazátok, melly már a' legdurvább járom alatt nyög; Ti ſzabad nép vagytok, mit reménylhettek többet? Az Európai Orſzáglóſzékek pártját fogják Királynétok' törvényességének. Vivjatok-meg érette, és a' Constitutióért, 's ne féljetek semmi akadálytól. Gondoljátok-meg, hogy azon űgy, mellyet védelmezni fogtok, az igazság' űgye,

és hogy arra esküvés által kötelezték magatokat. Az igazság nem juthat a' Regensetekhez. A' vakbuzgók, intselkedők, istentelen, és despota-emberek megvakitották őtet. Azon kéfz veſzedelem, mellyben az ő élete forog, megalázza őtet ezen Factió előtt, mellyhez hasonló még soha sem volt a' Portugalliai nép között, melly a' Monarchia kezdetétől fogva, valamint történet-irásai bizonyitják, mindég ſzabad volt. Kövessétek azon régi Portugallusok' példáját, közelittsetek Régensetekhez, és ollyan nyilt ſzívű, alázatos hangon ſzólljatok hozzá, mint azok, kik IV. Dom Alfons Királyhoz ſzóllottak, ezt mondjátok neki: „Azon úton, mellyen Kir. Herczegséged magát hurczoltatni engedi, elkerűlhetetlenűl a' legmélyebb örvénybe fog bukni; igazgasson minket azon Constitutió ſzerént, mellyre mind Magosságod, mind mi megesküdtünk; és gondolja meg, hogy ez az eggyetlen egy törvényes út, mellyen Herczegségedet járni ohajtjuk." Ha ezt tselekſzitek, meglátjátok, hogy tapaſztalván a' Portugallusok hajlandóságát ő maga, mint Constitutiós Regens eránt, azon gyalázatos tútorság alól, mellynek gondviselése alatt most vagyon, és a' melly őtet olly örvénybe fogja vezetni, mellyből soha betsűlettel meg nem ſzabadulhat, magát kivonja, és karjaitok közé veti magát, 's a' törvények ſzerént orſzágolván, titeket boldogokká fog tenni. Segittsétek őtet, Portugallusok! külömben ő, és ti a' ſejetlenség' áldozatai leſztek. Az én lelki-esméretem tiſzta a' boſzúságtól. Én nektek igazat mondottam; ha azt követitek, ſzerentsések leſztek; ha nem, meglátjátok, hogy a' legmesterkéltebb Despotismus felemeli köztetek a' fejét, mellyet lenyomni soha sem leſztek többé képesek."

„Rio-Janeiróban, Jul. 25-kén 1828.

Pedro Tsáſzár.

Gomez da Silva Ferencz."

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Király Sept. 26-dikán az Austriai Ts. K. Udvarhoz rendeltetett Nagy-Követnek Montmorency-Laval Herczegnek bútsúzó audientiát adott. Ő Exja 27-dikén útnak akart indúlni Bétsbe.

A' Moniteur Toulonból Sept. 20-dikán költ levelet közöl, melly ſzerént Mercury Angol gőzhajó Blaquiéres Kapitány alatt, oda érkezett Marſzelyből, és Szmirnába akar menni. Ezen hajón érkezett oda Lord Cochrane is, mint útas, és mihent ſzabad közösűlést nyert, mindjárt a' veſztegló házba ment, hogy a' Vitéz Fabvier Obestert meglátogassa. Ezen két Görög-jóbarát eggyütt sokáig beſzélgete a' rostélynál. — Fabvier még most is Albaniai köntösben jár. Még nem lehet tudni, vallyon Lord Cochrane Toulonban ſzándékozik-e maradni, vagy mindjárt Szmirnába indúlni. Azt mondják, hogy itt egy vendégfogadóban ſzállást bérlett-ki; talán tsak azt akarja megvárni, hogy Fabvier a' contumácziából kiſzabadúljon, a' mi Oct. 3-dikán törté-

nik-meg.—Diana Angol kereskedői gályát, melyet a' Fr. Országlószék szállító hajónak megfogadott, a' fegyverháznál tűzi fával, és szénnel megrakják, ez Brindisibe megyen, a' Nápolyi Királyságba, hol egy lerakó helyet készítenek az expeditióra szükséges szerekre nézve; Brindisiből Móreába gőzhajók által fog a' szállítás megesni.

Navarinból Sept. 5-dikén indúlt tudósítás szerént, a' Franczia sereg előljáró tsapatja az Arthentuói állást elfoglalta. Ez azt jelenti, hogy Koront haladék nélkül megtámadja a' Franczia sereg.

A' Moniteur Moreai leveleket közöl, mellyek Sept. 19-dikén érkeztek Toulonba. Ezekben a' többek közt az vagyon: hogy Maison Grlis Aug. 29, és 30-dikán tsekély kisérettel két órányira ment béfelé a' tartományba a' tábortól, hogy a' vidéket megvizsgálja; semmi sem gátolta útját. A' Görögök hálával fogadák őtet; a' Törökök hidegen néztek reá. — „Nem érezzük, így szóll a' levélíró, hogy a' levegő egésségtelen, vagy pestises volna; itt minden egésséges, vidám. — A' 30-diki napi parantsolat szerént Navarinhoz kellett volna indúlnunk; de most (Sept. 3-dikán) azt mondják, hogy Koronba fogunk menni.

A' Messager des Chambres így ír: „Rusé brigg, melly Kalamatából Sept. 4-dikén, 's Navarintól 6-dikán indúlt-el, leveleket hozott, mellyek szerént a' hadi sereg ezen tartományt nem annyira elpusztítva találta, mint vélték. A' czitromfák, olajfák meglehetős árnyékot adnak, és katonáink, noha drágátskán, eleséget szerezhetnek. A' Franczia pénznek nints olly betse, mint a' Spanyolnak Görög Országban; de ez majd egy arányba jön. Némelly levelek szerént a' Törökök Koronból, és Modonból eltakarodtak. Azt hiszik, hogy Patrászt haladék nélkül ostromolni fogják; de arra Schneider Grlis elérkezését várják, kit Sept. 10-dikén a' Szicziliai tengeren találtak szembe. Egy osztály Athenához is küldetik. Ibrahim aláírta a' Kötést Mórea' elhagyása eránt. A' Franczia, Angol, és Orosz Nagy-Követek Navarinba érkeztek; de még semmit sem tudtak arról, hogy Gróf Capodistrias ott megjelent volna.— A' tartomány Kalamata körül meglehetős szép." — A' Gazette de France is adja ezen tudósítást, de még ezt teszi hozzá: „Nevezetes tengeri erő gyűlt egybe Navarinhoz; a' Franczia, Angol, és Orosz hajós-zászlók a' Török, és Görög zászlókkal elegyesen lobognak a' levegőben. A' három szövetséges Hatalmasság között tellyes eggyetértés látszik uralkodni." —

A' Királynál Sept. 28-dikán St. Cloudban számos udvarlás volt; 's ezután a' Király' előlűlése alatt Ministeri tanáts tartatott.

Berry Herczegné a' Pyrénei ferdőkből vissza térvén, Sept. 21-dikén Toulouse-ba érkezett.

(Hasznos Mulatságok Nro 30. Hírdetés 3/4 árkus.)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(30.)

Seb-Orvosi Jelentés.

Nagy-Bányai Litteráty István a' Seborvosi Tudománynak, és Bábaságnak Mestere ajánlja magát minden Seborvoslást kivánó betegségeknek, és más nyavalyáknak orvoslására. A' benne bízodalmat helyheztetők rendszerént otthon találhatják délelőtt 10 órától 12-ig. Lakik Pesten az Országúton a' Hatvani Kapunál Nro 657.

Jelentés Ló-eladásról.

Faja, szine, és jegye a' lónak.	Esztendős	Nagyság: Marok	Nagyság: Hüvel.
1 Paripa, mén-ló jegy nélkül - - - - -	4	16	—
1 Paripa, mén-ló jegy nélkül - - - - -	4	16	—
1 Paripa, mén-ló jegy nélkül - - - - -	4	15	2
1 Setétbarna, mén-ló jegy nélkül - - - -	4	16	—
1 Setétbarna, mén-ló jegy nélkül - - - -	4	16	—
1 Setét pej, mén-ló jegy nélkül - - - -	4	15	2
1 Fakó, mén-ló jegy nélkül - - - - - -	4	15	—
1 Világos pej, mén-ló, hóka orrú - - - - -	4	15	—
1 Fakó pej, mén-ló, rendetlen tsillagú - - -	4	15	—

Ezeket Tettes Fejér Vármegyében helyheztetett Káloz nevű Helységben Méltóságos Gróf Zichy Ménesében illendő áron minden órában meg lehet venni. Költ Kálozon September 15-dikén 1828.

Művészi Hírdetés.

(1) Egy jól eltalált elefant-tsontból kimetszett nagy Feszület igen ritka mestermív külső Országokban is, 4 láb magosságu Püspök Kápolnába, vagy más Templomokba alkalmaztatható, több más külömbféle Szent nevezetesen Bóldogságos Szűz Máriának kelemetesen festett;

(Második Félesztendő 1828.))(

valamint a' Historiákban nevezetessé lett és világi Képekkel úgy ſzintén Ő Tsáſz. Kir. Felségének jól eltalált képe; nem külömben Tsáſz. Kir. Felséges Nándor-Ispányunknak melly-képe ſzépen, jól megaranyozott, legujabb izlés ſzerént, arany rámákban, minden napon Budán a' Várban Orſzágház utſzában a' Parochialis Ház mellett lévő Üveges Bóltban a' Fehér Kakasnál 128. ſzám alatt illendőségig legoltsóbb áron találtatnak. Úgy ſzintén minden régi bemotskolt, aligláthatók képek, tiſztitás végett felvétetnek, és ollyanokká igazittatnak, mint új korokban voltak. Több arany Rámák külömbféle nagyságokban Bétsből ide érkeztek, mellyekből képekhez alkalmaztatva, azonnal mihent valaki, vagy Portréjának nagyságát, vagy magát a' Portrét ide küldendi, minden kéſzséggel legrövidebb idő alatt ſzolgálhatunk.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hírűl tétetik, hogy a' Lippai Kamerális Számtartói Kerűlethez tartozó Lippai tserjés erdő réſz az első erdői oſztályból, 5619 $\frac{186}{...}$ holdnyi, és a' Sziſztaroveczi másod erdöi oſztályból 2863 $\frac{860}{1603}$ holdnyi, — továbbá a' Charlottenburgi tserjés erdő réſz, Aljason 1407 $\frac{795}{...}$ holdnyi, és Zabránon 109 $\frac{1424}{...}$ holdnyi, mind a' kettő első erdei oſztály, akár mind, akár több eggyütt, akár mindenik erdő réſz eggyenként, tulajdon tenyéſztésére, tulajdon kivitelére, 's tulajdon rendelésére, a' meghatározott erdei rendſzabások ſzerént illető tűzifa vágással nyilvánságos Kótyavetye útján 5 egymás után következő eſztendőkre Árendába adatik.

Erre a' Licitatió a' f. e. October 30-dikán reggel 9 órakor Lippán a' Kamarai Számtartóság Cancellariájában fog tartatni, mellyre az árendálni kivánók illendő Bánat pénzzel felkéſzűlve, ne terheltessenek megjeleni.

Az illető Licitatiókat, vagy az Árenda feltételeit a' Temesvári K. Kamarai Administratiónak Expeditió-hivatalában, valamint a' Lippai Kamarai Számtartóságnál, a' ſzokott tiſzti órákban naponként előre is megláthatni; nem külömben ha az említett Számtartósághoz valaki az eránt folyamodik, a' nevezett négy erdő réſzeket is azonnal megtekintheti. Költ Budán October 7-dikén 1828.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírűl adatik, hogy folyó eſztendei November 3-dikán dél előtti 10 órakor Aradon a' Kamerális Praefectusi Cancellarlában Kótyavetye

és Kéfzségek fzolgáltatása eránt, a' fzokott délelőtti órákban nyilvánvaló Kótyavetye fog tartatni.

A' megkivántató fzükségek mintegy e' következendőkben állanak:

A' Kotsikhoz kivántató, és egyébb kéfzségek 300 tengely, — 16 darab hattyú nyakú forma, — 425 közönséges nyirfa rudak, — 4300 d. kerék talpak, — 8500 d. kerék küllő, — 200 d. eke kerék talp, — 2900 d. oldolzápok, — 950 d. oldalfák, — 200 d. juhák, — 500 d. fzárnyak, — 600 d. lőtsők, — 100 d. kotsi kerék ágyak, — 100 d. eke kerék agyak, — 250 d. fzéna-villa nyelek, — 16 d. első és 8. d. hátúlsó vasatlan Kotsi kerekek, — 8. d. egéfzen elkéfzült, de meg nem vasalt oldalos ló-kotsik, — 16 d. Szekér kasok, 60 d. nyomórudak, — 650 d. istállóbéli fa villák, 12,000 d. nyirfa seprők. — 50 d. kemencze födők, — 150 d. kemencze kurulyák, — 150 d. kurulya lapaczka nyelekkel, — 200 d. somfa orsók, — 10 d. malom perzsel dió-fából, — 300 d. malom fog fejér bikfából, — 20 d. malom orsók, — 200 d. oldalrudak, — 4 darab sajtár, — 6 malomkő 16 hüvelynyi magos, 3 lábnyi fzéles, — 100 d. mozgató rudak, — 200 d. ökör-jármok, — 800 d. ökör korbáts-nyelek; — 500 d. ganéj hányó lapát, — 600 d. eke-kormány defzkák, — 100 d. ökrökhöz való eke vonó rudak, — 600 d. eke gerendely, — 600 d. eke fzarva, — 200 d. tövises borona, — 500 d. petrencze-rudak, — 400 d. nyeles fa-gereblye, — 400 d. hoffzú fzéna hányó villa-nyel, — 400 d. gabona takaró fa-gereblye, — 500 d. Kűrtök marha-fzarúból, — 200 d. gabona hányó fa lapátok, —

Kádár fákban.

400 d. hordó fa abrantsok, — 500 d. egy akos, — 600 d. hat akós, — 600 d. tíz akós hordóknak való dongák, — 300 d. egy, — 250 d. hat, és 250 d. tiz akós hordó fenekek, — 10 d. nyolcz akós dézsák, — 25 d. fzekér-kenő tartó, — és 50 d. viz tsobolló.

Kiknek ezeket fzolgáltatni kedvek volna, ezen nyilvánvaló Licitatióra illendően meghivattatnak, hogy a' Licitatió előtt leteendő 40 forint Bánat pénzel ezüst pénzben jelenjenek meg. — A' többi feltételek Kótyavetye előtt közönségessé fognak tétetni, valamint a' fzolgáltatandó fzükségek mustrái, a' mellyek fzerént a' fzolgáltatásnak meg esni kelletik, elő fognak mutattatni.

Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben September 24-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

H i r d e t é s.

(2) Tettes Pest Vármegyében fekvő Tapio Sáap Helységében folyó 1828-dik eſztendei November hónap 4-dik és következő napjain néhai Tettes Nagy Geresdi Kyss Sándor Ur Udvarában folytatva tartatandó Licitátio által kéſz pénz fizetésért fognak eladatni mintegy háromſzáz ötven akóra menő ó-borok; továbbá butelliánként aſſzuſzőllő borok; ezekután pedig némelly gazdaságos és házi eſzközök, mobiliák, és külömbféle Fejér, és más Ruha darabok. A' ki addig is a' borokat megkostolni akarná, az eránt jelentheti magát a' helybéli Tiſztelendő Plébánus Urnál.

H i r d e t é s.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből hírűl adatik: hogy a' Pióczafogás bérbeadása eránt a' Kótyavetyék az ide való Kamarális Kerületben tartatni fognak e' következendő napokon: a' Csatádi Tiſztartóság' Kerületében October 16-dikán, — Sz. Andrásiban 17-dikén, — N. Betskereki Kerületben 20-dikán, — Lúgosiban 23-dikán, — a' Fatsétiban 25-dikén, — Bogsániban 27-dikén, — Oraviczai Számtartói hivatal Kerületében 28-dikán, — Verschetzi Tiſztartóság Kerületében 30-dikán, és a' Dentaiban 31-dikén. — Továbbá a' Lippai Számtartóság' Kerületében November 2-dikán, — a' Kikindai Districtusban 4-dikén, és a' Vingai Tanátsnál ſzinte November 6-dikán. Mellyre nézve a' bérleni vágyók az előtt megjegyzett napokon reggeli 9 órakor a' Tiſztség Cancellariájában jelenjenek meg.

Költ Budán October 1-ső napján 1828.

H i r d e t é s.

(3) A' Tsáſzári, 's Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézet' részéről köz hírűl tétetik, hogy folyó eſztendei November 3-dikán az Ó-Aradi Barom Vásárban dél előtti 9 órakor 77 kimustrált lovak, több terhes kanczák, és a' mezei gazdaság' ſzolgálatjára igen alkalmatos lovak nyilvánságos Kótyavetye által mindjárt kéſz fizetés mellett eladatni fognak. — Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben September 27-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

B u d a i L o t t e r i a.

Mind Szent Ilava 8-dik napján 1823. volt Húzásban kijött:
35. 41. 50. 75. 49.

Baivos

fog tartatni, az Executio útján, a' Ts. Kir. Katonai Pénz-tár részére elfoglaltatott Scherfenieder János Majorjának bérbe adása eránt; ez áll, egy Épületből, mellyben van két lakó-szoba, egy konyha, egy le-rakóhely, továbbá egy pincze 4—500 akó borra való, egy konyha kert, egy gyümöltsös kert, és egy káposztás kert; egy esztendőre fog Árendába adatni, t. i. Aprilis elsőjétől fogva 1829, Martius végéig 1830. Ennél fogva az árendálni kivánók szükséges Bánat pénzzel felkészülve meghivattatnak ezen Licitatióra.

Költ Budán October 8-dikán 1828.

Tűzi, és Épületi fák, továbbá Épületi Szerek, valamint Mesterségbeli szerszámok Licitatiója.

(2) Folyó 1828-dik esztendei October 20-dikán dél előtti 9 órakor az Aradi várban, az Inzsenér, és vár-épités Igazgatás irő-szobájában a' Ts. és Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézetnek jövő 1829-dik esztendei szükségeire megkivántató tűzi, és épületbéli fák, úgy épületbéli materialék, és mesterségbéli szerszámok megszerzésére nyilvánságos Kótyavetye fog tartatni, nevezetesen:

Tűzi fa

1000 Alsó Ausztriai öl kemény fa.

Épületnek való Tölgyfa

10 szál 11/12 hüvelknyi, és 6 öl hosszúságú tölgyfa.
30 — 7/8 — — — 6 — —
30 — 6/7 — — — 6 — —
200 darab tölgyfából metszett 8 láb hosszúságú ablak-rámák.
200 darab 3 öl, hosszúságú, 10 hüvelk széleségű, és
1 1/2 hüvelk vastagságú tölgyfa deszkák.
10 darab tölgyfából készített és 7 öl hosszaságú itató válluk.
10 darab 4 öl, 's 3 láb hosszaságú Kútágasok.

Épületnek való puha fa.

200 darab öl hosszaságú fedél léczek.
100,000 dar. 18 hüvelk hosszaságú 3 hüvelk széleségű elkészített zsindel

Vas és szeg nemek.

10,000 darab kissebb foglaló szeg, 10,000 dar. középszerű lécz szeg, 80,000 dar. nagy lécz szeg. 150,000 zsindel szeg, 10,000 nagyobb, boritó szeg, 10,000 padló szeg, 10,000 stukátor szeg, 10.000 egész ráma szeg, 8,000 apró ráma szeg, 4,000 nagy zár szeg, 8,000 kissebb ugyan zár szeg, 22,000 foglaló szeg.

Mesterségbéli Szerszámok, 's egyébb szükségesek.

150 darab hordó donga, 20 dar. tsap. 6 dar. széles élű szekercze, 6 d. keskeny szekercze; 4 dar. áts fejsze, 12 d. agyag-, és 12 kőmives tsapó

kanál, 4 d. áts fűréſz, 6 d. kézi fűréſz, 2 d. középſzerű kéziſűréſz. 2 d. foglaló fűréſz, 1 d. keskeny fűréſz, 6 d. harapó-fogó, 10 d. kadár bárd, 20 d. hordófuró, 20 d. nagy furó, 6 d. ſzék láb furó, 60 d. ſzeg furó, 20 d. áts-fűréſz-reſzelő, 30 d. kézi fűréſz reſzelő, 96 d. áts czeruza, 80 pár meſzelö, 10 pár feſtő etset.

Tábla Üvegek.

60 marok Tseh Tábla üveg.

Feſtő Szerek.

6 akó lenmag-olaj, 60 font finom fehér ón kréta (Bleiweis) 6 font ezüst máz (Silberglätt) 8 font tajtékkő (Bimſenſtein) 20 font flamruſz, 8 font vörös feſték (Engelroth) 80 fogás vörös föld, 80 fogás zöld föld, 30 font Koloniai Kréta, 80 font Gipſz, 100 fogás sárga föld, 80 font aſztalos enyv, 600 köböl oltatlan méſz.

Ezen nyilvánságos Kótyavetyéhez nem tsak az erdőknek Birtokosai; hanem egyébb ezen ſzerek ſzolgáltatását magokra válalni kivánók is ezennel avval a' megjeggyzéssel hivatalosak, hogy a' Kótyavetye kezdetekor 100 f. pengő pénzben bánat pénz gyanánt azonnal letenni kötelesek legyenek, elvégződvén pedig a' Licitatió, az, a' ki a' ſzükséges ſzernek, mellynek ki ſzolgáltatását magára válalta, betsű árbéli egy tized réſzét tartozzon az eggyező levél kötésekor a' Felséges Aerarium bátorságára kéſz pénzben le fizetni.

Továbbá a' tűzi fa ſzolgáltatására nézve, mellynek egy harmad réſzének bükfa, és két harmad réſznek tölgy fa hasábokból kell lenni, megjegyeztetik, hogy a' Kótyavetye a' nevezett fának két helyre való ſzállitásáról léſzen, t. i. Mezőhegyesre, és Pétskára a' Marosnak innenső partjára, vagyis Medgyesre, az e' réſzben kirendelendő helyre; továbbá az épűlet fáknak ſzolgáltatása Pétskára, vagy Nagy-Lakra említett Maros innenső partjára; végre a' többi ſzereknek egéſzen Mezőhegyesre való ſzállításának a' ſzállitónak költségén kell megesni.

Hogy ezen Eggyezésben többen réſzesűlhessenek a' fennt elő ſzámlált ſzükségek több réſzekre fognak oſztatni. A' többi Feltételek pedig a' Kótyavetye napján köz tudománnyá fognak tétetni.

A' Ts. Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Igazgatás' nevében, Mezőhegyesen September 23-dikán 1828.

Tavera m. k.
Major.

Licitatio Jelentés.

(3) Folyó eſztendei October 21-dikén Ó-Aradon Traun Ezeredes Kapitány Úr házában, a' templom utſzában a' Tsáſzári Kir. Mezőhegyesi Katona Ménes Intézetnek ſzükségeire megkivántató fa nemek,

és

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(31.)

Pesten, Szerdán, Mind Szent Hava 15-dik napján 1828.

R e n d.

A' gyülevész sokaság' zavaros lármája zsibongást
Indít; nem képes tudni, mi czélja legyen.
A' rend a' dolgok' szent lelke: akármi erőnek
Rendtartás nélkül nints foganatja soha.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Nálunk az idő késő őszire változott; a' múlt hétfőn estve és éjjel, valamint a' mára virradó éjjel is hideg szeles esső volt, melly a' levegőt annyira meghűvesítette, kivált a' most is fúvó tsípős szél, hogy téli ruhára van szükségünk.

P o z s o n y b a n most Oct. első felében végezték a' szüretet; az oda való tudósítások szerént nem éppen rosz bor lesz, és több, mint tavaly.

Az előbbi levelünkben érintett, Sept. 22-dikén történt Erdélyi fényes béiktatásról, mellyhez mind fényre, mind méltóságra nézve hasonló századok óta a' mint írják, nem történt, N. Enyedről költ bővebb tudósítás szerént a' következőket közölhetjük, olly megjegyzéssel, hogy a' béiktatás nem Károly-Fejérváratt, hanem Nagy-Enyeden történt, 's minthogy Erdélyből ritkább az illy öröm-ünnepekről a' tudósítás, ha hosszabbatska is, nem tartjuk unalmasnak az érdemes Olvasók előtt:— Sept. 20-ikán, minekutánna eddig elé a' Dévai Kerület valóságos Tartománybéli Biztosa és Nemes K. Fejér Várban is birtokos Sepsi Zoltáni Méltóságos C z i r j é k Dienes Úr a' Király és Haza eránt olly gyakron megmutatott nagy tetteiért Ns. Alsó Fejér Vármegye Fő-Ispányává léven Ő Felsége által kegyelmesen kineveztete, ezen fényes hivatalba való törvényes béiktatás ünnepére a' Ns. Vármegye Praetorialis helyére ide Ns. N. Enyed Városába elindúlni szándékoznék; azon K. Város' Tanátsa tisztelkedése tételére megjelenvén, 's érzékeny Beszéddel elbútsúzván, pontban 12 órakor számos lovagjainak elő-léptetésével, és nagy számú hintóknak, nem külömben a' M. Püspöki Uradalmi Tisztségnek elkisérésével meg tisztelve, az Alsó Galdi határig kisérte. Ottan a' Ns. Vármegye Ts. Tisztsége, és nagy számú Úri Rendek nemzeti fényes öltözetben, úgy

ſzintén a' Ns. Vármegye felkelő ſzázadja által forma ruhában fogadtatván, Dirigens Fő-Bíró Tövisi Ts. Tövisi Gergely Úr diſzes beſzéddel tiſztelte meg, mellyre Ő Nagyſága hasonló ékesen-ſzóllással felelt. Ezután a' Ns. felkelő ſzázad elől lovagolván, Ns. Károly Fejérvár Sz. K. Városa Nemzeti diſzes köntősbe öltözve lévő Követeinek, és az egéſz elfogadó seregnek kisiretével tovább útazott. Ns. N. Enyed Városa végénél ſzámlálhatatlan sokaság, mozsár-ágyúk durrogási, és sorſzorozott éljen kiáltások között érkezett a' Ns. Vármegye Praetoriumához. Itten fő Gazda fő Strázsa Mester Méltóságos Petrevityi Horváth Dániel Úr, és fő Gazdaaſzſzony Mélt. Gróf Széki Teleki Pálné Matskási Klára aſſzony által fogadtatott: minekutánna pedig a' felkelő Ns. Század a' Praetorium Udvarán rendbe állíttattott, annak Vezére Tettes Pallos Láſzló Úr egy ügyes beſzéddel tiſztelte Ő Nagyságát, mellyet hasonló ſzívességgel viſſzonozott Ő Nagyſága. Estve 1/2 9 órakor 107 ſzemélynek fényes vatsora adatott a' Praetorialis Sálában, melly az Ő Felsége Képével fel volt ékesítve.

Más nap a' K. Fő Kormányſzéki Biztosakot Kamarás' és K. Fő Kormányszéki másod előlülő Göntz Ruszkai Gróf Kornis János Úr Ő Excellentiáját, és Kamarás K. Fő Kormányſzéki Tanátsos B. Nalátzi Jósef Úr Ő Nagyságát az úgy nevezett két, győzedelmi kaput abrázaló Fűzfáknál, egy felette diſzes Beſzéddel fogadta el fen tiſztelt Dirigens Fő-Bíró Úr, mellyre hasonló ékes elő adással méltóztatott a' Fő Biztos Úr Ő Excellentiája felelni. Ezután a' Ns. felkelő ſzázad elől indulásával, az egéſz ſzámtalan hintókból álló kiséret által az ezen czélra Ő Excellentiájának ki jelelt ſzállásra Generális Fő Hadnagy Méltóságos Kerekes Timote Úr házához kisértettek: hova megérkezvén, mind a' Fő Ispány Úr Ő Nagysága, mind a' több már megjelenve lévő Úri Rendek', és Követek' tiſztelet tételeit méltóztattak elfogadni. Estvéli 8 órakor egy e' végre különösön a' Fő Ispány Úr Ő Nagysága tulajdon költségén kéſzült ſzép tüzi játék adatott a' Vármegye házával által ellenbe: egyſzer smind a' város, nevezetesen pedig a' Vármegye háza felette ſzépen kivilágosíttatott. 9 órakor az ezen nevezetes Installátióra kéſzített, 's az Ő Felségök' mellyképeikkel diſzesített ſzinben 200 ſzemélyre terjedett aſztalnál, fényes Vatsora volt, mellyen a' tiſztelt K. Biztos Urak is jelen voltak.

Az ezt követő, és a' béiktatásra rendelve lévő napon September 22-dikén 9 órakor a' Ns. Vármegye Rendei, a' megjelent Úri Vendégek, és Követek végthetetlen nagy ſzámmal a' Márkális-Szék' palotájában öſzvegyülekeztek (a' Damák ſzámára a' zöld aſztal jobb oldala megett, az Ő Felsége képe alatt, különös néző hely volt kéſzítve). Ekkor a' Dirigens fő Bíró Tettes Tövisi Gergely Úr' említésére legelőbbſzör is két rendbeli Követség válaſztatott,

a' végre, hogy az első, a' K. Biztos Urakat; a' második a' beiktatandó Fő Ispány Úr Ő Nagyságát a' Ns. Rendek nevében meghívja; az első Deputátiónak Vezérlője volt K. Kamarás Széki Gróf Teleki Ferencz Úr Ő Nagysága, tagjai pedig: B. Kemény Láfzló, Thes. Cons. és Zalat. Administrator Traimfelsi Kimerle Mátyás, Tartománybéli Dévai Kerüle i Fő-Biztos Szálláspataki Mara Jósef, Vice-Ispány B. Madarasi Kis Jósef, Hon. Fő Not. B. Kemény Dienes, Ns. Szászsebes Szék Király Birája Ditrich Jósef, Károly F. Vári K. Pósta Mester és Követ F. Gyergyai Fogarasi Sámuel Urak. A' másodiknak pedig a' Ns. Károly F. Vári Káptalan Kántor Kanonokja Kárásnebesi Fő Tifztelendő Ivuly Károly Úr vezérlése alatt, nyugodalomra botsátott K. Lovas fzázados B. Splényi Károly, a' Tartománybéli Bányáfzi Törvényfzék' Előlűlője Borbereki Csifzár Pál, Kis-Bartsai Bartsai Gergely, Gyula Fejérvári idősbb Farkas Sándor, M. Portusi K. Controllor Belényesi Komáromi Sándor, K. Kamarai Ispány Abrudbányai Fikker János, és Nagy-Rákosi Rákosi Károly Urak. Az első Deputatió, a' felkelő Ns. fzázad Török muzsikával való elő léptetésével, egyenesen a' K. Fő Biztos Úr Ő Excellentiája' fzállására menvén, azon követség előljárója fzép elő adással Ő Excellentiáját meghívta, az alatt a' második követség vezérlője is hasonló ékes mondással meghivá a' Fő-Ispány Úr Ő Nagyságát, ki is ezen Követség kiséretével a' K. Fő Biztos Úrhoz ment; ez alatt az első rendbéli Küldöttség a' másod K. Biztos Úr Ő Nagyságát is oda kisérvén, mind a' három fő fzemély a' két követségtől kisértetve, és a' Ns. Lovas Század Török muzsikával előre menve, az ide való P. Minoriták difzes templomába ment. Itten Erdélyünk' N. Méltóságú Püspökje Tusnádi Kovats Miklós Úr Ő Excellentiája fényes adsistentiával, és muzsika mellett, a' Veni Sanctét elénekelte. A' pompás nagy Mise' végződésével Ő Excellentiájok, és Ő Nagyságok, az előbbi módon a' Praetoriális házhoz a' Fő Ispányi fzállásra kisértettek; és minekutánna a' Követségek bizottságoknak miként tellyesitéséről jelentést tettek, ugyan általok a' Gyülésbe bévezettettek. Ottan megérkezvén Ő Excellentiája a' K. Fő Biztos Úr, hangos Vivát kiáltások között az előlűlői helyet, elfoglalta, jobb felől a' Püspök Úr, bal felől a' másod K. Biztos Úr, a' zöld afztal felső jobb végén pedig az installálandó Fő-Ispány Úr foglaltak helyet. Minekutánna Előlűlő Úr Ő Excellentiája a' T. K. Fő Igazgató Tanáts Decretumát a' meghatalmazásokról felolvastatta, a' beiktatandó Fő-Ispány Úrhoz, és a' Ts. Rendekhez bölts és fontos Befzédet tartott. Ezután a' K. Kinevező Levelet felolvastatván, a' Méltóságos Fő-Ispány Úr a' fzokott hitet, azután pedig a' Ns. Rendek buzgó kivánságára az Únio esküvését letévén; a' Királyi Biztos Urakhoz való mélységes tifzteletét, a' Ns. Rendekhez

)(*

pedig buzgó ſzeretetét, és ezen nagy diſzü első megye' javának előmozditására törekedő ſzándékát fontos és ékes Beſzédben kijelentette. Ekkor többſzör tiſzteltt Fő-Biró Úr, és Gróf Teleki Ádám Úr Ő Nagysága igen ſzép velős Beſzédeket mondának. Ezek vegződéseivel a' K. Fő Biztos Úr a' Megye' petsétjét, a' Fő Ispány Úrnak, mind annak törvényes felvigyázójának, ſzép ajánlással általadta. Ez megesvén, hites Szőſzólló Csernátoni János Úr, egy, e' végre versbe ſzedett munkát mondott el. Ezután a' K. Biztos Urak a' béjöveteli ſzertartással hangos Éljen kiáltások között elkisértettek. A' Fő-Ispány Úr a' gyülésbe viſſza térvén, Előlűlői Székét elfoglalta, 's ekkor Fő-Jegyző Örményſzékesi Ts. Szalántzi Samuel, és K. Pósta Mester 's Követ F. Gyer: Fogarasi Sámuel, Urak diſzes beſzédeket mondának. Ezek után némelly sürgetőbb tárgyak eligazittatván, a' gyülés eloſzlott.

(Bérekeſztése következik.)

Hadi Tudósítások.

Bukurestből Sept. 29-dikén költ tudósítás ſzerént az előtt néhány nappal az Oroſzok között Geismar Grlis alatt, és Törökök között Csoroj-nál heves tsata történt, hol 500 Törököt elfogtak, 6 ágyút, és 700 tárſzekeret nyertek az Oroſzok, és az ellenséget a' Kalefati állásába viſſza-nyomták.

Roth Grlis, seregével eggyütt Jenibazárhoz a' fő táborba indúlt, és Hg. Serbatoff Grlis által felváltatott, ki, minekutánna a' nehéz ágyu Sziliſztriához megérkezett, ezen várnak vívásához emberűl hozzá fog. (Ennél fogva nem igaz, a' mit az Allg. Z. írt a' Sziliſztriai őrizet' hatalmas kitsapásáról, és a' Törökök nagy győzedelméről.)

NÉMET ORSZÁG.

A' Stuttgarti Ujság Oct. 7-dikén jelenti: hogy Oct. 6-dikán délután 2 órakor melly-beli vízi betegségben Ő Felsége az Özvegy Würtembergi Királyné Charlotta Auguſzta Mathilde, Nagy Britanniának ſzületett Korona Herczegnéje, a' Ludvigsburgi K. Residentiában meg halt. Ő Felsége ſzül. Sept. 29. 1766. férjhez ment Fridrik Királyhoz Máj. 18. 1797. Özvegy Oct. 30-dikától fogva 1816.

OROSZ BIRODALOM.

Sept. 26-dikán Sz. Pétervárában illy Felséges Parantsolat hírdettetett ki: „Mi Első Miklós, Isten kegyelméből minden Oroſzok' Tsáſzárja, és egyedűl uralkodója, etc. etc. etc. Noha fegyvereink a' mostani háborúban az Ottomani Porta ellen ſzerentsések, és Mi tiſzta ſzívből ohajtjuk, hogy minél hamarább vége ſzakadjon ezen viadalnak; mégis az ellenség, a' béke-javallatoktól idegen maradván, makattsága által arra kénſzerít, hogy a' háború' folytatására új eſzközökhez nyuljunk. — Minthogy ennél fogva elkerűlhetetlennek tartjuk hadi seregünket tellyes ſzámúvá tenni, parantsoljuk: 1.) hogy az egéſz Birodalomban, kivévén Grúziat, és Beſzarábiát, 500 lélek közül 4 új katona állíttassék. 2.) Azon új katonák' má-

sodik felének kiállítása, melly a' múlt 92-dik katona-ſzedéskor Apr. 26-diki Rendelésünknél fogva, Cherſon, Jekaterinoslav, Poltova, Slobodsko-Ukrainsk, Kiev, és Podolia Kormányſzékekben elmaradott az ezen Kormányſzékek által tett áldozatok miatt, a' jövő katona-ſzedésig elhalaſztassék. 3.) A' katona-ſzedés az élő törvények', és az ezennel az igazgató Tanátshoz útasított különös Ukáz értelme ſzerént menjen végbe. — Ezen Ukázban a' mennyire lehetett hív jobbágyaink' könnyebbítésére a' többek közt azt rendeltük: hogy a' mérték' meghatározásában a' ſzükséget tekintsék; a' ruházatra való pénzt pedig tsak olly áron hajtsák fel, mint az utólsó katona-ſzedésnél, és nem drágábban. Költ Odeſſzában, Aug. 21-ikén (Sept. 2.) 1828. Orſzáglásunknak 3-dik eſztendejében.

Miklós."

Az igazgató Tanátshoz küldött Ukazban meghagyatik: 1.) hogy a' mostani katona-ſzedés a' f. e. Nov. 1. (13) napján kezdődjék, és 2 hónap alatt elvégződjék; 2.) az igazgató Tanáts olly rendelést tegyen, hogy ezen idő alatt a' múltkori katona-ſzedéskor elmaradott új katonák most mind kiállíttassanak; 3.) az új katonák 18 eſztendősnek ifjabbak, és 35-nél öregebbek ne legyenek; 4.) a' Kormányſzékekben, és kerületi városokban a' fogdosás a' polgári Helytartónak, és a' Nemesség' Előljárójának eggyetértésével történjék, 's a' t.

Odeſſzának polgári Kormányozója, és valóságos Státus-Tanátsos, Bogdanofsky, titkos Tanátsossá; és a' Tsáſz. Cancelláriánál ſzolgáló Kanikoff Kollegiumi Tanátsos, Státus-Tanátsossá neveztetett.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Sept. 26. — Ezen h. 15-dikén elindúlt a' Szultán a' fő városból, és a' Sandsaki-serif (a' ſzent Záſzló) a' Ramis-Tsiftliki táborba általvitetett. Már előtte való estve ſzokatlan mozgás volt Konstantinápolyban; mindenféle fegyverű seregek, és Szerálybeli Tiſztek, kiket igen sok teve, és öſzvér, hadi ſzerekkel, 's eleséggel megrakva, követett, tódultak hoſſzú, és tarka sorokban a' fő utſzán által a' tábor' helyére.

Napkelte után tsak hamar rezegni kezdének a' dobok, hadi muzsika zendűlt meg minden oldalról, az út a' Szerálytól fogva a' város' legkülső kapujáig ſzámtalan sokaságú néppel, kivált aſſzonyi ſzemélyekkel tölt meg. 6 órakor a' reguláris seregeknek első tsapatja kettős lépéssel, lobogó záſzlóval, és muzsika-ſzóval megindúla. Ezután ment 300 emberből álló tsapat, és a' Seraskier-Basa' Rgtjének egy réſze, mintegy 400 ember; ezen első oſztályt bérekeſzté egy Asiai lovagtsapat.

Ezen menetel közben, melly semmi rendetlenséget sem okozott, a' Törvény-tudók, Fő-Nagyok, Ministerek, és más Orſzágos Fő Tiſztviselők a' Szerályba menének, hol a' Szultán' elkisérésére öſzvegyűltek. Mindnyájokat tsak kevés ſzolga ki-

sért hadi öltözetben; az Ulemák ſzokott kontyokkal (turbán), a' Miniſterek, és Tiſztviselők többnyire fejér Sállal fedezett fővel, és veres külső köntösben, karddal, és pistolyokkal felkéſzűlve. Némelly előkelő Aſſzonyságoknak drága ékességű hintói, kik a' Diván utſzában lévő ismérőseik' házához mentek, nevelték a' ſzámtalan népségnek gyönyörű látását; sőt még a' házak fedelei is tele voltak emberekkel. — Most ſzáz teve, és ugyan annyi nyerges ló érkezék, mind gazdagon tarkán felékesítve. Az első tíz tevének terhei drága ſzövetekkel lévén bétakarva, hihető a' Nagy-Úri Kintstárból, és a' Nagy-Úr' ſzámára vitte a' ſzükséges eſzközöket, és ſzereket; ezeknek hajtói dobot vertek, és Arabs nótákat énekeltek; ezeket követték több Agák, és egyéb polgári, 's hadi Tiſztek gazdag öltözetekben; továbbá a' ſzolgálaton kivűl lévő Chodsagának (Kamarás Urak); végre a' Müderrik' hóſſzú sora (a' külömféle Metseteknél lévő Intézetek' Előljárói) és az Ulemák, öregségök, 's rangjok ſzerént, legalább 3—400-zan.

A' lovasságnak, és Seraskier Basa (Chosrev) lovag gárdájának egy oſztálya hírdeté ennek jövetelét. Ő maga (a' Basa) nem marada a' sorban, hanem ide 's tova ugrata a' rendnek fentartása végett. Ekkor megjeienék a' Nagy-Vezér' (Achmed-Cheluſzi-Efendi) Kaimakámja, vagy is Helytartója, az egéſz Miniſteriumtól körűlvétetve. A' Kaimakám-Basa' gárdája, és több gyalog seregek' sorai között, a' Nagy-Úrnak 20 egynehány lovait vezették kézen fogva. Azután a' Szerály' gárdájának egy oſztálya jöve; ezt követték több első rangú Ulemák, és Emirek, kik a' Muftit, és Rumeliának, 's Anatolikónak Kadiaskeréit (tartománybeli, és tábori bírákat) környékezték.

Ezután jöve egy igen ékesen kéſzített, és gazdagon megaranyozott Török kotsi, mellyen közönségesen a' Proféta záſzlóját ſzokták vinni, de most hihető tsak a' tokja volt rajta; mert magát a' záſzlót egy utánna menő lovag, Nakib ol Eschraf, (a' ſzent záſzló' első őrzője, és minden Emirek' Feje) vitte. Ezen záſzló középſzerű; világos zöld selyemmel bé van húzva; a' nyele' tetején sem félhóld, sem tsillag nints, hanem egy kéz-ököl forma aranyból. A' záſzló mellett ment 12 Énekes, dítsérő énekeket mondván Mahomedhez, és ugyanannyi Uri-inas füstölőkkel, mellyekből ambra és moschus gőz illatozott.

Ezután mindjárt ment a' Szultán minden ékesség nélkűl, tsak egyſzerű fejér turbán, és veres felső köntös lévén rajta, hadi öltözetben. Sem testőrző sereg, sem egyéb kéſérők nem voltak körűlötte. Tiſztei mély alázatossággal távulról követték. Ezekhez kaptsolta magát egy tsapat reguláris új gyalogság, 1000 emberből álló, 12—1500 emberből álló lovag-oſztállyal, mellyet maga a' Szultán gyakorlott a' fegyverben. A' Bostandsi-Basi' gárdája és sereg oſztálya a' ſzokott veres sapka

helyett sál lévén fejöken, a' puskát vállaikon, a' pistolyokat öveikben vivén, a' hátúljáró sereget formálták.

Ezután érkezett egy másik Török módi czifra kotsi, éppen ollyan, mint a' melly a' szent zászlónak vitelére van rendeltetve; hihető ez is arra szolgál, ha az első el találna romlani. Ezt követte hat-lovú hat kotsi Európai módra, noha régitske módi; ezek közt kettő üveges hintó volt. Eggyetlen egy kotsis hajtotta a' hat lovat; és a' kotsisok mind (hihető Bolgárok, vagy Oláhok) egészen Lengyel módra aranyban, és selyemben voltak öltözködve, magas sapkákkal, és lelógó rójtokkal. Több társzekerek, és egy osztály pattantyusság zárá bé a' menetelt, mellynek a' szép idő kedvezett.

Azon kapú előtt, melly a' Ramis-Tsiftliki Kaszárnya mellett lévő táborra nyílik, több Ministerek, Basák, és Nagyok szolgáikkal eggyütt várták a' Szultánt. A' Kaszárnya déli tornyának tetejéről, mellyben a' szent zászló fog tartatni, egy nagy zöld zászló lobogott, mellynek hegyén fejér hóld, és tsillag volt; a' többi három tornyon hasonló, de veres zászlók. Itt a' dombon több pattantyús, és földásó tsapatok voltak rendbe kiállítva, tovább fejér zászlókkal 1000—1200 polgári katona; ezeken túl temérdek sok nézők, kivált asszonyok. — Éppen 12 óra volt, midőn a' Szultán a' Kaszárnyába érkezett.

Az egész pompa' végezetével, melly inkább hadi szint, és rendet mutatott, mint Asiai szertartást, hat ágyúlövés tétetett, és a' katonák a' táborba bészállottak. — Ezen naptól fogva óránként nevekedik a' tábor seregekkel, 's pattantyússággal. Chosrev-Basán kivül, ki mindég a' Szultán mellett van, az egykori Nagy-Vezér Ali Basa is jelen van, ki egy ideig Maltepében magánosságban élt, minthogy a' Szultán' kegyelmét megnyerte. Hogy a' tábor szükséget ne szenvedjen a' kereskedőknek, és mester embereknek megparantsoltatott, hogy bódékat építtsenek a' tábor mellett, 's így ott most egész piacz vagyon. Azt tartják, hogy a' Szultán Mahmud nem sokára Drinápolyba fog indúlni.

Mióta a' Szultán kiment, a' Fő városban, a' Ministerek, és az országos Tisztviselők is megváltoztatták viseleteiket; mert a' szokott tiszti ruha helyett hadi öltözetben jelennek meg, és készen tartják magokat a' Szultánnak első megszóllítására mindjárt a' táborba szállani.

Tegnap a' Seraskier Husszein-Basának illy hadi tudósítása hírdettetett ki:

Sumla, Sept. 19-dikén. — „Hussein-Basa Sept. 17-dikén (az Orosz utolsó hadi tudósítások tsak 15-dikáig terjednek) Alis-Basa Beglerbéget egynehány ezer lovaggal elküldé, hogy Strandsán keresztül menvén, az ellenséget hátulról megtámadja. Elsőbben Bulasiknál szembe találá egy Orosz tsapatot, mellyet visszanyoma, megölvén közüle 200 embert, és 28-at el-

fogván. — Ezen ſzerentsés eset után Alis-Basa eltökéllé magában, hogy Gróf Wittgenstein Feldmarsal' fő hadi ſzállását megtámadja, 's éppen akkor 6000 lovagból álló Oroſz sereg Várnától jővén, ſzembetűnék. Haladék nélkül bátran erre rohanának seregeink, és igen véres tusakodás után győzének. Ezen alkalmatossággal seregeink nehány ezer lovat, vágó marhát, karabélyt, és sok mindenféle ſzereket, tárſzekereket nyertek, de ezen utólsókat felégették.

„A' táborba való viſſza-jövetelekor Alis-Basa még egy Oroſz gyalog batalionra találá, mellyet majd egéſzen felkonczolt.

„Varnát még most is igen tüzesen vívják az Oroſzok, hanem a' Törökök keményen oltalmazzák; a' Nagy-Vezér már seregével a' városhoz közel meg fogott érkezni." (Moldovai jelentés ſzerént a' Nagy-Vezér' előſerege Rustsukba érkezett. Majd meg látjuk, mellyik léſz igaz.)

A' Nagy Úr' Kintstára, az egykori Szkiói Helytartónak Vahid Emin Basának, ki 1809-ben az Angliával való béke-alkudozásban Biztos volt, halála által, kinek vagyona a' Kintstárra ſzállott, 45,000 zatskóval, vagy is 20 milliom piaſzternél többel megſzaporodott kéſz pénzben, és drágaságokban.

NAGY BRITANNIA.

Octob. 3-dikán költ Londoni Ujságok megvalósítják az Irlandi nagy mozgásokat. Tipperary Grófságban ſzámos nép öſzve tsoportozott volt, és egy veſzekedésnél a' fegyveres politia meggyőzettetett. Ennél fogva Sept. 29. a' Dublini kastélyban titkos tanáts tartatott. Azt mondják, hogy a' hadi törvény ki fog hírdettetni. A' katonaság kéſzen tartatik. — Londonban a' volt a' híre, hogy Shiel, és O' Connel Uraknak elfogattatások eránt parantsolat küldetett.

A' Portug. Királyné Sept. 30-dikán, a' nélkül, hogy Plymouthba ment volna, Exeteren kereſztül Bathba érkezett.

A' Kabinéti tanáts Sept. 26-dikán 2 óráig tartott, 's ezen tanátskozásba meghívták a' Ministerek az Attorney- és Solicitor Generalt is (a' Koronának két első Törvény tudósait). Még a' gyűlés előtt Peel Úr, és a' Kintstár' Cancelláriusa hoſſzas Conferentiát tartottak Wellington Herczeggel. Herries Úron kívül, ki Skocziában vagyon, a' Kabinet' tagjai mindnyájan jelen voltak a' tanátskozásban; és ennek vége lévén, mindjárt a' belső dolgok' hivatalából egy Kurir indúlt Irlandba hivatalos levelekkel. — Más nap, 27-dikben délután 2 órakor ismét öſzveültek a' Ministerek.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Octob. 10-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 20 kr. Kétſzeres 5 forint 40 kr. Rozs 4 for. 20 kr. Árpa 2 for. 48 kr. Zab 2 forint 8 kr. Kukoricza 2 for. 30 kr. Köles — for. — kr. Köles kása for. — kr.

(Haſznos Mulatságok Nro 51. Hírdetés 1/2 árkus.)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(31.)

Pesten, Hartleben K. Adolfnál, a' Váczi utszában, a' Hét Választo-Fejedelem irányában árúltatik:
(Ezüst-Pénzben)

Magyar-Német és Német-Magyar Szókönyv,

A' többek között Holzmann, Scheller, Párizpápai és Márton után dolgozva, mind a' két Nemzet' hasznára kiadattatott. 2 Darab Pesten, 1827. 5 for. 30 kr. kötve 6 for.

Az erőszak nélkűl való Patkólás, okosságon, és a' lovak lélek tudományán (Psychologia) alapodott. Értekezés: miként kelljen az igen ízgékony, vagyis könyen ingerelhető, rosz indúlatú, és egészen elromlott Lovakat, a' mellyeket mind eddig tsak egyedül erőszakkal és kénszerítés által lehete megpatkolni, egy óra alatt arra birni, hogy magokat örömest engedjék megpatkoltatni, és makattságokat örökre letegyék, Balassa Konstantin, Ts. K. Kapitány után. Hat Kőrevágott Rajzolatokkal. Pesten, 1828. Kötve 48 kr.

Az egésséges emberi test Boncztudományának alapvonatjai. Hempel Adolf Fridrik után németből, fordítva Bugát Pál által. 2 Kötet. Pesten, 1828. 3 for. 12 kr.

H í r d e t é s.

(1) Tekintetes Nemes Komárom Vármegyében Komáromnak által ellenében fekvő Uj-Szönyi Praediumban — melly a' méltóságos Ó-Szönyi Uradalomhoz tartozandó — folyó 1828-dik esztendő November 14-dik napján Marits Tamás Úrnak egy udvarban — de két osztályban lévő Háza — melly 8 szobákból, 2 spaizokból, és 2 konyhákból, álló — vagyon hozzá egy Gabona le-töltő mintegy 40,000 mérőre való, szinte 100 akóra való pincze, kotsi szin, és istálló, egy haszon vehető kő kúttal, egy gyümöltsös, és egy kukoriczás kertel eggyütt, Kótya-vetye által eladattatik.

A' kiknek tehát vevő szándékjok lenne, a' fennt ki tett napon és helyen az eladattatás érdemében bővebb Tudósítást vehetnek.

— o —

Hírdetés.

(1) A' Fő Méltóságú Hg. Grassalkovich Gödöllői Uradalmában ugyan Gödöllőn több Sveitzer marhák Kótyavetye útján kész pénz fizetés mellett eladandók. Mellyre nézve e' folyó Octob. 23-dikán tartandó Licitatióra a' venni kivánók illendően meghívattatnak.

Hírdetés.

(1) A' Tsászári, 's Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézetnek részéről köz tudományúl tétetik: hogy a' jövő Januarius 1-sö napjától fogva December végéig 1829. az addig ki kerülő ló, és ökör bőrök' megvételére nézve, folyó 1828-dik esztendei November 4-dikén Ó-Aradon Traun Ezeredes Kapitány Úr házanál a' Templom utszában dél előtti 9 órakor Licitatio fog tartatni. Minden Licitáló Bánat pénz gyanánt 15 for., a' magára felvállaló pedig 30 ezüst forintokat letenni tartozik. Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben October 7-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

Peszéri Puszta Árendába adandó.

(1) A' Ráczkevi Ts. Kir. Familiai Uradalomhoz tartozandó Peszér Pusztának része, melly Rittternek árenda-része volt (Ns. Pest Vármegyében) 1829-diki April. 24-dikétől kezdve, hat esztendőre a' legtöbbet igérőnek árendába adatik. — A' bérleni kivánók ennél fogva (négy száz ezüst forint Bánat pénzzel felkészülve) a' f. 1828-diki October 30-dikán délután három órakor Promontoriumban a' Tisztség Irószobájában megjelenni ne terheltessenek; hol előre is tetszések szerént, akár mikor, az Árenda feltételeit megtudhatni.

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendelésére a' folyó 1828-dik esztendei October 30-dikán az Arad-Modenai Kamarai Uradalom Praefectusi Irószobájában Aradon, az oda való Kamarai Uradalomhoz tartozó Milovai és Konopi erdőkből eszten-

dőnként esni ſzokott favágás, mellyből 4,000, és ha a' vágás többet ád ki 5,000 öl is bik, 's tölgy-hasáb-fa, a' f. e. 1828 November 1-ső napjától kezdve, a' legtöbbet igérőnek 5 eſztendőre olly feltétel alatt eladatik, hogy a' többet igérő az öl-fát maga rakassa öſzve, és azt tsak Aradon adhassa el; — egyſzer'smind pedig az ezen megvett, és ő általa hajón Aradra ſzállitandó fával, eſztendőnként mintegy 450 öl Urodalmi Deputatumokhoz tartozó bik-fát meghatározott hajó-bér mellett 1829-diki 1-ső Májustól kezdve 5 eſztendő alatt Aradra ſzállitani tartozik. — A' venni, és illetőképpen bérleni kivánok az ez eránt való feltételeket az Aradi Kamarai Praefectusi hivatalban, vagy az Aradi Kamarai Erdő-hivatal Iró-ſzobájában naponként megláthatják, és ha a' Licitatióhoz ſzóllani akarnak, 2,000 for. C. P. Cautiót törvényesen előmutatni tartoznak; — Kik is October 30-dikán 1828. az Aradi Praefectusi hivatal Iró-ſzobájába jelenjenek meg. Költ Budán Oct. 10-dikén 1828.

Tűzi, és Épűleti fák, továbbá Épűleti Szerek, valamint Mesterségbeli ſzerſzámok Licitatiója.

(3) Folyó 1828-dik eſztendei October 20-dikán dél előtti 9 órakor az Aradi várban, az Inzsenér, és vár-épités Igazgatás iró-ſzobájában a' Ts. és Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézetnek jövő 1829-dik eſztendei ſzükségeire megkivántató tűzi, és épűletbéli fák, úgy épűletbéli materialék, és mesterségbéli ſzerſzámok megſzerzésére nyilvánságos Kótyavetye fog tartatni, nevezetesen:

Tűzi fa

1000 Alsó Auſztriai öl kemény fa.

Épűletnek való Tölgyfa

10 ſzál 11/12 hüvelknyi, és 6 öl hoſſzúságú tölgyfa.
30 — 7/8 — — — 6 — —
30 — 6/7 — — — 6 — —
200 darab tölgyfából metſzett 8 láb hoſſzúságú ablak-rámák.
200 darab 3 öl, hoſſzúságú, 10 hüvelk ſzéleségű, és
1 1/2 hüvelk vastagságú tölgyfa deſzkák.
10 darab tölgyfából kéſzített és 7 öl hoſſzaságú itató válluk.
10 darab 4 öl, 's 3 láb hoſſzaságú Kútágasok.

Épűletnek való puha fa.

200 darab öl hoſſzaságú fedél léczek.
100,000 dar. 18 hüvelk hoſſzaságú 3 hüvelk ſzéleségű elkéſzített zsindel

Vas és ſzeg nemek.

10,000 darab kissebb foglaló ſzeg, 10,000 dar. középſzerű lécz ſzeg, 80,000 dar. nagy lécz ſzeg. 150,000 zsindel ſzeg, 10,000 nagyobb boritó ſzeg, 10,000 padló ſzeg, 10,000 stukátor ſzeg, 16,000 egéſz ráma

ſzeg, 8,000 apró ráma ſzeg, 4,000 nagy zár ſzeg, 8,000 kissebb ugyan zár ſzeg, 22,000 foglaló ſzeg.

Mesterségbéli Szerſzámok, 's egyébb ſzükségesek.

150 darab hordó donga, 20 dar. tsap. 6 dar. ſzéles élű ſzekercze, 6 d. keskeny ſzekercze; 4 dar. áts fejſze, 12 d. agyag-, és 12 kőmives tsapó kanál, 4 d. áts fűréſz, 6 d. kézi fűréſz, 2 d. középſzerű kézifűréſz. 2 d. foglaló fűréſz, 1 d. keskeny fűréſz, 6 d. harapó-fogó, 10 d. kadár bárd, 20 d. hordófuró, 20 d. nagy furó, 6 d. ſzék láb furó, 60 d. ſzeg furó, 20 d. áts-fűréſz-reſzelő, 30 d. kézi fűréſz reſzelő, 96 d. áts czeruza, 80 pár meſzelő, 10 pár festő etset.

Tábla Üvegek.

60 marok Tseh Tábla üveg.

Festő Szerek.

6 akó lenmag-olaj, 60 font finom fehér ón kréta (Bleiweis) 6 font ezüst máz (Silberglätt) 8 font tajtékkő (Bimſenſtein) 20 font flamruſz, 8 font vörös feſték (Engelroth) 80 fogás vörös föld, 80 fogás zöld föld, 30 font Koloniai Kréta, 80 font Gipſz, 100 fogás sárga föld, 80 font aſztalos enyv, 600 köböl oltatlan méſz.

Ezen nyilvánságos Kótyavetyéhez nem tsak az erdőknek Birtokosai; hanem egyébb ezen ſzerek ſzolgáltatását magokra válalni kivánók is ezennel avval a' megjeggyzéssel hivatalosak, hogy a' Kótyavetye kezdetekor 100 f. pengő pénzben bánat pénz gyanánt azonnal letenni kötelesek legyenek, elvégződvén pedig a' Licitatió, az, a' ki a' ſzükséges ſzernek, mellynek ki ſzolgáltatását magára válalta, betsű árbéli egy tized réſzét tartozzon az eggyező levél kötésekor a' Felséges Aerarium bátorságára kéſz pénzben le fizetni.

Továbbá a' tűzi fa ſzolgáltatására nézve, mellynek egy harmad réſzének bükfa, és két harmad réſznek tölgy fa hasábokból kell lenni, megjegyeztetik, hogy a' Kótyavetye a' nevezett fának két helyre való ſzállitásáról léſzen, t. i. Mezőhegyesre, és Pétskára a' Marosnak innenső partjára, vagyis Medgyesre, az e' réſzben kirendelendő helyre; továbbá az épület fáknak ſzolgáltatása Pétskára, vagy Nagy-Lakra említett Maros innenső partjára; végre a' többi ſzereknek egéſzen Mezőhegyesre való ſzállitásának a' ſzállitónak költségén kell megesni.

Hogy ezen Eggyezésben többen réſzesülhessenek a' fennt elő ſzámlált ſzükségek több réſzekre fognak oſztatni. A' többi Feltételek pedig a' Kótyavetye napján köz tudománnyá fognak tétetni.

A' Ts. Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Igazgatás' nevében, Mezőhegyesen. September 25-dikán 1828.

Tavera m. k.
Major.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(32.)

Pesten, Szombaton, Mind Szent Hava 18-dik napján 1828.

Erős, és Gyenge.

Izmos nagy vállán az Erős nagy terheket elbír;
Gyenge tsekély erejü, tsügged alatta hamar.
Lelki erő is van, melly ingva hanyatlani nem tud
Kedvetlen Sorsnak durva tsapási alatt.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáfz. K. Fő Herczegsége, Orfzágunk' Nádor-Ispánya a' f. h. 11-dikén délben kivánt jó egésségben Bétsből Al-Csúthon kereſztül megérkezett Budára.

Nagy-Váradról. — A' f. Oct. 6-ikán 's következett napokon T.Ns. Bihar Vármegye Tiſzt-újító Széket tartott N. M. Vásonykeői Gróf Zichy Ferencz Ő Exjának, Ts. K. Kamarás, belső titkos Tanátsos Úrnak, mint ezen Ns. Megye Fő-Ispányának előlűlése alatt, melly alkalmatossággal a' következő Tiſzt-Urak válaſztattak: első Al-Ispány T. N. 'Sombori 'Sombory Imre; második Al-Ispány T. Klobusitzky János. Fő-Jegyző Tiſza Lajos; első Al-Jegyző Jósa Péter; 2-dik Kiss Károly; 3-dik Reviczky Láſzló. — Fő Tiſzti Ügyéſz Budaházy Antal; első Al-Ügyéſz Bölöny Láſzló; 2-dik Servánſzky Lajos. — Fő Adóſzedők Fráter Gáspár, és Ferdényi Jósef. Számvevő Hodosy Miklós. — A' Váradi Járásban: Fő Szolga-Bíró Ferdényi Antal; első Al-Szolga-Bírák Sz. Iványi Lajos, és Fényes Jósef; második Al-Sz. B. Tokody Imre. — A' Sár-réti Járásban: Fő Sz. B. Fráter Mihály; első Al-Sz. B. Nadányi Láſzló, második Török István. — Az Érmellyéki Járásban: Fő Sz. B. Fényes Károly; első Al-Sz. B. Csanády Ferencz, és Lakatos Aloiz; második Fráter Elek. — A' Szalontai Járásban: Fő Sz. B. Sztacho Károly; első Al-Sz. B. Lakatos Benedek, és Thurzó János; második Gázsy Láſzló. — A' Belényesi Járásban: Fő Sz. B. Miskólczy Lajos; első Al-Sz. B. Bartsay Károly; második Csotka Antal, Urak.

Örömmel jelentjük, a' Po'sonyi deák Ujság ſzerént, hogy a' Fő Méltóságú Primas Herczeg, ki a' tudományok, 's tudósok' ápolgatására, valamint minden jónak előmozdítására segedelem-kezet nyujt, T.

Tudós Rumy Károly Urat, a' Phil. Doctorát Eſztergomba meghívta a' Hazai Törvény' rendkivűl való Professorságára, 's a' Primási Könyvtárhoz Adjunctusnak.

Nagy-Váradról Oct. 3-dikán. — Nagy pompával, és egyházi fénnyel tétetett le Sz. Mihály hava 28-dikán Fő Méltóságu Báró Frimont Mária János Antrodokoi Herczegnek Palota nevű Helységében azon díſzes Szentegyháznak Talpköve, mellynek nem találtatik még eddig Hazánkban mássa sem formájára, sem külső, és belső ékességére, 's egyházi kéſzűleteire nézve. Ezen ritka pompáju templom' formája Hazánk ditsőült Koronás Annyának a' nagy Thereziának Kereſztjét tökélletesen ábrázolja, 's valamint épitő mestere hazánk Athenájából való (Hoffrichter Pesti épitő mester) úgy minden hozzá tartozandó mesteremberi munkák Pesten kéſzíttetnek. Az Oltár, 's minden egyébb egyházi kéſzűletek hozzá a' legdrágábbak, Romából, Velenczéből 's Nápolyból hozattak le. — A' templomnak két tornya, kupulája, ſzóval több felénél kéſzen van, a' jövő Pünkösdre, mint bizodalmasan remélhetni, egéſzen elkéſzűl, tsak azon okból halaſztatott illy későre a' ſzegletkő letétele, mivel maga a' Fő Méltóságu Herczeg is ſzemélyesen kivánt jelen lenni az ünneplésen. A' talpkövet fényes egyházi ſzolgálattal tevé le Méltóságos, és Fő Tiſztelendő Laicsák Ferencz N. Váradi Püspök, 's Tsáſz. Kir. Tanátsos, mellyre ugyan ezen új templomban Nagy Misét mondott, 's ſzívreható beſzédet tartott Német nyelven amaz egyházi ékesſzóllásáról, ſzent buzgóságáról ismeretes Fő Méltóságu Hg. Hohenlohe Sándor N. Váradi Kanonok, a' Magyar ſzent Beſzéd pedig ez annya templomhoz tartozó Hiveknek a' régi templomban mondatott, a' Sz. Misének végével, mellyen a' Herczegi familián kivűl, több Magnások, Úri Vendégek, 's töméntelen nép jelen volt, a' Követ le tevő Fő Páſztor a' fent említett drága egyházi öltözeteket áldotta meg, ezt követé Ő Herczegségének N. Váradon gazdag ebédje.

A' Nagy-Enyedi Béiktatás' bérekeſztése. — A' Gyülés eloſzlása után a' Vármegye házával ſzembe a' piaczon kéſzűlt állásra felvont hordó bor a' Község' ſzámára kilövetett. — Három órakor délután a' fen megírt ſzinben, két egymás mellett végig menő pompás aſztalnál, az egéſz díſzes gyülekezet helyet foglalt, melly a' legjobb izléssel, maga neméhen hasonlíthatatlan fényességgel és bővséggel, 424 ſzemélyre volt terítve. Hat és fél órakor a' Fő-Ispány Úr tiſzteletére ugyan ezen fényes ünnepre megjelent a' Székely Jósef és Megyéri Károly Urak igazgatása alatt lévő Nemzeti Szin Játſzó Társaság egy éppen ezen Ns. Megyében történt eredeti Darabot Kemény Simon neve alatt játſzott; mellyet követett a' tiſztelet tárgyához alkalmaztatott allegoriai rajzolat, kar-énekkel. Nyolcz órakor az egéſz Város, különösön pedig a' Vármegye háza igen fényesen

kivilágosíttatott, mikor is, az Ő Nagysága tiſztelteteſét ábrázaló általlátſzók, és tűz-oſzlopok kitetſzőben tündöklöttek. Kilencz órakor ezer ſzemélyre a' megnevezett Szinben, és a' Közgyülés palotájában igen fényes Bálok adattak, mellyekben hasonlólag egéſz viradtig bővség, határtalan öröm és vígság uralkodott. Hajnalban 3 órakor a' K. Biztos Urak, minekutánna a' Bálban is réſzt venni méltóztattak, a' fel költ forma ruhás Nemességtől kisértetvén, elútaztak.

23-dikán délelőtti 9 órakor a' Rendek és ſzámtalan Úri Vendégek a' Márkális-Szék palotájában a' Méltóságos Fő-Ispány Úr Előlülése alatt ismét egybe gyültek: hol az azelőtt való napi jegyző-könyv felolvastatván, a' ſzükséges helyeken megjobítva helybehagyatván, legelőbbſzör is az Ő Nagysága javallatára eggyes akarattal mind azon Úri Vendégek, kik ezen nagy honnyi ünnep diſzesítésére a' hazai főbb Hivataloktól, 's Megyéktől, arra megbizva jelen voltak, 's mások is a' Rendek háládatos indúlatjából az Assessorságra felvétettek, 's feleskedtettek. Különös említést érdemelnek ezek között: Ns. Zaránd Vármegye Fő-Ispánya Méltóságos Kishalmágyi Hollaki István, K. Kamarás Gróf Teleki Ferencz, Thes. Cons. és Zal. Admin. Tr. Kimerle Mátyás, Fő Kormányſzéki Titoknok Alvintzi Malom Zsigmond, Kintstári Titoknok Gróf Kemény Jósef, a' Tartománybéli Bányáſzi Törvényſzék Előlülője Borbereki Csiſzár Pál, és K. Fő Strázsa-Mester Petr: Horváth Daniel Urak, több más a' Magnási és Nemesi rendből jelenlévő érdemes Vendégekkel, és Követekkel. Ezután több hivatalos és a' Közgyülést tárgyazó dolgok elláttatván, egy órakor a' Gyülés eloſzlott. — Két órakor ugyan tsak a' többſzör említett ſzínben két ſzáz ſzemélyre az az előtt napihoz hasonló pompás aſztalnál a' jelenlévő Úri Vendég-Aſſzonyságok, és Rendek megvendégeltettek. Estvéli 9 órakor pedig ismét fényes Bál adatott 400 válogatott ſzemélyre, a' praetorialis Sálában.

Hadi Tudósítások.

Bukurestből Sept. 29-dikén illy hadi tudósítást közölnek: „Ezen h. 26-dikán 18,000 emberből álló Török sereg, a' Viddini Basa' vezérlése alatt Csoroj ellen indúla. Geismar Grlis minden tétovázás nélkül tsatába ereſzkedék. Az ütközet tüzesen elkezdődött, és reggeli 7 órától fogva délután 2 óráig tartott, a' nélkül, hogy elhatározó következése lett volna. Mind a' két réſz viſſza ment a' maga állásába. De alkonyodatkor Geismar Grlis haſznára fordította az ellenségnek azon bizodalmát, mellynél fogva az magát bátorságban lenni vélte, gyorsan előnyomult, és a' táborra rohant, mellyet a' Török már nehány sánczokkal megerősített vala. A' megtámadás olly nagy ügyességgel volt elintézve, 's a' mi seregeink olly nagy bátorsággal hajtották azt végre, hogy az ellenség, noha ſzámosabb volt, nem vala képes vitéz seregünk' rohaná-

sának ellent-állani. Katonáink minden oldalról kereſztűl törtek a' Törökön, ki a' futásban keresé oltalmát. A' viadalt tellyes zavarodás követé 5 ágyú, 24 záſzló, 500 fogoly, 700 megrakott társzekér, és sok fegyver, butyor, és ló esett zsákmányúl a' győzedelmesek' kezébe. A' Törököket egéſz a' Kalefati sánczokig viſſza-nyomtuk. — A' Kurir elindúlásakor még voltaképpen nem tudták a' holtak' ſzámát, kiket az ellenség a' tsatapiaczon hagyott. De a' tüzes tsatázásról itélvén, lehet gyanítani, hogy az ő veſzteségének igen tetemesnek kellett lenni."

Az Odeſſzai Jonrnal Oct. 1-sö napján illy hadi tudósításokat közöl:

„Paris hajóról Sept. 23-dikán.— Sumlai jelentések Sept. 18—21.

Sumla előtt való állásunk még meg nem változott. Jenibazárhoz, 's a' környéki falukba kirándulván egy tsapatunk takarmány keresése végett, azt ott 18-dikban 3,000 lovagból álló sereg megtámadá; de seregünk által viſſzaverettetvén, egy közel lévő völgybe fordúla, hol takarmány-gyűjtőink valának egyetlen egy Kompánia' oltalma alatt. Az ellenség ezt felſzóllitá hogy adnámeg magát; de a' Kompánia tsata-rendbe állván, puskával felele, és a' 3,000 Török-lóvagnak minden rohanásait mind addig viſſza veré, míg több Kompániák érkezvén, az Ottománokat viſſza vonulni kénſzeríték.

Varnától Sept. 23-dikán. — A' várvivó munkák új foganattal folynak. 24 fontos nyolcz ágyúból álló batteria egyik bástyának pártázatját ismét lerontotta. Két sánczunk már a' keritésig ér.

Sziliſztriától Aug. 21—28. — Mivel azon Kurirt az útban elfogták, kit Roth Generális Sziliſztriától küldött vala, ennél fogva az ott történt tsatáról hamarább tudósítást nem adhattunk.

Minekutánna Roth Grlis Aug. 21-dikére virradó éjjel egy batteriát állított fel, 's ugyan azon nap a' Töröknek egy hatalmas új kirohanását viſſza verte; minekutánna 23, és 24-dikén majd a' vár ágyúi alatt egy ſzámos ló- és ökör-tsordát elvett, eltökéllé magában, hogy 28-dikára virradó éjjel a' Törököket elverje azon dombokról a' bal ſzárnya felől, hol magoknak sánczot ástak vala; mert ezen dombokat maga réſzére haſznosoknak látta. Éjfélkor Schamutoff Obester vezette a' megtámadó gyalog Batalliont a' domb ellen, mellyet egy Svadron Uhlanus' segedelmével nehány minut. alatt meg is vett. Itt seregeink besánczolák magokat; de napkelte után egy Török oſztály viſſza akará venni; 's tsak hamar egy második Török oſztály is egéſz a' domb' alyáig jöve; mind a' kettőt viſſzanyomtuk. Még harmadſzor is megerőlteté magát a' Török, és 5,000 emberrel, 's 5 ágyúval mérgesen megtámadá a' dombot; de Roth Grlis jobb ſzárnyára egy batteriát ſzegeztetvén, ſzembe a' gyalogsággal, oldalról az Uhlánusokkal, hátúlról 4 Kompániával megtámadván, olly zavaradásba hozta, hogy seregeink egéſz a' vár aljáig űzték a' futókat. A' várbeliek tartván attól,

ne hogy mi is egyſzersmind bényomuljunk a' várba, a' kapút a' futók előtt bezárták. Az ellenség közűl 600 esett-el. Közülünk 72 ember meghalt, és 312 sebet kapot; ezen utólsók között vannak Schamutoff, és Andréb Obesterek.

FRANCZIA ORSZÁG.

Berry Herczegné Oct. 2-dikán útazásából viſſza érkezett Párisba, mindjárt Sz. Cloudba ment, 's ott a' Királlyal, Dauphinnel, 's Dauphinnéval ebédelt.

Huſzár brigg Sept. 26-dikán érkezett Toulonba Navarintól, honnét Sept. 15-dikén indúlt. Elindúlásakor a' Schneider Grlis alatt lévő brigáda (a' második expeditiói oſztály) megérkezett, és Patráſz felé tartott. Ibrahim' seregeinek hajókra ſzállítása Sept. 10-dikén elkezdődött (eleinte, a' mint mondják, az időt halogatni akarta Ibrahim), és Maison Grlis tsak elmenetelét várta, hogy a' várakra indúljon, mellyeket a' Török seregeknek általadatott Ibrahim. (Újabb tudósítás ſzerént azon várakat álta-adtak a' Franczióknak.)

A' Gazette de France Oct. 4-dikén ismét egy magános levelet közöl, melly Petalidiból költ, 's illy értelmű: „Még mindég a' ſzabad ég alatt hálunk, 's noha sok veſződtségen mentünk által, még is jó egésségben vagyunk. Tegnap, 6-dikban, a' Fő Generális megmustrálá az oſztályt; kiállítva voltak: 12 batalion gyalogság, 400 pattantyús, valami 300 Genie testből való, egy hegyi batteria, és 130 ágyúvonó ló. A' nehéz ágyúk nintsenek a' ſzárazra kiſzállítva a' roſz út miatt, hanem hajón viſzik oda, a' hová kell. — Nikitás, ki Török-evőnek (Turkophagos) neveztetik, a' Generálist a' mustrálás alatt követte. Ő Albaniai módon viseli magát, egyſzerű, ſzinte goromba ruhája vagyon; de a' fegyvere igen ſzép, mellyet hihető egy Basától vett-el, kit a' tsatában megölt. Valami 30 embere van vele. Midőn a' Fő Generális tőle kérdené: miként tetſzett neki a' seregek' hadi forgása; 's vallyon ezekkel képesnek gondolná-e magát, hogy Ibrahim Basát megverné? Nikitás azt mondá: hogy illyen katonákkal nem tsak a' gyáva Ibrahimot Móreából, hanem még a' Szultánt is Konstantinápolyból ki tudná verni. — Holnap Sebastiani Grlis Koronhoz indúl ezen várnak békerítésére; ha meg nem adja magát, hozzá fogunk a' munkához; ha pedig meg, Navarinnak hajtunk, és pedig a' Modoni úton.

NAGY BRITANNIA.

A' Courier Sept. 27-dikén így ír: „Nem mondhatunk még most egyebet, hanem hogy a' Kabinéti tanátskozásoknak nagy fontosságúaknak kellett lenni. De némelly Tiſztitársaink tellyesen meg vannak győződve arról, hogy a' Ministerek ezen három tárgyal foglalatoskodtak: — Irland' állapotjával, — a' Bank' ügyeivel, — és az Oroſznak azon kinyilatkoztatott ſzándékával, hogy a' Dardanellák' ſzorosát bézárja. Már a' közebb múlt két nap hallottunk illyent valamit, de nem is ügyeltünk reá; meg nem eggyeztethettük azzal, a' mit Ő Felsége az utólsó Parlamentum elhalaſztásakor állí-

tott; ez olly állítás vala, mellyre Ő Felségének hatalmat adott az Oroſz Orſzáglóſzék' nyilatkoztatása: hogy t. i. Ő Felsége az Oroſz Tsáſzár megeggyezett abban: „hogy lemond minden jusáról, melly Ő Ts. Felségét, mint hadat viselő Hatalmasságot a' közép tengeren illetné, és viſſza veſzi azon különös útasításokat mellyekben az Oroſz Vezérnek ezen tengeren meg volt parantsolva, hogy az Ottomani Porta ellen a' hadi munkálkodásokat kezdje-el." Ennél fogva ha lemondott ezen hadi jusról, különös czéljának elérésére hatalmát ezen tengeren nem fordíthatja Török Orſzág ellen, 's a' t."

A' Braziliai Udvarnál eddig volt rendkivűl való Angol Követ, Gordon Úr, Sept. 27-dikén Rio-Janeiróból Londonba érkezett; megérkezése után mindjárt testvérével Aberdeen Gróffal beſzélgetett. Rióból Aug. 5-dikén indúlt el.

Londonban Sept. 24-dikén délután az Exeter nagy utſzán két ház bédőlt; eggyik közönséges épület volt üresen, és bézárva, a' másik kenyér-sütőház, és kenyeres bolt. Hány ſzemély lehetett ez utólsóban, nem tudni; de már kettőt halva kihuztak, és a' nagy jajgatásokból lehet gyanítani, hogy sokan vannak eltemetve az omladék alatt. Egy ſzekér is lovakkal eggyütt bétemettetett, eggyik lovat még lehet látni; a' kotsist élet nélkűl kihuzták, 's a' kórházba vitték. Az ezek mellett lévő ház is omlással fenyeget.

Lord Kenyon egy tüzes levelet nyomtattatott ki Newcastle Herczeghez a' Katholikusok ellen; ez is hasonló hangon felelt neki nyomtatásban Sept. 18-dikán. Ő ebben a' Relígyio és Státus ügyében minden illendőségnek ellenére van; és a' Parlamentumnak utólsó űlését a' legboldogtalanabbnak nevezte, a'melly tsak valaha tartatott, kivált a' Testacta eltörlése miatt, melly „minden alap-törvényeket elrontott," 's a' t.

Collon városában Irlandban (Protestánsok lakják) melly az Orangismusnak fő ſzállása, 300 polgár felállott, hogy a'Katholikusok' ügyében útazó Lawleſz Urat oda bé ne botsássa. De ő 30,000 emberrel nem annyira bé ment a' városba, mint azt megſzállotta. Itt hozták a' leghevesebb Végzéseket a' Katholikusok felſzabadúlása eránt.

Oct. 1-ső napján a' külső dolgok hivatalából a' következő fontos Jelentés küldettett a' Lloyd Eggyesület Előlűlőjéhez:

„Uram! Gróf Aberdeen reám bizta, hogy a' Lloyd Eggyesűletet tudósítsam az iránt, hogy az Oroſz Tsáſzári Felségnek ſzándéka légyen a' Dardanellákat hadi módon bezárni. Ezen bezárás tsak ollyan hajókat érdekel, mellyek elességgel vagy tiltott hadi ſzerekkel akarnak Konstantinápolyba menni. Egyſzer'smind a' Gróf Úr megbizásából jelentem, hogy a' mi Orſzáglóſzékünk olly velekedésben vagyon, hogy az Angol alatt-valók' kereskedései ez által nem fognak veſzedelemben forogni." Aláírás: Dunglass.

Portsmoutba parantsolat ér-

kezett, hogy Spartiate 74 ágyús línea-hajó azonnal felkéſzítessék; Oct. 3-dikán már el kellett indúlnia a' Közép tengerre. Azt mondják, hogy még 2—3 línea-hajó ugyan ezen czélra haladék nélkűl felkéſzíttetik.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' 42 hajóból álló Egyiptomi hajós-sereg, melly Ibrahim Basát, ármádájával eggyütt Alexandriába fogja vinni Sept. 1—4-dikén Navarinba érkezett. Sept. 5-dikén oda mentek Korfuból Statford-Canning, és Ribeaupierre Urak, és 6-dikban Gróf Guilleminot, innét a' Koroni öbölbe indúlának, hova Gróf Capodistrias János is Ilona Oroſz fregátán megérkezett vala Aeginából, 's azután mindnyájan Porosba indúlának, hol is vasmatskát ereſztettek. Az Admirálisok Navarinnál maradtak, hogy a' mennyire lehet a' Moreából való kitakarodás' dolgát siettessék.

A' Törökök Athenában egéſzen tsendesen viselték magokat. Sept. első napjaiban a' város, és kikötőhely között lévő olajfa-erdőkben tűz támadott, melly a' több hétig tartó nagy hévségben, 's ſzárazságban, 30—40,000 olajfát megeméſztett.

A' Görög orſzági Közönséges Ujság Aug. 27-ikén (új Kal. ſzerént) a' Görög orſzági Praesidensnek illy Kerülő-levelét közli: „Ő legkereſztényebb Felségének külső dolgokra ügyelő Ministere, és Státus-Titoknoka, Királyának megbizásából Aug. 12-dikén költ némelly közlésekkel tiſztelt meg minket, mellyeket nektek tudtotokra adni sietünk. — Szerentsét kivánunk magunknak, Uraim, midőn jelentjük, hogy a' három Udvarok, mellyek a' Jul. 6-diki Londoni Kötést aláírták, egy akarattal elvégezték, hogy Görög Orſzág' sok eſztendei ſzerentsétlenségének véget vessenek, midőn e' végből Ibrahim Basát kénſzerítik Moreából eltakarodni. Ennél fogva egy hadi sereget küldenek, melly rövid időn ide érkezik. — Mivel a' Londoni, és Oroſz Udvarok' környűlállásai meg nem engedik, hogy az expeditiónak reájok eső réſzét kiállittsák, ennél fogva a' Franczia Király ezt egyedűl vette magára; és igy egyedűl a' Franczia seregeknek tartatott fenn a' békeség munkájának elkezdése, és gyors végre hajtása, azon békeségnek, mellyet a' Londoni Kötés Görög Orſzágnak, és Európának megigért. — Maison Grlis a' Vezére ezen expeditiónak, mellynek vitézei rövid napok alatt Moreába érkeznek; ezen Orſzágba, mellyet Ibrahim' jelenléte már puſztává tett. Ők eljőnek, 's az Orſzág majd megſzabadul ezen ostortól, és annak termékenysége ſzerentsétlenségünkön könnyebbít. — Mindnyájan eggyütt dolgozzunk; és a' míg 400 eſztendei ſzolgaság, és a' 8 eſztendei naponként nevekedő ſzenvedelmek után, végre a' hazánk ismét feléled omladékiból, vajha kiki közűlünk, a' mint kötelessége hozza magával, haza-ſzeretetét megkettőztetné! — Ezen közös

Anyánk, hála legyen a' ſzövetséges Hatalmasságok' Felséges bélátásának, és nagy lelkűségének, meg van váltva; de ezután is naponként való magunk viselete által mutassuk meg, hogy az méltó volt illy jó akaratra, mellynek oltalmazó paizsa alatt továbbra is feléledésének talpkövét megerősíthetjük. — Ezen czélnak megvalósítására felſzóllítva vagyunk, Uraim! A' Felséges Úr alkalmatosságot ád nekünk erre, és kezünkbe nyujtja az eſzközt; nints egyéb hátra, hanem ezen betsületes, és ſzent tiſztünket tellyesíttsük. Mi azt bizonyára tellyesíteni fogjuk; és én nem átallom ezért mindenek helyett kezeskedni. Költ Aeginán, Aug. 25-dikén 1828. A' Praesidens: Capodistrias J. A. A' Státus-Titoknok: Trikupis Sp."

Zantéból írják, hogy Sept. 15-dikén Navarintól oda érkezett Báró Sermet, a' Móreában lévő Fr. seregnek Al-Intendánsa egy Fr. hadi briggen, 's az oda való Kereskedőkkel Eggyezést akar kötni a' Fr. seregek' tartása eránt. Azt mondják, hogy hónapi tartása mintegy 700,000 frankba kerűl. A' Fr. oſztály sereg 9000 emberből, 1400 lóból áll. Két Török hajó, egy Angol brigg kisérete alatt, Patráſzba ment, hogy az ott lévő Egyiptomiakat onnét elvigye. Alexandriából Sept. 1-ső napján a' második Egyiptomi hajós oſztály is elindúlt Ibrahim' seregének elköltöztetésére; és egy Angol, 's egy Franczia hajó a' kiſzabadúlt Görög foglyokkal onnét Moreába indúlt. — A' Móreában birtokos Törökök, kik Ibrahimmal nem akarnak elmenni, mind Ó-Navarinba vitettek; a' Görög Orſzáglóſzékkel alkudoznak ezeknek bátorságok végett. Az erősségek általadattak a' Francziáknak, kik azonnal tiſztúlás alá vetették azokat. Ezt Navarinon kezdik, hová a' Franczia fő hadi ſzállás (hihető Rigny Admirálisé) áltatétetik. — Ujabb tudósítások megvalósítják, hogy Septemb. 16-dikán 6000 Egyiptomi katona már hajókon elindúlt. Ibrahim' valóságos ereje 12,000 emberből áll; ide járúl 10,000 ſzolga, lovaſz, 's a' t. mindeggyütt 22,000. Ibrahim nagy gonddal ſzállítja a' lovakat hajóra, 's egygyet sem enged eladatni.

A' Korfui Ujság Sept. 20-dikán írja, hogy a' második Fr. expeditiói oſztály, 4000 emberből álló Sept. 19-dikén Kalamatánál ſzállott ki. — Ibrahim még el nem ment volt a' hátra maradott seregével, mert még nem volt elég hajója. Az Ibrahim által elbotsátott foglyok között volt az isméretes Hadsi-Cristo, és Siſzini Mihály is.— Adam Grlis Korfuból Sept. 30-ikán reggel a' Jóniai gőzhajón ezen Státusok' déli ſzigeteire ment. — Ugyan az nap a' Korfui kikötőhelyek' Inspectorának meghagyatott, hogy a' Jóniai, vagy más hajókat, mellyek a' ſzállításra alkalmatosok, ſzóllíttsa fel, hogy Navarinba menjenek, 's ott jó pénzért ſzegődjenek meg az Ibrahim' seregeinek Egyiptomba vitelére.

(Haſznos Mulatságok Nro 52. Hírdetés 1/2 árkus.)

Hírdetések
a' Hazai; 's Külföldi Tudósításokhoz.
(32.)

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi I.
Könyvnyomtató-Intézete Pesten, 's minden Könyvárosok és Könyvkötők árúlják:
(Árrok ezüst Pénzben.)

Sententiae in Excelsa Curia Regia
Termino Sancti Stephani 1828.
latae et publicatae 1 fl. 30 xr.

Conspectus Gravaminum, et Postulatorum Regni ad Regnicolarem Deputationem relegatorum 1 fl.

Instructio pro Dominis Regnicolarem Conscriptionem peracturis Deputatis. 10 xr.

Compendium Historiae Regni Hungariae ab origine gentis usque ad Annum 1828. Concinnavit Glycerius Spányik, Historiarum Professor. Editio 5-ta novitus elaborata 30 xr.

Magyar Orſzág Geographiája, írta Prof. Magda Pál. 1 f. 36 kr.

Lovakrúl. Gróf Széchenyi István. 1 for. 20 kr.

Kún Regék írta Új Péter. 30 kr.

Udvardy János Gazdasági Regulátziók Tüköre. 1 for.

Isten Imádása. Imádságos Könyvetske a' Katholikus Kereſztények ſzámára. 42 kr.

Lavater G. Imádságos Könyv a' Helvetziai Vallás. lévők ſzámára 12 kr.

Cseh Márton Lovakat orvosló Könyv. 10 kr.

Deák-Magyar Lexicon 2 for.

Fejér György (Prépost) Predikátzióji v. Vasárnapi, Ünnepi, és alkalmatosságbeli Beſzédek. 4 Darab 4 for.

Zomilla, v. egy Magyarnak története Chinában Pálfy Sam. által 30 kr.

Gyermekek és Ifjak Olvasó-Tára 1. Ifjuság Barátja 1 f. 12 kr. 2. Csudálatos Állatok Kabinetje, nyoltz képpel 1 for. 12 kr.

Döbrentei G. Mulatságos Ánekdoták. 30 kr.

Bilkei Pap Ferentz, A' Világi Ember vagy az Illendőség, Ketsesség, finom életmód és nyájas Udvariság reguláji. 30 kr.

Trattner, és Károlyi Nemzeti Kalendárioma 1829. a' Ts. Ns. Vármegyéknek T.T. Tiſztviselőjivel, a' legesleg újjabb Restauratiók és Változások ſzerint. 14 kr.

— o —

Hírdetés.

(1) Tekintetes Nemes Békés Vármegyében helyheztetett Szarvas Mező-Városában, Három Negyed réſzt magában foglaló Kortsmáltatási Jus több Kortsmákban, a' hol eſztendő által Bor, Pálinka, és Ser folyvást ſzabadon mérettethetik az 1-ső Jan. 1829. három egymás után következő eſztendőkre, a' most folyó eſztendei első Novemberben tartandó Licitatió által Árendában ki adandó léſzen. A' kik tehát azt ki árendálni ſzándékoznának, a' fennt írtt November első napjára Szarvasra, ezennel meghivattatnak, a' hol, előre is, a' ſzokott Bánat pénz letétele mellett, a' további feltételeket a' Méltóságos Uraság Házánál bővebben megtudni lehet.

Szarvas October 10-dik 1828.

Hírdetés.

(2) A' Fő Méltóságú Hg. Grassalkovich Gödöllői Uradalmában ugyan Gödöllőn több Sveitzer marhák Kótyavetye útján kéſz pénz fizetés mellett eladandók. Mellyre nézve e' folyó Octob. 23-dikán tartandó Licitatióra a' venni kivánók illendően meghivattatnak.

Hírdetés.

(2) A' Tsáſzári, 's Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézetnek réſzéről köz tudományúl tétetik: hogy a' jövő Januarius 1-ső napjától fogva December végéig 1829. az addig ki kerülő ló, és ökör bőrök' megvételére nézve, folyó 1828-dik eſztendei November 4-dikén Ó-Aradon Traun Ezeredes Kapitány Úr házánál a' Templom utſzában dél előtti 9 órakor Licitatio fog tartatni. Minden Licitáló Bánat pénz gyanánt 15 for., a' magára felvállaló pedig 30 ezüst forintokat letenni tartozik. Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben October 7-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléſére a' folyó 1828-dik eſztendei October 30-dikán az Arad-Modenai Kamarai Uradalom Praefectusi Iróſzobájában Aradon, az oda való Kamarai Uradalomhoz tartozó Milovai és Konopi erdőkből eſztendőnként esni ſzokott favágás, mellyből 4,000, és ha a' vágás többet ád ki 5,000 öl is bik, 's tölgy-hasáb-fa, a' f. e. 1828 November 1-ső napjától kezdve, a' legtöbbet igérőnek 5 eſztendőre olly feltétel alatt eladatik, hogy a' többet igérő az öl-fát maga rakassa öſzve, és azt tsak

Aradon adhassa el; — egyſzer'smind pedig az ezen megvett, és ő általa hajón Aradra ſzállitandó fával, eſztendőnként mintegy 450 öl Urodalmi Deputatumokhoz tartozó bik-fát meghatározott hajó-bér mellett 1829-diki 1-ső Májustól kezdve 5 eſztendő alatt Aradra ſzállitani tartozik. — A' venni, és illetőképpen bérleni kivánok az ez eránt való feltételeket az Aradi Kamarai Praefectusi hivatalban, vagy az Aradi Kamarai Erdő-hivatal Iró-ſzobájában naponként megláthatják, és ha a' Licitatióhoz ſzóllani akarnak, 2,000 for. C. P. Cautiót törvényesen előmutatni tartoznak; — Kik is October 30-dikán 1828. az Aradi Praefectusi hivatal Iró-ſzobájába jelenjenek meg. Költ Budán Oct. 10-dikén 1828.

Peszéri Puszta Árendába adandó,

(2) A' Ráczkevi Ts. Kir. Familiai Uradalomhoz tartozandó Peszér Pusztának része, melly Rittернek árenda-része volt (Ns. Pest Vármegyében) 1829-diki April. 24-dikétől kezdve, hat esztendőre a' legtöbbet igérőnek árendába adatik. — A' bérleni kivánók ennel fogva (négy száz ezüst forint Bánat pénzzel felkészülve) a' f. 1828-diki October 30-dikán délután három órakor Promontoriumban a' Tisztség Irószobájában megjelenni ne terheltessenek; hol előre is tetszések szerént, akár mikor, az Árenda feltételeit megtudhatni.

Hírdetés.

(3) Tettes Pest Vármegyében fekvő Tapio Sáap Helységében folyó 1828-dik eſztendei November hónap 4-dik és következő napjain néhai Tettes Nagy Geresdi Kyss Sándor Úr Udvarában folytatva tartatandó Licitátio által kéſz pénz fizetésért fognak eladatni mintegy háromſzáz ötven akóra menő ó-borok; továbbá butelliánként aſſzuſzőllő borok; ezekután pedig némelly gazdaságos és házi eſzközök, mobiliák, és külömbféle Fejér, és más Ruha darabok. A' ki addig is a' borokat megkostolni akarná, az eránt jelentheti magát a' helybéli Tiſztelendő Plébánus Úrnál.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hírül tétetik, hogy a' Lippai Kamerális Számtartói Kerü-

lethez tartozó Lippai tserjés erdő réſz az első erdői oſztályból, 561 $\frac{186}{1600}$ holdnyi, és a' Sziſztaroveczi másod erdöi oſztályból 286 $\frac{860}{1600}$ holdnyi, — továbbá a' Charlottenburgi tserjés erdő réſz, Aljason 1407 $\frac{795}{1600}$ holdnyi, és Zabránon 109 $\frac{1424}{1600}$ holdnyi, mind a kettő első erdei oſztály, akár mind, akár több eggyütt, akár mindenik erdő réſz eggyenként, tulajdon tenyéſztésére, tulajdon kivitelére 's tulajdon rendelésére, a' meghatározott erdei rendſzabások ſzerént illető tűzifa vágással nyilvánságos Kótyavetye útján 5 egymás után következő eſztendőkre Árendába adatik.

Erre a' Licitatió a' f. e. October 30-dikán reggel 9 órakor Lippán a' Kamarai Számtartóság Cancellariájában fog tartatni, mellyre az árendálni kivánók illendő Bánat pénzzel felkéſzűlve, ne terheltessenek megjeleni.

Az illető Licitatiókat, vagy az Árenda feltételeit a' Temesvári K. Kamarai Administratiónak Expeditió-hivatalában, valamint a' Lippai Kamarai Számtartóságnál, a' ſzokott tiſzti órákban naponként előre is megláthatni; nem külömben ha az említett Számtartósághoz valaki az eránt folyamodik, a' nevezett négy erdő réſzeket is azonnal megtekintheti. Költ Budán October 7-dikén 1828.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírűl adatik, hogy folyó eſztendei November 3-dikán dél előtti 10 órakor Aradon a' Kamerális Praefectusi Cancellarlában Kótyavetye fog tartatni, az Executio útján, a' Ts. Kir. Katonai Pénz-tár réſzére elfoglaltatott Scherfenieder János Majorjának bérbe adása eránt; ez áll, egy Épületből, mellyben van két lakó-ſzoba, egy konyha, egy le-rakóhely, továbbá egy pincze 4—500 akó borra való, egy konyha kert, egy gyümöltsös kert, és egy káposztás kert; egy eſztendőre fog Árendába adatni, t. i. Aprilis elsőjétől fogva 1829. Martius végéig 1830. Ennél fogva az árendálni kivánók ſzükséges Bánat pénzzel felkéſzűlve meghivattatnak ezen Licitatióra.

Költ Budán October 8-dikán 1828.

Híradás.

(3) Méltóságos Báró Wenkheim Ferencz Maradékainak réſzéről köz hírré tétetik, hogy Szabad Királyi Pest Városában, Ketskeméti utſzában 534-dik ſzám alatt lévő, és őket közössen illető Ház, hozzá tartozandó kerttel, és kettős kaſzállóval eggyütt e' folyó eſztendei November hónapnak 11-dik napján, Nemes Pest Városa Urbariatus hivatalában, a' hol az eladás feltételeit is megſzemlélhetni, Licitátió útján árúba fog botsáttatni.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(33.)

Pesten, Szerdán, Mind Szent Hava 22-dik napján 1828.

Az Idő hatalma.

Tiszta idő jó kedve okoz, mindjárt vídorabbak
Lesznek az állatok is, hogyha derülve vagyon:
A' nedves levegő komorabbá tészi az embert; —
Nints az időnek hát nagy befolyása reánk? —

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Azon Országos nagy Deputátio, melly a' közelebb múlt Országgyűlése' rendeléséből némelly terhesebb köz tárgyak' kidolgozása, 's elintézése végett a' múlt télen Pestre öszvegyűlt, 's külömbféle Al-Deputátiókra oszlott vala a' tárgyák' külömbféleségéhez képest, de akkor munkáit el nem végezheté; most ismét Octob. 20-dikára ugyan ide Pestre öszvegyült, hogy Ő Tsász. Kir. Fő Herczegségének, a' Nádor-Ispánynak előlűlése alatt azokat befejezze, 's a' jövő Ország-gyűlésre elkészíttse. Holnap eggyik Al-Deputátió a' Tudomány dolgában N. M. Gróf Cziráky Ő Exja előlűlése alatt űlést fog tartani.

Ő Ts. Kir. Felsége T. T. Csatskó Imre Urat, a' Philos. és Törvények' Doctorát, felesküdt Prókátort, a' Kassai Kir. Akademiába a' Természet-, és Magyar Ország' közönséges Törvényének rendes, és nyilvános Professorává nevezni méltóztatott.

(*Második Félesztendő* 1828.)

Nagy-Váradról. A' f. hónap 4-dikén fényes pompával ünnepeltetett Felséges Koronás Királyunk ditső neve napját igen diszesítette a' Püspöki fényes nagy Mise végezete után, Méltóságos, és Tisztelendő Hallerkői Gróf Haller Ferencz Úr Ő Nagyságának a' Mindenhatóhoz az itt lévő székes templomban bémutatott szent Misebéli első áldozatja, melly az igen nagy számmal öszvesereglett népnek szemeiből hálaadó könnyeket tsepegtető buzgósággal elvégződvén, az új áldozó Tisztelendő Úrnak Méltóságos Szűlőinél e' napnak öröméhez alkalmaztatva igen számos Atyafiak, és más minden renden lévő Úri Vendégek pompáson megvendégeltettek. Ezen Méltóságos ifjú Gróf, és Tisztelendő Úrnak igen böltsen, és czélerányosan intézett neveltetése remek talentoma, és mindenekhez le-ereszkedő, vele született példás szelidsége egészen bétöltötte az itt való közönséget azon tsalhatatlan reménnyel, hogy ő benne nem so-

)(

kára édes Hazánknak egy ohajtott nagy oſzlopát fogjuk ſzemlélhetni.

Szilágyról Pest Vgyében Sept. 24-dikén. — Legörvendetesebb napjaink közé ſzámláljuk Sept. hónap 24-dikén, a' midőn Nagy Méltóságú Fogarasföldi, Gróf Nádasdy Ferencz, Váczi Megyés Püspök Ő Exja, különös tiſztelkedések között érkezék hozzánk, és negyven nyólcz évek lefolyta után, mind a' Szilágyi, mind a' hozzá kaptsolt Kis-Némedy Helységek templomiban apostoli buzgóságát atyai kegyeségével párosítván, Egyházi látogatását nagy lelki épületünkre és örömünkre végezte; sőt meg is ditsőítette azzal, hogy a' Kis-Némedy düledékeny templomnak felépítésére Fő Tiſztelendő Gáspárik Kazimír Úr, Váczi Székes Egyház Fő-Esperestje és Kanonokja által, 200 fkat nagy lelkűen 's véle ſzületett bőkezűséggel, a' helybéli Plébánus Nagy Tiſzteletű Tajthy Ferencz Úrnak adatni, kegyesen rendelni méltóztatatt. Örök áldás Felséges Ferencz Királyunkra, a' ki illy nagy lelkű 's buzgó Fő Lelki Páſztorral bennünket ſzerentséltetett.

Hadi Tudósítások.

Az Odeſſzai Journal Oct. 11-dikén, melly rendkivűl való úton érkezett Bétsbe illy Oroſz hadi tudósításokat közöl:

Sumlától Sept. 21—27.

Sumlánál minden tsendességben maradt. Az ott lévő sereghez a' Roth Grlis alatt lévő hatodik hadi test is fog kaptsoltatni, mellyet Sziliſztriánál a' második hadi test Hg. Scherbatoff Grlis alatt felváltott.

Minekelőtte Roth Grlis Sziliſztria előtt állását a' Herczegnek általadta, Sept. 15-dikén új tsatája volt 4000 gyalog, és lovag vár-őrző katonasággal, melly bal ſzárnya ellen kiütött, és az azt védelmező sánczokat megtámadta. Ezen tsatában, valamint minden előbbiekben is, a' Törököket az Oroſz ágyúk kereſztbe való tüzelés alá vették, és tetemes veſzteséggel viſſzanyomták a' várba. Sept. 15-dikén az ellenség 300 holtat hagyott a' tsatamezőn, és ezek közt a' foglyok megismérék az Ottománi lovasság' Vezérét. — Ugyan ezen tsatában megkülömböztette magát a' Charkoff Uhlánusoknak egy Svadrona mind vakmerő, mind ſzerentsés rohanása által, hol az ellenség' lovasságát, melly azon helyen háromſzorta ſzámosabb volt, viſſza verte.

Varnától Sept. 22—26.

A' várvívásra intézett munkák közelgetnek czéljokhoz; a' kőfalon két rés egéſzen megnyittatott; és egy alsó sánctnál fogva majd a' vár' árkán kereſztűl útat nyitunk.

A' vártól délfelé azon oſztálynak, melly a' Cap Galatai tetőket megſzállotta, ſzemébetünt egy ellenséges sereg, melly Kamtsik folyó felől jött.

Sept. 26-dikára virradó éjjel a' vár homloka előtt felhányt sánczot a' Töröktől rohanással elvettük. A' Nisoffsky Rgt., Hg. Prosorovsky Obester vezérlése alatt, egy lövés nélkül a' sánczra nyomúla, ba-

jonétokkal kiveré az ellenséget belőle, és 100-nál többet megőle közűle. Ezen tsatában a' Törökök egy ágyút, 3 záfzlót, és táboroknak ezen sánczra dűlő réfzét elvefzték. A' mi vefzteségünk holtakban, és sebesekben 2 Tifztre, 's 40 köz legényre megyen.

Sept. 26-dikától Oct. 1-ső napjáig.

Nehány nap óta jelentések érkeztek hozzánk egy jó-nagy Török sereg' közelgetéséről, melly Várnának segítségére sietett; 's a' mint mondták, a' Nagy-Vezér Kamtsik vize' tulsó partjától Omer Vrionehoz küldötte ezen sereget, ki a' minap egy Albaniai tsapattal Sumlától kiindúlt. Mindjárt fzámos tsapat küldetett ki az ellenség' megkémlelésére; de a' föld fekvésének rendkivűl való akadálya miatt tsak tökélletlen tudósítást tehete az ellenség' meneteléről, 's fzámáról. Ezen fzemlélődésben a' gyalog Gárda-Vadáfz-Regement sok embert vefztett. Az elesettek között volt Hartung General-Major, ezen Rgt'. Vezére, Sarger Obester, a' Tsáfzár' hadi Segédje; Busse Obester, és 10 Tifzt.

Második nap ezután az ellenség a' mi állásunk előtt termett, a' Várnai tenger-öböl' déli partján; de azon ofztály, melly ezen állást védelmezte, az alatt megfzaporíttatott, és Bistrom General-Lieutenant' igazgatására bízatott.

27-dikben Sukhosanet Gen. Lieutenant is oda küldetett a' gárda-könyű lovasságának első brigádájával, a' 19-dik gyalog línea Ofztálynak 2-dik brigádájával, és két batteriával, hogy a' Várnai tenger-öböl déli partjánál hasonlóképpen Omer Vrione bal fzárnyát fenyegesse. Ezen gyors, és ügyes mozdúlás az ellenség egyik táborát Hadsi-Haffzán-Laar falúban kezünkbe adá. Itt az ellenség egy záfzlót, 's mintegy 500 embert vefzte. Azon közben Eugén Würtembergi Kir. Hg., ki a' 19 dik ofztálynak első brigádájával, 's a' 20-dik Vadáfz Regementtel Sumlától ide érkezett vala, parantsolatot vett, hogy ő is Sukhosanet Grlis' ofztályához kaptsolja magát; a' mit 28-dikán estve végre is hajtott.

Ugyan az nap Bistrom Grlis az ellenségnek egy heves rohanását vifszaverte. Mihent t. i. a' Törökök megjelentek, egéfz erejökkel a' táborokból sánczaink ellen megindúlának. A' viadal mintegy 4 óráig tartott mérgesen; de a' mi batteriáink' tüzelése, 's a' gárdabeli első vadáfz batalionnak, 's egy granatéros batalionnak bajonétokkal való rohanása ezen napi tsatát a' mi fzerentsénkre ejté ki. A' két batalion két záfzlót veve-el az ellenségtől; a' Török sietve vifsza vonúla, és valami 1000 embert hagya a' tsata mezőn halva. Ezen tsatában az ellenség mintegy 15,000 katonát állított-ki a' viadalra, 's fzinte annyi maradt a' sánczokban. Ezen ütközetben elesett a' többek között Feitag Grl. Major, valamint Zaiczoff Obester is.

Más nap az ellenség semmi mozdúlást sem tett; tsak magát körűl

sánczolta. — Szükség volt tehát, hogy mi bolygassuk-fel; 's így elhatároztatott, hogy Sept. 30-dikán két felől megtámadjuk. Eggyik megtámadásnak, Bistrom Grlis alatt, tsak ál-mutatványnak (demonstrátiónak) kellett lenni; a' másik Eugén Würtembergi Herczegre volt bízva, kinek az ellenség' bal ſzárnyát kellett megbontani. A' mi seregünknek egy sűrű bokros helyen kereſztűl kellett törni, melly megett Török gyalog puskázók állottak, mégis ezen akadály mellett az ellenségnek első sánczát, és egy ágyúját elvettük. A' mi seregeink hevessége olly nagy volt, hogy a' Würtembergi Hg. parantsolatja ellenére is a' 19-dik oſztály' első brigádája, Durnoff Grlis alatt, egyſzerre a' Török táborra rohana. Ezen Grlis a' vitézségének áldozatja leve, 's elesék. Azonban az ő brigádája az ellenség mellyét fedező sánczig nyomúla. De itt egy kemény puska-lövöldözés által leverettetvén, ſzembe sokkal ſzámosabb erő által megtámadtatván, oldalról a' Török lovasság által fenyegettetvén, és azon oſztályoktól, mellyeknek segíteni kellett volna, meſſze távozván, nagy veſzteséget ſzenvede, és kéntelen volt magát viſſza-vonni, a' mit, a' mi batteriáink, és a' Gárda Uhl. Rgt. által segíttetvén, jó rendben végbe vitt.

Ezen jókor megállított megtámadás után Eugén Hg. a' Hadsi-Haſſzan-Laari állásába viſſzahúzá seregét. De az ellenségbe olly nagy bényomást tett ezen megtámadásunk, hogy Eugén viſſzavonúlása után, sőt még ma sem jött ki táborából.

A' Várna' ostromoltatása annyira haladt már, hogy a' vár sánczai alá két helyen mínát ástunk.

A' Tiflisi Ujság illy tudósítást közöl, melly Gumriból Gruziából (a' Török határoknál) Aug. 8kán köli: „A' Török ſzáguldó tsapatok Aug. 2, 's 3-dikán bétsaptak határ ſzéleinkre. 2-dikban 3000 Török lovag, Kafan-Kán által vezéreltetvén, hajnal előtt 2 óra tájban Mostyri falut megtámadta; de ennek végére még alig rohant az ellenség, midőn a' Sardar-Abad-ból Gumriba menő két Kompánia a' Sevastopol gyalog Rgtből, és a' Dón Kozák Rgt., Bassov Oberstlieutenant alatt, mellyek ezen faluban tartottak éjjeli ſzállást, jeles vitézséggel viſſza verék a' Törököket, és noha több ízben újították meg a' rohanást, mégis megfutamtatták. A' Törökök 70 embert, 's 6 lovat veſztettek. Réſzünkről a' Don Kozák Rgtből 2 Tiſzt elesett, és egy, nagy sebet kapott; 4 Kozák megöletett, 's egy megsebesíttetett. — Aug. 3-dikán a' minap elfoglalt Azkhur várából 500 Török kijőven a' Kur vize mentében a' mi állásunk ellen vonult, melly Gogia-Szichi-nél volt, és mellyet Herczeg Vizires első Kapitány tsak 40 emberrel védelmezett; egyſzer'smind a' hegyről egy másik ellenséges tsapat is erre közelgete, 's ezek egyſzerre rohanának a' mi állásunkra, a' tsata egy óráig tarta, és ezen maroknyi nép a' sokkal nagyobb ſzámu ellenséggel jeles vitézséggel viaskodott. Petrov Ma-

jor egy Kompániával Sadgirból ide sietvén segitségre, már az ellenséget futva találta; — de minthogy ekkor veve hírt arról, hogy Sadgir felől is mutogatja magát az ellenség, abban hagyá az űzést, 's oſztályát a' hidhoz öſzvegyüjté, hol az ellenség béütését lehetett várni. A' Török 15 holtat veſztett, sokan kaptak sebet, közülünk két legény sebesíttetett meg.

A' Sz. Pétervári Ujság Sept. 30-dikán környűlállásos tudósítást közöl az Akhaltsikhe mellett Kis-Asiában történt ütközetről, hol a' 30,000 fegyveresből álló Török sereget két Basa alatt Gróf Paskevits megverte, annak négy erős táborát, 's később a' várat is megvette (lásd 29, és 30-dik ſzámú leveleinket). Az ellenség itt valósággal az egéſz ütközet alatt 10 ágyút, 10 záſzlót, 's 2500 embert veſztett, továbbá minden élelembeli, és hadi ſzereit. Az Oroſz' réſzéről Borodin Obesteren kivűl elesett Korolkow General-Major is, két golyóbis érvén őtet; továbbá elesett 7 Fő Tiſzt, 73 közlegény; sebet kapott 2 Stábális Tiſzt, 22 Fő Tiſzt, 's 377 köz ember; 200 ló réſzint megöletett, réſzint sebet kapott, egy ágyú talpától megfoſztatott, 's egy puskaporos láda a' levegőbe vettetett. Tsak 5000 Török gyalogság mehetett bé a' várba Kiös Mehmed Basa alatt, a' többi mind elſzéledett az erdőkbe az Ardagáni úton.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteurben Oct. 9-kén találtaik a' Kereskedésre ügyelő Ministernek Oct. 7-dikén a' Kereskedői Tanátshoz intézett Kerülő-levele, illy értelmű: „Uraim! A' Királyi Igazgatóſzék tudósítást vett arról, hogy az Oroſz Orſzáglóſzéknek ſzándéka legyen a' Dardanellák eleibe egy vígyázó hajós-sereget állítani, hogy az eleségnek, és hadi ſzereknek Konstantinápolyba való vitetését meggátolja. Mihelyest megértem, hogy a' bézárás valósággal (de facto) megesett, el nem mulaſztom arról az Urakat tudósítani. A' jelenvaló közlés egyedűl való, mellyet a' Franczia Orſzág' réſzéről a' hadi bézárás eránt nekem adatott új rendelésnél fogva az Uraknak tehetek (Tudni kell, hogy a' Franczia Orſzáglóſzék nem rég új Törvényt ſzerzett a' tengeri hadi békeritések rendtartására nézve) — Aláírás: St. Cricq."

Marquis Rezende, a' Braziliai Tsáſzárnak a' Bétsi Udvarnál rendkivűl való Követe, és meghatalmazott Ministere, Genuából Párison kereſztűl Oct. 7-dikén útazott Londonba.

Dr. Murray, Dublini Katholikus Érsek, és Dr. Doyle, Kildarei Katholikus Püspök, Oct. 5-ikén Párisba érkeztek.

Attalante fregáta Sept. 28. indúlt el Toulonból; 15 ſzállító hajót, eleséggel, 's hadi ſzerrel megrakva, kisér Móreába, és 1,700,000 frank. viſzen.

A' hadi Minister két telegrafi hivatalos levélnél fogva megparantsolta, hogy ſzénát, ſzalmát, kétſzer sültet, válukat, kulatsokat, 'sa't. hordjanak a' hajókra a' Móreai ár-

máda' ſzámára. A' Ministerium az eránt is kötött alkut, hogy igen sok hadi ſzereket ſzállittsanak. Montpellierből 4000 pokróczot várnak; Toulouse-ból 2400 megérkezett. Továbbá az Orſzágló ſzék ismét 60 kereskedő hajót fogadott meg külömbféle nemzetbelit, hogy a' ſzükséges kéſzűleteket Moreába vigyék, hová naponként indúlnak kereskedő hajók eleséggel, 's a' t. — A' Touloni fegyverházban nagy ſzorgalommal dolgoznak, hogy a' tengeri erőt tellyes ſzámúvá tegyék. Hasonlóképpen az ifjú tengeri pattantyúsokat is serényen oktatják.

(Mégis nem lehet eléggé tsudálni némelly Párisi Ujságoknak, millyen kivált a' Gazette de France, azon állítását, hogy a' Franczia seregek mindjárt viſſza jőnek, mihent Ibrahim elmegyen seregeivel, 's Patráſzt, Koront, Modont, és Navarint a' Görögök' kezébe ſzolgáltatják; — hát mire valók azon nagy kéſzűletek? hiſzen még mindenféle vetemény-magot, ekét, 's egyebet is viſznek oda, mintha éppen ott meg akarnának telepedni.)

NAGY BRITANNIA.

Ő Felsége a' Portugalliai Királyné (Dona Mária da Gloria) Oct. 6-dikán estve Londonba megérkezett, és a' Grillon Vendégfogadóba ſzállott, melly előtt annyi kiváncsi nép gyülekezett volt öſzve, hogy a' Fejedelem-aſſzony alig tudott kiſzállani a' kotsiból.

A' Courier ſzerént Spartiate, és Vindsor-Castle línea-hajók haladék nélkül elindúlnak a' Közép tengerre; a' többiek pedig követni fogják, mihent felkéſzűlve leſznek.

Lord Anglesea, Irlandnak Fő Kormányozója egy Proclamátiót adott ki Octob. 1-ső napján, mellyben előrebotsátván, hogy némelly Grófságokban lóháton, 's gyalog ſzámos emberek öſzvegyülekeznek, kiknek Előljárójok vagyon, 's olly ſzint mutatnak, mintha gyakorlott fegyveres seregek volnának, 's e' miatt a' köz bátorság veſzedelembe ejtetik, 's a' békeséges lakosok megrettennek; — továbbá hogy bizonyos ſzemélyek a' népet felingérlik; és a' törvények ellen rendes gyűlések tartatnak; — ennél fogva felſzóllítja a' Fő Kormányozó a' Bírákat, Majorokat, és Béke-bírákat, hogy az illy öſzvetsoportozásokat, és törvénytelen gyűléseket elnyomják, eloſzlassák, 's azokat üldözésbe vegyék, kik ennek kihírdetése után az ellen vétenének.

TÖRÖK BIRODALOM.

Kandia ſzigetén történt későbbi dolgokról, hol előbbi tudósításaink ſzerént, a' Görög lakosok a' Törökök ellen felzendültek, a' Szmirnai Courier illy tudósítást közöl Káneából Sept. (talán Augustus) 26-ikán költ jelentés ſzerént: „Ezen h. 13-ikán Muſztafa Basa, az Egyiptomi seregek' Vezére olly tudósítást kapa, hogy Malaxa falút 2500 Görögből álló tsapat megtámadta; ezen falú innét 2 órányira egy dombon áll, 's jó katonai állása vagyon.

„Ezen helyet, a' Basa' nagybattyának vezérlése alatt, 400 ember védelmezte. A' Basa maga 1500 emberrel kiindúla, kinek serege háromſzor tett próbát a' hegyre fel-

máſzni, de háromſzor verték viſſza a' Görögök. A' Törökök 13-dikban 50 embert veſztettek, a' Görögök 15. — Más nap 1600 Török katona érkezett Apocoronától; ezek felſzabadíták a' Görögök által bézárt 400 fegyverest, és a' Görögöket megſzalaſzták. Estve a' Basa viſſza tért Káneába. — 13-dikban egy Angol línea-hajó, egy fregáta, 's egy brigg Kánea előtt fél ágyú-lövésnyire vasmatskát hányván, a' Törököket valamennyire megrettentették, ellenben a' Görögökbe nagyobb bátorságot öntöttek; midőn a' viaskodás közben a' Görögök így kiáltozának a' Törökökre: „Látjátok az Angolokat, a' mi ſzövetségeseinket, kik, a' míg ti itt vagytok, Káneát, 's feleségeiteket elfoglalják."—Most már a' Görögök neki bátorodván attól, hogy a' Törökök Apocoronától eltávoztak, és most is ſzerentsésen viaskodtak, a' többi lakosokat is, kik még eddig nem vettek réſzt a' lázadásban, felzendítik; attól lehet tartani, hogy végre az egéſz népség fegyvert fog, 's a' hegyekről a' sikra lejő a' város' békerítésére. — 14-dikben nyolcz Angol tsajka jöve Káneába, hogy a' bekerítő hajók' ſzámára új eleséget vigyen. Ezeknek a' Tiſztviselők minden lehetséges segedelmet nyujtottak. Felſzámlálták, hogy mind itt, mind Szudánál az Angolok 130—140 ökröt vettek meg, 's ezen fogyatkozás nagy nyomot hágy maga után --Mégis ezen hajók meg nem engedik, hogy Kandia ſzigetére vágó marha hozattassék, mellyet némelly hajók Karamania' partjain felraktak vala. Frankovich Kapitánynak, ki innét Budrunhoz indúlt, egy Angol hajós Kapitány annak módja ſzerént tudtára adatta, hogy illy teherrel viſſza ne térjen; és midőn viſſza jött, noha tsak deſzkákból állott a' terhe, az Angol ſzáguldozó hajók bé nem botsátották az ide való kikötőhelybe." — Igy említi a' tudósító Lampo Austriai brigget is, mellyet, noha dohánnyal volt megrakva, az Angolok bé nem botsátottak Káneába; sőt azt izenték: hogy ha 20 tengeri mértföldnyire el nem távozik a' hajó, terhével eggyütt, confiscáltatik. Tovább hoſſzasan panaſzolkodik, hogy az Angol Kapitányok kényök ſzerént hatalmaskodnak.

A' Görög Orſzági Köz. Ujság Aug. 30-dikán ezen Kandiai történetekről illy hivatalbeli tudósítást közöl Kréta ſzigetéről Aug. 14. —„Midőn minden seregeink Kondopulához megérkeztek, három oſztályra ſzakadtak. Egyik, Tsudero Grlis alatt, azonnal megſzállá Malaxát, 's a' viadalt elkezdé. Elsőbben a' mieink megſzaladának, de a' Generális' vitézsége bátorságot, és vakmerőséget önte beléjök, és azonnal bézárák az ellenséget a' házakba, midőn sokat közűle megölének, 's egéſz nap tusakodtak. A' második oſztály, Vardulaki Grlis' vezérlése alatt, elfoglalá a' Digeni-i állást; és a' harmadik, Manussojannaki Grlis alatt, az Aligánói állást őrizte. — Az említett Malaxai tsatában a' Káneai Basa egéſz lovasságával, és gyalogságával a' házakba bézárt övéinek segítségére indúla. de Anerokurónál tovább nem jöhete.— Midőn a' két oſztály meglátá a' Basa jövetelét, eggyesíté magát, 's a'

hegyről leereſzkedvén, hadi rendbe álla (itt előſzámlálja mitsoda Kapitányok hová állottak). A' tsata 6 óráig tartott, és a' hetedikben még két Kapitány megérkezék egy tsapat Lakio-, Therſzana-, 's Mesklianabeliekkel; azonnal Manussojannaki Generális Fassali Urat elküldé sietve minden sánczokhoz, hogy jelentené a' rohanásra való parantsolatot; azonnal mindenfelől az ellenségre hajtának. Manussaki Protopapadaki (a' Proto-Pópa' fia) legnagyobb vitézséget mutata, az alatta lévő Kapitányokkal, valamint a' Generálisok, 's az egéſz fegyveres sereg is. A' mieink az ellenséget Barbo sirkövéig nyomák, Káneától egy ágyúlövésnyire. Sok Törököt megölének, 's ezek közt több fő rangút. Láttuk, hogy 100-nál több sebeset vittek teher hordó marhákon Káneába. 30 embert Anerokuroba bézártunk, kik éjjel magokat megadták; mi ezeket minden bántás nélkül Káneába küldöttük. A' mieink közül 5 elesett, és 20-nál több kapott sebet, ezek közt Manussaki Protopapadaki Kapitány is. A' mieink sok zsakmányt ſzereztek, fegyverekben, lovakban, 's a' t. Az ott koválygó Angol Kir. hajók ſzemmel látott tanúji voltak a' viadalnak. Ma napkeltekor az ellenség elfuta Apocoronából, megrettenvén a' tegnapi tsatán. Ezen tartomány is már felſzabadult, mellyben egyedül volt még tsak ellenség. Most minden Törökök Muſztafa alatt egybegyülekeznek."

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Görög Orſzági Köz. Ujság Sept. 3-dikán a' Praesidensnek egy Végzését közli, mellyet a' Praesidens Koronba lett elútazása előtt való nap adott ki; ennél fogva Fő Igazgató Bíztosságot nevez, hogy az ő távúl léte alatt ez intézze-el az Orſzágos dolgokat; 's a' Státus-Titoknoknak (Trikupi) hatalmat ád, hogy elfogadhassa a' hozzá ſzólló leveleket. Költ Aeginán Sept. 1. 1828.

Ugyan ezen Ujság tovább jelenti Aeginából Sept. 3. hogy Aug. 27-dikén Capodistrias Viario Úr, rendkivűl való Bíztos (a' Praesidens testvére) Specziából oda érkezett. Sept. 2-dikán estve Ő Exja a' Praesidens felült Ilona Oroſz fregátára, és más nap reggel elindúlt. Az nap Capodistrias Agoston Úr is (a' Praesidens' másik testvére) Sándor nevű Görög hadi hajón Ő Exja után indúlt. Sept. 3-dikán reggel Ypsilanti Stratarcha is az Aeginai kikötőhelybe érkezett, a' Praesidenssel kivánván ſzóllani; de Ő Exja már elment volt. — Egy Franczia hajó Sept. 2-dikán vitte oda azon hírt, hogy a' Fr. seregek megérkeztek a' Meſſzeniai partokra.

A' Praesidensnek Aug. 29-ikén költ végzése egy pattantyús Regementnek felállítását rendeli, melly hat batalionból fog állani.

Igazítás.

Midőn a' 29-dik számú Ujságunk végén a' Magyar Országot illető Oklevelek' gyüjteményes Könyvéről (Codex Diplomaticus) jelentést tettünk, hibásan esett az 5 f. C. P. előfizetési árr; és úgy kell érteni, hogy a' munkának minden eggyik ívje egy garas pengő pénzben.

(Haſznos Mulatságok Nro 33. Hírdetés 1/2 árkus.)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(33.)

Duschel János és Társa
[Paſzománt, és mindennémű Kalap-Süveg- és Sapka-Portékákkal Kereskedők Pesten.

(1) Ezennel minden tiſztelettel jelentik, hogy a' Váczi Utſzában „A' Magyar Korona" czím alatt lévő boltjokban következő portékák legillendőbb árron találtatnak eladandók; úgymint: Mindenféle Arany-, Ezüst- és Selyem-, Katona-Uniformisokra-, Liberiára-, Misemondó Ruhákra és Mobiliákra való Leoni vagy sík-Paſzomántok; — Arany-, Ezüst-, és Leoni vagy sík-Tsipkék; — Arany és Ezüst Fonyások, Sinorok és Tzafrangok, valamint több e' féle Bojtok, Rojtok, Makkok vagy Galatsinek, és Gombok; — Port' d' Epeek, Csákó-, és Kalap-Rózsák; Válltsömbök, Kamarás és Kanonok Bojtok; — Pluviale-, és Dalmatika Tsüggők. — Epauletek, Arany-, Ezüst-, és Leoni vagy sík-Poliok és ſzőtt munkák vagy Kreppinek; — mindenféle Katona-Uniformisra, Civilis ruhára, és Liberiára való Arany és Ezüst Himzések. — Ezeken kívül a' Mise Mondáshoz ſzükséges mindenféle Ruhák és eſzközök, Csákó-Tarsoly-Kard-Pantallér- 's Puska ſzíjjak vagy paſzomántok. — Himzett és Himzetlen Bőr Ellenzők; Csákó Lántzok, Kardſzíj horgok, Granátok, Kalaptsatok, Kokárdok és Tollforgók.— Találtatnak nem külömben viaſzkos Tafoták, Keſztyük, Nyakravalók, valamint is Érdempénz- és Kalap-pántlikák, — Selyem és Teveſzőr Övek. — A' legújabb módi ſzerént kéſzült Nyúlſzőr-, selyem, finom, és közönséges, Vadáſzati és ſzürögat Idősebbeknek és Gyermekeknek való, úgy nemkülömben Katona-, Civilis-, Liberia hoſſzas-, Kerék-, Szegletes- és Pattantyús-Kalapok. Ezeken kívül mindenféle Uniformis és Civilis Sapkák, Papoknak való Quadratumok, Kaputziumok, és Kamaurák is. —

Püspöki Ornátushoz tartozó eſzközök úgymint: Monstrantziák, Infulák, Pacificalék, Kehelyek, Temjénezők Tömjéntartókkal eggyütt, Lámpák és Lámpások, 's t. e' féle a' hozzá ſzükséges Tokokkal, Betakarókkal és Bórítékokkal eggyütt.

Itten vagyon egyſzersmind a' Leoni vagy síkbúl különösen kéſzített Paſzamántok, Tsipkék, Fonyások, Pillangók és Poliom-Fabrika Kéſzítményeinek Lerakó-Helye vagy Depója. —

— o —

Bólt Változtatásról való Jelentés.

(1) Alább irt a' Fő Nemességnek, és nagy érdemű Publikumnak azon eránta több eſztendő óta megmutatott bizodalmát alázatosan köſzönvén, egéſz alázatossággal jelenti: hogy a' Báró Brudern házában volt Ezüstműves-Bóltját, azzal ſzembe a' Derra' házába, hol a' Posta hivatal vagyon, által tette. Egyſzer'smind igéri, hogy valamint eddig, úgy ennekutánna is minden erejéből azon leſz, hogy a' nyert bizodalomnak, munkájának mind serénységével, mind pedig pontosságával és jutalmasságával megfeleljen. — Nála külömbféle kéſz ezüst munkák is találtatnak.

Pesten October 23-dikán 1828.

Kriek János
Polgár és Ezüstműves.

Jelentés.

(1) Egy fiatal Úr, a' ki is a' Gyermekek' nevelésében magát már kimutatta, négy nyelveken beſzéll, keres magának valami Úri háznál nevelő hivatalt; a' többet róla tudni kivánó kérdezősködjék Pesten a' Magyar utſzában, Szűcs István Házában, 485 ſzám alatt alól.

Jelentés.

(1) A' Pesti Fő-Oskolák ſzomſzédságában, erköltsös Tanuló-Ifjaknak megválaſztott házokból, koſzt, és ſzálás, a' többi ſzükségekkel eggyütt ajánltatik. Bővebb tudósítást Pesten, a' Váczi utſzában, a' 3. Grácziák ellenében, Lichtl Károly Művéſzségek Bóltjában, nyerni lehet.

Híradás.

(1) Méltóságos Buzini Gr. Keglevich István Úr Ő Nagysága Alsó Inartsi puſztáján, e' f. e. Novemb. 4-dikén Kótyavetye által következendő fajzó, és haſzonvehető ſzarvas marha fog eladattatni úgymint: Magyar faj. 6. Bika, két és 6 eſztend. — 30 Tehén, 4 és 6 eſzt. — 13 Űſző 1 és 3 eſzt. 28 Tinó 1 és 5 eſzt. 10 Mustra Ökör. 20 Jármos Ökör 6 eſztendős. — Tirolis faj: 1 Bika 5 eſzt. 3 Bika 2 eſzt, 8 Tehén 4 és 7 eſzt. 5 Űſző 2 és 3 eſzt. 5 idei borjú. A' ki ezen jó fajtájú Marhából de különös ſzépségű és jó állásu Bikákból venni kivánna, a' fent említett helyen és napon az Uraság' ottan lakó Tiſztartójánál megjelenni ne terheltessék.

Hírdetés.

(1) Méltóságos Báró Orczy Lőrincz Ő Nagysága réſzéről hírűl adatik, hogy a' jövő November 3-dikán Licitátió által három egymás

után, folyó eſztendőkre, Heves Vármegyében helyheztetett Tomai Puſztában több réſzek ki-adandók Árendába. ú. m.

1-ſzör 3000, azaz három ezer holdból álló Puſzta, mellyen Szolnokból Debreczenbe járó Orſzágút kereſztűl vág, van rajta alkalmatos lakó ház, 's istálló.

2-ſzor 880, azaz nyolczſzáſz nyolczvan holdból álló Puſzta, ezen hasonlóan kereſztűl vág a' fen említett Orſzágút.

3-ſzor Ugyan ezen Puſztán, az Orſzágútban lévő hét ſzobából, egy konyhából, kamarából, 's pinczéből álló Vendégfogadó, mellette lévő nagy állással eggyütt.

Az eſztendő kezdődik 1829-dik eſztendő Aprilis hónapnak 24-dikén. Bővebb tudósítást lehet venni, 's a' fel-tételeket megtudni T. Abádon a' Számtartóságnál. A' Licitátió tartódik a' fentírt napon dél előtt, T. Abádon, a' Méltóságos Uraság házánál.

Peszéri Puszta Árendába adandó.

(3) A' Rácz kevi Ts. Kir. Familiai Uradalomhoz tartozandó Peszér Pusztának része, melly Rittternek árenda-része volt (Ns. Pest Vármegyében) 1829-diki April. 24-dikétől kezdve, hat esztendőre a' legtöbbet igérőnek árendába adatik. — A' bérleni kivánók ennél fogva (négy száz ezüst forint Bánat pénzzel felkészülve) a' f. 1828-diki October 30-dikán délután három órakor Promontoriumban a' Tiszttség Irószobájában megjelenni ne terheltessenek; hol előre is tetszések szerént, akár mikor, az Árenda feltételeit megtudhatni.

Hírdetés.

(2) Tekintetes Nemes Békés Vármegyében helyheztetett Szarvas Mező-Városában, Három Negyed réſzt magában foglaló Kortsmáltatási Jus több Kortsmákban, a' hol eſztendő által Bor, Pálinka, és Ser folyvást ſzabadon mérettethetik az 1-ső Jan. 1829. három egymás után következő eſztendőkre, a' most folyó eſztendei első November-ben tartandó Licitatió által Árendában ki adandó léſzen. A' kik tehát azt ki árendálni ſzándékoznának, a' fennt írtt November első napjára Szarvasra, ezennel meghívattatnak, a' hol, előre is, a' ſzokott Bánat

pénz letétele mellett, a' további feltételeket a' Méltóságos Uraság Házánál bővebben megtudni lehet.

Szarvas October 10-dik 1828.

H í r d e t é s.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hírűl tétetik, hogy a' L i p p a i Kamerális Számtartói Kerűlethez tartozó Lippai tserjés erdő réfz az első erdői ofztályból, 5619 $\frac{186}{\cdot\cdot}$ holdnyi, és a' S z i f z t a r o v e c z i másod erdöi ofztályból 2863 $\frac{860}{1600}$ holdnyi, — továbbá a' Charlottenburgi tserjés erdő réfz, A l j a s o n 1407 $\frac{795}{\cdot\cdot}$ holdnyi, és Z a b r á n o n 109 $\frac{1424}{\cdot\cdot\cdot\cdot}$ holdnyi, mind a' kettő első erdei ofztály, akár mind, akár több együtt, akár mindenik erdő réfz eggyenként, tulajdon tenyéfztésére, tulajdon kivitelére, 's tulajdon rendelésére, a' meghatározott erdei rendfzabások fzerént illető tűzifa vágással nyilvánságos Kótyavetye útján 5 egymás után következő efztendőkre Árendába adatik.

Erre a' Licitatió a' f. e. October 30-dikán reggel 9 órakor Lippán a' Kamarai Számtartóság Cancellariájában fog tartatni, mellyre az árendálni kívánók illendő Bánat pénzzel felkéfzűlve, ne terheltessenek megjeleni.

Az illető Licitatiókat, vagy az Árenda feltételeit a' Temesvári K. Kamarai Administratiónak Expeditió-hivatalában, valamint a' Lippai Kamarai Számtartóságnál, a' fzokott tifzti órákban naponként előre is megláthatni; nem külömben ha az említett Számtartósághoz valaki az eránt folyamodik, a' nevezett négy erdő réfzeket is azonnal megtekintheti. Költ Budán October 7-dikén 1828.

H í r d e t é s.

(3) A' Tsáfzári, 's Kir. Mezőhegyesi Magyar Katonai Ménes Intézetnek réfzéről köztudományúl tétetik: hogy a' jövő Januarius 1-ső napjától fogva December végéig 1829. az addig ki kerűlő ló, és ökör bőrök' megvételére nézve, folyó 1828-dik efztendei November 4-dikén Ó-Aradon Traun Ezeredes Kapitány Úr házánál a' Templom utfzában dél előtti 9 órakor Licitatio fog tartatni. Minden Licitáló Bánat pénz gyanánt 15 for., a' magára felvállaló pedig 30 ezüst forintokat letenni tartozik. Költ Mezőhegyesen a' Ts. Kir. Katonai Ménes Intézetben October 7-dikén 1828.

Tavera m. k.
Major.

B u d a i L o t t e r i a.

Mind Szent Hava 18-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

49. 74. 48. 11. 28.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(34.)

Pesten, Szombaton, Mind Szent Hava 25-dik napján 1828.

Késedelem.

Késedelem nem jó, sokszor nagy károkat ejtett;
Nyert gyakran ki talán nem halogatta ügyét.
Mit most végbe-vihetsz, ne halaszd holnapra. Serénynek
Baj-végzése előtt nints nyugodalma soha.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Az Országos nagy Deputátiónak a' Publico-Politicai tárgyakban munkálódó Al-Deputátiója N. M. Gróf Cziráky Antal Ő Exjának előlűlése alatt tegnap, Oct. 24-dikén, tartott űlést; mellynek tanátskozásai, 's munkái ma mind délelőtt, mind délután dictaturára botsáttatnak.

A' Magyar Kir. Universitásnak Nagy Palotájában Octob. 21-dikén ditséretes kimenetellel végezte a' Theologiai tárgyakból fő próbatételét N. Tiszt. Hevánszky Leopold Úr Esztergomi Megyebéli Pap, és a' Pesti Kir. Fő Seminariumban Studiorum Praefectus, a' ki is azután a' Theologiai Doctori rangra felemeltetett. — Ezen jeles és nyilvánságos tudománybeli szertartást díszesítette kegyes jelenlétével és Fő személyével Országunknak Primása Rudnai és Divékujfalusi Rudnay Sándor Ő Herczegsége; a' ki a' tudományokat és tudósokat nem szünik-meg mindenkor pártfogolni, és azoknak a' kívánt tekíntetet vélle született nagy lelkűséggel és ritka kedvezéssel megszerezni, 's fenntartani.

Szombathelyen a' f. Oct. első napján tartatott Ts. Ns. Vas Vármegyének Tiszt-újítószéke Fő Méltóságú Herczeg Batthyányi Fülöp, mint a' Megye Örökös Fő-Ispánya' előlülése alatt. — A' TT. Karok és Rendek tekintetbe vévén a' két Al-Ispány Uraknak érdemeit, melly szerént ezek hivataljoknak olly pontosan, és serényen megfeleltek, köz akarattal, és éljen kiáltással Tek. Nitzky János Urat első, T. Szerdahelyi Urat második Al-Ispánynak kikiáltván, hivatalaikban megerősítették. Úgy szinte Fő-Jegyzőnek Ő Herczegsége meghagyta Szél Imre, Al-Jegyzőknek Hegedűs Antal, és Vidos Jósef Urakat. — Számvevő lett Makkos Hettyei István. — Fő-Adószedő Bárdossy László, Házi Adószedő Hadászy Ignácz. Tiszti Fő-Ügyész Hamandi

Kamandy Lajos; Al-Ügyéfzek Tóth Károly, és Hrabovfzky Sámuel. — A' Szombathelyi Járásban Fő-Sz. Bíró Békássi Bekássy Imre; Al-Sz. B. Gaál János, és Horváth Tamás. — A' Kemenes Aljai Járásban: Fő-Sz. B. Jákfai Gömbös János; Al-Sz.B. Márton István, és Dugovich Imre. — A' Kőfzeghi Járásban: Fő-Sz. B. Salfai Szita János; Al-Sz. B. Verbói Szluha Márton, és Laky Antal. — A' Körmendi Járásban: Fő-Sz. B. Tóth Lajos; Al-Sz. B. Szalay Imre, és Vidos Dániel. — A' Német Újvári Járásban: Fő-Sz. B. Kotsóczy Ferencz; Al-Sz. B. Darás Lajos, és Dienes Gábor. — A' Tóthsági Járásban: Fő-Sz. B. Kisfaludi Kisfaludy János; Al-Sz. B. Tsohár Jósef, és Lippits Antal. — Levél-Tárnok Orczy Imre, Urak.

Tornán, Octob. 10-dikén. — Fő Ispányunk Mélt. Szilassy Jó'sef Septemvir és Zemplény Várm. Administrátor Úrnak Ő Nagys. elől-ülése alatt tegnap tartaték a' Tifzti-Kar' megújítása. Al-Ispányok Consil. Ragályi Ábrahám és Martinidefz Láfzló; Fő-Adófzedő Komjáthy Samuel; Fő-Jegyző Knezsik József; Fő-Ügyéfz Házár Mihály; Fő-Szolga-Bírák Koos Károly és Pogonyi Antal; Al-Jegyzők Gedeon Lajos és Jakabfalvy András; Al-Ügyéfz Horváth Károly; Al-Szolga-Bírák Hodosy Láfzló és Gelley István; Esküdtek Várady Pál, Horkovics Sándor, Lováfz Miklós, Nagy Ádám; Bátorságbeli-Bíztos Zsarnay Ferencz Várnagy Vetősy István. A' Mélt. Fő-Ispány' réfzre-hajlást nem ismerő egyenessége és kormányozói bőltsesége, 's a' Rendeknek gondoskodása, hogy a' fzűkebb értékű Nemesség öfszetett adományokból tartassék, eltávoztata minden rendetlenséget, 's itt elmondhatni, hogy a' Tifzteket igaz és nem vásárlott hajlandóság válafztotta.

Arad Vármegyéből Oct. 11-dikén. — A' Ménes-hegyallyai fzüretet, melly a' múlt hónap' 29-kén kezdődött, 's mellyet a' fzámos Úri fzőllő-birtokosok' magyar vendégfzeretése rendfzerént az örömnek zajos kitörései között fzokott megülleni, ez idén egy új mulatság tette nevezetessé. T. Világosvári Bohus János Úr, azon nemes czéltól, melly a' Pesti Ló-futtató Intézetet alkotta, lelkesíttetvén, hogy e' hazafiui Intézet iránt azokba is, kik azt még közelebbről nem ismerék, annak gyönyörködtető külfejénél fogva kedvet és ízlést gerjeffzen; 's így a' köz űgynek minél több barátot, és minél nagyobb kihatást fzerezzen: még a' múlt tavaffzal több megyénkbeli méneses gazdákat barátságosan felfzóllított, hogy a' Pesti lóversenezésnek példájára, tartanának köz akarattal Világoson az ő gondoskodása alatt egy hasonló Pályafutást, hol kiki saját tenyéfztésebeli lovaival egymás ellen megmérkezhessék. A' felfzóllítás azonnal többekben nemes vetélkedést gerjefztvén; a' futtatás elhatározva, 's napja e' folyó October' hónap 6-dikára kirendelve

leve. Addig, míg e' határnap elérkeznék, a' futtatni akarók lovaikat, T. Bohus Úr a' Pálya-helyet, és egyéb szükségeseket elkészíték; hitvese pedig Nagyságos Szőgyény Antónia Asszonyság buzgó részvétellel a' kioszlandó jutalmak felől gondoskodék.— T. Bohus Úr a' Pálya-helyet egy a' várostól délnek fertály órányira eső Liváda nevű pusztáján válaszlá, karókkal kijelelve, és nemzeti szinű lobogókkal ékesítve. A' jutalmak asszonyi mestermivekből, úgymint: vadász-tarisznyából, dohány-zatskóból, lóra való homlok-kötőből 's a't. állottak, mellyeket maga T. Bohus Úr hitvese, és egyéb magyar dámák ügyes kézzel e' végre készítettek. Mind ezen készületek után a' Futtatás, mellyre T. Bohus Úr az egész Megyebéli Nemességet különkülön irott czédulák által előre meghívta, Oct. 6-kán éppen délben 12 órakor, választott bíróság, és számos sokaság előtt szép renddel meg is történt. A' Futtatásban T. Bohus Uréin kivül részt vettek: Méltóságos Aczél Józsefh. Kamarás, T. Bánhidy Antal Al-Ispány, T. Vásárhely János, Aczél János, Táblabiró, ifjabb Csernovics Péter, és Demkó Urak lovai. A' Pálya-kör 850 1/2 bétsi ölet tett, és e' kört az első nyertes ló, úgymint T. Bohus Úr öt esztendős paripája Szellő 2 min., a' második nyertes T. Bánhidy Al-Ispány Úr paripája pedig 2 1/2 minutum alatt futották meg. A' Futtatás négy szakaszban történt, és tartott délután 1 1/2 óráig. — A' részvétel, mellyel ezen férjfias mulatság az idevalóktól mind a' két nemből fogadtatott, feljűl haladott minden várakozást. A' dolognak újsága nem tsak a' meghivott nemességet felesen öszve gyüjtötte, hanem hivatlanokat is minden rendből nagy számban egybe tsődített; úgy hogy a' pálya-helyen megjelent kotsik 150-en feljűl valának. Ezen számos kotsiknak hosszú sorban való ki és befelé költözése kitsinyben a' Pesti pályázás' nagy mozgását ábrázolá; és e' városi zsibongás a' falusi magános téren, 's a' gyönyörű szőllőhegyekkel amphitheatrumként készített mosolygó Pálya-sik a' mulatság jelenését elragadó látománnyá tevé. — A' Pálya-futásra megjelent Vendégeknek T. Bohus Úr a' Futtatás' végeztével nagy ebédet, estve pedig fényes Tánczos Mulatságot adott.

Hadi Tudósítások.

Az Odessai Jour. Oct. 11-ikén az előbbi levelünkben kiadott hadi tudósításokon kivül még ezeket közli:

Szilisztriától Sept. 11-ikéig.

Az Aug. 28-dikán elfoglalt tetőken Roth Grlis két sánczot tsináltatott, nehéz sugár ágyúkkal, és mozsarakkal megrakva, mellyeknek tüzelése a' várat nagyon zaklatta, 's benne sok gyúladásokat okozott.

Sept. 11-dikén veletlenül Tataritzy falunál (Szilisztriától nyugotra) megjelenék egy Török sereg, melly 5000 emberből állott, és kénszerité számosabb volta által táborszemeinket a' Turtukai útra vissza-vonúlni. Ezen Török sereg hírtelen

)(*

a' vár felé nyomúla, és ideje volt a' várból az alatt kijött sereggel magát egyesíteni. Igy megszaporodván a' legközelebb lévő két sánczunkra hajta; de az azokat védelmező seregek, noha tsekély számúak, elegendők voltak az ellenség' visszanyomására. Ezután a' Török lovasság egész erejével egy osztályra rohana, melly Kreutz Grlis alatt volt; de itt sem boldogult. A' A' Generális kiállá az Ottomános' rohanását, és jókor segítsége érkezvén, maga megtámadá a' Törököket, 's visszanyomá egész a' várig.

Az ellenség visszanúlásában kéntelen lévén a' mi sánczaink' kartátstüzelését kiállani, drágán megfizeté próbatételét; 200 halott maradt a' tsatamezőn, nem számlálván azokat, kiket magával elvitt az ellenség. Részünkről 60 ember esett-el, 8 Tiszt, és 90 közlegény sebet kapott.

Sumla előtt seregeink ugyan az előbbi állásokban megmaradtak. Sept. 21-dikén egy ellenséges gyalog osztály közelíte egyik sánczunkhoz; de azt nehány ágyú-lövés elszéleszté.

Tudósítások Kis-Ásiából Sept. 1-ső napjáig.

Akhaltsikhe megvétele után való nap Gróf Paskevits Vadbolsky Gen. Lieutenantot elküldé Asghur várának bevételére, a' Georgiába vivő úton. Előre úgy tetszett, hogy elszánta magát a' védelmezésre a' várőrző sereg, melly 500 Lázokból, 's 1000 fegyveres lakosokból állott; bizott t. i. a' várnak erősségében, kivált a' fellegvárában, melly egy meredek kősziklán építtetett, emeletes kőfallal körül van véve, 's tsak egy igen keskeny úton lehet hozzá férni. Első felszóllításunk hijában való volt. De minekutánna Hg. Vadbolsky több Akhaltsikhei lakosokat Asghurba küldött, hogy ezek az őrizetet a' vár' feladására birják, és előtte fessék-le azon sorsot, mellyre ama' vár is jutott, 's az alatt a' maga osztályával előre nyomult, az Asghuri lakosok megrettenvén, sietve megnyiták a' kaput, és magokat a' győzedelmesek' nagy-lelkűségére bízák. A' mi az őrző katonaságot illeti, ez az alkudozás' ideje alatt a' szomszéd hegyek' sűrű erdeibe futott. — Ezen várban 14 ágyút, 6 zászlót, hadi, 's élelembeli szereket találtunk.

AUSTRIA.

Felséges Rendelésnél fogva a' boldogult Sarolta Auguszta, Mathilda Würtembergi Felséges Királynéért az Udvari gyász a' f. Oct. 18-dikán kezdődött, és 18 napig fog tartani egy változással, t. i. tíz napig (18-dikától kezdve 28-dikáig) a' mély, azután nyolcz napig (Oct. 28-dikától fogva Nov. 5-dikeig) a' kissebb gyász.

OROSZ BIRODALOM.

A' Tiflisi Ujság Sept. 17-dikén jelenti: hogy a' Karsi Basa, Mehmed-Emin, több Török Tisztekkel, és 1316 Török katonával, kiket ezen város' bévételekor elfogtak, oda (Tiflisbe) megérkeztek. Ugyan ezen Ujság bőven leírja Kars várát, és annak az Orosz seregek által, Gróf Eriváni Paskevits Grlis vezérlése

alatt, lett elfoglaltatását, és illy megjegyzést vet utánna: „Kérjuk Olvasóinkat, engedjenek-meg, hogy ezen ditsőséges történetnek tudósítása valamennyire elkésett. Az Eriváni Gróf győzedelmei olly sűrűn következnek egymásután, hogy egy Ujságot sem kéfzíthetünk-el, hogy annak idejében illendő bő tudósításokat tehessünk rólok.

NAGY BRITANNIA.

Hg. Wellington, és Lord Aberdeen Oct. 7-dikén délután 2 órakor a' Grillon Vendégfogadóba menének, hogy a' Portugáliai Királynénak Londonba lett fzerentsés megérkezéséért örvendezéseiket bémutassák. Ő Felsége a' Király is e' végből egy Követet külde Windsorból a' Felséges Királynéhoz.

Sir Codrington Eduard Oct. 7-dikén Warspite 74 ágyús línea hajón Maltából, honnét Sept. 11-dikén indúlt-el, megérkezett Angliába. — A' Máltai Ujság Sept. 17-dikén illy Czikkelyt közöl: „Sir Codrington V. Adm., minekutánna már előbb Warspite hajóra ütötte fel záfzlóját, a' múlt tsötörtökön, Codrington aſſzony, és familiája által kisértetve, innét elindúlt. A' vár őrserege köfzöntést teve a' V. Admirális' záfzlójának, 's ezt Warspite viſſzonozta. — A' Toulonból elindúlt Fr. expeditio, mintegy 12,000 emberből álló, Maison Grlis' vezérlése alatt, Aug. 29-dikén megérkezett Navarinhoz. 30, és 31-ikben Kalamatánál kifzállott, és Petalidi falunál igen fzép helyen ütött tábort. Sept. 4-dikén Ibrahim Basa Patrafzból Navarinhoz érkezék. — Az Egyiptomi fzállító hajók Alexandriából megérkeztek az Ibrahim' seregeinek elvitelére; de minthogy az ezen elfzállítás eránt köttetett Egyezés' végrehajtására nézve némelly akadályok támadtak, ennél fogva Ibrahim Basa meghívatott Conferentiára a' három Admirálishoz Asia línea-hajóra; hol neki tudtára adatott, hogy ha tüstént bé nem akarja tellyesíteni azon feltételeket, mellyekben az attya megeggyezett, a' Franczia hadi sereg mindjárt Koron, és Navarin ellen megindúl. Ezen fenyegetés elég volt, és egy pillantat alatt elenyéfztek minden nehézségek, kifogások, mellyeket Ibrahim Basa, hihető, azon okból hordott elő, hogy a' Porta előtt magát kimenthesse. Erre elkezdődék az Egyiptomi seregeknek a' hajókra fzállítása, az Angol, és Franczia hadi hajók' jelenlétében, mellyek a' Navarini öbölbe béereſzkedtek vala, ezen béfzállás' tellyesítésének fzemlélésére. — Ezek' elmenetele után Navarin, Koron, és Modon várakba a' Franczia fegyveresek béfzállának, valamint a' többi várakba is, mellyeket a' Törökök nem képesek megvédni. — Sept. 6-dikán a' három Nagy-Követ Navarin előtt eggyütt volt. A' Görögöknek külömbféle Deputatiójit mutatták le Marquis Maison Generálisnak, ezek közt eggyiknek vezetője volt az ismeretes Mainai Bei (Pietro Bei). Maison Grlis azt mondá nekik, hogy mind azt, a' mit az ő hadi seregének tartására adnak, kéfz

pénzzel fogják a' Francziák megfizetni; ellenben ő bizonyossá tétetett, hogy semmi fogyatkozás sem leſz a' ſzükséges dolgokban kivévén a' takarmányt, melly, a' mint látſzik, nintsen felesleg."

A' Király nagyon beteg volt, még orvosi jelentés is adatott már ki; de Windsorból Oct. 7-dikén költ tudósítás ſzerént már jó formán helyre állott, de még ſzokott sétálását meg nem teheti.

Lloyd kávéházban a' Londonban lévő Oroſz Fő-Consulnak illyen levele tétetett közönségessé:

„London, Oct. 8. — Uraim! Van ſzerentsém jelenteni, hogy tegnapi levelöket vettem, melly által tudtomra adják, hogy Urania brigget, gyapott-ſzövetekkel megrakva, Konstantinápolyba ſzándékoznak küldeni; egyſzer'smind tőlem azt kérdezik, vallyon adhatnék-e-ki valami Oklevelet, Bizonyság-levél gyanánt, hogy azon teher valósággal az Urak által említett portékákból áll, és melly által azon hajó bátorságossá tétessék az eránt, hogy az Ő Tsáſz. Felségének a' Dardanellákat bézáró flottáját vezérlő Commandans azt fel ne tartóztassa. Sietek az Uraknak tudtokra adni, hogy az Ő Tsáſz. Felsége' Orſzáglóſzékének korán sints az a' ſzándéka, hogy a' Dardanellákon által való kereskedést meggátolja. A' kérdésben forgó hadi bézárás tsak arra való, hogy az eleséggel, vagy tiltott hadi ſzerekkel megrakott hajókat gátolja a' ſzoros tengerre való bémeneteltől. Ha tehát Uránia' terhe tsupán tsak gyapott (pamuk) portékákból áll, a' Tsáſz. hajós sereg az én Bizonyság-levelem nélkül sem vet semmi gátat eleibe. Azonban én kéſz vagyok illy Bizonyságlevelet adni; de ezen esetben minden bálon rajta kell lenni a' Consulság' petsétjének. Azt is hozzá kell tennem, hogy az én véleményem ſzerént az említett Bizonyság-levél nem ſzabadíthatja ugyan fel a' hajót a' megvizsgálástól, de mégis megkönnyebbíti. (Alaírás) G. Benkhausen, Oroſz Fő-Consul."

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur ezen h. 11-dikén ezt írja: „Az Algirt bekerítő hajós sereg Oct. 1-ső napján Torrette Chicánál, Algirtól nyugotra 4 mértföldnyire négy korzár hajót rontott-el, mellyek ezen nevű erősség alá futottak vala. Ezen erősség, melly tizenöt 24 fontos ágyúval meg van rakva, igen megrongáltatott.

Továbbá jelenti a' Moniteur, hogy éppen akkor érkezett Párisba tudósítás az eránt, hogy a' Franczia Tudósok, és Müvéſz-mesterek ſzerentsésen elértek Egyiptomba, kik ezen Orſzág' régiségeit, és emlékjeleit újra felfogják fürkéſzni, és kitanúlni. Aug. 7-dikén indúltak-el Szicziliából, és 18-dikán Alexandriánál a' hajóból kiſzállottak. 24-dikben reggel az ifju Champollion Urat, Casmao-Dumanoir hajós-Kapitánnyal, és a' vele oda ment ifjú Mesterekkel eggyütt Drovetti Úr a' Vice-Királynak bémutatta, ki őket ſzívesen fogadta. A' Toskánai Tudóst, Rosellini Urat, ki ezen

társaságnak feje, Aug. 25-dikén a' Toskánai Fő-Consul mutatta-bé a' Vice-Királynak, és Ő Magassága minden nemű oltalmat, és pártfogást igért tudományos nyomozásaik eránt.

A' Bajoni tengeri fegyver-házban nagy ſzorgalommal dolgoznak. A' tengeri Ministerség' réſzéről parantsolat érkezett, hogy az építő műhelyben álló hét hajónak elkéſzítését, a' mennyire tsak lehet, siettessék. Minden hajó építő-mesterek megfogadtattak három hajónak tellyes elkéſzítésére, mellyeknek még ezen hónap végén a' tengerre kell ereſzkedni, és a' mellyeken még vasárnapokon is dolgoznak. Rochefort-ból olly parantsolat érkezett a' Bajoni kerületbe, hogy ott 300 átsot fogadjanak öſzve, hogy az oda való kikötőhelyben dolgozzanak.

A' Gazette de France így ír: „Az Angol Courier utólsó czikkelyében azt fejtegette, hogy az Anglia mérséklettsége koránt sem ſzármazik félékenységből, vagy tehetetlenségből; hanem inkább ellenben hájós- és hadi seregek állanak kéſzen minden pillantatban, mellyek az Angol fegyvereknek még emlékezetben lévő bajnoki tetteit megújitani képesek. A' Messager des Chambres ezen dologról a' többek közt illy megjegyzést teſzen: „Úgy látſzik, hogy Anglia most is olly erős, olly hatalmas, mint valaha. A' mi ſzázadunkban sokan a' maga-mérséklést feltserélik a' gyengeséggel ezek nem ismérik-meg mind azon segedelem kútfejeket, mellyeket az ollyan Orſzág talál, hol nemes köz lélek uralkodik, és a'melly Constitutiós rendſzer által igazgattatik." (A. Z.)

SPANYOL ORSZÁG.

Kadixból Sept. 26-dikán jelentik: hogy addig Kadix várából a' Franczia hadi seregek tellyesen eltávoztak. A' megſzálló seregnek azon réſze, melly a' ſzárazon fog viſſzamenni, oſztályonként Madrid vidéken megyen kereſztűl Franczia Orſzágba. Sept. 18-dikán a' Franczia sereg' Fő Generálisa, Gudin Vice-Gróf, igen barátságos levél által bútsúzott-el a' Kadixi Spanyol Kormányozó hasonló udvarias Válaſzt adott. A' Kadixi Magistratus hasonlóképpen Köſzönő-írást küldött Gudin Generálisnak.

Gibráltárban, hol a' sárgahideglelés uralkodik, Sept. 20-dikán 210 beteg volt; 24-dikéig ismét 231 megbetegedet. Ezen időben 40 halt meg, és 83 meggyógyult. 25-dikben a' betegek' ſzáma 312-őre ment. Sokan sátorok alatt tanyáznak a' városon kivűl, sokan a' kikötőhelyben álló üres hajókra futottak a' döghalál elől.

AMERIKA.

Guatemalából (Közép Amerikából) nem rég olly tudósítás érkezett, hogy Jun. 18-dikán az ezen Respublika tartományai között, t. i. Guatemala, és San-Salvador között kiütött polgári háború elvégződött, a' békeség aláíratott, 's a' két felekezet' seregeinek bé kellett vala menni San Salvador városába, 's a' mindjárt öſzvehivatandó Con-

gressus' parantsolatinak engedelmeskedni. Hanem most újabb tudósítások azt állítják, hogy ezen békekötés ismét megbomlott, és a' két tartomány között a' polgári háború ismét elkezdődött meg dühösebben, mint valaha.

New-Yorkba Vera-Cruzból Aug. 9-dikéig terjedő levelek érkeztek, mellyek szerént minden Mexikói hajók vasmatskán állottak, és vitorlaköteleiktől megfosztva, kivévén Hermann brigget. A' matrózok elbotsáttattak, és a' szárazon szomorú állapotban élnek, minthogy az Országlószék nekik egy egész esztendei zsolddal tartozik.

A' Globe és Traveller illy czikkelyt közöl: „A' Karthagenai és Kingstoni Ujságok megvalósítják a' háborút Peru, és Kolumbia között. A' déli tartományokban elszéledt seregek mindnyájan parantsolatot kaptak az ősszvegyűlekezésre; és Bolivár fogja őket vezérleni. — Bolivárnak a' fő hatalomra lett felemeltetését a' Kolumbiai tartományok közül felénél többen megünnepelték, hódoló írásokat küldöttek hozzá, 's a't. — Santander haza-árulással, vagy köztsendesség' háboratásával vádoltatik, 's Kukutából Bogotába indúlt, hol Törvényszék eleibe fog állíttatni.

Jamaikából írják: hogy egy Syanyol hajós sereg a' nem rég Spanyol Országból érkezett 2500 katonával Mexiko ellen kiindúlt valami hadi próba-tételre. Ezen hajós tsoport két 74 ágyús línea-hajóból, két fregátából, és tizenkét kis hajóból áll.

A' Havrei Journal Oct. 10-dikén így ír: „A' Spanyol Admirálisnak Labordának utólsó próba-tétele Mexiko ellen, az ahoz tartozó Campeche tenger öblénél egészen füstbe ment. Minthogy a' Spanyol osztálynak a' kiszállásra megkivántató szerei nem voltak, kéntelen volt ezen vizekről ismét eltávozni, hogy a' késő időben elérkezni szokott szélvészeket elkerülje. Laborda még arra sem állott, hogy a' kiszálló seregeket tél idején oltalmazza. Ő tehát a' 2400 embereivel, kikkel meg akarta támadni azon tenger-öblöt, Kubába visszatért.

Különbbféle Tudósítások

A' New-Times Ujság megváltoztatta czím-nevezetét, és most the Morning-Journal nevet vett fel.

A' Gazette szerént Durieu Generális a' Móreában lévő Fr. hadi sereg General-Stabjának Feje, nagyon beteg, 's Franczia Országba vissza fog térni.

Odessából írják Oct. 4-dikén, hogy az előtt való nap estve ott egy línea-hajóra ültek: Fülöp Hesz-szen-Homburgi Hg., Mortemart Hg. Franczia, Dörnberg Grlis Hannoverai, és Báró Palmstjerna Grlis Svéd, Követek, és Várnához indúltak.

Péterváradról Oct. 13-ikán költ tudósítás szerént, Belgrádban az előtt való nap a' Törökök valami nagy győzedelemért ünneplést tartottak.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(34.)

Eggenberger Jósef, Pesti Könyvárosnál a' Franciscánusok Piaczán a' Báró Podmaniczky házban következő, 's több más Könyvek találtatnak:

(Az Árók ezüst Pénzben.)

A' Különös Orvosi Nyavalya — és Gyógyitástudomány' Alapvonatjai. (a' különös Orvosi Pathologia, és Therapia.) Kéfzítette és kiadta Gebhardt Xav. Fer. Orvos Doctor és Professor. Első Darab. 8. maj. Pesten 1828. 3 for.

Utmutatás az Orvosi Gyakorlásra, vagy Bévezetés a' beteg ágya mellett való Orvosi tanitásra. Tanitványai haſznára kéfzítette és kiadta Gebhard Xav. Ferencz. 8. maj. Pesten 1827. 36 kr.

Az Egésséges Emberi Test Boncztudományának Alapvonatjai. Hempel Ad. Friedr. után: németből fordítva Bugát Pál, Orvos Doctor és Professor. 2 Réfz. 8. maj. Pesten 1828. 3 for. 24 kr.

Medicina forensis, vagy Orvosi Törvénytudomány, a' Táblabíró, Bíró, Ügyvédő, Törvénytudó, Törvénytanuló, Orvos, Tanuló-orvos Uraknak fzámókra. Számos Hazai példákkal megvilágositatva, némelly Hazai tudós Orvosoknak dicséretes emlékezetekkel megdiſzesíttetve és Tóldalék Szótár. Szerzé Kováts Mihály, Orvos Doctor etc. 8-vo Pesten 1828. 1 for. 30 kr.

Makrobiotika, vagy az Ember Életét meghoſſzabbitó Mesterség. Szerzé Hufeland Kristof. Fordità és a' Magyar nyelvre való Jegyzékekkel megfzaporità Kováts Mihály. Harmadik Magyar Kiadat. 8. Budán 1825. Kötve 1 for. 12 kr.

Zalán futása. Hős Költemény irta Vörösmarty Mihály. 8. Pesten 1825. kötve 2 for.

Pauly Kár. Magyar Tiſzti Irásmód a' Polgári Igazgatás és Törvénykezés Szótárával. 8. maj. Budán 1827. 3 for.

—— Constitutio Rei Urbarialis Regni Hungariae. 2 Tomi. 8. maj. Viennae. 1817. compactum 5 fl.

Udvardy, gazdasági Földmérő 8. maj. Székes Fejérv. 1825. kötve 2 for.

—— —— Vízmérő. 8. maj. 1827. 1 for. 18. kr.

—— —— Regalatio Tűköre. 8. maj. Pesten 1828. 1 for.

Döbrentey Gábor, Külföldi Színjátékai. 2 Réfz. 12. Kassán 1828. kötve. 1 for. 36 kr.

Fay András' Ujabb Mesei és Aphorizmai. Második kiadás. 8. Pesten. 1828. 1 for. 18 kr.

— o —

Jélentés.

(1) Melly által Quentzer Aloiz Kalapokkal Kereskedő a' Fő Nemességnek, a' Ns. Katonai Karnak és tiſztelt Közönségnek hírűl adja: hogy az ő mostani boltjában, a' Kigyó utſzában Láſzló Király Czímer alatt, a' legillendőbb áron találtatnak, úgymint: Mindenféle Uniformis-Kalapok, és másféle finom, mostani módi, legjobb kéſzűletű ſzövött, Majlandi Selyem-Kerek-Kalapok; úgy libériás, valamint a' mezőre, 's vadáſzatra-való Kalapok; fáin ſzőtt, és borzos Sisakok, továbbá minden-nemű Uniformis- és mostani módi poſztó Sipkák; végre találtatnak nála Kalap-boritékok, tokok, és útazásra való bádokos Iskatulák. — A' venni kivánó Uraságok, kik bizodalmaikkal őtet megtiſztelni méltóztatnak, tapaſztalni fogják Kalap-portékáinak mind jutalmas árát, mind különös jóságát, és tartósságát.

Hirdetmény.

(1) Özvegy Nemes Majerfy Antonia Aſſzonyság oltványos Oskolájában, a' Gödi Puſztán, Pest és Vácz között, egynehány 1000, több eſztendős jeles aſztali Gyümöltsfák, nevezetesen; sokféle Alma-Körtvély, Sárgabaratzk- Őſzibaratzk- Szilva, Tereſznye, Mandola, és Nyaspolya- Fák eladattatnak, Darabját 30 kr. B.B. ſzámlálván — Ugyan ott megſzerződhetnek, kanadai és olaſz Topolyfák, Akátzfák, Acernegundo- és Gleditsea- Fák is, kissebb vagy nagyobb Mennyiségben.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendelésére a' folyó 1828-dik eſztendei October 30-dikán az Arad-Modenai Kamarai Uradalom Praefectusi Iróſzobájában Aradon, az oda való Kamarai Uradalomhoz tartozó Milovai és Konopi erdőkből eſztendőnként esni ſzokott favágás, mellyből 4,000, és ha a' vágás többet ád ki 5,000 öl is bik, 's tölgy-hasáb-fa, a' f. e. 1828 November 1-ső napjától kezdve, a' legtöbbet igérőnek 5 eſztendőre olly feltétel alatt eladatik, hogy a' többet igérő az öl-fát maga rakassa öſzve, és azt tsak Aradon adhassa el; — egyſzer'smind pedig az ezen megvett, és ő általa hajón Aradra ſzállitandó fával, eſztendőnként mintegy 450 öl Urodalmi Deputatumokhoz tartozó bik-fát meghatározott hajó-bér mellett 1829-diki 1-ső Májustól kezdve 5 eſztendő alatt Aradra ſzállitani tartozik. — A' venni, és illetőképpen bérleni kivánok az ez eránt való feltételeket az Aradi Kamarai Praefectusi hivatalban, vagy az Aradi Kamarai Erdő-hivatal Iró-ſzobájában naponként megláthatják, és ha a' Licitatióhoz ſzóllani akarnak, 2,000 for. C. P. Cautiót törvényesen előmutatni tartoznak; — Kik is October 30-dikán 1828. az Aradi Praefectusi hivatal Iró-ſzobájába jelenjenek meg. Költ Budán Oct. 10-dikén 1828.

Bólt Változtatásról való Jelentés.

(2) Alább irt a' Fő Nemességnek, és nagy érdemű Publikumnak azon eránta több eſztendő óta megmutatott bizodalmát alázatosan köſzönvén, egéſz alázatossággal jelenti: hogy a' Báró Brudern házában volt Ezüstműves-Bóltját, azzal ſzembe a' Derra' házába, hol a' Posta hivatal vagyon, által tette. Egyſzer'smind igéri, hogy valamint eddig, úgy ennekutánna is minden erejéből azon leſz, hogy a' nyert bizodalomnak, munkájának mind serénységével, mind pedig pontosságával és jutalmasságával megfeleljen. — Nála külömbféle kéſz ezüst munkák is találtatnak.

Pesten October 23-dikán 1828.

Kriek János
Polgár és Ezüstműves.

Peszéri Puszta Árendába adandó.

(4) A' Ráczkevi Ts. Kir. Familiai Uradalomhoz tartozandó Peszér Pusztának része, melly Rittternek árenda-része volt (Ns. Pest Vármegyében) 1829-diki April. 24-dikétől kezdve, hat esztendőre a' legtöbbet igérőnek árendába adatik. — A' bérleni kivánók ennél fogva (négy száz ezüst forint Bánat pénzzel felkészülve) a' f. 1828-diki October 30-dikán délután három órakor Promontoriumban a' Tisztség Irószobájában megjelenni ne terheltessenek; hol előre is tetszések szerént, akár mikor, az Árenda feltételeit megtudhatni.

Hírdetés.

(2) Méltóságos Báró Orczy Lőrincz Ő Nagysága réſzéről hírűl adatik, hogy a' jövő November 3-dikán Licitátió által három egymás után, folyó eſztendőkre, Heves Vármegyében helyheztetett Tomai Puſztában több réſzek ki-adandók Árendába. ú. m.

1-ſzör 3000, azaz három ezer holdból álló Puſzta, mellyen Szolnokból Debreczenbe járó Orſzágút kereſztül vág, van rajta alkalmatos lakó ház, 's istálló.

2-ſzor 880, azaz nyolczſzáſz nyolczvan holdból álló Puſzta, ezen hasonlóan kereſztül vág a' fen említett Orſzágút.

3-ſzor Ugyan ezen Puſztán, az Orſzágútban lévő hét ſzobából,

egy konyhából, kamarából, 's pinczéből álló Vendégfogadó, mellette lévő nagy állással eggyütt.

Az esztendő kezdődik 1829-dik esztendő Aprilis hónapnak 24-dikén. Bővebb tudósítást lehet venni, 's a' fel-tételeket megtudni T. Abádon a' Számtartóságnál. A' Licitátió tartódik a' fentírt napon dél előtt, T. Abádon, a' Méltóságos Uraság házánál.

Duschel János és Társa

Paszománt, és mindennémű Kalap-Süveg- és Sapka-Portékákkal Kereskedők Pesten.

(2) Ezennel minden tisztelettel jelentik, hogy a' Váczi Utszában „A' Magyar Korona" czím alatt lévő boltjokban következő portékák legillendőbb árron találtatnak eladandók; úgymint: Mindenféle Arany-, Ezüst- és Selyem-, Katona- Uniformisokra-, Liberiára-, Misemondó Ruhákra és Mobiliákra való Leoni vagy sík-Paszomántok; — Arany-, Ezüst-, és Leoni vagy sík- Tsipkék; — Arany és Ezüst Fonyások, Sinorok és Tzafrangok, valamint több e' féle Bojtok, Rojtok, Makkok vagy Galatsinek, és Gombok; — Port' d' Epeek, Csákó-, és Kalap-Rózsák; Válltsömbök, Kamarás és Kanonok Bojtok; — Pluviale-, és Dalmatika Tsüggők. — Epauletek, Arany-, Ezüst-, és Leoni vagy sík-Poliok és szőtt munkák vagy Kreppinek; — mindenféle Katona-Uniformisra, Civilis ruhára, és Liberiára való Arany és Ezüst Himzések. — Ezeken kívül a' Mise Mondáshoz szükséges mindenféle Ruhák és eszközök, Csákó- Tarsoly- Kard- Pantallér- 's Puska szíjjak vagy paszomántok. — Himzett és Himzetlen Bőr Ellenzők; Csákó Lántzok, Kardszíj horgok, Granátok, Kalaptsatok, Kokárdok és Tollforgók.— Találtatnak nem külömben viaszkos Tafoták, Keztyük, Nyakravalók, valamint is Érdempénz- és Kalap-pántlikák, — Selyem és Tevefzőr Övek. — A' legújabb módi szerént készült Nyúlfzőr-, selyem, finom, és közönséges, Vadászati és szürögat Idősebbeknek és Gyermekeknek való, úgy nemkülömben Katona-, Civilis-, Liberia hosszas-, Kerek-, Szegletes- és Pattantyús- Kalapok. Ezeken kívül mindenféle Uniformis és Civilis Sapkák, Papoknak való Quadratumok, Kaputziumok, és Kamaurák is. —

Püspöki Ornátushoz tartozó eszközök úgymint: Monstrantziák, Infulák, Pacificalék, Kehelyek, Temjénezők Tömjéntartókkal eggyütt, Lámpák és Lámpások, 's t. e' féle a' hozzá szükséges Tokokkal, Betakarókkal és Bórítékokkal eggyütt.

Itten vagyon egyszersmind a' Leoni vagy síkból különösen készített Paszamántok, Tsipkék, Fonyások, Pillangók és Poliom-Fabrika Készítményeinek Lerakó-Helye vagy Depója. —

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(35.)

Pesten, Szerdán, Mind Szent Hava 29-dik napján 1828.

Érverés.

Szökdétselve kerény a' vér ereidbe'; mutatja,
Gyors-e, vagy ellenben lassu folyása legyen.
Munkálkodni ne szünj, 's a' vért ébreszteni; tünyán
Nyálkás sürü leszen, 's majd nyavalyákat okoz.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáfz. K. Felsége a' Ts. K. Fő-Kamarás Úrhoz, Czernin Gróf-hoz, mint a' Ts. K. első Fő Udvari Mester Helytartójához Oct. 18-ikán botsátott kegyelmes Kabinéti-Irásánál fogva, Méltóságos Tolnai Gróf Festetics Jósef Albert Urat, ki eddig Ő Tsáfz. K. Fő Herczegségénél a' Nádor-Ispánynál fzolgáló-Kamarás volt, ugyan Ő Fő Herczegségének Fő-Udvari Mesterévé nevezni méltóztatott.

Továbbá ugyan azon nap Czernin Grófhoz botsátott Felséges Kabinéti Levélnél fogva, Thurn és Valsassina Grófnét, fzületett Bánffy Grófnét, Palota- és Tsillag-Kereſztes Dámát, Ő Ts. K. Felsége, Mária Ts. K. Fő Herczegnének Ő Ts. K. Fő Herczegsége' a' Palatinus' Hitvesének Fő Udvari Mesternéjévé kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

Octob. 20-dikán a' Pannon hegyén meghalt Méltóságos és Fő Tiſztelendő Novák Chrisostomus Úr, a' Pannon hegyi Sz. Márton jeles Fő-Klastromának, valamint a' Magyar orſzági Koronához tartozó egyéb Klastromoknak Fő Apátura, és örökös Praesidense, Királyi Tanátsos, életének 85-ik eſztendejében.

Vízaknáról Oct. 7-dikén (az Erd. Híradó ſzerént) írják: hogy az oda való határra is megérkezett Sept. 30-dikán a' Sáska, és az oda való még ſzedetlen török-búzát ellepte; más nap pedig azt még nagyobb sereg követte. Oct. 5-dikén a' föld népe kiment annak puſztítására, és délelőtti 9 óráig 85 zsákot töltött meg, más nap 320 zsákot. (Szigetről Marmarosból Oct. 11-ikén irják, hogy ott is kezdett a' Sáska ſzállongani, sőt a' ſzomſzéd-Kő nevű hegyen tsapatonként is mutatta magát; de hihető hogy a' hidegebb éghajlatot nem kedvelvén, ismét viſzſzatért.)

Ő Ts. K. Felsége a' K. Kamarai Számoló Hivatalban T. Pauler

Antal Úrnak Exactorrá lett felemeltetése által megüresedett Vice-Exactorságra Suppini Antal Urat, eddig a' Temesi Kir. Kamarai Admintstratiónál volt Exactort, méltóztatott kinevezni.

Hadi Tudósítások.

Rendkivűl való úton érkezett a' Várnai tenger-öbölből azon előre való jelentés, hogy Sept. 29-dikén (Octob. 11.) reggel az Orosz hadi sereg Várnának birtokába jutott, minekutánna az őrizetnek egy része kegyelemre magát megadta, a' másik, a' Kapudán Basa alatt, hadi fogságba esett.

Az Odessai Journal' toldalékjában Oct. 11-dikén illy előbbi hadi tudósítások találtatnak:

Sumlától Sept. 28-dikától fogva Oct. 3-dikáig.

Sept. 28-dikán reggel keményen kezde az ellenség reánk tüzelni a' sánczaiból. Ugyan akkor a' lovassága nagy erővel nyomúla jobb szárnyunk ellen. Sysojeff Gen. Major a' Kozák Regementek' tartalékseregével ellene indúla, és azon iparkodott, hogy a' mi batteriáink' ágyui alá tsalogassa. Dél tájban a' Török reguláris gyalogságot, és lovasságot külde azon osztály' segítségére, melly reggel ellenünk indúlt vala; de a' mi batteriánk' tüzelése tsak hamar Sumlához visszatérni kénszeríté az Ottománi seregeket.

Más nap tsak nehány ágyúlövést váltottunk az ellenséggel.

Oct. 2-dikán az ellenség a' Szilisztriai útra 4000 gyalogot, 5000 lovagot, 's 14 ágyút külde, olly észrevehető czélból, hogy elvágjá az útját egy Uhlánus brigádának, melly Nabel Gen. Major alatt azon úton felénk jött. Gróf Orloff Elek Gen. Adjutánsra volt bízva, hogy az Ottománok szándékát elrontsa. Ő tehát Kadi-Kiöi falu felé indúlván 4 batalion gyalogsággal, az első lovas vadász osztállyal, és 10 ágyúval, az ellenségnek egész figyelmét magára voná, és az ő ellene szegezett ágyút elnémítá. Ezen fordúlás' alkalmatosságával Nabel Gen. Major, minekutánna a' Török lovasságot visszaverte, Orloff Gróffal magát eggyesítette.

Várnától Oct. 1—5.

A' vár' sánczai alá ásott mináket szerentsésen elkészittettük; és egy-gyiket 3-dikán, a' másikat 4-dikén sütöttük-el. Az első, melly Várnának éjszak felől való bastyája alá volt ásva a' tengerhez közel, az ásóknak nem nagy bajba került. Ennek tökélletes foganatja volt, és a' vár' falait, mellyeket általa le akartunk dönteni, a' vár-árkába zuhantá. A' másikot Schilder Obester az ellenségnek kemény tüzelése alatt ritka vakmerőséggel ásatta, és meg is töltette. Sőt az ellenség valamit vett is észre; mert négyszer rohant éjjelenként arra, de mindenkor visszaveretett. Végre tegnap délután 3 óra tájban igen jól esett-ki a' fellobbantás. — Igy a' vár falain nagy nyílás tamadt.

Omer-Vrione serege a' Sept. 30-iki tsata után nem mozdult meg, noha, a' mint látszik, segítsége ér-

kezett. Mi is megſzaporítottuk Bistrom Grlis' oſztályát, és az ő állásánál új sánczokat ásattunk. Minden rendelések meg vannak téve, hogy az ellenség semmi segítséget bé ne vihessen Várnába.

Eugén Würtembergi Hg. elhagyván Hadsi-Haſſzán-Laari állását, Osmantsik felé indúlt. Hogy az ő oſztálya Bistrom Generálissal öſzveköttetésben legyen, 's ennek jobb ſzárnyát fedezze, Báró Dellinghausen Gen. Major Paynardsi falút megſzállotta.

A' bővebb Oroſz hadi tudósítás Várna' bévételéről illy értelmű, Oct. 11-dikén:

„Az Oroſz hadi sereg' erőlködéseit Várna' falai alatt végre ſzerentsés következés koronázta-meg. Ezen nagy fontosságú vár ma reggel kegyelemre magát feladta, és már a' mi seregeink benne vannak. A' várnak minden feltétel nélkűl való által-adatását azon nagy réműlés okozta, mellyet Oct. 7-dikén éjjel egy maroknyi katonaságunk' vakmerősége az egéſz városban elterjeſztett, midőn az a' várba bétolakodott vala. Olly nagy volt a' lakosok' elréműlése, hogy még az nap estve alkudozni kezdettek, és a' vár a' maga megadása felől ſzándékát kinyilatkoztatta. Ezen conferentiák' következésében Jussuf-Basa maga ada példát a' katonáinak, midőn az egyenesen ő alatta lévő sereggel a' mi táborunkba jöve, 's katonáinak azt parantsolá, hogy minden eggyezés nélkűl rakják-le fegyvereiket. Ezen példát a' múlt éjjel, és ma reggel az őrizetnek nagy réſze követte. A' Kapudán-Basa egyedűl, az ő ſzemélyéhez hív kevés katonasággal a' fellegvárba vette magát, hol őtet seregeink elfogták, mellyek legkissebb ellentállás nélkűl, muzsika-ſzóval, és lobogó záſzlókkal mentek-bé a' falak' nyílásain a' városba. Előlmentek e' 13, és 14-dik gyalog vadáſz Regementek; azután a' gárdának sánez-ásó batalionа, 's utánna az Ismailoffsky gárda-Regementje.

„A' Tsáſzár megvizsgálta mind a' várvívására intézett munkánkat, és tsudálta azon nehézségeket, mellyeket Várna előtt kivált az utólsó napokban meg kellett győznünk. Midőn Ő Felsége a' futó sánczokból kiment, felhágott a' falakon nyitott résre, 's a' várnak minden megtámadtatott réſzeit által nézte.

„A' foglyoknak egy értelmű vallása ſzerént eleinte Várna' őrzőserege a' fegyveres lakosokkal eggyütt 22,000 emberre telt, most tsak 6000 van. Külömben még voltaképpen nem tudjuk mennyi martalékot, mennyi hadi ſzereket, és eleséget, hány foglyot nyertünk."

A' Geismar Grlis, és a' Viddini Basa között Csorojnál Sept. 26-dikán történt tudva lévő tsatáról illy utóbbi tudósításunk vagyon:

„A' Viddini Vezér-Basa három két-lófarkú Basával, és 26,000 fegyveressel, 's 30 ágyúval Sept. 26-dikára virradó éjjel Kalafattól

)(*

Krajóva felé megindúlt, hogy az Oroſzokat, mint egy hivatalos írásban maga jelentettet, útjában semmivé tegye.

„Geismar Grlis tudósítást vévén, hogy az ellenségnek egéſz hadi serege a' Boelesti-i síkon egygyütt van, a' Basát megkínálá az ütközettel, ki is azt elfogadá. A' tsata Sept. 26-dikán délután 2 órakor kezdődött. Az ellenség 30 ágyúból ſzórta a' halált, és a' hadhoz ſzokott, valamint ſzámos lovassága több ízben nagy erőlködéssel próbált általtörni sorainkon; de mindenütt viſſzanyomatván, alkonyodatkor a' már felhányt sánczokba viſzſzavoná magát. A' mieink előnyomúlának, az Ottománokat a' setétben megtámadák, 's azonnal rettenetes leve a' tsata-zaj, az ellenség' táborának lángja a' viaskodóknak fáklya gyanánt ſzolgála. A' Török lovasságnak nagy réſze, és sok gyalogok a' setétben legnagyobb zavarodásba esvén, futásnak eredének; a' megmaradtak a' lakosok' földalatti kunyhójikban bézárkozván, igen keményen védelmezték magokat, és többnyire inkább kivántak a' lángok között elveſzni, mintsen magokat megadni.

Hét ércz-ágyú, 24 záſzló, minden sátorok, és az ellenségnek minden poggyáſza nagy rakás eleség, és hadi ſzerek, a' Viddini Basának tltkos levelei, és 500 fogolynál több kerűle hatalmunkba. — Ezek azon nevezetes napnak martalékai, mellyen 4000 Oroſz legalább hatſzor annyi ellenséget tellyesen megvert, és Oláh Orſzágot a' rettenetes bétsapásoktól megmentette.

GÖRÖG ORSZÁG.

Szmirnába Sept. 23-dikán illy tudósítások érkeztek Móreából: Sept. 3-dikán Ibrahim Basával az ő attya, és Codrington között Aug. 9-dikén Alexandriában köttetett Eggyezést a' Móreából való kitakarodás eránt, a' három Admirális, kik az előtt kevéssel gyültek vala öſzve a' Navarini kikötőhelybe, olly megjegyzéssel közlötte, hogy 14 nap alatt seregei közűl 6000-nek már útban kell lenni a' viſſzamenetelre; hogy tovább minden Görög foglyokat azonnal ki kell adni. Ibrahim azt veté ellene, hogy 27 ſzállító hajón (annyi érkezett volt akkoráig meg Alexandriából) nem fér-el 6000 ember, a' nélkűl, hogy az általſzálláskor veſzedelem ne érje; az Admirálisok megmaradának kivánságok mellett, és azzal fenyegették, hogy külömben az eleséget viſſza-tartóztatják, mellyet az Egyiptomi ſzállító hajók hoztak; ezt valósággal az Admirálisok zár alá tették, és Ibrahimnak, 's az ő hadi seregének a' minden-napi ſzükséges eledelt naponként adták-ki.

Sept. 7-dikén a' három Admirális, és Baki-Efendi között, ki Ibrahim Basának meghatalmazott Bíztosa volt, illy ſzóbeli eggyezés köttetett az Ibrahim' seregeinek hajókra ſzállítása eránt: „1.) Kedden, Sept. 9-dikén, kezdődik a' seregek' béſzállása a' hajókra, a' lovakkal, és poggyáſſzal eggyütt. 2.) Minthogy

a' beſzállított lovak' ſzámára semmi abrak nints itt, Zantéból 500 árdeb rozsot, és árpát hozatnak, melly ott a' lerakóhelyben áll. 3.) Minthogy a' seregek el nem mehetnek mind az első oſztállyal, Ibrahim Basának ſzabadságában fog állani egy hajójáról eleséget venni, hogy napról napra táplálhassa azon seregeit, mellyek tsak a' második Egyiptomi hajós oſztály' megérkezésekor indúlhatnak-el. 4.) Minthogy Ibrahim Basa 3—400 beteget hagyott Patráſzban, egy vagy két hajót elküldhet oda azoknak elhozósása; ő arra kötelezi magát, hogy ezek közűl egy hajó sem ſzállit ki eleséget a' várba. 5. A' seregeknek hajókra ſzállítása Navarinnál esik-meg; és mivel nyilván ki van kötve, hogy egy Görög foglyot sem ſzabad elvinni, ennél fogva Tiſztek (Európaiak) tolmátsokkal eggyütt leſznek jelen a' rakodás helyén, hogy meglegyenek győződve ezen rendelés' tellyesítése felől. 6.) A' hajókra ſzállás, melly 9-dikben kezdődik, ſzakadatlanúl fog folytattatni, ha tsak a' tenger' állapotja nem ellenzi. 7.) Semmi ſzín alatt nem ſzabad több eleséget a' hajókból kihordani, tsak a' mennyi ſzükséges a' második hajós oſztályt váró, 's addig ott maradó seregek' ſzámára, 's a' mennyi éppen arra van határozva.

Ezen Eggyezésnél fogva Sept. 9-dikén elkezdődött a' seregeknek hajókra ſzállítása, és 16-dikban elindúlt az első oſztály (egy, a' Navarini nagy veſzedelemből megmaradt línea-hajó, és 27 ſzállító hajó) 5500 emberrel, Syrene Franczia fregáta, és két Angol hajó kisérete alatt. A' táborban még 14,000 Arabs volt; ezek közűl Ibrahim' állítása ſzerént, még 12,800 embernek kellett Alexandriába menni, és a' megmaradt réſznek (1200 embernek) az Alexandriai Kötés ſzerént, a' Móreai várakban maradni, melly váraknak általadatását azonban a' Franczia Vice-Admirális de Rigny sürgetve kivánta, noha arról egy ſzó sem volt az említett Eggyezésben.

Maison Grlis seregeiből 2000 ember mindjárt a' kiſzállás után, ſzorosan békerítette Koront, mellyet 1500 Török védelmez, 's valami egy hónapra van elesége. Rigny Admirális reménylette, hogy ezen várat minél hamarább általadják a' Franczia seregeknek. 15-ikben 4000 ember tartotta zárva Navarint, és Modont; 3000 ember ugyan a' végből Patráſz felé indúlt; Ibrahim' elmenetele után mindjárt a' tenger felől is igen ſzorosan bézárták mind a' várakat, 's igy kénſzeríteni fogják a' magok' megadására. A' Görög foglyok már kiadattak a' ſzövetségeseknek.

Sept. 16-dikán egy Franczia fregáta 19 ſzállító hajóval Toulonból érkezvén, 3—4000 emberrel a' Navarini öbölbe béereſzkedett. Ezután két órával az Admirálisok Ibrahimnak azt izenék: hogy ezen (Franczia) ſzállító hajókra tüstént ſzállittson bé két Regementet, 's küldje Alexandriába. Ibrahim ezt felelé: az Aug. 9diki Eggyezésben kikötve van, hogy seregeinek haza költöztetése Egyip-

tomi ſzállító hajókon essék meg. Az Admirálisok így válaſzolának: Ha nem akar, az eleséget viſſzatartóztatják. A' mint mondják, Ibrahim ezen való fájdalmában, mérgelődésében, és megaláztatásában megbetegedett.

Sept. 17-dikén egy másik Franczia sereg-oſztály is megérkezett a' Koroni öbölbe 22 ſzállító hajón, egy línea-hajó, egy fregáta, és egy brigg által kisértetve. Már valami 16—17,000 ember lehet Móreában.

Sept. 18-dikán a' Cerigottói vizeken már lehetett ſzemlélni az Egyiptomi második hajós oſztályt.

Anconából Oct. 8-dikán költ tudósítás ſzerént az előtt való nap egy Oroſz Tsáſzári korvet, Navarintól jövén, az említett kikötőhelybe érkezett. Ez egy Kurírt ſzállított-ki a' ſzárazra ki az Oroſz V. Admirálistól Heyden Gróftól hivatalos leveleket viſzen az Oroſz Tsáſzárhoz, a' mint a' hír tartja, azon jelentéssel, hogy a' Meſſzéniai várak általadattak a' Franczia seregeknek.

A' Moniteur Oct. 15-dikén illy tudósításokat közöl Móreából: „Móreából Sept. 20-dikán indúlt hivatalos tudósítások jelentik: hogy Ibrahim seregei folyvást költözködnekel. — Az Egyiptomi második sereg-oſztály kiséret mellett elindúlt. — Rigny Admirális adott ſzállítóhajókat arra, hogy az eltakarodást siettesse. — Maison Grlis a' Meſzſzéniai várak körűl tanyázik. — A' Törökök hajlandóknak látſzanak az Egyiptomiak' példáját követni, és Móreát elhagyni. Sept. 25-dikén 5—600 Török indúlt Ruméliába."

AMERIKA.

Oct. 10-dikén reggel Londonba tudósítások érkeztek Déli Amerikának külömbféle réſzeiből, nevezetesen Bogotából Jul. 27-dikéről, és Karthagenából Aug. 10-dikéről: Peru ellen a' Had-izenet egéſz Kolumbiában kihírdettetett; ebben igen tüzes hangon az mondatik: hogy Peru Kolumbiának köſzönheti fenlétét, melly a' régi Spanyolokat kitolta a' Perui birtokokból, és Peruban a' békeséget helyre állította; Kolumbia vérét, és kintsét elfetsérlette Peruért, 's azt most Peru a' legotsmányabb háladatlansággal köſzöni-meg, midőn a' Kolumbiai polgárokat Peruban elnyomja, 's az Orſzágból kiveri; sőt a' Kolumbiai tartományra (Guayaquilra) ütnek a' Peruiak. — A' Boliviai tudósítások Máj. 22-dikéig terjednek. Sucre Generális ezen Respublikának Praesidensi méltóságát, és fő Vezéri hivatalát letette, minthogy az utólsó pártütés' alkalmatosságával kapott sebjei miatt egéssége nagyon meggyengűlt; az utánna következő, Don Urdinenca, egy kis ſzámú sereggel elindúlt volt, hogy megütközzék a' Peruiakkal, kik 5000 emberrel la Paz mellett állottak. — A' Közép Amerikából érkezett tudósítások megvalósítják azt, hogy ezen Respublikának két tartománya között, t. i. Guatemala, és San-Salvador között ismét kiütött a' háború. Az ellenségeskedések ismét Jun. 30-dikán elkezdődtek. — Mexikóból Londonba Aug. 8-dikáig terjedő tudósítások érkez-

tek. Bravo Grlis, Barragan Grlis (Vera-Cruznak volt Kormányozója) és mintegy 50 öſzveesküdt hajón Limába, és Chiloe ſzigetekbe mentek. —

Külömbbféle Tudóſitások.

A' Toulousei Kardinális Érsek Franczia Orſzágban az Egyházi Ministernek, az Aug. 30-diki Királyi Rendelésnek végre hajtására nézve a' Papi alsó Oskolák eránt, illy hangon válaſzolt: „Kegyelmes Úr, a' II. Kalixtus által 1120-dik eſztendőben az én familiámnak adatott jelſző ez: Etiamsi omnes, ego non (ha mindnyájan is, de én nem) Ez az én lelkiismeretemnek is jelſzava. Van ſzerentsém a' Királyi Ministert illető tiſztelettel lenni. † A J. Kardinális, Toulousei Érsek." — Clermont-Tonnere Kardinálisnak ezen írása a' Királynak annyira tetſzése ellen volt, hogy Ő Felsége az első Kamarás által neki tudtára adatná, hogy a' Kardinális jelenjék-meg az Ő Felsége' ſzíne előtt.

Párisban Oct. 15-dikén a' kenyér árra feljebb emeltetett.

Fabvier Obester Oct. 12-ikén reggel Párisba érkezett.

A' Franczia külső dolgok Ministere, Gróf Laferronays, a' Tseh orſzági ferdőkből Párisba viſſzatért, és útjában Oct. 13-dikán Karlsruhén ment kereſztűl.

A' Nápolyi Királyi hajók, mellyek a' Tripolisi rablók ellen a' kereskedés oltalmazására vannak kiküldve a' közép tengerre, már két Tripolisi hajót fogtak-el.

A' Londoni Borzében Oct. 9-dikén olly hír futamodott-el, hogy az Orſzáglóſzék a' Kelet-Indiai Társaságtól haladék nélkűl annyi Salétromot kíván, mennyire az magát kereskedési ſzabadságának megnyerésekor írásban kötelezte; ezen hírre a' Státus-adós leveleinek betse 80 font St. leſzállott.

A' Londoni új Univerſzitást megnyitották már, és pedig az oktatásokat az Orvosi hallgató palotának megnyitásával kezdették. A' Courier a' Professor Úrnak tudománybeli előadásait ditséri, de a' morális oktatással nints megelégedve.

Octob. 9-dikén a' Franczia Királyi Nagy-Követ a' Szent Széknél, Chateaubriand Vice-Gróf, Romába megérkezett.

Civitavechiából jelentik: hogy Oct. 3-ikára virradó éjjel két Tripolisi Sóner-hajó a' Torre Chiarucciai vizeken Vittoria nevű Nápolyi kereskedő brigantint, melly Marſzelyből jött, elfogta. A' Kapitány 12 emberrel és egy útazó Spanyol aſſzonnyal eggyütt olly ſzerentsés volt, hogy egy salupon magát megmentette, és Civitavechiába futott.

Mothe Úr, ki mint a' Franczia Orſzáglóſzék Ágense a' Móreából érkező 's Párisba menő Kuriroknak tovább küldésére Anconában fog lakni, oda megérkezett Párisból.

Erdélyből írják: hogy ſzarvas marhát, és sertést ismét eleget hajtanak Olah Orſzágból ki Erdélybe, a' mi nem történt, mióta ezen Fe-

jedelemséget a' Muſzka megſzállotta.

Stájer Orſzágban a' f. Oct. 15-dikén tartották a' ſzokott eſztendei Orſzág gyűlést Grätzben a' ſzokott ſzertartással.

Sir Codrington megérkezett Londonba; nem igen nagy megkülömböztetéssel fogadták; Oct. 10-dikén az Admirálisság' Lordjainak tanatsába bévezették, 's ott sokáig maradt az Admirális.

Sz. Pétervárában Oct. 8-dikán a' Taurisi palotában az öreg Tsáſzárné' és a' Korona Hg. jelenlétében fényes Te Deum tartatott Akhaltsike várának megvételéért. Az Isteni tiſztelet után az ellenségtől elvett záſzlókat a' fő utſzákon körűl hordozták. Estve az egéſz város ki volt világosítva.

Azon summa pénzek, mellyeket Persia az Oroſznak fizet, a' mi az aranyat illeti, most réſzenként érkeznek Sz. Pétervárába; az ezüstöt réſzint vízen, réſzint ſzárazon ſzállitják oda. Az arany között ſzokatlan nagyságu vert pénzek találtatnak. Hihető mindenikből egy-egy példa megtartatik.

Franczia és Burkus Orſzág között Eggyezés köttetett a' gonoſztévő ſzökevény katonáknak költsönös kiadatása eránt. Franczia réſzről meghatalmazott Biztos ezen Eggyezés' kötésére volt Gróf la Ferronays Minister, Burkus réſzről a' Követ, Báró Werther.

Az Algiriak Kadixtól nem meſzſze egy Franczia brigget elfogtak, Tangerbe vitték, 's a' rajta lévő emberekkel felette keményen bántak, úgy hogy tsak a' Szárdiniai Consul' közben járásának köſzönhetik életöket. Az Algiri kikötőhelyeket (Algirt, Bonát, és Orant) majd nem is tartják bézárva a' Franczia hajók.

Tudományos Jelentés.

Méltán megérdemli az ajánlást ezen czímű munkátska: „Orvosi Értekezés a' Köſzvényről." — Ezen Értekezést Felső-Eőri Doctor Cseresnyés Sándor Úr, most Püspök Makó városnak Physicusa, 1826-dikban azon alkalmatossággal kéſzítette, midőn az Orvos Doctori rangra emeltetnék; és nem tsak azért megérdemli a' köz figyelmet, hogy Magyar nyelven van írva, hanem azért is, mert az említet Betegségnek nemeit, ſzármazását, változásit, és gyógyítása módját a' legtudósabb, 's újabb Orvosok' tanítása és tapaſztalása ſzerént előadja, sőt tulajdon tapaſztalásaival is tetézi. Ára 24 kr. ezüstben. Találtatik Pesten Eggenberger, Miller, 's egyéb Könyváros Uraknál.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Octob. 24-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 40 kr. Kétſzeres 5 forint 10 kr. Rozs 4 for. 10 kr. Árpa 2 for. 48 kr. Zab 2 forint — kr. Kukoricza 2 for. 10 kr. Köles — for. — kr. Köles kása for. — kr.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(35.)

Bólt-Változtatás.

(1) A' Ts. K. privilegyiált Gácsi gyapjú- ſzövet,- és fain Poſztó Fábrika, mellynek Factora Pesten Kubovich Vincze Úr, ezennel jelenti: hogy az eddig a' Mocsonyi házában a' Váczi útſza végénél volt Lerakó-helyét által ellenbe a' Fézli házába által-tette; egyſzer'smind ajánlja legjobb hazai kéſzítményeit, ú. m. Poſztóját, Satinettjét, Cirkáſſzát gyáſz-ruha-materiáját, és úgy nevezett Harrass Gespunst fonalát.

Azon Portékáknak, mellyek réf ſzámra adatnak, meghatározott árrok a' rajtok lévő Fabrikai ón-petséten találtatik reá nyomva. Reménylhetni, hogy a' hazai kézi művek, és kéſzitmények valahára nagyobbra fognak betsűltetni a' külföldieknél.

Könyv-Hírdetés.

(1) Melly ſzerént közhírré tétetik, hogy ezen czímű munka: Két Értekezés a' terh-ſzekerekről, útakról, és azon kérdésről: „valljon a' hajókázható-csatornák,-vas,-és töltött-útak közül, mellyiknek, és mitsoda esetben kelljen az elsőséget adni?" annak megvizsgálása után: „a' Moldva-Vizét lehessen-e a' Dunával hajókázható-Csatorna által egyesíteni?" kidolgozta Vitéz Gerstner Ferencz, a' Ts. K. Austr. Leopold Rend' Vitéze, Ts. K. Professor, a' Vízi-Épités' Igazgatója, és több Tudós-Társaságok Tagja 's a't. — magyarázta, 's haſznos Jegyzésekkel és egy Toldalékkal a' Vas-Útakról megbővitette Vargha János, Diplomás Földmérő, és a' Kir. Magyar-Orſzági Épitő Fő-Igazgatásnál Rend. Praktikáns. — Most a' legközelebbi Leopoldi Pesti vásárra okvetetlenül elkéſzűl egéſzen; a' midőn a' Titt. Előfizetők példányaikat az illető helyeken megkaphatják. Ezentúl a' Könyvárra 4 for. léſzen V. Czédulában, 's árultatni fog Pesten Eggenberger Jósef Könyvárosnál, Budán pedig mindjárt a' Hídon felül a' 81-dik ſzám alatt, Piſztóri Házban, Bosnyák István Könyvkötőnél. Budán October 25-dikén 1828.

Vargha János
Ingénieur.

— o —

Jelentés.

(1) A' Méltóságos Báró Orczy familia' Kertésze Ns. Bene Gergely Pesten jelenti, hogy nála akár kissebb, vagy nagyobb Kerteknek elkészítésére, vagy beültetésére kivántató külömbféle hazai és külföldi fák, és tsemeték; úgy nem külömben Allékhoz kivántató fák, külömbféle virágok, és gyökerek a' legillendőbb áron nála megrendeltethetők. Minthogy pedig a' fáknak nagyobb része távul vagyon, azoknak megrendeltetését előre jelenteni kéri.

Szarvas Marha eladás.

(1) Ts. Fejér Vármegyében fekvő Perkáta nevű Helységben mintegy 106. darab részerént Gulyabéli, részerént Csira marhák nem tsak levágásra de tenyésztetésre is alkalmatosok öszvessen, a'vagy egyenként minden órán eladandók. A' megvenni kivánok ez eránt a' Perkátai Gazdaságbeli Hivatalnál értekezhetnek.

Hírdetés.

(1) Az Izsáki Posta Státió eladandó. Kinek azt megvenni szándéka volna, ne terheltessék magát jelenteni az oda való Posta-Mester Urnál.

Jelentés.

(2) Melly által Quentzer Aloiz Kalapokkal Kereskedő a' Fő Nemességnek, a' Ns. Katonai Karnak és tisztelt Közönségnek hírül adja: hogy az ő mostani boltjában, a' Kigyó utszában László Király Czímer alatt, a' legillendőbb áron találtatnak, úgymint: Mindenféle Uniformis-Kalapok, és másféle finom, mostani módi, legjobb készűletű szövött, Majlandi Selyem-Kerek-Kalapok; úgy libériás, valamint a' mezőre, 's vadászatra-való Kalapok; fáin szőtt, és borzos Sisakok, továbbá minden-nemű Uniformis- és mostani módi posztó Sipkák; végre találtatnak nála Kalap-boritékok, tokok, és útazásra való bádokos Iskatulák. — A' venni kivánó Uraságok, kik bizodalmaikkal őtet megtisztelni méltóztatnak, tapasztalni fogják Kalap-portékáinak mind jutalmas árát, mind különös jóságát, és tartósságát.

Hirdetmény.

(2) Özvegy Nemes Majerfy Antonia Asszonyság oltványos Oskolájában, a' Gödi Pusztán, Pest és Vácz között, egynehány 1000, több esztendős jeles asztali Gyümöltsfák, nevezetesen; sokféle Alma-Körtvély, Sárgabaratzk- Őszibaratzk- Szilva, Tseresznye, Mandola, és Nyaspolya- Fák eladattatnak, Darabját 30 kr. B.B. számlálván — Ugyan ott megszerződhetnek, kanadai és olasz Topolyfák, Akátzfák, Acernegundo- és Gleditsea- Fák is, kissebb vagy nagyobb Mennyiségben.

— o —

Bőlt Változtatásról való Jelentés.

(3) Alább irt a' Fő Nemességnek, és nagy érdemű Publikumnak azon eránta több eſztendő óta megmutatott bizodalmát alázatosan köſzönvén, egéſz alázatossággal jelenti: hogy a' Báró Brudern házában volt Ezüstműves-Bóltját, azzal ſzembe a' Derra' házába, hol a' Posta hivatal vagyon, által tette. Egyſzer'smind igéri, hogy valamint eddig, úgy ennekutánna is minden erejéből azon leſz, hogy a' nyert bizodalomnak, munkájának mind serénységével, mind pedig pontosságával és jutalmasságával megfeleljen. — Nála külömbféle kéſz ezüst munkák is találtatnak.

Pesten October 23-dikán 1828.

Kriek János
Polgár és Ezüstműves.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírűl adatik, hogy folyó eſztendei November 3-dikán dél előtti 10 órakor Aradon a' Kamerális Praefectusi Cancellarlában Kótyavetye fog tartatni, az Executio útján, a' Ts. Kir. Katonai Pénz-tár réſzére elfoglaltatott Scherfenieder János Majorjának bérbe adása eránt; ez áll, egy Épűletből, mellyben van két lakó-ſzoba, egy konyha, egy le-rakóhely, továbbá egy pincze 4—500 akó borra való, egy konyha kert, egy gyümöltsös kert, és egy kápoſztás kert; egy eſztendőre fog Árendába adatni, t. i. Aprilis elsőjétől fogva 1829, Martius végéig 1830. Ennél fogva az árendálni kivánók ſzükséges Bánat pénzzel felkéſzűlve meghivattatnak ezen Licitatióra.

Költ Budán October 8-dikán 1828.

Hírdetés.

(3) Tekintetes Nemes Békés Vármegyében helyheztetett Szarvas Mező-Városában, Három Negyed réſzt magában foglaló Kortsmáltatási Jus több Kortsmákban, a' hol eſztendő által Bor, Pálinka, és Ser folyvást ſzabadon mérettethetik az 1-ső Jan. 1829. három egymás után következő eſztendőkre, a' most folyó eſztendei első Novemberben tartandó Licitatió által Árendában ki adandó léſzen. A' kik tehát azt ki árendálni ſzándékoznának, a' fennt írtt November első napjára Szarvasra, ezennel meghivattatnak, a' hol, előre is, a' ſzokott Bánat pénz letétele mellett, a' további feltételeket a' Méltóságos Uraság Házánál bővebben megtudni lehet.

Szarvas October 10-dik 1828.

— o —

Hírdetés.

(3) Méltóságos Báró Orczy Lörincz Ő Nagysága részéről hírűl adatik, hogy a' jövő November 3-dikán Licitátió által három egymás után, folyó esztendőkre, Heves Vármegyében helyheztetett Tomai Pusztában több részek ki-adandók Árendába. ú. m.

1-ször 3000, azaz három ezer holdból álló Puszta, mellyen Szolnokból Debreczenbe járó Országút keresztül vág, van rajta alkalmatos lakó ház, 's istálló.

2-szor 880, azaz nyolczszász nyolczvan holdból álló Puszta, ezen hasonlóan keresztül vág a' fen említett Országút.

3-szor Ugyan ezen Pusztán, az Országútban lévő hét szobából, egy konyhából, kamarából, 's pinczéből álló Vendégfogadó, mellette lévő nagy állással eggyütt.

Az esztendő kezdődik 1829-dik esztendő Aprilis hónapnak 24-dikén. Bővebb tudósítást lehet venni, 's a' fel-tételeket megtudni T. Abádon a' Számtartóságnál. A' Licitátió tartódik a' fentírt napon dél előtt, T. Abádon, a' Méltóságos Uraság házánál.

Hírdetés.

(2) Tekintetes Nemes Komárom Vármegyében Komáromnak által ellenében fekvő Uj-Szönyi Praediumban — melly a' méltóságos Ó-Szönyi Uradalomhoz tartozandó — folyó 1828-dik esztendő November 14-dik napján Marits Tamás Úrnak egy udvarban — de két osztályban lévő Háza — melly 8 szobákból, 2 spaizokból, és 2 konyhákból, álló — vagyon hozzá egy Gabona le-töltő mintegy 40,000 mérőre való szinte 100 akóra való pincze, kotsi szin, és istálló, egy haszonvehető kő kúttal, egy gyümöltsös, és egy kukoriczás kertel eggyütt, Kótyavetye által eladattatik.

A' kiknek tehát vevő szándékjok lenne, a' fennt ki tett napon és helyen az eladattatás érdemében bővebb Tudósítást vehetnek.

Híradás.

(2) Méltóságos Buzini Gr. Keglevich István Úr Ő Nagysága Alsó Inartsi pusztáján, e' f. e. Novemb. 4-dikén Kótyavetye által következendő fajzó, és haszonvehető szarvas marha fog eladattatni úgymint: Magyar faj. 6. Bika, két és 6 esztend. — 30 Tehén, 4 és 6 eszt. — 13 Üsző 1 és 3 eszt. 28 Tinó 1 és 5 eszt. 10 Mustra Ökör. 20 Jármos Ökör 6 esztendős. — Tirolis faj: 1 Bika 5 eszt. 3 Bika 2 eszt, 8 Tehén 4 és 7 eszt. 5 Üsző 2 és 3 eszt. 5 idei borjú. A' ki ezen jó fajtájú Marhából de különös szépségű és jó állásu Bikákból venni kivánna, a' fent említett helyen és napon az Uraság' ottan lakó Tisztartójánál megjelenni ne terheltessék.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(36.)

Pesten, Szombaton, Sz. András Hava 1-ső napján 1828.

Vetekedés.

Ostobaság vetekedni, imígy jó czélra nem érünk;
Én mondom: nem igaz; más tsak azon van: igaz.
Mind a' kettőnek lehet a' szájában igazság
Némelly oldalról; szűnj vetekedni tehát.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' nem nálunk telelő madaraknak korán lett elköltözéséből való idő jövendölés nálunk bétellyesedett. Ugyan is két-három nap óta valóságos telünk vagyon; a' múlt Oct. 29-dikén havazni kezdett, a' reá következett éjjel keményen megfagyott; tegnap előtt, valamint tegnap is egéfz nap bőven havazott; de azonban tsak sár lefz belőle. A' múlt éjjel ismét megfagyott; ma feltifztult.

Pest. Oct. 27. — N. Tifztelendő Szabó János az Eftergomi Érseki Megyének áldozó papja, és a' Pesti Kir. Egyházi Nevendékségnek a' tudományos tárgyakban Igazgatója, a' Theologiához tartozandó tudományokból a' fzoros visgálatokon ditséretesen által kelvén, Octob. 27-dikén Fő próbatételét és tudományos vitatásait sok jeles Úri Vendégeknek, különösen az Orfzág' Primásának Rudnai és Divékujfalui Rudnay Sándor Ő Herczeg-égének, a' Tudományok Pártfogójának és Nagy Mecenásának jelenlétében jeles és velős vetélkedések közt a' K. Univerfzitás' nagy palotájában kiállván, magát a' Theologiai Doctori rangra érdemessé tette.

Jáfz-Berényből Oct. 25-dikén. — Öröm napjai közé fzámlálja a' Jáfzok Kerülete, ezen folyó hónapnak több örvendetes napjait, mellyekben Nagy Méltóságú Patriárka, és Egri Érsek Felső-Őri Pirker János László Urat Ő Excellentiáját kebelében tifztelni fzerentséje lehetett. Ugyan is tifztelt Patriárka Érsek Ő Excellentiája, October 18-dikán Egerből útját a' Jáfzságba, mint Érseki Megyéjének eggyik igen népes Kerületébe vette, hogy a' Bérmálás Szentségében réfzeltesse azon népet, melly valamint hazája, és Fejedelme eránt vonfzó hűségéről, úgy a' Valláshoz, és annak buzgó Papjaihoz viseltető jó indulatjáról ismeretes.

A' Jáfz Kerület a' Patriárka Érseknek fzemélyében a' Magyar Anya Szent Egyháznak jeles virtu-

sokkal tündöklő Fő Papját, és Megyéjének Lelki Fő Pásztorát, örvendezve várta, és fogadta; jelesen a' Jász Kerületnek szélső határán nemzeti öltözetben felállított tsinos Lovagok késérésével idvezlette Érsek Ő Excellentiáját azon Jász Kerületnek Kapitánya Makó Lőrincz Úr, és bekésérte azon Kerületnek Anya Városába Jász-Berénybe. — Minekutánna Ő Excellentiája, a' helybeli Parochiának tsinos épületében, Nádor-Ispányi Al-Kapitány Horváth Péter Úrnak vezérlése, és üdvözlése mellett, mind a' Jász, és Kún Kerületeknek jelenlévő Tiszti Karja, mind a' helybeli Magistratus; úgy különösen igen számos Papi, Hadi, 's Polgári előkelő Tisztviselők által tiszteltetett meg; kiket Érsek Ő Excellentiája a' legszelídebb emberséggel, 's nyájassággal fogadott, és viszont való érzékeny örömét nyilatkoztatta-ki; hét napot töltött Ő Excellentiája az Anya Városban; 's meglátogatta a' fogházakat is, a' Bérmálásnak Szentségében pedig 6000 lelket részeltetett. Onnét Jász-Ladányba vette útját, a' Nemzeti Jász lovagoknak tisztelkedő késérések mellett, és Apostoli útazásának folytában Jász-Apáthi, és Árokszállás népes Városokban; nem külömben Jász-Fénszaru Közönségében több napok alatt, a' Bérmálás Szentségét 16272 számú Hivekre adta fel: Apostoli tündöklő Erköltsének, és emberszerető lebotsátkozásának felejthetetlen emlékezetét hagyván azok között, kik a' valódi Érdemeknek olly örömest hódolnak!

Jász-Apáthi felé folytatott útjában meglátogatta Érsek Ő Excellentiája Jász-Kisséren, a' mostan épitésben lévő R. Katholika Egyháznak készülését, mellynek bővitésére Ő Excellentiája, már előre Apostoli példás buzgósággal 3000 frt. segedelemmel adakozott.

A' Nagy Mélt. Magyar Kir. Helytartó Tanáts T. Boros János Úrnak Titoknokságra lett előmozdítása által megürült Concipista-hivatalra az eddig volt Conceptualis Practicanst T. Jakab István Urat emelte ügyes, hasznos, és buzgó szorgalmára nézve.

A' N. M. Magyar K. Helytartó Tanáts, az ő Számoló Hivatalában több személyeknek nyugodalomba tétele, 's halála által megüresedett Tisztségekre a' f. e. Oct. 21-dikén a' következő előmozditásokat tette:

Az Adózási osztályban, Számvevőnek nevezte: az eddig való Számoló Tanátsost Papp Imre Urat, hoszszas, jeles szolgálataira nézve. — Számoló Tanátsosnak: az eddig volt Számoló Tisztet Inántsi Ebeczky Imre Urat. —Számoló Regestrátornak, és Expeditornak az eddig volt Számoló Tisztet Doszlern Fülöp Urat.— Számoló Tiszteknek: az eddig volt Ingrossistákat, Pribék Károly Urat, Szuper Aloiz Urat, Kamőczy János Urat, Vinczze Jósef Urat, és Reisinger Lajos Urat.— Ingrossistáknak: az előbbi Accessistákat, Venturini Jósef, Lapka Ferencz, Imre

Jósef, Jeleni András, és Ellenbogen Ferencz Urakat. — Accessistáknak: az eddig volt Practicánsokat, Richválſzky Antal, Vojtek István, Paar Mihály, Sebessy János, Tamássy Mihály, és Mossig Ferencz Urakat.

A' Fundátiói oſztályban, Számvevőnek: az eddig sok eſztendeig, és jelesen ſzolgált Számoló Tanátsost T. Lander Venczel Urat. — Számoló Tanátsosokká: az érdemekkel tellyes volt Számoló Tiſzteket, Burgmann Károly, és Kovachich János Urakat. — Számoló Tiſzteknek: az eddig volt Ingrossistákat Vavra Ferencz, Erczly Ignácz, Granatér Tamás, Czierlein Károly, és Ráth Jósef Urakat. — Ingrossistáknak: az eddig volt Accessistákat, Vitál Jósef, Hujdits Elek, Venturini Florián, Koronay Antal, Muſzenits Antal, és az eddig volt Practicánst Pabst Jósef Urakat. — Accessistáknak: az eddig volt Practicánsokat, Kleeberg Auguſzt, Tergovchich Ferencz, Krancz Albert, Mehoffer Hermán, és Sebastianovich Leopold Urakat.

A' N. M. Kir. Udv. Kamara, a' Kir. Kamarai Fő Fizető Hivatalnál Prager Lörincz halála által megüresedett Kassa-Tiſzti Hivatalra eddig volt Accessistát Dragotinich Mihály Urat, emelte ſzép tehetségeire, és jeles ſzorgalmára nézve.

A' 30-dik ſzámú levelünkben megírtuk vala a' Ts. Ns. Nográd Vármegyének a' múlt Oct. 8-dikán, 's következett napokon tartott Tiſztújitóſzéke' alkalmatosságával válaſztott két új Al-Ispányt. A' többi új Tiſztviselők illy rendel következnek: a' Fő-Ispány Úr Fő-Jegyzőnek meghagyta T. Sipeki Balás István Urat; Al-Jegyzőknek kinevezte, Baróthi Huſzár Jósef, és ifj. Szandai Sréter János Urakat. Továbbá felkiáltás által válaſztattak a' többi Tiſztek illy kimenetellel: Fő Adóſzedők TT. Benitzki és Micsinyei Benitzky Lajos, és Egyházas-Básthi Básthy Dániel Urak. — Fő-Szolga-Bírák: T.T. Zalukai Horváth-Voxith Antal a' Füleki, Szügyi Trajtler István a' Kékkői, Haám Imre a' Lossonczi, és F. Kubini Kubinyi Ferencz a' Szétsényi Járásban. — Al-Szolga-Bírák: Minay Bornemiſza István, Belusi Baros Maximilián, Szétsénkei Szétsényi Miklós, Mikófalui Bekényi János, Szántói Szabó Ferencz, Sz. Miklósi és Óvári Pongrácz Antal, Közép-Géczi Szeremy Antal, és Szandai Sréter Mihály Urak. — Fő Bíztos: Botsári Mocsáry Imre. Köz Bátorságra ügyelő Bíztosok, Minay Bornemiſza Jósef, és Horváthi Horváthy Ferencz Urak. — Tiſzti Fő-Ügyéſz: Lukovich Gábor Úr; Al-Ügyéſz: Szandai Sréter Miklós Úr. — Exactor: Somoskői István Úr. Kapitány Mesterházy Antal Úr.

Hadi Tudóſítások.

Várnától Octob. 5-dikétől 9-dikéig terjedő Oroſz hadi tudóſítások érkeztek, illy értelemben:

Minekutánna a' várvívó munkák' segedelme által út nyittatott a' várba, meghatároztatott, hogy az éjszaki bástyába, melly a' tengerhez legközelebb fekszik, nehány fegyveres katona küldettessék bé a' résen, hogy, ha lehetséges, ott magokat bésánczolják, 's azután egy batteriát állittsanak fel. 110 vadász, és matróz ezen expeditióra különösen kiválasztatott, és a' 15-dik Vadász Regementnek egy Kompániája, és az Ismailoffsky gárda-Regementnek két Kompániája, és 150 sáncz-ásó volt rendelve amazoknak segítségére.

Oct. 7-dikén, nap felkelte előtt egy órával, a' kiválasztott vadászok, és matrózok, Zaitzevsky tengeri Hadnagy' vezérlése alatt, hírtelen, minden lövés nélkül, bényomúlának a' falak nyílásán, és az azt védelmező Törököket levagdalák. Mint hogy sehol sem találának valóságos ellentállásra, ezen vitéz katonákat tovább ragadá a' buzgóságok, és többé nem is jutván eszökbe a' sáncz' készítése, tovább rohanván, egészen a' város' közepéig jutának. Ugyan akkor színlett megtámadásokat tevének három helyen seregeink a' sánczokból, és a' vár-árkaiból előzék az ellenség' puskázóit, kik a' sánczok megé a' sürűbe vették volt magokat. — Mind ezen váratlan szerentsés következés mellett is, és noha a' Vadászoknak, és Matrózoknak segedelem küldetett, még is szembetünő volt, hogy az egész ellenség' vár-őrző-serege előtt meg nem állhatnak, sem a' bástyákban magokat meg nem szíszkelhetik, hol még annyi idejök sem volt, hogy sánczot készíthettek volna. Ezen meggyőződésből, és a' haszta lan vérontás' elkerűlésére, a' bényomúlt katonák parantsolatot kapának a' visszavonúlásra. Ezt ők a' legnagyobb rendtartással vivék-végbe, midőn sok keresztény asszonyokat, és gyermekeket, kik magokat a' városban hozzájok kaptsolták volt, magokkal kihoztak, és a' bástyáról két zászlót elvettek. Seregeink látván, hogy a' bástyán talált 14 ágyút lehetetlen magokkal elhozni, azokat bészegezték, és közűlök eggyet az árokba vetettek. A' mi veszteségünk 80 halottból, és 300 sebesből áll; az ellenségét 600-ra lehet tenni.

Ezen próba-tétel noha a' kivánt czélra nem jutott, mégis a' Töröknek azon elhitetésére szolgált, hogy Várna' falaiban kevesét bízhatik ezentűl, és hogy a' várat a' már megnyitott réseknél fogva rohanással el lehet foglalni. Ezen tsata következésében ugyan az nap meg is jelent egy Török Tisztviselő, hogy a' vár által-adatása eránt alkudozzék. Ma Oct. 9-dikén reggel a' Városnak egygyik Fő hadi Kormányozója, Jussuf-Basa maga eljött, hogy Greigh Admirálissal beszélljen. Azonban ezen alkudozások koránt sem kissebbítették a' serénységet a' várvívás' munkáiban; sőt ellenben azok szinte olly nagy buzgósággal, mint foganattal folynak.

Sept. 30-dika óta az ellenség semmi új próbát nem tett Bistrom Grlis ellen, kinek osztálya most is

ugyan-azon állásban vagyon a' Várnai tenger-öböl déli réfzénél. A' Törökök időnként tsoportokban mutogatják magokat meſſziről, de tsak hamar az első ágyúlövésre ismét elfzélednek oldalunktól.

Ujabb Tudósitások.

Toulonból Oct. 19-dikén telegraf által hivatalosan jelentik: hogy Cybele hajó, melly Oct. 6-dikán indúlt Navarintól, oda hivatalos levelekkel megérkezett; és hogy Ibrahim Basa Oct. 4-dikén (a' Messager fzerént 2-dikán) maga is elindúlt Móreából. Már akkor kéfzültek a' várakat felkérni. — Mégis az 1200 Egyiptomi fegyveres ott maradott a' várakban.

Mentsikoff Hg. Nikolajeffben már gyógyúló félben van a' sebeiből.

A' Burkus Státus Ujság is leírja Geismar Generálisnak a' Viddini Basán vett nagy győzedelmét, és azt mondja, hogy az ellenség közűl nehány ezer öletett meg, 's 600 esett fogságba; az Orofzok veſztesége mintegy 600 emberre telik holtakban, és sebesekben. A' Tsáfzár Geismart ezért General-Lieutenanttá nevezte.

AUSTRIA.

Bétsben Oct. 26-dikán volt fzerentséje az oda rendeltetett Franczia új Nagy-Követnek Laval-Montmorency Herczegnek Ő Tsáfz. Kir. Felségénél fényes audientián udvarolni, és megbizó levelét bényujtani. Ezután Ő Felsége a' Tsáfzárné a' maga fzobájában méltóztatott elfogadni a' Nagy-Követet.

NAGY BRITANNIA.

A' Király Oct. 14-dikén ismét kikotsizott. Ő Felsége az előtt való nap kapott fzomorú tudósítást Felséges Nénnyének, az Özvegy Würtembergi Királynénak haláláról.

Ő Felsége az ifju Portugalliai Királyné meghütvén magát, meghetegedett volt; de már 13-dikra annyira meggyógyult, hogy ismét elfogadhatta a' látogatást.

A' Times Ujság Alexandriából illy tudósítást vett Oct. 13-kán: Protector nevű hajó, melly az Alexandriai kikötőhelybe megállott vala, ma ismét elindúlt innét. Egy brig, és két Franczia korvet akkor két Algiri korvettet az Alexandriai kikötőhelyben bézárva tartottak. Egy Svéd hajós-sereg, egy Contra-Admirális' vezérlése alatt, és egy Szardiniai hajós oſztály ugyan akkor azon öbölben állottak. Zebra hadi salup tegnap Szmirnába indúlt. Egy línea-hajó, és két nagy fregáta Navarintól megérkezett. Falcon hajó a' kikötőhelyben áll. A' fzabadon botsátott Görög foglyok közűl némellyek annyira meg voltak elégedve a' velők való bánással, hogy többen ott kivántak maradni, ha a' Basa nekik hafznokat akarná venni. A' Basa több Angol hajókat fogadott seregeinek Móreából való elhozatására.

Wellington Hg. Londonból Stratfieldsay mezei jófzágába ment; és Peel Úr Liverpoolból az attya jófzágára Drayton-Parkba útazott.

Irlandból hivatalos levelek érkeztek Wellington Herczeghez, és Gi-

braltarból a' Gyarmat-Ministeri hivatalhoz. Ezen utólsók jelentik, hogy Gibraltárban a' betegek' száma szaporodik, noha a' nyavalyának nintsenek olly halálos következései, mint eleinte.

Nehány nap előtt Ibis hajó Portóból megérkezett. Az Angol kereskedők' járás-kelése ottan ismét feléledt. Harmincz Angol kereskedő hajó állott vasmatskán a' Douro vizén.

A' Londoni Udv. Ujság Ő Felségének a' Canterbury-i Érsekhez írt levelét közli, mellyben a' Király segedelmét igéri azon Társaságnak, melly a' templomok', és kápolnák' nagyobbítására, és ismét-felépítésére állott öszve; egyszer'smind azt rendeli, hogy minden Plébánus a' maga községét öszvetönözze a' Társaság' czéljára való adakozásra.

A' Times Ujság azt állítja, hogy az Oroſz Országlószék sok Angol kereskedő hajókat akar fogadni, hogy hadi szereket szállíttsanak az Oroſz hadi sereg' számára. A' Szultán, ki a' kereskedők tselekedeteit sokszor egynek tartotta az Angol Országlószék' tselekedeteivel, „régi Szövetségesének" ezen hívtelenségén panaszolkodhatnék; ő azt meg nem gondolja, hogy a' kereskedésnek semmi köze a' politikához; és hogy, ha a' hadi szereket jól megfizetné, illyeneket neki is vinnének, a' Dardanelláknak bézáratása mellett is. Még különösebb az, ezt teszi hozzá ezen Ujság, hogy Oroſz Ország 5000 hordó puskapor' szolgáltatása eránt alkut kötött, és hogy itt a' fő szolgáltató maga Wellington Hg. (a' Kir. puskaporos Fabrika rovására). Noha egy igen jeles puskaporos Fabrikás a' legkedvezők feltételek alatt, 's lególtsóbban ajánlotta a' szolgáltatást, a' Herczeg még óltsóbban igérte, 's megis nyerte. Azután a' Times Ujság figyelmetessé teszi az Olvasóit az Oroſz Országi új katonaszedésre, 's tsúfolja azon Angol Ujság-írókat, kik azt állították, hogy Wellington Hg. tsupán tsak azért nem izent hadat az Oroſznak, mivel a' Törökkel való háborúnak szerentsétlen kimenetelét előre-látta. „A' Herczeg azt el nem látta; ő százmeg százszor mindennek, a' ki őtet hallani akarta, kinyilatkoztatta: hogy az Oroſz jó rendtartásnak, katonai fenyítéknek győznie kell, sa't."

A' Londoni Courier a' Szultán' vigyázását, és állhatatosságát nagyon magaszta lja, és ezt teszi hozzá: „A' háború a' Törököknek minden erejét, 's minden segedelem-kútfejeit ismét felébreszte tte. Ha már most az Oroſz tellyesen meg van arról győződve, hogy próba-tétele sok nehézségekkel jár; ha meggondolja, hogy a' háború folytatása a' Törökök hadi fenyítékét tsak jobbítja, és a' háborút inkább nemzetivé teszi; ha bizonyos abban, hogy Török Országnak meghódítása lehetetlen, és ha lehetséges volna is, még sem kellene azt kivánni, tehát nem fog attól idegenkedni, hogy a' téli-idején béke-alkudozásokba ereszkedjék." — Igy több Angol Ujságok okoskodnak, ki az Oroſz ellen, ki mellette a' háború' dolgában.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur így ír: Tegnap, (Oct. 16-ikán) Maison Generálistól Sept. 24-diki hivatalos tudósítások érkeztek. Az oſztálynak nagyobb réſze Navarin körül táborozott. Az Egyiptomiak folyvást költözködnekel, 's azt az Ibrahimnak adatott ſzállító hajók könnyebbítették. Gyakran tartottak vele conferentiát, hogy a' Kapitulátiót, a' mennyire tsak lehet, hamar hajtsa végre. Schneider Grlis' brigádája megérkezett volt, de egy kemény ſzélvéſz a' második oſztálytól nehány hajókat elſzakaſztott; 's ezek még nem jelentek-meg Petalidinál. Ezen kiſzállás helyéhez közel a' ſzélvéſzben két ſzállító hajó zátonra vettetett. Az eggyiken nehány gyalog fegyveres tsapat volt, 's azokat könnyen megſzabadították; a' másikon 18 lovas volt a' 3-dik Regementből, 10 matróz, és 20 ló. Az emberek legnagyobb veſzedelemben forgottak, mégis mindnyájokat a' tengerparton táborozó pattantyusság' két Kompániájának nemes erőlködése, és buzgósága a' haláltól megmentette. Ezen két Kompániabeli katonáknak bátorsága méltó a' legnagyobb ditséretre. Egyéb el nem veſzett, tsak a' hajón lévő 20 ló, és a' rajta volt portékáknak nagyobb réſze. A' második oſztálybeli hajók mihent megérkeztek a' Koroni öbölbe, parantsolatot kaptak, hogy Navarinhoz indúljanak. A' hadi sereg között igen kevés beteg van. A' Toulonból érkezett kéſzségekkel kilehetett elégíteni minden ſzükséget; és a' Jóniai ſzigetekkel, valamint Olaſz Orſzággal kezdett öſzveköttetések majd untig elég bőséget ſzereznek."

A' Moniteur a' tengeri Ministernek illy tudósítását közli a' Királyhoz: „Felséges Úr! Sietek Felséged elejébe terjeſzteni azon jelentést, mellyet nekem Bretonniere Kapitány, az Algir előtt álló hajós oſztály' vezére küldött egy tsatáról, melly Oct. 1-ső napján az Algiri partoknál történt, 's mellynek következésében négy Algiri Korzár hajó elrontatott. Imé Bretonniere Úrnak tulajdon ſzavai: Egy ſzerentsés környűllállás alkalmatosságot adott az Algir előtt álló fiatal tengeri katonáinknak a' Király eránt való buzgóságokat, és ſzeretetőket megmutatni. Négy Algiri Korzár, mindenik 60 emberrel, 's 6 ágyúval lévén megrakva, Oct. 1-ső napján Algirtól nyugotra 3 mértföldnyire, Éljen a' Király! kiáltás között elrontatott Turetta-Chica nevű karéban. Délnyugoti ſzél fujt; a' hajós oſztály éjſzak-nyugotra nem meſſze volt Pescado foktól. 9 órakor Alerte brigg, mellynek megparantsoltam volt, hogy a' parthoz közel járjon, négy Korzár hajóról teve nekem jelentést, mellyek hadi fordúlásokat tevének, hogy a' kikötőhelyből erőſzakosan kievezhessenek hajóink között, 's a' Kazika kikötőhely' batteriáji alá vehessék magokat. Ezen hírre Constance fregátának, melly Kergrist Kapitány alatt vagyon, 's melly közöttem, 's Alerte között állott, parantsolatot adék, hogy a' brigg' tüzelését segíttse, melly a'

négy hajónak útját elvágni iparkodott. A' Korzárok látván, hogy segítség jön, és már az elfuthatásról kétségbe esvén, kéntelenek voltak zátonra erőfzkedni. Provence líneahajó, melly valamivel inkább keletfelé állott, mint Alerte, és Constance, minden vitorláit kifeſzíté, hogy a' parthoz közelittsen. Ezen helyen a' parton, és valamivel beljebb két batteria volt 15 nehéz sugár ágyúval megrakva. Ezen batteriának oltalma alá futott két Korzár. Az előttem menő Constance fregáta reájok kezde ágyúzni, és az erősséget három fertály ágyúlövésnyire megtámadá. A' batteriák' golyóbisai felette tovább elrepültek. Én is hozzá közelíték, 's a' Provence hajót a' fregáta mellé állítám a' partfelől; így minekutánna az én árboczfáimot, 's hajó-köteleimet nehány golyóbis érte volna, kevés minutum alatt a' batteriákat elnémítám, 's a' katonákat onnét elmenni kéfzerítém. Most a' lövöldözést a' két Korzárra intéztük; eggyik a' levegőbe repűle, a' másik, melly mellette állott, öfzvezúzatott a' golyóbisok által, 's ez is tsak hamar lángot vete. A' legénységnek ideje volt úfzás által magát megmenteni, 's a' hallgató batteriákhoz futni. Ezen pillantatban Flora fregáta hozzánk jöve, melly Mahonból érkezett, és én mindjárt az én hajóm megé rendelém, 's megparantsolám, hogy az erősségre ágyúzzon, hogy ő is segíttse annak elrontását. Azon közben az én jeladásomra a' karénak másik réfzében Alerte egy ladikot elküldé, hogy a' zátonra vetteteti eggyik Korzárt felgyujtsa, melly az alatt ismét megindittatott vala a' vízen; de mivel láttam, hogy a' ladik nem közelíthet hozzá maga a' fzámos fegyveres Beduinok miatt, kik a' partot elbórították vala, Constance fregatának, és Champenoise bríggnek megparantsolám, hogy az Alertét segíttsék. A' tenger part tsak hamar megürült, és a Korzár egéfz lángba borult, Alertenek egy ladikja által meggyujtatván, míg az utólsó Korzár a' zátonról meg nem tudott mozdulni; 's ezt is Constance' ágyúji tsak hamar semmivé tették. Fourteu-Nauteu, hajós-Záfzlótartó igazgatta a' ladikot, melly a' másik Korzárt felgyujtotta, és ő vetette abba a' kénköves inget a' Beduinok lövödözései között. Az alatt bé alkonyodott, 's a' fzél letsendesedett. Megparantsolám, hogy a' hajók ismét öfzvegyüljenek, 's a' hajós oſztályt megditsérém. Sajnálkodva kell Excellentiádnak jelentenem, hogy ezen tsatában 23 ember a' fzolgálatra alkalmatlan lett, 's ezek között Provence hajón 20. Van közöttök 6 halott, és 5 veſzedelmesen megsebesíttetett. Ezen veſzteséget főképpen egy ágyú elpattanásának lehet tulajdonítani; mivel a' hajók általjában tsak a' köteleikben fzenvedtek kárt." (Ezután következnek az eggyes Tiſzteknek, 's a' t. megjutalmazásai, és a' Ministernek ajánlásai a' vitézi Rendekre, 's előmozdításokra, mellyeket a' Király még az nap kiadott Rendeléſében helyben hagyott.)

(Haſznos Mulatságok Nro 36. Hírdetés 1/2 árkus.)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(36.)

Fris Erdély Orſzági Gyertyák,

(1) Mellyek Liedemann Fridrik J. S-nál Pesten a' három Korona utſzában 332-ik ſzám alatt'a' Leopold város templomával ſzembe lévő ſzeglet házban a' már esméretes, 's köz helybe hagyással megerősített minéműségűek, egéſz jövő Leopoldi Vásár' ideje alatt, ládátskákban 25 fontonként 6-os 8-as és 10-esek találtatnak.

Bólt-Változtatás.

(2) A' Ts. K. privilegyiált Gácsi gyapjú- ſzövet,- és fain Poſztó Fábrika, mellynek Factora Pesten Kubovich Vincze Úr, ezennel jelenti: hogy az eddig a' Mocsonyi házában a' Váczi útſza végénél volt Lerakó-helyét által ellenbe a' Fézli házába által-tette; egyſzer'smind ajánlja legjobb hazai kéſzítményeit, ú. m. Poſztóját, Satinettjét, Cirkáſſzát gyáſz-ruha-materiáját, és úgy nevezett Harrass Gespunst fonalát.

Azon Portékáknak, mellyek réf ſzámra adatnak, meghatározott árrok a' rajtok lévő Fabrikai ón-petséten találtatik reá nyomva. Reménylhetni, hogy a' hazai kézi művek, és kéſzitmények valahára nagyobbra fognak betsültetni a' külföldieknél.

Híradás.

(4) Méltóságos Báró Wenkheim Ferencz Maradékainak réſzéről köz hírré tétetik, hogy Szabad Királyi Pest Városában, Ketskeméti utſzában 534-dik ſzám alatt lévő, és őket közössen illető Ház, hozzá tartozandó kerttel, és kettős kaſzállóval eggyütt e' folyó eſztendei November hónapnak 11-dik napján, Nemes Pest Városa Urbariatus hivatalában, a' hol az eladás feltételeit is megſzemlélhetni, Licitátió útján árúba fog botsáttatni.

Jelentés.

(2) A' Méltóságos Báró Orczy familia' Kertéſze Ns. Bene Gergely Pesten jelenti, hogy nála akár kissebb, vagy nagyobb Kertek-

nek elkéſzítésére, vagy beültetésére kivántató külömbféle hazai és külföldi fák, és tsemeték; úgy nem külömben Allékhoz kivántató fák, külömbféle virágok, és gyökerek a' legillendőbb áron nála megrendeltethetők. Minthogy pedig a' fáknak nagyobb réſze távul vagyon, azoknak megrendeltetését előre jelenteni kéri.

Szarvas Marha eladás.

(2) Ts. Fejér Vármegyében fekvő Perkáta nevű Helységben mintegy 106. darab réſzerént Gulyabéli, réſzerént Csira marhák nem tsak levágásra de tenyéſztetésre is alkalmatosok öſzvessen, a' vagy egyenként minden órán eladandók. A' megvenni kivánok ez eránt a' Perkátai Gazdaságbeli Hivatalnál értekezhetnek.

Hírdetés.

(2) Az Izsáki Posta Státió eladandó. Kinek azt megvenni ſzándéka volna, ne terheltessék magát jelenteni az oda való Posta-Mester Úrnál.

Jelentés.

(3) Melly által Quentzer Aloiz Kalapokkal Kereskedő a' Fő Nemességnek, a' Ns. Katonai Karnak és tiſztelt Közönségnek hírűl adja: hogy az ő mostani boltjában, a' Kigyó utſzában Láſzló Király Czímer alatt, a' legillendőbb áron találtatnak, úgymint: Mindenféle Uniformis-Kalapok, és másféle finom, mostani módi, legjobb kéſzületű ſzövött, Majlandi Selyem-Kerek-Kalapok; úgy libériás, valamint a' mezőre, 's vadáſzatra-való Kalapok; fáin ſzőtt, és borzos Sisakok, továbbá minden-nemű Uniformis- és mostani módi poſztó Sipkák; végre találtatnak nála Kalap-boritékok, tokok, és útazásra való bádokos Iskatulák. — A' venni kivánó Uraságok, kik bizodalmaikkal őtet megtiſztelni méltóztatnak, tapaſztalni fogják Kalap-portékáinak mind jutalmas árát, mind különös jóságát, és tartósságát.

Hirdetmény.

(3) Özvegy Nemes Majerfy Antonia Aſſzonyság oltványos Oskolájában, a' Gödi Puſztán, Pest és Vácz között, egynehány 1000, több eſztendős jeles aſztali Gyümöltsfák, nevezetesen; sokféle Alma-Körtvély, Sárgabaratzk- Őſzibaratzk- Szilva, Tereſznye, Mandola, és Nyaspolya-Fák eladattatnak, Darabját 30 kr. B B. ſzámlálván — Ugyan ott megſzerződhetnek, kanadai és olaſz Topolyfák, Akátzfák, Acernegundo- és Gleditsea-Fák is, kissebb vagy nagyobb Mennyiségben.

— o —

Duschel János és Társa

Paſzománt, és mindennémű Kalap-Süveg- és Sapka-Portékákkal Kereskedők Pesten.

(3) Ezennel minden tiſztelettel jelentik, hogy a' Váczi Utſzában „A' Magyar Korona" czím alatt lévő boltjokban következő portékák legillendőbb árron találtatnak eladandók; úgymint: Mindenféle Arany-, Ezüst- és Selyem-, Katona-Uniformisokra-, Liberiára-, Misemondó Ruhákra és Mobiliákra való Leoni vagy sík-Paſzomántok; — Arany-, Ezüst-, és Leoni vagy sík-Tsipkék; — Arany és Ezüst Fonyások, Sinorok és Tzafrangok, valamint több e' féle Bojtok, Rojtok, Makkok vagy Galatsinek, és Gombok; — Port' d' Epeek, Csákó-, és Kalap-Rózsák; Vállsömbök, Kamarás és Kanonok Bojtok; — Pluviale-, és Dalmatika Tsüggők. — Epauletek, Arany-, Ezüst-, és Leoni vagy sík-Poliok és ſzőtt munkák vagy Kreppinek; — mindenféle Katona-Uniformisra, Civilis ruhára, és Liberiára való Arany és Ezüst Himzések. — Ezeken kívül a' Mise Mondáshoz ſzükséges mindenféle Ruhák és eſzközök, Csákó-Tarsoly-Kard-Pantallér- 's Puska ſzíjjak vagy paſzomántok. — Himzett és Himzetlen Bőr Ellenzők; Csákó Lántzok, Kardſzíj horgok, Granátok, Kalaptsatok, Kokárdok és Tollforgók. — Találtatnak nem külömben viaſzkos Tafoták, Kefztyük, Nyakravalók, valamint is Érdempénz- és Kalap-pántlikák, — Selyem és Teveſzőr Övek. — A' legújabb módi ſzerént kéſzült Nyúlſzőr-, selyem, finom, s közönséges, Vadáſzati és ſzürögat Időssebbeknek és Gyermekeknek való, úgy nemkülömben Katona-, Civilis-, Liberia hoſſzas-, Kerék-, Szegletes- és Pattantyús-Kalapok. Ezeken kívül mindenféle Uniformis és Civilis Sapkák, Papoknak való Quadratumok, Kaputziumok, és Kamaurák is. —

Püspöki Ornátushoz tartozó eſzközök úgymint: Monstrantziák, Infulák, Pacificalék, Kehelyek, Temjénezők Tömjéntartókkal eggyütt, Lámpák és Lámpások, 's t. e' féle a' hozzá ſzükséges Tokokkal, Betakarókkal és Bórítékokkal eggyütt.

Itten vagyon egyſzersmind a' Leoni vagy síkbúl különösen kéſzített Paſzamántok, Tsipkék, Fonyások, Pillangók és Poliom-Fabrika Kéſzítményeinek Lerakó-Helye vagy Depója. —

Budai Lotteria.

Mind Szent Hava 13-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

11. 50. 79. 78. 77.

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó árra Váltó-Czédulában:

1828. October.	Tiszta-Búza fl.	kr.	Kétszeres fl.	kr.	Rozs fl.	kr.	Árpa fl.	kr.	Zab fl.	kr.	Kukoricza fl.	kr.
15-kén Földváratt	5	31	4	45	3	36	2	30	2	—	2	15
15-kén Miskolczon	4	52	4	—	3	12	2	15	1	—	1	36
15-kén Győrött	5	31	4	48	4	5	3	—	2	7	2	30
10-kén Temesvárott	5	46	4	38	—	—	2	10	1	43	2	—
16-kán Mosonyban	7	30	5	—	5	—	3	—	2	30	5	—

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Oct. 5-kén 8 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 6-ikán: 7 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 7-ikén 7 Láb, 8 Hüv. 0 Von. — 8-ikán: 7 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 9-ikén 7 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 10-ikén: 7 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 11-ikén 7 Láb, 8 Hüv. 0 Von. — 12-ikén 8 Láb, 0 Hüv. 0 Von.
— 13-ikán 7 Láb, 8 Hüv. 0 Von. — 14-ikén 7 Láb, 8 Hüv. 0 Von.
— 15-ikén 7 Láb, 10 Hüv. 0 Von. — 16-ikán 8 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 17-ikén 9 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 18-ikán 9 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 19-ikén 10 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 20-ikán 10 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 21-ikén 10 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 22-ikén 10 Láb, 6 Hüv. 0 Von.
— 23-ikán 10 Láb, 1 Hüv. 0 Von. — 24-ikén 9 Láb, 8 Hüv. 0 Von.
— 25-ikén 9 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 26-ikán 8 Láb, 10 Hüv. 0 Von.
— 27-ikén 8 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 28-ikán 8 Láb, 2 Hüv. 0 Von.
— 29-ikén 7 Láb, 9 Hüv. 0 Von. — 30-ikán 7 Láb, 6 Hüv. 6 Von.
— 31-ikén 7 Láb 3 Hüv. 0 Von. Novemb. 1-ső napj. 7 Láb. 0 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Octob. 28-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 30 kr. Kétſzeres 5 forint — kr. Rozs 4 for. — kr. Árpa 2 for. 40 kr. Zab 2 forint — kr. Kukoricza 2 for. 10 kr. Köles — for. — kr. Köles kása for. — kr.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Oct. 31-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 6 for. 40 kr. Kétſzeres 5 for. — kr. Rozs 4 for. — kr. Árpa 2 for. 40 kr. Zab 2 forint — kr. Kukoricza 2 for. 10 kr. Köles 3 for. — kr. Köles kása 6 for. — kr.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(37.)

Figura-rajzolás, és Kép-faragás' Oskolája.

(1) Noha Magyar Orſzág régen ditsekedhetik a' legczéleránYosabb Intézetekkel a' Tudományok, és Nyelvek' tanítására nézve, mégis fogyatkozást ſzenved a' Művéſzi Tanító-Intézetben; 's ennél fogva némelly ſzerentsés tálentum, — nem lévén alkalmatossága a' ſzép Mesterségben való maga kimívelésére, elenyéſzik, hogy ha környűlállásai meg nem engedik más Orſzágokban magát kimívelni.

Ennél fogva a' ſzép mesterségnek, és hazának minden barátja tudósíttatik, hogy a' Mélt. Báró Orczy Nemzetség fő Kegyelméből, tulajdonképpen az ezen czélra elkéſzített Hely már meg van, és az alólírott által a' kezdetre megkivántató gipſz-öntésekkel az úgy nevezett Antique figurák ſzerént, és a' legjobb Mesterektől való Rajzolatokkal fel van kéſzítve; hol mind azoknak, kik magokat ki akarják mívelni a' figura-rajzolásban, a' mely-kép' (portrait) feſtésében, a' kép faragásban, és a' viaſz, vagy agyag formálásban, Nov. 10-dikétől fogva oktatás nyujtatik.

A' tanúlásra rendelt órák naponként (Keddet kivévén) 7 1/2 órától fogva 9 1/2 óráig tart, az Oskolai Tanúloknak Kedden, és Tsötörtökön délután 2 órától 4-ig, azoknak pedig, kik már a' gipſz-öntések után rajzolnak, 5-től 8-ig estve.

Mind azon gyakorló Művéſzek is, és olly Dilettánsok, kik már az erre való elő ismeretekkel birnak, az ezen Helyen találtató Modell-Szálába a' Terméſzet után való Studiumra barátságosan meghívattatnak.

Landau Lénárd m. k.
Festő, és nyilvános Rajz-Professor.

a' közelebbi feltételeket megtudhatni a' K. Városi Rajz-Oskolában naponként 10 órától 12-ig.

A' Hely vagyon a' Király utſza kezdetén a' B. Orczy házában az első emeletben.

Művéſzi Hírdetés.

(2) Egy jól eltalált elefant-tsontból kimetſzett nagy Feſzűlet igen ritka mestermív külső Orſzágokban is, 4 láb magosságu Püspök Kápolnába, vagy más Templomokba alkalmaztatható, több más külömbféle Szent nevezetesen Bóldogságos Szűz Máriának kelemetesen festett; valamint a' Historiákban nevezetessé lett és világi Képekkel úgy ſzintén Ő Tsáſz. Kir. Felségének jól eltalált képe; nem külömben Tsáſz. Kir.

Felséges Nándor-Ispányunknak melly-képe ſzépen, jól megaranyozott, legujabb izlés ſzerént, arany rámákban, minden napon Budán a' Várban Orſzágház utſzában a' Parochialis Ház mellett lévő Üveges Bóltban a' Fehér Kakasnál 128. ſzám alatt illendőségig legoltsóbb áron találtatnak. Úgy ſzintén minden régi bemotskolt, aliglátható képek, tiſztitás végett felvétetnek, és ollyanokká igazittatnak, mint új korokban voltak. Több arany Rámák külömbféle nagyságokban Bétsből ide érkeztek, mellyekből képekhez alkalmaztatva, azonnal mihent valaki, vagy Portréjának nagyságát, vagy magát a' Portrét ide küldendi, minden kéſzséggel legrövidebb idő alatt ſzolgálhatunk.

Fris Erdély Orſzági Gyertyák,

(2) Mellyek Liedemann Fridrik J. S-nál Pesten a' háron Korona utſzában 332-ik ſzám alatt a' Leopold város templomával ſzembe lévő ſzeglet házban a' már esméretes, 's köz helybe hagyással megerősített minéműségűek, egéſz jövő Leopoldi Vásár' ideje alatt, ládátskákban 25 fontonként 6-os 8-as és 10-esek találtatnak.

Bólt-Változtatás.

(3) A' Ts. K. privilegyiált Gácsi gyapjú- ſzövet,- és fain Poſztó Fábrika, mellynek Factora Pesten Kubovich Vincze Úr, ezennel jelenti: hogy az eddig a' Mocsonyi házában a' Váczi útſza végénél volt Lerakó-helyét által ellenbe a' Fézli házába által-tette; egyſzer'smind ajánlja legjobb hazai kéſzítményeit, ú. m. Poſztóját, Satinettjét, Cirkáſſzát gyáſz-ruha-materiáját, és úgy nevezett Harrass Gespunst fonalát.

Azon Portékáknak, mellyek réf ſzámra adatnak, meghatározott árrok a' rajtok lévő Fabrikai ón-petséten találtatik reá nyomva. Reménylhetni, hogy a' hazai kézi művek, és kéſzitmények valahára nagyobbra fognak betsűltetni a' külföldieknél.

Szarvas Marha eladás.

(3) Ts. Fejér Vármegyében fekvő Perkáta nevű Helységben mintegy 106. darab réſzerént Gulyabéli, réſzerént Csira marhák nem tsak levágásra de tenyéſztetésre is alkalmatosok öſzvessen, a' vagy egyenként minden órán eladandók. A' megvenni kivánok ez eránt a' Perkátai Gazdaságbeli Hivatalnál értekezhetnek.

Hírdetés.

(3) Az Izsáki Posta Státió eladandó. Kinek azt megvenni ſzándéka volna, ne terheltessék magát jelenteni az oda való Posta-Mester Urnál.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(37.)

Pesten, Szerdán, Sz. András Hava 5-dik napján 1828.

P e r.

Nyugtod nem tetszik, 's nem férsz bőrödbe, barátom?
Rajta tehát, igyekezz perbe keverni magad'!
Majd érezni fogod, meglásd, megnyúznak egészen.
Otthon gunyhódban tsendesen élni tanúlj.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Tegnap, Nov. 4-dikén Orszá gunk' kegyes Annyának, Felséges Károlina Auguszta Koronás Királynénknak ditső neve napját jobbágyi mély hódúló tiszteletteel ünnepelték szíveikben a' Felséges uralkodó Austriai Háznak boldogságáért, és virágzásáért a' Mennyei Úrhoz esedező minden hív Alattvalók, midőn a' két városi fő Plébániatemplomokban fényes Egyházi szertartással Isteni szolgálat tartatott. Ezen örvendetes nap alkalmatosságot adott a' köz örömnek nyilván való kitörésére is az által, hogy estve a' Báró Podmaniczky, úgy nevezett Beleznay kert' palotájában lévő Magyar Játékszín, úgy a' Pesti, és Budai városi theátromok is fényesen ki voltak világosítva. A' Magyar Szinjátszó Társaság egy ezen alkalmatossághoz illő „Gizela Magyar Királyné" nevű Darabot adott elő, mellyet követett „A' Jegyző Könyv."

Az Országos nagy Deputatiónak a' Publico-Politicai, és Tudománybeli tárgyakban dolgozó Al-Deputátiói N. M. Gr. Cziráky Ő Exja' előlűlése alatt serényen folytatják munkálkodásaikat. A' Tudománybeli dolgokban Oct. 29-ikén, és ma, (Nov. 5-dikén) tartattak űlések; Oct. 30, és 31-dikén a' Publico-Politicumokban. — A' Törvényes dolgokban munkálódó Al-Deputátió, Mélt. Ebeczky Tihanyi Tamás Úrnak, Ő Ts. K. Felsége' Udvari Tanátsosának, a' Hétszemélyes Fő Törvényszék' Assessorának, 's a't. előlűlése alatt, Oct. 29-dikén kezdette űléseit, folytatta Nov. 1, és 4-dik napjain.

Mivel a' 36-dik szám alatt tett Tudósításunkban némelly hibás kifejezések történtek, azok itten a' következendő módon hozattatnak helyre, úgymint:

A' N. M. Magyar K. Helytartó Tanáts az ő Számvevő Hivatalába több személyeknek nyugodalomba tétele, 's halála által megüresedett Tisztségekre, a' f. e. October' 21-dikén e' következendő előmozdításokat tette:

Az Adózási Oſztályba: Számvevőnek nevezte, az eddig való Számvevő-Tanátsost T. Papp Imre Urat, hoſzas, jeles ſzolgálataira nézve — Számvevő Tanátsosnak, az érdemekkel tellyes volt Számvevő-Tiſztet T. Inántsi Ebeczky Imre Urat, — Számvevő Regeſtrátornak, és Expeditornak az eddig volt Számvevő-Tiſztet T. Dozlern Fülöp Urat, hoſſzas ſzolgálataira nézve, 'sa't.

Hadi Tudósítások.

A' Burkus Státus-Ujság Oct. 25-dikén éppen úgy közli a' Várna' bevételéről való tudósítást, mint mi megírtuk; hanem még ezeket teſzi hozzá:

Még Oct. 8-dikán délben előre tett jelentés mellett a' Kapudán Basának egy Titoknoka megjelene Páris hajón, más két Török által kisértetvén, hogy Várna' feladatása eránt ſzóba ereſzkedjék. A' Tsáſzár' parantsolatjára Greigh Admirálishoz útasíttatott, de minden megeggyezés nélkül tére viſſza. Azonban más nap reggel ugyan ezen Követ ismét elkezdette az alkudozást Gróf Woronzoff sátorában', de ennek sem volt kedvezőbb sikere. Estve Jussuf-Basa maga megjelent, és a' vele való beſzélgetésnek következése az leve, hogy meghatározott kinyilatkoztatást igére más napra. Ezen kinyilatkoztatást meg is tevé a' Basa, midőn 10-ikén viſſzatére, és azt mondá: hogy ő kéntelen megismérni a' vár' további védelmezésének lehetetlenségét, 's azért ő tsak az általadásra voksolhat. Hanem minthogy a' Kapudán-Basa semmi feltétel alatt nem akar reá-állani a' Capitulatióra, ennél fogva ő, Jussuf-Basa, arra határozta magát, hogy a' várba többé viſſza nem tér, hanem magát a' Tsáſzár' oltalmára bízza. Midőn ezen eltökéllés a' várban köz hírré lett, mindjárt mind azon seregek, mellyek Jussuf-Basa alatt voltak, lerakták fegyvereiket, és már akkor éjjel, 's 11-dikben reggel tsoportonként jöttek ki a' városból Tiſzteikkel, hogy magokat az Oroſzoknak hadi foglyok gyanánt megadják. Minekutánna így az őrizet eloſzlott, a' Kapudán-Basa, ki kevesed magával a' fellegvárba futott vala, azon kegyelemért esedezett, hogy 300 zad magával az Omer-Vrione' hadi seregéhez mehessen. Ezt a' Tsáſzár neki megengedte olly feltétel alatt, hogy útját Pravadin kereſztűl, vagy a' tengeren Burgáſz felé intézze. Dél tájban a' Városnak Küldöttei megérkezének, 's arra kérének engedelmet, hogy a' Város kultsait a' Tsáſzárnak általnyujthassák. A' Tsáſzár őket a' telegrafos hegy tetején fogadta. A' városba béſzállottak az Oroſz seregek, és ezen örvendetes történetet minden hajókról nagy ágyúlövésekkel hírdették. — Az idegen Udvarok' Követei, és Biztosai, kik Oct 3-dikán Odeſſzába hajóra ültek vala, nevezetesen Herczeg Heſſzen-Homburg, Hg. Mortemart, 's a' t, Oct. 7-dikén a' Várnai öbölbe megérkeztek; ők Panteleimon hajón maradnak, mellyen ide hajóztak."

Ezekhez még hozzá teſſzük: hogy

a' Kapudán Basa azövéivel eggyütt 12-dikben reggel Várnát elhagyta, és Pravadi felé indúlt; — hogy Omer-Vrione megértvén Várna' esetét, mindjárt vissza húzta magát a' Kamtsik vizén túl. Eugen Würtembergi Hg. utánna eredvén, nehány foglyot, töltést, és eleséget hozott vissza; továbbá, hogy Ő Felsége a' Tsászár Oct. 14-dikén szándékozott Maria Tsászárné linea-hajón Odesszába indúlni, 's onnét útját rövid mulatása után Sz. Pétervárába venni, hova Ő Felségét az egész diplomatiai test fogja követni.

A' legújabb Sz. Pétervári Ujságok Erivánból Sept. 10-dikén költ tudósítások szerént ezeket közlik: „A' Hg. Tsavtsévadzé General-Major által vezéreltetett hadi test, mellynek Bajasid (Bajazét) török várat kellett elfoglalni, Sept. 8. közelitett hozzá, felette bajos útazás után az Agadonigh hegyen keresztül, és a' vár alatt ellenséges lovasságra akada; de azt a' mi ágyúink a' várba visszaverék. Más nap seregeink az ellenségnek vérontó tüzelése közben megtámadák a' várat, mellynek hadi Kormányozója Elul két lófarkú Basa, látván hogy lehetetlen tovább magát védelmezni, a' várat feladá."—Továbbá ugyan azon Ujság Akhaltsikból vett Aug. 29-diki jelentés szerént igy ir: „Eriváni Gróf Paskvits Hg. Bebutoff General-Majort Akhaltsik Basaságnak Kormányozójává, és Dreschern Oberst-Lieutenantot, a' Krimai gyalog Regementből, Akhaltsik Városának Commandánsává nevezte, melly várnak őrző serege a' Sirváni gyalog Rgtből, és a' Dóni Kozákok Regementjének két Kompániájából áll."

OROSZ BIRODALOM.

Éppen most érkezett Odessából azon tudósítás: hogy Ő Felsége az Orosz Tsászár Oct. 20-dikára virradó éjjel Maria Tsászárné línea-hajón oda szerentsésen megérkezett, és Benkendorf Grlis' társaságában haladék nélkül folytatta útját Sz. Pétervára felé, hova Ő Felsége Oct. 26-dikán meg akar érkezni, mint Maria Feodorovna Tsászárné születése napján. — Az idegen Udvarok' Követeit, kik Panteleimon hajóra szállottak, minden órán várják.

Az Odessai Journal Oct. 18-ikán illyent közöl: „Ezen h. 15-dikén Várnától Oct. 11-dikén indúlt Kurir Bogdanoffsky titkos Tanátsos Úrnak, Odessza' Kormányozójának azon tudósítást hozta, hogy Várnába bészállottak seregeink. Ő Felsége a' Tsászár ezen alkalmatossággal Woronzoff Grófhoz, Uj-Russzia, és Beszarábia' Fő Kormányozójához, az ostromló seregek' Vezéréhez illy levelet botsátott: „Gróf Semenovits Mihály! Midőn Kegyelmedet egy pillantatra Uj-Russzia' Kormányától a' Várnát ostromló hadi sereghez meghívám, bizonyos voltam benne, hogy Kegyelmednek a' hadi mesterségben szerzett hosszas tapasztalása, és a' haza,

boldogsága eránt égő buzgósága válaſztásomat megfogja igazolni. Reménységem bételyesedett; az egéſz várvívás alatt vitézeink mindenkor és mindenütt felgyúladtak Kegyelmed' példájára, és bölts rendelései olly foganatosok voltak, mellyek igyekezeteit megkoronázták. Hogy illendően, és jeles módon megbizonyíttsam, mennyire betsülöm Én azt, egy arany Kardot ajándékozok Kegyelmednek illy reá-írással: „Várna' bévételéért." Ez emlékeztesse Kegyelmedet mindég ezen, az Oroſz fegyvereknek olly ditsőséges történetre, és Kegyelmed eránt viseltető hajlandóságomnak, 's háladatosságomnak jeléül ſzolgáljon. Vagyok Kegyelmed eránt jó indúlatú (Aláírás) Miklós. Páris hajón, a' Várnai öbölben, Oct. 11-ikén 1828."

NAGY BRITANNIA.

Wellington Hg. mezei jóſzágáról Londonba viſſzatért, hol még az nap Aberdeen Gróffal, és az Austriai Nagy-Követtel Conferentiát tartott.

A' Spartiate 76 ágyús, és Windsor-Castle 74 ágyús línea-hajók Oct. 18-dikán Plymouthból a' Közép-tengerre indúltak.

A' Londoni Ujság-levelek ſzerént, mellyek Oct. 21-dikén költek, ismét egy Oroſz hajós-oſztály indúlt a' keleti tengerről a' Közép tengerre, 's mentől hamarább megérkezik a' tsatornához. Ezokáért Onyx brigg 20-dikban Portsmouthból kiindúlt, hogy ezen hajós oſztály' Vezérét megkinálja a' tsatornába való érkezésekor azon jóakarattal, hogy az Angol kikötőhelyekben minden ſzükséges dolgokról lehessen gondoskodni a' hajók' ſzámára.

Dublinból Oct. 16-dikán írják: hogy Lawleſz Úr elfogattatott. Azzal vádoltatik, hogy Monaghan Grófságban egy zenebonáskodó, és zabolátlan nép-tsoportot Sept. 23-dikán fel 's alá vezetett. Lawleſz Úr egy réſzről 500, más réſzről 200 font Sterling cautióra ſzabadon botsáttatott. Ezen summát Mahon Úr, egy felette gazdag katholikus kereskedő, és Staauton Úr, a' Morning-Register Ujság' tulájdonosa adták öſzve. Lawleſz Úr ellen a' per a' Monaghani törvényſzék előtt a' jövő Martius hónapban fog kezdődni. — Rice Úr is 16-dikban elfogattatott, és maga helyet cautiót állított.

Déli Irlandban tellyes tsendesség uralkodik; de az éjſzaki réſzében másként van a' dolog. Nehánynap előtt a' Braunsvaigiak gyűlést tartottak Monaghanban. Az Orſzágló-ſzék végre elhatározó lépést tett, és 10 ágyút küldött Éjſzaki-Irlandba, és a' mint mondják, Monaghanba; a' 87-dik Regement is oda rendeltetett. Monaghanból érkezett Oct. 15-diki tudósítás ſzerént a' Katholikus Eggyesűletnek az Ulsteri Katholikusokhoz intézett felſzóllítása fel ragaſztatott a' városban külömbféle helyekre; de a' politia tsak hamar leſzaggatta. A' mint látſzik, az oda való Orange-felekezet kéſz az első alkalmatossággal a' Katholikusokra rohanni. Nugent Lordnál Waterfordban adatott vendégségnél illy

hangon beſzélle a' Lord: „Kérem a' Katholikusokat, ne gondolják azt, hogy az Angliában uralkodó közvélekedés az ő jussok ellen volna, sőt ez ő mellettök vagyon. Az Angol nép ſzereti az igazságot. Irland előtte nagyobbára ismeretlen Orſzág. Tsak nehány eſztendő előtt köttetett öſzve Irland' űgye Anglia' ſzerentséjével, és a' mire Irland már régota hijába törekedett, most annak bétellyesedése közel van. Az ő ellenségeiknek az utólsó Parlamentumi ülés felette veſzedelmes volt. A' Protestans Dissentéreknek felſzabadúlása halálos tsapás volt nekik. A' Braunsvaigi Clubb' neve és öſzve alkotása a' Constitutiónak gyalázatja. A' Katholikusok tsak tovább is védelmezzék űgyeiket, a' törvényeknek engedelmeskedjenek, azokat bétöltetni segíttsék, és így a' felſzabadúlás nints meſſze."

Carnarvonban a' minap (Mihály napján) a' következő történet adta magát elő: Lord William Paget az Irlandiai V. Király második fija a' nevezett Városban Parlamentbeli Képviselőnek válaſztatott; de azon feltétellel, hogy voksát az Emancipatio ellen adja. A' Parlamentben elő fordulván a' dolog, Lord Paget az Emancipationak nem ellene, hanem mellette volt. A' Carnarvoniaknak ez nem jól esett, 's a' Lordnak megírták, hogy a' Képviselői ſzéket a' Parlamentben hagyja ott, ha úgy nem akar voksolni, a' mint ők kivánják. — A' dolog ebben maradt egéſz Sz. Mihály napig. Ekkor ſzokott lenni eſztendőnként a' városi Tiſztviselők válaſztása, mellyre Lord Paget is megjelent. A' Tanátsházban minden azt várta, hogy a' Lord a' Gyűlésben a' maga mentségére meg fog ſzóllalni — de a' Lord hallgatott. A' Tiſzt válaſztás végével nagy ebéd volt; az aſztalnál Lord Paget űlt elől. Itt, egy Valaki inni akar az Elölűlő egésségéért: erre nagy lárma támad, és a' Vendégek egy ſzívvel ſzájjal kezdtek protestálni az érdemes Lord Principiumai ellen, mellyeket mint nékik Képviselőjök a' Parlamentben az Emancipatio dolgában ki mutatott. — Fel áll Roberts Úr, 's így ſzóll: „Uraim! Leghamarább bizonyosok lehetünk benne, hogy az érdemes Lordnak igazi Protestans principiumai vannak-e, ha a' mi Képviselőnk megalázza magát, 's vélem egy poharat ki inni akar ezen Toastra, vagy elköſzöntésre: Protestant Ascendancy! (Uralkodjon a' Protestantismus!) Mit mond reá Mylord? — Rövid gondolkozás után ezígy felel „Iſzom reá" — Ivott is, a' vendégek hangos örömkiáltásai között. Megtsendesedvén az aſztal, a' Lord fel állott: „Barátim! Én a' Toastot úgy it-„tam, a' mint azt én értem. Már „egy ízben azzal vádoltak engemet „az Urak, hogy Uraságtokat elámí-„tottam; hogy újra azzal ne talál-„janak vádolni, íme kimagyarázom „magamat. (Halljuk) Én, a' Pro-„testantismus Uralkodása „alatt nem egyebet értek, hanem „hogy elsőbben Protestáns Király „Uralkodjon Orſzágunk ditső thro-

„nusán, továbbá hogy fenmaradjon „Országunk Protestáns Constitutio- „ja, mellyet én legjobbnak tartok „a' világon az Alatt-valók boldogsá- „gára, és végtére, hogy rendűlhe- „tetlenül megálljon Protestáns Egy- „házunk, egyszóval: hogy ne ural- „kodjék a' Római Catholicismus „(the non existence of Ro- „man Catholic Ascendan- „cy)" — De a' Lordnak ezen maga kimagyarázása nem tetszett a' jelenlévőknek, és sokan kiáltották: „Igya a' Lorda' Toastot úgy, a' mint mi értjük" — A' lárma sokáig tartott, és a' vendégek nyilván megmondták, hogy ők a' Toastot úgy értik: ne adjanak a' Katholikusoknak semmi új kedvezést, hanem vegyék el tőlök még régi jussaikat is. A' lárma tsilapodásával így szóllott Lord Paget: „No Uraim! letevék az Urak az ál-orczát. Most látom, az Urak az által akarták a' Protestantismus uralkodását feltartani, hogy a' Katholikus Hazafiak jussát, szabadságát és boldogságát lábaik alá tapodnák. 'S az Urak azt akarják, hogy én egy illyen gondolkozású Toastot igyam? Nem, soha sem — készebb volnék meghalni, mint egy illyen útálatos gondolkozással Toastot inni. Én nálam senki jobban Királyát, Hazáját és Vallását nem szereti: de én nem hiszem, hogy ezeknek ditsőségét tsak úgy lehet fenntartani, ha más külömböző Hitűeket lábainkkal tapodunk.— Az Emancipatióban adott Votum-ért az Urak engem megszóllítottak, hogy a' Képviselői hivatalt tenném le. Uraim! én tiszteletem betsűlöm kinek kinek politikai vélekedését: de megkívánom, hogy mások is hasonlót tegyenek én vélem. Míg nékem szerentsém lesz, az Urak Képviselőjének lenni — szabad és kötetlen akarok lenni a' fő Kérdésekben. Mikor én a' voksomat adtam, arról volt szó a' Parlamentben, nem volna e' tanátsos és idvességes Irlandia megnyugtatására a' Katholikusokat emancipálni? Már most én azt kérdem, adhattam e' én ezen kérdésre, más jobb feleletet annál, a' mit adtam az Ország javára, boldogságára és ditsőségére nézve— ezeknek munkálódására voltam pedig én az Uraktól küldetve. — Most én Uraim elmegyek, de reménylem, hogy ha azon kérdés, melly köztünk ezen vitatásokra okot adott, közelebbről elfog döntetni: barátságosabb ábrázattal fognak az Urak fogadni, és helyesebb szempontból fogják Parlamentbeli Magam viseletét megítélni." — Ezen utóbbi szavak — egy Irlandiai Vice Király fijának szájából, nagyon hihetővé tészik, hogy az Emancipatiót a' Ministerium munkába vette.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból, Oct. 10-dikén. — Azon tudósítások, mellyeket a' Porta a' had-mezőről Bolgár Országból vett, mind Várnától, mind Sumlától Oct. 5-ikéig terjednek. Ezen tudósítások szerént, mihent a' Nagy-Vezér a' Balkánon túl Kamtsik vizéhez megérkezett (Ennél fogva hát nem igaz, hogy a' N. Vezér Rustsukhoz érkezett volna,

a' mint Bukurestből írták), Várna' felſzabadítására nagy erővel tétetett meg a'próba, melly végre a'Sumlától oda érkezett Omer Vrione Basának seregeiből is nehány ezer ember a' megtámadó Török sereghez kaptsoltatott. Sept. utólsó napjaiban majd minden nap történtek tsatázások, hol a' Törökök minden erőlködésök mellett sem mehettek arra, hogy az Oroſzokat a' Várnai öböl déli partján lévő erősen bésánczolt állásaikból kiverhették volna. Legtüzesebb volt a' viadal Sept. 26-dikán, és 30-dikán, hol az Oroſzok, nevezetesen a' gárdának egy réſze, nagy kárt vallottak, 's nehány Generálisaik elestek (Lásd az Oroſz hadi tudósításokat erről a' 33-dik levelünkben).

A' Seraskier Huſſzein Basának Sumlától küldött tudósítása ſzerént, Alis-Basa Oct. 4-dikén a' Basardsiki útra kitsapott. Midőn Sumlához martalékjával, és 200 fogollyal viſzſza térne, 5-dikben egy ſzámos Dóni Kozák-oſztály egy erdőben meglepte, 's körül fogta őtet; itt azon kétségbe esett dologra határozta magát a' Basa, hogy a' foglyokat, kik pajtásaikkal magokat egybe akarák kaptsolni, mind felkonczoltatta, 's olly hévvel rohana lovasságával az ellenségre, hogy az az útjából kiállani kéntelen leve, és ő Sumla felé tovább mene minden további alkalmatlanság nélkül. Ugyan az nap Ibrahim Tuldsai Basa egy Oroſz seregre rohant, melly Jenibasar mellett táborozott, némelly martalékot elvett tőle, 's ezzel a' Sumlai táborba viſſzatért. Rendes hadi jelentést ezen történt dolgokról nem adott ki a' Porta, mint ezelőtt nehányſzor tette.

Magános tudósítások ſzerént, mellyek a' Sumlai táborból érkeztek, Halil-Basa, ki több tsatákban, mint a' reguláris seregek' Vezére, magát megkülömböztette, némelly vigyázatlanúl ejtett ſzavaiért, mellyek miatt irígység, és czivakodás támadhatott volna ezen seregek, és az irreguláris fegyveresek között, a' táborból elküldetett Demotikába ſzámkivetésbe.

Ásiában Paskevits Grlis Kars várán kivűl Akhalkalaki, Ghertviſzi, Akhaltsikhe, és Asghur várait is elfoglalta, és külömbféle viadalokban nevezetes győzedelmeket nyert az ezen vidékeken egybe gyült Török seregeken. Az eddig volt Erzerumi Helytartó, és egykori Nagy-Vezér, Galib-Basa, öregsége miatt nyugodalomba tétetett, mivel ezen Kormányſzékre a' mostani háborús környűlállásokban munkás és serény Tiſztet kivántatik; és ő helyébe Salih Madeni Basa tétetett Erzerumi Helytartóvá. Több nagy nevű Tiſztek, és egy igen vitéz Kapidsi-Basi küldetett az Asiai hadi sereghez, és tetemes segíttség indíttatott útnak arra felé.

Az utólsó napokban illy kineveztetések estek: Raouf Aleppói Basa a' Mekkába menő ſzarándok Karavánnak Vezérévé, Damascusi Helytartóvá, és Jérusálemi, 's Nablusi Sandsakká; a' Tuldsai volt hadi Kormányozó, Ibrahim Basa, Aleppói Helytartóvá; a' volt Vámok'

fő Igazgatója, Osmán Basa, a' Bosporus mellyéki várak' hadi Kormányozójává neveztettek. Alis-Basa Begler-bég, többször megmutatott vitézségéért Hamidi Sandsakká tétetett.

A' Szultán folyvást a' Ramis-Tsiftliki táborban tartózkodik; de azt hiszik, hogy mentől hamarább elindúl Drinápolyba.

JÓNIAI SZIGETEK.

A' Korfui Ujság Oct. 4. illy tudósítást közöl a' Görögöknek szárazon és vízen Preveza, és az Ambrakiai öböl (vagy Arta) ellen indított expeditiójáról, melly eddig külömbféle akadályokkal veszödött: „A' Preveza előtt megjelent hajós-osztály eleinte állott: két szállító hajóból, két kis bomba-hányó gályából, 13 mistikből, 's még egymás kis hajóból, mellyen az expeditió' Vezére Passano volt. A' kemény szélvész tsak hamar elszéleszteté egymástól ezen hajókat, minekutánna először megjelentek Preveza előtt. Ezen hajók közül hét a' Santa-Maurai parthoz vettetett, de mindnyájan minden veszedelem nélkül megszabadultak, kivévén egy Mistik-hajót, melly széljel repedezett. Két nap mulva az idő letsendesedvén, ismét egybegyültek a' hajók, Prevezához értek, és Pantocratora erősséget kezdék ágyúzni (azon szűk föld' déli tsutsán fekszik, hol Preveza áll). Az ágyúzás reggel elkezdődött; de már estve eltávozott tíz Mistik-hajó Santa-Maura felé, mivel a' Hydraiak Passano vezérrel öszveveszték volt; és más nap a' többi hajó is elment Mitikához; ez által kibotsáták kezökből a' jó alkalmatosságot, és a' Törököknek időt engedének a' segítség' szerzésre, 's a' jó elkészülésre. Azt mondják, hogy Church Grlis mindent elkövetett, hogy a' hajós osztályt reá bírja az ismét kiindúlásra; és valóban Oct. 1-só napján a' két gőzhajó hat Mistikkel visszatért a' Prevezai vizekre, és a' parthoz közel hánytak mindnyájan vasmatskát minden ágyúlövés nélkül. A' szárazon Church Grlis' seregei is a' Prevezai öböl partján állásba verték magokat, és két halász bárkát elfogtak, azokat magok embereivel megrakván, Szalagoráb a eveztek (az Artai öböl' éjszaki partjára), 's ott egy Tabakelhajót, melly eleséget akart vinni Prevezába, valamint több apró hajókat elfogták, és ezeket is felkészítették, 's magok embereikkel megrakták. — Santa-Maurából Oct. 3-dikán írják: hogy az nap délután 2 órakor hat Görök Mistik kedvező széllel a' Prevezai tsatornán erőszakkal próbált általkelni. A' Török bástyák, és battériák rettenetesen ágyúzának ezen hajókra; egy fél óra múlva az ágyúzás megszünvén, 's a' füst elenyészvén, úgy látszott, mintha a' Görög hajók az öbölbe béeveztek volna. — A' Church Generális seregének hadi munkálkodásáról a' szárazon nints közelebbi tudósításunk."

(Haszнos Mulatságok Nro 57. Hirdetés 1/4 árkus.)

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(38.)

Pesten, Szombaton, Sz. András Hava 8-dik napján 1828.

B é k e.

Emberi szíveknek legtartósb kaptsa, mosolygó
Béke, az öldöklő Nemzet is áldja neved'!
Puszta, hiú szózat; — nints köztünk Béke; teremtsünk
Egy más közt Békét. — Nyujts, Laczi, béke-kezet!

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Nálunk a' havazás ugyan megszünt, de annál keményebb hidegek járnak; minden erősen meg van fagyva.

Budán a' N. M. Magyar K. Udvari Kamarának Számvevő Tisztei Gräfel Aloiz, és Minas Ignácz Urak, az első ugyan Oct. 8-dikán, a' másik Oct. 28-dikán, meghaltak.

A' Budán öszvegyülekezett Országos Deputátio a' Bányászi dolgokban Novemb. 2-dikán tartotta utólsó ülését.

Ipoly-Sághról Honth Vármegyéből illy elkésett tudósítást vettünk az ott végbe ment fényes bévezetésről (lásd 29-dik számú levelünket):

Ezen Nemes Megye Szithnyai és Csábrághi Kohári Ferencz Ő Herczegségének, mint Örökös Fő Ispányának eleste után árva szomorúságba esett ugyan, de minekutánna Gróf Battyányi Vincze Ő Excellentiájának halálával, kit a' nélkül hogy a' véle való közelébbi kaptsolat által szerentséltethetett volna, szinte elveszteti, Fő-Ispányának Méltóságos Székhelyi Majláth György Urat, a' Szent István Apostoli Király jeles Rendje közép kereszteset, a' Tsászári Királyi Felség Személyes Jelenlétének Törvényszékbeli Helytartóját 's Udvari Tanátsosát nyerte, a' legkellemetesebb napfényre derültek-ki megyéje felett az egek. A' Méltós. Fő-Ispány Úr feloldoztatott ugyan ön kivánsága szerént a' Királyi Biztos által fényes Fő-Ispányi székébe való pompás béhelyheztetéstől, azért is ide való útazásában minden Biztosságokat, 's Bandériumokat szorosan elkerűlni kivánt: de a' határt nem ismérő köz öröm, az igaz tisztelet, 's nagy Úri személyének az egész Haza által való buzgó szeretete még is szép és nagy fényt adott Méltóságos Hivatalába lett bévezettetésének.

Mert a' mint Ő Méltósága e' Megyébe Méltóságos Ts. K. Kamarás Böldváry Lajos Úrnak I. Sághtól

másfél órányira eső ékes kastélyába elébb megſzállott volna, azonnal ſzámtalan jeles tiſztelői tódulva sietének ſzemélye tiſzteletére, 's az alatt Ipoly-Ságh Mező Városa, felette ſzámos, és a' mi legnevezetesebb, nem tsak a' meghívott ſzomſzéd Nemes Vármegyék, de még távulabbi Nemes Megyek kiküldött Biztosai, és a' Megyebéli Nemesség, sőtt több Fő-Ispányok, úgy a' Főbb Igazgató ſzékek, úgymint a' Fő Méltóságú Udvari, és Helytartó Tanáts, nem külömben a' N. Mélt. Kúria, és a' Nagy Mélt. Magyar Udv. Kamara' nagy érdemű Tagjai által úgy megtelt, hogy tsak a' legnagyobb ſzorúlás mellett lehetett elférni a' mondott Mező-Városban.

Más nap, ú. m. Sz. Mihály Hava 29-dikén köz Gyűlés tartatván, Deputátiók neveztettek Ő Méltósága' elfogadására 's köſzöntésére. Ezzel a' Gyűlés eloſzolván, tsak hamar délután mintegy 30 tsinos kotsikon Király fiára elindúlt az oda ki rendelt fényes és nagy ſzámú Deputátió, a' honnan is nem sok idő múlva viſzſza-érkezvén, 's azt Ő Méltósága a' Fő-Ispány Úr a' mozsarak sűrű durrogásai, és az öſzvetódúlt sokaság köz örömét hirdető ſzámtalan Éljen kiáltásai között nyomba követvén, közönséges megelégedést okozott az is, hogy a' Fő-Ispány Úr kotsiját hat főbb rangú 's nevezetesebb Birtokos Nemes Urakból álló arany és ezüst gazdag ruhákkal felékesített Lovas Gárda már útközben a' Tompai Hídnál körűl vette, és Ipoly-Sághra egéſz a' Vármegye köz Házáig békésérte, kik közűl Tekíntetes Kesselőkeői Majthényi Antal Tábla Bíró Úr, e' Megye volt Fő-Jegyzője, 's Orſzág-Gyűlésbeli Követe kevéssel előbb léptetvén, több lovagló Társai nevökben is a' Vármegye háza kapujánál lóhátról Ő Méltóságát igen tsinos Beſzéddel tiſztelte meg, mellyre is Ő Méltósága kellemetes érzést gerjeſztő diſzes rövid válaſzſzal ſzerentséltette a' lovagokat; — ezután Ő Méltósága a' Fő-Ispány megſzállván a' Vármegye házánal, ottan a' sok fényes Kiküldöttségeket, a' Hadi Tiſzti kart, a' Megyebeli Bánya Városok' Biztosait, 's több más Úri Vendégeket kellemetes nyájassággal fogadott el, 's e' közbe bésététedvén, ezen estve a' Vendégek réſzére Ő Méltósága igen fényes vatsorát adott, — és az örömet az útſzákon mindenfelé harsogott több rendbéli muzsika ezen Installátiót előző napnak éjjelén is egéſz reggelig nyilvánosította. A' harmadik napon, az az Sz. Mihály hava 30-ikán, következvén a' Bévezetésbeli nap, a' Gyűlésből, hol a' Méltős. Fő-Ispányné is jelen volt, kineveztetett a' Fő-Ispány Úr' meghivására egy igen fényes Deputátió, 's ezután tsak hamar megjelent Ő Méltósága; ki is meghitteltetvén, igen fontos bölts és tsak illy nagy férjfiú ſzájából hallható Beſzéddel kezdette Fő-Ispányi fényes Tiſztét, mellyre a' Nemes közönség nevében a' Megye' Fő-Jegyzője Ts. Nádasi Terſztyánſzky Sándor Úr, a' Tiſztviselő-kar' nevében pedig Királyi Tanátsos és Első Al-Ispány Ns. Varbóki Plachy

Ferencz Úr ſzinte ſzép, és hathatós Beſzédjeikkel feleltek, utóbb pedig némelly tárgyak felolvastatása után Ő Méltósága több érdemes ſzemélyeket Tábla-Bíráknak nevezvén, a' Gyűlést eloſzlatta; következett azután a' Fő-Ispány Ő Méltóságának harminczhárom, M: és H: formára igen helyesen öſzverakott 's Majláth és Honth neveket ábrázoló hoſſzú aſztalokon felette gazdagon, fényesen, nagy bővséggel, és a' leghelyesebb renddel volt megvendéglése, hol a' ſzokott felköſzöntések, kétféle Magyar és Német muzsika ſzó, és mozsarak ropogásai ſzakadatlanúl hangzottak. Estve a' TT. Rendek' gondoskodásából az arra kéſzített tágas és díſzes ſzín-palotában fényes tánczos mulatság adatott. — A' 4-dik napon a' Fő-Ispány Úr' a' gyűlést folytatván, 's 5-dik nap a' Jegyző könyvet felolvastatván, Zavari nevű jóſzágába ezer áldások között elútazott.

Báts Vármegyéből. — Némelly tselédeink hivtelenségeit, irtóztató erköltstelenségeit, kéntelenek vagyunk több izben tetemes kárunkal tapaſztalni. Jelesen pedig azon ſzerentsétleneknek törvénytelenségeit, kik az emberi társaságtól még életők' zsengéjében ſzakadnak el Hazánknak kietlen puſztáira, hol minden tanitástól elvonva, az ekéknek, barmok' nyájának társaságában élnek majd a' késő vénségig. Illyen emberi ſzánakodásra méltó ſzegényekre fordította kegyes figyelmét, Tekintetes Bajsai Vojnics Máté Úr, Bács és Bodrog Vármegyék Tábla-Birája. Ez a' sok érdemű Úr Bajsán (Báts Vármegyében) épittetett egy házat minden ſzükséges kéſzűletekkel. Bizonyos eſztendei fizetést rendelt az intézet Felvigyázójára, akkor tett le olly tőke pénzt (a' mi mindég a' Familiánál marad,) mellynek kamatjából az épűletben hat gyám alatt lévő férfi ſzemélyek, az ő gondviselőjökkel, és gondviselőnéjökkel, állapotjokhoz képest minden ſzükségekben tápláltatnak folyvást, de olly bölts feltétellel (a' mi az egéſz Ts. Vojnics Familia' nagy ſzámú tselédeinek, jobbágyainak tudtára van adva) hogy a' kegyes intézetbe tsupán tsak azok vétet hetnek fel; kik húzomosan, hiven, jó erköltsben maradván az Úri Familiánál, vagy elnyomorodtak, vagy elerőtlenedtek. Melly által a' zabolát nem ismérő, és a' miatt a' törvénytelenségre bátran rohanó tselédeknek 's jobbágyoknak | nagy gántsot vetett. Következőleg a' fent tiſztelt T. Úr testi, és lelki irgalmasságot tévén illy ember társaival, nem tsak kegyelmes Ura, hanem valóban Tanitója, és egyſzer'smind lelki attya is lett az egéſz T. T. Familia tselédjeinek, és jobbágyinak. Ez olly haſznos és foganatos orvoslása sok erköltstelenségnek, hogy a' társaságban élőknek méltó példa az ajánlásra.

Hadi Tudósítások.

A' Burkus Státus-Ujság Oct. 30-dikán illy hadi tudósításokat közöl, (mellyeknek nagyobb réſzét már tudjuk): „Oct. 12-dikén reggel W o-

ronzoff Gróf' táborában, Ő Felségének a' Tsáfzárnak jelenlétében Te Deum tartatott Varna bévételéért. Ugyan azon reggel a' Kapudán Basa azon seregekkel, mellyeknek elmenetele megengedtetett, a' fellegvárból kiköltözött. 13. a' Tsáfzár Várnában a' Görög fzékes templomban meghallgatta az Isteni fzolgálatot. Ő Felsége 14-dikben fzándékozott Odeffzába indúlni. Omer Vrione a' Varna feladatása után sietve viffza vonta magát, és a' Kamtsik vizén túl állott meg. Eugén Hg. tüzesen üldözte. A' Nagy-Vezér Omer Vrione segítségére már a' Kamtsik vízéig jött volt, de az újabb történetek' hallására ő is viffza vonult." (Ezután némelly előléptetéseket, 's megjutalmaztatásokat említ.)

Az Odeffzai Journálban Oct. 22-dikén ezek vannak: „Ő Felsége a' fzárazra kifzállván, nehány óra múlva Szent Pétervárába elútazott. Benkendorf Gen. Adjutáns, és Adlerberg Grlis kéférik Ő Felségét. — Maria Tsáfzárné línea-hajó (mellyen a' Tsáfzár ült) az ellenkező fzél miatt hét napot töltött az ide jövetelben Várnától. Oct. 16-dikán a' fzélvéfz olly nagy volt, hogy minden árbocz-fák nagyon megtöredeztek. — Ő Exja Gróf Woronzoff General Gouverneur is ezen línea-hajón érkezett ide. Minekelőtte elindúlna Várnából Ő Felsége, illy írást botsátott Woronzoff Grófhoz: „Gróf Woronzoff General-Adjutáns! Minekutánna az Istennek, ki az igaz ügyet védelmezi, és ki az Oroſz fegyvereket új fzerentsével megkoronázta, a' tifztelet', és háladás' áldozatját bémutattam, kívánom az Én Felséges Ősömnek (a' Kir. fzékben) emlékezetét megtifztelni, ki a' győzedelmet, és életét, de nem a' betsületét, ugyan ezen Várna kőfalai alatt veſztette-el, mellyet mi éppen most hódítánk meg. Itt, a' Kriſztus' záfzlója alatt viaskodva esett-el Jagellónak megrettenhetetlen fia Láfzló, a' Lengyelek' Királya (első Uláfzló Magyar Király). A' hely, hol hamvai nyugoſznak, nints tudva; de Én azt akarom, hogy az ő emlékezete illendő módon Legyen Orfzág fő városában megünnepeltessék. Erre rendelek 12 Török ágyút azok közűl, mellyeket Várnában elfoglaltunk; ezeket Varsó Városának ajándékozom, 's Kegyelmedre bízom, hogy azonnal oda elküldje. Ezen ágyúk, Ő Tsáfzári Magasságának Cesarevitsnek parantsolatja fzerént, azon Bajnok' tifzteletére, ki nints többé, azon Oroſz Vitézek' tifzteletére, kiknek győzedelme megboſzullotta az ő halálát, azon helyre tétessenek, melly a' legalkalmatosabbnak fog találtatni. — Kegyelmedre bízom kivánságom' végrehajtását, és vagyok mindég Kegyelmedhez hajlandó, Aláírás: Miklós." — A' Láfzló Király' emlékezetére fzánt ágyúk már ki vannak válaſztva, és mentől hamarább Varsóba küldik. — Jussuf Basa Rafael fregátán ide (Odeffzába) érkezett. Ő Exja a' neki kéfzített fzállásra ment.

Odeſszából Oct. 24-ikén írják hogy Hg. Heſſzen-Homburg, és Hg. Mertemart, 's a' többi idegen Követek Várnánál hajóra ülvén, a' ſzélvéſz által egéſz az Ásiai partokig vettettek, és nagy veſzedelmek után Sebastopolhoz érkeztek. Herczeg Heſſzen-Homburg Sebastopolból 23-dikán estve a' ſzárazon útazott Odeſszába.

A' Sz. Pétervári Ujság Oct. 21-dikén jelenti: hogy a' Kaukazusi ármádától Septemb. 9-dikén költ tudósítás ſzerént, a' Musi Basa megverettetett, és Ardaghan vára elfoglaltatott az Oroſzok által. Azon hírre, hogy Kars kerületnek több lakosai, kiket a' Törökök magokkal Ardaghanba vittek, viſſzatérni kivánnak hazájokba, Hg. Bekovits Tserkesky Obester egy oſztálysereggel, 's 4 ágyúval kiindúla Karsból. Ardaghantól 2 mértföldnyire megérté, hogy a' Musi Basa 4000 katonával ezen lakosokat Erzerum felé hajtja. Ő tehát Aug. 29. az ellenséget megtámadá, megveré, 's a' lakosokat megſzabadítá. A' Török sokat veſztett, a' Basa' fia is elesett, és 16 Fő Tiſzt. Közülünk 32 esett el, és 23 kapott sebet. Sept. 3-ikán Ardaghán vára feladta magát.

AUSTRIA.

A' mult Oct. 28-dikán Bétsben elvégezé emberi, és katonai pályafutását Báró Kienmayer Mihály Ts. K. belső titkos Tanátsos Ő Excellentiája, Maria Therésia Katonai Rendének Közép Kereſztese, a' Haſzſziai Arany Oroſzlány, és a' Katonai Érdem Rend' Vitéze, Lovasság' Generálisa, és a' 8-dik Huſzár Magyar Regement' Tulajdonosa, ki életének 73-ik eſztendejében elgyengülése miatt a' világból kimúlt.

November hónapra Bétsben a' Felsőség határozása ſzerént a' kétſzeresből sütött kenyereket kissebre ſzakaſztják a' kenyér-sütők. A' marha húsnak fontja 8 kr. ezüstben.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur ezeket jelenti: Esmangart, és Pichon Státus-Tanátsos Urak, kikre az van bízva, hogy a' Haytiból érkezett Követtel Macary Urral alkudozást folytassanak, ma (Octob. 24-dikén) tartották vele az első Conferentiát a' külső dolgok' Ministeri hivatalában. Mind a' két Franczia Biztos Haytiba fog menni azon esetben, ha Párisban el nem lehetne végezni az alkudozást.

A' Gazette de France megijeſztett vala azon tudósítással, hogy az ifju Liſzt (Magyar hazánk fia) híres muzsikus, és a' Klavirozásban igen korán kifejlett ritka ügyességéről, és hangmivéſzi ſzerzéseiről elhíresedett Mester, Párisban meghalt volna; —de mindjárt más nap, Oct. 24. ezen jelentését nagy örömünkre viſſzahuzza, és azt mondja: hogy Liſzt Párisban jó egésségben vagyon.

A' Moniteur Oct. 23-dikán ezeket jelenti: Tegnap hivatalos levelek érkezének Maison Generálistól Görög Orſzágból Párisba, mellyek Octob. 3-dikán, és 5-dikén költek. Ibrahim Basa az utólsó Egyiptomi seregekkel Oct. 4-ikén elment.

Úgy látſzik, hogy a' Meſſzéniai várakban hagyott gyenge őrizetek nem soká védelmezhetik magokat; ennél fogva lehet várni, hogy mentől hamarább általadják ezen várakat.

Maison Grlis Higonet Grlis' brigádájával Navarin előtt van; Sebastiani Grlis a'maga brigádájával Koront tartja ſzemmel; és Schneider Grlis Oct. 2-dikán Patráſzhoz indúlt hajókon. Még a' várak ellen semmi megtámadás nints intézve; elsőbben az alkudozás' útján fogják a' dolgot megpróbálni, míg fegyverhez nyulnának.

A' betegek' ſzáma a' Navarin előtt tanyázó seregek között ſzemlátomást ſzaporodik; az éghajlat' hathatóssága kivált ezen helyen felette érezteti magát, de még nem ád okot a' nagyobb aggodalomra, és a' betegek' nagyobb réſze ismét könnyen felgyógyúl. Leginkább uralkodik a' harmadnapos hideglelés; két portio bort adatnak most a' katonáknak, hogy jobban feltarthassák egésségöket.

NAGY BRITANNIA.

A' Londoni Courier Oct. 20-ikán jelenti: hogy Polignac Herczeget, Gróf Moltke Dán Követet, és az Austriai Követségi Tanátsost Neumann Urat, Barbacena Marquis a' Portugalliai ifjú Királynénak bémutatta.

A' Londoni Ujságok ſzerént Ő Felsége a' Király Nov. 4-dikén ſzándékozott új lakóhelyére a' Windsori kastélyba béköltözni.

O' Connel Dániel Úr Oct. 17-dikén estve Corkba érkezett. Onnét Kilkennybe akart útazni. Kerrybe, és más helyekre az Irlandi Kormányſzék parantsolatot küldött, hogy a' Proclamátiója pontosan bétöltessék. Külömbféle helyekről olly tudósítások érkeztek, hogy némelly fegyveresek az árendások házaira éjjel reárohantak. Új fegyveres seregek mennek Irlandba, hol a' katona seregek most mindenfelé járnakkelnek. Kilkennyben a' katonaság Oct. 12-dikén az Isteni ſzolgálat alatt a' templomban felfegyverkezve volt jelen.

Huskisson Úr Oct. 18-dikán Anconában volt sokkal jobb egésségben, mint az előtt. Ő még Romába, és Florentiába akart menni, 's Nov. 10-dikén, vagy 15-dikén ſzándékozott ismét Angliába lenni.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Moreából érkezett tudósítások, mellyeket a' Moniteur közöl Oct. 5-dikéig terjednek, 's tsupán tsak Ibrahim Basának Egyiptomba való elmeneteléről teſznek egy ſzáraz jelentést. — Az Oct. 26-diki Párisi Ujságok Móreából költ Franczia magános leveleket közölnek, mellyek közűl az említést megérdemli egy Oct. 3-diki; ez a' Constitutionnel' állítása ſzerént egy Franczia Generálistól ſzármazik. Rövid értelme ez:

„Az Ibrahim hadi serege a' Franczia expeditio megérkezésekor hét gyalog Rgtből állott, mindenikben 2000 ember; ezen seregek Franczia módra jelesen gyakorolva voltak, és Tiſzteiknek nagyon engedelmeskedtek; továbbá 1000—1200 irre-

guláris lovagból, kik ala Peloponnesusból ſzereztek lovakat, mivel az Arabs lovak, mellyeket magokkal hoztak volt, az éhség, és nyomoruság miatt elhullottak. De a' mi seregeink' jelenléte, derék maga-viselete, jó fenyíték tartása, és azon nyilván kijelentett buzgó kivánsága, hogy Görög Orſzág' ſzabadságáért megütközhessenek, arra birták Ibrahimot, hogy a' hoſſzas kifogások után, mellyeket ő az Admirálisok' ajánlásaira tett, végre elfogadá azon megkínálást, hogy Franczia hajókon elindúljon. Hanem 1200 Arabs katona a' Meſſzeniai várakban maradt. — Maison Grlis a' Higonet Grlis brigadája' megmustrálására meghívta Rigny, Malcolm, és Heyden Admirálisokat, kik egymás közt jó eggyetértésben vannak. — Alig kezdődött-el a' mustra, midőn Ibrahim Basa tsupán tsak tolmátsának, (ki Örmény ſzületés, és igen jól beſzél Franciául, Párisban is sokáig lakott) társaságában gyalog a' seregek' homloka előtt megjelent. Valmy Úr, az öreg' fia, ki őtet legelőſzör megismérte, megkínálá a' lovával, mellyet ő el is fogada, 's a' Generálstabhoz ugrata. Igen gondosan megſzemlélé a' seregek sorait, 's hadi fordúlásait, és azon dolgokról, mellyek őtet leginkább érdekleték, mindjárt tudakozódott a' Fő Tiſztektől. A' Regementek mellé adatott sáncz-ásók neki helyesen tettſzettek, 's azt mondá: hogy ha viſſzatér Egyiptomba, ő is azokat bé hozza a' katonái közé, valamint a' lovas Vadáſzokat, és Huſzárokat is. Faudoas Obester egy tellyes vadáſz-öltözetet ajánla neki, 's azért Ibrahim az Obesternek egy ſzép Török karddal kedveskedék. Ibrahim azt állítá, hogy ezen forma-ruhát az onokájának Mehmed Basának ſzánta. Fitz-James Úr (Huſzár Obester) sajnálá, hogy Ibrahimnak nem ſzolgálhat egy Huſzár forma-ruhával Foudoas Úr' példájára, mivel neki nints több egynél; erre Ibrahim azt mondá, hogy a' ſzabása neki már fejében vagyon, és mentől hamarább egy Huſzár Regement leſz seregei között. — Ezután a' Fő Generális nagy fölöstökömöt adott, mellyen minden Generálisok, Obesterek, és Admirálisok, valamint maga is Ibrahim Basa jelen volt. Itt lehetett tsudálni hírtelen maga feltalálását, egyenes feleletét minden hozzá intézett kérdésekre, valamint azt, mennyire iparkodott magát Európa' ſzemei előtt kimenteni sokáig való hivalkodására nézve. Több ízben kinyilatkoztatá, hogy a' neki adatott parantsolatoktól sokſzor eltért a' Görögök' javára; mert noha neveltetése egéſzen katonai, 's egéſz életét a' táborokban töltötte, még sem idegen az ő ſzivétől az emberiség. A' fölöstököm, és a' kávé után a' sátor eleibe kiálla, bizodalmasan beſzélle a' Tiſztekkel, megfogá kezeiket, 's egéſz erejéből kaczaga. — Ibrahim negyven eſztendősnek látſzik; középſzerű, köpczös termetű, eleven ſzemű, és himlőhelyes ábrázatú; arcz-vonásai lelkesek, kezei erősek, és fejérek; vig kedvű, igen közönséges öltözetű. Az egéſz

tábor reá függeſztette ſzemeit; sok tengeri katonák ki jöttek a' partra látni ennyi sok Fő Tiſztet, Vezért, olly külömbféle népet eggyütt a' hajdani Nestor Király' fő városának omladékain, kik azért gyültek ide, hogy a' ſzerentsétlen Görögöknek ſzabadságot, és polgárosodást ſzerezzenek; 's azon Férjfi jelenlétében, ki nekik annyi roſſzat tett, 200 hajóból álló flottának, és egy Franczia hadi seregnek jelenlétében, melly égett a' kivánságtól, hogy a' Királyhoz való vonſzódását, 's illy ſzép ügyhöz való ragaſzkodását, mellynek védelmezése reá bízatott, megbizonyithassa. Azon közben ide 's tova tévelyegtek igen sok, de nagy ſzükségben lévő Görögök Nikitas Grlis alatt, kiknek látása ſzomorú érzést gerjeſztett. — Reményljük, hogy mentől hamarább által adatnak a' várak, és talán Octob. végén egy Török sem leſz Móreában, honnét a' Franczia seregek' eljövetele nélkül talán soha el nem takarodtak volna. — Ezen ſzerentsétlen Orſzágban, hol három eſztendő alatt semmi vetés nem volt, éppen semmi zöldség, főzelék nints; tsak jó apró-ſzőllőt, ſzáraz füget, 's némelly nyomorult juhot lehet kapni. A' krumpliból, mellyet Korfuból hoznak ide, egy zsákot 50 Frankon adnak. Két kereskedő hajó némelly eleséget hozott Marſzelyből, de ez tsekélység illy ſzűk Orſzágban; legalább is 100 procentumot nyertek rajta. Egyébként az éghajlat egésséges, mindég tiſzta, meleg, az éjjek hűvesek. — Még azt teſzi hozzá az író; hogy az ezer Móreai Törökök, kik Navarin, Koron, és Modon várakban vannak, engedelmet kértek, hogy ők is Egyiptomba hajózhassanak; azt Maison Grlis a' három Admirális' helybenhagyásával nekik megis engedte. — Ibrahim tegnap előtt óta a' maga gályáján vagyon. Tegnap azt mondá Maison Grlisnak: hogy mivel ő Franczia Orſzággal nints háborúba, az 1200 embereket, kiket ott hagyott a' várakban, kardjaikra megesküdtette, hogy ha megtámadnák is őket a' Franczia seregek, egy lövést se tegyenek reájok. Ennél fogva úgy lehet tekinteni, mintha a' mi hadi munkálkodásunk Peloponnesusban elvégződött volna. A' Basa azt is állította, hogy a' Patráſzban lévő Törökök nem fogják magokat védelmezni. Kétség kivűl még sok marad hátra, a' mit a' Franczia seregeknek végbe kell vinni, hogy bétöltsék nemes küldetésőket; de nem fogják elfelejteni azon válaſztott mondást: Labor omnia vincit."

Rendkivűl való alkalmatosság hozta azon későbbi bizonyos tudósítást, hogy a' Meſſzéniai várakban maradt gyenge őrizetek feladták a' Fr. seregeknek ezen várakat azon kéntelenségből, hogy minden eleség tőlök el volt zárva; így most ezeknek falain a' három ſzövetséges Hatalmasság' záſzlói lobognak.

(Haſznos Mulatságok Nro 58. Hírdetés 1/4 árkus.)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(38)

Jelentés.

(1) Egy ifjú ember, ki jó nevelésű, és a' Magyar nyelvben járatosságát példákkal is megmutatta, kivánná Pesten ezen nyelvben magános oktatásokat adni. Útasítást ád róla a' Redactio.

Hírdetés.

(1) Gróf Zichy Miklós Úr Ő Méltósága, Ts. K. Felsége Arany Kultsos Hive, mennyire szivén hordozza Jobbágyainak boldogittását, és mennyire kivánja azok között a' szorgalmatosságot a' munkásságot még jobban felébreszteni, megmutatta azon jeles Tette által, hogy e' folyó 1828-dik esztendőnek Sz. Mihály hava 20-dik napján T. Komárom Vármegyében fekvő Sz. Péteri Uradalmába Jobbágyai között kihírdettette, hogy azok a' kik Szőllejeket legjobban mivelik, a' kik Szántó földjeikben legtöbb, és legszebb Jószágot termesztenek, a' Jobbágyok' feleségeik pedig, a' kik legjobb teheneket nevelnek, iparkodások és fáradságok minden esztendő végével bizonyos Jutalommal koronáztatik meg. — De még itt sem állapodott meg Ő Méltósága nemessen gondolkozó szíve, volt gondja a' lélek kipallérozására is, mert minden vallás tekintet nélkül, úgy a' Romano-Catholica, valamint az Evangelico-Reformata Oskolákban tanuló fiú és leány Gyermekeknek, a' kik magokat mind a' tanulásba mind a' jó erköltsbe megkülömböztetik, bizonyos Jutalmat határozott, és azt minden esztendő végével, azok között kioszthatni rendelte — szerentsés Jobbágy a' ki Földes Urába, egy illy édes Attyára talál! de szerentsés az a' Haza is; a' melly több illy Nagyokat számlálhat.

Jelentés.

(1) Vagyon szerentsém a' Nagy Érdemű Magyar Közönségnek jelenteni, hogy több magyar könyvek között Eschenburg Joachim János' Encyclopaediája, vagy is a' Tudományok esméretére tanító könyv, mellyet ujabb Literaturai jegyzésekkel bővítve e' f. e. Magyar nyelven közre botsátott Lánghy István; a' melly minthogy benne minden Tudományok, ú. m. a' Nyelv-Történet-Böltseszmélkedési-Mekkoraság-Természet-Orvosi-Törvény-és Istenes Tudományok részeikkel, felosztásaikkal, Történeteikkel, régibb, és ujabb rendszereikkel együtt velősen le-ábrázoltatnak, 's azoknak minden ágait illető jeles Munkák megesmértetnek, a' Tudományos kiformálodásra, és Könyvesmérésre útmutatásul szolgál: nálam Pesten a' Váczi utszában Kappel házában találtatik. Ezen tellyes 36 1/2 nagy 8-ad rét árkusnyi hasznos munka ára 3 for. Ezüst Pénzben.

Wigand Ottó
Könyv-áros.

Livrée Posztót egésséget kiméllő Flanelt, 's a' t. mellyeknek nagyobb része Angol módra béavatva, és' kieresztve a' boltban áll.

Ofenheimer Sándor,
Pesten, a' Magyar Király
Czímer alatt.

Hírdetés.

(1) Útazás közben gyűjtött tapaſztaláson épűlt alúlírtnak Mestersége tökélletes értése által, méréſzel illyetén, (bizvást Hony' 's Haza Földe Várossába Pestre viſſza térvén, az ott elholt Attyának néhai Rosmanith Andrásnak nevezetes Melly Füzőkéſzétöjének Mestersége-beli Hagyománnyait általvévén) — alázatossan ezzel jelenteni, hogy nála nem tsak mindennémű, 's külömbféle tökélletesen elkéſzített Dámák Melly Füzök, az gyenge korban kezdett kinövést gátolván — legujjabb, 's legtettzős'bb Franczia Izlés ſzerént, úgymint: Franczia Orleans, Rips, Tuchester, Váſzonból, 's a' t. —

Sőtt tetſzőképpen legjobb Izlésű Dáma-Öltözetek, mértékvétel után, illendő áron, 's kivánt gyorsasággal tökélletessen kéſzíttetnek, 's találtatnak.

Rosmanith Jósef
Füző Vál, 's Dáma-Öltözet Szabó-Mester.

Lakása, 's Boltja az 385. ſzám alatt, Sebestyén utſzában Pesten vagyon, a' Kigyó Patika ellenében.

Híradás.

Két Fortepiánó ujmódi eladatik az Uj-Világ utſzában Nro 558.

Egy Batár Kotsi áll a' Postaháznál, a' mellyet jutalmas áron meg lehet kapni.

Fris Erdély Orſzági Gyertyák,

(3) Mellyek Liedemann Fridrik J. S-nál Pesten a' három Korona utſzában 352-ik ſzám alatt a' Leopold város templomával ſzembe lévő ſzeglet házban a' már esméretes, 's köz helybe hagyással megerősített minéműségűek, egéſz jövő Leopoldi Vásár' ideje alatt, ládátskákban 25 fontonként 6-os 8-as és 10-esek találtatnak.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(39.)

Pesten, Szerdán, Sz. András Hava 12-dik napján 1828.

Igaz-mondás, és Hazugság.

Mondj igazat, 's meglásd, majd bétörik a' fejed érte;
Megpirul orczátskád, hogyha hazudni találsz.
Illy kétes helyben mit szükség tenni? tanátsolj! —
Inkább törjék-bé a' fejed, és ne hazudj!

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

T. T. Kereſztúri Mátyás Urat, a' Böltselkedés', és Törvények' Doctorát, Magyar Orſzági felesküdt Prókátort, és a' Pesti K. Fő Oskolánál eddig a' Törvény-Tudományos Kar' Jegyzőjét (ama' derék, és több historiai jeles munkáiról ismértetes Professornak néhai T. Kereſztury Jósefnek fiát), jeles tehetségeire, és megbizonyított tudományára nézve Ő Felsége a' Kassai K. Akadémiába a' Magyar Polgári magános, és Büntető Törvényeknek rendes és nyilvános Professorává nevezni méltóztatott.

A' Magyar Kir. Univerſzitás Nov. 9-dikén tartotta a' Sz. Lélek' segitségűl hivását e' folyó oskolai eſztendőnek kezdetén. Annál jelesebb ünneplléssel ment véghez ezen Sz. Szertartás, mivel Orſzágunknak első Fő Papja és Primása Rudnai és Divék-Ujfalusi Rudnay Sándor Ő Herczegsége méltóztatott azon ritka, és a' Magyar Univerſzitás' felállításától fogva talán még nem történt kegyességgel viseltetni: hogy a' nagy Misét önnön maga tartotta az Univerſzitás templomában, Mélt. Kollár István, és Horváth János válaſztott Püspököknek, Fő Tiſzt. Láng János, Dertsik János, Kroboth János Kanonok Uraknak, TT. Vass Láſzló Szalay Imre, Osvald Ferencz Professor Uraknak, és a' ſzertartáshoz megkivántató többi Egyházi férfiaknak és nevendék kis-papoknak ſzolgálatjával. Ebből hálaadatos érzéssel éſzre veſzi minden tudományos Kar, melly nagy Pártfogóját és Előmozditóját tekintheti és tiſztelheti azon nagy Férjfiúban, kinek legfzivesebb törekedése az Ifjúságnak a' tudományos és erköltsi nevelését fő ügyének legméltóbb tárgyává válaſztani, és a' haza boldogságát minden erővel ez által is főképpen eſzközölni. — Az Isteni ſzolgálatnak végezetével az egéſz Tanitói Kar a' Nagys. Rector, és a' Tettes Dékánok a' ſzokott

ékességekkel a' Herczeget a' Templom ajtajáig késérvén — az Universitásnak nagy Palotájába által mentek, és sok fő Uraságoknak, és minden rendű számos hallgatóknak jelenlétében Tettes Havas Jósef Úr, a' Törvényes Karnak ez idei Dékánja, fontos világos, és ékes Deák beszéddel „az időnek jó használásáról" szóllván, főképpen a' tanuló Ifjúságot kötelességeinek tellyesitésére nézve szükséges figyelemre gerjesztette.

Tek. Ns. Pest Vármegye Rendei ezen héten tartják a' közgyűlést; és tegnap a' marha-hus fontjának árrát Pest, és Buda Sz. Kir. városokra nézve egy krajczárral alább szállitották, 's gy azt most 10 kr. mérik.

Sáros Patakról Oct. 29-ikén. Szomorú nap volt a' S. Pataki Reformata Ekklésiára, és az itt virágzó Anya-Oskolára nézve az elmúlt Sept. hónap 21-dik napja, a' mellyen, amaz, 20 esztendőkig volt szeretett, és tisztelt Lelki Pásztorát; — ez pedig, ugyan annyi esztendőkig, a' Kereszтény erköltsi Tudományokban volt, köz kedvességű és nagy hasznú Tanitóját veszтette el T. T. Látzai Szabó Jósef Úrban, a' ki az említett nap, kevés ideig tartott szélütésbeli betegeskedése után életének 65-dik esztendejében megholt. — Ez a' nagy Tudományú, tisztelt Férjfiú, született S. Patakon, a' hol tudományos pályáját végezvén, 1789-dikben ment a' külső Országi fő oskolákba, nevezetesen az Ultrajectumi, onnan esztendő múlva a' Göttingai Universitásba: — ott is esztendőt töltvén, 's vissza jövén, a' Pápai, még akkor ugyan tsak Gymnasiumba, de nem sokára, egynek az ő iparkodásai által Collegiumi virágzásra emelkedett oskolába hivattatott Professornak, a' hol a' Historiát, Physicat, Természeti Historiát, Geographiát, Oeconomiát, Deák és Német Literaturát 14 esztendeig köz kedvességgel, és nagy előmenetellel tanította. — Ezután 3 esztendeig a' Lepsényi Ekklesiának volt Lelki Pásztora, a' honnan a' Tiszán inneni Fő Tiszteletű Superintendentia, és a' Pataki Ekklésia által, az említett kettős és diszes Hivatalokra meghivattatott. — Mennyire igyekezett légyen a' megbódogúlt férjfiú a' hazai Literaturát is előmozdítani, bizonyitják 21 darab köz kedvességet nyert, 's nyomtatásban lévő apróbb és nagyobb munkáji. Hideg tetemei Sept. 23-dikán takarittattak el illendő halotti pompával.

Komárom, Nov. 5. Gróf Zichy Miklós Úr Ő Méltósága, Ts. K. Felség' Arany Kultsos Hive, mennyire szivén hordozza Jobbágyainak boldogitását, és mennyire kivánja azok között a' szorgalmatosságot a' munkásságot még jobban felébreszteni, megmutatta azon jeles tette által, hogy e' folyó 1828-dik esztendőnek Sz. Mihály hava 20-dik napján T. Komárom Vármegyében fekvő Sz. Péteri Uradalmába Jobbágyai közzött kihirdettette, hogy azok a' kik szőllőjöket legjobban mivelik, a' kik szántó földjeikben legtöbb, és legszebb jószágot termesztenek, a' Job-

bágyok' feleségeik pedig, a' kik legjobb teheneket nevelnek, iparkodások és fáradságok minden eſztendő végével bizonyos jutalommal koronáztatik meg.— De még itt sem állapodott meg Ő Méltósága nemesen gondolkozó ſzíve, volt gondja a' lélek kipallérozására is, mert minden vallás tekintet nélkül, úgy a' Romano-Catholica, valamint az Evangelico-Reformata Oskolákban tanuló fiú és leány Gyermekeknek, a' kik magokat mind a' tanulásban mind a' jó erköltsben megkülömböztetik, bizonyos jutalmat határozott, és azt minden eſztendő végével, azok között kioſztatni rendelte — ſzerentsés Jobbágy a' ki Földes Urába, egy illy édes Anyára talál! de ſzerentsés az a' Haza is, a' melly több illy Nagyokat ſzámlálhat.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Király Rayneval Úrnak a' Helvetiai Köztársaságnál való Ministerének, ki Gróf Ferronays' távul léte alatt a' külső dolgok' Ministeri hivatalát viselte, Grófi díſz-nevezetet adott.

Midőn a' Király Fontainebleau-ból elútazott, az oda való ſzegények' ſzámára 10,000 frankot hagyott a' kioſztás végett.

A' Moniteur Oct. 20-dikén írja: hogy a' Franczia, és Braziliai Orſzáglóſzéknek között fenforgott egyenetetlenségek el vannak már igazítva olly módon, mint a' Franczia Orſzáglóſzéknek eddig felvett alaptörvényei magokkal hozták; és meghatároztatott Aug. 21-dikén költ Eggyezésnél fogva, hogy a' Plata vizén a' Braziliai hadi hajók által elfoglalt Franczia Kereskedő hajók' ára viſſzafizettessék a' tulajdonosoknak. „Franczia Orſzág ezen ſzerentsés álkukötésnél, így ſzóll a' Moniteur, megmutatta, hogy a' maga igazától semmiben el nem áll; Brazilia ellenben ezen igazságos kivánságot kielégítvén, az egyenes ſzivűségnek példáját adta."

Továbbá a' Moniteur ugyan az nap így ír: „Bretonniére Úr línea-hajós Kapitány, ki Collet Admirális halála után most az Algirt bezáró Fr. hajós-oſztályt vezérli, Oct. 15-dikén jelenti: hogy Alerte brigg 3-dikban Esperance kereskedő brigget, mellyet az Oct. 1-ső napján elrontatott eggyik Algiri Korzár elfogott volt, Saint-Servan kikötőhelyből kihozta, Nerciat Úr, Alerte' Kapitánya, azon 13 Algiri katonát, kik az említett Franczia kereskedő hajón voltak, a' maga hajójára általvette. Ezen Algiriak látván a' fenyegető veſzedelmet, és hogy többé nints ſzabadúlás Algirba, a' brigget egy közel lévő öbölben zátonra akarták ereſzteni, hogy úgy a' ſzárazra ki futhassanak. De ebben nem boldogúltak. Esperance-t Mahonba küldötték, 's onnét majd Toulonba viſzik.

A' Moniteur Oct. 31-dikén ezen felírás alatt: „Az Egyházi dolgokra ügyelő Ministerium," illy jelentést közöl: „Az Oct. 30-diki 1828. K. Rendelés által Ő Felsége meghatározta 1.) a' Kis Papi oskolák ſzámát a' Párisi, Besançoni, la Rochellei, Straſzburgi, Ver-

duni, és Versailles-i Püspöki megyékben; 2.) azon helységeket, hol ezen oskolákat felállítani kellyen. — Ugyan ezen napon költ másik K. Végzés által Ő Felsége helybenhagyta az ezen Megyékbeli Püspökök által kineveztetett Oskolai Előljárókat, és Igazgatókat a' már fenálló tizenegy KisPapi oskolákban.

A' Messager des Chambres azt mondja, hogy míg Rio-Janeiróban a' Braziliai Országlószékkel az alkudozás tartott a' Franczia hajók viszsza-adatása eránt, az oda való kikötőhelyben ezen hajók állottak: Jean Bart línea-hajó, Terpsichore, Nympha, Magicienne, és Arethusa fregáták; Lidio, és Doris gabarrák, Isis korvet, Cygne, és Railleuse briggek, és Iris gálya.

A' Moniteur Oct. 31-dikén Toulonból Oct. 24-dikén költ tudósítást közöl, illy értelemben: „Tegnap Mutine Királyi gálya Algirtól ide érkezett, és hivatalos leveleket hozott az ott álló Franczia hajós-sereg' ideig való Vezérétől. Ezen hajó 10-dikben indúlt volt innét oda, hogy az Országlószéktől Bretonniére Úrnak parantsolatot vigyen, és most annak feleletével ismét visszatért. — A' mi kikötőhelyünkben, valamint egyéb Franczia kikötőhelyekben is lehet érezni a' Franczia tengeri sereg' mozgásait. Az idevaló fegyverház, Franczia Országban a' legjelesebbek közül való, mostanában a' Móreai, és Algíri expeditiónak közép pontja; ez elégíti ki minden szükségeit a' közép tengeren száguldozó hadi hajóknak. Ebben a' munka valóban tsudálkozásra méltó serénységgel folytattatik, most abban foglalatoskodnak, hogy a' hajók kiigazitására még két új vízkarét készittsenek, 's a' t.

OROSZ BIRODALOM.

A' Burkus Státus-Ujság Odessából vett Oct. 18-diki (régibb) tudósítás szerént jelenti: hogy Várnától 9 napi hajózás után oda sok betegeket és sebeseket vitt két hajó Oct. 11-dikén. — Schepeleff Grlis betegsége miatt a' hadi sereget elhagyván, nehány nap előtt oda érkezett. — Az Orosznál lévő Franczia Követségnek első Titoknoka, Bourgoing Úr, ki mint szabad akaratú Szilisztriánál viaskodott a' Török ellen, Oct. 13-dikán (még akkor Odessában nem tudták Várna' elestét) hajón Várnához indúlt a' Franczia Követséghez. — Húsz hajó, eleséggel megrakva, indúlt az utólsó napokban Várnához. (Még eddig a' had-mezőről semmi újabb tudósításunk sints.)

Oct. 22-dikén Sz. Pétervárában a' Házáni Szűz Mária székes templomában a' Tsászárnék', és Koronaörökös' jelenlétében fényes szertartással Te Deum énekeltetett Várna' bévételéért, és Báró Geismar' győzedelméért Kis-Oláh Országban. Estve a' Város ki volt világositva.

A' Tanáttsal most közlötte a' külső dolgokra ügyelő Ministerium azon Kereskedésbeli Eggyezésnek másolatát, melly Ő Tsászári Felsége, és a' Svéd 's Norvegiai Király között köttetett.

BRAZILIA.

A' Rio-Janeiróból Londonba érkezett tudósitások szerént, Brazilia, és Buenos-Ayres között a' békeség megköttetett Aug. 27-dikén, és a' békeségről szólló Oklevél Buenos-Ayresbe küldetett, hogy ott megerősíttessék, 's úgy Rióba vissza küldettessék, hol a' megerősítések feltseréltetnek. A' béke-alkunak egy másolatát Briton fregátának Kapitánya, Gordon William Úr, ki Ponsonby Lordtól hivatalos leveleket hozott Londonba, Oct. 23-dikán a' külső dolgokra ügyelő hivatalba meghozta. Ugyan az nap Barbacena Marquis-hoz is érkezett egy Braziliai Kabinéti Kurir hivatalos irásokkal. Lord Ponsonby Aug. 21-dikén nyujtá bé a' Tsászárnak a' maga megbizó levelét, és Ő Felsége által nagy megkülömböztetéssel fogadtatott. A' Béke-alkuban azt kötötték, hogy a' Cis-Platai tartomány (Banda-Oriental) független legyen, és ezen függetlenségért Nagy Britannia öt esztendőre kezeskedett; további kötés szerént a' tartományból a' háborút viselő felek' seregei kitakarodnak. Azt ragaszották hozzá: hogy ha az alku-kötést Buenos-Ayres meg nem erősítené, öt esztendei fegyvernyugvás legyen Nagy Britannia kezessége alatt.

NAGY BRITANNIA.

Oct. 24-dikén tartották Kent Grófságban a' Penenden mezején a' nagy gyűlést. Énekeket, 's kerülő irásokat osztogatott-ki mind a' két fél. Kinek tsak szava volt, előre minden meg volt híva. A' nép két részre volt oszolva: a' Brunszvikok jobb felől; az Ellen-Brunszvikok bal felől állottak egy zászló mellett, mellyen ez volt irva: „Polgári, és Vallásbeli Szabadság!" — 200 fegyveres katona állott közel, kik készek voltak mindjárt megmozdulni, ha valami zendűlés esett volna. A' Sherif (Fő Bíró) is azt mondta: hogy mindjárt felolvastatja a' zenebona ellen rendelt törvényt, mihent legkissebb rendetlenség támad. De erre nem volt szükség. A' Ministeriumhoz inkább hajló nagy birtokosok azt látszottak javasolni: hogy az Országlószékben bízni kell, az alkalmatos módot fog találni, 's azt javallat képpen béadni Irland' megnyugtatására nézve. Reggel 6 órakor már valami 200 kotsi volt a' mezőn; 's mintegy 30,000 ember. A' Fő-Bíró déltájban jelent meg. Az összve hívó kerülő levél' felolvastatását lármás örvendezéssel fogadták. Gipps Úr, a' Katholikusoknak legnagyobb ellensége, kezdé a' vitatásokat. 11 órakor Cobbett, Hunt, Shiel, Dr. Doyle, és a' Katholikus Eggyesületnek több más tagjai megjelentek. Fő szószólók a' Katholikusok ellen voltak: Gipps Úr, Plumtree Úr, Winchelsea Gróf, és Sir Knachtbull. Az emancipatio mellett felállottak: Caniden Marquis, Darnley Gróf, Sydenham Lord, Radnor Gróf, Shiel Úr, Calcraft Úr, az ármádának fő fizető Mestere, Larkins Úr, Hodges

Úr, Hunt, és Cobbett.—Gipps Úr beſzéde végén illy javallatot teve a' Kent Grófsági ſzabad-birtokosok' nevében a' Parlamentumhoz küldendő Kérelem gyanánt: „A' folyamadók engedelemért esedeznek, hogy a' tiſzteletre méltó Ház' elejébe terjeſzthessék, millyen nagyon érzik azon áldásokat, mellyekben ezen Országnak Protestáns polgári alkotmánya alatt réſzesülnek, melly polgári alkotmány a' Revolutio alatt állapíttatott meg. Midőn a' Könyörgők legnagyobb sajnálkodással nézik azon gonoſztételeket, mellyek jó darab idő óta Irlandban elkövettetnek, kénteleneknek érzik magokat nyilván kijelenteni ezen Protestáns alap-törvényekhez való ſzoros, és megbomolhatatlan ragaſzkodásokat, mellyek mint a' polgári és vallásbeli ſzabadság' legbátorságosabb eſzközének találtattak. Ennél fogva a' magok legnagyobb tiſzteletre méltó Házokhoz olly alázatos, de egyſzer'smind illendő kéréssel folyamodnak, hogy az eggyesült Királyságok' Protestáns polgári alkotmánya tellyesen, és sérelem nélkül feltartassék."— Hodges Úr a' gyűlés vége felé a' felſzabadítás' barátjainak értelme ſzerént illy javallatot tett: „Ezen gyűlésnek, — melly a' végre jött öſzve, hogy a' Parlamentet megkérje a' legillendőbb eſzközök' elővételére az eránt, hogy az Egyházban, és Státusban a' Protestantismus feltartassék, — az a' véleménye, hogy ezen czélt legjobban el lehet érni az által, ha az Ő Felsége Ministereinek tulajdon ſzabad itéletjére bízattatik, hogy Irland' megnyugtatására, és az Ő Felsége Státusainak köz boldogságára olly módokat terjeſſzenek a' Parlament elejébe, mellyeket a' legalkalmatosabbaknak fognak vélni; és minthogy a' polgári alkotmány kinek-kinek just ád arra, hogy a' két Parlamenti Házhoz folyamodhassék, mi azt hiſſzük, hogy ha a' maga hatalmából fennálló valamelly Társaság a' Parlamentet valamire kénſzeríteni akarja, minden illyen kénſzerítés ezen Constitutió' alapos törvényeinek megsértése legyen, 's így ezen gyűlés oſzoljon el." — Ezen javallat a' voksoknak nagy többségével félretettetett, és az Emancipatió' ellenségei által tett javallat elfogadtatott.

A' Londoni Udvarnál lévő Braziliai Követ, Itabayana Vice-Gróf, Oct. 27-dikén Windsorba ment, hogy Ő Felségének az Angol Királynak a' Déli Kereſzt' Rendét által-adja, mellyet Dom Pedro a' Braziliai Tsáſzárság' felállításakor ſzerzett.

Hg. Wellington Oct. 25-dikén estve Londonba viſſzatért, és más nap Aberdeen Gróffal Conferentiát tartott.

Londonba, Berlinen, és Hamburgon kereſztül, Várnának az Oroſzok által lett elfoglaltatásáról való tudósítás ugyan az nap érkezett, mint Párisba (Oct. 29.)

A' Lizabónai Udvari Ujság Madeirából Sept. 26-dikán költ levelet közöl, melly ſzerént Canning Kapitány maga-magát ölte volna a'

vízbe; azért hogy az Angol Országlószék megpirongatta, hogy Madeira szigetén a' Constitutiósoknak kedvezett, és a' maga korvet-hajójára őket felvette. Az Angol Consul, Vieth Henry, Londonba hivattatott, hogy felvilágosítást adjon a' Kapitány magaviseletéről. (lásd alól a' Külömbf. között).

JÓNIAI SZIGETEK.

A' Korfui Ujság ezt jelenti: Zántéból olly tudósítást vettünk Oct. 2-dikáról, hogy egy Orosz brigantin hajó, a' három szövetséges Admirálistól leveleket vitt Szudába, Kandia szigetére; de a' hajóra a' várból sürün agyúztak, 's azt megrongálták, úgy hogy nagy kárral kéntelen volt visszatérni. Ezt az Orosz Admirális megértvén, mindjárt két línea-hajót küldött Szudához, hogy elégtételt kérjen. De azt tartják, hogy Szuda meg nem fogna ijedni illy tsekély hatalomtól.

Maltából írják, hogy Ricord Orosz Vice-Admirális oda szerentsésen megérkezett Fere-Champenoise línea-hajón, melly az Angliai tsatornán a' többi Orosz hajóktól a' szélvész miatt elszakadt volt, és mellynek sorsa felől sokáig annyira bizonytalanok voltak.

Pórószból Korfuba írták: hogy a' Görög Országi Praesidens, valamint a' három szövetséges Udvar Képviselői (Stratford-Canning, Guilleminot, és Ribeaupierre Urak) Sept. 16-ikán azon szigethez érkeztek. A' Conferentiákat, a' vélemény szerént, Aegina szigetén fogják tartani. A' Görög Státus-Titoknok Trikupi, és a' Görög Országlószéknél ideig lévő Angol Agens, Cartwright John Úr, (eddig volt Angol Fő-Consul Konstantinápolyban) Sept. 16-ikán Aeginából Pórószba mentek."

AFRIKA.

Afrikának déli felében a' Kafferek' szomszédságában uralkodik Tsáka a' Vatvák' Fekete Királya, — kinek Országa Port-Nataltól a' Delagoa öbölig mintegy 60 mértföldnyire terjed hosszában, — mintegy 20,000 fegyveres emberrel béütött a' Kafferek' Országába, és a' Tambukiakat, 's a' Hinza némelly nemzetségeit megtámadta (valamint a' Jó Reménység Fokáról Jul. 22-dikén jelentik). A' Jó Reménység Foki birtokokhoz tartozó Kaffer-tartomány Vezére az 55-dik Regementtel, és a' Foki katonasággal a' határ szélekre kiállott, hogy a' szomszéd Kaffer nemzetséget a' vad Szeretsen Fejedelem ellen oltalmazza. A' Tsáka' Küldötteinek szánt ajándékokat Helicon hajóra hordották. Némellyek azt írják, hogy Tsáka már útban is volna az Angolok ellen; mások pedig, hogy most egy kis időre haza tért, de 3 hónap mulva ismét eljő a' Kafferek' elrontására. — (Előbb már ezen szándékát az Angoloknak megizente Tsáka, hogy t. i. maga körül mindent meg akar hódítani, míg a' Fejér Királyt, 's kezével Cap fele mutat — fel nem találja. Azt mondja: hogy tsak egy fejér, 's egy fekete Királynak kell lenni. Most

közelebb két ſzomſzéd Királyt győzött meg. King Kapitány volt nála, 's neki egy dombról megmutatta mintegy 30,000 emberből álló hadi seregét; a' Kapitány az ő kérdésére azt felelte: hogy ő nagy Király ('s valóban az is) „Te tudód, így ſzólla tovább hozzá: hogy György után én vagyok a' második, ha nem eggyenlő vele (az Angol Királyt csak így nevezi, néha báttyának mondja).

Külömbbféle Tudósítások

Oct. 8-dikán Lizabónából egy Portugalliai hajós-oſztály elindúlt Terceira ſziget' megtámadására (Ez az Azori ſzigetek közűl való)

A' Tájó torkolatjánál lévő várak' bastyáit, 's erősségeit egéſzen újra tsinálják.

Canning Kapitány, a' megholt Minister fia, és az ő annyának, a' férje' halála után, adatott Pairi méltóságnak örököse, Madeira ſzigetén, midőn az Angol Consul' kertjében egy tóban feredne, a' vízbe halt. Semmi orvosi segedelem nem haſznált, minekutánna a' vízből halva kihuzták, hogy az életre viſſzatérithessék. Ezen nagy reménységű Tiſzt' halálát a' Madeirai lakosok mindnyájan sajnálják.

Collet Franczia Contra-Admirális, ki az előtt az Algir alatt álló Fr. hajós seregnek Vezére volt, de betegsége miatt hivatalát letette, Oct. 20kán Toulonban megholt.

Az Egyiptomi Régiségek vizsgálására Alexandriába útazott Franczia Tudósok, Sept. 13-dikán a' V. Királytól bútsút vévén, más nap Kairóba indúltak. Innen Felső Egyiptomot, és Nubiát ſzándékoznak megjárni. — A' másik Társaság is, melly Pariset Doctor alatt a' Pestis' kitanúlására Oct. 1-ső napján ült hajóra, Oct. 10-dikére ott leſz Egyiptomban.

Octob. 23-dikán délután Ő Kir. Magassága a' Burkus Korona-Herczeg, ki incognito Gróf Hohenzollern név alatt útazik, Romába érkezett; más nap Ő K. Magassága a' Szent Atyát meglátogatta, kit Ő Szentsége igen nagy megkülömböztetéssel fogadott.

A' Gazette de France állítása ſzerént a' Politia több estvéken egymásután Párisnak külömbféle utſzáiban réſzint írott, réſzint nyomtatott czedulákat talált felragaſztva; eggyiken illy ſzavak voltak: „Ha a' Ministerek nem járnak a' törvény útján, az eleség' drágasága miatt nép-zendűlés támad." Egy más illy papiroson még fenyegetések is találtattak a' Státus legfőbb ſzemélyei ellen.

Oct. 13-dikán 2 Oroſz hadi brigg érkezett a' Koppenhágai öbölbe. 20-dikban is érkezett egy línea-hajó, és egy fregáta ugyan onnét. 26-dikban délután ezen hajós sereg, minekutánna vizet vett-bé, tovább indúlt az éjſzaki tengerre.

(Haſznos Mulatságok Nro 39. Hírdetés 1/4 árkus.)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(39.)

Viaſz-Gyertyák lerakó-helye.

(1) Alábbírtnak ſzerentséje vagvon a' fő Nemességnek, Katonai Karnak, és a' nagy érdemű Publikumnak tudtára adni, hogy ő azon nevezetes, és köz helybehagyással megditsért Vág-Ujhelyben kéſzűlni ſzokott Viaſz-Gyertyáinak könnyebb eladhatása végett, Pesten a' Sebestyén piaczon az Arany Vas-Matskánál Hoffmann János Kereskedő házában egy lerakó-boltot tart, hol a' fentebb érintett fabrikált Viaſz-Gyertyákat legillendőbb árron megvenni lehet.

Bohus Lajos m. k.
Vág-Újhelyi Viaſzk-Gyertya Fabrikás.

Hírdetés.

(1) Méltóságos Némethujvári Gróf Batthyányi Guſztav és Kazimir Ő Nagyságok réſzéről köz hírűl adatik: hogy a' Tettes Nemes Somogy Vármegyében helyheztetett, Igal és Kaposvárhoz közel fekvő, úgy nevezett Somodori puſztában lévő Méltóságos Uraságnak Ménese, melly 150 darab nemes eredetű többnyire megſzelidített lovakból t. i. tsődörökből és anyakanczákból, — fiatalabb kanczákból és monyasokból, — meg idei tsikókból áll; a' folyó eſztendei December hónapnak 1-ső napján, nyilványos Kótyavetye által a' legtöbbet igérőnek el fog adattatni. — A' venni kivánók méltóztassanak a' fen meghatározott napon ottan helyben megjelenni, és az eladandó lovaknak lajstromát, úgy azoknak leirását is, tetſzések ſzerént Bétsben a' belső Városban helyheztetett, és a' Lichtenstegi piaczon fekvő, Großer Federlhof név alatt. esméretes házban, a' Méltóságos Uraság Cassierjánál Gyurkovits Jósef Úrnál, vagy pedig a' Somodori, Mosgói, Üſzögi, Sziklósi, Bicskei, Kissbéri, és Rohonczi Uradalmakban, a' Gazdaságbeli Tiſztségnél bétekinteni.

Hírdetés.

(1) Új kéſzűletű gazdaságos Maschinák a' ſzalma és krumpli vágásra illendő áron eladandók találtatnak Földmérő Kiss Gábor Úrnál Pesten az Ősz utſzában 691 ſzám alatt.

Hírdetés.

(2) Útazás közben gyűjtött tapaſztaláson épűlt alúlírtnak Mestersége tökélletes értése által, méréſzel illyetén, (bizvást Hony' 's Haza

Földe Várossába Pestre visſza térvén, az ott elholt Attyának néhai Rosmanith Andrásnak nevezetes Melly Füzőkéſzétöjének Mestersége-beli Hagyománnyait általvévén) — alázatossan ezzel jelenteni, hogy nála nem tsak mindennémű, 's külömbféle tökélletesen elkéſzített Dámák Melly Füzök, az gyenge korban kezdett kinövést gátolván — leg-ujjabb, 's legtetſzős'bb Franczia Izlés ſzerént, úgymint: Franczia Orleans, Rips, Tuchester, Váſzonból, 's a't. —

Sőtt tetſzőképpen legjobb Izlésű Dáma-Öltözetek, mértékvétel után, illendő áron, 's kivánt gyorsasággal tökélletessen kéſzíttetnek, 's találtatnak.

Rosmanith Jósef
Füző Vál, 's Dáma-Öltözet Szabó-Mester.

Lakása, 's Boltja az 385. ſzám alatt, Sebestyén utſzában Pesten vagyon, a' Kigyó Patika ellenében.

Jelentés.

(2) Minthogy alólírt a' Téli-időre szükséges mindenféle Posztó nemekkel az ő Posztó-Kereskedésében fel van készülve, bátorkodik a' legillendőbb meghatározott árron kiváltképpen ajánlani: ú. m.

A' mostani módi Drap szinű, és Pronce szinű Posztókat, továbbá Drap Croiset, igen szép Double Mille-t, melly kivált jó lovag-nadrágnak, mostani módi téli lájblikat, különös jóféle Livrée Posztót egésséget kiméllő Flanelt, 's a't. mellyeknek nagyobb része Angol módra béavatva, és kieresztve a' boltban áll.

Ofenheimer Sándor,
Pesten, a' Magyar Király
Czímer alatt.

Híradás.

Két Fortepiánó ujmódi eladatik az Uj-Világ utſzában Nro 558.

Egy Batár Kotsi áll a' Postaháznál, a' mellyet jutalmas áron meg lehet kapni.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(40.)

Pesten, Szombaton, Sz. András Hava 15-dik napján 1828.

Vitéz.

Büszke Vitéz feltartja fejét, bízván erejében,
Két szeme szikrázik, gyáva előtte konyúl:
Karddal, nem szájjal poharak közt szokta hatalmát
Éreztetni Vitéz, a' ki valódi Vitéz.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Nálunk az idő tegnapelőtt nagyon meglágyult; tegnap pedig majd egész nap esett, még pedig bőven, de minden hideg nélkül; ma ismét esik.

A' N. M. Magyar Kir. Udvari Kamara, a' Kir. Kamarai Számvevő hivatalban a' Mihálovits Antal Úr' előmozdítása által megürült Ingrossista hivatalra eddig volt Accessistát Szerelemhegyi Jósef Urat méltóztatott emelni, szép tulajdonságaira, és szorgalmára nézve.

Franczia hadi tudósítások Móreából.

A' Moniteur Nov. 2-dikán közli azon hivatalos tudósítást, mellyet Marquis de Maison General-Lieutenant a' Hadi Ministernek küldött. (ez megvalósítja azon jelentést, mellyet a' 38-dik számú levelünkben a' Móreai váraknak általadatásáról írtunk). A' hivatalos levél' értelme ez:

(*Második Félesztendő* 1828.)

„A' Navarini fő hadi szállá-
son, Oct. 11. 1828.

„Kegyelmes Uram! Volt szerentsém Excellentiádnak ezen h. 5-ikén jelenteni, hogy Ibrahim' elmenetele után való nap a' Messzeniai várakat megtámadni készültem, azon esetre, ha azok magokat megadni átalkodnának.

„Ennél fogva 6-dikban reggel megparantsolám Higonet tábori Marsalnak, hogy vegye magához a' 16-dik línea-Regementet, egy osztály pattantyússágot, és a' Genie testből némellyeket, ezekkel álljon a' fellegvár alá, és a' Török Vezérrel ereszkedjék alkudozásba a' vár' általadatása eránt.

„Higonet Grlis személyesen elmene a' Török Fő Tiszthez, ki magát betegnek tevé; Rigny Admirális is akkor érkezvén oda, hozzá mene; mind ketten tsak illy tsavargó választ kapának: „A' Porta „sem a' Franciákkal, sem az An-„golokkal nints háborúban; semmi „ellenséges tételt el nem fog (a' Tö-

)(

„rök) követni, de a' várat által nem „adja," ennél fogva parantsolat adatott a' vár ellen való megindúlásra, 's az hírtelen tellyesíttetett.

„Lahite Vice-Gróf Obester, ki alig gyógyúlt fel betegségéből, pattantyusságának egy osztályával mindjárt megindúla; Audoy Oberst-Lieutenant egy osztály sánczásót vezetett, és d'Ison Obester a' 16-dik Rgt. négy kompániáját; az Angol tengeri katonák közül több Tisztek állottak seregünk közé, hogy annak oldala mellett viaskodjanak.

„Audoy Obester' sánczásói a' vár falán egy régi nyílást megjárhatóvá tevének; Higonet Grlis az említett sereggel által mene azon a' városba, 's onnét bé a' fellegvárba, a' nélkül, hogy valahol ellentallásra talált volna. Ezen hadi munka a' legnagyobb rendtartással ment végbe.

„Navarinban 160 ágyút találtunk, mellyek közül 80 a' batteriákon állott megtöltve; az élés-házakat több hónapra megrakva; 800,000 töltést, és vizet 30 napra valót. Az őrizet állott 400 Egyiptomi katonából, 70 pattantyúsból, és 60 Móreai Törökből. Ezeket haladék nélkül fegyvereikkel, és butyoraikkal egygyütt Egyiptomba küldjük. — Megparantsoltam, hogy a' három szövetséges Hatalmasság' zászlóji a' fellegvárnak eggyik tornyára kifüggesztessenek.

„Navarin erősségei, valamint az ott talált ágyúk rosz állapotban vannak; a' város tsak ronda omladékok' rakása, úgy hogy itt éppen nem lehet szállásunk, ha tsak mi magunk nem készítünk.

„Oct. 6-dikán, míg ez Navarinban történt Durrieu Grlist, a' Generalstab' fejét, elküldöttem, hogy Modont felkérje; Achmet Bei kormányozta ott az Egyiptomiakat, Hafszán Basa a' Törököket, és a' várat. Minthogy eggyetértve éppen azt felelték, a' mit Navarinban, tehát más nap, 7-dikben, a' 35-dik línea-Regementet, Rulliére Obester alatt, egy osztály sánez-ásót, és egy osztály pattantyússágot a' vár ellen rendelék. Durrieu Generálisra bíztam ezen expeditio' elintézését, 's a' vár-kapuknak feltörését, melly várnak bástyái jó karban vannak, és nints valami rés, mint Navarinban, a' bémenetelre.

„Délben ezen seregek félágyúlövésnyire értek a' fellegvárhoz. Breslau Kir. línea-hajó, Maillard Kapitány alatt, és Wellesley Angol línea-hajó, Maitland Kapitány alatt, a' vár alá kereszthe állottak, hogy az első jeladásra a' várat ágyuzhassák. Durrieu Grlis a' línea-hajó tsónakjára még egy kompániát küldött, hogy a' tengeri katonákkal eggyetértve a' vízi kaput bétörje. Egy másik kompánia a' lövő várlyukakkal szembe állíttatott, hogy mindjárt lőjjön a' várbeli pattantyúsokra, ha azok tüzelni kezdenének. Végre két más kompánia, Ruilliére Obester alatt, azon híd eleibe állíttatott, melly a' fellegvár' kapujához viszen; négy kompánia hátul állott, hogy ha szükség, a' többit segittse.

„Minekutánna minden készen

volt, a' tsónakok egy jelre a' vizi kapura hajtának; és a' sáncz-ásók a' hídon a' föld felől való kapuig előre nyomúlának, 's azt bé kezdék törni az őrizet' láttára, melly semmi megtámadó mozdúlást nem mert tenni; ekkor ismét értekezni kivánt a' Várnagy. Ezen pillantatban magam is a' kapuhoz érkezék. Egy irtóztató fergeteg elkésleltette útamat; én előre nyomúlék, hogy Hafzfzán Basát, és Achmet Beit eltávoztassam, kik éppen akkor ereſzkedének le a' kapunál lévő magos töltésről. A' Basa ismét kinyilatkoztatá nekem, hogy ő a' várat által nem adhatja, de látja, hogy lehetetlen azt védelmezni; azonban reményli, hogy hozzá is olly kedvezéssel leſzek, mint a' Navarini őrizethez. Én ezt neki megigérém, és tovább semmi nyilatkoztatásokat nem várván, a' kaput bévagdaltatám. Minthogy a' vízi kapu' béróntása nem nagy bajba került, Maitland, és Maillard hajós Kapitányok, embereikkel eggyütt, azon általkelvén, ezen pillantatban a' Törökök között terménék a' bástyákon; és így Modon, és Navarin várak kezünkbe kerülének.

„Modon igen erős vár, 's a' mi napkeleten nem igen szokás, sorompókkal bévett útja van, irtóztató nagy árokkal, kettős bástya-töltéssel, és kőfallal vagyon felkéſzűlve. Hat hónapi eleséget, sok töltést, 100 ágyút, és 1078 őrző-katonát találtunk itt, kik közűl 508 Török, és 570 Arabs volt.

„Koront is ugyan az nap felkértük; de itt az őrző sereg sokkal nyakasabbnak mutatta magát. Azon eſzköz, melly minket Modonnál, és Navarinnál ſzerentséltetett, és a' mellynek követésére Sebastiani Grlisnak is parantsolatja volt, Koronnál nem vala olly foganatos. Ezen Grlis 7-dikben megjelent a' város kapuja előtt olly jelentéssel, hogy Navarin, és Modon már kezünkben legyen; de a' Török Várnagy tsak megmaradt ellentállásában. Sebastiani Grlis látván, hogy az alkudozás semmit sem haſznál, más nap, 8-dikban, parantsolatom ſzerént, lajtorják segítségével próbálá megmáſzatni a' falakat. Nehány sáncz-ásók, és Boutauld Kapitány a' Genie testből, sérelmeket kapának azon kövektől, mellyeket a' bástyákról lehajigáltak. Meghagytam volt, hogy világos parantsolatom nélkűl előſzör ne lőjjenek. Sebastiani Grlis ezen meggyaláztatáson ugyan boſzus volt, de mégis midőn látná, hogy seregei már kéſzűlnek általhágni parantsolatját, és a' várra tüzet adni, azokat egy lövésnyinél tovább viſſza húzá; ez által elkerűlé a' ſzükségtelen tsatát. Ő köſzönetet érdemlett tőlem ezen okos lépéséért, noha batteriáji kéſzek voltak a' viadalra, Amphitrite félágyúlövésnyire volt a' vártól, és bizonyos volt benne, hogy a' Törököknek minden lövő ſzerſzámaikat rövid időn öſzvetörheti. Hanem ez által köztök, és köztünk elkezdődött volna a' háború.

„Breſzlau, és Wellesley línea-hajók estve Koron alá érke-

zének, és Amphitrite mellé állának, hogy a' Törököt meghökkentsék. Ezeknek Kapitányai mindjárt a' ſzárazra jövének, 's abban eggyezének meg, hogy a' Várnagynak izennék meg, hogy küldjön egy Tiſztet, ki ſzemeivel nézze meg, hogy Modon el van foglalva; és hogy ezen Tiſztnek viſſza-térése után egy fertály óra múlva ezen várnak a' Franczia seregek' hatalmában kell lennie; és ha akkor által nem adják, ſzárazról, vízről megtámadtatik a' vár, 's őrizetével eggyütt semmivé tétetik. Ezen rendelések foganatosok voltak, mert 9-dikben Koron megnyitá a' kapujit.

„Ezen vár a' bástyáira, 's erősségeire nézve nints olly roſz karban, mint Navarin, de mint a' más kettő, ez is tsak egymásra hányt kőrakásokból áll.

„Az a' ſzándékom, hogy Koront a' Görög Orſzáglóſzéknek általadjam, mihent az reguláris seregeket küld a' megſzállásra. Ebben is eleséget, hadi, és védelmezési ſzereket felesleg találtunk; 80 ágyú, és mozsár volt itten.

„Jelentettem vala, hogy a' harmadik brigádát tengeren a' Lepantói öbölbe küldöttem olly parantsolattal, hogy Patraſzból, és Morea nevű várból a' Törököket kihajtsa. — Ezen brigáda 4-dikben a' ſzárazra kiſzállott; ez naptól fogva Schneider Grlis Hadsi-Abdulah-val a' Patráſzi, és Mórea várbeli Basával mindég alkudozott; ez nem haſználván, 24 óra engedtetett a' végső feleletre; ezen idő eltelvén, Schneider Grlis a' maga három Regementjét mindjárt három ſzakaſzba állítá; az ágyúkat az oſztályok közt kézen fogva húzták; így egyenesen a' várra hajtott, hol seregeit egy ágyúlövésnyire kiterjeſzté, 's a' várat egéſzen körűlvevé. Ezen bátor mozdúlásnak volt sikere, mert a' Capitulátió elkövetkezék. Schneider Grlis ditséri seregeinek buzgóságát, és rendtartását.

„Mióta Ibrahim' elmenetele után ſzabadon munkálkodhatunk, mindenben ſzerentsések voltunk; igaz ugyan, hogy hadi ditsőséget nem arattunk; de ez által ide küldetésünknek czélját, Görög Orſzágnak megſzabadítását, annál ſzerentsésebben, és hamarább elértük, és Móreát megtiſztitottuk ellenségétől. Ibrahim 21,000 emberrel ment-el; a' Meſſzeniai várakban 2500 Török, és Egyiptomi katonánál többet hagyott. Schneider Grlis Patráſzban, és Mórea várban valami 300 fegyverest talált. Igy mindöſzve 26—27,000 ember volt kéntelen rövid idő alatt ezen tartományból eltakarodni.

„Külömben meg kell érintenem, hogy noha ezen hadi oſztály semmi viadalt nem viselt, de sok akadályokon kellett általmennie, 's itt jutalomra méltó állhatatosságot, és bátorságot mutatott. — Mihelyest a' külömbféle várakban találtatott ágyúk, és hadi ſzerek ſzámba-vétetnek, mindjárt megküldöm Excellentiádnak az Inventáriumot.

„Bé nem rekeſzthetem tudósításomot a' nélkűl, hogy Excnak

tudtára ne adjam, melly ſzívességgel, melly buzgósággal ajánlotta magát segítségünkre Malcolm Angol Admirális. Az ő hajóji Navarinnál, Koronnál, Modonnál, és a' Lepantói öbölben mindenütt jelen voltak a' mieink mellett, kéſzek lévén, ha a' ſzükség kivánta volna, velünk eggyütt megvívni. Maitland hajós Kapitány első volt, ki a' mieinkkel Modonba bétört, és buzgón ohajtotta, hogy a' tsatában réſzt vehessen. — Van ſzerentsém, 's a't. Marquis Maison."

PORTUGALLIA.

Az Azori ſzigetekről Londonba olly tudósítás érkezett, hogy Terceira ſzigetén, melly Dom Pedro réſzére állott, Oct. első napjaiban a' Dom Miguel pártján lévők zendűlést támaſztottak. Egy gyalog Kapitány Nunnez nevű, 's egy bizonyos Almeida valami 5000 embert ſzedtek öſzve; de ezeket megverték a' D. Pedro' pártosai, és Porto Judeo felé űzőbe vették. D. da Silva Torres Jose Antonio Lovag-Obester, ki a' ſzigetet Dom Pedró' réſzére kormányozza, Oct. 3-dikán fő hadi ſzállásáról Angrából (melly a' ſziget nek fővárosa) Proclamátiót adott ki D. Pedro' javára.

Éjſzaki Portugalliában, nevezetesen Oportó vidékén a' D. Pedro', és D. Miguel' felekezetei között, a' mint mondják, ismét tsatazások történtek.

A' Gazeta di Lisboa azt mondja, hogy azon hajó, melly Strangford Lordot Rio-Janeiróba viſzi, Madera ſzigeténél kikötött, 's ezen Úr kapott az alkalmatosságon, hogy a' Portugalliai nemzet, és főképpen Dom Miguel eránt való hajlandóságát igen emberséges módon megbizonyittsa. (A.Z.)

OROSZ BIRODALOM.

A' Berlini Ujságok Sz. Pétervárából Oct. 28-dikán indúlt tudósítás ſzerént jelentik, hogy Ő Felsége a' Tsáſzár Oct. 26-dikán, mint az öreg Tsáſzárné' ſzületése napján, 11 1/2 órakor kivánt jó egésségben a' fő városba megérkezett. 27-dikben délben a' ſzékes templomban pompás háladó Isteni tiſztelet tartatott Ő Felségének ſzerentsés, es örvendetes viſſzatéréséért. Már 26-dikban lobogott a' záſzló a' téli palota pártázatján, jelentvén a' Felséges Úr' jelenlétét. 11 és 1 óra között az utólsó győzedelem' jeleit hordozták az utſzákon: ú. m. a' Várak' kultsait három párnán, és a' nyert záſzlókat, a' lovag-gárda kéſérete alatt, és muzsika-ſzó mellett. Az oda való Evang. templomban is fényes háladás tartatott az nap Várna' megvételéért, és a' Kis Oláh Orſzágban nyert győzedelemért. Estve a' Város ki volt világosítva.

NAGY BRITANNIA.

Oct. 27-dikén délután 2 órakor Ő Felsége a' Windsori Kir. palotában társaságos gyűlést tartott, hol az Austriai Nagy-Követ, a' Braziliai Követ, a' Lord Cancellarius, Hg. Wellington, a' belső, és külső dolgokra ügyelő Ministerek, a' Kereskedés' Hivatalának Előlülője, Lord Steward, a' Chichesteri, és Chesteri Püspökök, Croker Úr, 's a't.

jelen voltak. Az Austriai Nagy-Követ a' Királynál audientián volt, és a' Braziliai Követet Lord Aberdeen bévezette, hol a' Követ Úr Ő Felségének általnyujtá a' Déli Kereſzt Braziliai Rendnek czímereit; ezután a' Király titkos tanátsot tartott, hol a' Parlamentum Dec. 18-dikára halaſztatott-el: de azt tartják, hogy Februarius eleje előtt nem fog öſzve-gyűlni.

A' Courier így ſzóll: „Több Ujságok azt állították, hogy a' Brazilia, és Buenos-Ayres közt ſzerzett békeséget, mellynek előfeltételeit Rio-Janeiróban írták alá, Nagy Britannia vette a' maga kezessége alá. Nekünk okunk van azt feltenni, hogy a' Kötésben semmi illyen kezesség nintsen, és nem hiſſzük, hogy Ő Felsége' Orſzáglóſzéke illyen alku-kötésben réſzt kivánna venni."

A' Courier is most jelenti: hogy Gróf Aberdeen, és Ofalia aláírták azon Eggyezést, mellynél fogva meghatároztatik, hogy Spanyol Orſzág mennyivel adós Angliának. — Ugyan a' Courier jelenti Oportóból vett tudósítás ſzerént, hogy Portugalliában ismét nevekedik a' rendetlenség, zenebona; és hogy a' Dom Pedro pártosai az éjſzaki tartományokban már több helyeken tsatáztak a' Miguel pártosaival. A' Globe is jelenti Oportóból Oct. 17-dikén indúlt levél ſzerént, hogy egy Regementnek ſzükség volt az éjſzaki határſzélekre indúlni, hol veſzedelmes lázadás ütött-ki.

Gibraltárban ama ragadós nyavalya, a' sárga-hideglelés ſzüntelen nevekedik, terjed. Folyvást keleti ſzél fujt, és a' meleg nagy volt. Most kemények megtiltották, hogy a' holtakat ne hordják vállon a' temetőbe, a' mint eddig ſzokás volt. A' Kormányozó e' végre két halottas kotsit rendelt. Oct. 11-dikén a' kórházban 771 beteg volt, t. i. 344 nehéz beteg, 217 könyű beteg, és 210 gyógyúlófélben. Sept. 10-dikétől fogva Oct. 11-dikéig mindöſzve 2377 beteg volt, megholt 454.

BELGIUM.

A' Rendeknek alsó Háza Oct. 27-dikén tartott ülést. A' Financz-Minister hoſſzas előadásban a' jövő eſztendei orſzágos költségek' felvetését bényujtotta. A' múlt eſztendei orſzágos jövedelmekből 3,963,477 f. maradt meg. Ezután a' 10 eſztendőre való orſzágos költségek' felvetése (1830-diktól kezdve) adatott-bé. Ez a' költségeket 61,988,880 forintra határozza; és pedig 1.) a' Királyi Udvar' tartására 2,100,000. 2.) a' Státus-Ministerekre, és orſzágos fő Tiſztekre 1,160,000. 3.) a' külső dolgok hivatalára 787,000. 4.) az Igazságra ügyelő hivatalra 2,800,000. 5.) a' belső Ministeri hivatalra 7,800,000. 6.) a' Reformáta hitvallásra, 's a' t. ügyelő M. hivatalra 1,400,000. 7.) a' hadi dolgokra 16,277,916. 8.) a' tengeri, és gyarmati dolgokra 5,920,000. 9.) a' Financzíára 23,793,964. f. — 1830-dikra a' földtől való adó 16,133,353 f.ra határoztatott. A' sóra, ſzeſzes italokra, hazai serre, és eczetre ve-

tett adó 50 p.Centtel feljebb emeltetik. A' ſzemélyes adózásban is változás történik. — A' Státus adósságára nézve Jan. 1-ső napjától fogva 1830. ki kell fizetve lenni: 13,700,000 f. tőkepénznek a' most álló adósságból, az elmaradt adósságból pedig 36,587,600 f.nak. Mostanság a' nemzeti adósság teſzen: 786,556,236 8/10 f., és a' hátra lévő: 1203,935,512 3/5 f., mindeggyütt: 1990,489,748 f.

AFRIKA.

A' Londoni Ujság-levelek a' Jó Reménység Fokáról Jul. 2-diki levelet vettek, mellyeknek ez az értelme: Itt nem lehet egyebet látni hadi kéſzületeknél, és fegyveres seregek' mozgásainál. Jul. 1-ső napján Dundas Major 30 fegyveres polgárral, az Al-Kormányozó' kivánságára, Tsáka Királyhoz indúlt, hogy vele beſzélljen; a' Major, az utólsó tudósítások ſzerént, Hinza Kraal nevű faluhoz ért, hol új lovakat akart váltani. Tsáka maga Ensemfubu folyónál tartózkodott; de seregének egy réſze, melly 8 oſztályból, 's minden oſztály 3—4000 emberből állott, Omptada folyón általjött, és az ezen folyó melyékénél lakó Fejedelmet, ki egy fejér aſſzonytól ſzármazott, megſzálaſztotta. Ezen vad emberek különös módon hadakoznak; mindjárt apró tsatázásba keverednek, rendſzerént éjjel támadják-meg az ellenséget, meggyujtják a' házakat, és mindent felkonczolnak. Az ezen Fejedelemmel viselt tsatában úgy tettették magokat, mintha megſzaladnának, az által az ellenséget egy lesbe tsalták, ott mind levagdalták, s azután viſſzatértek a' zsákmányolásra. Shaw Úr, Missionárius, ki többed magával útazott, az ütközet után két nappal megnézte a' tsatamezőt, és azt irtóztató módon írja le. Dundas Major azért megyen Tsákához, hogy valóságos ſzándékát kitanulhassa a' gyarmatra nézve; de attól tartanak, hogy őtet, és úti társait addig magánál fogja tartóztatni, míg a' Tsáka Küldöttei viſzſza nem térnek, kik még nem érkeztek el hozzánk. Cloote Major el van küldve, hogy velők beſzélljen, és a' mint halljuk, hogy engeſztelő módokat javasoljon; mások ellenben úgy vélekednek, hogy reá kell ijeſzteni a' vad emberekre. A' Követek panaſzolkodnak a' késedelem ellen, sőt el is akartak titkon illantani. A' mi kis hadi seregünk Beaufort erősségnél gyült öſzve, és 600 embernél nem igen ſzámosabb. A' múlt héten olly parantsolatot kapott, hogy előre nyomúljon; most a' Kaffer-orſzág felé útban vagyon, és a' Bival nevű folyónál, Grahamtól 80 Angol mértföldnyire, áll-meg. Onnét Hinzáig mintegy 90 mértföldre teſzik a' távulságot, és onnét Ensemfubuig még 150. Somerset Obester' seregei között vagyon az 55-ik Angol Rgt., a' többi réſz egy kis pattantyús seregből, és Ingenieur-ekből, 's a' lovag Hottentót ágyúzó tsapából; ez olly sereg, melly egy olly ellenségre nézve, mint Tsáka, ki 30,000 fegyverest vezet, igen tsekélynek látſzik.

Külömbbféle Tudósítások

Minthogy Konstantinápolyban Oct. 11-dikéig terjedő tudósítások ſzerént a' hadi tudósítások mindég kedvezők volta' a' Portának, a' Franczia'knak Móreába való kiſzállását igen roſz néven vette a' Porta, és kéſzül 30,000 katonát küldeni Móreába. Azon napokban ismét valami ezer Oroſz foglyot vittek Konstantinápolyba. Ezen fő városban már kezdik érezni az eleség drágaságát; úgy Sumlánál is fogyatkozás van benne.

A' Globe azt állítja hogy Portugalliából vett tudósítás ſzerént, D. Miguel fél, ne hogy egy új Revolutio őtet Lizabonából kiűzze, 's ennél fogva a' testvér-nénnyétől kapott gyémántokat, mellyekről az Angol, és Franczia Ujság-levelekben már többſzör volt ſzó, egy hajóra vitette.

Lizabónában olly rendelés adatott ki, mellynél fogva a' kik semmi foglalatosságban nintsenek, 8 nap alatt tartoznak kitakarodni a' városból; ezen rendelés a' többi városokra is kiterjed.

A' Londoni Courier az Anti-Katholikusokat felſzóllítja több Grófságokban (Megyékben) hogy ők is munkálkodáshoz fogjanak, mint Kent Grófságban tettek a' Katholikusok ellen. —

Mennyire tele vannak a' Londoni Ujságok a' Penendeni mezőn tartott gyűlés leírásával, megtetſzik a' következő feljegyzésből: a' Morning-Chronicle 14, a' Morning Herald 13, a' Morning-Journal (a' volt New-Times) 10, a' Times majd 10, a' Courier 9 3/4, a' Morning-Post 4 lap-ſzeletet tölt-be ezen előadással, nem ſzámlálván az ezen fellyűl lévő sorokat.

A' Moniteur Nov. 3-dikán hoſſzú lajstromát közli azon kineveztetéseknek, mellyek a' Franczia Király' neve napján történtek.

Ugyan a' Moniteur egy Kir. Rendelést közöl, mellynél fogva megerősíttetik azon Pápai Breve, melly a' Soissoni Püspökséget öſzvekaptsolja a' Laonival; e' ſzerént ezentúl a' Soissoni Püspök illy nevezetet fog viselni: Soissoni és Laoni Püspök.

Gróf Nostitz Burkus Kir. General-Major (ki az Oroſz Tsáſzárral eggyütt hajózott Maria Tsáſzárné línea-hajón Várnától Odeſſzába) Novemb. 5-dikén Boroſzlón kereſztűl megérkezett Berlinbe. Ő tábori Követ volt a' Burkus réſzről az Oroſz Tsáſzárnál.

A' Pesti privilegiált polgári Kereskedőség nevében illy jelentés tétetik a' most múlt Pesti Lépoldi Vásárról Nov. 13-dikán:

„A' termékekre nézve ezen vásár nem roſz volt; a' kézi-müvekből főképpen a' durva, és középſzerű poſztó, valamint egyéb gyapjúból való téli portéka nagyon elkelt; a' többi kézi müvekre, és fabrikai portékákra nézve a' vásár nagyban tsekély volt, kitsinben roſz. (A' hazai termékek árát a' Hírdetések végén közöljük.)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(40.)

Hirdetmény Júh-eladásról.

(1) November 26-dikán 1828-ban Pest Vármegyében fekvő Alsó-Inartsi (Csikos) Puſztán, Kótyavetye által elfognak adattatni felesleg való megnemessített 60 dar. Kos, 1000 dar. nemesített anya Juh, 320 dar. finom gyapjas Űrüt, 200 dar. nemes Űrü Bárány, és 250 dar. nyöstény Bárány, melly Kótyavettyénél kiki ſzívesen meghívattatik.

Viaſz-Gyertyák lerakó-helye.

(2) Alábbírtnak ſzerentséje vagyon a' fő Nemességnek, Katonai Karnak, és a' nagy érdemű Publikumnak tudtára adni, hogy ő azon nevezetes, és köz helybehagyással megditsért Váág-Ujhelyben kéſzűlni ſzokott Viaſz-Gyertyáinak könnyebb eladhatása végett, Pesten a' Sebestyén piaczon az Arany Vas-Matskánál Hoffmann János Kereskedő házában egy lerakó-boltot tart, hol a' fentebb érintett fabrikált Viaſz-Gyertyákat legillendőbb árron megvenni lehet.

Bohus Lajos m. k.
Váág-Újhelyi Viaſzk-Gyertya Fabrikás.

Jelentés.

(3) A' Méltóságos Báró Orczy familia' Kertéſze Ns. Bene Gergely Pesten jelenti, hogy nála akár kissebb, vagy nagyobb Kerteknek elkéſzítésére, vagy beültetésére kivántató külömbféle hazai és külföldi fák, és tsemeték; úgy nem külömben Allékhoz kivántató fák, külömbféle virágok, és gyökerek a' legillendőbb áron nála megrendeltethetők. Minthogy pedig a' fáknak nagyobb réſze távul vagyon, azoknak megrendeltetését előre jelenteni kéri.

— o —

Hírdetés.

(2) Méltóságos Némethujvári Gróf Batthyányi Gusztav és Kazimir Ő Nagyságok részéről köz hírűl adatik: hogy a' Tettes Neme Somogy Vármegyében helyheztetett, Igal és Kaposvárhoz közel fekvő úgy nevezett Somodori pusztában lévő Méltóságos Uraságnak Ménese, melly 150 darab nemes eredetű többnyire megszelidített lovakból t. i tsődörökből és anyakanczákból, — fiatalabb kanczákból és monyasokból, — meg idei tsikókból áll; a' folyó esztendei December hónapnak 1-sö napján, nyilványos Kótyavetye által a' legtöbbet igérőnek el fog adattatni. — A' venni kivánók méltóztassanak a' fen meghatározott napon ottan helyben megjelenni, és az eladandó lovaknak lajstromát, úgy azoknak leirását is, tetszések szerént Bétsben a' belső Városban helyheztetett, és a' Lichtenstegi piaczon fekvő, Großer Federl Hof név alatt esméretes házban, a' Méltóságos Uraság Cassierjánál Gyurkovits Jósef Urnál, vagy pedig a' Somodori, Mosgói, Üszögi, Sziklósi, Bicskei, Kissbéri, és Rohonczi Uradalmakban, a' Gazdaságbeli Tisztségnél bétekinteni.

Hírdetés.

(2) Új készűletű gazdaságos Maschinák a' szalma és krumpli vágásra illendő áron eladandók találtatnak Földmérő Kiss Gábor Urnál Pesten az Ősz utszában 691 szám alatt.

Seb-Orvosi Jelentés.

Nagy-Bányai Litteráty István

a' Seborvosi Tudománynak, és Bábaságnak Mestere ajánlja magát minden Seborvoslást kivánó betegségeknek, és más nyavalyáknak orvoslására. A' benne bizodalmat helyheztetők rendszerént otthon találhatják délelőtt 10 órától 12-ig. Lakik Pesten az Országúton a' Hatvani Kapunál Nro 657.

— o —

Budai Lotteria.

Sz. András Hava 14-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

43. 82. 40. 64. 17.

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó árra Váltó-Czédulában:

1828. October.	Tiszta-Búza fl.	kr.	Kétszeres fl.	kr.	Rozs fl.	kr.	Árpa fl.	kr.	Zab fl.	kr.	Kukoricza fl.	kr.
31-kén Aradon	5	15	3	45	3	15	1	45	1	45	2	—
31-kén Baján	5	20	4	—	3	30	2	20	1	57	2	15
31-kén Debreczenben	5	30	4	—	2	45	2	25	1	12	2	—
31-kén Uj Becsén	7	—	5	30	—	—	2	23	2	—	2	30
31-kén Veszprémben	5	—	3	45	3	30	2	45	2	8	2	30
31-kén Mosonyban	8	—	5	30	5	—	3	30	2	30	3	45

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmértékſzerént 1828-dikban.

Nov. 2-kán 6 Láb, 8 Hüv. 0 Von. — 3-ikán: 6 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 4-ikén 6 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 5-ikén: 5 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 6-ikán 5 Láb, 10 Hüv. 0 Von. — 7-ikén: 5 Láb, 9 Hüv. 0 Von.
— 8-ikán 5 Láb, 7 Hüv. 6 Von. — 9-ikén 5 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 10-ikén 5 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 11-ikén 5 Láb, 3 Hüv. 6 Von.
— 12-ikén 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 13-ikán 5 Láb, 1 Hüv. 0 Von.
— 14-ikén 5 Láb, 1 Hüv. 6 Von. — 15-ikén 5 Láb, 1 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Nov. 10. és 11. orſzágos Vásári napján 1828.
V. Cz. Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 20 kr. Kétſzeres 5 for. 20 kr. Rozs 4 for. — kr. Árpa 3 for. — kr. Zab 2 forint 4 kr. Kukoricza 3 for. — kr. Köles 3 for. 20 kr. Köles kása 6 for. 40 kr.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Nov. 14-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 10 kr. Kétſzeres 5 for. 40 kr. Rozs 4 for. 10 kr. Árpa 2 for. 50 kr. Zab 2 forint 6 kr. Kukoricza 2 for. 30 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

A' Magyar Országi Termékeknek folyó Árok, Leopoldi Pesti Vásárban, 1828.

Gyapjú. 1 Mázsa:	Con.Pénz. Forint	
Egynyirésű legfinom.	60 —	80
— megnemesített	40 —	50
Kétnyirésű finom téli	34 —	36
— középszerű	29 —	32
— finom nyári	35 —	36
— középszerű	28 —	32
Bátskai közöns. téli	24 —	26
— — nyári	24 —	26
BanátiZigaraBétsi mosás	26 —	28
Magy. Gyapjú úsztatott	20 —	22
Dohány.		
1 Mázsa leveles Döbrői Dohány java	12 —	13
— — — közép	9 —	10
— — — alábbv.	— —	—
— Debreczeni java	4 1/2 —	—
— — középsz.	— —	—
— — alábbv.	— —	—
— Szegedi java	7 —	8
— — középsz.	5 —	6
— — alábbv.	3 1/2 —	3 4/5
— Pétsi java	— —	—
— — középsz.	— —	—
— — alábbv.	— —	—
Viasz, és Méz.		
1 Mázsa Sárga Viasz	61 —	65
— Méz Bánáti fejér	14 —	15
— sárga méz	12 —	13
— barna	12 —	—
— tisztíttatlan	13 —	14
— Rozsnyói fehér méz	15 —	16
Zsíradék.		
1 Mázsa Tehén vaj	25 —	26
— Disznó Zsír:	— —	—
— Szalonna Hájjal	14 —	15
— Olvasztott Faggyú	16 —	17

Pálinka.	For. C. P.	
1 Akó Szlivovicza Banáti	7 —	7 2/5
— — Szeremi	8 —	9
— Gabona Pálinka	— —	7 1/2
— Söprü Pálinka	8 —	—
Borok.		
1 Akó Budai veres Ó	5 —	6
— — — — Újj	3 —	4
— — — fehér Ó	5 —	7
— — — — Újj	3 1/2 —	4 1/2
— Pesti Kőbányai Ó	6 —	8
— — — — Új	— —	—
— — hegyi fejér, és ver.	2 —	4
— Mezőföldi	2 —	3
Bőrök.		
1 Pár Ökör bőr: minéműségéhez képest	14 —	16 1/2
— Tehén bőr	8 —	10
— Borjú bőr	1 1/5 —	1 3/5
— Ló bőr	3 3/5 —	4
— Juh bőr	4/5 —	1 1/5
Külömbfélék.		
1 Mázsa Timsó	6 4/5 —	—
— Hamuzsir	6 —	7
— Széksó	7 3/4 —	8
— vad.term. Rep.olaj	18 —	—
— Vetett Repcze olaj	20 —	—
— Kender	8 —	8 4/5
— Kifőzött Ló-szőr	34 —	40
— Főzetlen	— —	—
1 Köböl, vagyis 110— ℔ ó Gubats	6 —	6 2/5
— Újj —	— —	—
1 Mázsa toll	28 —	74
— — vad sáfrány	20 —	22
— — Enyv	16 —	17

Pesten Nov. 13-dik napj. 1828.

A' Privileg. Polgári Kereskedőség' Első Előljárója, Musch Sámuel.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(41.)

Pesten, Szerdán, Sz. András Hava 19-dik napján 1828.

Kitsinből lesz Nagy.

A' mi kitsin mostan, megnő, 's nagy lészen idővel:
Ez terebélyes tölgy kis tsemetétske vala;
A' Duna is forrasánál patakotska, Budánál
Árvíz. — A' tudomány így nevekedni szokott.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Nálunk az idő folyvást lágy, ködös, néha tiſzta és kellemetes, valamint tegnap délelőtt volt. — Több helyekről írják, hogy az őſzi vetések, mellyeket a' minapi kedvetlen fagyos idő megrongált vala, most ismét éledni kezdenek. — A' Hegyalján az idei ſzüret átaljában roſz volt, mint az oda való ſzőllős gazdák bizonyitják.

Oct. 28-dikán éjjel 12, és 1 óra között Tiſzolczon (Gömör Vármegyében) egy tsűrben tűz támadván, kevés óra alatt ezen Mezővárosnak negyed réſzét porrá egette. 80 ház, és istálló, 's 50 tele tsűr (pajta) lett hamuvá. A' Lutheránum templom ugyan megmaradt, de a' Superintendens' lakásának fedelét le kellett ſzaggatni. Kiknek házok elégett, életöken kivűl alig maradt egyebök; valóban könyörűletességre méltók. A' kegyes adományokat ezen ſzerentsétlenek ſzámára elfogadják Pesten Liedemann János Sámuel Úr; Sopronyban, és Beſztercze-Bányán az oda való Superintendensek, 's másutt a' Prédikátor Urak.

October 26-dikán Fülek-Püspökiben (Nógrád Várm.) Fő Tiſzt. Raisinger Jósef helybeli Plébános Füleki Al-Esperest, 's Rosnyói tiſzt. Kanonok-Papságának Jubileumát fényes pompával ünneplette. A' tiſztes 's iſjonti egésséggel bíró Újmisézőnek maga, Megyénk ſzeretett Fő Páſztora, Mélt. Scitovſzky János Püspök Úr az Isteni ſzolgálatnál vala Vezetője, a' ki is az öröm-ünnepléshez alkalmaztatott fontos, és igen ékes Egyházibeſzéddel diſzesítette ezen öröm napot. Jelen valának emez ritka Ájtatosságon Hazánk több Mágnásain kivűl Ns. Nógrad és Gömör Várm. Al-Ispányai, igen ſzámos papi és világi Fő Rendű Urakkal eggyütt, kik az Isteni ſzolgálat végezetével fényes ebéddel, valamint a' helybeli Katonaság, és a' Plébániához tartozó

Helységek Èlőljáróji külön külön megvendégeltettek. Éltesse még a' Mindenható Megyénk örömére eme buzgó 's példás életű Újmisézőt, hogy 60 eſztendő lefolyta után 50 eſztendei helybeli Plébánusságának Jubileumát is üllhessük.

Pannonia hegyéről, Octob. 23-dikán, illy bővebb tudósítást vettünk a' Fő Apátur' haláláról: E' folyó 20-dikán végzé halandóságának pályáját Nagyságos és Fő Tiſztelendő Novák Chryſzoſztom Fő-Apátunk, Ts. Kir. Tanátsnok, életének 85-dik eſztendejében. Hült tetemeit e' f. 22-dikén délutáni 4 órakor ſzentelé-meg a' Méltóságos Veſzprémi Püspök, Kopácsi Jósef Ő Excellentiája, ki mellett Fő Tiſzt. Sztankovics János Győri Kanonok, és Sibrik Ferencz Csatári Apát, több ſzerzetes férfiakkal egygyütt, tevék az egyházi ſzolgálatot. A' testet most a' ſz. Szerzet' Papjai, majd ismét a' Fő Apátság uradalmi Tiſztjei vivék a' hat lovas gyáſz ſzekérig; 's körülötte a' Méltóságos Gróf Eſzterházy Imre, Kir. Kamarás, Tekintetes Bezerédy Ignácz, és Szabó Péter N. Győr Vármegye Al-Ispányai, több fő fő Nemes Urakkal, magyar gyáſz öltözetben, lobogtatták a' fáklyákat. Igy késértetett a' test ſzámos nép buzgó gyülekezete között a' Szerzetnek Boldog Aſſzonyról nevezett kriptájába, ſzomorú ének, és muzsika hanggal. Nevelték a' gyáſzos ünnepet az egyházi rendből: Fő Tiſzt. Berghoffer, Győri Nagy Prépost, Villax Ferdinand Zirczi, és Horvát Pál Tihanyi Apát, nem külömben Seiler, Kováts, és Hohenegger Kanonok Urak, ſzámos papi Urakkal, és ſzerzetes férfiakkal; a' világi rendből a' fenn említetteken kívűl ſzámos Nemes, Polgári és Hadi Úri ſzemélyek. — Az elhunyt Méltóságnak jövő December' 2-dikán fog megadatni a' bővebb halotti tiſztelet. Áldás hamvainak, és örök nyugodalom!

Hadi Tudósítások.

A' Journal de Saint-Petersbourg Nov. 1-ső napján illy hadi tudósítást közöl, melly Sz. Pétervárában első hírdettetett-ki a' Tsáſzár megérkezése óta:

Tudósítások a' Török Orſzágban lévő ármádától Oct. 11-dikétől 17-dikéig.

Várna' megvétele után Eugén Würtembergi Hg. mindjárt üldözőbe vevé a' maga oſztályával Omer Vrione Basa' seregeit, ki Oct. 12-ikére virradó éjjel a' Konstantinápolyi úton magát viſſzavonta; olly nagy sebességgel esett ezen viſſzavonúlás, hogy Ő Királyi Herczegsége az ellenséget futásában bé nem érheté, melly puskaporos ſzekereit, és azok' őrizeteit az úton elhagyá, sőt egy záſzlót is elveſzte, és tsak a' Kamtsik vize' jobb partján veré magát erős állásba azon sánczok megett, mellyek egy erős híd' védelmezésére voltak felhányva.

Az előre tett rendeléseknél fogva az üldözésnek tsak a' Kamtsik vizéig kellett terjedni. Ennél fogva Eugén K. Hg. Petriköi falunál megſzálla, és Dellingshausen Gen.

Majorra bízá, hogy az ellenség' mozdúlásait a' 19-dik gyalog oſztálynak harmadik brigadájából, egy Dóni pattantyús Kompániából, és egy Congreviraketa fél batteriájából álló előljáró sereggel ſzemmel tartsa; és ha lehetséges, a' Török tábort megtámadja.

Oct. 15-dikén Dellingshausen General-Major a' Kamtsik vizéhez előrenyomúla, és meglehetős nagy Török lovas, és gyalog oſztályt találá ſzembe, melly olly ſzándékkal jött vala által a' vízen, hogy a' bal parton sánczokat kéſzíttsen a' híd' védelmére. Alig vevé éſzre ezen oſztályt a' mi előseregünk, 's már az minket megtámada; de hála a' 37-dik Vadáſz Rgt rettenhetetlenségének, melly annak rohanását feltartóztatá; ehez járúlván a' pattantyusságnak jól intézett tüzelése, és a' rakéták; erre a' Törökök mindjárt megfutamodának, 's nagy rendetlenségben a' hídra tódúlának, mellyet még hamarább felhúztak, mintsem seregeik mind általtakarodtak volna, tartván attól, nehogy a' 38-dik Vadáſz Rgt. velők egyſzerre a' tulsó parton lévő sánczokba bényomuljon, melly őket űzte. A' vízen által nem mehetvén Dellingshausen Grlis, kéntelen volt megelégedni az eddig való nyereséggel, és a' további hadi munkálkodást megſzüntetni. A' mi veſztességünk ezen tsatában igen tsekély volt; ellenben a' Török réſzéről sajnos volt a' veſzteség; mert oſztályának nagyobb réſze, mellynek nem volt ideje a' hídon általmenni, a' vízbe fúladott, és tsoportjai, mellyek rendetlenűl futottak a' víz bal partjára, hogy elérhessék sánczaikat, sokáig ki voltak téve a' mi batteriáink' kartátsainak. Ezen tsata után a' Törökök semmi új próbát nem tettek, és a' Kamtsik' bal partja egéſzen üres tőlök.

Minekutánna Várna bevétele által már el volt érve azon feltett czél, hogy az ármáda a' Sumla előtt lévő állásaiban megmaradjon, a' hatodik, 's hetedik hadi test parantsolatott kapott arra, hogy Várnában, és annak környékén ſzálljon meg, az ezen várhoz való járásnak védelmezésére; a' harmadik hadi test a' Sziliſztriához vívő Sumlai útra fog vigyázni, hogy Sziliſztria' ostromoltatását fedezze, melly nagy erővel folytattatik. Nem vettük éſzre, hogy seregeinknek ezen mozdúlásai okot adtak volna az ellenség' megmozdúlására.

Várnában 102 ágyút találtunk mind öſzve, és sok mindenféle fegyvereket, puskaport, 's egyéb hadi ſzereket.

OROSZ BIRODALOM.

A' Journal d' Odessa Oct. 25-dikén ezeket közli: „A' Tsáſzárnak Várnától lett elútazása után való nap a' Diplomatiai testnek tagjai, kik a' Tsáſzár' fő hadi ſzállásán voltak, mind Odeſſzába hajóztak. A' hajó Oct. 10-dikán egy irtóztató ſzélvéſz miatt kéntelen volt Sebastopolnál vasmatskát vetni, de tegnap ide érkezett, rajta lévén tsak a' Franczia Nagy-Követ. Hg. Heſſzen-Homburg Fülöp, és a' Svéd Kö-

)(*

vet Sebastopoltól ſzárazon útaztak ide. Oct. 17-dikétől fogva 20.dikáig az ide való piaczon semmi nagy vásár sem történt. A' ſzomſzéd tartományokból naponként érkeznek ide gabona ſzállitmányok; itt a' gabonának jó kelete van. — Továbbá ezen Ujság Kis-Ásiából illy tudósitást vett Oct. 5-dikéről: Eriváni Gróf Paskevits jelenti, hogy Bajazét, és Diadin várakat Hg. Tsiftsivadzeff Gen. Major' oſztálya megvette, valamint Topra-Kale erősséget is, melly a' Bajazéti vidéket fedezi, és az Erzerumi útat védi. A' mi seregeinket mindenütt nagy örömmel fogadják a' lakosok.

A' Berlini Ujság levelek Sz. Pétervárából Nov. 1-ső napján költ tudósitás ſzerént azt irják: hogy midőn Ő Felsége a' Tsáſzár Várnától Odeſſza felé hajózna, 36 órai ſzerentsés útazás után olly dühös orkán támadt, hogy ahoz hasonlót a' régi tapaſztalt matrózok sem láttak soha, melly a' hajónak minden köteleit megsértette. Hat napot kellett Várnától Odeſſzáig a' tengeren tölteni. — Továbbá közlik a' Tsáſzárnak azon levelét, mellynél fogva Gróf Paskevits' vitézségét megditséri, mellyet Kars erős várnak megvételében mutatott; 's neki megengedi, hogy az ott nyert ágyúk közül kettőt kiválaſzthasson, 's azokat a' familiánál megtarthassa fényes tettének emlékezetére; végre tudtára adja a' Grófnak, hogy leányát, Alexandrát, a' Tsáſzárnéknak Udvari Kisaſſzonyává nevezte. A' levél költ a' Sumlai táborban Aug. 1-ső napján, 1828. — Továbbá közlik azon Tsáſzári levelet, mellynél fogva további győzedelmeiért Gróf Eriv. Paskevits a' Sirváni gyalog Regement' Tulajdonosává neveztetik, melly ezután az ő nevét fogja viselni. Ez költ Odeſſzában Sept. 1-ső napján. — General-Majorokká neveztettek ezen Obesterek: a' lovag gárda Regementtől Sándor Würtembergi H. Hg.; a' másik gárda Regementtől Erneſzt Würtembergi H. Hg., egyſzer'smind az első Starodub vasas Rgt. Commandánsává, a' második az Aſztrakáni vasas Rgt. Commandánsává tétetett.—Az Oroſz Ujságok közlik Gróf Paskevitsnek azon napi-parantsolatját is, mellyet Kars megvétele után adott ki, és a' melly azon pillantatban oſztatott ſzéllyel, midőn 101 ágyúlövés között a' megvett várra a' Moſzkvai, és Sz. Pétervári thrónus' záſzlóji kiſzegeztettek. Értelme ez: „Vitézek! A' Persián vett ditsőséges győzedelmetek után új ellenséggel mérkeztek meg Kars' falai alatt. Jul. 1-ső napján a' Törökök veletek megvívni meréſzlettek; de keményen megfenyitetvén, alig volt idejök ſzámos pattantyusságaik megé vonni magokat. Ezután négy nap alatt batteriáinkat a' vár falai alá állitottuk fel, mellyet eddig megvehetetlennek tartottak. 150 ágyú, 7000 emberből álló őrizet, és 4000 lovag ſzolgált védelmére. De mégis a' ti bajnoki bátorságtoknak nem volt korláta; a' Jul. 5-diki emlékezetes ostromkor meg-

dúlátok az ellenség' kőfalait, és tornyait, és az ő hozzá férhetetlen fellegvárát; záfzlók, foglyok, és egyéb martalékok tanuji győzedelmeteknek. Örömmel fogja érteni a' Tsáfzár, a' mi Urunk az Orofz fegyvereknek ezen új győzedelmét. Tekintsetek, vitéz katona-társaim! ama fzikla-homlokra, mellyen most a' Birodalom ereklyéje lobog, azon helyre, mellytől Nadir-Sahnak hatalmas ármádája hoffzas oftromlás után, viffzatért; gondoljátok meg, hányan vagytok, és imádjátok fzívből az Erősség' Istenét ezen nektek engedett győzedelemért." — Az ide való Kereskedői Ujság hoffzasan előfzámlálja azon tetemes károkat, mellyeket a' keleti tenger mellyéki tartományokban a' nagy fzélvéfz okozott. — A' mult tél Irkutzkban a' leghidegebb volt, a' miről tsak emlékeznek. Nov. 11-dikén a' hévmérő 29° esett le a' fagy-pont alatt, és Dec. elején 30°. Ezen rendkivűl való hideg Mart. közepéig tartott. Febr. elején a' bor-fzefz (spiritus vini) a' 44° alól esett, hol már a' Scála megfzünik."

NAGY BRITANNIA.

Nov. 3-dikán estve a' külső dolgok' Ministeri hivatalába Oct. 17-diki hivatalos levelek érkeztek Lord Heytesburytól Odeffzából, mellyek Várnának az Orofz seregek által lett elfoglaltatását jelentik. Ugyan ezen Kabinéti Kurir, Varing Úr, Bétsből is vitt Lord Cowleytól Oct. 26-diki hivatalos levelet.

A' Courier Maltából Oct. 4-dikén költ levélnek illy rövid értelmét közli: „Egy Német-alföldi hajó valami 40 Nápolyit hozott ide, kik a' Tripolisi Basa' Korzárjai által elfogott hajókon fzolgáltak. Ezen hajó útjában egy Tripolisi Korzárt talált fzembe, melly három martalékkal Tripolis felé vitorlázott. A' Basa hét Korzárt küldött Sziczilia ellen, mellyek közűl kettő a' fziget' keleti réfzénél, kettő nyugot felől kovályog. Ha ennek a' háborúnak vége nem fzakad, 's a' Korzárok fzomfzédságunkban fzáguldozni meg nem fzűnnek, tehát a' jövő télen a' fzegényebb sorsuak nagy fzükségbe eshetnek, nem kaphatván gabonát Szicziliából. — Az Orofz hajós sereg közűl, az Admirálisi hajón kivűl (Ricord Admirális), melly ma kapott fzabad közösülést, még egy hajó sem érkezett ide (A' többi hajókat Oct. 2-dikán a' Cabo de Gata melléki tengeren látták kelet felé vitorlázni). Ezen Admirálisi hajón eggyetlen egy beteg sints, 's a' t."

Egy Irlandi Ujság Newcastle Herczegnek, Eldon, Winchelsea, és Kenyon Lordoknak leveleit közli, mellyben jelentik, hogy Dublin városának köfzöneteit vették. Ezen levelekre a' Globe illy megjegyzéseket közöl: „A' Herczeg azt mondja feleletében, hogy neki minden emberek közt a' legháládatlanabbnak kellene lenni, ha nem ragafzkodnék határtalan indúlattal az Egyházhoz, mellynek oltalma alatt olly jeles jussokkal él. Még megjegyzésre méltóbb levelének egy másik réfze, hol azon módról befzéll, miképpen fogja támogatni a'

türedelmetlenség' ügyét. A' többi Lordok tsak azt igérik, hogy ők minden lehetséges módot el fognak követni ezen veſzedelmes időben a' Protestantismus' fő uralkodása' principiumainak feltartására; de a' Herczeg egéſz eltökélléssel mondja: „Én réſzemről Dublini földieimnek „hitemre mondom, hogy addig meg „nem nyugſzom, míg a' Protestáns „fő uralkodást (praepondium) erős, „és inghatatlan lábra állítva nem „látom." A' Dublini Lord-Major, és Tanátsbeliek örvendezhetnek a' Herczegnek egyenes beſzédén. Herczeg Newcastle ſzóllott, és Hg. Wellington, 's vele az egéſz Nemzet engedelmeskedni tartozik. Melly igen illenek ezen ſzavak egy öt város birtokú Úr' méltóságához, és melly vigaſztalók mind azokra nézve, kik a' polgári, és vallásbeli ſzabadságnak ellenségei! A' Herczeg a' Protestantismus' fő uralkodásának feltartására ezeket kivánja: — a' Katholikus ſzabad birtokosok' jussainak eltöröltetését — a' büntető törvénynek ismét béhozattatását — és az úgy nevezett minden Pápistai Intézeteknek egyenes, és minden kiméllés nélkűl való felforgatását, akármiféle legyenek azok. A' Herczeg' tanátsa az Irlandi békételenek' megnyugtatására egyedűl a' határtalan üldözésben áll, mellynél fogva hét milliom embereket el kellene törölni a' föld ſzinéről.

BRAZILIA.

A' Moniteur Rio-Janeiróból Aug. 25-dikén költ levelet közöl, mellynek rövid értelme illyen: „A' mi egyenetlenségünk Braziliával végre el van igazítva; és kereskedésünk egyſzer'smind kármentést nyer, mellyre jusa van, az elmultért, és nagyobb kereskedésbeli bátorságot jövendőre nézve.—Ez eránt némelly megjegyzéseket közölni jónak találtam. Gabriac Marquis, Királyunk' tellyes hatalmú Biztosa, már jó idő óta állhatatosan megmaradt igazságos kivánsága mellett, mellyet a' Franczia Orſzáglóſzék' nevében terjeſztett a' Braziliai Udvar elejébe azon Franczia kereskedők' javára, kiknek hajóit Monte-Video előtt elfogták azon ſzín alatt, hogy a' la Platai bézárást megſzegték; de ezen alkudozások, a' tengeri rablók' magános haſzna, és a' roſſzúl értett tulajdon nemzeti ſzeretet miatt, megtsökkentek vala, úgy hogy a' jó következés' lehetséges voltáról kétségeskedni lehetett. — A' Német és Irlandi katonák' felzendűlése Brazilia tsendességét majd veſzedelembe ejté, és már megírtam az Úrnak, miként nyomattatott az el. A' Franczia hajós katonák' ebbéli jeles ſzolgálatja még ſzóban forgott akkor, midőn egy derék tengeri erővel Roussin Admirális Rio előtt termék, az ott lévő Lemarrent Admirális' hajós oſztályához kaptsolá magát. — Nem tudom, mitsoda érzést gerjeſztett ezen jelenet a' Braziliai Orſzáglóſzékben; de Rióban az volt a' közönséges hír, hogy az Admirálisnak meg van parantsolva, hogy ha máskép nem lehet, erőſzakosan is eſzközölje ki a' viſſzaadatást, mellyet a' Franczia Követség

eddig hijában kivánt; ennél fogva azt hitték, hogy a' Braziliai Ministerium mind addig ellenzeni fogja ennyi hadi hajónak a' kikötőhelybe való béereſzkedését, míg annak ſzándékáról meg nem győződik. Még inkább meg voltak lepve a' városiak, midőn látnák, hogy Roussin Admirális minden haladék, és ellent állás nélkűl a' városhoz közel állítá hajóit, mint olly férjfi, ki űgye felől semmit sem kételkedik, és előre már változhatatlan határozást tett. — Nehány nap múlva a' Tsáſzár palotájához mene, és tsak hamar olly hír kezde ſzárnyalni, hogy őtet a' Fejedelem, ki ſzemélyesen isméri, és betsüli, igen jól fogadta. Nem lehetett megtudni, mi történt ezen audientián; de alig végződött-el, midőn senki sem kételkedett a' felől hogy a' dolog jól ütött-ki, és hogy a' háború félelme elenyéſzett. — Ha az ebbéli alkudozások ezután némelly késedelmet ſzenvedtek, az az oka, hogy a' nyomozásoknak és vitatásoknak lassan kell folyni, mellyeknél a' Diplomatiának a' legſzorosabb rendét meg kell tartani; de az világos, hogy mindenkor ha a' dolog valami közbejövő eset miatt fel akadt, a' Tsáſzár az Admirálisnak tett igéretei által elhárította azon gántsokat, mellyeket a' Braziliai alkuvók közbevetettek. Végre ezen h. 21-dikén két Eggyezést írtak alá azok, és Gabriac Úr, mellyeket azonnal a' Király elejébe terjeſztenek a' megerősítés végett; és ez a' velejök: Az elsőben a' Braziliai Orſzágló ſzék kötelezi magát, hogy ezután a' maga egéſz kiterjedésében meg-fogja ismérni Franczia Orſzágnak azon állított alaptörvényét, mint a' tengeri törvénynek réſzét: hogy a' neutrális hajót a' tengeri bézárás általhágásáért nem lehet elmaraſztalni, ha tsak azt a' bekerítő hajós sereghez tartozó valamellyik hadi hajó előre nem tudósítja arról a' maga helyén, 's ezen jelentés a' hajó levelein nints feljegyezve. — A' másik Eggyezés azt határozza, hogy Jules, Courrier, és San-Salvador hajók' birtokosainak, melly hajók eleinte az Orſzág' Törvényſzéke által a' confiscálásra ítéltettek volt, a' kárpótlás megfizettessék, melly mind az elvett terhek' árát, mind a' hajók letartóztásából eredt kárt megtéríti. — Ezen kedvezést annak lehet tulajdonítani, hogy D. Pedro Tsáſzár Roussin Admirális ſzemélyét nagyra betsüli. — Itt az a' híre, hogy Marquis Gabriac Lidio korvetten el fog indúlni, hogy maga vigye ezen fontos Eggyezéseket Franczia Orſzágba, mellyek olly ſzerentsés véget értek.

PORTUGALLIA.

A' Globe és Traveller Nov. 1-ső napján illy tudósításokat közöl Portugalliai levelek ſzerént: „Lizabónából érkezett tudósítások megvalósítják a' Constitutiósoknak éjſzaki Portugalliában gyarapodó erőlködéseiket. Ezen tudósítás' el indúlásakor Tras-os-Montesben a' Constitutiós guerilla-tsapatok már olly ſzámosok voltak, hogy Oportót is fenyegették, és a' Kormányozó ezen megrettenvén, a' 10-dik Regementet elküldötte azok' előmenetelének gátolására. Azonban a' Constitutió-

sok Villa-Realba bémentek, 's az ott fogságban volt felekezeteiket kifzabadították."-- Lizabónából Oct. 29-dikén költ levél' rövid értelme imez: „Az Oportóból érkezett utólsó tudósítás érdeklő. Úgy látfzik, hogy azon seregek közül, mellyek az Oportói tsata után (midőn D. Miguel Királlyá tette magát) Galliciába futottak vala, a' Dom Pedro' pártosainak tsoportjához kaptsolták magokat, kik elfogattatásoktól tartván, tanátsosabbnak tartották fegyveres kézzel rohanni inkább, mintsem eggyik tömleczből a' másikba hurczoltatni. Az bizonyos, hogy ezen fegyveres tsoportok napról napra fzaporodnak. Villa-Reált Trasos-Montes tartományban ostromlással megvették, és a' foglyokat kibotsátották; hasonló fzándékban vannak Oporto ellen is, hol a' mostani hadi Kormányozó Sao Laurenco minden éjjel politiakatonákkal őrizteti a' házát. Nehány tsapat reguláris seregeket küldött a' Trasos-Montesi guerillák ellen. A' negyedik gyalog Rgt, melly most Oportóban fekfzik, olly jeleket mutatott, mintha Dom Pedróhoz húzna. Minden jelentések abban megegyeznek, hogy tsak egy hadi Fő Tifzt hibázik."

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Mon. Nov. 6-dikán ezt jelenti: „A' Király Nov. 5-diki Végzésénél fogva 1.) a' Kis Papi Oskolák' fzámát a' Seus, Angouleme, Angers, Bayeux, Chalons, Contances, Clermont, Langres, Mans, Meaux, Montpellier, Orleans, St. Brieux, St. Flour Püspöki Megyekben; 2.) azon helységeket, hol ezen Oskoláknak állani kell, meghatározta.— Ugyan az nap költ másik K. Rendelés által a' Király helyben haggya azon Oskolai-Előljárokat, és Directorokat, kiket azon Megyék' Püspökjei a' Kis Papi Oskolákra kineveztek. — Mindenek tellyesíttetnek a' Jun. 16-diki 1828. K. Rendelés' értelme fzerént.

Themis fregáta Oct. 27-dikén Brestből elindúlt az Azori fzigetekhez. Ugyan az nap Amazone, és Medea fregáták felfzedték vasmatskáikat, és az Antillákra seregeket vifznek; mentől hamarább még más három hajó is ezek után indúl seregekkel.

Rosamel Contra-Admirális, ki Rigny Vice-Admirális alatt fog a' Levantén vezérkedni, Oct. 28-ikán akart Trident línea-hajón Toulonból elindúlni.

Külömbbféle Tudósítások

Konstantinápolyból Oct. 11-ikén írják: hogy a' Szultán a' Ramis Tsifliki táborból Drinápolyhoz akart indúlni seregével, de a' Diván a' Mufti által megkérette, hogy el ne távozzék a' fő várostól, mert a' Birodalom, és a' fő város' java kivánja azt. A' Szultán megigérte, hogy tavafzra halafztja elindúlását.

Mexikóban a' Praesidens válafztására Guerrero, és Gomez Pedraza a' fő candidátusok; mind a'kettő jeles hazafi, és hadi teteiről híres, mind a'kettő Yorkino felekezetű.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(41.)

H í r d e t é s.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy az Ó-Budai Uradalomhoz tartozó Királyihaſzon-vételek e' f. e. December 15-dikén a' Praefectoratus' Iróſzobájában tartandó nyilván való Kótyavetye által, jövő 1829-dik eſzt. Januarius elejétől fogva, három egymás után következő eſztendőre a' többet igérőnek bérbe fognak adatni: és pedig

1-ſzör. Az úgy neveztetett Tsáſzár-malmok, mellyek vannak Budán az Orſzág útban, ezek közt vagyon 4 felyűltsapó, és 1 alóltsapó örlő malom, azután 3 poſztó, és fa kallózás, két nagy liſzt-lerakó hely, és egy padlás, mellyen 2,000 mérő gabona, vagy liſzt könnyen elférhet; van azon kivűl, 4 lakó ſzoba, egy nagy konyha, 3 bolt, kamarák, fa- és kotsi-ſzín; továbbá egy 6 lóra való istálló, molnárſzállások egy nagy, és a' víz folyása, 's tulajdonsága miatt igen haſzonhajtó váſzonfejéritő udvarral eggyütt, a' poſztó kallózáshoz, és a' váſzonfejérétéshez tartozó hajlékakal egyetemben. Mind ezeken felyűl ugyan azon udvarban találtatik egy alkalmatos és minden ſzükséges ſzerekkel jól felkéſzített fördő mellyet Lukáts-fördőnek neveznek; mind a' váſzonfejéritő polczot, mind pedig a' fördőt a' malmoktól ellehet ſzakaſztani, és külön bérbe adni, ha valakinek úgy tetſzenék.

2-ſzor Kis-Marossban az Uradalmi Vendég-fogadó, melly vagyon a' Váczról Bétsbe vezető útban, és a' mellyet a' marha-kereskedők igen gyakran felkeresnek, a' méſzár-ſzékkel, és hozzá tartozandó 3 darab földdel eggyütt, mellynek 2 3/4 ſzántásra, 5 1/2 pedig kaſzállóra alkalmatos.

Mellyre nézve a' bérleni akarók ezen Licitatióra a' fent meghatározott napon reggel 9 órakor a' Praefectorátus Iró-ſzobájába jelenvaló állapotjokról ſzólló hiteles levelekkel, 's bánat pénzzel felkéſzűlve jelenjenek meg, a' hol a' Contractus feltételeit még a' Licitátió előtt-is megtudhatni. A' Licitatió után semmiféle ajánlások többé elnem fogadtatván. Budán November 14-dikén 1828.

Hirdetmény Júh-eladásról.

(2) November 26-dikán 1828-ban Pest Vármegyében fekvő Alsó-Inartsi (Csikos) Puſztán, Kótyavetye által elfognak adattatni felesleg való megnemessített 60 dar. Kos, 1000 dar. nemesített anya Juh, 520 dar. finom gyapjas Ürüt, 200 dar. nemes Ürü Bárány, és 250 dar. nyöstény Bárány, melly Kótyavettyénél kiki ſzívesen meghívattatik.

Hírdetés.

(3) Méltóságos Némethujvári Gróf Batthyányi Guſztav és Kazimir Ő Nagyságok réſzéről köz hirűl adatik: hogy a' Tettes Nemes Somogy Vármegyében helyheztetett, Igal és Kaposvárhoz közel fekvő, úgy nevezett Somodori puſztában lévő Méltóságos Uraságnak Ménese, melly 150 darab nemes eredetű többnyire megſzelidített lovakból t. i. tsődőrökből és anyakanczákból, — fiatalabb kanczákból és monyasokból, — meg idei tsikókból áll; a' folyó eſztendei December hónapnak 1-ső napján, nyilványos Kótyavetye által a' legtöbbet igérőnek el fog adattatni. — A' venni kivánók méltóztassanak a' fen meghatározott napon ottan helyben megjelenni, és az eladandó lovaknak lajstromát, úgy azoknak leirását is, tetſzések ſzerént Bétsben a' belső Városban helyheztetett, és a' Lichtenstegi piaczon fekvő, Großer Federlhof név alatt esméretes házban, a' Méltóságos Uraság Cassierjánál Gyurkovits Jósef Urnál, vagy pedig a' Somodori, Mosgói, Üſzögi, Sziklósi, Bicskei, Kissbéri, és Rohonczi Uradalmakban, a' Gazdaságbeli Tiſztségnél bétekinteni.

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó árra Váltó-Czédulában:

1828. October.	Tiszta-Búza fl.	kr.	Kétszeres fl.	kr.	Rozs fl.	kr.	Árpa fl.	kr.	Zab fl.	kr.	Kukoricza fl.	kr.
31-kén Fiumében	12	5	—	—	—	—	—	—	4	10	8	25
31-kén Földváron	5	—	4	—	3	30	2	30	1	52	2	15
29-kén Miskolczon	5	—	4	—	3	30	2	8	1	8	2	8
31-kén Munkátson	4	35	—	—	4	—	—	—	1	15	1	55
31-kén Szegeden	6	—	5	—	—	—	2	8	2	55	2	30

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(42.)

Pesten, Szombaton, Sz. András Hava 22-dik napján 1828.

B a l - i t é l e t.

Külső szín megtsal; bővebben vizsga szemekkel
Megnézd a' dolgot, hogyha ítélni akarsz.
A' tárgynak velejére, — ne nézz mellékes utakra. —
Térdet nem hajtunk a' bal-ítélet előtt.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott T. Schitkó Jósef Bányáfzi Tanátsos Úrnak, a' Selmeczi Bányáfz Akadémiában Fizikat, és Mathésist tanító Professornak, azon érdeméért, mellyet egy vízemelő oſzlop-erőmív feitalálásával ſzerzett, eddig volt fizetését, ſzemélyére nézve, eſztendőnként 400 ezüst forinttal kegyelmesen nevelni.

G y ő r b ő l Nov. 7-dikén. — A' Magyar Törvénykar' sok tsillagu Egén már régóta nagy hírrel tündöklő Győri-Szemerei Matkovich Familia e' folyó eſztendő' Sz. András' havának 2-dikán délutáni 5 órakor egy — a' jelenkorban kellemetesen fénylett, a' jövendőkre nézve pedig még sokkal ékesebb súgárokkal bíztató Tagjától foſztatott-meg, a' midőn Tekíntetes M a t k o v i c h S á n d o r Úr, több T. N. Vármegyék' Táblabírája, T. N. Győr Vármegyének Fő-Szolga-Bírája 's a' Duna túlsó Kerületi Ev. Superintendentiának Al-Jegyzője, a' senkit nem kéméllő halál által, 34-dik eſztendős korában, sokaknak nagy keserüségökre, az élők közül kiragadtatott. — Sebhedt ſzívvel fájlalja Ötet N. Megyénk 's ennek Karjai. Fájlalják az ő éltes drága Szülőji Tek. M a t k o v i c h István Táblabíró Úr, és Véssei V é s s e y Judith Aſſzonyság, mint kedves Elsőſzülöttjöket. — Fájlalja őtet mint ſzeretett Vőjét Nagyságos M a t k o v i c h István Úr, a' T. Királyi Táblánál Personálisi Itélő-Mester az ő mély bánatba borult Párjával eggyütt. De különösen könnyek' záporától áztatva sürü jajjal zokog az ő hátrahagyott gyáſzoló Özvegye Tek. M a t k o v i c h Lidia Aſſzonyság nem egéſſzen négy eſztendőkig tartott ſzerentsés házasságoknak — az atyai kezek által már nem karoltatható — P á l és I d a kisdedjeivel.

Tsendesen nyugodván az említett Hó 6-dikán, mindenünnen öſſzesereglett Fő és Köz Rendek' bánko-

dó sokasága által, a' Győri-Szemerei Temetőben lévő Familia' Sirbóltjába, gyáfzos pompával kikésértetett 's könnyek' özönével tifztelettettek leroskadt porai — soká — soká éljen emlékezete!!!

Kis-Várdáról Nov. 9-dikén. — Különös örömre, és nagy lelki vigafztalásra adott alkalmatosságot, e' folyó Sz. András havának 9-dik napja, a' melly nap, úgymint: Bóldog Aſſzony Pártfogása napján, nálunk, mint a' Kis-Várdai Egyházi Kerületnek, közép ponti Kis-Várdai tágas templomban, Méltóságos és Fő Tifztelendő Bezdédi, és Kis-Bákai Báró Bémer Láfzló Kis-Várdai V. Esperest, és Fényes-Litkei Plébánus Úr Ő Nagysága, Ő Tsáfzári Királyi Felsége által e' folyó efztendőben még Sz. Jakab havának 9-én kegyelmesen kineveztetett Sz. Lélekről nevezett Báth-Monostori Apátúr, minekutánna az ünnep méltóságához alkalmaztatott nagyon fontos fzívreható és igen velősön oktató Egyházi beſzédet tartott volna — fényes Egyházi fzertartással a' megkivántató Papok tifztelkedő Egyházi fzolgálatjával, az egéfz Egyházi kormányozása alá bizatott kerületben lakozó Hivekért — ágyúk durrogásai, és a' kellemetes muzsikának zengedezései között — mutatta-bé a' Mindenhatónak óltárán 1-ső Apátúri áldozatját; — nevelte ezen ünnep méltóságát, mind a' fzámos népnek, nem tsak helyből, hanem fzomfzéd vidékről-is a' Religyiónak minden külömbsége nélkül, egybegyűlt sokasága, mind az Előkelő földes Uraknak jelenléte, kik annyival-is inkább örvendeztek, mivel a' fent tifztelt Apátúr Úr Ő Nagysága a' Sz. Kereſztségben éppen ezen templomban réſzesült volt. Vége lévén ezen fényes Isteni fzolgálatnak, mellyhez hasonlót hiveink, 's lakosaink, emberi emlékezetnek idejétől fogva, nem láttak — a' nagy fzámmal jelen lévő egyházi, és világi Rendek illendően meghívattatván, a' fzomfzéd Fényes-Litkei Parochián egybe gyülekeztek, kik is ottan ember fzerető nyájassággal fogadtatván, bőven, és gazdagon megvendégeltettek, a' hol is az ebéd közben mozsarak sokfzorozott durrogásai, 's a' kellemetes muzsika zengései között mindenek előtt a' fent tifztelt Apátúr Ő Nagysága — Ő Tsáfzári Királyi Apostoli ditsőségesen uralkodó Koronás Fejedelmünkért, mint ezen nagy örömnek fő okáért — Vendégeivel eggyütt sokfzorozott, Élljen kiáltások harsogásai között poharat ürített; — úgy nem külömben Felséges Koronás Királynénkért, Korona Örökösünkért, Orfzágunk fzeretett Nádor Ispányáért, és az egéfz Fels. Austriai Uralkodó Háznak boldogulásáért, 's virágzásáért! — Úgy fzinte Magyar Orfzág Primás Ő Herczegségéért — Kalotsai Érsek Ő Excellentiájáért — kinek Érséki Megyéje kebelében, helyheztetik ezen Apáturság — Pátriárka Egri Érsek Ő Excellentiájáért — kinek tifztelettel tellyes emlékezetét, a' jelenvaló Vendégek még az itt tartott Május hónapjában Egyházi látogatás alkalmával fziveikbe

örökösen bémetſzették! — Végre minden Nemes Magyar Hazánkban lévő Egyházi, Hadi, és Polgári Fő Méltóságokért. — Ezekután a' jelen lévő Úri Vendégek érzékeny örömök, 's örvendezések kinyilatkoztatásai mellett, sokſzorozott éljen kiáltások között — buzgó ſzerentse óhajtásokkal tiſztelték meg az ünneplő Apátúr Ő Nagyságát, melly ſzíves óhajtásokat — a' közönségesen tiſztelt, és ſzeretett Méltóságos, és Fő Tiſztelendő Apátúr poharaknak hasonló elköſzöntésével viſzonozta. — Melly alkalmatossággal a' helybeli lakosok is sorsokhoz képest illendően megvendégeltettek. Hogy pedig a' jelenvaló buzgó sokaság a' délutánni Isteni ſzolgálatban is réſzt vehessen, és az Isteni tiſzteletre több időt nyerhessen — délután a' Fényes-Litkei templomban a' fent tiſztelt Apátúr Ő Nagysága által, hasonló Egyházi fényes kéſzűlettel Vetsernye tartatott. Más nap reggel a' Fényes-Litkei templomban tíz órakor ezen Egyházi Kerűlethez tartozandó Papság Egyházi ſzolgálatjával, mutatta-bé a' sokſzor tiſztelt Apátúr Ő Nagysága a' Szent Mise áldozatot. —Mellynek végével, ezen Egyházi Kerületnek Papi Gyülése tartatott.

AUSTRIA.

A' Felsőség' Rendelésére, Ő Felségéért a' boldogult Oroſz Tsáſzárnéért, Mária Feodorowna áért, Nov. 19-dikén kezdődött az Udvari gyáſz, és tartani fog hét hétig, tudni illik: az első három hét alatt, az az Nov. 19-dikétől fogva Decemb. 10-dikéig 1828, a' mély; azután a' négy utólsó hét alatt, azaz 1828-diki Dec. 10-dikétől fogva Januar. 7-dikéig 1829. a' kissebb gyáſz.

A' pénz folyamatja Bétsben Nov. 18-dikán így állott: A' Státus 5 p.Centes Obligátióji 95 3/8 f.; — az 1820-dikbeli sors-húzással járók, 156 1/4 f.; — az 1821-dikbeli hasonlók, 124 1/2 f.; — Bétsvárosa 2 1/2 p.Centes Obligátióji 49 1/8 f. keltek mind Conv. P. — A' Bank-Actiák keltek 1090 f. Conv. P.

OROSZ BIRODALOM.

Sz. Pétervárából érkezett tudósítások ſzerént Ő Felsége az öreg Tsáſzárné (Miklós Tsáſzár' annya) Mária Feodorowna Nov. 5-dikén, rövid betegsége után, ottan meghalálozott. A' Tsáſzári Udvart, és az egéſz Birodalmat ezen váratlan, és felette ſzomorú halálos eset igen mély gyáſzba borította. — (Ő Felsége ſzületett Oct. 26-dikán 1759. Előbb 'Sófia Dorothea Auguſzta nevet viselt, mint Würtembergi Hg. Aſſzony; I. Pál Tsáſzár Özvegye volt 1801-diki Mart. 24-dikétől fogva.)

A' Burkus Status Ujság Odeſszából Oct. 27-dikén költ tudósítás ſzerént írja: hogy Gróf Nesselrode Oroſz Tsáſzári Vice-Cancellárius, és Lord Heytesbury Oroſz Nagy Követ előtte való nap estve Sz. Pétervárába indúltak; oda fogott indúlni azon napokban Herczeg Heſszen-Homburg Fülöp is. A' Franczia Nagy-Követ, Hg. Mortemart, minekelőtte hivatala' helyé-

)(*

re menne, előbb nehány hétre Párisba fog útazni. (Oda felé vett útjában Novemb. közepe táján Bétsen ment kereſztűl.)

Az 1801. Sept. 21-dikén költ Oroſz Tsáſzári Ukáz ſzerént minden városok és faluk a' birodalom' határ ſzéleinek hoſſzában, a' Fekete tengertől fogva a' Baltikum tengerig, 100 verstnyire béfelé, a' katonaadástól fel voltak ſzabadítva, olly rendeléssel, hogy az új katonák helyett bizonyos reájok eső summa pénzt fizessenek. De minthogy Lengyel Orſzág' hozzá kaptsoltatása által a' Birodalom' határai megváltoztak, ennél fogva a' most múlt Oct. 27-dikén az Igazgató Tanátshoz intézett Tsáſzári Ukáz' értelme ſzerént, Ő Tsáſz. Magasságának Cesarevitsnek megeggyezése mellett, az rendeltetett, hogy az 1801-diki Ukáznak erejét nem kell kiterjeſzteni a' Birodalom' azon határſzéleire, mellyek Lengyel Orſzágot érik, hanem ezektől a' Rekrutákat in natura kell felſzedni.

PORTUGALLIA.

A' Párisi Ujságok többnyire mind közlik azon, a' Lizabonából Oct. 22. költ levelet, melly ſzerént a' Constitutiós guerillák réſzint nagyobb, réſzint kissebb tsapatokban Portugalliának éjſzaki tartományain kereſztűl-kasul kóborlanak, és, a' mint látſzik, egy ellenök küldött Regementet megvertek. Oportóban a' guerillák' közel léte miatt az őrző sereg majd állandóúl fegyverben vagyon, a' kapuk bézárva, és mindenek tünődésben. A' Quotidienne, melly is közli ezen tudósítást, azt tartja, hogy azon pénz, mellyet a' Triumviratus ezen új ostobaságra fordított, haſzontalanúl ki van vetve; midőn a' liberális Ujságok ezen mozdúlásokban Dom Miguel' megbukásának közel létét sejdítik. Az Angol Courier valami ſzárnyaló hírről beſzéll, mellynél fogva a' Braziliai Consul Dániában 800 embert verbuált a' Portugalliai ifjú Királyné' ſzolgálatjára; és hogy Saldanha, és Stubbs Generálisok Német-Alföldön ugyan azon czélra ſzabad-akaratuakat ſzednek.

FRANCZIA ORSZÁG.

Midőn a' Király neve napján Nov. 4-dikén az idegen Követek ſzerentse-kivánasaikat bémutatnák, a' Pápa' Nunciusa, Monsignor Lambruschini, volt a' ſzóſzólló.

Ezen nap sok fő ſzemélyek, a' ſzárazföldi és tengeri katona rendből, sok tudósok, mesterek, és polgári Tiſztviselők kapták a' Betsület Legiójának Kereſztjét; ezek között Perrier Kázmér, Saglio, és Lefevre Urak, a' Deputátusok' házának tagjai, Báró Thenard, és Dr. Civiale a' Straſzburgi, és Mühlhauseni Protestans Consistoriumok Előlűlői, 's a' t.

Dessoles Marquis Franczia orſzági Pair Nov. 5-dikén temettetett-el katona-hivatalához illő pompával. Sok Generálisok voltak jelen, kik között Molitor, Macdonald, Marmont, Gouvion, Saint-Cyr Marsalok, több General-Lieutenantok, 12 Pairből álló Deputátio. A' sirt közel kéſzítették Foy Grlis,

Massena, Davoust', és Lefebre' sírboltjaikhoz. Midőn lebotsátanák a' testet, Sebastiani Grlis a' sír' ſzélére álla, és a' gyűlekezet' mély tsendességében, tsak a' sohajtások, és zokokások által megzavartatva, érzékeny hangon így ſzólla: „Még egynehány temetés, 's a' nagy történetekhez tartozó generátió, melly Európára, 's talán az egéſz világra nézve új időſzakaſzt kezdett, majd egéſzen eggyütt leſz ezen ſzéles temetőben. Mennyi nagy név, mennyi ditsőség, mennyi erkölts van öſzvegyülve, 's eggyütt eltemetve ezen körben! Semmi sem marad fenn ezen fényes tettekből egyéb, tsak az, a' mi soha el nem múlik — az emlékezet, mellyet a' történeteknek hagytak örökségűl. A' derék társ Massena, Davoust, Ney, Suchet, eljön, és mellettök örök nyugodalmat talál; ſzerentsésebbek legalább azoknál, kiknek hamvai idegen földön feküſznek. Dessoles Generális megérdemli a' helyet azon bajnokok' oldala mellett, kiknek bajaiban réſzes volt, kiknek nemes példáját követte, 's a't." — Dessoles Grlis 61 eſztendős volt.

A' kibujdosottak' kármentésére Nov. 1-ső napjáig bé volt írva, 's adósság' gyanánt megismérve 732 milliom fr. tőkepénz, és ennek majd 22 milliomra menő interesse.

Az Angliában lévő Franczia Nagy-Követet, Polignac Herczeget Nov. 10, vagy 11ikére Párisba várják.

Toulonból Nov. 1-ső napján így írnak: „Trident línea-hajó, Voltigeur brigg, és 15 ſzállító hajó, eleséggel, és hadi ſzerekkel megrakva a' Móreában lévő hadi seregünk ſzámára, ma reggel a' tengerre indúlt; ezen hajókat nehány nap a' keleti ſzél, és a' ſzél' letsendesedése feltartóztatta vala. A' Trident is Móreába megyen, de egyedűl. Itt most is sokat beſzéllnek egy harmadik expeditióról; egy lovag, és négy gyalog Regementet említnek, mellyeknek parantsolat érkezett volna; annyi bizonyos, hogy mostanság az Orſzáglóſzék' ſzámára ſzállító hajókat fogadnak, többnyire Nápolyit, 1000 tonnára valót. Tegnap 7 Nápolyi hajó érkezett kikötőhelyünkbe, mellyeket hihető megfogadnak. Több tábori Tiſztviselők parantsolatot kaptak, hogy kéſzen legyenek a' Scipio nevű hajóval való elindúlásra, a' melly, mint lehet gyanítani, ezen ſzállító hajókat fogja elkisérni."

NÁPOLY ORSZÁG.

Nápolyból, Nov. 7-dikén. A' négy nap előtt Tripolisból ide érkezett Aventurier Franczia hadi brigg azon örvendetes hírt hozta, hogy a' Franczia közbenjárás alatt egy darab idő óta elkezdődött alkudozások jó véget értek, és a' békeséget voltaképpen megſzerezték az ide való Orſzáglóſzék, és a' Tripolisi Kormányſzék között, mellynek ereje ſzerént az ellenségeskedések' ideje alatt költsönösön elfogott martalékokat egymásnak viſzſza-adni kötelesek. — Ribeaupierre Úr a' Nápolyban lévő Oroſz Tsáſzári Követnek Stackelberg Grófnak Póróſz ſzigetéről Oct. 15-

dikén levelet írt, mellyben jelenti: hogy Ribeaupierre Úrnak, és Tiſzti társainak, Guilleminot Generálisnak, 's Stratford-Canning Úrnak, az legyen ſzándékok, hogy az említet ſzigetet valami három hétre elhaggyák, és Nápolyba menjenek.

AMERIKA.

A' Londoni Ujság-levelek ſzerént, a' Guatemalai Orſzáglóſzék (Közép Amerika) Jul. 7-dikén olly Végzést adott ki, mellynél fogva a' Respublikának minden kikötőhelyei a' déli, és éjſzaki tengerpartoknál a' Spanyol hajók, és a' Spanyol föld' termékei, 's mesterművei előtt, valamint a' még nála megmaradt gyarmatok előtt bézárattatnak. Egy további Végzés ſzerént egy Spanyolnak sem ſzabad a' Guatemalai Köztársaság' földére lépni. Hasonlóképpen meg van tiltva a' Guatemalai termékek', vagy mesterművek' kivitetése a' Spanyol uralkodás alatt lévő kikötőhelyekbe. — Későbbi, Jul. 19-diki tudósitás ſzerént a' Guatemalai Respublikában a' St. Salvadori fegyveres seregek a' közép ponti Orſzáglóſzék' (Guatemala) seregeit megverték. Amazok végre a' Respublikát a' magok fejök ſzerént akarják új formába önteni. A' Guatemalai czivakodások alatt Laborda Spanyol Admirális ezen Respublikába seregeket ſzándékozik kiſzállítani.

Peruból érkezett tudósítás ſzerént, Lamar, attól tartván, hogy az ő távúl-léte alatt az Igazgatóſzékben változás eshetnék, letette ſzándékát a' Kolumbiához tartozó Guayaquil ellen. Limában valami öſzve-esküvést fedeztek fel. A' Perui hajós oſztály, egy fregátából egy korvetből, és egy sónerből álló, parantsolatot vett, hogy Guayaquilt bézárja; és Kallaóban gyujtó hajókat kéſzítenek.— Boliviában a' tsendesség helyre állíttatott; az utólsó zendűlésben réſzesek közűl 80-ot elfogtak; és azt tartották, hogy Gamarra' megtámadása nem fog elsűlni, mivel a' Boliviai seregek vitézségben, és rendtartásban feljülhaladják a' Perui seregeket. A' Bolivia' mostani feje, Sucre Grlis, Cochabambánál gyűitötte öſzve seregeit.

Vera-Cruzból Aug. 23-ikán írják: hogy a' Mexikói Státusokban a' három hónap óta tartó rendkivűl való ſzárazság sok kárt okozott; 20—25,000 darab marha veſzett el két hónap alatt a' hév vidékeken; tsak a' török búzából (kukuriczából) reménylenek jó termést, melly az Indus népségnek fő eledele. — Minthogy a' Porter Commodor alatt lévő hajós oſztály' tartása az Igazgatóſzéknek felette nagy költségébe kerűl, az rendeltetett, hogy hét hajóról le kell ſzedni a' köteleket, és a' legénységet elbotsátani, kifizetvén a' 2—3 hónapi zsóldot; de az Angol, és éjſzak-Amerikai hajós legények kinyilatkoztatták, hogy a' hajót addig el nem haggyák, míg a' 14 hónapi elmaradott bért ki nem fizetik. Pénz nem lévén kéſzen, Mexikóból olly parantsolat érkezett, hogy a' legénység menjen La Pueblába, 's ott várja meg a' kifizetést:

a' matrózok engedtek ennek, de még bért nem kaptak.

TÖRÖK BIRODALOM.

Alexandriából érkezett tudósítások ſzerént az Egyiptomi első hajós oſztály Móreából seregekkel Sept. 24-dikén az oda való kikötőhelybe béereſzkedett. Ezen oſztály 6 hajóból állott, 's mintegy 5000 embert vitt oda. Egy Konstantinápolyi línea-hajó (az Alexandriai kikötőhelytől 50 tengeri mértföldnyire) a' tengerbe sűlyedt. A' rajta volt seregeket, és hajós legényeket megſzabadították; de 600 ló, 300 érczágyu, a' hajó batteriájin kivűl, és több másféle hajó-ſzerek, mellyek a' Navarini veſzedelemből megmentettek, mind oda lettek; ez olly kár, mellyet egy milliom piaſzternél többre betsülnek.

Az Allg. Z. levelezője is Alexandriából Sept. 27-dikén jelenti ezen megérkezést, valamint a' hajó elveſzését is, de tsak 60 lovat említ, mellyek a' tengerbe veſztek.— Még ezeket teſzi hozzá: a' seregek' elmaradott réſzet rövid nap alatt várják, Ibrahim Basával eggyütt, ki utólsó akart lenni azok között, kik Móreát elhaggyák. A' kiſzállott katonák nyomorult állapotban vannak, és naponként sokan halnak meg. A' Basa nagyon elſzomorodott a' ſzövetséges Admirálisok' tselekedetén, kik az ő seregeinek Navarinhoz küldött eleséget letartóztatták.

GÖRÖG ORSZÁG.

Trieſztből, Nov. 5-dikén. Otrantói levelek ſzerént a' Görög váraknak a' Franczia seregek által lett elfoglaltatását az eggyesűlt hajós seregek közönséges salve-lövésekkel ünnepelték; és a' Franczia tengeri, és ſzárazföldi katonáknak nagyobb zsóldot, és kétſzeres portiót adtak. Rigny Admirális ezután tsak hamar új seregeket küldött a' Patráſzi vizekre; arról is volt ſzó, hogy ſzárazföldi seregeket ſzállítanak Aeginába. Ebből Otrantóban olly következést húztak: hogy a' Franczia expeditió meg nem elégſzik a' Móreai várak' elfoglalásával, hanem Livádiát is megſzabadítja a' Török őrző katonaságtól. Azt tartják, hogy előſzör az Athenai Török őrizetet Akropolisból verik-ki, és hogy Schneider Generálisra legyen bízva azon tiſztességes dolognak végre-hajtása: hogy a' ſzép mesterségek', és tudományok' emlékjeleit, és az Attika' classicus földjét a' barbarusok' kezeiből tsikarja-ki. Ennél fogva Schneider Grlis' oſztálya Patráſztól Korinthoz fog hajózni, és a' föld-ſzoroson (Isthmus) által Athena felé nyomúlni. E' ſzerént úgy látſzik, hogy az új Görög Orſzág' határait a' Hatalmasságok végképpen eligazították, és nem tsak Móreát, hanem a' ſzáraz föld' egy réſzét is ebbe vették. Hogy a' Hatalmasságok Athena' elfoglalásában is tellyesen egy értelemben leſznek, abból is megtetſzik, hogy Malcolm Angol Admirális Rigny Admirálist megkínálta Angol hajókkal a' Franczia seregek' által ſzállítására, de azt a' Franczia Admirális el nem fogadta, mert elegendő ſzállító hajója volt. Azt mondják,

hogy a' Francziák legalább Móreának nehány ſzigeteit a' Görögöknek által fogják adni.

Ugyan Trieſztből Nov. 4-dikén írják: hogy Korfuból Oct. 21-dikén indúlt levelek ſzerént, Maison Grlis a' Törökök kezéből kivett várak' bástyáira nem tsak a' három ſzövetséges Hatalmasság' záſzlóit, hanem a' Görög Orſzáglóſzékét is kifüggeſztette. Gróf Heyden Adm. Máltába hajózott volt, hogy a' Ricord Adm. alatt a' keleti tengerről érkező hajós sereggel magát eggyesíttse. Azt tartják, hogy minden a' két Admirális azután az Archipelagusra megyen, és tengeri erejének egy réſzét a' Dardanellák' bézárására fordítja. Számóſz ſzigetét a' Praesidens fegyver-, és eleségbeli lerakóhelynek engedte nekik.

Külömbbféle Tudóſittások

Jussuf Basa mintegy ſzázad magával érkezett Odeſſzába, és 11 ágyúlövéssel köſzöntetett; ő azon házba ſzállott, mellyben eddig Gróf Woronzoff Fő Kormányozó lakott. Jussuf Albániai ſzületés, ama híres Izmail Bei' fia.

Franczia Orſzágban Petit-Chesnay falúban Versailles mellett egy kortsmában a' második Helvetiai Regementből, és a' második lovag granatéros Rgtből való katonák tánczközben öſzveveſztek, mellynek ſzomorú következése lett; mert úgy elverték egymást, hogy 29 katona vitetett a' kórházba sebekkel terhelve; ezek közűl kettőnek életéhez kevés a' reménység.

A' Düsseldorfi Ujság (Burkus Orſz.) jelenti: hogy Nov. 4-dikén Crefeld ſzomſzéd Városban a' munkások felzendülvén azon, hogy a' Fabrika-tulajdonosok le akarják ſzállítani a' napi bért, estve sokan öſzvetsoportoztak, a' Városon kereſztűl járkáltak, a' kit elől-hátul találtak, meggyalázták, sok házak' ablakait béverték, kivált a' Fabrikásokét; ekkor ugyan a' politia ſzéllyelverte őket; de más nap ismét többen tsoportozván öſzve, még nagyobb gonoſzságokat követtek-el, úgy hogy egy Svadron Huſzár alig tudta ſzéllyel verni őket, midőn többen sebet is kaptak. 6-dikban 13-at, későbben még többeket elfogtak közűlök, és a' Düsseldorfi törvényſzék eleibe állítják. Az óta a' tsendesség meg nem zavarodott, de még egy ideig a' katonaság ott marad, bátorság végett.

A' Bádeni Nagy Hg. Lajos, Nov. 1-ső napján parantsolatot adott ki, hogy Nov. 22-dik napja, melly napon ez előtt 100 eſztendővel ſzületett volt néhai Nagy Hg. Károly Fridrik, a' mostan uralkodó Herczegnek Attya, az egéſz Nagy Herczegségben megünnepeltessék.

Ő Felsége a' Pármai Nagy Herczegné, Mária Ludovika Ts. K. Fő Herczeg-Aſſzony, a' ki Bétsből lett elútazása óta Piemontban mulatott, Oct. 29-dikén ſzerentsésen megérkezett Pármába.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(42.)

Hírdetés.

(1) Királyi Tanátsos Majthényi Károly Úrnak Nemes Pest Vármegyében fekvő, és 25 egéſz házhelyből, ezeken felyűl kiterjedt Majorságbeli ſzántó Földekből, és Rétekből álló Versegi Jóſzága, úgy Nemes Nógrád Vármegyében 5 1/2 egéſz házhelyből, Majorságbeli, 's egyébb Földekből álló, 's Versegnek ſzomſzédságában lévő Heridi Birtoka Regale Beneficiumokkal eggyütt, nem külömben nevezetes Fundus Instructussal egyetemben (vagy ha ez iránt az alkú meg nem eshetnék, ez is Licitatióra kitétetvén) hat eſztendőre licitandó árendába fog botsáttatni. A' Licitátio 1829 eſztendei Januarius 15 napján reggeli 10 órakor Pesten a' Sequestri Curator T. Kovácsóczy Láſzló Úr lakásán, melly a' Vármegye Házának által ellenében vagyon, fog tartatni.

A' Jóſzágnak minéműségéről, és az árendális Conditiokról bővebb tudósítást előre is meg lehet tudni a' fenttiſztelt Sequestri Curator Úrnál, vagy Vitkovics Mihály Fiscalis Úrnál a' Kereſzt útſzában Nro 339.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy az Ó-Budai Uradalomhoz tartozó Királyihaſzon-vételek e' f. e. December 15-dikén a' Praefectoratus' Irófzobájában tartandó nyilván való Kótyavetye által, jövő 1829-dik eſzt. Januarius elejétől fogva, három egymás után következő eſztendőre a' többet igérőnek bérbe fognak adatni: és pedig

1-ſzör. Az úgy neveztetett Tsáſzár-malmok, mellyek vannak Budán az Orſzág útban, ezek közt vagyon 4 felyűltsapó, és 1 alóltsapó örlő malom, azután 3 poſztó, és fa kallózás, két nagy liſzt-lerakó hely, és egy padlás, mellyen 2,000 mérő gabona, vagy liſzt könnyen elférhet; van azon kivűl, 4 lakó ſzoba, egy nagy konyha, 3 bolt, kamarák, fa- és kotsi-ſzín; továbbá egy 6 lóra való istálló, molnárſzállások egy nagy, és a' viz folyása, 's tulajdonsága miatt igen haſzonhajtó váſzonfejéritő udvarral eggyütt, a' poſztó kallózáshoz, és a'

váſzonfejérétéshez tartozó hajlékaḳal egyetemben. Mind ezeken felyűl ugyan azon udvarban találtatik egy alkalmatos és minden ſzükséges ſzerekkel jól felkéſzített fördő mellyet Lukáts-fördőnek neveznek; mind a' váſzonfejéritő polczot, mind pedig a' fördőt a' malmoktól ellehet ſzakaſztani, és külön bérbe adni, ha valakinek úgy tetſzenék.

2-ſzor Kis-Marossban az Uradalmi Vendég-fogadó, melly vagyon a' Váczról Bétsbe vezető útban, és a' mellyet a' marha-kereskedők igen gyakran felkeresnek, a' méſzár-ſzékkel, és hozzá tartozandó 3 darab földdel eggyütt, mellynek 2 3/4 ſzántásra, 5 1/2 pedig kaſzállóra alkalmatos.

Mellyre nézve a' bérleni akarók ezen Licitatióra a' fent meghatározott napon reggel 9 órakor a' Praefectorátus Iró-ſzobájába jelenvaló állapotjokról ſzólló hiteles levelekkel, 's bánat pénzzel felkéſzűlve jelenjenek meg, a' hol a' Contractus feltételeit még a' Licitátió előtt-is megtudhatni. A' Licitatió után semmiféle ajánlások többé elnem fogadtatván. Budán November 14-dikén 1828.

Viaſz-Gyertyák lerakó-helye.

(3) Alábbírtnak ſzerentséje vagyon a' fő Nemességnek, Katonai Karnak, és a' nagy érdemű Publikumnak tudtára adni, hogy ő azon nevezetes, és köz helybehagyással megditsért Váág-Ujhelyben kéſzűlni ſzokott Viaſz-Gyertyáinak könnyebb eladhatása végett, Pesten a' Sebestyén piaczon az Arany Vas-Matskánál Hoffmann János Kereskedő házában egy lerakó-boltot tart, hol a' fentebb érintett fabrikált Viaſz-Gyertyákat legillendőbb árrón megvenni lehet.

Bohus Lajos m. k.
Váág-Újhelyi Viaſzk-Gyertya Fabrikás.

Hirdetmény Júh-eladásról.

(3) November 26-dikán 1828-ban Pest Vármegyében fekvő Alsó-Inartsi (Csikos) Puſztán, Kótyavetye által elfognak adattatni felesleg való megnemessített 60 dar. Kos, 1000 dar. nemesített anya Juh, 320 dar. finom gyapjas Ürüt, 200 dar. nemes Ürü Bárány, és 250 dar. nyöstény Bárány, melly Kótyavettyénél kiki ſzívesen meghívattatik.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Nov. 21-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 20 kr. Kétſzeres 5 for. 40 kr. Rozs 4 for. 12 kr. Árpa 2 for. 48 kr. Zab 2 forint 8 kr. Kukoricza 2 for. 34 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(43.)

Pesten, Szerdán, Sz. András Hava 26-dik napján 1828.

Pálya és Czél.

A' pályán szaladunk a' czélt vetekedve elérni;
A' czél messze vagyon, pálya futásra rövid.
Indúlj hát szaporán; az időt elveszteni nem jó:
Az halad, a' ki siet; késik az, a' ki marad.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' mult Vasárnap, Nov. 23-dikán, Pesten jeles ünneplés tartatott a' Mélt. Draskovich György Úr' familiájára nézve; mert ugyan azon Draskovich familiának, mellynek tagjai hajdan a' Magyar Anyaszentegyház' egén tündöklöttek, többek pedig a' polgári és vitézi rendben fénylettek, eggyik maradéka, ki is nagy reményt nyujtva lép fel az egyházi rend' pályájára, Gróf Draskovich Nep. János Úr első Miséjét az Universzitás' templomában tartotta, Nagy Méltóságú Gróf Nádasdy Paulai Ferencz Váczi Püspök Ő Exjától vezettetvén; Czeremoniarius volt mellette Fő Tiszt. Dertsik János Esztergomi Kanonok Úr; Diákonus TT. Szalay Imre Professor Úr az Universzitásnál; és Subdiakonus Hevánszky Leopold Studiorum Praefectus Úr. Épűlni lehetett a' sok Egyházi, és világi Fő Uraságok' összvegyülekezetének látásán, főképpen pedig azon, midőn a' Misének végével az új Misező Mélt. Szülőjire, és Testvéreire az áldást kioszlotta. 70 Fő Vendégek ültek a' fényes asztalnál a' Mélt. Grófi háznál.

Ő Tsász. Kir. Felsége méltóztatott Nagy Méltóságú Tolnai Gróf Festetits Albert Urat, Ő Ts. Kir. Fő Herczegségének a' Nádor-Ispánynak Fő Udvari Mesterét, Nov. 4-dikén költ Kabinéti levele által valóságos belső titkos Tanátsosságra kegyelmesen emelni.

Pozsonyban Novemb. 11-dikén a' Német színjátszó Társaság két theátromi darabot adott, olly végből, hogy a' bégyülő pénz a' szegények ápolására ott felállott jótévő Intézet' felsegéllésére fordíttassék. A' nézőktől bégyült pénz 850 f. 30 kr. tett. Ezen summát nemes adakozásokkal nevelték még: Fő Méltóságú Odescalchi Herczeg 100 for.; Gróf Zichy János Ő Nagysága 200 f.; és Gróf Erdődy Károly Ő Excellentiája 50 for.

)(

Fiuméból Nov. 3-dikán írják: hogy ott Oct. 31-dikén meghalt Adamich András Lajos Úr, ki a' közjónak előmozdításában mint egyenes lelkű igazság ſzerető Tiſztviselő fáradhatatlan buzgósággal 's bélátással munkálódott; 's mint jótetteivel példát adó polgár mindenektől tiſzteltetett. Ő az utóbbi Orſzággyülésen mint azon ſzabad Kir. Városnak, és ſzabad Révpartnak Követe lévén, ott, mint a' Kereskedés' ügyében kineveztetett orſzágos Deputatiónak tagja, mind munkássága, mind hazafiui tüze által ſzembetünőleg megkülömböztette magát.

Ó-Szőnyről Oct. 19-dikén.— Ma történt itten, hogy Méltóságos Vásonkeői Gróf Zichy János Úr' Uradalmában Ts. Ns. Komárom Vármegyében fekvő Ó-Szöny Mezővárosában Nemzetes Lakner Mátyás Tiſztartó Úr a' Mélt. Uraság ſzolgálatiban 25 eſztendőt eltöltvén, házánál ünneplést rendelt; midőn egyſzersmind Ó-Szőnyi Jobbágy Kefei András Ns. Kavaſz Anna hitvesével házasságának 50 eſztendei ünnepét tartotta; ezen ritka házas párt Fő Tiſztelendő Szakály Gábor helybéli Plébánus, és Esperest Úr másodſzor öſzve esküdtette. Ennél fogva a' Tiſztartó Úr a' most is jó egésségben lévő Öregek' arany lakadalmát 22 ſzemélyből álló Nemzetségének, és egyéb nagy ſzámú Uraknak megvendéglésével tartotta, és ünnepelte.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Király Nov. 9-dikén költ Végzése által ismét 14 Püspöki Megyékben; és Nov. 12-diki Végzése által 7-ben határozta meg a' Kis Papi oskolák' felállítását; valamint az Érsekek, és Püspökök által kineveztetett Oskolai Előljárókat, és Directorokat megerősítette.— Mind a' Jun. 16-dikán költ K. Rendelés ſzerént esik, melly is mindenütt végre hajtatik.

Gróf Tournon Pair, és Báró Felix General-Major, a' Betsület' Legiójának Nagy-Tiſzteivé neveztettek. Ama híres klavirozó is, Kalkbrenner Úr, ugyan azon Rendnek Vitézi Kereſztjét nyerte.

Tudva van hogy a' Gazette de France' Kiadója, Aubry Viktor a' f. e. Aug. 5-dikén kiadott czikkelyéért, ezen felírás alatt: „1828-diki ű l é s," bévádoltatott, midőn azon nyomtatványokat akkor le is tartóztatták. A' vád-írásban a' Kir. Prókátor azt feſzegette, hogy az Ujság-író ebben a' Király' Orſzáglása ellen gyűlölségre ingerlette az embereket. Most Nov. 12-dikén hozott itéletet ezen ügyben a' Párisi Fenyítő Politia-Törvényſzék, és itélete abból állott: hogy noha nem illendő kifejezésekkel van kéſzítve azon czikkely, mégis a' törvény által értett vétekben réſzes nem lévén, — Aubryt a' Törvényſzék a' vád alól felſzabadítja; a' f. e. Aug. 5-ikén rendeltetett elfoglaltatást (confiscátiót) felóldja, és az elfoglalt nyomtatványoknak viſſza-adatását rendeli.

NAGY BRITANNIA.

A' Times Nov. 10-dikén azt írja: hogy az Orſzáglóſzék megértvén

Maison Fr. Generálisnak azon szándékát, hogy az Athénai földről is el akarja űzni a' Törököket, mindjárt a' Franczia Kabinét eleibe terjeszteté, hogy ez által Maison Grlis általlépi az Angol Udvar' egygyetértésével neki adatott hatalmat. A' Franczia Kabinét valóban olly emberséges volt, hogy ezt megismérte, 's Toulonba parantsolatot küldött, az eránt hogy egy hajó tüstént menjen Görög Országba, Maisont ezen szándékától viszszatartóztatni. Szerentsére az Angol és Franczia Admirálisok jobban értették a' dolgot, 's az expeditio' czélját, azért gátolták az expeditiónak Athenához való indúlását, különben késő lett volna a' most küldött parantsolat.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Oct. 29-dikén. — Ezen h. 15-dikén esett a' Portának értésére, hogy Várnát az Orosz seregek elfoglalták; de ezen hír olly bizonytalannak látszott a' dolognak valóságos története felől, hogy szükséges volt a' Bostandsi-Basit (Kertész-Basát) a' Nagy-Vezér' táborába küldeni, hogy a' dolgot voltaképpen kitanúlja. Minekutánna a' Szultán megértette azon környyűlállásokat, mellyek Várnának elestét okozták, mindjárt a' Nagy-Vezért, Mehmed-Szelim Basát, hogy a' várnak felmentésében nem elegendő igyekezettel, és erővel dolgozott, hivatalától megfoszttotta, és a' Kegyelem elvesztésével őtet Gallipoliba számkivetette. Ennek helyébe a' Kapudán Basát, Izzet Mehmed Basát, tette Nagy-Vezérré, ki Várnának állhatatos oltalmazásában magát olly ditsőségesen megkülömböztette; és neki általadta a' Nagy-Úr' petsétjével, mint a' fő tellyes hatalom' jelével, a' letett Nagy-Vezérnek minden vagyonát, sőt még tábori szereit is. Jussuf Széresi Basára, ki hírtelen az övéivel eggyütt általment az Orosz táborba, 's így lehetetlenné tette, hogy a' Kapudán Basa a' várat tovább védelmezze, a' Mufti által a' Szultán átkot mondatott, és ítéletet hozatott, kit örökös számkivetésre büntetvén, minden jószágait a' Kintstár számára elfoglaltatta.

Mióta a' Porta Várna' elvesztét megtudta, azóta a' hadi készületeket megkettőztetett buzgósággal téteti; a' fegyverfogható Törököket a' fő városban újra felíratja; a' hadi szereket ágyúkat, töltéseket szakadatlanúl szállíttatja a' táborba; naponként seregek érkeznek ide Ásiából, kivált lovagok, és rövid nyugvás után tovább mennek. Így nevezetesen a' múlt napokban a' Karahiszari, Aidini, Kasztamuni, Biredsiki, és Bandurmai Ayánok (Kormányozók), és a' minap az Anatoliai Dere-Bégek között leghatalmasabb Tsapanoglu is, több ezer lovagokkal itt menének keresztül. A' napokban ismét több Orosz foglyok, és 30 szekér, zászlókkal, fegyverekkel, uniformisokkal, dobokkal, és egyéb hadi martalékokkal megrakva érkeztek a' fő városba, mellyeket a' Törökök a' Várnai utólsó szerentsés tsatákban nyertek.

Nagy álmélkodással láttuk az utólsó hetekben a' fekete tengerről több hajóknak megérkezését, mellyek nem tsak vajat, kaviárt, (bésózott tok-ikrát), 's egyéb eleséget, a' gabonát kivévén, hanem kendert, hajó-köteleket, vasat, 's egyéb tiltott hadi portékát is hoztak, az Oroſz Orſzáglóſzék' helybenhagyásával. Alig értette meg a' Porta ezen hajóknak az Oroſz kikötőhelyekből lett megérkezését, mindjárt ő is a' maga réſzéről a' fekete-tenger' bézárásától el-állott, és éppen annyi hajót akar botsátani ki a' fekete-tengerre aſzalt gyümöltsökkel, 's egyéb déli termékekkel, a' mennyi Oroſz Orſzágból megterhelve fogna érkezni. Ennél fogva már nehány Szárdiniai, és Austriai hajók, aſzalt gyümöltsökkel megrakva, ſzabad úti levelet kaptak a' fekete-tengerre való menetelre.

A' Szmirnai Courrier Oct. 18-dikán ezt írja: „Prediletto Austriai kereskedő brigg, Schielin Kapitány alatt, Alexandriából eleséget akart vinni Konstantinápolyba, de a' Dardanelláknál egy Görög brigg feltartóztatta, mellynek Kapitánya Predilettónak tudtára adta, hogy őtet Aeginába fogja kisérni, és két Görögöt küldött a' kereskedő-hajóra. Minekutánna egy ſzélvéſz éjjel Schielint a' Görög briggtől elſzakaſztotta volna, Szmirnába indúlt, és oda Oct. 14-dikén meg is érkezett; tegnap folytatta útját Konstantinápoly felé.

Ugyan a' Szmirnai Courrier Alexandriából Sept. 20-dikán vett tudósítás ſzerént írja: hogy Nisus Franczia hadi briggen azon hónap első napjaiban Saint-Leger, a' Franczia tengeri Minister' rokona, és Legros, a' külső dolgok hivatalában Tiſztviselő, Urak oda érkeztek, hogy a' Vice-Királynak tudtára adják a' Franczia hadi seregeknek Móreába küldetését, valamint annak czélját (mellyről a' Codrington, és a' Vice-Király közt köttetett Egygyezésben egy ſzó sints) — A' Porta a' Vice-Királytól azt kivánta, hogy 50,000 ardeb búzát, és 25,000 ardeb árpát küldjön Konstantinápolyba. Már hajókat is fogadtak ezen gabonának mentől hamarább leendő oda ſzállítására. E' miatt már most nem könnyen ád el a' Kormányſzék idegen Kereskedőknek gabonát. Noha az utólsó napokban több Kapitányok érkeztek pénzzel gabona' bévásárlására, de még semmit sem kaptak. — Minthogy a' Nilus' kiáradása az idén egéſz kivánság ſzerént történt, jövendőre bő aratást várnak. — Eglé Franczia korvet, melly Aug. 29-dikén indúlt Toulonba, egy ifju Törököt, Muſztafa Efendit, Ozmán Bei Nurredinnek, az Egyiptomi Major-Generálisnak fiát elvitte, ki Párisban fog neveltetni.

Kandia ſzigetéről öt nap alatt Alexandriába ſzomorú tudósítások érkeztek, mellyek ſzerént azon ſzigeten igen nagy elkeseredéssel folynak a' tsatázások, és az aratás nagyobb réſzint oda van, elgázoltatott. —

Alexandriából Sept. 30-dikán. — Ezen h. 24-dikén érkezett ide az Egyiptomi első hajós osztály 5000 Egyiptomi katonával, Syrene fregáta, és Erebus bomba-hányó gálya' kisérete alatt, Navarintól. Ezen seregek azonnal Kairóba rendeltettek. Sajnálkodásra méltó nyomorúságban vannak mind egésségökre, mind rongyos ruházatjokra nézve. A' szállító hajóknak egy része tüstént visszatért, a' többi seregek' elhozására, ugyan azon Franczia hadi hajók oltalma alatt. A' Franczia fregátán volt Ibrahim Basának egy Tisztje is, Baki-Efendi, kit a' Basa azért küldött vala ide, hogy az attyának végső parantsolatját megértse visszamenetele eránt. — Nem tudjuk itten, mi fog történni a' várak' elfoglaltatásával; annyi még is bizonyos, hogy az eleséget, és hadi szereket a' szövetségesek nem engedték kivitetni a' hajóból a' várőrző seregek' számára, úgy látszik, hogy Mehmed Ali a' Codrington Admirálissal kötött Eggyezésnek ezen megszegését igen nagy boszonkodással vette. (lásd előbbi levelünket).— Saint-Lager, és Legros Urak azon okból is jöttek ide, hogy a' különféle nemzetbeli magános személyeknél lévő rabszolgákat kiváltsák; már 80 közülök meg van szabadítva; még sokkal nagyobb számmal, kivált az asszonyok, inkább akarnak ott a' Törököknél maradni, és a' nekik ajánlott szabadságot megvetették. Saint-Lager, és Legros Urak Kairóba útaztak, hogy ott is az illy rabszolgákat felkeressék, 's azokat, kik ezen jótéteményben részesülni kivánnak, kiváltsák. — Két Algiri hadi hajót 3 Franczia hajó az Alexandriai kikötőhelyben szüntelen szemmel tart.— Egy nagy tengeri fegyverháznak építésében foglalatoskodnak most számos munkások, mellyet a' Vice-Király rendelt; ő a' fiának, Ibrahimnak megérkezése után Alexandriába szándékozik lakását venni, melly mostanság az Egyiptomi Kereskedésnek közép pontjává vált.

A' Smirnai Courrier Oct. 11-ikén Káneából (Kandia szigetéről) Aug. 20-diki levelet közöl, mellyben így szóll az Iró: „A' bézárást egy líneahajó, egy fregáta, 's egy brigg megerősítette; mi nem tudjuk, mitsoda czélból. Azt sem foghatjuk meg, miért tsupán tsak Angol hajók által történik a' bézárás; már négy hónap óta egy Franczia hajót sem láttunk itt. — Mustafa Basának expeditiója után Gróf Capodistrias négy Sphakiabeli Fő személyt elfogatott, kikről az volt a' gyanú, hogy Hadsi-Michalit, ki az ütközetben elesett, elárulták. Ezeket a' Praesidenshez vitték volt, de valami két hét előtt a' Praesidensnek egy titkos Biztosával visszatértek, ki azért küldettetett ide, hogy a' dolog' mivoltát tanulja-ki, 's a' szigetnek valóságos állapotját vizsgálja-meg. Annyi bizonyos, hogy ezen idegennek (hihető Reineck Bárónak) ide érkezése óta a' Görögök ismét felzendültek a' hegyek között. Ezek a' békeséges hazafiakat halállal fenyegetik, ha részt venni nem akarnak a'

lázadásban. — Muſztafa Basa azt hallja, hogy a' Hatalmasságok' közbenjárására az ellenségeskedések megſzüntek, és mégis a' támadó tsoportok még a' város kapuji előtt megtámadják őtet; ő meg nem magyarázhatja ezen ellenmondást; és mivel a' bézárás miatt Urától, az Egyiptomi Vice-Királytól nem kaphat parantsolatot, nem tudja, mi tévő legyen.

GÖRÖG ORSZÁG.

Az Aeginán megjelenő Abeille Grecque (Görög Méh) nevű Ujság Sept. 25-dikén a' Praesidensnek illy Irását közli a' Panhellenionhoz azon h. 19-dikéről: „Tegnap előtt tértem viſſza Kalamatába vett útamból, és alig vártam, hogy az Urakkal közölhessem ezen közlendőket, mellyek annak bizonyságául ſzolgálnak ismét, hogy az Isten könyörületességből kivánságainkat áldásokkal tetézi, és napról napra mutatja, hogy azok, — hála azon felvilágosodott igazságnak, és kereſztényi jóakaratnak, melly a' Londoni Kötés' Felséges Szerzőjinek Politikáját bélyegezi, — mentől hamarább egéſzen bétellyesednek.-- Ezek' nevében a' Marquis Maison General-Lieutenant Úrnak fő vezérlése alá bízatott Franczia expeditio a' békeség' dolgát siettetni fogja, melly az ő gondoskodásoknak, valamint minden reménységeinknek tárgya. Én voltam Petalidinál, hol Maison Grlis Úr felütötte táborát. — Juno, Dryad, Konstantin fregáták ottan vasmatskát hánytak mellyeken Guilleminot, Stratford-Canning, és Ribeaupierre Nagy-Követ Urak tartózkodnak. — Ezen vizeken a' Görög Orſzág' záſzlójinak, és Orſzáglóſzékének olly tiſztelkedéseket mutattak, mellyek a' jövendőnek zálogául ſzolgálnak, 's így jó reményt nyujtanak azon munkálkodásokra is, mellyekkel a' három Udvar' Képviselői Póróſz ſzigetén foglalatoskodni fognak. — Valóban azon ſzigetre lett érkezésünk' napján olly Irást vettünk tőlök, mellyben minket meghívnak, hogy eleikbe terjeſſzük azon Statistikai jegyzéseket, mellyeknek hiteles kútfőkből való öſzvegyüjtésére az Urakat felſzóllítottam vala. Ezeket ismét sürgetem, és kérem az Urakat, hogy a' mennyire lehet, munkájikat siettessék. — Az Oroſz Tsáſz. Kamarás Úr, és Státus Tanátsos Gróf Bulgari, Ezechiel Oroſz línea-hajón Póróſzba megérkezett, és a' Vice-Cancellariustól, Nesselrode Gróftól levelet hozott nekünk, melly Ő Tsáſzári Felsége' nevében őtet a' Görög Orſzáglóſzéknél megbízza, hogy Oroſz Birodalom, és Görög Orſzág között olly helyheztetést ſzerezzen, melly a' Londoni Kötés' értelmével megegyezzék. — Örömmel teſzem azt hozzá: hogy a' nyert engedelem mellett az Uraknak bizonyosan jelenthetem, hogy az Ő Nagy Britanniai Felségének Agense is (Dawkins Úr) mentől hamarább köztünk leſz. — Bizonyittsuk-meg, Uraim, iparkodásainknak sikere által, hogy méltók vagyunk azon jó indulatú réſzvételre, mellyre a' ſzövetsé-

ges Hatalmasságok Görög Orſzágot méltatják.—Költ Póróſzon, Sept. 1818. A' Praesidens: Capodistrias J.A. — A' Státus-Titoknok: Trikupis Sp."

A' Görög orſzági Közönséges Ujság Oct. 4-dikén jelenti, hogy Görög Orſzágnak Nagy-Admirálisa (így nevezi ezen Ujság) Lord Cochrane, nyolcz hónapi távul léte után, Sept. 30-dikán Hermes nevű új Görög gőzhajón Póróſzba megérkezett.

A' Görög orſzági Közöns. Ujság Oct. 11-dikén közli a' Praesidensnek azon Végzését, mellynél fogva egy Posta-hivatalt állit fel; ennek középpontja azon hely leſz, hol az Orſzáglóſzék fogja lakását venni.

Ugyan ezen Ujság Oct. 4-dikén hivatalos tudósitást közöl, melly Zizifé-ből (Kréta ſzigetéről) költ Sept. 23-dikán. E' ſzerént a' Görög seregek a' Káneai ütközet után Apocorona vidékére mentek minden akadály nélkül, 's Aug. 14-dikén meg is érkeztek; egy réſze ezen seregeknek Kalybä mellett, a' Szudai öböltől nem meſſze, egy Török tsapatot megvert, melly azután hajóra ülvén, Szudába hajózott. Igy Apocorona egéſzen megtiſztúlt az ellenségtől. Báró Reineck Obester betegségéből felgyógyulván Apocorona vidékére ment, és Zizifé falút választotta hadi ſzállásának, melly Malaxatól, hol Törökök tanyáznak, 3 órányira esik. — Muſztafa Basa Nerokuronál kapott sebjének gyalázatját el nem tűrhetvén, seregeit kétſzer küldötte egymásután Lakki ellen, de a' Görögök vitézűl viſſzaverték.— Sept. 1-ső napján az Obesternek megírták a' Kandia tartománybeli Kereſztények, hogy Aug. 25-dikén, minekutánna a' Görögök Agriolidi Török Vezért Messáránál megölték, a' Törökök Kandia vár kapujit bézárták, és minden külömbség nélkül az ott lévő Kereſztényekre rohantak. A' konczolás 24 óráig tartott; 750 holt testnél többet találtak az utſzákon, azokat nem ſzámlálván, kiket a' tengerbe, kútakba hánytak; tsak 20 férjfit hagytak életben hazafiaik' testének eltemetésére; de ezeket is megöldösték a' sírok' ſzélein, mellyeket ástak vala. Tsak a' Metropolita futhatott a' Basa' palotájába, 's ott megmaradt. A' várbeli Kereſztények' vérével meg nem elégedvén, Heraclion várából (így is nevezi ezen Ujság Kandia várát) kimenér k egéſz erejökkel, 's a' környékben hasonló öldökléseket vivének végbe még az ártatlan gyermekeken, aſzſzonyokon, ſzűzeken is; tsak kevesen futhattak a' hegyek közé.— Ezt megértvén az Obester, mindjárt seregeket külde, Tsuderi vezérlése alatt, Kandia ostromlására. — A' Kandiai Törökök' példáját követték a' Rettimóiak is, kik a' környékben 60 Kereſztényt öltek meg, még a' Papokot is az oltár mellett; de a' mi katonáink megérkezvén, őket megſzalaſzták, és 25-töt közűlök levágának, 's az elrablott marhát mind elvevék tőlök. — Ezután Rettimo vára ellen is ostromlás rendeltetett.

Külömbbféle Tudósítások

Az éjſzak-Amerikai eggyesült Státusoknál a' Kintstár' Ministere azt jelenti: hogy Jan. 1-ső napján 1829. a' Státus adósságából ismét négy milliom dollár kifizettetik; és így a' Congressusnak utólsó ülésétől fogva kilencz milliom leſz kifizetve.

A' Halifaxi Ujság (Uj Skóciában) azt állítja, hogy az éjſzak-Amerikai eggyesült Státusok, és Kanada között a' határſzélekről támadott kérdést nem az Oroſz Tsáſzár (ki a' Genti kötésben béke-Bírónak volt válaſztva) hanem a' Belgiumi Király fogja eligazítani.

Dublinban III. Wilhelm' kiſzállásának ünneplése alkalmatosságával némely rendetlenségek támadtak. Orangista, és Kathol. néptsoportok futkostak az utſzákon, 's amazok így kiábáltak: Nopopery; ezek: Éljen O'Connell! de nagy baj nélkül elſzéleſztették a' lovag őrök. — A' Londoni Ujságok most is jelentik, hogy időről időre katona-seregeket küldöznek Irlandba.

Gibraltárban a' betegek' ſzáma Oct. 20-dikán volt 1511, a' megholtaké 41; 21-dikben betegek voltak 1532, megholtak 40; és 22-dikben betegek 1554, megholtak 41. — A' döghalál nyomorúságát még neveli az is, hogy a' közönséges kútakban nints víz; azért Don Grlis, a' Kormányozó, felſzóllította a' lakosokat, hogy a' magok vízfogóikból küldjenek vizet a' kórházakba. A' kikötőhelyben álló hajókon is, mellyekre sok familiák futottak, többen megholtak.

Fabvier Obester, ki több hétig tartózkodott Párisban, de az Ujságok róla nem ſzóllottak, Nancyba útazott, familiájának látogatására. A' Courrier Français azt állítja, hogy haladék nélkül viſſzatér Görög Orſzágba, hogy egy Görög reguláris sereget, a' többek közt egy Görög nemzeti gárdát öſzvealkosson.

A' Hamburgi Correspondent' jelentése szerént Stokholmban Nov. 4ikén kihirdettetet a' Svécziai Rendek országgyűlése, Ő Felsége a' Király ismét Gróf de Geert rendelte Ország-gyűlési Marsalnak; az Upsálai Érsek pedig Rosenstein Úr az Egyházi Rend Szószóllójának neveztetett. A' gyűlést maga a' Király Nov. 13-ikán, vagy 14. ſzemélyesen fogja megnyítani.

Odeſſzában Oct. 26ikán, mint az öreg Tsáſzárné ſzületése napján Te Deumot énekeltek; estve a' város ki volt világosítva. Jussuf Basa a' játékszinbe ment kisérőinek egy részével.

A' f. e. 22-dikén Sz. Pöltenben meghalt Báró Mack, pensióban volt Tsáſz. K. Tábori Szerek' Mestere, ki ottan több eſztendők óta a' legnagyobb magánosságban élt.

(Haſznos Mulatságok Nro 43. Hírdetés 1/4 árkus.)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(43.)

A' Hazai 's Külföldi Tudósítások' nagy érdemű Olvasójihoz.

(1) A' ditső Magyar Nemzet mindenkor megbizonyította azon nemes nagy lelkűségét, mellyel tsinosodásának, nagyra emelkedésének, fényének eſzközeit ápolgatja, és ápolgatva gyarapítja. Ezen nemes indúlatot tapaſztalni ſzerentsés volt ezen Nemzeti Ujság' Intézete nem tsak a' boldogult megindítójának, és ſzerzőjének éltében, hanem annak elhunyta után is; a' mi abból megtetſzik, hogy az Előfizetők' ſzáma eſztendőről eſztendőre ſzaporodott. — Ezért Nekik méltó, és alázatos Köſzönet!

Midőn tehát most ezen nemzeti Ujságnak jövő 1829-dik fél eſztendei folytatásáról jelentést teſzünk, olly bizodalommal ſzóllítjuk-meg a' tiſztelt Olvasókat, hogy eddig tapaſztalt jó indúlatjokat tőlünk meg ne vonják; és hogy a' nyomtatványok' ſzámát ahoz lehessen ſzabni, Ujság-leveleinket jókor megrendelni méltóztassanak. Ezen bizodalmat annál bátrabbak vagyunk reményli, minthogy az Ujságot a' maga mivoltában, külső, és belső miniműségében megtartani, sőt, a' mennyire lehet, tökélletesíteni tellyes igyekezetünk leſzen. — A' hazai dolgoknak, kivált mellyek a' Közönséget érdeklik, első helyet engedünk; a' külföldi nevezetesebb történeteket, orſzágos változásokat, háborús dolgokat az értelmes Hazaſinak tudni, nem tsak ſzép, hanem ſzükséges is, Társaságos életet élünk; a' Nemzetek egymással, mint a' láncz-ſzemek, egybe vannak kötve, 's egymásba vagy egyenes, vagy mellékes befolyások vagyon; azon Külföldi jelesebb dolgokat is érdemes Olvasóinkkal értelmes, és tiſzta, ha bőven nem lehet, velős — előadásban megismértetni kötelességünk.

Ditső Nemzet! Olly idő ponton állunk, mellyből a' legélesebb ſzemű Politikus is tsak sokféle ſzövevényt, a' dolgoknak öſzvebonyolodását, de semmi véget nem lát. Az idő nagyon nehézkes, tsak a' jövendő mutatja-meg, mit fog ſzülni. Várjuk-el.

Ujság-leveleinkhez járulnak a' Haſznos Mulatságok, mellyek hogy nevöknek megfeleljenek, azon lenni el nem mulatjuk. Ezek-

nek tárgyai: Versek, Dallok, Hazai Literatúra, Szép Mesterségek, Terméſzet-Tudomány, Kézi Mesterségek, Házi 's Mezei Gazdálkodás, Terméſzet, 's Mesterségbeli Ritkaságok, Nemzeti Szokások, régi Épületek, Historiai, Geographiai, Statistikai Jegyzések, Külömbféle Értekezések, elmés Apróságok, és Mesék, vagy Rejtett ſzavak. — Az Ujság-levelek mellé vannak még ragaſztva külömbféle Hírdetések.

Továbbá a' bévett ſzokás ſzerént eſztendőnként egyegy új Mappával kedveskedünk a' tiſztelt Olvasóinknak. Most a' Dánia, Sveczia, és Norvégia Mappája kéſzül. — Az eddig kijött Magyar Atlásnak 8 darabjával ſzolgálhatunk eggyenként 20 kr. ezüstben.

Az Ujságnak előfizetési ára ezután is megmarad fél eſztendőre 10 for. V. Cz. Postán küldve; itt pedig Pesten, és Budán 8 for. boriték nélkül, azzal 9 for. — Kiadatik hetenként kétſzer Szerdán, és Szombaton; az Ujság egy-egy árkus, a' Haſznos Mulatságok 1/2 árkus.

Ezennel bizodalmasan megkérettetnek a' Ts. Kir. Posta-Mester, és Expeditor Urak, hogy a' Felséges Aerarium' haſznát is kötelességök ſzerént tekintvén, a' ſzokott 11-dik gratis Ujság' jutalma mellett az Előfizető Urak' neveit, characztereiknek hibátlan feljegyzésével eggyütt megjelenteni, 's a' letett előfizetési dijt elküldeni, valamint a' netalán esendő tévedést a' megigazítás végett jókor tudtunkra adni ne terheltessenek.

Egyſzer'smind tudtokra adom az érdemes Olvasóknak, hogy az Ujság' ſzerkeztetését viſzi Kováts Tamás Úr, a' Philosophiának, és Törvényeknek Doctora, úgymint a' ki bóldogult Férjemnek éltében is három eſztendőnél tovább, mint Segéd, munkálkodott benne.

Pesten Nov. 26-dikán 1828.

Kultsár Istvánné.
a' Hatvani utſzában Nro 5'2.

H í r a d á s.

(1) A' Piócza fogás a' Nagy Méltóságu Kalotsai Érsek jóſzágaiban 1829 eſztendőnek Januarius 1-ső napjától fogva, három eſztendőkre kiadandó, melly eránt a' kik kibérelni ſzándékoznak, jelentsék magokat Kalotsán a' Praefectoratusi hivatalnak Cancelláriájában.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(44.)

Pesten, Szombaton, Sz. András Hava 29-dik napján 1828.

T s a l ó d á s.

Gondolod, ártatlan, hogy szája mosolygani képes?
Tsak te szivébe tekints, majd viperákra talász.
Nem láthatsz oda bé, szivét bézárja előtted;
És a' külső szín többnyire tsalni szokott.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Pesten a' Báró Podmaniczky, úgy nevezett Beleznay Kert' Palotájában B a l l a Úr igazgatása alatt játſzó Magyar theátrumi Társaság, mellyről máskor is tettünk említést, jó előmenetellel folytatja előadásait; tegnap előtt, Nov. 27-dikén, K á n t o r n é' haſznára „A u r o r a a' P o r t i c u s i B a r l a n g' t s u d á j a" nevű új tüneményes Énekes darabot játſzodta 4 Szakaſzban. Általjában a' tagok jó igyekezetet mutatnak, úgy hogy a' közönséges pártfogás alatt helyes, sőt jeles ſzínjátſzókat lehetne belőlök várni. Némellyek már most is tellyesen megfelelnek a' Közönség' várakozásának, millyenek: az árvíz módjára rohanó, és olvaſztó fiatal B a l l a, az indúlatot gerjeſztő B a r t h a (vagy is Magyar), a' fortélyos E r d é l y i, és a' két ismeretes L á n g; az aſſzony ſzemélyek között: a' lelkes K á n t o r n é, és a' kellemetes B a l l á n é. A' Nemes Magyar Publikum is bizonyítja réſzvételét, mert az előkelők közűl is olly nagy ſzámmal jelennek meg, hogy a' hely' ſzűk volta miatt el nem férhetnek. Említés nélkűl nem hagyhatjuk itt egy Diletáns Aſſzonynak akkori jeles játſzását, ki Aurora név alatt gyönyörű éneklésével a' Közönséget meg lepte; és kinek valamint Férje a' Szép Mesterségeknek eggyik ágában valóságos Müvéſz, úgy ő is ezen ágban.

A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts Nov. 18-ikán Tettes O l á h L á ſz l ó Urat, Magyar Orſzágon és a' K. Törvényſzéknél feleskűdt Ügyvédőt, a' közönséges ügyviselésekben megmutatott ügyességére, és kivált a' Concursus' alkalmatosságával megbizonyított jeles tehetségeire nézve, a' Magyar K. Helytartói Agensek' ſzámába bévenni méltóztatott.

AUSTRIA.

Tsáſzári Királyi Felséges Rendelés ſzerént, az Özvegy Száſz Ki-

)(

rálynénak, boldogölt Mária Amália Auguſzta Felséges Aſſzonynak halálát (ki Dreſzdában Nov. 15-dikén múlt-ki a' világból) 40 napig fogja a' Ts. Kir. Udvar Nov. 23-dikától fogva gyáſzolni. — (A' boldogúlt Királyné ſzületett Pfalz-Zweibrückeni Herczeg-Aſſzony volt, és a' boldogult Maximilian Józef Bajor Királynak testvére. Született 1752-dikben, és 1827-diki Máj. 5-dikétől fogva Fridrik Auguſzt Száſz Királynak Özvegye.)

TOSKÁNA.

Nov. 7-dikén Ő Tsáſz. Magassága Ilona Nagy-Herczegné, kiſérőjivel eggyűtt Florentiába érkezett, hol nyolcz nap méltóztatott mulatni, 's onnét útját Román kereſztűl Nápolyba ſzándékozott folytatni.

EGYHÁZI FEJEDELEMSÉG.

Ezen hónap 7-dikén délelőtt Ő Királyi Magassága a' Burkus Korona-Herczeg elhagyta Rómát, hol Ő Herczegsége a' városnak minden ritkaságait, 's nevezetességeit megſzemlélte; onnét Nápolyba indúlt.

Rómából érkezett tudósítás ſzerént Ő Eminentiája Spina Kardinális Nov. 13-dikán életének 73-dik eſztendejében ottan meghalálozott.

NÉMET ORSZÁG.

Nov. 12-dikén kezdődött Malchinban a' Meklenburgi Nagy-Herczegségnek Orſzág-gyűlése. A' két Nagy-Herczegi Biztos már oda elindúlt volt.

Ő Felsége a' Bajor Király Oct. 16-dikán költ Végzésében azt rendelte, hogy az Augsburgi egygyesűlt oskola, mellyben 12 eſztendő óta a' Katholikusok, és Protestánsok eggyütt tanúltak, a' mostani 1828/9 oskolai eſztendő kezdetével, a' vallás külömbsége ſzerént kétfelé válaſztassék. A' Katholikusok' ſzámára a' Sz. István' Oskola-épületében leſz egy Lyceum, Gymnasium, és egy előre kéſzítő deák oskola, mellynek Rectora leſz Förch Úr, az Ambergi Seminarium' Directora, és Professor; — a' Protestánsok' ſzámára pedig a' Sz. Anna Gymnasiumi épűletében leſz egy Gymnasium, az előre kéſzítő deák oskolákkal eggyütt; ennek Rectora leſz Wagner Udvari Tanátsos Úr. Az eddig volt Professorok hitvallások ſzerént külön válaſztva fognak tanítani, és az új tanítói ſzékekre újak fognak kineveztetni. — Más Kir. Rendelésnél fogva, melly Nov. 1-ső napján költ, viſſza-állíttatik két Apácza-Klastrom, eggyik Sz. Ferencz Szerzetén, a' másik Sz. Domonkos Szerzetén lévő Augsburgban, és mivel kevés tagok vannak még életben, kik pensióból éltek, ſzabad leſz új ſzerzetes Leanyokat felvenni, de a' kiknek a' tanításra el kell kéſzülniök, minthogy ezen Klastromok ezentűl a' Kathol. község' ſzámára Leány-oskolák leſznek.

Ő Felsége a' Würtembergi Király Nov. 19-dikén estve Weimárba vett útjából kivánt jó egésségben viſſza érkezett Stuttgartba.

LENGYEL ORSZÁG.

Varsóból írják Nov. 13-dikán, hogy oda azon hónap' 9-dikén érkezett Ő Felsége' az Anya Tsáfzárné' halálának híre;— és hogy Nov. 11-dikén reggel Ő Tsáfz. Magassága Konstantin Nagy-Herczeg Sz. Péterváráb a elútazott, hogy a' boldogult Anya-Tsáfzárnénak temetésén jelen legyen.

Gróf Grabovsky Grlis, Lengyel Minister, a' hadi seregtől Varsóba érkezett, és Sz. Pétervárába útazik.

A' játék-fzín, és a' többi hasonló mulattató helyek, a' fzomorú halálos esett miatt több hónapig bézárattattak.

A' Berlini Ujság-levelek Varsóból Nov. 10-dikén költ tudósítások fzerént ezt jelentik: „Ő Tsáfz. Magassága Cesarevits Konstantin Nagy-Herczeg, a' Lengyel hadi sereg' Fő Vezére, a' Lengyel Királyság' Státus-Tanátsában előlülő Ministerhez Oct. 28-dikán egy Levelet intézett, az Uláfzló Lengyel (egyfzer'smind Magyar) Királynak, a' Tsáfzár akaratja fzerént, felállíttatandó Emlék-jele eránt: Ő Tsáfz. Magassága Cesarevits a' Státus-Tanátsra bízta, hogy ezen Tsáfzári akaratot az Orfzág' lakosainak tudtára adassa.— Ő Felsége az Orosz Tsáfzár Várnából lett elindúlása előtt az oda való Metropolitát magához hívatta; és neki, valamint az oda való Görög Községnek különös oltalmat igért. Az ostromlás ideje alatt valami 100 ember vefztette életét az oda való Görög község közül. — Varsó környékén nehány nap előtt annyi hó esett, hogy már fzánkáztak. (Ez történt Berlinben is Nov. első napjaiban.)

NAGY BRITANNIA.

A' Portsmouthi kikötőhelybe béereſzkedett kis Oroſz hajós oſztály, melly 1 línea-hajóból, 1 fregátából, és 2 briggből áll, N. v. 10-dikén ſzándékozott útját tovább folytatni a' földközi tengerre. Portsmouthban állott még 5 vagy 6 Dán kereskedő hajó, mellyeket az Oroſz Orſzáglóſzék Kronstadtban fogadott-meg, hogy az Oroſz hadi sereg' ſzámára az Archipelagusra eleséget ſzállíttsanak.

A' Hampshire Telegraph illyent ír ezen Oroſz hajókról: „Az Oroſz hajós-oſztály Kronstandtból a' földközi tengerre vett útjában nem itt, a' mint lehetett várni, hanem Spitheadban kötött ki. Ez Mihály Nagy-Herczeg nevű 74 ágyús línea-hajóból, Lovicz Herczegné nevű 44 ágyús fregátából, és Ulysses, 's Telemach 18 ágyús briggekből áll; a' fregáta igen gyönyörű hajó, annyi tonnás, mint a' Praesident nevű éjſzak-Amerikai fregáta (melly is jeles építésére nézve ismeretes, és több ízben le van rajzolva). A' briggek is derék hajók a' magok nemében. Ezek 8, vagy 9-dikben indúlnak Maltához. Már most híre sints többé, hogy Heyden Gróf alatt az Archipelaguson lévő hajós sereg viſzſzatérne, noha előbb azt beſzélték,

)(*

hogy ha azon Oroſz hajós oſztály, melly a' minap Plymouthban kikötött a' hajók' kiigazitása végett, megérkezik a' földközi tengerre, onnét viſſza fogna menni Kronstadtba. Máltában közönségesen azt tartották, hogy az Oroſz hajók közül egy sem tér még most viſſza a' földközi tengerről. Hihető, hogy ezen határozást a' mi flottánknak megſzaporitása okozta, melly Spartiate, és Windsor-Castle línea-hajók által történt.

Rezende Marquis Londonból Falmouthba ment, honnét azon Angol Posta-hajón, melly Nov. 10-dikén indúl, Rio-Janeiróba ſzándékozott hajózni.

Imperatriz fregáta, melly az iſjú Portugaliai Királynét Európába hozta, mentől hamarább Terceira ſzigetéhez akart menni, hogy oda segitséget vigyen, melly ſziget egyedül maradt meg Dom Pedro mellett.

A' Franczia Király Codrington hajós Hadnagyot, az Admirális' fiát, a' Navarini ütközetben kimutatott jeles vitézségéért, a' Betsület Legiójának Rendébe felvette.

Oct. 13-dikán a' Máltai kikötőhelybe három Oroſz línea-hajó érkezett, ú. m. Azoff, Heyden Contra-Admirális' záſzlójával, Nevski Sándor, és Ezechiel, mellyek 3 nap előtt indúltak-el Navarintól; ezek eggyesülének azon Oroſz hajós-oſztállyal, melly a' keleti tengerről Oct. 8-dikán érkezett Máltához, és 3 línea-hajóból, 's 3 fregátából áll. A' la Fére Champenoise línea-hajóval eggyütt most a' földközi tengeren az Oroſz flotta 7 línea-hajóból, és 8 fregátából áll.

Dublinban Nov. 4-dikén a' Brunſzvik Társaságoknak minden Előljárói, kik egéſz Irlandban vannak, közönséges gyülést tartottak; mellynek tárgya az volt, hogy a' tartománybeli Clubbokból (társaságokból) egy Nemzeti Egyesületet alkossanak öſzve, 's olly rendeléseket kéſzittsenek, mellyek által azok eggyesittessenek, 's a' mennyire tsak lehet, munkásokká tétessenek. 2000 ſzemély volt jelen ezen gyülésen a' jelesebb rendekből. Az előlülő, Lord Enniskillen, olly nyilatkoztatással nyitá meg az ülést, hogy a' gyülésnek egyedül való czélja az Angol Constitutiónak a' maga valóságában való fentartása legyen. Azután a' Titoknok egy tudósitást olvasa fel a' Brunſzvik-Clubbok' állapotjáról, mellyben mérséklet ajánltatik, és hogy kiki magát óvja a' Katholikusoknak ſzemélyes sértegetésétől. Ezen tudósitás ſzerént a' Brunſzvik-Clubbok' ſzáma mindeggyütt 108.

Wolwichból két pattantyús Kompánia indúlt Liverpoolba, hogy onnét Dublinba menjen. Más jelentések ſzerént a' most Irlandban lévő fegyveres seregek' ſzáma 50,000 emberre megyen.

A' Morning-Herald igy ir: „Megtsalatkoztunk azon reménységben, hogy a' Király Londonba jő, és a' Recorder' tudósitását meghallgatja a' halálra itéltetett rabokról. Ő Felségét, a' mint mondják, ismét a' köſzvény kinozza, és ſzo-

bájából ki nem mehet. Valóban felette ſzükséges volna orvosi Jelentéseket kiadni Ő Felsége' állapotjáról — Ő Kir. Magassága is Clarence Herczeg felette gyenge egésségben vagyon; minden nap veſzedelmesebbek, és fájdalmasabbak a' görtsök, mellyekben ſzenved.

Ellenben az úgy nevezett Udvari Kerülő-levél ezt jelenti: Clarence Herczeg ugyan nagyon beteg volt; ne nehány nap óta jobbulni kezdett, és a' Bushi-Park' vidékén ismét sétálgatott. — A' Király betegségéről hallgat az udvari Kerülő-levél.

A' Courier megvallja, hogy a' Királyt ismét meglepte a' Köſzvény, és az orvosok, ne hogy az ismét viſſza térjen, minden óvásbeli ſzereket ajánlottak neki. A' mi az orvosi jelentéseket illeti, a' Király körül lévő tanáts-adóknak tulajdoníthatunk annyi itélő tehetséget, hogy ezen, a' Király és a' Közönség eránt tartozó kötelességöket, ha a' környülállások úgy kivánnák, el nem fognák mulatni. — Későbbi tudósítás ſzerént a' Király jobbatskán van.

FRANCZIA ORSZAG.

A' Moniteur Nov. 14-dikén közli az egy darab idő óta annyiſzor emlegetett Királyi Rendeléseket az Orſzág' igazgatásához tartozó Tiſztviselőknek több változtatásiról, különösen a' Státus-Tanátsban, és nehány Praefecturákban. Előre van botsátva egy Nov. 5-diki Kir. Rendelés 19 Czikkelyben a' Státus-Tanátsnak jövendőbeli öſzve-alkotásáról. — Egy másik K. Rendelés, Nov. 12-diki, magában foglalja a' Státus Tanátsosoknak, Betsületbeli Tanátsosoknak, és a' Tanátsbeli Prókátoroknak tellyes lajstromát. Ezen feljegyzésnél fogva Dudon, Delavau, Franchet, Forbin, Fr. Orſzág Pairje, de Castelbajac, Fr. Orſz. Pairje, Rainneville Urak, 's a't. a' rendſzerént való hivatalból rendkivűl valóra tétetnek; és Hely d' Oyssel, Gróf d' Argout, Fr. Orſz. Pairje, Bertin de Vaux, Salvandy, Villemain, Agier, de Berthier Ferdinand, de Labord e Sándor, Gróf Floirac, Báró Lepelletier d' Aulnay, Marquis de Cambon, 's a't. rendes ſzolgálatban lévő Státus-Tanátsokká neveztetnek. — A' Nov. 13-diki K. Rendelés által az eddig volt Posta-Igazgató, Marquis de Vaulchier, a' Kir. Vámok' Fő-Kormányozójává, és az eddig volt Kir. Vámok' Fő-Kormányozója, Báró de Villeneuve Fő-Posta-Igazgatóvá nevezteteti. — És több e' féle ſzemélyes változtatásokról ſzólló Kir. Rendelések.

A' Messager des Chambres megczáfolja a' Kereskedői Ujságnak azon állítását, hogy maga a' Ministerium is űzi a' rabſzolgákkal való Kereskedést, és egy, a' Szenegal' mellyékénél lévő Franczia gyarmatbeli kereskedőnek megengedte volna, hogy ezt tselekedje. Sőt a' tengeri dolgokra ügyelő Ministerium a' múlt 1827-diki Julius-ban Királyi helybenhagyással meg-

engedte, hogy Szenegal mellett két Szeretsen Kompánia katonaság állíttassék, melly a' Madagaskári Sz. Mária ſzigetén őrizetképpen ſzolgáljon. Több eſztendők óta Szenegal mellett is a' Franczia katona-seregek mellett bizonyos ſzámú oda való Szeretsenek katonáskodnak; ezek a' hadi ſzolgálatra 14 eſztendőre vétetnek fel, 's a' béſzegődéskor a' rabſzolgaság alól felſzabadúlnak. Ennél fogva inkább a' Ministerium rabſzolgákat váltogatott-ki, hogy azokat ſzabad emberekké, és Franczia katonákká tegye.

Ama jó éſſzel ſzerkeztetett, de mint apostoli felekezetű híres Ujság, Gazette de Lyon, megſzünt. A' Gazette de France ezt jelenti róla: „Ezen tartománybeli Ujságnak Redactorai eltökéllették magokban, hogy Ujságaikat a' miénkkel öſzvekaptsolják, melly a' fő városban jő-ki."

TÖRÖK BIRODALOM.

Szalonikiból Nov. 3-dikán illy értelmű levelet írtak: Oct. 20-dikán estve, tsak hamar azután, hogy Várna' elestének híre ide érkezett, a' Nagy-Vezér táborából egy Tatár az ide való Helytartóhoz olly parantsolatot hozott, hogy siessen azon jóſzágok', és vagyonok' elfoglalásával, mellyeket az ismeretes Jussuf Basa a' Szaloniki Helytartóságban, nevezetesen ezen városban bírt. Ezen parantsolatot még azon éjjel igen ſzorosan végrehajtották, és az ő Chasinedárját (Kintstárnokát) ki itt ſzokott lakni, elfogták. Ezen rendelés itt nagy figyelmet gerjeſztett, minthogy olly férjfit ér, kit az egéſz Török hadi seregben eddig a' legjelesebbek közűl valónak tartottak, és a' ki eránt egéſz Macedonia tiſztelettel viseltetett. Meg nem lehet fogni, miképpen motskolhatta bé nevét olly hírtelen haza-árúlással — mert azzal vádolja őtet a' Nagy-Vezér' levele — ezen Fő-Tiſzt, ki eddig annyi alkalmatosságban megkülömböztette magát, sőt még Várna' védelmezésében is ditsőséget ſzerzett.

Külömben Széresből Nov. 1-ső napján költ tudósítás ſzerént, a' Jussuf Basa' ott lakó fiának vagyona nem esik az attya ellen rendelt ítélet alá, 's azt legkissebbé sem bántják.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Moniteur Nov. 15-dikén illyeneket írt: „Móreából Oct. 20-dikán költ levelek érkeztek Párisba. Maison Grlis indúlóban volt Conquerant línea-hajón de Rigny Vice-Admirális Urral Patráſzhoz, hogy eligazíttsa azon nehézségeket, mellyeket az Albaniaiak Mórea várának a' mi seregeink által való elfoglaltatása eránt támaſztottak."

(Korfuból Nov. 10-dikén indúlt tudósítások ſzerént, Mórea várát tsak Oct. 30-dikán foglalták-el Capitulátio által a' Franczia seregek, és nem Oct. 5-dikén, valamint a' Maison Generálisnak Oct. 11-dikén költ leveléből lehetett érteni. Az 1200 emberből álló őrző sereget Szmirnába fogják ſzállítani.)

„A' volt a' hír, így ſzóll tovább a' Moniteur, az expeditiói oſztályról, és itt az Ujságok is több ízben említették, hogy Maison Grlisnak ſzándéka volt Móreán kivűl menni (lásd előbbi Ujság-levelünket Nagy Britannia czikkelye alatt). —Ezen expeditiónak czélja, melly Maison Grlisra bízattatott, az volt, hogy a' Törököknek Móreából való kitakarodását eſzközölje; a' czél el van érve; mind az, a' mit Görög Orſzág' felſzabadítására még tenni kellene, tsak a' Jul. 6-diki Tractátusban réſzes Hatalmasságok' eggyetértésével eshetik-meg, és Franczia Orſzág már megmutatta, hogy az illy Kötelezések' tellyesítésében hátra nem marad.— Külömben semmi nehézség sem támadt, a' mint némellyek hinni látſzottak, egy Diplomatiai Ágens, és a' Fő Generális között; a' három Hatalmasságtól adatott útasítások most is ugyan azok, és Maison Grlis tudja kötelességét, 's azt tellyesíti."

A' Hazai 's Külföldi Tudósítások' nagy érdemű Olvasójihoz.

A' ditső Magyar Nemzet mindenkor megbizonyította azon nemes nagy lelkűségét, mellyel tsinosodásának, nagyra emelkedésének, fényének eſzközeit ápolgatja, és ápolgatva gyarapítja. Ezen nemes indúlatot tapaſztalni ſzerentsés volt ezen Nemzeti Ujság' Intézete nem tsak a' boldogult megindítójának, és ſzerzőjének éltében, hanem annak elhunyta után is; a' mi abból megtetſzik, hogy az Előfizetők' ſzáma eſztendőről eſztendőre ſzaporodott. — Ezért Nekik méltó, és alázatos Köſzönet!

Midőn tehát most ezen nemzeti Ujságnak jövő 1829-dik fél eſztendei folytatásáról jelentést teſzünk, olly bizodalommal ſzóllítjuk-meg a' tiſztelt Olvasókat, hogy eddig tapaſztalt jó indúlatjokat tőlünk meg ne vonják; és hogy a' nyomtatványok' ſzámát ahoz lehessen ſzabni, Ujság-leveleinket jókor megrendelni méltóztassanak. Ezen bizodalmat annál bátrabbak vagyunk reményli, minthogy az Ujságot a' maga mivoltában, külső, és belső minéműségében megtartani, sőt, a' mennyire lehet, tökélletesíteni tellyes igyekezetünk leſzen. — A' hazai dolgoknak, kivált mellyek a' Közönséget érdeklik, első helyet engedünk, mellyeknek idein-korán való velünk közlésére ezennel bizodalmasan megkérjük az érdemes Hazafiakat; — a' külföldi nevezetesebb történeteket, orſzágos változásokat, háborús dolgokat az értelmes Hazaſinak tudni, nem tsak ſzép, hanem ſzükséges is. Társaságos életet élünk; a' Nemzetek egymással, mint a' láncz-ſzemek, egybe vannak kötve, 's egymásba vagy egyenes, vagy mellékes

béfolyások vagyon; azon Külföldi jelesebb dolgokat is érdemes Olvasóinkkal értelmes, és tiſzta, — ha bőven nem lehet, velős — előadásban megismértetni kötelességünk.

Ditső Nemzet! Olly idő ponton állunk, mellyből a' legélesebb ſzemű Politikus is tsak sokféle ſzövevényt, a' dolgoknak öſzvebonyolodását, de semmi véget nem lát. Az idő nagyon nehézkes, tsak a' jövendő mutatja-meg, mit fog ſzülni. Várjuk-el.

Ujság-leveleinkhez járulnak a' Haſznos Mulatságok, mellyek hogy nevöknek megfeleljenek, azon lenni el nem mulatjuk. Ezeknek tárgyai: Versek, Dallok, Hazai Literatúra, Szép Mesterségek, Terméſzet-Tudomány, Kézi Mesterségek, Házi 's Mezei Gazdálkodás, Terméſzet, 's Mesterségbeli Ritkaságok, Nemzeti Szokások, régi Épületek, Historiai, Geographiai, Statistikai Jegyzések, Külömbféle Értekezések, elmés Apróságok, és Mesék, vagy Rejtett ſzavak. — Az Ujság-levelek mellé vannak még ragaſztva külömbféle Hírdetések.

Továbbá a' bévett ſzokás ſzerént eſztendőnként egyegy új Mappával kedveskedünk a' tiſztelt Olvasóinknak. Most a' Dánia, Sveczia, és Norvégia Mappája kéſzül. — Az eddig kijött Magyar Atlásnak 8 darabjával ſzolgálhatunk eggyenként 20 kr. ezüstben.

Az Ujságnak előfizetési ára ezután is megmarad fél eſztendőre 10 for. V. Cz. Postán küldve; itt pedig Pesten, és Budán 8 for. boriték nélkül, azzal 9 for. — Kiadatik hetenként kétſzer Szerdán, és Szombaton; az Ujság egy-egy árkus, a' Haſznos Mulatságok 1/2 árkus.

Ezennel bizodalmasan megkérettetnek a' Ts. Kir. Posta-Mester, és Expeditor Urak, hogy a' Felséges Aerarium' haſznát is kötelességök ſzerént tekintvén, a' ſzokott 11-dik gratis Ujság' jutalma mellett az Előfizető Urak' neveit, characztereiknek hibátlan feljegyzésével eggyütt megjelenteni, 's a' letett előfizetési dijt elküldeni, valamint a' netalán esendő tévedést a' megigazítás végett jókor tudtunkra adni ne terheltessenek.

Egyſzer'smind tudtokra adom az érdemes Olvasóknak, hogy az Ujság' ſzerkeztetését viſzi Kováts Tamás Úr, a' Philosophiának, és Törvényeknek Doctora, úgymint a' ki bóldogult Férjemnek éltében is három eſztendőnél tovább, mint Segéd, munkálkodott benne.

Pesten Nov. 26-dikán 1828.

Kultsár Istvánné.
a' Hatvani utſzában Nro 542.

(Haſznos Mulatságok Nro 44. Hírdetés 1/4 árkus.)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(44.)

Tudományos Híradás.

(1) A' nagy feltételekre nagy áldozat kivántatik. Illyen nagy feltétel reám nézve az Austriai Birodalom Statist. Geog. és Hist. leirása, mellynek kiadása tehetségemet felyűl mulja. Minthogy pedig az elébbeni hírdetésemre még fele se jött bé a' munka és a' földkép kiadására megkivántató Költségnek; még egyszer felszóllítom a' hazájokat esmerni kivánó Magyarokat, hogy hazafiui feltételemet előfizetésekkel, és pedig mentől elébb, hogy a' munkát Sajtó alá adhassam, segíteni méltóztassák, különben a' munka kézíratban marad, 's a' már előfizető hazafiak pénzeket visszа fogják kapni. A' pénzt az érdemes előfizetők T. Károlyi István Úrhoz méltóztassanak küldeni. Az előfizetés 2 for. ezüst pénzben. A' munka, ha elébb nem, Medardusi Pesti Vásárra bizonyosan meg fog jelenni.

Lassú.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara rendeléséből köz hírré tétetik, hogy az Ó-Budai Uradalomhoz tartozó Királyihafzon-vételek e' f. e. December 15-dikén a' Praefectoratus' Irószobájában tartandó nyilván való Kótyavetye által, jövő 1829-dik eszt. Januarius elejétől fogva, három egymás után következő esztendőre a' többet igérőnek bérbe fognak adatni: és pedig

1-ször. Az úgy neveztetett Tsászár-malmok, mellyek vannak Budán az Ország útban, ezek közt vagyon 4 felyűltsapó, és 1 alóltsapó örlő malom, azután 3 posztó, és fa kallózás, két nagy liszt-lerakó hely, és egy padlás, mellyen 2,000 mérő gabona, vagy liszt könnyen elférhet; van azon kivűl, 4 lakó szoba, egy nagy konyha, 3 bolt, kamarák, fa- és kotsi-szín; továbbá egy 6 lóra való istálló, molnárszállások egy nagy, és a' víz folyása, 's tulajdonsága miatt igen haszonhajtó vászonfejéritő udvarral eggyütt, a' posztó kallózáshoz, és a' vászonfejérétéshez tartozó hajlékokal egyetemben. Mind ezeken felyűl ugyan azon udvarban találtatik egy alkalmatos és minden szükséges szerekkel jól felkészített fördő mellyet Lukáts-fördőnek neveznek; mind

a' vászonfejérítő polczot, mind pedig a' fördőt a' malmoktól ellehet szakaszthani, és külön bérbe adni, ha valakinek úgy tetszenék.

2-szor Kis-Marossban az Uradalmi Vendég-fogadó, melly vagyon a' Váczról Bétsbe vezető útban, és a' mellyet a' marha-kereskedők igen gyakran felkeresnek, a' mészár-székkel, és hozzá tartozandó 5 darab földdel eggyütt, mellynek 2 3/4 szántásra, 5 1/2 pedig kaszállóra alkalmatos.

Mellyre nézve a' bérleni akarók ezen Licitatióra a' fent meghatározott napon reggel 9 órakor a' Praefectorátus Iró-szobájába jelenvaló állapotjokról szólló hiteles levelekkel, 's bánat pénzzel felkészűlve jelenjenek meg, a' hol a' Contractus feltételeit még a' Licitátió előtt-is megtudhatni. A' Licitatió után semmiféle ajánlások többé elnem fogadtatván. Budán November 14-dikén 1828.

Hirdetés.

(2) A' Piócza fogás a' Nagy Méltóságu Kalotsai Érsek jószágaiban 1829 esztendőnek Januarius 1-sö napjától fogva, három esztendőkre kiadandó, melly eránt a' kik kibérelni szándékoznak, jelentsék magokat Kalotsán a' Praefectoratusi hivatalnak Cancelláriájában.

Budai Lotteria.

Sz. András Hava 26-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

3. 21. 65. 54. 39.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték szerént 1828-dikban.

Nov. 16-ikán 5 Láb, 2 Hüv. 0 Von. — 17-ikén 5 Láb, 2 Hüv. 0 Von.
— 18-ikán 5 Láb, 2 Hüv. 0 Von. — 19-ikén 5 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 20-ikán 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 21-ikén 5 Láb, 2 Hüv. 6 Von.
— 22-ikén 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 23-ikán 5 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 24-ikén 5 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 25-ikén 6 Láb, 4 Hüv. 0 Von.
— 26-ikán 6 Láb, 7 Hüv. 0 Von. — 27-ikén 6 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
— 28-ikán 6 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 28-ikán 6 Láb, 0 Hüv. 0 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Nov. 28-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiszta Búza 7 for. 20 kr. Kétszeres 5 for. 28 kr. Rozs 4 for. 6 kr. Árpa 2 for. 50 kr. Zab 2 forint 8 kr. Kukoricza 2 for. 32 kr. Köles 2 for. 50 kr. Köles kása 6 for. 20 kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(45.)

Pesten, Szerdán, Karátson Hava 3-dik napján 1828.

Kényes.

Fenhéjázva repül, a' föld' korlátai szükök;
Mind alatsony, hitvány, minden alatta vagyon:
Még nehezen teszi lábát is Kényesdi porunkba. —
Tsak te repülj, nem vagy, Büszke, közünkbe való.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

A' Pesti Kir. Universitás' templomában a' mult Nov. 29-dikén ama nagy nevű Maria Therésia Királynénk' boldog emlékezetére, ki a' Magyar Nemzet eránt mutatott egyéb jótettei között ezen Anyaoskolát Budáról Pestre általtette, sok jusokkal, és jószágokkal gazdagította, kit a' Magyar soha sem említ tisztelet-érzés nélkül, pompás halotti ünneplés tartatott az Universitásbeli TT. Tanitói Karnak, 's a' nevendék ifjuságnak jelenlétében; tellyes egyházi szolgálat mellett énekes gyász-Misét mondott Méltóságos és Fő Tisztelendő Horváth János Bosoni vál. Püspök Úr, Magyar Kir. Helytartói Tanátsos, mint itten a' Theologiai Tudományos Karnak Directora.

Hivatalos, de felette szomorú tudósítás érkezett Erdélyből a' N. M. K. Helytartó Tanátshoz, hogy ott, és nevezetesen Brassóban a' pestis kiütött, melly Bukurestből vitetett oda által. Ezen gonosz nyavalya tovább terjedésének meggátolására az Erdélyi Fő Orvos mindjárt tett hathatós rendeléseket. Adja Isten, hogy még tsirájában el lehessen fójtani; külömben igen sok és nehéz tsapás volna egyszerre azon kedvelt kis Magyar Hazára nézve! — Az Erdélyi Híradó is teszen Nov. 22-diki levelében erről említést, de tsak mint hírről, és nem Brassóba, hanem Maros-Vásárhelyre teszi a' nyavalya' fészkét.

Melly szemlátomást gyarapodik a' közelebbi Országgyűlés után mindjárt Felséges helybenhagyással Pesten felállított, és jó foganattal előre haladó Vakok' Intézete, az ezen Intézetre ügyelő Választottság' tudósításából, és az adakozóknak alább tett feljegyzéséből kitetszik. Egyszer'smind a' Pesten lakozóknak, vagy az idegen itt mulatóknak, kik ezen Intézet' belső szerkeztetését megtekínteni kívánják, a' felügyelő Választottság útasitásúl hírűl adatja:

(*Második Félesztendő* 1828.)

)(

hogy a' folyvást való háborgatásoknak, és a' fenn-álló rend' félbe szakasztásának elmellőzésére nézve, minden héten tsak Tsötörtökön délelőtt 10 órától 12-ig lehet az Intézetbe a' megtekintés végett bémenni. — Azon buzgó és nagy lelkű Hazafiak' nevei, kik ajánlásaikkal a' Pesti vakok' Intézetét a' f. 1828-diki Aprilis első napjától fogva ugyan a' f. e. October utólsó napjáig gyarapították, a' tett ajánlásokkal egygyütt, imezek: (ezek V. Cz.) A' Varga Czéhtől béjött 30 f.; Vagner Ignácz Úrtól 10 f.; Ns. Csanád Vármegyétől 46 f. 15 kr.; Sz. K. Nagy-Szombat Városától 92 for. 30 kr.; Cserenei Jósef Budai V. A. Diakonus Úrtól 5 f.; Sz. K. Péts Városától 179 f. 40 kr.; Ns. Bihar Vármegyétől 21 f. 4 kr.; Sz. K. Bártfa Városától 30 f.; Ns. Győr Vmegyétől 125 f. 22 kr.; Esztergom Vmegyétől 280 f. 14 kr.; Kis Harti Evang. Községtől 9 f. 30 kr.; Sz. K. Sopron Városától 248 f. 46 kr.; Ns. Heves Vmegyétől 69 f. 20 kr.; Ns. Posony Vmegyétől 217 f. 38 kr.; Pilisi Járásnak Ráczkevei kerületjéből 82 f.; Kováts Márton Mihály Superintendens Úrtól 84 f. 11 1/2 kr.; A' Hédervári Uradalomtól 100 f.; Sz. K. Fejérvár Városától 10 f.; Ns. Csongrád Vmegyétől 10 f.; Méltós. Püspök Bélik Jósef Úrtól 307 f. 26 2/4 kr.; Sz. K. Győr Városától 100 f.; Sz. K. Lőtse Városától 100 f. 50 kr.; Mélt. Rosnyói Püsp. Scitovszky Jósef Úrtól 85 f. 50 kr.; Ns. Krassó Vmegyétől 542 f. 13 kr.; a' Csanádi Káptalantól 400 f. 15 kr.; Méltós. Püspök Belánszky Jósef Úrtól 385 f.; Ns. Bars Vmegyétől 10 f. (Bérekesztése következik.)

Bosnyák Ország' határszéleiről írják Nov. 12-dikén: hogy Travnikban a' Vezérnél öszvegyült Divánnak még nints vége. Erre egész Bosnyák Országnak, és Herczegovinának minden Kapitányai hivatalosok voltak. — Azt mondják, hogy a' Nagy-Úrnak olly parantsolatja hírdettetett ki, hogy Bosnyák Országban az öszveírt fegyverfogható férjfiak mindnyájan az illető Kapitányaik zászlói alá menjenek, tsak ha egy házban 5 férjfinál több volna, akkor maradhat egy otthon. Ha pedig valaki vonakodnék a' táborba szállani, szabad azt a' többinek megölni, 's vagyonát minden további kérdés nélkül egymás közt felosztathatják. — Midőn a' Sandsaki-Serif kitétetett, a' Mufti átkot mondott mind azokra, kik nem akarnak táborba szállani, kik az ellenségnek pardont adnak, vagy magokat elfogatni engedik.

A' Zágrábi Luna Nov. 25-dikén Trieszből vett tudósítás szerént azt írja: hogy Jussuf Basa' fejére a' Porta 25,000 zsatskó-pénzt tett fel; a' ki pedig elevenen kézhez szolgáltatja, 30,000 zsatskót (egy zsatskó 500 arany).

Hadi Tudósítások.

Bukurestből Nov. 19-dikén költ tudósítás szerént ezen hónap' kezdetétől fogva Szilisztria táján kemény hózivatar volt, a' mi szinte ott szokatlan ezen idő tájban; a' hideg 8—9° volt a' fagy-pont alatt.

Ez a' vár ostromlását felette bajossá tette, sőt lehetetlenné, és eleséget a' várvívó seregek' számára vinni egy általjában nem lehetett. Illy környülállások között meghatároztatott, hogy Szilistria' ostromoltatását félbeszakasszák; és az ostromló sereg már útban vagyon, Hirszova felé, a' mint értjük. — Gróf Wittgenstein Feldmarsal, ki fő hadi szállását az utólsó időkben Kallarasban ütötte fel, a' Duna' bal partján, Szilistriától nem messze, onnét Jászvásárra indúlt; mert, a' mint mondják, oda tétetik által az Orosz fő hadi szállás. — Gróf Langeront haladék nélkül Bukurestbe várják, melly városon keresztül útazott Jászvásár felé Nov. 14-dikén Gróf Diebits General-Lieutenant, az Orosz Generalstab' Feje.

Odessából Nov. 14-dikén jelentik: hogy oda több hajók érkeztek Várnától, némellyek két nap alatt, némellyek, mellyek előbb indúltak volt, de kemény szélvészekkel kellett vesződniök, húsz nap alatt. Ezek által eléggé megczáfoltatik azon hír, melly Jászvásáron elterjedett vala, hogy a' Törökök Várnát ismét visszavették volna.

Tiflisből ezeket jelenti az oda való Ujság Oct. 21-dikén: „Az Akhaltsikhi nagy győzedelem után a' megverettetett Török hadi seregnek megmaradott részei Erzerum felé elszéledtek, 's az ellenségnek minden erőlködése füstbe ment. Hanem ismét öszve kezdé magát szedni Erzerumban; 's e' miatt seregeink Kars tartományában előre nyomúlának, és egész Oct. 17-dikéig ott is maradának. Ekkor az idő ott 6 grádusnyi hidegre változott. Ezen magasan fekvő tájakon elkezdődik a' tél, 's a' seregek kéntelenek téli szállásra menni. Eriváni Gróf Paskevits azoknak tartásáról gondoskodott, a' városokban őrzőseregeket hagyott, és Oct. 17-dikén Tiflisbe érkezett. Igy az idei táborozás Ásiában a' Törökök ellen elvégződött, olly táborozás, melly három Basaságot, hat várat, és három erős kastélyt szolgáltatott kezünkbe. A' Törökök ezen hideg időben nehezen fognak valami fontos dologhoz, noha Topra-Kale erősség a' Bajazéti Basaságban tsak 70 verstnyire (10 mértf.) esik Erzerumtól."

Ő Felsége az Orosz Tsászár Oct. 13-dikán Herczeg Mentsikoff Gen. Adjutánshoz intézett Irása által, ki Várna' ostromoltatását elintézte, de annak megvételét, megsebesíttetése miatt, végre nem hajthatta, egy ágyút ajándékozott neki a' Várnaiak közűl, jeles vitézségének emlékezetéűl.

Páris hajón Oct. 11-dikén költ napi parantsolatnál fogva Ő Felsége a' sáncz-ásó gárda-batalionnak, és a' negyedik sáncz-ásó batalionnak Sz. György' zászlóját ajándékozta ezen felírással: „Várna várának ostromlásánál, és bévételénél megmutatott vitézségért;" és a' 13, 's 14-dik Vadász Regementeknek hasonló

záſzlókat. Ugyan az napi parantsolatja által 24 Obestert nevezett ki General-Majorokká vitézségökért; továbbá némelly megkülömböztetett tsapatoknak, és eggyes ſzemélyeknek vitézségökkel való tellyes megelégedését jelentette; némelly hadi oſztályok pedig, mellyek a' veſzedelemben legnagyobb réſzt vettek, t. i. az Al-Tiſztek, és közlegények fejenként 5 rubelt kaptak jutalomúl, a' többi katonaság 2 rubelt, 's a t.

Odeſſzából illy újabb tudósítások érkeztek Nov. 17-dikéről: „Az utólsó napokban több kedvetlen hírek ſzárnyaltak ide a' had-mezőről. A' következők látſzanak igazaknak: — Rudzevits Generálisnak meg volt hagyva, hogy az Oroſz ármádának Sumlától Sziliſztriához való viſſza-vonúlását a' harmadik hadi testtel fedezze, hol eggyesűlnie kellett volna a' Roth Grlis' hatodik hadi testével, és a' Hg. Scherbatoff seregével. Ezen viſſzavonúlásban Rudzevits Generálist Huſſzein Basa igen tüzesen üldözte, és megtámadta. Még az Oroſzok magok is 800 emberre teſzik a' magok veſzteségöket, 's a' mellett butyoraiknak nagyobb réſze oda van.

„Hg. Scherbatoff megbetegedvén, és Bukurestbe vitetvén, Gróf Langeron Grlis vette volt által ezen vár' ostromlására rendelt seregek' vezérlését; de Nov. első napjaiban félbe kellett ſzakaſztani a' vívást a' nagy eső miatt, melly az útakat járhatatlanokká tette, 's mellyre nagy hó és fagy következett. A' marha mind elveſzett a' táborban, és az eleség' fogyatkozása miatt a' katonák is a' legnagyobb veſzedelemre ki voltak téve. Ennél fogva az idei táborozásnak vége ſzakadt.

A' Sz. Pétervári legújabb Ujság-levelekben Nov. 15-dikén ezek találtatnak:

Bukurestbe Oct. 27-dikén Báró Geismar Grlis' hadi Segédje azon tudósítást vitte, hogy a' Törökök hírtelen kitakarodtak Kalefatból, és Viddinbe viſſzahúzták magokat. Mihelyest Báró Geismar Grlis ezt megtudta, minden haladék nélkűl Kalefáthoz ment seregeivel. Ezen helyhez közelítvén, álmélkodva látta, hogy a' Törökök valóban innét elköltöztek, és bésánczolt tábor-helyöket a' legjobb karban ott hagyták. Ez sorompókkal, és kazamátákkal volt megerősítve, és kiállhatta volna az ostromot. Nem tudni, mi okból tették ezt a' lépést a' Törökök; elég az, hogy Kalefatnak a' mi seregeink által lett elfoglaltatását felette nagy fontosságúnak lehet tartani; mert ez által Kis-Oláh Orſzágban a' tsendesség ismét helyre-állíttatik, és külömbféle ſzükséges dolgokat könnyebben lehet ſzerezni, mellyek eddig nem voltak elegendők, és bátorságosok, minthogy ezen vidék többnyire ki volt téve az ellenség' bétsapásainak."

OROSZ BIRODALOM.

A' Tsáſzári Vice-Cancellarius, Gróf Nesselrode, Nov. 6-dikán estve; az Angol Nagy-Követ, Lord

Heytesbury Nov. 7-dikén reggel érkezett Sz. Pétervárába.

Ő Felségéért Mária Feodorowna Anya-Tsáfzárnéért a' gyáfz egy efztendőre határoztatott; de ezen efztendei gyáfzt tsak a' Tsáfzári Udvar viseli, mások mindnyájan tsak hat hónapig. A' boldogult Würtembergi Királynéért Sarolta Auguſzta Mathildáért hat héti gyáfz vétetett-fel, melly a' Tsáfzárnéért valóval öfzveköttetik. — Az öreg Tsáfzárné' halála után mindjárt Ő Felsége a' Tsáfzár egy Gyáfz-Válafztottságot nevezett-ki, melly a' temetésre fzükséges intézeteket előre elkéfzittse. Ezen Válafztottságnak költségeire előképpen 50,000 rubel rendeltetett a' birodalmi pénztárból.

A' nagy Admirálisság' hajó-épitő mühelyében egy 44 ágyús fregátát tsinálnak, mellynek neve lefz „Oraniai Herczeg", hasonlóképpen a' kis Admirálisság' mühelyében is egy olly nagyságut, melly Neva nevet fog viselni.

A' Court Ang. Kapitány, Lord Heytesburynak eggyik testvére volt az, ki Pantaleimon hajót kormányozta, midőn ezen hajó a' fekete tengeren a' zivataros időben a' legnagyobb veſzedelemben forgott. Tudva van, hogy akkor ezen hajón volt az egéfz diplomatiai test, kivévén Lord Heytesburyt.

Tiflisből érkezett későbbi tudósítás fzerént az oda való hadi Kormányozó, Sipägin Gen. Adjutáns, rövid betegsége után ottan meghalt. Az epe-hideglelés, melly elsőbben tsekélynek látfzott, 7 nap alatt véget vetett életének.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Moniteur Nov. 19-dikén illy czikkelyt közöl: „Toulonból érkezett telegrafi hivatalos tudósítás jelenti: hogy Loiret hajó Patráfzból hivatalos levelekkel érkezett oda. — Rigny Úr jelenti: hogy Mórea erősség Oct. 30-ikán, minekutánna a' négy óráig tartott ágyuzás a' falakon rést nyitott, magát feladta, és hogy Morea egéfzen megtifztult a' Törököktől. — Rigny Úr azt is jelenti: hogy mindenik hajó már batteriát kéfzített volt a' fzárazon, hogy az által is kénfzerittse az erősséget a' maga megadására."

A' Gazette de France Navarintól egy régibb, Oct. 10-diki, levelet vett, mellyben bőven le van írva Navarin, Modon, és Koron váraínak a' Fr. seregek által lett elfoglaltatása. A' többek közt Modonról azt írja a' levelező, hogy a' Kormányozó, Haffzán Basa, és Tifztei bent a' várban a' földön ültek, 's nagy rátartással pípázván, tsak vonakodtak a' kaput felnyítani, 's minden tünődés nélkül nézték, miként bajlódtak a' sáncz-ásók a' kapú bétörésével. Ez alatt a' tengeri katonák a' vízi kaput feltörték, 's a' Basa háta megett termettek; de bezzeg ez félbefzakafztotta a' divánozást. A' Törökök tsak azt kérték, hogy Háremjeik elejébe őrök állíttassanak, ne hogy a' Görögök valahogy béférjenek. Ezután a' Ge-

nerálisok, és Fő Tiſztek legbarátságosabban kávéztak a' Basánál.

A' Londoni Courier egy Angol Tiſztnek levelét közli a' Közép tengerről Octob. 13-dikáról, mellyben az mondatik, hogy midőn a' Görög Praesidens Megaránál, Athénától nem meſſze a' Görög seregeket megmustrálná sok Angol, és Franczia Tiſztek' jelenlétében, hoſſzas beſzédet intézett hozzájok; de a' katonák zúgolódni kezdének, nem azért, hogy az ellenségre kell menniök, hanem azt kivánták, hogy végezné beſzédét, 's a' pénztárt nyitaná meg. Minthogy eggyiket sem nyerheték még, a' seregek' előljáróji félbe-ſzakaſzták a' beſzédet, mondván, hogy ők az által sem kenyeret, sem olajat nem nyernek; a' zsoldjok' kifizetését haladék nélkül kivánják. A' Praesidens azt felelé: hogy neki nints most arra való pénze; erre a' katonák eloſzlottak, 's egy réſze éjſzak felé indúlt, 's hihető Török ſzolgálatba áll, minthogy többnyire Albániaiak, kik annak ſzolgálnak, a' ki fizet. A' Praesidens ugyan ezen megütközött, kivált annyi idegenek előtt, de mégis magában örült, hogy nyakáról fizetés nélkül lerázhatta őket. — Sept. 29-dikén Póróſzba azon tudósítás érkezett, hogy a' Törökök Attikából nagy ſzámmal kiſzállottak Szalamis ſzigetére, és a' városra ütvén, a' lakosoknak egy réſzét felkonczolták, sokat pedig rabſzolgaságra elvittek. — A' Szövetséges Hatalmasságoknak öt fregátája egy Görög korvettel eggyütt valami titkos végre kiindúlt Szalamis, és Porto Leone felé, de ſzárazföldi katonaság nélkül, 's a' t.

A' Moniteur Nov. 20-dikán közli az előbbi levelében említett hivatalos tudósítását Rigny Admirálisnak, valamint Maison Generálisét is, mellyeket ezek a' Hadi Ministerhez írtak, Mórea erősségnek Oct. 30-dikán lett általadatásáról, minekutánna négy óráig ágyúkkal rést törtek rajta. Ezen hivatalos leveleknél fogva úgy látſzott, hogy a' Patráſzból, és Mórea erősségből való kitakarodás eránt kötött Egyegyezés a' Franczia seseg' hadi munkálkodását Móreában befejezte; hanem az nap, melly a' Schneider Grlis, és Adji-Abdulla-Basa között kötött alkú ſzerént az általadásra volt határozva, a' várban lévő Agák (Obesterek) fel-lázadtak a' Basa ellen, az általadásnak ellene ſzegezték magokat, és nyilván kimondták, hogy előbb az omladékok alá fogják magokat temetni, mintsem magokat megadják. Eleget igyekezett Schneider Grlis őket engeſztelni, de az mind semmit sem haſznált a' nyakas Agáknál, kik még ellenséges módon viselték magokat a' Franczia seregek eránt, midőn a' Generálisra, és Thouvenin pattantyús Kapitányra, kik a' várhoz a' ſzemlélés végett közelítettek vala, reá lőttek. Ezennel ſzükségesnek tartotta a' Generális a' várat a' maga feladására kénſzeríteni, és Oct. 19-dikén éjjel elkezdeté ezen vár előtt az ostromi munkát.

Maison Grlis tudósíttatván Navarinban a' Lepantói öbölben folyó

dolgokról, megkéré Rigny Admirálist, hogy adna szállító hajókat 1500 emberˇ elvivésére, 's nehány línea-hajót; azon seregeket, mellyeknek nem kellett hajókra szállani, a' szárazon indítá útnak. Rigny Adm. személyesen kívánt jelen lenni a' hadi munkálkodáson, Maison Grlis pedig a' maga línea-hajójára szálla a' mina-ások' Kompániájával, és az egész pattantyussággal. 22-kén estve mindenek Mórea erősség előtt voltak, és Maison Grlis 23-ikban reggel a' bástyákat megszemlélé. Azután battériákat állítottak, és a' rendes ostrom elkezdődött.

Oct. 30-dikán megszóllamlának a' rést törő battériák, valamint azok is, mellyek a' bástyák' pártázatjai ellen voltak szegezve; az ágyúzás reggel 6 órakor kezdődött. Ennek hírtelen, és rettenetes volt a' foganatja; 4 óra alatt jó tágas rés nyittatott, és az ellenség nem merte többé magát mutatni a' bástyán. Ekkor megjelent egy béke-követ, 's tsak hamar azután fejér zászló lobogott a' bástyán, mint a' békeség' jele. Maison Grlis azt mondá a' békekövetnek, ki a' vár' feladása eránt alkudozni kívánt, hogy ő több capitulátiót nem enged ollyan embereknek, kik már eggyet feltörtek; magokat kegyelemre-vagy nem-kegyelemre adják meg; különben két óra eltelése után kardra hányatja őket. Azonban egy félárát engedett nekik, hogy az alatt a' kaput megnyissák, 's előtte fegyver nélkűl megjelenjenek. Erre feladták magokat, 's a' Schneider Grlis seregei elfoglalák a' kapút. A' fegyvereket kiadni legnagyobb nehézére esett a' Törököknek, mellyek között sok igen szép kard volt. Maison Generális ezeket kioszta a' Generálisok, 's a' Stábális Tisztek között, a' pattantyusság, és a' Franczia, 's Angol tengeri Tisztek közt, kik ezen hadi munkálkodást segítették.

„A' hadi seregben folyvást sokan betegednek meg; hanem reménylik, hogy mihelyest az elfoglalt várakban kórházakat készítnek, ez meg fog szünni."

Ugyan a' Moniteur írja: hogy az Országlószék mintegy 100 munkást fogad, kik vasból, és fából dolgoznak; valamint bizonyos számú mészárosokat, kenyérsütőket 30—150 frank hónapi fizetésért, 's ezeket Görög Országba küldi. Nem külömben betegekre ügyelőket Franczia Országnak külömbféle kórházaiból.

CHINA.

A' Malakkában megjelenő Ujság-levelek, nevezetesen a' Malakkai Szemlélődő, April. 11-ikén jelentik a' véres háborúnak elvégződését a' Chinaiak, és a' kis Bukhárai pártütők között. A' Kanton tartomány' Kormányozója, és Al-Kormányozója akkor készítettek egy örvendező köszöntő Irást Ő Tsászári Felségéhez Bukhárának ismét lett meghódításáért, és a' pártütő Fejedelemnek Chang-Kih-Ur-nak elfogattatásáért. Ugyan ezen Ujságok jelentik: hogy a' Tsászár győzedelmes seregeit Kasgar, Jarkand, 's a' t. tartományokból viszsza hívatta, és a' pártütőktől elvett, Mahomedánus városokban tsupán tsak őrző seregeket hagyott. Ő Tsá-

ſzári Felsége azt mondja, hogy a' mostani háborúnak folyta alatt majd 100,000 pártütő konczoltatott fel, és több ezer esett fogságba. Ő Ts. Felsége ezen háborúnak áldásos végződését, valamint a' békeségnek helyre állítását az azúr Egeknek, és az ő isteni Őseinek tulajdonítja. — Illy hadi tudósítás van kihirdetve az utólsó ütközetről, melly a' háborút béfejezte, a' Kantonban megjelenő Chinai Krónikában Jan. 15. „A' Tsáſzár négy hadi tudósítást hírdetett ki a' nyugoti Tatár Orſzágban Vezérkedő Fő-Tiſzttől, Chang-Ling-tól, mellyek Ko-ten-ben, vagy, mint a' Chinaiak mondják, Ho-tin-ban költek. A' Mahomedánusok elfogták Vezéröket, és a' Chinaiaknak általadták, kik őtet az elesett vitézeik' lelkének áldozatúl kivánták. A' Praetendens, Chang-kih-ur, erre 1500 embert lesbe állított, kik valami 1000 Mahomedánus kóborlókat megvertek, Yung-fung-le-re-tun, vagy egy Tsáſzári katona-oſztálynak Vezére mindjárt ezen támadó tsapatnak felkonczolására rendeltetett, és mivel ő egyſzer'smind azt meghallotta, hogy több ezer pártütő gyülekezett öſzve Pe-le-mun-ban, azok ellen egy lovag tsapatot külde, melly őket egy oldalról megtámadá, míg más oldalról egy gyalog-oſztály hatalmason reárohana, és ſzéllyel veré. Az Orſzáglóſzék' seregei üldözőbe vevék őket, mindenfelől elvágák közösüléseiket. Az ellenség' veſztesége 4300 holtakra, és 1000 fogolyra telik. — Ezen győzedelem' tellyesítésére Pihkih, ki 1000 pártütővel a' Tsáſzári seregek ellen indúlt vala, Ko-ten városától viſſza-verettetett. — A' Tsáſzár ezen hadi sereg' Vezérének maga-viseletével igen meg van elégedve." Ebből látszik, hogy az Asiai népek' hadi tudósításai nem olly tökélletesek, mint az Európaiaké.

Tudományos dolog.

Most jelent meg ime nevezetű Könyv: „A' Török Birodalom Stat. Geogr. és Hist. Leírása. Kidolgozta Lassú István, 's a' t. Pesten Petr. Trattner J. M. és Károlyi István' betűivel. 1828." — Megbetsűlhetetlen a' Szerző Úrnak buzgó ſzorgalma, és gátat nem ismérő maga feláldozása, mellyel a' Birodalmak, Orſzágok' leírásában ízzadozik, 's a' Tudományoknak ezen ágában a' Magyar Nemzet' isméreteit bővíti. Sokkal isméretesebb az érdemes Olvasók előtt T. Lassú Úrnak már több, kivált ezen ágban kiadott munkáiról tudomány és literaturabeli érdeme, hogy sem itt a' méltó ditséretekre kifakadnunk ſzükséges volna. Itt tsak azt jegyezzünk-meg, hogy Török Birodalmat is, valamint a' többi leírt Státusokat, sőt a' mostani háborús környűlállásokhoz képest, még tökélletesebben, tiſzta, értelmes nyelven, és a' legjobb kútfőkből adja elő. A' munka mellé van ragaſztva az egéſz Török Birodalomnak mappája, Karacs Úr által tsinosan metſzve, melly az Olvasóknak a' világosságra nézve, kivált most, nagy ſzolgálatot teſzen. Ára 1 for. ezüstben.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(46.)

Pesten, Szombaton, Karátson Hava 6-dik napján 1828.

Méltóság.

Fényes hívatalok sok gondot okoznak az észnek;
A' Nagynak, Tisztnek nints nyugodalma soha.
Inkább békével kívánatos élni magányban,
Mint kábittsa világ' sok baja gyenge fejem'?

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Pesten tegnap előtt estve 8 óra előtt a' városháza' piaczán egy háznál tűz támadott vala, melly a'belső Városi lakosokat rettegésbe hozta; de a' tűz oltásra nézve fennálló jó rendelések itt is foganatosok voltak, és nem sokára elfojtották az emésztő lángokat.

Nálunk a' lágy idő Dec. 2-dikán igen keményre fordúlt; a' száraz hideg mindent megfagylalt, melly még most is tart.

Már most Nagy-Szebenből is jelentik Nov. 29., hogy Brassónak eggyik külső Városában némelly ótska ruha daraboktól, mellyeket Oláh Országból vittek oda, valósággal pestis támadt, és már 8 személy megholt benne. Ennél fogva a' K. Fő Kormányszék nem tsak az egésségre szolgáló rendeléseket szorosan elővette, hanem líneát is vonatott, és a' határos Háromszéki, Fogaras vidéki, Felső Fejér Vármegyei, és Szeben Széki Törvényhatóságoknak hatalmat adott, hogy azok ellen, kik az egésségre szolgáló rendeléseket általhágják, legrövidebb úton halálos törvényt szolgáltassanak. Ezen hathatós rendeléseknél fogva reménylhetni, hogy a' pestist hamar kiírtják.

N. Szebenben T. Ikafalvi Dombi János Úr, az Erdélyi Kir. Kintstárnak Titoknoka, életének 59-dik, és fáradhatatlan buzgósággal viselt szolgálatjának 39-dik esztendejében Nov. 24-dikén melybéli vízibetegségben meghalt.

A' Pesti Vakok Intézete számára továbbá a' következő érdemes kezekből érkeztek segedelmek: (V.Cz.) A' Szepesi 16 Koronális Városoktól 188 f. 51 kr.; Brodszky János Almási Számtartó Úrtól 20 f.; Pálinkás Sámuel Úrtól 5 f.; Altman Sámuel Abonyi Izraelitától 5 f.; Ujszász helysége' Községétől 11 f. 40 kr.; Ó Ketske helységétől 19 f. 7 kr.; Rékas helységétől 10 f.; bizonyos nevetlen Úrtól 10 f.; Ns. Posega Vármegyétől 101 f.; Báts Szirmiai A. C. Senioratustól 131; a' túl a' Dunai A. C. Superintendentiától 10

f.; Gróf Nádasdy Ferencz Váczi Püspök Ő Exja' Megyéjéből 783 f.; Mélt. Lázár Ágoston Úrtól 100 f.; Kis Antal Úrtól 100 f.; a' Nagy-Betskereki Járásnak némelly helységeitől 254 f. 38 kr.; Nagy-Betskerek Városától 500 f.; némelly ottan lakozó Uraktól 67 f. 23 kr.; a' Nagy-Sz. Miklósi Járásnak némelly helységeiből 176 f. 30 kr.; az Uj-Pétsi Járásból 162 f.; T. Marczibányi Lajos Úrtól 25 f.; Csóka helysége Községétől 6 f.; ismét Ns. Krassó Vmegyétől 82 f. 40 kr.; a' Fő Tiſzt. Váczi Káptalantól 100 f.; Mélt. Szombathelyi Püsp. Bőle András Úrtól 165 f. 25 kr.; a' Kassai Püspöki Megyéből 250 for.; Ns. Nyitra Vármegyéből 171 f.; Sz. K. Debreczen Városától 316 f.; Mélt. N. Váradi Püspök Laicsák Ferencz Úr' Megyéjéből 200 f.; a' Munkátsi Püspöki Megyéből 59 f. 27 kr.; a' Ns. Jáſz és Kún Kerületből 1072 f. 50 kr.; Mélt. Püspök Bélik Jósef Úr által a' 16 Koronális Városokból 10 f.; Ns. Zsólyom Vmegyétől 72 f. 57 kr.; Ns. Temes Vmegye által Schmidt Fülöp Özvegyétől 50 f.; Ns. Trentsin Vmegyétől 209 f. 48 kr.; a' N. M. Kalotsai Érsek Ő Exjától 176 f. 15 kr.; Ns. Thurócz Vármegyétől 50 f.; a' Pesti Kávés Uraktól 64 f.— (A' következők ezüst pénzben) A' Pesti Varga Czéhtől 12 f.; Vagner Ignácz Úrtól 4 f.; az Ujvidéki Rácz Szabó Czéhtől 5 f.; Fő Tiſzt. Miskolczy András Pétsi Kanonok Úrtól 40 f.; Ns. Bihar Vármegyétől 6 f.; Sz. K. Sopron Városától 51 f. 2 kr.; Sz. K. Károlyvár Városától 6 f. 1 kr.; Ns. Fejér Vármegyétől 654 f. 22 kr.; Ns. Varasd Vmegyétől 5 f. 30 kr.; Tiſzteletes Krtsmeky János Úrtól 15 f. 12 kr.; az Ujvidéki Tő, Szabó, és Varga Czéhtől 9 f.; Ns. Verőcze Vármegyétől 58 f. 30 kr.; Ns. Árva Vármegyétől 102 f. 20 kr.; ismét Ns. Fejér Vmegyétől 76 f.; Auxendiades Demeter Úrtól 42 f.; Mélt. Generális Ürményi Jósef Úrtól 100 f.; a' k zönséges próbatétel' alkalmatosságával 227 f. 36 kr. — Ezen kivül az Intézetbe következő rendes fizetések történnek: Ő Ts. K. Fő Herczegsége' az Orſzág' Nádor-Ispányának Kegyelmes Hitvese egy leány tanitványért fizet eſztendőnként 144 f.; Gróf Zichy Károly Ő Exja ſzinte egy világtalan leányért 144 f.; Gróf Eſzterházy Miklós Ő Nagysága ſzinte egy vak leányért 144 f. mind ezüstben.

AUSTRIA.

Egy Austriai hajós seregetske, melly 1 fregátából, 1 első rendű korvetből, egy briggből, 's nehány kissebb hajókból áll, a' Marokkói partokra kiindúlt. Ezt Accurti línea-hajós Kapitány vezérli, a' ki alatt vagyon Bandiera fregáta-Kapitány is. Accurti Medea fregátán vezérkedik, Bandiera pedig Kalolina korvetten, melly Oct. 21-dikén indúlt el Vigilante gályával, hogy a' többi hajós oſztályhoz kaptsolja magát. Ezen hadi mozdúlásnak az az oka, hogy a' Marokkói rabló hajók nehány Austriai hajót elfogtak.

Bétsben Decemb. 1-ső napján az 1818-diki Mart. 21-dikén kiadott Felséges Rendelésnél fogva a' régi

intereses Státus-adósságoknak 59-ik Sors-húzása végbe ment, mellyben a' 120 ſzámú series húzattatott ki. — Ezen series 4 p.Centumos Bankó-Obligátiókat foglal magában, és pedig a' 14,271 ſzámtól fogva a' 19,319 ſzámig, ezt is ide értve, melly tőkepénzben teſzen 1,245,458 for., és interesben a' leſzállított bets ſzerént 24,909 for. 9 1/2 kr.— Az ezen seriesben találtató eggyes Obligatió-ſzámok különös lajstromban adattak-ki.

Bétsben a' pénz folyamatja Dec. 2-dikán így volt: a' Státus' 5 p.Centes Obligatióji 95 1/2 f.; az 1820-dikbeli sors húzással járók 155 f.; az 1821-dikbeli hasonlók ——; Béts Városa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligatióji 50 f. keltek mind Conv. Pénzben. A' Bank-Actiák keltek 1096 1/2 f. Conv. Pénzben.

A' Felsőség rendelése ſzerént a' f. December hónapban minden féle ſzabott árú zsemlyéket, kétſzeres gabona-, és rozs- kenyereket ismét kissebbre ſzakaſzthatnak a' kenyérsütők, mint a' mult hónapban, ahoz képest, a' mint a' gabona ára feljebb ment. — A' marha hús' ára megmaradt, mint volt, 8 kr. ezüstben. vagy 20 kr. V. Cz.

Bétsben Nov. 27-dikén Ő Ts. Fő Herczegségének General-Genie-Directornak, Jánosnak, parantsolatjára próbát tettek, melly a' föld alatti had' viselésére nézve fontos, a' minát chemiai kéſzitmény által meggyujtani, minden kanócz nélkül. Ezt egy régi vár-galerián olly ügyességgel, és tudománnyal vitték végbe, hogy a' czélt a' meggyújtás mesterségére nézve tellyesen elérték. A' tudni, látni vágyás mindjárt a' fellobbantás után Báró Hauser Ingenieur Oberst-Lieutenant Urat, Kereſztúri, és Reiter Fő Hadnagyokkal eggyütt a' mina-torkolatba tsalta, melly előre látásból már ki volt világosítva; ezen Tiſzt Urak nem gyanítván veſzedelmet, bémentek a' végéig, de a' bérohant roſz levegő (gas azoticum) őket elkábította, élet nélkül a' földre rogytak; semmit sem haſznált a' Ferencz, Károly, Antal, és Lajos Ts. Fő Herczegeknek, valamint az Udv. Hadi Tanáts' Előlülőjének, Hohenzollern Herczegnek, legböltsebb rendelése, és iparkodása, sőt két mina-ásóknak elveſzése, 's a' Tiſztek minden igyekezete; két óra múlva orvosi kézbe adták őket, de ſájdalom, az is sikeretlen volt.

SPANYOL ORSZÁG.

Nov. 6-dikán délben a' Kir. Udvar Escuriálból Madridba költözött. Az őrző sereg fegyverben volt, és Ő Felsége előtt elléptetett, midőn a' Király a' palotához érkezett.

Nov. 4-dikén a' Madridban lévő Austriai Tsáſz. Követ, Conte Brunetti, minekutánna ſzabadsággal Olaſz Orſzágot, és Bétset megjárta, Madridba viſſzatért.

A' Hadi Minister Marquis Zambrano, ki egyſzer'smind a' lovag gárdának Fő Tiſzte, mostanság négy Regementet, a' granatérost, vasast, vadászt, és uhlánust, a' lovag gárda-pattantyusággal eggyütt (melly-

nél 12 ágyú, és 6 hábicz van) a' Vallecas mezején hetenként háromszor gyakorolja fegyverben.

A' Kadixi Diario Oct. 29-ikén a' lovasság' Fő Inspectorának egy hivatalos levelét közli, mellyből az tetszik ki, hogy a' Kuba szigete' hadi rejének szaporitására most lovas Regementet állitnak-öszve Andalusiában.

NAGY BRITANNIA.

Maltából Oct. 30-dikán. — Az való Kormányozó Gróf Heyden Vice-Admirálisnak, és a' közép tengeren lévő Oroſz flotta' Fő Vezérének illy értelmű levelét közlötte a' neutrális Hatalmasságok' minden hadi hajójinak Kapitányaival a' Levántei tengereken, olly végből, hogy azok a' kereskedőségnek tudtára adják:

„Azoff hajón Oct. 6. (18.) 1828.

„Uraim! A' Tsáſzár, az én Felséges Uram, azon kivánságtól lelkesíttetvén, hogy az Ottománi Portát tartós békeségre hamar kénſzerittse, 's a' mennyire lehet sietséggel véget vessen azon inségeknek, mellyeket a' mostani háborúnak nyakas hoſſzas volta maga után húzna, azt határozta, hogy a' tengeri erejének is munkát adjon ezen czélra, — olly czélra, mellyet nem kevesebbé ohajt Ő Tsáſzári Felsége, mint Szövetséges társai kivánnak.

„Azért a' Tsáſzár nekem megparantsolá, hogy a' Dardanellákat, és Konstantinápolyt is bézárjam, és kinyilatkoztassam, hogy az eleségnek, és egyéb, kivált a' tiltott hadi ſzerek nevezete alatt isméretes portékának bévitelét akár Török hajón, akár neutrális záſzló alatt, meg nem fogom engedni.

„A' tengeri Neutrálisságnak meghatározott, és bévett törvénye, melly kinek-kinek kötelességévé teſzi, hogy a' valóságos bézárást tiſzteletben tartsa, a' békerítő Hatalmasságnak törvényesen megengedi, hogy ſzorosan, és minden kivétel nélkűl ügyeljen a' bézárásra. Ő Ts. Felsége hiven megmaradván azon igérete mellett, hogy a' neutrális Nemzetek' kereskedésének, a' mennyire lehet, tsekély kárt okozzon, hatalmat ád a' maga hajós seregének, hogy

1.) A' Dardanellákhoz, és Konstantinápolyba való bémenetelt meg engedje mind azon neutrális hajóknak, mellyek a' megvizsgáltatás alávetik magokat, és a' mellyeken sem semmi tiltott hadi ſzerek, sem olly portékák nintsenek, mellyek az Ottománi Birodalom' fő városának élelmére ſzolgálhatnának.

2.) A' Konstantinápolyból kijövő minden hajóknak, hogy ha azok fegyveres sereget, hadi ſzereket, és eleséget nem viſznek a' három Udvartól huzatott, és a' Jul. 6-diki Tractátusra alkalmaztatható határokon belől, ſzabad kimenetelt engedjen.

3.) Tsak a' legvégső ſzükségben tegyen erőſzakot a' neutrális hajókon, ha azok a' megvizsgálást el akarnák kerűlni, és a' bézárást megſzegni.

„Nem tekintvén ezen kivételeket, mellyeket kétség kivűl az Euró-

pai Kereskedőség illendő betsben fog tartani, Ricord Vice-Admirális, ki a' Dardanellák' bézárására rendelt hajós oſztályt vezérli, olly világos parantsolatot kapott, hogy a' neutrális hajók' megviszgálásakor minden kitelhető kéméllèssel, és emberséggel legyen, és tsak azok ellen tegyen erőſzakot, mellyek az élő nemzetek' törvénye ellen, valóságos veſzedelmöket nem tekintvén, a' bézárást megſzegik, vagy pedig kis bárkák' segedelme, vagy a' partok mellett való elsuhanás által azt megkerűlni igyekeznének.

„Kérem az Urat, ezen Rendelést azon Kereskedők' útasítására tétesse köz-hírré, kik az Úr' Felséges Fejedelmének záſzlója alatt a' Levantén kereskedést űznek, és az Ottomani Birodalom' fő városát eleséggel, és hadi ſzerekkel akarnák bővíteni.

„Más réſzről kimondhatatlan gyönyörűséggel jelentem az Úrnak, hogy a' Londoni Tractátusban réſzes Hatalmasságoknak eggyetértésével tett hathatós rendelések' következésében, Móreát a' Török seregek tellyesen elhagyták; és hogy ennél fogva ezen félſziget' bézáratása megſzünt; és hogy mától fogva a' neutrális kereskedésnek jó kelete leſz ezen kikötőhelyekben, mellyeket a' rettenetes viaskodás annyi eſztendőt által úgy ſzóllván egéſzen elpuſztított.

Gróf Heyden."

Ricord Admirális Oct. 23-ikán 1 línea-hajóval, és 3 fregátával Máltából elindúlt, de az ellenkező ſzelek miatt még ezen hónap' 28-dikán is el nem távozott volt a' ſzem elől.

A' Londoni Ujság-levelek Nov. 21-dikén jelentik, hogy a' Franczia Nagy-Követ, Hg. Polignac még az nap Párisba útazni ſzándékozott. Az ő távúl-léte alatt az első Követségi Tanátsos, Roth Úr, fogja viselni a' hivatalt.

Wellington Hg. Nov. 19-dikén Windsorba ment a' Királyhoz, ott Ő Felségénél ebédelt, és Londonba ismét viſſza tért, 20-dikban Marquis Palmela conferentiát tartott Wellington Herczeggel, ki az nap is kiment a' Királyhoz Windsorba.

A' Temse vize alatt ásott útnak végre hajtására, aláírás útján, tsak 15,000 font sterling kerűlt bé; erre nézve a' Társaság elhatározta, hogy ezen pénz viſſza-adattassék, és a' munkának további folytatása jobb időkre halaſztassék.

Gibraltárban, hol ez előtt naponként 40 ſzemély halt meg, a' sárga-hideglelés ſzünni kezdett.

Irlandban gonoſzúl folynak a' dolgok. A' két hitvallás-felekezetűek egymás ellen nagyon fel vannak boſzonkodva; a' vásárlást egymás közt megſzüntetik; a' minap két nap egymás után Dublinnak némelly utſzáin és piaczain minden adás-vevés tsak az egy vállásúak közönesett. Sok Katholikus tselédeket a' Protestánsok elbotsátván, azok ſzolgálat, és kenyér nélkűl maradtak; ezekre nézve a' Katholikus Eggyesűlet meghatározta, hogy Nov. 15-

dikén gyülnének mindnyájan öſzve, és sorsoknak könnyebbitése eránt tanátskozni fognak. — Tipperaryban, és Limerikben sok úri házakra erővel reá mentek az emberek, a' kapukat bétörték, és a' fegyvereket elvitték, egyébhez nem nyultak; hanem Browne Maurice Úr házát egéſzen kirabolták, honnan egy leányt, a' Browne Úr' testvérhugát elhurczolták, kinek azóta nem akadtak nyomába.

A' Morning Journal Nov. 18-dikán azt mondja: hogy már most az Orſzáglóſzéknek elmellőzhetetlen kötelessége legyen Sierra Leona nevét (Afrikában) a' Britanniai gyarmatok' lajstromából kitörölni. — Az egéſz föld kerekségén egy tenyérnyi föld sints, hol annyi puſztítást vinne végbe a' halál. Már most minden meg van próbálva, és bolondság volna még jobbúlást várni; kegyetlenség 's égbekiáltó vétek volna még több próbát tenni. Ezen gyarmatot oda kell hagyni, vagy igen súlyos lenne rövid időn a' felelet' terhe azon kegyetlenségekért, mellyek mindég a' ſzerzőjikre háramlanak. Ezt mind az öldöklő éghajlat okozza, mellynek nem rég Lumley Kormányozó is áldozatja lett. Frazer brigáda-Majorról, és M' Lean Hadnagyról az Orvosok már lemondottak vala, de mindenek' bámúlására ismét meggyógyúltak. Dr. Clarke, és Dr. Foulis jeles Orvosok betegen feküſznek, és tsak Dr. Ferguson áll még lábon. A' ſzeretsen lakosok közt irtóztatónak kell lenni a' halandóságnak.

„Én voltam a' temetőben, és láttam, így ſzóll onnét egy levelező, midőn olly sürün temették az embereket, mint egy nagy ütközet után. Mit mondanak otthon a' jó emberek? egy eſztendőben három Kormányozónak meghalni! 's a' t."

MOLDOVA.

Jáſzvásárról Nov. 21-dikén költ tudósítások ſzerént ezen h. 19-dikén Gróf Wittgenstein Feldmarsal, a' Tsáſzári Generalstab' Fő Tiſztével Gróf Diebits General-Lieutenanttal, oda érkezett, és Paskau Kantakuzén Vornik Sándor Bójér' házában lakik. — A' Tiſztviselők mindnyájan a' város határáig eleibe mentek a' Feldmarsal' köſzöntésére; de Gróf Wittgenstein minden pompát elmellőzött. — Más nap a' Sz. Spiridion templomában a' Metropolita fényes Te Deumot énekelt Mihály Tsáſz. Nagy-Herczeg' neve napjának ſzentelésére. Ezután az egéſz Generálisság, Papság, és a' Bojérok a' Metropolitához mentek reggelire (zakuskára), mellynek végével a' Metropolita, és a' Bójérok audientián voltak a' Fő Generálisnál, és Diebits Grófnál. Estve a' város ki volt világosítva. — A' Jáſzvásáron lévő fő hadi ſzállás' Generalstábja áll 22 Generálisból, és 58 Stábális Tiſztből, kik mindnyájan Bójér-házakba ſzállottak. — Jáſzvásáron folyvást ſzomorú hírek ſzárnyalnak az Oroſz ármáda' állapotjáról a' Duna jobb partján. Eggyik hír ſzerént a' Szilisztria ostromlásának megſzünése után Huſſzein Basa Sumlától egy

sereggel előre nyomult, és magát eggyesítette a' Szilistriai számos őrizettel. — Az útaknak igen rosz volta nagy befolyással van mind a' két féle ármáda' mozdúlásaiba.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápoly, Nov. 13dikán. A' Szultán folyvást a' Ramis-Tsiftliki táborban vagyon, hanem mégis a' rosz idő miatt a' kaszárnyába beszállott, hova a' Ministereket gyakran meghívják tanátskozásra. Ugyan ezen okból a' katonaság részint a' kaszárnyába, részint Ejub külső városba ment szállásra. — Úgy látszik, hogy Mahmud Szultán el van tökéllve a' háborút a' télen által is folytatni; ezt azon környűlállás is bizonyítja, hogy még most is, midőn máskor a' Török hadi sereg el szokott oszlani, szakadatlanúl érkeznek seregek, kivált lovagok, Ásiából, és a' Bálkán hegyekhez tovább indúlnak. Nem rég Tsápán Oglu 12,000 emberből, nagyobb részint lovagokból álló sereggel ment itt keresztűl; Nuri Basa is Adanából jókora lovas sereggel érkezett ide. — Úgy mondják, hogy az Oroszok Sumlától egészen visszavonták magokat, és seregeik' egy része Szilisztria felé, más része Karaszu felé fordult. De igen nehéz valami bizonyost kitanúlni a' háború' folytáról, mivel Várna' eleste óta semmi hadi tudósítást itt ki nem hirdetnek, és Odesszából 3 hét óta egy hajó sem érkezett. A' fekete tengeren sok szélvészek járnak, mellyek a' kereskedő hajókban nagy károkat tettek, a' többek közt épűleti fával megrakott két Orosz hajó szerentsétlenné lett. A' Szultán megparantsolta, hogy a' Bosporus' torkolatjánál lévő hadi flotta Konstantinápolyhoz térjen visszza; de mégis nehány hajót a' Hellespontusra küldenek, mellynek partjaira, mióta az Orosz a' Dardanellákat bézárni széndékozik, egy szemlélődő sereg száll táborba Szári Szulimán Basa alatt. — A' letett Nagy-Vezér' testvérét a' múlt napokban elfogták, és minden vagyonát zár alá tették. Alis-Basa, ki ezen táborozás alatt külömbféle alkalmatosságokban magát megkülömböztette, a' Nagy-Úrnak mindég nagyobb kegyelmébe esik, és nem rég három lófarkas Basa lett. Némelly személyek az Ulemák' rendéből, nevezetesen az előbbi Kadiaskerlizzet Molla Gesedsi-Szade, és a' Defterdárnak Kesszedárja (Tárnok-Mestere), az első ugyan Demotikába, a' másik Cziprusba számkivettetett.

GÖRÖG ORSZÁG.

Maison Grlisnak, és Rigny Admirálisnak a' Fr. Hadi Ministerhez botsátott hivatalos tudósításaikat öszvehúzott értelemben előbbi levelünkben közlöttük Mórea erősségnek vivása, és megvétele felől; most toldalékúl még némelly megjegyzéseket teszünk hozzá. A' Grlis igen ditséri az Angoloknak, kivált Lyons Kapitánynak, Blonde fregáta' kormányozójának buzgóságát; ő is annyi ágyút szállított ki a' maga hajójáról, mint a' Francziák; az ő pattantyusai a' Francziákkal

eggyütt ugyan azon egy batterián voltak, és úgy viaskodtak, mint a' valóságos pajtások. — „Az Oroſzok Maltánál vannak, így ír a' Generális, és nem kételkedem, hogy sajnálni fogják, hogy nem lehettek jelen ezen tsatában. Heyden Admirális még régen megigérte, hogy ő kéſz leſz segítségemre. — Felette megréműltek a' Törökök a' mi ágyuink' hathatósságán, meg nem foghatták, hogy illy rövid idő alatt öſzvetörjük azon kőfalakat, mellyek megett magokat még sokáig bátorságban vélték lenni." A' Franczia, és Angol ágyúk, mellyek tüzeltek, mindöſzve 38 voltak, 's ezek között kettő Etna nevű Angol bombázó hajóról. — Még akkor nem voltak egéſzen ſzámba véve az elesett, és megsebesíttetett Tiſztek, és közlegények; de a' Generális azt hiſzi, hogy azok ſzáma 25-nél többre nem megyen; ezek közt a' pattantyússág valami tizet veſztett. Duhamel pattantyús Kapitány nagy sebet kapott. A' Török seregeknek záſzlójit is elküldötte a' Grlis a' Hadi Ministernek. — Rigny Admirális azt írja: hogy Patráſz' capitulálása után 600 ember ment volt által Mórea várába, kik nem akartak reá állani a' capitulálásra, 's magokat Móreába bézárták vala. — Továbbá hogy a' tengeri katonák közül ötön kaptak sebet. — Még tsak valami 2500 Török ſzemély vagyon ott, kik Móreát elhagyni kivánták, és azt kérték, hogy Szmirnába vitessenek. Ezek elſzállítására Rigny 12 ſzállító-hajót rendelt.

Maison Grlis, és Rigny Vice Admirális köz akarattal Oct. 31-dikén a' Patráſzi fő hadi ſzállásról illy levelet küldöttek a' Lepántói Baſához: „Az alólírtaknak van ſzerentséjök Ő Excellentiájának a' Lepantói Basának tudtára adni, hogy a' Mórea erősség' megſzállására tett kéſzületeknél koránt sints ſzándékok valami ellenségeskedést elkövetni Rumelia és Lepántó várai ellen; az alólírtak ma, (midőn Mórea erősség kezeikben vagyon) új bizonyságát adják a' jó eggyetértésnek, midőn a' Basának kinyilatkoztatják, hogy a' Lepantói tengeren a' hajózást minden hadi hajókra nézve ſzabadnak tartják; 's azt sem kivánják akadályoztatni, hogy Rumelia vára a' ſzokott vámot a' kereskedő hajókon megvegye. Ők a' Lepantói öblöt úgy tekintik, mint neutrális tengert, mellyen sem a' Törököknek nem ſzabad a' Görögök ellen ellenségeskedést elkövetni, sem a' Görögöknek a' Törökök ellen, míg a' véghatározások meg nem kéſzülnek a' Fényes Porta, és a' három ſzövetséges Udvar között. Az alólírtak, midőn a' Lepantói Baſának ezen ajánlást teſzik, meg vannak győződve, hogy tsak az őket lelkesítő emberséget, egyenes ſzívűséget, és azon kívánságot fogja benne találni, hogy minden öſzveütközéseket távoztassanak, mellyek őket arra kénſzeríthetnék, hogy kirekeſztőleg magoknak elfoglalják ezen öblöt, a' helyett, hogy barátságosan a' két fél között eloſſzák."

(Haſznos Mulatságok Nro 46. Hírdetés 1/4 árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(46.)

Nuntium

(1) Operis: Institutiones Jur. priv. Rom. et mense Augusto a. l. adnuntiati Pars I. prelo liberata apud DD. Collectores haberi potest, et quidem apud infrascriptum, et D. Josephum Eggenberger Pestini; apud Sp. ac Cl. DD. Kmety Andream Jaurini, Kolbay Mathiam Cassoviae Statisticae, Tipola Petrum Posonii, Sujánszky Josephum Magno-Varadini, et Henfner Joannem, Zagrabiae Scientiarum Politic., ac Madarassy Joannem Agriae Juris Nat. Professores p. o., quo, utprimum de numero DD. praenumerantium certior redditus fuero, illico necessaria quantitas exemplarium submittetur. Quoniam vero consummatio totius operis, nonnihil in longius tempus, ac speraveram, protrahetur, Praenumerationis terminus usque initium Februarii A. 1829., quo Partis II. Volumen primum indubie prelo liberabitur, prorogatur.

Michaël Szibenlifzt m. p.
Jur. Civ. Rom. Prof. p. o.

A' Pápai Ts. 's Kir. privilegiált

Kő-edény Fabrikának

szerentséje vagyon alázatosan jelenteni: hogy folyó esztendei December 1-sö napja békövetkezésével készitményeinek betsét a' legillendőbb, 's egyszer'smind kiszabott árra ujjolag leszállitotta; azt is közhírré tévén, hogy fabrikált szereit úgy megjobbította, hogy azok minden illyenféle hazai készítmények közt, nem tsak belső tulajdonságokra nézve legerősebbek, hanem külső formájokra, 's festésekre nézve

is, a' porczelán edényekhez hasonlítván, legtiſztábbak, 'tudni illik festve vannak fejér, és kék virágokra, kék karimákra, rózsákra, elſzórt külömbféle ſzínű virágokra 's a' t. Mellynél fogva valamint eddig úgy ennek utánna is alázatosan ajánlja magát.

Azt is köz tudományúl adja, hogy a' nagyobb ſzámmal vásárló Uraknak bizonyos Procentumot is elengedni kéſz. Külömben mély Tiſztelete mellett a' nagy érdemű Publikumnak jelenti hogy az új kéſzitményei közül több rendbéli edény-által-ſzállitások (Transporte) már kéznél is vagynak; mellyeket Pesten a' fabrika fő lerakó-helyében a' Nagy Hid utſzában, Kemnitzer házában a' Teátrom épületének általellenébe minden órában találhatni.

Híradás.

(3) A' Piócza fogás a' Nagy Méltóságu Kalotsai Érsek jóſzágaiban 1829 eſztendőnek Januarius 1-ső napjától fogva, három eſztendőkre kiadandó, melly eránt a' kik kibérelni ſzándékoznak, jelentsék magokat Kalotsán a' Praefectoratusi hivatalnak Cancelláriájában.

Hírdetés.

(2) Királyi Tanátsos Majthényi Károly Úrnak Nemes Pest Vármegyében fekvő, és 25 egéſz házhelyből, ezeken felyűl kiterjedt Majorságbeli ſzántó Fö' ekből, és Rétekből álló Versegi Jóſzága, úgy Nemes Nógrád Vármegyében 5 1/2 egéſz házhelyből, Majorságbeli, 's egyébb Földekből álló, 's Versegnek ſzomſzédságában lévő Heridi Birtoka Regale Beneficiumokkal eggyütt, nem külömben nevezetes Fundus Instructussal egyetemben (vagy ha ez iránt az alkú meg nem eshetnék, ez is Licitatióra kitétetvén) hat eſztendőre licitandó árendába fog botsáttatni. A' Licitátio 1829 eſztendei Januarius 15 napján reggeli 10 órakor Pesten a' Sequestri Curator T. Kovácsóczy Láſzló Úr lakásán, melly a' Vármegye Házának által ellenében vagyon, fog tartatni.

A' Jóſzágnak minéműségéről, és az árendális Conditiokról bővebb tudósítást előre is meg lehet tudni a' fenttiſztelt Sequestri Curator Úrnál, vagy Vitkovics Mihály Fiscalis Úrnál a' Kereſzt útſzában Nro 339.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Dec. 5-dik napján 1828. Váltó-Czban: Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 för. 10 kr. Kétſzeres 5 for. 20 kr. Rozs 4 for. 12 kr. Árpa 2 for. 40 kr. Zab 2 forint 6 kr. Kukoricza 2 for. 30 kr. Köles — for. — kr. Köles kása 6 for. 20 kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(47.)

Pesten, Szerdán, Karátson Hava 10-dik napján 1828.

Duna, és Indulat.

Sok gyülevész vízből nevekedvén, habjait önti
Zajjal, fék nélkül a' Duna' árja rohan.
Indulatok' zajos árja imígy rohan; ámde azoknak
Van gyeplője az ész' józan hatalma alatt.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsász. 's Apostoli Kir. Felsége méltóztatott Maros-Némethi és Nádaskai Gróf Gyulay Lajos Ts. Kir. Kamarás Úr Ő Nagyságát, eddig a' N. M. Magyar Kir. Udvari Cancelláriánál volt Udvari Titoknokot; — és Nagyságos Zilahi Sebes Antal Urat, eddig az Erdélyi K. Kormányszéknél volt Titnokot, jeles ügyességeikre, szorgalmatosságokra, és szerzett érdemeikre nézve, a' N. M. Erdélyi K. Kormányszékhez valóságos Guberniális Tanátsosokká kegyelmesen nevezni.

Ő Ts. Kir. Felsége Méltóságos Branyitskai L. Báró Jósika Sámuel Urat a' N. M. Erdélyi Udvari Cancelláriának eddig volt betsületbéli Titoknokát megkülömböztetett tehetségeire, ismereteire, és ditséretre méltó szolgálataira nézve, Erdélyben Ns. Thorda Vármegyének Fő-Ispányi Helytartójává kegyelmesen kinevezni méltóztatott.

(Második Felesztendő 1828.)

Nálunk tegnap, és a' mult éjjel annyi hó esett, hogy egy arasznyi magosságra el-lepte a' földet; de alig ha víz, és sár nem lesz belőle, mert utánna az idő meglágyult.

Pesten a' Terésia Városban a' mult Vasárnap Dec. 7-dikén reggel 9 óra tájban ismét tűz támadott a' [illegible]p utszában; egy ház megégett, de a' számos óltók annak tovább terjedését meggátolták.

Zágrábból írják, hogy a' Ns. Körösi Regementnek Obestere Báró Maroevich, megértvén, hogy sok helyen ragadozó vad állatok mutogatják magokat, és a' lakosokat kártételekkel fenyegetik. Dec. 5, 6, és 7-dikén Bellóváron egy előre készített plánum szerént farkas-hajtást rendelt, mellynek jó következése lett. Tudniillik, a' mi talán száz esztendő óta nem történt, ezen vadászaton 52 rókát, és 32 farkast ejtettek-el, 4 farkast pedig úgy meglőttek, hogy azok nehezen élnek-meg. Ezen szerentsés következést kivált a'

)(

Tiſzt Urak' jól intézett rendtartásának tulajdonítják.

Zemlinből Nov. 24-dikén. A' Törökök most is morgolódnak Jusuff Basának Várnánál végbe vitt árulásáról, 's közönségesen azt állítják, hogy az Oroſzok által pénzzel meg volt veſztegetve, és a' Kapudán Basa a' 300 hiv embereivel ellene semmit sem tehetvén, Miklósnál ſzabad elmenetelért esedezett. Pitóliából, és Albániának egyéb ſzomſzéd Városaiból, Oct. 21-ikén (ó Kal. ſzerént) költ levelek semmi más fontos tudósítást nem közölnek, tsak hogy a' fegyveres seregek nyugoti Török Orſzágból a' fő táborba ſzakadatlanúl mennek, mellyek Konstantinápolyból érkezett Nov. 15-diki levél ſzerént Drinápoly vidékén fognak öſzvegyülekezni. A' fő Városban nagy tünődést okozott Várna eleste, és Ibrahim árulása. — Orsóváról Nov. 19-dikén költ levél jelenti, hogy Viddint Geismar Generális békerítette, és ágyúztatni kezdette: az Oroſzok úgy mutatják, mintha a' Duna' jobb partján akarnák magokat állásba verni, honnét azután Új-Orsovához fognak. — Bukurestből Nov. 14-dikén jelentik: hogy harmincz Batallion ſzámára kéſzítnek téli ſzállást; a' ſzállások és eleség ott felette drágák; egy roſz ſzobáért, vagy kamaráért hetenként 12—18 piaſztert fizetnek.

Ótsáról Nov. 27-dikén. — Néhai Nagy Tiſzteletű Ns. Szánthó István Ur, a' Bugyi Reformáta Eklésia 46 eſztendeig volt kűseges Lelki Páſztora, a' Pesti Nagy Tiſzteletű Egyházi Megye' 20 eſetendeig volt Esperestje, igen rövid betegsége után Nov. 22-dik napján haſznos életének 80-dik eſztendejében ki mult e' világból: és ugyan azon hónap 24-dik napján ſzámos külömbkülömb Vallású, 's rangu ſzemélyektől kéſértetvén, igen tiſztességesen eltemettetett, ſzerelmes gyermekeinek, — kik 6-an vagynak, — nagy keserűséget hagyván. Nem külömben a' fent nevezett Sz. Eklésia minden rendű Tagjainak nagy ſzomorúságot okozott: kik könyhullatások között kéſérték ſzeretett Prédikátorokat a' temetőbe.

Hadi Tudósítások.

Bukurestből Nov. 21-dikén költ levelek, a' hivatalos tudósítások fogyatkozása miatt, kevés felvilágosítást adnak a' Nov. első felében végbement, de még mindég setétbe burkolt hadi történetekről. Az eſztendő réſzének idő járása hogy hathatósan munkálkodott ezen történetre, kétségen kívűl van; a' Sziliſztria vívására rendelt seregek több napig mindenben ſzükséget ſzenvedtek.

Azon oſztályok, mellyek réſzint ezen vár' vivására voltak fordítva, réſzint a' vívó seregek' fedezésére ſzolgáltak, a' mint látſzik, a' viſſzavonúláskor két réſzre oſzlottak; eggyik oſztályt Kallarasnál vitték által a' Dunán; a' másik a' Hirſzovai úton indúlt meg. Azt mondják, hogy a' hátúljáró sereget igen tüzesen megtsapta az ellenség, hol az Oroſzok sokat veſztettek.

Azon seregek közűl, mellyek

a' Dunán által jöttek, 2000 ember Bukurestbe érkezett. Gróf Langeron, ki a' két Vajdaságban mostani hadi Kormányozó, November 19-dikén Bukurestben ütötte fel fő hadi-ſzállását. A' Duna jobb partján lévő hadi-sereg Roth Generális vezérlése alá rendeltetett.

Hg. Serbatoff Grlis nehéz betegségéből annyira felgyógyúlt, hogy Oroſz Orſzágba elindúlhatott; azt mondják, hogy a' ſzolgálatból ki fog állani.

A' ſzerentsétlen Oláh Orſzágot folyvást nyomorgatják a' veſzedelmes nyavalyák. A' keleti Pestis, és a' puſztító Kórházi-hideglelés mindég terjed; úgy látſzik, hogy a' Pestisnek féſzke Gyurgevó vidékén vagyon.

AUSTRIA.

Trieſztből Dec. 1ső napján.— Nov. 28. délután 1 órakor Ő Ts. K. Fő Herczegségök a' Lombárd-Velenczei Vice-Király, és Fels. Hitvese, ide érkezésökkel városunkat ſzerentséltettek, kik most Bétsből Majland felé útban vannak. A' Fő Vendégek még az nap a' kikötőhelyet, és annak környékét megſzemlélték, és estve a' játékſzint jelenlétökkel megtiſztelték, hol a' ſzámos nézők nagy örvendezéssel fogadták. Ő Ts. K. Magosságok más nap Capodistriába mentek, hol a' tengeri só-házat, 's egyéb közönséges intézeteket megſzemléltek. Viſſzatérvén Trieſztbe, meglátogatták a' Börze-épületet, d' Ottavio Carlo Úrnak pénz-gyüjteményét, 's estve az Amphitheátrumot.--A' Főbb Tiſztviselőknek ſzerentséjök volt Ő Ts. K. Magosságok' aſztalánál ebédelni. Nov. 30-dikán Mise után a' lakosoknak áldásai között Udinába folytatták útjokat.

OROSZ BIRODALOM.

Nov. 16-dikán Ő Felségöknek a' Tsáſzárnak, és Tsáſzárnénak, a' Korona-örökösnek, 's Cesarevitsnek jelenlétében, az előbb kiadott ſzertartás ſzerént, Maria Feodorovna Tsáſzárné' hólt teste koporsóba tétetett, és a' gyáſz-palotába vitetett.

Ő Kir. Magossága Sándor Würtembergi Herczeg, a' ſzáraz földi, és vízi útak' Fő-Igazgatója; és Ő Kir. Magossága Eugén Würtembergi Herczeg, Sz. Pétervárába megérkeztek; valamint Heſſzen-Homburg Fülöp Herczeg is Odeſſzából oda érkezett.

A' Néva vize Nov. 18-dikán estve 10 órakor megfagyott.

Petropawlowskban Kamtsatkában a' múlt tél igen hideg, és zivataros volt; de a' vadáſzokra nézve igen kedvező, úgy hogy a' czobol-bőr mintegy 2 2/3 bankó-rubelen kelt.

Nov. 12-dikén költ Tsáſzári Végzésnél fogva Báró Geismar General-Lieutenant, a' jelen való háborúban kimutatott vitézségének jutalmául, a' mostani Tiſzti hivatalának megtartásával a' Felséges Tsáſzárnak Generál-Adjutánsává neveztetett.

Az Odeſſzai Journal Nov. 15-dikén e' ſzerént ír: „A' napokban 6800 Török-fogoly kelt által a' Dunán Satunoff mellett a' Várnai őrző sereg közül. Ezeket a' 13-dik 's 14-

)(*

dik Vadász-Regementek kisérték őrizet gyanánt Hg. Prosorowszky General-Major vezérlése alatt, és Tiraspolba 's Kievbe voltak útasítva Uschakoff Generál-Lieutenant néhány nap előtt ide érkezett. — A' Kereskedés Nov. 7-dike óta itten egészen megtsökkent mind a' kivitelre, mind a' bevitelre nézve.

PORTUGALLIA.

A' Gazeta de Lisboa Nov. 10-dikén közli azon hivatalos Orvosi jelentést, melly előtte való nap adatott ki, és illy értelmű: „Ő Felsége, midőn a' Kir. Herczeg-Asszonyokkal eggyütt Caxias nevű mulató kastélyába kikotsiznék, szerentsétlenül járt; megijedvén a' béfogott öszvérek, a' kotsit felfordították, és Ő Felségének jobb lába czombjában eltört; szerentsére a' törés tsak egyszerű volt, és a' czomb nem nagyon zúzott-meg. — Mindjárt nadályt (pióczát) raktak-reá, és a' törést tsak könyű módon körül kötötték. Ő Felsége már nem is érez fájdalmat. — Dona Mária Izabella K. Hg. asszony a' fején kevessé megsebesíttetett; és Dona Mária d' Assumpçao Kir. Hg. asszony bal lábán kis sérelmet kapott. Költ Queluz palotában Nov. 9-dikén 1828. (Aláírták) Báró Queluz. — Vieira Jacinto Jose, az Országnak Fő Seborvosa. — Farto Antonio Joaquim, az Országnak betsületbeli Fő Seborvosa. — De Carvalho Manuel Lopes."

Ugyan ezen Ujság az napi toldalékjában illy Orvosi jelentést közöl, melly Nov. 10-dikén reggel 10 órakor adatott ki: „Ő Felsége egész éjjel tsendesen aludt, és semmi fájdalomról sem panaszkodik. Ő Kir. Magosságoknak is a' Hg. asszonyoknak jó éjtszakájok volt, és olly épségben vannak, a' mennyire tsak a' környülállásoktól kitelhetik." Következnek az előbbi aláírások. — Az ezen jelentéshez majd hasonló értelmű orvosi jelentések 10-dikben estve 8 3/4 órakor, és 11-dikben reggel 10 órakor, és estve 6 órakor is jelentek meg.

NAGY BRITANNIA.

Nov. 24-dikén délután Kabinéti tanátsot tartottak Windsor-Castleban, hol a' Király' elejébe terjesztette a' Recorder is tudósítását a' megitéltetett gonosztévőkről. Hg. Wellington, Peel Úr, a' Kintstár' Cancelláriusa, Vesey-Fitzgerald Úr, Herries Úr, és Lord Ellenborough jelen voltak ezen Kabinéti tanátson, mellyben még külömbféle tárgyakat vettek vitatás alá. Tsak Gróf Bathurst, és Melville Vice-Gróf, mint a' Kabinétnek tagjai, nem voltak jelen, kik most Skócziában tartózkodnak. — 24-dikben reggel hivatalos tudósítások érkeztek Stuart Lordtól, a' Párisban lévő Angol Nagy-Követtől.

Dublinban Nov. 13. gyűlést tartott a' Katholikus Egygyesület, mellyben O' Connell Úr azt mondá: hogy az légyen legnagyobb ellensége a' Katholikusoknak, ki a' felszabaditásnak bizonyos kezesség, és megszorítás alatt való megengedéséről szóll; és minthogy a' Britannus-Katholikus Eggyesületben (London-

ban) ezt többen tselekedték; ennél fogva a' Dublini Eggyesületnek azon kell lennie, hogy ezen Londoni Eggyesülettől magát elszakassza. Az ő ajánlására meghatároztatott, hogy azoknak neveit kihírdessék, kik Katholikus tselédet botsátottak-el; és azok felszóllittatnak, kik illy ügye fogyott módon maradtak, és üldöztetnek, hogy személyesen jelenjenek meg, vagy magokat nevezzék meg a' segedelem végett. — Az Országlószék már Prókátort is választott, ki O' Connell Úrnak a' Képviselők' házába való választathatása ellen kikeljen.

Ő Felsége a' Király Nov. 24. udvarlást és titkos tanátsot tartatott a' Windsori kastélyban hol Zea-Bermudez Úr, mint Spanyol Követ, és Barbour, mint Éjszak-Amerikai Követ bémutatkozó audientián voltak. Ebből kitetszik, így szóll a' Courier 25-dikén, hogy Ő Felségének egéssége helyre állott.

Londonban az a' hír szárnyalt, hogy Lord Lowther fő Erdő-mesteri hivatalát le fogja tenni, hanem más hivatalt nyer a' Kabinétben való üléssel; még bizonyosabbnak mondják azt, hogy Lord Melville, mint az Armilisságnak első Lordja, el fogja hivatalát tserélni a' Kelet-Indiai dolgokra ügyelő Tanáts-Elől-ülőségével. A' Courier felette örvendez a' Braunschweigi Társaságok' szaparodásán Irlandban, és 54-et számlál elő, mellyek a' két utólsó hónapban ottan öszve állottak.

Tipperary Grófságban (Irlandban) ismét nagy mozgások uralkodnak; a' békételenek éjtszakákon a' tartományban ide- 's tova kóborolnak, 's magoknak fegyvert szereznek. Thomastownban (Kilkenny Grófságban) és más helyeken több fegyvereket elvittek a' házakból.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Gazette de France, kereskedői levelek szerént azt állítja, hogy Madridba hivatalos jelentés érkezett azon kóborló tsoportoknak semmivé tételéről, mellyek éjszaki Portugalliának tsendességét megzavarták vala.

A' Precurseur de Lyon némelly békételenségekről beszél, mellyeket Tarare-ban (Rhone Departement) a' Fabrikai munkások támasztottak, azért, hogy napszámokat alább szállítottak.

Toulonból Nov. 10-dikén így írtak: „La Champenoise Fr. Királyi brigg, mellynek Callin a' Kapitánya, tegnap ide érkezett a' kikötőhelybe. Midőn a' minap ezen brigg Algir városához közelített, a' Dei hivatalos leveleket küldött neki által, mellyek a' bekerítő hajós sereg' Vezéréhez, Bretonniére Úrhoz, szóllottak. Ezen írások Franczia Ország' részére igen hasznos béke-ajánlásokat foglalnak magokban. Ugyan ezen brigg az Országlószéknek is hozott hivatalos leveleket a' békerítő sereg' vezérétől.

Bourbon Donna Mária Theresia, Chinchoni Grófné, a' meghólt Don Luis Spanyol Kir. Herczeg' leánya, a' meghólt Bourbon Kardinális' és Toledói Érsek' testvére, és a' Béke-Herczegnek hitvese, de a' kitől 1808-diktól fogva elválva

élt, Nov. 24-kén Párisban meghalt.

A' Toulousei Érsek a' maga Generális Vicáriusát, Bergert, Párisba küldötte, azon akadályoknak elháritására, mellyek a' kis Papi oskolák' megnyitását gátolják. Egyfzer'smind írják: hogy a' Mont-aux-Malaisi kis Seminarium Rouen mellett, mellynek Előljárója magát nem fzabta a' K. Rendelésekhez, bézárattatik. Az oda való Plébánus 30 nevendéket kéntelen volt haza küldeni, kik már hozzá érkeztek vala. Mind e' mellett is erősen megmarad a' Quotidienne azon állítása mellett, hogy a' K. Rendelések éppen nem fognak tellyesíttetni. Annyi bizonyos, hogy a' kis Seminariumok' lajstromát már Sept. 16ikán kellett volna kihírdetni, de máig sem tették köz hírré.

Fabvier Obester Nov. 23-ikán Görög Orfzágba viffza indúlt.

AMERIKA.

Kolumbia. — A' Karthagenai Ujság Sept. 14-dikén egy Oklevelet közöl, vagyis Kolumbiának új Constitutióját, mellyben Bolivár magát Szabadító-Praesidensnek nevezi. Ezen polgári-alkotmány VI. Réfzből áll; az elsőben a' legfőbb hatalomról (melly magának Bolivárnak kezében vagyon); a' másodikban a' Státus Kormányozásáról, és a' Ministeri Tanátsról; a' harmadikban a' Státus-Tanátsról; a' negyedikben a' Respublika' földének fzerkeztetéséről, és kormányoztatásáról; az ötödikben az Igazság' kifzolgáltatásáról; a' hatodikban némelly közönséges Rendelésekről fzab rendet a' Szabadító-Praesidens. — A' végén ez vagyon: „E' jelen való Végzés úgy hírdettessék-ki, és tartassék meg, mint a' Státusnak Constitutiós Törvénye egéfzen a' jövő Képviselői gyűlésig (melly Jan. 2-dikán 1830. fog öfzvegyülekezni) mellynek dolga az lefzen, hogy a' Respublikának polgári alkotmányt (Constitutiót) adjon. Költ az Orfzáglófzék' palotájában Bogotában, Aug. 27-dikén 1828. a' Függetlenségnek tizennyolczadik efztendejében; és megjegyezte a' Minister Státus-Titoknok (Aláírta): Bolivár Simon, a' Szabadító, a' Respublika' Praesidense; és még négy Minister."— Több Franczia Journálok azon megjegyzést tefzik, hogy ezen polgári alkotmány, mellyet Bolivár adott Kolumbiának, nagyon hasonlít a' Franczia Consuli Constitutióhoz, melly a' Respublikának VIII. efztendejében kéfzíttetett.

A' Karthagenai Ujság Sept. 7-dikén az Orfzáglófzéknek egy Hírdetését közli, melly Bogotában Aug. 1-fő napján költ; ebben, hogy hitelezői eránt annál hathatósabban bétellyesíttse kötelezéseit, azon fzándékát jelenti, hogy az orfzágos jövedelmek' szaporítására a' Dohánytól való jövedelmet bérbe adja. Ennél fogva felfzóllítja a' lakosokat, hogy a' kiknek kedvök van a' Varinási Dohányt bérbe venni, bépetsételt igéreteiket bizonyos meghatározott ideig béadják, mellynek eltelése után az árenda a' többet igérőnek adatik. Augustus hónapban a' Karthagénai vámház 30,000 Dollárt vett bé. A' déli tenger partján egy új kikötő-

hely nyittatott meg, mellyet előbb Istapának hívtak, de most: „a' Függetlenség' kikötőhelye" nevét kapta; ez 28 tengeri mértföldnyire van Új-Guatemalától.

Peru. — A' Globe és Traveller így szóll: „Mi sok Amerikai Ujságokat, és Perúból több leveleket vettünk; de a' mellyekből ki nem lehet vóltaképpen tanúlni Perúnak helyheztetését a' szomszéd Respublikák eránt. Tudva van hogy Bolivár Perú ellen ezen okokból izent háborút: 1.) mivel a' Perui Országlószék lázadást támasztott a' Boliviában lévő Kolumbiai fegyveres seregek között, melly Kolumbiával szoros szövetségben áll; 2.) mivel ugyan ezen Országlószék a' Boliviai földre küldötte seregeit. Ezen két panasz, kivált a' második, igen igazságosnak látszik. A' múlt April. hónapban pártütés támadt a' Kolumbiai seregek közt Boliviában. Sucre Praesidenst, kinek Bolivár egy darab idő óta ezen Országban fő hatalmat adott, a' pártütők megsebesítették, 's elfogták vala. Ezután tsak hamar elfójtá a' nép a' lázadást, és megszabadítá első Tisztét; de mivel Sucre Grlisnak sebei veszedelmesek voltak, ő letevé Praesidensi hivatalát, és a' Constitutió rendelése szerént, Urdinenca Grlist választá maga helyébe Praesidensnek Gomarra Perui Generális, ki a' határszéleknél vezérkedett, megértvén ezen nyugtalanságokat, azonnal tetemes hadi erővel béütött a' Boliviai birtokokba. A' Nemzetek' törvényének ezen megsértését azzal színelte, hogy szükséges légyen Boliviát a' Kolumbiai seregek' járma alól felszabadítani: de később megértvén, hogy ezen Kol. seregek az engedelmességre vissza tértek, és hogy a' pártütés' Vezére el van fogva, megfordítá köppenyegét, 's Proclamátiót ada ki, mellyben azt jelentte, hogy ő tsak Sucre Generálisnak, és a' Kolumbiai seregeknek védelmére jött, hogy ha a' pártütés miatt ezeknek élete veszedelemben forogna. Külömben azt állítják, hogy Bolivár letette háborús szándékát Peru ellen, és most azzal foglalatoskodnak, hogy a' békeség eránt alkudozzanak. — Limából Jun. 29dikén azt írják, hogy Urdaneta (Urdinenca) Bolivia' új Praesidense a' Perui Gamarra által tellyesen megverettetett, és sok Boliviai katonák általmentek a' Peruiakhoz.

Chili. — Chiliből Jun. közepe táján indúlt tudósítások szerént az Országlószék' lakása Santiagó-ból Valparaisóba tétetett által. Chili tsendességben volt. Tsak Penco tartományának déli részében mutogatták magokat némelly guerillapártosok.

Tudományos Dolgok.

1.) Institutiones Juris Privati Romani conscriptae per Michaelem Szibenlisztt, J. U. D. in Regia Scientiarum Universitate Hungarica Juris Civil. Romani, Feudalis, et Criminalis Hung. Professorem Pub. Ord. — Pars I. Jus Personarum. — Pestini 1829. Typis Nobilis J. M. Trattner de Petróza." (in 8-vo, phyl. 12.)

A' Római Törvénynek tökélle-

tes voltát, annak a' jelen való időkben is közönséges haſznát nem lehet tagadni. Az is tudva van, hogy a' Terméſzet' törvényének rendſzabásait a' Római Törvény' Czikkelyeiből fejtették ki a' Tudósok. Azért más idegen fő oskolák példájára a' Magyar K. Anya-oskolába is béhozattatott a' Római Törvény tanítóſzéke. Mind a' két réſzben nagy érdemet ſzerzett magának a' Tudós Szerző Úr, midőn nehány eſztendő előtt a' Terméſzet Törvényét a' legújabb javitások' és tökélletesitések' rende ſzerént (mert minden Tudomány tökélletesíthető) két Kötetben kiadta; most pedig a' Római Törvény' kiadásán munkálkodik, mellynek imez első Réſze már meg is jelent, a' többi más kettő következni fog. Midőn a' Tek. Tudós Szerző, hivatalánál fogva, ezen haſznos munkának kiadására ſzánta magát, azon édes remény ketsegtette, hogy nem tsak Hallgatóji, kik ez' által a' tudományos pályán való előhaladásra nagy könnyebbséget nyernek, hanem a' hazának egyéb érdemes fiai is, kik a' nemzet' fényét deríteni, a' tudományok' körét pártfogások által terjeſzteni ſzokták, benne réſzt fognak venni.—Külömben a' munka elejébe vannak botsátva a' Törvény-Historiai előismeretek, a' Római XII. Törvény-Táblával (a' mennyire azok ismeretesek) és azoknak magyarázatjával eggyütt. Maga pedig a' törvényes tárgy világos, rövid, velős rendſzerbe van öntve.

2.) „Két Értekezés a' terh-ſzekerekről, útakról, és azon kérdésről: Valljon a' hajókázó csatornák, vas- és töltött útak közül, mellyiknek, és mitsoda esetben kelljen az elsőséget adni? Annak megvizsgálása után: a' Moldva-vizét lehessene a' Dunával hajókázó csatornáva egyesíteni? Kidolgozta Vitéz Gerstner Ferencz, a' Cs. K. Austr. Leopold-Rend Vitéze, Cs. K. Professor, a' Vízi-Építés' Igazgatója, 's a' t. Magyarázta, haſznos jegyzésekkel és egy toldalékkal „a' Vasútakról" megbővítette Vargha János, Dipl. Földmérő, és a' K. Magyar O. Építő Fő-Igazgatásnál Rendſz. Practicáns (4 kőre metſzett Rajztáblákkal) Pesten 1828 P. Trattner J. M. és Károlyi Istv. Könyvny. Intéz." (n. 8. rétben, 1¼ 1/2 árkus.)

Ajánlva vagyon ezen munka Mélt. Gróf Csáky István Úrnak, Ő Ts. K. Felsége Aranykultsos Hivének, a' M. K. Helytartó-Tanáts' Tanátsosának, 's a' t. — Előre botsátotta Vargha Úr Mélt. Ehrensteini Rauchmüller Ferencz K. Tanátsos Úrnak, K. M. O. Száraz- 's Vízi-Épitmények' Fő-Igazgatójának ditséretes, és fontos Ajánlását, úgymint a' ki ezen tárgyban legjobb ítélő-bíró lehet. Ennél fogva mi Vargha Úrnak érdemlett ditséretére egyebet nem mondhatunk, hanem hogy a' mostani iparkodó világ' környűllállásaihoz, a' kereskedés' gyarapodásához képest nem kis haſznot áraſztott hazaſijaira, midőn ezen munkát a' nemzettel megismértette. — Ára 4 f. V. Cz. Találtatik Pesten Eggenberger Könyvárosnál, Budán Bosnyák Könyvkötőnél Nro 81. Piſztóri házban.

(Haſznos Mulatságok Nro 47. Hírdetés 1/2 árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(47.)

Jelentés.

A' Hazánk' bóldogságát tárgyazó

Mezei Gazdák' Barátja

a' reánk következő Új eſztendő' kezdetével, minden okvetetlen, úerővel 's kettőztetett igyekezettel, ismét meg-indúl, 's ſzakadatlanúl kiadódik minden héten kétſzer, a' mint ez már jóval ez előtt bővebben jelentődött. Nincs tehát már egyéb hátra, hanem hogy a' gazdasággal foglalatoskodó, és kedves Hazánk' előlépését 's bóldogúlását nem csak ſzóval kívánó, hanem valóban óhajtó érdemes Hazafiak, ſzámos előfizetéssel esendő lelkes pártfogásokkal abba a' helyheztetésbe tegyék a' kiadót, hogy, forró ſzándéka ſzerént, minél haſznosabb, minél díſzesebb, minél kellemetesebb munkát tehessen áldozatúl a' Haza' óltárára.

Pesth, Dec. 10. 1828.

Angyalffy M. A. m. k.

Híradás.

(1) Folyó December hónapnak 17-dikén reggeli 10 órakor Szabad Királyi Buda Fő Városa Urbarium Hivatalában Sztankovits Mihály Úrnak következendő Fundusai; úgymint: egy ház Tabánban vagy az úgy nevezett Rácz Városban 662 ſzám, és egy hasonló ugyanott 769 ſzám alatt; — tovább: 3/4 5/8 ſzőllő Sashegyen; 3/4 Polgárhegyen; 2/4 Ochsenried = 1/4 7/8 Straſſz = 3/8 Feldrieth nevű hegyen fekvők, nem külömben 8 Láncz vagy is 16 Posonyi mérő alá való ſzántó föld, nyilványos Licitatió utján a' többet igérőknek fognak eladódni. Budán December' 1-ső napján.

Hírdetés.

(1) Tek. Özvegy Kubinyi Láſzlóné Aſſzonynak, Tek. Ns. Somogy Vármegyében helyheztetett négy egymás mellett fekvő Helységekből, és ezekkel ſzintén egy tagban lévő egy Puſztából álló Patai Birtoka, mellynek mind kiterjedését, mind első Classisú termékeny

földjét, mind nevezetes Regale Beneficiumait, mind pedig az eladásra nézve Kanisa körül való kedvező helyheztetését tekintve, eſztendőnként való Árendája, eddig is 10,000 Conventiós értékű forintokat tett, mostantól kezdve Árendába újjonnan kiadandó. Az azt Árendába venni kivánó, bővebb útasitást vehet magának, Contractust is köthet, Szigetváron, vagy magában a' fent ki tett Jóſzágban, T. Pauer György Úrnál, mint a' Tulajdonos Aſſzonyság Meghatalmazottjánál, úgy ſzintén utasitást vehet Pesten, Tabuláris Prókátor T. Várady István Úrnál, a' Sebestyén Piaczon Nro 262.

A' Hazai 's Külföldi Tudósítások' nagy érdemű Olvasójihoz.

A' ditső Magyar Nemzet mindenkor megbizonyította azon nemes nagy lelkűségét, mellyel tsinosodásának, nagyra emelkedésének, fényének eſzközeit ápolgatja, és ápolgatva gyarapítja. Ezen nemes indúlatot tapaſztalni ſzerentsés volt ezen Nemzeti Ujság' Intézete nem tsak a' boldogult megindítójának, és ſzerzőjének éltében, hanem annak elhunyta után is; a' mi abból megtetſzik, hogy az Előfizetők' ſzáma eſztendőről eſztendőre ſzaporodott. — Ezért Nekik méltó, és alázatos Köſzönet!

Midőn tehát most ezen nemzeti Ujságnak jövő 1829-dik fél eſztendei folytatásáról jelentést teſzünk, olly bizodalommal ſzóllítjuk-meg a' tiſztelt Olvasókat, hogy eddig tapaſztalt jó indúlatjokat tőlünk meg ne vonják; és hogy a' nyomtatványok' ſzámát ahoz lehessen ſzabni, Ujság-leveleinket jókor megrendelni méltóztassanak. Ezen bizodalmat annál bátrabbak vagyunk reményli, minthogy az Ujságot a' maga mivoltában, külső, és belső minéműségében megtartani, sőt, a' mennyire lehet, tökélletesíteni tellyes igyekezetünk leſzen. — A' hazai dolgoknak, kivált mellyek a' Közönséget érdeklik, első helyet engedünk, mellyeknek idein-korán való velünk közlésére ezennel bizodalmasan megkérjük az érdemes Hazafiakat; — a' külföldi nevezetesebb történeteket, orſzágos változásokat, háborús dolgokat az értelmes Hazafinak tudni, nem tsak ſzép, hanem ſzükséges is. Társaságos életet élünk; a' Nemzetek egymással, mint a' láncz-ſzemek, egybe vannak kötve, 's egymásba vagy egyenes, vagy mellékes befolyások vagyon; azon Külföldi jelesebb dolgokat is érdemes Olvasóinkkal értelmes, és tiſzta, — ha bőven nem lehet, velős — előadásban megismértetni kötelességünk.

Ditső Nemzet! Olly idő ponton állunk, mellyből a' legélesebb ſzemű Politikus is tsak sokféle ſzövevényt, a' dolgoknak öſzvebonyolodását, de semmi véget nem lát. Az idő nagyon nehézkes, tsak a' jövendő mutatja-meg, mit fog ſzülni. Várjuk-el.

Ujság-leveleinkhez járulnak a' Haſznos Mulatságok, mellyek hogy nevöknek megfeleljenek, azon lenni el nem mulatjuk. Ezeknek tárgyai: Versek, Dallok, Hazai Literatúra, Szép Mesterségek, Terméſzet-Tudomány, Kézi Mesterségek, Házi 's Mezei Gazdálkodás, Terméſzet, 's Mesterségbeli Ritkaságok, Nemzeti Szokások, régi Épületek, Historiai, Geographiai, Statistikai Jegyzések, Külömbféle Értekezések, elmés Apróságok, és Mesék, vagy Rejtett ſzavak. — Az Ujság-levelek mellé vannak még ragaſztva külömbféle Hírdetések.

Továbbá a' bévett ſzokás ſzerént eſztendőnként egyegy új Mappával kedveskedünk a' tiſztelt Olvasóinknak. Most a' Dánia, Sveczia, és Norvégia Mappája kéſzül. — Az eddig kijött Magyar Atlásnak 8 darabjával ſzolgálhatunk eggyenként 20 kr. ezüstben.

Az Ujságnak előfizetési ára ezután is megmarad fél eſztendőre 10 for. V. Cz. Postán küldve; itt pedig Pesten, és Budán 8 for. boriték nélkül, azzal 9 for. — Kiadatik hetenként kétſzer Szerdán, és Szombaton; az Ujság egy-egy árkus, a' Haſznos Mulatságok 1/2 árkus.

Ezennel bizodalmasan megkérettetnek a' Ts. Kir. Posta-Mester, és Expeditor Urak, hogy a' Felséges Aerarium' haſznát is kötelességök ſzerént tekintvén, a' ſzokott 11-dik gratis Ujság' jutalma mellett az Előfizető Urak' neveit, characztereiknek hibátlan feljegyzésével eggyütt megjelenteni, 's a' letett előfizetési dijt elküldeni, valamint a' netalán esendő tévedést a' megigazítás végett jókor tudtunkra adni ne terheltessenek.

Egyſzer'smind tudtokra adom az érdemes Olvasóknak, hogy az Ujság' ſzerkeztetését viſzi Kováts Tamás Úr, a' Philosophiának, és Törvényeknek Doctora, úgymint a' ki bóldogult Férjemnek éltében is három eſztendőnél tovább, mint Segéd, munkálkodott benne.

Pesten Nov. 26-dikán 1828.

Kultsár Istvánné.
a' Hatvani utſzában Nro 542.

Budai Lotteria.

Kará on Hava 6-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

67. 41. 52. 6. 17.

A' Pápai Ts. 's Kir. privilegiált

Kő-edény Fabrikának

ſzerentséje vagyon alázatosan jelenteni: hogy folyó eſztendei December 1-ső napja békövetkezésével kéſzitményeinek betsét a' legillendőbb, 's egyſzer'smind kiſzabott árra ujjolag leſzállította; azt is köz hírré tévén, hogy fabrikált ſzereit úgy megjobbította, hogy azok minden illyenféle hazai kéſzítmények közt, nem tsak belső tulajdonságokra nézve legerősebbek, hanem külső formájokra, 's festésekre nézve is, a' porczelán edényekhez hasonlítván, legtiſztábbak, tudni illik festve vannak fejér, és kék virágokra, kék karimákra, rózsákra, elſzórt külömbféle ſzínű virágokra 's a' t. Mellynél fogva valamint eddig úgy ennek utánna is alázatosan ajánlja magát.

Azt is köz tudományúl adja, hogy a' nagyobb ſzámmal vásárló Uraknak bizonyos Procentumot is elengedni kéſz. Külömben mély Tiſztelete mellett a' nagy érdemű Publikumnak jelenti hogy az új kéſzitményei közül több rendbéli edény-által-ſzállitások (Transporte) már kéznél is vagynak; mellyeket Pesten a' fabrika fő lerakó-helyében a' Nagy Hid utſzában, Kemnitzer házában a' Teátrom épületének általellenébe minden órában találhatni.

Egy Pozsonyi Mérő Gabonának piaczi folyó árra Váltó-Czédulában:

1828. November.	Tiszta-Búza		Kétszeres		Rozs		Árpa		Zab		Kukoricza	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
30-kán Aradon	5	15	3	45	3	18	1	45	1	45	2	—
29-kén Baján	4	50	3	40	3	10	2	15	1	50	2	10
30-kán Debreczenben	6	21	4	7	3	5	2	35	1	43	2	7
15-kén Fiumében	12	5	—	—	—	—	—	—	3	45	8	20
30-kán Győrött	6	24	5	3	2	10	5	—	2	23	3	18
30-kán Veszprémben	5	15	5	45	3	30	2	45	2	—	2	45
30-kán Mosonyban	8	10	5	—	4	45	3	30	2	30	4	—

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(48.)

Pesten, Szombaton, Karátson Hava 13-dik napján 1828.

Szem.

Nintsen drágább kints a' szemnél; tömlecz az élet
E' nélkül; inkább megszünök élni vakon.
Mégis adódnak elő esetek, mellyekben az áldott
Jámbor férj így szóll: Vajha ne volna szemem!

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáſz. Kir. Felsége méltóztatott az Erdély-orſzági Királyi Táblánál megüresedett két Itélőmesteri hivatalra Méltóságos Nagy-Barcsai Barcsay János Urat, eddig ugyan azon Kir. Törvényſzéknek ſzám-felett volt Tábla-Bíráját; — és Mélt. Szőts Albert Urat, eddig volt Ns. Kolos Vármegyei Fő-Szolga-Bírót, kegyelmesen kinevezni.

Ő Ts. K. Felsége Peska Jósef Urat, a' N. M. Magyar K. Udvari Kamarának Expeditiói hivatalánál ſzolgált Cancellistát, 40 eſztendőnél tovább viselt ſzolgálatjára nézve, nyugodalomra tenni méltóztatott.

A' N. M. Magyar Kir. Udv. Kamara a' maga fizető hivatalában a' Dragotinich Mihály Úrnak Kaſzſza-Tiſztté lett előmozdítása által megüresedett Accessistai hivatalra Szerenkay Antal Urat, eddig volt fizetéses Practicánst mozdította.

(Második Félesztendő 1828.)

Hiteles tudósításokból értjük, hogy édes Hazánknak több Megyéiben, nevezetesen Trentsinben, Nyitrában, 's több felső Vármegyékben, sőt Szolnok körül is, a' marhadög sok károkat okoz a' gazdáknak. Ezen dögleletes nyavalyát, a' mint értjük, Lengyel Orſzágból hozták bé Magyar Orſzágnak felső réſzeibe, és a' marha-közösülés által úgy terjedett több alsó vidékekre is.

Pest és Buda között a' hajó-hídat 10-dikén reggel kiſzedték. A' minap esett sok hó már majd mind elolvadott. Az idő folyvást lágy.

OLASZ ORSZÁG.

Ilona Oroſz Nagy-Herczegné Romába érkezvén, Nov. 25-dikán a' Szent Atyát a' Vatikánumban meglátogatta. — A' Burkus Korona-Herczeg még November 21-dikén viſſzatért Nápolyból Romába.

November 17-dikén Silen, és Marsouin Franczia briggek Anconába érkeztek. Ezek arra vannak

)(

rendeltetve, hogy a' levelezés' dolgában Móreába ſzolgálatot tegyenek.

NAGY BRITANNIA.

A' Hamburgi Börsen-Liste nevű Ujság (Marſzelyből írt levél ſzerént) illy tudósítást közöl, melly Málta ſzigetéről Oct. 27. költ: „A' Máltai Fő Helytartó a' múlt h. 28-dikán költ Proclamatiójánál fogva a' marha kivitelét a' confiscatió büntetése alatt megtiltotta. — Oct. 25-dikán Maltából a' Dardanellák bézárására rendelt Oroſz hajós tsoport a' tengerre indúlt, melly Fére Champenoise línea-hajóból, Ricord Admirális' záſzlója lévén rajta, ismét Emanuel línea-hajóból, Maria, és Olga fregatákból, Ochta briggből, és Sukum-Kale ſzállító-hajóból áll. Három nappal később Alexandra brigg is kiindúlt. (Tudva van, hogy ezen hajók még Oct. 28-dikán is az ellenkező ſzelek miatt a' ſzigettől meſſze el nem távozhattak). — Oct. 9-dikén érkezett Ibrahim Basa a' második hajós oſztállyal Móreából Alexandriába. Az attyával való öſzvejövetel nyilván történt. Ibrahim eleibe lépék az attyának, és le hajla, hogy lábát, vagy ruhája' ſzélét megtsókolja; de azt Mehemed ellenzé, neki kezét nyujtván. Ibrahim azt megkapván, háromſzor vivé ſzájához; azután a' Diván legſzélső végére leűle. Kevés idő múlva egy másik ſzobába mene, hol az Udvari Tiſztviselők' ſzerentse-kívánásait megérkezése eránt elfogadá. Mind a' két Basa (az atya és fiu) rövid napok alatt Kairóba ſzándékozott menni. A' búza, és bab Alexandriában mostanság nagyon megdrágult, noha a' Nilus áradása olly nagy volt, hogy bő aratást igérne jövendőre, melly által a' közönséges tárakban lévő kéſzségeken elébb lehet adni. — Az ide való vám-Igazgatónak előterjeſztésére a' Finanez-Minister azt rendelte, hogy a' közép tenger-parti borokat, mellyeket tsak azért viſznek oda a hajók, hogy üresen ne járjanak, és hogy a' borok a' tengeri úton megjobbúljanak, minden vám nélkűl ſzabad bévinni, ha az elindúlásnál kettős edénybe tétetnek, mellyek közűl a' belső gipſzel, a' külső a' vám miatt ónnal tsináltatik bé.

Az Angol Király folyvást a' Windsori váráljan lévő kis házában lakott, és még nem ſzállott bé az új kastélyba, noha ſzobái már Nov. 24-dikére el voltak kéſzítve, és a' béköltözés meg volt határozva. Külömben azon örvendező tiſztelkedéseket, mellyeket a' Windsori lakosok akartak tenni az ő béköltözésének díſzesítésére, már előre elmellőzte.

A' Birmánok már tellyesen lefizették a' nyakokra vetett hadi adót; és úgy látſzik, hogy a' békeség fenmaradása tulsó Indiában Bengalára nézve tellyes bátorságba van helyheztetve.

A' Dublini Kathol. Eggyesületnek Nov. 20-dikán tartott utólsó gyűlésében jelen voltak: Marquis Cianricarde (Canning' veje),

Pückler-Muskau Hg., és Lord Seymour (Somerset Herczeg' fia). O' Gorman Úr azt jelenté: hogy Clare Grófságban egy Braunsveigi Klubnak öſzveſzerkeztetése nem állhatott lábra, minthogy a' nevezetesebb birtokosok semmit sem akartak róla tudni. O' Connell Úr azt mondá, hogy a' Braunsveigi Klubbok abban legroſſzabbak, hogy a' népet felingerlik. Ugyan aznap O' Connell Úr audientián volt a' Lord Lieutenantnál, Anglesea Marquinál, ki őtet felette udvariasan fogadta, és nagyon figyelmezett azon emlékeztető irásra, mellyet a' Clarei lakosok' nevében Blanei Lord ellen, és más előljáró ſzemélyek ellen béadott. Monaghanban is (Ulster Grófságban) a' Katholikusok ellen törvénytelenségeket követtek-el, mellyek az Orſzáglóſzéknek értésére estek. Lawleſz Úr ezen esetre nézve azt mondá: hogy ő nem áll reá a' fegyvereknek minden feltétel nélkűl való kiadására; valameddig a' törvény (law) az Orangistáknak a' fegyvert megengedi, mind addig „Lawleſz" is a' paraſztoknak azt tanátsolja. O' Connell Úr még is azon megjegyzést tevé, hogy az törvénytelen dolog legyen. Végre l' Estrangé Úr egy tudósítást olvasa fel a' Protestánsok által eltsapott tselédek' felsegélléséről.

FRANCZIA ORSZÁG.

Augustus végétől fogva Octob. végéig az Alsó Seine Departamentbe, a' Dieppei, Havrei, és Roueni kikötőhelyeken által 15 milliom kilogramma (300,000 mázsa) idegen gabonát, vagy liſztet vittek-bé.

Fabvier Obester Görög Orſzágba vett útjában Nov. 26-dikán Lyonba érkezett; és Toulonban fog hajóra ſzállani.

Nov. 26-dikán magános audientián elfogadá a' Király az Odeſzſzából viſſza-érkezett Mortemart Herczeget.

A' Moniteur Nov. 25-dikén így ír: „Martignac Vice-Gróf Úr, a' belső dolgok' Ministere a' Felírások és Szép-mesterségek Királyi tudományos Akademiájához levelet írt, és azt felſzóllította: hogy olly Tudósokat, és Művéſzeket válaſſzon, kik a' Móreába való menetelre elſzánják magokat, hogy ezen historiai tartományt, a' Franczia hadi sereg' oltalma alatt kifürkéſſzék. Az elmenendő ſzemélyek' ſzáma nem lehet nagy, de olly útasítást kell adni, hogy ezen expeditio kimenetele ollyan tellyes, és kedvező legyen, a' millyent azon nagy buzgóságú, és értelmű férjfiaktól lehet várni, kikre ezen tiſztességes dolog leſzen bízva." — A' Moniteur ezt is írja: Achmed-Bei, ki Navarintól le Loiret Királyi briggen Toulonba érkezett, az Egyiptomi tengeri seregnek Nagy-Admirálisa volt. Nem tudni, mi okból jött ide. Már Nov. 4-dikén látták az ő fiát, ki előtte érkezett ide, azon nevezetes bálban, mellyet Jákób Admirális, a' Touloni tengeri Fő Tiſzt, adott a' Király' neve napján.

)(*

A' Messager des Chambres így ſzóll: „Brestben 25 ſzolgálatra való línea-hajónk vagyon, mellyek közül hat három-fedelű, és négy 80, vagy 90 ágyús; továbbá 7 fregátánk, 7 korvettünk, és 5 briggünk."

SPANYOL ORSZÁG.

A' Moniteur Nov. 17-dikén költ Madriti levelet közöl, mellynek ez az értelme: „Tegnap előtt Dona Mária-Luiza-Carlotta K. Hg. Aſſzony, Don Francisco de Paula K. Hg. hitvese, és a' Berry Herczegné' testvére, még az Operában volt. Ennél fogva másnap reggel álmélkodva értették, hogy az Infansné reggel 5 órakor 10 minutumkor egy Herczeg-aſſzonyt ſzült. A' ſzűlés olly hírtelen történt, hogy némelly fő ſzemélyek, kik hivatalosok voltak, hogy jelen legyenek a' ſzűlésnél, későn érkeztek. A' kisdedet még az nap Don Carlos K. Hg. a' kereſztelő-víz alá tartotta, és Mária Terésa Karolina nevet kapott. A' Fels. Anya legjobb egésségben vagyon. Az ő ſzerentsés, és hamarságos ſzülése a' fő Város' lakosiban legnagyobb örömet gerjeſztett, minthogy a' Hg. aſſzony, leereſzkedése végett, igen nagy kedvességben vagyon. — Ő Felsége a' Király ezen eſztendőnek első nyolcz hónapjában 242 Reált oſztatott ki magános erſzényéből a' ſzegény familiák között, és 86,000 Reált a' ſzűk jövedelmű templomokra."

Továbbá a' Moniteur illy levelet közöl, melly Gibraltárból Nov. 10-dikén költ: „A' betegek ſzáma mostanság itt nem megyen többre 569-nél; és az utólsó három nap alatt tsak 46-on haltak meg. A' levegő az idő haladtával igen meghidegedett, és az által a' nyavalya megkissebbedett. — Sir Don György Kormányozónk is beteg; de reménylyük, hogy az ő betegsége nem leſz veſzedelmes. A' mostani környűlállások közt az ő halála valóságos ſzerentsétlenség volna a' város' lakosaira nézve. Don Aſſzonyság az ügyefogyott familiák' felsegéllésére kezdett gyüjtögetésben 100 piaſzterrel adakozott.— Nagy örömmel értjük, hogy Londonban nem rég a' jótévő kegyes ſzemélyek gyűlést tartottak olly ſzándékból, hogy ezen Város' ſzegény, és elnyomorodott familiájinak ſzámára segedelem-pénzt gyüjtsenek."

AMERIKA.

Mexikó. — Gomez Pedraza Grlis, eddig volt Hadi Minister, Mexikó Respublikának Praesidensévé válaſztatott. A' Város, és a' tartomány nagy zavarodásban volt. Vera-Cruzból Sept. 15-dikén írják: hogy 12 Státus közül kilencz mellette, és tsak négy voksolt Guerrero Generális mellett. Santa Ana Grlis 4 vagy 500 emberrel Jalapából elindúlt volt, hogy barátjának Guerrero Grlisnak, támogatására addig is Perote erősséget elfoglalja. A' Mexikói Eggyesűlet (Unio) 19 Státusból áll, és egy más tudósítás ſzerént 12 Pedraza, és három Guerrero' réſzére adott voksot. Mexikó Státusban pedig

a' Pedraza' voksai Guerreroéhoz képest úgy voltak, mint 11: 10-hez. A' Vera-Cruzi Törvényſzerző test Sta. Ana Grlist letette a' Helytartóságból, és helyébe Mora Grlist nevezte; Sta. Ana minden czivódás nélkűl letette hivatalát, de törvényes megvizsgáltatást kivánt. — Vera-Cruzból Aug. 14-dikéig terjedő egyenes tudósítások megvalósítják, hogy Porter Commodor záſzlóját levette Congresso línea-hajóról, és legényeit elbotsátotta, az Orſzáglóſzék' parantsolatját bé nem várván, mert semmiként sem kaphatott tőle pénzt a' katonák' fizetésére.

Kolumbia. — A' Kolumbiai Orſzáglóſzék, Buchet Martigny Úrnak, Bogotában lévő Franczia Fő-Consulnak előterjeſztéseire, két Végzést adott-ki, mellyek a' tengeri kereskedésre nézve igen fontosok. Az első által a' tengeri Tiſztv.selőknek megparantsoltatott, hogy a' tengeri fogdosásra (rablásra) meghatalmazó levelek' kiadását ſzüntessékmeg; és a' künn lévő rabló hajókat hijják-viſſza, míg a' mostan keletben lévő Fogdosás' Rendelése úgy meg nem változtattatik, hogy az által a' fogdosó hajók meggátoltassanak, ne hogy a' neutrális hajókat is bántsák. A' második, melly az elsőnek toldalék-réſzét teſzi, megtiltja a' Kolumbiai fogdosó hajóknak, hogy a' neutrális hajókat, mellyek meg nem ismérik eddig a' Respublikának azon megállapított alap-törvényét, „— hogy a' záſzló nem oltalmazza a' portékát" — azon ſzín alatt le ne tartóztassák, vagy el ne vegyék, hogy azokon az ellenségnek portékája volna."

A' Globe és Traveller illy jelentést teſzen a' Mexikói lázadásról: „Vera-Cruzból Oct. 1-ső napjáig, Mexikóból Sept. 25-dikéig terjedő Ujságokat vettünk. (tehát későbbi, mint az előbbeniek) Santa Ana Grlis, és Gomez Obester, az ő barátja, az Orſzáglóſzék ellen felzendültek, és már sok kitsapongást követtek-el. Santa Ana magát Vera-Cruz tartományának Kormányozójává tette, hol már az Orſzáglóſzék seregéből több Tiſzteket, és katonákat megöletett. Santa Anának 2—3000 katonája vagyon. Perotét, Mexikó, és Vera-Cruz között eső erősséget, elfoglalta. Több tsaták is estek, 's azt mondják, hogy a' támadók győztek. Azonban nem látſzik, hogy Santa Ana a' régi Orſzáglás mellett fogna; sőt nem lehetlen, hogy most, midőn Havannahban olly nagyok a' kéſzűletek, ezen mozdúlás a' régi Spanyol Orſzág' Ágenseinek eggyetértésével történt. A' Vera-Cruzi Ujság egy Proclamatiót hírdet, mellyben Puebla kerűletnek minden lakosai felſzóllíttatnak, hogy hazájok eránt hívek maradjanak, és Santa Ana' intselkedéseire ne hallgassanak. Mexikó városából írják, hogy az Orſzáglóſzék kénſzerítve 300,000 dollárt vett fel költsön. A' Congressusnak egy Végzése Santa-Anát hazaárúlónak hírdeti, és minden lázadóknak, kivévén a' Főt, megkegyelmezést igér. 5000 ember indúlt Perote ellen. Minden módon azon eről-

ködnek, hogy ezen lázadást elnyomják. Porter Commodor a' tengeri katonáit, és a' hajókról az ágyúkat, Vera-Cruz' védelmezésére, a' szárazra szállította. Sta. Ana Proclamátiót is adott ki.

Éjszak-Amerikai Eggyesült Státusok. — A' National-Intelligencer szerént Adams Úrnak már 112 voksa vagyon, Jackson Grlisnak pedig tsak 70 a' Praesidensi fő hivatalra. New-York, Virginia, és Illinois, mellyek eggyütt 51 voksot adnak, igen hihetőképpen Adams' részén vannak, Éjszaki-Karolina, és Marylandnak eggyetlen egy voksa Jackson mellett, ki e' szerént tsak 86 voksot nyerne.

A' Gazette de France Havre-ből Nov. 26-dikán költ tudósítás szerént így ír: A' maide érkezett Amerikai posta-hajó New-Yorkból Nov. 5-dikéig terjedő tudósításokat hozott. Ezen Város' Ujság-levelei majd egyebet nem foglalnak magokban a' közelgető Praesidensi válaszтásról való vitatásoknál. Ezen kérdés általján fogva elég fontos az eggyesült Státusokra nézve; tsak azon megjegyzést teszük: hogy az indúlatosság a' tsendes okosság' helyét gyakran elfoglalja; és hogy néha a' heves részre-hajló beszéd az igazság' nevét bitangolja.

Brazilia, és Buenos-Ayres. — A' Londoni Courier szerént Biddle Commodor Nov. 5-dikén Brazilia, és Buenos-Ayres között béke-kötésnek egy mássával érkezett New-Yorkba. A' kötés' végrehajtásában legnagyobb nehézségnek tartják azon kármentés gyanánt szolgáló summát, mellyet Banda-Orientálért Buenos-Ayres Braziliának fizetni tartoznék. Nem lehet tudni, honnét szedi öszve Buenos-Ayres ezen summát.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápoly, Nov. 3-dikán. — A' Szultánról azt állítják, hogy ő nyilván kimondotta volna feltett szándékát Várnának visszafoglaltatása eránt, és hogy az új Nagy-Vezérnek kiadta a' parantsolatot, hogy akármibe kerüljön is, Várnát megvegye. Némelly alkalmatossággal így kiáltott fel a' Szultán: „Egy Mozlimnak sem szabad addig aludni, míg Várna meg nem hódittatik, és míg a' Birodalomra kent motsok le nem mosattatik." Az utólsó napokban innét elindúlt seregek mind Várna felé tartanak. — A' most kineveztetett új Kapudán Basa, Achmet Bei, még 11 esztendő előtt Varga volt, de midőn későbben Galatában tisztséget viselne, az igazság szeretete által a' közönséges bizodalmat megnyerte; helyébe most Ali Bei tétetett Galatába Nazirnak. — A' fő Város 5 hónapra meg van rakva eleséggel; azért a' Dardanellák' bézárásától mostanság nem igen félnek. — Resid Basa (Attikába) segítséget kapott, mert attól tartottak, hogy a' Francziák Negroponte felé nyomúlnak. Az utólsó napokban többször tartottak Diván-gyülést, mellyekre a' békét ohajtó felekezet adott alkalmatosságot; de a' Szultán elhatározta magát a' háborúra,

és a' történetek' folyamatját a' sorsra bízza.

Az Oroſzok veſzteségéről Sziliſztriánál még semmi hivatalos tudósításunk sints; a' magános levelek többnyire nagyitva adják elő; annyi bizonyos, hogy sokat kellett az Oroſznak veſztenie.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Moniteur Nov. 30-dikán illy tudósításokat közöl, mellyek Móreából érkeztek: „Tegnap Párisba Maison Generálistól Nov. 9-diki hivatalos tudósításokat hoztak. A' Generális azon seregeknek egy réſzét, mellyek Móreá erősség ellen munkálkodtak, Navarinba, és Modonba viſſzavezette. A' hadi oſztálynak egésségbeli állapotja jobbra kezd fordúlni, és reménylik, hogy November hónapnak levegői hűvessége sokkal kedvezőbb leſz. Külömben nem ok nélkűl gyaníthatni, hogy a' betegek' ſzáma leginkább az által ſzaporodott, hogy nehány Regementek az Egyiptomiak' elmenetele előtt Navarin körűl a' ſzabadon táborozni kéntelenek voltak. Ezen ok már megſzünt, és a' Városokba, 's bódékba való béſzállás egy réſzből a' levegő ártalma ellen őket oltalmazni fogja. Egyébaránt a' hadi Ministerhez érkezett lajstromból kitetſzik: hogy az egéſz oſztályban Nov. 1-ső napján még 800 beteg volt, de a' kik mind harmad napos hideglelősök voltak, és ezen nyavalya nem volt olly veſzedelmes terméſzetű, mint eleinte mutatta magát. Az oſztály, mióta Toulonból elindúlt, 252 embert veſztett. A' sereg' élelme folyvást igen rendesen kijár, és jövendőre nézve is gondoskodtak már róla. Olaſz Orſzágból ſzámos vágó marhák érkezvén (miért nem lehetne Fiuméből is oda eleséget, 's marhát vinni?), az utólsó hónapban rendſzerént friſs, és jóféle húst adhattak a' katonáknak. A' legények naponként két portió bort kaptak; és mindenféléknek köztök való kioſztásával tellyesen meglehetnek elégedve. A' katona-lovak, ſzekeres-lovak, öſzvérek, 's a' t. még eddig nem veſztek; az árpa, zab, ſzalma, ſzéna, mellyet réſzint magokkal vittek, réſzint később kaptak, az ezen tartományban találtató vékony takarmánnyal eggyütt, elegendő azon marhák' tartására.

Tudományos Dolgok.

3.) „Codex Diplomaticus Hungariae Ecclesiasticus ac Civilis. — Studio et opera Georgii Fejér Bibliothecarii Regii. — Tomus Primus. — Budae Typis Typogr. Reg. Univers. Ung. 1829." (in 8-vo maj. pagg. 490.)

Imé tehát bétellyesedésbe indúlt azon buzgó ohajtásunk, hogy Tudományos körünknek ezen tetemes hézagja egy ahoz értő kéz által kipótoltassék. A' minap (a' 29-dik ſzámú Ujság-levelünk végén) ſzerentsések valánk a' Szerző Úrnak azon könyvét a' Nemzettel megismértetnünk, melly a' 104-dik eſztendőtől fogva (Kr. ſzül. után) egéſzen az 1301-íg terjedő, és Magyar Orſzág'

állapotját illető Oklevelek' lajstromát, és azoknak rövid tárgyát adja elő; most pedig a' Gyüjteménynek ezen első Kötete ugyan-azon időszakaszon kezdvén, az Okleveleket magok eredetiségökben 1094-dik esztendeig közli, meg toldván még négy nevezetessel, mellyekről akkor nem volt említés. A' könyv' elejébe van botsátva, az Olvasóhoz intézett Elő-beszéd gyanánt, ezen birodalom', és az ebben megszállott külömbféle régi Nemzetek állapotjának rövid rajzolatja, a' czélhoz mérsékelve. — A' nagy tudományú, és a' feltett czélra bő ismeretekkel felkészült Szerző Úr, — mint a' Régiségek' literaturai Templomának felavatott Papja, — nagy maga feláldozásával, fáradhatatlan szorgalommal dúlja-fel a' közönséges, és magános levél- és könyv-tárakat, hogy a' Nemzetünk történeteit érdeklő, és azok' homályára fényt hárító Okleveleket, mint a' Magyar Historiának annyi kintseit, az idő-rende szerént egy tsomóba gyüttse, 's a' Nemes Nemzetet ezen drága Gyüjteménnyel megajándékozza. De tsak akkor lesz ezen munka maradandó betsű, ha ohajtott tökélletes végre jutand; ez tetemes költségekkel járván, a' buzgó, és hazájok' derülését ohajtó hazafiak' részvétele, pártfogása nélkül meg nem eshetik. Ohajtjuk, hogy sem a' mód', sem az erő fogyatkozása, sem egyéb kedvetlen környülállás a' derék Szerző Urat ezen hasznos, de egyszer'smind temérdek munkának végrehajtásában megne gátolja!!

4.) „Tudományos Gyüjtemény 1828. — XI. Kötet. 12-dik esztendei Folyamat, 's a' t."

A' Tudományok' terjesztésére, a' Nemzet' tsinosodásának előmozdítására eredeti intézeténél fogva szolgáló Tudományos Gyüjtemény T. Vörösmarty Mihály Úrnak szerkeztetése, és T. Károlyi István Úrnak költséges iparkodása mellett, a' hozzá járúló „Koszorú" név alatt ismeretes toldalékkal eggyütt folyvást virágzik; a' mi ezen XI. Kötetnek foglalatjából is kitetszik, mellyben derék eredeti hat Értekezés találtatik, egyéb tárgyakkal eggyütt. Ebben a' T. Redactio méltán első helyet engedett egy Értekezésnek „a' Magyar nyelvben lábra kapni kezdő újabb Irás-módjáról", melly D. J. név-betűkkel van megjegyezve, de a' melly a' Redactiónak éles észrevételeit el nem kerülte.

Tudósítás.

A' magokat jelentett Urak a' „Codex Diplomaticus Hungariae Universalis" nevezetű Könyvnek kijött 31 ívnyi első kötetét 1 forint 35 kr. pengő pénzben elvitetni ne terheltessenek.

A' Szerző.

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(48.)

Jelentés
a' Tudományos Gyüjteménynek
1829dik esztendei Folytatásáról.

Midőn a' TUDOMÁNYOS GYÜJTEMÉNY' Tizenharmad évi Folytatását jelentjük, már sokkal ösmeretesebb a' Nemzet előtt, hogy sem hoſſzas ajánlatokra ſzüksége volna. Ha a' Tudományos Gyüjtemény' tizenkét eſztendős pályája' folytában valamit derített a' nemzeti nyelven, ha nevelője volt serdülő elméknek, ha — a' mi tagadhatatlan — az olvasási csüggedező kedvet első éveiben majd egyedűl tartotta fenn, már ez által is annyira ajánltathatik, hogy biztos remény maradván nevekedhető tökélyesedése felől, minél nagyobb réſzvételre méltán ſzámot tarthat.

A' mit még említenünk kell, előſzör azon kérelem az Olvasókhoz, hogy környülállásainkhoz mérjék a' közlött, 's közlendő darabokról itéleteiket, 's annak meggondolásához, hogy írók hiával vagyunk; másodſzor a' búzgó Hazafiakhoz, kik eddig munkáš réſzt vettek a' Tudományos Gyüjteményben, sőt mindazokhoz, kik előmenetünket lelkesen ohajtják, réſzint ſzíves köſzönet a' már közlöttekért, réſzint felſzólítás, hogy munkáikat tőlünk meg ne vonják. Ha az elmék, kikben a' tehetség vagy ſzúnyad, vagy henyél, munkára serkennek, mi bőség áradhat ránk mind abból, a' minek most ſzűke miatt akadozunk? Az éjſzaki Amerikába vándorlott Németeknek 28 újságaik vannak, mi olly régi lakói Europa' boldog vidékének, 's nem is olly csekély ſzámuak, hogy azokat legalább is háromſzorta fölűl ne haladnók, mi Magyarok egyedűl maradnánk-e a' többi világtól olly hátra, hogy mindöſſze is öt hat időſzaki irást fenn nem tarthatnánk? Mert végre is ki fog vádoltatni, ha Folyóirásaink vagy egéſzen megſzünnek, vagy aljasodnak? Bizonyosan nem más, mint a' Nemzet: a' Nemzetből kell az iróknak előállani, a' Nemzetből az Olvasóknak is, 's akár az irók ſzűke, 's hibái miatt fogyjanak meg az Olvasók, akár az Olvasók' hideg réſzvétlensége miatt csüggedjenek az irók mind ezen különb-

ség a' dolgon nem segít, ha csak az együtt, és öſſze dolgozásnak, az Irók 's Olvasók kölcsönös réſzvételének ſzükséges gondolatját nem kelti föl bennünk, hogy az által a' Nemzetről a' ſzégyen és homály elhárítassék. Talán nem csalódunk, ha véljük, hogy az idő ezt a' ſzükséges gondolatot már érlelni kezdi, 's e' kedvező pillantatban legyen ſzabad a' Tudományos Gyüjteményre nézve is reménylenünk, hogy mind az Olvasók, mind az Irók réſzéről pártfogókat lelend.

Nagysága, elrendelése a' Tudományos Gyüjteménynek és a' vele járó „Koſzorú," vagy Szép Literaturai Ajandéknak ezentúl is meg marad t. i. a' Tud. Gyüjteményből 12. kötet, (két rézre metſzet képpel) és a' koſzorúból 1 Kötet 's igy öſſzesen 108 árkus n. 8. rétben borítékkal egy eſztendő alatt fog megjelenni.

Előfizetni lehet a' Kiadóknál, Petrózai Trattner Jánoš M. és Károlyi Istvánnál Pesten, vagy a' Cs. Kir. Posta Hivataloknál, nem külömben azon buzgó Hazafiaknál is a' kik az előfizetést eddig is beſzedni méltóztattak.

Az előfizetés egéſz eſztendőre Postán 18 for. V. Czéd. (és nem több) mivel mind a' Felséges Aerarium' posta-portója mind pedig a' Cs. K. Posta Hivataloknak úgy neveztetni ſzokott emolumentuma Budán és Pesten fizettetnek le. Helyben pedig, vagy a' ki alkalmatosság által viteti el a' köteteket, 14 for. V. Czéd. Egyſzer'smind arra is figyelmessé teſzik a' kiadók a' T. T. Olvasó Közönséget, hogy ha valamelly kötet rendesen kézhez nem jőne, arról annak idejében hírt adni méltóztassanak, hogy a' hibát helyre lehessen hozni.

Költ Pesten, Decemb. 10. 1828.

Petrózai Trattner Ján. M.
és
Károlyi István
Kiadók.

Vörösmarty Mihál
Redactor.

Trattner és Károlyi Typographiájában megjelent:

Ujj Testamentom, az az a' mi Urunk Jézus Kriſztusnak ujj Szövettsége. Magyar nyelvre fordította Károli Gáspár. Gyönyörü ſzép nyomtatással, 8-ad rét 1829. kötetlen 50. kr. ezüst pénzben.

Gazdasági Regulátziók' Tüköre, irta Udvardy János 1 for. ezüst p.

Kún Regék, Új Péter által 30 kr.

Nagyváthy J. Magyar Gazda Aſſzony 36 kr. — Magyar Gazda Tiſzt 48 kr. — Practicus Tenyéſztető 48 kr. — Practicus Termeſztő 1 for.

Sententiae in Exc. Curia Regia Termino S. Martini 1828. latae 1 f. 30 xr.

Döbrentei G. Yorick és Eliza Levelei Angolyból. 40 kr.

A' Neologia Rostálgatása 30 kr. — Kis János Juvenalis Szatirái. 36 kr.

Prandtner J.

Ezüstmives a' Kígyó útszában az ezüst Koronánál ajánlja magát, és szokott ezüst készitményeit mellyek részszerént itt, részszerént Bétsben a' legékesebb módon készültek, és különösen szolgálhatnak:

Karátsonyi, és Új-esztendei Ajándékúl,

melly ezüst az 1818-dik esztendőben szabott próba-határozás által a' Bétsi 13 latos próbához hasonlóvá tétetett; egyszer'smind az ezüst valódiságáról kezeskedik a' fent nevezett. — A' Bétsi portékákra téendő rendeléseket, a' legnagyobb pontossággal, és serénységgel minél elébb tellyesíteni fogja; noha ugyan az ezüst finomságára nézve az ide valónál nem elébb való, mindazonáltal (a' Ts Kir. Austriai Tartománybéli Kormányszéknek 1824 Aprilis 1-sö napján költ Rendelésénél fogva) egy lat 15 valtó xral drágábban jön.

A' fent érintett tárgyak' Készitője tellyes erejéből azon lesz, hogy ezüst szereinek elkészitésében a' tisztaság, és jó izlés által kinek kinek bizodalmát megérdemelhesse; mellyben az ő Szülöi is számos esztendőkig részesülni szerentsések voltak.

Pesten December 14-dikén 1828.

Oxigenált Só-Savany,

vagy is úgy nevezett Chlorkalk, melly igen hasznos a' levegő tisztitására, a' ragadós nyavalyák, marha-dög, 's a't. ellen; továbbá mindenféle papiros nemeknek, gyapjú szöveteknek, fonalaknak, 's a't. hamarább, bizonyosabb, egyszerűbb, és oltsóbb megfejérítésére szolgál, találtatik fontja 24 kr. ezüstben Steinbach Aloiznál Pesti polg. Szeres Kereskedőnél a' Ketskeméti Kapunál. Minden vevő nyomtatott útasitást kap, mi módon kelljen vele bánni.

Hirdetés.

(2) Folyó December hónapnak 17-dikén reggeli 10 órakor Szabad Királyi Buda Fő Városa Urbarium Hivatalában Sztankovits Mihály Úrnak következendő Fundusai; úgymint: egy ház Tábánban vagy az úgy nevezett Rácz Városban 662 szám, és egy hasonló ugyanott 769 szám alatt; — tovább: 3/4 5/8 szőllő Sashegyen; 3/4 Polgárhegyen; 2/4 Ochsenried = 1/4 7/8 Straſſz = 3/8 Feldrieth nevű hegyen fekvők, nem külömben 8 Láncz vagy is 16 Posonyi mérő alá való szántó föld, nyilványos Licitatió utján a' többet igérőknek fognak eladódni. Budán December' 1-sö napján.

— o —

Hírdetés.

(2) Tek. Özvegy Kubinyi Láſzlóné Aſſzonynak, Tek. Ns. Somogy Vármegyében helyheztetett négy egymás mellett fekvő Helységekből, és ezekkel ſzintén egy tagban lévő egy Puſztából álló Patai Birtoka, mellynek mind kiterjedését, mind első Classisú termékeny földjét, mind nevezetes Regale Beneficiumait, mind pedig az eladásra nézve Kanisa körűl való kedvező helyheztetését tekintve, eſztendőnként való Árendája, eddig is 10,000 Conventiós értékű forintokat tett, mostantól kezdve Árendába újjonnan kiadandó. Az azt Árendába venni kivánó, bővebb útasitást vehet magának, Contractust is köthet, Szigetváron, vagy magában a' fent ki tett Jóſzágban, T. Pauer György Úrnál, mint a' Tulajdonos Aſſzonyság Meghatalmazottjánál, úgy ſzintén utasítást vehet Pesten, Tabuláris Prókátor T. Várady István Úrnál, a' Sebestyén Piaczon Nro 262.

A' Duna Vizének állapotja a' Budai vízmérték ſzerént 1828-dikban.

Nov. 30-ikán 5 Láb, 11 Hüv. 0 Von. Dec. 1-ső napján 5 Láb, 7 Hüv. 0 Von.
Dec. 2-ikán 5 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 3-ikán 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 4-ikén 5 Láb, 5 Hüv. 0 Von. — 5-ikén 5 Láb, 11 Hüv. 0 Von.
— 6-ikán 5 Láb, 6 Hüv. 0 Von. — 7-ikén 5 Láb, 5 Hüv. 0 Von.
— 8-ikán 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von. — 9-ikén 5 Láb, 3 Hüv. 0 Von.
— 10-ikén 5 Láb, 3 Hüv. 6 Von.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Dec. 9-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 10 kr. Kétſzeres 5 for. 20 kr. Rozs 4 for. 10 kr. Árpa 2 for. 40 kr. Zab 2 forint 6 kr. Kukoricza 2 for. 28 kr. Köles — for. — kr. Köles kása 6 for. — kr.

A' Gabonának Pesti piaczi ára Dec. 12-dik napján 1828. Váltó-Czban:
Egy Pozsonyi mérő tiſzta Búza 7 for. 10 kr. Kétſzeres 5 for. 30 kr. Rozs 4 for. 8 kr. Árpa 3 for. 40 kr. Zab 2 forint 6 kr. Kukoricza 2 for. 20 kr. Köles — for. — kr. Köles kása — for. — kr.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(49.)

Pesten, Szerdán, Karátson Hava 17-dik napján 1828.

T ö r v é n y.

A' Törvény minden tettünket jóra vezérli;
Törvényben gátat vétek' özönje talál.
Mindenben ha talán az Okosság lenne vezérünk,
Törvények nélkül könnyeden élni lehet.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Székes Fejérvárról írják, hogy ott a' Felső Városi Plébánus Úrnak jeles érdemeire nézve Fejérvári Tekintetes Nemes Káptalanban Kanonokságra lett emeltetése után megüresült Székes Fejérvári nevezetes Plébániában a' Tekintetes Nemes Tanáts, mint törvényes hatalommal biró Patrónus, számos esedezők közül Nagyon Tisztelendő Orsonits Ferencz Urat, Tettes Nemes Fejér Vármegyében helyheztetett Sárosd Mező városának volt Plébánusát választotta lelki Pásztorának. Ezzel megjutalmazta ugyan azon Városnál több esztendőkig tett szorgalmatos, és ditséretes Káplányi fárodozásait, kinek is jeles béiktatása pompásan végbement f. e. Dec. 8. midőn Fő Tiszt. Farkas Ferencz Kanonok, és Fő Esperest, úgy Fő Tisztelendő Puretits Ignácz Tiszteletbeli Kanonok és Esperest Urak díszes és hatalmas Magyar Beszédjek által ezen ünnepi szertartást fényesítették.

(Második Félesztendő 1828.)

N. Szebenből Dec. 6-dikán. — Hogy a' két szomszéd Vajdaságban, Moldovában és Oláh Országban uralkodó pestisnek tovább terjedése sikeresen meggátoltassék a' N. M. Fő Kormányszéknek Nov. 24-dikén költ Végzésénél fogva a' contumáczia ideje a' határszéleken 20 napra határoztatott; — a' legrövidebb úton való itélet-hozás az egésséget tárgyazó rendelések' általhágói ellen a' f. e. Dec. 10-dikétől fogva minden ide való Törvényszékeknek megengedtetett; — a' Brassói, és Fogarasi Kerületeknek, továbbá Háromszéknek, és Felső Fejér Vármegyének minden helységeiben megtiltatott a' vásár-tartás.

Brassó, Nov. 30-dikán. — Ma az egész Város, egésséget tárgyazó gondoskodásból, bézárattatott. A' kereskedés, és az azzal egybeköttetett elevenség oda van. Azon szorosan bézárt két házban, hol az emberek ragadós forró hideglelésbe, és petetsbe estek, 37 lélek lakott; ezek közül 14 meghalt, 8 a' kórházban

)(

fekſzik betegen, és 15 mint gyanús, elválaſztatott a' többitől. Több házakban még semmi pestises nyavalya nem mutatta magát, és a' Tiſztviselők minden erőlködéseiket arra fordítják, hogy ezen nyavalyának terjedését meggátolják.

Maros-Vásárhelyről Nov. 24-dikén írják, hogy ott is pestisforma mutogatja magát, 's azt Bukurestből vitte valami Geréb András nevű Kerékgyártó; ez Brassóban maradt feleségét meglátogatta, azzal eggyütt, és mostoha fiával M. Vásárhely felé indúlt; az úton felesége meghalt, kit Brassóba viſſzavívén, ott eltemettette, 's mostoha fiát betegen ott hagyván M. Vásárhelyre ment Oct. 30-dikán. A' Brassói Magistratus Nov. 7-dikén sebes lovag által küldé oda a' Székhez a' tiſzti jelentést az eránt, hogy noha Geréb András a' 10 napi veſzteglő időt Oláh Orſzágból kijöttekor kitöltötte, mégis Bolonya külső Városban, (hol a' kórház van, 's a' pestis kiütött) a' sírásónak három gyermeke hirtelen meghalt, 's maga is a' sírásó beteg; a' Tiſztség ezen embert keresztesse fel, tegye őrizet alá, 'sa't. Erre Nov. 9-dikén megtalálván az embert, őrizet alá teſzik, tudósítják felőle a' N. M. Kormányſzéket, a' honnan Mélt. Túry Ferencz Úr az Orvosokkal lemenvén, a' nyomozást megteſzi; minden portékáit, a' drága sálokat, 's a't. megégetik; a' Kerék János házát, hol előbb Geréb ſzállva volt, körűl-töviselik. Nov. 21-dikén hirtelen meghal Kerék Jánosné; 22-ikén az Orſzág' fő Orvosa is oda érkezett; egy Seborvos a' holt testet megvizsgálta, semmi kelevényt rajta nem talált, tsak fekete foltok voltak rajta; az aſſzonyt eltemették, meſzet tévén a' sírba; a' Város megréműlt; a' Ref. Kollegiumot 22-dikén ſzéllyel botsátották; a' Seminarium 28-dikig nem megyen oskolába; a' Méltóságos Kir. Tábla is sűrgeti elbotsáttatását, minekelőtte a' pestis kiütne, mert azután késő. Így terjedt el azon hír, hogy ott pestis volna, holott még addig mind a' bérekeſztettek, mind a' ſzabadon lévők egésségesek voltak. Maga Geréb nem hal meg pestisben, mert a' lábán folyó seb van.

Hadi Tudósítások.

A' Sz. Pétervári Journal Nov. 27-dikén (új Kal. ſzerént) a' Török Orſzágban lévő hadi seregtől következő tudósításokat közöl, mellyek Oct. 17-dikétől Nov. 10-dikéig terjednek, de a' mint meg fog tetſzeni, várakozásunkat ki nem elégítik:

„A' hadi munkálkodásokra meghatározott közönséges plánum ſzerént, a' harmadik gyalog test Oct. 15-ikén elkezdett Sumlától viſzſzavonúlni; 19-dikéig nem háborgatta ezt az ellenség, minthogy kevés ſzámú tsoportjai, mellyek hátunk megett mutogatták magokat, nem merték magokat a' mi seregünk' menetelének ellene ſzegezni. De Oct. 19-dikén éppen azon pillantatban, midőn ezen sereg bé akara indúlni egy erdős ſzoros útra Akdokhdu falú mellett, mellyet el nem lehetett kerűlni, az ellenség, ki 8000 könyű lovassággal, gyalog-

sággal, és pattantyúsággal Sumlától ide érkezett, megtámadá ezen hadi testnek hátuljáró seregét; de minden erőlködése mellett is, nagy veszteséggel visszaverettetett, és a' mi seregeink folytatták útjokat, nem tapasztalván az ellenség' részéről semmi további akadályt; de utazása napról napra nehezebb lesz a' megromlott utak miatt; ezt a' sok záporok, és hidegek okozták, mellyek itt az idén sokkal hamarább beállottak, mint máskor.

„Az idő keménysége hasonlóképpen a' Szilistria' ostromoltatásának megzavarására is hathatós volt; a' mit mégis, a' míg csak lehetett, sikeresen folytattak; hanem minekutánna a' záporesső elöntötte azon földet, hol a' futó-sánczokat kellett volna készíteni, és a' szerek által-szolgáltatását meggátolta, elhatározá a' Feldmarsal Gróf Wittgenstein Nov. 1-sö napján, hogy a' vár' vívását bombárdérozásra változtatja, a' mit két nap egymásután sikeresen folytatott. Ekkor a' föld megfagyott, és a' hideg Nov. 3-ikán 8 grádusra ment; egy kemény hózivatar elborítá batteriáinkat, és a' katonák' sátorait, 's a' Duna jéggel zajlani kezde. Ebből látván, hogy ez sokkal keményebb tél kezdete, mint illyenkor az éjszaki tartományokban is szokott lenni, Szilisztria' ostromoltatásának vége szakadt, minthogy félös volt, ne hogy a' Dunán való közösülés megszakadjon, és így eleséget, 's hadi szereket a' vívó sereg' számára éppen ne lehessen hozni. Ennél fogva a' 2-dik, és 3-dik hadi test két osztályban Moldovába, és Oláh Országba indúlt téli szállásra; eggyik osztály Kallaras falunál hajókon a' Dunán általszállott, a' másik Hirszovába ment; ezen mozdúlást a' 6-dik gyalog osztály, az egész lovasság, és a' Dóni Kozák-Regementek, fedezték, mellyek a' Dunán által nem mentek.

„A' hajós seregetskének tetemes része Szilisztria előtt marad, hogy ezen vár' őrző seregét szemmel tartsa. Kallaras falut bésánczolják a' Duna bal partján, és külömbféle helyeken négy szegű sánczokat készítenek azon várak előtt, mellyek a' Török' kezében maradtak.

„A' Várnától, 's annak vidékéről érkezett tudósítások semmi fontos dolgot nem jelentenek; és ott az ellenség sehol sem tünt szembe.

„Kis-Oláh Országban Kalafat vára kezünkbe esett. Azon megrettenést, melly a' Várna bévételére, és a' Viddini Basának Bajalestánál lett megverettetésére a' Törökök között elterjedett, mindjárt a' maga hasznára fordítá Geismar Grlis, és elhatározá, hogy Kalafat ellen próbát tegyen. Ezen bátor próbának igen jó következése lett. Egy éjjel 50 verstnyi útazása után ezen vár előtt termett, mellynek megrettent őrizete nyakra-főre visszahúzá magát, és rendetlenül Viddin felé szalada. Ezen őrző seregnek egy része a' Dunába fult. Mihent ezen vár el volt foglalva, azonnal új bástyákat kezdének építeni a' Török felől, mellyek ha készen lesznek,

)(*

Kalafátot az ellenségnek akármi próbatétele ellen védelmezhetik.

„Kalafát elfoglaltatása réſzünkre fontos történet; mert ez oltalmazza Kis-Oláh Orſzágot az ellenségnek béütései ellen."

AUSTRIA.

Ő Ts. Kir. Felsége Mélt. Heydendorf Péter Major, és első Strázsa-Mester Urat a' Magyar Kir. Nemes Testőrző seregnél a' maga kívánságára hópénz-fizetéssel elbotsátani méltóztatván; helyébe Mélt. Zilahi Sebes Láſzló Urat méltóztatott hoſſzas, hív ſzolgálatja alatt ſzerzett érdemeire nézve, Majorrá, és első Strázsa-Mesterré ugyan azon Magyar Kir. Nemes Testőrző Seregnél kegyelmesen kinevezni.

Béts, Dec. 11-dikén. — Az ide való Univerſzitásban, a' Rector' válaſztása eránt kiadatott Felséges Végzésnél fogva Nov. 6-dikán a' Nemzeti Prokurátorok' válaſztása végbe ment, melly ſzerént válaſztattak: az Austriai Nemzet Prokurátorává Singer Jósef Úr, Ts. K. Politia-Kerület' Orvosa, a' Város másod-Physicusa, az orvosi Kar' valóságos tagja; — a' Rajnai Nemzet Prokuratorává Knees Bazilius Primus Úr, a' Törvények', és Philosophia' Doctora, 's a' t.; — a' Magyar Nemzet' Prokurátorává Salzbacher Jósef Úr, a' Theologia Doctora, Ts. K. Udvari Káplány, 's a' t.; — a' Száſz Nemzet' Prokuratoráva Ns. Hieber Jósef Úr, a' Törv. és Phil. Doctora, és a' Ts. K. közönséges Udv. Kamaránál Conceptualis Practicáns.

Nov. 19-dikén ezen négy új Prokurátor öſzvegyűle az Univerſzitás' consistoriumi palotájába, kik az Univerſzitás' Consistoriumától nekik ajánlott három ſzemély közűl Nagyságos Rectornak válaſzták Báró Türkheim Lajos Urat, az Orvosi Tudományok Doctorát, Ts. K. valóságos Udv. Tanátsost az eggyesűlt Udv. Cancelláriánál az egésséget illető dolgok' Referensét, 's a' t.

December 4-dikén Dékánokká válaſztattak: a' Theologiai Tudományos Karnál F. T. Ócskay Antal Úr, a' Theol. és Phil. Doctora, Nagy-Váradi Kanonok, Ts. K. Udvari Káplány, a' Sz. Ágoston nevű magasabb papi tanító Intézetben első Studiorum Director, és Ns. Zemplin Vármegyének Tábla-Bírája; a' Phil. Karnál Baumgartner András Úr, a' Phil. Doctora, a' Physikának, és alkalmaztatott Mathesisnek rendes Professora, 's a' t.; — a' Törvényes Karnál Schönauer János Mihály Úr, a' Törv. Doctora, és Törvényſzéki Ügyvédő, második eſztendőre meghagyatott; — az Orvosi Karnál Lachmann János Úr, Orvos Doctor, a' Ts. K. Theresiai Akademiában rendkivűl való Orvos.

NÉMET ORSZÁG.

Münchenből Dec. 6-dikán Ő Kir. Magassága Leuchtenberg Herczegné Tegernseebe útazott Ő Felségének az Özvegy Királynénak látogatására. Hasonlóképpen oda ment Maximilián Bajor Hg. is hitvesével Bamberg Herczeg-aſſzonnyal; és Dec. közepe táján a' Burkus Ko-

rona-Herczéget is oda várták Olasz Országból való visszatérésében (Ő Kir. Magassága már Nov. 27-dikén elindúlt Romából.)

A' Stuttgárti Udvari Ujság szerént, Dec. 6-dikán a' Nassaui Hg. ottan Ő Felségétől a' Királytól megkérte Onoka-leányát, Paulina Hg. Aszszonyt, és Ő Felségének helyben hagyását megnyerte, minekutánna a' Menyasszony' attya is Pál Würtemlergi Kir. Hg. reá állott.

OROSZ BIRODALOM.

A' megholt Orosz Tsászárné teste a' téli palotából Nov. 26-dikán vitetett nagy pompával a' Sz. Péter-Pál székes templomába, 's ott el is takarittatott.

Ő Felsége az Orosz Tsászár Nov. 4-dikén költ kegyelmes irásánál fogva Orloff Grófnak, Ő Felsége General-Adjutánsának, a' mostani Török háború alatt kimutatott vitézségéért, gyémántokkal kirakott kardot ajándékozott.— Hasonlóképpen az Orosz Udvarnál lévő Követségi Helytartónak is, Bourgoing Pál Úrnak, ki mint szabad akaratú katona, a' hatodik hadi testnél táborozott, és nevezetesen fényes vitézségét Jul. 21, és 22-dikén, 's Aug. 22-dikén Szilisztria előtt megbizonyitotta, jutalomúl Ő Ts. Felsége arany kardot ajándékozott ezen reá-irással: „A' Vitézségért," és őtet egyszer'smind a' Sz. Anna Rendének másod karbeli vitézévé nevezte.

SPANYOL ORSZÁG.

A' Journal des Debats Barcelónából Nov. 2-diki tudósitást vett, mellyet e'képpen közöl: Tizenhárom Spanyol jobbágyok, kikről bebizonyittatott, hogy Ő Katholika Felségének törvényes jusait veszedelembe akarták dönteni, tegnap reggel a' fellegvárban kivégeztettek. Ezek közt valának: Ortega Jose Obester; D. Cavallero Antonio Juan Oberstlieutenant; D. Jacques Kapitány; D. Romoso Juan Dominguez Hadnagy; D. Ramon Mestre, és Vituri Ferencz Zászlótartók, 's a' t. Ezeknek vétkéről más nap illy jelentés adatott-ki nyomtatásban: „Ezek olly összeesküvést koholtak vala, melly czéljára nézve gonosz, eszközeire nézve, mellyekhez nyulni akarának, borzasztó volt; és Barcelonát választották, hadi fontosságára, és polgári befolyására nézve, ennek helyéül, hogy az 1820-diki botránkoztató lázadás itt megújúljon, míg az alatt — valamint a' hivatalos nyomozásokból, és tudósitásokból kitetszik — a' más Országokba kifutott pártosok Katalónia' határaira készültek rohanni, más idegenek', és az utólsó lázadásbeli, Agraviados név alatt ismeretes gonosz férjfiak' társaságában. Ezek valának kezdő szerei azon félelmes zivatarnak, melly szép tartományunkat fenyegeté. De tetszett az Isteni gondviselésnek, melly a' Katholikus Spanyol Országot törvényes Királya' thrónusának paizsa alatt megakarja tartani, az összeesküvést világosságra hozni. A' környülállásokhoz képest a' Tisztviselők mindjárt a' dolog után láttak. Az összeesküvésnek több fejeit elfogták; sokan a' külföldre szöktek." Az elsők közé tartoznak az említett férjfiak tizenhárman, kiknek testeit,

a' kivégeztetés után, a' bástyáról a vár-árkába vetették, hol azután akaſztófára függeſztették. A' kivégeztetésnek ezen réſzét két ágyúlövéssel hirdették."

PORTUGALLIA.

A' Gazette de France Dec. 1-ső napján így ír: „Több mai Fr. Ujságok Lizabonából Nov. 17-ikén költ leveleket közlöttek, mellyekben azt állítják, hogy Dom Miguel a' czombján kivűl két oldal-tsontját is eltörte, és hogy különben igen roſz állapotban vagyon, vért hány, 's a' t. Mi ismét azt mondjuk, hogy mind ezen állitások hamisak. Madridból Nov. 25-dikán indúlt levelek azt jelentik: hogy a' Spanyol Orſzáglóſzék hivatalos jelentést vett az eránt, hogy nem lehet félteni a' D. Miguel' életét; hogy az eleinte támadt görtsös fájdalmak egéſzen megſzüntek; és hogy a' K. Herczegnek hamarságos felgyógyúlását mentől hamarább lehet várni.

NAGY BRITANNIA.

A' Globe és Traveller Nov. 28-dikán így ír: „Az utólsó tudósítások Máltából Nov. 8-dikáig terjednek; az ezen ſzigetbeli Angol Kereskedők audientiát kérének az Oroſz Admirálisnál, Heyden Grófnál a' Dardanelláknak kihírdetett tengeri bézárása eránt; ezek mindjárt a' Grófhoz botsáttattak. A' Kereskedők azzal kezdék a' beſzédet: hogy a' Londonból hozzájok érkezett tudósítások ſzerént, a' nádmézet, és kávét is eleségnek tekintik, és ezeknek bévitelét sem engedi meg a' bézáró hajós oſztály. Az Oroſz Admirális azt felelé, hogy Ő Tsáſzári Felſégének nem légyen ſzándéka a' kereskedést félbe-ſzakaſztani—az nints az ő útasításaiban — az említett portékák mindég Kolóniai termékek neve alatt voltak isméretesek, 's azokhoz tartoztak; de minthogy az illy vitatások bal értelemre adhatnának okot, ennél fogva inkább elolvassa azon útasításokat, melyeket a' bézáró hajós-oſztálynak adott. Ezekben tsak az vagyon, hogy a' hajós-oſztály a' Dardanellák előtt forogjon, és ha valamelly hajó gabonával, hajói, vagy hadi ſzerekkel akarna bétsúſzni a' ſzoros vízre, meg kell inteni, hogy távozzék; ha pedig történne, hogy a' bézárást megsértené, általhágná, el kell venni, és Pórózba küldeni, hol további útasítást várjon. — A' Máltából érkezett minden levelek nyilván mondják, hogy Heyden Admirális ezen ſzavakkal élt: „gabona, hajói, vagy hadi ſzerek."

A' Courier így ſzóll ezen hadi bézárás' végrehajtásáról: „Mi nem hiſſzük, hogy ez meggátolná a' Törököket az eleség' ſzerzésétől, noha hoſſzabb útat válaſztani kénſzerithetné. Az Ásiai birtokok, Persia, sőt Egyiptom is olly módon küldhetne eleséget, hogy azt nem lehetne a' Dardanellák' bézárása által megakadályoztatni. Azon eſzköz, mellyhez az Oroſz fogott, ezen eleségnek ugyan megérkezését valamennyire késleltetni fogja; de nem hihető, hogy ez a' Törököt a' békeség' kötésére kénſzeríthetné, vagy az éhel-halás félelme miatt terhes feltételek alá vetné magát. Eſzünkbe jut Collingwood Lordnak is

azon állítása: hogy a' Dardanellák' hadi bézárását télen-által nem lehet megőrizni.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Király Dec. 1-sö napján Polignac Herczeget magános audientián fogadta-el.

A' Párisi Politia-Praefectusa, Belleyme Úr, a' Párisi és a' szomszéd vidéki lakosokat egy Hirdetés által felszóllítja, hogy aláírás által egy tágas Intézetnek felállítására adakozzanak, mellybe a' Seine Megye' szegényei befogadtassanak, és munkát találjanak. Az aláírás lajstromában mindjárt elől állanak: a' Király' (4000 fr.) a' Királyi familia', a' Ministerek, és felette sok jeles személyek' nevei.

Toulonból Nov. 25-dikén azt írták: hogy Novemb. 23-dikán, 21, és 24-dikén 15 szállító hajók érkeztek oda vissza Görög Országból; mindeggyütt 60-nak kell megérkezni, ú. m. 33-nak Alexandriából, és 27-nek Navarintól. Több hajókon voltak betegek, butyorok, és haszonvehetetlenné lett pattantyús lovak. Ellenben a' legközelebbi napokban Scipio línea-hajó', Galathea fregáta', és Victorieuse' korvett' sérete alatt, egy, nagyobb részint fogadott Nápolyi hajókból álló osztálynak kell Toulonból elindúlni, melly különösen eleséget, hadi szereket, és kórházbeli szükséges dolgokat, de egyszer'smind pótolékkatonákat is visszen a' Regementek számára Móreába, és 450 mina-ásó katonát. Ezen utólsók legin' a ob arra fognak szolgálni, hogy Maison Grlis' igazgatása alatt a' Korinthi föld szorosát megerősittsék, melly a' jövendőbeli Görög Országnak kinézett határa leszen, 's így ennek megtámadó, és oltalmazó fő pontja.

(Úgy látszik tehát, hogy igaz az, a' mit némelly Ujságok már elhírleltek Görög Ország határairól, hogy az egyedül tsak Mórea félszigetből, és a' Cycladesekből fogna állani; ennél fogva sem Attika Athenával, sem az Archipelaguson Ipsára, Számós, Skio, Kandia, 's a' t. nem fognak Görög Országhoz tartozni).

Hivatalosan kiadott Táblánál fogva a' múlt hónapban a' gabona ára egész Franczia Országban általjában 74 Centimmel ment feljebb. Ezen megdrágúlás, ha mindenütt egy formán volna felosztva, nem lenne olly érezhető, de némelly vidékeket igen nyomorgat. Ez Páris városát arra kénszeríti, így szóll a' Moniteur, hogy azon rakás gabonát elővegye, melly régóta azon időre tartatik, midőn a' kenyér szabott ára egy rendű lakosoknak módját feljűl haladja. Az idő most eljött. — Azon Megyékben, mellyekből Páris Városa veszi eleségét egy Hectoliter (egy Pos. mérőnél valamivel több) 1 frankkal 's 41 Centimmel feljebb ment; a' Quimperi, Nantesi 's a' t. piaczokon 2 for. 10 Cent. Párisban Dec. 1-sö napján egy négy fontos kenyérnek az ára 19 1/2 Sous-ra határoztatott. (majd 1 f. bankóban).

JÓNIAI SZIGETEK.

A' Korfui Ujság Nov. 11-dikén illyeneket jelent: „Nov. 4-dikén Rigny Vice-Admirális' hajós osztályával eggyütt Patrásztól Na-

varinhoz indúlt, hová, a' mint értette, Rosamel Contra-Admirális megérkezett. Maison Grlis is a' Mórea belső réſzeibe tett útjából viſſzatért Navarinhoz. — Mitikából érkezett levelek Nov. 1-ső napján jelentik, hogy ama' híres Passano Obester a' Preveza ellen való expeditiónál mutatott roſz maga viseletéért (hol el nem felejtvén előbbi tengeri rabló mesterségét, több Jóniai kereskedő hajókat elfogott vala) viſſzahívattatott, és helyette Kriesi Antal Kapitány tétetett az Ambrákiai öbölben lévő hajós seregetske' vezérévé. A' Görög seregek' maradéka, melly Eleusisban vagyon, Szalona ellen fog indúlni. Passano Obesternek kormánya alá más sereget fognak adni. — A' Seraskier Resid Basa ſzámos sereggel, a' mennyit tsak megindíthatott, Artától Szalagorához indúlt, és az Artai öbölben fekvő két kis félſzigetet, Logarut, és Koronissiát, mellyeket a' Görög kis hajós sereg elfoglalt, ismét viſſzavenni iparkodott. Hogy ezen hadi munkát végrehajthassa, egy keskeny föld-ſzoroson kellett általmenni, melly ezen két fél-ſzigetet a' ſzáraz földdel egybeköti. De a' Görögök, noha kevesebben voltak, olly vitézűl védelmezték magokat, hogy a' Siraskier, minekutánna sok embereit elveſztette, kéntelen volt a' dolgot abban hagyni, és Szalagoráha viſſzamenni. Neki most az a' plánuma, hogy az Artai öbölnek minden partjait megrakja seregekkel, és az öbölben lévő kis Görög hajós seregtől minden közösűlést elvágjon. Erre nézve a' Prevezai Huſſzein Agának fia parantsolatot vett, hogy seregeivel az Akarnániai erős állásokat ſzállja meg; és a' Prevezai kikötőhelyben találtatott hajókat mind felkéſzítették, 's a' tengeröböl torkolatjához fogják küldeni.

AMERIKA.

Monte-Videóból Sept. 25-dikán indúlt tudósítások ſzerént, a' Rio de Janeiróból viſſzatérő Buenos-Ayresi tellyes hatalmú Biztosok, egy Braziliai Követ társaságában Sept. 12-dikén Monte-Videóba érkeztek; de mindjárt más nap Buenos-Ayres felé tovább hajóztak. Hanem mivel most a' Congressus Santa Fében űléseket tart, oda kell útazniok, hogy azzal a' Béke-kötést megerősíttessék.

AFRIKA.

Azon Szeretsen vad-embereket (így nevezi az Európai Ujság őket) kik Tsáka Király' vezérlése alatt a' Jó-Reménység-Foki gyarmatot veſzedelemmel fenyegették, a' Tambookies népség, egy Angol gyarmati fegyveres sereg' segítségével, Dundas Major vezérlése alatt, megverte; de Tsáka Király ismét megtámadólág (offensive) viseli magát, és sok marhát viſſzavett, mellyeket a' tsata alatt tőle elfoglaltak vala. A' Tambookiesiek, és a' Kolonisták az ellentállásra kéſzűlnek, és Tsáka Ensomboo folyónál megállott.

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(49.)

Nagy Lotteria
Coith D. Fiainál Bétsben.

A' Felsőség' engedelmével a' következő két Jószág, ú. m.

1. **Savenstein nagy Uradalom, a' hozzá tartozó Schöneich Jószággal** Karinthiában, a' Neustädtleri Kerületben, vagy 200,000 forint B. B.;

2. **A' 4, és 5. szám alatt lévő két Ház, azzoda tartozó Kertekkel** eggyütt Laibackban, vagy 25,000 for. B. B.

100,000 eladó Sors-ſzámok által 10 forintjával V. Cz., és 4000 kék, és 2000 veres ingyen való nyertes Sorsok által fog játſzattatni, és a' nyertesnek adósság nélkül általadatni.

Ezen Lotteria a' fellyebb említett 200,000 for. és 25,000 for. menő két Jószág fő nyertesein kivűl foglal magában

még 4179 pénzbeli nyereségeket,

20,000, 5000, 4000, 3000, 2000, 1000, 500, 250, 125, 's a't. forintjával B. B.

Az elválaſztott 4000 kék ingyen való nyertes Sorsoknál vannak 4000 pénzbeli nyereségek 7500, 500, 400, 100, 50, 25 forintjával, melly eggyütt teſzen 54,000 forintot B. B. — Az elválaſztott 2000 veres ingyen nyerő Sorsoknál vannak 2000 pénzbeli nyereségek, 2500, 250, 100, 40, 25 forintjával, melly eggyütt teſzen 26,000 for. B. B.

Ennél fogva ezen Lottéria magában foglal mindeggyütt véve 10,182 nyerteseket, 200,000, 25,000, 20,000, 7500, 5000, 4000, 3000, 2500, 2000, 1000, 500, 400, 250, 125, 100 's a't. forintjával,

mindeggyütt véve 410,000 f. B. B.

A' 6000 ingyen nyerő Sorsokból, mellyeknek mindeggyütt 7500, 2500, 500, 400, 250, 100, 's a't. forintot kell nyerniök, míg azok mind el nem kelnek, kiki, ha tiz Sors-ſzámot vált egy illyen ingyen nyerő Sorsot kap ráadásúl; 's ezek is, valamint a' többi Sorsok, eggyütt játſzanak, a' fő, és minden mellékes nyereségekre.

(*Második Félesztendő* 1828.))(

A' mi ezen Lotteriát főképpen ajánlja az, hogy ſzokatlan kevés ſzámú Sorsok, tetemes nagy ſzámú nyereségek vannak, valamint azon környűlállás, hogy ezen Lotteria most egyedűl való Jóſzág kijátſzás legyen. Ez azt mutatja előre is, hogy az ingyen nyerő Sorsokat hamar elfogják kapkodni, mire nézve a' réſztvevő Publikum erre figyelmetessé tétetik, hogy ezen nyerő Sorsokkal járó haſznokat jókor megſzerezni igyekezzék.

A' kihuzandó Sorsnak legkissebb nyereségé 20 forintból B. B. áll.

Egy Sorsnak ára 10 f. B. B.

Sorsokat, és Játék-plánumokat lehet találni Bétsben a' Singerſtraſzén a' maga házában Nro 894, valamint a' Monarchiának minden Városaiban,

Coith Dl. fiai.

Ezen nagy Lotteriából Sorsokat, és úgy nevezett Társaságos-Játék Sorsokat, valamint az ingyen nyerő Sorsok 10-ed részére is útasító írást lehet kapni Pesten Ofenheimer Sándor Posztó kereskedő boltjában a' Váczi utszában.

Hírdetés.

(1) Néhai Méltóságos Idősbb Boros-Jenői Muslay Antal Úr, Ts. Csanád Vármegye volt Fő-Ispánya Örökösseinek T. Neográd Vármegyében kebelezett; Vácztól egy órányira, Pestől pedig négy órányira fekvő Rádi, és Csekei sequestráltt Javai, a' jövő 1829-dik eſztendei Februarius 16-kán Rádon tartandó Licitatió által a' többet igérőnek Árendába ki fognak adattatni, melly Licitatióra az árendálni kivánók meghivattattnak. Az árendás bánat bér fejébe 2000 ftot VCz. az árendális Summának pedig felét mindenkor fél eſztendőnként előre letenni tartozni fog. A' Jóſzág öſzveirását, vagy Rádon az Uradalmi Tiſztartónál, vagy pedig Pesten az Uraság házánál 293-dik ſzám alatt az Új piaczon, a' Ház gondviselőnél olvasni lehet.

Hírdetés.

(1) A' Fő Méltóságú Gyaraki Grassalkovich Antal Úr Ő Herczegsége Gedellői, és Hatvani Uradalmaiban, ugyan Gedellő Mező Városába most jövő 1829-dik eſztend. Januarius 12-dik napján három egymás után következendő eſztendőkre Sz. György napjától fogva, e' következendő Királyi Haſzonvételek Arendába Licitatió által ki fognak adatni:

1-ſzör Kerepesi, körkényi, Pesten a' Grifnél, és Hatvani Vendégfogadók.

2-ſzor Tulajdon Boroknak kimérése Maisán, Tatár Sz. Györgyön, Boldogon.

3-ſzor Gedellői, Eörkényi, és Hatvani kereskedő Boltok.

4-ſzer Etseri, Bagi, Maisai, és Zsidai Pálinka-házak.

5-ſzör Négy vízi malom Issaſzegen.
Három vízi malom Zsidón.

6-ſzor Sződi, Kis Sz. Miklósi Kortsmával eggyütt, Hatvani, és Lőrinczi Méſzárſzékek.

7-ſzer Hatvani Ser-ház.

Kiknek tehát arendálni, ſzándékok volna, a' fent ki tett helyre, és napra a' Praefectusi Hivatalhoz illendően meghivattatnak.

Hírdetés.

(3) Tek. Özvegy Kubinyi Láſzlóné Aſſzonynak, Tek. Ns. Somogy Vármegyében helyheztetett négy egymás mellett fekvő Helységekből, és ezekkel ſzintén egy tagban lévő egy Puſztából álló Patai Birtoka, mellynek mind kiterjedését, mind első Classisú termékeny földjét, mind nevezetes Regale Beneficiumait, mind pedig az eladásra nézve Kanisa körül való kedvező helyheztetését tekintve, eſztendőnként való Árendája, eddig is 10,000 Conventiós értékű forintokat tett, mostantól kezdve Árendába újjonnan kiadandó. Az azt Árendába venni kivánó, bővebb útasitást vehet magának, Contractust is köthet, Szigetváron, vagy magában a' fent ki tett Jóſzágban, T. Pauer György Úrnál, mint a' Tulajdonos Aſſzonyság Meghatalmazottjánál, úgy ſzintén utasítást vehet Pesten, Tabuláris Prókátor T. Várady István Úrnál, a' Sebestyén Piaczon Nro 262.

Prandtner J.

Ezüstmives a' Kígyó útszában az ezüst Koronánál ajánlja magát, és szokott ezüst készitményeit mellyek részszerént itt, részszerént Bétsben a' legékesebb módon készültek, és különösen szolgálhatnak:

Karátsonyi, és Új-esztendei Ajándékúl,

melly ezüst az 1818-dik esztendőben szabott próba-határozás által a' Bétsi 13 latos próbához hasonlóvá tétetett; egyszer'smind az ezüst valódiságáról kezeskedik a' fent nevezett. — A' Bétsi portékákra téendő rendeléseket, a' legnagyobb pontossággal, és serénységgel minél elébb tellyesíteni fogja; noha ugyan az ezüst finomságára nézve az ide valónál nem elébb való, mindazonáltal (a' Ts Kir. Austriai Tartománybéli Kormányszéknek 1824. Aprilis 1-sö napján költ Rendelésénél fogva) egy lat 15 valtó xral drágábban jön.

A' fent érintett tárgyak' Készitője tellyes erejéből azon leész, hogy ezüst szereinek elkészitésében a' tisztaság, és jó izlés által kinek kinek bizodalmát megérdemelhesse; mellyben az ő Szülői is számos esztendőkig részesülni szerentsések voltak.

Pesten December 14-dikén 1828.

Oxigenált Só-Savany,

vagy is úgy nevezett Chlorkalk, melly igen hasznos a' levegő tisztitására, a' ragadós nyavalyák, marha-dög, 's a' t. ellen; továbbá mindenféle papiros nemeknek, gyapjú szöveteknek, fonalaknak, 's a't. hamarább, bizonyosabb, egyszerűbb, és oltsóbb megfejérítésére szolgál, találtatik fontja 24 kr. ezüstben Steinbach Aloiznál Pesti polg. Szeres Kereskedőnél a' Ketskeméti Kapunál. Minden vevő nyomtatott útasitást kap, mi módon kelljen vele bánni.

Hirdetés.

(3) Folyó December hónapnak 17-dikén reggeli 10 órakor Szabad Királyi Buda Fő Városa Urbarium Hivatalában Sztankovits Mihály Úrnak következendő Fundusai; úgymint: egy ház Tábánban vagy az úgy nevezett Rácz Városban 662 szám, és egy hasonló ugyanott 769 szám alatt; — tovább: 3/4 5/8 szőllő Sashegyen; 3/4 Polgárhegyen; 2/4 Ochsenried = 1/4 7/8 Straffz = 3/8 Feldrieth nevű hegyen fekvők, nem külömben 8 Láncz vagy is 16 Posonyi mérő alá való szántó föld, nyilványos Licitatió utján a' többet igérőknek fognak eladódni. Budán December' 1-sö napján.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(50.)

Pesten, Szombaton, Karátson Hava 20-dik napján 1828.

Ohajtás.

Némellyek kintset, mások kiadalmi borostyánt:
Fényes rangot ezek; szép deli hölgyet azok;
Masok mást kivánnak: az én vágyásom az édes
Nyúgodalom, 's egy-két jó, rokon emberi szív.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Tsáfz. 's Apostoli Kir. Felsége méltóztatott Fő Tiſztelendő Tudós Popol Ágoston Urat a' Philosophia Doctorát, és á' Pesti Kir. Univerſzitásban Egyházi Szófzóllót, 's a' Hit-Tudománynak rendſzerént való Professorát, Nagy-Váradi Kanonokká kegyelmesen nevezni. A' megtiſzteltetett Úr az Ifjuság' nevelésében, 's így a' közjónak előmozdításában fáradhatatlan buzgósággal, és jeles foganattal egéſz 27 eſztendeig fáradozott, mellyek közűl ezen Pesti Fő Oskolában 13 eſztendőt ditséretes megkülömböztetéssel töltött. Mi ſzivünkből örvendünk, hogy ezen jeles egyházi Férjfiú köz hivatalbeli buzgó ſzolgálatai által ſzerzett érdemeinek, Felséges Urunk kegyelméből, illy méltó jutalmát nyerni ſzerentsés volt.—Addig mégis Professori hivatalát folytatni fogja, míg helyette más neveztetnék.

Ő Tsáſzári Királyi Felsége méltóztatott Tekintetes Ujváry János Urat a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts Regeſztrátorát, a' Levéltár 's Kir. Petsétnek Gondviselőjét, ön folyamodására 52 eſztendei hoſſzas, 's fáradhatatlan ſzolgálatja tekintetéből előbbeni egéſz fizetésével nyugodalomba tenni.

A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanáts az e'képpen kebelbeli Leveles Tára Hivatalánál megüresült Regestrátori, és a' Levéltár, 's Királyi Petsét Gondviselői Hivatalra Tekintetes Bakos János Al-Regeſztrátort, ennek helyébe pedig Al-Regeſztrátorságra T. Matulay Jósef eddig volt Levéltári Segéd Urakat, hoſſzas, haſznos és hivséges ſzolgálatjok által ſzerzett érdemeik tekintetéből felemelni; továbbá ez utólsó helyébe Levéltári Segédnek T. T. Ketskeméthy Mihály eddig volt Lajstromozót, ismét e' helyébe Pavianovich Károly volt Cancellistát, 's ezután pedig a' többi Tiſzti Tagoknak léptsönként való előmozditások után utólsó Can-

cellistának Biſzáglics Ferencz, eddig volt első Accessista, 's végtére e' helyébe, utólsó Accessistának Csikvatsartsi Balás Dénes Urakat ditséretes magok viseletekért, 's jeles tulajdonságaikért e' folyó hónap' 16. kinevezni méltóztatott; ugyan ezen alkalmatossággal, az újonnan kinevezett Regeſztrátor, és Al-Regeſztrátor Urak a' ſzokott Tiſzti Esküvésnek a' Nagy Méltóságú Királyi Helytartó Tanáts előtt való letétele után — a' többiekkel eggyütt hivataljokba bé is iktattattak.

Ő Ts. K. Felsége az Erdélyi Kir. Kormányſzéknél volt tiſzteletbeli Concipistát Méltós. Osdolai Gróf Kún Gergély Urat, kegyelmes tekintetbe vévén az ő jeles tehetségeit, és ſzorgalmatosságát, ugyan azon Kormányſzéknél ſzámfelett való Titoknokká méltóztatott kirevezni.

Ő Ts. Kir. Felsége a' Báró Máriássy Regementjében ſzolgáló Kapitányt T. Móser János Urat, harminczkét eſztendőnél tovább viselt jeles hadi ſzolgálataira nézve, mind a' két nembeli maradékaival eggyütt Magyar orſzági Nemességre emelni méltóztatott.

Brassó, Decemb. 8-dikán. — Külömbféle Tiſztviselőinknek a' mi javunkra tett ſzoros, és gondos rendſzabásait a' mennyei Gondviselés annyira megáldotta, és támogatta, hogy azon 8 ſzemély közűl, kik a' múlt hónap' 30-dikán tett jelentésem ſzerént a' kórházba vitettek, egy sem halt meg, hanem inkább naponként jobbúlnak; és a' betegek' ſzáma mai napig eggyetlen eggyel sem ſzaporodott.

Ő Királyi Fő Herczegsége Estei Ferdinand, Magyar orſzági Fő Hadi Kormányozó Dec. 14-dikén estve Bétsből Budára kivánt jó egésségben megérkezett.

MOLDOVA.

Jáſzvásárról Dec. 5-dikén költ tudósítások ſzerént, oda folyvást fegyveres tsapatok érkeznek a' Duna' jobb partjáról, mellyek ezen tartománynak külömbféle kerűleteiben ſzállnak-meg. — Gróf Wittgenstein Feldmarsal Sz. Pétervárából Kurir által igen kegyes levelet vett a' Tsáſzári Felségtől, mellyben Ő Felsége az eddig tett ſzolgálatait megköſzöni, és őtet új buzgóságra öſztönözi azon megjegyzéssel, hogy a' jóſzágaira való menetel eránt tett ſzabadság-kérését most bé nem lehet tellyesíteni, minthogy az ő jelenléte a' hadi seregnél a' mostani környűlállások között elkerűlhetetlen légyen. — Dec. 9-dikán a' Feldmarsal a' Felséges Tsáſzárnak koronáztatása napját fényes vendégség által ünnepelte, mellyen a' Generálisság, a' Moldovai Metropolita, minden Püspökök, és nagy Bójérok, valamint az idegen Consulok is jelen voltak. — A' Moldovai Metropolita az Oroſz Udvartól 1000 aranyat kapott a' Klastromok között való kioſztás végett, hogy az elhunyt Anya-Tsáſzárnéért imádkozzanak. — Minthogy Oláh Orſzágban, nevezetesen Bukurest vidékén ismét a' pestisnek nyoma lát-

ſzik, ennél fogva az Oroſz Contumacziát a' Pruthnál, melly eddig 16 napos volt, 30 napra emelték, és igen ſzorosan megtartják, úgy, hogy több oſztály-seregek, mellyeknek ezen vízen által kellett volna kelni, hogy a' távulabb eső ſzállásokra menjenek, ellenkező parantsolatot vettek, és további rendelésig Moldovában maradnak.

PORTUGALLIA.

A' legújabb Orvosi Jelentések ſzerént, mellyeket Lizabonában Nov. 18-dikáig kihírdettek, Dom Miguelnek, és testvéreinek, a' két Kir. Hg. Aſſzonynak, egésségbeli állapotja folyvást megnyugtató volt; ellenben némelly Londoni Ujságoknak Lizabónai levelezői azt állítják, hogy Dom Miguel egéssége veſzedelemben forog.

A' mult Octoberben Terceira ſzigetére indúlt hajós seregetske Oct. 13-dikán Madeirához érkezett, és minekutánna az ott találtató Portugalliai hajós tsoportal magát öſzve-kaptsolta, Oct. 17-dikén onnét elindúlt, és ezen hónap 31-dikén San Miguelhez érkezett, Terceira ſzigetétől nem meſſze.

NAGY BRITANNIA.

A' legújabb Londoni Ujság-levelek azt jelentik, hogy Gróf Liverpool (volt Angol Minister) Dec. 4-dikén reggel 10 óra tájban Combewood nevű mezei jóſzágán meghalt.

Madridból érkezett tudósítások ſzerént, a' Gibraltári Kormányozó a' Tangeri kikötőhelyet hadi bézárás alatt valónak hírdette; mivel a' Marokkói Orſzáglóſzék vonakodott a' Nagy Britanniai hajós tsoport Vezérének azon kivánságát tellyesíteni, hogy az elfogott kereskedő hajókért eleget tegyen, és az okozott károkat kipótolja.

A' Hampshire Telegraph (Portsmouthi Ujság) illy levelet közöl, mellyet Blonde fregátán Mórea erősség előtt Oct. 30-dikán írtak: „Az Angol ſzövetséges záſzló a' nem rég meggyőzhetetlennek tartatott Mórea vár' falain lobog a' Franczia Orſzág' Liliomai mellett. Alig tünt ſzemünkbe a' Törökök által kifüggeſztett béke-záſzló, és annak következésében az ágyúzás alig ſzünt-meg, midőn az Aga, vagyis a' Várnagy, két Fő Tiſzte által kisértetve, megjelent, és Maison Generálishoz kivánt botsáttatni, ki éppen a' futó sánczban volt. Az Aga azzal kezdé beſzédét, hogy ő most el akarja fogadni azon capitulátió feltételeit, mellyekkel a' Kereſztény Hatalmasságok az erősség ostromlása alatt több ízben őtet megkinálták, 's így minden további vérontásnak véget akar vetni. Ezen nyilatkoztatásra a' Franczia Vezér kemény hangon így felele: „Azon feltételeket, mellyekkel megkináltalak, fennyen megvetettétek; azért semmit sem akarok egyebet hallani a' határtalan hódolásnál." Az Aga úgy elsárgult, mint a' halál. „Generális! (így ſzólla) tsak meg fogja, reménylem, embereimnek engedni, hogy hadi tiſztességgel menjenek ki; bizonyosan reménylem, nem fogja őket fegyvereiktől megfoſztani." Mai-

)(*

son Grlis azt felelé: hogy nem tsak fegyvereiket elvéteti, hanem még egy ingre vetkezteti őket; ha ennyire vitték a' dolgot, lakoljanak most érte. Ezt mondván egyſzer'smind a' granatérosoknak megparantsolá, hogy sebesen ostromot fussanak; erre a' derék legények a' vár kapuira rohanának. Ellent-állani nem lehetett; a' Törökök engedének, és fegyvereiket mindjárt lerakák. Ezután megmustráltattak, a' miből kitetſzett, hogy 650 főből állottak az őrző katonák. Mennyit veſztettek az ostromlás alatt, meg nem mondhatom; de a' mint látſzik, veſzteségöknek igen nagynak kellett lenni, mivel, a' mint mondták, az egéſz őrizet eleinte 1800 emberből állott. A' faltörő batteriák' ſzolgálatjára semmi Angol, vagy Franczia tengeri katonát nem botsátottak, tsupán tsak Blonde fregátáról, és Rigny Admirálisi hajójáról egy oſztályt. A' mi faltörő batteriánk középett állott, és a' vár bástyáihoz legközelebb; ezt kormányozta Luckraft Hadnagy, és ő alatta Dacres Hadnagy. Ezen Tiſztek olly vitézűl, olly bátor Angol tengeri katona módra viselték magokat, hogy a' Franczia Vezér' ditséretét megnyernék. A' Francziák hihetőleg mind addig megtartják ezen várat, míg a' Görögök régi birtokaikba bé nem ſzállíttatnak; addig jó darab idő eltelhet, mert semmi épűlet sints, mellynek hajlékába megvonhatnák magokat, mivel Ibrahim' seregei az egéſz tartományt elpuſztították. Azonban a' Görögök a' hegyekről kezdenek már lejőni, és Patráſz' környékén már sokan foglalatoskodnak a' ſzállások, és kalyibák építésében. Egy Franczia Tiſzt nehány nap előtt kimenvén sneſ-vadáſzatra, (irtózik az ember leírni) azon emberek által, kiknek ſzabadítására jött, tsúfúl meggyilkoltatott. A' Görögök tsak fegyvereiért, 's ruháiért ölték meg. Lyons Kapitány ſzakadatlanúl a' futó sánczokban maradt, és rettenetes ágyú- 's puskalövöldözésnek volt kitéve. Luckraft, és Dacres Hadnagyok 12 nap és éjtſzaka mindég a' sánczokban foglalatoskodtak; az utólsó három nap alatt faltörő ágyújok olly keményen dolgozott, hogy valami 1000 tizennyolcz fontos golyóbist, és 6000 font puskaport költött el. Rigny Admirálisnak kellett volna az expeditiónak tengeri réſzét vezérleni, de ő Lyons Kapitánynak adta által a' vezérlést betsületből. — Sajnálkodva jelentem, hogy Jasper Angol hadi salup ezen h. 11-dikén estve a' Santa Maurai partoknál ſzéllyel repedt, egy kőſzálba ütközvén; de senki el nem veſzett; a' hajó olly hamar megtölt vízzel, hogy sokan elveſztették butyoraikat.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Dec. 8-dikán egy, az előtt való nap költ, Kir. Végzést közöl, mellynek erejénél fogva a' Pairek háza, és a' Deputátusok háza Januarius 27-dikére 1829. öſzvehivattatik.

Toulonból Nov. 30-dikán költ levél ſzerént ott a' Móreai expeditiónak viſſzatérését közel tartot-

ták lenni; hanem mégis Patráſzban, Modonban, és Navarinban Apr. 1-ső napjáig 1829. őrzőseregek maradnak, a' meddig t. i. a' mint reménylik, a' Görög hadi sereg eléggé öſzve leſz ſzerkeztetve, 's ezen várakat általveheti. Toulonban több eleségſzolgáltatásbeli Kötéseket felmondottak. Arról is beſzéllnek, hogy mentől hamarább megköttetik a' békeség Franczia Orſzág, és az Algiri Dei között. Karaván korvet indúló félben vagyon a' tengerre titkos követséggel.—Fabvier Obester Nov. 29-dikén Marſzelybe megérkezett.

A' Quotidienne, és Gazette azt állítják, hogy Párisba egy rendkivűl való Kurir érkezett, ki Lizabonából Nov. 26-dikán indúlt, és örvendetes tudósítást hozott Dom Miguel' állapotjáról. Minekutánna a' térdén, és czombján megapadt a' daganat, megtetſzett, hogy a' törés nem sokat teſz; sőt a' tsont nem is tört-el. Reménylhetni, hogy D. Miguel hamarább lábra áll, mint eleinte gondolták.

TÖRÖK BIRODALOM.

A' Szmirnai Courrier Nov. 8-ikán Alexandriából (Egyiptomból) illy Oct. 24-diki tudósítást vett: „Ezen h. 6-dikától fogva 9-dikéig egymásután 80—100 hajó érkezett ide Móreából, mellyek Egyiptomi fegyvereseket, és kivándorlott Török familiákat hoztak. Ő Exja Ibrahim Basa, ki Krokodil Egyiptomi hadi briggen 5 nap alatt érkezett ide, 9-dikben naplementekor ſzállott ki a' ſzárazra. Minden Ottománi hadi hajók 21 ágyúlövéssel köſzöntötték. Elfogadtatása az attya' palotájában nyilván esett meg. Minekutánna Ibrahim nehány pillantatig az attyával ſzóllott, elvoná magát, hogy a' helybeli Tiſztviselők', és az Európai Consulok' köſzöntéseit elfogadja. — Hasonlóképpen ide érkeztek a' Navarini, Koroni, Modoni, és Patráſzi őrző seregek is, mellyek Ibrahim' elmenetele után capituláltak, és ezen várakat a' Francziáknak általadták. — Mindeggyütt a' seregek' ſzámát, mellyek Móreából kitakarodtak, 18,000 emberre teſzik. Egyiptomból mintegy 15,000 ment volt Móreába. Minden Európai hajók, mellyek eleséggel megrakva küldettek-el innét, terheikkel ismét ide viſſzajöttek, minthogy a' ſzövetséges Admirálisok megnem engedték azoknak kiſzállítását. Ibrahim Basa ſzámos kísérőkkel 12-dikben Kairóba útazott; és 20-dikban a' Vice-Király is oda indúlt. Ő Magassága megparantsolta, hogy mindjárt nehány lovas seregek állíttassanak-öſzve. A' hadi gyakorlásra tanító mesterek, és tábori Orvosok mindnyájan olly parantsolatot vettek, hogy Kairóba menjenek. — Ibrahim Basa az ármádájából több Tiſzteket előbbre léptetett. — A' külömbféle nemzetek' hajóinak ſzáma, mellyek az Egyiptomi hadi sereg' általſzállítására fordíttattak, 75-re telik, és ezek közűl 32 Franczia hajó, Lionne korvet kisérete alatt, Marſzelybe indúlt Oct. 21-dikén. — Actäon hadi brigg a' Sziriai partoktól, hol

eddig ſzemlélődött, ide viſſzatért. Drovetti Franczia Consul Úr nagy betegségbe esett volt, úgy hogy életét is feltenék; de már most jobban van, és az egéſz Város a' földieivel eggyütt-örül ezen derék Tiſztviselő' meggyógyulásán. — Itt noha az eleség elég bő, mégis keveset vásárolnak, mert a' Vice-Király annak nagy árát ſzabta, úgy hogy az a' külföldi piaczi árral egy arányba nem jöhet. Az új gyapott is csak lassanként, és kis réſzekben kel."

AMERIKA.

Don Quixote hajó New-Yorkból 17 nap alatt érkezett Havre-be, és Nov. 16-diki leveleket hozott. Úgy látſzott, hogy már kétség sem volt a' felől, hogy Jackson Generális Ádámot le fogja nyomni; és pedig azért, hogy Ádám ellen sokan kikeltek a' nem rég kéſzített vám-tariffáért, mellyet a' törvényſzerző Képviselők' gyűlése is elfogadott. —

Sept. 25. Bogotában egy rettenetes, Santander, és Padilla Generálisok által koholt öſzve-esküvés tört-ki. Ennek czélja az volt, hogy Bolivárt megöljék, és a' Respublika kormányát általvegyék. Az öſzve-esküdtek Bogota' őrző seregének egy réſzét magokhoz húzták, és minden rendelések meg voltak téve a' Praesidens' palotájának elfoglalására. A' megtámadás 25-dikén éjjel történt; Bolivárnak több jó barátjai a' gyilkosok' tsapásai alatt elestek; de maga Bolivar olly ſzerentsés volt, hogy elő-lök elillanthatott. Még most tsak ez minden, a' mit ezen öſzve-esküvésről tudhatunk; de a' legnagyobb vágyódással várjuk a' további tudósítást. — Utólirás. Még azt is halljuk, hogy a' Bogotai öſzve-esküvés egéſzen füstbe-ment, és hogy a' fők közül hatot agyon lőttek. — Laborda Spanyol Commodor még October végén a' jól felkéſzített hajós seregével, melly 2 línea-hajóból, 4 fregátából, és 4 briggből áll, Havannahnál volt vasmatskán, de minden pillantban kiindúlhatott a' tengerre.

A' Bogotai Ujság Sept. 6-dikán közli azon béke-kötést, melly Gamarra, és Urdinenca Perui és Boliviai Generálisok között Jul. 6-dikán kéſzült, mellynek ereje ſzerént az eddig a' Boliviai Respublikában tanyázott Kolumbiai seregek bizonyos eleikbe ſzabott útakon ezen Respublika' földéről kitakarodni tartoztak. Aug. 1-ső napjára a' Boliviai Congressus tagjai is egybe hivattak Chuquisacába, hogy ott Sucre Generálisnak a' Praesidensi hivatalról való lemondásáról tanátskozzanak, és a' polgári alkotmányban olly változtatásokat tegyenek, mellyek a' két Respublika között közelebbi barátságot ſzerezhetnek. Ennél fogva a' most Perúban uralkodó felekezet annyira vitte a' dolgot, hogy minden vérontás nélkül a' Bolivár béfolyása mind Boliviában, mind Peruban a' lakosok' terméſzeti hajlandóságának engedni kéntelen volt. Kétség kivül a' Bolivár által adatott polgári alkot-

mányt a' Boliviai új gyűlés el fogja törölni. Az említett Eggyezésben fontos azon két kötés: hogy az alkuvó Felek közűl eggyik sem fog semmiféle alkudozásba ereſzkedni Braziliával, míg az Buenos-Ayressel békeséget nem köt; és hogy mind a' két Vezér, a' Kötésnek költsönös megtartása végett, egymásnak nehány Fő Tiſztet adott kezességűl.

A' Times Ujság Valparaisóból Aug. 21-diki levelet vett, melly ſzerént a' Chilibeli Congressus a' maga űlését Sant-Jágóból ezen tengeri Városba vitte által, hogy némelly változtatásokról tanátskozzék, mellyeket a' Respublika Constitutiójában tenni ſzükséges.

Ujabb Tudósítás.

A' Bogotában Bolivár ellen forralt, és kiütött öſzve-esküvésről illy közelebbi tudósítást közöl egy Karthagenai levél: „Kolumbiának fő városában igen nagy történet ment végbe; ott egy öſzve-esküvés tört-ki, mellybe Santander, a' Respublikának volt Vice-Praesidense, és Padilla Grlisok is bele vannak keveredve. Padilla nem rég itt Karthagenában is illy formát akart koholni, 's a' miatt Bogotába fogságra vitetett. A' mostani öſzve-esküvés czélja az volt, hogy Bolivár megölettessék, és azután új orſzáglás formája állíttassék-fel. Ezek Sept. 26-dikára virradó éjjel a' legnagyobb gonoſz tételre vetették fejöket. Bogotá' őrző serege a' lovag-granatérosoknak első svadronából, a' Vargasi batalionból, és egy pattantyús brigadából áll. Az öſzve-esküdtek ezen brigádát magokhoz tsábították, és ezt munkálkodásaiknak fő eſzközévé tették. 25-dikén estve tartott gyűlésökben azt végezték, hogy a' pattantyusságnak egy réſze az Orſzáglóſzék' palotáját, hol Bolivár lakik, a' másik réſze a' Vargasi kaſzárnyát, hol a' Státus' némelly foglyai voltak, a' harmadik azon kaſzárnyát támadja-meg, hol a' Bolivár mellett lévő granatérosok voltak. A' második réſznek több helyekre kellett magát feloſztani, és legelőſzör is Padillát kiſzabadítani, hogy azután ő igazgassa az egéſz dolgot. — Előſzör a' palotán kezdették a' megtámadást, ezen helynek fekvése, és fontossága miatt; ezen megtámadást Carujo, Horment, és Gonzales Florentino három Obester, és Lopez, 's Zulaivár Kapitányok intézték-el, és hajtották végre. Horment tulajdon kezével három őrállót agyon ſzúrt; és ő előre, a' többi utánna nyomúla a' felső ſzobákba-bé, hol Ibarra András Hadnagy, a' Dictátornak Ordinánez-Tiſztje, noha fiatal, a' rohanásnak bátran ellentállott, míg egy kardvágás miatt, mellyet a' viaskodó jobb kezén ejtettek, tovább nem győzte, és a' pártütők minden akadály nélkűl a' Dictátornak háló ſzobájáig jutottak. Bolivár talán a' fegyver zörgésére felijedvén, ágyából felugrék, 's eleinte bé akará magát zárni háló ſzobájába; de minthogy lehettetlennek látá magát a' nagyobb erő ellen védelmezni, a' tornáczról az utſzára leugrék, a' városnak egy réſzén kereſztűl futa, 's a' Vargasi kaſzárnyához juta. Az

alatt ezen kaſzárnya ellen is el volt kezdve a' megtámadás. Silva Obester, ezen rohanás' vezére, a' kaſzárnya' kapuja ellen nehány ágyút ellövetett, de az oda való őrállók vitézűl védelmezték magokat, viſſzaverék a' pártütőket, elvevék ágyuikat, 's űzőbe vevék őket. De az alatt némelly pattantyúsok Padilla' Grlis' fogházába bényomultak; t. i. felmáſztak az udvar falaira, onnét leugrostak, és a' Grlis' előſzobájáig jutottak, hol Bolivár Jose Obestert, ki a' Grlis' őrzésére rendelt katonaságnak Tiſztje volt, az ágyban meglepék, és egy pistollyal agyon lövék.—Azon pártütők, kik a' Dictátor' palotáját megtámadták, eltávoztak onnét, látván, hogy Bolivár elébb állott; a'kapunál Ferguson Obesterre, Bolivár hadi segédjére botlának, ki éppen a' lármára ſzállásáról oda futott vala; Carujo Obester, ki nem rég emennek közbenjárására mozdíttatott-elő, őtet agyon-lövé. Bolivár a' Vargasi bataliont a' kaſzárnyában nem találván, a' piaczra ſzaladott, hol leírhatatlan örvendezéssel fogadtatott. Tiſztek, és közlegények todúltak hozzá, hogy megölelhessék; erre a' várost katonáival mindenfelé öſzvejára, megvizsgálá az őrállókat, és már hajnalodni kezdett, midőn az örvendező néptől körűlvétetve a' palotába viſſzatért."—Egy másik levél, melly ugyan az nap költ Karthagenából, azt mondja: hogy Bolivár a' gyilkosok által egygyik ſzobából a' másikba űzettetvén, végre a' legſzélső ablakon leugrott, és majd egy pártütő tsapat' közibe esett-le, de tsak hamar öſzveſzedvén magát, egy híd alá futott, mellyen tsak hamar azután a' pattantyússág kereſztűl ment, illy ordítással: Halál a' tyrannus Bolivárnak! Alig mentek-el a' pártütők, midőn éppen mellette illy kiáltás hangzott: Éljen a' Szabadító! Ezek Bolivár' barátjai voltak, kik seregeiket öſzveſzedvén, a' pártütők ellen rándultak. Bolivár mindjárt előttök termett. Ferguson Obester, az ő Adjutánsa, ki a' palota ellen intézett megtámadást viſſza akará verni, megölettetett. Bolivár Jose nevű Obester is meggyilkoltatott Padilla fogházánál. A' jutalom, mellyet a' nagyobb tekintetű lakosok az öſzve-esküdteknek igértek, az Angol házaknak kirablása volt. De ſzerentsére ezen istentelen reménység bé nem tellyesedett. Bolivár azon Regementnek, melly a' palotát védelmezte, 200,000 piaſztert ajándékozott, és az ott vezérkedő Oberstlieutenantot Obesterré tette. A' fő gonoſztévők közűl hatot agyonlőttek, és több másoknak is hihető az leſz sorsok. — Más nap a' Cundinamarcai lakosokhoz egy Proclamatió intéztetett, mellyben a' történet előadatik; az is van benne: hogy nem lehet hinni, hogy azt Bogotaiak vitték volna végbe; Horment nem az, Carujo nem az, 's a't. — Ugyan az nap Bolivár is egy Végzést adott ki, mellyben jelenti: hogy az napságtól fogva azon hatalmi erőt, mellyet a' nemzet neki által adott, egéſz kiterjedésében foganatossá teſzi, és a' környűlállásokhoz képest elő veſzi.

(Haſznos Mulatságok Nro 50. Hírdetés 1/4 árkus)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(50.)

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik: hogy a' Ménesi Kir. Kamarai Kerületben, nevezetesen 1257 hóld Zimánd Kamerális puſztán, mellyek három nyomásra vannak felosztva, és a' mellyek közül 419 hóld már őszi gabonával bé van vetve; továbbá a' 120 hóldból álló Szabadhelyi fenmaradott föld szabad haſználásra, 2 esztendőre 's 10 hónapra 1829-diki Januar. 1-ső napjától kezdve 1831-diki Octob. utólsó napjáig, az 1829-diki Januar. 5-dikén Paulisban a' Számtartó-Hivatal íróſzobájában tartandó Licitátio által a' többet ígérőnek árendába fog adatni.

Ennél fogva az árendálni kívánók meghívattatnak ezen Licitátióra, hogy szükséges bánat-pénzzel felkéſzűlve megjelenni ne terheltessenek. Budán Dec. 14-dikén 1828.

Hírdetés.

(2) Néhai Méltóságos Idősbb Boros-Jenői Muslay Antal Úr, Ts. Csanád Vármegye volt Fő-Ispánya Örökösseinek T. Neográd Vármegyében kebelezett; Vácztól egy órányira, Pestől pedig négy órányira fekvő Rádi, és Csekei sequestrált Javai, a' jövő 1829-dik esztendei Februarius 16-kán Rádon tartandó Licitatió által a' többet igérőnek Árendába ki fognak adattatni, melly Licitatióra az árendálni kivánók meghivattattnak. Az árendás bánat bér fejébe 2000 ſtot VCz. az árendális Summának pedig felét mindenkor fél esztendőnként előre letenni tartozni fog. A' Jószág öſzveirását, vagy Rádon az Uradalmi Tiſztartónál, vagy pedig Pesten az Uraság házánál 293-dik ſzám alatt az Új piaczon, a' Ház gondviselőnél olvasni lehet.

Hírdetés.

(2) A' Fő Méltóságú Gyaraki Grassalkovich Antal Úr Ő Herczegsége Gedellői, és Hatvani Uradalmaiban, ugyan Gedellő Mező Városába most jövő 1829-dik esztend. Januarius 12-dik napján három egymás után következendő esztendőkre Sz. György napjától fogva, e' következendő Királyi Haſzonvételek Arendába Licitatió által ki fognak adatni:

1-ször Kerepesi, körkényi, Pesten a' Grifnél, és Hatvani Vendégfogadók.

(Második Félesztendő 1828.))(

2-ſzor Tulajdon Boroknak kimérése Maisán, Tatár Sz. Györgyön, Foldogon.

3-ſzor Gedellői, Eörkényi, és Hatvani kereskedő Boltok.

4-ſzer Etseri, Bagi, Maisai, és Zsidai Pálinka-házak.

5-ſzör Négy vízi malom Issaſzegen.
Három vízi malom Zsidón.

6-ſzor Sződi, Kis Sz. Miklósi Kortsmával eggyütt, Hatvani, és Lőrinczi Méſzárſzékek.

7-ſzer Hatvani Ser-ház.

Kiknek tehát arendálni, ſzándékok volna, a' fent ki tett helyre, és napra a' Praefectusi Hivatalhoz illendően meghivattatnak.

Prandtner J.

Ezüstmives a' Kígyó útſzában az ezüst Koronánál ajánlja magát, és ſzokott ezüst kéſzitményeit mellyek réſſzerént itt, réſſzerént Bétsben a' legékesebb módon kéſzültek, és különösen ſzolgálhatnak:

Karátsonyi, és Új-esztendei Ajándékúl,

melly ezüst az 1818-dik eſztendőben ſzabott próba-határozás által a' Bétsi 13 latos próbához hasonlóvá tétetett; egyſzer'smind az ezüst valódiságáról kezeskedik a' fent nevezett. — A' Bétsi portékákra téendő rendeléseket, a' legnagyobb pontossággal, és serénységgel minél elébb tellyesíteni fogja; noha ugyan az ezüst finomságára nézve az ide valónál nem eſébb való, mindazonáltal (a' Ts. Kir. Austriai Tartománybéli Kormányſzéknek 1824. Aprilis 1-ső napján költ Rendelésénél fogva) egy lat 15 valtó xral drágábban jön.

A' fent érintett tárgyak' Kéſzitője tellyes erejéből azon leſz, hogy ezüst ſzereinek elkéſzitésében a' tiſztaság, és jó izlés által kinek kinek bizodalmát megérdemelhesse; mellyben az ő Szülői is ſzámos eſztendőkig réſzesülni ſzerentsések voltak.

Pesten December 14-dikén 1828.

Oxigenált Só-Savany,

vagy is úgy nevezett Chlorkalk, melly igen haſznos a' levegő tiſztitására, a' ragadós nyavalyák, marha-dög, 's a't. ellen; továbbá mindenféle papiros nemeknek, gyapjú ſzöveteknek, fonalaknak, 's a't. hamarább, bizonyosabb, egyſzerűbb, és oltsóbb megfejérítésére ſzolgál, találtatik fontja 24 kr. ezüstben Steinbach Aloiznál Pesti polg. Szeres Kereskedőnél a' Ketskeméti Kapunál. Minden vevő nyomtatott útasítást kap, mi módon kelljen vele bánni.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(51.)

Pesten, Szerdán, Karátson Hava 24-dik napján 1828.

Győzedelem.

Fényes győzedelem fejedet koszoruzza babérral;
Haj, de veszély nélkül nints koszorúra jusunk!
Nagy, ki az ellenfél[illegible]eggyőzheti; ámde nagyobb még,
A' ki erőt venni tu[illegible] maga indulatin.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Az idő nálunk már egy hét óta nagyon meglágyult; tegnap, 's ma is ſzinte tavaſzi tiſzta idő volt; a' mult vasárnap, valamint hétfőn is a' nem hideg ſzél keményen fujt. — Illyent írnak Posonyból is, hol még a' Dunán lévő hajó-híd most is áll; nálunk nagyon siettek a' kiſzedésével.

Egy híres Bosco nevű ſzemfényveſztő játékos van most Posonyban, 's mesterségeit a' nézőknek igen nagy álmélkodására mutogatja; azt mondják; hogy a' mit végbeviſzen, a' tsudával határos. Ide Pestre is el fog jőni. Bétsben, Berlinben, Sz. Pétervárában, 's a' t. az Udvarok előtt is nagy megelégedést nyert. Filadelfiához hasonlítják.

Brassónál Dec. 3-dikán egy Oláhot meglőttek a' kordon őrállói, azért hogy a' kordonon általſzökött, 's a' kiáltásra nem akart megállani. — Szebenben is 4 házat bézártak, a' hol némelly Brassaiak voltak ſzállva, de semmi halálos eset nem történt; úgy Brassóban is, a' mint látſzik, megſzünt a' pestis.

OROSZ BIRODALOM.

Dec. 2-dikán Sz. Pétervárában Ő Felségének Pawlowits Miklós Tsáſzárnak a' thronusra-lépését minden templomokban Isteni ſzolgálattal, és háladó Énekkel megülötték.

A' Tsáſzári General-Stab' fejéhez, Gróf Diebits General-Adjutánshoz Ő Felsége a' Tsáſzár, midőn neki a' Sz. András Rendét megküldené, illy levelet írt: „A' mostani Török háborúnak kezdete az Oroſz fegyverek' ditsőségének új fényt ſzerzett. Azon akadályokat, mellyeket az ellenség' erőlködése, és maga a' terméſzet utunkba vetett, fegyveres seregeink' bátorsága, és állhatatossága elhárította. Tsak négy hónapja, hogy a' Dunán általkeltünk, és záſzlóink már Várna' falain lobognak, melly még eddig semmi győzedelmest nem ismért. Még egyéb fontos várak, és vidékek is meg van-

nak hódítva a' fekete tenger' nyugoti, és keleti partjain ; és az Oroſz ágyúk' dörgése az Ottománi Porta Asiai birtokainak távul lévő réſzeiben is hangzik. Ezen előmenetelekre a' Kegyelmed bölts, és munkás rendelései által megmutatott közre-dolgozását tellyesen megismérvén, és azon buzgóságát betsülvén, mellyel erejének, és egésségének kimillése nélkül a' reá bízott dolgokat tellyesítette, Kegyelmedet a' Sz. András Rendének Vitézévé kegyelmesen kinevezzük, mellynek czímereit ezennel Kegyelmednek megküldjük, és parantsoljuk, hogy azokat a' rendſzabás ſzerént viselje. Meg vagyunk győződve a' felől, hogy tellyes hajlandóságunknak ezen új emlék-jele a' hadi dolgok' elintézésének folytatásában jövő eſztendőre a' Kegyelmed buzgóságát még meg fogja kettőztetni; midőn egyſzer'smind a' mostani táborozás' tapaſztalásaira is ügyelni kell, mellyek mind a' háború' minéműségét, mind az ellenségnek hajthatatlan nyakasságát megmutatták. Maradunk Tsáſzári kegyelmünkkel mindég jóakaró. Miklós. Páris hajón, a' Várnai tenger-öbölben, Oct. 12. 1828."

Ő Tsáſz. Felsége Eriváni Gróf Paskevits Generálishoz Nov. 4-dikén intézett levelénél fogva őtet, vitézi tetteinek megditsérése mellett, Sz. András Rendének Vitézévé nevezte.

Stavropolból (a' Kaukazus mellett) Nov. 11-dikén ezt jelentik: „Tegnag Emánuel lovasság Generálisa, ki a' Kaukazusi határſzeleknél vezérkedik, Stavropolba viſſzatért, minekutánna ſzerentsésen végre hajtotta a' Karatsájok ellen tett expeditióját (ez egy hegyi népség, melly az Oroſzoktól idegenkedik) Egy hegy alatt hozzá férhetetlen rejték-helyeken lakván, nem tsak magok több ízben béütöttek birtokainkba, hanem az ő környékök a' ſzomſzéd hegyekkel, és völgyekkel eggyütt még arra ſzolgált, hogy mind azon hegyi népségek, mellyek az Oroſzok eránt ellenséges indúlattal vannak, ott öſzve-tsoportoztak, 's úgy egy erővel tsaptak bé határainkba; ezt annál gyakrabban kezdették űzni azon időtől fogva, mióta a' Török ellen a' háború foly. Nov. 1-ső napján seregeink, Emánuel Grlis' ſzemélyes vezérlése alatt a' Karatsejevi ſziklához közelítének, és reggel 7 órakor elkezdék a' tsatát a' hegyi lakosokkal, kik kétségbe esett magok' védelmezésével estvélyi 7 óráig folytatták; de végre kéntelenek voltak vitézeink' erőlködéseinek engedni, kiknek megrettenhetetlen bátorsága most is megkoronáztatott. Az ellenség tellyesen megverettetvén, és legjobb hadi seregét elveſztvén, ſzoros helyéből kiveretett, és elſzéledett; erre a' mi seregünk a' helyet elfoglalá, és más nap minden ellentállás nélkül Kart-Jurtához, a' Karatsájok' fő lakó helyéhez juta. Megrettenvén a' lakosok, a' Véneket a' sereg eleibe kiküldötték, és kegyelemért esedeztek, mellyet meg is

nyertek. Nov. 3-dikán a' Karatsájok' Fejedelme, Vali-Iſzlam-Keim-Sakalov, a' Vének, és az egéſz nép Ő Felségének a' Tsáſzárnak jobbágyi hűséget esküvének, és ennek zálogául mind a' Fejedelem' nemzetségéből, mind a' három legelőkelőbb familiákból Kezeseket adának; és arra kötelezék magokat, hogy ezután nem tsak a' hegyi lakosoknak meg nem fogják engedni birtokaikban az öſzve-tsoportozást, hanem inkább minden erejökből a' határainkra való bényomúlásokat fogják gátolni, és minden ellenséges ſzándékaikról a' közelebb lévő Oroſz Tiſztet tudósítani. A' Karatsájok megzabolázása nagy fontosságú dolog a' Kaukazusi föld tsendességére, és bátorságára nézve. Azon kivűl Oroſz Orſzágnak tserebeli Kereskedése is sokat nyer, mivel Kama vizénél, Chachanduchov várral ſzembe, új út nyílik termékeik' eladására.

Nov. 1-ső napján a' Gruziai granatéros Rgt. Tiflisbe béérkezett, és az ifjú Nikolajevits Konstantin Nagy Herczegnek ezen Regement' Fejévé lett kineveztetését ünnepelte. Más nap Gróf Paskevits a' Regementet Eriván-piaczra kiállítá, és ſzívesen megköſzöné a' vitéz granatérosoknak azon ſzolgálatait, mellyeket az ő vezérlése alatt az utólsó táborozásban a' Török ellen tettek. Estve bál volt, mellyen a' Város' lakosain kivűl, az újonnan elfoglalt tartományból való Persák is, és a' fogoly Törökök, ú. m. a' Karsi, és Bajazéti Basák, a' jelenlévő idegenek Angolok, Francziák, 's a' t. jelen voltak. A' palota hadi ſ gyverekkel volt ſelékesítve. Mostanság a' Regt' Obestere Gróf Simonits Elisabetpolnál nagyon megsebesíttetvén, mankókonjárva vezérli granatérosait.

Noha Orel, Tamboff, és egyébb Kormányſzékekben a' búza-aratás elég bő volt, mégis ezen gabona kivált Oct. közepén jó formán megdrágult. Ezt annak tulajdonitják, hogy a' keleti tenger' kikötőhelyei ſzámára folyvást nagyon keresik a' búzát, és hogy a' külföldön roſz aratás volt. Az a' híre, hogy nagy summa pénzeket küldenek a' Kormányſzékekbe, gabona-vásárlásra. Azt is beſzéllik, hogy Majus hónapban 1829. sok búzát fognak Sz. Pétervárába ſzállítani, és pedig még drágábban, mint a' múlt nyáron.

NAGY BRITANNIA.

Backhouse Úr Vice Státus Titoknok a' külső dolgokra ügyelő Minister mellet, levelet irt a' Lloyd Kávéház' társaságához, mellyben Gróf Abeerden Minister nevében hivatalosan jelenti: hogy azon kereskedő hajóknak, mellyek Nagy Britanniából Oct. 1-ső napja előtt, vagy a' földközi tenger' kikötőhelyeiből Oct. 30-dika előtt indúltakel akár miféle portékákkal megrakva Konstantinápoly felé, a' Dardanéllákat bézáró Orosz hajós sereg semmi akadályt útjokban nem fog tenni; — ellenben azon hajókat le fogja tartóztatni az Orosz hajós sereg, mellyek a' nevezet napoknak

)(*

elmulása után indúltak Konstantinápoly felé, ha azok vagy eleséggel, vagy hadi szerekkel volnának megrakva.

A' Katholikusok Eggyesülete Dublínban Nov. 24-dikén tartott ülésében azt végezte, hogy kilencz Követet, (mind katholikus Paireket, és Pairek' fiat) kell által küldeni Angliába, kik a' Katholikusok ellen meggyökerezett előítéleteket igyekezzenek elosztalni, az ellenséges indúlatokat letsilapítani, és az Irlandi nép' szükségeit, 's kivánságait előterjeszteni. O' Connell Úr így szólla: „Mi bizonyosan nem fogunk arra megesküdni, hogy a' Király' hatalma a' lelki dolgokra is kiterjedjen; de arra készek vagyunk megesküdni, sőt meg is esküdtünk, hogy a' Pápának ezen országban semmi világi hatalma nints; küldjetek-ki engem', 's én ellenségeinknek a' történetekből megmutatom, hogy az ellenünk támasztott vádak mind helytelenek." Erre egy jelen lévő Protestans, Proby Úr, azt mondá: hogy O' Connel Úr mutatná-meg azt, hogy a' Pápa nem tulajdonit arra magának hatalmat, hogy valakit az esküvés' kötelező erejétől felmenthessen (dispensálhasson). O' Connel Úr megigérte, hogy azt meg fogja tselekedni.

A' Courier azt nyilatkoztatja ki: hogy Wellington Herczeg, minden ellenkező hírek mellett, a' Katholikusok' ügyében Peel Urral (ki a' Katholikusok' legnagyobb ellensége) tellyes eggyetértésben vagyon; és korán sem alkudoztak Huskisson Urral (ez a' Katholikusok' pártfogója) hogy őtet ismét a' Ministeriumba hívják. A' Times Ujság bizonyosnak mondja: hogy Hg. Wellington, és Peel Úr a' legközelebbi Parlamenti ülésben törvény-javallatot akarnak béadni a' Katholikusok' javára.

Egy Ujság azt mondja: hogy Angliára örökös gyalázat fog háramlani, ha a' Temse vize alatt való útnak végrehajtására még fogyatkozó 75,000 font sterlinget öszve nem tudják szerezni, akár ez magános személyek aláírása által, akár az Országlószék' adakozása által essék-meg, melly éppen most az új paloták' építésére, új utszák' általtörésére Westminsterben, 's a' t. milliomokat eltékozol. — A' föld alatti út' építőmestere, Brunel Úr, Franczia születés, midőn nem rég Franczia Országba útazott, a' Fr. Király neki a' Betsület' Legiójának Kereszté ajándékozá.

FRANCZIA ORSZÁG.

A' Moniteur Toulonból Dec. 1-sső napján költ levelet vett, melly illy értelmű: „Tegnap Finistére nevű királyi gabarra-hajó Navarintól az ide való kikötőhelyhe érkezett, és contumáczia alá tétetett. Ugyan ezen hajóval érkezett onnét három szállító hajó is. — Fabvier Obester tegnap hív hadi Segédjével, Moliere Urral, es Desmaisons lovaggal, egy ifju Görögpartfogóval, ki a' Görög űgy' védelmezésének fáradozásaiban részt akar venni, ide jött. Estve a' játékszinben megjelent, hol Leonidas ne-

vű ſzomorú játékot adták-elő (ezen játékot valami két eſztendő előtt a' Szerzőtől 10,000 frankon vette volt meg egy Párisi Könyváros).— Fabvier a' felette nagy sokaság között némellyek megismérték, és az ő neve tsak hamar ſzájról ſzájra ment. Ekkor egy alkalmatos Logeba vezették, és illy hang zendűle meg a' játékſzínben: Éljen Fabvier Obester! de ő minden tiſztelkedést el kivánt mellőzni. Azt mondják, hogy olly czélból megyen Görög Orſzágba, hogy ott egy Görög hadi sereget alkosson-öſzve. (A' Messager des Chambres ſzerént, ezen Görög hadi sereget a' Franczia Orſzáglóſzék fogja felruházni, és fizetni.)

A' Constitutionnel ugyan Toulonból Dec. 3-diki levelet közöl e'képpen: „Galathea fregátára, Fleury Kapitány alatt, éppen most ſzállíttatik-bé 300 emberből álló sereg, melly Móreába van rendeltetve; holnap fog elindúlni. Ezek ugyan azon katonák, kik felette nagy sietséggel jöttek vala, hogy hajóra űljenek, azután pedig ellenkező parantsolatot vettek, 's 14 nap Ollioules falúban tanyáztak. A' hivatalos levelek értelmét mellyeket Finistére hajó hozott, Telegraf által ſzolgáltatták Párisba; 's úgy látſzik, hogy ugyan azon úton küldötte válaſz képpen az Orſzáglóſzék azon parantsolatot, hogy a' 300 katona haladék nélkűl űljön hajóra. Arról is beſzélnek, hogy még új seregeket küldenek Móreába, 's ide ſzámlálják a' 3, 6, és 14-dik Regementeket. Fabvier Obester Daphne gályán, igen sebes futó hajón, még ma elindúl; a' mint értjük, Tábori Marsalnak neveztetett. Navarini levelek jelentik, hogy Rosamel Contra-Admirális oda megérkezett, és Rigny alatt ſzolgál. Rigny azután tsak hamar Szmirnába hajózott, hol fontos diplomatiai ügyeket kell eligazítania a' Görög Kormányſzék' elintézése eránt. Némellyek azt hiſzik, hogy a' Franczia seregek mentől hamarább viſzſza-térnek Móreából, mások ezt kétlik; a' mi itt történik, mind ellenkezőre mutat.

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolyból Nov. 25-dikén. Ezen h. 15-dikén a' Szultánnak második ſzülött fia Abdulhamid Herczeg, rövid betegsége után 21 hónapos korában meghala. Ezen gyermek' teste más nap az Udvari Tiſztek', és Ulemák' által kisértetvén, a' Nagy-Úri sír-bóltba eltemettetett.— A' sok Herczeg-aſzſzonyokon kivűl most még tsak egy Herczeg vagyon életben Abdulmedsid, (ſzül. Apr. 20. 1823.) Mahmud Szultán' ſzámos magzatai közűl.

Noha már a' kemény idő beállott, mégis folyvást érkeznek Ásiából fegyveres seregek, és az ágyú-, 's egyéb hadi ſzereket ſzakadatlanúl küldőzik a' had-mezőre. Az új Nagy-Vezér, Izzet Mehmed Basa Aidosba ütötte fel fő hadi ſzállását. De a' Bálkánon annyi hó esett, hogy majd lehetlen a' táborozást ezen vidéken folytatni.

Azonban a' Szilifztriai Kormányozó azon tudósítást küldötte

a' Portához, hogy az Oroſzok ezen vár' őrző seregét még egyſzer a' vár általadására felſzóllítván, és attól megtagadó válaſzt kapván, ezen hónap első napjaiban Szilisztria' ostromlását abban hagyták.

Az Oroſz flotta a' fekete tengeren az October' utólsó felében ott uralkodott ſzélvéſzek miatt kéntelen volt az Oroſz kikötőhelyekbe béevezni, de úgy látſzik, hogy a' hajók, és a' rajtok lévő emberek meg nem menekedtek némelly veſzedelmektől, és károktól; mert az Inada nevű 60 ágyús línea-hajón kívül, melly a' parthoz vettetett, még némelly, réſzint hadi, réſzint ſzállító hajók mind az Európai, mind az Ásiai partoknál elrepedeztek, öſzve töredeztek.

Ezen h. 16, és 21-dikén három Austriai, és egy Szárdiniai kereskedő hajók érkeztek ide Várnától; mellyek ezen Város' Mohamedánus lakosainak egy réſzét, — néhány ſzáz familiát — hoztak ide. Ezek' ſzámára az Orſzáglóſzék Galatában, és a' környékbeli külső városokban ſzállást, és tartást rendelt.

Nov. 18, és 19-dikén 27 kereskedő hajó, gabonával és egyéb eleséggel megrakva érkezett ide, 16 ugyan Alexandriából, a' többi Sziriának, és Macedoniának külömbféle kikötőhelyeiből. Hogy ezen hajós-oſztály a' Dardanellákhoz béereſzkedett (Nov. 14.), nehány óra múlva Ricord Oroſz Contra-Admirális egy línea-hajóval, és három fregátával Tenedósz ſzigeténél a' Hellespontus' torkolatjánál termett, hogy a' Dardanellák' bézárását kihírdesse, és egyenesen végre hajtsa.

Mihent híre ment az Oroſz' ſzándékának a' Dardanellák' bézárása eránt, a' Görög Orſzáglóſzék mindjárt nagy ſzámú fogdosó-leveleket oſztott-ki, és a' Görög korzárok a' napokban több hajókat, külömbféle nemzetekét, gabonával megrakva, elfogtak, és azokat Aeginához vitték az ott felállított tengeri törvényſzék eleibe; ezek között van négy Austriai kereskedő hajó is, de mind ollyanok, mellyek hadi hajók' kisérete nélkül mertek megindúlni az Archipelaguson. Amaz említett hajós-oſztály is ki volt téve a' Görög korzárok üldözésének, de attól a' kíserő hajók' Kapitányainak buzgósága, és bátorsága által megſzabadultak.

A' Porta mihelyest bizonyosan megértette hogy a' Dardanellákat valósággal az Oroſz hajók bézárták, jónak találta mindjárt olly rendeléseket tenni, mellyek által az eleség' dolgában illy ſzámos népségű fő városon segíttsen; és minthogy bizonytalan lévén, mikor fognak még hajókon gabonát hozni, 's a' ſzekereken való ſzállítás, míg jól öſzve nem leſz ſzerkeztetve a' fuvarozás, igen lassan megyen, ennél fogva ezen h. 23-dikán olly parantsolatot hírdettetett-ki, melly ſzerént minden nőtelen Görögök, és Örmények, kik nem Konstantinápolyban ſzülettek, és itt valósággal nem birtokosok, 14 nap alatt a' fő városból elköltözni, és haza menni kötelesek. Ezen rendelésnek végrehajtása a' Görög, és Örmény Patriárkákra vagyon biz-

va; 's ez által az ide való nép' ſzáma mintegy 25,000 fővel meg fog kevesedni.

Mihent a' Portához tudósítás érkezett, hogy az Oroſz hajós sereg Tenedóſz ſzigetnél megjelent, mindjárt a' Dardanelláknál lévő tábornak Vezérét Hafis Ali Basát a' Tenedóſzi vár kormányozójává nevezte, és az egykori Nagy-Vezérre Silihdár Ali Basára bízta a' Dardanelláknál lévő seregek' vezérlését; ezen állás' megerősitésére néhány hadi hajókat is küldött oda.

A' minap letett Nagy-Vezér Mehmed Szelim Basa már megérkezett Gallipoliba, ſzámkivetési helyére.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Görög Méh nevű Ujság Oct. 25-dikén (új Kal. ezt írja: „A' mult vasárnap estve Ő Exja a' Praesidens Ilona Oroſz Tsáſzári fregátán Póróſzba indúlt. Azért nem jelentettük, akkor elmenetelét, mivel tsak rövid ideig kellett volna távul létének tartani; most jelentjük, mivel az ellenkező ſzél folyvást gátolja viſſzatérését. — Elmenetele előtt a' Praesidens a' 13-dik ſzámú második végzésnél fogva, Kolokotroni Generálist, a' Peloponnésusi seregek' fővezérét, és Noti Botzari, 's Nasso Photomara Stratagokat a' hadi Tanáts' tagjaivá nevezte. Ugyan akkor a' 15-dik ſzámú negyedik Végzés ſzerént Ő Excellentiája Gerasimus Aeginai Érseket, Dániel Tripoliczai Érseket, Neophytus Talandai Püspököt, Jósef Andruſſai Püspököt, és János Damalai Püspököt, az Egyházi Válaſztottság' tagjaivá nevezte.

A' Görög Méh Nov. első napján jelenti: hogy a' Praesidens Oct. 15-dikén költ Rendelésénél fogva, Kriesi Antal Kapitányt (Hydrai ſzületésüt) ama híres Passano helyébe a' nyugoti Görög Orſzág' tengerein lévő kis hajós sereg' vezérévé nevezte.

A' legújabb Görög Méhben Nov. 8-dikán ezek találtatnak: „Végre bétellyesedett a' Megarai táborban lévő külömbféle fegyveres seregeknek ohajtása. Szerdán, Nov. 5-dikén, Ipsilanti Demeter Fő Generális azon öt-ſzázaddal (Pentakosiarchia), mellyből testőrző serege áll Strato vezérlése alatt, valamint Divunioti, Eumorphopulo, és Vasso Ezeredesek (Chiliarcha), legjobb rendben Szalóna ellen indúltak. Ezen derékok, akaratjok ellen olly soká viſſzatartóztatván, a' legnagyobb fellelkesedéssel fognak az ellenség' eleibe állani, és magok ſzámára, hadi társaiknak, Kitzo Tsavella, és Strato Ezeredeseknek módjára, új koſzorút ſzerezni. Karatasso, Hadsi Petru Kristóf, és Krisioti Miklós Ezeredesek, kik, a' mint látſzik, a' tartalék seregeket formálják, Megarában maradtak."

KOLUMBIA.

A' Journal du Commerce illy értelmű levelet közöl, melly Karthagenából Oct. 16-dikán költ: „A' Bolivár ellen koholt öſzve-esküvésnek némelly közelebbi környülállásai ezek: Ennek Fejei a' Bogotában fekvő, 200 emberből álló, pattantyús

kompániát pénzzel megveſztegették; ezeknek, ha a' dolog elsült volna, az Angol házaknak, sőt a' mint az Orſzáglóſzéki Ujság mondja, a' fő városnak kirablása igértetett. Noha Bolivár némelly gyanús környülállásokból, sőt a' hozzá érkezett bémondásokból a' dolog' mivoltát gyaníthatta volna, még sem tett semmi egyéb ovásbeli rendeléseket a' ſzokottaknál; tsupán tsak valami húſz, ló nélkül lévő, lovas-katonáknak, kiknél kardnál egyéb nem volt, őrállása mellett bézáratlan ſzobában aludt. Kevés ſzámú őreit könnyen bézárták a' strázsa-ſzobába, kik neki nem mehettek segítségére. A' pártütők Bolivár' háló ſzobájába illy kiáltással rohantak: „Le a' tyrannussal!" Már a' háló kamarájába jutottak vala, midőn az ablakon leugrott az utſzára, 's így megmenekedett. Az alatt Whittle Obester, egy Angol, ki a' Vargasi Regementet vezérlette, a' kaſzárnyából kinyomult, és a' Regementet az ágyúk ellen vezette, noha a' pattantyússág jól tüzelt, azokat etfoglalta, és a' pártütőket megſzalaſztotta. Haladék nélkül Bolivár' palotájához sietett, kiveré belőle a' pártütőket, és közülök 12-őt levágván, 8-at megsebesítvén, és 40-et elfogván, a' többit a' városból kiűzé. — Midőn Bolivár veſzedelmen kivül volt, azon igyekezett, hogy katonáinak, és barátinak dühét letsilapittsa, kik azzal akartak boſzút-állani, hogy mind azokat levagdalni ſzándékoztak, kik előttök gyánúsok voltak. Bolivár lóra űle, a' várost bényargalá, és a' vétkesek elfogatása eránt rendelést teve. Már a' fogházak tele voltak, és a' ſzaladókat keményen üldözték a' mezei lakosok, kik minden pillantatban közülök nehányat bétsíptek. Más nap 26-dikán reggel már a' dolognak vége volt; Santander, és Padilla magokat, mint foglyok, jelentették. Az Orſzáglóſzéki Ujság azt mondja: hogy a' zenebona alatt illy kiáltás hallatſzott: „Éljen Santander! és ismét: Le a' tyrannussal! Éljen a' Cucutai Constitutió!" Azt tartják, hogy sokat kivégeznek, már ötnek vége van. Úgy látſzik, hogy ezen czimborálás meſſze el volt ágazva. Itt Karthagenában is némellyeket elfogtak. Ezen öſzve-esküvés által a' Szabadító' hatalma még annál inkább meggyökerezik, minthogy az ellenkező fél igen meg fog gyengülni. — Akár hogy itéljenek Európában Bolivárról, de mi idegenekül igen ſzerentséseknek tarthatjuk magunkat, hogyígy ütött-ki a' dolog, és benne Kolumbia' bátorságára nézve egy zálagot találunk. Akár mit mondjanak, de Bolivárra a' Kolumbiaiaknak még sokáig ſzükségök leſz; nála nélkül lehetetlen volna állandó Orſzáglóſzéket felállítani. Azt vetik ſzemére, hogy hazáját iga alá akarja hajtani; de az ember' belsejét nem láthatják; ha az elmultakról itélünk, igen jó lelkű hazafiut ſzemlélünk benne; mi őt nem gyalázhatjuk.

A' Karátson ünnepei miatt jövő Szombaton nem fog megjelenni az Ujság.
A' mai postával küldjük tisztelt Olvasóinknak ajándékúl Svéczia, Norvégia, és Dánia Mappáját.

(Haſznos Mulatságok Nro 51. Hírdetés 1/2 árkus)

Hírdetések
a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.
(51.)

Hírdetés.

(1) A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírűl adatik: hogy Januarius 19-dikén 1829. dél előtt 10 órakor az Aradon lévő Kamarai Perceptorság' irószobájában Kótyavetye fog tartatni a' Ts. K. Katona-Pénztár számára elfoglalt, Scherfeneder Jánosé volt, Majorháznak melly áll egy épületből, két lakó szobával, 1 konyhából, egy lerakóhelyből, 4—500 akó borra való pinczéből, továbbá konyha — gyümöltsös — és kápoſztás kertből, — egy esztendőre való bérbe adása eránt t. i. Aprilis 1-ső napjától fogva 1829. Martius végéig 1830. A' kiárendálni kívánók ennél fogva meghivattatnak, hogy szükséges bánat-pénzzel felkészűlve ezen Licitátióra megjelenni ne terheltessenek. Budán Dec. 15-dikén 1828.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik: hogy a' Ménesi Kir. Kamarai Kerületben, nevezetesen 1257 hóld Zimánd Kamerális puszták, mellyek három nyomásra vannak felosztva, és a' mellyek közűl 419 hóld már őszi gabonával bé van vetve; továbbá a' 120 hóldból álló Szabadhelyi fenmaradott föld szabad használásra, 2 esztendőre 's 10 hónapra 1829-diki Januar. 1-ső napjától kezdve 1831-diki Octob. utólsó napjáig, az 1829-diki Januar. 5-dikén Paulisban a' Számtartó-Hivatal irószobájában tartandó Licitátio által a' többet ígérőnek árendába fog adatni.

Ennél fogva az árendálni kívánók meghivattatnak ezen Licitátióra, hogy szükséges bánat-pénzzel felkészűlve megjelenni ne terheltessenek. Budán Dec. 14-dikén 1828.

Hírdetés.

(3) Néhai Méltóságos Idősbb Boros-Jenői Muslay Antal Úr, Ts. Csanád Vármegye volt Fő-Ispánya Örökösseinek T. Neográd Vármegyében kebelezett; Vácztól egy órányira, Pestől pedig négy órányira fekvő Rádi, és Csekei sequestráltt Javai, a' jövő 1829-dik esztendei Februarius 16-kán Rádon tartandó Licitatió által a' többet igérőnek Árendába ki fognak adattatni, melly Licitatióra az árendálni kivánók meghivattattnak. Az árendás bánat bér fejébe 2000 ftot V.Cz.

(Második Félesztendő 1828.)

az árendális Summának pedig felét mindenkor fél eſztendőnként előre letenni tartozni fog. A' Jóſzág öſzveirását, vagy Rádon az Uradalmi Tiſztartónál, vagy pedig Pesten az Uraság házánál 293-dik ſzám alatt az Új piaczon, a' Ház gondviselőnél olvasni lehet.

A' Pápai Ts. 's Kir. privilegiált

Kő-edény Fabrikának

ſzerentséje vagyon alázatosan jelenteni: hogy folyó eſztendei December 1-ső napja békövetkezésével kéſzitményeinek betsét a' legillendőbb, 's egyſzer'smind kiſzabott árra ujjolag leſzállította; azt is köz hírré tévén, hogy fabrikált ſzereit úgy megjobbította, hogy azok minden illyenféle hazai kéſzítmények közt, nem tsak belső tulajdonságokra nézve legerősebbek, hanem külső formájokra, 's festésekre nézve is, a' porczelán edényekhez hasonlítván, legtiſztábbak, tudni illik festve vannak fejér, és kék virágokra, kék karimákra, rózsákra, elſzórt külömbféle ſzínű virágokra 's a' t. Mellynél fogva valamint eddig úgy ennek utánna is alázatosan ajánlja magát.

Azt is köz tudományúl adja, hogy a' nagyobb ſzámmal vásárló Uraknak bizonyos Procentumot is elengedni kéſz. Külömben mély Tiſztelete mellett a' nagy érdemű Publikumnak jelenti hogy az új kéſzitményei közül több rendbéli edény-által-ſzállitások (Transporte) már kéznél is vagynak; mellyeket Pesten a' fabrika fő lerakó-helyében a' Nagy Hid utſzában, Kemnitzer házában a' Teátrom épületének általellenébe minden órában találhatni.

Hirdetés.

(3) A' Fő Méltóságú Gyaraki Grassalkovich Antal Úr Ő Herczegsége Gedellői, és Hatvani Uradalmaiban, ugyan Gedellő Mező Városába most jövő 1829-dik eſztend. Januarius 12-dik napján három egymás után következendő eſztendőkre Sz. György napjától fogva, e' következendő Királyi Haſzonvételek Arendába Licitatió által ki fognak adatni:

1-ſzör Kerepesi, körkényi, Pesten a' Grifnél, és Hatvani Vendégfogadók.

2-ſzor Tulajdon Boroknak kimérése Maisán, Tatár Sz. Györgyön, Boldogon.

3-ſzor Gedellői, Eörkényi, és Hatvani kereskedő Boltok.

4-ſzer Etseri, Bagi, Maisai, és Zsidai Pálinka-házak.

5-ſzör Négy vízi malom Issaſzegen.
Három vízi malom Zsidón.

6-ſzor Sződi, Kis Sz. Miklósi Kortsmával eggyütt, Hatvani, és Lőrinczi Méſzárſzékek.

7-ſzer Hatvani Ser-ház.

Kiknek tehát arendálni, ſzándékok volna, a' fent ki tett helyre, és napra a' Praefectusi Hivatalhoz illendően meghivattatnak.

A' Hazai 's Külföldi Tudósítások' nagy érdemű Olvasójihoz.

A' ditső Magyar Nemzet mindenkor megbizonyította azon nemes nagy lelkűségét, mellyel tsinosodásának, nagyra emelkedésének, fényének eſzközeit ápolgatja, és ápolgatva gyarapítja. Ezen nemes indúlatot tapaſztalni ſzerentsés volt ezen Nemzeti Ujság' Intézete nem tsak a' boldogult megindítójának, és ſzerzőjének éltében, hanem annak elhunyta után is; a' mi abból megtetſzik, hogy az Előfizetők' ſzáma eſztendőről eſztendőre ſzaporodott. — Ezért Nekik méltó, és alázatos Köſzönet!

Midőn tehát most ezen nemzeti Ujságnak jövő 1829-dik fél eſztendei folytatásáról jelentést teſzünk, olly bizodalommal ſzóllítjuk-meg a' tiſztelt Olvasókat, hogy eddig tapaſztalt jó indúlatjokat tőlünk meg ne vonják; és hogy a' nyomtatványok' ſzámát ahoz lehessen ſzabni, Ujság-leveleinket jókor megrendelni méltóztassanak. Ezen bizodalmat annál bátrabbak vagyunk reményli, minthogy az Ujságot a' maga mivoltában, külső, és belső minéműségében megtartani, sőt, a' mennyire lehet, tökélletesíteni tellyes igyekezetünk leſzen. — A' hazai dolgoknak, kivált mellyek a' Közönséget érdeklik, első helyet engedünk, mellyeknek idein-korán való velünk közlésére ezennel bizodalmasan megkérjük az érdemes Hazafiakat; — a' külföldi nevezetesebb történeteket, orſzágos változásokat, háborús dolgokat az értelmes Hazafinak tudni, nem tsak ſzép, hanem ſzükséges is. Társaságos életet élünk; a' Nemzetek egymással, mint a' láncz-ſzemek, egybe vannak kötve, 's egymásba vagy egyenes, vagy mellékes béfolyások vagyon; azon Külföldi jelesebb dolgokat is érdemes Olvasóinkkal értelmes, és tiſzta, — ha bőven nem lehet, velős — előadásban megismértetni kötelességünk.

Ditső Nemzet! Olly idő ponton állunk, mellyből a' legélesebb ſzemű Politikus is tsak sokféle ſzövevényt, a' dolgoknak öſzvebonyolodását, de semmi véget nem lát. Az idő nagyon nehézkes, tsak a' jövendő mutatja-meg, mit fog ſzülni. Várjuk-el.

Ujság-leveleinkhez járulnak a' Haſznos Mulatságok, mellyek hogy nevöknek megfeleljenek, azon lenni el nem mulatjuk. Ezeknek tárgyai: Versek, Dallok, Hazai Literatúra, Szép Mesterségek, Terméſzet-Tudomány, Kézi Mesterségek, Házi 's Mezei Gazdálkodás, Terméſzet, 's Mesterségbeli Ritkaságok, Nemzeti Szokások, régi Épületek, Historiai, Geographiai, Statistikai Jegyzések, Külömbféle Értekezések, elmés Apróságok, és Mesék, vagy Rejtett ſzavak. — Az Ujság-levelek mellé vannak még ragaſztva külömbféle Hírdetések.

Továbbá a' bévett ſzokás ſzerént eſztendőnként egyegy új Mappával kedveskedünk a' tiſztelt Olvasóinknak. Most a' Dánia, Sveczia, és Norvégia Mappája kéſzül. — Az eddig kijött Magyar Atlásnak 8 darabjával ſzolgálhatunk eggyenként 20 kr. ezüstben.

Az Ujságnak előfizetési ára ezután is megmarad fél eſztendőre 10 for. V. Cz. Postán küldve; itt pedig Pesten, és Budán 8 for. boriték nélkül, azzal 9 for. — Kiadatik hetenként kétſzer Szerdán, és Szombaton; az Ujság egy-egy árkus, a' Haſznos Mulatságok 1/2 árkus.

Ezennel bizodalmasan megkérettetnek a' Ts. Kir. Posta-Mester, és Expeditor Urak, hogy a' Felséges Aerarium' haſznát is kötelességök ſzerént tekintvén, a' ſzokott 11-dik gratis Ujság' jutalma mellett az Előfizető Urak' neveit, characztereiknek hibátlan feljegyzésével eggyütt megjelenteni, 's a' letett előfizetési dijt elküldeni, valamint a' netalán esendő tévedést a' megigazítás végett jókor tudtunkra adni ne terheltessenek.

Egyſzer'smind tudtokra adom az érdemes Olvasóknak, hogy az Ujság' ſzerkeztetését viſzi Kováts Tamás Úr, a' Philosophiának, és Törvényeknek Doctora, úgymint a' ki bóldogult Férjemnek éltében is három eſztendőnél tovább, mint Segéd, munkálkodott benne.

Pesten Nov. 26-dikán 1828.

Kultsár Istvánné.
a' Hatvani utſzában Nro 542.

Budai Lotteria.

Karátson Hava 20-dik napján 1828. volt Húzásban kijött:

48. 17. 73. 81. 38.

HAZAI 'S KÜLFÖLDI TUDÓSÍTÁSOK.

(52.)

Pesten, Szerdán, Karátson Hava 31-dik napján 1828.

Ó esztendő.

Mulnak az esztendők; 's megavúlunk mi is azokkal;
Senki az elmultat vissza nem inti soha.
Boldog az, a' ki szabott idején úgy vága-keresztül,
Hogy nints a' múlton aggani semmi oka.

MAGYAR és ERDÉLY-ORSZÁG.

Ő Ts. Kir. Felsége méltóztatott Mélt. Gróf Gyulay Sámuel Ts. K. Kapitány Urat Ts. K. Kamarási méltóságra kegyelmesen emelni.

A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts, Számvevői Hivatalában Rózsás József Úr' halálával megüresedett Accessistaságra, méltóztatott Penéder Lászlo eddig vólt Practicans Urat, ügyessége, 's haſznos ſzolgálatjára nézve mozdítani.

Méltóságos Boros-Jenői Muslay Antal Ts. Kir. valóságos Kamarás Úr, és több Tek. Ns. Vármegyék' Tábla-Bírája, hoſſzas betegeskedése után, Dec. 27. életének 55-dik eſztendejében a' világból kimult. Hideg tetemeit Ts. Ns. Nógrád Vármegyében fekvő Rád helységében a' Nemzetség sirbóltjába ma, Dec. 31-dikén, takarították-el, 's ugyan ott az engeſztelő Mise-áldozatokat is tartották. — Nem külömben:

Pesten Decemb. 24-dikén reggel 5 1/2 órakor meghalt Tek. Gyarmatai Sándor Mihály Úr, több Ts. Ns. Vmegyék Tábla-Bírája, életének 78-dik eſztendejében, nem tsak nagy reménységű magzatinak, kik nagyobb réſzint már köz hivatalokat viselnek, hanem mindeneknek, kik a' boldogultat közelebbről ismérték, nagy keserűségére.

Pesten Dec. 22-dikén meghalt Tek. Hangyás Dávid Úr, Ts. Ns. Pest Vgyének ugyan a' Pesti Járásbeli Fő-Szolga-Bírája. Méltán bánkodik az egéſz Ns. Megye mint régi, és érdemekkel tellyes buzgó Tiſztviselőjének gyáſzos esetén.

Posonyból Dec. 18-dikán jelentik: hogy Nagyon Tiſztelendő Schönbauer Mihály Úr, a' Kegyes Oskolák' Szerzetes Papja, az oda való Kir. Akademiában Exhortátor, és a' Hit-Tudomány' Professora, tudományáról, és hivatalbeli buzgóságáról, valamint nyájasságáról, és emberi ſzeretetéről ismeretes

Férjfiu, 48 eſztendős korában, hírtelen guta-ütésben meghalt.

Posonynál a' hajó-hidát Dec. 22-dikén reggel kiſzedték. — Nálunk az idő tegnap valóságos télire változott; hajnalban keményen megfagyott, 's későbben havazni kezdett.

Brassó Dec. 14-dikén. — Az ide való pestis-ispitályban a' f. h. 8-dikától fogva a' betegek' ſzáma 3 ſzeméllyel ſzaporodott; 's ezek közűl egy meghalt. — Három-ſzéken az Ojtozi kapunál, és a' Brassói kerületben egy faluban a' marha-dög kiütött.

Zircz, Dec. 20. — Zirczen Karátson havának nyolczadik napján ritka 's nevezetes ünnep tartatott. A' Szerzetnek Neſztora Nagyon Tiſztelendő Fitler Imre ötven eſztendős Áldozó Pap léven, a' fen nevezett napon a' Jubiláris Miséjét tartotta. Ezen már magában is ritka és nevezetes ünnepet még jelesebbé tette azon ritka környűlállás, melly magát ezen ünnep alkalmatosságával előadá. A' Jubiláris Áldozó Papnak N. T. Fitler Imrének ugyan az volt a' Vezetője (az úgy nevezett Manuductora) a' Jubiláris Miséjén, a' ki ötven eſztendővel ez előtt az első Miséjének alkalmatosságával volt, t. i. Nagyon Tiſztel. Högyéſzi Lajos már hat eſztendős Jubiláris Áldozó Pap, Remete Sz. Pál Szerzetese, a' Posonyi Királyi Akademiának vólt Exhortátora, Tek. Mosony Vármegyének Tábla-Birája. Az ünnepi pompát nevelte az is, hogy a' Sz. Mise alkalmatosságával tiſztelkedtek Fő Tiſztel. Vajky György Úr, Mária Magdolnáról neveztetett Felső-Eörsi Prépost; Fő Tiſztelendő Szarvaskendi Sibrik János Csatári Apátúr, és a' Szerzetnek ſzeretve tiſztelt Apátja, Fő Tiſztelendő Villax Ferdinand Úr. A' többi Nagyon Tiſztelendő Urak is a' kik az oltárnál tiſztelkedtek, mindnyájan érdemekkel tellyes, nagyobb réſzént öſzbe borult öreg Urak valának, a' mi abból elegendőképpen ki tetſzik, hogy a' fen nevezett Tiſztelkedőknek eſztendejök' ſzáma mind őſzve nyolcz ſzáz ötven eſztendőt téſzen. Ezen alkalmatossággal Német beſzédet tartott N. T. Hohenekker Benedek helybéli Plébános és Convent Subpriorja, a' Magyart mondotta az ékesen ſzollásáról ismeretes Fő Tiſztelendő Kováts Antal Úr, a' Veſzprémi Káptalannak Tiſzteletbeli Kanonokja, Palotai Kerületnek Esperestje, Palota Mezővárosának Lelki Páſztora. Ezután következett az ünnephez alkalmaztatott ebéd, mellyen ſzáz huſznál többen megjelenének.

Szatmár-Németi, Dec. 18. Sokáig emlékezetes leſz nálunk e' folyó eſztendő December' 15. 16. és 17-dik napja; mind azért, mert tizenkettőd fél eſztendő eltelése után, Szabad Királyi Városunkra Tiſzti Szék-újitásának reggele derült fel ezen: mind kivált azért, mivel amaz örökké áldva emlegetendő egykori Fő Pásztorunk Nagy Méltóságú Kalotsai Érsek Klobusitzi Klobusitzky Péter Ő Excellentiája' kedves Testvérének, a' valódi emberſzeretésről nagyon ismeretes Ts. K. Tanátsos Klobusitzi Klobusitzky

Ignácz Ő Nagysága', mint e' végre kiküldött Királyi Biztos Úrnak bölts kormánya alatt vitetett véghez ez napokon mindnyájunknak tellyes megelégedésünkre a' rég ohajtott Tiſztújítás.

Első nap a' Sz. Lélek' segítségűl hívása után, mind a' belső mind a' külső Tanáts, a' Méltóságos Királyi Biztos Úr rendeléséből, a' Tanátsház' nagyobb palotájában telepedett le; mellynek gyülekezetét a' Nemes Megyéből megjelent fő rendű Uraságoknak sokasága is fényesítette. Ekkor Fő-Jegyző Ns. Soos György Úr, ſzívre-ható ékes Magyar beſzéddel idvezelvén a' Mélt. Kir. Bíztos Urat, a' Titt. Fő-Bíró Úr is, a' maga, és Tiſzti társainak nevekben, az eddig viselt Hivatalt letévén, és a' Ns. Város petsétjét a' Levél' Tárkultsaival a' Méltóságos Úrnak általadván; Ő Nagysága, a' Hivatalok jó lelki esmérettel való viseléséről, egy minden szíveket mozgásba hozó és a' velőkig ható magyar beſzéddel nyitotta meg az űlést.

Ezen napon a' Ns. Válaſztott Közönségnek hijjánosságai kipótoltatván 's 40-re ſzaporíttatván, sok érdemes polgárok elválaſztattak; úgy hogy most ezen külső Tanáts 11 Ügyvédőket ſzámlál a' maga kebelében. Ugyan ez napi ülésben Nép Szóſzóllójává eddig volt Tiſzti Fő-Ügyéſz Ns. Joo Mihály; és az eddig volt Nép Szóſzóllója Ns. Joo Ferencz Urak Senátorságra elválaſztatván, a' Méltóságos Királyi Biztos Úr eloſzlatta a' Gyülést.

Másnap Dec. 16-dikán, a' belső Tanátsban még üresen lévő 4 ſzékekre, Fő-Jegyző Soos György; Számvevő Pap Péter, Dobos János, és Házi pénz-Tárnok Békéssy Jósef Urak emeltettek. Igy mind a' belső, mind a' külső Tanáts tellyes ſzámra nevekedvén, a' Fő és Al hivatalokat, réſſzerént válaſztas, réſzſzerént kinevezés által oſztotta ki a' Mélt. Kir. Biztos Úr mellynek következésében, a' Válaſztó Tanátsnak hármon kivűl minden voksával, 's a' Tanátsház udvarát, és a' tágas piaczot ellepő Polgárságnak öröm kiáltásával a' Fő-Birói ſzékbe ültettetett a' mi, Orſzág Gyülési, és Tárnok ſzéki követségei által magát több ízben érdemesített kedves Jenei Györgyünk, Szatmár 's több Ns. Vármegyék Tábla-Birája. Polgár-Mesterségre újra elválaſztatott Ts. Csermák Antal Úr; Kapitánnyá lett Soos György Úr; Számvevő Rátz György; Hadi pénz Tárnokká pedig Haulik Mihály Urak válaſztattak. Maga a' Méltóságos Királyi Biztos Úr Fő-Jegyzőnek kinevezte Sarkadi Nagy Mihály Urat; valamint Al-Jegyzőnek Siga György; Tiſzti Fő-Ügyéſznek Szathmáry Jósef, Al-Ügyéſznek Sztrantzky András; 's Levél-Tárnoknak Beöthy András Urakat.

Ezek e' ként végben menvén az új Fő-Jegyző az igazság ſzeretést nyájassággal párosított Mélt. Kir. Biztos Úrnak egyenes lélekkel vitt kormányát, emberſzeretőségét, 's mindeneknek tökéllletes megnyugtatására esett intézeteit háláló beſzédével magaſztalta: Ő Méltósága pe-

dig a' Tiſztviselőket felvállalt hivatalaiknak serénységgel való vivésére intvén, bérekeſztette a' másodnapi űlést. A' ſzerentsésen véghez ment Restaurátiót a' köz kedvességet érdemlett 's nyert Fő Lelki Páſztorunk Méltóságos H á m János helybeli Püspökünk' gazdag aſztala rekeſztette bé; ki a' Mélt. Kir. Biztos Úrnak három héti itt léte alatt Magyar vendég ſzeretőséggel ajánlotta Úri ſzállását 's aſztalát.

A' 3-dik napi űlésben, Dec. 17-dikén Ő Nagysága, az új Tiſztviselőket maga jelenlétében meghitteltetvén, Tiſzteletbeli Tanátsossá kinevezte Ts. M á n d i Jósef, 's L u k á t s i Ferencz Urakat, Szatmár 's több Ns. Vármegyék Tábla-Biráit, és a' tit. Fő-Jegyző Sarkadi N a g y Mihály Urat; nem külömben Tiſzteletbeli Fő-Ügyéſznek T. Kézdi V á s á r h e l y i Jósef Urat.

Hadi Tudósítások.

Eriváni Gróf P a s k e v i t s Grlis Hg. T s a v t s e v a d s e General-Majortól illy tudósítást kapott a' Kaukazusi hadi seregnek a' Bajazéti Basaságban végbevitt munkálkodásairól: „Oct. 31-dikén az ellenség egéſz erejével, melly 7000 emberből állott, megtámadá Hg. Tsavtsevadse' oſztályát, melly akkor Patnossa falúban volt, Topra-Kalén innen 58 verstnyire, az Erzerumi úttól balra. A' Török seregek a' takarmányosokkal kezdének tsatázni, kik ſzám ſzerént 310-en egy ágyúval Grakoma falúban, az oſztálytól 2 verstnyire valának; egyſzer'smind az ellenség' lovassága, melly Vanból, és Melasgertából (M e l a s g h i r d, a' régi Maurocastrum, Topra-Kalétől délfelé) nagy ſzámmal előnyomult, a' megtámadt tsapatot az oſztálytól elvágni törekedett. Ötſzör újította meg az ellenség a' rohanást, az apró fegyverek, és két ágyú tüzelése által segíttetvén, de mindég veſzteséggel verettetett viſſza. A' takarmányosok, az oſztálynak foganatos ágyúzása által gyámolittatván, megőrzötték állásokat. A' Törökök látván rohanásaiknak haſzontalan voltát, viſzſzavonák magokat, minekutánna egy záſzlót elveſztettek, és mintegy 600 holtat, és sebeset a' tsata piaczon hagytak. Réſzünkről 44 katona öletett meg; sebet kapott 3 Fő Tiſzt, és 53 közlegény. Ezen tsata után az ellenség előbbi állását Kasil-Kai falunál elfoglalá, a' mi táborunktól 6 verstnyire. A' Vanból küldetett segítsége viſſzatére.

Ismét újabb tudósítások érkeztek Gruziából Sz. Pétervárába. A' Karatsájokon kivűl több más népségek is felzendültek a' mostani Török háború folyta alatt, mellyeket megkellett zabolázni. Illy tudósításaink vannak erről: „Már Juliusban T e m i r g o i, T a n s u l t a n, és S u m a v - A i t a k o v Fejedelmek, megijedvén azon károktól, mellyeket nekik S i r o k j i Oberstlieutenánt alatt egy oſztály okozott, kezeseket ajánlottak, és a' Felséges Tsáſzárnak hűséget esküdtek. — Aug. 21-dikén B e s k r o v n y i Gen. Major megbüntetéa' N a t u g á i a k a t a' hitſzegésért, ſzállásokra rohana, 200 udvarnál, 600 aſztagnál, és 1500 ka-

zal ſzénánál többet felégetett, és 8 embert, sok ſzarvas-marhát, juhot, és lovat martalékúl elvett. Ezen kivűl az ellenség a' tsatában 140 holtat, és sebeset veſztett. A' Natugaiak kegyelemért esedeztek, és meghódúlást, 's kezeseket ígértek; de nem tsak az igéretet bé nem tellyesítették, hanem két ízben tettek próbát határainkra ütni. Beskrovnyi Gen. Major ſzükségesnek tartván másodſzori hitſzegésöket megbüntetni Sept. 17-dikén alkonyodatkor a' hegyre felindúla 2200 kozákkal, 350 Tamáni vár őrző katonával, és 6 ágyúval. Napkeltekor 50 verstnyi útazás után eléré az oſztály Utas, és Kán-Tsokrok nevű ellenséges ſzállásokat, mellyeknek felégetésére azonnal katonák küldettek. Két óra alatt minden lángban állott. Az alatt a' Tserkeſzek, kik 600-an gyültek vala öſzve, megtámadák elsőbben ezen kiküldött tsapatot, 's azután pedig a' fő oſztályt is; de minthogy viſſzaverettek, egy ſzoros útat, 's egy sűrű erdőt megſzállottak, mellyeken az oſztálynak kereſztűl kellett mennie viſſzatértében; de innét is tsak hamar elűzték Kozákjaink, hol sebeseit, és holtait az ellenség ott hagyá. Ezen ſzoros útból az oſztály kivergődvén, az ellenség ismét ſzáguldozó oldalos tsatákat kezde, a' mi délután 4 óráig tarta; de elhatarozó ütközetbe nem mert ereſzkedni. Az említett ſzállásokon 270 udvar, 40 major-ház, 700 gabona-aſztag, és 1200 kazal ſzéna égett-meg; zsákmányúl jutott 104 ſzántó ökör; a' tsatában 25 ló, nehány ágyú, és 16 fogoly kerűlt kezünkbe. A' Tserkeſzek holtakban, és sebesekben mintegy 100 embert veſztettek. Más réſzről megtudta Antropov Gen. Major, hogy a' Kubán vizén túl lévőknek egy ſzáguldó tsapatja ſzándékozik Kavansk, és Kavkask várak' vidékeire béütni, és Vasmund Majornak megparantsolá hogy egy tsapat kozáksággal, és gyalogsággal álljon vigyázatra. Oct. 6-dikán estve a' Tserkeſzek a' Kubán vizén ezen őrálláson alól 5 verstnyire általkelének, és a' Major-házakra rohanának. Vasmund Major azonnal utánnok küldé a' Kozákokat. Az ellenségnek még ideje sem volt rabolni, és látván, hogy a' dolog fel van világosítva, az erdőbe futa a' révtől nem meſſze; de ezen erdő már 80 gyalog, és 1 ágyú által meg volt ſzállva. Nehány lövés után elſzéledének a' túl a' Kubániak, hogy egygyenként mehessenek által a' vízen, de ott is a' mi puskásainkba botlának. Most egyenként a' partról a' vízbe kezdének ugrani; de többnyire a' vízbe haltak; azok kik magokat megmenthették, fegyver nélkűl, 's majd meztelen tértek viſſza. A' holtak között volt a' vezérök is, Szago Nogaisk Szultán. Mi egy embert sem veſztettünk. A' Kozákok sok lovat, fegyvert, és holmit zsákmányolának, mellyeket az ellenség elhagyott. A' Tserkeſzeknek ezen veſzedelme után Antropov Gen. Major még olly tudósítást veve, hogy Dsembulat Aitekov Temirkoi Fejedelem, ki ſzámos felekezettel Labba folyónál tartózkodik, Szalamat

Szultánt, ki Kubánból elfutott, nem engedi hozzánk általjőni. A' Grlis Oct. 15-dikén Sz. György erősségéből, Urupa folyónál, 500 gyaloggal, 500 Kozákkal, és 4 ágyúval kiindúla; de minthogy a' Labba folyón nem mindjárt eshetett meg az által-kelés, 16-dikban reggel az ellenség mozdúlásunkat észrevette, ennél fogva a' Grlis arra határozá magát, hogy az általjárástól 15 verstnyire eső Abászok, Mochosevok, és a' szökevény Kabardínok ellen fordúl, kik éppen akkor rakodtak meg gabonával. E' végre Zalestsinski Oberstlieutántot 300 Kozákkal előre küldé. Dsembulat Aitekov, ki a' mi seregeink mozdúlását észrevevé, 600 emberrel Kozákjaink' eleibe jöve, kik az ellenség' nyomúlását erősen kiállák, míg 100 katona, és 2 ágyú segítségökre érkezett. Mihent Dsembulat Aitekov a' mi segedelmünk jövetelét megtudá, reá rohana, hogy annak a' Kozákjainkkal való eggyesűlését gátolja. De a' hathatós ágyúzás, és lövöldözés tsak hamar megzavará őtet; a' Kozákok sarkába esének az ellenségnek, és az megfutamodék. Részünkről két Fő Tiszt kapott sérelmet, és öt közlegény; az ellenség sokat veszített; nyolczat fogtunk-el. Szalamat Gherai Szultán, kit Dsembulat Aitekov megijesztett, nem mert velünk eggyesűlni, és a' hegyek közé mene. Antropov Grlis 17-dikben Sz. György erősséghe visszatért. Az Avár, (vagy Uár) Kánság' Fejedelme, Abu-Nuszal-Kán, az annyának tanátsára, és jobbágyainak kívánságára Biztosai által arra kérte a' Generálist, hogy neki is engedné meg azon szerentsét, hogy a' mi Monárkánk' jobbágya lehessen. Erre a' Tsászári oltalom neki megigértetvén, az oda küldött Tisztviselők előtt a' f. e. Sept. 21-dikén Chunságban, az Avári Kánság' fő városában, annyával Pacha Kánnéval, és nagy-annyával Hichili Kánnéval, valamint egész Udvarával, és népével eggyütt, a' Tsászárnak hűséget esküvék, és ennek jeléül legközelebbi rokonát, Bek-Himmat-Karrakitievet adá kezességül. Az Avárok' Kánsága a' Gruziai tartománnyal, és minden hegyi népségekkel határos, mellyek Terek vize, és éjszaki Daghestan között laknak, és azok felett hathatós tekintettel bír. Van 3 városa, 278 faluja, mellyekben 34,000 ház van, 's ezekben mindeggyütt 100,000 férjfi személy. — A' Karatsájok ellen Nov. 1-ső napján végbement ütközetben, hol azok tellyesen megvérettek, Emanuel Grlis' hivatalos tudósítása szerént, részünkről 3 Fő Tiszt, 2 Al-Tiszt, és 42 közlegény esett-el; sebet kapott Major Versilin, 3 Fő Tiszt, 18 Al-Tiszt, és 103 közlegény.

EGYHÁZI FEJEDELEMSÉG.

Ő Tsászári Magassága Ilona Orosz Nagy-Herczegné Mihály Nagy-Herczeg' Hitvese, Nov. 26-ikán kisérőivel eggyütt a' Szent-Széknél lévő Orosz tellyes hatalmú Ministernél, Gagarin Herczegnél, Navona palotában az estvélyi fényes mulatságot jelenlétével megtisztelte. Ő Kir. Magassága Pál Würtembergi Her-

czeg, a' Nagy-Herczegné attya, Dec. 3-dikán Romába érkezett.

Ő Eminentiája Cavalchini Guidobono Kardinális Romában Dec. 6-dikán, hoſſzas betegsége után meghalálozott.

NAGY BRITANNIA.

A' Courier jelenti: hogy a' Tangerben lévő Angol Consul, Dunglas Úr, a' Marokkói Tsáſzár' parantsolatjára fogságba tétetett az Angol Consuli Záſzló levétetett; és a' Marokkói Tiſztviselők azt nyilatkoztatták-ki: hogy ha az Angol békerítő hajós-oſztály (megírtuk vala, hogy Tanger békerítésére az Angol Orſzáglóſzék hadi hajókat küldött) tsak egy ágyút elsüt, az Angolokat, kik Tangerben laknak, azonnal mind kivégzik. A' mint Maltából Nov. 13-dikán írták, Rigny Admirális Heyden Grófnak tudtára adta, hogy mivel már a' Jul. 6-diki Tractátus végrehajtatott, a' Franczia hajós sereget ezután tsak úgy kell tekínteni, mint neutrális tulajdonságút.

Stubbs Portugallus kivándorlott Grlis a' Plymouthban tartózkodó kivándorlott Portugallus Constitutiósokhoz Dec. 7-dikén egy Proclamátiót intézett, mellyben nekik jelenti: hogy az Angol Orſzáglóſzék tovább nem akarja megengedni ott lételőket, és hogy kéſzen legyenek az említett parantsolat ſzerént hajóra ſzállani, és Braziliába hajózni. A' Courier Dec. 11-dikén így ír erről: „Az Orſzáglóſzék a' Plymouthban lévő Portugallusokra nézve azért tette ezen rendelést, mivel ott azok kéſzűleteket kezdettek tenni Portugallia ellen. Ha tehát az Orſzáglóſzék, ezt tudván, mégis megengedte volna a' kivándorlottaknak további ott lételőket, sőt az említett kéſzűleteknek végre-hajtását, így a' neutralisság' rendſzerétől eltávozott volna, a' melly pedig mindég sínórmértéke volt tselekedeteinek. El van határozva, hogy ezen ſzállító hajókat egéſz Braziliáig kisértessék hadi hajók által, és így a' kivándorlottaknak minden próba-tételeiket Portugallia ellen, vagy Portugalliának ezek ellen meggátolják."

Imperatriz Braziliai fregáta nagyon megsértetve, a' Falmouthi kikötőhelybe béereſzkedett.

A' külső dolgok' hivatalába Stratford-Canning Úrtól Póróſz ſzigetéről Nov. 17-diki hivatalos tudósítások érkeztek. A' Görög Orſzáglóſzéknél lévő új Angol Ügyviselő, Dawkins Úr, az nap érkezett Póróſzba.

A' Katholikus Eggyesűletnek Dec. 3-ikán tartott ülésében O' Gorman Titoknok felolvasá azon 9 Férjfinak neveit, kik az Angliába való küldetésre legtöbb voksot nyertek. A' 105 voksolók közűl t. i. nyert O' Connell Dániel Úr 97; Shiel 94; Wyse 91; O' Gorman Mahon 82; Mac Dermott 80; Murphy 80; Ballew 58; Montesquieu Ballew 55; Rouoyne 39. Dec. 22-dikén a' Követség Liverpoolban ſzándékozik lenni. Ezután O' Connell Úr a' Biztosság' nevében Ford Úrnak azon ajánlását terjeſzté elő, hogy az Orangisták-

kal minden közösülést félbe kell szakasztani; ezt el is fogadták. — Dec. 5-dikén Dublinban az Irlandi nagy Orange társaság' állandó Bíztossága gyűlést tartott, mellyben Cumberland K. Herczegnek egy levele olvastatott-fel; ebben a' Hg. azt ajánlja: hogy ő minden Irlandi Orange társaságok' Nagy-Mesteri hivatalát felvállalja. — Az Irlandi Protestánsok számos gyűléseket tartanak, hogy a' Királyhoz kérelem-levelet készíttsenek, 's az Országlószéket megkérjék a' Katholikus Eggyesületnek eltörlésére.

GÖRÖG ORSZÁG.

A' Messager des Chambres Dec. 13-dikán ezt írta: „Marquis Maison Grlisnak Nov. 23-dikán költ hivatalos tudósítása jelenti: hogy az osztálybeli seregek az általok elfoglalt várakban majd egészen elkészítették a' szállásokat. Egészségbeli állapotjok naponként jobbúl, de sokkal lassabban, mint eleinte reménylették; a' gyógyúlófélben lévőknek egy részét csak igen nagy bajjal lehet tökélletesen helyre állítani. — A' pattantyusság, és Genie nagy serénységgel dolgozik azon, hogy Mórea' várait a' védelmezésre jól elkészittse.— Koron várát azon Görög seregeknek, mellyeket Gróf Capodistrias küldött, már által-adták."

Könyv - ajánlás.

„A' Tapasztalások teszik vígyázóvá az embert, vagy az állortzás Támadók ellen állortzátlan védelmezés. — Egy Barátném Leveleiből való Toldalékkal eggyütt. Önnön költségén kiadta K. D. I. T. — Budán Landerer Anna betűivel 1828." (kis 8-ad rét).

Illő a' Szép Nemet olly betsben tartanunk, mint az megérdemli, és attól meg nem tagadnunk azon jusokat, mellyeket a' közös terméfzet általjában az emberre ruházott. — Ezen munka, a' mint czímje is mutatja, a' Szép Nem tolláből kerűlt; és alkalmatosságot adtak reá némelly Értekezések, mellyek a' T. Gy. 1826. XI. K. 's a' 1827. II. K.ben kiadattak, 's mellyekben a' Szép Nemre némelly homályt vető kifejezések találtatnak. Ezt igyekszik az Íróné elhárítani, és nemét az ellenfél' vádja alól felmenteni. Valljuk meg az igazat: a' tanúlás, tudni-vágyás, és ennek édes magzata—a'tudomány—miveltség—mindenikünk' szivébe bé van oltva; ez az asszonyi nemben is kitünik, és annál gyakrabban, minél inkább közelít valamelly nemzet a' kimiveltséghez. — Külömben ezen munka három részből áll: a' Kiadó Asszonyság Értekezéséből; „a' Sz. Gellért hegye mellől Takáts Éva által írt Feleletekből"; és „egy Barátném Leveleiből való Toldalékból." Valóban élesszel, és józan itélettel van írva az egész munka; melly annál is inkább megérdemli, a' megszerzést, és olvasást, minthogy a' nagy lelkű Kiadó Asszonyság' a' nyomtatványok' nagyobb részét az Ev. Ref. Templom' szükségeinek pótolására szánta. Ára 1 f. 30 kr. V.Cz. Találtatik Pesten Eggenberger Jós. Könyvárosnál;—és a'Ref. Eklésiánál.

Vége a' második Félesztendőnek.

(Hasznos Mulatságok Nro 52. Hírdetés 1/4 árkus)

Hírdetések

a' Hazai, 's Külföldi Tudósításokhoz.

(52.)

Jelentés az érdemes Olvasókhoz.

Ezen ſzámmal a' régi előfizetés' ideje bételvén, a' jövő Szombaton tsak azoknak kezdjük küldeni Ujság-leveleinket, kik már eddig magokat jelentették a' békövetkező eſztendőre. Azonban nehány darabbal többet fogunk nyomtattatni, hogy másoknak is, kik ezután jelentenék magokat, ſzolgálhassunk. Kérettetnek tehát a' tiſztelt Olvasók, hogy e' béli ſzándékok' kijelentésével ne késsenek, nehogy későbben kívánságok' bétellyesítését, az első ſzámok' fogyta miatt, sajnálkodva elmellőzni kéntelenek legyünk. —

Egyſzer'smind jelentjük, hogy az Európai Atlásnak eddig kijött 9 darabjával akárkinek ſzolgálhatunk, eggyenként 20 krajczárjával ezüstben.

Pest. Dec. 31. 1828.

Kultsár Istvánné.

Jelentés.

(1) „Pallas Debrecina" nevű derék Verses gyüjtemény, tsinosan békötve, érkezett Debreczenből Pestre Kilián Könyváros Urhoz, hol 1 for. 20 kr. V. Cz. megſzerezhetni. Ditséretes emlékezet van ezen munkáról az idei Tud. Gy. 7. D. is.

Jelentés.

(1) Éppen most érkezett az Arany Tsillag czím alatt, a' Váczi utſzában lévő Bőr-Kereskedésbe Meſzolongiból „Török Tengeri Pók"; a' melly minthogy több eſztendők óta a' beteg Marha' meggyógyitására is különösen ajánltatott, annak megſzerezhetését nyilván jelenti az érdemes Publikumnak a' fent nevezett Kereskedés.

Széna eladás.

(1) Pesthez 3 órányira fekvő Felső Babádi Puſztán, 1829-dik eſzt. anuarius 15-dikén dél előtti órákban, hetven egynehány öl ſzéna fog icitátió útján árúba botsájtatni.

— o —

Hírdetés.

(3) Királyi Tanátsos Majthényi Károly Úrnak Nemes Pest Vármegyében fekvő, és 25 egéſz házhelyből, ezeken felyűl kiterjedt Majorságbeli ſzántó Földekből, és Rétekből álló Versegi Jóſzága, úgy Nemes Nógrád Vármegyében 5 1/2 egéſz házhelyből, Majorságbeli, 's egyébb Földekből álló, 's Versegnek ſzomſzédságában lévő Herédi Birtoka Regale Beneficiumokkal eggyütt, nem külömben nevezetes Fundus Instructussal egyetemben (vagy ha ez iránt az alkú meg nem eshetnék, ez is Licitatióra kitétetvén) hat eſztendőre licitandó árendába fog botsáttatni. A' Licitátio 1829 eſztendei Januarius 15 napján reggeli 10 órakor Pesten a' Sequestri Curator T. Kovácsóczy Láſzló Úr lakásán, melly a' Vármegye Házának által ellenében vagyon, fog tartatni.

A' Jóſzágnak minéműségéről, és az árendális Conditiokról bővebb tudósítást előre is meg lehet tudni a' fenttiſztelt Sequestri Curator Úrnál, vagy Vitkovics Mihály Fiscalis Úrnál a' Kereſzt útſzában Nro 339.

Hírdetés.

(2) A' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Udvari Kamara rendeléséből ezennel köz hírűl adatik: hogy Januarius 19-dikén 1829. dél előtt 10 órakor az Aradon lévő Kamarai Perceptorság' iróſzobájában Kótyavetye fog tartatni a' Ts. K. Katona-Pénztár ſzámára elfoglalt, Scherfeneder Jánosé volt, Majorháznak melly áll egy épületből, két lakó ſzobával, 1 konyhából, egy lerakóhelyből, 4—500 akó borra való pinczéből, továbbá konyha — gyümöltsös — és kápoſztás kertből, — egy eſztendőre való bérbe adása eránt t. i. Aprilis 1-ső napjától fogva 1829. Martius végéig 1830. A' kiárendálni kívánok ennél fogva meghivattatnak, hogy ſzükséges bánat-pénzzel felkéſzűlve ezen Licitátióra megjelenni ne terheltessenek. Budán Dec. 15-dikén 1828.

Hírdetés.

(3) A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara' rendeléséből köz hirré tétetik: hogy a' Ménesi Kir. Kamarai Kerületben, nevezetesen 1257 hóld Zimánd Kamerális puſztán, mellyek három nyomásra vannak feloſztva, és a' mellyek közűl 419 hóld már őſzi gabonával bé van vetve; továbbá a' 120 hóldból álló Szabadhelyi fenmaradott föld ſzabad haſználásra, 2 eſztendőre 's 10 hónapra 1829-dik Januar. 1-ső napjától kezdve 1831-diki Octob. utólsó napjáig, az 1829-diki Januar. 5-dikén Paulisban a' Számtartó-Hivatal iróſzobájában tartandó Licitátio által a' többet ígérőnek árendába fog adatni.

Ennél fogva az árendálni kívánók meghivattatnak ezen Licitátióra, hogy ſzükséges bánat-pénzzel felkéſzűlve megjelenni ne terheltessenek. Budán Dec. 14-dikén 1828.

Hírdetés.

A' N. M. Udvari Magyar Kamarának költ felsöbbi rendelése következéséül a' Sónak Szolnokról Pestre, 's innen Komáromra, Györre, Nádszeghre, Somorjára, és Posonyra de tsak 1829-dik esztendöbéli vontatás tárgyában, 1829-dik esztendö' Januarius hónap' 15-dik napjára határoztatott a' közönséges kótyavetye, és e' végre a' következendö pontok Sinórmértékül közhíré tétetnek:

1-ször. Minden Sót leszállítani törekedök meghivattatnak, hogy a' következendö 1829-dik esztendö Januarius 15-kén itten Budán, a' N. M. Udvari Kamaránál reggeli 9 órakor személyesen, vagy pedig törvényesen meghatalmazott Biztossaik által megjelennyenek, az holott a' Contractus, és a' Kótyavetye pontyainak felolvasása, és alá írása, úgy a' Bánó pénznek (Neugeld) melly nélkül senki igéretének hely nem adatik, letétele utánn azonnal a' leszállítandó, és illetöleg felvonattandó Sónak részenként való kikiáltásával elkezdödvén, az alább írt mód, és útmutatás szerént szakadatlanúl fog tartani, semmi ellenvetéseknek, kinyilatkoztatásoknak, vagy kívánt halasztásoknak hely nem adatván. Melly közönséges kótyavetyén kivül senkinek is Só leszállitás végett nem adattatik, sem pedig annak bévégzése után akárminémü ajanlások is el nem fogadtatnak.

2-szor. A' Kótyavetye alkalmatosságával letéendö Bánópénz (melly az ollyan Igéröknek, a' kik semmi Só szállitást magokra nem váloltak, a' Kótyavettye bévégzése után tüstént, azoknak pedig, a' kik bizonyos Só mennyiségnek szállítását magokra vették, tsak a' Contractus tökélletes megkézítése, és a' letett Cautiónak tisztába hozása után fog viszsza adattatni) a' ki kiáltott Só Quantumnak leszállítása bérihez képest 5pCentra olly förmálag határoztatott, hogy az, akár kész pénzben, akár pedig folyamatban lévö status Obligatiókban a' Bétsi Cursus szerént, vagy pedig törvényesen megbetsültetett kétszer annyitérö fekvö Jókban is bévitetödjek; felkelhetö Javak mindazonáltal úgymint: Portékák, Hajók, Barmok 's a' t. el nem fogadtatnak.

3-szor. Az a' fent emlitet napon kótyaalá veendö tsupán tsak az 1829-dik Esztendöt illetö Sónak Mennyisége pedig tészen hozzávetöleg:

Szolnokról	„	Pestre	„	„	„	„	„	50,000 Mázsát.
Pestről	„	„ Komáromra		„	„	„	„	33,000 ——
„	„	„ Nádszeghre		„	„	„	„	53,600 ——
„	„	„ Posonyra	„	„	„	„	„	16,700 ——
„	„	„ Györre	„	„	„	„	„	100,900 ——
„	„	„ Sommorjára	„	„	„	„	„	2,700 ——

4-szer. A' kotyavetye alkalmatosságával meghatározandó Só mennyiségnek a' fenn említett Só letévö helyekre leendö szállitasa a' fellyebb említett idöre, állandó bér mellett kiadattatni, és a' szállítas bére.

Szolnokról	„	Pestig	„	„	„	„	$27\frac{2}{3}$	xr.	ezüst	pénzbe.
Pestről	„	Komáromig	„	„	„	„	5	—	—	—
„	„	„ Nadszeghig	„	„	„	„	$8\frac{1}{2}$	—	—	—
„	„	„ Posonyig	„	„	„	„	$27\frac{15}{16}$	—	—	—
„	„	„ Györig	„	„	„	„	7	—	—	—
„	„	„ Somorjaig	„	„	„	„	18	—	—	—

elkezdve, az a' fellyebb említett napon tartandó kótyavetyén fog lejjebb verettetni.

5-ször. A' kótyavetyén Iegelőször is minden leszállítás különösen, vagy is egy bizonyos letévő helyre felosztott Só Mennyiség szakaszonként fog kikiáltatni, mellynek bévégzésével az egész egy bizonyos helyre szállitandó Sónak mennyisége: (a' Posonyit és Somorjait eggyütt véve.) és útóbb az egész Pestről, Komáromra, Nádszeghre, Posonyra, Somojára, és Győrre szállitandó Sónak mennyisége ugyan is együtt véve kikiáltatik, és annak engédtetik által, a' kinek ígéretei ezen három rendbéli kikiáltásnál bővebbi megfontolás utan legjutalmassabbaknak találtatnak.

A' leszállitandó Só több szakaszokban fog kótyavetyére kitétetni, a' legnagyobb szakasz állani fog 50,000 a' legkissebb pedig 10,000 mázsából, (ide nem értvén Somorját, a' hová kisebb Quantum kivántatik) úgy, hogy sem nagyobb, sem kissebb Quantumnak kikiáltása egyszerre helyt nem találhat, azonbán az ajánlóknak szabadságokban lészen több illyetén szakaszokat, akár magok eréjen, akár pedig társaságban másokkal magokra válolni.

6-szor. A' megengedhető Sóbéli apadás nem fog ezentúl többé tárgya lenni a' kótyavetyének, mindhogy ezen apadás

Szolnokról	„	„	„	Pestig	„	„	„	„	$\frac{3}{4}$ pCentumra.
Pestről	„	„	„	Komáromig	„	„	„	„	$\frac{1}{2}$ —
„	„	„	„	Nádszeghig	„	„	„	„	1 —
„	„	„	„	Posonyig	„	„	„	„	1 —
„	„	„	„	Győrig	„	„	„	„	$\frac{3}{4}$ —
„	„	„	„	Somorjaig	„	„	„	„	1 —

olly formálag állíttatott meg, hogy ez semmiféle szin alatt, hogy rosz idők jártak volna, 's a. t. többre nem haghato. Az apadás a' Tonnákban leszallítandó apró Sóra nézve (a' lerakodó helynek távulságát tekéntetben nem vévén) egy általjában $\frac{1}{2}$ pCentumra határoztatott.

Minden nagyobb apadásról, akár melly okbcl történt légyen az, tartozik a' Contrahens jót állani, és aztat a' Felséges Királyi Aerariumnak a' lerakodó helynél folyamatban lévő árron viszszafordítani, tsupán tsak előre nem látható rendkivül való elementumi viszontagságok, mellyek emberi erő, és segedelem által el nem fordittathatnak, és a' mellyek miatt az hajónak megmenthetetlenül elkelletett süllyednie, tartathatnak elkerülhetetlen szerentsétlenségnek, tsupán az illyen esetben, óldoztathatik fel a' kárvallott a' viszsza fizetés terhétől, mindazonáltal ekkor is köteles a' Só szállitó a' Contractus tartása; és útmutatása szerént elegendő és hiteles bizonyságok által szerentsétlenségét a' letévő helynél bebizonnyitani, és felóldoztatása végett a' N. N. Magyar Udvari Kamarához folyamodván, ennek határozásan kifogás nélkül megnyugodni.

A' bévihető apadás kiszámolása minden eggyes hajótol különvéve, fog történni, és több hajóknak vagy szakaszoknak egymással való kipótlása meg nem engedtetik.

7-szer. A' Só szállításra kiszabott időszakasz kezdődik tavasznak elejével, és October végével esztendőnként tökélletesen bé kell végződnie. Ellenben a' Kir. Aerarium gondoskodni fog a' Sónak leszállitásáról az ezt magára válolt költségére, a' mennyire tudniillik az egész le szállitandó Só October 1-sö napjaik fel nem rakattatott volna, ezen oknál fogva ugyan October 1-sö napjára határoztatik azon idő pont, mellyen túl a' netalán tán hátrámaradt valamelly rész a' Contrahensnek többé ki nem adáttatván, aztat az ö költségére, és kárára, a' Felséges Királyi Aerárium vagy még abban, vagy a' következendő Esztendőben fogja leszállittatni.

8-szor. A' leszállitás bére nem az által vett, hanem a' meghatározott helyre valójában leszállitott Só Quantumrol fog fizetödni.

9-szer. Minekutánna valamely felválott rész, az illő helyre leszállítatván, az azon részt iránt ne talán tan magokat előadott, a' bé nem vehető apadást tárgyazó nehézségek tisztába hozattak, az ezen leszálitott részre esendő bért a' letévő helyen azonnal kifizeti a' Kir. Aerarium, és még a' Contrahenseknek a' megrakodás helyén az induló félben lévő Quantumra esendő bérnek, egy negyed, vagy harmad részнek előre fizetésével könnyebbségre kiván lenni, mindazonáltal ezen előre való fizetés, melly a' lerakodás helyén kifizetendő bérből le fog vonatni, tsak uj Cautió mellett, melly vagy Státus Obligátiókban, a' Bétsi Cursus szerént, vagy pedig kétszer annyit erő fekvő javakban ál, és nyugtató levél (Quietantia) melett talál helyt.

10-szer. Az Aerarium nagyobb bátorságára kötelesek a' Contahensek a' szállitott Quantum béri nek 20 perCentből álló Cautiót olly formán betenni: hogy az akár kész pénzül, vagy a' folyó Bétsi Cursu szerént kötelező levelekben, akár pedig két annyit érő fekvö javakban az eddig gyakorlott mód szerént l

tétessék. Az elő mutatandó Cautióban világos bizonyság kivántatik arrol, hogy a' Cautió gyanánt lekötött fekvő javak a' Só szállítónak, vagy az érette Jót állónak tulajdonai légyenek, hogy ezen javakon semmi adósság terhe nem fekszik, és hogy azoknak birtokok törvényesen nem háborgattatik, valamint az is szükséges, hogy ezen javak törvényesen megbetsültessenek, ezentúl, ha az illyetén lekötött fekvő javak Magyar Országba fekszenek, még az is megkivántatik, hogy azokban a' Kir. Aerarium a' Contrahálni kivánok költségére intabuláltassék, és az erről költ bizonnyító levél, mellyben a' Contrahens magát, és maradékait a' Kir. Aerarium bátorságára lefogja kötelezni, a' N. M. Magyar Udvari Kamarának bémutatassék. Ezen felül még arra is fogja magát kötelezni a' Só szállíto, vagy érette Jótálló, hogy a' N. M. Udvari Kamara által hozandó számoltató határozásnak magát és maradékait alája vetni, is a' Kir. Arariumot arra, hogy a' ne talán idehátrébb magát kiütö tartozásokat a' legrövidebb úton minden per nélkül felvehesse, meghatalmazni kész legyen.

Egyéberánt az Erdélyi Nagy Fejedelemségbe, vagy a' többi Austriai Tsászárság tartománnyaiban lévő fekvő javak, tsak azon esetben Cautiónak bévehetők, ha azon tartománybeli Fiscalis Directorátusnál hivatalossan költ bizonnyitással ezen Cautiónalis leveleknek elegendő törvenyes hátorsággal való birások megerősitetik. Felkelhető vagyon u. m. Portékák, Barmok, Hajok 's a. t, Cautió gyanánt el nem fogadtathatnak; valamint is a' Contrahensek az általvett kötelezések bétellyesitéséről a' bé tett Cautión kivül még akár minémü más vagyonaikkal jót állani kötelesek lesznek. — Azon Contrehensek, kik Só szállítást váloltak magokra, tartoznak a' meghatározott Cautiojokat, hogy ha Magyar Országiak 4, ha pedig külföldiek 6, hetek alatt a' Contractusnak aláirása napjától számlálva a' N. M. Magyar Kamarának okvetetlen bé mutatni minthogy az ellenkező esetben az hátra tartott bánó pénzek elveszend. — Illendőképpen állitott Cautió nélkül pedig, valamint a' Contractus senkinek ki nem adatik, ugy az általvett Só levétel végett által nem engedtetik, hanem másoknak fog levitel végett kiadattatni.

Budán December 8-dik napján 1828.

Jelentés.

Van szerencsénk a' két Nemes Testvér Magyar Hazának tisztelettel jelenteni, hogy a' Nagy Mélt. Magyar Királyi Helytartó Tanács' kegyes engedelméből a' közelgető új esztendővel

„A' Természeti, Gazdasági, és Mesterségi esméretek' Tára"

nevezete alatt olly magyar Folyóirást bocsátunk közre, mellyben a' folyvást ujabb esméretekkel gyarapodó Természetvisgálásból, és azon épült, 's vele együtt emelkedő Gazdasági, és Mesterségi Tudományokból minden figyelemre méltó észrevételek, tapasztalások, javítások, és ujabb felfedezések részszerént a' hasznos Tudományok', és Mesterségek' nyiltabb világában szép előmenetellel foglalatoskodó pallérozott Nemzetek' Folyóirásaiból, és más jeles Remek-munkáiból, részszerént pedig a' hazai Természetvisgálók' értelmes Gazdák' és Mesterségkedvellők' tudósitásaiból, ugymint a' jelenkor' legtisztább forrásaiból czélerányos válogatással, helyes elrendeléssel, 's alkalmaztatással, és a' gazdasági Historiából, Statistikából, és Kereskedésből vett alkalmatos példázatokkal felvilágosítva közöltetnek. Illy Folyóirásnak szükséges, és hasznos létét továbbá vitatni nem akarjuk, annál is inkább; minthogy az emberi nemzet' szaporodása, és folyvást előbbhaladó pallérozódása az idő kényével együtt szüntelen ujabb szükségeket teremtenek elő, mellyeknek kielégítése az Értelemnek több szert, az akaratnak, és iparkodásnak pedig nagyobb erőt, és ingert ád a' szükséges, és hasznos esméretek', és találmányok' felfedezésére, valamint a' divatban lévőknek módosítására, és tökélletesítésére, vagy is a' Természeti, Gazdasági, és Mesterségi Tudományok' gyarapitására, mellyeket már ma a' szelídebb emberszeretet nem csak, mint a' hajdankor, idétlenül el nem palástol; hanem inkább kölcsönösen közölni szinte erőlködik, 's igy az egész világot olly becses értelembeli Köztársaságba helyhezteti, mellyben minden ember, a' ki az előmenetelt becsüli, részt kiván venni, annál is inkább; mivel a' ki magát abból kivonja, 's nem tanul, idétlen marad, és a' körülötte, 's birtokában lévő tehetős eszközök is észrevétetlen, munkátlan, hasztalan, sőtt gyakran károsan hevernek előtte, 's midőn az idő mást parancsol, mint a' mit ő csupa szokásból tud, nem tudván mihez fogni, kéntelen ott is az időszülte szükségek' zavarjába süllyedni, a' hol más ezen eszközöket tudománya' fáklyájával szemesen felfürkészvén, és hasznos czélra fordítván, általok maga is boldogulna, másokat is boldogítana. Köztudomány szerént a' Gazdaságnak, Mesterségnek, és

Kereskedésnek mostani tökélletesebb rendszerét, és állapotját a' tudományos visgálódások szülték, 's azoknak további előmenetelét is ezek eszközölendik. Minden cselekedetnek csak a' Tudomány ád lelket, és helyes arányt. — Az emberi visgálódásnak tárgya ugyan az egész munkás Természet; minthogy mindazonáltal őtet testiképen bé-nem járhatjuk, és mindennemü munkáit, eszközeit, és czéljait fejenként nem nyomozhatjuk; azon esméretek' gyümölcseivel kell élnünk, mellyeket az elszánt Tudósok mérész visga-utazásaik, az ügyes Gazdák, és Mesterkedők pedig serény próbatételeik, és tapasztalásaik által számunkra is gyüjtögetnek. Mivel nem lephetjük el a' pallérozott Külföldet, hogy remek gazdálkodását, és mesterkedését önnön szemeinkel lássuk, és jelen visgáljuk; sőt e' tekintetből tsupa önnlátásnál fogva saját Hazánkat sem esmérhetjük: azon jóakaró embertársaink' észrevételeit, és tudósításait kell használnunk, kik azokat látják, visgálják, és gyakorolják. Fogadjuk el tehát, és vegyük helyes próbára oktatásaikat, 's huzzunk belőlök olly következéseket, mellyeknél fogva tulajdon vagyonunkat, és szerencsénket, embertársaink' javát, és Kedves Hazánk' Gazdasági, Mesterségi, és Kereskedési gyarapodását, ugy mint boldogságunk' valódi forrását, tehetségünk szerént előmozdíthatjuk!!! Folyóirásunkból hetenként kétszer egy egy ivnyi jelenik meg 8-ad rétben. Félesztendei ára borítékban Póstán küldve 5 forint, helyben pedig boríték nélkül 4 forint pengőben. Az előfizetés Pest Szabad Királyi Városánál tett kezesség által bátorságban vagyon. Előfizetni lehet minden Császári Kir. Pósta Hivatalnál, és Pesten Wigand Ottó Könyváros Urnál a' Váczi utszában a' Kappel-házban. Illendő tisztelettel kérettetnek a' Császári Királyi Pósta Hivatalok, és azon T. T. buzgó Hazafiak, kik előfizetést szerezni méltóztatnak, hogy az előfizetést érdeklő leveleket; mivel már ugy is elkéstünk, a' nyomtatványok' számát pedig a' szükséghez kell szabnunk, ezen jegyzékkel: Pro T. E. T. a' Pesti vagy Budai Császári Királyi Fő Pósta Hivatalhoz beküldeni, és köszönet fejében a' 10-dik példányt elfogadni méltóztassanak. Egyébberánt minden Hazánkat illető Természeti, Gazdasági, és Mesterségi Tudósításokat, és Értekezéseket szivesen fogadunk, sőt a' T. T. Hazafiakat barátságos tisztelettel meg is kérjük, hogy e' féle Tudósításaikkal hazafiui igyekezetünket elősegíteni méltóztassanak, jutalmokat, mert mi legalább mostanság jutalmat nem adhatunk! azon nemes önnérzésbe helyheztetvén, hogy a' Tudományoknak, és Mesterségeknek, ezeknél fogva pedig az Emberiségnek használtak. Mi bizvást reményljük, hogy a' TT. Hazai Birtokosok, Egyházi Férfiak, Ügyészek, Orvosok, Földmérők, Gazdák, és Művészek, ugymint a' hazai előmenetel' lelkes Barátjai, jó arányu szándékunkat gyámolítani fogják. Munkánk' félesztendei folyamatját a' Tárgyak' mutató táblája, és a' T. T. Tudósítók, Értekezők, és Előfizetők becses Neveiknek Lajstroma fejezendi be. Költ Pesten Karátsony Hava 1-sején 1823.

Lánghy István s. k. és **Lencsés Antal s. k.**

Hajdani Gazda Tiszt. — Hajdan a' Gazd. Tud. és Mest. Prof.

ELŐFIZETÉSI JELENTÉS

Petrózai Trattner J. M. és Károlyi István' Typographiája által,

P e s t e n.

„A' Bölcselkedés"

Illy czimü Munkáját kivánja T. T. Imre János Úr, a' Pesti Kir. Tudományok Egyeteménél a' Philosophiának R. Királyi Oktatója, édes Hazájának Oltárára, ősi buzgó indúlattal, mint fiúi hálaadásának csekély zálogát letenni, és a' mostan köz buzgósággal emelkedő nemzeti csinosodásunk előmozdításában tehetsége szerint részesülni; az az szándékozik anyai nyelvünkön kiadni a' Philosophiát, vagy is azon Tudományt, melly nélkül a' Nemzetnek valódi férfias Csinosodása akár nyelvére, akár értelmére, akár erkölcsiségére nézve csupa képtelenség, és a' mellynek az Emberiség boldogságába olly tagadhatatlan nagy hasznú befolyása volt, van és lészen is mindenkor, hogy Ciceróval szóllván, a' ki ezt gyalázná az ugyan, vallyon mit dicsérhetne?

Az egész munka legalább egy esztendő alatt fog megjelenni *négy* Darabban azon rendszerrel, mellyel előképe, több esztendő előtt megjelent 's most is sok helyeken nem kevés megelégedéssel használtatik ezen czim alatt: „*Amicum Foedus Rationis cum Experientia seu Philosophia crisi recentissima deducta.*"

Az Első Darab sajtó alatt van, 's legfeljebb December Hava utólsó napjáig tökélletesen elkészül, nyomtatása 8ad rétb. nagy median formátban 's csinos új betűkkel lészen.

Mivel pedig egy illyen bővebb tartalmú Munkának, melly száz egynéhány ívre terjed, kinyomtatása nem kevés költséggel jár; és ha valamikor 's valahol most, és nálunk igaz az a' közmondás „pauper Aristoteles, cogitur ire pedes" minden rendű érdemes Hazánkfiait magyar bizodalommal kívánta a' T. T. Szerző Úr a' szükséges pénz pótolására felszóllítani.

Az egész Munka árra a' jövő December végéig előfizetve hat ezüst forintra határoztatik szép, fejér nyomtató-papiroson; tíz ftra pedig velin-papiroson — ezen summa illy nagy kiterjedésű Munkára nem sok, tapasztalásból tudván kiki, hogy egy külföldi tíz — tizenkét ívből álló philosophiai Értekezésért 4—5 pengő forintot kell fizetni.

Az Előfizetés beszedésére egész tisztelettel megkérjük 's felhatalmazzuk a' szokott jutalom mellett a' Philosophiának és Magyar Nyelvnek mind a' két Hazában lévő Tudós Tanítóit és az Egyházi Megyéknek nagy tiszteletű Titoknokjait, nevezetesen pedig, és ezeken kivül kérettetnek:

T. T. Előfizetést-Szedő Urak:

Aradon: T. Dankó János, Tek. Arad Vgyei Levél-Tárnok.
Debreczenben: Tek. Ercsei Dániel Úr, Táblabiró 's Philosophia Professora.
Egerben: T. T. Nagy János és Mészáros Ferentz Professor Urak.
Esztergamban: Fő Tiszt. Szeder Fábián Director Ur.
Fejérvárott: Fő Tiszt. Majer Jósef Kanonok Úr, és Ráder Aloíz, Könyváros.
Györben: N. Tiszt. Brestyenszky Adalbert és T. T. Werner Jósef, Professor Urak.
Kassán: T. T. Barlay Mihály Úr, Philosophia Prof.
Kalocsán: N. Tiszt. Wagner Tobiás Úr, Kalocsai Érseki Megyei Sz. Szék Jegyzője.
Kolosvárott: Guttmann János, Könyváros Úr.
Nagy Váradon: N. Tiszt. Márton István Prof. Úr.
Nagy Szombatban: N. Tiszt. Pribélyi Ferentz Professor Úr.
Pápán: T. T. Edelényi Sándor Rector-Professor Ur.
Posonyban: T. T. Krajner Jósef és Zsigmondy Sámuel Professor Urak, Schwaiger András Úr, Könyváros.
Pécsett: N. Tiszt. Farkas Jósef Professor Úr.
Pesten: A' T. T. Szerző Úr, 's a' fentnevezett Typographia.
Sopronban: T. T. Odor István és Szabó Jósef, Professor Urak.
Sáros-Patakon: T. T. Kövy Sándor Professor Úr.
Szombathelyen: N. Tiszt. Bitnitz Lajos Professor Úr.
Veszprémben: N. Tiszt. Bezerédi Bezerédy Miklós Úr, a' Sz. Szék Jegyzője.

Minden Darabnak megjelenése az Újság által közhírré tétetik. Kérettetnek azért a' fentittl. Urak, hogy az előfizetési Pénzeket az említett Typographiához beküldeni méltóztassanak.

Költ Pesten, Sept. 17. 1828.

Tudósitás.

Ezzel köz hírűl adatik, hogy azon hathatós erejű kemény élesztő melly Tatában készittetik, minekutánna az nem tsak a' Pesti Királyi Universitásnál a' Chemia' Professora T. T. Schuster János Ur által chemice, hanem azon felyűl néhai Nagyságos Pfister András Helytartó Tanátsbéli Tanátsos, és Protomedicus Ur által is 1819-dik esztendeiJunius 13-dikán költ bizonyság levelének következésében több próbák tétele által meg visgáltatott, és az ne tsak az egésségre nézve jónak, és ártatlannak, hanam a' gazdságra nézve is feletléb hasznosnak találtatott, és esmértetett; továbbá a' fentebbi chemiai Visgálat, és felhozott bizonyság levének következésében annak árulása a' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Helytartó Tanáts' 1819-dik esztendei September 6-diká 25279-dik Szám alatt költ Intézményének következésében meg engedtetett volna, e' folyo esztendönak kezdetétől fogva Buda Szabad Királyi Várossába szabadon béhozattatik, és árultatik.

Minthogy ezen élesztő nem tsak a' leg finomabb, hanem minden más süteményekhez való tésztát is, úgy szinte, minden egyébb kelést kivánó alakot azonnal a' meg kelésre hozza, és kivántt czélra alkalmatossá teszi, annak okáért az minden Gazda Aszszonyoknak, nem külömbeu minden kenyér vagy Zsemlye sütöknek (Pékeknk) és minden Pálinka, és Etzet fözöknek annyival is inkább méltán ajánltathatik, mivel az nyáron 4—6, télen pedig 12—14 napokig is meg tartván erejét, keménysége miatt több órányi távolyságra is könnyen szállitható.

Kaphatni pedig mindég frissen jutalmas áron minden nap akár nagyban font számra, akár kitsinyben Budán a' Vizi-Városban, a' Patsérta Uttzában, az úgy nevezett Carmelita Majorban az 560-dik szám alatt.

Tudósítás.

Hìradás.

Már ennekelőtte három esztendővel azon édes reménységtől meginditatván, hogy más Nemzetek' példájokra a' mi Magyar Hazánkban is a' szép, és hasznos Tudományok anyai nyelvünkön gyakoroltatni fognak, a' nagy érdemű Magyar Közönségnek illy tzimű munkámot:

„A' természeti hármas Törvény"

hírdettettem, és annak első részével közre való botsátás által kedves Hazámfiainak egyszer'smind kedveskettem is. És minthogy azon reménységem nem tsak meg' nem tsalt engemet, hanem inkább napról napra a' Nemzeti Akademiának, és más tudományos intézeteknek béhozása, 's léendő felállítása által még öregbedik is bennem; azért minden igyekezetemet arra fordítottam, hogy a' felljebb megnevezett munkámnak második, és harmadik részét is a' ditső Nemzetem hasznára rendbe szehessem, és elkészíthessem. Meg is áldotta azon igyekezetemet a' Mindenható úgy annyira, hogy már most szerentsém vagyon minden igaz, és buzgó Magyar Hazafinak jelenteni, hogy ugyan azon második, és harmadik része is a' munkámnak már tökélletessen elkészült légyen, és a' jövő Jó'sefi vásárra a' Sajtó alól ki fog szabadulni, 's a' tudós nagy érdemű Magyar Közönség előtt megjelenni. Annak hasznáról, vagy más tulajdonságairól itten hoszszassan szóllani felesleg valónak tartom, mert előre látom, hogy mind ezekről minden Magyar Hazafi eléggé meg fog győzettetni egyedűl az által, hogy azt A' Fő Méltóságú Cziráki, és Diénesfalvai Gróf Cziráky Antal Ő Excellentziája, Ország' Birája 's a' t. a' hasznos Tudományoknak nem tsak kegyes előmozdítója, 's pártfogója, hanem egyszer'smind nagy, és hires gyakorlója is, kegyesen elfogadni, és az ajánlásának, a' Fő Méltóságú Nevére léendő megírását esmértt kegyességgel megengedni méltóztatott. Erre nézve

hogy ezen munkámban, a' melly mintegy 26 ívből, szép papiroson, tsínos betűkkel állani fog, mennél többen részesülhessenek, arra való, 's a' jövő új esztendeig tartandó előrefizetés ezennel közönségessé tétetik, és 4 forintban V. Czéd. meghatároztatik. Előrefizetni pedig lehet itt Pesten nálam az alább irottnál a' Rátz utszában „Az arany lakat" nevezetű házban, Trattner, és Károlyi Ur' Typographiájában, és Eggenberger Ur' Könyváros boltjában, a' hol mindenütt, de nem másutt, a' munkámnak első részébül is még azoknak számára, kiknek az még talán meg nem volna, kevés számú példányok 3 forintért V. Czéd. találtatnak. A' mi pedig más helyeket illeti, azokban kérettetnek általam illendően mind azok az érdemes Urak, kik egyébb előfizetéseket is felszoktak venni, hogy az ezen munkámra valót is, a' szokott jutalom mellett, felvenni, 's ide Pestre akármelly az előrefizetésre megrendelt helyre beküldeni méltóztassanak. Az előrefizető nagy lelkű Hazafiak pedig ne terheltessenek a' betses neveiket, és rangjaikat jól előadni, mivel ezek mind, örök emlékezetűl a' munka' elején, valamint az első részben megigértem, ki fognak nyomtattatni.

Irtam Pesten Mindszenthavának 15-dik napján 1828

Újfalusy Nep. János,
Törvény' Doctora, 's a' Kir. Pesti Universzitásnál a' Politikai Tud. ez üdőben Tanítója.

JELENTÉS
a' Tudományos Gyüjteménynek
1829dik esztendei Folytatásáról.

Midőn a' TUDOMÁNYOS GYÜJTEMÉNY' Tizenharmad évi Folytatását jelentjük, már sokkal ösmeretesebb a' Nemzet előtt, hogy sem hosszas ajánlatokra szüksége volna. Ha a' Tudományos Gyüjtemény' tizenkét esztendős pályája' folytában valamit derített a' nemzeti nyelven, ha nevelője volt serdülő elméknek, ha — a' mi tagadhatatlan — az olvasási csüggedező kedvet első éveiben majd egyedül tartotta fenn, már ez által is annyira ajánltathatik, hogy, biztos remény maradván nevekedhető tökélyesedése felől, minél nagyobb részvételre méltán számot tarthat.

A' mit még említenünk kell, először azon kérelem az Olvasókhoz, hogy környülállásainkhoz mérjék a' közlött, 's közlendő darabokról itéleteiket, 's annak meggondolásához, hogy írók hiával vagyunk; másodszor a' búzgó Hazafiakhoz, kik eddig munkás részt vettek a' Tudományos Gyűjteményben, sőt mindazokhoz, kik előmenetünket lelkesen ohajtják, részint szíves köszönet a' már közlöttekért, részint felszólítás, hogy munkáikat tőlünk meg ne vonják. Ha az elmék, kikben a' tehetség vagy szúnyad, vagy henyél, munkára serkennek, mi bőség áradhat ránk mind abból, a' minek most szűke miatt akadozunk? Az éjszaki Amerikába vándorlott Németeknek 28 újságaik vannak, mi olly régi lakói Europa' boldog vidékének, 's nem is olly csekély számuak, hogy azokat legalább is háromszorta fölül ne haladnók, mi Magyarok egyedül maradnánk-e a' többi világtól olly hátra, hogy mindössze is öt hat időszaki irást fenn nem tarthatnánk? Mert végre is ki fog vádoltatni, ha Folyóirásaink vagy egészen megszünnek, vagy aljasodnak? Bizonyosan nem más, mint a' Nemzet: a' Nemzetből kell az iróknak előállani, a' Nemzetből az

Olvasóknak is, 's akár az irók szűke, 's hibái miatt fogyjanak meg az olvasók, akár az olvasók' hideg részvétlensége miatt csüggedjenek az irók mind ezen különbség a' dolgon nem segít, ha csak az együtt, és össze dolgozásnak, az irók 's olvasók kölcsönös részvételének szükséges gondolatját nem kelti föl bennünk, hogy az által a' Nemzetről a' szégyen és homály elhárítassék. Talán nem csalódunk, ha véljük, hogy az idő ezt a' szükséges gondolatot már érlelni kezdi, 's e' kedvező pillantatban legyen szabad a' Tudományos Gyűjteményre nézve is reménylenünk, hogy mind az Olvasók, mind az Irók részéről pártfogókat lelend.

Nagysága, elrendelése a' Tudományos Gyüjteménynek és a' vele járó „Koszorú," vagy Szép Literaturai Ajándéknak ezentúl is meg marad.

Előfizetni lehet a' Kiadóknál, Petrózai Trattner János M. és Károlyi Istvánnál Pesten, vagy a' Cs. kir. Posta Hivataloknál, nem külömben azon buzgó Hazafiaknál is a' kik az előfizetést eddig is beszedni méltóztattak.

Az előfizetés egész esztendőre postán 18 for. V. Czéd. (és nem több) mivel mind a' Felséges Aerarium' posta-portója mind pedig a' Cs. K. Posta Hivataloknak úgy neveztetni szokott emolumentuma Budán és Pesten fizettetnek le. Helyben pedig, vagy a' ki alkalmatosság által viteti el a' köteteket, 14. for. V. Czéd. Egyszer'smind arra is figyelmessé teszik a' kiadók a' T. T. Olvasó Közönséget, hogy ha valamelly kötet rendesen kézhez nem jőne, arról annak idejében hírt adni méltóztassanak, hogy a' hibát helyre lehessen hozni.

Költ Pesten, October 30. 1828.

Petrózai Trattner Ján. M.
és
Károlyi István
Kiadók.

Vörösmarty Mihál
Redactor.

Ad BB. Lectores & Fautores Ephemeridum Politico-Statisticarum Posoniensium.

Cum exitu futuri mensis Decembris Semestre Ephemeridum harum terminatur; quare Institutum harum paginarum nomine *Heredum Belnayanorum* DD. Lectores et Fautores certiores reddendi honorem habet, memoratas paginas futuro rursus anno continuatum, omnemque operam adhibitum iri, ut perfectione, solertia in concinnando, fontiumque ac subsidiorum ubertate proficiant, probationemque, de qua 24 jam annis gloriantur, porro retineant.

Quem in finem Redactio, Eruditorum Virorum opera adjuta, praecipuisque extraneis Ephemeridibus, et scriptis periodicis celeberrimis instructa, eum paginis suis argumentorum delectum conciliare adnisura est, qui et indoli scopoque harum paginarum convenientissimus, et DD. Lectorum votis adcommodissimus sit, memor: sibi Ephemerides Statisticas, easque doctorum, litterisque excultorum, usibus, scribendi provinciam incumbere; et, quamvis rebus politice memorabilibus in Austriaca Monarchia, cumprimis patria nostra, hoc imprimis tempore, praecipua cura impendenda sit, quod etiam omnino facit; nam non solum ex omnibus aliis Ephemeridibus res hungaricas quam diligentissime excerpit, sed etiam sibi perscripta promptissime inserit, ut adeo Ephemerides hae a longo jam tempore rerum hungaricarum relationibus plurimis merito glorientur; ea tamen in reliquorum Statuum eventis memorandis ratione versabitur, ut ex eorum combinatione completa hodiernae Europae, imo, quantum fieri potest, totius orbis politica notitia erui, intelligique valeat.

Quemadmodum vero aliae Ephemerides, intra Monarchiam Austriacam prodeuntes, aliis sese distinguunt argumentis, quibus peculiarem impendere videntur curam et operam; ita in his latinis Ephemeridibus praecipua cura apparitura est quoad objecta, ad Statisticam ecclesiae Catholicae Apostolicae Romanae pertinentia. Quamobrem impenso studio exorat omnes suis Titulis dignissimos DD. de Clero, ut latinis his Ephemeridibus suam duplici ratione non denegent benevolentiam, bene certi, se id agendo etiam universae rei catholicae subservituros opportune. Et quidem:

1) Ut ea, quae ad statum Ecclesiae, ejusque regimen et disciplinam pertinent, quaequae in diversis eveniunt partibus, in quantum idonea sunt ad publicitatem, Redactioni Ephemeridum harum latinarum perscribere non dedignentur.

2) Ut lectionem harum pagellarum promovere faventer velint.

Ceterum ea quoque in his politicis, statisticis et litterariis Ephemeridibus proferentur deinceps etiam, quae ad ambitum harum nomenclationum spectant. Erunt itaque frequentiores Appendices pro ratione numeri Praenu-

merantium, et Correspondentium, refertae Relationibus et Lucubrationibus politicis, statisticis, et literariis.

Pretium Semestre Ephemeridum harum, quae binis in hebdomade philyris et quidem diebus Martis, et Veneris edentur, defixum est:

Posonii in	6 fl.	in Sched.	Relut.
In Hungaria et dit. adnexis .	8 fl.	—	—
Sub charta publice signata .	14 fl.	—	—

Redactionis solertiae, tersoque scribendi generi respondebit rectitudo, puritasque typi, expediendique promtitudo; ad quam porro quoque conservandam Caesareo-Regia Postae Officia majorem in modum obtestatur, ut Nomina Tit. DD. Praenumerantium una cum competentibus eorundem Titulis, ac Postae Stationibus, per quas Ephemerides hae ad eos deferantur, clare, ac legibiliter exscribant, praenumeratamque pecuniam sine omni defectu usque 15-tam Decembris submittant, et curam habeant, ut Ephemerides Dominis Praenumerantibus adcurate, et sine remora extradentur.

Possunt Ephemerides hae constitui in omnibus Caesareo-Regiis Postae Officiis, quae collectas pecuniae summas inviandas habent ad Incl. Postae Praefecturatus Officium Posoniense.

Qui pro 10 exemplaribus praenumeratam pecuniam submiserit, 11-mum exemplar gratuito obtinebit; non praenumerantibus ephemerides non mittentur.

Denique BB. Lectores, amicos, et fautores, qui memorabiles eventus ei perscribere, aut argumenta, publica luce digna, patriaeque utilia suppeditare dignati sunt, ut eadem in eam benevolentia, publicaque commoda studio ferantur, litterisque *puram novorum materiam* complectentibus, sub titulo: *Ad Incl. Postae Praefecturatus Offictum Posoniense. — in negotio Ephemeridum latinarum. — Posonii* directis cum ea communicent, impense orat.

Posonii 21. Novembris 1828.

Institutum Ephem. Politico-Statisticarum Poson.
Heredum Belnayanorum.

Rogantur DD. Postae Magistri, ut annunciationem hanc intra ambitum suarum Stationum promovere dignentur.

Tudósítás.

Fel-buzdíttatván több jeles és érdemes Hazafiak által, hogy a' félbe-szakad'tt Mezei Gazdák' Barátját újra ismét folytassam, és úgy a' mint 1824. eszt. kezdettem, postán széllyel terjesszem, nehogy a' Hazánk éppen azon tárgyról, mellyen leginkább épül minden bóldogsága, folyó írás nélkül szűkölködjék, elvégre alája vetém vállaimat ezen súlynak, 's jelentem ezennel, hogy jövő új esztendő napjától fogva igen-is újra ki adom vagy is inkább folytatom ezen a' Hazánktól megszeretett és pártfogása alá vett folyó-írást, még pedig e' következendő feltételek alatt:

1.) Homlok-írása, formája, 's egyéb külseje, ugyan az marad, a' mi vólt.

2.) Kétszer fog járni minden héten, mindenkor egyegy árkus, 's így tehát két annyi mint ez előtt.

3.) Tárgya lesz a' mezei gazdaság egész kiterjedésében, mind azzal a' mi szorossabban a'hoz tartozik.

4.) Előfizetési díjja lesz, a.) azokra nézve, kik nem postán járatják, hanem csak itt Pesthen és Budán valamely házhoz küldetni parancsolják, fél-esztendőre 8. for. V. Cz.; b.) azokra nézve pedig, kik postán járatják, posta-díjjával egygyütt, ugyan fél-esztendőre 10 for. V. Cz.

5.) Előfizetni lehet vagy a' Cs. K. postahívatalokon akarhol is, vagy énnálam magamnál, a' Mezei Gazdák' Barátja' Intézetén, (Országúton, Báró Orczy házban, ugyan ott, a' hol T. T. Trattner és Károlyi Úrék' typographiája vagyon, 2-dik emeleten, jobbra, az udvaron, a' mint majd az a' végre felfüggesztetett tábla megmutatja), a' hol-is jövő 1-ső Októbertól fogva, reggeli 9 órától délutánni 3 óráig, minden nap szolgálatjára leszek mind azoknak, kik vélem parancsolni méltóztatnak.

6.) Előfizetni lehet ugyan egész Újesztendő napjáig; mivel mindazonáltal sok költséggel jár az illyen írásnak (ha valósággal hasznos és tökélletes akar lenni) elöljáró el-intézése is, alázatossan

könyörgöm, hogy, a' kik ezen igyekezetemet elő-mozdítani méltóztatnak, az említett előfizetés' díjját-is minél előbb békűldeni ne sajnálják.

7.) A' melly előfizető vagy előfizetést szedő Urak az előfizetés' díjját egyenessen én hozzám (az említett M. G. B. Intézetén) méltóztatnak küldeni, azt sehogyse küldjék postán, hanem vagy vásári, vagy más valamely bizonyos alkalmatosságtól. Ellenben, pedig

8.) a' melly előfizetési pénzeket a' Cs. K. postahívatalok küldenek-bé, azokat, a' jó rend' fenntartása végett, ne énhozzám, hanem vagy a' Cs. K. Budai főpostahívatalhoz, vagy az a' hoz tartozandó Cs. K. Pesthi postahívatalhoz útasítsák, a' honnan annak idejében majd meg-kapom.

9. A' melly Cs. K. postahívatal, tíz előfizetőt szerez, és az azoktól által-vett pénzeket a' most említett módon az ide való Cs. K. főpostahívatalokhoz békűldi, ugyan azok által a' 11-dik példányt, fáradsága jutalmául, ingyen kapja. Hasonlóképpen

10.) kérettetnek mind azon buzgó Hazafiak, kik tíz előfizetőt szerezni méltóztatnának, és azoknak előfizetési díjjait a' 7-dik szám alatt említett módon én hozzám békűldeni találnák, hogy egy példányt háladatosságom' jeléül elfogadni méltóztassanak.

Egyébaránt egyedűl csak a' Közönségnek pártfogásától fog függeni ezen folyó-írásomnak mindennémű tökélletesítése. Én rajtam ugyan nem múlik, sőtt, ha a' számosabb előfizetés a' költséget megadja, szentűl fogadom, hogy nem lesz semmi nevezetes és hasznos a' gazdaság' tárgyában, akár a' Külföldön akár a' H a z á n k' kebelében, a' miről olvasóimat nem tudósítanám. Azon kívűl képekkelis, a' hol szűkségesnek vagy hasznosnak látom, kedveskedni szándékom; 's t. a. a'mi kedves és hasznos lehetne.—De mind ezeket a' javítasokat csak úgy ígérhetem 's ígérem-is, ha számos előfizetők abba a' helyheztetésbe tesznek, hogy károm nélkűl megtehessem.

—A' miért-is Kedves H a z á n k' kegyelmébe magamat 's írásomat fiúi alázatossággal ajánlom.

P e s t h e n, S e p t. 8. 1828.

A n g y a l f f y m. k.

Nuncium Praenumerationis.

Ad Fasciculum Primum Continuationis Sententiarum Excelsae Curiae Regiae jam Anno 1823. 1824. Typis editarum, et Pesthini apud Infrascriptum, et Dominum Josephum Eggenberger, Posonii apud D. Andream Schwaiger, Cassoviae apud N. D. Paulum Vajda, Debreczini apud N. D. Viduam Georgio Csathyanam, Zagrabiae apud D. Franciscum Suppan actu venundandarum, qui sub hoc Titulo in se complectetur Sententias Excelsae Curiae Regiae a Generalium Regni Judiciorum Termino S. Stephani Anni 1823. usque Terminum Epiphaniae Anni 1828. inclusive latas, et per Infrascriptum juxta Ordinem Chronologicum in Seriem Materiarum in Plano Tabulari contentarum, *pro majori Intellectu singulis Sententiis I. Tabulae Regiae J. designato Instituto, Foro, ubi Causa decurrit, et Substrato Actionali cum Synopsi Sententiarum per Fora inferiora in Causis Appellatis latarum, Sententiam Excelsi Septemviratus si fuit, aut reperiri potuit, cum Dato Emanationis adnectendo una cum Repertorio Titulorum, et Cynosura Universali Sententiarum Curialium in Parte Prima Familias Actoreas, et Incatteas, in Parte vero Secunda Principia Juris in Sententiis ab Anno* 1769. *usque Terminum Epiphaniae Anni* 1828. *inclusive eatenus latis, Ordine Alphabetico cum Designatione Locorum, ubi quaerendae Sententiae inveniuntur, exhibente*, in uberiorem Juris Patrii Cognitionem privata Industria in duobus Tomis continuative digestas.

Quoniam juxta II: Titulum 6. municipale Jus I. Regni Hungariae, Partiumque eidem annexarum, constat ex Constitutionibus, et Decretis publicis, — ex Principum legitime coronatorum Privilegiis, — ac ex Judicum Ordinariorum Regni, jam nunc ad Excelsam Curiam Regiam considentium Adjudicatoriis Litteris, seu Sententiis — Quoniam juxta II: Titulum 52. §. 2. in Regno hoc nonnisi Judicum Ordinariorum Excelsae Curiae Regiae Sententiis, et Litteris Adjudicatoriis Jura possessionaria Regnicolarum gubernantur; — manifestum est, si Sententiae Excelsae Curiae Regiae, velut taliter genuinum Fontem Juris municipalis nostri constituentes, ita in ordinem redactae, et necessario Additamento illustratae fuerint, — ut ad quemvis Casum obvenientem, facili negotio exquiri, et non tantum ab illis, quibus Circumstantiae Processus notae sunt, — ac quorum Intellectui perfectus Sensus earumdem modalitate, qua publicantur, secus unice patet — sed et a quocumque alio perfecte intelligi possint, — talem Compilationem Sententiarum Curialium plurimum Utilitatis conferre ad practicam Juris municipalis nostri Cognitionem. —

1mo. Intuitu Judicum pedaneorum; — hac enim Compilatione Sententiarum Curialium Principia Excelsae Curiae Regiae Regnotenus innotescunt, — et sic Judices inferiores ne illorum Sententiae via Appellatae per Excelsam Curiam Regiam reformentur, Principiis Curialibus suas Sententias secus in Foro Superrevisorio alterandas, accommodabunt — — sed et intuitu Judicum ad Excelsam Curiam Regiam considentium, — praeterquam enim hi Sententiis Judicum inferiorum Principiis Excelsae Curiae Regiae jam praevie accommodatis, via Appellatae minus temporis propter multitudinem Causarum per Excelsam Curiam Regiam revidendarum, quam parcissime transigendi — Dijudicationi talium Processuum impendent, — — adhuc Nexum praesentium cum praeteritis Adminiculo talis Compilationis, in qua Sententiae Curiales non tantum juxta Ordinem Chronologicum, sed et juxta Seriem Materiarum cum debita claritate comprehenduntur, facillime sibi in memoriam revocabunt. —

2do. Intuitu Causantium — Istorum enim plurimum interest, ut in Allegationibus suis Praetensiones Actionales non nudis Verbis, sed efficacibus Probarum Adminiculis Juri proponant — — jam vero cum ad omnes Casus obvenientes, praesto haud sint Constitutiones Diaetales, — Privilegia Principum Regni legitime coronatorum, — recurrendum est ad tertium fontem Juris nostri municipalis, utpote ad Sententias Curiales, quae si debito modo compilatae fuerint, ad omnem Casum obvenientem aptae exquiri, et a quovis intelligibiles, ad Casum actionalem cum Effectu applicari possunt. —

3tio Denique intuitu illorum, qui emenso Cursu Scholastico, seu percepta Theoria Juris ad hujus Praxim vulgo Patvariam dictam se conferunt, hi enim sicut et omnes alii, qui ex Institutionibus Juris Privati Hungarici per plures Authores cum laude editis, Theoriam Juris sibi propriam privative reddidere, si Materiam Theoretice perceptam, cum Sententiis Curialibus per talem Compilationem ad suas Materias relatis comparaverint, simulque expenderint, — non tantum Stylum Curialem sibi familiarem reddent, — sed et majorem nanciscentur practicam Juris Patrii Notitiam, quam si secus plures Annos in Praxi Juris exigerent, quoniam nulla esset adeo late patens Praxis, in qua tam frequentes Casus practici occurrerent, — quam in Sententiis Curialibus ad certum Systema reductis.

Fine procurandae tantae Utilitatis ad practicam Juris municipalis notitiam redundaturae — Sententias Excelsae Curiae Regiae intra annum 1769., et Generalium Regni Judiciorum Terminum post Pascha Anni 1823. incidentem inclusive latas (ut in Locis superius designatis in Typo reperitur) Anno 1823. 1824. in duobus Tomis digessi, et luce publica donavi.

Ab hac Epocha Comitiis Regni in 11 Septembris Anni 1825. Posonium Clementer indictis, et per Biennium durantibus, reliquo Tempore Generalibus Regni Judiciis usque praesentem Diem in Sensu Legum celebratis, Sententias Excelsae Curiae Regiae a Generalium Regni Judiciorum Termino post Pascha Anni 1825. usque Terminum Epiphauiae Anni 1828. inclusive latas sub Titulo superius circumscripto, ut Continuationem Operis jam in Typo exstantis in Ordinem redegi —

Hac ratione deinceps haec Collectio non tantum potest considerari, velut Synopticus quidam Extractus Processuum in Universo Regno, Partibusque eidem annexis vertentium, et per Excelsam Curiam Regiam revisorum, sed et quitibet Sententiam alicujus Familiae Actoreae, aut Incatteae, nec non Principia Juris in Sententiis ab Anno 1796. usque Terminum Epiphaniae Anni 1828. inclusive latis, in Ordine Alphabetico facile exquirere, et ad Casum obvenientem congrue applicare potest. —

Manuscriptum Fasciculi Primi in duabus Partibus una cum Universali Cynosura taliter ad 140 Phyliras exsurgens, Via Excelsi Consilii Regii L. H. sub Nro 20960. 1828. per Viros in primis Excelsae Curiae Regiae Subselliis Dignitate fulgentes revisum, — et per Excelsam Cancellariam Regiam Hungarico Aulicam Nomine suae Majestatis Sacratissimae sub Nro 8038. 1828. Clementer approbatum, — Via Praenumerationis unum Exemplar a 4 flnis M. C. Pestini apud Infrascriptum, aut D. Bibliopolam Josephum Eggenberger, — in Civitatibus superius designatis, apud denominatos Dominos Bibliopolas, alibí autem apud Notariatum concernentium Jurisdictionum erga congruas Recognitionales in Loco Praenumerationis cum Traditione praenumeratorum Exemplarium restituendas, praesolvendo, usque Festum S. Josephi Anni 1829. DEO Auspice Typo hic sub Initium a Nomine „Ad Fasciculum Primum“ usque „continuative digestas“ visibili proditurum, Prelo subjicitur. — Dominis Collectoribus suis Titulis honorandis! in Signum Gratitudinis pro Decem Exemplaribus praenumeratis, et ut Numerus imprimendorum Exemplarium tempestive defigi possit, si non in pecunia, adminimum de Nomine Praenumerantium Infrascripto quanto ocyus fieri potest, citra tamen Portorium Postale occasionaliter insinuandis: Exemplar undecimum reverenter offerendo — Omnes Jurisdictiones, et alii suis Titulis quam dignissimi! humillime exorantur, practicam Juris Patrii nostri Cognitionem pro virili promovendi hocce Studium, secus ob enormes Sumptus impressionales optatum Effectum producere nequiens, gratiosa Auxiliatrice Opera sua sustentare dignentur. Datum Pesthini 17. Septembris Anni 1828.

Stephanus Molnár de Péterfalva m. p.
AA. LL., Philosophiae, Juris Universi Doctor, Complurium II.
Comitatuum Tabulae Judiciariae Assessor, et ad Excelsam
Curiam Regiam Agens Causarum Advocatus.

Habitat in Domo Horti Beleznayani extra Portam Hatvaniensem situati.

In der Buchhandlung des Otto Wigand
in Pesth
ist um beygesetzte Conv.-Münz-Preise zu haben:

HISTORIA
ECCLESIAE-CHRISTIANAE
A NATIVITATE SALVATORIS
USQUE
AD OBITUM PII VII. PONTIFICIS MAXIMI.

Auctore
Antonio Klein,
S. S. Theologiæ Doctore, Histor. ecclesiast. in Gracensi Scient. Universitate Professore p. o.

II. Tomi. 8. maj. 1828. 6 fl. CM.

Bey Ausarbeitung dieses Werkes hatte Herr Verfasser eine doppelte Absicht; erstens sollte es seinen Zuhörern den Nachtheil ersparen, der ihnen durch den Zeitverlust und die Irrthümer, die von einer nachgeschriebenen Ausführung des Vorlesebuches unzertrennlich sind, erwachsen würde; zweytens sollte es Jenen, welche sich die ersten Elemente der Kirchengeschichte bereits eigen gemacht haben, und sich eine etwas ausführlichere Kenntniß derselben zu erwerben wünschen, ohne sich bändereicher kostspieliger Werke bedienen zu müssen, hierzu verhülflich seyn. Deßwegen sind die wichtigern Ereignisse, besonders in der neuern Kirchengeschichte in hinlänglicher Ausführlichkeit dargestellt, und außerdem für den noch Lernbegierigen die vorzüglichsten Quellen und Hülfsmittel der besondern Ereignisse in beygefügten Noten angezeigt. Um dem Gedächtnisse, besonders der Studierenden zu Hülfe zu kommen, und die Uebersicht der Gesammtbegebenheiten zu erleichtern, ist die materielle Ordnung mit der chronologischen verbunden, und so wie sie im Anfange aufgestellt ist, durch das ganze Werk hindurch gleichsam unter stehenden Rubriken, so wie es die Art der jedesmahligen Ereignisse zuließ, streng durchgeführt. Bey den Kirchenvätern und andern Kirchenschriftstellern sind nicht nur die Hauptumstände ihres Lebens und vorzüglicher Schriften angegeben, sondern auch der Inhalt der Letztern, wo er nicht schon aus dem Titel hinlänglich erhellet, kurz angezeigt. Außerdem enthält dieses Werk auch eine Geschichte sämmtlicher theologischer Wissenschaften, von ihrem ersten Anfang bis auf unsere Zeit, in welcher nicht nur der jedesmahlige Zustand derselben, und die in ihnen vorgegangenen Veränderungen geschildert, sondern auch die in jeder Disciplin erschienenen vorzüglichern Werke angezeigt, die wichtigsten selbst beschrieben werden. Eine solche Geschichte, die doch wesentlich zu einer vollständigen Kirchengeschichte gehört, findet man in dieser Ausführlichkeit nicht leicht in einem kirchengeschichtlichen Werk selbst von größerm Umfange. Ferner hat Herr Verfasser es zweckmäßig erachtet, mit der Geschichte der Zu- und Abnahme der christlichen Kirche in der letzten Periode eine geographisch statistische Beschreibung der gegenwärtigen Verbreitung des Christenthums in allen Theilen der Erde zu verbinden, und die Reihenfolge der römischen Päpste vom I. bis zum XIX. Jahrhundert beyzufügen. Endlich hat Herr Verfasser dieses Werk noch, nebst dem jedem Bande angereihten Paragraphen-Inhalt, mit einem vollständigen Nahmen- und Sach-Register versehen, um bey allen vorkommenden

Fällen

Fällen das Aufsuchen zu erleichtern. Aus dem Gesagten, ist zu ersehen, daß sich vor andern Werken dieser Art das gegenwärtige zu seinem Vortheile ausgezeichnet; auch empfiehlt es sich besonders noch dadurch, da es, um seinen ersten Zweck als Vorlesebuch zu entsprechen, in lateinischer Sprache geschrieben werden mußte, daß er durch eine gefällige Schreibart, auch für die mit der classischen Sprache der Alten weniger Vertrauten, leicht verständlich und faßlich wird.

Das ganze Werk von 126½ Druckbogen in groß Median-Octav-Format, ist auf schönem weißen Papier mit neuen Strauß'schen Lettern gedruckt; auch der Preis von 6 fl. CM. für ein Werk von solchem Umfange gewiß auf das Billigste berechnet.

Ferner ist in demselben Verlage erschienen und zu haben:

Baldauf, (P.)
das Reich Gottes auf Erden.

Populäre Kanzelreden auf alle Sonn- und Festtage des ganzen Jahres. Nach dem in der Frint'schen Zeitschrift angegebenen Plan, und der Chr. Schmid'schen biblischen Geschichte bearbeitet. Altes Testament. 5 Bände, gr. 8. 1825. 5 fl.

Brentano, (Dom. v.)
die heilige Schrift des alten Testaments.

Fortgesetzt von Th. Ant. Dereser, I. bis IV. Theil, 15 Bände. Mit schönen Titelkupfern, gr. 8. 1811 bis 1814. 17 fl.

Dessen:
die heilige Schrift des neuen Testaments.

4 Theile, mit schönen Titelkupfern. Fünfte vermehrte und verbesserte Auflage. gr. 8. 1813 bis 1814. 6 fl. 24 kr.

Eß, (Carl und Leander v.)
die heiligen Schriften des neuen Testaments.

Neue verbesserte Ausgabe. gr. 8. 1809. Im herabgesetzten Preis bis Ende des Jahres. 24 kr.

Leiter, (P. P.)
das Vater Unser,

in acht Kanzelreden. Zweyte Auflage. gr. 8. 1827. In Umschlag broschirt, 36 kr.

Pilipp, (J.)
Taschenbuch für junge Seelsorger des neunzehnten Jahrhunderts.

8. 1817. In Umschlag broschirt, 30 kr.

Ferner ist in den Wigand'schen Buchhandlungen zu haben:

Zeitschrift
für
Physik und Mathematik.

Vierten Bandes erstes Heft.

Mit einer Kupfertafel.

Herausgeber:

A. Baumgartner und A. v. Ettingshausen,

ordentliche Professoren an der k. k. Universität zu Wien.

Wer diese Zeitschrift von ihrem ersten Erscheinen an kennt, wird die Ueberzeugung gewonnen haben, dafs sie an Originalaufsätzen fortwährend zugenommen hat. Während der erste Band derselben nur zehn verschiedene Arbeiten dieser Art enthält, finden sich im zweyten Bande deren fünfzehn, im dritten vier und zwanzig, und durch jede derselben hat die Wissenschaft entweder an Umfang oder an Bestimmtheit gewonnen. Das neu erschienene erste Heft des vierten Bandes steht seinen Vorgängern keineswegs nach, sondern enthält allein sieben Originalaufsätze, von Freyherrn v. Jacquin, Littrow, Lamla, Marianini, Hallaschka, Baumgartner und Dr. Nürnberger. Da überdiefs keine wichtige Arbeit der Franzosen, Engländer und Italiener unerwähnt geblieben ist, sondern jede derselben in einem gedrängten, alles Wichtige umfassenden Auszuge vorkommt, und zur leichteren Uebersicht alle denselben Gegenstand betreffenden stets zusammen gestellt sind, so dürfte es wohl Niemand reuen, sich diese Zeitschrift angeschafft zu haben.

Der Preis der früheren drey Bände dieser Zeitschrift zusammen ist 13 fl. 30 kr. C. M.

Diese Zeitschrift erscheint in zwanglosen Heften, deren vier, jedes von 8 — 9 Bogen und mit 1 oder 2 Kupfern, einen Band ausmachen. Der Preis eines Bandes ist 4 fl. 30 kr. C. M. oder 3 Rthlr. sächsisch.

Einzelne Hefte können nicht gegeben werden, indem die Abnahme eines ganzen Bandes feste Bedingung ist.

Beobachtungen
und
Abhandlungen
aus dem
Gebiete der gesammten praktischen Heilkunde,
von
österreichischen Aerzten.

Herausgegeben
von den
Directoren und Professoren des Studiums der Heilkunde an der Universität zu Wien.

Sechster Band.

gr. 8. Wien, 1828. Preis: 3 fl. 36 kr. C. M.

Wir übergeben hiermit dem ärztlichen Publicum den sechsten Band einer Zeitschrift, welche sich durch ihr Bestreben, die praktische Heilkunde in allen ihren Zweigen auf dem einzig sichern Wege der Erfahrung zu fördern und zu bereichern, und durch das, was sie zur Erreichung dieses ihr vorgesteckten Zieles bisher leistete, den ungetheilten Beyfall aller kritischen Blätter erworben hat. Da die Zahl der Mitarbeiter an derselben in allen Provinzen des österreichischen Kaiserstaates fortwährend zunimmt, und ihr überdiefs alle ämtlichen Quellen geöffnet sind, so kann sie nicht anders, als an Reichthum und Gediegenheit des Inhalts immer mehr und mehr gewinnen, und so wie sie auf der einen Seite als ein bleibendes Denkmahl des gründlichen Forschungs- und Beobachtungsgeistes österreichischer Aerzte da stehen wird; so wird sie hoffentlich auf der andern keinem praktischen Arzte Oesterreichs, dem die Fortschritte seines Faches und die Ehre seines Vaterlandes am Herzen liegen, unbekannt und unbeachtet bleiben.

Die früheren fünf Bände sind ebenfalls noch zu haben, und kosten zusammen 17 fl. 54 kr. C. M.

Poetische
Betrachtungen
in freyen Stunden
von
Nicolaus.

Mit einer Vorrede und einem einleitenden Gedichte begleitet
von
Friedrich von Schlegel.

12. Wien, 1828. In Umschlag broschirt,
Preis: 1 fl. C. M.

Statt aller weitern Anrühmung dieses Werkes, glaubt die Verlagsbuchhandlung nur auf das Werk selbst, und zunächst auf die Vorrede hinweisen zu dürfen, in welcher der deutsche Dichter in seinem Gegensatz des innern religiösen Gefühls gegen den allbewunderten Byron mit Lamartine zusammengestellt wird; wie er denn auch gleich ihm zunächst in dieser Begeisterung der Wahrheit seine Dichterweihe gefunden hat. —

In dieser ernsten Gedanken-Poesie, wie sie der Herr Vorredner nennt, wird der Leser nicht selten Klopstock's heilige Sehnsucht mit Schiller's hinreißender Glut vereinigt, und bey der reichen Fülle moralischen Gehalts, wodurch sich diese kunstlosen Ergießungen eines gottahnenden Gemüthes auszeichnen, auf die befriedigendste Weise heilsame Nahrung finden — für Geist und Herz. —

Das zur Begleitung mitgegebene Gedicht von dem Herrn Verfasser der Vorrede führt die Ueberschrift: das Hieroglyphen-Lied, oder Bilder und Anklänge der Zeit und der Zukunft.

Anleitung
zur
Ausübung des Militär-Richteramtes
nach den
für die k. k. Armee erflossenen Gesetzen.

Von
J. B. Stephantschitsch,
der Rechte Doctor.

Zwey Bände in gr. 8. Preis: 3 fl. Conv. Mze.

Dieses Werk enthält das Criminal- und das bürgerliche Rechtsverfahren in Streitsachen, die Verlassenschafts-, Waisen-, Curatel- und Depositen-Angelegenheiten, wie auch die Heiraths-Licenz- und Cautions-, die Pensions- und sonstige Militär-Versorgung betreffenden Gegenstände, nebst einem Anhange von Formularien der bey dem gerichtlichen Verfahren benöthigenden Protokolle, Ausweise u. s. w., und ist das erste, welches alle Zweige der Militär-Gerichtspflege nach ihrer ganzen Ausdehnung, in ein Ganzes geordnet, deutlich und vollständig so behandelt, daß es in allen Militär-Rechts- und hierauf Bezug habenden Geschäften nicht nur für Auditoren und die bey Militär-Gerichten einschreitenden Advokaten oder sonstigen Sachwalter und Parteyen, sondern auch hinsichtlich der Jurisdictions-Vorschriften für die Herren Regiments-Inhaber, Regiments- und Corps-Commandanten, und wegen seiner Gemeinnützigkeit überhaupt für alle Herren Offiziere und Militär-Branchen ein sehr brauchbares und nützliches Lehr- und Hülfsbuch genannt zu werden verdient, dessen Autorität durch die darin angeführten Allerhöchsten Normalien und sonstigen Verordnungen begründet wird.

Medicinische Jahrbücher
des kaiserl. königl.
österreichischen Staates.

Herausgegeben
von den
Directoren und Professoren des Studiums der Heilkunde an der Universität zu Wien.

Neue Folge.

III. Band. IV. Stück.

Mit drey Steinabdrücken.

gr. 8. Wien. Preis: das Heft 1 fl. 36 kr. C. M.

Bey Otto Wigand, Buchhändler in Pesth,

in der Waitzner-Gasse, im Kappel'schen Hause,

und in der Wigand'schen Buchhandlung in Kaschau,

ist zu haben:

Anleitung

zur

gründlichen Erlernung

der

Rechenkunst

mit

Anwendung der Dezimalbrüche und der zweckmäßigsten Verkürzungen,

mit besonderer

Berücksichtigung für das kaufmännische Bedürfniß und den Selbstunterricht,

von

Franz Petter,

k. k. Professor.

Zweyter Band,

enthaltend: die Lehre von allen Arten Münz- und Wechselrechnungen, die Wechselkurssysteme der vorzüglichsten Handelsplätze, eine Abhandlung über die österreichischen Staatspapiere und deren Berechnung, die Waaren-Kalkulationen, die Lehre von den Logarithmen und ihrer Anwendung, nebst allerley Bemerkungen über Münzen, Maße und Gewichte verschiedener Handelsplätze.

gr. 8. Wien, 1829. Preis: 2 fl. 48 kr. C. M.

Das hier angekündigte Werk ist als zweyter Band des von demselben Verfasser bearbeiteten, mit allgemeinem Beyfalle aufgenommenen früheren Bandes zu betrachten. Es enthält alle übrigen, im ersten Bande nicht abgehandelten, auf einem Comptoir vorkommenden Rechnungsarten, viele aus Original-Quellen geschöpfte Bemerkungen über Maße, Gewichte und kaufmännische Usanzen; eine ausführliche, auf die Zifferrechenkunst gegründete Lehre von den Logarithmen und ihrer Anwendung; ferner eine für alle Geschäftsleute brauchbare Abhandlung über die österreichischen Staatspapiere und ihre verschiedenen Formen und Berechnungen, wie sie in keinem andern Buche so vollständig zu finden ist. Besonders dürfte dieses Buch für Banquiers, Börse-Spekulanten, Frequentanten polytechnischer Institute und Realschulen eine willkommene Erscheinung seyn. So wie der frühere Band, so zeichnet sich auch dieser durch Klarheit des Vortrags, Reichthum des Inhalts und Gründlichkeit aus.

Der erste Band ist ebenfalls in allen Buchhandlungen um 2 fl. 40 kr. C. M. zu haben.

Das

Fräulein vom See.

Ein

Gedicht in sechs Gesängen

von

Walter Scott Esquire,

übersetzt

von

Ferdinand Haas.

12. Wien, 1828. In Umschlag broschirt,

Preis: 48 kr. C. M.

Diese Uebersetzung einer der herrlichsten Dichtungen Scotts ist von einem Oesterreicher verfaßt, welcher zu frühe der Wissenschaft, wie den Seinigen entrissen wurde. Sachkenner werden sich überzeugen, daß diese Arbeit mit wahrhaft dichterischer Begeisterung unternommen, und mit künstlerischer Kraft und Gewandtheit durchgeführt worden. Die äußere Form entspricht dem Inhalte.

Handbuch

der

Geburtshülfe.

Nach den besten Werken und neuesten Grundsätzen, mit vorzüglicher Berücksichtigung der Boër'schen Erfahrungen

für

angehende Geburtshelfer

bearbeitet von

Raphael Ferdinand Hussian,

Operateur, Augenarzt, der Chirugie und Geburtshülfe Magister, und ehemahligem Supplenten des Lehramtes der theoretischen Geburtshülfe an der hohen Schule zu Wien.

3 Theile.

Erster Theil.

Die Physiologie und diätetische Behandlung der Schwangern, Gebärenden, Wöchnerinnen und neugebornen Kinder.

Wien, 1827. gr. 8. 291 Seiten stark.
Preis: 2 fl. C. M.

Zweyter Theil.

Die Pathologie und Therapie der Schwangern, Gebärenden, Wöchnerinnen und neugebornen Kinder.

Wien, 1827. gr. 8. 411 Seiten stark.
Preis: 2 fl. 30 kr. C. M.

Dritter Theil.

Darstellung der geburtshülflichen Operationen und ihrer Anzeigen.

Mit einer Kupfertafel.

Wien, 1828. gr. 8. 322 Seiten stark.
Preis: 2 fl. 15 kr. C. M.

(Alle drey Theile zusammen 6 fl. 45 kr. C. M.)

Mächtig sind die Fortschritte, welche die neueste Zeit im Gebiete der Physiologie und Pathologie des menschlichen Weibes gethan, — groß die Umstaltungen, welche eben dadurch auf die ganze Lehre der Geburtshülfe und eine naturgemäße Behandlung der Schwangern, Gebärenden, Wöchnerinnen und neugebornen Kinder hervor gingen. Der talentvolle Herr Verfasser, dem ärztlichen und gelehrten Publikum schon vorher durch eine Schrift (Anweisung zur Ernährung neugeborner Kinder, Wien, 1825) vortheilhaft bekannt, unternahm es daher, als Folge einer Aufforderung, die neuesten Entdeckungen in ein Ganzes zu sammeln, und selbes, mit der nöthigen Literatur ausgestattet, dem kunstverständigen Publikum vorzulegen. Die Verlagshandlung, welche durch typographische Schönheit dem inneren Gehalte dieses Werkes zu entsprechen bemüht war, hält es für Pflicht, nicht nur ein verehrtes ärztliches und geburtshülfliches Publikum, sondern auch vorzüglich die Studierenden der Medicin und Chirurgie auf dieses Werk aufmerksam zu machen, in der Ueberzeugung, daß keines unserer gegenwärtigen inländischen Werke dieser Art seinen Gegenstand mit solcher Genauigkeit und Bündigkeit abhandelt, und sich eben dadurch jedem sich bilden wollenden Geburtsarzte so nützlich und unentbehrlich macht, als gerade dieses.

Otto Wigand,

Buchhändler in Pesth, Waizner-Gasse, im Kappel'schen Hause, zeigt Vätern und Müttern, Lehrern und allen Kinderfreunden ergebenst an, daß bey ihm eine große und vorzügliche Auswahl moralischer Kinderschriften, Bilderbücher und Erziehungsschriften, geeignet zu

Weihnachts- und Neujahrsgeschenken,

in schönen und geschmakvollen Einbänden, vorräthig sind. So weit es der Raum dieser Anzeige erlaubte, sind die bessern und ausgezeichnetern Jugendschriften, hier specificirt angezeigt, damit auch Auswärtige, welche sich brieflich an ihn zu wenden die Gefälligkeit haben wollen, sogleich bestimmen können welche Bücher, er zu übersenden die Ehre haben kann.

Die Preise sind in C. M.

Boully Erzählungen für meine jungen Freundinnen, oder drey Monathe in Touraine. Übersetzt von J. Heldmann. Mit Kupfern. 8. Leipzig 1828. 1 fl. 20 kr.

Chimani L. Das Landleben, oder Lustreisen der Familie Friedheim in ländliche Gegenden, zur Betrachtung der Natur Gegenstände und der Landwirthschaft. Ein Bilderbuch zur Belehrung und Unterhaltung für wißbegierige Kinder. Mit 12 colorirten Darstellungen ländlicher Gegenstände. 8. Wien. 3 fl.

— — Ehren- und Sittenspiegel aus der alten und neuen Geschichte, in Lebensbeschreibungen und Charakterzügen großer und tugendhafter Männer. Zur Bildung, Ermunterung und Nachahmung für die Jugend dargestellt. Mit vier ausgemahlten Kupfern. 8. Wien. 2. fl. 24 kr.

— — Die Jagdlust. Ein unterhaltendes Bilderbuch für die Jugend, enthaltend die Art und Weise das vorzüglichste inländische Wild zu jagen und zu fangen, nebst vielen kurzweiligen Jagd-Anekdoten. Mit 12 colorirten Darstellungen von Jagden. 8. Wien. 3 fl.

— — Toms und Zabi, die treuen Insulaner. Eine Erzählung für die Jugend, zur Bildung des religiös-moralischen Gefühls. Mit zwey Kupfern. 32. Wien. 1 fl. 12 kr.

— — Tugendspiegel und Warnungstafel. Eine Sammlung lehrreicher und unterhaltender Geschichten. Zum Geschenk für fleißige und gut gesittete Kinder. Mit illuminirten Kupfern. 8. Wien. 1827. 1 fl. 36 kr.

— — Gemüthliche Erzählungen für die Jugend, zur Veredlung des Herzens, und Bildung des moralischen Gefühls. 8. Wien. 4 fl.

— — Naturgemälde, Länder- und Völkermerkwürdigkeiten, und Erzählungen aus den fünf Theilen der bewohnten Erde, zur Belehrung und Unterhaltung für junge Leser. Mit einem Plane, fünf in Kupfer gestochenen und illuminirten Hauptansichten der fünf Erdtheile, und mit 83 illuminirten und ausgeschnittenen Bildern von Menschen, Thieren, Bäumen und Gewächsen ꝛc. womit man die Haupt-Scenen der Erzählungen theatralisch aufstellen kann. 8. Wien. 3 fl. 12 kr.

— — Schauplatz für das jugendliche Alter mit Scenen im Zimmer, in der Stadt, im Walde und an der See; zur bildlichen Darstellung von vier und dreyßig lehrreichen und unterhaltenden Erzählungen. Mit zwölf in Kupfer gestochenen und illuminirten Haupttheilen des Schauplatzes, zur Darstellung des Zimmers, der Stadt, des Waldes und des Seehafens, und mit 48 illuminirten und ausgeschnittenen Bildern von Menschen, Thieren u. s. w., mit welchen die Haupthandlung aus jeder Erzählung theatralisch aufgestellt werden kann. 8. Wien. 3 fl.

Daras K. F., Vetter Freundlich, oder Liliputisches Theater. Ein Lesebuch für die Jugend. Mit sechs Kupfern. 12. Leipzig. 1827. 1 fl. 8 kr.

Erheiterungen für die Jugend. Ein Lesebuch in den Musestunden. Mit vier und zwanzig illuminirten Kupfern. 8. Berlin. 2 fl. 16 kr.

Erzähler, der lustige, oder Schnurren und Schnacken. Ein unterhaltendes Gesellschaftsbuch für die Kinderwelt, zur Belebung des Scharfsinns und der kindlich frohen Laune. Mit 12 colorirten Bildern. 18. Wien. 1829. 2 fl. 24 kr.

Erzählungen, auserlesene zur belehrenden Unterhaltung für Kinder. Mit 9 illuminirten Kupfern. 32. Meißen. 1 fl.

Freudenreich Dr. J. Arno, oder bildende und unterhaltende Erzählungen für Knaben und Mädchen von sechs bis zwölf Jahren. Zweyte verbesserte und vermehrte Auflage. Mit illuminirten Kupfern. 18. Berlin 1827. 2 fl. 15 kr.

— — **Hugo's und Lina's Erholungsstunden, oder kleine Erzählungen zur Bildung** des Herzens und der Sitten für Kinder von vier bis neun Jahren. 12. Berlin. 1 fl. 30 kr.

— — **Similde, oder moralische, bildende, und unterhaltende Erzählungen für** Töchter von sechs bis zwölf Jahren. Zweyte Auflage. Mit illuminirten Kupfern. Berlin 1825. 2 fl. 15 kr.

Frölich C. P. Einhundert und dreyßig kleine unterhaltende Geschichten für die Jugend beiderlei Geschlechts. Mit 50 Darstellungen auf 18 Kupfertafeln. 18. Berlin. 3 fl. 30 kr.

— — **Euphrasia. Taschenbuch für gesellschaftliches Spiel und Vergnügen.** Enthält: alle Arten Gesellschaftsspiele, und andere gesellschaftliche Belustigungen im Zimmer und im Freien, Kunststücke, Sätze zum Geschwindsprechen und Trinksprüche. Mit einem Titelkupfer. 3te verbesserte und vermehrte Auflage. 18. Meißen 1828. Schön gebunden. 1 fl. 24 kr.

Germon, oder Unterhaltungen eines Vaters mit seinen Kindern über die Geschichte der Reformation, und der Einwanderung der in Frankreich verfolgten Reformirten in die preußisch-brandenburgischen Staaten. Nach dem Französischen bearbeitet und herausgegeben von L. D. Roquette. Mit Kupfern. 12. Berlin 1827. 1 fl. 15 kr.

Gottschalck W. W., Titania, oder moralische Feenmährchen für Kinder. Mit illuminirten Kupfern. 32. Berlin. 1822. 2 fl. 15 kr.

Grote J. C., Anstands und Sittenbuch, oder die Familie Ellfeld. Eine Erzählung für die Jugend, zur Bildung des Geistes und Herzens, und zur Beförderung eines wohlanständigen und gesitteten Betragens. Mit 6 Kupfern. 18. Meissen. Schön gebunden 2 fl. 15 kr.

— — **Neuer norddeutscher Robinson, oder Reise des Onkel Franz durch alle** Welttheile. Ein Lesebuch zur Unterhaltung und Belehrung für die Jugend. Zwey Theile mit 16 illuminirten und schwarzen Kupfern. 8. Meissen. In schönen gefärbten Umschlag gebunden 4 fl. 30 kr.

Heyne F., Völker- und Sittengemälde in einer Darstellung merkwürdiger Länder und Völker, deren Gebräuche und Sitten, nach des Kapitain von Krusenstern, Langsdorff, Lichtenstein, Rost, des Prinzen Wied von Neuwied, und andern Entdeckungsreisen für die Jugend bearbeitet. Neue Ausgabe, mit sieben illuminirten Kupfern. 18. Berlin 1824. 2 fl. 15 kr.

Löhr J. A. C., Die Länder und Völker der Erde, oder vollständige Beschreibung aller fünf Erdtheile und deren Bewohner. 4 Bände. Mit 78 ausgemalten und schwarzen Kupfern, und 5 Karten. Dritte, nach den jetzigen politischen Stand der Dinge, neu umgearbeitete Auflage. gr. 8. Leipzig; halb fr. gebund. 12 fl.

Lumnitzer, N. G. Lehrbuch für den ersten systematischen Unterricht in der Natur- [illegible] 3 fl. 36 kr.

Mnemosyne. Erzählungen für die Jugend. Nach dem Englischen. 8. Berlin 1828. 1 fl. 15 kr.

Müchler, K. Maiblümchen. Ein Angebinde für die Jugend beiderlei Geschlechts in moralischen Erzählungen, Fabeln ꝛc. Mit sechs Kupfern. 18. Berlin 1827. 1 fl. 30.

— — Erzählungen aus der Jugendwelt. Zur Belehrung und Unterhaltung der Jugend. Mit acht illuminirten Kupfern. 8. Berlin. 2 fl. 16 kr.

Müller H. Emiliens goldnes Buch, welches sie schuldlos und sicher ihrer Bestimmung entgegenführt. Ein Muttergeschenk für die geliebte Tochter. 8. Halberstadt. 54 kr. Dasselbe auf Velin Papier 1 fl. 15 kr.

Oswald H. Bildungsbuch in unterhaltenden und lehrreichen Erzählungen für Knaben und Mädchen. Dritte verbesserte und vermehrte Auflage. Mit zehn gemahlten Kupfertafeln. 32. Meissen. Gebunden 1 fl.

— — Schottischer Robinson, oder des Schottländers Jakob Flinton's Abentheuer und Reisen zu Wasser und zu Lande durch alle Welttheile. Ein Buch für die Jugend zur Unterhaltung sowohl, als zur Belehrung in der Länder und Völkerkunde. Zwey Theile in 8. mit 20 illuminirten und schwarzen Kupfern. Meissen. In schönen Umschlag steif gebunden 3 fl. 40 kr.

— — Bildungsschule, oder erste Nahrung für Verstand und Herz der Jugend. Mit 8. illuminirten Kupfern. 8. Meissen. In schönen Umschlag gebunden 1 fl. 20 kr.

Petiscus A. H., Cäcilie, oder der Muttersegen. Töchtern gebildeter Stände gewidmet. 8. Berlin 1825. 2 fl. 15 kr.

— — Johannes, oder der Vatersegen. Jünglingen gebildeter Stände gewidmet. 8. Berlin 1825. 2. fl. 15 kr.

— — Menschenwerth in Beispielen aus der Geschichte und dem täglichen Leben. Der Jugend zur lehrreichen Unterhaltung dargestellt. 8. Berlin 1826. 2 fl. 30 kr.

Rockstroh Dr. H. Der Thiergarten zu Lilienthal. Ein unterhaltendes naturgeschichtliches Bilder und Lesebuch für Knaben und Mädchen. Dritte vermehrte und verbesserte Auflage. 18. Berlin. 2 fl. 40 kr.

Rose D. C. A. Goldkörner für jeden Gebildeten. Ein Beitrag zur praktischen Lebensphilosophie. Ein Weihnachts und Neujahrsgeschenk für Alt und Jung, Mann und Frau, Jüngling und Mädchen. 8. Schmalkalden. 1 fl. 20 kr.

Schoppe A., Die Auswanderer nach Brasilien, oder die Hütte am Gigitonhonha. Nebst noch andern moralischen und unterhaltenden Erzählungen für die geliebte Jugend von zehn bis vierzehn Jahren. 18. Berlin. 2 fl. 30 kr.

Selbiger F., Neues A B C, Lese und Unterhaltungsbuch zur Entwikelung der Seelenkräfte der Jugend beiderlei Geschlechts. Zweyte verbesserte Auflage. Mit 9 ausgemalten Kupfern. 8. Berlin 1826. 1 fl. 8 kr.

— — Neues Lese und Unterhaltungsbuch zur Aufklärung des Verstandes, und zur Veredlung des Herzens. Mit 9 ausgemalten Kupfern. 8. Berlin. 1 fl. 8 kr.

Selchow Dr. J. H. Erzählungen von den Sitten, Gebräuchen und Meinungen fremder Völker. Ein lehrreiches Unterhaltungsbuch für die liebe Jugend. Zweyte verbesserte Auflage. Mit 6 illuminirten Kupfern, worauf 36 fremde Völker abgebildet sind. 8. Würzburg 1828. Gebunden 1 fl. 30 kr.

Siebeck A., Erzählungen für die Jugend. Mit einem Kupfer. 8. Leipzig 1828. 1 fl. 8 kr.

Sternau Dr. Felix., Alwina. Eine Reihe unterhaltender Erzählungen zur Bildung des Herzens und der Sitten, und zur Beförderung häuslicher Tugenden. Für Töchter von sechs bis zwölf Jahren. 32. Berlin. 2 fl. 30 kr.

— — Palammes, oder erweckende, belehrende und warnende Erzählungen für Söhne und Töchter von sechs bis zwölf Jahren. 18. Berlin. 2 fl. 30 kr.

Stickerin, die allezeit fertige. Ein Geschenk für das schöne Geschlecht, oder Anweisung wie eine Stickerin sich selbst, ohne zeichnen zu können, jedes Muster ab- und aufzeichnen, und fortführen kann. Zweite Auflage. Mit ganz neuen, geschmackvollen Stickmustern. Nebst einigen Hülfs-, Haus- und Schönheitsmitteln. Meissen. 54 kr.

Sturm A., Figuren-Theater für Kinder. Enthält ein Schauspiel und drei Lustspiele; eine Schauspielergesellschaft von 21 theils einzelnen Mitgliedern, theils Gruppen zur Aufführung dieser Stücke, nebst dazu gehörigen niedlichen Decorationen. Wien. 3 fl.

— — Der kleine Aesop, oder hundert sechsversige Fabeln. Für die Jugend gewählt, eingerichtet und gedichtet. 32. Wien. 1 fl. 12 kr.

Symansky J. D., Tugendspiegel für die Jugend. Zweyte, mit 12 Kupfern versehene Ausgabe. 8. Berlin. 3 fl.

Tausend und eine Nacht, neu bearbeitet zur Unterhaltung für Alt und Jung. Mit 4 illuminirten Kupfern. Zweite vermehrte Ausgabe. 8. Gotha und Erfurt. 1 fl. 15 kr.

Trautschold J. G., Kleine Bilderwelt. Zur Augenweide und Verstandesübung für die frühe Jugend erläutert. Mit 160 gemahlten Abbildungen auf 30 Tafeln. 32. Meissen. Gebunden 1 fl. 30 kr.

Willmar W., Mädchenspiegel. Eine Bildungs- und Unterhaltungsschrift für die erwachsene weibliche Jugend. Mit 6 illuminirten und schwarzen Kupfern. 8. Meissen. 1 fl. 30 kr.

Wilmsen F. P., Miranda. Eine auserlesene Sammlung bewundernswürdiger und seltener Ereignisse und Erscheinungen der Kunst, der Natur und des Menschenlebens. Für die Jugend. 8. Berlin. 4 fl.

— — Euphrosine, oder deutsches Lesebuch zur Bildung des Geistes und Herzens für die Schule und das Haus. Zwey Theile mit 16 Kupfertafeln. Zweyte verbesserte Auflage. 18. Berlin 1828. 4 fl. 8 kr.

— — Jucunde. Vierzig neue Erzählungen für Kinder von sechs bis zehn Jahren. 18. Berlin 1827. 2 fl. 45 kr.

— — Der Mensch im Kriege, oder Heldenmuth und Geistesgröße in Kriegsgeschichten aus alter und neuer Zeit. Ein historisches Bilderbuch für die Jugend. Dritte verbesserte und vermehrte Auflage. Mit sieben neuen Kupfern von Meno Haas. 12. Berlin. 2 fl. 40 kr.

— — Eugenia, oder das Leben des Glaubens und der Liebe. Ein Seelengemälde für die Gefühlvollen des weiblichen Geschlechts. Zweyte vermehrte Auflage. Mit 3 Kupfertafeln. 8. Berlin 1825. 2 fl. 40 kr.

— — Theodora. Moralische Erzählungen für die weibliche Jugend. Zweyte vermehrte und verbesserte Auflage. 8. Berlin 1828. 1 fl. 45 kr.

— — Kleine Geschichten für die Kinderstube erzählt. Ein Hülfsbuch für Mütter und Erzieherinnen. Zweyte vermehrte und verbesserte Auflage. Mit ausgemalten Kupfern. 8. Berlin 1828. 2 fl. 15 kr.

— — Heldengemälde aus Rom's, Deutschland's und Schwedens Vorzeit, der Jugend zur Erweckung aufgestellt. Dritte vermehrte und verbesserte Auflage. 8. Berlin. 1825. 1 fl. 54 kr.

Bei Otto Wigand, Buchhändler in Pesth,

in der Waizner-Gasse im Kappelschen Hause, sind folgende neue und interessante Werke zu haben; die Preise in C. M.

Der Arzt als Haus-Freund,

oder freundliche Belehrungen eines Arztes an Väter und Mütter bey allen erdenklichen Krankheitsvorfällen in jedem Alter.

Ein treuer und allgemein verständlicher Rathgeber für alle Diejenigen, welche sich selbst belehren wollen, oder sich nicht gleich ärztlichen Raths erfreuen können.

Von

Dr. Ludwig Friedrich Frank.

Vierte durchgängig vermehrte und verbesserte, auch durch einen Anhang bereicherte Auflage.

gr. 8. Leipzig 1828. Gebund. 1 fl. 10 kr.

Alphabetisch geordnetes Inhalts-Verzeichniß.

A.

Abmagerung.
Abortus.
Abzehrung.
Aeußere Theile erkrankt.
Allgemeine Gesundheitsregeln.
— Gicht.
Alpdrücken.
Anhang.
Ansetzen der Blutigel.
Ansprung.
Angewachsene Zunge.
Anweisung zum Gebrauch der Frühjahrs-Kuren.
Appetitmangel.
Asthma.
Athem übelriechend.
Aufliegen.
Aufschwellen der Brust.
Aufspringen der Haut.
Augenentzündung der Neugebornen.
Augenschwäche.
Aushehen der Haare.
Auszehrung.

B.

Bauchfellentzündung.
Benehmen bei Unglücksfällen.
Beschwerden der Schwangerschaft.
Biß toller Hunds.
Blähungen.
Blasenentzündung.
Blasen von Vesicatorien.
Blasenfriesel.
Bleichsucht.
Blutaderknoten.
Bluthrechen.
Blutgefäße erkrankt.
Blutharnen.
Bluthusten.
Blutschwär.
Blutspucken.
Böser Finger.
— Grind.
Böser Hals.
— Kopf.
Böses Wesen.
Brand.
Brandblasen.
Bräune.
Brechen.
Brüche.
Brust, aufgeschwollen.
Brust, harte Stellen darin.
Brustentzündung.
Brustkrankheiten.
Brustverschleimung.
Brustwarzen, wund.

C.

Catarrh.
Catharrhalfieber.
Chiragra.
Convulsionen bei Gebärenden.

D.

Darmentzündung.
Darmkanal, Krankheiten desselben.
Darmgicht.
Drücken im Magen.
Durchfall.
Durchliegen.
Dürrsucht.

E.

Einfacher Rheumatismus.
Einleitung.
Einschlafen der Glieder.
Einzelne Theile krank.
Engbrüstigkeit.
Englische Krankheit.
Entwöhnen.
Entzündung der Augen.
— des Bauchfelles
— der Brust.
— des Darmkanals.
— der Gebärmutter.
— des Halses.
— der Harnblase.
— der Leber.
Entzündung der Nieren.
— des Ohres.
Epilepsie.
Erbrechen,
Erforne Glieder.
Erhängte.
Erstickte.
Ertrunkene.
Erwürgte.

F.

Fallsucht.
Falsche Pocken.
Faulfieber.
Fehler der Reinigung.
Fettwerden des Körpers.
Fieberhafte Krankheiten.
Finger, böse.
Finnen.
Fisteln.
Flechten.
Flecke.
Fließende Ohren.
Flußfieber.
Frauenzimmerkrankheiten.
Friesel.
Furunkel.
Füße, geschwollen.
Fußschweiß, unterdrückt.

G.

Gallenfieber.
Gastrisches Fieber.
Gebärmutterentzündung.
Geburt, schwere.
Gehör, schweres.
Geisteskrankheiten.
Gelbsucht.
Gemüthsverstimmungen.
Gerstenkorn.
Geruch verloren.
Geschwollene Füße.
Geschwülste.
Geschwüre.
Gesichtsschmerz.

Gicht.
Gichter bei Kindern.
Glieder, erfrorne.
Gliedschwamm.
Goldaderbeschwerden.
Grimmen der Kinder.
Grindkopf.

H.

Haare gehen aus.
Hämorrhoiden.
Halsentzündung.
Halskrankheiten.
Harnblasenentzündung.
Harnruhr.
Harnsystem erkrankt.
Harnstrenge.
Harnverhaltung.
Hartleibigkeit.
Harte Stellen in der Brust.
Hautkrankheiten.
Hasenscharte.
Heiserkeit.
Heißhunger.
Herzgespan.
Herzklopfen.
Herzkrankheiten.
Hinken.
Hitzblattern.
Hitziges Fieber.
Hodensack, Wasserbruch desselben bey Kindern.
Hüftweh.
Hühneraugen.
Hundswuth.
Husten.
Hydrophobie.
Hypochondrie.
Hysterie.

J.

Innerliches Kopfreißen.
Insektenstiche.

K.

Kaltes Fieber.
Keichhusten.
Kindbettfieber.
Kinderkrankheiten.
Knochenbrüche.
Knochenfraß.
Knochenkrankheiten.
Knochenschmerzen.
Kolik.
Kopf, böser.
Kopfgeschwulst Neugeborner.
Kopfreißen.
Kopfschmerzen.
Krämpfe.
Krankheiten äußerer Theile.
— der Brust.
— des Darmkanals.
— einzelner Theile.
— fieberhafte.
— der Frauen.
— der Gefäße.
— des Geistes.
— des Geschlechtssystems.
— gichtische.
Krankheiten des Halses.
— der Harnwerkzeuge.
— der Haut.
— des Herzens.
— der Kinder.
— der Knochen.
— der Leber.
— der Milz.
— des Mundes.
— der Nägel.
— der Nerven.
— rheumatische.
— der schleimabsondernden Organe.
— der Sinneswerkzeuge.
— des Unterleibes.
— des Zahnfleisches.
Krätze.
Kropf.
Kuhpocken.

L.

Laubflecke.
Lähmungen.
Leberentzündung.
Leberflecke.
Leberkrankheiten.
Leberverhärtung.
Leibesverstopfung.
Lungenschwindsucht.

M.

Magendrücken.
Magenentzündung.
Magenkrampf.
Magenschwäche.
Magerwerden.
Mangel an Appetit.
Masern.
Mastdarmvorfall.
Melancholie.
Milchbrechen.
Milchfieber.
Milchmangel.
Milchschorf.
Milchversetzung.
Milzkrankheiten.
Milzstechen.
Miserere.
Mißfall.
Mitesser.
Muttermaale.
Mutterplage.

N.

Nabelbruch.
Nachwehen.
Nässen der Ohren.
Nagelgeschwür.
Nagelkrankheiten.
Nasenbluten.
Nasenverstopfung.
Nervenfieber.
Nervenübel.
Nesselsucht.
Nierenentzündung.

O.

Oberbein.
Ohnmacht.
Ohren, fließende.
Ohrentzündung.
Ohrenzwang.

P.

Panaritium.
Podagra.
Pocken.
Porzellanfieber.

Q.

Quetschungen.

R.

Reinigungsfehler.
Rheumatismus.
Rose.
Rötheln.
Rothlauf.
Ruhr.

S.

Schäblasen.
Scharlachfieber.
Scheintod der Neugebornen.
Schielen.
Schlaflosigkeit.
Schlagfluß.
Schleichende Fieber.
Schleimabsondernde Organe erkrankt.
Schleimfieber.
Schleimtripper.
Schlucken.
Schnupfenfieber.
Schreyen der Kinder.
Schutzblattern.
Schwäche der Augen.
— des Magens.
Schwangerschaftsbeschwerden.
Schwämmchen.
Schwarze Krankheit.
Schweinepocken.
Schwere Geburt.
Schweres Gehör.
Schwerharnen.
Schwindel.
Schwindsucht.
Skropheln.
Seitenstechen.
Sinneswerkzeuge erkrankt.
Sodbrennen.
Sommersprossen.
Spitzpocken.
Steckfluß.
Steinbeschwerden.
Stuhlzwang.

T.

Treffen des Blitzes.
Triefauge.
Triebsinn.
Trunkenheit.

U.

Uebelkeit.
Uebelriechender Athem.
Ueberbein.
Uebermäßiges Fettwerden.
Ungeziefer.
Unrichtige Wochen.
Unterdrückter Fußschweiß.

u. s. w.

Griechische und Römische Prosaiker,

in neuen Übersetzungen herausgegeben von den Professoren G. L. F. Tafel, C. N. Osiander und Gustav Schwab.

Um den entschiedenen Werth dieses Werkes zu bezeichnen; verweisen wir auf eine in Nr. 155 der geachteten Jenaischen allgemeinen Literaturzeitung kürzlich erschienene Recension der bis jetzt ausgegebenen Theile dieses Werks, die folgender Maßen schließt:

„Die Herausgeber haben gleich Anfangs den Muth gehabt, einen Odysseusbogen zu spannen; „sie haben ihre Reihe mit Thucydides eröffnet, und wir dürfen wohl sagen, dass diese Ueber„setzung allein die volle Ueberzeugung gewährt, dass dieses Unternehmen keineswegs bloss eine „gewöhnliche Buchhändler-Speculation sey, sondern dass hier tüchtige Männer werthvolle und „gediegene Arbeiten zu liefern sich angelegen seyn lassen, u. s. w.

Die Heidelberger Jahrbücher, die Darmstädter Schulzeitung, Jahns Jahrbücher für Philologie und Pädagogik, die europäischen Annalen, die allgemeine Zeitung, das Morgenblatt, der Hesperus und andere der geachtetsten deutschen Blätter haben einstimmig eben so günstige Urtheile über die Ausführung dieses Werkes ausgesprochen: das Publicum hat dasselbe mit so ausgezeichnetem Beyfalle aufgenommen, daß von einer Reihe von Bändchen bereits zweyte Auflagen, von mehreren sogar eine dritte Auflage besorgt werden mußte. Um so mehr können wir uns hier auf kurze Anzeige der Verkaufsbedingungen und der Erscheinungszeit beschränken.

Wer zur Abnahme der ganzen Sammlung der Griechischen, oder der vollständigen Reihe der Römischen Schriftsteller sich verbindlich macht, erhält jedes, ungefähr 130 Seiten in Taschenformat enthaltende, auf weißem Papiere gedruckte, und in elegantem Umschlage geheftete Bändchen derselben für

15 Kreuzer Conventions-Münze,

wo dann der Betrag der bereits ausgegebenen Bändchen beym Empfange derselben zu entrichten und zugleich auf vier weitere Bändchen Vorausbezahlung zu leisten ist, bey deren Empfange sofort auf die nächsten 4 Bändchen, und so weiter je nur auf 4 Bändchen pränumerirt wird. Dieser Pränumerationspreis von 15 Kreuzer wird nur noch einige Zeit offen seyn, und dann auf 20 Kreuzer erhöht.

Jeden Monath erscheinen ungefähr vier neue Bändchen, so daß also bey einer jährlichen Auslage, die 12 fl. Conventions-Münze nicht übersteigen kann, die Pränumeranten auf das ganze Werk in wenigen Jahren in den Besitz einer Sammlung guter Uebertragungen der vorzüglichsten Meisterwerke des Alterthums kommen, wie noch keine andere Nation, selbst England und Frankreich nicht, eine ähnliche aufweisen kann; eines Werkes, das bleibenden Werth behalten wird, wenn manche andere literarische Erzeugnisse längst vergessen seyn werden, welche jetzt die Mode zur Lieblings-Lectüre eines großen Publicums gemacht hat.

Ueberdieß wird auch Pränumeration auf einzelne der in dieser Sammlung enthaltenen Schriftsteller angenommen, wobey dann für jedes Bändchen ein Pränumerationspreis von

20 Kreuzern Conventions-Münze

Statt findet und je beym Empfange eines Bändchens das nächste vorauszubezahlen ist, so daß dann das letzte Bändchen jedes Schriftstellers ohne weitere Bezahlung den Herren Pränumeranten abgegeben wird. Zu eben diesem Preise ist auch jetzt noch jedes einzelne Bändchen abgesondert zu erhalten. Dieser Preis von 20 Kreuzer wird jedoch in Kurzem ebenfalls erhöht, und dann auf 25 Kreuzer bestimmt.

Dadurch daß jetzt über achtzig, größten Theils als tüchtige Philologen und Uebersetzer schon früher bekannte Gelehrte in allen Gegenden Deutschlands für dieses Werk thätig sind, ist jedem Mitarbeiter volle Muße zu Lösung seiner Aufgabe gegeben, und ein ungestörter rascher und würdiger Fortgang dieser Unternehmung verbürgt.

I. Griechen:

Aeschines des Sokratikers Gespräche und Cebes Gemälde von D. C. Pfaff. Vollständig in 1 Bändchen. — Apollodor's mythologische Bibliothek, v. D. C. G. Moser. Mit Nahmensregister und genealogischen Tabellen. Vollständig in 2 Bdchen. — Appian's römische Geschichten, v. D. F. L. J. Dillenius. 1tes Bdchen. — Diodor's historische Bibliothek, v. D. J. F. Wurm. 1tes, 2tes

Bdchen. — Dionys v. Halikarnaß Werke, v. D. G. J. Schaller. 1s 2s Bdchen. — Herodot's Geschichte v. D, Adolf Schöll. 1s 2s Bdchen. — Lucian's Werke, von D. A. Pauly. 1s bis 8s Bdchen. Pausanias Beschreibung von Griechenland, von D. C. G. Siebelis. 1s bis 3s Bdchen. — Philostratus des Aeltern Werke, von Hofrath D. Fr. Jakobs. 1s Bdchen. — Plutarch's vergleichende Lebensbeschreibungen, von D. J. G. Klaiber. 1s bis 3s Bdchen. — Plutarch's moralische Schriften, von D. J. C. F. Bähr. 1s Bdchen. — Thucydides Geschichte des Peloponnesischen Kriegs, von D. C. N. Osiander. 1s bis 5s Bdchen. — Xenophon's Werke. 1s bis 8s Bdchen. B. 1—3. Cyropädie, von D. Christian Walz, B. 4—5. Erinnerungen an Sokrates, Vertheidigung des Sokrates, Gastmahl, von D. Chr. Eb. Finkh. B. 6—8. Feldzug des jüngern Cyrus, von D. Leonh. Tafel.

II. Römer:

Ammianus Marcellinus Römische Geschichte, von D. Ludwig Troß. 1s Bdchen. — Cicero's Werke. 1s bis 11s Bdchen. B. 1—3. Tusculanische Unterredungen, von D. F. H. Kern. B. 4. Brutus oder von den berühmten Rednern, von D. C. A. Mebold. B. 5. Cato der Ältere, oder vom Greisenalter, und Lälius oder von der Freundschaft, von D. W. M. Pahl. B. 6. Redner und von der besten Rednergattung von D. C. A. Mebold. B. 7—8. Von der Weissagung und vom Schicksal, von D. G. H. Moser. B. 9—10. Vom Staate, von Demselben. B. 11. Über die Gesetze, von K. A. Seeger. 1s Bdchen. — Cornelius Nepos Leben ausgezeichneter Feldherren, nebst den wichtigsten noch vorhandenen Fragmenten aus andern Schriften des Corn. Nepos und einer Chronologie der Begebenheiten, von D. J. Dehlinger. Vollständig in 2 Bdchen. — Livius Römische Geschichte, von D. C. F. Klaiber. 1s bis 10s Bdchen. — Plinius des Jüngern Werke, von D. C. F. A. Schott. 1s und 2s Bdchen. — Seneca des Philosophen Werke. 1s bis 3s Bdchen, von D. J. Moser. — Valerius Maximus Sammlung merkwürdiger Reden und Thaten, von D. F. Hoffmann. 1s Bdchen.

Die Kochkunst für herrschaftliche und bürgl. Tafeln,

oder: allerneuestes

Oesterreichisches Kochbuch.

Ein gründlicher und leichtfaßlicher Unterricht zur Bereitung aller Gattungen

Fleisch- und Fastenspeisen,

der feinen und Kunstbäckerey, der Gelees, Cremen, Sulzen, Salate, Compots, und der kalten und warmen Getränke;

mit getreuer Angabe

der in den meisten Kochbüchern fehlenden Handübungsvortheile, nebst gemeinnützigen Bemerkungen über die erforderliche Beschaffenheit und Einrichtung der Küchen, wie auch ihrer Herdstellen; sammt einer Anweisung zum Pökeln, Beitzen, Räuchern und Wursten, zur Anrichte-, Tranchir-, Vorlegekunst, und zu den geschmackvollsten Tafel-Arrangements, nebst

ausgewählten Vorschriften zu Speiszetteln,

für Fest-, Jagd- und andere große und kleine Tafeln; Gabelfrühstücke, Soupers und Büffets: ingleichen

mit einem Wörterbuche zur Erklärung der in der Kochkunst angenommenen fremden und einheimischen Sach- und Kunstbenennungen.

Nach eigenen und vieljährigen erprobten Erfahrungen von

Franz Zelena,

ehemahliger Haushofmeister Sr. kais. Hoheit des Erzherzogs Johann.

55 Druckbogen in gr. 8. mit Titelkupfer und 8 in Kupfer gestochenen Tafel-Arrangements. Wien 1828. Ungeb. 2 fl. 36 kr., im steifen Deckel geb. 2 fl. 48 kr.

(Wichtige Anzeige für Jedermann, ohne Unterschied des Standes.)

Bey Otto Wigand, Buchhändler in Pesth,

in der Waitzner-Gasse, im Kappel'schen Hause, erscheint im Wege der Pränumeration:

Die Goldgrube,

oder

der erprobte Rathgeber

für

Hausväter und Hausmütter

in der

Stadt und beim einsamen Landleben.

Enthält eine vollständige Sammlung gemeinnütziger und erprobter

Rathschläge, Recepte, Anweisungen und Mittel,

wie man mit Ehren und Vortheil

die Geschäfte der Küche, des Kellers, des Gartens, der Speisekammer, des Stalles, auf dem Felde, beim Waschen, Biegeln, Bleichen, Färben u. s. w. verrichten soll, um eine Haus- und Landwirthschaft in allen ihren Zweigen in erwünschtem Zustande zu erhalten.

Zweite stark vermehrte Auflage. Zwey Bände. gr. 8. Pesth und Kaschau, 1829. Preis für beide Bde. in Umschlag brosch. 2 fl. C. M. Jeder Band einzeln 1 fl. 30 kr. C. M. Der erste Band ist bereits zu haben, und der zweite Band erscheint binnen Kurzem.

Inhalt des ersten Bandes des erprobten Rathgebers:

Aale zu fangen.
Aale einzumachen.
Aepfel.
Aepfel-Essig.
Ameisen-Eier für Nachtigallen einzusammeln.
Asche.
Augen, kranke, zu heilen.
Augen, in die etwas hineingefallen ist, zu reinigen.
Bäcker-Hefen anzufertigen.
Bänder, seidene, auf eine leichte Art sehr glänzend zu machen.
Bastardhüte, weiße, auf eine bequeme Art zu waschen.
Bäume das ganze Jahr hindurch zu versetzen.
Bäume, das Erfrieren derselben zu verhüten, und wenn es geschehen ist, sie zu heilen.
Birne.
Blauwasser zu machen.
Bleichen und Waschen der Blonden, des Flors, der Spitzen, so wie der seidenen Zeuge.
Blattläuse zu verhüten.
Blumen zu erhalten.
Blumengewächse, die kostbarsten und perenirenden, ohne Glas und Treibhaus sich zu verschaffen.
Blumenkohl, holländischen, zu ziehen.
Bohnen.
Brandverhütungs- und Brandhülfstafeln in Hinsicht auf Feuersgefahr.

Nr. 4.

Branntwein, die Verfälschung desselben zu erfahren.
Brot, Bemerkungen zur Bereitung desselben, aus neuem verdorbenem und unreinem Getreide, nebst Beschreibung der durch den Genuß des Brotes von solchem Getreide entstehenden nachtheiligen Folgen für die Gesundheit.
Buttern, das, des Milchrahms zu befördern.
Butter lange Zeit gut zu erhalten.
Carmin, ganz feinen zu machen.
Chlor-Kalk, dessen Wirksamkeit, zur Beseitigung des Mundes.
Chocoladen-Fabrikant, der aufgedeckte und uneigennützige.
Cöllnisches Wasser.
Content, leipziger, zu Suppen und Getränken.
Düngererde, Bereitung einer sehr guten.
Dungmittel, über die Alleinfertigung und Anwendung der künstlichen.
Eau de Cologne.
Einschlachten, einige Bemerkungen u. Regeln darüber.
Einschlafen, dasselbe zu befördern.
Eisen im Freyen vor Rost zu bewahren.
Enten, Beschreibung, Zucht und Mästung derselben, nebst der Erkenntniß und Heilung ihrer Krankheiten.
Essig, die Verfälschung zu erfahren.
Farben, die aufgeregten oder zerstörten, wieder herzustellen.
Fäulniß, thierische und vegetabilische Substanzen davor zu schützen.
Federkiele, Zubereitung derselben.
Feld- und Gartenerde, die Bestandtheile derselben zu erproben.
Feuchtigkeit, die, von den Wänden abzuhalten.
Feuchtigkeit, Vermeidung, der in Gebäuden.
Fische, vor dem Absterben zu bewahren.
Fische so zu braten, daß auch ihre Gräten gegessen werden können.
Fischen den modrigen Geschmack zu benehmen.
Fische, Vorsichtsmaßregeln bei Benutzung derselben.
Flachs, Mittel vorzüglichen bauen zu können.
Flachs von vorzügl. Güte zu bekommen.
Flachs, neue Art den, zu jäten.
Flachs bis zur Feinheit der Seide zu veredeln.
Flanell zu waschen.
Fleckenreinigung, der, 1) von den einfachen Flecken. 2) Von den zusammengesetzten Flecken. 3) Flecke, durch welche die Farben wirklich verändert worden. 4) Von den Flecken, welche die Farben zerstören. 5) Von der Behandlungsweise, die Zeuge von Flecken zu reinigen. 6) Fleckenvertilgung aus wollenen und seidenen Zeugen. 7) Vertilgung der Wein-, Punsch-, Bier-, Kaffeh- u. Milch Flecke, wenn sie noch naß sind, aus leinenen, baumwollenen, seidenen und wollenen Zeugen. 8) Fleckenvertilgung aus Sammet. 9) Fleckenreinigung gestickter Zeuge. 10) Von der Behandlung, die aufgeregten oder zerstörten Farben wieder herzustellen. 11) Zubereitung von Fleckkugeln.
Fleisch, frisches, besonders saftig und mürbe durch das Kochen zu erhalten.
Fleisch, verdorbenes, genießbar zu mach.
Fleisch im Sommer einige Wochen frisch zu erhalten.
Firnisse, fünf Vorschriften dazu.
Fische im Winter lebendig zu erhalten, wenn sie auch noch so weit verschickt werden.
Fliegen. Zu verhüten, daß sie beim Kaffehtrinken nicht in die Tassen oder Sahnentöpfchen fallen.
Fliegen-, Zimmer rein davon zu halten
Flintenläufe scharf schießend zu machen
Flintenläufe u. Scheibenbüchsen braun zu machen und vor Rost zu bewahren.
Frühpflanzen ohne Mistbeet zu erziehen.
Gänse, Zucht, Wartung und Mästung derselben, nebst der Erkenntniß und Heilung ihrer Krankheiten.
Garn, auf eine neue Art durch Kohlenstoff auszukochen.
Gartenschnecken, bewährte Mittel dagegen.
Gährung.
Gemüse aufzubewahren.
Gefäße zur Aufbewahrung der Sachen des Haushaltes.
Gefäße, Kupferne, selbst zu verzinnen.
Geflügel zum Kochen und Braten vorzubereiten.
Gefrorenes zu machen.
Gerste, stets gute und reine, zu bauen.
Geruch aus dem Munde zu tilgen.
Geruch, gegen den üblen, im Munde.
Geruch aus den Zimmern zu vertreiben.
Getränke im Sommer abzukühlen.
Getreide, sehr lange vor dem Verderben zu bewahren.
Getreide, verdorbenes, wieder herzustellen.
Getreide, sehr lange vor dem Verderben zu bewahren.
Geschwüre, selbstentstandene, zu heilen.
Gewitter- und Hagelableiter.
Gewittern, Verhaltungsregeln bei nahen, um nicht vom Blitze beschädigt oder getödtet zu werden.
Gewürze.
Gicht, italienisches Mittel wider die.
Gifte.
Glanzwichse, welche das Leder dauerhaft und geschmeidig erhalten, 13 Vorschriften.
Goldtinte zu machen.
Gold zu Waschen.
Gries, Schönherrscher.
Grillen oder Heimchen, die, aus einem Hause zu vertreiben.
Gurken.
Gurken mit Essig einzumachen.
Haar.
Haare, das Ausfallen derselben zu verhindern.
Haarwuchs, den, zu befördern.
Hafer zur Grütze vorzubereiten.
Hals, der.
Handkäsen, den Geschmack des Schweizerkäses zu geben.
Hände, das Aufspringen derselben bei der Kälte zu verhüten.
Handschuh, deutsche, zu waschen, daß sie so gut als neu werden.
Handschuhe, englische, zu waschen.
Haus-Apotheke.
Haushaltungskunst, Bemerkungen und Lehren für Anfänger in derselben.
Hausschwamm, Mittel wider den.
Hausschwamm, wider den.
Heringe, Sardellen, Sprotten u. dgl einzusalzen.
Heu im Schober gut zu erhalten.

Heu, welches feucht eingeerndet einzusalzen.
Heu gut und geschwind zu trocknen.
Heumachen, über die Erleichterung desselben, und Verbesserung des Viehfutters durch die von der Feuchtigkeit erzeugte Erwärmung.
Honig zu reinigen und zu läutern.
Hopfen lange aufzubewahren.
Hopfenranken zum Binden zu benutzen.
Holz zum Bauen und zu künstlichen Arbeiten geschwind stark auszutrocknen.
Holzersparung, über, in Küchen.
Holzwerk gegen Feuer zu sichern.
Holzwerk, das in der Luft steht, mit einem Steinüberzuge zu versehen.
Holzwerk um Gebäude gegen das Feuer zu sichern.
Hühner, Beschreibung, Zucht und Mästung derselben, nebst der Erkenntniß und Heilung ihrer Krankheiten.
Hundekrankheit, Mittel wider die.
Insekten von den Bäumen zu vertilgen.
Käse, Bereitungsart des holländischen.
Käse zu machen, eine neue Art, Zuckerkäse genannt.
Kalkdüngung.
Kartoffelbau, gemeinnützige Erfahrungen über denselben.
Kartoffeln im Freien aufzubewahren.
Kartoffeln, Benutzung der gefrorenen.
Kartoffeln aufzubewahren.
Kartoffeln, Benutzung derselben zu Mehl und Brot, und in der Küche.
Kartoffeln, welche durch Wasser gelitten haben, brauchbar zu erhalten.
Kartoffelmehls, eine neue vortheilhafte Bereituug desselben.
Kartoffeln, über die als Viehfutter.
Kastanien, technische Anwendung der wilden.
Klee, Lein, Hanf und anderen Sämereien Eigenschaften sogleich beurtheilen zu können.
Kitt mehrere Arten zu machen.
Kitt zum Verschmieren der Oefen.
Klappen-Polituren, fünf Vorschriften.
Kleeheu zu machen.
Kleesamen von bester Güte.
Korn auf den Böden, vor Verunreinigung der Katzen zu sichern.
Kornwurm, einfaches Mittel wider den.
Krähen von den Feldern abzuhalten.
Kröten, Eidechsen und Kellerwürmer, Mittel dagegen.
Kümmelsaamen zu reinigen.
Kunst- und Schönfärber, der practische.
Kutschgeschirre, für, einen neuen, wohlfeilen Lederglanz anzufertigen.
Läuse der Thiere, einige Mittel wider diese.
Leberflecke zu vertreiben.
Lederwerk, altes, wieder schwarz und dauerhaft zu machen.
Lederglanz, einen neuen, wohlfeilen für Kutschgeschirre und Lederzeug anzufertigen.
Leder, das, wasserdicht zu machen.
Leinen- und Baumwollendrucker, der practische.
Leinwand, verbrannte oder braun gebrannte wieder weiß zu machen.
Leinwand und Taffet wasserdicht zu machen.
Lichter, die beste Verfertigung derselben.
Luft, die, in Krankenzimmern zu verbessern.
Lungenseuche, die, des Rindviehes.
Magenkrampf, gegen den.
Magenstärkungs-Mittel für Leute von hohem Alter.
Marder zu fangen.
Meerschaum-Pfeifenköpfe, Kitt für.
Milch, die Güte derselben durch den Milchmesser zu bestimmen.
Mittel, vorzüglich brauchbar für Prediger, wenn sie zu Patienten gehen.
Mohnöl, gutes, zu bekommen.
Motten aus Sopha's und gepolsterten Stühlen zu vertilgen.
Mücken, Mittel gegen die.
Obstbäume, über das Beschneiden derselben.
Obstbäume, blühende, gegen die Frühlingsfröste zu sichern.
Obstbäume gegen die Raupen zu sichern.
Obstbäume, unfruchtbare, zum Tragen zu bringen.
Obstgärten, den Boden derselben zu verbessern.
Oefen und Röhren, den eisernen, einen schönen Glanz zu geben.
Ofenröhren, blechernen, eine dreifache Dauer zu geben.
Oel aus wilden Kastanien zu gewinnen.
Oel, brennendes, zu löschen, unfehlbares Mittel.
Pelzwerk, weißes, zu waschen.
Pferd, ein, für die Hälfte der sonst gewöhnlichen Kosten zu füttern.
Pferde, das Durchgehen derselben zu verhindern.
Pflaster vom Pfarrer Christ, Verfertigung desselben, nebst dessen Anwendung.
Pflaster, das Englisch-sächsische, zu machen.
Propfen, neue Erfindung auf die Spalte.
Pomade für aufgesprungene Lippen u. Hände.
Püterhühner, Beschreibung, Zucht, Wartung und Mästung derselben.
Rauchtaback frisch zu erhalten.
Rauch- und Schnupftaback frisch zu erhalten.
Ratten und Mäuse zu tödten.
Raupen, Mittel gegen die.
Rosen, den Geruch der, sehr zu verstärken und zu veredeln.
Rosenstöcke, hohe, gut durch den Winter zu bringen.
Roßkastanien für das Vieh zu benutzen.
Rostpapier zum Poliren der Eisen- u. Stahlwaaren zu bereiten.
Rumfortschen Suppengries, Bereitung desselben.
Runzeln aus dem Gesichte zu bringen.
Salz, Wirkung dessen auf Gewächse.
Salzlauge nach dem Seifenkochen zu einem vortrefflichen Dünger zu machen.
Sämereien, ausgestreute, gegen den Vogelfraß zu sichern.
Sämereien zu erhalten.
Schafwolle, Anleitung zur bessern Behandlung bei der Wäsche und Schur derselben.
Schminke, neue unschädliche anzufertigen.
Schienbeine, wundgestoßene zu heilen.
Schinken, ohne Pöckel zu räuchern.
Schnecken, die schwarzen, in den Kellern zu tödten.
Schnecken auf eine wohlschmeckende Art einzukochen.

Schnellräucherungs-Methode, Anweisung zu einer neuen, jede Gattung Fleisches, ohne Feuer und Rauch in wenigen Stunden auf naßem Wege äußerst wohlfeil zu räuchern; von Sanson.

Schweineschinken, geräucherten, so zuzubereiten, daß er sehr mürbe und schmackhaft werde.

Schweinfleisch auf die bequemste Art zu räuchern.

Schweizerkäse, echte Bereitungsart desselben.

Seifensiederei, von den Mitteln dieselbe zu vervollkommnen.

Seifen, zu jeder Zeit, mit wenigen Kosten eine seifenartige Flüßigkeit zu bereiten.

Seifen, der harten, Resultate der Versuche über die Fabrikation.

Seife, Ersparung derselben beim Waschen der leinenen, baumwollenen und wollenen Zeuge.

Seifen, wohlriechende weiche.

Seifen, der wohlriechenden harten, Zubereitung.

Seifen, der weichen, Resultate der Versuche über die Fabrikation.

Seife, statt der, mit Kartoffelwasser die Zeuge zu waschen.

Siegellack sehr feines zu bereiten.

Sohlen, die, unter Stiefeln u. Schuhen dauerhafter zu machen.

Sonnenblume, Anbau und Nutzen derselben.

Spargelpflanzung anzulegen, die wohlfeilste, leichteste u bequemste Art.

Spargel, im Frühjahr gestochenen, aufzubewahren, daß derselbe im Winter genossen werden kann.

Speck.

Spinat, von Anbau desselben.

Stärke aus wilden Kastanien zu bereiten.

Stiefelwichsen, echter englischen, sechszehn Vorschriften.

Strohdächer gegen Feuersgefahr zu sichern.

Strohhüte zu waschen.

Tabaksraucher, Unterricht für.

Tabakrauchen, Verhalten dabei.

Tabaksraucher, guter Rath für sie zur Erhaltung der Zähne.

Talgseife, Anleitung zur Fabrikation der, für diejenigen, welche dieselbe zu ihrem Hausbedarf sich selbst sieden wollen.

Tauben, über die.

Tinte, eine schwarze wohlfeile.

Uebelwerden beim Fahren. Mittel dagegen.

Verbrennen, Mittel gegen dasselbe.

Verbrennen, gegen das, des Mundes und des Gaumes.

Vergoldungskunst, Geheimnisse der.

Verzinnung, die englische.

Wachs zu bleichen.

Wachs- und andere Wichsen, eilf Vorschriften.

Wagen, Schubkarren, Pflüge, Eggen u. dgl. dauerhaft zu machen; daß sie nicht faulen.

Wanzen, bewährtes Mittel zur Vertilgung derselben.

Warzen, gegen die, an Händen.

Warzen, bei Frauen, die zum erstenmal schwanger sind, herauszuziehen.

Wäsche, die durch langes Liegen in Koffern und Schränken gelb geworden ist, wieder weiß zu machen.

Wasser, Bemerkungen über das, und Anweisung dasselbe zu probiren.

Wein, die Verfälschung zu entdecken.

Weinkellermeister, der vollkommene.

Weinstock, das Bluten desselben zu stillen.

Weinstöcke erfrorne, wieder fruchttragend zu machen.

Weintinkturen, zwey geheimgewesene, zu machen.

Weizen, den Brand in demselben zu verhüthen.

Wespen zu vertilgen.

Wiesen-Cultur, und Mittel sie zu befördern.

Witterung, Erfahrungen und Beobachtungen in den einzelnen Monaten des Jahres.

Witterung, Erfahrungen über dieselbe.

Witterungsregeln von einem erfahrenen Landmanne gesammelt.

Wohnungen und Gemächer zu reinigen, welche mit faulen Ausdünstungen angefüllt sind.

Wolle, Mittel mehr, von den Schafen zu bekommen.

Wunde, für eine durch Messerschnitt entstandene, ein sehr gutes Heilmittel.

Wurm, wider den, am Finger.

Wurmfraß, wider den, am Holze.

Wurzelgewächse im Winter frisch zu erhalten.

Zähne, die, gesund zu erhalten.

Zahnweh, Mittel wider das.

Zähne, die, von Schmutz u. Schleim rein zu halten.

Zahnausziehen, über das.

Zeugen, den seidenen, welche man befeuchten mußte, die Appretur oder Glanz wieder zu geben.

Zimmer, feuchte, dumpfige, auszulüften und auszutrocknen.

Als Anhang zu jedem Kochbuche ist zu empfehlen:

Der vollständige Conditor u. Zuckerbäcker,

oder

vollkommene und gründliche Anweisung ohne Vorkenntnisse alle dahin gehörigen Arbeiten zu versertigen, als: die Zubereitung der Conserven, Bonbons, Zuckerkuchens, Stangenzucker, Essenz-Pasten, alle Arten Dragee und Tragant-Arbeiten ꝛc. so wie auch zum Einmachen, Candiren und Glasiren der Früchte ꝛc. Nebst einem Anhange, in welchem die Verfertigung mancherlei zur Haushaltung nöthiger und nützlicher Gegenstände gezeigt wird.

8. Pesth, 1828. Broschirt 40 kr. Conv. Münze.

Bei Otto Wigand, Buchhändler in Pesth in der Waizner Gasse im Kappelschen Hause, sind folgende neue und interessante Werke zu haben:

Preise in C. M.

Kreyßig, W. A. Handbuch zu einem natur- und zeitgemäßen Betriebe der Landwirthschaft in ihrem ganzen Umfange. Nach den bewährtesten physikalischen und ökonomischen Grundsätzen und eigenen mehr als zwanzigjährigen Erfahrungen, mit besonderer Rücksicht auf das rauhere Klima des nördlichen Deutschlands und der Ostseeküsten-Länder bearbeitet. 4 starke Bände. gr. 8. Königsberg 1825 und 26. 13 fl. 30 kr.

1-ter Band: Der Feldbau. 2-ter Band: Die landwirthschaftliche Thierzucht und Thierheilkunde. 3-ter Band: Die technischen Nebengewerbe. 4-ter Band: Grundsätze für die zweckmäßige Organisation größerer Wirthschaften.

Jedem denkenden Oekonomen und Landwirth wird dieses vollständige und in alle Zweige der Landwirthschaft eingreifende Werk gewiß recht willkommen seyn. Der bedeutende Absatz und die gute Aufnahme, so es sich auch in unserem Vaterlande zu erfreuen hatte, und das günstigste Urtheil competenter Richter, bürgen für seinen hohen Werth und zeigen, daß die darin aufgestellten Grundsätze und Ansichten nicht allein auf einzelne Länder, sondern allgemein und ganz besonders auch auf Ungarn anwendbar sind.

Kreyßig, W. A. Erfahrungstheorie der Pflanzen und Thierproduction, nebst Anwendung derselben zu Feststellung sicherer Grundregeln für den Feldbau und die landwirthschaftliche Thierzucht. 2 Bände. gr. 8. 1828. 5 fl. 30 kr.

Wagner, Joh. Ph., über Merinos Schaafzucht in Bezug auf die Erfordernisse der Wolle für ihre Anwendung. Ein Versuch als Leitfaden beim Unterricht und zur Selbstbelehrung für Landwirthe. gr. 8. Königsberg 1828. 3 fl. 45 kr.

Der Verfasser dieses Werkes, welcher Besitzer großer Merino Schäfereien in Preußen ist, theilt hier seine eigenen Erfahrungen und selbst angestellten Versuche über diesen wichtigen Gegenstand mit. Vorzüglich aber werden angehende Landwirthe und Schäferei Besitzer die gründlichste Belehrung daraus schöpfen können.

Schmalz, Fr. Anleitung zur Zucht, Pflege und Wartung edler und veredelter Schaafe. Für angehende Schaafzüchter, für Schäfer und Schäferknechte. gr. 8. Königsberg 1826. 1 fl. 6 kr.

Schmidt, C. W., das Ganze der Destillirkunst durchaus praktisch bearbeitet. gr. 8. Königsberg 1823. 4 fl.

Ammon, G. G., über die Eigenschaften des Soldaten-Pferdes und die Mittel die Zucht desselben zu befördern. 8. Berlin 1828. broschirt 15 kr.

Ueber die Verbesserung und Mischung der Weine oder die Kunst ohne allen Nachtheil für die Gesundheit aus schlechten Weinen gute zu machen, wie auch Champagner, Burgunder, Rhein, Muskat und noch andere Weine auf die täuschendste Art nachzumachen sind; nebst einer Abhandlung über die Erkenntniß verfälschter Weine.

Ein unentbehrliches Handbuch für Weinhändler und Weintrinker. Neue Ausgabe. 8. 1828. Brosch. 30 kr.

Außer den genannten Weinen, welches dieses Büchlein nachzumachen lehrt, enthält es auch die vortrefflichsten Recepte zur Verbesserung saurer, schlechter, herber, wäßriger und kahnigter Weine. Ueberall sind diese Mittel als gut anerkannt worden und das Buch hat sich eines erwünschten Beifalls zu erfreuen gehabt.

Pouqueville, F. C. H. L. Geschichte der Wiedergeburt Griechenlands. Deutsch bearbeitet und bis auf die neueste Zeit im Umriß fortgeführt von Christian Niemeyer. 4 Bände. Mit Kupfern und Karten. 12. Halberstadt 1827. und 28. gebunden 2 fl 40 kr.

Hildebrandt, C. Geschichte des siebenjährigen Krieges. Ein Volksbuch. 8. mit 6 Kupfern. Halberstadt 1827. broschirt 1 fl.

Die Geschichte des siebenjährigen Krieges, reich an großen Thaten und reich an großen ja den größten Männern des vorigen Jahrhunderts wird hier auf eine einfache und unpartheiische Art, in einer blühenden Sprache erzählt. Doch nicht die Geschichte dieser 7 Jahre allein, sondern auch das thatenreiche Leben des großen Friedrichs wird der Leser in diesem Buch finden. Die Kupfer stellen in wohlgetroffenen Portraits vor: 1) Friedrich II. 2) Den Herzog Ferdinand von Braunschweig. 3) Ziethen. 4) Seidlitz. 5) Laudon. 6) Daun.

Richter, K. Fr., der kleine Chemiker oder Anleitung zum Selbststudium in der Chemie für angehende Chemiker, Naturforscher und Dilettanten 8. Leipzig 1828. broschirt 1 fl.

Jörg, Dr. Joh. Chr. G., diätetische Belehrungen für Schwangere, Gebärende und Wöchnerinnen, welche sich wohl befinden wollen. In 10, an gebildete Frauen gehaltenen Vorlesungen. Dritte verbesserte und mit einer Anleitung zur ersten physischen Erziehung der Kinder, vermehrte Auflage. Mit einem Kupfer. 8. Leipzig 1826. steif geb. 1 fl. 30 kr.

Allgemeines deutsches encyclopädisches Handwörterbuch oder wohlfeilstes Taschen Conversations-Lexicon für alle Stände. In alphabetischer Ordnung. 16. Augsburg 1828. Jeder Band in Umschlag broschirt 15 kr.

Von diesem Taschen-Conversations-Lexicon sind bereits 3 Bände erschienen, die anderen Bände erscheinen in kurzen Fristen. Der Preis (für einen Band 15 kr.) ist so billig, daß selbst der Unbemittelste dadurch in Stand gesetzt wird, sich dieses Werk anzuschaffen.

Müller, Heinrich, Emiliens goldenes Buch, welches sie schuldlos und sicher ihrer Bestimmung entgegenführt. Ein Muttergeschenk für die gebildete Tochter. 8. Halberstadt 1828. brosch. 54 kr. Velinpapier 1 fl. 15 kr.

Unsere Zeit ist so reich an Erscheinungen dieser Art, daß die Wahl unter so vielen ähnlichen Werken äußerst schwer fallen muß, und wir sorgsamen Müttern, die ihren heranblühenden Töchtern ein Werk, welches die Stelle eines Führers durch die gefahrvollen Tage der Jugend, in die Hände zu geben wünschen, entgegen zu kommen glauben, wenn wir Ihnen ein Werk empfehlen, das die Stelle eines solchen Führers würdig vertritt. Es stellt eine Reihe von Beyspielen dar, die dem Gemüthe eine fromme Richtung geben, und eine kleine Zahl lehr-

Bibliographische Anzeigen. Nr. 5.

Diese sämmtlichen Werke sind in der Buchhandlung von Otto Wigand in Pesth zu haben.

Der Bau- und Meubel-Schreiner.

Eine bildliche Anweisung zur antiken und modernen Architectur, so weit dieselbe auf Tischlerarbeiten Anwendung findet; zum Treppenbau von der leichtesten bis zur schwersten Construction — durch 12 ausgeführte Treppen in Grund- u. Profilrissen erläutert — nebst mehrern Mustern moderner Treppengeländer u. einer Sammlung der elegantesten und ausführbarsten Londner u. pariser Meubles mit Grund-, Auf- u. Profil-Rissen, besonders die neuesten Sekretaire od. Schreibschränke, Eck-, Porcellan-, Glas-, Wäsch- u. Kleiderschränke, Kommoden, Sopha's, Stühle, Tische, Fußbänke, Thüren, Fenster, Fensterladen u. allen nur irgend denkbaren Gegenständen, welche bei der Tischlerprofession vorkommen — Ein Modell- u. Unterrichtsbuch für kunstliebende Tischler und zum Gebrauch für Bauhandwerksschulen. Von M. Woelfer. Mit vier Folio- u. vierzehn lithographirten Quartafeln. gr. 4. Ilmenau, B. Fr. Voigt. Preis 1½ Rthlr. oder 2 fl. 42 kr.

Der Reichthum dieser eben so neuen als saubern Zeichnungen bietet dem guten Geschmack einen sehr mannichfachen Ideenvorrath zur Auswahl dar, und gewinnt durch die beigefügte Erläuterung noch an practischer Brauchbarkeit.

Deutscher Volksbriefsteller

oder vollständige Anweisung zur zweckmäßigen Abfassung aller Arten von Briefen, schriftlicher Aufsätze u. Titulaturen, welche sowohl im gemeinen Leben, in Familien- u. Geschäfts-Verhältnissen, im Handelsstande als auch bei andern Volksklassen, z. B. bei Oekonomen, Handwerksleuten und in allen sonstigen gewöhnlichen Lagen des menschlichen Lebens vorkommen. Nebst Erklärung der gewöhnlichsten Abbreviaturen. Nach dem jetzigen Standpunkt der deutschen Sprache und nach den Erfordernissen der Zeit herausgegeben von Gustav Engmann. Ilmenau, B. Fr. Voigt. Preis ⅔ Rthlr. oder 1 fl. 12 kr.

Trotz allem Ueberfluß an ähnlichen Hülfsbüchern, war noch immer ein völlig befriedigender Briefsteller Bedürfniß der, wie obige ganz practisch in allen irgend zu berechnenden Fällen des wirklichen Lebens gebraucht werden kann, u. der neben dieser großen Vollständigkeit zugleich Briefe schreiben u. nicht blos abschreiben lehrt, denn er enthält außer einer gründlichen Anleitung zur Entwerfung, Einrichtung der Briefe u. Titulaturen alle vorkommenden Gattungen in den vorzüglichsten Mustern, als Gratulations-, Bitt-, Bewerbungsschreiben, Berichte, Gevatter-, Mahn-, Rechtfertigungs-, Liebesbriefe u. a. m. Dann Briefe für Kaufleute, Oekonomen u. Handwerker, auch Lehr- oder Meisterbriefe (die bis jetzt noch in allen Briefstellern fehlten), Unterweisung zu allen sonstigen Aufsätzen, z. B. Frachtbriefe, Wechsel, Anweisungen, Schuldscheine, Quittungen, Zeugnisse, Contracte, Testamente u. s. w. Dieser Briefsteller wird alle, die sich seiner bedienen, ein wohlgeordnetes Fachwerk sein, durch das man seine Ansichten u. Gedanken leicht in gefällige u. zweckmäßige Formen einkleiden kann. (Ist auch bereits mit ausgezeichnetem Lobe recensirt in der Literaturzeitung f. D. B. 1828, 38 H.

Der Hufbeschlag ohne Zwang.

Eine Abhandlung über die Art, reizbare, böse und gänzlich verdorbene Pferde, welche bisher nur durch Anwendung von Zwangsmitteln beschlagen werden konnten, binnen einer Stunde dahin zu bringen, daß sie sich willig beschlagen lassen, und ihre Widersetzlichkeit für immer ablegen. Nach rationellen, aus der Psychologie des Pferdes geschöpften Grundsätzen, von Const. Balassa, k. k. Rittmeister. gr. 8. Wien, Gerold, 1828. Mit sechs lithographirten Tafeln in Folio, Preis broschirt ⅔ Rthlr. oder 1 fl. 12 kr.

Für das hohe Interesse dieser Abhandlung sprechen die Proben, welche der Verfasser seit vier Jahren bey dem k. k. sechsten Husaren-Regimente König v. Würtemberg u. kürzlich erst in Wien vor höchsten u. hohen Personen, u. eigends dazu bestimmten Militair-Commissionen mit dem überraschendsten Erfolge abgelegt hat. Seine Majestät der Kaiser haben geruht, ihn für diese überaus nützliche Erfindung außer der Tour vom Oberlieutenant zum Rittmeister mit einer lebenslänglichen Personalzulage allergnädigst zu befördern, wie auch aus dem Blatte Nr. 15. der Wiener Zeitung vom 18. Jänner d. J. zu entnehmen ist. Der Verfasser macht seine Methode mit Bewilligung des hochlöblichen Hofkriegs-Rathes durch den Druck bekannt, um sie gemeinnützig zu verbreiten. Der Vortrag populär, verständlich, und in gedrängter Kürze der Gegenstand umfassend. Zur deutlichen Ansicht der zu beobachtenden Stellungen und Handgriffe am Pferde sind dem Werkchen auch sechs lithographirte Tafeln beygefügt.

Bemerkungen auf einer Reise durch England

von Gustav Broling. Aus dem Schwedischen übersetzt und mit Anmerkungen begleitet von Fr. J. G. L. Blum. 2 Theile. 8. Gießen bei H. C. Ferber 1828. auf Schreibpap. 2 Rthlr. od. 3 fl. 36 kr. Druckpap. 1½ Rthlr. od. 2 fl. 42

Alle diejenigen, welche die englische Nation, ihre Lebensweise, Sitten, öffentliche Anstalten und ihr gesammtes Fabrikwesen ꝛc.

um zu lernen wünschen, werden diese höchst interessante Reise nicht ohne Unterhaltung und Nutzen aus der Hand legen; wer aber England persönlich zu besuchen wünscht, erhält einen getreuen Wegweiser, welcher nichts Interessantes unberührt läßt. Lesecirkeln wird diese Reise mit vollem Recht besonders noch empfohlen.

Anfangsgründe der Algebra,

nebst einer Sammlung von Beispielen zusammengesetzter Aufgaben aus der praktischen Rechenkunst zur Uebung der algebraischen Auflösungskunst. Zum Gebrauche für Lehrer und zum Selbstunterrichte für Schüler welche mit der gewöhnlichen Rechenkunst vertraut sind, von J. A. L. Richter. Dessau. Ackermann. 2 Bde. 55 Bogen. gr. 8. Ladenpreis 4⅓ Rthlr. oder 7 fl. 48 kr.

Um die Anschaffung dieses umfassenden Werkes zu erleichtern, hat der Verleger sich auf vielfältige an ihn ergangene Aufforderungen entschlossen den Preis bis zum 31. März 1829 auf 3⅓ Rthlr. od. 6 fl. zu ermäßigen, wofür es durch alle Buchhandlungen zu erhalten ist.

Kritische Prüfung der preuss. Pharmacopöe

vom Jahre 1827 nach ihrem practischen Werth für Aerzte u. Apotheker. Mit einem Vorwort. gr. 8. geh. Dessau bei Ackermann. Preis 9 gGr. oder 1½ Sgr. oder 40 kr. Eine für jeden Arzt und Pharmaceuten höchst wichtige Schrift.

Dietrichs, Fr. D., Handbuch der Botanik

der systematische Beschreibung aller deutschen Pflanzen so wie auch derjenigen ausländischen, welche für den Arzt, Apotheker, Landwirth, Forstmann, Gärtner, Schulmann rc. wichtig sind. 1r Thl. 8. Jena, August Schmid. 1¾ Rthlr. oder 2 fl. 15 kr.

Dieses Handbuch zeichnet sich vorzüglich vor vielen andern dadurch aus, daß es bei der möglichsten Kürze und Wohlfeilheit doch für jedermann verständlich und deutlich und daher allen zu empfehlen ist, die sich selbst in der Botanik unterrichten wollen.

Desselben Forstflora

oder die für den Forstmann wichtigen Pflanzen in Abbildungen mit Beschreibung. 1s Hft. gr. 8. ½ Rthlr. oder 54 kr.

Anleitung zur

Verfertigung achromatischer Fernröhre

aus dem Englischen der mechanical Philosophy by Robison, übersetzt und mit Noten und einem Anhange begleitet von Dr. Friedr. Körner. Mit 5 Kupfertafeln. gr. 8 geh. Jena, August Schmid. 1½ Rthlr. oder 2 fl. 42 kr.

Belehrung, gründliche und deutliche, über den Verlauf, die Gefahr und Behandlungsart

des Scharlachs, der Masern und Rötheln.

Nebst einem Anhange über den **Keichhusten der Kinder.**

ein nützliches u. heilbringendes Buch für Jedermann. Nach den Ansichten der bewährtesten Aerzte entworfen u in einer leichtfaßlichen Sprache dargestellt von einem practischen Arzte. 8. geh. Glogau, Neue Günthersche Buchhandlung. Preis ⅓ Rthlr. oder 27 kr.

Sichere Mittel und Recepte alle kalte Fieber

gründlich und gründlich zu heilen und Rückfällen so wie üblen Folgen vorzubeugen. Nebst einem Anhange über die **Gelbsucht.** Zum Nutzen der leidenden Menschheit herausgegeben von einem practischen Arzte. 8. geh. Glogau, Neue Günthersche Buchhandlung Preis ⅙ Rthlr. oder 18 kr.

Mehrfältig ausgesprochenen Wünschen zu genügen die den neuesten deutschen Uebersetzungen der vorzüglichsten griechischen und lateinischen Dichter und Prosaiker beigegebenen Bildnisse, sämmtlich **nach Antiken gestochen**, auch **allein** abzugeben, hat die unterzeichnete Verlagshandlung nunmehr dazu entschlossen, und wird dieselben unter dem Titel:

Fünf und achtzig Bildnisse der vorzüglichsten

griechischen und römischen Schriftsteller,

14 Lieferungen, jede 6 Bildnisse (die letzte 7) enthaltend, in Octavformat — so daß sie zu allen im Buchhandel vorhandenen Ausgaben und Übersetzungen passen — auf feinem Schweizerpapier, sauber gedruckt, herausgeben. Der Subscriptionspreis beträgt für jede in einem saubern Umschlag geheftete Lieferung nicht mehr als ⅓ Rthlr. oder 27 kr. rheln., worauf von allen Buchhandlungen Deutschlands, der Schweiz, Niederlande, Ungarns, Holsteins und Dänemarks Bestellungen angenommen werden. Damit indeß das Publikum vorher erfahre, was dafür geliefert und wie der Stich ausgeführt wird, sind in den vorzüglichsten Buchhandlungen Prospecte niedergelegt worden. Prenzlau, den 1sten July 1828. Ragoczysche Buchhandlung.

Unentgeldlich für Bauverständige

In allen Buchhandlungen der Prospectus des nächstens auf Subscription erscheinenden Bleichrodtschen architectonischen Lexicons zu haben.

reicher, ermunternder und warnender Aufsätze, die sich dem Gedächtnisse leicht einprägen lassen, um sich an sie, wenn es nöthig ist, zu erinnern. In einer Welt, wo die Lüge neben der Wahrheit wandelt, das Laster mit der Tugend ringt, wo die falsche Schmeichelei die Schönheit zu hintergehn, die Verführung die Unschuld zu berücken sucht, der Eifer im Guten weiter zu kommen, oft ermüdet, und die Eitelkeit, die Gefallsucht nach Aufsehn erregendem Schimmer strebt, hat die Erinnerung an einen solchen Ausspruch schon Wunder gethan und eine junge unerfahrene Seele vom Verderben gerettet. Neben diesem enthält dieses Büchlein auch das, was eine gebildete Jungfrau von der Seele und dem Körper und von den Hauptlehren des Anstandes im geselligen Leben wissen muß, so wie auch eine Anweisung zum Briefschreiben und endlich einige Musterbriefe selbst.

Moser, A. Anleitung zur innern und äußern Einrichtung der Briefe und zum Briefschreiben überhaupt. Für Kinder gebildeter Eltern. 8. Kaschau 1826. brosch. 24kr.

Lichtwers, Magnus, Gottfried, Schriften. Herausgegeben von seinem Enkel E. L. M. von Pott. Mit einer Vorrede und Biographie Lichtwers von Fr. Cramer. 16. Halberstadt 1828. In Umschlag nett gebunden 1 fl.

Moser, J. Anweisung die Deutsche Orthographie gründlich zu erlernen, oder die Kunst jedes deutsche Wort richtig zu schreiben. 8. Kaschau 1826. in Umschlag brosch. 24 kr.

Campe, Joh. Heinrich, die Entdeckung von Amerika. Ein Unterhaltungsbuch für Kinder und junge Leute. Neueste verbesserte Auflage. 3 Bände. 12. Kaschau 1828. in Umschlag broschirt 1 fl. 30 kr.

— — — Robinson der Jüngere. Ein Unterhaltungsbuch für Kinder und junge Leute. Neueste verbesserte Auflage. 2 Bde. 12. Kaschau 1828. 40 kr.

Rockstroh, Dr. Heinrich, Anweisung wie Schmetterlinge gefangen, ausgebreitet, benennet, geordnet und vor Schaden bewahrt werden müssen. Mit einem Anhange, welcher lehrt, wie Schmetterlinge aus Raupen auferzogen werden. Zweyte, umgearbeitete und vollständigere Auflage. Mit 5 Kupfern. 16. Leipzig 1828. in Umschlag steif gebunden 2 fl. 15 kr.

Rockstroh, Dr. Heinrich, der kleine mechanische Künstler oder Anweisung zu mancherlei nützlichen und angenehmen kleinen Handarbeiten. Ein Buch für die Jugend in ihren Neben und Freistunden. Mit 8 Kupfern. 16. Leipzig, in Umschlag steif gebunden 1 fl. 20 kr.

Burgsdorf, C. F. W. von, Versuch eines Beweises, daß die Pferderennen in England so wie sie jetzt bestehen, kein wesentliches Beförderungs-Mittel der bessern edlen Pferdezucht in Deutschland werden können. 8. Königsberg 1828. gebunden 54 kr.

Ferner sind bei Otto Wigand Buchhändler in Pesth, folgende, neue, interessante und erheiternde Unterhaltungsschriften, zu haben:

Hannchens Geschichte, oder die Folgen mütterlicher Thorheiten. Von C. Hildebrandt. 2 Theile mit Kupfern. 8. Berlin. 4 fl.

Friedrich Freyherr von der Trenk. Sein Leben und denkwürdige Schicksale Für Leser jeden Standes neu bearbeitet von Dr. Rittler. 8. Merseburg. 1 fl.

Tobias Nimmersatt. Komische Lebensgeschichte eines Geizhalses. 8. Merseburg. 48 kr.

Anti-hypochondriacum. Ein komisch-humoristisch-satyrisches Quodlibet. Aus dem Leben gegriffen von Florestin. Mit 6 Kupfern. gr. 8 Halberstadt 2 fl.

Miseno, oder die Kunst, in allen Lagen des Lebens glücklich zu seyn. Aus dem Portugiesischen frei übersetzt von D. Wilke. 3 Theile. gr. 8. Düsseldorf. 5 fl. 15 kr.

Die Verlobten. Geschichtlicher Roman von Manzoni. Deutsch von E. von Bülow. 3 Bände. Leipzig 1828. 5 fl.

Komus Launig Kurzweil, der humoristische Anekdoten, Raritäten- und Kuriositätenjäger. 8. 1828 2 fl.

Das Urtheil der Geschwornen, oder die Rache eines Weibes. Aus dem Französischen übersetzt. 2 Theile 8. Leipzig. 2 fl.

Antonia della Roccini die Seeräuber-Königin. Neue Auflage. 2 Theile mit Kupfern. 8. 1 fl. 12 kr.

Albano Zyndi der Zigeuner-Fürst. Eine höchst seltsame und dennoch ganz natürliche Geschichte. 8. broschirt 40 kr.

Helons Wallfahrt nach Jerusalem. 109 Jahr vor der Geburt unsers Herrn. 4 Theile. 8. Elberfeld. 5 fl.

Glockentöne. Erinnerungen aus dem Leben eines jungen Geistlichen von Friedrich Strauß. 5te Auflage. 3 Bände. 3 fl. 30 kr.

Eifersucht und Treue, oder der Todesring. Eine wahre Geschichte aus den Zeiten Margarethens von Valois 2 Theile. 8. broschirt 2 fl.

Stille Größe. Schauspiel in 3 Acten von Therese von Artner. gr. 8. Statt 1 fl. herabgesetzt auf 20 kr.

Die Unvermählte, ein Charaktergemälde. 2 Theile. 8. In Umschlag broschirt statt 2 fl. 12 kr. herabgesetzt auf 1 fl.

Jonas Lämmles Abentheuer. Aus dem Ungarischen von Benjamin Szalay. 12. Kaschau 1827. In Umschlag broschirt 10 kr.

Sammlung von Kriegslisten und militärischen Anekdoten, so wie von merkwürdigen Reden, passenden Einfällen, Zügen von Seelengröße, ausgezeichnetem Muthe ꝛc. 2 Theile. 8. Berlin 1828. 2 fl. 40 kr.

Sprühfunken. Zur Aufheiterung und zum Sattlachen. 8. Halberstadt. 1828. 2 fl.

Bey Otto Wigand,

Buchhändler in Pest, in der Waitzner-Gasse, im Kappel'schen Hause, ist zu haben:

Neue hundert Kunstwunder

Denkmale

menschlicher Größe, welthistorische Merkwürdigkeiten, Meisterstücke des Schöpfungsgeistes, und Erhabenheit irdischer Erfindungsgabe, Ruinen des Alterthums und Pracht-Monumente der Vor- und Mitwelt.

Neu geordnete und viel vermehrte Uebersetzung der interessanten in Paris erschienenen Merveilles du monde de M. Propiac.

Zweite stark vermehrte Aufl. mit Kupf. 8. Kaschau 1828. Geb. 2 fl. 30 kr. C. M.

Inhalt:

Gemälde der Hauptstadt Mexiko, im Vice-Königreiche Alt-Mexico, od. Neu-Spanien, in Amerika.
Die merkwürdigsten Plätze Europa's.
Das Schloß Klein-Skal und seine Umgebungen in Böh.
Die Ruinen des Bergschlosses Raby in Böhmen.
Das fürstlich Schwarzenbergsche Lustschloß Dornbach u. sein Park bey Wien.
Esterhaz ein fürstliches Lustschloß in Ungarn.
Schilderung der vom Ausbruche des Versuvs verschütteten Stadt Herculanum.
Schilderung der durch den Ausbruch des Vesuvs verschütteten Stadt Pompeji.
Die Residenzstadt Petersburg in Rußland.
Gibraltar.
Beschreibung von Bethlehem.
Schilderung von Nazareth.
Die Ruinen von Theben, von Denon geschildert.
Die Ruinen von Palmyra.
Schilderung der alten Stadt Athen in Griechenland.
Das heil. Grab zu Jerusalem.
Der Münster zu St. Stephan in Wien, in Oestr. u d. Ens.
Die Westmünster-Abtey zu London.
Die St. Pauluskirche zu Lond.
Die St. Peterskirche zu Rom.
Die große Carthaus bei Grenoble in Frankreich.
Das Gotteshaus unser lieben Frau zu Loretto in Italien.
Das Hospitium auf dem großen Bernhard.
Die Ueberbleibsel der altrömischen Tempel zu Pola in Istrien.
Der Tempel der Ceres zu Segest.
Der Tempel zu Mekka, wohin jeder Türke in seinem Leben wallfahrten muß.
Ausgezeichnete Moscheen zu Konstantinopel. Das Denkmal Kaiser Joseph II. zu Wien in Oestreich u. E.

Neue hundert Weltwunder,

Naturgeheimnisse,

und außerordentliche Erscheinungen auf und unter der Erde, im Stein-, Thier-, und Pflanzenreiche, im Meere, in der Luft und an dem Monde.

Zweckmäßig geordnete und viel vermehrte Uebersetzung von des Ritters v. Propiac neu erschienen Merveilles du monde. Paris.

Zweite stark vermehrte Auflage. Mit Kupf. gr. 8. 1828. In Umschlag broschirt 2 fl. C. M.

Inhalt:

Unterirdische Wälder.
Die Basalt-Säulen des Teufelsberges.
Die Knochenhöhle in der Pfalz.
Eine sehr merkwürdige Wind- oder Sandhose in Böhmen.
Der wunderbare Zirknitzer See in Krain.
Größe und unermeßlicher Reichthum der Natur.
Der Orang-Outang.
Woraus besteht das menschliche Blut, wie läuft es im Körper herum.
Wunderbarer Bau des menschlichen Auges.
Die menschliche Haut besteht aus Schuppen u. Schweißlöchern.
Merkwürdige Erscheinung bei dem Winterschlaf, vorzüglich der Säugethiere.
Die Abaligether Felsenhöhle.
Die Agteleker Felsenhöhle.
Die Blasensteiner Höhle.
Die Demanovaer Felsenhöhle.
Die Räuberhöhle.
Die Eishöhle bei Szilitze in der Tornaer Gespanschaf in Ungarn.
Die Krystallhöhle in England.
Die Neu-Founland-Hunde, die Menschenretter auf dem Meere.
Die Bienen.
Der zitternde Felsen.
Verwandlungen der Raupen.
Die Fingals-Grotte.
Der Pfau.
Die Nachtigall.
Der Schwan.
Der amerikanische Biber.
Aus der Erde gegrabene Ueberreste des sibirischen Mammuths.
Das Fräulein aus Numidien, der Affe unter den Vögeln.
Der größte Vogel in der Welt.
Der Paradiesvogel.
Die Schlange Anakonda, oder die Abgottsschlange, die stärkste u. größte unter den Riesenschlangen.
Das Chamäleon.
Wie sehen die Giftzähne der Schlangen aus?

Kaiser Josephs Denkmal in Mähren.
Das Denkmal der Erzherzogin Christina, vom Ritter Canova zu Wien in Oestreich unter der Enns.
Die colossale Reiter-Statue Peter des Großen.
Grabmal des russischen Kaisers Peter des Großen.
Grabmal des Gustav Wasa, Königs von Schweden.
Grabmal des Schweden-Königs Carl XII.
Grabmal des Schweden-Königs Gustav Adolph.
Denkmal des Mädchens von Orleans zu Rouen in Frankreich.
Das Grabmal der schönen Agnes Sorel.
Grabmal der Ober-Priesterin Mammia zu Pompeji.
Die Grabmäler der Könige von Theben.
Morgenländisches Mausoläum Hyder Ali's.
Der Eis-Pallast zu St. Petersburg.
Der Pallast des Königs von Persien zu Ispan.
Die königliche Burg zu Prag in Böhmen.
Das Colisäum zu Rom.
Das Capitol zu Rom.
Die Engelsburg zu Rom.
Das Pantheon in Rom.
Pallast des Diokletian zu Spalatro in Dalmatien.
Das bürg. Zeughaus zu Wien.
Das romische Amphitheater zu Verona.
Das römische Amphitheater zu Pola in Istrien.
Das Grabmal des römischen Dichters Virgil.
Die Katakomben in Paris.
Die Katakomben bei Agrigent.
Die Katakomben in Sizilien unweit der Stadt Melitta
Das Beinhaus zu Evora in Portugal.
Der Tower zu London.
Das Louvre zu Paris.
Der Eskurial, die Residenz der Könige von Spanien.
Die goldene Pforte zu Pola in Istrien.
Die Kanonensäule zu Moskau in Rußland.
Der eddyston. Leuchtthurm.
Der hängende Thurm zu Pisa.
Der größte Obelisk in Europa
Die Pyramiden in Aegypten.
Die ägyptischen Pyramiden von dem Engländer Clarke beschrieben.
Der Porzellanthurm zu Nankin.
Die Trajans-Säule.
Die erste Kettenbrücke für Wagen in England.
Die Teufelsbrücke in der Schweiz.
Die Prager Brücke in Böh.
Der wundervolle Canal von Languedock in Frankreich.
Die Garten und Schlösser des Fürsten Lichtenstein zu Eisgrub in Mähren.
Die elysäischen Felder.
Die chinesische Mauer.
Die Babylonischen Mauern und hängenden Gärten der Semiramis.
Der Todtengarten in Rom.
Das brittische Museum.
Das Museum zu Portici, der Sammelplatz der in den verschütteten Städten Herculanum, Stabiä und Pompeji ausgegrabenen Geräthschaften der alten Römer.
Die königliche Bibliothek zu Paris.
Das Vater unser in 155 Sprachen durch Bodoni herausgegeben.
Das erste Buch.
Beschreibung eines Kriegsschiffes erster Größe.
Die Wasserwerke London's.
Das englische Dampfboot.
Die englische Gasbeleuchtung.
Humphrey Davy's Sicherheitslampe.
Beschreibung der Schönheit einer Fliege, durch das Vergrösserungsglas besehen.
Ungeheure Fruchtbarkeit der Insecten.
Die Termiten oder weißen Ameisen.
Wie sieht ein Floh aus, wenn er durch das Mikroskrop angesehen wird.
Ungeheure Feinheit der Spinnengewebe.
Die Sinnpflanzen und die Venus-Fliegenfalle.
Humboldt's Schilderung des Milchbaumes.
Der wunderschöne Silberbaum.
Die Riesenkartoffel.
Die höchsten Gebirge der ganzen Welt, die Himalaya-Gebirge.
Der feuerspeiende Cotopaxi in Amerika.
Humboldt' Beschreibung des Picks auf Teneriffa.
Die schauerlichen Naturbrücken des Thales Incononza.
Die nördlichste Spitze v. Europa oder das Nord-Cap
Die Eis-Inseln am Nord-Cap.
Das berühmte Salzbergwerk zu Wieliczka.
Die reichen Diamantengruben in Brasilien.
Die gefahrvolle Wallfahrt durch die afrikan. Wüsten.
Der Chamsin, Aegyptens Gluthwind.
Der schreckliche Landsturm auf den Antillen i. J. 1780.
Das merkwürdigste Echo
Das große Erdbeben in Venezuela.
Das Mirage-Phänomen in Aegypten.
Der Seesturm zu Matras im brittischen Ost-Indien im J. 1775.
Das todte Meer in Asien, oder der Asphalt-See.
Der Amazonen-Fluß in Amer.
Die von Humboldt und Bonpland beobachteten Feuerkugeln in Süd-Amerika.
Die Gebirge auf dem Monde.
Ein 16000 Pf. schweres aus der Luft gefallenes Stück Eisen.
Simson der Zweite, der riesenhafte und wunderstarke Amerikaner.
Zustand der Neger-Sclaven in den Caffeh- und Zuckerpflanzungen in Amerika.
Wie sieht die menschliche Haut durch ein Vergrößerungsglas aus.
Der Mensch hat zwischen seinen Zähnen eine Menge kleine Thierchen.
Die Eingeweidewürmer der Menschen und Thiere entstehen von sich selbst.
Das große fossile Thier von Mastricht.
Der Elephant, das größte Landthier
Das große Schwein.
Seltsame Meinung über die Reisen der Zugvögel.
Der Kolibri oder Brummvogel.
Die indianisch. Vogel-Nester.
Unglaubliche Menge von Häringen.
Bezaubernde Macht der Schlangen.
Der Basilisk und der Salamander.
Die Riesen-Schildkröte.
Getrennte Gliedmaßen an Amphibienergänzen sich wieder.
Lebendige Schildkröte in Felsen eingeschlossen.
Die Zug-Heuschrecken u. ihre Verwüstungen.
Wie sieht eine Laus aus, wenn sie durch das Mikroskop betrachtet wird.
Die Phytozoen oder Pflanzenthiere.
Der Banian Baum.
Der Kokosnuß-Baum.
Der Brotbaum in Ost-Indien.
Der Kanonen-Baum.

etc. etc. etc. etc. etc. etc.

Vademecum, oder Nimm-mich-mit.

Eine

Sammlung fröhlicher und unterhaltender Erzählungen und Anecdoten, zur Vertreibung der langen Weile.

Nebst einem Anhange, enthaltend: die neueste und vollständigste

Blumensprache.

Eine Gabe der Liebe und Freundschaft. Von G. Friedlich. Zweyte stark vermehrte Auflage.

12. Kaschau, 1828. Cartonirt 1 fl. C. M.

Die Sicherheitskarte. — Der neue Spielsatz. — Verwandtschaftsleiden. — Die feine Zurechtweisung. — Die enthaupteten Gäste. — Das Leben ein Traum. — Der Kenner. — Das wohlgetroffene Portrait. — Der Kniff. — Die späte Jugend. — Der Scheintodte. — Der Freymüthige. — Sprachkenntniß ohne Mühe. — Die theure Melone. — Der wunderbare Gast. — Eigene Signaturen. — Das Haus Oesterreich. — Das Parapluie in Gedanken. — Der Virtuos und der blinde Geiger. — Wiedererscheinung nach dem Tode. — Der Arzneikasten. — Edles Benehmen eines Officiers. — Die fromme Bitte. — Die wunderbare Wiederkehr des Augenlichts. — Die Ueberschrift. — Die Vergleichung. — Bildersprache. — Der seltsame Bräutigam. — Sogenannte Bulls der Irländer. — Originelle Eitelkeit. — Das Zimmer als Backofen. — Geschwisterliebe. — Die geschminkte Alte. — Beispiel wahrer Herzhaftigkeit. — Viertel voraus. — Der Arzt in seinem Berufe. — Die Orgel. — Der kleine Schelm. — Der großmüthige Patriot. — Der offenherzige Schweizer. — Er will seiner Würde nichts vergeben. — Die Einberufung. — Der Sarg als Trophäe. — Die ehrenwerthen Mitglieder. — Besondere Ursache des Klatschens im Theater. — Die sieben Grenadiere. — Der Schiffsjunge. — Charade. — Der Wetterprophet. — Auf die schon wieder vernachlässigte Sitte, ohne Hauptentblößen zu grüßen. — Der überführte Kläger. — Der sterbende Geitzige. — Grabschrift auf einen Leichenbitter. — Der edelmüthige Jüngling. — Der Satyriker, der keine Satyre sagen will. — Die Ankündigung. — Der höfliche Wirth. — Du bist kein Mann. — Der Franzose. — Die fehlgeschlagen Hoffnung. — Die schlechte Wahl. — Der gerührte Geitzhals. — Selbstbekräftigung der Gesetze. — Der Weise. Der edelmüthige Sclave. — Der zweite Leonidas. — Der ehrliche Wirth. — Geistererscheinung. — Der gutmüthige Sohn. — Der Rangstreit. — Soldatenstolz. — Der unbestechliche Richter. — Der vielversprechende Anschlagzettel. — Seltsamer Proceß. — Der Spieler beim Verluste. — Die Freiheit. — Die treffende Antwort. — Das einfache Gesetz. — Kaiser Karls Beurlaubung. — Auf einen Unglücklichen. — Sonderbarkeiten. — Jahresprophezeihung. — Doppelsinn-Räthsel. — Edelmuth. — Der neue Name. — Schauspieler einfälle oder wohl angebrachte Bemerkungen. — Die heroische Frau. — Die mißlungene List. — Die Schildwache im Schauspielhause. — Beisatz bei der Ueberschrift eines Hauses. — Der Unzerstörbare. — Grabschrift eines Chemisten. — Zeitungs-Nachricht. — Kurze Recension. — Die Beruhigung. — Die Irrung. — Die falsche Scham. — Die Beschimpfung. — Druckfehler. — Der Spargelfreund. — Das Velin-Papier. — Geschäfte. — Das strenge Gericht. — Die furchtbare Drohung. — Das Zwangsmittel. — Die Würdigkeit. — Der unverhoffte Käsekauf. — Die Missionnärs. — Die Entschuldigung. — Der Beweis. — N. N.'s Pferde und Wagen. — Geistesgegenwart. — Wer hat den Vorzug. — Die Erwiederung. — Die Möglichkeit. — Die Processkosten. — Der neue Rock. — Der einzige Wunsch. — Die Forderung. — Der Bauernbursche in der Residenz. — Die seltsame Aufforderung. — Die Inschriften der Aushängschilder. — Die Erleichterung. — Er geht fehl und doch recht. — Komische Berechnung — Die theuere Mahlzeit. — Die Betrunkenen. — Gespräch auf einem Maskenballe. — Das Erdbeben. — Eigene Art Genugthuung. — Die Aehnlichkeit. — Humanes Anerbiethen. — Die schöne Seite eines Gefängnisses. — Die unerwartete Belohnung. — Die wohlfeilste Wurst. — Der Zierbengel und sein Schneider. — Die ausgezeichnetsten Männer. — Das Engagement. — Die Oekonomin. — Der mißlungene Versuch. — Die besorgte Gattinn. — Die Ueberraschung. — Zubereitung zum Fasten. — Weiberlist. — Der fruchtbare Reimer. — Die dringende Bitte eines Narren. — Fruchtloses Mitleiden. — Der beste Arzt. — Lächerliche Eitelkeit. — Die gemiethete Lohnkutsche. — Die Warnung. — Des irischen Gastwirthes O .. bester Kunde. — Der Zudringliche. — Der Supplicant. — Harpagon's Alter. — Das Urtheil — Der mißlungene Spaß. — Grund zur Ehescheidung. — Die Berichtigung. — Die verfehlte Absicht. — Die Belehrung. ꝛc.

6602/2

Der

fröhliche Gesellschafter

auf Reisen.

Zur

Aufheiterung in einsamen Stunden, wie auch zur Belebung der geselligen Freude.

Nebst einem Anhange, enthaltend:

250 Stammbuchaufsätze, aus den vorzüglichsten Dichtern gesammelt.

Von G. Friedlich.

Zweite stark vermehrte Auflage. 12. Steif geb. 1 fl. C. M.

Inhalt.

Das Angebinde. — Grammatikalischer Ohrenschmaus. — Wechselseitige Complimente. — Höfliche Entschuldigung. — Vernehmliches Gebet. — Errare humanum est. — Ein Altdeutscher Vers. — Edler Wettstreit. — Retractation. — Charade. — Charade an Auguste. — Anagramm. — Palindrom. — Charaden. — Räthsel. — Charaden. — Charade Erste Sylbe. — Zweyte Sylbe. — Das Ganze. — Charade an Elise. — Palindrom. — Charade. — Der Geschichtschreiber und der Arzt. — Die gefundenen Esel. — Gewinn und Verlust. — Offenheit. — Drei Wünsche. — Der reisende Hintere. — Anfang einer Predigt. — Dienstgesuch auf ganz eigene Art. — Unterschied zwischen ig und ich. — Merkwürdige Composition. — Unterschied zwischen O und Oh! — Der Talisman. — Gradation der Höflichkeit. — Liebesbrief an eine Nätherin. — Der Briefträger. — Der nähere Weg. — Naive Bedienten. — Buchstäblich nach der Handschrift abgedruckte Anzeige. — Schreiben eines Handwerkers an seine Gerichtsbehörde. — Sendschreiben einer brandenburgischen Schleuserin an ihre gute Freundin über die neueste deutsche Literatur. — Antwort der Handel an ihre Freundin über die neueste deutsche Literatur. — Brief des Rathmanns Q. in Krähwinkel, an seinen Sohn auf der Universität zu H. — Mir und Mich. — Wumr's Stiefmutter. — Die drey größten Ärzte. — Schreiben des Schulmeisters N. an die Raths-Apotheke um Fliegengift. — In dieselbe Apotheke kamen noch folgende zwey einzelne Giftscheine. — Heirathsantrag eines Bäckers. — Todes-Anzeigen. — Heiraths-Anzeige. — Grabschrift. — Danksagung. — Todes-Anzeige. — Erklärung. — Grabschrift eines Landstreichers. — Humanes Anerbieten. — Argumentum ad hominem. — Hans und Matz. — Die besorgte Mutter. — Hobelspäne. — Die wörtliche Deutung. — Impromptü. — Verrenkung. — Komische Berechnung. — Falscher Ausdruck. — Cicero, pro Milone. — Das größte Verbrechen. — Der Lüge Verbesserung. — Zärtliche Besorgniß. — Der Unglückliche. — Sylben-Räthsel. — Der Trunkene. — Französisches Wortspiel. — Sic est forma Mundi. — Seltene Münzen. — Der benutzte Sprachfehler. — Kürze im Styl. — Vernünftiger Trost. — Verzeihliches Misverständniß. — Buchstabenräthsel von sechs Buchstaben. — Cross-readings. — Frühreifer Speculations-Geist. — Die unerwartete Entdeckung. — Titulaturen. — Das jüngste Gericht. — Ostindischer Mädchenraub. — Das Vermächtniß. — Der mißhandelte Dichter. — Unerwartete Höflichkeit. — Wichtige Folgen eines Mißverständnisses. — Der Sprachforscher. — Zerstreuung. — Empfehlung. — Der Landsturm. in Garnison. — Heirathsspeculation. — Dann mehr als 100 Anekdoten verschiedenen Inhalts — Endlich: Anhang von 250 Stammbuchaufsätzen aus den vorzüglichsten Dichtern gesammelt.